

အရှင်နေကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၆) ကျမ်းစာ

မဟာဝါဘာဿဒိကာ

ပထမအုပ်

[မဟာဝါအဋ္ဌကထာကို နိဿယအဓိပ္ပာယ် စုံလင်စွာဖြင့်
တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။]

နယူးဘားမားကျေးဇူးတင်ပို့ပေးခြင်း

အမရပူဇော်

မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

ပလ္လင်ခံနိဒါန်း

ဥဘိန္ဒူ-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခာနံ-ပါတိမောက်
ဝိဘင်းတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ သင်္ဂီတိသမနန္တရံ-သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ အခြားမဲ့၌၊
ဝါ-သံဂါယနာတင်ရာကာလ၏ အခြားမဲ့၌၊ ခန္ဓကောဝိဒါ-ခန္ဓသဒ္ဒါ၏ အနက်၌
ကျွမ်းကျင်တော်မူကြကုန်သော၊ မဟာထေရာ-အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော
မဟာထေရ်တို့သည်၊ ယံ ခန္ဓကံ-အကြင် မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကကို၊ သင်္ဂါယံ-သု-
စုပေါင်းရွတ်ကာ သင်္ဂါယနာတင်ကြကုန်ပြီ၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တဿ-ထိုခန္ဓက၏။

ဥဘိန္ဒူ ပါတိမောက္ခာနံ။ ။ ပါတိမောက် သိက္ခပုဒ်နှင့်တကွ၊ ဥဘတောဝိဘင်း
ဟူသော ပဒဘာဇနီကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌ မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂဟူသော ခန္ဓကကို
ဖွင့်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ဥဘိန္ဒူ ပါတိမောက္ခာနံ” အစရှိသော
ဂါထာကို မိန့်၊ ပါတိမောက္ခအရ ဒွေမာတိကာဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကိုသာ ရသော်လည်း
ဤနေရာ၌ အကျယ်ဖြစ်သော ပဒဘာဇနီဝိဘင်းကိုပါ အဘေဒေါပစာရအားဖြင့် ယူထား
သည်။ [ဥဘိန္ဒူ ပါတိမောက္ခာနန္တိ ဥဘိန္ဒူ ပါတိမောက္ခ ဝိဘင်္ဂါနံ၊ ပါတိမောက္ခဂ္ဂဟဏေန
ဟေတ္ထ တေသံ ဝိဘင်္ဂေါ အဘေဒေန ဂဟိတော-ဋီကာ။] ပါတိမောက္ခာနံ ကို သင်္ဂီတိ၌
စပ်၊ “ပါတိမောက် ဝိဘင်းတို့ကို သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ (သံဂါယနာတင်ရာကာလ)၏
အခြားမဲ့၌” ဟူလို။

ခန္ဓကံ။ ။ ခန္ဓသဒ္ဒါသည် ပညတ်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ “ဒါရက္ခန္ဓော-
သစ်တုံး” ဟူရာ၌ တုံးတည်းဟူသော ပညတ်အနက်ကို “ခန္ဓ” သဒ္ဒါက ဟောသကဲ့သို့
တည်း။ ဤနေရာ၌လည်း “ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒ” အစရှိသော ဝိနည်းကံပညတ်၊ စာရိတ္တ
ဝါရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့ကို ဟောသည်။ ဤအလို သမူဟအနက်၌ ကဏ်
ပစ္စည်းတည်း။ “ခန္ဓာနံ+သမူဟော-ခန္ဓကော=ဝိနည်းကံဟူသော ပညတ်၊ သိက္ခာပုဒ်
ဟူသော ပညတ်တို့၏အပေါင်း” ဟုပြု။ [ခန္ဓာတိ စေတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇပသမ္ပဒါဒိဝိသေသကမ္မ
သင်္ခါတာ စာရိတ္တဝါရိတ္တသိက္ခာပဒသင်္ခါတာ စ ပညတ္တိယော အဓိပ္ပေတာ၊ ခန္ဓာနံ
သမူဟော ခန္ဓကော-ဋီကာ။]

တစ်နည်း။ ။ ကာသဓာတ် ကွဲပစ္စည်း ကြံ၍ ဓာတွန် သကို ချေ၊ ကာ၏ အာကို
ရံသ ပြုပြီးလျှင် “ခန္ဓေ-ဝိနည်းကံဟူသော၊ စာရိတ္တ ဝါရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဟူသော
ပညတ်တို့ကို၊ ကာသတိ ပကာသတိ-ထင်ရှားပြတတ်၏။ ဣတိ ခန္ဓကော” ဟု ပြု။
[ခန္ဓာနံ ဝါ ကာသနတော ဒီပနတော ခန္ဓကော-ဋီကာ။ (စာအုပ်များ၌ “ပကာသနတော”
ဟု ရှိသည်။)] ယောဇနာ၌ကား-ကာသဓာတ် မကြံဘဲ “က” ကို ပကာသနအနက်ဟော
ဟု ကြံလေသည်။ မည်သည့်ဓာတ်ဟူ၍ကား မပြ။

၂

သံဝဏ္ဏနာက္ကမော-ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာအစဉ်သည်။ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သမ္ပတ္တော-ကောင်းစွာ ရောက်လာပြီ။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ယခုအခါ ထို ခန္ဓကအဖွင့် အစဉ်၏ ကောင်းစွာ ရောက်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တဿ- ထိုခန္ဓက၏။ အယံ အနတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနာ-ဤ မပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ ဟောတိ-၏။ ဝါ-ဖြစ်တော့လတ္တံ့။

ပဒဘာဇနီယေ-ပဒဘာဇနီ၌၊ (ပဒဘာဇနီတုန်းက၊) ယေသံ-အကြင် ပုဒ်တို့၏။ အတ္တာ-အနက်တို့ကို၊ ယေဟိ-အကြင် အဋ္ဌကထာနည်းတို့ဖြင့်၊ ပကာသိတာ- ထင်ရှားပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ (တေသံ-ထို ပုဒ်တို့၏၊) တေ-ထို အဋ္ဌကထာနည်းတို့ကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍၊ စေ ဝဒေယျာမ-အကယ်၍ ဆိုနေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဝဒန္တေသု-ဤသို့ ထပ်၍ဆိုနေကုန်လသော်၊) ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ ပရိယောသာနံ- အဋ္ဌကထာ၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ဘဝေ-ဖြစ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း၊ (န ဘဝတိ ဧဝ-မဖြစ်နိုင်တော့သည်သာ၊) (တစ်နည်း) ပဒဘာဇနီယေ-၌၊ ဝါ-တုန်းက၊ ယေသံ-တို့၏။ ယေ အတ္တာ-အကြင် အနက်တို့ကို၊ ပကာသိတာ-ကုန်ပြီ၊ (တေသံ-တို့၏၊) တေ(အတ္ထေ)-ထို အနက်တို့ကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍၊ စေ ဝဒေယျာမ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဝဒန္တေသု) ကဒါ-၌၊ ပရိယောသာနံ-သည်၊ ဘဝေ-အံ့နည်း၊ (န ဘဝတိ ဧဝ-သည်သာ။)

တစ်နည်း။ ။ ခန္ဓသဒ္ဓါသည် “ဘဂ” အနက် “ရာသိ” အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို ဝိနည်းကံဟူသော ပညတ်၊ စာရိတ္တ၊ ဝါရိတ္တသိက္ခပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့၏ တစ်ဖို့စီ တစ်ခုစီဖြစ်သော အဖို့အစုကို “ခန္ဓ”ဟု ခေါ်ပါ။ ဤအလို “က”သည် အနက်မရှိ။ [အပိစ ဘဂရာသတ္တတာပေတ္တ ယုဇ္ဇတိယေဝ၊ တာသံ ပညတ္တိနံ ဘဂတော ရာသိတော စ ဝိဘတ္တတ္တာ-ဋီကာ။]

ခန္ဓကောဝိဒါ။ ။ ခန္ဓတ္ထကောဝိဒါ ဟု ဆိုလိုလျက် ထွက်ကို ချေ၊ “ခန္ဓေ+ကောဝိဒါ- ခန္ဓကောဝိဒါ”ဟု ပြု၊ ခန္ဓေ-ဝိနည်းကံဟူသော ပညတ်၊ သိက္ခပုဒ်ဟူသော ပညတ်၌၊ ဝါ-ဝိနည်းကံဟူသော ပညတ်၊ သိက္ခပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့၏ အဖို့အစု၌၊ ကောဝိဒါ- ကျွမ်းကျင်သူတို့တည်း၊ ခန္ဓကောဝိဒါ-တို့၊ [ခန္ဓကောဝိဒါတိ ပညတ္တိဘဂရာသဋ္ဌဝသေန ခန္ဓတ္ထေ ကောဝိဒါ-ဋီကာ။] ယောဇနာ၌ကား “ခန္ဓကေသု ကုသလာ”ဟု ဖွင့်လေ သည်။

ပဒဘာဇနီယေ၊ ပေ ၊ ဝဒေယျာမ။ ။ “ယေသံ ပဒါနံ အတ္တာ ယေဟိ အဋ္ဌကထာ နယေဟိ ပကာသိတာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ တေ စေ ပုန ဝဒေယျာမာတိ တေ စေ အဋ္ဌကထာနယေ ပုနပိ ဝဒေယျာမ” ဤဋီကာဖွင့်အတိုင်း ပဌမ နိဿယအနက် ပေးသည်။ “အထဝါ ပဒဘာဇနီယေ ယေသံ ပဒါနံ ယေ အတ္တာ ဟေဋ္ဌာ ပကာသိတာ၊ တေ စေ အတ္ထေ ပုန ဝဒေယျာမာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ ဟိ သဒ္ဓေါ ပဒပူရဏေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော” ဤအဖွင့်အတိုင်း ဒုတိယတစ်နည်း ပေးသည်။

ယေ အတ္တာ-တို့သည်၊ ဥတ္တာနာစေဝ-နဂိုကပင် ပေါ်လွင်နေကုန်၏။ တေသံ-ထိုပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏။ ဝါ-တို့ကို၊ သံဝဏ္ဏနာယ-ဖွင့်ခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ (နိပ္ပယောဇနာယေဝ-အကျိုးမရှိကုန်တော့သည်သာ၊) ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယေ-အကြင် အနက်တို့သည်၊ အဓိပ္ပာယာနသန္တိဟိ-အဓိပ္ပာယ် အနုသန္ဓေတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပျဉ္ဇနေန ၈-သဒ္ဓါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုတ္တာနာ-မပေါ်လွင် မထင်ရှားကုန်၊ တေ-ထိုမပေါ်လွင် မထင်ရှားသော အနက်တို့သည်၊ (န သက္ကာ၌ စပ်၊) ဝါ-တို့ကို၊ (အဝဏ္ဏိတာ၌ စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အဝဏ္ဏိတာ-မဖွင့်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊) ဉာတုံ-သိခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏ မဖွင့်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် မသိနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေသံ ယေဝ-ထို မပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏သာလျှင်၊ အယံ သံဝဏ္ဏနာနယော-ဤ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာနည်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါ-ဖြစ်တော့လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဂန္ဓာရမ္မ အပြီးတည်း။

မဟာဓန္ဒကအဖွင့်
ဗောဓိကထာ

၁။ တေန သမယေန၊ ပေ၊ ပဌမာဘိသမ္မုဒ္ဓေါတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယန္တိအာဒိသု ဝိယ-အစရှိသော ပါဠိရုပ် တို့၌ကဲ့သို့၊ ကရဏဝစနေ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း၌၊ ဝိသေသကာရဏံ-ထူးသောအကြောင်းသည်၊ ကိဉ္စာပိ နတ္ထိ-အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန-ထိုသို့ပင်

မဟာဓန္ဒက။ ။ နောက်၌လာမည့် ဥပေါသထက္ခန္ဓက စသည်တို့ထက် ကျယ်ဝန်းသော+တရားတော် သိက္ခပုဒ်တော်များ၏ အစ။
ဗောဓိကထာ-ဗောဓိပင်အနီးနှင့် စပ်ဆိုင်သော စကားရပ်။

တေန သမယေန၊ ပေ၊ ပဌမာဘိသမ္မုဒ္ဓေါတိ ဧတ္ထ။ ။ဧတ္ထကို “အရဏ္ဍဘိလာပ ဝသေနေဝေတံ ဝုတ္တံ”၌ ပဓာနအားဖြင့် လှမ်းစပ်ပါ၊ ယောဇနာ၌ကား “ကဉ္စာပိ ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိ”၌ စပ်လေသည်၊ ထိုအစပ်သည် အပဓာနအစပ်သာတည်း၊ ထို ကိဉ္စာပိဝါကျ၌ “အာဒိသု ဝိယ”ဝယ် ဝိယသည် ဝိသဒိသုပဓာနဇောတကတည်း၊ “ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ”၌ ထူးသောအကြောင်းရှိသကဲ့သို့ ဤပါဠိဝယ် ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း၌ ထူးသောအကြောင်းမရှိ-ဟူလို။

ကိဉ္စာပိ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ “တေန သမယေန၊ ပေ၊ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ” စသည်၌ ကရိုဏ်းဝိဘတ်သည် ဟိတ်အနက်-ကရိုဏ်းအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် အကျိုးရှိ၏၊ အကျိုးရှိပုံကို ထိုအဖွင့် ပြန်ကြည့်ပါ၊ ဤ၌ကား ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း၌ အကျိုး ထူး မရှိပါပေ၊ သို့သော် သံဂါယနာတင်ခြင်၏ အစဉ်အားဖြင့် ဝိနည်းအရာ၏

မရှိပါသော်လည်း၊ ဝိနယံ-ဝိနည်းပိဋကသို့၊ ပတွာ-သံဂါယနာတင်စဉ်အားဖြင့် ရောက်၍၊ ဝါ-ရောက်လသော်၊ ကရဏဝစနေနေဝ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အယံ အဘိလာပေါ-ဤသဒ္ဓါကို၊ အာရောပိတော-သံဂါယနာ တင်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာဒိတော-ဝိနည်းအစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အာရုဋ္ဌာဘိလာပဝသေနေဝ-သံဂါယနာတင်အပ်သော သဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဧတံ-ဤကရိုဏ်းဝိဘတ်ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ အညေသုပိ-ဤပါဠိမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတော-ဤပါဠိရပ်မှ၊ ပရေသု-နောက် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧဝရူပေသု-ဤသို့၊ သဘောရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဧသ(ဧသော)-ဤအစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်းအစီအရင်တည်း။

ရောက်လျှင် ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် သံဂါယနာတင်ရိုး ထုံးစံရှိသောကြောင့် ဝိနည်းအစမှ စ၍ သံဂါယနာတင်အပ်သော ပါဠိအတိုင်း ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်သာ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိတိ “ယေန သမယေန၊ပေ၊ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊ တေန သမယေနာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တကာရဏံ ဝိယ ဣဓ ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိ။-ဋီကာ။]

ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ ကိဉ္စာပိ နေရာဝယ် “နန”ဟု စောဒကာဘောဂဇောတက နိပါတ်ကို သွင်း၍ စောဒနာဝါကျ ထည့်ကာ အကျယ်ပေးနိုင်ပုံကား-အာစရိယ... တေန သမယေန၊ပေ၊ ပဋ္ဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဧတ္ထ-၌၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္စာယန္တိအာဒိသု ဝိယ-တို့၌ကဲ့သို့၊ ကရဏဝစနေ-၌၊ ဝိသေကာရဏံ-သည်၊ နတ္ထိနန-မရှိသည် မဟုတ်ပါလော၊ အထ-ထိုသို့ မရှိပါဘဲလျက်၊ ကသ္မာ၊ ဧတံ-ဤ ကရိုဏ်းဝိဘတ်ကို၊ သံဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ-နည်း။ [ဤကား အပိုထည့်အပ်သော စောဒနာဝါကျတည်း၊ ထိုဝါကျ၌ “နန”မှ စ၍ နတ္ထိတိုင်အောင် စောဒကာဘောဂဝါကျ “အထ”မှ စ၍ “ဝုတ္တံ”တိုင်အောင် စောဒနာဝါကျဟု ခွဲပါ။]

ဘဒြမုခ-ကောင်းသော မျက်နှာရှိသော ငါ့ရှင် စောဒက၊ တေန သမယေန၊ပေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဧတ္ထ-၌၊ပေ၊ ဧတံ-ဤကရိုဏ်းဝိဘတ်ကို၊ သံဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ-ဟု စာရိတိုင် ပေးပါ။ “ဘဒြမုခ”ဟု အာလုပ် ထည့်ရခြင်းသာ ထူးသည်။ [ဤဝါကျကို ပရိဟာရဝါကျဟု ခေါ်ပါ။ ထို၌ “ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊ နတ္ထိ”ကို အနုဂ္ဂဟဝါကျ၊ (တစ်နည်း) သမ္ဘာဝနာဝါကျ၊ “ဝိနယံ၊ပေ၊ အာရောပိတော”ကို ဂရဟာဝါကျဟု ခွဲကြ၏။ ကိဉ္စာပိသည် အနုဂ္ဂဟ(သမ္ဘာဝနာ)ဇောတက၊ ပနသည် ဂရဟာဇောတကတည်းဟုလည်းကောင်း၊ “ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊ အာရောပိတောတိ”တိုင်အောင် ပရိဟာရဘောဂစကား၊ “အာဒိတော၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ”တိုင်အောင် ပရိဟာရဘောဂဖလဟုလည်းကောင်း အစိတ်စိတ် ခွဲခြားပါဦး၊ ထိုတွင် “ဝိနယံ ပန အာရောပိတော”သည် တကယ် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောစကား မဟုတ်၊ ရှေ့ သမ္ဘာဝနာကို ထောက်၍သာ ဂရဟာဟု ဆိုကြဟန် တူသည်။]

- [နိယာမံ] (၁) ကိဉ္စာပိနှင့် ယဒိပိ-ကာမဉ္စ၊ နိပါတ်တို့၊ ဆိုက်ရကြိယာ၊ တိုင်အောင်မှကား၊ ဆရာ စောဒက ပြသည့်အာဘော်တည်း။
- (၂) ပန-တထာပိ၊ ဆိုက်ထည့်ကြိယာ၊ တိုင်အောင်မှကား၊ ဆရာ ပရိဟာရ ပြသည့်အာဘော်တည်း။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကိ-အဘယ်သည်၊
 ဧတဿ-ဤ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အစရှိသော နိဒါန်းစကားကို၊
 ဝစနေ-ဆိုခြင်း၌၊ ပယောဇနံ-အကျိုးနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊
 (ဧတဿ-ကို၊ ဝစနေ-၌)၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနံ-ပဗ္ဗဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော၊ ဝိနယကမ္မာနံ-
 တို့၏၊ (နိဒါနဒဿနံဝယ် နိဒါန၌ စပ်)၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နိဒါန
 ဒဿနံ-နိဒါန်းကို ပြရခြင်းသည်၊ (ပယောဇနံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေ
 တည်း)၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ တိဟိ
 သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပသမ္ပဒန္တိ-အစရှိသည်ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ယာ ပဗ္ဗဇ္ဇာစေဝ-
 အကြင် ရှင့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာ ဥပသမ္ပဒါစ-အကြင်မြင့်မြတ်သော
 ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြင် ပဉ္စင်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုညာတာ-
 ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ရာဇဂဟာဒိသု-ရာဇဂြိုဟ်မြို့အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ယာနိ စ
 ဥပဇ္ဈာယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ အာစရိယ အာစရိယဝတ္တာဒီနိ-အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်၊
 ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ် ဆရာ၊ ဆရာ၏ဝတ် အစရှိသော ဝိနည်းကံတို့ကိုလည်း၊
 အနုညာတာနိ-ကုန်ပြီ၊ တာနိ-ထို ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါ ဥပဇ္ဈာယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ
 အာစရိယ အာစရိယဝတ္တ အစရှိသော ဝိနည်းကံတို့ကို၊ (ပညတ္တာနိ၌ လှမ်းစပ်)၊
 အဘိသမ္ဘောဓိ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့၊ ပတွာ-ရောက်တော်
 မူပြီး၍၊ သတ္တသတ္တာဟံ-ခုနစ်သတ္တာဟကို၊ (ဝီတိနာမေတွာ၌ စပ်)၊ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ-
 မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏ အနီး၌၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏
 ကြည်လင်ရာဖြစ်သော သောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၏ အနီး၌)၊ ဝီတိနာမေတွာ-လွန်စေတော်
 မူပြီး၍၊ ဗာရာဏသိယံ-၌၊ ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစကြာကို၊ ပဝတ္တေတွာ-လည်စေတော်မူပြီး၍၊
 ဣမိနာ အနုက္ကမေန-ဤအစဉ်အားဖြင့်၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဌာနံ-ဤမည်သော အရပ်၊
 ဤမည်သော အရပ်သို့လည်း၊ ပတွာ-ရောက်တော်မူ၍၊ ဣမသ္မိံ စ ဣမသ္မိံ စ
 ဝတ္ထုသ္မိံ-ဤမည်သော အကြောင်း၊ ဤမည်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊
 ပညတ္တာနိ-နိပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနံ-ကုန်သော၊ ဧတေသံ ဝိနယကမ္မာနံ-
 တို့၏၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နိဒါနဒဿနံ-သည်၊ ဧတဿ-ကို၊ ဝစနေ-
 ၌၊ ပယောဇနံ-တည်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အမှာ။ ။ ဤပြခဲ့သော ဝါကျအခွဲသည် မိမိအလိုသာတည်း၊ ဂမ္ဘီရတ္ထနိယာမ
 ဝိသဇ္ဇနာ၌ကား-ဤပြယုဂ်ကိုပင် ထုတ်၍ ကိဉ္ဇာပိကိ အရဈုတ္ထဆို၍၊ ဆိုင်ရာဝါကျကို
 အရဈုတ္ထဝါကျ=ဂရဟာဝါကျဟုလည်းကောင်း၊ ပနကို အနုဂ္ဂဟတ္ထဆို၍ ဆိုင်ရာဝါကျကို
 သမ္ဘာဝနာ=အနုဂ္ဂဟတ္ထဝါကျဟုလည်းကောင်း ပြောင်းပြန် ခွဲစေလိုသည်၊ မိမိပြခဲ့သော
 ခွဲပုံနှင့်တကွ ထိုဆရာတော်တို့၏ ခွဲပုံကို “ကိဉ္ဇာပိတိ အနုဂ္ဂဟဂရဟာဝစနံ”ဟူသော
 မူလပဏ္ဏာသ အနင်္ဂဏသုတ် အဋ္ဌကထာ ထောက်၍ မည်သည့်အယူက သင့်ကြောင်းကို
 ဆုံးဖြတ်ကြပါလေ။

တတ္ထ-ထို တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ အစရှိသော ပါဠိ ရပ်၌၊ ဥရုဝေလာယန္တိ-ကား၊ မဟာဝေလာယံ-ကြီးစွာသော ကမ်းပါးနှင့်တူသော သဲအစု၌၊ မဟန္တေ-ကြီးစွာသော၊ ဝါလိကရာသိမှိ-သဲအစု၌၊ ဣတိ အတ္ထော- ဤကား အနက်၊ အထ ဝါ-ထိုပြင်တစ်နည်းကား၊ ဝါလိကာ-သဲကို၊ ဥရုတိ-ဥရ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ မရိယာဒါ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဝေလာတိ-ဝေလာဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ-၏၊) ဝေလာတိက္ကမနဟေတု-အပိုင်းအခြားကို ကျော်လွန်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာဟဋ္ဌာ-ထမ်းဆောင်အပ်သော၊ ဥရ-သဲတည်း၊ ဥရုဝေလာ- အပိုင်းအခြားကို ကျော်လွန်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထမ်းဆောင်အပ်သော သဲ၊ ဣတိ ဝေမ္မိ-ဤသို့လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥရုဝေလာယံ ဟူသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏။

ကိရ-ချဲ့၊ အတိတေ-၌၊ ဗုဒ္ဓေ-သည်၊ အနုပ္ပန္နေ-ပွင့်တော်မမူမီ၊ ဒသသဟံသု ကုလပုတ္တာ-တစ်သောင်းသော အမျိုးသားတို့သည်၊ တာပသပဗ္ဗန္တံ-ရသေ့တို့၏ ပဗ္ဗဇ္ဇာသို့၊ ဝါ-ရသေ့အဖြစ်သို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတွာ-ကပ်ရောက်၍၊ တသ္မိံ ပဒေသေ-ထို ဥရုဝေလာတောအရပ်၌၊ ဝိဟရန္တာ-နေကုန်လသော်၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့သ၌၊ သန္နိပတိတွာ-စည်းဝေး၍၊ ကတိကဝတ္တံ-ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု-ကုန်ပြီ။

မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိ။ ။ ဥရုသဒ္ဓါသည် မဟန္တ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ဝေလာ သဒ္ဓါသည် “မြစ်၏ကမ်း”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဥရုမဟာတိ+ဝေလာ ဥရုဝေလာ- ကြီးစွာသော မြစ်ကမ်း၊ ကြီးစွာသော မြစ်ကမ်းဟူသည် သဲစုကြီး ဖြစ်၍နေသော ကမ်းမျိုးတည်း၊ ဥရုဝေလာတောအရပ်လည်း သဲစုကြီး ဖြစ်၍နေရကား ကြီးစွာသော ကမ်းနှင့် တူသောကြောင့် “ဥရုဝေလာ”ဟု အမည်ရသည်၊ “ဥရုဝေလာ ဝိယာတိ ဥရုဝေလာ”ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ် ထပ်၍ပြု၊ ထို့ကြောင့် “မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်သည်၊ “ဥရုဝေလာယံ-ကြီးစွာသော ကမ်းနှင့်တူသော များစွာသော သဲအစု၌”ဟု ပေး။ [မဟာဝေလာ ဝိယ မဟာဝေလာ၊ ဝိပုလဝါလုကပုဋ္ဌတာယ မဟန္တော ဝေလာတဋ္ဌော ဝိယာတိ အတ္ထော၊ တေနာဟ မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိတိ အတ္ထောတိ-ဋီကာ။]

အထ ဝါ။ ။ ဤနောက်နည်း၌ကား ဥရုသဒ္ဓါသည် “သဲ”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ [ဥရု မရ သိကတာ ဝါလုကာ ဝဏ္ဏု ဝါလိကာတိ ဣမေသဒ္ဓါ သမာနတ္ထာ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ၊ တေနာဟ ဥရုတိ ဝါလိကာ ဝုစ္စတိတိ။-ဋီကာ။] ဝေလာသဒ္ဓါကား အပိုင်းအခြားဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ “ဝေလာတိက္ကမ”ဟု ဆိုလိုလျက် အတိက္ကမ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ချေ၊ “ဝေလာယ-စည်းကမ်းကို ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့်၊ အာဟဋ္ဌာ- ထမ်းဆောင်အပ်သော၊ ဥရ-သဲတည်း၊ ဥရုဝေလာ-သဲ”ဟု ယောဇနာ ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်၊ “အာဟဋ္ဌာ”ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျေသော မဇ္ဈေလောပီ တပျူရိသံသမာသံ၊ ဝေလာနှင့် ဥရုကိုလည်း ရှေ့နောက်ပြန်၊ ထိုစည်းကမ်း လွန်ပုံ၊ ထမ်းဆောင်ပုံကို အကျယ်ပြလို၍ “အတိတေ ကိရ”စသည် မိန့်၊ ဤအလို “ဥရုဝေလာယံ-စည်းကမ်းကို ကျော်လွန်ခြင်း ကြောင့် ထမ်းဆောင်အပ်သော သဲအစု၌”ဟု ပေး။

[ကတိကဝတ္တံပုဒ်၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ် စာမျက်နှာနံပါတ် “၄၉၀” နှင့် တတိယအုပ် “၄၅၂” တို့၌ ပြထားသည်။] ကိ-အဘယ်သို့ ပြကြကုန်သနည်း၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မာနိ နာမ-ကာယကံ ဝစီကံတို့ မည်သည်၊ ပရေသမ္ပိ-သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌သော်မှလည်း၊ ပါကဠာနိ-ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [ပိသဒ္ဓါ သမ္မာဝနာဇောတက၊ ဂရဟာသမုစ္စည်း၊ သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌တောင် ထင်ရှားသေး၏၊ မိမိစိတ်၌ ထင်ရှားကြောင်းမှာ ပြောစရာမရှိ-ဟုလို။] မနောကမ္မံ ပန-သည်ကား၊ (ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌) အပါကဋ်-မထင်ရှား၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင် ရသေ့သည်၊ ကာမဝိတက္ကံ ဝါ-ကာမဝိတက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကေတိ-ကြံစည်၏၊ တဿ-ထိုရသေ့၏၊ အညော-မိမိမှ အခြားသော၊ စောဒကော နာမ-အပြစ်တင်တတ်သူ မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သော-ထိုရသေ့သည်၊ အတ္တနာဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ စောဒေတွာ-အပြစ်တင်ပြီး၍၊ ပတ္တပုဋ္ဌေန-ဖက်ရွက်ခွက်ဖြင့်၊ ဝါလိကံ-သဲကို၊ အာဟရိတွာ-ထမ်းဆောင်၍၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ အာကိရတု-လောင်းစေသတည်း၊ ဝါ-လောင်းစတမ်း၊ ဣဒံ-ဤသို့၊ သဲကို ထမ်း၍ လောင်းခြင်းသည်၊ အဿ-ထိုရသေ့၏၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ-ဒဏ်အမှု တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ကတိကဝတ္တံ အကံသု၊) [ပတ္တပုဋ္ဌေနာတိ တာလာဒီနံ ပတ္တပုဋ္ဌေန၊-ဝိမတိ။] တတော-ထို ကတိကဝတ်ပြုရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယော-အကြင် ရသေ့သည်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝိတက္ကံ-ကို၊ ဝိတက္ကေတိ-ကြံမိ၏၊ သော-သည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ပတ္တပုဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ ဝါလိကံ-ကို၊ အာကိရတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ တတ္ထ-ထို ဥရဝေလ အရပ်၌၊ အနက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ မဟာဝါလိကရာသိ-ကြီးစွာသော သဲအစု သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ပြီ၊ တတော-ထို ကြီးစွာသော သဲစုဖြစ်ရာ အခါမှ၊ (ပရံ-နောက်၌) နံ-ထိုသဲအစုကို၊ ပစ္စိမာ-နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဇနတာ-လူအပေါင်း သည်၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ကာရံ၍၊ စေတိယံဌာနံ-ပူဇော်အပ်သောအရပ်ကို၊ ဝါ-သဲပုံစေတီအရပ်ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ တံ-ထို သဲအစုကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဥရဝေလာယန္တိ၊ ပေ၊ အတ္ထောတိ-ဟူ၍၊ (ပေါရာဇောဟိ-ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တမေဝ-ထို သဲစုကိုပင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ အထ ဝါ ဥရူတိ၊ ပေ၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ (မယာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

နေရဉ္စရာ။ ။ “နေလ ဇေ” ဟု ဆိုလိုလျက် လ-နှစ်လုံးကို ရ-နှစ်လုံးပြု၊ နိဂ္ဂဟိတံလည်း လာ၍ နေရဉ္စရာဟု ဖြစ်သည်၊ ဇော ဝုစ္စတိ ဒေါသော “ရွံ့ညွန့်စသော အပြစ်၊” နတ္ထိ+ဇော+ယတ္တာတိ နေလံ-ရွံ့ညွန့် မှော်ညှင်းစသော အပြစ်မရှိသော ရေ၊ နေလံ+ဇေ+ယတ္တာတိ နေရဉ္စရာ-ရွံ့ညွန့် မှော်ညှင်းစသော အပြစ်မရှိသော ရေရှိသောဖြစ်။

ဗောဓိရုက္ခမူလေတိ (ဧတ္ထ)-ဌံ၊ စတုသု-ကုန်သော၊ မဂ္ဂေသု-မဂ်တို့၌၊ ဉာဏ်-ကို၊ ဗောဓိတိ-ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတ္ထ-ဤညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၌၊ တံ ဗောဓိ-ထို လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်သို့၊ ပတ္တော-ရောက်တော်မူပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ရုက္ခောပိ-သည်လည်း၊ ဗောဓိရုက္ခောတွေဝ-ဗောဓိပင်ဟူ၍သာလျှင်၊ နာမံ-ကို၊ လဘိ-ရပြီ၊ တဿ ဗောဓိရုက္ခဿ-၏၊ မူလေ-အနီးအောက်၌၊ ဗောဓိရုက္ခမူလေ-ဗောဓိပင်၏ အနီးအောက်၌။

ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ (ပဒဿ)-၏၊ ပဌမံ + အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ-ဟူ၍၊ (ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော) အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီး သည်၊ ဝါ-ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ သဗ္ဗပဌမံယေဝ-အလုံးစုံသော နောက်နောက် နေတော်မူခြင်းတို့၏ ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (ပါဠိတော် ဝိဟရတိ၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်၊ ဧကပလ္လင်္ကေနာတိ-ကား၊ သက်မိုး-တစ်ကြိမ်လည်း၊ အနုဋ္ဌဟိတွာ-ထတော်မမူဘဲ၊ ယထာ အာဘုဇိတေန-အကြင် အကြင် ဖွဲ့ရွှေအပ်ပြီးသော၊ ဧကေနေဝ ပလ္လင်္ကေန-တစ်ခုတည်းသော ထက်ဝယ် တင်ပျဉ်ဖြင့်သာ၊ (ပါဠိတော် နိသီဒိ၌ စပ်)၊ [“သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ” နှင့် အညီ ဧဝသဒ္ဓါ ထည့်၍ “ဧကော ဧဝ + ပလ္လင်္ကော ဧကပလ္လင်္ကော” ဟု

[နေရဉ္စရာယာတိ နေလဉ္စလာယာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ လကာရဿ ရကာရံ ကတွာ နေရဉ္စရာယာတိ ဝုတ္တံ၊ ကဒ္ဒမသေဝါလပဏကာဒိ ဒေါသရဟိတသလိလာယာတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။]

အချို့ကား-“နီလံလော”ဟု ဆိုလိုလျက် နီ၏ ဤကို ဧပြေ၊ လနှစ်လုံးကို ရနှစ်လုံး ပြု၊ နိဂဟိတံလည်းလာ၍ နေရဉ္စရာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်၊ ဤအလို “စိမ်းညိုသောရေ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် နေရဉ္စရာမည်သော မြစ်”ဟု ပေး။ [ကောစိ နီလံ လောယာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ နေရဉ္စရာယာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။]

တစ်နည်း။ ။ ထိုမြစ်၏ နာမည်မျှသာဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်ပါဠိခွဲ၍ ဝိဂြိုဟ်ဝါကျ ပြုဖွယ် မလို၊ ဤအလို “နေရဉ္စရာမြစ်” ဟု ပေး။ [နာမမေဝ ဝါ ဧတံ တဿာ နဒိယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။-ဋီကာ။]

ဗောဓိရုက္ခမူလေ။ ။ “ဗုဇ္ဈတိတိ ဗောဓိ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလျှင် “သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်”ကို ရ၏၊ ဤနေရာ၌ကား “ဗုဇ္ဈတိ ဧတ္တာတိ ဗောဓိ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ “သစ္စာလေးပါးကို သိရာဖြစ်သော ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်”ကို အရကောက်ပါ၊ “ဗောဓိ စ သော ရုက္ခော စာတိ ဗောဓိရုက္ခော”ဟု ပြု။

ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ။ “ပဌမံ + အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ”ဟု ရှေးဦးစွာ ပုဒ်ဖြတ်ပါ၊ နိဂဟိတံ ရေ၍ သန္တိစပ်ထားသည်၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါနောင် ဟုတွာထည့်၍ ပါဠိတော် “ဝိဟရတိ”၌ စပ်။

သဗ္ဗပဌမံ။ ။ ပဌမံသဒ္ဓါ တာဝသဒ္ဓါတို့သည် အပါဒါန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပန်ကိုသော်လည်းကောင်း ငဲ့ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗ”ဟု ထည့်ပေးသည်၊ “သဗ္ဗ-အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ”ဟုလို့၊ ပဌမံသဒ္ဓါက ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့် “ဝိဟရတိ”၌ စပ်ရသည်။ [ပဌမန္တိ စ တာဝ နပုသကနိဒ္ဒေသော၊ တသ္မာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ

အဝဓာရဏဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ထို ဝေ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကို “သင်္ကမ္ပိ အနုဋ္ဌဟိတွာ” ဟု ပြသည်။] ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒိတိ-ကား၊ ဝိမုတ္တိသုခ-အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို၊ ဖလသမာပတ္တိသုခ-ဖလသမာပတ်နှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာကို၊ ပဋိသံဝေဒယမာနော-ခံစားတော်မူလျက်၊ (ပါဠိတော် နိသီဒိ၌ စပ်)။

ဟုတွာ သဗ္ဗပဌမံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ ဝိဟရတိတိ ဧဝ မေတ္တ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော၊-ဋီကာ။] “အလုံးစုံ” ဟူရာ၌ “မည်သည့် အလုံးစုံ” ဟု ဋီကာတို့ မဖွင့်ကြ၊ “ပဌမံ ဝိဟရတိ-အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ နေ” ဟု ဆိုသောကြောင့် “ရှေးဦးစွာဖြစ်သော နေခြင်း” ဟု သိသာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဘုရားဖြစ်ပြီး နောက်၌ နေတော်မူခြင်း ကြိယာတွေ့ များစွာရှိရကား “အလုံးစုံသော ထို နောက်နောက်နေခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ် သိသာသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့ကား “သဗ္ဗပဌမံ-အလုံးစုံသော သတ္တာဟတို့၏ ရှေးဦးစွာ” ဟု အနက်ပေး၏။ ဤ ပဌမံကား ပဌမသတ္တာဟကို ဆိုလိုရင်း မဟုတ်သောကြောင့် ထိုအနက်ကို စဉ်းစားပါ။ ယောဇနာ၌ကား-ပဌမံကို ဝိဟရတိ မစပ်ဘဲ “အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ ဟုတွာ” ဟု ရှေ့သို့လှည့်၍ စပ်ပြီးလျှင် “သဗ္ဗေသံ ဇနာနံ ပဌမမေဝ” ဟု ဖွင့်လေ၏။ အဋ္ဌကထာဆရာ ကိုယ်တိုင်က ပါဠိတော်ဝယ် ရှေ့၌ရှိသော ပဌမံကို နောက်ထား၍ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဟရတိ၌ စပ်ဖို့ရာ “သဗ္ဗပဌမံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ ဝိဟရတိတိ ဧဝမေတ္တ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု ဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုယောဇနာအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါလေ။

ဝိမုတ္တိ ၊ ပေ ၊ ပဋိသံဝေဒယမာနော။ ။ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ-အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ-ဈာန်၊ သမုစ္ဆေဒ ဝိမုတ္တိ-မဂ်၊ ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ-ဖိုလ်၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိ-နိဗ္ဗာန်၊ ဤသို့ ဝိမုတ္တိငါးတန် ရှိရာဝယ် ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိကို ယူစေလို၍ “ဖလသမာပတ္တိသုခံ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ပဋိသံဝေဒိ” ၌ ပဋိရှေ့ သံရှေ့ရှိသော ဝိဒဓာတ်၊ ဏိပစ္စည်း ကတ္တာအနက်၌ သက်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ပဋိသံဝေဒယမာနော” ဟု ဖွင့်သည်။

ဝိမုတ္တိသုခံ။ ။ ဝိမုစ္စနံ ဝိမုတ္တိ-ဥပက္ကိလေသတို့မှ (ပဋိပဿဒ္ဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်) လွတ်ခြင်း၊ တစ်နည်း-ဝိမုစ္စတိတိ ဝိမုတ္တိ-လွတ်သောစိတ်၊ ထို ဥပက္ကိလေသတို့မှ လွတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော စိတ်ချမ်းသာမှုကို ဝိမုတ္တိသုခဟု ခေါ်သည်။ “ဝိမုတ္တိယာ+ဇာတ်+သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ” ဟု ပြု၊ ဤအလို “ဥပက္ကိလေသတို့မှ လွတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာကို” ဟု ပေး။

တစ်နည်း။ ။ ထို အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သုခကိုပင် ဝိမုတ္တိသုခဟု ခေါ်သည်။ “ဝိမုတ္တိယာ+သမ္ပယုတ္တံ+သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ” ဟု ပြု၊ ဤအလို “ဥပက္ကိလေသ တို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာကို” ဟု ပေး။ [ဘုရားရှင်၏ အရဟတ္တဖိုလ်သည် စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်၏။ ထို စတုတ္ထဈာန်၌ရှိသော ဥပေက္ခာကိုပင် ငြိမ်သက်သောကြောင့် သုခသဘောရှိရကား “သုခ” ဟု ဆိုထားသည်။]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် - ကား၊ ပစ္စယာကာရံ-အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံအခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊ (ပါဠိတော် မနသာကာသိဉ္စိစပ်) ဟိ-မှန်၊ ပစ္စယာကာရော-အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊ (ဝုစ္စတိဉ္စိ ပဓာနအဖြစ်ဖြင့် စပ်) ၀၁-သည်၊ (ဥပ္ပာဒေတိဉ္စိ အပဓာနအဖြစ်ဖြင့် စပ်) အညမည်-အချင်းချင်းဖြစ်သော အကြောင်းသို့၊ ပဋိစ္စ-ရှေ့ရှုရောက်၍၊ သဟိတေ-တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊

တစ်နည်း။ ။ “တေသံ ဝုပသမော သုခေါ” ။ သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကို “သုခ” ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ အလုံးစုံသော ကိလေသာဒုက္ခတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသော အရဟတ္တဖိုလ်၌ ရအပ်သော ပဋိပသသဒ္ဓိဝိမုတ္တိကိုပင် “သုခ” ဟု ခေါ်သည်။ ဤအလို “ဝိမုတ္တိစေတံ+သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ” ဟု ပြု၊ “အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ ကင်းလွတ်ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသော သုခကို” ဟု ပေး။ [အထဝါ... စေံ သကလကိလေသဒုက္ခပုပသမဘာဝတော အဂ္ဂဖလေ လဗ္ဘမာနာ ပဋိပသသဒ္ဓိဝိမုတ္တစေ ဣဓ သုခန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။]

ပစ္စယာကာရံ။ ။ “အဝိဇ္ဇာဒိ ပစ္စယဓမ္မံ” ဟု ဋီကာ ဖွင့်၏။ အာကာရ၏အနက် မထင်ရှား၊ “ယေနာကာရေန-အကြင်အခြင်းအရာသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယဓမ္မော ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊ သော ပစ္စယာကာရော ပစ္စယဘာဝေါ” ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ-ပညာဘူမိ နိဒ္ဒေသ၌ ဖွင့်သောကြောင့် အာကာရအတွက် ဟေတုသတ္တိစသော အခြင်းအရာအနက်ကို ရ၏။ သို့သော် ထို သတ္တိနှင့် သတ္တိမန္တ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့သည် မကွဲပြားသောကြောင့် “အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယဓမ္မံ” ဟု အကြောင်းတရားကိုပင် ဤဋီကာ ဖွင့်ပြလေသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။ ။ ပဋိစ္စကို “ပတိမုခံ+ဂန္ဓာ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ “ပတိ+ဣစ္စ” ဟု ပုစ်ခွဲ၍ ပတိကို ပတိမုခံဟုလည်းကောင်း၊ ဣစ္စ၌ ဣဓာတ် တွာပစ္စည်းကို ဣ-ဂတိမိ” ဟူသော အနက်အတိုင်း “ဂန္ဓာ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ သမုပ္ပါဒ်၌ သံသည် သဟအနက်ဟောတည်း၊ ထို သဟအနက်ကိုပင် “သဟိတေ ဓမ္မေ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဥပ္ပာဒေတိတိ ဥပ္ပာဒေါ၊ “သဟိတေ + ဥပ္ပာဒေါ သမုပ္ပါဒေါ” ဟုလည်းကောင်း၊ “ပတိစ္စ + သမုပ္ပါဒေါ ပတိစ္စသမုပ္ပါဒေါ” ဟုလည်းကောင်း သမာသ်တွဲပါ။

အညမည် ပတိစ္စ။ ။ “အညမည်” ဟူသည် အကြောင်းဖြစ်ထိုက်သော တရားအချင်းချင်းတည်း၊ မှန်၏-အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဝိဇ္ဇာတစ်ခုတည်းက ကျေးဇူးမပြုနိုင်၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ယှဉ်ဖက် စိတ် စေတသိက်၊ အဝိဇ္ဇာ၏ မှီရာဝတ္ထု၊ အဝိဇ္ဇာ၏ အာရုံစသော အကြောင်းတို့ ညီညွတ်မှ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ ထိုသို့ အကြောင်းညီညွတ်မှု ရခြင်းကို “အညမည် ပဋိစ္စ” ဟု ဆိုသည်။ [ပဋိစ္စာတိ ပတိမုခံ ဂန္ဓာ၊ ကာရဏသာမဂ္ဂိံ အပဋိက္ခိပိတွာတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။]

သဟိတေ ဓမ္မေ။ ။ အဝိဇ္ဇာသည် ပြခဲ့သော အကြောင်းတွေ ညီညွတ်သဖြင့် သင်္ခါရကို ဖြစ်စေရာ၌ သင်္ခါရတစ်ခုတည်းကို ဖြစ်စေသည်မဟုတ်၊ သင်္ခါရနှင့်အတူ တကွဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်၊ စိတ္တဇရုပ်တို့ကိုပါဖြစ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် “သဟိတေ ဓမ္မေ” ဟု ဗဟုဝစ်ဖြင့် ကံပုဒ်ကို တည်သည်။ [သင်္ခါရစသည်က ဝိညာဉ်စသည်ကို ဖြစ်စေရာ၌လည်း နည်းတူ၊

ဓမ္မ-အကျိုးတရားတို့ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အချင်းချင်းဖြစ်သော အကြောင်းသို့ ရှေ့ရှုရောက်၍ တကွဖြစ်ကုန်သော အကျိုး တရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါတိ-ပဋိစ္စ သမုပ္ပာဒဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဣတ္ထ-ဤသမန္တပါသာဒိကာ မည်သော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္တာရော ပန- အကျယ်ကိုကား၊ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဣစ္ဆန္နေန-အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော- မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ယူပါလေ၊ အနုလောမပဋိလောမန္တိ-ကား၊ အနုလောမဉ္စ-အနုလုံလည်းကောင်း၊ ဝါ-အလျော်လည်းကောင်း၊ ပဋိလောမဉ္စ- လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆန့်ကျင်ဘက်လည်းကောင်း၊ (ပါဠိတော် မနသာကာသိ၌ စပ်)။

တတ္ထ-ထို အနုလောမ ပဋိလောမဟူသောပါဠိ၌၊ (အနုလောမောတိ ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) ဝါ-ထို အနုလုံ ပဋိလုံတို့တွင်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိနာ-အစရှိ သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သော၊ အဝိဇ္ဇာဒိကော- အဝိဇ္ဇာအစရှိသော၊ ပစ္စယာကာရော-ကို၊ (အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြု ကြောင်း အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊) အတ္တနာ-မိမိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ် ကိုယ်တိုင်၊ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စကရဏတော-ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ အနုလောမောတိ-အနုလောမဟူ၍၊ ဝါ-အလျော်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန- ဖြင့်၊ ဝုတ္တော-သော၊ သွေဝ-ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်ကိုပင်၊ (ပဋိလောမောတိ ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) ဝါ-သည်ပင်၊ (န ကရောတိ၌ စပ်၊) အနုပ္ပာဒ နိရောဓေန-နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်း မရှိသော ချုပ်ခြင်းဖြင့်၊ နိရုဇ္ဈမာနော- ချုပ်လသော်၊ တံ ကိစ္စံ-ထို ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ န ကရောတိ-မပြုနိုင်၊ တဿ-ထိုပြုထိုက်သောကိစ္စကို၊ ဣတိ(တသ္မာ) အကရဏတော-ထိုသို့ မပြုခြင်း ကြောင့်၊ ပဋိလောမောတိ-ပဋိလောမဟူ၍၊ ဝါ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

သဟိတေတိ သမုဒိတေ အဝိနိဘုတ္တေ (မခွဲခြားအပ်ကုန်သော) တိ အတ္ထော-ဋီကာ။] ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်ပုဒ်၏ အခြားအဖွင့်များကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ရှုပါ။

ကတ္တဗ္ဗကိစ္စကရဏတော။ ။ အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရကို ဖြစ်စေဖို့ရန် ကိစ္စရှိ၏။ သင်္ခါရ စသည်ကလည်း ဝိညာဏ် စသည်ကို ဖြစ်စေဖို့ရန်ကိစ္စ ရှိ၏။ ဤသို့ မိမိကိစ္စ ပြုပုံကို ပြသောကြောင့် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ရှေ့နည်းကို “အနုလောမ(အလျော်)”ဟု ဆိုအပ်၏။ “အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓာ” အစရှိသော နောက်နည်းကိုကား အဝိဇ္ဇာ စသည် တို့က မိမိ ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို မပြုခြင်းကြောင့် “ပဋိလောမ” ဟု ဆိုရသည်။

ဝါ-တစ်နည်း၊ ပုရိမနယေန-အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသော ရှေ့နည်းဖြင့်၊
 ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်၊ ပဝတ္တိယာ-သံသရာဖြစ်ခြင်း
 အား၊ [ပဝတ္တိယာတိ သံသာရပ္ပဝတ္တိယာ-ဋီကာ။] အနုလောမော-လျော်၏၊ ဣတရော-
 ရှေ့နည်းမှ တစ်ပါးသော နောက်နည်းသည်၊ (အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂ
 နိရောဓာ စသော နောက်နည်းသည်၊) တဿာ-ထိုဖြစ်ခြင်း၏၊ ပဋိလောမော-
 ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း၊ ဣတိ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤအနုလောမ ပဋိလောမံ
 ဟူသော ပုဒ်၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ ပံန-ဗျတိရိက်ကား၊ အာဒိတော-
 အဝိဇ္ဇာဟူသော အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝ အန္တံ-ဧရာ မရဏဟူသော အဆုံးတိုင်
 အောင်လည်းကောင်း၊ အန္တတော-ဧရာ မရဏဟူသော အဆုံးမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊
 ယာဝ အာဒိံ စ-အဝိဇ္ဇာဟူသော အစတိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ ပါပေတွာ-
 ရောက်စေ၍၊ အဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတော-
 ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော် အနက်မှ၊ အညေန-သော၊ အတ္ထေန-အနက်အားဖြင့်၊
 အနုလောမပဋိလောမတာ-အနုလုံ ပဋိလုံ၏ အဖြစ်သည်၊ န ယုဇ္ဇတိ-မသင့်။

မနသာကာသီတိ-ကား၊ မနသိ-စိတ်၌၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို
 မနသာကာသီဟူသော ပါဠိ၌၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနုလောမံ-
 အားဖြင့်၊ မနသိ-၌၊ အကာသိ-ပြီ၊ ဣဒံ-ဤအခြင်းအရာကို၊ (အနုလုံအားဖြင့်
 နှလုံးသွင်းပုံ အခြင်းအရာကို) တာဝ-ပဋိလောမမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒသောတုံ-
 ပြတော် မူခြင်းငှာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိံ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊
 ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ-ထို အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (သဗ္ဗပဒေသု၌
 စပ်)၊ အဝိဇ္ဇာ စ-အဝိဇ္ဇာလည်း ဟုတ်၏၊ သာ-ထို အဝိဇ္ဇာဟူသည်၊ ပစ္စယောစ-
 အကြောင်းလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော-
 မည်၏၊ တသ္မာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ-ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ သင်္ခါရာ-

ပုရိမနယေန ဝါ။ ။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သံသရာဖြစ်ခြင်းအား လျော်သောကြောင့် “အနုလောမ”ဟု ခေါ်ရ၏၊
 “အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နောက်နည်းကို သံသရာ
 ဖြစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် “ပဋိလောမ”ဟု ခေါ်ရသည်။

အာဒိတော ပန၊ပေ၊ န ယုဇ္ဇတိ။ ။ အခြားနေရာ၌ အနုလုံ ပဋိလုံဆိုလျှင်
 “ကောသာ လောမာ၊ပေ၊ လသိကာ မုတ္တံ”ကဲ့သို့ အစမှစ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ဟောအပ်သော
 တရားကို “အနုလုံ”ဟု ခေါ်၏၊ “မုတ္တံ လသိကာ၊ပေ၊ နခါ လောမာ ကောသာ”ကဲ့သို့
 အဆုံးမှစ၍ အစတိုင်အောင် ပြန်သောနည်းကို “ပဋိလုံ”ဟု ခေါ်ရသည်၊ ထိုကဲ့သို့
 အစမှ အဆုံး၊ အဆုံးမှ အစကို (ဤနေရာ၌) မဟောသောကြောင့် ထိုအနက်အားဖြင့်
 “အနုလုံ ပဋိလုံ”ဟု မဖြစ်သင့်။

သင်္ခါရတို့သည်၊ သမ္ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ [“သင်္ခါရာ စ+တေ+ပစ္စယော စာတိ သင်္ခါရပစ္စယော၊ တသ္မာ သင်္ခါရပစ္စယာ” ဟု စသည်ဖြင့် သိပါ။] အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-သမန္တပါသာဒိကာမည်သော ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေါ-တည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန-ကိုကား၊ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္န-သော၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ကို၊ ဣစ္ဆန္နေန-အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတောဝ-မှပင်၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ကား၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိလောမံ-ပဋိလုံအားဖြင့်၊ မနသိ-၌၊ အကာသိ-ပြီ၊ ဣဒံ-ဤပဋိလုံအားဖြင့် နှလုံးသွင်းပုံ အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (တစ်နည်း) သံဂီတိကာရေဟိ-တို့သည်၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထံ-ထိုအဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော အစရှိသောစကား၌၊ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝါတိ-ဟူသည်ကား၊ တု-အနုလောမပက္ခမှတစ်ပါး ပဋိလောမပက္ခကား၊ အဝိဇ္ဇာယ ဝေ-အဝိဇ္ဇာ၏ပင်၊ အသေသဝိရာဂနိရောဓာတိ-

အဝိဇ္ဇာယ ဝေ တု။ ။ ပါဠိတော်၌ “အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ”ကို “အဝိဇ္ဇာယ ဝေ တု” ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ဖွင့်သောကြောင့် “သမန္တပါသာဒိကာ တွေဝ”၌ “ပါသာဒိကာတိ+ဝေ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသကဲ့သို့ ဤ၌ မဖြတ်ရ၊ “တု+ဝေ”ဟုသာ ပုဒ်ဖြတ်ရ၏ဟုသိစေ၏။ ထို့ပြင် “ဝေ+တု”ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဖွင့်သောကြောင့် (ပါတိမောက္ခဝယ် “ပ+အတိမောက္ခံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသော်လည်း အနက်ပေးရာ၌ အတိနှင့် ပ ဥပသာရကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ “အတိပမောက္ခံ”ဟု အနက်ပေးရသကဲ့သို့) ဤ၌လည်း ဝေနှင့်တုကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ အနက်ပေးပါဟု သိစေသည်ဟု ယောဇနာဖွင့်သည်။ [တချို့စာအုပ်၌ “အဝိဇ္ဇာယ တု+ဝေ”ဟု ပုဒ်စဉ်အတိုင်း ရှိ၏။ ထိုသို့လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏။]

ဝေ တု အနက်။ ။ တုနိပါတ်သည် အနုလောမပက္ခမှတစ်ပါး ပဋိလောမပက္ခကို ထွန်းပြသော ပက္ခန္တရဇောတကတည်း၊ ဝေကိုကား ယောဇနာ၌ သတ္တဇီဝ စသည်ကို နစ်စေသော နိဝတ္တာပနာဝဓာရဏဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို စဉ်းစားသင့်၏။ ဘာကြောင့် နည်း? ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿဝယ် ကေဝလသဒ္ဓါဖြင့် သတ္တဇီဝ စသည်ကို တားမြစ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ [ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အဖွင့်ကြည့်ပါ။] မိမိကား အနုလောမ၌ အဝိဇ္ဇာသည် အကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်းသည်ပင် အကြောင်းဖြစ်ရကား အဝိဇ္ဇာချင်း ထပ်သောကြောင့် သန္တိန္ဒာနာဝဓာရဏ အနက်ဟောဟု ထင်သည်။

အသေသ၊ပေ၊ နိရောဓာ။ ။ ဝိရဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ-ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ ဟူသမျှကို စင်စစ်အမှန် မတပ်မက်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ကို “ဝိရာဂ” ဟု ခေါ်၏။ ဝိရာဂေန+နိရောဓော ဝိရာဂနိရောဓော-မဂ်ကြောင့်အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်း၊ ရှေးက “မဂ္ဂေန-ဖြင့်”ဟု ပေးကြ၏။ သင့်၊မသင့်ကို စဉ်းစားပါ။ ချုပ်ဟူသည် အကမ္မကတည်း။

ဟူသည်ကား၊ ဝိရာဂသင်္ခါတေန-ဝိရာဂဟုဆိုအပ်သော၊ မဂ္ဂေန-အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်၊ အသေသနိရောဓ-အကြွင်းမရှိ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ သင်္ခါရနိရောဓောတိ-ဟူသည်ကား၊ သင်္ခါရန-သင်္ခါရတို့၏၊ အနုပ္ပာဒနိရောဓော-နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ထင်ရှား၏။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဤသို့ နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းဖြင့်၊) နိရုဒ္ဓါနံ-ချုပ်ပြီးကုန်သော၊ သင်္ခါရနံ-တို့၏၊ နိရောဓ စ-ကြောင့်၊ ဝိညာဏံ-သည်၊ နိရုဒ္ဓံ-ချုပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏၊) ဝိညာဏာဒိနံ-ဝိညာဉ်အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏၊ နိရောဓ စ-ကြောင့်လည်း၊ နာမရူပါဒိနိ-နာမရုပ်အစရှိသော အကျိုးတရားတို့သည်၊ နိရုဒ္ဓါနိယေဝ-ချုပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ သင်္ခါရနိရောဓ ဝိညာဏ နိရောဓောတိအာဒိနိ-အစရှိသော စကားတော်တို့ကို၊ ဝတွာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိတိ-အစရှိသော

သကမ္မက နေရာ၌သာ ကရိုဏ်းလိုသည်၊ အကမ္မက နေရာ၌ကား ကရိုဏ်း မလိုပါ။ ထိုသို့ ချုပ်ရာဝယ် သောတာပတ္တိမဂ်ကြောင့် အပါယဂမနိယ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်၏၊ ဤလောက၌ တစ်ကြိမ် ပဋိသန္ဓေနေကြောင်း အဝိဇ္ဇာသည် သကဒါဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်၏၊ ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေကြောင်း အဝိဇ္ဇာသည် အနာဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်၏၊ သို့သော် အဝိဇ္ဇာကား ကျန်ရှိသေးသည်သာ၊ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာ၌ကား အဝိဇ္ဇာ မကြွင်း ကျန်တော့ဟု သိစေလို၍ “အသေသ”ဟု ဝိသေသန ကုမရသည်၊ ဤ အသေသကို နိရောဓ၌ စပ်ရသော်လည်း ဤ အသေသကို ထောက်၍ပင် ဝိရာဂ အရ အရဟတ္တမဂ် ကိုသာ ယူရသည်။ [အသေသ-အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် + ဝိရာဂနိရောဓ-အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ခြင်းတည်း။]

မှတ်ချက်။ ။ ယောဇနာ၌ကား အသေသဝိရာဂနိရောဓဝယ် အသေသကို ဝိရာဂ၌ မစပ်ဘဲ နိရောဓ၌ စပ်ရသောကြောင့် အယုတ္တသမာသ်ဟု ဆိုသည်ကို စဉ်းစားပါ။ အသေသဟူသော ဝိသေသနကို ပဓာနဖြစ်သော နိရောဓ၌ စပ်ဖို့ရာ “အသေသ+ဝိရာဂနိရောဓော အသေသဝိရာဂနိရောဓော”ဟု တွဲလျှင် ယုတ္တသမာသ်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ဥပမာ-“သူရိယံ+ပဿန္တိတိ သူရိယပဿာ၊ န+သူရိယပဿာ အသူရိယပဿာ”ဟု တွဲရာ၌ ယုတ္တသမာသ်ဟုပင် ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။

အနုပ္ပာဒနိရောဓော။ ။ သောတာပတ္တိမဂ်ကြောင့် တချို့အကုသိုလ်သင်္ခါရတွေ ချုပ်ပါသော်လည်း သင်္ခါရကျန်သေးရကား နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်း မရှိ မဟုတ်၊ ဖြစ်ခြင်း ရှိသေး၏၊ သကဒါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာ၌လည်း ထို့အတူပင်တည်း။ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာ၌ကား နောက်ထပ် မည်သည့်သင်္ခါရမျှ မဖြစ်တော့၊ ထို့ကြောင့် မဟာပရိသော၌ မဟန္တဟူသော ဝိသေသနကဲ့သို့ “အနုပ္ပာဒ”ဟု ဝိသေသနထည့်ရသည်။ “အနုပ္ပာဒေါ-နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော+နိရောဓော-တည်း၊ အနုပ္ပာဒ နိရောဓော”ဟုပြုပါ။ ယောဇနာ၌ “အနုပ္ပာဒေန+နိရောဓော”ဟု ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။

စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတံ-သည်။) ဝုတ္တံ-ပြီ။ [နောင်အခါ ဟောတော်မူခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “ဝတ္တာ ဝုတ္တံ” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုဟန် တူသည်။ သို့မဟုတ် သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့၏ ဆိုခြင်းကို ရည်ရွယ်ဟန် တူသည်။] တတ္ထ-ထို ဧဝမေတဿ၊ပေ၊ ဟောတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကေဝလဿာတိ-ဟူသည်ကား၊ သံကလဿ-အလုံးစုံသော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သုဒ္ဓဿ-သက်သက်သော၊ သတ္တဝိရဟိတဿ-သတ္တမှ ကင်းသော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (သတ္တ အတ္တ ဇီဝ မပါသောကြောင့် သုဒ္ဓဟု ခေါ်သည်။) ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ-ကား၊ ဒုက္ခရာသိဿ-ဒုက္ခအစု၏၊ (ဓန္ဓသဒ္ဓါ “ရာသိ” အနက်ဟောတည်း။) နိရောဓော ဟောတိတိ-ကား၊ အနုပ္ပာဒေါ-နောင် တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ချုပ်-ဟူရာ၌ နောက်ထပ် မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဟု သိစေလို၍ “အနုပ္ပာဒေါ” ဟု ဖွင့်သည်။)။

ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာတိ-ကား၊ အဝိဇ္ဇာဒိဝသေန-အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းကြောင့်၊ သင်္ခါရာဒိကဿ-သင်္ခါရ အစရှိသော၊ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ-ဒုက္ခအစု၏၊ သမုဒယော စ-ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် တိုးပွားခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာနိရောဓဒိဝသေန-အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းကြောင့်၊ (သင်္ခါရာဒိကဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ) နိရောဓော စ-ချုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယွာယံ(ယော အယံ အတ္ထော)-အကြင် အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝုတ္ထော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဒိတွာ-သိတော်မူ၍၊ တာယံ ဝေလာယန္တိ-ကား၊ တဿ အတ္တဿ-ထို အနက် အဓိပ္ပာယ်၏၊ ဝါ-ကို၊ တာယံ ဝိဒိတဝေလာယံ-ထို သိတော်မူအပ်ရာ အခါ၌၊ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ-ကား၊ ဝိဒိတေ-သိတော်မူအပ်ပြီးသော၊ တသ္မိံ အတ္ထေ-

ကေဝလဿ။ ။ “ကေဝလာ အင်္ဂမဂဓာ-အားလုံး အင်္ဂတိုင်း မာဂတိုင်းသားတွေ” ဟု ဆိုရာ၌ ကေဝလသဒ္ဓါသည် နိရဝသေသအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း “နိရဝသေသ အနက်ဟော” ဟု သိစေလို၍ ကေဝလဿကို “သကလဿ-အလုံးစုံ” ဟု ဖွင့်သည်။ အလုံးစုံ ဟူသည်လည်း ဘဝယောနိ-ဂတိ-ဋီတိ သတ္တဝါသ သတ္တနိကာယ အားလုံး၌ဖြစ်သော “ဒုက္ခက္ခန္ဓ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “သကလဿာတိ အနဝသေသဿ သဗ္ဗဘဝါဒိဂတဿ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ကေဝလာ သာလယော-ကောက်စပါး စသည် မဖက် သက်သက်သန့်သန့်ဖြစ်သော သလေးစပါးတို့” ဟူရာ၌ ကေဝလသဒ္ဓါသည် အသံမိဿအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း “အသံမိဿ အနက်ဟော” ဟု သိစေလို၍ “သုဒ္ဓဿ” ဟု တစ်နည်း ဖွင့်သည်။ သုဒ္ဓဟူသည်လည်း “သတ္တ အတ္တ ဇီဝ မဖက် သက်သက်သန့်သန့်” တည်း။

ဝိဒိတဝေလာယံ။ ။ ဝိဒိယတေ ဧတ္တာတိ ဝိဒိတာ၊ (ဝေလာ) ဟု အဓိကရဏသင်္ခါ ပြု၊ ယောဇနာ၌ “ဝိဒိတ” ကို “ပါကဋ” ဟု ဖွင့်သည်မှာ ပါကဋအနက်က အကမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာဟု သကမ္မက ထားပုံကို ရှု၍ စဉ်းစားပါ။

ထို အနုလုံ ပဋိလုံဟူသော အကြောင်းအကျိုးအနက်၌၊ ဝါ-တွင်၊ ဟေတုနော စ-
 အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟေတုသမုပ္ပန္နဓမ္မဿ စ-
 အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျိုးတရားကိုလည်းကောင်း၊ ပဇာနနာယ-
 အပြားအားဖြင့် သိတော်မူခြင်း၏၊ အာနဘာဝဒိပကံ-အာနဘော်ကို ထင်ရှားပြ
 တတ်သော၊ ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ တိအာဒိကံ-အစရှိသော၊ သောမနဿယုတ္တ
 ဉာဏသမုဋ္ဌာနံ-သောမနဿနှင့် ယှဉ်သောဉာဏ်ကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊
 (မဟာကိရိယာ သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမုယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊)
 ဣမံ ဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ-ကျူးရင့်တော်မူပြီ၊ အတ္တမနဝါစံ-မိမိစိတ်ရှိသူ၏
 စကားကို၊ ဝါ-ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကျူးရင့်အပ်သော စကားကို၊ နိစ္ဆာရေသိ-
 ထွက်ပေါ်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ-ကျူးရင့် မြက်ဆိုတော်မူပြီ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တဿာ-ထိုဥဒါန်းဂါထာ၏၊ အတ္ထော-ကား၊ ယဒါ ဟဝေတိ-ကား၊ ဟဝေ-
 ထင်ရှားစွာ၊ ယသ္မိံ ကာလေ-၌၊ ပါတုဘဝန္တိ တိ-ကား၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ ဓမ္မာတိ-
 ကား၊ အနုလောမပဋိလောမပစ္စယာကာရပဋိဝေဓသာဓကော-အနုလုံ ပဋိလုံ ဖြစ်
 သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော၊ ဗောဓိပက္ခိယ
 ဓမ္မာ-ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ (“ ပါတုဘဝန္တိ-ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏ ” ၌
 စပါ) အထ ဝါ - ထိုပြင် တစ်နည်းကား၊ ပါတုဘဝန္တိ တိ - ကား၊
 ပကာသန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ အဘိသမယဝသေန-ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊

နိစ္ဆာရေသိ။ ။ ဥဒါနေသိကို “နိစ္ဆာရေသိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥဒါနေသိ၌ ဥပုဗ္ဗ၊
 အနုဓာတ် ကာရိတ်ဏေပစ္စည်းဖြင့် “ထွက်ပေါ်စေပြီ”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ ဤ နိစ္ဆာရေသိ
 ၌လည်း နိပုဗ္ဗ စရဓာတ် ကာရိတ်ဏေပစ္စည်းဖြစ်၍ “နိစ္ဆရိသု-ရောင်ခြည်တော် ထွက်
 ကုန်ပြီ” ဟူရာ၌ကဲ့သို့ “ထွက်စေတော်မူပြီ”ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။ [ဥဒါနံပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံနှင့်
 အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ အင်္ဂါကိုးတန်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ဟဝေ။ ။ ဟဝေကို “ဗျတ္တံ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ (တစ်နည်း) “ဟ”သည် ဗျတ္တ
 အနက်ဟော၊ “ဝေ”သည် ဧကံသတ္တအနက်ဟော၊ ဤအလို “ဟ-ထင်ရှားစွာ၊ ဝေ-
 စင်စစ်”ဟု ပေး၊ ဤသို့ ဟဝေက “ထင်ရှား”အနက်ကို ဟောပြီးဖြစ်သောကြောင့်
 ပါတုဘဝန္တိ၌ ပါတုအတွက် အနက်မရှိဘဲ “ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဟု ဖွင့်ရသည်၊ တစ်နည်း-
 ဋီကာ၌ “ယဒါ+အာဟဝေ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “ကိလေသာမာရ်နှင့် စစ်ထိုးရာအခါ၌”ဟု
 ကေစိဝါဒ ပါသေး၏။

ပါတုဘဝန္တိ။ ။ ဓမ္မာအရ ဗောဓိပက္ခိယတရားကို ယူရာ၌ သတိပဋ္ဌာန်စသော
 ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဥပါဒ် ဌီ ဘင်အားဖြင့် ဖြစ်နိုင်
 သောကြောင့် ပါတုအနက်မရှိကြ၍ “ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဟု ဖွင့်ရသည်၊ ဓမ္မာအရ သစ္စာလေးပါးကို
 ယူရာ၌ကား အချို့သစ္စာတို့သည် ရဟန္တာသန္တာန်၌ မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ဉာဏ်အားသာ
 ထင်ရှားနိုင်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ပါတုအနက်ရှိကြ၍ ပကာသန္တိဟု ဖွင့်ရသည်။

ဗျတ္တာပါကဋာ-ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဓမ္မာတိ-ကား၊ စတုအရိယသစ္စဓမ္မာ-လေးပါးသော အရိယသစ္စာတရားတို့သည်။ (“ပါတုဘဝန္တိ-ထင်ရှားလာကုန်၏” ဌိ စပ်) ကိလေသသန္တာပနဋ္ဌေန-ကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝီရိယံ - ကို၊ အာတာပေါတိ - အာတာပဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ဆိုအပ်၏။ [“အာတာပေါတိ ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဣတိ ကျေနေသည်။] အာတာပိနောတိ-ကား၊ သမ္မပ္ပဓာနဝီရိယဝတော-သမ္မပ္ပဓာနဝီရိယ ရှိထသော၊ [အာတာပိကို အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ် ကြံစေလို၍ ဝန္တုပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်။ “အာတာပေါ အဿ အတ္ထိတိ အာတာပိ” ဟု ပြု။] ဈာယတောတိ-ကား၊ အာရမဏူပနိဇ္ဈာန လက္ခဏေန စ-ကသိုဏ်းအစရှိသော အာရုံတို့ကို စူးစိုက်စွာ ရှုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေန စ-အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာ ရှုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသည် လည်းဖြစ်သော၊ ဈာနေန-နှစ်ပါးသောဈာန်ဖြင့်၊ ဈာယန္တဿ-ရှုတတ်သူလည်း ဖြစ်ထသော၊ [ဈာနေနနေရာဝယ် ရှေးစာအုပ်များ၌ “ဒွိဟိ ဈာနေဟိ” ဟု ရှိသည်။]

ဗြာဟ္မဏဿာတိ-ကား၊ ဗာဟိတပါပဿ-မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှု ရှိသော၊ ဝါ-မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသော၊ ခီဏာသဝဿ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)၊ [ဗြာဟ္မဏ၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပထမအုပ် ဝေရဉ္စကဏ္ဍ အဇ္ဈတ္တိကနိဒါန်း၌ ပြခဲ့ပြီ။] အထဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိတိ-ကား၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (ပါတုဘဝန္တိတိ ဥပ္ပန္တိ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်နည်းဖြင့်)၊ ပါတုဘတဓမ္မဿ-ဖြစ်ပြီးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားရှိသော၊ ဝါ-ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရားရှိသော၊ အဿ-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကင်္ခါ-ယုံမှားခြင်း ဟူသမျှတို့သည်၊ ဝပယန္တိ (ဝိ+ အပယန္တိ)-ကင်းကုန်၏၊ သဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ကော-အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဖုသတိ န ခေါ-တွေ့ထိပါသနည်း၊? ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပဉ္စော-ပြဿနာသည်၊ နော ကလ္လော-ဖြေခြင်းငှာမသင့်၊ [ဖဿဟူသော သဘာဝ ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေအားဖြင့် မေးသောကြောင့် အမေးကစ၍ လွဲနေရကား ဖြေဖို့ရန် မသင့်-ဟူလို] ဣတိ-သို့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အဝေါစ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣတိအာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ (နယေန စ-နည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊) တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဇရာမရဏံ-ဇရာ မရဏဟူသည်၊ ကတမံ န ခေါ-အဘယ်ပါနည်း၊? ဣဒံ ဇရာမရဏံ-ဤ ဇရာ မရဏသည်၊ ကဿ စ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ (သန္တကံ-ဥစ္စာပါနည်း၊?) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပဉ္စော-ပြဿနာသည်၊ နော ကလ္လော-ဖြေခြင်းငှာ မသင့်၊ (ကဿဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကို မေးနေသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် မရှိရကား မဖြေသင့် - ဟူလို) ဣတိအာဒိနာ -

ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန စ-နည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စယာကာရေ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 ဌာ၊ ယာ ဧတာ ကင်္ခါ-အကြင် ယုံမှားခြင်းတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တာ-
 ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပစ္စယာကာရသေဝ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ပင်၊ ဝါ-ကိုပင်၊
 အပ္ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓတ္တာ-ထိုးထွင်း၍ မသိအပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဟံ-ငါသည်၊
 (ငါဟူသော အကောင်ကုလေးသည်၊) အတိတံ-အတိတ်ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါနံ-
 ကာလဌာ၊ ဝါ-ကာလတုန်းက၊ အဟောသိ န ခေါ-ဖြစ်ခဲ့လေပြီလော၊ ဣတိအာဒိကာ-
 ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ သောဠသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ယာ စ ကင်္ခါ-
 အကြင် ယုံမှားခြင်းတို့သည်လည်း၊ အာဂတာ-လာကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗာ-ကုန်သော၊
 တာ-ထိုယုံမှားခြင်းတို့သည်၊ ဝပယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ-ကင်းကုန်၏၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-
 ချုပ်ကုန်၏၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း?၊ ယတော ပဇာနာတိ သဟေတုဓမ္မန္တိ-
 ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇာဒိကေန-အဝိဇ္ဇာအစရှိသော၊ ဟေတုနာ-အကြောင်း
 အားဖြင့်၊ သဟေတုကံ-အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သင်္ခါရာဒိ-သင်္ခါရအစရှိ
 သော၊ ကေဝလံ-အလုံးစုံသော၊ ဝါ-အတ္တမဘက် သက်သက်သော၊ ဣမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓဓမ္မ-
 ဤ ဒုက္ခအစုဖြစ် သော တရားကို၊ (သော-ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပဇာနာတိ-
 အပြားအားဖြင့် သိ၏၊ အညာတိ-သိ၏၊ ပဋိဝိဇ္ဇတိ-ထိုးထွင်း၍ သိ၏၊ ဣတိ-
 ထို့ကြောင့်တည်း၊ [အညာတိ၌ အာပုဗ္ဗ ဉာဓာတ် တိဝိဘတ်တည်း၊ ထို သိခြင်း
 ဟူသည်လည်း ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဟု သိစေလိုသောကြောင့် ပဋိဝိဇ္ဇတိဟု
 သဘာဝတ္ထကို ဖွင့်သည်။]

၂။ ဒုတိယဝါရေ-ဒုတိယဝါရ၌၊ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသီတိ-ကား၊ ဝိဒိတေ-
 သိအပ်ပြီးသော၊ တသ္မိံ အထွေ-ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အနလုံ ပဋိလုံဟူသော
 အနက်သဘော၌၊ ဝါ-တွင်၊ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရ
 နိရောဓောတိ - ဟူ၍၊ ဧဝံ - သို့၊ ပကာသိတဿ - ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီးသော၊

သောဠသကင်္ခါ။ ။ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းကို ဋီကာကြည့်ပါ။
 အဟောသိ န ခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ-ငါ့ဆိုအပ်သော အကောင်သည်၊ (ပုဂ္ဂိုလ်
 သတ္တဝါ အတ္တ ဇီဝကလေးသည်) အတိတ်ကာလတုန်းက ဖြစ်ခဲ့လေပြီလောဟု တွေးတော
 ခြင်းသည် အတ္တကို မူတည်၍ တွေးတောခြင်းတည်း၊ အရိယာ ဖြစ်သောအခါ၌ကား
 ထို အတ္တအယူ ပျောက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထို ယုံမှားသံသယ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးလုံး
 ကင်းကြလေပြီ။

ဝပယန္တိ။ ။ ဝိ+အပယန္တိ ပုဒ်ဖြတ်၊ ဝိ၌ ဣကို ချေ၍ သန္တိစပ်ထားသည်၊ ယန္တိ၌
 ဂတိအနက်ဟော ယာဓာတ်တည်း၊ “ဝိ အပ” ဥပသာရကြောင့် “အပဂမန”အနက်ကို
 ဟောရသည်၊ ထို့ကြောင့်“အပဂစ္ဆန္တိ”သည် သဒ္ဓတ္ထ “နိရုဇ္ဈန္တိ”ကား အဓိပ္ပာယ်တူတည်း၊
 အပဂမန-ကင်းကွာသွားခြင်းဟူရာ၌ “နောင်တစ်ပန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းကို
 ဆိုလိုသည်”ဟုလို။

နိဗ္ဗာန်သင်္ခါတဿ-နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ပစ္စယက္ခယဿ-အကြောင်းတို့၏ ကုန်ရာ တရားကို၊ အဝဗောဓနုဘာဝဒီပကံ-ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အာနုဘော်ကို ပြတတ်သော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဟောတော်မူအပ်သော အပြားရှိသော၊ ဣမံ ဥဒါနံ- ဤဥဒါနံကို၊ ဥဒါနေသိ-ပေါ်ထွက်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ-ကျူးရင့်တော်မူပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“နိယန္တိ ဧတ္ထာတိ ဓယော၊ ပစ္စယာနံ ဓယော ပစ္စယက္ခယော”- ယောဇနာ။] တကြ-ထို ဥဒါနံစကားရပ်၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သင်္ခေပတ္ထော-တည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပစ္စယာနံ-အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်း တရားတို့၏၊ ဓယသင်္ခါတံ-ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ အဝေဒိ- သိတော်မူပြီ၊ အညာသိ-သိတော်မူပြီ၊ ပဋိဝိဇ္ဇိ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပစ္စယက္ခယနိဗ္ဗာန်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အာတာပိနော-ကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယရှိထသော၊ ဈာယတော-အာရမဏူပနိဇ္ဈာန်၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန် တို့ဖြင့် ကသိုဏ်းအစရှိသော အာရုံ၊ အနိစ္စ အစရှိသော လက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာ ရှုတတ်ထသော၊ အဿ ဗြာဟ္မဏဿ-ထို မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဝါ-ထို မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ-၃၇ ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ-ထင်ရှားလာကုန်၏၊ (တစ်နည်း) ဓမ္မာ-သစ္စာလေးပါးတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ-ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နိဗ္ဗာနဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ အဝိဒိတတ္တာ- မသိအပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာ (ကင်္ခါ)-အကြင် ယုံမှားခြင်း တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ-ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ သဗ္ဗာပိ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တာ ကင်္ခါ-ထိုယုံမှားခြင်း တို့သည်၊ ဝပယန္တိ-ကင်းကုန်၏၊ ဣတိ-ကား၊ (သင်္ခေပတ္ထော-တည်း။)

၃။ တတိယဝါရေ-၌၊ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ-ကား၊ ယေန မဂ္ဂေန- အကြင်မဂ်ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဒုက္ခန္ဓဿ-၏၊ သမုဒယနိရောဓသင်္ခါတော- ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ သော အတ္ထော-ထို အနက်ကို၊ ကိစ္စဝေဓန စ-ကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (သမုဒယနှင့် နိရောဓကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စအားဖြင့်လည်းကောင်း၊) အာရမဏကရိယာယ စ-အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိဒိတော သိအပ်ပြီ၊ တဿ အရိယမဂ္ဂဿ-၏၊ အာနုဘာဝဒီပကံ- သော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-သော၊ ဣမံ ဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ-ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတြာပိ-ထိုတတိယဥဒါနံဂါထာ၌လည်း၊ (ပိဖြင့် ပထမ၊ ဒုတိယဥဒါနံဂါထာတို့ကို ပေါင်းသည်၊) အယံ သင်္ခေပတ္ထော၊ ယဒါ-၌၊ အာတာပိနော-ထသော၊ ဈာယတော- ထသော၊ ဗြာဟ္မဏဿ-၏ (သန္တာန်၌)၊ ဟဝေ-ထင်ရှားစွာ၊ ဓမ္မာ-၃၇ ပါးသော

ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ-ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ (တစ်နည်း) ဟဝေ-စင်စစ်၊ ဓမ္မာ-သစ္စာလေးပါးတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ-ထင်ရှားလာကုန်၏။ တဒါ-၌၊ သော ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ ဥပ္ပန္နေဟိ-ဖြစ်ပြီးကုန်သော၊ တေဟိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေဟိ ဝါ-ထို ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယဿ အရိယမဂ္ဂဿ-အား၊ စတုသစ္စဓမ္မာ-တို့သည်၊ ပါတုဘူတာ-ထင်ရှားကုန်ပြီ၊ တေန အရိယမဂ္ဂေန ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မာရသေန-မာရ်စစ်သည်ကို၊ ဝိဇူပယံ (ဝိဇူပယန္တော)-ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်နိုင်၏။ ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရ-ဟောတော်မူအပ်ပြီး သော အပြားရှိသော၊ (သုတ္တနိပါတ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊) မာရသေန-ကို၊ ဝိဇူပယန္တော ဝိဓမ္မေန္တော ဝိဒ္ဓံသေန္တော-ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ-၏။ [ဝိပုဗ္ဗ ဝူပဓာတ်သည် “ဝိဓမ္မန” အနက်ဟော၊ “လိမ္မန” စသော အနက်တို့ကို နစ်စေလို၍ “ဝိဓမ္မေန္တော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိပုဗ္ဗ မေဓဓာတ်သည်လည်း “ဝိဒ္ဓံသန အနက်ဟော” ဟု သိစေလို၍ “ဝိဒ္ဓံသေန္တော” ဟု ထပ်၍ ဖွင့်ပြန်သည်။]

ကထံ-အဘယ်သို့၊ (တိဋ္ဌတိ-တည်သနည်း) သူရိယော-နေသည်၊ အန္တလိက္ခ-ကောင်းကင်ကို၊ ဩဘာသယံ-ထွန်းလင်းစေလျက်၊ (တိဋ္ဌတိ)ဣဝ-သို့တည်း၊ အဗ္ဗဂ္ဂတော-အထက်သို့တက်လာသော၊ သူရိယော-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပဘာယ-အရောင်ဖြင့်၊ အန္တလိက္ခ-ကို၊ ဩဘာသယန္တောဝ-ထွန်းလင်းစေရင်းပင်၊ အန္တကာရ-အမှိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဓမ္မေန္တော-ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-ဤ အတူ၊ သောပိ ဗြာဟ္မဏော-သည်လည်း၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ-ထိုဗောဓိပက္ခိယတရား တို့ဖြင့်၊ ဝါ-နည်း၊ တေန မဂ္ဂေန-ထိုအရိယမဂ်ဖြင့်၊ သစ္စာနိ-တို့ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တောဝ-ထိုးထွင်း၍ သိရင်းပင်၊ မာရသေန-ကို၊ ဝိဇူပယန္တော-လျက်၊ တိဋ္ဌတိ-၏၊ ဣတိ (သင်္ခေပတ္တော)၊ ဧဝံ-သို့လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤဥဒါန်းတို့တွင်၊ ပဌမံ-ပထမဖြစ်သော၊ ဥဒါနံ-ဥဒါန်းသည်၊ ပစ္စယာကာရပစ္စဝေက္ခဏဝသေန-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ ဒုတိယံ-သော၊ (ဥဒါနံ-သည်)၊ နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏဝသေန-နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-ပြီ၊ တတိယံ-သော၊ (ဥဒါနံ-သည်)၊ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏဝသေန-မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

[ဥဒါန်းပါဠိတော်နှင့် ဤပါဠိတော်၌လာသော ဥဒါန်းဂါထာတို့၏ ကာလကို ခွဲခြား၍ ပြလိုသောကြောင့် “ဥဒါနေ ပန” စသည်ကို မိန့်။] ပန-ဆက်၊ ဥဒါနေ-ဥဒါန်းပါဠိတော်၌၊ ရတ္တိယာပေ၊ အနုလောမပဋိလောမန္တိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ-တို့သည်)၊ ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို စကားကို၊ သတ္တာဟဿ-၏၊ အစ္စယေန-၌၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ အာသနာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ-ထတော်မူအံ့၊ ဣတိ-သို့၊

(ဝတ္တဗ္ဗဒိဝသဿ-ဆိုထိုက်ရာနေ့၏) ရတ္တိ-၌၊ ဥပ္ပာဒိတမနသိကာရံ-ဖြစ်စေအပ်
 သော နှလုံးသွင်းတော်မူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တဒါ-၌၊
 ဘဂဝါ-သည်၊ ယဿ ပစ္စယာကာရပဇာနနဿ စ-အကြင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို
 အပြားအားဖြင့် သိတော်မူခြင်း၏လည်းကောင်း၊ (အနုလုံကို သိတော်မူခြင်း)၊
 ယဿ ပစ္စယက္ခယာဓိဂမဿ စ-အကြင် အကြောင်းတရားတို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို
 သိတော်မူခြင်း၏လည်းကောင်း၊ (ပဋိလုံကို သိတော်မူခြင်း)၊ အာနဘဝဒီပိကာ-
 ကုန်သော၊ ပုရိမာ-ကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဥဒါနဂါထာ-တို့သည်၊
 (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏) တဿ (ပစ္စယာကာရပဇာနနဿ စ)-၏လည်းကောင်း၊
 တဿ (ပစ္စယက္ခယာဓိဂမဿ စ)-၏လည်းကောင်း၊ ဝေသန-ဖြင့်၊ ဧကေကမေဝ-
 တစ်ခု တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကောဋ္ဌာသံ-အဖို့အစုကို၊ [အနုလောမပဋိလောမေသု
 ဧကေကမေဝ ကောဋ္ဌာသံ-ဋီကာ။] ပဌမယာမဉ္ဇ-ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊
 မဇ္ဈိမယာမဉ္ဇ-ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ မနသိ အကာသိ-နှလုံးသွင်းတော်မူပြီ။

ဣဓ ပန-ဤဓန္ဒကဋ္ဌ်ကား၊ ပါဠိပဒရတ္တိယာ-အထွက်တစ်ရက်နေ့ညဉ့်၌၊
 ဝါ-ကဆုန်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ ညဉ့်၌၊ ဧဝံ-သို့၊ မနသာကာသိ-ပြီ၊ ဟိ-
 ရဲ့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိသာခပုဏ္ဏမာယ-ကဆုန်လပြည့်ဖြစ်သော၊ ရတ္တိယာ-၏၊
 ပဌမယာမေ-၌၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ ဝါ-ရှေး၌နေအပ်ဖူးသော ဓန္ဒာ
 အစဉ်ကို၊ အနုဿရိ-အစဉ်လျှောက်၍ ခံအောက်မေ့တော်မူပြီ၊ မဇ္ဈိမယာမေ-၌၊
 ဒိဗ္ဗစက္ခံ-ဒိဗ္ဗစက္ခံကို၊ ဝိသောဓေသိ-သုတ်သင်တော်မူပြီ၊ ပစ္ဆိမယာမေ-၌၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-ကို၊ အနုလောမပဋိလောမံ-လုံ၊ မနသိကတွာ-၍၊ ဣဒါနိ-ယခု
 အခါ၌၊ အရဏော-သည်၊ ဥဂ္ဂမိဿတိ-တက်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗကာလေ-
 ဆိုထိုက်ရာအခါ၌) သဗ္ဗညုတံ-သဗ္ဗညု အဖြစ်သို့၊ ဝါ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်
 သို့၊ ပါပဏိ-ရောက်တော်မူပြီ၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗညုတပုတ္တိသမနန္တရမေဝ-သဗ္ဗညု
 အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း၏ အခြားမဲ့၌ပင်၊ အရဏော-သည်၊ ဥဂ္ဂစ္ဆိ-
 တက်ပြီ၊ တတော-ထို သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်ရာ အခါမှ၊ (ဝါ-ထို အရုဏ်တက်ရာ
 အခါမှ၊ ပရံ-၌) တံ ဒိဝသံ-ထို ကဆုန်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်ကို၊ တေနေဝ
 ပလ္လင်္ဂေန-ထို ထက်ဝယ်တင်ပျဉ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိတိနာမေတွာ-လွန်စေတော်မူ၍၊
 သမ္မတ္တာယ-ရောက်လာသော၊ ပါဠိပဒရတ္တိယာ-အထွက်တစ်ရက်နေ့ညဉ့်၏၊ တီသု
 ယာမေသု-တို့၌၊ ဧဝံ-သို့၊ မနသိကတွာ-မူ၍၊ ဣမာနိ ဥဒါနာနိ-တို့ကို၊
 ဥဒါနေသိ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ပါဠိပဒရတ္တိယာ-၌၊ ဧဝံ-သို့၊ မနသိ ကတွာ-၍၊
 ဗောဓိရက္ခမူလေပေ၊ နိသိဒီတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တံ-(သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့)
 မိန့်တော်မူအပ်သော၊ တ သတ္တာဟံ-ကို၊ တတ္ထေဝ-ထိုဗောဓိပင်၏ အနီး၌ပင်၊
 ဝိတိနာမေသိ-လွန်စေတော်မူပြီ။

အပေါလကထာ

၄။ အထ ခေါပေ တေနုပသင်္ကမိတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော) ဘဂဝါ-သည်၊ တမှာ သမာဓိမှာ-ထို အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ- ထတော်မူပြီး၍၊ အနန္တရမေဝ-အခြားမဲ့၌ပင်၊ ဗေဓိရက္ခမူလာ-မှ၊ ယေန-ဌံ၊ အပေါလနိဂြောဓော-အပေါလ ပညောင်ပင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-ထို အပေါလ ပညောင်ပင် ရှိရာအရပ်သို့၊ န ဥပသင်္ကမိ-ကြွတော်မူသည် မဟုတ်၊ (ချက်ခြင်း ကြွတော်မူသည်မဟုတ်-ဟူလို)၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ (ဤ အနုယဝါကျကား “ဣဒမေဝေတ္ထ ဒီပိတံ ဟောတိ” တိုင်အောင်တည်း၊) ဘုတွာ သယတိတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-စားပြီး၍ အိပ်၏ဟု၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သော်၊ ဟတ္ထေ-လက်တို့ကို၊ အဓောဝိတွာ- မဆေးမူ၍၊ မုခံ-ပါးစပ်ကို၊ အဝိက္ခာလေတွာ-လုတ်မကျင်းမူ၍၊ သယနသမိပံ- အိပ်ရာ၏ အနီးသို့၊ အဂန္ဓာ-မသွားမူ၍၊ အညံ-အခြားသော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခု သော၊ အာလာပသလ္လာပံ-အာလာပသလ္လာပကို၊ ဝါ-ရှေးဦးစွာပြောခြင်း၊ နောက်ထပ် ပြောခြင်းကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ သယတိဇ္ဈေဝ-အိပ်၏ဟူ၍သာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ် သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဘောဇနတော- စားပြီးရာအခါမှ၊ ပစ္စာ-နောက်၌၊ သယတိ-အိပ်၏၊ န နသယတိ-မအိပ်မဟုတ်၊ ဣတိ ဣဒမေဝ-ဤအနက်သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ဧတ္ထ-ဤ ဘုတွာ သယတိ ဟူသောပါဌ်၌၊ ဒီပိတံ-ပြအပ်သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌လည်း၊ တမှာ သမာဓိမှာ- မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ အနန္တရမေဝ-ပင်၊ ပက္ကမိ-ပြီ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ န ဟောတိ၊ ပန- အဟုတ်ကား၊ (စ အနက်မရှိ) ဝုဋ္ဌာနတော-ထပြီးရာ အခါမှ၊ ပစ္စာ-ဌံ၊ ပက္ကမိ- ပြီ၊ န နပက္ကမိ-မကြွ မဟုတ်၊ ဣတိ ဣဒမေဝ-ဤအနက်သည်သာ၊ ဝါ- ကိုသာ၊ ဧတ္ထ-ဤ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဒီပိတံ-ပြတော်မူ အပ်သည်၊ ဝါ-ပြတော်မူလိုရင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ အနန္တရံ-ထတော်မူပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌၊ အပက္ကမိတွာ-ဖဲကြွတော် မမူဘဲ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ အကာသိ-ပြုတော်မူသေးသနည်း? ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အပရာနိပိ-ပလ္လင်္ဂသတ္တာဟမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန် သော၊ တိဏိ-သုံးခုကုန်သော၊ သတ္တာဟာနိ-သတ္တာဟာတို့ကို၊ ဗောဓိသမိပယေဝ-

ဣဒမေဝေတ္ထ ဒီပိတံ။ ။ “ဘုတွာ သယတိ-စားပြီး၍အိပ်” ဟူရာ၌ ယခုအခါ နေ့ဆွမ်းစားပြီးလျှင် အိပ်နေကျဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နေ့ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ မအိပ်ဘဲမနေ အိပ်မြဲ အိပ်ကြသည်သာ၊ သို့သော် နေ့ဆွမ်းစားပြီးလျှင် လက်ဆေးခြင်း၊ လုတ်ကျင်းခြင်းစသော ကိစ္စများကို ပြုပြီးမှသာ အိပ်ကြသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ဘုရားရှင်လည်း ဗောဓိပင်မှ အပေါလနိဂြောဓသို့ ဧကန် ကြွတော်မူသည်ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ကြွတော်မမူမီ ပြုသင့်ရာ အခြားကိစ္စများကို ပြုတော်မူသေး၏ဟုလည်းကောင်းပြသည်- ဟူလို။

ဗောဓိပင်၏ အနီး၌ပင်၊ ဝီတိနာမေသိ-လွန်စေတော်မူပြီ၊ တကြ-ထိုသို့ လွန်တော်မူရာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗိကထာ-အစဉ်ဖြစ်သော စကားတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ-ဗုဒ္ဓ၏အဖြစ်သို့၊ ပတွာ-ရောက်တော်မူပြီး၍၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ဧကပလ္လကေန-တစ်ခုတည်းသော ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်၊ နိသိန္ဓေ-ထိုင်နေတော်မူလသော်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ န ဝုဋ္ဌာတိ-ထတော်မမူသေး၊ အညေပိ-ရအပ်ပြီးသော တရားမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓတ္ထကရာ-ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ အတ္တိ ကိ န ခေါ-ရှိကုန်လေသေးသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဧကစ္စာနံ-အချို့ကုန်သော၊ ဒေဝတာနံ-တို့၏၊ ကင်္ခါ-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ အထ-ယုံမှားခြင်းဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အဋ္ဌမေ-ရှစ်ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဒိဝသေ-၌၊ သမာပတ္တိတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-၍၊ ဒေဝတာနံ-တို့၏၊ ကင်္ခ-ကို၊ ဥတွာ-၍၊ ကင်္ခါဝိမေနတ္ထံ-ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တော်မူခြင်း အကျိုးငှာ၊ အာကာသေ-၌၊ ဝါ-သို့၊ ဥပ္ပတိတွာ-ကြွတော်မူ၍၊ ယမကပါဠိဟာရိယံ-ရေမီးအစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ တာသံ-ထိုနတ်တို့၏၊ ကင်္ခ-ကို၊ ဝိဓမ္မိတွာ-ပယ်ဖျောက်တော်မူပြီး၍၊ ပလ္လင်တော-ပလ္လင်တော်မှ၊ ဤသကံ-စဉ်းငယ်၊ ပါစိနနိဿိတေ-အရှေ့အရပ်ကိုမှီသော၊ (တစ်နည်း) ဤသကံ ပါစိနနိဿိတေ - စဉ်းငယ် အရှေ့အရပ် ယွန်းသော၊ ဥတ္တရဒိသာဘာဂေ-မြောက်အရပ်အဖို့၌၊ ဋ္ဌတွာ-ရပ်တော်မူ၍၊ စတ္တာရိအသင်္ချေယျာနိ-လေးအသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ-ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဥပစိတာနံ-ဆည်းပူးတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပါရမိနံ-တော်တို့၏၊ ဗလာဓိဂမနဋ္ဌာနံ-အစွမ်းတော်ကြောင့် ရအပ်သော အရပ်ဖြစ်သော၊ (“ဗလာဓိဂမနဋ္ဌာနံ-အကျိုးဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူရာ အရပ်ဖြစ်သော” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။) ပလ္လင်-ပလ္လင်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓိရုက္ခဉ္စ-ဗောဓိပင်ကိုလည်းကောင်း၊ အနိမိသေဟိ-မှိတ်ခြင်း မရှိကုန်သော၊ အက္ခိဟိ-မျက်လုံးတော်တို့ဖြင့်၊ ဩလောကယမာနော-ကြည့်တော်မူလျက်၊ သတ္တာဟံ-ကို၊ ဝီတိနာမေသိ-ပြီ၊ တံ ဋ္ဌာနံ-ထိုအရပ်သည်၊ (မှိတ်ခြင်း မရှိသော မျက်လုံးတော်တို့ဖြင့် ပလ္လင်တော်နှင့် ဗောဓိပင်ကို ကြည့်တော်မူရာ ထိုအရပ်သည်။) အနိမေသစေတီယံ-အနိမိသစေတီယမည်သည်၊ ဇာတံ-ပြီ။

အနိမေသေဟိ။ ။ နိပုဗ္ဗ မိသဓာတ်ဖြစ်၍ ဘောအနက်ကို ဟောရာ၌ “နိမေသော” ဟုရှိရသည်။ “နိမိသ”ကို ပါဠိမှန်ဆိုလိုလျှင် “အပစ္စည်း”ဟု ကြံပါ။ “နတ္ထိ+နိမေသော+ယေသန္တိ အနိမေသာနိ (အက္ခိနိ)”။ [အနိမိသေဟိတိ ဓမ္မပီတိဝိပ္ပာရဝသေန ပသာဒဝိဘာဝနိစ္စလဒလတာယ နိမေသရဟိတေဟိ-ဓမ္မပီတိ၏ တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကြည်လင်ခြင်းကို ထင်စွာပြကြောင်းဖြစ်သော မျက်ခွံ၏ လှုပ်ရှားခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မှိတ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သော၊-ဋီကာ။]

အထ-မမှိတ်သော မျက်လုံးတော်ဖြင့် ကြည့်တော်မူရာ (၇)ရက်ကာလ၏ အခြားမဲ့၌၊ ပလ္လင်္ကံသု စ-၏လည်းကောင်း၊ ဌိတဋ္ဌာနသု စ-ရုပ်တော်မူရာအရပ်၏ လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ပုရတ္ထိမတော စ-အရှေ့အရပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆိမတော စ-အနောက်အရပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာယတေ-ရှည်လျားသော၊ ရတနစက်မေ-ရတနာစင်္ကြံတော်၌၊ (အရှေ့အနောက် အလျားရှည်သော ရတနာစင်္ကြံတော်၌)၊ စင်္ကြံမန္တော-စင်္ကြံကြွတော်မူလျက်၊ သတ္တာဟံ-ကို၊ ဝိတိနာမေသိ-ပြီ၊ တံ ဌာနံ-ထို စင်္ကြံကြွတော်မူရာ အရပ်သည်၊ ရတနစက်မစေတီယံ နာမ-ရတနစက်မစေတီ မည်သည်၊ ဇာတံ-ပြီ၊ [ရတနစက်မေတိ ဒေဝတာဟိ မာပိတေ ရတနမယစင်္ကြံမေ-ဋီကာ။] တတော-ထို ရတနစက်မစေတီတော်မှ၊ ပုစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ-အနောက်အရပ်အဖို့၌၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ ရတနဃရံ-ရတနာကျောင်းတော်ကို၊ မာပယံ-သု-ဖန်ဆင်းကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ရတနာကျောင်းတော်၌၊ ပလ္လင်္ကေန-ဖြင့်၊ နံသီဒိတွာ-၍၊ အဘိဓမ္မပိဋကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသေသတော-အထူးအားဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤ အဘိဓမ္မာပိဋကတွင်၊ အနန္တနယံ-အဆုံးမရှိသော နည်းရှိသော၊ သမန္တပဋ္ဌာနံ စ-သမန္တပဋ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိစိနန္တော-စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူလျက်၊ သတ္တာဟံ-ကို၊ ဝိတိနာမေသိ-ပြီ၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သည်၊ ရတနဃရစေတီယံ နာမ-ရတနဃရစေတီတော် မည်သည်၊ ဇာတံ-ဖြစ်ပြီ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဗောဓိသမိပေယေဝ-ဗောဓိပင်၏ အံနိး၌သာလျှင်၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ သတ္တာဟာနိ-တို့ကို၊ ဝိတိနာမေတွာ-၍၊ ပဉ္စမေ-ပဉ္စမဖြစ်သော၊ သတ္တာဟေ-၌၊ ဗောဓိရက္ခမူလာ-မှ၊ ယေန-၌၊ အဇပါလနိဂြောဓော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-သို့၊ ဥပသကံမိ-ပြီ၊ ကိရ-ချဲ့၊ တဿ နိဂြောဓဿ-၏၊ ဆာယာယ-၌၊ အဇပါလကာ-ဆိတ်ကျောင်းသားတို့သည်၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ နိသီဒန္တိ-ကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုညောင်ပင်၏၊ အဇပါလနိဂြောဓောတွေဝ-အဇပါလနိဂြောဓ ဟူ၍သာ၊ နာမံ-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ။

ရတနဃရ။ ။ [ရတနဘူတာနံ သတ္တန္တံ ပကရဏာနံ တတ္ထ စ အနတ္တရဿ ဓမ္မရတနဿ သမ္မသနေန တံ ဌာနံ ရတနဃရစေတီယံ နာမ ဇာတန္တိပိ ဝဒန္တိ၊ တေနေဝ အဋ္ဌသလိနိယံ ရတနဃရံ နာမ န ရတနမယံ ဂေဟံ၊ သတ္တန္တံ ပန ပကရဏာနံ သမ္မသိတဋ္ဌာနံ ရတနဃရန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။]

အဇပါလ။ ။ အဇေ-ဆိတ်တို့ကို၊ ပါလေန္တိ-စောင့်ရှောက်တတ်၊ ကျောင်းတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ အဇပါလာ၊ ကိုယ်ပိုင်ဆိတ်ကို ကျောင်းလျှင် အဇပါလဟုခေါ်၏၊ သူတစ်ပါးဆိတ်ကို အငှားကျောင်းလျှင် “အဇပါလက”ဟု ခေါ်သည်၊ ဂေါပါလ၊ ဂေါပါလက ၌လည်း နည်းတူ၊ ထိုဆိတ်ကျောင်းသားတို့၏ နေအခါဝယ် အရိပ်ခိုဖို့ရန် သွား၍နေရာဖြစ်သောကြောင့် “အဇပါလာနံ + နိဂြောဓော + အဇပါလနိဂြောဓော (ဆိတ်ကျောင်းသားတို့၏ ညောင်ပင်)” ဟု ထင်ရှားသည်၊ ဤအလို “အဇပါလနိဂြောဓမူလေ-

သတ္တာဟံ ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒီတိ-ကား၊ တကြာပိ-ထို အပေါလပညောင်ပင်၌လည်း၊ ဓမ္မ-တရားတော်ကို၊ ဝိစိနန္ဒောယေဝ-သာလျှင်၊ ဝိမုတ္တိသုခ-ကို၊ ပဋိသံဝေဒေန္တော-လျက်၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ ဒေသ ရုက္ခော-ဤ အပေါလပညောင်ပင်သည်၊ ဗောဓိတော-ဗောဓိပင်မှ၊ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ-အရှေ့အရပ်အဖို့၌၊ ဟောတီ-ရှိ၏။

စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤ အပေါလပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်အားဖြင့်၊ နိသီန္ဒေ-သီတင်းသုံးတော်မူလသော်၊ ဧကော-သော၊ ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အထ ခေါ် အညတရောတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို အထ ခေါ် အညတရော

ဆိတ်ကျောင်းသားတို့ အရိပ်ခိုဝင်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့် အပေါလမည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌” ဟု ပေး။

ကေစိဝါဒ။ ။ ပေန္တိတိ ဖေါ၊ န+ပေါ-အပေါ=ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံနိုင်သော ပုဏ္ဏားအိုတို့၊ အာလန္တိ ဧတ္တတိ အာလော=ယူရာညောင်ပင်၊ အပေါနံ+အာလော အပေါလော-ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံနိုင်သော ပုဏ္ဏားအိုတို့၏၊ (နေရာအိမ်ကို) ယူရာဌာနဖြစ်သော ပညောင်ပင်၊ ဤအလို “အပေါလနိဂြောဓမူလေ-ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံနိုင်သော ပုဏ္ဏားအိုတို့၏ နေရာအိမ်ကို ယူရာ၏အဖြစ်ကြောင့် အပေါလမည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌” ဟု ပေး။ [ဘုရားပွင့်တော်မမူမီ ရှေးအခါက ထိုနေရာ၌ ပုဏ္ဏားအိုများ အိမ်ဆောက်၍ ဝင်းခြံကာလျက် နေကြသတတ်။]

အပရေဝါဒ။ ။ မွန်းတည့်အခါ၌ သတ္တဝါတို့သည် ဤ ပညောင်ပင်အောက်သို့ လာ၍ အရိပ်ခိုကြသတတ်၊ ထို့ကြောင့် “ပါလေတီတိ ပါလော၊ အဓေ+ပါလော-အပေါလော” ဟု ပြု၊ ဤအလို “အပေါလနိဂြောဓမူလေ-မွန်းတည့်အခါ ဝင်လာသော သတ္တဝါတို့ကို အရိပ်ဖြင့်စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အပေါလမည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌” ဟု ပေး။ [အသေဒွါသည် သတ္တဝါသာမန်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ “အဧဂရော-သတ္တဝါတို့ကို မျှိုတတ်သော စပါးကြီးမြေ” ဟူရာ၌ကဲ့သို့ တည်း၊] ထိုအကြောင်းအရာများသည် ဘုရားမပွင့်မီ ရှေးတုန်းကဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာများတည်း၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌ကား ထိုအကြောင်းအရာများ မထင်ရှားတော့၊ နာမည်မျှသာ ထင်ရှားတော့သည်။

ဝိမုတ္တိသုခ ပဋိသံဝေဒေန္တော။ ။ တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ တရားတော်ကို အာရုံပြုရ၏၊ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားတော်မူသောအခါ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရ၏၊ ထိုကိစ္စသည် တစ်ပြိုင်နက် မဖြစ်နိုင်ပါ၊ အဘယ့်ကြောင့် “ဓမ္မံ ဝိစိနန္ဒောယေဝ ဝိမုတ္တိသုခ ပဋိသံဝေဒေန္တော” ဟု မိန့်ရပါသနည်း၊? အဖြေကား-တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူရင်းပင် အကြားအကြား၌ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားတော်မူပါသည်၊ ထိုကိစ္စနှစ်မျိုးကို တစ်ပြိုင်နက် မလုပ်ပါ၊ တစ်နည်း-“ဓမ္မံ ဝိစိနန္ဒော ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒေန္တော” ဟု ပါ၌တစ်မျိုးရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ဥဒါနဋ္ဌကထာ၌ ဤအတိုင်းပင် ပါ၌ရှိသည်။

အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဟုံဟုကံဇာတိကောတိ-ကား၊ သော-ထိုပုဏ္ဏားကို၊ ဝါ-
 သည်၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကော-နာမ-မြင်အပ်သော အာရုံကို မင်္ဂလာရှိ၏
 ဟု ယုံကြည်သူ မည်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) မာနဝသေန-မာန၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း-
 ကောင်း၊ ကောဓဝသေန စ-ကောဓ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟုံဟုန္တိ-
 ဟုံဟုံဟု၍၊ ဝါ-ဟောဟောဟူ၍၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ဝိစရတိ ကိရ-လှည့်လည်တတ်
 သတတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဟုံဟုံဟုပြုလျက် လှည့်လည်တတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊) ဟုံဟုကံဇာတိကောတိ-ဟုံဟုကံဇာတိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊
 ဟုဟုက္ကဇာတိကောတိဝိ-ဟူ၍လည်း၊ ပဋ္ဌန္တိ-ရွတ်ဆိုကြကုန်၏၊ **တေမတ္ထံ ဝိဒိတွာတိ-**
 ကား၊ တေန-ထိုပုဏ္ဏားသည်၊ ဝုတ္တဿ-လျှောက်အပ်သော၊ ဝစနဿ-စကား၏၊
 (ဗြာဟ္မဏောဟူသော သဒ္ဒါ၏၊) သိခါပတ္တံ-အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော၊ ဇတံ
 အတ္ထံ-ရဟန္တာဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဒိတွာ-သိတော်မူ၍၊ တာယံ
 ဝေလာယံ-၌၊ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။

တဿာ-ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော-ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဗာဟိတပါပ
 ဓမ္မတာယ-မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုအကျင့် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-
 မကောင်းမှုအကျင့်တို့ကို မျှောပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏ
 မည်သော၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကတာယ-မြင်အပ်သောအာရုံကို
 မင်္ဂလာရှိ၏ ဟု ယုံကြည်သူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟုံဟုကံဇာတိကောဝါဒိပါပဓမ္မယုတ္ထော-
 ဟုံဟုံဟု ပြုတတ်သော မာန၊ ကောဓ၊ ရာဂဖန်ရည် အစရှိသော မကောင်းမှုအကျင့်
 တို့နှင့်ယှဉ်သည်၊ ဟုတွာ၊ ကေဝလံ-ဗာဟိတပါပဓမ္မအဖြစ်မဖက် သက်သက်၊
 ဇာတိမတ္ထကေန-ဗြာဟ္မဏဇာတ်မျှဖြင့်၊ ဗြဟ္မဉံ-ဗြာဟ္မဏ၏အဖြစ်ကို၊ န
 ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံသူမဟုတ်၊ [ဤဝါကျသည် ဗြာဟ္မဏော ဗာဟိတပါပဓမ္မော
 စသော ပုဒ်တို့၏ ပြောင်းပြန်ရထိုက်သော အနက်တို့ကို ပြသော ဗျုတ်ရေကဝါကျ
 တည်း။] ဗာဟိတပါပဓမ္မတ္တာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏ
 မည်သော၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟုံဟုကံဇာတိကော-ဟုံဟုံဟု ပြုတတ်သော
 မာန၊ ကောဓကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၊ နိဟုံဟုကော-ဟုံဟုံဟု ပြုတတ်သော မာန၊ ကောဓ
 မရှိသည်လည်းကောင်း၊ ရာဂါဒိကသာဝါဘာဝေန-ရာဂအစရှိသော ဖန်ရည်မရှိသည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိက္ကဿာဝေါ-ရာဂအစရှိသော ဖန်ရည်မရှိသည်လည်းကောင်း၊

ဟုံဟုကံဇာတိကော။ ။ ဟုံဟုံ ဣတိ ကရောတိတိ-ဟုံဟုကော၊ ကရဇာတ် ကွီ
 ပစ္စည်း၊ “ဟုံဟုကံဘာဝ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ် အကျေကြ၊ ဟုံဟုကော+ဇာတိ
 ယဿာတိ ဟုံဟုကံဇာတိကော၊ သမာသန္တကပစ္စည်း၊ မာနလည်းကြီး၊ ဒေါသလည်းကြီး
 သောကြောင့် “အစောက္ခ ဇာတိကံ ဒိသ္မာ”အမြင်ကပ်စရာကို မြင်ရပြီဆိုလျှင် “ဟုံးဟုံး”
 ဟု (ဟေးဟေး ဖဲပေး ဖဲပေး)ဟု အသံလည်းပြုတတ်၊ ထိုအသံပြုခြင်းသည်ပင် သူ၏
 ဝါသနာဖြစ်သောကြောင့် “ဟုံဟုကံဇာတိကော”ဟု ဆိုသည်။

ဘာဝနာနုယောဂယုတ္တစိတ္တတာယ-ဘာဝနာကို အဖန်ဖန်အားထုတ်ကြောင်း ဝီရိယနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယတတ္ထော-အားထုတ်ကြောင်း ဝီရိယနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သီလသံဝရေန (သီလသံယမေန)-စောင့်စည်းကြောင်း သီလဖြင့်၊ [ဥဒါနအဋ္ဌကထာ၌ “သီလသံယမေန” ဟု ရှိ၏၊] သညတစိတ္တတာယ-စောင့်စည်းအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယတတ္ထော-စောင့်စည်းအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ စတုမဂ္ဂညာဏသင်္ခါတေဟိ-လေးပါးသောမဂ္ဂညာဏ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဝေဒေဟိ-သိတတ်သော ဉာဏ်တို့ဖြင့်၊ အန္တိ-နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးသို့၊ ဂတတ္ထာ-ရောက်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေဒန္တဂ္ဂ-လေးပါးသော မဂ္ဂညာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးသို့ရောက်ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝေဒါနိ-လေးပါးသော မဂ္ဂညာဏ်တို့၏၊ အန္တိ-အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော အဆုံးသို့၊ ဂတတ္ထာ-ရောက်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေဒန္တဂ္ဂ-လေးပါးသောမဂ္ဂညာဏ်တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ-မဂ်တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝုသိတတ္ထာ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္တာ-၅)၊ ဓမ္မေန-တရားသဖြင့်၊ ဗြဟ္မဝါဒံ-ငါ ဗြာဟ္မဏဟူသော ဝါဒကို၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုနိုင်ရာ၏၊ အဟံ-သည်၊ ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏတည်း၊ ဣတိ ဧတံ ဝါဒံ-ဤသို့သော ဝါဒကို၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝဒေယျ-၏၊ [ဗြဟ္မဝါဒံ ဝဒေယျကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သကလေ-အလုံးစုံသော၊ လောကသန္နိဝါသေ-စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောက၌၊ (ဝါ-စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောကဝယ်)၊ ကုဟိန္ဒူ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဧကာရမ္မဏေပိ-တစ်ခုသော အာရုံ၌ လည်း၊ ရာဂုဿဒေါ-ထောင်လွှားတက်ကြွတတ်သော ရာဂလည်းကောင်း၊ ဒေါသုဿဒေါ-ထောင်လွှားတက်ကြွတတ်သော ဒေါသလည်းကောင်း၊ မောဟုဿ ဒေါ-လည်းကောင်း၊ မာနုဿဒေါ-လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌဿဒေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေ ဥဿဒါ-ဤထောင်လွှား တက်ကြွတတ်သောတရားတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ [သော-သည်၊ ဗြဟ္မဝါဒံ-ကို၊ “ဝဒေယျ”ဟု ရှေ့ပြန်လှည့်။] ဣတိ (ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော)။

ယတတ္ထော။ ။ ပထမနည်းအလို အားထုတ်ခြင်းအနက်ရှိသော ယတိဓာတ်တည်း၊ “ယတ+အတ္ထ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အတ္ထသဒ္ဓါ စိတ်ဟူသော အနက်ဟောတည်း၊ ယတတိ ဧတေနာတိ ယတော-အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လ ဝီရိယ၊ “ယတေန+ယုတ္ထော+အတ္တာ+ယဿာတိ=ယတတ္ထော”ဟု ပြု၊ ဒုတိယနည်းအလို-ယတ၌ စောင့်စည်းခြင်းအနက်ရှိသော ယမုဓာတ် “ယဓိယတေ သံယဓိယတေတိ ယတော-စောင့်စည်းအပ်သော စိတ်” “ယတော+အတ္တာ+ယဿာတိ-ယတတ္ထော”ဟု ပြု။ [လောကသန္နိဝါသေ၏ အဖွင့်ကို ရေရှည်ကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

မုစလိန္နကထာ

၅။ အကာလမေယောတိ-ကား၊ ဝဿကာလေ-မိုးအခါသည်။ အသမ္ပတ္တေ-မရောက်သေးမီ၊ ပဥပန္နမေယော-ဖြစ်သောမိုးတည်း၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤမိုးသည်၊ ဂိမှာန-နွေလတို့၏၊ ပစ္စိမေ မာသေ-နောက်ဆုံးလ၌၊ ဥဒပါဒိ၊ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာတိ-ကား၊ တသ္မိ-ထိုမိုးသည်၊ ပဥပန္န-ဖြစ်လသော်၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ အဝိစ္ဆန္တုရဋ္ဌိကာ-မပြတ်မစဲ မိုးရွာခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သီတဝါတဒုဒ္ဓိနိတိ-ကား၊ သာ စ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာ-ထိုခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မပြတ်မစဲ မိုးရွာခြင်းသည်လည်း၊ ဥဒကဖုသိတသမ္ပိဿေန-ရေပေါက်ကွဲနှင့်ရောသော၊ သီတဝါတေန-အေးမြသော လေသည်၊ သမန္တာ-ထက်ဝန်းကျင်၌၊ ပရိတ္တမန္တေန-ချာချာလည်သည်၊ (ဟုတွာ) ဒုသိတဒိဝသတ္တာ-ဖျက်ဆီးအပ်သော နေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီတဝါတဒုဒ္ဓိနိ နာမ-သီတဝါတဒုဒ္ဓိနိ မည်သည်၊ ဝါ-အေးမြသောလေသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော နေ့ရှိသော မိုးရွာခြင်းမည်သည်၊ အဟောသိ။

ပစ္စိမေ မာသေ ဥဒပါဒိ။ ။ နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးလဟူသည် နယုန်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်မှ ဝါဆိုလပြည့်အထိတည်း၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ငါးသတ္တာဟလွန်ပြီးဖြစ်၍ နယုန်လပြည့်ကျော်သို့ ရောက်နေသောကြောင့် “ပစ္စိမေ မာသေ” ဟုဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် မိုးအခါမရောက်ဘဲ ရွာသောမိုးဖြစ်၍ “အကာလမေယ” ဟု ဆိုသည်၊ ထိုမိုးသည်၊ စကြဝဠာတစ်တိုက်လုံးအနှံ့ ရွာသောကြောင့် “မဟာ” ဟုဆိုသည်၊ ထိုမိုးမျိုးကား စကြာမင်းဖြစ်ရာအခါ၊ ဘုရားဖြစ်ရာအခါ ဤအခါနှစ်မျိုး၌သာ ရွာသည်၊ ထို့ကြောင့် သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာဟူရာ၌ ယခုအခါ ခုနစ်ရက် မိုးရွေခြင်းမျိုးဟု မမှတ်လင့်၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အဆက်မပြတ် ရွာနေသော မိုးတည်းဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် “သတ္တာဟံ အဝိစ္ဆန္တုရဋ္ဌိကာ” ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

ဝဒ္ဒလိကာ။ ။ ဝဒ္ဒလိကာတိ ဝုဋ္ဌိယာ ဧဝ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝေသေန နာမံ-(ဝိမတိ)။ “ဝဒ္ဒလိကာ” ဟူသည် ဝုဋ္ဌိကာ၏ ပရိယာယ်အမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “သတ္တာဟံ+ဝဒ္ဒလိကာ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးရွာခြင်း” ဟု အနက်မှတ်ပါ၊ “ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးရွေခြင်း” ဟူသော အနက်ကို မမှတ်ပါနှင့်။

သီတဝါတဒုဒ္ဓိနိ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဒုသိတဒိဝသတ္တာကို ကြည့်၍ “ဒုသိတံ+ဒိနံ ဣမိဿာတိ ဒုဒ္ဓိနိ၊ သီတဝါတေန+ဒုဒ္ဓိနိ” ဟု ပြုပြီးလျှင် သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာကို အရကောက်ပါ၊ ထိုသီတဝါတဒုဒ္ဓိနိဟူသည် ရှေးခေတ်က ခေါ်အပ်သော နာမည်တစ်မျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် “သီတဝါတဒုဒ္ဓိနိ နာမ အဟောသိ” ဟု နာမထည့်၍ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့ကား “သတ္တာဟ ဝဋ္ဌလိကာ” ဟု ပါဠိမှန်ပြု၍ “ဝဋ္ဌန္တိ အာဝဋ္ဌန္တိ ဣောတိ-ဝဋ္ဌလိကာ” ဟု ဝစနတ္ထ ပြုကြ၏၊ “မိုးတိမ်တို့၏ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး လှည့်လည်ရာအခါ” ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကား ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးရွေနေသောအခါနှင့် လျော်၏၊ ဤ၌ကား မိုးရွေရုံမကဘဲ မိုးရွာနေသောကြောင့် ဤနေရာနှင့် မသင့်။

အထံ ခေါ် မုစလိန္ဒော နာဂရာဇာတိ-ကား၊ တသေဝ မုစလိန္ဒရက္ခသ-ထို ကျည်းပင်၏ပင်၊ သမိပေ-အနီး၌၊ ပေါက္ခရဏိယာ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်သော၊ မဟာနဘာဝေါ-ကြီးသော အာနဘော်ရှိသော၊ နာဂရာဇာ-သည်၊ (နိက္ခမိတွာ စသည်၌ စဉ်းငယ်စပ်၍ အဋ္ဌာသိ၌ စပ်) သတ္တက္ခတ္တု ဘောဂေဟိ ပရိက္ခိပိတ္တာတိ- ကား၊ တသို့-ထိုနဂါးသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤသို့ ခုနစ်ပတ်၊ ဘောဂေဟိ- ကိုယ်တို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဥပရိမုဒ္ဒနိ-ဦးထိပ်တော်၏ အထက်၌၊ [“မုဒ္ဒပဒေသဿ+ဥပရိ” ဟု ဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့် “ဥပရိမုဒ္ဒနိ”ကို အဗျယ်ဘော သမာသိကြသည်၊] မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ဖဏံ-ပါးပြင်းကို၊ ကရိတွာ-ပြု၍သာလျှင်၊ ဌိတေ-တည်နေလသော်၊ တဿ-ထိုနဂါး၏၊ ပရိက္ခေပဗ္ဗန္တရံ-အခွေ၏အတွင်းသည်၊ လောဟပါသာဒေ-ကြေးပြုသာဒ်၌၊ ဘဏ္ဍာဂါရဂဗ္ဗပုမာဏံ-ဘဏ္ဍာတိုက်ခန်း ပမာဏရှိသည်၊ အဟောသိ၊ [မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌ “ဟေဋ္ဌာလောဟ ပါသာဒပုမာဏော”ဟု ဆိုသည်။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နိဝါတေ- လေမရှိသော၊ ပိဟိတဒ္ဓါရဝါတပါနေ-ပိတ်အပ်သော တံခါးလေသောက်ပြတင်း ရှိသော၊ ကုဋ္ဌာဂါရေ-စုလစ်မွန်းချွန် အထွတ်တပ်အပ်သောကျောင်း၌၊ နိသိန္ဒေပ ဝိယံ-သီတင်းသုံးတော်မူရသကဲ့သို့၊ ဇာတော-ပြီ။

မာ ဘဂဝန္တံ သီတန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ တဿ-ထိုနဂါးမင်း၏၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုသို့ ခုနစ်ထပ် ရစ်ပတ်မှုကို) ကရိတွာ-၍၊ ဌာနကာရဏပရိဒီပနံ-တည်ခြင်း၏အကြောင်းကိုပြကြောင်းစကားတည်း၊ (“အအေး အပူစသည် နိပ်စက်မည် စိုးသောကြောင့် ထိုသို့ ရစ်ပတ် တည်နေရသည်”ဟုလို) ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုနဂါးမင်းသည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို သီတံ-အအေးသည်၊ မာ ဗာဓေယိတ္ထံ-မနိပ်စက်ပါစေလင့်၊ ဥဏှံ-သည်၊ မာ ဗာဓေယိတ္ထံ၊ ခုံသာဒိသမ္ပုသော- မှက် အစရှိသည်တို့၏ အတွေ့အထိသည်၊ မာ ဗာဓေယိတ္ထံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုသို့ ခုနစ်ထပ် ရစ်ပတ်မှုကို) ကရိတွာ အဋ္ဌာသိ၊ တတ္ထ-ထို မာဘဂဝန္တံ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာယ- ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးရွာရာအခါ၌၊ ဥဏှမေဝ-အပူသည်ပင်၊ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ- အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန-ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း၊ အန္တရန္တရာ-အကြား အကြား၌၊ မေဃော-သည်၊ သစေ ဝိဂစ္ဆေယျ-အကယ်၍ ကင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဥဏှံ-သည်၊ ဘဝေယျ-၏၊ တမ္ပိ-ထိုအပူသည်လည်း၊ နံ-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ မာ ဗာဓေယိတ္ထံ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ မိုးကင်းလျှင် အပူဖြစ်ရာသောကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ (“မာ ဥဏှံ ဗာဓေယိတ္ထံ”ဟူ၍) တဿ-ထိုနဂါး၏၊ စိန္တေတံ-ကြံခြင်း ငှာ၊ ဝါ-သည်၊ ယုတ္တံ-သင့်၏။ [“မာ ဥဏှံ”ဟု ဆိုခြင်းသည် အခွေကို ကျယ်ကျယ် ပြုလုပ်ဖို့ရန် အကြောင်းပြတည်း၊ အခွေကျဉ်းလျှင် နဂါး၏ ကိုယ်ငွေ့ကြောင့် ပူနေစရာရှိသည်ဟု ကေစိတို့ ဆိုကြသေး၏။]

ဝိဒ္ဓန္တိ-ကား၊ ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ-အထက်သို့ ဖောက်ထွင်းအပ်သည်ကို၊ မေဃဝိဂမေန-
 မိုးတိမ်တို့၏ ကင်းခြင်းကြောင့်၊ ဒူရိဘူတံ-ဝေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်ကို၊
 (ပါဠိတော် ဝိဒိတွာဉ္စစပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိဂတဝလာဟကန္တိ-ကား၊ အပဂတမေဃ-
 ကင်းသောမိုးရှိသည်ကို၊ (ဝိဒိတွာဉ္စစပ်)၊ ဒေဝန္တိ (ဒိဝန္တိ)-ကား၊ အာကာသ-
 ကောင်းကင်ကို၊ (ဝိဒိတွာဉ္စစပ်)၊ သကဝဏ္ဏန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-နဂါးဟူသော
 မိမိ၏၊ ရူပံ-ပုံသဏ္ဍာန်ကို၊ “ပဋိသံဟရိတွာ-ရုပ်သိမ်း၍” ဌိ စပ်။

သုခေါဝိဝေကောတိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော-နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဥပမိ
 ဝိဝေကော-ခန္ဓာဟူသော ဥပမိတို့၏ ကင်းဆိတ်ရာ တရားသည်၊ သုခေါ-
 ချမ်းသာကြောင်းတည်း၊ တုဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ စတုမဂ္ဂညာဏသန္တောသေန-လေးပါး
 သော မဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ
 ကြောင်းဖြစ်သော လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ သန္တုဋ္ဌဿ-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသော၊
 သုတဓမ္မဿာတိ-ကား၊ ပကာသိတဓမ္မဿ-ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရား
 ရှိသော၊ (သုတသဒ္ဓါ ဤနေရာ၌ ဝိသုတအနက်ကို ဟောသည်)၊ ပဿတောတိ-
 ကား၊ တံ ဝိဝေကံ-ထို နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဥပမိဝိဝေကကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယံကိဉ္စိ-
 အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသောတရားကို၊ ပဿိတဗ္ဗံ နာမ-မြင်ထိုက်သည်
 မည်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသော တရားကို၊ အတ္တနော-၏၊ ဝီရိယဗလာဓိ
 ဂတေန-ဝီရိယအစွမ်းကြောင့် ရအပ်သော၊ ဉာဏစက္ခုနာ-ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်၊
 ပဿန္တဿ-မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။

ဝိဒ္ဓံတိ။ ။ ဝိဒ္ဓံ၌ ဥ-ဥပသာရ မပါသော်လည်း ထို ဥပသာရ၏အနက်ကို သိနိုင်
 သောကြောင့် “ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ” ဟု ဥ-ဥပသာရထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ ဥပဗ္ဗ+ဝိဓေတံ၊ တပစ္စည်း၊
 ဥဒ္ဓံ-အထက်သို့၊ ဝါ-အပေါ်သို့၊ ဝိဇ္ဇတေ-ဖောက်ထွင်းအပ်၏၊ ဣတိ ဥဗ္ဗိဒ္ဓေါ (ဒိဝေါ)၊
 အထက်သို့ ထွင်းဖောက်အပ်ဟူသည် “မိုးတိမ်ကင်းသောကြောင့် အဝေးကြီး ဖြစ်နေရ
 ခြင်းတည်း” ဟု သိစေလို၍ “မေဃဝိဂမေန ဒူရိဘူတံ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ မိုးတိမ်
 ရှိသောအခါ ကောင်းကင်သည် နိမ့်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ [ယောဇနာ၌ ဝိဒ္ဓံနှင့် ဆိဒ္ဓံကို
 ပရိယာယ်ဟု ဆို၏၊ ထိုအတိုင်းမှန်လျှင် “ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ” ဟု ဖွင့်စရာမလို၊ စဉ်းစားပါ။]

ဒိဝေါ။ ။ ပါဠိအဘိဓာန်၌ အာကာသအနက်ကို ဟောရာဝယ် “ဒိဝေါ” ဟု
 ပုလ္လင်ရှိ၏၊ သက္ကတ၌ နပုလ္လင် ဣတ္ထိလင်ရှိ၏၊ [ဒိဝဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊] “ဒေဝေါ” ဟု
 ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ၊ ဣန္ဒနိလမဏိဝိယ ဒိဗ္ဗတိ ဇောတတိတိ ဒိဝေါ၊ ဣန္ဒနိလာပတ္တမြား
 ကဲ့သို့ စိမ်းစိမ်းညိုညို အရောင်တောက်သော ကောင်းကင်။

ဝိဝေက။ ။ “ဝိဝိစ္စတိ-အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်တတ်၏၊ ဣတိ ဝိဝေကော
 (ကာယဝိဝေက)၊ ဝိဝိစ္စတိ-ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်တတ်၏၊ ဣတိ ဝိဝေကော
 (စိတ္တဝိဝေက)၊ ဧတ္ထ-ဤနိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိဝိစ္စတိ-ခန္ဓုပမိမှ ကင်းဆိတ်၏၊ ဣတိ ဝိဝေကော
 (နိဗ္ဗာန)” နှင့် အညီ ဝိဝေက သုံးပါးတွင် နိဗ္ဗာန်ကို ယူစေလို၍ “နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော ဥပမိ
 ဝိဝေကော” ဟု မိန့်သည်။

အဗျာပဇ္ဇန္တိ-ကား၊ အကုပ္ပနဘာဝေါ-အမျက် မထွက်ခြင်းသဘောသည်၊ (သုခေါ-ချမ်းသာကြောင်းတည်း၊) ဧတေန-ဤ အဗျာပဇ္ဇဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ-အပ္ပနာမေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော ဥပစာရမေတ္တာကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်) ဒဿိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ **ပါဏဘူတေသု သံယမောတိ**-ကား၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ သံယမော စ-စောင့်စည်းခြင်းသည်လည်း၊ ဝါ-စောင့်စည်းကြောင်း ကရုဏာသည်လည်း၊ အဝိဟိံသနဘာဝေါ-မညှင်းဆဲခြင်း သဘောဟူသော ကရုဏာသည်၊ ဝါ-ညှင်းဆဲခြင်းမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကရုဏာသည်၊ သုခေါ-တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတေန-ဤ ပါဏဘူတေသု သံယမောဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ-အပ္ပနာကရုဏာ၏ ရှေ့အဖို့ ဖြစ်သော ဥပစာရကရုဏာကို၊ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတော၊ **သုခါ ဝိရာဂတာ လောကေတိ**-ကား၊ ဝိတရာဂတာပိ-ကင်းသော ရာဂရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အနာဂါမိမဂ်သည်လည်း၊ သုခါ-တည်း၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ (ဘဂဝါ) ဒီပေတိ-ပြတော်မူ၏၊ **ကာမာနံ သမတိက္ကမောတိ**-ကား၊ ယာ(ဝိရာဂတာ)-အကြင် ဝိရာဂတာကို၊ ကာမာနံ-ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမတို့၏၊ သမတိက္ကမောတိ-လွန်မြောက်ကြောင်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ သာ ဝိရာဂတာပိ-ထိုဝိရာဂတာသည် လည်း၊ သုခါ-တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတေန-ဤ ကာမာနံ သမတိက္ကမော ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ကထိတော-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ **အသ္မိမာနဿ ယော ဝိနယောတိ** ဣမိနာ-ဖြင့်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တမဂ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ကထိတံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ အရဟတ္တံ-ကို၊ အသ္မိမာနဿ-ငါဖြစ်၏ဟူသော မာန၏၊ ဝါ-ကို၊ ပဿဒ္ဓိဝိနယောတိ-ငြိမ်အေးခြင်းဟူသော ပယ်ဖျောက်ကြောင်း တရား ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဣတော-ဤအရဟတ္တမဂ်ထက်၊ ပရံ-လွန်မြတ်သော၊ သုခံ နာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧတံ ဝေ ပရမံ သုခန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

အဗျာပဇ္ဇ။ ။ ဗျာပဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ဗျာပါဒေါ-စိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း ဒေါသ၊ နတ္ထိ+ဗျာပါဒေါ တေဿာတိ အဗျာပါဒံ-ဒေါသမရှိသော စိတ်၊ အဗျာပါဒဿ+ဘာဝေါ-အဗျာပဇ္ဇ=ဒေါသမရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသည် မေတ္တာတည်း၊ ထို့ကြောင့် “အကုပ္ပနဘာဝေါ၊ပေ၊ မေတ္တာယ ပုဗ္ဗဘာဂေါ (အပ္ပနာဈာန်သို့ ရောက်သော မေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော ကာမာဝစရမေတ္တာ)”ဟု ဖွင့်သည်၊ အကုပ္ပနဘာဝေါကိုကား ဋီကာတို့၌ “အကုပ္ပနသဘာဝေါ”ဟု ဖွင့်ကြ၏။

အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ အရဟတ္တံ။ ။ အနာဂါမိမဂ်ရောက်မှ ကာမရာဂကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ကာမာနံ သမတိက္ကမော”ဖြင့် အနာဂါမိမဂ်ကို ဟောတော်မူ၏၊ အမှန်အတိုင်း အထင်ကြီးသော ယာထာဝမာနကို အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ပယ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “အသ္မိမာနဿ ယော ဝိနယော”ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ကို မိန့်တော်မူသည်။

ရာဇာယတနကထာ

၆။ မုစလိန္နမူလာတိ-ကား၊ မဟာဗောဓိတော-မဟာဗောဓိပင်မှ၊ ပါစိနကောဏေ-အရှေ့ထောင့်၌၊ ဝါ-အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌၊ ဌိတမုစလိန္နရက္ခမူလာ-တည်သော ကျည်းပင်၏ အနီးအောက်မှ၊ (ပါဠိတော် “ဥပသင်္ကမိ”၌ စပ်) ရာဇာယတနန္တိ-ကား၊ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေ-တောင်အရပ်အဖို့၌၊ ဌိတံ-သော၊ ရာဇာယတနရက္ခံ-လင်းလွန်းပင်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ-ပြီ၊ တေန ခေါ် ပန သမယေနာတိ-ကား၊ ကတရေန သမယေန-အဘယ်အခါ၌၊ (ဥပနာမေသု-ဆက်ကပ်လျှင်၊ ဒါန်းကြကုန်သနည်း? ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း) ကိရ-ချဲ့၊ ဘဂဝတော-၏၊ (ဘောဇနကိစ္စေန၌ စပ်) ဝါ-သည်၊ (နိသိန္နဿ၌ စပ်) ရာဇာယတနမူလေ-၌၊ သတ္တာဟံ ဧကပလ္လကေန၊ နိသိန္နဿ-စဉ်၊ သမာဓိတော-အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌာနဒိဝသေ-ထတော်မူ ရာနေ၌၊ အရုဏဂ္ဂမနဝေလာယမေဝ-အရုဏ်တက်ရာအခါ၌ပင်၊ (အရုဏ်တက်ချိန် ၌ပင်) [ဘုရားဖြစ်ပြီးသည်က စပြီးလျှင် ဤအချိန်တိုင်အောင် တစ်စုံတစ်ခုသော ဘောဇဉ်ကိုမျှ မဘုဉ်းပေးရသေး၊] ဘောဇနကိစ္စေန-ဘောဇဉ်၏ ကိစ္စသည်၊ ဝါ-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးခြင်း ကိစ္စသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်သင့်၏၊ ဣတိ ဥတ္တာ၊ ဒေဝရာဇာ-နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော၊ သက္ကော-သည်၊ ဩသမောရိတကံ-ဆေးဖြင့်ထုံအပ်သော ဖန်ခါးသီးကို၊ ဥပနေသိ-ဆက်ကပ်ပြီ၊ (ဒန်ပူကိုလည်း ကပ်သေးသည်)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တံ-ထိုဆေးဖန်ခါးသီးကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-ပြီ၊ ပရိဘုတ္တမတ္တဿေဝ-ဘုဉ်းပေးပြီး ကာမျှဖြစ်သော၊ (ဘဂဝတော-၏) သရီရကိစ္စံ-ကိုယ်တော်၏ ကိစ္စသည်၊ အဟောသိ၊ (ဓာတ်သွားခြင်းကိစ္စတည်း) သက္ကော-သည်၊ မုခေါဒကံ-မျက်နှာသစ်ရေကို၊ အဒါသိ-ဆက်ကပ်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မုခံ-မျက်နှာတော်ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဆေးတော်မူ၍၊ (တစ်နည်း) မုခံ ဓောဝိတွာ-မျက်နှာသစ်တော်မူပြီး၍၊ တသ္မိံယေဝ ရက္ခမူလေ-ထိုလင်းလွန်းပင်၏ အနီးအောက်၌ပင်၊ နိသိဒိ-ပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အရုဏမှိ-သည်၊ ဥဂ္ဂတေ-လသော်၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ နိသိန္နေ-ထိုင်နေတော်မူ လသော်၊ တေန ခေါ် ပန သမယေန-ထိုင်နေတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ (ဥပနာမေသု-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။)

တပုဿဘလ္လိကာ ဝါဏီဇာတိ-ကား၊ တပုဿော စ-တပုဿလည်းကောင်း၊ ဘလ္လိကော စ-ဘလ္လိကလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဘာတရော-ညီနောင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါဏီဇာ-ကုန်သည်တို့သည်၊ ဥက္ကလာတိ-ကား၊ ဥက္ကလဇနပဒတော-ဥက္ကလဇနပုဒ်မှ၊ တံ ဒေသန္တိ-ကား၊ ယသ္မိံ ဒေသေ-အကြင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိဟရတိ-၏၊ (တံ ဒေသံ-မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအရပ်သို့၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နောဟောတိ၌ စပ်) စ-ဆက်၊ ကတရသ္မိံ ဒေသေ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ၊ ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံးတော်မူသနည်း?

ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ မဇ္ဈိမဒေသေ-မဇ္ဈိမအရပ်၌၊ (ဘဂဝါ ဝိဟရတိ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ မဇ္ဈိမအရပ် ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) မဇ္ဈိမဒေသံ-သို့၊ ဂန္တံ-ငှာ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ-အခွန်ရှည်သောခရီးကို သွားကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤ တံ ဒေသံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ ဟူသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဉာတိသာလောဟိတာ ဒေဝတာတိ-ကား၊ တေသံ-ထို တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့၏၊ ဉာတိဘူတပုဗ္ဗာ-ဆွေမျိုးဖြစ်ခဲ့ဖူးသော၊ ဒေဝတာ-နတ်သည်၊ ဧတဒေါစာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဏ္ဏတ္ထ-ကို၊) ကိရ(ဥဒ္ဓရိတွာ ဒေသေမိ-အံ့) သာ-ထိုနတ်သည်၊ နေသံ-ထို တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့၏၊ သဗ္ဗသကဋ္ဌာနိ-အလုံးစုံသော လှည်းတို့ကို၊ အပပ္ပတ္တိနိ-လည်ခြင်း မရှိသည်တို့ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ မလည်ခြင်းကြောင့်၊ တေ-ထို တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့သည်၊ ဣဒံ-ဤမလည်ခြင်းသည်၊ ကိံ-အဘယ်နည်း? ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ မဂ္ဂဒေဝတာနံ-လမ်း၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့အား၊ ဗလိံ-ပူဇော်ပသမှုကို၊ အကံသု-ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထို တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့၏၊ ဗလိကမ္မကာလေ-ပူဇော် ပသမှုကို ပြုရာအခါ၌၊ သာ ဒေဝတာ-သည်၊ ဒိဿမာနေနေဝ-မြင်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ (တစ်နည်း) ဒိဿမာနေနေဝ ကာယေန-ကိုယ်ထင်ပြလျက်၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-ပြောပြီ။

မန္တေန စ မဓုပိဏ္ဍိကာယ စာတိ-ကား၊ အဗဒ္ဓသတ္တုနာ စ-မဖွဲ့မဆုပ်အပ် သော မုန့်မှုန့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သပ္ပိမဓုဖာဏိတာဒိဟိ-ထောပတ်၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စပ်၍၊ ဗဒ္ဓသတ္တုနာ စ-ဖွဲ့ဆုပ်အပ်သော မုန့်လုံး၊ မုန့်ခဲဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပတိမာနေထာတိ-ကား၊ ဥပဋ္ဌဟထ-ပြုစု လုပ်ကျွေးကြကုန်လေ၊ တံ ဝေါတိ-ကား၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ တံ ပတိမာနနံ-ထို မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ခြင်းသည်၊ ဒိဃရတ္တံ-ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဟိတာယ-စီးပွားအလိုငှာလည်းကောင်း၊ သုခါယ-ချမ်းသာအလိုငှာလည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ယံ အမှာကန္တိ-ကား၊ ယံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-အကြင် ခံယူတော်မူခြင်းသည်။

မန္တေန မဓုပိဏ္ဍိကာယ။ ။ စပါးမျိုး ဂုပါးမှဖြစ်သော မုန့်မှုန့်သည် သတ္တုမည်၏။ အမုန့်မထောင်းမီ ရှေးဦးစွာ စပါးတို့ကို ကျက်အောင် လှော်ရသေး၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တုဟူသည် ကျက်ပြီးသား မုန့်မှုန့်တည်း၊ ထောပတ်၊ ပျားရည်စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်၍ အလုံးအခဲ မပြုအပ်သော မုန့်မှုန့်ကို “အဗဒ္ဓသတ္တု”ဟု ခေါ်၏။ ထို မုန့်မှုန့်ကို စားသောက်လိုသောအခါ သကြား စသည်ရှိလျှင် ထို သကြား စသည်ကို ထည့်စပ်၍ ရေဖြင့် မွှေရသည်။ ထိုသို့ မွှေအပ်သောကြောင့် “မန္တ-ဝိလောလနေ”ဟူသော ဓာတ်ကျမ်း အရ “မန္တိယတေ ဝိလောလိယတေ”ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ “မန္တ”ဟု ခေါ်သည်။ ထိုမုန့်မှုန့်ကို ပင် ပျားရည် စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်၍ အလုံးအခဲ ပြုပြီးသောအခါ “ဗဒ္ဓသတ္တု-ဖွဲ့ဆုပ်အပ်သောမုန့်”ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် မဓုပိဏ္ဍိကာသည် ဗဒ္ဓသတ္တု၏ ပရိယာယ် တည်း။ “မဓုဟိံ+ယောဒိတာ+ပိဏ္ဍိကာ မဓုပိဏ္ဍိကာ”ဟု ပြု။

အမှောက်-တို့၏၊ ဒီဃရတ္တံ-လုံး၊ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ အဿ-
 ဖြစ်ရာပါ၏။ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသီတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂူဇ္ဈတ္ထံ-ကို) ကိရ
 (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ) အဿ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပဓာနာနုယောဂကာလေ-
 ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တော်မူရာအခါ၌၊ ယော ပတ္တော-အကြင် သပိတ်တော်သည်၊
 အဟောသိ-ရှိခဲ့ပြီ၊ သော-ထိုသပိတ်တော်သည်၊ သုဇာတာယ-သုဇာတာသည်၊
 ပါယသံ-နိဗ္ဗာနကို၊ ဒါတုံ-လှူခြင်းငှာ၊ အာဂစ္ဆန္တိယာ ဧဝ-လာသော်သာလျှင်၊
 ဝါ-လာတုန်းကပင်၊ အန္တရဓာယိ-ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ၊ [ပါယသ၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့်
 တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ ဘောဇနဝဂ် ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌
 ပြခဲ့ပြီ။] တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဧတံ-ဤ အကြံတော်သည်၊
 အဟောသိ၊ (ကိ?) မေ-ငါ၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပတ္တော-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊
 ပုရိမကာ-ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တထာဂတာပိ-ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း၊ (စ
 အနက်မရှိ) ဟတ္ထေသု-လက်တို့၌၊ ဝါ-လက်တို့ဖြင့်၊ န ခေါ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ-
 ခံယူတော်မမူကြကုန်၊ ကိမိ-အဘယ်ဝတ္ထု၌၊ ဝါ-ဖြင့်၊ အဟံ-သည်၊ မန္တဉ္စ-
 မဆုပ်အပ်သေးသော မုန့်မုန့်ကိုလည်းကောင်း၊ မဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ-ထောပတ်၊ ပျားရည်
 စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်အပ်သော မုန့်လုံး မုန့်ခဲကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဏှယျံ န
 ခေါ-ခံယူရပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်တော်မူပြီ။

ပရိဝိတက္ကမညာယာတိ-ကား၊ ဣတော-ဤနေ့မှာ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ရှေးတုန်းက၊)
 [ဝ-ပါသည်မှာ ပိုဟန်တူ၏။] ဘဂဝတော-အား၊ သုဇာတာယ-သည်၊ ဒိန္န
 ဘောဇနယေဝ-လှူအပ်သော ဘောဇဉ်သည်သာ၊ ဩဇာနုပုဗန္ဓနဝသေန-ဩဇာကို
 အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ [ထိုအခါတုန်းက ၄၉လုတ်
 ဘုဉ်းပေးအပ်ခဲ့သော နိဗ္ဗာနသည် ဤ ၄၉ရက်ပတ်လုံး ဩဇာကို အဆက်မပြတ်
 ဖွဲ့စပ်တည်နေသည်-ဟူလို၊] ဧတ္တကံ ကာလံ-ဤမျှ အတိုင်းရှည်ရှိသော ကာလ
 ပတ်လုံး (၄၉ ရက် ကာလပတ်လုံး)၊ ဇိဃစ္ဆာ-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်းငှာ
 အလိုသည်၊ ဝါ-ဆွမ်းဆာတော်မူခြင်းသည်၊ နေဝ အဟောသိ-ဖြစ်တော်မမူ၊
 ပိပါသာ-ရေသောက်တော်မူခြင်းငှာ အလိုသည်၊ ဝါ-ရေဆာတော်မူခြင်းသည်၊ န
 အဟောသိ၊ ကာယဒုဗ္ဗလျံ-ကိုယ်တော်၏ အားမရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်၊
 န အဟောသိ၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒါနိ-၌၊ အဿ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အာဟာရံ-
 အာဟာရကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတုကာမတာယ-ခံယူတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န
 ခေါ တထာဂတာတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊
 ဧဝံ-သို့၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ တံ-ထိုအကြံတော်ကို၊ အတ္တနော-၏၊ (မိမိဟူသော
 နတ်မင်းကြီးလေးယောက်၏) စေတသာ-ဖြင့်၊ ဘဂဝတော-၏၊ စေတောပရိဝိတက္ကံ-
 ကို၊ အညာယ-သိ၍၊ စတုဒ္ဓိသာတိ-ကား၊ စတုဟိ-ကုန်သော၊ ဒိသာဟိ-တို့မှ။

သေလမယေ ပတ္တေတိ-ကား၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလမယေ-ပဲနောက်အဆင်းရှိသော ကျောက်အတိပြီးကုန်သော၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ (ပါဠိတော် “ဥပနာမေသံ”၌ စပ်၊) ဣဒံ-ဤ သိလာမယေ ပတ္တေဟူသော စကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) ယေ-အကြင် သပိတ်တို့ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ပြီ၊ တေယေဝ-ထိုသပိတ်တို့ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ မဟာရာဇာနော ပန-နတ်မင်းကြီး တို့သည်ကား၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဣန္ဒနီလမဏိမယေ-ဣန္ဒနီလပတ္တမြားအတိ ပြီးကုန်သော၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ဥပနာမေသံ-ကပ်လှူကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုမြသပိတ်တို့ကို၊ ဘဂဝါ၊ န ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ခံယူတော်မမူ၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ ခံယူတော်မမူခြင်း ကြောင့်၊ စတ္တာရောပိ-လေးလုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာမယေ-ကုန်သော၊ ဣမေ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ဥပနာမေသံ-ကုန်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ-ထိုနတ်မင်းကြီး တို့၏၊ ပသာဒါနုရက္ခဏတ္ထာယ-ကြည်ညိုခြင်းကို စောင့်ရှောက်တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ စတ္တာရောပိ ပတ္တေ အဂ္ဂဟေသိ၊ မဟိစ္ဆတာယ-များသောသပိတ်တို့ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နော အဂ္ဂဟေသိ-ခံယူတော်မူသည် မဟုတ်၊ စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဂဟေတွာ-၍၊ စတ္တာရောပိ-လေးလုံးသော သပိတ်တို့ကိုလည်း၊ (အဓိဋ္ဌဟိ၌ စပ်၊) ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်လသော်၊ ဧကောဝ-တစ်လုံးတည်းသာဖြစ်သော၊ ပတ္တော-သည်၊ (တစ်နည်း) ဧကောဝ ပတ္တော-သပိတ်တစ်လုံးတည်းသာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ (ထိုသပိတ်တစ်လုံးတည်း ဖြစ်လောက်အောင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) အဓိဋ္ဌဟိ-ပြီ၊ စတုန္ဒမ္ပိ-လေးယောက်သော နတ်မင်းကြီးတို့၏လည်း၊ ဧကသဒိသော- တစ်ထပ်တည်းတူသော၊ ပုညပိပါကော-ကောင်းမှုအကျိုးသည်၊ အဟောသိ၊ ဧဝံ- သို့၊ ဧကံ-တစ်လုံးတည်းကို၊ ကတွာ-၍၊ အဓိဋ္ဌိတေ-အဓိဋ္ဌာန်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ ပစ္စုဋ္ဌေ-အသီးသီး အဖိုးရှိသော၊ ဝါ-အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော၊ သိလာမယေ- ပဲနောက်အဆင်းရှိသော၊ ကျောက်ညိုအတိပြီးသော၊ ပတ္တေ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မန္တူ မဓုပိဏ္ဍိကူ ပဋိဂ္ဂဟေသိ။

ပစ္စုဋ္ဌေတိ-ကား၊ ပစ္စုဋ္ဌသ္မိ-အသီးအသီးများသော အဖိုးရှိသော၊ ပါဠေက္ကံ- အသီးအသီး၊ ဝါ-တစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီ၊ မဟဂ္ဂသ္မိ-များသောအဖိုးရှိသော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အထ ဝါ-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ ပစ္စုဋ္ဌေတိ-ကား၊ အဘိနဝေ-အသစ် ဖြစ်သော၊ အဗျဏှေ-ပူပူနွေးနွေးဖြစ်သော၊ ဝါ-လောလောလတ်လတ်ဖြစ်သော၊

သေလမယေ ပတ္တေ။ ။ သိလာအရ ကျောက်အမျိုးမျိုးရသော်လည်း သပိတ်နှင့် ဆိုင်ရာဌာနဖြစ်သောကြောင့် ဌာနအားလျော်စွာ “ပဲနောက်အဆင်းရှိသော ကျောက်ကို ယူပါ”ဟု သိစေလို၍ “မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာမယေ ပတ္တေ”ဟု မိန့်သည်။ သေလသဒ္ဓါသည် ကျောက်ဟူသော အနက်ကို မဟော၊ ကျောက်တောင်ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်။ ဤနေရာ၌ကား သိလာမယပုဒ်မှ သုတ္တံ၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ “သေလမယ”ဟုဖြစ်သည်။

တုံခံဏေ-ထိုခဏ၌၊ နိဗ္ဗတ္တသ္မိ-ဖြစ်သော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတေသံ-ဤ တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့၏၊ ဒွေ-နှစ်ခွန်းကုန်သော၊ ဝါစာ-တို့သည်၊ အဟေသု- ရှိကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ နှစ်ခွန်းသောစကား ရှိကုန်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ (တေ-ထို တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့သည်၊) ဒွေဝါစိကာ-ဒွေဝါစိကတို့ မည်၏၊ အထ ဝါ-ကား၊ ဒွိဟိ-နှစ်ခွန်းကုန်သော၊ ဝါစာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥပါသကဘာဝံ- ဥပါသကာ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ (ဣတိ ဒွေဝါစိကာ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ တေ-တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပါသကဘာဝံ-ကို၊ ပရိဝေဒေတွာ-သိစေပြီး၍၊ (ဝါ- လျှောက်ပြီး၍၊) ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အာဟံသု-ထပ်၍ လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ?) ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ကဿ-အဘယ်သူကို၊ အမေဟိ- တို့သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ့ကို၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနံ-ရှိခိုးခြင်း၊ ပြုစု လုပ် ကျွေးခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာပါသနည်း၊ ဣတိ အာဟံသု၊ အထ-ထိုသို့ လျှောက်ရာအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သီသံ-ဦးခေါင်းတော်ကို၊ ပရာမသိ-သုံးသပ် တော်မူပြီ၊ ကေသာ-ဆံတော်တို့သည်၊ ဟတ္ထေ-လက်တော်၌၊ လဂ္ဂိသု-ငြိကပ်ပါ လာကုန်ပြီ၊ တေ-ထို ဆံတော်ဓာတ်တို့ကို၊ တေသံ-ထို တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့အား၊ အဒါသိ-ပေးတော်မူပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ ပေးတော်မူသနည်း၊) တုမေ- တို့သည်၊ ဣမေ-ဤဆံတော်တို့ကို၊ ပရိဟရထ-သွားလေရာရာ ဆောင်ယူကြကုန် လော၊ ဣတိ-ဤသို့မှာတော်မူ၍၊ အဒါသိ-ပြီ၊ တေ-တို့တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့ သည်၊ ကေသဓာတုယော-ဆံတော်ဓာတ်တို့ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ အမတေန- အမြိုက်ရေစင်ဖြင့်၊ အဘိသိတ္တာဝံ-ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ-ရွှင်လန်းနှစ်သက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဘဂဝန္တံ ဝန္တိတွာ ပက္ကမိသု။

ပစ္စုပ္ပန်။ ။ “ပတိ+အဇ္ဈေ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ပတိကို “ပါဠေက္ကံ”ဟု လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈေကို “မဟဏ္ဏသ္မိ”ဟု လည်းကောင်းဖွင့်သည်။ ပါဠေက္ကံ၌ ဧကံ ဧကံ ပတိ ပဋေကံ၊ ပဋေကံယေဝ(သုတ္တံ၌ ဈာပစ္စည်းသက်၍) “ပါဠေက္ကံ”တု ပြု၊ အဇ္ဈော ယေသံ အတ္ထိတိ အတ္ထာ-အဖိုးရှိသော သပိတ်တို့၊ ဝါ-အဖိုးများသော သပိတ်တို့၊ “ပါဠေက္ကံ+အတ္ထာ ပစ္စုပ္ပန်-အသီးသီးများသော အဖိုးရှိသော သပိတ်တို့”ဟု ပြု၊ နောက်နည်း၌ “ပစ္စုပ္ပန်”သဒ္ဒါ အသစ်စက်စက် အနက်ဟောရဋ္ဌိပုဒ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ထေရဂါထာ ပါဠိတော်ဝယ် (ဘလ္လိက) ထေရဂါထာ၌ ပေါက္ခရဝတီ မြို့သားများဟု ဆို၏၊ [ဥက္ကလာဇနပုဒ် ခရိုင်တွင်း၌ပါဝင်သော ပေါက္ခရဝတီမြို့သားများ ဟု ဆိုလိုသည်၊] အကြီးကို တပုဿ (တပဿ)ဟု ခေါ်၍ အငယ်ကို ဘလ္လိယ (ဘလ္လိက)ဟု ခေါ်၏၊ ဘုရားရှင် ရာဇဂြိုဟ်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ ထိုညီနောင် နှစ်ယောက်တို့ ရောက်လာပြန်၍ တရားနာကြ၏၊ တပုဿသည် သောတာပန်တည်၏၊ ဘလ္လိယကား ရဟန်းပြု၍ ဆဋ္ဌဘိညရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။

ဗြဟ္မယာစနကထာ

၇။ အထ ခေါ-ရာဇာယတနဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပေ၊ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ ဝုဋ္ဌပုကာရ်-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ ကိစ္စ-ဤကိစ္စကို၊ (ကိုယ်တော်နှင့် ဆိုင်သော သရရိကိစ္စ၊ မန္တမဓုပိဏ္ဍိကကို ခံယူတော်မူခြင်းကိစ္စ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်း ကိစ္စ၊ ဆံတော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းကိစ္စကို) နိဋ္ဌာပေတွာ-ပြီးစီးစေတော်မူပြီး၍၊ ရာဇာယတနမူလာ-မှ၊ ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ယေန၊ ပေ၊ ဥသကံမိ၊ [အပေါလ၌ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်၍ “ပုနပိ”ဟု ဆိုသည်။] ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိတိ- ကား၊ တသ္မိ-ထိုအပေါလညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ နိသိန္နမတ္တဿေဝ- ထိုင်နေတော်မူပြီးကာမျှသာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ဘဂဝတော-၏)၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-အလုံးစုံ သော ရှေးဘုရားတို့၏၊ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော-အလေ့အကျက်တော်ဖြစ်သော၊ (လေ့ကျက်အပ်၊ ကောင်းစွာလေ့ကျက်အပ်သော အလေ့အကျက်ဖြစ်သော) စေတသော-၏၊ အယံ ပရိဝိတက္ကော-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အယံ-ဤအကြံတော်သည်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့၏ (စိတ်တော်၌)၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တော်မူရသနည်း?၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဓမ္မဿ-သစ္စာ လေးပါးတရား၏၊ မဟန္တ ဘာဝံ-ကြီးကျယ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဂရဘာဝံ-လေးလံ သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဘာရိယဘာဝံ-ထမ်းဆောင်အပ်သော တာဝန်၏အဖြစ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏာယ-ဆင်ခြင်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မနာ-ဗြဟ္မာသည်၊ ယာစိတေ-တောင်းပန်အပ်သော်၊ ဝါ-တောင်းပန်အပ်ခါမှ၊ ဒေသေတုကာမတာယ စ-ဟောတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (အယံ-ဤအကြံတော် သည်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဟိ-ချဲ့၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဇာနန္တိ-သိတော်မူကြ ကုန်၏၊ (ကိ-နည်း?)၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပရိဝိတက္ကိတေ-ကြံတော်မူအပ်သော်၊ ဗြဟ္မာ-မဟာဗြဟ္မာသည်၊ အာဂန္တု-၍၊ ဓမ္မဒေသနံ-တရားဟောတော်မူခြင်းကို၊

အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော။ ။ အာပုဗ္ဗ စရဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ “အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော” ဟု နှစ်ချက်ထပ်သောကြောင့် ထိုအကြံဖြစ်ခြင်းသည် ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ “အမြဲမပြတ် လေ့ကျက်အပ်သောအကြံ”ဟု သိစေသည်။ ထိုအကြံတော်သည် တရားဟောတော်မမူဖို့ရန် ဖြစ်သောကြောင့် “တရားဟောတော်မူလို၍ ပါရမီဖြည့်လာခဲ့သော ဘုရားရှင်တို့၏ အကြံတော် ဟုတ်ပါလေရဲ့လော”ဟု တွေးတောဖွယ်ရှိရကား “အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော”ဟု ဝိသေသနပြုသည်။ ဘုရားရှင်တိုင်းပင် ကြံတော်မူခဲ့ပါသည်-ဟုလို၊ ထိုသို့ ကြံတော်မူ ခြင်းမှာလည်း တရားတော်၏နက်နဲပုံ၊ သတ္တဝါတို့၏ အာလယရာမဖြစ်ပုံကို ဆင်ခြင် တော်မူသောအခါ တရားတော်နှင့် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ထားပုံက ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်လွန်းလှသောကြောင့် ကြံတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ယာစိသတိ-တောင်းပန်လတ္တံ့၊ တတော-ထိုသို့ တောင်းပန်ခြင်းကြောင့်၊ သတ္တာ-
 တို့သည်၊ ဓမ္မေ-တရားတော်၌၊ ဂါရဝံ-ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေသန္တိ-
 ဖြစ်စေကုန်လတ္တံ့၊ ဟိ-မှန်၊ လောကသန္တိဝါသော-စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောက
 သည်၊ (သတ္တဝါ အစုအဝေးသည်၊) ဗြဟ္မဂရုဏော-ဗြဟ္မာ၌ အလေးပြု၏၊ ဣတိ
 (ဇာနန္တိ) ဣတိ-ဤသို့၊ ဒွိဟိ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ-ဤ
 အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ (ဓမ္မဂရုဘာဝကို ဆင်ခြင်တော်မူခြင်းဟူသော အကြောင်း၊
 ဗြဟ္မာတောင်းပန်မှ ဟောတော်မူလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊) အယံ
 ဝိတက္ကော-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-ဤကား၊ အဖြေတည်း၊ တတ္ထ-ထို
 အဓိဂတော ခေါ် များ ဓမ္မော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဓိဂတော ခေါ် များယန္တိ-
 ကား၊ မေ-ငါသည်၊ အဓိဂတော-သိအပ်ရအပ်ပြီးသော၊ အယံ (ဓမ္မော)-ဤ
 သစ္စာလေးပါးတရားသည်၊ (ပါဠိတော် “ဂမ္ဘီရော”၌ စပ်။)

အာလယရာမာတိ-ကား၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ ပဉ္စကာမဂုဏေ-ငါးပါး
 သော ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ အာလိယန္တိ-ငြိကပ်မိဝဲတတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 ဝါ-ထိုသို့ ငြိကပ်မိဝဲအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ-ထို ငါးဖြာအာရုံ
 ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ အာလယာတိ-အာလယတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ (ယာ
 ပဇာ-အကြင် သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊) တေဟိ အာလယေဟိ-ထို ငြိကပ်မိဝဲအပ်ကုန်
 သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ရမတိ-မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
 (ထိုသို့ ငြိကပ်မိဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် မွေ့လျော်တတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊) (သာ ပဇာ-သည်၊) အာလယရာမာ-အာလယရာမ မည်၏၊
 (ယာ ပဇာ-သည်၊) အာလယေသု-ငြိကပ်မိဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌၊

ဗြဟ္မဂရုဏော။ ။ ဘုရားပွင့်တော်မူခါစ အချိန်ဝယ် ရသေ့ ရဟန်း အားလုံးပင်
 ဗြဟ္မာကို အလေးပြုနေကြ၏။ “မိမိတို့ အလေးပြုအပ်သော ဗြဟ္မာမင်းသည်သော်မှ
 ဘုရားရှင်ကို တရားဟောတော်မူဖို့ရန် တောင်းပန်ရသည်” ဟု ကြားရ သိရသောအခါ
 ထို ရသေ့ ရဟန်းတို့နှင့်တကွ တစ်လောကလုံးက ဘုရားရှင်ကို စိတ်ညွတ်ကြ၊
 ယုံကြည်ကြ သက်ဝင်ကြလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်တိုင်းပင် တရားတော်ကို ပို၍
 အလေးပြုချင်လာအောင် ဗြဟ္မာကိုယ်တိုင် တောင်းပန်မှ တရားဟောတော်မူကြရိုးဖြစ်
 သည်။ ထိုသို့ အကြံတော် ဖြစ်တိုင်းလည်း ဗြဟ္မာမင်းက တောင်းပန်ရိုး ထုံးစံရှိသည်။
 [မိလိန္ဒပဉ္စာ သန္တဝ ဝဂ္ဂ-၁၀။]

အာလယရာမာ။ ။ အာလယ၌ အာပုဗ္ဗ “လိ-သိလိသနေ” ဟူသော ဒိဝါဒိဓာတ်
 တည်း၊ ဒိဝါဒိဖြစ်သောကြောင့် ကတ္တုရုပ် ကမ္မရုပ် နှစ်မျိုးလုံးပင် “အာလိယန္တိ” ဟု
 ကြိယာပုဒ်ဖြစ်၏။ တချို့စာအုပ်များ၌ “အလိယန္တိ” ဟုရှိ၏။ လဒ္ဒေဘော်၊ အာကို ရဿပြု၊
 သိလေသနအနက်ကိုပင် ဋီကာတို့၌ “သေဝိယန္တိ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကြသည်။ ထို့ပြင်
 “ပဉ္စကာမဂုဏာ၊ ပဉ္စကာမဂုဏေသု” ဟု ပါဠိနှစ်မျိုးတွေ့ရ၏။ သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါန
 သုတ် ဋီကာ၌လည်းကောင်း၊ သာရဂုတ္တ၌လည်းကောင်း “အာလိယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန

ရတာ-အမြဲမွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ အမြဲ မွေ့လျော်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ ပဇာ-သည်။) အာလယရတာ-အာလယရတာ မည်၏။ (ယာ ပဇာ-သည်။) အာလယေသု-တို့၌၊ သုဋ္ဌ-လွန်စွာ၊ မုဒိတာ-ဝမ်းမြောက်တတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ ပဇာ-သည်။) အာလယသမ္ပဒိတာ-အာလယသမ္ပဒိတာ မည်၏။

ယဒိဒန္တိ-ဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ နိပါတော-နိပါတ်တည်း၊ (လိင် သုံးပါး ဝိဘတ် ခုနစ်သွယ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော နိပါတ်တည်း၊) တဿ-ထို ယဒိဒန္တိဟူသော နိပါတ်၏။ (ဝေမတ္ထော၌ စပ်၊) ဌာနံ-ဌာနသဒ္ဓါကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ယံ ဣဒန္တိ-

သေဝိယန္တိတိ အာလယာ” ဟု ပြု၍ “ပဉ္စကာမဂုဏ”ကို အရကောက်ကြသည်။ ကမ္မသင်္ဂဟ ပြုသောကြောင့် “ပဉ္စကာမဂုဏေသု”ဟူသော အာဇာရကို စဉ်းစားသင့်သည်။ ယောနော၌မူ “ပဉ္စကာမဂုဏေသု”ကို အတည်ပြု၍ “အာလိယန္တိ လဂ္ဂန္တိ ဧတ္ထာတိ အာလယာ”ဟု အဓိကရဏသင်္ဂဟ ပြုလေသည်။ ဘာကို ငြိကပ်သလဲဟု လိဇာတ်၏ ကံကို ရှာရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထို ဝိဂ္ဂဟကိုလည်း စဉ်းစားပါ။

အဋ္ဌကထာ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “သတ္တာ ပဉ္စကာမဂုဏေ အာလိယန္တိ”တုန်းက “သတ္တာ”ဟူသော ကတ္တားအနက်ရသော်လည်း “တေ အာလယာတိ ဝုစ္ဆန္တိ”၌ တေဖြင့် ပဉ္စကာမဂုဏကို ပြန်၍ညွှန်သောကြောင့် “ပဉ္စကာမဂုဏေ”ဟူသော အဝုတ္တကံသည် နောက်ဝါကျ၌ ဝုတ္တကံ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တေ အာလိယန္တိတိ အာလယာ” ဟု အဝုတ္တကမ္မသာဓနကြံပါ။ လိုရင်းမှာ “အာလိယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေနာတိ အာလယာ-ငြိကပ်အပ် မှီဝဲအပ်သော ကာမဂုဏ်များ၊ ရမတိတိ ရာမာ၊ (ရမဓာတ်၊ ဏပစ္စည်း၊) အာလယေဟိ + ရာမာ-အာလယရာမာ”ဟု ပြုစေလိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဋီကာတို့၌ “အာလိယန္တိ အဘိရမဏဝသေန သေဝန္တိတိ အာလယာ” ဟု ကတ္တုသင်္ဂဟတစ်နည်းပြု၍ တစ်ရာရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်ကို အရကောက်ကြ၏။ ထိုနည်းကား-၍ အဋ္ဌကထာနည်းမဟုတ်။ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌လာသော နည်းကို မိုးခြင်းသာတည်း။ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌ အာလယ၏အရ ကာမဂုဏ်ကို လည်းကောင်း၊ တဏှာကိုလည်းကောင်း အရကောက်သည်။ ထို့ပြင် ဋီကာပါဌ်တို့၌ “ရမန္တိ” စသည်ဖြင့် သတ္တာကို၌ ဗဟုဝစ်ထားကြသည်။ ပါဠိတော်၌ ပဇာကို ဝုစ္ဆာသွားမှန်သောကြောင့် ဧကဝစ်ချည်းသာ ရှိသင့်သည်။

ရတာ သမ္ပဒိတာ။ ။ ရတာကို “နိရတာ-အမြဲမွေ့လျော်၏”ဟုလည်းကောင်း၊ သမ္ပဒိတာကို “အတိဝိယ (သံအတွက်) မုဒိတာ-ဝမ်းမြောက်၏”ဟုလည်းကောင်းဖွင့်၏။ ဥယျာဉ်ကစားထွက်လာသော ဘုရင်သည် ဥယျာဉ်ထဲ၌ အာရုံအမျိုးမျိုးဖြင့် မွေ့လျော် နေရကား ဥယျာဉ်မှ မထွက်လိုတော့သကဲ့သို့ ထိုအတူ သတ္တဝါအများလည်း ကာမဂုဏ်ဖြင့် မွေ့လျော် ပျော်နေရကား သံသရာဝဋ်မှ မထွက်လိုတော့-ဟုလို။

ယံ ဣဒံ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဒ္ဓါကို၊ သန္တာယ-
 ၍၊ ယော အယန္တိ-ယော အယံဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
 ဣဒပုစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ-ကာ၊ ဣမေသံ-ဤသင်္ခါရအစရှိသော အကျိုး
 တရားတို့၏၊ ပစ္စယာ-အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တရားတို့တည်း၊
 ဣဒပုစ္စယာ-ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော
 အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့၊ ဣဒပုစ္စယာဝ-ဤသင်္ခါရ အစရှိသော၊ပေ၊ အဝိဇ္ဇာ
 အစရှိသောတရားတို့သည်ပင်၊ ဣဒပုစ္စယတာ-ဣဒပုစ္စယတာမည်၏၊ ဣဒပုစ္စယတာ
 စ-ဣဒပုစ္စယတာလည်း ဟုတ်၏၊ သာ-ထို ဣဒပုစ္စယတာဟူသည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ
 စ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ဤနှစ်ပါးသော သံတ္တိကြောင့်၊
 ဣဒပုစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဣဒပုစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မည်၏။

ယဒိဒံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒပုစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ”ဟု
 ရှိ၏။ ယဒိဒံသည် လိင်သုံးပါးလုံး အထူးမရှိသော နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
 ဌာနံနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါသည် အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းကိုချည်းဟောသော အနက်တူသဒ္ဓါ
 ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဌာနံသဒ္ဓါကို ငဲ့လျှင် “ယံ+ဣဒံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍
 နပုလ္လိင်အနေနှင့် ရှိနိုင်သည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါကို ငဲ့လျှင် “ယော+အယံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍
 ပုလ္လိင် အနေဖြင့် ရှိနိုင်သည်-ဟု မှတ်ပါ။ [တိဋ္ဌတိ ဖလံ ဧတ္ထာတိ ဌာနံ-သင်္ခါရစသော
 အကျိုးတရား၏တည်ရာ အဝိဇ္ဇာ စသောအကြောင်း။]

ဣဒပုစ္စယတာ။ ။ အဋ္ဌကထာအလို တာပစ္စည်းသည် သွတ္တဉ္စ သက်၍ “ဤသင်္ခါရ
 အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသောတရား”ဟု ပေး၊
 ဋီကာ၌ တစ်နည်းဖွင့်သေး၏။ ထိုအလို “ဣဒပုစ္စယာနံ+ဘာဝေါ-ဣဒပုစ္စယတာ”ဟု
 ပြု၍ “ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော
 တရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိ”ဟု အနက်ပေးပါ။

သဗ္ဗသင်္ခါရပေ၊ နိဗ္ဗာနံ။ ။ အဋ္ဌကထာ မဖွင့်သော်လည်း အနက်ခက်သော ဤပုဒ်
 အားလုံးသည် နိဗ္ဗာန်၏ပရိယာယ်ချည်းတည်း၊ သမန္တိ ဧတ္ထာတိ သမထော၊ သဗ္ဗသင်္ခါရနံ+
 သမထော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော-လှုပ်လှုပ်ရှားရှား အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၏
 ငြိမ်သက်ရာနိဗ္ဗာန်၊ ပဋိနိသဇ္ဇိယန္တိ ဧတ္ထာတိ ပဋိနိသဂ္ဂေါ၊ သဗ္ဗပဓိနံ-ကာမုပဓိ ခန္ဓပဓိ
 ကိလေသပဓိ အဘိသင်္ခါရပဓိ ဟူသော ဥပဓိအားလုံးတို့၏+ပဋိနိသဂ္ဂေါ-စွန့်လွှတ်အပ်ရာ
 တည်း၊ သဗ္ဗပဓိ ပဋိနိသဂ္ဂေါ၊ ခိယန္တိ ဧတ္ထာတိ-ခယော၊ တဏှာနံ+ခယော တဏှာက္ခယော၊
 သဗ္ဗကိလေသရာဂါ ဝိရဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝိရာဂေါ-အလုံးစုံသော ကိလေသာရာဂတို့၏
 မတပ်မက်ရာ၊ ဧရာမရဏာဒိ ဘေဒံ သဗ္ဗဝဋ္ဋဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ ဧတ္ထာတိ နိရောဓော၊ တေန
 တေန ဘဝေန ဘဝန္တရံ ဘဝနိကန္တိဝသေန ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတီတိ ဝါနံ-ထိုထို ရှေးဘဝနှင့်
 နောက်ဘဝကို နှစ်သက်မှု၏အစွမ်းဖြင့် ချုပ်စပ်တတ်သောကြောင့် တဏှာသည် “ဝါနံ”
 မည်၏၊ ဖလေန ဝါ သဒ္ဓိံ ကမ္မံ ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတီတိ ဝါနံ-(တဏှာကုန်ခန်းလျှင်
 ကံသည် အကျိုးမပေးနိုင်တော့ရကား) အကျိုးနှင့်ကံကို ဆက်စပ်တတ်သောကြောင့်
 တဏှာသည် ဝါနံမည်၏။ ဝါနံတော + နိက္ခန္တိတိ နိဗ္ဗာနံ။

သော မမဿ ကိလမထောတိ-ကား၊ အဇနန္တန္တံ-မသိနိုင်သော သတ္တဝါတို့အား၊ ယာ ဒေသနာ နာမ-အကြင် တရားဟောရခြင်း မည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော-ထို မသိနိုင်သော သတ္တဝါတို့အား တရားဟောတော်မူရခြင်းသည်၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ ကိလမထော-ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းကြောင်းသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ သာ-ထို မသိနိုင်သော သတ္တဝါတို့အား တရားဟောတော်မူရခြင်းသည်၊ မမ-၏၊ ဝိဟေသာ-ကိုယ်တော်ကို ညှင်းဆဲကြောင်းသည်၊ ဝါ-ကိုယ်တော်ကို ညှင်းဆဲရာ ရောက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဘဂဝန္တန္တိ-ကား၊ ဘဂဝတော-၏၊ အနတ္တရိယာတိ-ကား၊ အနု အတ္တရိယာ-အဖန်ဖန် အံ့အားသင့်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော၊ ပဋိဘံသုတိ-ကား၊ ပဋိဘာနသင်္ခါတဿ-ပဋိဘာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဉာဏဿ-ဉာဏ်တော်၏၊ ဂေါစရာ-အာရုံတို့သည်၊ အဟေသု-ဖြစ်လာကုန်ပြီ၊ ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗဘာဝံ-အဖန်ဖန် ကြံစည်တိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ပါပဏိသု-ရောက်ကုန်ပြီ၊ (ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ စသော ဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်တို့သည် ထပ်ကာထပ်ကာ ကြံစည်ထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်-ဟူလို။)

ကိလမထော၊ ဝိဟေသာ။ ။ “ကိလမတိ အနောတိ ကိလမထော၊ ဝိဟိံသတိ စောယာတိ ဝိဟေသာ” ဟု ဒေသနာကိုရအောင် ကရဏသာဓ်ပြု၊ စိရန်သဇ္ဇာ စိရဘာသနေဟိ-ကြာမြင့်စွာ ထိုင်တော်မူရခြင်း၊ ကြာမြင့်စွာ ဟောတော်မူရခြင်းတို့ကြောင့်၊ ပိဋိအာဂိလာယန-(ကျောက်ကုန်းတော်၏ ညောင်းညာခြင်း)၊ တာလုဂလသောသာဒိဝသေန (အာစောကံတော်၊ လည်ချောင်းတော်တို့၏ ခြောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်)၊ ကာယကိလမထော စေဝ-ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကာယဝိဟေသာ စ-ကိုယ်တော်ကို ညှင်းဆဲရာရောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဘဂဝန္တံ၊ ပဋိဘံသု။ ။ ပတိ ဥပသာရနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် သာမိအနက်၌ ဒုတိယာ သက်၍ “ဘဂဝန္တံ” ဟု ရှိရသည်၊ ပတိပုဗ္ဗ + ဘာဓာတ်သည် ဒိတ္ထိ (ထင်ရှားခြင်း၊ တောက်ပခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ပဋိဘံသုကို “ပဋိဘာနသင်္ခါတဿ ဉာဏဿ ဂေါစရာ အဟေသု” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ “ဂေါစရာ အဟေသု” ကိုကား ဋီကာ၌ “ဥပဋ္ဌဟံသု” ဟု မူရင်းအနက်ကို ဖော်ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဘဂဝန္တံ-၏၊ ပဋိဘံသု-ဉာဏ်တော်အား ထင်ရှားလာကုန်ပြီ” ဟု သဒ္ဓတ္ထပေးပါ၊ ဉာဏ်တော်အား ထင်ရှားခြင်းဟူသည် “ထို ဂါထာများ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်များကို ဉာဏ်တော်ဖြင့် အဖန်ဖန် တွေးတော်မူခြင်းတည်း” ဟု သိစေလို၍ “ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗဘာဝံ ပါပဏိသု” ဟု သဘာဝတ္ထကို ဖွင့်သည်။

အနတ္တရိယာ။ ။ “အနု+အတ္တရိယာ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဋီကာ၌ “ဝုဒ္ဓိပုတ္တာ ဝါ အတ္တရိယာ” ဟု အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းဖွင့်၏၊ ထိုအလို “နု+အတ္တရိယာ အနတ္တရိယာ” ဟုပြု၊ နကိုလည်း “အန်” ပြု၊ ထို န(အ)ကို ဝုဒ္ဓိအနက်ဟောဟုဆိုသည်၊ ချဲ့ဦးအံ့-သတ္တဝါတို့အား တရားဟောတော်မူဖို့ရန် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်တော်မူလာ ပါလျက် ယခုအခါ တရားဟောတော်မမူဘဲ ကြောင့်ကြမဲ့ နေတော်မူလိုခြင်းဟူသော

ဟလန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဟကာရော-ဟအက္ခရာသည်၊ နိပါတမတ္တော-အနက်မရ နိပါတ်မျှတည်း၊ အလံ-အကျိုးမရှိတော့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပကာသိတန္တိ-ကား၊ ဒေသေတံ-ဟောပြခြင်းငှာ၊ ဒါနိ-ဌံ၊ မေ-သည်၊ ကိစ္ဆေန-ပါရမီဖြည့်တော်မူစဉ် ငြိုငြင်ဆင်းရဲသဖြင့်၊ အဓိဂတံ-သိအပ်ရအပ်သော၊ ဣမံ ဓမ္မံ-ဤ အရိယာမဂ် တရား ကို၊ ဝါ-ဤ သစ္စာလေးပါး တရားကို၊ ဒေသေတံ-ငှာ၊ အလံ-အကျိုး မရှိတော့၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပဋိသောတဂါမိန္တိ (ဧတ္ထ)-ဌံ၊ နိဗ္ဗာန်-ကို၊ ပဋိသောတံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ နိဗ္ဗာနဂါမိ-နိဗ္ဗာန်သို့ သွားထသော၊ ဣတိ အတ္ထော၊

အကြံတော်မှာ အဖန်ဖန် အံ့အားသင့်စရာ ကောင်းသောကြောင့် “အန+အစ္စရိယ” ဖြစ်၏၊ အကြီးအကျယ် အံ့အားသင့်ဖွယ် ဖြစ်သောကြောင့် “န+အစ္စရိယ” လည်း ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ အနစ္စရိယ ဖြစ်မှုကို ဂါထာသဒ္ဒါ၌ တင်စား၍ ဂါထာတော်များကိုလည်း ကာရဏုပစာရအားဖြင့် အနစ္စရိယာဟု ဆိုသည်။
[အတ္ထဒ္ဒါရေန ဟိ ဂါထာနံ အနစ္စရိယတာ-ဋီကာ။]

ကိစ္ဆေန။ ။ ကိစ္ဆသဒ္ဒါသည် ဒုက္ခအနက်ကို ဟော၏၊ ဘုရားရှင်သည် အလောင်း တော်ဘဝတုန်းက ဒါန၊ သီလ၊ ခန္တီစသော အချို့ပါရမီတော်ကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်၏ ဆင်းရဲမှုကို ခံတော်မူခဲ့ရ၏၊ သိဝိမင်း၏ ဇာတ်တော်၌ ပုဏ္ဏားအား မျက်လုံးထုတ်၍ လှူတော်မူခြင်း၊ ဘူရိဒတ်ဇာတ်တော်၌ သီလမပျက်အောင် နှိပ်စက်ဒဏ်ကို ခံရခြင်း၊ ခန္တီဝါဒီဇာတ်တော်၌လည်း ခန္တီပါရမီဖြည့်တော်မူကာ ကလာဗုမင်း၏ နှိပ်စက်ဒဏ်ကို ခံတော်မူရခြင်း စသည်တည်း။

ဟလံ။ ။ “ဟ+အလံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အဋ္ဌကထာ၌ “ဟကို အနက်မရ နိပါတ်မျှ”ဟု ဆို၏၊ ဋီကာ၌ကား “ဟ ဣတိ ဝါ ဗျတ္တံ”ဟု တစ်နည်း ဖွင့်သေး၏၊ ကေစိတို့က ဟကို “ကေသတ္တ”ဟုလည်း ဆိုကြသတတ်၊ [“ဟ ဗျတ္တံ (ကေသေန ဝါ) အလံ နိပ္ပယောဇနံ ဧဝံ ကိစ္ဆေန အဓိဂတံ ဓမ္မံ ဒေသေတံ”တိ ယောဇနာ-ဋီကာ။]

ရာဂဒေါသပရေတေဟိ။ ။ ပရေတံ၌ “ပရံ+ဣတ-အလွန်ရောက်အပ်”ဟု သဒ္ဒတ္ထတည်း၊ “ရာဂေန စ ဒေါသေန စ ဖုဋ္ဌေဟိ အဘိဘူတေဟိ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်မှာ အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း၊ ထိမ်လျှင် အဆိပ်တက်စေနိုင်သော “ဖုဋ္ဌဝိသ”အမည်ရသော မြေသည် ထိအပ်သူကဲ့သို့ ရာဂ ဒေါသတို့သည် အလွန် ရောက်အပ်သည်ကိုပင် “ရာဂ ဒေါသ သည် တွေ့ထိအပ် လွမ်းမိုးအပ်သူတို့”ဟု ဆိုသည်၊ တစ်နည်း-“ရာဂဒေါသပရေတေဟိ” “ရာဂဒေါသာနဂတေဟိ”ဟုလည်း ဖွင့်သေး၏၊ “ရာဂ ဒေါသတို့သည်၊ ပရံ-နောက်၌၊ ဝါ-နောက်က+ဣတ-လိုက်အပ်သူတို့”ဟုလို။ [အဋ္ဌကထာ၌ မပါသော ပါဠိတော်၏ အဖွင့်။]

ပဋိသောတဂါမိ။ ။ သောတသဒ္ဒါသည် အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်ကို ဟော၏၊ “သောတသာ-အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်၏+ပတိ-ရှေးရှု”ဟူသည် နိဗ္ဗာန်တည်း၊ ပကတိ-မြစ်ရေအယဉ်လည်း မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ရှေးရှုစီးဝင်ရသကဲ့သို့ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်လည်း နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှု စီးသွားရသည်၊ ဤအလို-ဓမ္မံ အရ အရိယာမဂ်တရားကိုသာ ယူပါ။

ရာဂရတ္တာတိ-ကား၊ ကာမရာဂဘဝရာဂဒိဋ္ဌိရာဂေန-ကာမရာဂ ဘဝရာဂ ဒိဋ္ဌိရာဂ ဖြင့်၊ ရတ္တာ-တပ်မက်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ န ဒက္ခိန္နိတိ-ကား၊ န ပဿိဿန္တိ- မမြင်နိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ တမောဓန္ဓေန အာဂုဏ္ဏတိ-ကား၊ အဝိဇ္ဇာရာသိနာ-အဝိဇ္ဇာ အစုသည်၊ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌာ-လွမ်းဖုံးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊ န ဒက္ခိန္နိ နှစ်)။

အပ္ပောဿုက္ကတာယာတိ-ကား၊ နိရုဿုက္ကဘာဝေန-အားထုတ်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဒေသေတုကာမတာယ-ဟောတော်မမူလိုသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဣတိ အတ္ထော။

၈။ ယတြ ဟိ နာမာတိ-ကား၊ ယသ္မိံ လောကေ-အကြင် လောက၌၊ (နမတိ)နာမ-ညွတ်တော်မူသည် မည်ရသေး၏၊ (ညွတ်တော်မူတယ် ရှိရသေး၏၊) ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟောသီတိ-ကား၊ ဓမ္မဒေသနာယာစနတ္ထံ- တရားဟောတော်မူခြင်းကို တောင်းပန်ခြင်းငှာ၊ ဒသသု စက္ကဝါဠသဟသေသု-

တစ်နည်း။ ။ “သောတဿ-အောက်သို့စီးသွားသော ရေအယဉ်ကဲ့သို့ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ ဟု ယူသောအားဖြင့် အောက်သို့ သွားတတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိ၏+ပတိ- ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘတည်း၊ ပဋိသောတေန- ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်+ဂါမိ-ဖြစ်သော သစ္စာလေးပါးတရားတည်း၊ ပဋိသောတဂါမိ” ဟု သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာမှ ယူ၍ ဋီကာ တစ်နည်း ဖွင့်သေး၏။

ရာဂရတ္တာ။ ။ ကာမဂုဏ်ကို တပ်မက်သော ကာမရာဂ၊ ဘဝကိုတပ်မက်သော ဘဝရာဂ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိရာဂ၊ ဤရာဂသုံးမျိုးဖြင့် တပ်မက်နေသော သတ္တဝါများ၊ [ရာဂေန+ရတ္တာ ရာဂရတ္တာ။]

န ဒက္ခိန္နိ။ ။ ရာဂဖြင့် တပ်မက်နေကြသော သတ္တဝါတို့သည် (တမောဓန္ဓ) အဝိဇ္ဇာ အမှောင်ထုထည်ကြီးက ဖုံးထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုအရိယာမဂ်တရား (တစ်နည်း) သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်နိုင်ကြမည်မဟုတ်၊ တရားကို မသိမြင်သူတို့အား ရပ်နာမ် တရားစုကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘဟူသော သဘောအားဖြင့် ဟောပြခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိတော့-ဟူလို၊ [မောဂ္ဂုလ္လာန်အလို သန္တိဝိဘတ်ဖြင့် “ဒက္ခိန္နိ” ဟုရှိ၏၊ ရူပသိဒ္ဓိအလို ဣအက္ခရာ လာ၍ “ဒက္ခိန္နိ” ဟု ရှိသည်။]

အပ္ပောဿုက္ကတာယ။ ။ ဥဿုက၌ ဥပုဗ္ဗ၊ သူဓာတ်၊ ကွပ်ပစ္စည်း၊ ရဿပြ၊ ကွပ် ချေ၊ သွတ္တ၌ ကပစ္စည်းသက်၊ ဥဿဝတိ-အားထုတ်တတ်၏၊ ဣတိ-ဥဿုကော၊ ဥဿုကဿ+ဘာဝေါ ဥဿုက္ကံ-အားထုတ်တတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အားထုတ်ခြင်း လုံ့လ၊ နတ္ထိ+ဥဿုက္ကံ ယဿာတိ-အပ္ပောဿုက္ကော၊ [အပ္ပဟရိတေပုဒ်၌ကဲ့သို့ အပ္ပသဒ္ဓါ အဘာဝအနက်ဟော၊] အပ္ပောဿုက္ကဿ+ဘာဝေါ အပ္ပောဿုက္ကတာ-တရားဟောမှုကိစ္စ ၌ အားထုတ်ခြင်း မရှိသူ၏+ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ=တရားဟောတော်မမူလိုသော ဆန္ဒတော် တည်း၊ ထို့ကြောင့် “နိရုဿုက္ကဘာဝေန” ဟု သဒ္ဓတ္ထလည်းကောင်း၊ “အဒေသေတု ကာမတာယ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်လည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ [ယောဇနာ၌ “အပေါသုက္က”ဟု ပတစ်လုံးတည်း တွေ့ရသည်။]

တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတို့၌၊ မဟာဗြဟ္မာနော-မဟာဗြဟ္မာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ခေါ်၍၊ အာဂမ္မ-လာ၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပုရတော-ရှေ့တော်၌၊ ပါတုရဟောသိ-
 ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာတိ-ကား၊** ဧတေသံ-ဤသတ္တဝါတို့၏၊
 ပညာမယေ-ပညာတည်းဟူသော၊ (မယ အနက်မရှိ၊) အက္ခိမိ-မျက်လုံး၌၊ အပွဲ-
 နည်းပါးသော၊ ရာဂဒေါသမောဟရဇံ-ရာဂ,ဒေါသ,မောဟဟူသော မြူသည်၊
 (အတ္တိ)၊ ဧဝံ သဘာဝါ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်၏၊ (ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော
 ရာဂ,ဒေါသ,မောဟဟူသောမြူ ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်၏၊)
 ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊) **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ-ကတို့မည်၏၊**
 (ဧဝံ သဘာဝါဖြင့် ဇာတိသဒ္ဓါ၏ သဘာဝအနက်ကို ပြသည်၊) **ဘဝိဿန္တိ**
ဓမ္မဿ အညာတာရောတိ-ကား၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတာရော-ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သူတို့သည်၊
 (ဘဝိဿန္တိ-ရှိပါကုန်လတ္တံ့၊) [အညာတာရော၌ အာပုဗ္ဗ ဉာဇာတ် တုပစ္စည်း၊ အ
 ကို ပဋိသေခဟု ထင်မည်စိုး၍ “ပဋိဝိဇ္ဈိတာရော”ဟု ဖွင့်သည်။]

ပါတုရဟောသိတိ-ကား၊ ပါတုဘဝိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ သမလေဟိစိန္တိတောတိ-
 ကား၊ ရာဂါဒီဟိ-ရာဂအစရှိကုန်သော၊ မလေဟိ-အညစ်အကြေးတို့ဖြင့်၊
 (“သမလေဟိ”၌ သရူပက္ခာဝိသေသနစပ်၊) သမလေဟိ-အညစ်အကြေးရှိကုန်သော၊
 ဆဟိ-ကုန်သော၊ သတ္တာရေဟိ-ပူရာဏကဿပအစရှိသော ဆရာကြီးတို့သည်၊
 စိန္တိတော-မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြင့် ကြံဆအပ်သော၊ (“ဓမ္မော”၌ စပ်၊) အပါပုရေတန္တိ-
 ကား၊ ဧဝံ-ဤ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော တံခါးကို၊ ဝိဝရ-ဖွင့်ပေးတော်မူပါ၊
 အမတဿဒ္ဓါရန္တိ-ကား၊ အမတဿ-သေခြင်းမရှိသော၊ ဝါ-မသေရာဖြစ်သော၊

အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ။ ။ [ရဇ+အက္ခိ] ရဇေဒ္ဓါသည် ပုံ-နပုံး ရှိ၏၊ ရဇ အရလည်း
 ရာဂ,ဒေါသ,မောဟကို ယူပါ၊ အက္ခိအရလည်း ပညာမျက်စိကို ယူပါ၊ အပွဲ+ရဇံ-
 အပ္ပရဇံ၊ အပ္ပရဇံ+အက္ခိမိ ဧတေသံတိ အပ္ပရဇက္ခာ၊ [ဝိသာလင်္ကျောကဲ့သို့ ကွစိသမာသန္တ
 သုတ်ဖြင့် ဣကို အ-ပြု] အရကောကံရာ၌ “ဧတေသံ”၏အရဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို
 အရကောကံရသောကြောင့် “ဇာတိ”ဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့် အရမတူ၊ ထို့ကြောင့်
 “အပ္ပရဇက္ခဘာဝ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ် အကြွေကြံ၍ “အပ္ပရဇက္ခာ + ဇာတိ
 ဧတေသံတိ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ”ဟု ပြု၊ [သမာသန္တ ကပစ္စည်းသက်။]

အဿဝနတာ။ ။ န+သဝနံ-အဿဝနံ၊ အဿဝနံယေဝ အဿဝနတာ၊ [တာ
 ပစ္စည်း၊ သုတ္တဟု ဝိမတိ ဖွင့်၏၊] အဿဝနတာ၌ ပဌမာကို ကရိဏ်းဝိဘတ်၏ ဟိတံ
 အနက်၌ သက်ဟု ဋီကာဆို၏၊ အခြားနေရာ၌ကား “အဿဝနတာယ”ဟု ဆိုလိုလျက်
 “ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော”ကဲ့သို့ ယအက္ခရာကို ချေသည်ဟုလည်း ဖွင့်၏။

ဘဝိဿန္တိ။ ။ ဗဟုပုစံဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ လက်ထက်တော်က
 ပါရမီဖြည့်ခဲ့၍ ယခုအခါ တရားထူးသိမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်ယောက်တလေ မဟုတ်ပါ၊
 အများပင် ရှိပါလိမ့်မည်ဟု ပြသည်။

နိဗ္ဗာနဿ-၏။ ဒွါရဘူတံ-တံခါးဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂံ-အရိယမဂ်ကို၊ (“အပါပုရ”၌ စပ်၊) သုဏန္တု ဓမ္မံ ဝိမလေနာနုပုဒ္ဓန္တိ-ကား၊ ဣမေ သတ္တာ-တို့သည်၊ (သုဏန္တု၌ စပ်၊) ရာဂါဒိမလာနံ-ရာဂအစရှိသော အညစ်အကြေးတို့၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ (“ဝိမလေန”၌ စပ်၊) ဝိမလေန-ဝိမလဖြစ်တော်မူသော၊ ဝါ-ကင်းသောအညစ်အကြေးရှိတော်မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ အနုဗုဒ္ဓံ-အစဉ်အားဖြင့် သိတော်မူအပ်သော၊ (ဘာဝနာ အစဉ်အားဖြင့် သိတော်မူအပ်သော၊) စတုသစ္စဓမ္မံ-သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ သုဏန္တု-နာကြပါစေကုန်။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိနိဋ္ဌိတောတိ-ကား၊ သိလာမယေ-ကျောက်ဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ကျောက်အတိပြီးသော၊ ဧကဂ္ဂနေ-တစ်ခဲနက်သော၊ (အပေါက်အကြား မရှိသော၊) ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ-တောင်ထိပ်၌၊ ယထာဋ္ဌိတောဝ-ရပ်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊ စက္ခုမာ-ပသာဒစက္ခု ရှိသော၊ ပုရိသော-သည်၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊

အပါပုရ ဒွါရံ။ ။ အဝ+အာပုဗ္ဗ ပုရဓာတ်သည် “အဂ္ဂတောဂမန-ရှေ့ကသွားခြင်း” အနက်ကို ဟော၏။ ရှေ့ကသွားသူသည် အပိတ်အပင်ရှိလျှင် ဖွင့်၍သွားရမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်“ဝိဝရ”ဟု ဖွင့်သည်။ ပကို ဝပြု၍ “အဝါပုရ”ဟုလည်း ပါ၌ရှိ၏။ “အမတဒွါရံ”ဟူသည် အရိယမဂ်တံခါးတည်း။ “ကဿပဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကွယ်သည့်နောက်၌ ပိတ်၍နေသော အရိယမဂ်တံခါးကို ဖွင့်တော်မူပါ”ဟုလို။

သိလာမယေ။ ။ ဇာအုပ်များ၌ “သေလေမယေ”ဟု ရှိ၏။ “သိလာယ+နိဗ္ဗတ္တော သေလော-ကျောက်ဖြင့်ဖြစ်သော တောင်”ဟုလည်းကောင်း၊ “သိလာ+ပကတိ ယသာတိ သေလော-ကျောက်အထည်ကိုယ်ရှိသော တောင်၊ ဝါ-ကျောက်အတိပြီးသော တောင်”ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိဟိဟိပြု၍ နိဗ္ဗတ္တအနက် ပကတိအနက်၌ ဏပစ္စည်းသက်၍ပြီးသော သေလသဒ္ဓါသည် ကျောက်ကို မဟော၊ ကျောက်တောင်ကို ဟော၏။ ဤ၌ကား သိလာနောင် ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်၌ မယပစ္စည်း သက်သောကြောင့် “သိလာမယေ”ဟု ပါ၌ ရှိသင့်သည်။

ယထာဋ္ဌိတောဝ။ ။ ယခုစာအုပ်များ၌ “ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော သော စ”ဟု မူကွဲရှိသည်မှာ မကောင်း၊ ပါဠိတော်၌ “သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ ယထာပိ ပသော”ဟု ယထာ နှစ်ပုဒ်ပါသောကြောင့် ရှေ့ယထာကို ဋ္ဌိတောနှင့် တွဲပြီးလျှင် “ယထာဋ္ဌိတောဝ”ဟု ရှိသောပါ၌သာ ကောင်း၏။ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာပဒါန သုတ်၌လည်း “ယထာဋ္ဌိတောဝ”ဟုပင် ရှိ၏။ “ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဋ္ဌိတော-ရပ်၏။ ဇာထေဝ-ထို ရပ်မြဲတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ”ဟု အကျယ်ပေးနိုင်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား-တောင်ထိပ်၌ ရပ်သူသည် မျက်စိကောင်းသူ ဖြစ်ပါမူကား လည်ပင်းကို မော်ခြင်း၊ လည်ပင်းကို ဆန့်ခြင်းစသော ကိစ္စကို မပြုရဘဲ နဂို ရပ်မြဲတိုင်းပင် ပတ်ဝန်းကျင်က လူအပေါင်းကို မြင်နိုင်သည်-ဟုလို၊ နောက် ယထာကို ပသေယျနှင့် တွဲရသည်။

ဇနတ်-သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ပဿေယျ ယထာ-မြင်ရရာသကဲ့သို့၊ (တထာ-ထို့အတူ) သုမေဓ သုန္ဒရပည-ကောင်းသောပညာရှိတော်မူသော၊ [သုမေဓ၌ သုကို “သုန္ဒရ” ဟုလည်းကောင်း၊ မေဓကို “ပည” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ “သုန္ဒရာ+မေဓ ယသာတိ သုမေဓော” ဟု ပြု၊ [သဗ္ဗညုတညာဏေန-သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ဖြင့်၊ (သမန္တစက္ခု၌ ဝိသေသန)၊ သမန္တစက္ခု-အလုံးစုံကို သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်စက္ခုရှိတော်မူသော၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ တွမ္ပိ-ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်လည်း၊ ဓမ္မမယံ ပညာမယံ-ပညာဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ပညာအတိပြီးသော၊ ပါသာဒံ-ပြာသာဒ်ပေါ်သို့၊ အာရယု-တက်တော်မူ၍၊ သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဝါ-ကိုယ်တော်မှာ၊ အပေတသောကော-ကင်းသော သောကရှိတော်မူသည်၊ (သောက၏ ကင်းရာသည်) (ဟုတွာ)၊ (“အပေတော သောကော ယသ္မာတိ အပေတသောကော” ဟု အပေတကို ကြည့်၍ ပဉ္စမိဖြင့် ပြုထိုက်သည်၊ ရှေးက ဆဋ္ဌိဖြင့် ပြုကြသည်။) သောကာဝတိဏ္ဏံ-သောကသည် သက်ရောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဇာတိဇရာဘိဘူတဉ္စ-ဇာတိ ဇရာသည် လွမ်းမိုးအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဇနတ်-သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ အဝေက္ခဿု-ကြည့်ရှုတော်မူပါ၊ ဥပဓာရယ-စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူပါ။

တထူပမံ။ ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ တထူပမံ အဖွင့်မပါ၊ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ ပါ၏။ “တထာ+ဥပမာ” ဟု နှစ်ပုဒ်ရှိသောကြောင့် တထာသဒ္ဒါကို “ထို့အတူ” ဟု မပေးဘဲ တံသဒ္ဒါ၏ အနက်ဟောဟု ဝိမတိဖွင့်၏။ သာ+ဥပမာ ယသာတိ တထူပမော (ပါသာဒေါ) တစ်နည်း၊ “တေန ဝါ ပဗ္ဗတာဒိနာ ပကာရေန+ဥပမာ အသာတိ တထူပမော (ပါသာဒေါ)” ဟု တစ်နည်းဖွင့်၏။ ဤနည်း၌ တထာဝယ် ထာသည် ပကာရအနက်ဟောတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤအခန်း၌ အဋ္ဌကထာဖွင့် အားလုံးသည် ဋီကာဖွင့်နှင့် ထပ်နေ၏။ အဋ္ဌကထာဆရာ မဖွင့်သောကြောင့်သာ ဋီကာဖွင့်ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်နှင့်ဆိုင်သော အဖွင့်များကို အဋ္ဌကထာ စာအုပ်များ၌ နောက်ဆရာတို့ တချို့တလေ ထည့်ထားသည်ဟု ဆရာတို့ ယူဆကြသည်။

ဓမ္မမယံ ပါသာဒံ။ ။ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ပညာ၏ ပရိယာယ်တည်းဟု သိစေလို၍ “ပညာမယံ” ဟု ဖွင့်၏။ “ဓမ္မော+ပကတိ(အထည်ကိုယ်) ယသာတိ ဓမ္မမယော” ဟု ပြု၊ ထိုပညာသည် အထက်သို့ စွင့်စွင့်မြင့်နေသော ပြာသာဒ်နှင့် တူသောကြောင့် “ပါသာဒံ” ဟု ရူပကအလင်္ကာဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ မိန့်သည်၊ (တစ်နည်း) ဓမ္မအရ လောကုတ္တရာတရားကို ယူ၊ ထို လောကုတ္တရာတရားသည် စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သည့်ပြင် အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့ကို ကျော်လွန်နေသောကြောင့် ပြာသာဒ်နှင့်တူရကား “ပါသာဒံ” ဟု မိန့်သည်၊ ဤသို့လည်း ဋီကာ၌ ပထမနည်းဖွင့်၏။ [ပသာဒေတိ-မြင်ရသူတို့၏ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်၏၊ ဣတိ ပါသာဒေါ၊ ပ+သဒ, ဏ။]

ဥဋ္ဌေဟိတိ-ဟူသော စကားကို၊ (ဘဏေတိဉ္စိ စပ်) ဘဂဝတော-၏။ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ-တရားဟောတော်မူခြင်း အကျိုးငှာ၊ စာရိကစရဏံ-လှည့်လည်ထိုက်သော အရပ်သို့ လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ ဝါ-ဒေသစာရိလှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ ယာစန္ဒော-တောင်းပန်လိုသည်၊ (ဟုတွာ) ဘဏတိ-လျှောက်၏။ ဝီရတိအာဒိသု-ဝီရအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဘဂဝါ-သည်။ ဝီရိယဝန္တတာယ-ဝီရိယရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝီရော-ဝီရ မည်တော်မူ၏။ ဒေဝပုတ္တမစ္စကိလေသာဘိသင်္ခါရမာရာနံ-ဒေဝပုတ္တမာရ်၊ မစ္စမာရ်၊ ကိလေသမာရ်၊ အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့၏။ ဝါ-တို့ကို၊ ဝိဇိတတ္တာ-အောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဇိတသင်္ခါမေ-မည်တော်မူ၏။ ဇာတိကန္တာရာဒိ နိတ္ထရဏသမတ္တတာယ-ဇာတိကန္တာရ အစရှိသည်တို့မှ ထုတ်ဆောင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္တဝါဟော-မည်တော်မူ၏။ ကာမစ္ဆန္ဒန္တုဏဿ-ကာမစ္ဆန္ဒဟူသော ကြွေးမြီ၏။ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဏဏော-အဏဏ မည်တော်မူ၏။

ဥဋ္ဌေဟိ။ ။ ဤစကားဖြင့် ထိုင်နေတော်မူရာမှ ထ၍ တရားဟော လှည့်လည်ဖို့ရန် တောင်းပန်၏။ (တစ်နည်း) တရားဟောမှု၌ အပ္ပေသုက္က ဖြစ်နေသော သင်္ကောစသို့ ရောက်ခြင်း၊ တရားဟောဖို့ရန် အားမထုတ်ခြင်းမှ ထတော်မူဖို့ရန် တောင်းပန်သည်။

ဝိဇိတသင်္ခါမေ။ ။ ဒေဝပုတ္တစသော မာရ်စစ်မြေပြင်ကို အောင်တော်မူပြီးသောဘုရား၊ အဋ္ဌကထာ၌ ခန္ဓမာရ်ကို မတွေ့ရ၊ မာရ်လေးပါးကိုသာ ပြထားသည်မှာ လက်ရှိခန္ဓာတော် ရှိသေးသောကြောင့် ချန်ထားဟန်တူသည်။ ဓာတုကထာ မူလဋီကာနှင့် သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ကား မာရ်ငါးပါးလုံး အောင်ပြီးပုံကို ပြကြသည်။ ယောဇနာ၌မူ ခန္ဓမာရ်ကို မစ္စမာရ်ဖြင့် သိမ်းယူသည်ဟု ဖွင့်သည်။

သတ္တဝါဟ။ ။ လှည်းကုန်သည်များစွာကို ခေါင်းဆောင်၍သွားသော ကုန်သည်များ သည် သဲကန္တာရ စသည်တို့မှ နောက်ပါ ကုန်သည်များကို ကယ်တင်ဆောင်သွားသကဲ့သို့ လှည်းကုန်သည်များနှင့်တူသော သတ္တဝါတို့ကို ဇာတိကန္တာရ စသည်မှ ကယ်တင် ဆောင်သွားတတ်သောကြောင့် သတ္တဝါဟမည်တော်မူ၏။ ယောဇနာ၌ကား “သတ္တဝါဟော၊ သတ္တဝါဟော”ဟူသော ပါဠိနှစ်ထွေ ပြပြီးလျှင် “သတ္တဝါဟော”ဟူသော ပါဠိသာလျှင် ဤနေရာ၌ သင့်၏ဟုဆို၏။ “သတ္တဝါဟ”ဟု ပါဠိသုံးမရှိသောကြောင့် ထို အဆုံးအဖြတ်ကို စဉ်းစားသင့်၏။ [သတ္တဝါဟ၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ ဂုဏ်တော်ဖွင့်မှာ ကြည့်ပါ။]

အနဏ။ ။ နတ္ထိ+ဣဏံ ယဿာတိ အနိဏော၊ ဣကို အပြု၍ အနဏော၊ ရူပသိဒ္ဓိဋီကာ၌ နကို ဣပြု၍ အဏဏောဟု ပါဠိတစ်မျိုးရှိ၏။ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏသည် ကြွေးမြီနှင့် တူ၏။ ကြွေးမြီ ရှိသူသည် ကြွေးရှင်၏ အခိုင်းအစေ အနှိပ်အစက်ကို ခံရ သကဲ့သို့၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏဖြင့် (ကာမစိတ်ဖြင့်) စွဲလမ်းနေကြသော ယောကျ်ား မိန်းမ တို့လည်း အချင်းချင်း၏ အခိုင်းအစေ အနှိပ်အစက်ကို ခံကြရသည်။ ထိုကြွေးမြီ မရှိသောကြောင့် ဘုရားရှင်ကို “အနဏ”ပု ဂုဏ်ပြုသည်။

၉။ အဇ္ဈေသနန္တိ-ကား၊ ယာစနံ-တောင်းပန်ခြင်းကို၊ (ဝိဒိတွာ၌ စပ်)၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာတိ-ကား၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏေန စ-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာသယာနုသယဉာဏေန စ-အာသယာနုသယဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝေါလောကေသိ၌ စပ်)၊ ဟိ-မှန်၊ ဒွိန္ဒံ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေသံ ဉာဏာနံ-တို့၏၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာတိ-ဟူ၍၊ နာမံ-အမည်သည်၊ (အဟောသိ)၊ အပ္ပရဇက္ခာတိ-ကား၊ ယေသံ-အကြင် သတ္တဝါတို့၏၊ ပညာစက္ခုမိ-ပညာမျက်စိ၌၊ ရာဂါဒီရဇံ-ရာဂအစရှိသော မြူသည်၊ အပ္ပံ-နည်း၏၊ (ဣတိ-ကြောင့်)၊ တေ-ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ အပ္ပရဇက္ခာ-တို့မည်၏၊ (“အပ္ပရဇက္ခေ”ဟု ပါဠိတော် ရှိသည်၊ ဤ၌ ဋီကာမှ ယူထားဟန်တူ၏)၊ ယေသံ-တို့၏၊ (ပညာစက္ခုမိ-၌)၊ ငံ-ထို ရာဂအစရှိသော မြူသည်၊ မဟန္တံ-များ၏၊ (ဣတိ-ကြောင့်)၊ တေ-တို့သည်၊ မဟာရဇက္ခာ-တို့မည်၏၊ ယေသံ-တို့၏၊ သဒ္ဓါဒီနိ-သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ-တို့သည်၊ တိက္ခာနိ-ထက်မြက်ကုန်၏၊ (ဣတိ)တေ၊ တိက္ခိန္ဒြိယာ၊ ယေသံ-တို့၏၊ (သဒ္ဓါဒီနိ-ကုန်သော)၊ တာနိ-ထိုဣန္ဒြေတို့သည်၊ မုဒုနိ-နဲ့ညံ့ကုန်၏၊ (ဣတိ) တေ၊ မုဒိန္ဒြိယာ၊ ယေသံ-တို့၏၊ သဒ္ဓါဒယော-ကုန်သော၊ တေယေဝ အာကာရာ-ထိုအခြင်းအရာတို့သည်ပင်၊ (ယောဇနာ၌ ကာရဏာဟု ဖွင့်လေ၏)၊ သုန္ဒရာ-ကောင်းကုန်၏၊ (ဣတိ) တေ သ္မာကာရာ၊ ယေသံ-တို့၏၊ သဒ္ဓါဒယော-ကုန်သော၊ တေယေဝ အာကာရာ-တို့သည်ပင်၊ အသုန္ဒရာ-မကောင်းကုန်၊ (ဣတိ) တေ ဒွါကာရာ၊ ယေ-တို့သည်၊ ကထိတကာရဏံ-ဟောတော်မူအပ်သော အကြောင်းအရာကို၊ သလ္လက္ခေန္တိ-ကောင်းစွာမှတ်သားနိုင်ကုန်၏၊ သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ဝိညာပေတုံ-သိစေခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ဣတိ) သုဝိညာပယာ၊ ယေ-တို့သည်၊ ပရလောကဉ္စ-တမလွန်လောကကိုလည်းကောင်း၊

အဇ္ဈေသနံ။ ။ အဓိပုဗ္ဗ သေဓာတ်သည် တိုက်တွန်း တောင်းပန်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ [အဇ္ဈေသနန္တိ ဂရုဋ္ဌာနိယံ ပယိရူပါသိတွာ ဂရုတရံ ပယောဇနံ (အကျိုးကို) ဥဒ္ဓိဿ အဘိပတ္တနာ အဇ္ဈေသနာ၊ သာပိ အတ္တတော ယာစနာ ဝေ။]

ဗုဒ္ဓစက္ခု။ ။ သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေငါးပါး အနုအရင့်ကို သိမြင်တတ်သော ဉာဏ်တော်ကို “ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်”ဟု ခေါ်၏၊ အလိုအဇ္ဈာသယနှင့် အနုသယကို သိမြင်တတ်သော ဉာဏ်တော်ကို “အာသယာနုသယဉာဏ်”ဟုခေါ်၏၊ ထို ဉာဏ်တော်နှစ်ပါးသည် ဘုရားရှင်၌သာဖြစ်၍ အခြား ရဟန္တာများ၌ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ဗုဒ္ဓစက္ခု”ဟု ခေါ်သည်။

သုဝိညာပယာ။ ။ ဝိပုဗ္ဗ ဉာဓာတ်၊ ဏာပေပစ္စည်း၊ ဏျပစ္စည်းဖြင့် “ဝိညာပိယ” ဟု ဖြစ်သင့်၏၊ ဏျပစ္စည်း၏ သက္ကာအနက်ကို သိစေလို၍ “သက္ကာ ဝိညာပေတုံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိညာပိယန္တိ-သိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝိညာပိယာ၊ သုခေန+ဝိညာပိယာ သုဝိညာပိယာ။ [ယခု စာအုပ်များ၌ “ဝိညာပယ”ဟုချည်း ရှိ၏၊ သု+ဝိ ရှေးရှိသောကြောင့် “ခ ပစ္စည်း”လည်း မသက်နိုင်။]

ဝဇ္ဇဉ္ဇ-အကုသိုလ်အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘယတော-ဘေးအားဖြင့်၊ ပဿန္တိ-ရှုတတ်ကုန်၏။ (ဣတိ) တေ၊ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော-တို့ မည်၏။ (ဤတိုင်အောင် ဋီကာမှ ယူထားဟန်တူသည်။)

ဥပ္ပလိနိယန္တိ-ကား၊ ဥပ္ပလဝနေ-ကြာတော့၌၊ ဣတရေသုပိ-အခြားသော ပဒမိနိယံစသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသေဝ နယော-တည်း၊ ယာနိ-အကြင် ကြာတို့သည်၊ ဥဒကဿ-၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ နိမုဂ္ဂါနေဝ-နစ်မြုပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) ပေါသံယန္တိ-ကြီးပွားစေကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တာနိ-တို့သည်။) အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသိနိ-တို့မည်၏၊ သမောဒကံ ဌိတာနိတိ-ကား၊ ဥဒကေန-ရေနှင့်၊ သမံ-အညီအမျှ၊ ဌိတာနိ-တည်ကုန်သော၊ (အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိဝါ စသည်၌ စပ်)၊ ဥဒကံ အစ္စဂ္ဂမ္ပ ဌိတာနိတိ-ကား၊ ဥဒကံ-ကို၊ အတိက္ကမိတွာ-လွန်၍၊ ဌိတာနိ-ကုန်သော၊ (အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိဝါ စသည်၌ စပ်)၊ အပါပုတာတိ-ကား၊ ဝိဝဠာ-ဖွင့်အပ်ပြီ၊ အမတဿ ဒွါရာတိ-ကား၊ အရိယမဂ္ဂေါ-ကို၊ (အပါပုတာ-ဖွင့်အပ်ပြီ) ဟိ-မှန်၊ သော-ထို အရိယမဂ်သည်၊ အမတသင်္ခါတဿ-အမတဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနဿ - ၏၊ ဒွါရံ - ဝင်ကြောင်း တံခါးတည်း။

ပရပေ၊ ဒဿာဝိနော။ ။ ပရလောကော စ+ဝဇ္ဇဉ္ဇ ပရလောကဝဇ္ဇာနိ၊ ဘယတော+ပဿန္တိတိ ဘယဒဿာဝိနော၊ ပရလောကဝဇ္ဇာနိ + ဘယဒဿိနော-ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော။

ဥပ္ပလိနိယံ။ ။ ဥပ္ပလာနိ ဧတ္ထာတိ ဥပ္ပလိနိ၊ ဥပ္ပလနောင် အဿတ္ထိ၌ ဤပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက ဣနိပစ္စည်းသက်၊ “ဥပ္ပလကြာတို့ ရှိရာအရပ်”ဟူသည် ကြာချုံလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဇောသယ-ရေ၏တည်ရာ ရေကန် တစ်ကန်လုံး ရေအိုင် တစ်အိုင်လုံး ကြာတော တစ်တောလုံးလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤနေရာ၌ ကြာတောကို ယူစေလိုသောကြောင့် “ဥပ္ပလဝနေ”ဟု ဖွင့်သည်။

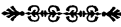
အန္တောပေ၊ ပေါသိနိ။ ။ ပေါသယန္တိတိ ပေါသိတိနိ၊ စုရာဒိ ပုသဓာတ်၊ ဇာပစ္စည်း၊ ယောကို နိပြု၊ အန္တော+နိမုဂ္ဂါနိ အန္တောနိမုဂ္ဂါနိ၊ အန္တောနိမုဂ္ဂါနိ+ဟုတွာ+ပေါသိနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသိနိ၊ [ပုသဓာတ်သည် ဘူ ကီ ဒိ စု လေးဂိုဏ်း၌ ပေါသ-မွေးမြူခြင်း အနက်သာရှိ၏၊ မွေးမြူဟူသည် ကြီးပွားအောင် ပြုခြင်း ကြီးပွားစေခြင်းတည်း။]

အပါပုတေသံ။ ။ အဋ္ဌကတ၌ “အပါပုတေသံ အမတဿ ဒွါရာ”ဟု ပဌမပါဒ ရှိမှ ဆန်းတည့်သည်၊ “အပါပုတာ+ဇေသံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အချို့စာ၌ “အပါရတာ”ဟု ရှိ၏၊ ရဓာတ်သည် ဖွင့်ခြင်းအနက်ကို မဟော၊ ထို့ကြောင့် “အပါပုတေသံ”ဟု ပါဠိမှန် ရှိစေရမည်၊ အပါပုတာ၏ ဓာတ်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။

ဒွါရာ။ ။ သက္ကတအဘိဓာန်၌ ဣတ္ထိလိင်ဟူသာ ရှိ၏၊ ပါဠိ၌ကား နပုလ္လိင်အရှိ များ၏၊ သို့ကြောင့် “အပါပုတံ အမတဿ ဒွါရံ”ဟု တချို့က ပါဠိနည်းအတိုင်း ရွတ်ကြသည်။

ပမုဉ္ဇန္တိ သဒ္ဓန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်၊ အတ္တနော-
 ၏၊ သဒ္ဓံ-ဘုရား တရား၌ ယုံကြည်ခြင်းဟူသော သဒ္ဓါတရားကို၊ ပမုဉ္ဇန္တိ-
 လွတ်ကြပစေကုန်၊ ဝါ-ထင်ရှားပြကြပါစေကုန်၊ ပစ္စိမပဒဒ္ဓယေ-နောက်ပါဒနစ်ပါး
 အပေါင်း၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ အဟံ-သည်၊ အတ္တနော-
 ၏၊ ပဂုဏံ-အဝါးဝစွာလေ့လာအပ်ပြီးသော၊ သုပ္ပဝတ္တိမ္မိ-ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော၊ (စိတ်၌ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊) ပဏိတံ-
 ပြဇာန်းသည်၏အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်သော၊ ဥတ္တမံ-မွန်မြတ်သော၊ ဣမံ ဓမ္မံ-
 ဤသစ္စာလေးပါး တရားတော်ကို၊ ဝါ-ဤအရိယမဂ်တရားတော်ကို၊ ကာယဝါစာ
 ကိလမထသည်-ကိုယ်နှုတ်တို့၏ ပင်ပန်းရုံသာဟု အမှတ်ရှိတော်မူသည်၊ ဟုတွာ-
 ၍၊ မနုဇေသု ဒေဝမနုဿေသု-နတ်လူတို့၌၊ န ဘာသိ-ဟောတော်မမူခဲ့ပြီ၊ ဝါ-
 မဟောအံ့ဟု ကြံတော်မူခဲ့ပြီ၊ (ဣတိ အတ္ထော၊) [“ဒေဝမနုဇေသု”ဟု ဆိုလိုလျက်
 ဒေဝပုဒ်ကို ချေ၍ “မနုဇေသု”ဟု ရှိရသည်။]

ပမုဉ္ဇန္တိ သဒ္ဓံ။ ။ ပမုဉ္ဇန္တိ သဒ္ဓန္တိ သဗ္ဗေ အတ္တနော သဒ္ဓံ မုဉ္ဇန္တိ ဝိသန္ဓေန္တိ
 ပဝေဒေန္တိ၊ မယာ ဒေသိတေ ဓမ္မေ မယံ စ အတ္တနော သဒ္ဓဟနာကာရံ ဥပဋ္ဌာပေန္တိ။ တိ
 အတ္ထော။ [မြတ်စွာဘုရား အပေါ်၌လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်၌လည်း
 ကောင်း မယုံကြည်သူတို့အား တရားဟောခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိ၊ မှန်၏-မယုံကြည်သူတို့
 အား ဟောခြင်းသည် ဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း?၊ ဥပမာ-စာချဘုန်းကြီးတစ်ပါးသည်
 မယုံကြည်သူ တပည့်တို့အား စာချနေခြင်းဖြင့် အကျိုး မရှိသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့်
 “ငါဘုရား ဟောအပ်သော တရားတော်၌လည်းကောင်း၊ ငါဘုရား အပေါ်၌လည်းကောင်း
 ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါကို လွတ်ကြလော”ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ

၁၀။ ပဏ္ဍိတောတိ-ကား၊ ပဏ္ဍိစ္စေန-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ သဘာဝပညာရှိသူ
 ၏ အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတော-၏၊ ဗျတ္တောတိ-ကား၊ ဝေယျတ္တိယေန-ထက်မြက်သူ
 ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော-၏၊ မေဓာဝီတိ-ကား၊
 ဌာနုပ္ပတ္တိယာ-အကြောင်းအားလျော်စွာ တစ်ဓဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ပညာယ-
 နှင့်၊ သမန္နာဂတော၊ [ပဏ္ဍိတ၊ ဗျတ္တ၊ မေဓာဝီပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သုဉ္ဇရိတ္တ
 သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ထို၌ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ခြင်း၊ ဤ၌ ပုလ္လိင်ဖြစ်ခြင်းသာ
 ထူး၏။] အပ္ပရဇက္ခဇာတိကောတိ-ကား၊ သမာပတ္တိယာ-ဈာန်သမာပတ်ဖြင့်၊
 ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ-ခွာအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိက္ခိလေသဇာတိကော-ကံလေသာ
 မရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ ဝိသုဒ္ဓသတ္ထော-ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာန်ဖြင့်
 ကံလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သောသတ္တဝါတည်း၊ အာဇာနိဿတိတိ-ကား၊
 သလ္လက္ခေဿတိ-မှတ်သားနိုင်လတ္တံ့၊ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ-ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်လတ္တံ့၊

ဘဂဝတောပိ ခေါ ဉာဏံ ဥဒပါဒိတိ-ကား၊ သဗ္ဗညုတဉာဏံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ပြီ၊ (ကိ) ဣတော-ဤနေ့မှ၊ သတ္တမဒိဝသမတ္ထကေ-ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၏အထက်၌၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ အာကိဉ္ဇညာယတနေ-အာကိဉ္ဇညာယတနာ၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (သဗ္ဗညုတဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ)။

မဟာဇာနိယောတိ-ကား၊ သတ္တဒိဝသဗ္ဗန္တရေ-ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၊ ပတ္တဗ္ဗ မဂ္ဂဖလတော-ရောက်ထိုက် ရထိုက်သောမဂ်ဖိုလ်မှ၊ ပရိဟိနတ္တာ-ဆုတ်ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထို အာဠာရ ရသေ့၏၊ မဟတိ-ကြီးစွာသော၊ ဇနိ-ဆုံးရှုံးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ၊ မဟာဇာနိယော-မည်၏၊ (ကသ္မာ) အက္ခဏေ-အခွင့်ကောင်းမဟုတ်သော အရပ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ-ဖြစ်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အဘိဒေါသကာလံကတောတိ-ကား၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့ ညဉ့်သန်းခေါင်ယာမိကာ၊ ကာလကံတော-ကွယ်လွန်ပါပြီ၊ သောပိ-ထိုဥဒကရသေ့သည်လည်း၊ နေဝသညာ နှာသညာယတနေ-ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ အဒ္ဓသ-မြင်တော်မူရပြီ၊ ဗဟုကာရာတိ-ကား၊ ဗဟုပကာရာ-များသော လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ ပဓာနပတိတတ္ထံ ဥပဋ္ဌဟိသုတိ-ကား၊ ပဓာနတ္ထာယ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျိုးငှာ၊ ပေသိတတ္တဘာဝံ-စေလွှတ်အပ်သော အတ္တဘောရှိသော၊ (မံ-ကို) မှခေါဒကာဒါနာဒိနာ-မျက်နှာသစ်ရေပေးခြင်းအစရှိသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌဟိသု-ပြုစုကုန်ပြီ။

မဟာဇာနိယော။ ။ သက္ကတ၌ ဇရာနိသည် ပါဠိ၌ “ဇာနိ” ဟု ဖြစ်၏၊ ဇာဓာတ် (ဆွေးမြေ့၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်း အနက်ဟော) တိပစ္စည်းကို သုတ်ကြီးဖြင့် နိပြု၊ “မဟတိ+ဇာနိ မဟာဇာနိ” ပြုပြီးမှ အဿတ္ထိဆင့်၊ ဏိကပစ္စည်းမှ ကကို ယပြု။

အဘိဒေါသကာလံကတော။ ။ အဘိဓာန်၌ အဘိဒေါသသဒ္ဓါသည် “ညဉ့်ဦး” အနက်ဟောဟု ဆို၏၊ ထိုညဉ့်ဦးဟူသည် ဘုရားရှင်၏ အကြံတော်ဖြစ်ရာ ကာလကို ထောက်လျှင် “ဟိယျော” ဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဟိယျော ကာလကံတော” ဟု ဖွင့်ဟန် တူသည်၊ ဋီကာ၌ကား “အမုရတ္တေ ကာလကံတော” ဟု ဆို၏၊ မနေ့ည သန်းခေါင် လောက်က သေလွန်ခဲ့ပြီ-ဟူလို။

ဗဟုကာရာ။ ။ ဥပ မပါသော ကာရသဒ္ဓါလည်း ဥပကာရအနက်ကို ဟောနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဗဟုကာရာကို “ဗဟုပကာရာ” ဟု ဥပ ထည့်၍ ပွင့်သည်၊ [ဘုရားရှင်တို့ မည်သည် ကျေးဇူးများသူအားသာ တရားဟောတော်မူကြသည် မဟုတ်၊ ဤနေရာ၌ကား ကျေးဇူးများရုံတင်မက တရားကိုလည်း သိနိုင်သောကြောင့် ကျေးဇူးများပုံကိုပါ သတိရ တော်မူ၍ “ဗဟုကာရာ ခေါ မေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ” ဟု ကြံတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပဓာနပတိတတ္ထံ။ ။ ပဟိတ၌ ပဟဓာတ်သည် (တစ်နည်း) ပပုဗ္ဗ ဟိ(ဂတိမိ) ဟူသော ဓာတ်သည် ပေသန အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ အတ္တသဒ္ဓါသည် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဟူသော အနက်ကိုဟော၏ဟု သိစေလို၍ “ပေသိတတ္တဘာဝံ” ဟု ဖွင့်သည်။

၁၁။ အန္တရာ စါပေ၊ ဗောဓိန္ဒြိယ-ကား၊ ဥပကော-ဥပကသည်၊ ဗောဓိမဏ္ဍာသု စ-ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏လည်းကောင်း၊ ဂယာယ စ-ဂယာရွာ၏လည်းကောင်း၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အဒ္ဒသ-တွေ့ရပြီ၊ အဒ္ဒါနမဂ္ဂပုဋိပန္နန္တိ-ကား၊ အဒ္ဒါနမဂ္ဂ-အခွန်ရှည်သောခရီးကို၊ ပဋိပန္နံ-ကြွတော်မူနေသည်ကို၊ (အဒ္ဒသ)၊ သဗ္ဗဘုဘူတိ-ကား၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ တေဘူမကဓမ္မံ-တေဘူမကတရားကို၊ အဘိဘဝိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (အသ္မိ)၊ သဗ္ဗဝိဒူတိ-ကား၊ သဗ္ဗ-သော၊ စတုဘူမကဓမ္မံ-ကို၊ အဝေဒိံ အညာသိံ-သိတော်မူပြီ၊ သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တောတိ-ကား၊ သဗ္ဗေသု-ကုန်သော၊ တေဘူမကဓမ္မေသု-တို့၌၊ ကိလေသလေပေန-လိမ်းကျံကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာသည်၊ အလိတ္တော-လိမ်းကျံတော်မမူအပ်သည်၊ (အသ္မိ)၊ သဗ္ဗဗ္ဗဟောတိ-ကား၊ သဗ္ဗံ၊ တေဘူမကဓမ္မံ-ကို၊ ဖေဝိတွာ-စွန့်၍၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (အသ္မိ)၊ တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တောတိ-ကား၊ တဏှက္ခယေ-တဏှာ၏ကုန်ရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေ-၌၊ အာရမဏတော-အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိမုတ္တော-လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ပြီးသည်၊ (အသ္မိ)၊ သယံ အဘိညာယာတိ-ကား၊ သဗ္ဗံ စတုဘူမကဓမ္မံ၊ အတ္တနာဝ-ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်၊ ဇာနိတွာ-သိတော်မူ၍၊ ဝါ-သိတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ကမုဒ္ဒိသေယျန္တိ-ကား၊ အညံ-မိမိမှတစ်ပါးသော၊ ကံ-အဘယ်သူ့ကို၊ အယံ-ဤသူသည်၊ မေ-ငါ၏၊ အာစရိယော-ဆရာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဒ္ဒိသေယျံ-ညွှန်ပြရတော့အံ့နည်း?။

န မေ အာစရိယော အတ္ထိတိ-ကား၊ လောကုတ္တရဓမ္မေ-လောကုတ္တရာတရား၌၊ မယျံ-၏၊ ဝါ-ငါ့မှာ၊ အာစရိယော နာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ နတ္ထိံ မေ ပဋိပုဂ္ဂလောတိ-ကား၊ မယျံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလော နာမ-အတူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်၊ နတ္ထိံ၊ သီတိဘူတောတိ-ကား၊ သဗ္ဗကိလေသဂ္ဂိနိဗ္ဗာပနေန-အလုံးစုံသော ကိလေသာမီးတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းအားဖြင့်၊ သီတိဘူတော-အေးမြသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (အသ္မိ)၊ [“သီတော+ဟုတွာ+ဘူတော သီတဘူတော” ဟု ဆိုလိုလျက် အနိဘူတောကဲ့သို့ စီပစ္စည်း၊ (တစ်နည်း) ဤပစ္စည်း သက်ထားသည်၊] ကိလေသာနယေဝ-ကိလေသာတို့၏ပင်၊ နိဗ္ဗုတတ္တာ-ငြိမ်းကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗုတော-ငြိမ်းအေးပြီးသည်၊ (အသ္မိ)၊ ကာသိနံ ပုရန္တိ-ကား၊ ကာသိရဋ္ဌေ-ကာသိတိုင်း၌၊ ပုရံ-ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ (“ဂစ္ဆာမိ-သွားပေအံ့၊ ဝါ-သွားမည်လို့” ၌ စပ်)၊ [ကာသိပုဒ်သည် ဇနပုဒ် အနက်ဟော ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝုစံ ရှိရသော်လည်း၊ ဒေသအားဖြင့် တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်သောကြောင့်၊ “ကာသိရဋ္ဌေ” ဟု ဧကဝုစံဖြင့် ဖွင့်သည်၊] အာဟိန္ဒူ အမတဒန္နုဘိန္တိ-ကား၊ ဓမ္မစက္ကပုဋိလာဘာယ-ဓမ္မစက္ကာကို ရခြင်းငှာ၊ အမတဘောရိ-အမြိုက်စည်ကို၊ ပဟရိသာမိ-ရိုက်တီးဆော်ရွမ်းတော်မူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂစ္ဆာမိ-အံ့၊ ဝါ-လို့၊ [“အာဟိန္ဒူ” မှန်ကြောင်းကို မောဂ္ဂုလ္လာန် တျာဒိ (၆၇) နိဿယ ကြည့်ပါ။]

အရဟံသိ အနန္တဇိနောတိ-ကား၊ အနန္တဇိနော-အနန္တဇိနသည်။ ဝါ-အဆုံးမရှိ အောင်နိုင်သူသည်။ ဘဝိတုံ-ငှာ၊ ယုတ္တော-သင့်ပါပေ၏။ ဟုဝေယျပါဝုသောတိ-ကား၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဧဝမ္မိ နာမ-ဤသို့လည်း မည်သည်။ (ဒီလိုဆိုတာလဲ) ဘဝေယျ-ဖြစ်နိုင်လောက်ပါပေ၏။ သိသံ ဩကမ္မေတွာတိ-ကား၊ သိသံ-ဦးခေါင်းကို၊ စာလေတွာ-လှုပ်စေ၍၊ (တစ်နည်း) သိသံ စာလေတွာ-ခေါင်းငြိမ့်၍၊ (ပက္ကမိ)။

၁၂။ သဏ္ဍာပေသုန္တိ-ကား၊ ကတိကံ-ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု-ကုန်ပြီ၊ ဗာဟုလ္လိကောတိ-ကား၊ စီဝရဗာဟုလ္လာဒိနံ-သင်္ကန်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ပဋိပနော-ကျင့်၏၊ [“ဗဟုလောနံ+ဘာဝေါ ဗာဟုလ္လံ၊ ဗာဟုလ္လာယ+ပဋိပနော ဗာဟုလ္လိကော”ဟု ပြု၊] ပဓာနဝိဗ္ဗန္တောတိ-ကား၊ ပဓာနတော-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ကြောင်း အကျင့်မှ၊ ဝိဗ္ဗန္တော-မရပ်မတည် ပြန်လည်ခဲ့ပြီ၊ ဘဋ္ဌော-လျှော့ကျခဲ့ပြီ၊ ပရိဟိနော-ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပြီ၊ [ဝိပုဗ္ဗ ဘမု (အနဝဋ္ဌာနေ) ဟူသော ဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ တည်မနေဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ လျှော့ကျခဲ့ပြီ-ဟုလို၊] အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယာတိ-ကား၊ စီဝရာဒိဗဟုလဘာဝတ္ထာယ-သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တော-ပြန်လည်ခဲ့ပြီ၊ [ဟိုဟိုဒီဒီ လှည့်လည်သွားလာ နေခြင်းမျိုးကို မဆိုလို၊ “ဟိနာယာဝတ္တိတွာ”ကဲ့သို့ ပြန်၍ ဆုတ်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။]

ဩဒဟထ ဘိက္ခဝေ သောတန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သောတံ-နားကို၊ ဥပနေထ-ကပ်ဆောင်ကြကုန်လော၊ သောတိန္ဒြိယံ-သောတိန္ဒြေကို၊ ဓမ္မဿဝနတ္ထံ-တရားနာခြင်း အကျိုးငှာ၊ အဘိမုခံ-ရှေ့ရှု၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်လော၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊ အမတမဓိဂတန္တိ-ကား၊ မယာ-ငါသည်၊ အမတံ-မသေရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ အဓိဂတံ-သိအပ်ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤ အနက်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဣရိယာယာတိ-ကား၊ ဒုက္ကရဣရိယာယ-ဒုက္ကရကို

ဟုဝေယျပါဝုသော။ ။ ဟုဝေယျကို “ဘဝေယျ”ဟု ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ဟူဓာတ် ဧယုဝိဘတ်၊ ဟူ၏ ဥကို ဥဝပြု၍ “ဟုဝေယျ”ဟု ပါဠိရင်းတည်း၊ ဝကို ပပြု၍ “ဟုဝေယျ”ဟုလည်း ရွတ်ဖတ်ကြသည်။ ပိကို “ဧဝမ္မိ နာမ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဇိနာမိတိ၊ ဇိနော”အရ ဤမျှလောက် သပ္ပာယ်သော ရုပ်ပုံတော် ရတနာဝယ် အကုသိုလ်အားလုံးကို အောင်နိုင်ပြီး ဖြစ်စရာရှိရကား ဇိန ဟူသော အမည်သည် ဖြစ်နိုင်လောက်ပါပေ၏-ဟုလို။

ဩဒဟထ။ ။ အဝပုဗ္ဗ၊ ဓာဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊ ထဝိဘတ်၊ ဓာ ဓာဟု ဒွေဘော်ပြု၍ ရှေ့စာ၌ ဝကို ဒပြု၊ အာကို ရဿပြု၊ နောက်ကိုလည်း ဟပြု၊ သောတံ ဥပနေထကား အဓိပ္ပာယ်ထွတ်တည်း၊ သဒ္ဒတ္တမှာ “ရှေ့စွထားကြကုန်”ဟု ဖြစ်၏။

ကျင့်ခြင်းဟူသော အမှုအရာဖြင့်၊ ပဋိပဒါယာတိ-ကား၊ ဒုက္ကရပဋိပဒါယ-ဒုက္ကရကို ကျင့်ခြင်းဖြင့်၊ အဘိဇာနာထ နောတိ-ကား၊ အဘိဇာနာထ န-သိကြကုန်သလော၊ သမနုပဿထ-မြင်ကြကုန်သလော၊ ဧဝရူပံ ဘာသိတမေတန္တိ-ကား၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဧတံ ဝါကျ-ဝါကျကို၊ ဝါ-ဤစကားကို၊ ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်ဖူး၏ဟူ၍၊ (အဘိဇာနာထ န-သိကြကုန်သလော၊) ဣတိ အတ္ထော၊ အသက္ခိ၊ ပေ၊ သညာပေတန္တိ-ကား၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဘုရားတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနာပေတုံ-သိစေခြင်းငှာ၊ အသက္ခိ-စွမ်းနိုင်တော်မူပြီ။

၁၃။ စက္ခုကရဏီတိ-ဟူသော စကားတော်ကို၊ ပညာစက္ခု-ပညာစက္ခုကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣတော-ဤစက္ခုကရဏီဟူသောပုဒ်မှ၊ ပရံ-နောက်ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောပုဒ်သည်၊ ပဒတ္တတော-

အဘိဇာနာထ နော။ ။ ပါဠိတော်၌ “အဘိဇာနာထ မေ နော” ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ နော သဒ္ဓါ၏ ပုစ္ဆာဇောတက အဖြစ်ကို ဖွင့်လိုရင်း ဖြစ်သောကြောင့် “အဘိဇာနာထ မေ နော” ဟု မေ သဒ္ဓါ မပါသင့်၊ “အဘိဇာနာထ နော” ဟုသာ ရှိသင့်သည်၊ သမနုပဿထ ပါသည်က အပို၊ ဋီကာ၌လည်း မပါ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော။ ။ “မနုဿဓမ္မတော + ဥပရိ” ဟု ဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့် “ဥတ္တရိ + မနုဿဓမ္မော” ဟု ပါဠိတော်၌ ဝါကျ ရှိသင့်၏၊ အခြားနေရာ၌ကား “ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ” စသည်ဖြင့် သမာသ်ရှိသည်။

အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ။ ။ “အလံ+အရိယံ (ကာတုံ)တိ အလမရိယော” ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ အရိယာယ-အရိယာအကျိုးငှာ(အရိယာဖြစ်ဖို့ရာ)၊ အလံ-စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်အထူးတည်း၊ “အလမရိယော-ထူး” ဟု ပြု၊ “ဉာဏဒဿနဓမ္မဝ-သည်ပင် + ဝိသေသော-တရားအထူးတည်း၊ ဉာဏဒဿနဝိသေသော” ဟု ကမ္မဓာရ်ပြု၊ အခြားနေရာ၌ ဗဟုဗ္ဗိဟိပြု၍ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်အားလုံးကို ယူရသည်၊ ဤ၌ကား ဉာဏ်ဟူသော တရားထူးကိုသာ ယူပါ၊ ဤ ဉာဏဒဿနဝိသေသဟူသည်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ တစ်နည်း-သဗ္ဗညုတ၏ အခြေခံဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်း၊ ဤသို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ် (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်)ကိုသာ အရကောက်ရသောကြောင့် အခြားနေရာ၌ ဝိဂြိုဟ်ပြုပုံနှင့် မတူအောင် ပြုရသည်။ [ပါဠိတော်၏အဖွင့် ဋီကာစကားများတည်း။]

ဘာသိတမေတံ။ ။ ဧဝရူပံနှင့် ဧတံကိုတွဲ၍ အနက်ပေးစေလိုသောကြောင့် “ဧတံ ဧဝရူပံ ဝါကျ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဘာသိတံနောက်၌လည်း ဣတိ အကျေကြံ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ဧတံ ဝါကျ-ဤစကားမျိုးကို၊ ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်ဖူး၏ဟူ၍၊ အဘိဇာနာထနော-သိကြကုန်၏လော၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

မူကွဲ။ ။ “ဘာသိတမေတံ” နေရာ၌ “ပဘာဝိတမေတံ” ဟု မူကွဲရှိ၏၊ “ပဘာဝိတံ-ထင်ရှားပြုအပ်၏ဟူ၍” ဟု ပေး၊ “ဝိဘာဝိတမေတံ” ဟုလည်း ရှိ၏၊ ဝိဘာဝိတံနှင့် ပဘာဝိတံသည် အနက်တူပင်၊ [“ဝိဗ္ဗာဝိတံ” ဟု ဒွေဘောရှိသည်ကား ဝိဇ္ဇောက်၌ ဒွေဘော်ရောက်ရိုး မဟုတ်သောကြောင့် မသင့်ဟု ထင်သည်။]

ပုဒ်နက်အားဖြင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ အဓိပ္ပာယာနုသန္တိယောဇနာဒိတောဒတော-အဓိပ္ပာယ်၊ အနုသန္တေ၊ ယောဇနာအစရှိသော အပြားအားဖြင့်၊ ပပဉ္စသုဒနိယာ-ပပဉ္စသုဒနိမည်သော၊ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယ-မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣတော-ဤ၊ စက္ခုကရဏီဟူသော ပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အတိဝိတ္ထာရဘိရုကဿ-အလွန်ကျယ်ဝန်းသော စကားကို ကြောက်သော၊ ဝါ-အလွန်ကျယ်ဝန်းသော စကားမှ ကြောက်သော၊ မဟာဇနဿ-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်း၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ အနုရက္ခန္ဓာ-စောင့်ရှောက်လိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) သုတ္တန္တကထံ-သုတ္တန်စကားကို၊ အဝဏ္ဏယိတွာ-မဖွင့်မူ၍၊ ဝိနယကထံယေဝ-ဝိနည်းစကားကိုသာလျှင်၊ ဝဏ္ဏယိသာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့။

၁၈။ သာဝါပေါ အဟောသီတိ-ကား၊ အာသဠိပုဏ္ဏမာယ-ဝါဆိုလပြည့်နေ၌၊ အဋ္ဌာရသဟိ ဒေဝတာကောဠိဟိ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သောတာပတ္တိဖလေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတဿ-တည်ပြီးသော၊ တဿ အာယသ္မတော-ထို အရှင်ကောဏ္ဍည၏၊ ဧဟိ ဘိက္ခုတိ-ဧဟိဘိက္ခု ဟူ၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝစနေန-စကားတော်ကြောင့်၊ အဘိနိပ္ပန္နာ-ပြီးသော၊ သာဝ-ထိုဥပသမ္ပဒါသည်ပင်၊ ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါ-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ။ (ဥပသမ္ပဒါ ရှစ်ပါးတွင် ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါဖြင့် ရဟန်းဖြစ်သည်-ဟူလို)။

၁၉။ အထ ခေါ အာယသ္မတော စ ဝပ္ပဿာတိ အာဒိမိ-အစရှိသောစကား၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝပ္ပတ္ထေရဿ-ဝပ္ပထေရ်၏၊ ပါဠိပဒဒိဝသေ-အထွက်တစ်ရက်နေ၌၊ ဝါ-လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ၌၊ ဓမ္မစက္ခု-သစ္စာလေးပါး တရားကို သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိဉာဏ်စက္ခုသည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ ဘဒ္ဒိယ ထွေရဿ-၏၊ ဒုတိယဒိဝသေ-၌၊ (ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ) မဟာနာမတ္ထေရဿ တတိယဒိဝသေ (ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ) အဿဇိတ္ထေရဿ စတုတ္ထိယံ (ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ) ဣတိ-ဤသို့ သိထိုက်၏၊ [“တိထိ” ဟူသော ပါဠိကို၌ “စတုတ္ထိယံ” ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဆိုသည်။] စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမေသံ ဘိက္ခုနံ-ဤ ရဟန်းတော်တို့၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနေသု-ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌၊ ဥပ္ပန္နမလဝိသောနေတ္ထံ-ဖြစ်ပေါ်လာသော အညစ်အကြေးတို့ကို သုတ်သင်တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အန္တောဝိဟာရေယေဝ-ကျောင်းတော်၏ အတွင်း၌သာလျှင်၊ အဟောသိ-ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဝါ-သီတင်းသုံးတော်မူပြီ၊ ကမ္မဋ္ဌာနမလေ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အညစ်အကြေးသည်၊ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာလသော်၊ ဝါ-ဖြစ်ပေါ်တိုင်း၊ ဖြစ်ပေါ်တိုင်း၊ အာကာသေန-ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂန္ဓာ-ကြွတော်မူ၍၊ မလံ-ကို၊ ဝိနောဒေသိ-ပယ်ဖျောက်တော်မူပြီ၊ ပန-ကား၊ ပက္ခဿ-လဆုတ်ပက္ခ၏၊ ပဉ္စမိယံ-ငါးရက်မြောက် နေ၌၊ သဗ္ဗေ - ကုန်သော၊ တေ - ထို ရဟန်းတော်တို့ကို၊

ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ သန္နိပါတေတွာ-စည်းဝေးနေစေတော်မူပြီး၍၊ အနတ္တ သုတ္တေန-အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တော်ဖြင့်၊ သြဝဒိ-ဆုံးမတော်မူပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝတ္ထံ။

၂၄။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ပေ၊ ဟောန္တိတိ-ကား၊ ပက္ခဿ-လဆုတ် ပက္ခဏါ၊ ပဉ္စမိယာ-ငါးရက်မြောက်နေ့၌၊ လောကသ္မိ-သတ္တလောက၌၊ ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ မနုဿာ-လူဖြစ်ကုန်သော၊ အရဟန္တာ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပဗ္ဗဇာကထာ

၃၁။ ပုဗ္ဗနုပုဗ္ဗကာန္တိ-ကား၊ ပဝေဏိဝသေန-အစဉ်အဆက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပေါရာဏာနုပေါရာဏာနံ-ရှေး၌ဖြစ်သော အမျိုးသို့ အစဉ်လိုက်သော အမျိုးဖြစ်ကုန် သော၊ (ကုလာနံ-တို့၏)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ပေ၊ ဟောန္တိတိ-ကား၊ ပုရိမာ-ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆ-ခြောက်ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စပညာသ-ငါးကျိပ်ငါးပါးသော၊ ဣမေ စ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ အန္တောဝဿမိယေဝ-ဝါတွင်း၌ပင်၊ ဧကသဋ္ဌိ-ခြောက်ကျိပ်တစ်ပါးသော၊ မနုဿာ-ကုန်သော၊ အရဟန္တာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

တတြ-ထိုခြောက်ကျိပ်တစ်ပါးသော လူရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ (တတြာတိ ဧကသဋ္ဌိ မနုဿအရဟန္တာ သု-ယောဇနာ)၊ ယသအာဒိနံ-ယသအစရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ- ရှေး၌ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုတည်း၊ ဝါ-ရှေး၌ဖြစ်သော အကြောင်းတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ အတိတေ-၌၊ ပဉ္စပညာသ-ငါးကျိပ်ငါးယောက်သော၊ သဟာယကာ- သူငယ်ချင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနာ-လူတို့သည်၊ ဝဂ္ဂဗန္ဓေန-အစုဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ-အသင်းဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ပညာနိ-တို့ကို၊ ကရောန္တာ-ပြုကုန်လျက်၊ အနာထသရီရာနိ-ကိုးကွယ်ရာ မရှိကုန်သော ကိုယ်တို့ကို၊ ဝါ-ကိုးကွယ်ရာ မရှိကုန်သော အလောင်းတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂေန္တာ-သုတ်သင်ကုန်လျက်၊ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ တေ-ထို ငါးကျိပ်ငါးယောက်သော သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ ဂတ္ထိနိ-ကိုယ်ဝန်ရှိသော၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ကာလင်္ဂိတံ-သေနေသည် ကို၊ ဒိသွာ-တွေ့၍၊ ဈာပေဿာမ-မီးသဂြိုဟ်ကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်၍၊

ပုဗ္ဗယောဂေါ။ ။ ယောဇနာ၌ “ပုဗ္ဗယောဂေါတိ ပုဗ္ဗေ ဂတော ဥပါယော၊ ပုဗ္ဗပနိဿယော” ဟု ဖွင့်သဖြင့် “ရှေး၌ ဖြစ်သောအကြောင်း” ဟု ပေး၊ သို့သော် “ယုဇ- ယောဂေ=အားထုတ်ခြင်း၌” ဟု ဖြစ်သောကြောင့် “ပုဗ္ဗေ+ယောဂေါ ပုဗ္ဗယောဂေါ- ရှေး၌ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှု” ဟုသာ ပေးသင့်သည်။

သုသာန-သုသာနသို့၊ နိဟရိသု-ထုတ်ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ တေသု-ထိုလူတို့တွင်၊ ပဉ္စ-ငါးယောက်ကုန်သော၊ ဇနေ-လူတို့ကို၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဈာပေထ-မီးသဂြိုဟ်ရစ်ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သုသာနေ-၌၊ ထပေတွာ-ထားခဲ့၍၊ သေသာ-ကြွင်းသောလူတို့သည်၊ ဂါမံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌာ-ဝင်ကြကုန်ပြီ၊ ယသော-ယသမည်သော၊ ဒါရကော-သူငယ်သည်၊ တံ သရီရံ-ထိုအလောင်းကောင်ကို၊ ဝိဇ္ဈိတွာ-တံစူးဝါးဖြင့် ထိုး၍လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တေတွာ စ-ပြောင်းပြန် ပြန်လှန်၍လည်းကောင်း၊ ဈာပယဗျာနော-မီးသဂြိုဟ်စဉ်၊ အသုဘသည်-အသုဘသညာကို၊ ပဋိလဘိ-ရပြီ၊ သော-ထို ယသသူငယ်သည်၊ ဣတရေသမ္ပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတုနံ-ကုန်သော၊ ဇနာနံ-တို့အား၊ ဘော-အမောင်တို့၊ အသုစိ-မစင်ကြယ်သော၊ ပဋိကူလံ-ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော၊ ဣမံ-ဤအလောင်းကောင်ကို၊ ပဿထ-ကြည့်ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒဿေသိ-ပြုပြီ၊ တေပိ-ထိုလူတို့သည်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုအလောင်းကောင်၌၊ အသုဘသည်-ကို၊ ပဋိလဘိသု-ကုန်ပြီ၊ ပဉ္စပိ-ကုန်သော၊ တေ ဇနာ-တို့သည်၊ ဂါမံ ဂန္ဓာ၊ သေသသဟာယကာနံ-တို့အား၊ ကထယိသု-ပြောပြကြကုန်ပြီ၊ ယသော-မည်သော၊ ဒါရကော ပန-သူငယ်သည်ကား၊ ဂေဟမ္ပိ-အိမ်သို့လည်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ မာတာပိတုနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဘရိယာယ စ-အားလည်းကောင်း၊ ကထေသိ-ပြီ၊ သဗ္ဗေပိ-ကုန်သော၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ (မိဘ မယား သူငယ်ချင်းတို့သည်) အသုဘံ-အသုဘဘာဝနာကို၊ ဘာဝယိသု-ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ပွားများကြကုန်ပြီ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတေသံ-ဤအမျိုးသားကောင်းတို့၏၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ-တည်း၊ တေန-ကြောင့်၊ အာယသ္မတောယသဿ-၏၊ နာဠကဇနေသု-ကချေသည် မောင်းမတို့၌၊ သုသာနသညာယေဝ-သုသာန်ဟူ၍ မှတ်ထင်သော သညာသည်သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ တာယေဝ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ-ထိုဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်ပင်၊ ဝိသေသာဓိဂမော-တရားထူးကို ရခြင်းသည်၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အထံ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသီတိ-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ-နောက်၌ဖြစ်သော ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော လပြည့်နေ့သည်၊ ဝါ-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့သည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) တာဝ-ထို တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင်၊ ဗာရာဏသီယံ-ဗာရာဏသီမြို့၌၊ ဝါ-ဗာရာဏသီမြို့၏အနီးဖြစ်သော မိဂဒါယံ၌၊ ဝိဟရန္တော-သီတင်းသုံးတော်မူလျက်၊ ဧကဒိဝံ-၌၊ ခိဏာသဝေ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရိကုန်သော၊ သဋ္ဌိ-ခြောက်ကျိပ်သော၊ တေ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေသိ-မိန့်တော်မူပြီ။

၃၂။ ဒိဗ္ဗေသု-နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသယေသု-အာရုံတို့၌၊ လောဘ ပါသာ-လောဘတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းတို့သည်၊ ဒိဗ္ဗာ နာမ-ဒိဗ္ဗတို့ မည်၏၊

မာနသေသု-လူ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသယေသု-တို့၌၊ လောဘပါသာ-တို့သည်၊ မာနသာ နာမ-တို့ မည်၏။ **မာ ဧကေန ဒွေတိ-ကား၊** ဧကေန-တစ်ကြောင်းတည်းသော၊ မဂ္ဂေန-လမ်းဖြင့်၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့သည်၊ မာ အဂမိတ္ထ-မသွားကြကုန်လင့်၊ **အဿဝနတာတိ-ကား၊** အဿဝနတယ-နာရခြင်း မရှိသူတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မနာရခြင်းကြောင့်၊ **ပရိဟာယန္တိတိ-ကား၊** အနဓိကတ်-မရအပ်သေးသော တရားထူးကို၊ နာဓိဂစ္ဆန္တာ-မရကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ဝိသေသာဓိဂမတော-တရားထူးကို ရခြင်းမှ၊ ပရိဟာယန္တိ-ဆုတ်ယုတ်ကြကုန်၏။

၃၃။ **အန္တကာတိ-ကား၊** လာမက-ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါ၊ ဟီနသတ္တ-ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါ၊ ဝါ-ယုတ်ညံ့သော အကောင်၊ **အန္တလိက္ခစရောတိ-ဟူသော** ပါဠိကို၊ ရာဂပါသံ-ရာဂတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုမာရ်နတ်သည်၊ တံ-ထိုရာဂတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို၊ အန္တလိက္ခစရောတိ-ကောင်းကင်၌ လှည့်လည်နိုင်၏ ဟူ၍၊ မန္တာ-သိ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ။

၃၄။ **နာနာဒိသာ နာနာဇနပဒါတိ-ကား၊** နာနာဒိသတော စ-အမျိုးမျိုးသော အရပ်မှလည်းကောင်း၊ နာနဇနပဒတော စ-အမျိုးမျိုးသော ဇနပုဒ်မှလည်းကောင်း၊ (အာနေန္တိ၌ စပ်၊) **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေပေ၊** ပဗ္ဗာဇေထာတိအာဒိမိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပဗ္ဗဇာပေက္ခံ-ရှင်အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သော၊ ဝါ-ရှင်လောင်းဖြစ်သော၊ ကုလပုတ္တံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေန-ရှင်ဖြစ်စေသော ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာသည်၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊ (ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၌ စပ်၊) ပရတော-နောက်၌၊ န ဘိက္ခဝေပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဒိ ကတွာ-အစပြု၍၊ ယာဝ န အန္တမူဂဗမိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ-န အန္တမူဂဗမိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောဟူသော ပါဠိရပ်တိုင်အောင်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်အပ်ကုန်သော၊ ယေ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ (သန္တိ-ရှိကုန်၏၊) တေ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတော-ရှင်အဖြစ်၏ အပြစ်တို့မှ ကင်းသော၊ ပုဂ္ဂလော - ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော - ရှင် ဖြစ်စေထိုက်၏။

ဒိဗ္ဗာ။ ။ ဒိဝိ+ဘဝါ ဒိဗ္ဗာ-နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော အာရုံတို့၊ ထိုအာရုံတို့၏ ဒိဗ္ဗ အမည်ကို အာရမဏိက လောဘအပေါ် တင်စား၍ လောဘကို ကာရဏုပစာရအားဖြင့် “ဒိဗ္ဗ”ဟု ခေါ်ရသည်။ ထိုလောဘသည် နောင်ဖွဲ့တတ်သော ကျော့ကွင်းနှင့်တူသောကြောင့် “လောဘပါသာ”ဟု ဆိုသည်။ မာနသာ၌လည်း “မာနသေသု+ဘဝါ-မာနသာ”ဟု ပြု၍ ဝိသယကို အရကောက်ပြီးလျှင် လောဘပါသ ရအောင် ရှေးနည်းအတိုင်းကြံပါ။

အန္တက။ ။ အန္တသဒ္ဒါသည် “အန္တော နိတ္ထိ သမိပေ စ” စသော အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင် “လာမက အနက်ဟော” ဟု သိစေလို၍ “လာမက” ဟု ဖွင့်သည်။ “အန္တောယေဝ-အန္တကော”ဟုပြု၊ ယောဇနာ၌ “အန္တ လာမကံ ကရောတိတိ အန္တကော” ဟု ပြုသည်ကို စဉ်းစားပါ။ ဟီနသတ္တကား လာမက၏ သရုပ်ပြတည်း။

ဝါ-ရှင်ပြုပေးထိုက်၏။ စ-ဆက်။ သောပိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ မာတာပိတူဟိ-မိဘတို့သည်။ အနညာတောယေဝ-ခွင့်ပြုအပ်သော ရှင်လောင်းကိုသာ၊ (ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော) တဿ-ထိုရှင်လောင်းကို၊ (တစ်နည်း) တဿ-ထိုမိဘတို့၏။ အနုဇာနနလက္ခဏံ-ခွင့်ပြုခြင်း၏လက္ခဏာကို၊ [တဿ စာတိ ပုဂ္ဂလဿ စ၊ အထ ဝါ တေသဉ္စ မာတာပိတူနံ၊ ဝစနပိပလ္လာသော ဟေသ၊-ယောဇနာ။] န ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ဟူသော၊ ဧတသ္မိ သုတ္တေ-ဤပါဠိတော်၌၊ ဝါ-ဤပါဠိတော်ကျမှ၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတံ-သော၊ မာတာပိတူဟိ-တို့သည်။ အနညာတံ-သော၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ-ကို)၊ ပဗ္ဗာဇေန္နေနာပိ-လည်း၊ (အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၌ စပ်)၊ အစ္ဆိန္ဒကေသော-မဖြတ်အပ်သေးသော ဆံရှိသည်။ သစေ-ဟောတိ-အံ့၊ ဧကသီမာယ စ-တစ်သိမ်ထဲ၌လည်း။ အညေပိ-မိမိမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်။ သစေ အတ္ထိ-ကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်)၊ ကေသန္ဓေဒနတ္ထာယ-ဆံကိုဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ခေါင်းရိတ်ခြင်းအကျိုးငှာ)၊ ဘဏ္ဍုကမ္ပံ-ခေါင်းတုံးမှုကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ပန်ပြောရာ၏။ တဿ-ထိုခေါင်းတုံးမှုကို၊ အာပုစ္ဆာနာကာရံ-ပန်ပြောခြင်း၏ အခြင်းအရာကို၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍုကမ္ပာယာတိ-ဟူသော၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိတော်၌၊ ဝါ-ဤပါဠိတော်ကျမှ၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့။

(သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗာဇေတု-ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးခြင်းငှာ)၊ ဩကာသော-အခွင့်သည်။ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ ရှိလသော်)၊ သယံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏။ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း၊ အနက်ကို မေးမြန်းစေခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် [ပါဠိကို ပို့ချရခြင်း၊ အဋ္ဌကထာကို ပို့ချရခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်] ဗျာဝဋ္ဌော-ကြောင့်ကြစိုက်နေရသည်။ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဩကာသံ-ကို၊ သစေ နလဘာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်)၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဒဟရဘိက္ခူ-ရဟန်းငယ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ?) ဧတံ-ဤရှင်လောင်းကို၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ-ရှင်ဖြစ်စေလော၊ (ရှင်ပြုပေးလိုက်လော)၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော-၏)၊ ဒဟရဘိက္ခူ-သည်။

သယံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ။ ရှင်သာမဏေပြုပေးရာ၌... ၁-ခေါင်းရိတ်မှု၊ ၂-သင်္ကန်းဝတ်ပေးမှု၊ ၃-သရဏဂုံပေးမှု၊ ဤသုံးကိစ္စ ပြုသူကို “ရှင်ပြုပေးသူ” ဟု ဆိုရသည်။ ထိုကိစ္စ သုံးမျိုးလုံးကို အားလပ်ခွင့်ရလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် ပြုပေးထိုက်သည်-ဟုလို။

ဧတံ ပဗ္ဗာဇေဟိ။ ။ ဆယ်ဝါမရသေးသော ရဟန်းငယ်ကို စေခိုင်းရာ၌ ခေါင်းရိတ်မှု၊ သင်္ကန်းဝတ်ပေးမှု နှစ်မျိုးကိုသာ ရည်ရွယ်၍ “ဧတံ ပဗ္ဗာဇေဟိ” ဟုဆိုကြောင်းကို သာရတ္ထဋီကာ၌ “ဧတံ ပဗ္ဗာဇေဟိတိ ကေသန္ဓေဒနံ ကာသာယတ္ထဒနဉ္စ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ” ဟုဖွင့်၏။

အဝုတ္တော-မပြောဆိုအပ်သည်။ (ဥပဇ္ဈာယ်မခိုင်းအပ်သည်။ သမာနော)ပိ-ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ စေ ပဗ္ဗာဇေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)
 ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဒဟရဘိက္ခူ-သည်။ သစေ နတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) သာမဏေရောပိ-
 ကိုလည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏။ (ကိ?) ဧတံ-ဤရှင်လောင်းကို၊ ခဏ္ဍသိမ်-ခဏ္ဍသိမ်သို့၊
 နေတွာ-ဆောင်၍၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ-၍၊ ကာသာယာနိ-သင်္ကန်းတို့ကို၊ အစ္ဆာဒေတွာ-
 ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဧဟိ-လာခဲ့လော၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ သရဏာနိ ပန-သရဏဂုံတို့ကိုကား၊
 သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက်ကုန်၏။ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင်
 သရဏဂုံပေးလသော်၊) ဘိက္ခုနာဝ-သည်သာ၊ (ဧဝဖြင့် သာမဏေကို ကနံ၊)
 ပဗ္ဗာဇိတော-ရှင်ဖြစ်စေအပ်သည်၊(ရှင်ပြုပေးအပ်သည်။) ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပုရိသံ-
 ကို၊ (ယောက်ျားဖြစ်သော ရှင်လောင်းကို၊) ဘိက္ခုတော-မှ၊ အညော-အခြားသူသည်၊
 ပဗ္ဗာဇေတုံ-ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးခြင်းငှာ၊ န လဘတိ-မရ၊ မာတုဂါမံ-
 မာတုဂါမကို၊(မာတုဂါမ ဖြစ်သော ရှင်လောင်းကို၊) ဘိက္ခုနိတော-မှ၊ အညော-
 သည်၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ န လဘတိ၊) ပန-ဆက်၊ သာမဏေရော ဝါ-သာမဏေသည်
 လည်းကောင်း၊ သာမဏေရီ ဝါ-သာမဏေမသည်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္တိယာ-
 ဥပဇ္ဈာယ်၏ စေခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊ ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ လံဘတိ-
 ၏၊ ကေသောရောပနံ-ဆံချခြင်းကို၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်
 သည်၊ (ရဟန်းဖြစ်စေ၊ သာမဏေ လူဝတ်ကြောင့်ဖြစ်စေ) ကတံ-ပြုအပ်သည်။
 (သမာနံ-သော်၊) သုကတံ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော-သည်။) ဘဗ္ဗရူပေါ-ကျွတ်ထိုက်သော သဘော
 ရှိသော၊ သံဟေတုကော-မဂ်ဖိုလ်ကို ရဖို့ရန် အကြောင့်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (ဘဗ္ဗရူပေါ
 ကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ဉာတော-ထင်ရှားသော၊ ယသသမီ-များသောအခြွေအရံရှိသော၊
 ကုလပုတ္တော-အမျိုးကောင်းသားသည်။ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဩကာသံ-
 အားလပ်ခွင့်ကို၊ ကတွာပိ-ပြု၍သော်လည်း၊ သယမေဝ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကိုယ်တိုင်
 သာလျှင်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏။ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ မတ္တိကာမုဋ္ဌိ-မြေညက်ဆုပ်ကို၊
 ဂဟေတွာ-ယူ၍၊(သံဆပ်ပြာကဲ့သို့ ကိုယ်ကိုပွတ်တိုက်၍ရသော မြေညက်ဆုပ်ကိုယူ၍။)

သို့သော် သာမဏေကို စေခိုင်းရာ၌ “ဧတံ ခဏ္ဍသိမ် နေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကာသာယာနိ
 အစ္ဆာဒေတွာ ဧဟိ”ဟု အတိအကျဆို၍ ရဟန်းငယ်ကို စေခိုင်းရာ၌ကား “ဧတံ
 ပဗ္ဗာဇေဟိ”ဟု သာမည ခိုင်းသောကြောင့် “ဗျတ္တပဋိဗလ ရဟန်းငယ်က ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏
 ကိုယ်စားအဖြစ်ဖြင့် သရဏဂုံလည်း ပေးကောင်း၏”ဟု ယူ၍ “ပဗ္ဗာဇေဟိတိ ဣဒံ
 တိဝိဓမ္မိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”ဟု ဝိမတိ ဖွင့်သည်။ [ခန္ဓသိမ် နေတွာကား ဘဏ္ဍကမ္မ
 အာပုစ္ဆနကို မပြုဘဲလည်း ပြီးနိုင်အောင်ဆိုအပ်သော စကားတည်း။ ခဏ္ဍသိမ် မဟုတ်ရာ၌
 ကား ရဟန်းအများ ရှိတတ်၏။ ရှိလျှင် ထိုရဟန်းများကို ခေါင်းရိတ်မည့်အကြောင်း
 ခွင့်ပန်ပြီးမှ ရိတ်ရသည်။]

နာယိတွာ-ရေချိုး၍၊ ကေသေ-တို့ကို၊ တေမေတွာ-စိုစေ၍၊ ဝါ-ရေဆွတ်၍၊ အာကစ္ဆာဟိ-လာခဲ့လော၊ ဣတိ စ-ဤသို့ကား၊ န ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော-မစေလွတ်ထိုက်၊ (“အမျိုးကောင်းသားကလေးကို မျက်နှာလွဲ ခဲပစ် သဘောမျိုးဖြင့် သူ့ဘာသာ ရေချိုး ခေါင်းဆေးရန် မလွတ်လိုက်ပါနှင့်” ဟူလို၊) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတုကာမာနံ-ရှင်ပြုလိုကုန်သော သတို့သားတို့၏၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဝါ-အစက၊ ဗလဝဥဿာဟော-အားကြီးသော အားထုတ်ခြင်းသည်၊ (အလွန် အားတက်သရောသည်။) ဟောတိ-၏၊ ပစ္ဆာ ပန-ကား၊ ကာသာယာနိ စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကေသဟရဏသတ္တကဉ္စ-ဆံကို ပယ်ရှားကြောင်း ဓားငယ် ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-သင်တန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ-မြင်ရ၍၊ ဥတြသန္တိ-ထိတ်လန့်ကြကုန်၏၊ ဧတ္တောယေဝ-ဤသက်န်း သင်တန်းတို့ကို မြင်ရာအရပ်မှပင်၊ ပလာယန္တိ-ပြန်ပြေးတတ်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သယမေဝ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ န ဟာနတိတ္ထံ-ရေချိုးဆိပ်သို့၊ နေတွာ-ခေါ်ဆောင်၍၊ နာတိဒဟရော-မငယ်လွန်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) န ဟာဟိ-ရေချိုးလော့၊ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကေသာ-ဆံတို့ကို၊ သယမေဝ-သာလျှင်၊ မတ္တိကံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍ ခေဝိတဗ္ဗာ-ဆေးထိုက်ကုန်၏။

ဒဟရကုမာရကော ပန-ငယ်ရွယ်သော သတို့သားငယ်ကိုကား၊ သယံ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကိုယ်တိုင်၊ ဥဒကံ-ရေထဲသို့၊ ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ ဂေါမယမတ္တိကာဟိ-နွားချေး မြေညက်တို့ဖြင့်၊ ယံသိတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ န ဟာပေ တဗ္ဗော-ရေချိုးစေထိုက်၏၊ (ရေချိုးပေးထိုက်၏) အဿ-ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကစ္ဆ ဝါ-ယားနာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋက ဝါ-အိုင်းအမာတို့သည်သော်လည်း ကောင်း၊ သစေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိစေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) မာတာ-သည်၊ ပုတ္တံ-ကို၊ န ဇိဂုစ္ဆတိယထာ-မဆက်ဆုပ်သကဲ့သို့၊ (မရွံသကဲ့သို့) ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ အဇိဂုစ္ဆန္တေန-မစက်ဆုပ်ဘဲ၊ သာဓုကံ-စွာ၊ ဟတ္ထပါဒသီသာနိ-လက်၊ ခြေဦးခေါင်းတို့ကို၊ ယံသိတွာ-၍၊ န ဟာပေတဗ္ဗော-၏၊ ကသ္မာ-နည်း?၊ ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္တကေန-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဥပကာရေန-လျော်စွာပြုအပ်သော ကျေးဇူးဖြင့်၊ ကုလပုတ္တာ-တို့သည်၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု စ-ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သာသနေ စ-သာသနာတော်၌လည်းကောင်း၊ ဗလဝသိနေဟာ-အားကြီးသော ချစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ တိဗ္ဗဂါရဝါ-ထက်သန်သော ရိသေလေးစားခြင်း ရှိကုန်သည်၊ အနိဝတ္တိဓမ္မာ-မဆုတ်နစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ ဥပုန္နံ-ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ အနာဘိရတိ-မမွေ့လျော်ခြင်းကို၊ ဝိနောဒေတွာ-ပယ်ဖျောက်၍၊ ထေရဘာဝံ-ထေရ်၏အဖြစ်သို့၊ (ဆရာတော်ကြီးအဖြစ်သို့) ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကြကုန်၏၊ ဟေတညျ-ဥပဇ္ဈာယ်တို့ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို သိတတ်ကုန်သည်။

ကတဝေဒီနော-ဥပဈာယ်တို့ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို ထင်စွာပြုလေ့ရှိကုန်သည်။
ဟောန္တိ-၏။ (တသ္မာ-ထိုကြောင့်တည်း။)

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ နဟာပနကာလေ-ရေချိုးစေရာအခါ၌လည်းကောင်း၊
(ရေချိုးပေးရာအခါ၌လည်းကောင်း၊) ကေသမသ္မံ-ကို၊ သြရောပုန္နကာလေ ဝါ-
ချရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ တွံ-သင်သည်၊(သင်က)၊ ဉာတော-ထင်ရှားသူတည်း၊
ယသသမီ-များသော အခြွေအရံရှိသူတည်း၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ (သင့်လိုပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ယောက် ရှင်ရဟန်းပြုလာရာ အခုအခါ၌)၊ မယံ-တို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊
နိဿာယ-၍၊ ပစ္စယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ န ကိလမိဿာမ-မပင်ပန်းကုန်တော့အံ့၊ ဣတိ-
သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗော-မပြောဆိုထိုက်၊ အညာပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ အနိယျာနိက
ကထာ-ဝင့်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်နိုင်သော စကားကို၊ န ကထေတဗ္ဗာ-မပြော
ဆိုထိုက်၊ အထ ခေါ-စင်စစ်ကား၊ အဿ-ထိုရှင်လောင်းအား၊ အာဝုသော-
ငါ့ရှင်၊ သုဋ္ဌု-ကောင်းစွာ၊ ဥပဓာရေဟိ-စဉ်းစားဆင်ခြင်လော့၊ သတိံ-သတိကို၊
ဥပဋ္ဌာပေဟိ-ကပ်၍ တည်စေလော့၊ ဝါ-ဖြစ်စေလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-၍၊
တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြရာ၏။

စ-ဆက်၊(တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို) အာစိက္ခန္တေန-ပြောပြသောဥပဋ္ဌာယ်သည်၊
ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဂန္ဓာသယောကာသဝသေန-အဆင်း၊ပုံသဏ္ဌာန်၊အနံ့ဖြစ်ရာ တည်ရာ
တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အသုစိဇေဂစ္ဆပဋိကူလဘာဝံ ဝါ-မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်၊
စက်ဆုပ်ဖွယ်၏အဖြစ်၊ ရွံရှာဖွယ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိဇ္ဇိဝနိဿတ္တဘာဝံ
ဝါ-အသက်ကောင် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ပါကဋံ-ထင်ရှားအောင်၊ ကရောန္တေန-ပြုလျက်၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-၏။
(အာသယ သြကာသတို့၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ
တတိယပါရာဇိက အသုဘခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ)၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ သော-ထိုရှင်လောင်း
သည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (ရှေးဘုရား သာသနာတော်၌)၊ မဒ္ဒိတသင်္ခါရော-နှိပ်နယ်အပ်
ပြီးသော သင်္ခါရရှိသည်၊) ဘာဝိတဘာဝနော-ပွားစေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာရှိသည်။

မဒ္ဒိတသင်္ခါရော ဘာဝိတဘာဝနော။ ။ မဒ္ဒိတသင်္ခါရောတိ နာမရူပဝဝတ္ထာနေန
စေဝ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဝသေန စ ဉာဏေန ပရိမဒ္ဒိတသင်္ခါရော၊ ဘာဝိတဘာဝနောတိ
ကလာပသမ္မသနာဒိနာ သဗ္ဗသော ကုသလဘာဝနာယ(ကို) ပူရဏေန ဘာဝိတဘာဝနော-
ဋီကာ၊ ဤကို ထောက်၍ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ
နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဟူသော နာမရူပဝဝတ္ထာနှင့် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းကို
နားလည်သော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရအောင်ကြိုးစား၍ အနည်းဆုံး
ကလာပသမ္မသနဉာဏ်ဟူသော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ စွမ်းနိုင်လျှင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်
တိုင်အောင် အထက်ဉာဏ်များကို ရဖူးသူသည် နောက်ဘုရား သာသနာတော်၌
လွယ်ကူစွာ ကျွတ်တန်းဝင်နိုင်လောက်သော ပါရမီအခြေခံရသူဟု ဆိုထိုက်ပါသည်။

ကဏ္ဍကဝေဓာပေက္ခော-ဆူးဖြင့်ဖောက်ခြင်းကို-ရှုင့်သော၊ ပရိပက္ကဂဏ္ဍော ဝိယ-
 မှည့်ရင့်နေသော အနာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သူရိယဂုဏ်မနာပေက္ခံ-နေထွက်ခြင်းကို
 ရှုင့်သော၊ ပရိဏတပဒုမံ ဝိယ စ-ရင့်နေသော ပဒုမ္မာကြာပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
 သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်လသော်၊ အဿ-ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန-
 မနသိကာရေ-ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုကို၊ အာရဒ္ဓမတ္တေ-အားထုတ်အပ်ကာမျှ
 ဖြစ်လသော်၊ ဣန္ဒာသနိ-သိကြားလက်နက် မိုးကြိုးစက်သည်၊ ပဗ္ဗတေ-တို့ကို၊
 (စုဏ္ဏေတိ ဝိယ-မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ချေဖျက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ) ကိလေသပဗ္ဗတေ-
 ကိလေသာတောင်တို့ကို၊ စုဏ္ဏမာနယေဝ-မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ချေဖျက်လျက်သာလျှင်၊
 ဉာဏံ-ဉာဏ်သည်၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ခုရဂ္ဂေယေဝ-သင်တုန်းကိစ္စ၏အဆုံး၌
 ပင်လျှင်၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပါပဏာတိ-၏၊ [ခုရဂ္ဂေယေဝါတိ ခုရဿကောဏီယမေဝ၊
 ခုရကမ္မပရိယောသာနေဗေဝါတိ အတ္တော၊ ယောဇနာ။]

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ယေကေစိ-အကြင်အမှတ်မရှိ
 ကြွင်းမဲ့ဥသည့် အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ခုရဂ္ဂေ-၌၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတ္တာ-
 ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ တေ-တိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့
 သဘောရှိသော၊ သဝနံ-ကြားနာအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊
 ကလျာဏမိတ္တေန-ကောင်းသောမိတ်ဆွေဖြစ်သော၊ အာစရိယေန-သည်၊ ဒိန္နနယံ-
 ပေးအပ်သောနည်းကို၊ နိဿာယ-မိ၍၊ (အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ရကုန်ပြီ၊)
 အနိဿာယ-မမိရ၍၊ ဝါ-အမှီမရဘဲ၊ (အရဟတ္တံ-သို့၊ နော ပတ္တာ-မရောက်နိုင်
 ကြကုန်၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်းလောင်းအား၊ အာဒိတောဝ-
 အစ၌ပင်၊ ဧဝရူပိ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဣထာ-တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာန်းစသော
 တရားစကားကို၊ ကထေဗ္ဗာ-ပြောပြထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

မဒ္ဒိတသင်္ခါရော သီလ-ဝန္တော ဘာဝိတဘာဝနော
ဗုဒ္ဓိဿန္တော ခုရဂ္ဂမိ၊ ဒေသော အာဂါမိသာသနေ။

သီလဝန္တော-ရဟန်းလူရှင်၊ သူတော်စင်တို့၊ အစဉ်တည်ရ၊ သီလရတနာ၊ အဆင်
 တန်ဆာလည်း ရှိထသော၊ မဒ္ဒိတသင်္ခါရော-ဤကား ရုပ်မှန်၊ ဤကား နာမ်ဟု၊
 ကြောင်းခံနှင့်တကွ၊ နိပိနယ်အပ်သော သင်္ခါရလည်းရှိထသော၊ ဘာဝိတဘာဝနော-
 သမ္မသနဉာဏ်၊ အရင်းခံ၍၊ ဖန်ဖန်ပုံသေ၊ တိုးပွားစေအပ်သော ဘာဝနာလည်း ရှိထ
 သော၊ ဒေသော-သံသရာဝဋ်၊ ဘဝညွတ်မှ၊ လွတ်ဖို့ငဲ့စောင်း၊ ဤသူတော်ကောင်းသည်၊
 အာဂါမိသာသနေ-ကမ္ဘာစစ်တွေး၊ ဖြစ်မဝေးသည့်၊ မေတ္တေးမြတ်စွာ၊ သာသနာတော်
 မြတ်၌၊ ခုရဂ္ဂမိ-ကေသာ လောမာ၊ ရွတ်ဆိုကာဖြင့်၊ ကေသာဆံချ၊ သင်တုန်းကိစ္စ၏
 အဆုံး၌၊ ဗုဒ္ဓိဿန္တော-အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်၊ တရားပေါက်၍၊ မျက်မှောက်နိဗ္ဗာ၊
 သိမည့်သူပေတကား။

ပန-ဆက်၊ ကေသေသု-ဆံတို့ကို၊ ဩရောပိတေသု-ချအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ဟလိဒ္ဓိစုဏ္ဏေန ဝါ-နန္ဒင်္ဂမုန့်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန ဝါ-နံသာမုန့်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်၍ နံသာဆပ်ပြာဖြင့် ရေချိုးနိုင်သေး၏၊] သီသဉ္စ-ဦးခေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သရိရဉ္စ-ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဗဇ္ဇေတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ ဂိဟိဂန္ဓ-လူတို့၏အနံ့ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ တိက္ခတ္တံ ဝါ-သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိက္ခတ္တံ ဝါ-နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ သကံ ဝါ-တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂါဟေတဗ္ဗော-ခံယူစေထိုက်၏၊ ဝါ-ပေးထိုက်၏၊ (ဆရာလက်မှ မယူဘဲနှင့် မိမိဘာသာ ယူဝတ်လျှင် ရှင့်အသွင်ကို ခိုးရာရောက်သော လိင်္ဂထေနကအဖြစ် ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့် ဆရာက ပေးရသည်။) အဿ-ထိုရှင်လောင်း၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ အဒတွာ-မပေးမူ၍၊ အာစရိယော ဝါ-သရဏဂုံဆရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အထာပိ အတ္တာဒေဟိ-အကယ်၍မူလည်း ဖုံးလွှမ်းပေးအံ့၊ (ဧဝံ သတိပိ-ဤသို့ ဖုံးလွှမ်းပေးသော်လည်း၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အညံ-ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်မှ အခြားသော၊ ဒဟရံ ဝါ-ရဟန်းငယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရံ ဝါ-သာမဏေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပါသကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဂုသော-ငါ့ရှင်၊ ဧတာနိ ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဧတံ-ဤရှင်လောင်းကို၊ အတ္တာဒေဟိ-ဖုံးလွှမ်းပေးလိုက်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေပိ အာဏာပေတိ-အကယ်၍မူလည်း စေခိုင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-ဤသို့ စေခိုင်းသော်လည်းကောင်း၊) တံယေဝ-ထိုရှင်လောင်းကိုပင်၊ ဧတာနိ-ဤသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အတ္တာဒေဟိ-ဖုံးလွှမ်းလော့၊ (ဝတ်လော့၊) ဣတိ-သို့၊ သစေပိ အာဏာပေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-ဤသို့ စေခိုင်းသော်လည်းကောင်း၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော သင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ တေန ဘိက္ခုနာဝ-ထိုဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းသည်သာ၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ယံ နိဝါသနံ ဝါ-အကြင်သင်းပိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံ ပါရပနံ ဝါ-အကြင် ဧကသီကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ နိပါသေတိ ဝါ-ဝတ်မူလည်း ဝတ်အံ့၊ ပါရပတိ ဝါ-ရမ်းမူလည်း ရမ်းအံ့၊ တံ-ထိုသင်းပိုင်ကို၊ (ထိုဧကသီကို) အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ (ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့က ပေးထိုက်၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုနာ-သည်။

အာစရိယော၊ ပေ၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ ။ (၁) ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင်သော်လည်း ဝတ်ပေးနိုင်၏၊ (၂) ထို ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ စေခိုင်းချက်ဖြင့် ရဟန်း၊ သာမဏေ၊ ဥပါသကာ တစ်ယောက်ယောက်ကသော်လည်း ဝတ်ပေးနိုင်၏၊ (၃) ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ် ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင်သော်လည်း ဝတ်ကောင်း၏၊ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ ရှင်လောင်းဘာသာ ယူ၍ကား မဝတ်ကောင်းပါ၊ ဝတ်လျှင် လိင်္ဂထေနက ဖြစ်သည်။

သဟတ္ထေန ဝါ-မိမိလက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္တိယာ ဝါ-စေခိုင်းခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နမေဝ-ပေးအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကာသာဝံ-သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အဒိန္နံ-မပေးအပ်သော၊ (ကာသာဝံ-သည်၊) န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တဿေဝ-ထိုရှင်လောင်း၏ပင်၊ သန္တကံ-ဥစ္စာသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ) အဒိန္နံ-သော၊ ကာသာဝံ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပဇ္ဈာယမူလကေ-ဥပဇ္ဈာယ်ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိသော သင်္ကန်း၌၊ (ရှင်လောင်းအပိုင်မဟုတ်ဘဲ ဥပဇ္ဈာယ်ပိုင်ဖြစ်သော သင်္ကန်း၌၊) ဝါဒေါ-ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ (ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင်ယူ၍ ဝတ်ရာ၌ မအပ်ဟု ပြောဆိုဖွယ်သည်၊) ကော ပန-အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း?၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပဌမံ၊ ပေ၊ ကာရာပေတွာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း။ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကို ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်၌ ပြထားပြီ။]

ဘိက္ခုနံ ပါဒေ ဝန္နာပေတွာတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထို ရှင်ပြုပေးရာ အရပ်၌၊ သန္နိပတိတာ-စည်းဝေးကုန်သော၊ ယေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (သန္နိ)၊ တေသံ-ထို ရဟန်း တို့၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဝန္နာပေတွာ-ဝပ်ချစေပြီး၍၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ သရဏဂ္ဂဟဏတ္ထံ-သရဏကို ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သရဏဂုံ ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊) ဥက္ကဋ္ဌိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒါပေတွာ-ထိုင်စေပြီး၍၊ အဇ္ဇလီ-ကို၊ ပဂ္ဂဏှာပေတွာ-ချီမြှောက်စေပြီး၍၊ ဧဝံ ဝဒေဟိတိ-ဤသို့ ဆိုလော့ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ယမဟံ ဝဒါမိ၊ တံ ဝဒေဟိတိ(ဝါ)-ဟူ၍သော်လည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ [ဝိနယ သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၌ “တံ ဝဒေဟိတိ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါပါသည်၊ “ဧဝံ ဝဒေဟိ”ဟုသော်လည်းကောင်း၊ “ယမဟံ ဝဒါမိ၊ တံ ဝဒေဟိ”ဟုသော်လည်းကောင်း ဆရာက တစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုပါ-ဟူလို၊] အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဿ-ထိုရှင်လောင်းအား၊ (ဒါဗ္ဗာနိ၌ စပ်၊) ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အစရိယေန ဝါ-သရဏဂုံဆရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ သရဏာနိ-သရဏတို့ကို၊ (သရဏဂုံတို့ကို၊) ယထာဝုတ္တပဋိပါဠိယာဝ-အကြင် အကြင် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အစဉ်အားဖြင့်သာ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဥပဋ္ဌိပါဠိယာ-အစဉ်မဟုတ်သော အားဖြင့်၊ န(ဒါတဗ္ဗာနိ)-မပေးထိုက်ကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကပဒမ္ဘိ-တစ်ပုဒ်မျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧက္ခရမ္ဘိ-အက္ခရာတစ်လုံးမျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌိပါဠိယာ-အားဖြင့်၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ယေဝ-ဗုဒ္ဓံ သရဏံကိုသာ၊ တိက္ခတ္ထံ-သုံးကြိမ်၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဣတရေသု-ဗုဒ္ဓံ သရဏံမှ အခြားကုန်သော၊ ဓမ္မံ သရဏံ၊ သံဃံ သရဏံ နှစ်ပုဒ်တို့တွင်၊ ဧကေကံ-တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်ကို၊ တိက္ခတ္ထံ-သုံးကြိမ်၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) သရဏာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အဒိန္နာနိ-မပေးအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။ [ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ချည်း ပထမ သုံးခေါက်၊

ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိချည်း ဒုတိယ သုံးခေါက်၊ သံသံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိချည်း တတိယ သုံးခေါက်၊ ဤသို့ မပေးပါနှင့်၊ ဤသို့ ပေးခြင်းသည် ပါဠိတော်လာအတိုင်း ပဋိပါဠိမဟုတ်၊ ဥပ္ပဋိပါဠိ ဖြစ်နေသောကြောင့် သရဏဂုံပေးခြင်း အထမမြောက်ပါ- ဟူလို။]

စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမံ သရဏဂမနပသမ္ပဒံ-ဤသရဏဂမနပသမ္ပဒါ ကို၊ (ဥပသမ္ပဒါ ရှစ်မျိုးထဲတွင် ဤသရဏဂမနပသမ္ပဒါကို) ပဋိက္ခိပိတ္တာ- ပယ်မြစ်တော်မူ၍၊ အနညာတဥပသမ္ပဒါ-ခွင့်ပြုအပ်သော ဥပသမ္ပဒါသည်၊ (ရဟန်းခံ ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုခြင်းသည်) ဧကတော-တစ်ဖက်သောဆရာ၏၊ သုဒ္ဓိယာ- စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန-သာမဏေ ရှင် အဖြစ်သည်ကား၊ ဥဘတော-နှစ်ဖက်သော ဆရာ၊ တပည့်တို့၏၊ သုဒ္ဓိယာဝ-သာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကတော-တစ်ဖက်သော ဆရာ၏၊ (ဝါ-တစ်ဖက်သော တပည့်၏) သုဒ္ဓိယာ-စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ-စင်ကြယ်ရုံဖြင့်၊ နော ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒါယ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်၌၊ အာစရိယော-ကမ္မဝါစာဆရာ သည်၊ ဥတ္တိဒေါသဇ္ဇေဝ-ဥတ်၏အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မဝါစာဒေါသဇ္ဇ- ကမ္မဝါစာ၏အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကမ္မံ-ကို၊ သစေ ကရောတိ-အကယ်၍ ပြုနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သုကတံ-ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပန-ရှင်အဖြစ်၌ကား၊ တီဏိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ သရဏာနိ- တို့ကို၊ ဗုကာရဓကာရာဒိနံ-ဗုအက္ခရာ၊ ဓအက္ခရာအစရှိကုန်သော၊ ဗျဉ္ဇနာနံ-သဒ္ဓါ တို့၏၊ ဌာနကရဏသမ္ပဒံ-ဌာနံ၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ (ကရဏဖြင့် ကရိုဏ်း၊ ပယတ်တို့ကိုပါ ယူ၊ ဋီကာ၌ကား-ကရဏအရ ရွတ်ဆိုကြောင်း ပယတ် ကိုသာ ဖွင့်လေသည်) အဟာပေန္တေနေဝ-မဆုတ်ယုတ်စေဘဲသာလျှင်၊ အာစရိ ယေနပိ-သရဏဂုံဆရာသည်လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါသိကေနပိ-အနီးနေတပည့် သည်လည်းကောင်း၊ (ရှင်လောင်းသည်လည်းကောင်း၊ လိင်ကျနေသော ရှင်သာမဏေ သည်လည်းကောင်း၊) ဝတ္တဗ္ဗာနိ-ရွတ်ဆိုထိုက်ကုန်၏၊ အာစရိယော-သရဏဂုံဆရာ သည်၊ ဝတ္တု-ပီသအောင် ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ အန္တေဝါသိကော- အနီးနေ တပည့်သည်၊ (ဝတ္တု-ငှာ) သစေ န သက္ကောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ- သော်လည်းကောင်း) အန္တေဝါသိကော-သည်၊ (ဝတ္တု-ငှာ) သက္ကောတိ-၏။

ဧကတော သုဒ္ဓိ။ ။ ဌာနံ ကရိုဏ်း ပီသစွာရွတ်ဆိုနိုင်ခြင်းကို “သုဒ္ဓိ” ဟု ခေါ်သည်။ ဧကတော သုဒ္ဓိယာတိ ဧကသေဝ ကမ္မဝါစာစရိယဿ ဌာနကရဏသမ္ပတ္တိယာ သုဇ္ဈနေန၊ ဥဘတော သုဒ္ဓိယာ ဝါတိ ဥဘယေသံ သရဏဒါနာစရိယသာမဏေရာနံ သုဇ္ဈနေန ဧဝါ-ယောဇနာ။ [ဤစကားကို ထောက်၍ ယခုအခါ ဌာနံ ကရိုဏ်း ပီသစွာ မရွတ်နိုင်သူအတွက် ရဟန်းခံ ရှင်ပြုကြံစွ၌ (ရှင်လောင်းများ အတွက်ပါ) များစွာ စဉ်းစားသင့်သည်။

အာစရိယော-သည်၊ (ဝတ္တံ-ငှာ၊) သစေ န သက္ကောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-
 သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘောပိ-ဆရာ၊တပည့် နှစ်ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ (ဝတ္တံ-
 ငှာ၊) သစေ န သက္ကောန္တိ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ န ဝဇ္ဇတိ-
 မအပ်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဥဘောပိ-ဆရာ၊တပည့် နှစ်ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊
 (ဝတ္တံ-ငှာ၊) စေ သက္ကောန္တိ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ၊ ဣမာနိ-ဤသရဏတို့ကို၊ ဒဒမာနေန-ပေးသော
 သရဏံဂုံဆရာသည်၊ ဗုဒ္ဓံ+သရဏံ+ဂစ္ဆာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧကသမ္ပန္နာနိ-
 တစ်စပ်တည်း ဆက်စပ်သည်တို့ကို၊ အနုနာသိကန္တာနိ-နိဂ္ဂဟိတ်အဆုံးရှိသည်တို့ကို၊
 ကတွာ ဝါ-ပြု၍သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးနိုင်ကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓမံ + သရဏမံ +
 ဂစ္ဆာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိစ္ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ မကာရန္တာနိ-မအကွရာ အဆုံး
 ရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ ဝါ-ပြု၍သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးနိုင်ကုန်၏။

အနုနာသိကန္တာနိ။ ။ နာသိကံ-နာခေါင်းသို့ + အနုဂတံ-အစဉ်လိုက်သော
 နိဂ္ဂဟိတ်သံတည်း၊ အနုနာသိကံ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ရွတ်သောအခါ နာခေါင်းမှ လေထွက်
 အောင် ရွတ်ရသောကြောင့် “အနုနာသိက”ဟုလည်း ခေါ်သည်၊ အနုနာသိကံ+အန္တံ
 ယေသန္တိ အနုနာသိကန္တာနိ၊ (သရဏာနိ)။

ဧကသမ္ပန္နာနိ။ ။ ဧကတော-တပေါင်းတည်း+သမ္ပန္နာနိ-ဆက်စပ်သည်တို့တည်း၊
 ဧကသမ္ပန္နာနိ-တို့၊ “အနုနာသိက အဆုံးရှိအောင် ပေးသောအခါ ဧကသမ္ပန္နဖြစ်အောင်
 ပေးရမည်”ဟုရာ၌ နိဂ္ဂဟိတ်သည် ရှေ့သရကို မှီရသော ပုဗ္ဗာသယဗျည်းဖြစ်၍ “ခ”ဟု
 ရွတ်သောအခါ ခ၏မှီရာ အသရကို မှီရ၏၊ ထို့ကြောင့် ခနှင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ခွဲ၍ ရွတ်လို
 မရ၊ မှီရာသရတူသောကြောင့် “တစ်စပ်တည်း ရွတ်ရမည်”ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဣ-မ္မ-
 ယံ တို့ကို ရွတ်ရာ၌လည်း နည်းတူ၊ [အနုနာသိကန္တံ ကတွာ ဒါနကာလေ အန္တရာ
 ဝိစ္ဆေဒံ အကတွာ ဒါတဗ္ဗာနီတိ ဒေသေတံ ဧကသမ္ပန္နာနီတိ ဝုတ္တံ-ဇီကာ။] ဤဇီကာ၌
 “အန္တရာ ဝိစ္ဆေဒံ အကတွာ”ဟူသည် “ဗုဒ္ဓံ၌ ခံကို ရွတ်ရာဝယ် နိဂ္ဂဟိတ်သံနှင့် ဝေ
 နှစ်ရအကြား၌ အသံပြတ်သွားအောင် မရွတ်ရ”ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤစကားလည်း
 မကာရန္တံ ရွတ်ပုံနှင့် မရောနှောအောင် တားမြစ်သောစကားတည်း။

ယောဇနာ။ ။ ယောဇနာ၌ကား “ဗုဒ္ဓံနှင့် သရဏံကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံနှင့်
 ဂစ္ဆာမိကိုလည်းကောင်း ဤသုံးပုဒ်လုံး အကြားမရပ်ဘဲ တစ်စပ်တည်း ရွတ်ဆို၍ပေးရ
 မည်”ဟု ဆို၏၊ ဝိဘျုန္တံ တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်သည် ထုံးစံအတိုင်း ယတိဖြစ်၍ ရပ်ရိုးရှိ၏၊
 ထိုသို့မျှ မရပ်ရဘဲ ယောဇနာအဖွင့်ကိုလိုက်၍ တစ်စပ်တည်း ရွတ်ဆိုကြသူတို့လည်း
 ရှိပါပေသည်။ [ဧကသမ္ပန္နာနီတိ ဧကတော သမ္ပန္နာနိ၊ အနုနာသိကန္တံ ကတွာ ဒါနကာလေ
 ဗုဒ္ဓံ ဣတိ သရဏံ ဣတိ ပဒါနဉ္စ သရဏံ ဣတိ ဂစ္ဆာမိ ဣတိ ပဒါနဉ္စ
 အန္တရာဝိစ္ဆေဒမကတွာ ဧကသမ္ပန္နမေဝ ကတွာ ဒါတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကသ္မာ-
 တိဏ္ဍံ ပဒါနမန္တရာဗျဝဓာနဿ ကဿမိ အကွရဿ အဘာဝတော၊-ယောဇနာ။]

မကာရန္တာနိ။ ။ “ဗုဒ္ဓမံ”စသည်ဖြင့် မ် အကွရာ အဆုံးရှိသည်ကို “မကာရန္တာနိ”
 ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ မကာရန္တံ ရွတ်သောအခါ “ခမ်”ဝယ် ခ၏ မှီရာ အ သရကို

အဋ္ဌကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ နာမံ-အမည်ကို(ရှင်လောင်း၏အမည်ကို)၊ သာဝေတွာ-
 ကြားစေ၍၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ ဂစ္ဆာမိတိ-ဟူ၍၊ (ယံ-အကြင်စကားကို)၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ ဧကအဋ္ဌကထာယံပိ-တစ်ခုသော အဋ္ဌကထာ၌လည်း၊
 နတ္ထိ-မရှိ(မပါ)၊ ပါဠိယမ္ပိ-ပါဠိတော်၌လည်း၊ န ဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်၊
 (တံ-ထိုစကားသည်)၊ တေသံ-ထိုအဋ္ဌကထာဆရာတို့၏၊ ရုစိမတ္တမေဝ-အလိုရှိ
 အပ်သော စကားမျှသာတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-အတည်မယူထိုက်၊
 (ကသ္မာ-နည်း?)၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (အဟံ
 ဘန္တေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ယာဝဇီဝံ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊)
 အဝဒန္တဿ-မရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သရဏံ-သရဏသည်၊ န ကံပ္ပတိ-မပျက်၊
 ဣတိ-ကြောင့်၊ (န ဂဟေတဗ္ဗံ-အတည်မယူထိုက်)၊ [ဘန္တေ -အရှင်ဘုရား၊ အဟံ
 ဗုဒ္ဓရက္ခိတော-တပည့်တော် ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်ထက်ဆုံး၊ 'ဗုဒ္ဓံ-
 ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။]

အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပဒန္တိ -ကား၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိအာဒိဟိ-အစရှိ
 ကုန်သော၊ ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္ထံ-သုံးကြိမ်၊ ဥဘတော-နှစ်ဖက်ကုန်သော ဆရာတပည့်
 တို့၏၊ သဒ္ဓိယာ-စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ-ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တိဟိ-ကုန်သော၊
 ဣမေဟိ သရဏဂမနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒန္တိ-ကို
 လည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတ္ထ-ထိုပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါတို့တွင်၊
 ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ-ဥပသမ္ပဒါကို(သရဏဂုံဖြင့် ရဟန်းပြုပေးခြင်းကို)၊

“မိ”က မမှီသောကြောင့် ဓနုဒ်မ်ကို တစ်ဆက်တည်းရွတ်၍ မရ၊ အနည်းငယ်ဖြတ်၍
 ရွတ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ” ဟု ဆိုသည်၊ [ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာတိ မကာရန္တံ ကတွာ
 ဒါနသမယေ ဝိစ္ဆေဒံ ကတွာ၊-ဋီကာ။]

ယောဇနာ။ ။ ယောဇနာ၌ကား “ဗုဒ္ဓမ်နှင့် သရဏမ်တို့၏ အကြား၌လည်းကောင်း၊
 သရဏမ်နှင့် ဂစ္ဆာမိတို့၏ အကြား၌လည်းကောင်း ဖြတ်၍ ရွတ်ရမည်”ဟုဆို၏၊ ထို
 အဆိုအတိုင်းလည်း ဗုဒ္ဓမ်နှင့် သရဏမ်ကို ရွတ်သောအခါ ရွတ်ရိုးရွတ်စဉ်ထက်ပိုအောင်
 ခပ်ကြာကြာ ရပ်နား၍ ရွတ်ဆိုသော အလေ့အထလည်း ရှိကြပါပေသည်။ [ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာတိ
 ဝိစ္ဆေဒံ ကတွာ မကာရန္တံ ကတွာ ဒါနကာလေ တိဏ္ဍံ ပဒါနမန္တရာ ဧကသမန္တမကတွာ
 ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာဧဝ ကတွာ ဒါတဗ္ဗာနိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကသ္မာ? တိဏ္ဍံ ပဒါနမန္တရာဗျဝဓာနဿ
 နိဿရဿ(သရမရှိသော(မိ)အက္ခရာ၏) အတ္ထိဘာဝတော၊-ယောဇနာ။] ဤယောဇနာ၌
 “ဗုဒ္ဓမ်ပုဒ်နှင့် သရဏမ်ပုဒ်တို့၏ အကြားဝယ် “မိ”အက္ခရာခြားနေသည်”ဟု ဆိုထား၏၊
 အမှန်ကား “မိ”အက္ခရာသည် နှစ်ပုဒ်တို့၏အကြားက အက္ခရာမဟုတ်၊ ရှေ့ပုဒ်တွင်
 ပါဝင်သော နိဂ္ဂဟိတံ၏ ကာရိယဖြစ်သော “မိ”တည်း၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၏
 နိဂ္ဂဟိတန္တမကာရန္တံ အဖွင့်ကိုလည်း စဉ်းစားကြပါလေ၊ ဤ“နိဂ္ဂဟိတန္တမကာရန္တံ
 ရွတ်နည်းကို ကမ္ပဝါစာ၌လည်း ရွတ်နိုင်၏” ဟု ဝဇီရဗုဒ္ဓိမိန့်သည်။

ပရတော-နောက်၌၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာ-
 ထိုဥပသမ္ပဒါသည်၊ ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ သရဏမတ္တေန-သရဏမျှဖြင့်
 သာလျှင်၊ န ရဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အထမြောက်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန-ပဗ္ဗဇ္ဇာ
 သည်ကား၊ (ရဟတိ၌ စပ်၊) ဝါ-ကိုကား၊ (အနုညာတာဒေဝ၌ စပ်၊) ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ပရတော-နောက်၌၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ တိဟိ သရဏ
 ဂမနေဟိ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ-ဟူ၍၊ အနုညာတာဒေဝ-ခွင့်ပြုမြဲ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတရဟိပိ-၌လည်း၊ သရဏမတ္တေန-သာလျှင်၊ ရဟတိ-
 တက်ရောက်၏၊ ဝါ-အထမြောက်၏၊ [တသ္မာ၏နောက်၌ “သာ” ဟု တွေ့ရ၏၊
 ယသ္မာ၏ ရှေ့က ပဗ္ဗဇ္ဇာသည် တသ္မာ၏ နောက်၌သာ ပဓာနအားဖြင့် စပ်ရိုး
 ထုံးစံတည်း၊ ထို့ကြောင့် ရဟတိ၌ စပ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသာဟူသော ကတ္တာ
 ပုဒ်သည် ပါဠိထုံးစံမကျ၊] ဟိ-နိဂုံးကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်
 ရှိသော ဆံချခြင်း၊ သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း၊ သရဏဂုံပေးခြင်းဖြင့်၊ သာမဏေရဘူမိယံ-
 သာမဏေ၏ ဘုံ၌၊ ဝါ-သာမဏေ၏ ဖြစ်တည်ရာ အခိုက်အတန့်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-
 တည်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-။

ပန-ဆက်၊ ဒေ(ဒေသော)-ဤသာမဏေသည်၊ ဂတိမာ-သိတတ်သောဉာဏ်
 ရှိသူသည်၊ ဝါ-ဉာဏ်ထက်သူသည်၊ ပဏ္ဍိတဇာတိကော-ပညာရှိသူ၏ဖြစ်ဟူသော
 သဘောရှိသည်၊ (ဂတိမာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အထ-ထိုသို့
 ဖြစ်လသော်၊ အဿ-ထိုသာမဏေအား၊ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ-ထိုရှင်ပြုပေးရာ
 အရပ်၌ပင်၊ သိက္ခာပဒါနိ-သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗာနိ-ရွတ်ပြထိုက်ကုန်၏၊
 (ဆရာက ရွတ်ပြရမည်-ဟူလို၊ စာအုပ်မရှိသေး၍ ရှေးခေတ်က ဆရာကိုယ်တိုင်
 ရွတ်ပြရသည်၊ ထိုသို့ ရွတ်ပြခြင်းသည်ပင် တပည့်ကို ပို့ချခြင်းတည်း၊ ဤစကားကို
 ထောက်၍ သာမဏေအသစ်သည် ဆယ်ပါးသီလကိုမျှ မရသေးကြောင်း သိသာ၏၊)
 ကထံ-အဘယ်သို့၊ (ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗာနိ-ရွတ်ပြထိုက်ကုန်သနည်း?) ယထာ-အကြင်
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနိ-ရွတ်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊
 ဝါ-ဟောပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (တထာ-ထိုဟောပြတော်မူအပ်တိုင်းသော အခြင်း
 အရာအားဖြင့်၊) ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗာနိ-ရွတ်ပြထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊ 'အနုဇာနာမိ
 ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဝေရမဏိံတိ-ဟူ၍၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ-
 သည်၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သာမဏေရာနံ-တို့အား၊

ဧတ္တာဝတာ။ ။ ဧတ္တာဝတာတိ ဧတ္တေန ကေသဇ္ဇေဒနကာသာယတ္ထဒနသရဏ
 ဒါနေန၊-ယောဇနာ၊ “ဧတ္တာဝတာ၊ပေ၊ ဟောတိ” ဟူသော ဤဝါကျကိုထောက်၍
 “ဉာဏောသုဒ္ဓိဖြစ်အောင် ရွတ်ဆိုအပ်သော သရဏဂုံသုံးပါး၏ အဆုံး၌ သာမဏေ
 ဖြစ်ပြီ” ဟု မှတ်ပါ။ [ဘဝတိ ဧတ္တာတိ ဘူမိ၊ သာမဏေရဿ+ဘူမိ သာမဏေရဘူမိ။]

ဒသ-ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ အနုဇောနာမိ-၏၊ တေသု စ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့
 ခွဲလည်း၊ သာဏေရေဟိ-တို့သည်၊ သိက္ခိတုံ-ကျင့်ခြင်းငှာ၊ အနုဇောနာမိ-၏၊
 ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ပေ၊
 ဇာတရူပရဇေတပဋိဂ္ဂဟာဏာ ဝေရမဏိ-ဇာတရူပရဇေတပဋိဂ္ဂဟာဏာ ဝေရမဏိ
 သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဒဗ သိက္ခာပဒါနိ အနုဇောနာမိ။)]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အဟံ၊ပေ၊ သမာဒိယာမိတိ-၍၊
 ဧဝံ-သို့၊ သရဏဒါနံ ဝိယ-သရဏဂုံပေးခြင်းကိုကဲ့သို့၊ သိက္ခာပဒါနမ္ပိ-သိက္ခာပုဒ်
 ပေးခြင်းကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဘန္တေ-ဘုရား၊ အဟံ-ဣတ္ထန္တမော-
 တပည့်တော် ဤအမည်ရှိသူသည်၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်ထက်ဆုံး၊ ပါဏာတိပါတာ
 ဝေရမဏိ-ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိဟူသော၊ သိက္ခာပဒ်-ကို၊ သမာဒိယာမိ-
 ဆောက်တည်ပါ၏၊] တံ-ထိုစကားသည်၊ ပါဠိယံ-၌၊ နေဝ အတ္ထိ-မရှိ(မပါ)၊

ဝေရမဏိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ဝေရမဏိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဝေရမဏိ”ဟုလည်း
 ကောင်း ပါ၌နှစ်မျိုး တွေ့ရ၏၊ ထိုတွင် ဝေရမဏိပါ၌သာ အသင့်တည်း၊ ဘာကြောင့်
 နည်း? အပေါင်းနှင့် အစိတ်သည် အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်း
 ကောင်း တူမြဲတည်း၊ ဤနေရာ၌ ဒသ သိက္ခာပဒါနိသည် အပေါင်းဖြစ်၍ ဒုတိယာ
 ဝိဘတ်ဖြင့် ရှိရကား “ဝေရမဏိ”ဟူသော အစိတ်ပုဒ်တို့၌လည်း ဒုတိယာဝိဘတ်ပင်
 ရှိရမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဝေရံ+မဏတိ ဟိံသတိတိ ဝေရမဏိ၊ မနဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊
 မနဓာတ်သည် ဟိံသာအနက်ကို ဟော၏၊ ဝေရံ-ပါဏာတိပါတစသော အကုသိုလ်
 ဘေးရန်ကို+မဏတိ ဟိံသတိ-ညှင်းဆဲ သတ်ဖြတ်တတ်၏၊ ဝါ-ခြိမ်းခြောက်တတ်၏၊
 ဣတိ ဝေရမဏိ။ [ရန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ဖြစ်သောကြောင့် ပါဏာတိပါတစသော
 အကုသိုလ်ကို ဝေရ(ရန်)ဟု ဖလူပစာရအားဖြင့် ဆိုသည်။]

တစ်နည်း။ ။ “ဝိရမတိ ဧတာယာတိ ဝေရမဏိ၊ ဝိပုဗ္ဗ ရမုဓာတ်နောင် ယုပစ္စည်း
 ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်း”ကြ၍ “ဝေရမဏိ”ဟုလည်း ရွတ်ဆိုကြသေး၏၊ ဝေရမဏိတိ
 ဝေရဟေတုတာယ ဝေရသညိတံ (ရန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် ဝေရ-
 -ု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော) ပါဏာတိပါတာဒိ ပါပမ္မံ မဏတိ (ညှင်းဆဲတတ်၏)
 မယိ ဣဓ ဌိတာယ (ငါတည်းဟူသော ကုသိုလ်စေတနာသည် ဤသူ့သန္တာန်၌ တည်ရှိ
 လသော်) ကထံ အာဂစ္ဆသိ (အသင် အကုသိုလ်သည် ဘယ်နည်းဖြင့် လာရအံ့နည်း?)
 ဣတိ ဝါ တဇ္ဇန္တိ ဝိယ နိဟရတိ (ဤသို့ ခြိမ်းခြောက်သကဲ့သို့ နှင်ထုတ်တတ်၏)
 ဣတိ ဝေရမဏိ၊ [ဤကား ပထမနည်း၏ သာဓကတည်း၊ ဤအလို ဝေရမဏိကို
 ဣကာရန္တသမာသံပုဒ်ဟု မှတ်ပါ၊] ဝိရမဏတိ ဧတာယာတိ ဝါ ဝိရမဏိတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ
 နိရတ္ထိနယေန (ပိ၏ ဣကို ဧပြုခြင်းဟူသော ဝဏ္ဏဝိကာရနိရတ္ထိနည်းပြင့်) ဝေရမဏိတိ
 ဝုတ္တံ၊ [ဒုတိယနည်း၏ သာဓက၊ ဤအလို ဤကာရန္တ ကိတ်ပုဒ်ဟု မှတ်ပါ။-သာရတ္ထ။
 [ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ စသည်တို့၏ အနက်ကို ထုံးစံအတိုင်း ပေးပါ၊ ရုပ်ပုံ
 ရှင်ကျင့်ဝတ်၌လည်း ပြထားသည်။]

အဋ္ဌကထာသု-အခြားသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ (မပါ။) တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ယထာပါဠိယာဝ-အကြင် အကြင်ပါဠိတော်အတိုင်းအားဖြင့်သာလျှင်၊
 ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း)ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရှင်အဖြစ်
 သည်၊ သရဏဂမနေဟေဝ-သရဏဂုံသုံးပါးတို့ဖြင့်သာ၊ သိဒ္ဓါ-ပြီးစီး၏၊ သိက္ခာပဒါနိ
 ပန-တို့ကိုကား၊ ကေဝလံ-ချပေးမှုမဖက်သက်သက်၊ သိက္ခာပရိပူရဏတ္ထံ-သိက္ခာကို
 ဖြည့်ကျင့်နိုင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဇာနိတဗ္ဗာနိ-သိထိုက်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 တာနိ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ အာဂတနယေန-လာသောနည်းဖြင့်၊
 ဥဂ္ဂဟေတု-သင်ယူခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တဿ-မစွမ်းနိုင်သော ရှင်လောင်းအား၊
 ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘာသာဖြင့်၊ (မြန်မာ
 ဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ-ဟူလို၊) အတ္ထဝသေနပိ-အနက်
 အဓိပ္ပာယ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ အာစိက္ခိတု-ပြောပြခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။

ပန-ဆက်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ (သာမဏေသစ်
 သို့မဟုတ် ရဟန်းသစ်ကိုယ်တိုင်) သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ-ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာပုဒ်
 တို့ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိသေး၊ သင်္ဃာဋီပတ္တစိဝရဓာရဏဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု-သင်္ဃာတိ-
 ကြီး၊ သပိတ်၊ သင်္ဃာတိကို ဆောင်ယူပုံ၊ ရပ်ပုံ၊ ထိုင်ပုံ အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊
 (သင်္ဃာဋီဖြင့် ရဟန်းသစ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊ ဓာရဏဟူသည် သပိတ်ကိုပုံ၊
 သင်္ဃာတိ-ဝတ်ပုံတည်း၊) ပါနဘောဇနာဒိဝိမိမိ စ-သောက်ခြင်း၊ စားခြင်းအစရှိသော

ပဗ္ဗဇ္ဇာဟိပေ ဝဋ္ဋတိ။ ။ သရဏဂုံသုံးပါး ပီသလျှင် သာမဏေအဖြစ် ပြီးစီး၏။
 မိမိ ဖြည့်ကျင့်ရမည့် သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုကား “ဤသိက္ခာပုဒ်၊ ဤသိက္ခာပုဒ်များ” ဟု သိဖို့ရာ
 ရွတ်ပြပေးရမည်-ဟူလို၊ ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော ရဟန်းသစ်သည် မိမိ
 ဖြည့်ကျင့်ရမည့် ၂၂၇ သွယ် စသောသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ချက်ချင်းအရကျက်ဖွယ် မလို၊
 တဖြည်းဖြည်း သိရသကဲ့သို့၊ ဤသာမဏေတို့၌လည်း သိက္ခာပုဒ် ဆယ်ပါးကို ဉာဏ်
 မထက်လျှင် ချက်ချင်း ပို့ချ၍ပေးဖွယ် မလို၊ ရှေး မြန်မာခေတ်ကမူ သာမဏေမပြုမီကပင်
 ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို အရကျက်စေတော်မူကြ၏။ ထိုသို့ အရကျက်စေနိုင်လောက်အောင်
 အချိန်ရလျှင် ကောင်းသော နည်းလမ်းပင်တည်း။

ဆက်ဦးအံ့။ ။ သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုကား မြန်မာဘာသာဖြင့်
 ဖြစ်စေ၊ ဆိုင်ရာလူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ ပြောပြသင့်သည်။ ထိုသို့ ပြောပြရာ၌
 “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-သူ့ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရခြင်း” စသည်ဖြင့်
 သိက္ခာပုဒ်ကို ရေတွက်ပြသကဲ့သို့ ပြောပြရမည်။ “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ
 သမာဒိယာမိ” ဟု လူများ ဆောက်တည်သကဲ့သို့ “သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ” ဟု
 ထည့်၍ ပြောပြဖွယ်မလို၊ ဘာကြောင့်နည်း? သာမဏေများမှာ လူတို့ကဲ့သို့ သိက္ခာပုဒ်
 ဆယ်ပါးကို တမင်တကာ ဆောက်တည်ဖွယ်မလို၊ သရဏဂုံသုံးပါး၏ အဆုံး၌
 သာမဏေဖြစ်၍ အလိုလို သိက္ခာပုဒ်တို့ တည်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အစီအရင်၌လည်းကောင်း၊ ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သည်။န ဟောတိ-မဖြစ်သေး၊
 (သုရုသုရုကာရက သိက္ခာပုဒ်ကို မသိ၍ မသောက်တတ်၊ ဘောဇနဆိုင်ရာ
 သိက္ခာပုဒ်တို့ကို မသိ၍ မစားတတ်သေး၊) တာဝ-ထိုမကျွမ်းကျင်သေးသမျှကာလ
 ပတ်လုံး၊ ဘောဇနသာလံ ဝါ-ဆွမ်းစားဇရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ သလာက
 ဘာဇနဋ္ဌာနံ ဝါ-စာရေးတံမဲဝေရာ အရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ အညံ-အခြားသော၊
 တထာဂူပဋ္ဌာနံ ဝါ-ထိုသို့ သဘောရှိသော ဇရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ (အများ
 စုဝေးရာ အရပ်မျိုးတည်း၊) န ပေသေတဗ္ဗော-မစေလွှတ်ထိုက်၊ သန္တိကံာဝစရော
 ယေဝ-ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အနီး၌ လှည့်လည်သူကိုသာ၊ ကာတဗ္ဗော-
 ပြုထိုက်၏၊ (အနားမှာ နေစေရမည်-ဟူလို) ဗာလဒါရကောဝိယ-cယ်ရွယ်သော
 ကလေးကိုကဲ့သို့၊ ပဋိဇေဂ္ဂိတဗ္ဗော-စောင့်ရှောက်ထိုက်၏။

အသ-ထို သာမဏေသစ်အား၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ-
 အပ်စပ်သော အကြောင်းအရာ၊ မအပ်စပ်သော အကြောင်းအရာကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-
 ပြောပြထိုက်၏၊ [သဗ္ဗမဿ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ ဒသသိက္ခာပဒဝိနိမုတ္တံ
 ပရာမာသာမရာမာသာဒိဘောဒံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ဋီကာ၊] နိဝါသန
 ပါရုပနာဒိသု-သင်းပိုင်ဝတ်ခြင်း၊ ဧကသီရန်းခြင်း အစရှိကုန်သော၊ အဘိသမာ
 စာရိကေသု-အဘိသမာစာရိကဝတ်တို့၌၊ ဝိနေတဗ္ဗော-ဆုံးမထိုက်၏၊ တေနာပိ-
 ထိုသာမဏေသစ်သည်လည်း၊ (သိက္ခိတဗ္ဗံ၌ စပ်)၊ အနုဇာနာမိပေ၊ နာသေတန္တိ-
 ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပရတော-နောက်၌၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ ဒသ-
 ကုန်သော၊ နာသနဂါနိ-အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့ကို၊
 အာရကာ-ဝေးစွာ၊ ပရိဝေဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ အဘိသမာစာရိကံ-ကို၊
 ပရိပူရေန္တေန-ဖြည့်ကျင့်လျက်၊ ဒသဝိခေ-ဆယ်ပါးအပြားရှိသော၊ သီလေ-၌၊
 သာဓုကံ-ကောင်းစွာ၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ-ရှင်ဖြစ်ပုံကို ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားသည်၊
 နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

အဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗော။ ။ အဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗောတိ
 ဣမိနာ သေခိယဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိ အဘိသမာစာရိကသီလမနေန ပူရေတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ စ
 ကတ္တဗ္ဗဿ အကရဏေ အကတ္တဗ္ဗဿ စ ကရဏေ ဒဏ္ဍကမ္မာရဟော ဟောတီတိ
 ဒိပေတိ၊-ဋီကာ၊ အဘိသမာစာရိက၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို တတိယပါရာဇိက အာနာပါန
 အခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ။

ဒုတိယမာရကထာ

၃၅။ မယ့်ခေါ် ဘိက္ခုဝေတိ (ပဒဿ)-၏၊ မယာ-ငါသည်၊ (အနုပတ္တာ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော-သည်၊ (ဟောတိ၊) အထ ဝါ-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ မယ့်-ငါ၏၊ ယော ယောနိသော မနသိကာရော-အကြင် ယောနိသော မနသိကာရသည်၊ (အတ္ထိ) တေန ဟေတုနာ-ထိုယောနိသော မနသိကာရဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အနုပတ္တာ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ (မယာတိ ဝတ္ထဗ္ဗံ၌ စပ်၊) အနုပတ္တာတိ၊ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါ၌၌၊ ဝိဘတ္ထိ-ဝိဘတ်ကို၊ ပရိဏာမေတွာ-ပြောင်းလွှဲစေ၍၊ မယာတိ-မယာဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ [အထ ဝါ တက်အပ်သော ဤနည်း၌ “မယ့်-ငါ၏” ဟု အနက်ပေး၍ ယောနိသော မနသိကာရော၌ စပ်ပါ၊ အနုပတ္တာ၏ ကတ္တာအဖြစ်ဖြင့် စပ်လိုသောအခါ မယ့်ကို တတိယာဝိဘတ် ပြောင်းလွှဲ၍ “မယာ” ဟု ဆိုပါ-ဟူလို။]

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်၌ ရဟန်းတော်များအတွက် “အနုပါပုဏာထ” ဟု တိုက်တွန်းသော စကားတော်ကို တွေ့ရ၏။ “ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ တုက်တွန်းတော် မူဖွယ် လိုပါသေးသလား?” ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကို ဤ ဝိမတိဋီကာအတိုင်းသိပါ။ [ပါဠိယံ အနုတ္တရံ ဝိမုတ္တိံ အနုပါပုဏာထာတိ ခိဏာသဝါ မယံ၊ ကိံ အမှာကံ ပဓာနေနာတိ ဝါသနာဒေါသေန ဝေါသာနံ အနာပဇ္ဇိတွာ ပန္နေသု သေနာသနေသု ဖလသမာပတ္တိယာဝ ဝိတိနာမနတ္ထံ တံ ဒိသွာ အညေသမ္ပိ ဒိဋ္ဌာနဂတိ သမာပဇ္ဇနတ္ထဉ္စ ဩဝါဒတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဝိမတိဋီကာ၊ ရဟန္တာဖြစ်သော်လည်း ရှေးက ပါလာသော အထုံ ဝါသနာသည် မပျောက်သေး၊ ဤနေရာ၌ “ငါတို့မှာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ဘာလုပ်စရာ လိုသေးတုန်း” ဟု မာနဝါသနာကလေး ပါနေသူများအတွက် “ဝါသနာဒေါသေန” ဟု ဆိုသည်။]

ဘဒ္ဒိဝဂ္ဂိယကထာ

၃၆။ ဘဒ္ဒိဝဂ္ဂိယာတိ(ဧတ္ထ-၌၊ ဂုဠတ္ထံ-ကို)၊ ကိရ(ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသောမိ-ထုတ်၍ ပြဦးအံ့)၊ တေ ရာဇကုမာရာ-ထိုမင်းသားတို့သည်၊ ရူပေန စ-ရုပ်အဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ စိတ္တေန စ-စိတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒကာ-ကောင်းကုန်၏၊ စ-ကောင်းရုံသာ မကသေး၊ ဝဂ္ဂဗန္ဓေန-အစုဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည် ကုန်၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ တေန ဟိ ဝေါတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝေါကာရော-ဝေါအကွရာသည်၊ နိပါတမတ္ထော-နိပါတ်မျှသာ တည်း၊ ဓမ္မစက္ခု၊ ဥဒပါဒိတိ-ကား၊ ကေသဉ္စိ-အချို့သော မင်းသားတို့၏၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ ကေသဉ္စိ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ ဥဒပါဒိ၊ ကေသဉ္စိ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ဥဒပါဒိ၊ ဟိ-မှန်၊ တယောပိ-သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန် သော၊ ဧတေ မဂ္ဂါ-တို့ကို၊ ဓမ္မစက္ခုတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ တေ-

ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယမင်းသားတို့သည်၊ တုဏှိလဇာတကေ-တုဏှိလဇာတ်၌၊ တိသ-
 သုံးကျိပ်သော၊ ဓုတ္တာ-သေသောက်ကြူးတို့သည်၊ အဟေသံ ကိရ-ဖြစ်ကုန်သတတ်၊
 အထ-ထိုအခါ၌၊ တုဏှိလောဝါဒံ-တုဏှိလဝက်၏ ဩဝါဒကို၊ သုတွာ-နာရ၍၊
 ပဉ္စသီလာနိ-ငါးပါးသီလတို့ကို၊ ရက္ခိသု ကိရ-စောင့်ကြကုန်သတတ်၊ ဣဒံ-ဤ
 ငါးပါးသီလကို စောင့်ခဲ့ကြခြင်းသည်၊ နေသံ-ထိုမင်းသားတို့၏၊ ပုဗ္ဗကမ္မံ-ရှေး၌
 ဆည်းပူးအပ်သော ကောင်းမှုတည်း။ [အကျယ်ကို ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဆက္ကနိပါတ်၊
 ခရပုတ္တဝဂ်၊ တုဏှိလဇာတ်အဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။]

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ။ ။ ဘဒ္ဒံ ရူပဉ္စ စိတ္တဉ္စ ဧတေသမတ္ထိတိ ဘဒ္ဒကာ၊ ဝဂ္ဂဗန္ဓနံ ဝဂ္ဂေါ၊
 ဥတ္တရပဒလောပေန၊ ဝဂ္ဂေန စရန္တိတိ ဝဂ္ဂိယာ၊ ဘဒ္ဒကာ စ တေ ဝဂ္ဂိယာ စာတိ
 ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ၊ ကကာရလောပေနာတိ အတ္ထံ ဒသေန္တော အာဟ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာတိအာဒိ-
 ယောနော၊ ဤသို့ ယောနောဖွင့်သော်လည်း “ဘဒ္ဒါနံ-ရုပ်အဆင်း စိတ်အားဖြင့်
 ကောင်းမြတ်ကုန်သော မင်းသားတို့၏၊ ဝဂ္ဂေါ-အစုတည်း၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂေါ-အစု၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂေ+
 ဘဝါ-ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ” ဟု ပြုမှ ရိုးရာကျမည်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ကဲ့သို့တည်း။

ဥရုဝေလပါဠိဟာရိယကထာ

၃၇။ ပမုခေါတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမော-ရှေ့သွားသည်၊ ပါမောက္ခောတိ-ကား
 ဥတ္တမော-အမြတ်ဆုံးသည်၊ ဝိသုဒ္ဓပညော-အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော
 ပညာရှိသူသည်၊ (ဟောတိ)။

၃၈။ အနုပဟစ္စာတိ-ကား၊ အဝိနာသေတွာ-မပျက်စီးစေမူ၍၊ (ရိုက်လျှင်
 ပျက်စီး၏၊ မရိုက်မူ၍-ဟူလို၊) တေဇော တေဇန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-ကိုယ်တော်၏၊
 တေဇော-တန်ခိုးဖြင့်၊ နာဂဿ-နဂါး၏၊ တေဇံ-ကို၊ (“ယံနုန ပရိယာဒိယေယျံ”
 ၌ စပ်၊) ပရိယာဒိယေယျန္တိ-ကား၊ (ယံနုန) အဘိဘဝေယျံ-အကယ်၍ လွမ်းမိုးရ
 ပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ (ယံနုန)ဝိနာသေယျံ-အကယ်၍ ပျက်ဆီးရ
 ပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ မက္ခန္တိ-ကား၊ ကောဓံ-ဒေါသကို၊ (အသဟမာနော၌
 စပ်၊) နတေဝ စ ခေါ အရဟာ ယထာ အဟန္တိ-ဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝဒတိ၌
 စပ်၊) အတ္တာနံ-မိမိကို၊ အဟံ-ငါသည်၊ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊
 မညမာနော-မှတ်ထင်နေသည်၊ (ဟုတွာ) ဝဒတိ-ပြောဆို၏။

ပရိယာဒိယေယျံ။ ။ ပရိ+အာပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် ဒီဝါဒိ ယပစ္စည်း၊ “ထက်ဝန်းကျင်+
 ပိုင်းခြား၍+ယူရပါမူကား” ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ “ကုန်ခန်းစေရပါမူကား” ဟု ဝေါဟာရတ္ထဖြစ်၏၊
 အဘိဘဝေယျံ ဝိနာသေယျံတို့ကား အဓိပ္ပာယ်ထွချည်းတည်း၊ ယောနော၌ကား
 အဘိဘဝေယျံ ဝိနာသေယျံတို့ကိုပင် “သဒ္ဒတ္ထ” ဟု ဆိုလေသည်။

၃၉။ နေရဇ္ဇာယံ ဘဂဝါတိအာဒိကာ-နေရဇ္ဇာယံ ဘဂဝါအစရှိကုန်သော၊ ဂါထာယော-တို့ကို၊ ပစ္စာ-သံဂါယနာတင်ရာ နောက်အခါ၌၊ ပက္ခိတ္တာ-ထည့်အပ်ကုန်ပြီ။

၄၄။ ဝိသဇ္ဇေယျန္တိ-ကား၊ သုက္ခာပနတ္ထာယ-ခြောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပသာရေတွာ-ဖြန့်၍၊ ထပေယျံ-ထားရပါမူကား၊ (ယန္တုန-ကောင်းလေစွာ) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဘန္တေ၊ ဟတ္ထံ-လက်တော်ကို၊ အာဟရ-ရှေးရှုဆောင်တော်မူပါ၊ (မြောက်တော်မူပါ) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒန္တော ဝိယ-(မပြောသော်လည်း) ပြော သကဲ့သို့၊ ဩဏတော-အောက်သို့ ညွတ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာဟရဟတ္ထော- အာဟရတ္ထ မည်၏၊ ဥယျာဇေတွာတိ-ကား၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-လွတ်လိုက်၍၊ (ပဌမတရံ အာဂန္တော အဂျာဂါရေ နိသိဒိတိ၌ စပ်)၊ အဂ္ဂိဘာဇေနာနိ-မီးအိုးခင်းတို့ကို၊ မန္ဒာမုခိယောတိ-မန္ဒာမုခိတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏။

၅၁။ စိရပဋိကောတိ-ကား၊ စိရကာလတော-ကြာမြင့်စွာသော ကာလမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ (အဘိပ္ပသန္တာ၌ စပ်)။

၅၂။ ကေသမိဿန္တိ အာဒိသု-ပါဠိရပ်တို့၌၊ ကေသာ ဧဝ-ဆံပင်တို့သည်ပင်၊ ကေသမိဿ-ကေသမိဿ မည်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဇဠာမိဿ စသောပုဒ်တို့၌၊ ဧသနယော-ဤနည်းတည်း၊ ခါရိကာဇန္တိ-ကား၊ ခါရိဘာရော-ရသေ့ပရိက္ခရာ ဟူသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးရှိသော ထမ်းပိုးတည်း။

အာဟရဟတ္ထော စသည်။ ။ အာဟရ+ဟတ္ထံတိ ဝဒတိတိ အာဟရဟတ္ထော- လက်ကို ရှေးရှုဆောင်ပါ (လက်လှမ်းပါ) ဟု ဆိုသူ၊ အာဟရဟတ္ထော ဝိယာတိ အာဟရဟတ္ထော-ထိုသူနှင့်တူသော၊ ကကုဇော-ခတက်ပင်၊ မန္တံ-ငယ်သော(ကျဉ်းသော)+ မုခံ ယာသံ အတ္ထိတိ မန္ဒာမုခိယော၊ နှ၌ ဒီဃပြု။ (ကျဉ်းသော မျက်နှာဝရှိသော မီးအိုးခင်းတို့) ကေသမိဿ၌ ဆံပင်တို့နှင့် ရောနှောနေသော အခြားဝတ္ထုကို ယူမည်စိုး၍ “ကေသာ ဧဝ”ဟု ဖွင့်သည်၊ တစ်ယောက်၏ ဆံပင်၌ ရောထွေးနေသော အခြား တစ်ယောက်၏ ဆံပင်ကို “မိဿာ+ကေသော ကေသမိဿော”ဟု ဆိုသည်။

ခါရိကာဇန္တိ ။ ခါရိသဒ္ဓါသည် ရသေ့တို့၏ ပရိက္ခရာဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ [ခါရိတိ အရဏိကမဏ္ဍလသုဇာဒယော(ပွတ်ခုံ၊ ပွတ်ကျည်၊ ရေကယား၊ ယောက်မ အစရှိကုန်သော)တပသပရိက္ခရာ၊-သီလက္ခန္ဓံ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ္တန္တ။] ကာသေဒ္ဓါသည် ထမ်းပိုး ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဘာရသဒ္ဓါကား ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ခါရိ+ဘာရော ယဿာတိ ခါရိဘာရော (ကာဇော)-ရသေ့ပရိက္ခရာဟူသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးရှိသော ထမ်းပိုး”ဟု ကြံပါ။ ခါရိကာဇမိဿမှ ခါရိကာဇေကို ယူသောကြောင့် “ခါရိကာဇောတိ”ဟု ရှိရမည်၊ ကာသေဒ္ဓါ ပုလ္လိင်တည်း၊ “ခါရိဘာရိတော-ရသေ့ပရိက္ခရာ တို့ဖြင့် ပြည့်သော + ကာဇော ခါရိကာဇော”ဟု ပြု။

ဥရဝေလပါဠိဟာရိယကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမကထာ

၅၅။ လန္ဠိဝနေတိ-ကား၊ တာလုယျာနေ-ထန်းဥယျာဉ်၌၊ သုပ္ပတိဋ္ဌေ
 စေတိယေတိ-ကား၊ အညတရသ္မိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝဋ္ဋရက္ခေ-
 ပညောင်ပင်၌၊ (ဝိဟရတိ၌ စပ်)၊ ဧတံ-ဤသုပ္ပတိဋ္ဌဟူသော အမည်သည်၊ တဿ-
 ထိုပညောင်ပင်၏၊ နာမံ-အမည်သည်၊ (ဟောတိ)ကိရ-ဖြစ်သတတ်၊ [ပညောင်ပင်
 ကိုပင် လူတို့က နတ်သစ်ပင် (နတ်ကြီးနေရာ သစ်ပင်)ဟု ယူဆ၍ စေတိအမှတ်
 ဖြင့် ကိုးကွယ်ကြသည်။] ဒွါဒသနဟုတေဟိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဧကံ
 နဟုတံ-တစ် နဟုတသည်၊ ဒသသဟသာနိ-ဆယ်ထောင်တို့တည်း၊ (ဝါ-
 တစ်သောင်းတို့တည်း၊) အဇ္ဈဘာသီတိ-ကား၊ တေသံ-ထိုဗြာဟ္မဏ၊ ဂဟပတိတို့၏၊
 ကင်္ခါဇ္ဈေဒနတ္ထံ-ယုံမှားသံသယကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဘာသိ-မိန့်
 တော်မူပြီ၊ ကိသကောဝဒါနောတိ-ကား၊ တာပသစရိယာယ-ရသေ့တို့၏အကျင့်
 ဖြင့်၊ ကိသသရိရတာ-ကြုံလိုသောကိုယ် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိသကောတိ-
 ကိသကဟူ၍၊ လဒ္ဒနာမာနံ-ရအပ်သောအမည် ရှိကုန်သော၊ တာပသာနံ-ရသေ့တို့ကို၊
 ဩဝါဒကော-ဆုံးမတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ အနုသာသကော-သွန်သင်တတ်သော
 ဆရာကြီးသည်၊ သမာနော-ဖြစ်ပါလျက်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အထ ဝါ-
 ထိုပြင်တစ်နည်းကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ကိသကော-ကြုံလိုပိန်ချိုးသော၊ တာပသော-
 သည်၊ သမာနော-လျက်၊ ဝဒါနော စ-သူတစ်ပါးတို့ကို ဆုံးမတတ်သူသည်လည်း၊
 (သမာနော-လျက်) အညေ-အခြားသော ရသေ့တို့ကို၊ ဩဝေဇ္ဈော-ဆုံးမတတ်သူ
 သည်၊ အနုသာသဇ္ဈော-သွန်သင်တတ်သူသည်၊ (ဟုတွာ)ဝိ-ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊

ကိသကောဝဒါနော။ ။ “တာပသစရိယာယ၊ပေ၊ လဒ္ဒနာမာနံ တာပသာနံ”ကို
 ကြည့်၍ “ကိသန္တိ (တစ်နည်း) ကိသန္တိတိ ကိသကာ”ဟု ပြု၊ ရသေ့တို့၏အကျင့်ကို
 ကျင့်ကြရသဖြင့် ဝဝဖြိုးဖြိုး မရှိကြ၊ ကြုံလိုသော ကိုယ်ကာယရှိကြသော ရသေ့များကို
 “ကိသက”ဟု ခေါ်သည်၊ ကိသဓာတ်+ဏှပစ္စည်း၊ ယောဇနာ၌ကား “ကိသော+ကော
 (အတ္တာ) ဧတေသန္တိ ကိသကာ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍၊ ကသဒွါသည် “အတ္ထ-သရိရ”
 အနက်ဟောဟု ကြံလေ၏၊ “ဩဝဒတိတိ ဩဝဒါနော” အဝပုဗ္ဗ+ဝဒဓာတ်၊ အာန
 ပစ္စည်း၊ ယောဇနာ၌ကား ယုပစ္စည်း ကြံ၍ ဂါထာဗန္ဓုဖြစ်သည့်အတွက် အကို ဒီဃပြုဟု
 ဆိုလေသည်၊ “ကိသကော+ဩဝဒါနော ကိသကောဝဒါနော-ရသေ့တို့၏ ဩဝါဒါစရိယ
 ဆရာကြီး”။

အထ ဝါ။ ။ ဤဒုတိယနည်း၌ကား “ကိသတိတိ ကိသကော-ကြုံလိုပိန်ချိုးသော
 ရသေ့၊ ဩဝဒတိတိ ဩဝဒါနော၊ ကိသကော+ဟုတွာ ဩဝဒါနော၊ ကိသကောဝဒါနော”
 ဟု ကမ္မဓာရည်းပြု၊ “မိမိက ရသေ့ဖြစ်၍ အခြားရသေ့တို့ကိုလည်း ဆုံးမသွန်သင်ရသော
 ဩဝါဒါစရိယဆရာကြီး ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ရသေ့တို့၏ အလုပ်ဖြစ်သော
 မီးပူဇော်မှုကို ပယ်စွန့်ရသနည်း?” ဟုလို။

ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ကထံ ပဟိနန္တိ-ကား၊ ကေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ပဟိနံ-ပယ်စွန့်အပ်သနည်း?၊ ဣဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ဣံ ဝုတ္တံ ဟောတိ) ဥရုဝေလဝါသိ-ဥရုဝေလအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော ကဿပ၊ တံ-သည်၊ အဂ္ဂိပရိစာရကာနံ-မီးကို လုပ်ကျွေးတတ်ကုန်သော၊ တာပသာနံ-တို့၏၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ သြဝါဒါစရိယော-သြဝါဒပေးတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ [“သြဝါဒဒါယကာစရိယော” ဟု ဆိုလိုလျက် ဒါယကပုဒ်ကို ချေထားသည်၊] သမာနော-လျက်၊ ဣံ-အဘယ်ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ဝါ-မြင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဟာသိ-ပယ်ရ စွန့်ရသနည်း?၊ တံ-သင့်ကို၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေး၏၊ ကေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ တဝ-၏၊ ဝါ-သည်၊ အဂ္ဂိဟုတံ-မီးပူဇော်မှုကို၊ ပဟိနံ-ပယ်စွန့်အပ်သနည်း၊ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

ဒုတိယဂါထာယ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ရူပါဒိကေ-ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ ဧတေ ကာမေ-ဤကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိယော စ-မိန်းမတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယညာ-ယဇ်တို့သည်၊ အဘိဝဒန္တိ-ပြည့်စုံနိုင်၏ ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ သွာဟံ(သော+အဟံ)-ထို တပည့်တော်သည်၊ သဗ္ဗဗွိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ရူပါဒိကံ-ရူပါရုံအစရှိသော၊ ဧတံ ကာမပ္ပဘောဒံ-ဤကာမအပြားကို၊ ခန္ဓုပဓိသု-ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိတို့၌၊ မလန္တိ-အညစ်အကြေးဟူ၍၊

ယညာ အဘိဝဒန္တိ။ ။ ဋီကာ၌ “ယာဂဟေတု ဣဇ္ဈန္တိတိ ဝဒန္တိ” ဟု ဖွင့်၏၊ ထို အဖွင့်ကို ထောက်၍ “ယညာ-ယဇ်ပူဇော်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်” ဟု ဟိတ်အနက် ပေးရမည်ကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ သို့သော် နောက်၌ “ယသ္မာပေ၊ မလမေဝ ဝဒန္တိ” ဟု အနိယမဝါကျ ထည့်ရာဝယ် “ဣမေ ယညာ” ဟု ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ထည့်ထားသော ကြောင့် ဤနေရာ၌လည်း ယညာသည် “ဝဒန္တိ” ၏ ကတ္တားသာတည်း၊ “ယာဂဟေတု ဣဇ္ဈန္တိ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်ကား “ဝဒန္တိ” ၏ ဝဒနာကာရကို အပိုထည့်၍ ဖွင့်ခြင်းသာဟု မှတ်ယူ။

မှတ်ချက်။ ။ “ယညာ အဘိဝဒန္တိ-ယဇ်တို့က ပြောကြသည်” ဟု ဆိုရာ၌ “ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကြောင့် ပြည့်စုံနိုင်၏” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မပြောတတ်သော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ တင်စားသော တဒ္ဓမ္မုပစာတည်း၊ ယဇ်တို့က “ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကြောင့် ရူပ သဒ္ဓ၊ စသည်အာရုံ၊ ကာမဂုဏ်ကို၊ ပြည့်စုံစေနိုင်ကြ၏” ဟု ပြောကြသည်-ဟုလို၊ ဤယဇ်ဟူသည်လည်း ဒါနပြုခြင်းမျိုးပင်တည်း၊ ဒါနကို တစ်ခါတရံ အကြီးအကျယ် ပြုခြင်းမျိုးကို “ယိဋ္ဌ” ဟု ခေါ်သည်၊ နေ့စဉ် ပြုခြင်းမျိုးကို “ဟုတ” ဟု ခေါ်သည်၊ “ဒါနတော ဘောဂဝါ” နှင့်အညီ ထို ယိဋ္ဌ၊ ဟုတတို့သည် ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ စသည်အာရုံ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကိုသာ ပြည့်စုံစေနိုင်ကြသည်။

ခန္ဓုပဓိသု။ ။ ပါဠိတော်လာ ဥပဓိသုကို “ခန္ဓုပဓိသု” ဟု ဖွင့်၏၊ ဥပရှေးရှိသော “ဓ” ဓာတ်သည် “တညရာ” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ “ဥပဓိယတိ ဧတ္တာတိ ဥပဓိ” ဟုပြု။

ဥတ္တာ-၍၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယိဋ္ဌဟုတပွဒေါ-ယင်ကြီး ယင်ဇယ်အပြားရှိကုန်သော၊
 ကုမေ ယညာ-ဤယင်တို့သည်၊ မလမေဝ-ကာမစသော အညစ်အကြေးကိုသာ၊
 ဝဒန္တိ-ပြည့်စုံနိုင်၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ [နောက်ဝါကျ၌ တသ္မာရှိ၍ ယသ္မာစသော
 ဝါကျကို အပိုထည့်သည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယိဋ္ဌေ-ယင်ကြီးပူဇော်ခြင်း၌လည်း၊
 န အရဋ္ဌိ-မမွေ့ မလျော်တော့ပါ၊ ဟုတေ-ယင်ဇယ်ပူဇော်ခြင်း၌လည်း၊ န အရဋ္ဌိ၊
 ယိဋ္ဌေ ဝါ-၌လည်းကောင်း၊ ဟုတေ ဝါ-၌လည်းကောင်း၊ နာဘိရမိ-မမွေ့ မလျော်
 တော့ပါ၊ ကုတိ အတ္ထော။ [အရဋ္ဌိ၌ ရဇ္ဇ ဓာတ်၏ တပ်မက်ခြင်းအနက်ကို ယူမည်
 စိုး၍ “အဘိရမိ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။]

တတိယဂါထာယ-၌၊ အထ ကောစရဟိတိ-ကား၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊
 ကုစရဟိ-အဘယ်၌၊ (ရမိတ္ထ-မွေ့လျော်သနည်း?) [ကောကို “ကွ”ဟု ဖွင့်သည်၊
 ကောသည် ကွအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်ဟု ကြံပါ၊] သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်း
 သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

စတုတ္ထဂါထာယ-၌၊ ပဒန္တိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနပဒံ-နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ပဒကို၊
 သန္တသဘာဝတာယ-ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ သန္တ-ငြိမ်သက်စွာထသော၊ ဥပဓိနံ-ကာမုပဓိ အစရှိသော ဥပဓိတို့၏၊
 အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အနုပဓိကံ-ဥပဓိလည်း မရှိထသော၊ ရာဂကိဉ္စနာဒိနံ-
 ဖိစီးနှိပ်စက်တတ်သော ရာဂအစရှိသောတရားတို့၏၊ အဘာဝေန-ကြောင့်၊ အကိဉ္စနံ-
 ဖိစီးနှိပ်စက်တတ်သော ရာဂစသော တရားလည်း မရှိထသော၊ တီသု ဘဝေသု-
 သုံးပါးသော ဘဝတို့၌၊ အလဂ္ဂတာယ-မငြိကပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အသတ္တံ၌
 စပ်) ယံ ကာမဘဝံ-အကြင်ကာမဘဝကို၊ ယညာ-တို့သည်၊ ဝဒန္တိ-နံ၏၊
 တသ္မိံပိ ကာမဘဝေ-ထိုကာမဘဝ၌လည်း၊ အသတ္တံ-မငြိကပ်ထသော၊
 ဧရာမရဏာနံ-တို့၏၊ အဘာဝေန-ကြောင့်၊ အနညထာဘာဝိ-တစ်ပါးသော
 အပြားအားဖြင့် ဖြစ်လေ့မရှိထသော၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ “ဇာတိဧရာမရဏာနံ”ဟု
 ရှိ၏၊ “အညထာ” လာသမျှ၌ “ဇာတိ” မပါရဟု မှတ်ပါ။] (ယံ ပဒံ-အကြင်
 နိဗ္ဗာန်ကို) အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ဘာဝိတေန-ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဝါ-ပွားစေအပ်သော၊

ထိုဥပဓိသည် “ကာမုပဓိ၊ ခန္ဓုပဓိ၊ ကိလေသုပဓိ၊ အဘိသင်္ခါရုပဓိ”ဟု လေးပါးရှိ၏၊
 ထိုလေးပါးတို့တွင် ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်နှင့်တကွ ကိလေသာကာမတို့သည် သုခ၏
 တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် “ကာမုပဓိ”မည်၏၊ ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော ဤကိုယ်သည်
 ဇာတိဒုက္ခ စသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် “ခန္ဓုပဓိ”မည်၏၊ ကိလေသာတို့သည်
 အပါယ်ဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် “ကိလေသုပဓိ”မည်၏၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ
 ဟူသော အဘိသင်္ခါရသည် ဘဝဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် “အဘိသင်္ခါရုပဓိ”
 မည်၏၊ ထိုလေးပါးတို့တွင် ဤနေရာ၌ “ခန္ဓုပဓိ”ကို ယူစေလို၍ “ခန္ဓုပဓိသု”ဟု
 ဖွင့်သည်။

မဂ္ဂေနေဝ-မဂ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အဓိဂန္ထဗွံ-ရောက်ထိုက်၏။ အညေန-အခြားသော၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ န အဓိဂမေတဗွံ-မရောက်စေထိုက်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနညနေယျံ-ကိုယ်တိုင်သိအပ်သည်ဖြစ်၍ အခြားသူတို့ မသိစေအပ်ထသော၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ပဒံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဒ္ဓသံ-မြင်ရပါပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယိဋ္ဌေ-၌လည်း၊ န အရဋ္ဌိံ၊ ဟုတေ-၌လည်း၊ န အရဋ္ဌိံ၊ တေန-ထိုစကားဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြသနည်း၊ ယော အဟံ-သည်၊ ဒေဝမနုဿလောကသမ္ပတ္တိသာဓကေ-နတ်ပြည် လူ့ပြည်၌ ပြည့်စုံခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော်၊ ယိဋ္ဌေ-၌လည်း၊ န အရဋ္ဌိံ၊ ဟုတေ-၌လည်း၊ န အရဋ္ဌိံ၊ သော(အဟံ)-သည်၊ (ကိ ဝက္ခာမိ၌ စပ်)၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ မနော-သည်၊ ဧတ္ထ နာမ ဒေဝမနုဿလောကေ-ဤမည်သော နတ်လောက လူ့လောက၌၊ ရတော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကိ ဝက္ခာမိ-အဘယ်မှာ လျှောက်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း?၊ (ဣတိ-သို့၊ ဒဿေတိ။)

၅၆။ ဧဝံ-သို့၊ သဗ္ဗလောကေ-၌၊ အနဘိရတိဘာဝံ-မွေ့လျော်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပကာသေတွာ-ထင်ရှားပြပြီး၍၊ အထ ခေါ-ထင်ရှားပြပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာ ဥရုဝေလကဿပေါ-သည်၊ သာဝကောဟမသ္မိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဘဂဝတော-၏၊ သာဝကဘာဝံ-ကို၊ ပကာသေသိ-ပြီ၊ တဉ္စ-ထို သာဝကအဖြစ်ကိုလည်း၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ နာနာဝိဓာနိ-အထူးထူး အပြားပြား များကုန်သော၊ ပါဠိဟာရိယာနိ-တန်ခိုးပြာဠိဟာတို့ကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ (ပကာသေသိ-ပြီ)၊ ဓမ္မစက္ခုန္တိ-ကား၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏံ-သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည်၊ (ဥဒပါဒိ၌ စပ်။)

၅၇။ အသာသကာတိ-ကား၊ အာသိသနာ-တောင့်တခြင်းတို့သည်၊ ပတ္တနာ-တောင့်တခြင်းတို့သည်၊ (အဟေသံ၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [အာပုဗ္ဗ သာသဓာတ်သည် “အာသိသန”အနက်ကို ဟော၏၊ ဣပစ္စည်းလည်း “ဘောဟော”ဟု သိစေလို၍ “အာသိသနာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို“အာသိသနာ”ကိုလည်း “တောင့်တခြင်း”အနက်ဟု သိစေလို၍ “ပတ္တနာ”ဟု ဖွင့်သည်၊] ပန-ဆက်၊ သောဟံ ဘန္တေတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ မဂ္ဂပဋိဝေဓနေဝ-သောတာပတ္တိမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်ပင်၊ အဿ-ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊ သရဏဂမနံ-သရဏဂုံသည်၊ ကိဉ္ဇာပိ သိဒ္ဓံ-အကယ်၍ကားပြီးပါပေပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင်ပြီးပါသော်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုမဂ်ဖြင့် သရဏဂုံကို ပြီးစေရာ၌၊ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထ ရတနတ္ထယေ”ဟု စွဲလေ၏၊]

ကိဉ္ဇာပိ၊ပေ၊ ကရောတိ။ ။ ပါဠိတော်၌ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ သောတာပန်ဖြစ်ပုံကို ရှေး၌ ပြပြီးဖြစ်ပါလျက် “သောဟံ ဘန္တေ”စသည်ဖြင့် သရဏဂုံကို နောက်၌ ပြပြန်ရာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သရဏဂုံ မတည်သေးသလော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ကိဉ္ဇာပိ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်၊ သောတာပန်ဖြစ်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းမှာ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်ပင် သရဏဂုံ တည်ပြီးကား မှန်ပါ၏။

နိစ္ဆယဂမနမေဝ-ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းသို့သာ၊
 ဂတော-ရောက်ပြီ၊ ဣဒါနိ-၌၊ ('သောဟံ ဘန္တေ' ဟု လျှောက်ထားရာ ယခုအခါ၌၊)
 ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ အတ္တသန္နိယျာတနံ-မိမိကိုယ်ကို အပ်နှင်းကြောင်းသရဏဂုံကို၊
 ကရောတိ-ပြု၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မဂ္ဂဝသေန-သောတာပတ္တိမဂ်၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ယံ နိယတသရဏတံ-အကြင် မြဲသော သရဏဂုံရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ (အမြဲသရဏဂုံ
 တည်သူ၏အဖြစ်သို့၊) ပတ္တော-ရောက်ပြီ၊ တံ-ထိုနိယတသရဏ၏အဖြစ်ကို၊
 ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့အား၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ ပါကဋ္ဌံ-ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တော-
 ပြုလိုသည်၊ (ဟုတွာ စ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊) ပဏိပါတဂမနံ-ပဏိပါတ
 သရဏဂုံသို့၊ ဂစ္ဆန္တော-ရောက်လိုသည်၊ (ဟုတွာ စ-လည်းကောင်း၊) ဧဝံ-ဤသို့
 'သောဟံ ဘန္တေ' အစရှိသည်ဟူ၍၊ ဝဒတိ-လျှောက်၏။

၅၈။ သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏောတိ-ကား၊ သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏနိက္ခေန-တစ်နိက္ခ အတိုင်း
 အရှည်ရှိသော သိင်္ဂီ ရွှေအဆင်းနှင့်၊ သမာနဝဏ္ဏော-တူသော အဆင်းရှိတော်မူသော၊
 ဒသဝါသောတိ-ကား၊ ဒသသု-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အရိယဝါသေသု-ရဟန္တာ၊

သို့သော် ထိုသောတာပန်ဖြစ်ချိန်၌ စိတ်အားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာဟု ဆုံးဖြတ်မှုသို့သာ
 ရောက်သေး၏၊ နှုတ်ဖြင့်ကား မလျှောက်ရသေး၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ နှုတ်ဖြင့်
 လျှောက်လိုသည်ဖြစ်၍ "သောဟံ ဘန္တေ" စသည်ကို လျှောက်ရသည်၊ အတ္တသန္နိယျာတန
 ဟူသည် မိမိကို ရတနာသုံးပါးအား အပ်နှင်းကြောင်း သရဏဂုံတည်း၊ သရဏဂုံ
 လေးမျိုး၊ အကျယ်ကို သာရတ္ထဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ရှုပါ။

မဂ္ဂဝသေန ဝါယံ။ ။ စာအုပ်တို့၌ "မဂ္ဂဝသေနေဝါယံ" ဟု တွေ့ရ၏၊ နောက်၌
 "ပဏိပါတဂမနံ ဂစ္ဆန္တော" ကို ထောက်၍ ဤနည်းသည် အတ္တသန္နိယျာတနသရဏဂုံကို
 ပြသောနည်းမှတစ်ပါး ပဏိပါတသရဏဂုံကို ပြသောနည်းဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့်
 "မဂ္ဂဝသေန ဝါယံ" ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ရှိသင့်သည်၊ ဤ၌ ပဏိပါတဟူသည်
 ရှိခိုးဝပ်ချခြင်းတည်း၊ ပ-ရိရိသေသေ၊ နိပတနံ-ကျရောက်ခြင်း (ပျပ်ဝပ်ခြင်း)+ပနိပါတော-
 ရိရိသေသေ ပျပ်ဝပ်ရှိခိုးခြင်း၊ နိပဗ္ဗ+ပတဓာတ်+ဏပစ္စည်းဖြင့် "နိပါတ" ဟု ဖြစ်ပြီး
 နောက် ပ ဥပသာရကြောင့် နငယ်ကို ဏကြီးပြန်၍ "ပဏိပါတ" ဟု ဖြစ်ရသည်၊
 သက္ကတ၌ "ပြနိပါတ" ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ "ပဏိ (ပါဏိ)-လက်" ဟု ဆိုလေသည်၊
 စဉ်စားပါ။

သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏော။ ။ နိက္ခဟူသည် ရွှေကိုချိန်ရာ၌ အရေအတွက် တစ်မျိုးတည်း၊
 ထိုအရေအတွက်ကို အဘိဓာန်၌ ရှုပါ၊ ထိုနိက္ခအရေအတွက်ရှိသော သိင်္ဂီ ရွှေကို "သိင်္ဂီနိက္ခ"
 ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသိင်္ဂီနိက္ခဟု ခေါ်အပ်သော သိင်္ဂီနိက္ခရွှေသည် နတ်၌ဖြစ်သော ရွှေတို့
 တွင် အကောင်းဆုံးရွှေ ဖြစ်သတတ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆင်းတော်သည် ထိုသိင်္ဂီနိက္ခ
 ရွှေနှင့်တူသောကြောင့် "သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏ" ဟု ဆိုသည်၊ "သ" သည် သမာနအနက်ဟော၊
 [သိင်္ဂီနိက္ခန္တိ စ နိက္ခပရိမာဏနသိင်္ဂီသုဝဏ္ဏေန ကတံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌံ-ဋီကာ။]

အရိယာတို့၏ ကျင့်သုံးနေထိုင်ရာ အကျင့်တို့၌၊ ဝုတ္တဝါသော-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော အရိယာဝါသရိတော်မူသော၊ ဒသဓမ္မဝိဒူတိ-ကား၊ ဒသကမ္မပထဝိဒူ-ဆယ်ပါးသော ကမ္မပထတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဒသဘိ စုပေတောတိ-ကား၊ ဒသဟိ-န်သော၊ အသေကျေဟိ-အသေကွပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စုဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အင်္ဂါတို့နှင့်၊ ဥပေတော-ပြည့်စုံတော်မူသော၊ (“ဘဂဝါ ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ”၌ စပ်)၊ သဗ္ဗမိ ဒန္တောတိ-ကား၊ သဗ္ဗသု-အလုံးစုံသော စက္ခုစသား၊ ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌၊ ဒန္တော-ယဉ်ကျေးတော်မူ၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဘဂဝတော-၏၊ စက္ခုအာဒိသု-စက္ခုစသား၊ ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်း ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အဒန္တံ နာမ-မယဉ်ကျေးသော ဣန္ဒြေမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

၅၉။ ဘဂဝန္တံ ပေ နိသီဒိတိ-ကား၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဘုတ္တဝန္တံ-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးသည်ကို၊ ပတ္တတော စ-သပိတ်တော်မူလည်း၊ အပနိတပါဏီ-ဖဲအပ်ပြီးသော လက်တော်ရှိသည်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ-တစ်ခုသောအရပ်၌၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အတ္ထိကာနန္တိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေန ဝါ-ဘုရားသို့ရှေးရှုသွားခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘုရားဖူးသွားခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿဝနေန ဝါ-တရားနာခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိကာနံ-အလိုရှိကုန်သော၊ (မနုဿာနံ၌ စပ်)၊ အဘိက္ကမနိယန္တိ-ကား၊ အဘိဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊ သက္ကာဏေယျ-တတ်ကောင်းသည်၊ [အနိယပစ္စည်း၏ သက္ကအနက်ကို ဖွင့်သည်။] အပ္ပာကိဏ္ဍန္တိ-ကား၊ အနာကိဏ္ဍ-လူတို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်၊ [အပ္ပသဒ္ဓါ၏ အဘာဝအနက်ကို ဖွင့်သည်။] အပ္ပသဒ္ဓန္တိ-ကား၊ ဝစနသဒ္ဓေန-စကားပြောသံဖြင့်၊ အပ္ပသဒ္ဓံ-အသံ မရှိသည်၊ အပ္ပနိက္ခောသန္တိ-ကား၊

အတ္ထိကာနံ။ ။ အတ္ထိသဒ္ဓါသည် ကရိုဏ်းကိုင့်သောကြောင့် “ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေန ဝါ ဓမ္မဿဝနေန ဝါ” ဟု ကရိုဏ်းထည့်၍ဖွင့်သည်၊ စာအုပ်တို၌ “ဗုဒ္ဓါဘိဝါဒနဂမနေန” ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ဓမ္မဿဝနေနကို ထောက်၍ ထိုမူသည်မကောင်း၊ “ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေန” ဟုရှိသော မူသာ ကောင်းသည်၊ ဘုရားသို့ ရှေးရှုသွားခြင်း (ဘုရားဖူးသွားခြင်း) ဟူလို၊ ပါဠိတော်၌ “အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ” ဟု ရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌ အတ္ထိကာနံ တစ်ပုဒ်ကိုသာ ဖွင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌လည်း တစ်ပုဒ်တည်းရှိလျှင် ပြီးနိုင်၏။

အပ္ပသဒ္ဓံ။ ။ အချို့အရပ်၌ ကျောင်းတိုက်အတွင်းဝယ် လူတို့နှင့် ရောပြွမ်းခြင်း မရှိသော်လည်း အာရာမ၏ဥပစာဖြစ်သော လမ်း၌ လမ်းသွားလမ်းလာတို့၏ အသံဖြင့် ရောပြွမ်း၍ နေတတ်သေး၏၊ ထိုကဲ့သို့သော အသံမျိုးလည်း မရှိ-ဟူလို။ [အပ္ပသဒ္ဓန္တိ အာရာမပစာရေန ဂစ္ဆတော အဒ္ဓိကဇနဿပိ ဝစနသဒ္ဓေန အပ္ပသဒ္ဓံ-ဋီကာ။]

အပ္ပနိက္ခောသ။ ။ နဂရနိက္ခောသသဒ္ဓေနာတိ အဝိဘာဝိတတ္ထေန နဂရေ မနုဿာနံ နိက္ခောသသဒ္ဓေန၊ မနုဿေဟိ သမာဂမ္မ ဧကန္တံ ပဝတ္ထိတသဒ္ဓေါ ဟိ နိက္ခောသော-ဋီကာ၊ နိက္ခောသဟူသည် မည်သည့်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုမျှ အထင်အရှား မသိရဘဲ မြို့တွင်းရွာတွင်းမှ

နဂရနိက္ခောသသဒ္ဓေန-မြို့၏ စုပေါင်းဆူညံသော အသံဖြင့်၊ အပ္ပနိက္ခောသံ-မြို့ရွာ တွန့်သံလည်း မရှိသည်။ **ဝိဇေဒါတန္တိ**-ကား၊ အနုသဉ္စရဏဇနဿ-အစဉ်မပြတ် လှည့်လည်သွားလာသော လူအပေါင်း၏၊ သရိရဝါတေန-ကိုယ်တို့၏လေမှ၊ ဝါ-ကိုယ်အနံ့မှ၊ ဝိရဟိတံ-ကင်းသည်၊ ဝိဇေဒါဒန္တိပိ-ဝိဇေဒါဒံဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ-ပါဠိရှိသေး၏၊ အန္တောဇေဝါဒေန-အတွင်းလူတို့၏ အသံမှ၊ ရဟိတံ-ကင်းသည်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိဇေဒါတန္တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ-သေး၏၊ ဇနသဉ္စာရဝိရဟိတံ- လူတို့၏လှည့်လည်ခြင်းမှ ကင်းသည်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **မနုဿာရာဟဿယျကန္တိ**- ကား၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ရဟဿကိရိယဋ္ဌာနိယံ-ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော အမှုကိုပြုခြင်းအား လျှောက်ပတ်ရာဋ္ဌာနသည်၊ ပဋိသလ္လာနသာရပ္ပန္တိ-ကား၊ ဝိဝေကာနရူပံ-ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တဝိဝေကအား လျှောက်ပတ်သည်၊ (“တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏” ။ ။) ။

စုပေါင်း၍ထွက်လာသော အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အသံမျိုးတည်း၊ အချို့နေရာသည် အပ္ပာကိဏ္ဏ၊ အပ္ပသဒ္ဓ ဖြစ်သော်လည်း မြို့တွင်း ရွာတွင်းနှင့် နီးနေလျှင် မြို့တွင်း ရွာတွင်းက အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အသံများကို ကြားရတတ်သေး၏၊ ထိုအသံသည် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် အားထုတ်ရာ၌ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းတိုက်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါဝယ် “အပ္ပနိက္ခောသ”ကိုလည်း ထည့်ထားရသည်။

ဝိဇေဒါတံ။ ။ ဝိဇေဒါတဟူသည် လူတို့၏ မွေးမွေးကြိုင်ကြိုင် အနံ့မျိုးမှကင်းသော အရပ်တည်း၊ ကျောင်းတိုက်အတွင်း ဖြတ်သန်းသွားလာကြသော လူတို့၏အနံ့မှလည်း ကင်းသည်-ဟူလို။

ယောဇနာ။ ။ တီသု ပါဠိသု ပဌမေန ပါဠိန ဇနဿ ဝါတော ဇနဝါတော၊ တေန ဝိရဟိတံ ဝိဇေဒါတန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ၊ ဒုတိယေန ဇနဿ ဝါဒေါ ဇနဝါဒေါ၊ တေန ဝိရဟိတံ ဝိဇေဒါဒန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ၊ တတိယေန ဇနဿ ပါတော (သဉ္စရဏံ) ဇနပါတော၊ တေန ဝိရဟိတံ ဝိဇေဒါတန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနကထာ

၆၀။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာတိ-ကား၊ သာရိပုတ္တော စ-သာရိပုတ္တရာသည် လည်းကောင်း၊ မောဂ္ဂလ္လာနော စ-မောဂ္ဂလ္လာနံသည်လည်းကောင်း၊ (ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ၌စပ်)၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် ဒွန်သမာသ်ကို ပြသည်၊ “သာရပုတ္တော စ မောဂ္ဂလ္လာနော စ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ” ဟုပြု၊] တေဟိ၊ ပေ၊ အာရောစေတူတိ (ဧတ္ထ-၌၊ ဂုဋ္ဌတ္ထံ- လျှို့ဝှက်သောအနက်ကို)၊ ကိရ(ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ-ထုတ်၍ ပြဦးအံ့)၊ ဥဘောပိ- နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုသာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနံတို့သည်၊ ဂိဟိ ကာလေ-လူဝတ်ကြောင်၏အခါ၌၊ ဝါ-လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ ဥပတိဿော- ဥပတိဿလည်းကောင်း၊ ကောလိတော-ကောလိတလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊

ပညာယမာနနာမာ-ထင်ရှားသောနာမည် ရှိကုန်သည်။ [အချို့စာအုပ်တို့၌ ပညာယမာနာ ဟု ရှိ၏။ “ထင်ရှားကုန်သည်” ဟုပေး၊] အမှတေယျသတမာဏဝကပရိဝါရာ-အခွဲအားဖြင့် သုံးရာသော လုလင်ငယ် အခြံအရံရှိကုန်သည်။ (နှစ်ရာငါးဆယ်သော လုလင်ငယ် အခြံအရံရှိကုန်သည်။) (ဟုတွာ) ဂိရုဂ္ဂသမဇ္ဇ-တောင်၌ မြတ်သော ပွဲသဘင်သို့၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ။ [“ဂိရုဂ္ဂသမဇ္ဇ” ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါစိတိအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၊ ဘောဇနဝဂ်၊ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ရှုပါ။] တတြ-ထိုပွဲသဘင်၌၊ နေသံ-ထိုဥပတိဿ၊ ကောလိတတို့၏။ (ဇေတံ အဟောသိ၌ စပ်။) မဟာဇန-များစွာသော လူအပေါင်းကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ဇေတံ-ဤစဉ်းစားညဏ်သည်။ အုဟောသိ-ပြီ၊ (ကိ?) ဇေ မဟာ-ဤသို့ များသော(သို့ကလောက်များသော) အယံ နာမ သတ္တနိကာယော-ဤမည်သော သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဝဿသတေ-အနှစ်တစ်ရာသည်။ အပတ္တေ-မရောက်မီ၊ (အနှစ်တစ်ရာ မပြည့်မီ) မရဏမုခေ-သေမင်း၏ခံတွင်း၌၊ ပတိဿတိ-ကျရလတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (ဇေတံ-သည်။ အဟောသိ။)

အထ-စဉ်းစားပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဥဘောပိ-ဥပတိဿ၊ ကောလိတ နှစ်ယောက် တို့သည်လည်း၊ ပရိသာယ-ပရိသတ်သည်။ ဥဋ္ဌိတာယ-ထပြီးလသော်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ ဧကဇ္ဈာသယာ-တူသောအဇ္ဈာသယရှိကုန်သည်။ ပစ္စုပ္ပိတ မရဏသညာ-ရှေးရှုထင်နေသော မရဏသညာရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) သမ္ပန္တယိသု-ကောင်းစွာတိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ?) သမ္ပ-မိတ်ဆွေ၊ မရဏေ-သေခြင်း တရားသည်။ သတိ-ရှိလသော်၊ အမတေနာပိ-မသေခြင်းတရားသည်လည်း၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရှိထိုက်၏။ ဟန္တ-ယခု၊ မယံ-ငါတို့သည်။ အမတံ-မသေခြင်းတရားကို၊ (အမြိုက်တရားကို) ပရိယေသာမ-ရှာမှီးကြကုန်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ (သမ္ပန္တယိသု-န်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပန္တယိတွာ-၍)၊ အမတပရိယေသနတ္ထံ-မသေခြင်းတရားကို ရှာမှီးခြင်း အကျိုးငှာ၊ (အမြိုက်တရားကို ရှာမှီးခြင်း အကျိုးငှာ) သဗ္ဗယဿ-သဗ္ဗယ မည်သော၊ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဧကဿ-အဝတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ပရိဗိုဇ်၏။

ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဧကဿ။ ။ “ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဧကဿာတိ သေတဝတ္ထေန ဟိရိကောပိန ဆာဒေတွာ ဝိစရဏကပရိဗ္ဗာဧကဿ”-အဝတ်ဖြူဖြင့် အင်္ဂါဇာတ်ကို ဖုံး၍ လှည့်လည်သော် ပရိဗိုဇ်၏။-ဝိမတိ၊ ဤအလို “သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးသည် တစ်ကိုယ်လုံးကို အဝတ်မဖုံးဘဲ အင်္ဂါဇာတ်ကိုသာ ဖုံးထားသည်” ဟု ဆိုလို၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုဆရာကြီးထံ နည်းခံသော တပည့်တို့တွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ အလောင်းလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ဝတ်လေသလောဟု တွေးတောဖွယ်ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့်ကား ထိုသို့ဝတ်မည် မဟုတ်ပါ၊ တရားရှာရင်း ချဉ်းကပ်နေရုံသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ “သိဉ္ဇည်း ဆရာကြီးကိုယ်တိုင်လည်း အင်္ဂါဇာတ်လုံးရုံ အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးထား၏” ဟူသော စကားကို စဉ်းစားထိုက်သည်။

သပရိသာ-ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ပဗ္ဗဇိတွာ-ရသေ့အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍၊ ကတိပါဟောနေဝ-အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်သာလျှင်၊ တဿ-ထိုသဉ္ဇည်းဆရာကြီး၏၊ ဉာဏဝိသယေ-ဉာဏ်၏အရာ၌၊ ပါရ်-တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂန္ဓာ-ရောက်၍၊ အမတံ-ကို၊ အပဿန္တာ-မတွေ့ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ပုစ္ဆိသု-မေးကြကုန်ပြီ၊ (ကိ?) အာစရိယ-ဆရာ၊ ကိ န ခေါ-အသို့ပါနည်း?၊ ဧတ္ထ-ဤတရား၌၊ အညောပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ (အကျွန်ုပ်တို့ သိအပ်သောတရားမှ အခြားလည်းဖြစ်သော) သာရော-အနှစ်သာရသည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါသေးသလော၊ ဣတိ(ပုစ္ဆိသု)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဣဒံ-ဤငါ့တရားသည်၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်သာတည်း၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ သုတွာ-ကြား၍၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဣဒံ-ဤဆရာကြီး၏တရားသည်၊ တုစ္ဆံ-အချည်းအနီးတည်း၊ နိဿာရ်-အနှစ်မရှိ၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အမေသု-ငါတို့နှစ်ယောက်တို့တွင်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ အမတံ-အမြိုက်တရားကို၊ အဓိဂစ္ဆတိ-သိရ၏၊ သော-သည်၊ ဣတရဿ-အခြားသူအား၊ အာရောစေတု-ပြောစေသတည်း၊ (ပြောစတမ်း)၊ ဣတိ-သို့၊ ကတိကံ-ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တေဟိ ကတိကာ ကတာ ဟောတိတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂိတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပါသာဒိကေန အဘိက္ကန္တေနာတိအာဒိသု-တို့၌၊ ဣတ္ထမ္ဘုတလက္ခဏေ- ဣတ္ထမ္ဘုတလက္ခဏ အနက်၌၊ ကရဏဝစနံ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂန္တိ ဧတံ-ဟူသော ဤစကားသည်၊ အနုဗန္ဓနဿ- နောက်မှ လိုက်ခြင်း၏၊ ကာရဏဝစနံ-အကြောင်းကိုပြောသော စကားတည်း၊ (အကြောင်းပြစကားတည်း)၊ ဟိ-ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့၊ ဣဒံ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ အဟံ-သည်၊ ဣမံ ဘိက္ခံ-ကို၊(အနုဗန္ဓနယျံ၌စပ်)၊ဝါ-၏၊ (ပိဋိတော ပိဋိတော၌စပ်)၊ ပိဋိတော ပိဋိတော-နောက်မှ နောက်မှ၊ ဝါ-နောက်က နောက်က၊ ယံနူန အနုဗန္ဓနယျံ- အကယ်၍ လိုက်သွားရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့် နောက်က လိုက်သွားလျှင် ကောင်းမည်နည်း?၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပိဋိတောပိဋိတော-မှ၊ ဝါ-က၊ ဣဒံ အနုဗန္ဓနနာမ-ဤလိုက်ခြင်းမည်သည်၊ အတ္ထိကေဟိ-တစ်စုံတစ်ခုသောအကျိုး ဖြင့် အလိုရှိသူတို့သည်၊ ဥပညာတံ-သိလည်းသိအပ်၊ ကပ်လည်းကပ်ရောက်အပ်သော၊

ဥပညာတံ မဂ္ဂံ။ ။ “အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂံ”ဟူသော စကားသည် နောက်မှ လိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းပြစကားတည်း၊ လောက၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို အလိုရှိလျှင် ထိုအလိုကို ဖြည့်နိုင်သူ၏ နောက်က လိုက်ရိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် အမတံကို အလိုရှိသော

မဂ္ဂ-လမ်းကြောင်းတည်း၊ (လမ်းရိုးစဉ်လာ' ဓမ္မတာတည်း၊) ဉာတော စေဝ-အသိအမှတ်လည်း ပြုအပ်သော၊ ဥပဂတော စ-ကပ်လည်းကပ်ရောက်အပ်သော၊ မဂ္ဂေါ-လမ်းကြောင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (“ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟု ပြန်လှည့်။)

အထ ဝါ-ကား၊ အတ္ထိကေဟိ-အမတကို အလိုရှိကုန်သော၊ အမှေဟိ-တို့သည်၊ မရဏေ-သေခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ အမတေနာပိ-မသေခြင်းသည်လည်း၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရှိထိုက်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ကေဝလံ-မျက်မှောက်သိခြင်းမဖက်သက်သက်၊ အတ္ထိတိ-ရှိ၏ဟူ၍၊ (ရှိလောက်၏ဟူ၍)၊ ဥပညာတံ-ကပ်၍သိအပ်သော၊ (အနုမာနဉာဏ်ဖြင့် မှန်းဆ၍ သိအပ်သော၊) (ယံ)နိဗ္ဗာနံ နာမ-အကြင် နိဗ္ဗာန်မည်သည်၊ (အတ္ထိ) တံ-ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ မဂ္ဂန္တော ပရိယေသန္တော-ရှာမှီးလျက်၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤအတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂံဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့လည်း၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ဝိဇ္ဇာပါတံ အာဒါယ ပဋိက္ခမိတိ-ကား၊ သုဒိန္နကဏ္ဍေ-သုဒိန္နကဏ္ဍ၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ (“ဒါနပတိနံ ဃရေသု သာလာ ဟောန္တိ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊) အညတရံ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊

မိမိအတွက် ဤရဟန်း၏ နောက်ကလိုက်သွားရလျှင် ကောင်းလိမ့်မည်-ဟူလို၊ ဥပညာတံကို “ဉာတော စေဝ ဥပဂတော စ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် ဥပအတွက် ဥပဂမနအနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဉာတအတွက် သိခြင်းအနက်ကိုလည်းကောင်း တပစ္စည်း၏ ကံအနက်နှင့်တကွ ပြသည်၊ “ဉာတော ဥပဂတော”ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ “ဉာတ”၏ အနက်ကို ရှေးဦးစွာ ဖွင့်သည်ကား လောကရိုးရာအားဖြင့် သိခြင်းက ရှေ့ သိသည့်အလိုက် ကပ်၍လိုက်ခြင်းက နောက်ဖြစ်သောကြောင့် ရိုးရာအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ မဂ္ဂသဒ္ဒါလည်း ပကတိလမ်းကဲ့သို့ ရိုးရာလမ်းကြောင်း အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါပုစာတည်း၊ “ဥပညာတံ မဂ္ဂံ”ကို “လိင်္ဂဝိပလ္လာသ”ဟု ပြလို၍ “ဉာတော စေဝ၊ ပေ၊ မဂ္ဂေါ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား အတ္ထိကေဟိမှစ၍ တစ်မျိုးကြံသွားလေသည်။

အထ ဝါ။ ။ ရှေးနည်း၌ ဥပညာတံကို နှစ်နက်ကြံရခြင်း၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသကြံရခြင်းအားဖြင့် မရှင်းလင်းသောကြောင့် အခြားတစ်နည်းကို ပြလို၍ “အထ ဝါ”ဟု တက်သည်၊ ဤနည်း၌ အတ္ထိကေဟိအရ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟူသော မိမိကို ယူစေ၍ “အမှေဟိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ မိမိ အလိုရှိသည်မှာလည်း “အမတ”ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “အတ္ထိကေဟိ-အမတကို အလိုရှိကုန်သော ငါတို့သည်”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပညာတံကို “မရဏေသတိ၊ ပေ၊ အတ္ထိတိ”ဟု အာကာရအပိုထည့်၍လည်းကောင်း၊ “နိဗ္ဗာနံ”ဟု အရကောက် အပိုထည့်၍လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ မဂ္ဂံကိုလည်း မဂ္ဂ-ဂဝေသနေဟူသော ဓာတ်ကျမ်းကိုမှီး၍ “အန္တပစ္စယန္တ”ဟု ကြံပြီးလျှင် “မဂ္ဂန္တော ပရိယေသန္တော”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤနည်းအလို “အတ္ထိကေဟိ-အမတဖြင့် အလိုရှိကုန်သော ငါတို့သည်၊ ဥပညာတံ-မရဏရိလျှင် အမတလည်းရှိထိုက်၏ဟု အနုမာနဉာဏ်ဖြင့်သာ ကပ်၍သိအပ်(မှန်းဆအပ်)သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ မဂ္ဂံ မဂ္ဂန္တော-ရှာမှီးလျက်၊ ဣဒံ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝါ-၏၊ ပေ၊ ယံနုန အနုဗန္ဓေယျံ”ဟု ပေး၊

ကုဋေမူလံ-နံရံခြေရင်းကို၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-ချဉ်းကပ်၍၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီ၊ သာရိပုတ္တောပိ-
 သည်လည်း၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတုံ-ငှာ၊ တာဝ အကာလော-အခါမဟုတ်သေး၊
 ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကာလံ-အခါကို၊ အာဂမယမာနော-ဆိုင်းငံ့လျက်၊ ဧကမန္တံ-
 သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသောအရပ်၌၊ ဌတ္တာ-တည်၍၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိပူရဏတ္ထံ-
 ပတ်အကျင့်ကို ဖြည့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတဘတ္တကိစ္စဿ-ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိ
 သော၊ ထေရဿ-ထေရ်အား၊ အတ္တနော-၏၊ ကမဏ္ဍလုတော-ရေကားမှ၊
 (ရေတဂေါင်းမှ) ဥဒကံ-ကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ ဓောတဟတ္ထပါဒေန-ဆေးအပ်ပြီးသော
 လက်ခြေရှိသော၊ ထေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပဋိသန္တာရံ-ပဋိသန္တာရကို၊ ကတွာ-
 ၍၊ ပဉ္စ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အထ ခေါ၊ပေ၊ ပရိဗ္ဗာဇကောတိအာဒိ-
 အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဂူတ္ထံ။

န တာဟံ သက္ကောမိတိ-ကား၊ ဧ-အား၊ အဟံ-သည်၊ (ဝိတ္တာရေန-
 အကျယ်တဝင့်အားဖြင့်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေတုံ-ငှာ)၊ န သက္ကောမိ-မစွမ်းနိုင်၊ စ-
 ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤန တာဟံ သက္ကောမိဟူသော စကားရပ်၌၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော-
 ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ ထေရော-အရှင်အဿဇိထေရ်သည်၊ ဧတ္တကံ-
 ဤမျှအတိုင်းအရည်ရှိသော ပြဿနာကို၊ (ဝိတ္တာရေန-အားဖြင့်၊ ကထေတုံ-ငှာ)
 န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (သက္ကောတိယေဝ-စွမ်းနိုင်သည်သာ၊)
 အထ-ထိုသို့ပင် စွမ်းနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဣမဿ-ဤပရိဗုဒ္ဓ၏၊ ဓမ္မဂါရဝံ-
 ထရား၌ ရိသေလေးစားခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေသာမိ-ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
 သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဝိသယေ-ဘုရားရှင်၏
 အရာတော်၌၊ အဝိသယဘာဝံ-မိမိ၏ အရာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့ န တာဟံ သက္ကောမိဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါတိ(ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌ ဟေတုပ္ပဘဝါ နာမ-
 အကြောင်းဟူသော အစအမွန်ရှိသော တရားတို့မည်သည်၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ-ငါးပါးသော
 ခန္ဓာတို့တည်း၊ တေန-ထို ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါဟူသောပါဠိဖြင့်၊ အဿ-
 ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာအား၊ ဒုက္ခသစ္စံ-ဒုက္ခသစ္စာကို၊ ဒသေတိ-ပြတော်မူ၏၊
 တေသံ၊ပေ၊ အာဟာတိ-ကား၊ တေသံ-ထိုဟေတုပ္ပဘဝဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏၊

ဟေတုပ္ပဘဝါ။ ။ ပဘဝါ၌ ပသည် အာဒိကမ္မ အနက်ဟော၊ “ပဘဝတိ
 ဧတသ္မာတိ ပဘဝေါ၊ ဟေတု+ပဘဝေါ ယေသန္တိ ဟေတုပ္ပဘဝါ-အကြောင်းဟူသော
 အစအမွန်ရှိသော အကျိုးဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့” ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ၊ “ဒုက္ခသစ္စံ
 ဘိက္ခဝေ သမုဒယနိဒါနံ” ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အသွားတူပင်တည်း၊ “ထို၌ သမုဒယ
 နှင့် ဤ၌ ဟေတု၊ ထို၌ ပဘဝနှင့် ဤ၌ နိဒါနံသည် တူ၏” ဟုလို၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏
 တရားကိုယ်သည် “ဒုက္ခံ တေဘူမကံ ဝဋ်” အရ တေဘူမက ခန္ဓာငါးပါးတည်း။ ။

ဟေတု နာမ-အကြောင်းမည်သည်၊ သမုဒယသစ္စံ-သမုဒယသစ္စာတည်း၊ တဉ္စ-
 ထိုအကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်း၊ တထာဂတော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊
 အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ တေသဉ္စ ယော
 နိရောဓောတိ-ကား၊ ဥဘိန္ဒုမ္ပိ-နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ သံစွာနံ-ထို
 ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတို့၏၊ ယော အပ္ပဝတ္တိနိရောဓော-အကြင် နောက်ထပ်
 ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) [ဘင်ခဏ၌ ချုပ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဟု
 သိစေလို၍ “အပ္ပဝတ္တိ” ဟု ဝိသေသန ကူသည်၊ ဘင်ခဏ၌ ချုပ်ခြင်းကား နောက်ထပ်
 ဖြစ်ခြင်းရှိသေး၏၊ ဤ“နိရောဓသစ္စာ”ဟူသော ချုပ်ခြင်းကား နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်း
 မရှိပါ-ဟုလို။] တဉ္စ-ထိုနိရောဓသစ္စာကိုလည်း၊ တထာဂတော-သည်၊ အာဟ၊
 ဣတိ အတ္ထော၊ တေန-ထို တေသဉ္စ ယော နိရောဓောဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အဿ-
 ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာအား၊ နိရောဓသစ္စံ-ကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-
 ဤဂါထာ၌၊ မဂ္ဂသစ္စံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ သရူပတော-သရုပ်သကောင်အားဖြင့်၊
 (တိုက်ရိုက်အားဖြင့်) အဒဿိတံ-မပြအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊
 နယတော-နည်းအားဖြင့်၊ ဒဿိတံ-ပြအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊
 နိရောဓေ-နိရောဓသစ္စာကို၊ ဝုတ္တော-တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်သော်၊ တဿ-ထို
 နိရောဓသစ္စာသို့၊ သမ္မာပကော-ရောက်စေတတ်သော၊ မဂ္ဂေါ-မဂ္ဂသစ္စာသည်၊
 ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (ဟောတော်မူအပ်ရာ ရောက်သည်
 သာ) ဟောတိ။

အထ ဝါ-ကား၊ တေသဉ္စ ယော နိရောဓောတိ ဧတ္ထ-၌၊ တေသံ-ထိုဒုက္ခသစ္စာ၊
 သမုဒယသစ္စာတို့၏၊ ယော နိရောဓော စ-အကြင် နောက်ထပ် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော
 ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာလည်းကောင်း၊ နိရောဓုပါယော စ-နိရောဓ၏ အကြောင်းဖြစ်
 သော မဂ္ဂသစ္စာလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒွေပိ-ကုန်သော၊ သစ္စာနိ-တို့သည်၊
 ဝါ-တို့ကို၊ ဒဿိတာနိ-ပြအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မှတ်အပ်၏၊
 [ဤအထ ဝါတက်သောနည်းအလို “နိရောဓော စ+ နိရောဓုပါယော စ နိရောဓာ”ဟု

နယတော။ ။ နယတောတိ နာနန္တရိကနယတော၊ အဝိနာဘာဝနယတော ဝါ၊
 နေတ္ထိဒေသနာဟာရနယတော ဝါ-ယောဇနာ၊ ဤသို့ “နာနန္တရိကနည်းနှင့် အဝိနာဘာဝ
 နည်း”ကို တပေါင်းတည်း ဖွင့်ထားသော်လည်း အကျိုးကို ပြသဖြင့် အကြောင်းကို
 သိရသောနည်းကို “ဖလူပစာရ-အဝိနာဘာဝနည်း”ဟု ဆိုရကား ဤနေရာ၌လည်း
 အကျိုးဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း
 မှန်းဆ၍ သိရသောကြောင့် “ဖလူပစာရ-အဝိနာဘာဝနည်း”သာ ဖြစ်သင့်သည်၊
 [ဝုဏ္ဏ-ဖလူ၊ ဌာနျ၊ နည်းမူ အဝိနာ၊] နေတ္ထိဒေသနာဟာရနည်းလည်း ဤသဘောပင်
 တည်း။

ဧကဒေသသရူပေကသေသံပြု၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တမေဝ အတ္ထံ-ထိုသစ္စာလေးပါး ဟူသော အနက်ကိုပင်၊ ပဋိပေါဒေန္တော-ထပ်၍ သိစေတော်မူလိုသည်။ (နိဂုံးအုပ် တော်မူလိုသည်) (ဟုတွာ) ဧဝံဝါဒီ မဟာသမဏောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ဧသေဝ၊ ပေ၊ တာဝဒေဝါတိ-ကား၊ ဣတော-ဤသောတာပတ္တိဖိုလ်ထက်၊ ဥတ္တရိ-အလွန်ဖြစ်သောတရားသည်၊ သစေပိ နတ္ထိ-အကယ်၍ပင် မရှိစေဦးတော့၊ (တထာပိ၌ လှမ်းစပ်)၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဣဒံ သေတာပတ္တိဖလမတ္ထမေဝ-ဤသောတာပတ္တိဖိုလ်မျှသို့သာ၊ ပတ္တဗ္ဗံ-ရောက် ထိုက်သည်၊ (သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ပင် ဖြစ်စေဦးတော့)၊ [ရေ့ဝါကျကို ထပ်ဖွင့်သည်] တထာပိ-ထိုသို့ပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်ထက်အလွန် မရှိပါသော် လည်း၊ ဧသော ဧဝ-ဤသောတာပတ္တိဖိုလ်တရားသည်ပင်၊ ဓမ္မော-ကျွန်ုပ်တို့ ရှာမှီးအပ်သော တရားပါတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပစ္စုပ္ပတ္တပဒမသောကန္တိ - ကား၊ မယံ - တို့သည်၊ ယံ - အကြင် နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပရိယေသမာနာ-ရှာမှီးကုန်လျက်၊ ဝိစရာမ-လှည့်လည်ကြပါကုန်၏၊ [ဤကား အပိုထည့်အပ်သော အနိယမဝါကျတည်း]၊ တုမေ-တို့သည်၊ အသောက်-သောက မရှိသော၊ တံ ပဒံ-ထိုကျွန်ုပ်တို့ ရှာမှီးအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဋိဝိဒ္ဓါ-ထိုးထွင်း၍ သိပြီးကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ တုမေဟိ-တို့သည်၊ တံ-ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္တံ-ရောက်အပ် ရအပ်ပါပေပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊ အဒိဋ္ဌံ၊ ပေ၊ ကပ္ပနဟုတေဟိတိ-ကား၊ အမေဟိ နာမ-အကျွန်ုပ်တို့ မည်သည်၊ ဣဒံ ပဒံ-ဤနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဗဟုကေဟိ-များစွာကုန်သော၊ ကပ္ပနဟုတေဟိ-ကမ္ဘာတို့၏ နဟုတတို့ဖြင့်၊ ဝါ-ကမ္ဘာတို့၏ နဟုတတို့ပတ်လုံး၊ အဒိဋ္ဌမေဝ-မမြင်အပ် မမြင်နိုင် သည်သာ၊ (ဟုတွာ) အဗ္ဘတိတံ-လွန်အပ်ခဲ့ပါပြီ၊ [“အဘိ+အတိတံ”ဟု ခွဲ၊ အမေဟိဟူသော ကတ္တားနှင့် ဣဒံ ပဒံဟူသော ကံကိုထောက်၍ အတိတံ၌ တပစ္စည်း ကိုလည်း ကံဟောဟု ကြပါ၊ ယောဇနော၌ ကရိုဏ်းနှင့်တကွ “အတိက္ကမာပိတံ”ဟု ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။] ဣတိ-ဤသို့၊ ဝါ-(ဤဂါထာနှစ်ပါးဖြင့်)၊ တဿ ပဒဿ-ထိုနိဗ္ဗာန်၏၊ ဝါ-ကို၊ အဒိဋ္ဌဘာဝေန-မမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီဃရတ္တံ-ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ အတ္တနော-၏၊ မဟာဇာနိဘာဝံ-ကြီးစွာသော ဆုံးရှုံးခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏။

ပစ္စုပ္ပတ္တ။ ။ ပစ္စုပ္ပတ္တတိ ပတိ အဝပုဗ္ဗော ဣဓာတု ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထောတိ အာဟ ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထောတိ-ယောဇနော၊ ဤအလို ပတိ အဝပုဗ္ဗ+ဣဓာတ်+တုမှယောဂ(တ္ထ)ဝိဘတ်၊ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တ၌လည်း “ပဋိဝိဒ္ဓါ+အတ္ထ”ဟု ခွဲ၊ တစ်နည်း-“ပုတ္တော ပဋိဗလော”ပုဒ်ကဲ့သို့ ပုတ္တကို ဝိပုဗ္ဗ+အဇ္ဇဓာတ်+ထပစ္စည်းကြံ၍ ပတိကိုလည်း သုတ်ကြီးဖြင့် ပစ္စုပ္ပတ္တိလျှင် “ပစ္စုပ္ပတ္တ-ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်ပြီ”ဟု ပေး၊ “ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထ”ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

၆၂။ ဂမ္ဘီရေ ဉာဏဝိသယေတိ-ကား၊ ဂမ္ဘီရေ စေဝ-နက်နဲသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂမ္ဘီရဿ-နက်နဲသော၊ ဉာဏဿ-ဉာဏ်၏၊ ဝိသယဘူတေ စ-အာရုံဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော၊ [“ဉာဏဝိသယေ”ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိသော်လည်း ဂမ္ဘီရဖြစ်သော အရာကို ဂမ္ဘီရဖြစ်သော (နက်နဲသော) ဉာဏ်ဖြင့်သာ အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် “ဂမ္ဘီရဿ ဉာဏဿ”ဟု ထည့်၍ဖွင့်သည်၊] အနုတ္တရေ ဥပဓိသင်္ခယေတိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနေ-၌၊ [“သဒ္ဓတ္ထ”မဖွင့်ဘဲ “အဘိဓေယျတ္ထ”ကိုသာ ဖွင့်သည်။] ဝိမုတ္တေတိ-ကား၊ တဒါရမ္မဏာယ-ထိုနိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ ဝိမုတ္တိယာ-သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်ဟူသော-ဝိမုတ္တိဖြင့်၊ ဝိမုတ္တေ-လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ကြကုန်သော၊ (“နေ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

ဗျာကာသီတိ-ကား၊ ဧတံ မေးပေ၊ ဘဒ္ဒယုဂန္တိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တော-မိန့်မြွက်တော်မူလျက်၊ သာဝကပါရမီဉာဏေ-အဂ္ဂသာဝက ပါရမီဉာဏ်၌၊ ဗျာကာသီ-မိန့်မြွက်တော်မူပြီး၊ (ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီး) သာဝါပေ၊ အဟောသီတိ-ကား၊ သာဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါယေဝ-ထိုဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါသည်ပင်၊ [သာသဒ္ဓါ၏ စွဲနက်ကိုဖွင့်သည်၊] တေသံ-ထိုအရှင်တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပသမ္ပန္နေသု-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော၊ တေသု-ထိုထေရ်တို့တွင်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော-သည်၊ သတ္တဟိ ဒိဝေယဟိ-ခုနစ်ရက်တို့ဖြင့်၊ (ကြိယာပဂ္ဂ) အရဟတ္တေ-အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်ပြီ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော-သည်၊ အမုမာသေန-တစ်လထက်ဝက်ဖြင့်၊ (၁၅-ရက်ဖြင့်)၊ (အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော-ပြီ)၊ [လောက၌ အဆောင်အယောင် ကြီးကျယ်လေ၊ နောက်ကျလေဖြစ်သကဲ့သို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ဉာဏ်ကြီးသည့်အတွက် ဟိုတရား ကြံစည်ရ၊ ဒီတရား ကြံစည်ရ စသည်ဖြင့် ဉာဏ်ကိစ္စတွေ များသောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ရမှု၌ နောက်ကျတော်မူရလေသည်။]

ကိရု-ချဲ့၊ အတိတေ-လွန်လေပြီးသောအခါ၌၊ အနောမဒဿိနာမ-အနောမဒဿိမည်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ လောကေ-၌၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်တော်မူပြီး၊ တဿ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ (ကာလေ-လက်ထက်တော်၌)၊ သရဒေါ နာမ-သရဒမည်သော၊ တာပသော-ရသေ့သည်၊ သကေ-မိမိဥစ္စဖြစ်သော၊ အဿမေ-ကျောင်းသင်္ခမ်း၌၊ နာနာပုပ္ဖေဟိ-အမျိုးမျိုးသော ပန်းတို့ဖြင့်၊ မဏ္ဍပ်-မဏ္ဍပ်ကို၊

ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တေ။ ။ ဝိမုတ္တေတိ ယထာဝုတ္တလက္ခဏေ နိဗ္ဗာနေ တဒါရမဏာယ ဖလဝိမုတ္တိယာ အဓိမုတ္တေ-ဋီကာ၊ ဖလဝိမုတ္တိဟူရာ၌ အခြားနေရာဝယ် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ ယူလေ့ရှိသော်လည်း ဤနေရာ၌ သောတာပန်အာဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ကိုသာ ရည်ရွယ်သောကြောင့် သောတာပတ္တိဖလ သမာပတ်ကိုသာ ယူရသည်။

ကတွာ-ဆောက်လုပ်၍၊ (မဏ္ဍပံ ကတွာ-ပန်းမဏ္ဍပ်ဆောက်လုပ်၍) ပုပ္ဖာသနေ
 ယေဝ-ပန်းရော၌ပင်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ နိသီဒါပေတွာ-သီတင်းသုံးတော်မူစေ၍၊
 ဘိက္ခုသံဃဿပိ-၏လည်း၊ (ဖို့လည်း၊) တထေဝ-ထို့အတူ ပန်းတို့ဖြင့်ပင်၊
 မဏ္ဍပံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပုပ္ဖာသနာနိ-ပန်းနေရာတို့ကို၊ ပညံပေတွာ-ခင်းစေ၍၊
 အဂ္ဂသာဝကဘာဝံ-အဂ္ဂသာဝက၏အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထေသိ-ဆုတောင်းပြီ၊ စ-ဆက်၊
 ပတ္ထယိတွာ-ဆုတောင်းပြီး၍၊ သိရိဝဗ္ဗဿ နာမ-သိရိဝဗ္ဗမည်သော၊ သေဋ္ဌိနော-
 သူဌေး၏အထံသို့၊ ပေသေသိ-စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?)၊
 မယာ-သည်၊ အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ-အဂ္ဂသာဝကအရာကို၊ ပတ္ထိတံ-ဆုတောင်းအပ်ပြီ၊
 တွမ္မိ-သည်လည်း၊ အာဂန္ဓာ-လာ၍၊ ဧကံ-သော၊ ဋ္ဌာနံ-အရာကို၊ ပတ္ထေဟိ-
 လော၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေသိ-ပြီ)၊ သေဋ္ဌိ-သည်၊ နီလုပ္ပလမဏ္ဍပံ-
 ကြာညီပန်းမဏ္ဍပ်ကို၊ ဂတွာ-၍၊ ဗုဒ္ဓပမုခံ-ဘုရားအမျိုးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃံ-
 ကို၊ တတ္ထ-ကြာညီပန်းမဏ္ဍပ်၌၊ ဘောဇေတွာ-ဆွမ်းကပ်ပြီး၍၊ ဒုတိယသာဝက
 ဘာဝံ-ကို၊ ပတ္ထေသိ-ပြီ၊ တေသု-ထိုရသေ့၊ သူဌေးတို့တွင်၊ သရဒတာပသော-
 သရဒရသေ့သည်၊ သာရိပုတ္တေတ္ထေရော-သည်၊ (ဇာတော-ပြီ)၊ သိရိဝဗ္ဗော-
 သိရိဝဗ္ဗသည်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော-သည်၊ (ဇာတော-ပြီ)၊ ဣတိ ဣဒံ-
 ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ နေသံ-ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၏၊ ပုဗ္ဗကမ္မံ-
 ရေးကောင်းမှုတည်း။ [အကျယ်ကို ဓမ္မပဒ ယမကဝဂ်၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု၌ရှုပါ။]

၆၃။ အပုတ္တကတာယာတိအာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ယေသံ-
 အကြင် မိဘတို့၏၊ ပုတ္တာ-သားတို့သည်၊ ပုဗ္ဗဇ္ဇိ-ရှင်ရဟန်း ပြုကြကုန်၏၊
 တေသံ-ထိုမိဘတို့၏၊ အပုတ္တကတာယ-သားမရှိသူတို့၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ၊
 ယာသံ-အကြင် မိန်းမတို့၏၊ ပတိ-လင်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗဇ္ဇိ-န်၏၊ ဘာသံ-ထို
 မိန်းမတို့၏၊ ဝေဓဗျာယ ဝိဝေဝါဘာဝါယ-မဆိုးမတို့၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ၊
 [ဝေဓဗျာယကို ထပ်ဖွင့်သည်။ “ဝိဂတော+ဝေဝေါ ယာသန္တိ ဝိဝေဝါ၊ ဝိဝေဝါနံ+
 ဘာဝေါ ဝေဓဗျံ”ဟု ပြု။] ဥဘယေနာပိ-နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်လည်း၊ ကုလုပစ္ဆေဒါယ-
 အမျိုးတို့၏ ပြတ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ပဋိပန္နော ၌ စပ်၊) သဗ္ဗယာနိတိ - ကား၊

အဿမေ။ ။ အာ(သမန္တတော)-ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ကာယစိတ္တပိဋ္ဌာသင်္ခါတာ
 ပရိဿယာ-ကိုယ်စိတ်တို့ကို နှိပ်စက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဘေးရန်တို့သည်၊
 သမန္တိ ဧတ္ထာတိ အဿမော-ငြိမ်းအေးရာဖြစ်သောကြောင့် “အဿမ” မည်၏၊ ဤ
 ကျောင်းသင်္ခမ်းသို့ရောက်လျှင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလုံး ငြိမ်းအေးသည်-ဟုလို၊ ဤ“အဿမ”
 ဟူသော နာမည်သဏ္ဍိ ကျောင်းသင်္ခမ်း တစ်ကျောင်း၏ နာမည်မဟုတ်၊ ကျောင်းဝိုင်း
 တစ်ဝိုင်းလုံး၏ နာမည်ဖြစ်သည်။ ယောဇနာ၌ကား “အာကောဓံ အာဘုသော ဝါ
 ရာဂါဒယော သမန္တိ ဧတ္ထာတိ အဿမော”ဟု ပြုလေ၏။

သဉ္ဇယဿ-သဉ္ဇည်း ဆရာကြီး၏။ အန္တေဝါသိကာနိ-အနီးနေ တပည့်တို့ကို၊ (ပဗ္ဗာဇိတာနိဉ္စိ စပ်)၊ [“သဉ္ဇယဿ + ဣမာနိ သဉ္ဇယာနိ”ဟု ဣဒံတဒ္ဓိတံ ပြု၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဉ္ဇည်းဆရာကြီး၏ အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော တပည့်များအပေါ် တင်စား၍ “ကာရဏူပစာ”ဟု သော်လည်းကြံ] မဂဓာနံ ဂိရိပ္ပဇ္ဇိ-ကား၊ မဂဓာနံ-မဂဓာဟု ဗဟုဝုစံအမည်ရသော၊ ဇနပဒဿ-၏၊ ဂိရိပ္ပဇ္ဇိ-တောင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သည်ဖြစ်၍ နွားခြံနှင့်တူသော၊ နဂရံ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့၊ (အာဂတောဉ္စိစပ်)၊ မဟာဝိရာတိ-ကား၊ မဟာဝိရိယဝန္တော-ကြီးမြတ်သော ဝိရိယ ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ (ဓာထာဂတောဉ္စိ စပ်)၊ နယမာနာနန္တိ-ကား၊ နယမာနေသု-ဆောင်ယူကြသော ဘုရားရှင်တို့၌၊ (ဧတံ-နယမာနာနံဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်) ဘုမ္မတ္ထေ-သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သာမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ (သာမိဝစနံ-တည်း၊) (“နယမာနာနံ-ဆောင်ယူကြသော ဘုရားရှင်တို့ကို”ဟု ပေး)၊ ကာ ဥသူယာ ဝိဇာနတန္တိ-ကား၊ ဓမ္မေန-တရားသဖြင့်၊ (တရားနှင့်လျော်စွာ)၊ နယန္တိ-ဆောင်ယူ ကြကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝိဇာနန္တာနံ-သိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (သန္တာန်၌)၊ ကာ-အဘယ်သို့သော၊ ဣဿာ-ဠာူစုခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်ပါတော့အံ့ နည်း?)၊ (တစ်နည်း) ကာ ဣဿာ-အဘယ်မှာ ဠာူစုပါတော့အံ့နည်း?၊ [ဤ၌ ဥသူယာကို ဣဿာဟု ဖွင့်သဖြင့် ပါဠိအလို “ဣဿာနှင့်ဥသူယာ”သည် သဘောတူ၏ဟုမှတ်ပါ။]

မဂဓာနံ ဂိရိပ္ပဇ္ဇိ။ ။ “ပုမ္မဟုတ္တေ ကုရူသက္ကာ”နှင့်အညီ တိုင်းပြည်ကို ဟောရာ၌ ပုလ္လိင် ဗဟုဝုစံဖြင့် ရှိရသောကြောင့် ဤနေရာ၌ ပုလ္လိင် ဗဟုဝုစံဖြင့်ထားသည်။ “ဝဇော ဝိယာတိ ဝဇံ (နဂရံ)၊ ဂိရိဟိ+ပရိက္ခိတ္တံ+ဝဇံ ဂိရိပ္ပဇ္ဇိ”ဟု ပြု၊ “ပရိက္ခိတ္တံ”ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျေ၊ မြို့က အလယ်ကဖြစ်၍ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ဣသိဂိလတောင်၊ ဝေပုလ္လတောင်၊ ဝေဘာရတောင်၊ ဂိဇ္ဈကူဋတောင်၊ ပဏ္ဍဝတောင်တို့ဖြင့် ဝန်းရံ၍နေသော ကြောင့် နွားခြံနှင့်တူသောမြို့-ဟူလို။ [ဂိရိပ္ပဇ္ဇေနဂရန္တိ သမန္တာ ပဗ္ဗတပရိက္ခိတ္တံ ဝဇေဒိသံ ဟုတော တိဋ္ဌတိတံ ဂိရိပ္ပဇ္ဇိ ဧဝံ လဒ္ဒနာမံ ရာဇဂဟနဂရံ-ဋီကာ။]

နယမာနာနံ။ ။ ဤအဋ္ဌကထာဖွင့်ပုံသည် “ဣဿ၊ ဥသူယဓာတ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်ရမည်”ဟူသော စည်းကမ်းကို မလိုက်ဘဲ ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ အနက်ကို နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

ဝိဇာနတံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ဓမ္မေန နယန္တိတိ”သည် ဝိဇာနနကြိယာ၏ သိပုံ အခြင်းအရာကို ပြသော အာကာရတည်း၊ “ဘုရားရှင်တို့သည် တရားသဖြင့် ဆောင်ယူ ကြ၏”ဟု သိသူတို့၏ သန္တာန်မှာ ဣဿာ မဖြစ်တော့ပါ-ဟူလို၊ ယောဇနာဉ္စိကား “ဝိဇာနန္တာနန္တိ ဝိဇာနန္တေ သု တထာဂတေသု၊ ဝိဇာနန္တေ ဝါ”ဟု ဝိဇာနတံကိုလည်း နယာမာနာနံနှင့် အရတူ ဖွင့်သွားလေ၏၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အဘော်မကျပါ။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာ

၆၄။ အနုပဇ္ဈာယကာတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇ-အပြစ်ငယ် အပြစ်ကြီးကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယကေန-ဂရုတစိုက် ကြည့်ရှုတတ်သော၊ [“ကပ်၍ ကြည့်ရှုတတ်သော” ဟု ရှေးကပေး၏၊] ဂရုနာ-ဆရာမှ၊ ဝိရဟိတာ-ကင်းကုန်သည်၊ အနာကပ္ပသမ္ပန္နာတိ-ကား၊ အာကပ္ပေန-သွားပုံ လာဟန်စသော အမူအရာနှင့်၊ န သမ္ပန္နာ-မပြည့်စုံ ကုန်သည်၊ သမဏသာရုပ္ပာစာရဝိရဟိတာ-ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်သော အကျင့်မှ ကင်းကုန်သည်၊ (“ဟုတ္တာ ပိဏ္ဏာယ စရန္တိ” ခြံ စပ်) ဣတိ အတ္ထော။

ဥပရိဘောဇနေတိ-ကား၊ ဘောဇနေဿ-ဘောဇဉ်၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ [“ဘောဇနေဿ+ဥပရိ ဥပရိဘောဇေန” ဟု ပြု၊ အဗျယိဘောသမာသ်၏ အံအပြု မမြဲသောကြောင့် သို့ ကို ဧပြု၊] ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ-ကား၊ ပိဏ္ဏာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရဏကပတ္တံ-လှည့်လည်ကြောင်း သပိတ်ကို၊ (ဥပနာမေန္တိ ခြံ စပ်) ဟိ-မှန်၊ တသ္မိ-ဆွမ်းအလိုငှာလှည့်လည်ကြောင်း ထိုသပိတ်၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌ သညိနော-စားကြွင်းရှိ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အထ ဝါ-ကား၊ ဥဋ္ဌဟိတ္တာ-ဆွမ်းကိုရည်မှတ် မတ်မတ်ရပ်၍၊

အနုပဇ္ဈာယကာ။ ။ ဥပ+ဈာယတီတိ ဥပဇ္ဈာယော၊ မိဘတို့သည် သားသမီးတို့ကို အမြဲကြည့်ရှု၍ ဝတ်နည်း၊ စားနည်း၊ သွားနည်း၊ လာနည်း အသီးသီးတို့ကို ပြောဆိုသင်ပြ ဆုံးမကြသကဲ့သို့ ထိုအတူ မိမိ၏ တပည့်များကိုလည်း ပြောဆိုဆုံးမဖို့ရန် တာဝန်ယူ၍ အရာရာ အချိုးကျအောင် ပြောဆိုဆုံးမသော ဥပဇ္ဈာယ်ပေးသော ဆရာကြီးများကို “ဥပဇ္ဈာယ်” ဟု ခေါ်သည်။ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇဝယ် အဝဇ္ဇ၌ အ သည် ဝုဒ္ဓိအနက်ဟော၊ အဝဇ္ဇသဒ္ဓါက အပြစ်ကြီးကို ဟောသောကြောင့် အပြစ်ငယ်ကို ဝဇ္ဇသဒ္ဓါက ပါရိသေသ နည်းအားဖြင့် ဟောရသည်။ “ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ ဥပဇ္ဈာယော၊ နတ္ထိ+ဥပဇ္ဈာယော ဇေတသန္တိ အနုပဇ္ဈာယကာ” သမာသန္တ ကပစ္စည်း။

အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ။ ။ “အာကပ္ပော ဂမနာဒိကံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းတို့၏ သွားပုံ၊ စားပုံ၊ ဝတ်ပုံ၊ နေပုံ၊ ထိုင်ပုံ အလုံးစုံသော အမူအရာကို “အာကပ္ပ” ဟု ယူပါ၊ ရဟန်းတို့၏ သွားပုံ၊ စားပုံ၊ ဝတ်ပုံ စသောအပြုအမူမျိုး မဟုတ်ဘဲ လူတို့၏ ဝတ်ပုံ၊ စားပုံ စသည်ကို ပြုကျင့်ကြခြင်းကို “အနာကပ္ပသမ္ပန္န-အာကပ္ပနှင့် မပြည့်စုံ” ဟု ဆိုသည်။ ယခုအခါ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ နိဿယည်းဆရာတို့က သွန်သင် ဆုံးမမှု မရှိသောကြောင့် မဝတ်တတ်၊ မစားတတ်၊ မနေတတ်၊ မသွားတတ်ဖြစ်နေကြသူတို့ ကဲ့သို့တည်း။

ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ။ ။ “ဥတ္တိဋ္ဌေ န ပမဇ္ဇေယျ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ “ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဓါသည် ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဓါလည်း ထိုအနက်ကိုပင် ဟော၏” ဟု သိစေလို၍ ဥတ္တိဋ္ဌကို “ပိဏ္ဏာယစရဏကံ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဥတ္တိဋ္ဌနံ (ဥဒ္ဓိဿ ဌာနံ) ဥတ္တိဋ္ဌ-ဆွမ်းကို ရည်စူး၍ ရပ်ခြင်း၊ ဝါ-ဆွမ်းခံခြင်း၊ ဥတ္တိဋ္ဌာယ+ဂဟိတံ+ပုတ္တံ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ၊-(ဝိမတိ)။

ပတ္တံ-ကို၊ ဥပနာမေန္တိ-ကပ်၍ ညွတ်စေကြကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံပိ-ဤသို့လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံဟူသောပုဒ်၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ [အချို့ စာအုပ်တို့၌ ပိသဒ္ဓါ မပါ။]

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ဥပဇ္ဈာယ်၏ အဖြစ်ကို၊ ဂဟေတုံ-စိတ်ဖြင့် မှတ်ယူခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေသတီတိ-ကား၊ အယံ-ဤ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်သည်၊ မေ-ငါ၏၊ ပုတ္တော-သားတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂေဟဿိတပေမဝသေန-အိမ်၌ မှီသော ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌပေသတီ-ကပ်၍တည်စေလိမ့်မည်။

တသ္မိဟိပေ၊ သညိနော။ ။ ထိုဆွမ်းခံသပိတ်ကို အဘယ့်ကြောင့် လူတို့က စက်ဆုပ်ကြသနည်း? ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တသ္မိဟိ”စသည်မိန့်၊ ရဟန်းတို့သည် ဤသပိတ်၌ပင် ထည့်၍စားကြသဖြင့် စားကြွင်းစားကျန်ကိုလည်း ဤသပိတ်ထဲ၌ပင် ထည့်ကြ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ဆွမ်းခံသပိတ်၌ စားကြွင်းတွေ ရှိနေ၏ဟု မှတ်ထင်ရကား လူတို့က သူတို့ဘောဇဉ်အပေါ်၌ ထိုသပိတ်ညွတ်စေခြင်းကို စက်ဆုပ်ကြ သည်။ ထိုလူတို့၏ အထင်အားဖြင့် ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံကို “ဥန္တိဋ္ဌပတ္တံ”ဟု ခေါ်ရပြန်သည်။ [ဥပဗ္ဗ-သိသဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ သကို ဆပြ၍ “ဥန္တိဋ္ဌ”ဟု ဖြစ်၏။ ဥ-စားပြီး၍နောက် ဖြစ်သော အထက်၌+ဆိဋ္ဌ-ကြွင်းကျန်နေသော အစာ၊ (စားကြွင်းစားကျန်။)]

သာရတ္ထ။ ။ သာရတ္ထ၌ကား ဥတ္တိဋ္ဌနှင့် ဥန္တိဋ္ဌသည် စားကြွင်းအနက်ကိုချည်း ဟောသော ပရိယာယ်သဒ္ဓါဟု ဆို၏။ ထိုအဆိုကို ဝိမတိက “ကေစိ ဝဒန္တိ”ဟုဆိုသည်။ အထ ဝါတက်သော နောက်နည်း၌မူ “ဥဋ္ဌတွာ”ကိုကြည့်၍ ဥတ္တိဋ္ဌ၌ ဥပဗ္ဗ၊ ဌာဓာတ် တွာပစ္စည်းကို ချေထားသော တွာပစ္စယန္တပုဒ်ဟု သိပါ။ [ပဋ္ဌမနည်းအလို “ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ- ဆွမ်းခံခြင်းငှာ ယူအပ်သောသပိတ်ကို၊ ဝါ-စားကြွင်းရှိသည်ဟု လူတို့ထင်မှတ်အပ်သော သပိတ်ကို”ဟု ပေး၊ ဒုတိယနည်းအလို “ဥတ္တိဋ္ဌ-ဆွမ်းကိုရည်မှတ် ရပ်ပြီး၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဥပနာမေန္တိ-ကပ်၍ ညွတ်စေကြကုန်၏”ဟု ပေး။]

ဥပဇ္ဈာယံ ဂဟေတုံ။ ။ ပါဠိတော်၌ ဥပဇ္ဈာယ်၏ စပ်ပုဒ်ကို “ဂဟေတုံ” ဟု ထည့်စေလို၍ “ဂဟေတုံ”ဟု ဖွင့်သည်။ ထို ဂဟေတုံအရ “ယူခြင်း”ဟူသည် “ဤ ဆရာသည် ငါ၏ ဥပဇ္ဈာယ်တည်း”ဟု စိတ်ဖြင့်ယူခြင်း၊ စိတ်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်း တည်း။ [ဥပဇ္ဈာယံ ဂဟေတုံတိ ဥပဇ္ဈာယတ္တံ မနုဿ ဂဟေတုံ၊-ဝိမတိ၊ ဥပဇ္ဈာယံ၌ ဘာဝပဗ္ဗဓာန ဘာဝလောပ ကြံပါ။] တစ်နည်း “ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ”ဟု မိမိက ဥပဇ္ဈာယ်တောင်းသောအခါ ထိုဆရာ၏ အလိုကို (ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ် လက်ခံ-မခံကို) ယူခြင်းကို “ဂဟေတုံ”ဟု ဆိုသည်။ [ယာစနဝစနေန တဿ အနုမတိ ဂဟေတုံတိ ဝါ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။]

ဂေဟဿိတပေမဝသေန။ ။ “ဂေဟ-အိမ်၌+သိတ-မှီသော+ပေမ-ချစ်ခြင်း” ဟူသည် မိဘက သားကိုချစ်သော တဏှာချစ်တည်း။ ထိုအချစ်မျိုး ဖြစ်ဖို့ရန် ဘုရားရှင် သည် ညွှန်ပြတော်မူမည် မဟုတ်ဟု ယူဆ၍ မေတ္တာပေမကို “ဂေဟဿိတပေမ”ဟု ယူကြသည်။

ဝါ-ဖြစ်စေလိမ့်မည်။ ဒုတိယပဒေဝိ-ပိတုစိတ္တံဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌လည်း၊ ဒေသ-
ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ [“ဝိတာ
မေ အယန္တိ ဧဝံ ဂေဟသင်္ဂတပေမဝသေန စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ”ဟု သိပါဟူလို။]

သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာတိ-ကား၊ ဂရုဘာဝဉ္ဇေဝ-အလေးပြုတတ်သူ၏ အဖြစ်
ကိုလည်းကောင်း၊ (ရိုသေလေးစားခြင်း၊ ဂရုစိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊) ဇေဋ္ဌက
ဘာဝဉ္ဇ-အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌပေတ္တာ-စွဲကပ်တည်နေစေ၍၊
ဝါ-ဖြစ်စေ၍၊ သဘာဂဝုတ္တိနောတိ-ကား၊ သဘာဂဇီဝိကာ-သဘောတူသော
အသက်မွေးခြင်းရှိကြကုန်သည်၊ (“ဟုတ္တာ ဝိဟရန္တာ”၌စပ်) သာဟူတိ ဝါတိအာဒိနိ-

သဂါရဝါ။ ။ ဂရုနော+ဘာဝေါ ဂါရဝံ-ရိုသေလေးစားသောတပည့်၊ ဂရုစိုက်သော
ဆရာ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၊ (ရိုသေလေးစားခြင်း၊ ဂရုစိုက်ခြင်း အမှုအရာ) သဟ+
ဂါရဝေန ယေ ဝတ္တန္တိတိ သဂါရဝါ။ [“ဂရုဘာဝဉ္ဇ ဥပဋ္ဌပေတ္တာ”ကား အဓိပ္ပာယ်ထွေဖွင့်။]

သပ္ပတိဿာ။ ။ ပတိဿယနံ-မှီခိုအားထား ကိုးစားခြင်း၊ ပတိဿော-ခြင်း၊
[ပတိပုဗ္ဗ သိဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊] တစ်နည်း-ပတိဿိယတိတိ ပတိဿော-မှီခိုအပ်သော
ဆရာ၊ အားထားအပ်သောတပည့်၊ သဟ+ပတိဿေန ယေ ဝတ္တန္တိတိ သပ္ပတိဿာ။
[“ဇေဋ္ဌကဘာဝဉ္ဇ ဥပဋ္ဌပေတ္တာ”ကား အဓိပ္ပာယ်ထွေဖွင့်။]

မှတ်ချက်။ ။ ဤသဂါရဝ သပ္ပတိဿသည် တပည့်အတွက်သာမဟုတ် ပါဠိတော်၌
“အညမည”ဟု ဆိုသောကြောင့် ဆရာအတွက်လည်းဖြစ်သည်။ ဆရာကလည်း တပည့်တို့
အပေါ်မှာ ဂရုစိုက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သဂါရဝ၊ အားထားခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော
သပ္ပတိဿ ရှိရသည်။ ကိုင်းကျွန်းမှီ ကျွန်းကိုင်းမှီမျိုးတည်း။

ဝုမ္မိ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဝုမ္မိ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇိဿန္တိ”ဟုရှိ၏။ ဤသို့
အချင်းချင်း သဂါရဝ သပ္ပတိဿဖြစ်မှ ဆရာနှင့် တပည့်တို့သည် စိုက်ပျိုးထားအပ်သော
သစ်ပင်၏ ကြီးပွားခြင်းကဲ့သို့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ဖြင့် တိုးပွား၍ “ဝုမ္မိ”ဟူသော
ကြီးပွားခြင်း၊ စိုက်ပျိုးထားအပ်သော သစ်ပင်၏ ကြီးပွားရုံတွင်မက အကိုင်း၊အခက်၊
အလက်၊အပွင့်၊အသီး ဝေဆာ၍ စည်ပင်ခြင်းကဲ့သို့ ပစ္စည်းလေးပါး ကိတ္တိ၊ယသတို့နှင့်
တကွ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတွေ ဝေဆာ၍ စည်ပင်ခြင်းဟူသော “ဝိရုဇ္ဈိ” သစ်ပင်၏
တစ်နေရာ၌ စည်ပင်ရုံတွင်မကဘဲ အသီးမျိုးစေတို့ဖြင့် ပြန့်ပွား၍ အဆင့်ဆင့် ပျံ့နှံ့
သွားသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဆရာ၊တပည့်တို့မှာလည်း သူတော်ကောင်းတပည့် အဆက်ဆက်
ပြန့်ပွား၍ အရပ်ရပ်၌ ပျံ့နှံ့ခြင်းဟူသော “ဝေပုလ္လ”သို့ ရောက်နိုင်ကြသည်။

သာဟုစသည့်။ ။ သာဟူတိ သာဓု၊ လဟူတိ အဂရ၊ [ငါ]မှာ သင်၏ဥပဇ္ဈာယ်
ဖြစ်ဖို့ အရေး၌ ဝန်မလေးပါ၊ တာဝန်ပေးပါ၏-ဟူလို၊ [သြပါယိကံတိ ဥပါယပဋိသံယုတ္တံ၊
[“ဥပါယေ+နိယုတ္တံ သြပါယိကံ”ဟု ပြုပါ၊ သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ် ယူခြင်းသည်
နည်းလမ်းကျ၏၊ နည်းလမ်းကျမှုကြောင့် သင်ဟာ ယနေ့မှစ၍ ငါ့တာဝန်ဖြစ်နေ၏၊]
ပတိရူပံတိ အနုရူပံ၊ [သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းသည် လျှောက်ပတ်ပါ၏-ဟူလို။]

သာဟူတိ ဝါ-အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စပဒါနိ-ငါးပါးသော ပုဒ်တို့သည်။ ဥပဇ္ဈာယဘာဝသမ္ပဋိတ္တနဝေဝစနာနိ-ဥပဇ္ဈာယ်၏ အဖြစ်ကို ဝန်ခံကြောင်းဖြစ်သော ဝေဝုစ ပရိယာယ်စကားလှယ်ပုဒ်တို့တည်း။ ကာယေန ဝိညာပေတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း၊) သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန-သည်။ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိတိ-ဟူ၍၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်။ သာဟူတိအာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စသု-န်သော၊ ပုဒေသု-တို့တွင်၊ ယဿ ကဿစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒဿ-၏၊ ဝေသန-အစွမ်းဖြင့်၊ ကာယေန ဝါ-ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ ဝါ-နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာဟိ ဝါ-ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (“ဝိညာပေတိ”၌ စပ်ပါ။) တယာ-သည်။ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းကို၊ သစေ ဝိညာပေတိ-အကယ်၍ သိစေအံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဥပဇ္ဈာယော-သည်။ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏။

ပါသာဒိကေန သမ္မာဒေဟိ။ ။ ယခုအခါ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးရာ၌ ရှေ့လေးမျိုးကို သုံးလေ့မရှိကြ၊ ဤတစ်မျိုးကိုသာ သုံးလေ့ရှိကြသည်။ ပါသာဒိကေနကို “ပသာဒါ ဝဟေန ကာယဝစိပယောဂေန”ဟုလည်းကောင်း၊ သမ္မာဒေဟိကို “တိဝိသေိက္ခန္ဓိပ္ပာဒေဟိ”ဟုလည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်၏။ “ပသာဒံ အာဝဟတိတိ ပါသာဒိကော”ဟု ပြု၍ ကာယပယောဂ၊ ဝစိပယောဂကို အရကောက်စေလိုသည်။ သို့သော် သုံးပါးသော သိက္ခာ (သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ)ကို ပြီးစေဖို့ရန်မှာ စိတ္တပယောဂ (စိတ်၏ ကောင်းသော အမှုအရာ)လည်း ပါမှ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ပါသာဒိကအရ၌ ကာယ ဝစိ မနော သုံးပါးလုံး ပယောဂကို ယူသင့်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် “ပသာဒါဝဟေန နိဒ္ဒေါသေန ကာယဝစိပမနောကမ္မေန”ဟု ကင်္ခါဋီကာသစ် နိဒါနဒ္ဒေသ၌ ဖွင့်သည်။

သမ္မာဒေဟိ။ ။ သံပုဗ္ဗ+ပဒ+ကာရိတ် ဇောပစ္စည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “နိပ္ပာဒေဟိ-ပြီးစီးစေလော၊ (ပြီးစီးအောင်အားထုတ်လော)”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ သံပုဗ္ဗ ပဒဓာတ်သည် အကမ္မကဖြစ်၏။ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် “တိဝိသေိက္ခန္ဓ”ဟု ကံတစ်ပါးရသည်။ [ရှေးက “ပြည့်စုံစေလော”ဟု ပေးကြ၏။ “ပြည့်စုံ”ဟူသောစကားသည် သဟာဒိယောဂ (နှင့် ဟူသော) အနက်ကို ဝုရကား ထိုသဟာဒိယောဂ မရှိသောကြောင့် ထိုအနက်သည် ဤနေရာ၌ မရနိုင်၊ ဤ “ပါသာဒိကေန သမ္မာဒေဟိ”၏ ဆိုလိုရင်းကား- “သူတစ်ပါး တို့၏ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆွဲဆောင်နိုင် (ကြည်ညိုစေနိုင်)အောင် ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင် ပါလော”ဟု ဆိုလိုသည်။

ရှေးအနက်။ ။ “ပါသာဒိကေန-ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်သော ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာနှင့်၊ သမ္မာဒေဟိ-ပြည့်စုံစေလော”ဟု ရှေးကပေးကြ၏။ ထိုအနက်၌ “ကြည်ညိုဖွယ်”ဟူသည် ကြည်ညိုစရာကောင်းသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှုတည်း။ သို့ဖြစ်လျှင် ပသာဒအရနှင့် ပါသာဒိကအရသည် မကွဲပြားဘဲရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် “ပသာဒနံ ပသာဒေါ” ဟု ပြု၍ “ပသာဒ-သူတစ်ပါး၏ ကြည်ညိုခြင်းကို + အာဝဟ-ဆောင်နိုင်သော” ဟု သာ မှတ်ပါ။ ထိုသို့ဆောင်နိုင်သော ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာ၊ စိတ်အမှုအရာကိုပင်

ဟိ-မှန်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏။ ပဉ္စသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု ပဒေသု-တို့တွင်၊ ယဿ ကဿစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒဿ-ကို၊ ဝါစာယ ဝါ-နှုတ်ဖြင့်မူလည်း၊ ယဒိဒံ သာဝနံ-အကြင် ကြားသိစေခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယေန ဝါ-ကိုယ်ဖြင့်မူလည်း၊ (ယဒိဒံ) အတ္ထဝိညာပနံ-အကြင်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-၏) ဣဒမေဝ-ဤနှုတ်ဖြင့်မူလည်း ကြားသိစေခြင်း၊ ကိုယ်ဖြင့်မူလည်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေခြင်းသည်ပင်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာ၌၊ ဥပဇ္ဈာယဂုဟဏံ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကေစိ-အချို့ဆရာတို့သည်၊ သာဓုတိ-ဟူ၍၊ သမ္ပဋိစ္ဆနံ-ထပ်မံ၍ ဝန်ခံခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ (ဥပဇ္ဈာယဂုဟဏံ-ကို) ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။ တံ-ထိုကေစိဆရာတို့၏စကားသည်၊ ပမာဏံ-နှိုင်းချိန် တိုင်းတာကြောင်း စကားသည်၊ န-မဟုတ်၊ (ကသ္မာ-နည်း?)၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အာယာစနဒါနမတ္တေန - တပည့်က တောင်းခြင်း၊ ဆရာက ပေးခြင်းမျှဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတော-ဟူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏။ ဧတ္ထ-ဤ ဥပဇ္ဈာယ်ယူရာဌာန၌၊ သမ္ပဋိစ္ဆနံ-တပည့်က ထပ်မံ၍ဝန်ခံခြင်းသည်၊ န အင်္ဂံ-အင်္ဂါမဟုတ်၊ (“တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုကေစိဆရာတို့၏ စကားသည် ပမာဏံ-သည်၊ န-မဟုတ်”ဟု ပြန်လှည့်)၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေနာပိ-သည်လည်း၊ ကေဝလံ-အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် မဖက်သက်သက်၊ မေ-သည်၊ ဣမိနာ ပဒေန-ဤ သာဟု စသော ပုဒ်ဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဉာတံ-

“ကြည်ညိုဖွယ်”ဟု ခေါ်သည်။ ထို့ပြင် “နှင့်” ဟူသော အနက်လည်းမသင့်၊ ဘာကြောင့်နည်း? သမ္မာဒေဟိပုဒ်က ပြည့်စုံခြင်းအနက်ကို မဟော၊ ပြီးစေခြင်း အနက်ကို ဟောသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေးက အနက်ပေးပုံကို စဉ်းစားပါ။

ဣဒမေဝ ဟိ ဧတ္ထ။ ။ တပည့်က “ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ” ဟု သုံးကြိမ်ဆို၍ ဥပဇ္ဈာယ်တောင်းသောအခါ ဥပဇ္ဈာယ်က “သာဟု” စသော ငါးမျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ဆို၍ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ခေါင်းညိတ်ခြင်းစသော ကိုယ်အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးခြင်းသည်ပင် ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းကိစ္စ ဖြစ်၏။ “ထိုကိစ္စ အထမြောက်၏” ဟုလို့။

ကေစိ ပန၊ ပေ၊ ဥပဇ္ဈာယော။ ။ အချို့ကား “ဥပဇ္ဈာယော မေ” စသည်ဖြင့် တပည့်က ဆိုပြီး၍ ဥပဇ္ဈာယ်က “သာဟု” စသော စကားတစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုပြီးသောအခါ တပည့်က ထပ်၍ “သာဓု” ဟု လျှောက်ခြင်းကို “ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်း” ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုကေစိဝါဒသည် ပမာဏမဟုတ်၊ ဘာကြောင့်နည်း?၊ တပည့်က “ဥပဇ္ဈာယော မေ” စသည်ဆို၍ ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ်ကို တောင်းခြင်း၊ ဆရာက “သာဟု” စသည် တစ်မျိုးမျိုးကို ဆို၍ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးခြင်း၊ ဤသို့ ယာစန-ဒါန နှစ်မျိုးမျှဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းကိစ္စ ပြီးနိုင်သောကြောင့်တည်း၊ ဆရာက ဥပဇ္ဈာယ်ပေးသောအခါ တပည့်က “သာဓု” ဟု လည်းကောင်း၊ “အာမ ဘန္တေ” ဟုလည်းကောင်း ဆိုဖွယ်မလိုပါ-ဟုလို့။

သိခြင်းငှာသာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ-ယနေ့ကို အစပြု၍၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ထေရော-သည်၊ မယုံ-၏၊ ဘာရော-တာဝန်တည်း၊ အဟမ္မိ-သည်လည်း၊ ထေရဿ-၏၊ ဘာရော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒမ္မိ-ဤ အကြောင်းအရာကိုလည်း၊ ဉာတုံ-သိခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်သေး၏။

၆၆။ တတြာယံ သမ္မာဝတ္တနာတိ-ကား၊ သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တတြ-ထို သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗဟူသော စကားရပ်၌၊ (သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗဟူသော စကားအရ) အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သမ္မာဝတ္တနာ-ကောင်းစွာကျင့်ပုံတည်း၊ ကာလဿေဝ၊ပေ၊ ဩမုဒ္ဓိတွာတိ-ကား၊ အဿ-ထို သဒ္ဓိ ဝိဟာရိက၏၊ ပစ္စုသကာလေ-(အရုဏ်မတက်မီ)မိုးသောက်အခါ၌၊ စင်္ဂမနတ္ထာယ ဝါ-စင်္ကြံသွားခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဓောတပါဒပရိဟရဏတ္ထာယ ဝါ-ဆေးအပ်ပြီးသော ခြေကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ဖုံမလူးအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ) ပဋိမုက္ကာ-စွပ်အပ်ကုန်သော၊ ဥပါဟနာ-ဖိနပ်တို့သည်၊ ပါဒဂတာ-ခြေ၌ရောက်နေကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-နံအံ(စံဝသတိ) [ရှေးက အမြဲဖိနပ်စီးလေ့ မရှိသောကြောင့် “စင်္ဂမနတ္ထာယ” စသည်ကို ဆိုသည်၊] တာ-ထိုဖိနပ်တို့ကို၊ (အပနေတွာ၌ စပ်) ကာလဿေဝ-စောစောကပင်၊ ဥဋ္ဌာယ-ထဲ၍၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ဒန္တကဋ္ဌံ ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ မဟန္တံ-ကြီးသောဒန်ပူလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမံ-အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဒန်ပူလည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒကံ-ငယ်သော ဒန်ပူလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဏီ-သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌာနိ-ဒန်ပူတို့ကို၊ ဥပနေတွာ-ကပ်ဆောင်၍၊ တတော-ထိုဒန်ပူသုံးမျိုးတို့မှ၊ ယံ-အကြင်ဒန်ပူကို၊ တိဏီ ဒီဝသာနိ-သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ စတုတ္ထဒီဝသတော-လေးရက်မြောက်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ တာဒိသမေဝ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော ဒန်ပူကိုသာ၊ (ဥပဇ္ဈာယ် ယူနေကျ ဒန်ပူကိုသာ) ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏) အနိယမံ-မမှတ်သားအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (တစ်နည်း) နိယမံ-မှတ်သားအပ်သည်ကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ ယံ ဝါ တံ ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဒန်ပူကိုမူလည်း၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ၊ အထ-ထိုသို့ ယူလသော်၊ ယာဒိသံ-အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ဒန်ပူကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော ဒန်ပူကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏။)

တိဏီ ဒန္တကဋ္ဌာနိ။ ။ ဒန်ပူသုံးမျိုးတွင် တစ်ချောင်းချောင်းကို အမြဲယူလျှင် ထို ယူအပ်သော ဒန်ပူကိုသာ နောက်နောက်ရက်တို့၌ ဆက်ကပ်ပါ-ဟူလို၊ အကြီးစားဒန်ပူဟု ဆိုသော်လည်း “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဂုံလပရမံ ဒန္တကဋ္ဌံ”ဟု ခွင့်ပြုချက်အရ အရှည်အားဖြင့် အလွန်ဆုံး လက်ရှစ်သစ်သာ ရှိရသည်၊ အငယ်စားဒန်ပူဟု ဆိုသော်လည်း “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတုရဂုံလပစ္စိမံ ဒန္တကဋ္ဌံ”ဟု ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓကဋ္ဌံ ခွင့်ပြုချက် အရ အတိုဆုံးအားဖြင့် လက်လေးသစ်သာ ရှိရသည်။

မုခေါဒကံ ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သီတံ-အေးသော၊ ဥဒကံ စ-ရေကိုလည်းကောင်း၊ ဥဏှံ-နွေးသော(ဥဒကံ စ-ကိုလည်းကောင်း) ဥပနေတွာ-ကပ်ဆောင်၍၊ တတော-ထိုရေအေး၊ ရေနွေးတို့မှ၊ ယံ-အကြင်ရေကို၊ တီဏိ ဒိဝသာနိ-သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဝဋ္ဋဇ္ဇေတိ-သုံးဆောင်၏၊ စတုတ္ထဒိဝသတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ တာဒိသမေဝ-ထိုကဲ့သို့၊ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မုခဓောဝနောဒကံ-မျက်နှာသစ်ရေကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏)၊ အနိယမံ-မမှတ်သားအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ (တစ်နည်း-နိယမံ အကတွာ) ယံ ဝါ တံ ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ရေကို၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ၊ အထ-ထိုသို့ယူလသော်၊ ယာဒိသံ-အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သောရေကို၊ လဘတိ-၏၊ တာဒိသံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ ဒုဝိဓမ္မိ-နှစ်ပါး အပြားရှိသော ရေအေး၊ ရေနွေးကိုလည်း၊ သစေ ဝဋ္ဋဇ္ဇေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဒုဝိဓမ္မိ-ကိုလည်း၊ ဥပနေတဗ္ဗံ-ကပ်ဆောင်ထိုက်၏၊ ဥဒကံ-ကို၊ မုခဓောဝနဋ္ဌာနေ-မျက်နှာသစ်ရာအရပ်၌၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဝစ္စကုဋိတော-ဝစ္စကုဋိမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သမ္မုဇ္ဇိတဗ္ဗံ-တံမြက်လှည်းရာ၏၊ [မျက်နှာသစ်ရေ ထားပြီးနောက် “ဝစ္စကုဋိမှ စ၍ တံမြက်လှည်းရမည်” ဟု ဆိုလိုသည်။]

ထေရေ-သည်၊ ဝစ္စကုဋိ-သို့၊ ဂတေ-သွားလသော်၊ ပရိဝေဏံ-ပရိဝုဏ်ကို၊ သမ္မုဇ္ဇိတဗ္ဗံ-တံမြက်လှည်းရာ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ တံမြက်လှည်းလသော်၊ ပရိဝေဏံ-သည်၊ အသည်-အစောင့်အရှောက်မှ မကင်းဆိတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်က ဝစ္စကုဋိသို့ဝင်ခိုက် သဒ္ဓိဝိဟာရိက က ကျောင်းအခန်းထဲဝင်နေလျှင် ဆရာနှင့်တပည့် နှစ်ပါးသာရှိသောကြောင့် ကျောင်းမှာ အစောင့်အရှောက် ကင်းဆိတ်၍ ကျောင်း အတွင်းရှိ ပစ္စည်းများကို ခိုးသူတို့ ခိုးယူသွားတတ်သည်၊] ထေရေ-သည်၊ ဝစ္စကုဋိတော-မှ၊ အနိက္ခန္တေယေဝ-မထွက်မိပင်၊ အာသနံ-နေရာထိုင်ကို၊ ပညပေတဗ္ဗံ-ခင်းထားထိုက်၏၊ [“အာသနံ မဇ္ဇပိဋ္ဌာဒိ”အရ ထိုင်ခုံ၊ သို့မဟုတ် နေရာထိုင်ကို “အာသနံ”ဟု ဆိုသည်၊] သရီရကိစ္စံ-ကိုယ်၏ ကိစ္စကို၊ (ကုဋိ တက်ခြင်း၊ သန့်သက်ရေဆေးခြင်းကိစ္စကို) ကတွာ-၍၊ အာဂန္တှာ-ပြန်လာ၍၊ တသ္မိ-ထိုနေရာ၌၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်နေသော ဥပဇ္ဈာယ်အား၊ သစေ ယာဂု ဟောတိတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ (ပါဠိတော်၌လာသောနည်းဖြင့်) ဝုတ္တဝတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ ဥက္ကာပေါတိ-ကား၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကစဝရေန-အမှိုက်ဖြင့်၊ သံကိဏ္ဍော-ရောပြုမ်း နေသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ) ပန-ဆက်၊ အညော-ရေပေါက်မှတစ်ပါး အခြားသော၊ ကစဝရော-သည်၊ သစေ နတ္ထိ-အံ၊ ဥဒကဖုသိတာနေဝ-ရေပေါက်တို့ သည်သာ၊ (သစေ) ဟောန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်)၊ ဟတ္ထေနာပိ-လက်ဖြင့်လည်း၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗော-သုတ်ထိုက်၏၊ [ပါဠိတော်၌လာသော ယာဂုသောက်ရာ အရပ်ကို ယူရသောကြောင့် “ဥဒကဖုသိတာနေဝ ဟောန္တိ”၌ ယာဂုသောက်ပြီး နောက် လက်ဆေးတုန်းက ကျနေသော’ ရေပေါက်နှင့်တကွ ယာဂုပေါက်ကို ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။]

သဂုဏ် ကတ္တာတိ-ကား၊ ဒွေ-နှစ်ထည်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ (ဧကသီ နှင့် သင်္ကန်းကြီးတို့ကို) ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ဝါ-ထပ်၍၊ (ဒါတဗ္ဗာ၌ စပ်)၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတာ-ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဒွေပိ- န်သော၊ တာ သံဃာဋီယော-ထိုချုပ်စပ်အပ်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ စီဝရံ-ကို၊ သဗ်ဋီတတ္တာ-ဆက်စပ်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ (ချုပ်စပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ သဗ်ဋီတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ သဗ်ဋီယော ဒါတဗ္ဗာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ နာတိဒူရေ ဂန္ထဗ္ဗံ နာစွာသန္ဓေတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ နိဝတ္တိတွာ-ပြန်နစ်၍၊ သြလောကေန္တံ-ကြည့်သည်ကို၊ (လှည့်ကြည့်သော ဥပဇ္ဈာယ်ကို)၊ ဧကေန ပဒဝီတိဟာရေန ဝါ-ခြေတစ်လှမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ ပဒဝီတိဟာရေဟိ ဝါ-ခြေနှစ်လှမ်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ သမ္မာပုဏ္ဏာတိ-အကယ်၍ ကောင်းစွာ ရောက်နိုင်အံ့၊ (အကယ်၍ မှီနိုင်အံ့)၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ နာတိဒူရေ-မဝေးလွန်းသော အရပ်၌လည်း ကောင်း၊ နာစွာသန္ဓေ-၌လည်းကောင်း၊ (ဂတော-လိုက်သွားသူ မည်သည်)၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပတ္တပရိယာပနံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယေန-သည်၊ ဘိက္ခာစာရေ- ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်၌၊ ယာဂုယာ-ယာဂုကို၊ (လဒ္ဒါယ) ဝါ-ရအပ်သော် လည်းကောင်း၊ (ရအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း)၊ ဘတ္ထေ-ထမင်းကို၊ လဒ္ဓေ ဝါ-

သဗ္ဗံ ဟိ၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ အခြားနေရာ၌ သင်္ကန်းကြီးကိုသာ “သံဃာဋီ” ဟု ခေါ်လေ့ရှိ၏။ ဤနေရာ၌ အဘယ့်ကြောင့် ဧကသီကိုပါ သံဃာဋီဟု ခေါ်ရသနည်း? ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “သဗ္ဗံ ဟိ”စသည်ကို မိန့်သည်။ “ဒွေ စီဝရာနိတိ ပါရပနံ သံဃာဋီ စ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ ယဒိ ဧဝံ သံဃာဋီယောတိ ကသ္မာ ဝုတ္တတိ အာဟ- သဗ္ဗံ ဟိ စီဝရံ သံဃာဋီတတ္တာ သံဃာဋီတိ ဝုစ္စတိတိ”-ဋီကာ။

ပဒဝီတိဟာရေန။ ။ ပဒံ + ဝီတိဟရတိ ဧတ္တာတိ ပဒဝီတိဟာရော၊ ဧတ္ထ-ဤ တောင်ဆုပ်အရပ်၌၊ ပဒံ-ရှေ့ခြေကို၊ ဝီတိဟရတိ-လွန်၍ ဆောင်ရ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ရှေ့ခြေကိုလွန်၍ ဆောင်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော-ထိုအရပ်သည်၊ ပဒဝီတိဟာရော- မည်၏၊ ခြေတစ်လှမ်း လှမ်းလောက်ရာ အရပ်တည်း၊ ထိုပဒဝီတိဟာရသည် မနေးမမြန် မှန်မှန် သွားသူအတွက် တောင်ဆုပ်ပမာဏရှိ၏၊ [ပဒဝီတိဟာရေဟိတိ ဧတ္ထ ပဒံ ဝီတိဟရတိ ဧတ္တာတိ ပဒဝီတိဟာရော၊ ပဒဝီတိဟရဏဋ္ဌာနံ ဒုတဝိလမ္ဗိတံ(အမြန်အနှေးကို) အကတ္တာ သမဂမနေ ဒွိန္ဒံ ပဒါနံ အန္တရေ မုဋ္ဌိရတနမတ္ထံ၊ ပဒါနံ ဝါ ဝီတိဟရဏံ အဘိမုခံ ဟရိတွာ နိက္ခေပေါ ပဒဝီတိဟာရောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဋီကာ] နောက်နည်းအလို “ပဒါနံ + ဝီတိဟရဏံ ပဒဝီတိဟာရော-ခြေကို ရှေးစွာဆောင်၍ ချခြင်းကို ပဒဝီတိဟာရ”ဟု ဆိုသည်။

ရအပ်သော်လည်းကောင်း၊ (ရအပ်သောကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) ပတ္တော-
 သည်၊ ဥဏှော ဝါ-ပူနေသည်သော်လည်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ ဘာရိကော ဝါ-
 ဝန်လေးနေသည်သော်လည်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) အတ္တနော-မိမိ၏၊
 ပတ္တံ-ကို၊ တဿ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်အား၊ ဒတွာ-၍၊ သောပတ္တော-ထိုဥပဇ္ဈာယ်၏
 သပိတ်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ အတ္တော-နက်၊ န ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ပေ၊
 သြပါတေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ အန္တရယရေ ဝါ-ရွာတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ အညတြ
 ဝါ-အခြားသော ဆွမ်းစားဧရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏမာနဿ-ပြောဆိုစဉ်၊
 တဿ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်၏၊ ဝစနေ-စကားသည်၊ အနိဋ္ဌိတေ-မပြီးဆုံးသေးမီ၊ အညာ-
 အခြားသော၊ ကထာ-စကားကို၊ န သမုဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ-မဖြစ်စေထိုက်၊ စပန-ထပ်၍
 ဆက်ဦးအံ၊ ဣတော-ဤ၊ န ဥပဇ္ဈာယဿ အစရှိသောသိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊
 ယတ္ထ ယတ္ထ-အကြင် အကြင်သိက္ခာပုဒ်၌၊ နကာရေန-နအက္ခရာဖြင့်၊ ပဋိသေဓော-
 တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကရိယတိ-ပြုအပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော၊ (တတ္ထ တတ္ထ-
 ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၌) ဒုက္ကဋ္ဌပတ္တိ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-
 ဤနအက္ခရာဖြင့် တားမြစ်အပ်ရာဝယ် ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို သိရခြင်းသည်၊ ခန္ဓက
 ဓမ္မာတာ-ခန္ဓကတို့၏ သဘောတည်း၊ [မဟာဝါ၊ စုံဋ္ဌဝါခန္ဓကတို့၏ ထုံးစံတည်း၊

ယတ္ထ ယတ္ထ နကာရေန၊ ပဋိသေဓော ကိယတိ၊
 တတ္ထ တတ္ထ ဒုက္ကဋ္ဌတိ၊ အယံ ခန္ဓက ဓမ္မတာ။]

အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏမာနောတိ-ကား၊ ပဒသောဓမ္မဒုဋ္ဌုလ္လာဒိဝသေန-
 ပဒသောဓမ္မအာပတ်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာအာပတ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာပတ္တိယာ-
 ၏၊ အာသန္နဝါစံ-အနီးဖြစ်သော စကားကို၊ ဘဏမာနော-ပြောဆိုသော ဥပဇ္ဈာယ်
 ကို၊ (နိဝါရေတဗ္ဗော၌ စပ်၊) [အာပတ္တိယာ အာသန္နဝါစန္တိ အာပတ္တိဇနကမေဝ
 ဝစနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ယာယ ဟိ ဝါစာယ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ သာ ဝါစာ
 တဿာ အာပတ္တိယာ အာသန္နာတိ ဝုစ္စတိ၊-ဋီကာ။] နိဝါရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊
 ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဤဒိသံ နာမ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်မည်သောစကားကို၊
 ဝတ္တံ-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ ကိ-အပ်ပါသလော?၊ အာပတ္တိ-သည်၊ န ဟောတိ
 (ကိ)-မဖြစ်ပါသလော?၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပုစ္ဆန္တေန ဝိယ-မေးသူကဲ့သို့၊ ဝါရေတဗ္ဗော-
 တားမြစ်ထိုက်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဝါရေသာမိ-တားမြစ်အံ၊ (တားမြစ်
 လိုက်မည်၊) ဣတိ ကတွာ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ မဟလ္လက-ကိုယ်တော်ကြီး၊
 ဧဝံ-ဤသို့၊ မာ ဘဏ-မပြောပါနှင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗော-မပြောဆိုထိုက်။

သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋ္ဌပတ္တိ။ ။ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋ္ဌပတ္တိတိ(ဟူသော စကားကို) ဤဒိသေသု
 ဂိလာနောပိ န မုစ္စတိတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊ အာပဒါဥမ္မတ္တကဓိတ္တစိတ္တဝေဒနဋ္ဌာဒိပိ
 ဝိနာ ပဏ္ဏတ္တိ အဇာနိတွာပိ ဝဒန္တဿ ဂိလာနဿပိ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ဘေးရန်၊ ရူးသူ၊
 စိတ်ပျံ့လွင့်သူ၊ ဝေဒနာနှိပ်စက်အပ်သူတို့မှတစ်ပါး အခြားသူတို့မှာ ပညတ်တော်ကို
 မသိ၍ ပြောစေကာမူ ဒုက္ကဋ္ဌပင်၊-ဝိမတိ။

ပဌမတရံ အာဂန္တဘတိ-ကား၊ အာသန္နေ ဝါ-အနီး၌မူလည်း၊ ဂါမော-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ ဝိဟာရေ ဝါ-ကျောင်း၌မူလည်း၊ ဂိလာနော-ဂိလာနဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဂါမတော-မှ၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ အာဂန္တဗ္ဗံ-ပြန်လာရာ၏၊ ဒူရေ-၌၊ ဂါမော-သည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ၊ ဥပဇ္ဈာယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ အာဂစ္ဆန္တော စ-လာမည့်သူသည်လည်း၊ (သစေ) နတ္ထိံ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) တေနေဝ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်နှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဂါမတော-မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ စီဝရေန-ဖြင့်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဝေဠေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ [သပိတ်အိတ် မပါသည့်အတွက် ယူလို့လွယ်အောင် “သင်္ကန်းအနားဖြင့် သပိတ်ကို ရစ်ပတ်၍” ဟု ဆိုသည်၊] အန္တရာမဂ္ဂတော-ခရီးအကြားမှ၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ အာဂန္တဗ္ဗံ-ပြန်လာရာ၏၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ နိဝတ္တန္တေန-ပြန်နစ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ အာဂန္တဘ-၍၊ အာသနပညာပနာဒိ-နေရာကိုခင်းခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ကိစ္စံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏။

သိန္နံ ဟောတိတိ-ကား၊ တိန္တံ-ချွေးစိုသည်၊ သေဒဂ္ဂဟိတံ-ချွေးသည် ယူအပ်သည်၊ (ဟောတိ-အံ) စတုရဂုံလံ ကဏ္ဍံ ဥဿာရေတွာတိ-ကား၊ ကဏ္ဍံ-သင်္ကန်းအနားကို၊ စတုရဂုံလပမာဏံ-လက်လေးသစ်ပမာဏရှိအောင်၊ အတိရေကံ-ပိုလွန်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ [ဤနေရာ၌ ပိုဒ်ခတ်၍ “သင်္ဃရိတဗ္ဗံ” ၌ စပ်။] ဧဝံ-ဤသို့ လက်လေးသစ်လောက် ပိုသည်ကိုပြု၍၊ စီဝရံ-ကို၊ သင်္ဃရိတဗ္ဗံ-ခေါက်ရာ၏၊ ကိံ ကာရဏာ-အဘယ်ကြောင်းကြောင့်၊ (ဧဝံ-ဤသို့ လက်လေးသစ်လောက် ပိုသည်ကိုပြု၍) စီဝရံ-ကို၊ သင်္ဃရိတဗ္ဗံ-ခေါက်ထိုက်သနည်း?၊ မဇ္ဈေ-သင်္ကန်း၏ အလယ်ခေါင်၌၊ ဘင်္ဂေါ-ချိုးအပ်သော အရာသည်၊ (ခေါက်ချိုးရာသည်)။

သိန္နံ တိန္တံ။ ။ သိန္နံ၌ “သိဒ-သိနေယော” ဟူသော ဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ အသိဒိ (သိနိယှို)-စိုစွတ်ပြီ၊ ဣတိ သိန္နံ (စီဝရံ)၊ တိမဓာတ်လည်း ကိလေဒ-စွတ်စိုခြင်း အနက်ဟောပင်၊ အတေမိ-စိုစွတ်ပြီ၊ ဣတိ တိန္တံ၊ ထိုသို့ စိုစွတ်ခြင်းသည် ချွေးက သင်္ကန်းကို ယူအပ်သောကြောင့်ဖြစ်ရကား “သေဒဂ္ဂဟိတံ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

စတုရဂုံလံ ဥဿာရေတွာ။ ။ ဥ-အထက်၌+သာရေတွာ-တက်စေ၍၊ ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထံ၊ “အတိရေကံ ကတွာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖြစ်၏၊ သင်္ကန်းခေါက်သောအခါ အစွန်းနှစ်ဘက်ကို အညီထား၍ခေါက်လျှင် အလည်၌ ခေါက်အပ်သောအရာ(ခေါက်ချိုးရာ) ထင်၏၊ ထိုသို့ အလည်၌ ခေါက်ချိုးရာ ထင်ဖန်များလျှင် သင်္ကန်းစုတ်ပြတ် လွယ်သော ကြောင့် တစ်ဖက်သင်္ကန်းအနားကို လက်လေးသစ်လောက် ပိုစေ၍ ခေါက်ပါဟု မိန့်တော်မူသည်။ [“သံဃရိတဗ္ဗံ” ဟု အချို့စာအုပ်၌ ရှိ၏၊ ပါဠိတော်အတိုင်း “သံဃရိတဗ္ဗံ” ဟု ရှိရမည်၊ ဓာတ်ချင်းကား ဟရဓာတ်ချည်းဖြစ်၍ အတူပင်၊ ဟကို ဃပြုလျှင် “သံဃရ” ဟု ဖြစ်၏။]

မာ အဟောသိ-မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ (ဧဝံ စိဝရံ သဗ်ရိတဗ္ဗံ) ဟိ-မှန်၊ သမံ-အစွန်းနှစ်ဖက် ညီမျှသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ သံဃရိတဿ-ခေါက်အပ်သော သင်္ကန်း၏၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ဘင်္ဂေါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတော-ထိုသို့၊ ခေါက်ချိုးရာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ ဘိဇ္ဇမာန-ချိုးအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ဒုဗ္ဗလံ-အားမရှိသည်၊ (ရိသည်၊) ဟောတိ-၏၊ တံ နိဝါရဏတ္ထံ-ထိုဒုဗ္ဗလအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧတံ-ဤ စတုရင်္ဂလံ ကဏ္ဍံ ဥဿာရေတွာံ ဟူသောစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ခေါက်အပ်သော်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဘင်္ဂဠာနေ ယေဝ-ချိုးအပ်သော အရပ်၌ပင်၊ သွေ-နက်ဖြန်ခါ၌၊ န ဘိဇ္ဇတိ-သင်္ကန်းကို မချိုးအပ်၊ (ခေါက်ရာမထင်၊) တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း၊ စတုရင်္ဂလံ-လက်လေးသစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို၊ ဥဿာရေတွာ-အထက်သို့ ပိုထွက်စေ၍၊ ဝါ-ပိုအောင်ထား၍၊ သံဃရိတဗ္ဗံ-၏၊ **ဩဘောဂေါပေ၊ ကာတဗ္ဗန္တိ**-ကား၊ ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်းကြိုးကို၊ သံဃရိတွာ-ခေါက်၍၊ စိဝရဘောဂေ-သင်္ကန်းခွေအတွင်း၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်သွင်း၍၊ ထပေတဗ္ဗံ-ထားရာ၏။

သစေ ပိဏ္ဏပါတော ဟောတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတံဗ္ဗော) ယော-အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဂါမေယေဝ-ရွာထဲ၌သာ၊ (ဘုဒ္ဓိတွာ-စားပြီး၍၊ အာဂစ္ဆတိ-လာ၏၊ တဿ ဝါ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏လည်း၊ ပိဏ္ဏပါတော-ဆွမ်းသည်၊ န ဟောတိ-မရှိ၊ (မရှိဘဲ ဖြစ်တတ်၏၊) (ယော-သည်၊) အန္တရဃရေ-အိမ်တွင်း၌၊ (ဘုဒ္ဓိတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ တဿ ဝါ ပိဏ္ဏပါတော န ဟောတိ၊) (ယော) ပဋိက္ကမနေ-ရှေးရှုကပ်ဝင်ရာ ဆွမ်းစားရပ်၌၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-၍၊ အာဂစ္ဆတိ-၏၊ (တဿ ဝါ ပိဏ္ဏပါတော န ဟောတိ၊) (ယော-အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊)

ဩဘောဂေါ။ ။ သင်္ကန်းကိုခေါက်၍ နှစ်ထပ် ထပ်ပြီးလျှင် သင်္ကန်းတန်းဝါးပေါ်၌ တင်ထားသောအခါဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခုအပေါ်၌ ခေါက်၍တင်ထားအပ်သောအခါဖြစ်စေ ထိုသင်္ကန်း၌ ခေါက်ချိုးအပ်သောအရာကို “ဘောဂ” ဟုခေါ်သည်။ “ဘုဇ-ဂတိကောဋီလ္လေ” ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ ကွေး၍နေသော အရပ်တည်း၊ ထိုအရပ်၏အတွင်းကို “ဩဘောဂ” ဟုခေါ်သည်။ အဝ၏ ကာရိယ ဩတည်း။ “ဘုဇတိ ကောဋီလ္လံ ဘဝတိတိ ဘောဂေါ၊ ဘောဂဿ + အန္တော ဩဘောဂေါ” ဟု ပြု။

ယော ဂါမေယေဝ ဝါပေ၊ န ဟောတိ။ ။ ဤကဲ့သို့ ဝါသဒ္ဓါပါသော ဝါကျမျိုး၌ “နိယမ၊ အနိယမဝါကျ” ကို အသီးအသီးခွဲ၍ အနက်ပေးရ၏။ ထို ဝါသဒ္ဓါကိုလည်း “ဝါကျဘောဒတ္ထ” ဟု ခေါ်သည်။ ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဓါပင်တည်း။ ယသ္မာဒပေတိ သုတ်၌ ဖွင့်၏။ ဂါမေအရ အန္တရဃရ၊ ပဋိက္ကနတို့မှတစ်ပါး အခြားတစ်ခုခုသော ရွာတွင်းအရပ်ကို ယူရသည်။ [ဂါမေတိ ဂါမပရိယာပန္နေ တာဒိသေ ကိသိဉ္စိ ပဒေသေ၊- သာရတ္ထ။

ပိဏ္ဏ-ဆွမ်းကို၊ န လဘတိ-မူလကပင် မရခဲ့၊ တဿ ဝါ-၏လည်း၊ ပိဏ္ဏပါတော-
 သည်၊ န ဟောတိ၊ ပန-အနွယကား၊ ဂါမေ-၌၊ [နိဒဿနနည်းအားဖြင့်
 ဂါမေတစ်ခုကို ပြသည်၊ အန္တရဃရေ၊ ပဋိက္ကမနေတို့ကိုပါ ရနိုင်၏၊] အဘုတ္တဿ
 ဝါ-ဆွမ်း မဘုဉ်းပေးခဲ့သော ဥပဇ္ဈာယ်၏လည်းကောင်း၊ လဒ္ဒဘိက္ခဿ ဝါ-
 ရအပ်သောဆွမ်းရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်၏လည်းကောင်း၊ (ပိဏ္ဏပါတော-သည်၊) ဟောတိ-
 ရှိ၏၊ တဿ-ကြောင့်၊ သစေပေ၊ ဟောတိတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊
 (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [သစေဟူသော ပရိကပ္ပဝါစက စကားဖြင့် မိန့်တော်မူသည်-
 ဟူလို၊] တဿ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်၏၊ (ပိဏ္ဏပါတော-သည်၊) သစေပိ န ဟောတိ-
 အကယ်၍လည်း မရှိစေဦးတော့၊ စ-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ဘုဉ်တုကာမော-
 စားခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ (သစေ)ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဥဒကံ-ကို၊ ဒတွာ-
 ၍၊ အတ္တနာ-သည်၊ လဒ္ဒတောပိ-ရအပ်သော ဆွမ်းမှလည်း၊ ပိဏ္ဏပါတော-ကို၊
 ဥပနေတဗ္ဗော-ကပ်ထိုက်၏၊ [မိမိ ရအပ်သော ဆွမ်းထဲက ခွဲ၍ ခွဲကပ်ပါ-ဟူလို။]

ပါနိယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဘုဉ္ဇမာနော-ဆွမ်းစားဆဲဖြစ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊
 တိက္ခတ္တု-သုံးကြိမ်၊ ဘန္တေ၊ ပါနိယံ-သောက်ရေကို၊ အာဟရိယတု-ဆောင်ယူအပ်
 စေလိုပါသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပါနိယေန-ဖြင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးလျှောက်ထိုက်၏၊
 [ရှေးအခါက ဟင်းရေသောက် မရှိသောကြောင့် ဆွမ်းစားတုန်း၌ သောက်ရေကို
 သောက်ရသည်၊] ကာလော-ဆွမ်းစားချိန်သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)
 ဥပဇ္ဈာယေ-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဘုတ္တေ-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသော်၊ ဝါ-မှ၊ သယံ-မိမိ
 ကိုယ်တိုင်၊ ဘုဉ်တဗ္ဗံ-စားရာ၏၊ ကာလော-မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ ဥပကဋ္ဌော-
 နီးကပ်နေသည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပါနိယံ-ကို၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-
 ၏၊ သန္တိကေ-အနီး၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သယမ္ဗိ-လည်း၊ ဘုဉ်တဗ္ဗံ-ရာ၏၊
 အနန္တရဟိတာယာတိ-ကား၊ တဋ္ဌိကစမ္မဇဏ္ဍာဒိသု-ဖျာ၊ သားရေပိုင်းအစရှိသော

ဂါမေတိ အန္တောဂါမေ တာဒိသေ မဏ္ဍပါဒိမိ-ဝိမတိ၊] အန္တရဃရေ အရလည်း
 အခြားနေရာ၌ကဲ့သို့ ရွာတွင်းကို မယူဘဲ ရှေ့က ဂါမေ ရှိပြီးဖြစ်၍ “အိမ်တွင်း”ကို
 ယူရသည်၊ [အန္တရဃရေတိ အန္တောဂေဟေ-ဋီကာ၊] ပဋိက္ကမန အရမှာ ရွာတွင်း
 ဆွမ်းစားရေပံတည်း။ [ပဋိက္ကမနေတိ အာသနသာလာယံ-ဋီကာ။]

ယောဇနာ။ ။ ဤသို့ ဂါမေအရ “သီးခြား အရပ်တစ်ခုကို ယူရမည်”ဟု ဋီကာတို့
 ဖွင့်ကြပါလျက် ယောဇနာ၌ “ဂါမေယေဝါတိ ဝတွာ တမေဝတ္ထံ ဒသောတုံ ဝုတ္တံ
 အန္တရဃရေ ဝါ ပဋိက္ကမနေ ဝါတိ”ဟု ဂါမေအရကိုပင် “အန္တရဃရေ ပဋိက္ကမနေ”ဟု
 သရုပ်ဖော်သည်ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းမှာ “ဂါမေယေဝ”ဟု ဝါသဒ္ဓါမပါသော
 ပါဠိကို တွေ့၍လည်းကောင်း၊ နောက် အနွယဝါကျ၌ “ဂါမေ”ဟု တစ်ပုဒ်တည်းသာ
 လာလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဖွင့်ခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။

အခင်းတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အခင်းဖြင့်၊ အနတ္တတာယ-မခင်းအပ်သော၊ ပံသုသက္ခရမိသာယ-မြေမှုန့် ကျောက်စရစ်တို့ဖြင့် ရေပြွမ်းသော၊ ဘူမိယာ-မြေ၌၊ ပတ္တော-ကို၊ နံ ထပေတဗ္ဗော-မထားထိုက်၊ ဣတိ အတ္တော၊ ပန-ဆက်၊ (ဘူမိ-မြေသည်) ကာဠဝဏ္ဏကတာ-မည်းနက်သော အခင်းရှိအောင် ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ သုဗေဒဒ္ဓါ- အင်္ဂတေတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်၊ (အင်္ဂတေကိုငိုင်းထားသည်) (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နိရဇမတ္တိကာ-မြူမှုန့် မြေညက်မရှိသည်၊ သဗေ ဟောတိ-အံ့၊ (စံသတိ) တထာဂူပါယ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဘူမိယာ-၌၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ ဝဠုတိ-အပ်၏၊ ဓောတဝါလိကာယပိ-ဆေးကြောအပ်ပြီးသော သဲရှိသောမြေ၌လည်း၊ ဝါ- (စင်ကြယ်သော သဲရှိသောမြေ၌လည်း၊) ထပေတုံ-ငှာ၊ ဝဠုတိ-၏၊ ပံသုရဇသက္ခရာ ဒီသု-ဖုံ၊ မြူမှုန့်၊ ကျောက်စရစ် စသည်ရှိသော မြေတို့၌၊ (ထပေတုံ) န ဝဠုတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ တတြ-ထို ပံသုရဇသက္ခရာရှိသော မြေတို့၌၊ ပဏ္ဍိ ဝါ- သစ်ရွက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဓာရကံ ဝါ-သပိတ်ခြေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ တတြ-ထိုသစ်ရွက်၊ သို့မဟုတ် သပိတ်ခြေ၌၊ (ပတ္တော-ကို) နိက္ခိပိတဗ္ဗော-ထားထိုက်၏။

ပါရတော၊ပေ၊ ဘောဂန္တိ ဣဒံ-ဟူသော စကားကို၊(ဝုတ္တံ၌စပ်) စီဝရဝံသာဒိနံ- သင်္ကန်းတန်းဝါး အစရှိသည်တို့၏၊ ဟေဠာ-အောက်၌၊ (အောက်က) ဟတ္ထံ-ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ အဘိမုခေန-ရေးရှုဖြစ်သော၊ (မိမိဘက်သို့ ရေးရှုနေ သော) ဟတ္ထေန-လက်တစ်ဖက်ဖြင့်၊ သဏိကံ-ဖြည်းဖြည်းနေ့နေ့၊ နိက္ခိပနတ္ထံ-ချထားခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ အန္တေ-သင်္ကန်းအစွန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင့်၍၊ ဘောဂေန-သင်္ကန်းအခွေဖြင့်၊ စီဝရဝံသာဒိနံ-တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ နိက္ခိပန္တဿ-ပစ်တင်လသော်၊ ဘိတ္တိယံ-နံရံ၌၊ ဘောဂဂါ-သင်္ကန်း အခွေသည်၊ ပဋိဟညတိ-ထိခိုက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ (ထိုပစ်ချသော အခြင်းအရာအားဖြင့်) န ကာတဗ္ဗံ-ရာ။

အနန္တရဟိတာယ။ ။ [အန္တရ+ဓာ+တ၊ ဓကို ဟပြ၊ အာကို ဣပြ၍ “အန္တရဟိတ” ဟု ဖြစ်၏။] အန္တရေ-သပိတ်နှင့် မြေကြီးတို့၏ အကြား၌+ဓိယတေ-ထားအပ်၏၊ ဣတိ အန္တရဟိတံ (အတ္ထရဏံ) နတ္ထိ + အန္တရဟိတံ ယတ္ထာတိ အနန္တရဟိတာ၊ “အကြား၌ ထားအပ်သော အခင်းမရှိသော မြေ”။

စီဝရဝံသာဒိနံ၊ပေ၊ န ကာတဗ္ဗံ။ ။ ခေါက်ပြီးသော သင်္ကန်းကို သင်္ကန်းတန်းပေါ် ၌ တင်သောအခါ သင်္ကန်းတန်းအောက်က လက်ရှိ၍ (သင်္ကန်းတန်း၏အပေါ်၌ ထုတ်ပြီးလျှင် ထိုလက်ဖြင့်) သင်္ကန်းအဖျားကို ယူပြီးမှ သင်္ကန်းတန်းပေါ် တင်ပါ။ သင်္ကန်းခေါက်များကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့်ကိုင့်၍ တန်းပေါ် ပစ်မတင်လိုက်ပါနှင့်၊ ပစ်တင်လိုက်လျှင် သင်္ကန်းအခွေနှင့် နံရံရိုက်မိ၍ မကြာမီ သင်္ကန်းစုတ်တတ်ပါသည်။

စုဏ္ဏံ သန္ဓေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ နာနစုဏ္ဏံ-ရေချိုးဆပ်ပြာမှုန့်ကို၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ တေမေတွာ-စိုစေ၍၊ (ဆွတ်၍) ပိဏ္ဏိ-အခဲကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏။ [“သံ+နေတဗ္ဗံ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အမှုန့်ကိုပေါင်း၍ ဆောင်ခြင်းဟူသည် အခဲပြုခြင်းပင်တည်း၊] ကေမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ကေသ္မိ-တစ်ခုသော၊ နိဒ္ဒါမေ-မီးခိုးမရှိသော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ထပေတဗ္ဗံ-ထားရာ၏။ ဇန္တယာရေ-ဇရုံးအိမ်၌၊ ပရိကမ္မံ နာမ-ပရိကံမည်သည်၊ အင်္ဂါရမတ္တိကဥဏှောဒကဒါနာဒိကံ-မီးကျိုးကို ထည့်ပေးခြင်း၊ မြေညက်ကိုပေးခြင်း၊ ရေခွေးကိုပေးခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စတည်း၊ ဥဒကေပိ ပရိကမ္မန္တိ-ကား၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံသံသနာဒိကံ-အင်္ဂါကြီးငယ်ကို ပွတ်တိုက်ပေးခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ကိစ္စံ-ကို၊ (ကာတဗ္ဗံ၌ စပ်)၊ ပါနိယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဇန္တယာရေ-ဇရုံးအိမ်၌၊ (ဇရုံးအိမ်တုန်းက) ဥဏှသန္တာပေန-မီးပူ၏ ပူလောင်ခြင်းကြောင့်၊ ပိပါသာ-ရေသောက်လိုခြင်းသည်၊ (ရေဆာခြင်းသည်) ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးလျှောက်ထိုက်၏။ [ဇရုံးအိမ်၌နေခိုက် ရေငတ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ သောက်ရေ လိုပါသလားဟု လျှောက်ရမည်။]

သစေ ဥဿဟတိတိ-ကား၊ သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဂေလညေန-မကျန်းမမာသူ၏အဖြစ်သည်၊ (မကျန်းမာခြင်းသည်) အဘိဘူတော-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သူသည်၊ သစေ န ဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ [သစေ ပဟောတိကို ထပ်ဖွင့်သည်။] (ဧဝံသတိ-ဤသို့ စွမ်းနိုင်လသော်၊ သောဓေတဗ္ဗော၌ စပ်) ဟိ-မှန်၊ [ဂေလညမနှိပ်စက်လျှင် ဆရာ၏ကျောင်းဝယ် အမှိုက် သုတ်သင်ရမည်ဟူသော စကားသည် မှန်၏။] အဂိလာနေန-ဂိလာနမဟုတ်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန-သည်၊ သဒ္ဓိဝဿေနာပိ-ဝါ ၆ဝရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက သော်မှလည်း၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထံ-ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏။ အနာဒရေန-မလေးစားသဖြင့်၊ အကရောန္တဿ-ဝတ်ကို မပြုသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏။ ဝတ္တဘောဒေ-ကျင့်ဝတ်၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ [မလေးစားသဖြင့် ကျင့်ဝတ်ကို မပြုမှ အာပတ်သင့်သည်။ ဥပဇ္ဈာယ်က ခွင့်ပေးထားသည့်အတွက် မပြုခြင်းကား “အနာဒရိယ”မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်၊] ပန-ဆက်၊ နကာရပဋိသံယုတ္တေသု-နအက္ခရာနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ပဒေသု-ပုဒ်တို့၌၊ (န ကာတဗ္ဗံစသော ပုဒ်တို့၌) ဂိလာနဿာပိ-ဂိလာန၏လည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တကိရိယံ-ပယ်မြစ်အပ်သော အပြုအမူကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုလသော်၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာတည်း၊ [မပြုရဟု တားမြစ်အပ်သော အရာတို့၌ ပြုလျှင် “ဂိလာန”ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏။ ပြုရမည်ဟု တိုက်တွန်းအပ်သော အရာ၌ကား ဂိလာနဖြစ်လျှင် အာပတ်မသင့်-ဟူလို၊] အပ္ပဋိသံသန္တေနာတိ-ကား၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ (ကြမ်းပြင်၌)၊

အပဋိပသန္တေန-မပုတ်တိုက်ဘဲ၊ [ညောင်စောင်းကို ကျောင်းအခန်းမှ ထုတ်ရာ၌ “ဒရွတ်ဆွဲ၍ မထုတ်ဘဲ” ဟုလို၊ ဘူမိယံဟု ဆိုသော်လည်း ဘူမိအရ မြေကြီး၊ အင်္ဂတေအခင်း၊ ကြမ်းအခင်းအားလုံးကို ယူ၍ ကဝါဠုပိဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ကဝါဠု-တံခါးရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌသယံတဉ္စ-တံခါးဘောင်ကိုလည်းကောင်း၊ အဗ္ဘုပန္တေန-မထိမခိုက်ဘဲ၊ (နိဟရိတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗော၌ စပ်၊ ပါဠိတော်၌ အသံဃဇ္ဇေနကို အဗ္ဘုပန္တေနဟု ဖွင့်သည်။)

သန္တာနကန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကိလကုလ္လာဝက မက္ကဋကသုတ္တာဒိ-ပိုးကောင်လေးတို့၏ အသိုက်၊ ပင့်ကူချည်မျှင် အစရှိသော အရာဝတ္ထုသည်၊ (သစေ ဟောတိ၌ စပ်၊) ဥလ္လောကာ ပထမံ ဩဟာရေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဥလ္လောကတော-အထက်မျက်နှာကြက်မှ၊ ပထမံ-စွာ၊ ဥလ္လောကံ-အထက်မျက်နှာကြက်ကို၊ အာဒိကတွာ-အစပြု၍၊ [ဥလ္လောကာ ပဌမံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] အဝဟရိတဗ္ဗံ-ပယ်ရှားရာ၏၊ ဣတိ အထွေ၊ အာလောကသန္တိကဏ္ဍဘာဂါတိ-ကား၊ အလောကသန္တိဘာဂါ စ-အရောင်အလင်းကို ပိတ်ဆိုကြောင်းဖြစ်သော လေသာပြတင်းတံခါးရွက်အဖို့တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍဘာဂါ စ-အခန်း၏

သန္တာနကံ။ ။ “သမ္မာ တနိယတေ ဝိတ္တာရိယတေတိ သန္တာနကံ၊ သံပုဗ္ဗ+တန+ဇ္ဈပစ္စည်း ကံဟော” အနည်းငယ်မှစ၍ ကြီးမားကျယ်ပြန့်အောင် ချဲ့ဖြန့်အပ်သောကြောင့် “သန္တာနကံ” ဟု ခေါ်သည်။ တစ်နည်း “သမ္မာ တနိယတေတိ သန္တာနော၊ သံပုဗ္ဗ + တန + ကံဟော ဇ္ဈပစ္စည်းဖြင့် သန္တာနံ” ဟု ဖြစ်ပြီးမှ သွတ္တ၌ ကသက်၊ ယောဇော၌ကား “သမ္မာ တာယတိ အတ္တာနဉ္စ ပရဉ္စ အနောတိ သန္တာနံ၊ တမေဝ သန္တာနကန္တိ အတ္ထေန ကိဋကုလ္လာဝကမက္ကဋကသုတ္တာဒိ သန္တာနကံ နာမာတိ ဒဿန္တော အာဟ သန္တာနကန္တိ အာဒိ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအလို သံရေးရှိသော+တာဓာတ်+ယုပစ္စည်းဖြင့် “သန္တာနံ” ဟု ဖြစ်ပြီးမှ သွတ္တ၌ ကပစ္စည်းသက်၊ မိမိကိုလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် အသိုက်နှင့်တကွ ပိုးမျှင်တို့ကို “သန္တာနကံ” ဟု ဆိုလိုသတတ်။

ဥလ္လောကာ။ ။ လောကဓာတ်သည် (ဘူဝါဒိ စုရာဒိဖြစ်မှု) ဒဿနအနက်ကို ဟော၏။ ထိုအနက်ကို လောစဓာတ်လည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိ၌ ဥလ္လောက၊ သက္ကတ၌ ဥလ္လောစ ဟူရှိ၏။ ဥလ္လောကီယတေ-မော်၍ကြည့်အပ်၏။ ဣတိ ဥလ္လောကော (ဇ္ဈပစ္စည်း)၊ ဥလ္လောစီယတေတိ ဥလ္လောစော၊ [ယောဇော၌ “ဥဉ္စ+လုစီယတေ ဗန္တိယတေတိ ဥလ္လောကော” ဟု ပြု၏။ လုစဓာတ်၏ ဗန္တနအနက်ကို မတွေ့ရ။]

အာလောကသန္တိကဏ္ဍဘာဂါ။ ။ “အာလောကသန္တိဘာဂ ကဏ္ဍဘာဂ” ဟု ဆိုလိုလျက် ရှေ့ဘာဂပုဒ်ကို ချေ၊ တစ်နည်း-အာလောကသန္တိနှင့် ကဏ္ဍကို ရှေးဦးစွာ ဒွန်တွဲ၍ “အာလောကသန္တိကဏ္ဍနံ+ဘာဂါ အာလောကသန္တိကဏ္ဍဘာဂါ” ဟုသော်လည်း ပြု၊ “အာလောကံ-အရောင်အလင်းကို၊ သန္တိ-ပိတ်ဆိုတတ် (ပိတ်ကွယ်တတ်)ကုန်၏” ဟုသော ဝိဂြိုဟ်အရ အပြင်ဘက်က အရောင်များကို ပိတ်ကွယ်တတ်သော လေသောက်ပြတင်း၏ တံခါးရွက်တို့ကို “အာလောကသန္တိ” ဟု ခေါ်၏။

အထောင့်အဖို့တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ၌ စပ်)၊ အန္တရဗဟိရ ဝါတပါန ကဝါဒကုန်နိ စ-အတွင်းအပြင်ဖြစ်သော လေသာပြတင်း တခါးရွက်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ဂဗ္ဘဿ-အခန်း၏၊ စတ္တာရော-လေးဘက်ကုန်သော၊ ကောဏာ စ- အထောင့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ-ပွတ်တိုက်ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

ယယာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပထမ-ရှေးဦးစွာ(အပြင်သို့ မထုတ်မီ) ပညတ္တံ-ခင်းထားအပ်သည်၊ အဟောသိ- ပြီ၊ တထေဝ-ထိုရေး၌ ခင်းထားအပ်သည့်အတိုင်းသာလျှင်၊ ပညပေတဗ္ဗံ-ခင်းထား ရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတဒတ္ထမေဝ-ဤအကျိုးငှာပင်၊ (ရှေး၌ထားအပ်သည့်အတိုင်း ခင်းခြင်းအကျိုးငှာပင်)၊ ယထာ ပညတ္တံ၊ပေ၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ပုရိမဝတ္ထံ-ရှေ့ ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ယထာပညတ္တံ သလ္လက္ခေတွာ (မှတ်သား၍)ဟု သလ္လက္ခေတွာသဒ္ဓါဖြင့် ပညတ်တော်မူခဲ့သည်-ဟူလို၊] ပန- ဆက်၊ ပဌမံ-စွာ(အစတုန်းက)၊ အဇာနန္တေန-မသိတတ်သော၊ (ခင်းထားနည်းကို နားမလည်သော)၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ပညတ္တံ-ခင်းထားအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (စံသတိ) သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဘိတ္တိံ-နံရံကို၊ ဒွဂုံလမတ္ထေန ဝါ-လက်နှစ်သစ်မျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တိဝဂုံလမတ္ထေန ဝါ- လက်သုံးသစ်မျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မောစေတွာ-လွတ်စေ၍၊ (နံရံနှင့်ခွာ၍)၊ ပညပေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [“အခင်းပေါ်၌ အမှိုက်ရှိလျှင် လှည်း၍ချဖို့ရန် လက်နှစ်သစ် သုံးသစ်မျှ နံရံမှခွာ၍ ခင်းရမည်”-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤနံရံနှင့် လက်နှစ်သစ် သုံးသစ်မျှ ခွာ၍ ခင်းခြင်းသည်၊ ပညပနဝတ္ထံ-ခင်းခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်တည်း။

ကဋ္ဌသာရကော-ဖျာသင်ဖြူးသည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ရှိအံ့၊ အတိ မဟန္တာ စ-အလွန်ကြီးသည်လည်း၊ (သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ စံသတိ-ဤသို့ သင်ဖြူးက အကြီးကြီးဖြစ်နေလသော်)၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ ကောဋီ-အစွန်ကို၊ နိဝတ္တေတွာ-ပြန်နစ်စေ၍၊ (အဖျားကို အတွင်းသွင်း၍)၊ ဗန္တိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ပညပေတဗ္ဗော-၏၊ [ဖျာ သင်ဖြူးက အခန်းနှင့် မဆန့်လောက် အောင် ကြီးနေမှ ဖြတ်၍ ခင်းရမည်၊ အခန်းဆန့်လျှင် ဖြတ်ဖွယ်မလို၊] ကောဋီ- ကို၊ နိဝတ္တေတွာ-ပြန်နစ်စေ၍၊ ဗန္တိတံ-ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ (ဖွဲ့ချည်နည်းကို)၊ သစေ န ဇာနာတိ-အကယ်၍ နားမလည်အံ့၊ (စံသတိ) န ဆိန္နိတဗ္ဗော-မဖြတ်ထိုက်၊ ပုရတ္ထိမာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ပုရတ္ထိမာယ-အရှေ့အရပ်၌၊ (အရှေ့ အရပ်က)၊ ဝါတပါနာ-လေသောက်ပြတင်းပေါက်တို့ကို၊ ထကေတဗ္ဗာ-ပိတ် ထိုက်ကုန်၏၊ [ပုရတ္ထိမာ၌ ယကျေသည်ဟု ပြလို၍ “ပုရတ္ထိမာယ”ဟု ဖွင့်၏ဟု ယောဇနာ၌ ဆို၏၊ မိမိကား အဓိပ္ပာယ်ထွဖွင့်သည်ဟု ထင်သည်၊ “ပုရတ္ထိမာ- အရှေ့အရပ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါတပါနာ-လေသောက်ပြတင်းတို့ကို၊ ထကေတဗ္ဗာ-

ပိတ်ထိုက်ကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးနိုင်သည်။ “ပုရတ္ထ-အရှေ့အရပ်၌+ဘဝါ ပုရတ္ထိမာ”ဟု ပြု၊ ပုရတ္ထကား နိပါတ်၊] ဧဝံ-ဤအတူ၊ သေသာ-ကုန်သော၊ ဝါတပါနာပိ-တို့ကိုလည်း၊ ထကေတဗ္ဗာ-န်၏။

ဝူပကာသေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ နေတဗ္ဗော-ပင့်ဆောင် ထိုက်၏၊ ဝူပကာသာပေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အညော-အခြားသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိ-နည်း?)၊ ထေရ်-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်ကို၊ ဂဟေတွာ- ခေါ်၍၊ (ပင့်၍)၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆ-သွားပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော-၏)၊ ဝိဝေစေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝိသဇ္ဇာပေတဗ္ဗံ-စွန့်လွှတ်စေထိုက်၏၊ [ဝိပုဗ္ဗ+ဝိစဓာတ်သည် ကင်းဆိတ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ကာရိတ် ဣပစ္စည်း ကြောင့် “ကင်းဆိတ်စေထိုက်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထ တည်း၊] ဝိဝေစာပေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အညော-အခြားရဟန်းကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက် ထိုက်၏၊ (ကိ-နည်း?)၊ ထေရ်-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်ကို၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ-မိစ္ဆာအယူကို၊ ဝိသဇ္ဇာပေဟိ-စွန့်စေပါလော၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗော-၏)၊ [ဤ၌လည်း ဝိဝေစာပေတဗ္ဗံ၌ ကာရိတ် ဣပစ္စည်း၊ ဣာပေပစ္စည်း နှစ်ချက်သက်၍ “ကင်းဆိတ်ပါစေဟု စေခိုင်းထိုက်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း။]

ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ပရိဝါသဒါနတ္ထံ-ပရိဝါသ်ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ သော သော ဘိက္ခု-ထိုထိုရဟန်းကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ယာစိတဗ္ဗော- တောင်းပန်ထိုက်၏၊ [ဥဿုက္ကံအရ ကြောင့်ကြစိုက်ရပုံကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊] အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ပဋိဗလော-ပရိဝါသ်ပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၊ သစေ ဟောတိ- အံ၊ (ဧဝံသတိ) အတ္တနာဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ (ပရိဝါသော-ကို) ဒါတဗ္ဗော- ပေးထိုက်၏၊ (အတ္တနာ-သည်)၊ ပဋိဗလော-ပရိဝါသ်ပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၊ နော စေ ဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ) အညေန-အခြားရဟန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒါပေတဗ္ဗော-ပေးစေထိုက်၏၊ ကိန္တိ န ခေါတိ-ကား၊ ကေန ဥပါယေန- အဘယ်နည်းလမ်းဖြင့်၊ (ဒဒေယျ)န ခေါ-ပေးရာပါအံနည်း?၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော မူလာယပဋိကသေယျစသော ဝါကျတို့၌၊ ဧဝံ-ဤအစီအရင်သည်၊ နယော- သိကြောင်းအစီအရင်တည်း။

ဝူပကာသေတဗ္ဗော။ ။ ဝိ+ဥပ+ကသဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် “ဝိ-ဤအရပ်ကို ကြည့်၍+ဥပကာသ-အခြားအရပ်သို့ သွားစေ ထိုက်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ “အညတ္ထ နေတဗ္ဗော”ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထ၊ “အခြားအရပ်” ဟု ရာ၌လည်း ကလျာဏမိတ္တရိသော အခြားအရပ်တည်းဟု ဝိမတိ မိန့်သည်၊ [ဝူပကာသာပေတဗ္ဗော၌ ကာရိတ် ဣာ+ဣာပေ နှစ်ချက်၊ “အခြားအရပ်သို့ သွားပါစေဟု စေလျှောက်ထိုက်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း။]

လဟုကာယ ဝါ ပရိဏာမေယျာတိ-ကား၊ ဥက္ခေပနိယံ-ဥက္ခေပနိယကံကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊(ဥက္ခေပနိယကံ ကရကကံဖြစ်သောကြောင့် မပြုဘဲ) တဇ္ဇနိယံ ဝါ-တဇ္ဇနိယကံကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိယသံ ဝါ-နိယသကံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရေယျ(နု ခေါ်)-ပြုရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-ချဲ့၊ တေန-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ သံယော-သည်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏အပေါ်၌၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မံ-ကို၊ ကတ္တုကာမော-ပြုခြင်းငှာအလိုရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတွာ-သိ၍၊ ဧကမေကံ-တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဥပသကံမိတွာ-၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ (တုမေ-တို့သည်)၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ မာ ကရိတ္ထ-မပြုကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ ယာစိတဗ္ဗာ-န၏၊ သစေ ကရောန္တိယေဝ-အကယ်၍ ဧကန်ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တဇ္ဇနိယံ-ကို၊ ကရောထ-ပြုကြပါကုန်၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ နိယသံ-ကို၊ ကရောထ-ကုန်၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယာစိတဗ္ဗာ-န၏၊ သစေ ကရောန္တိယေဝ-အကယ်၍ ဥက္ခေပနိယကံကိုပင် ဧကန်ပြုကုန်အံ့၊ အထ-ကုန်လသော်၊ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ဘန္တေ၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တထ-ကျင့်ပါကုန်၊ ဣတိ၊ ယာစိတဗ္ဗာ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ တောင်းပန်ခြင်းဖြင့်၊ တံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္တာပေတွာ-ကျင့်စေ၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ပဋိပဿမ္မေထ-ငြိမ်းစေကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ယာစိတဗ္ဗာ-န၏။

သမ္မရိဝတ္တကန္တိ-ကား၊ သမ္မရိဝတ္တော သမ္မရိဝတ္တော-လှန်၍ လှန်၍၊ (ရဇိတဗ္ဗံ ဝပံ) [အတွင်းဘက်က ဆိုးလိုက်၊ အပြင်ဘက်က ဆိုးလိုက်၊ ဤသို့ ပြန်လှန်၍ဆိုးပါ-ဟူလို] န စ၊ပေ၊ ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အပမတ္တကမ္မိ-နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်သည်၊ ယဒိ ဂဠတိ-အကယ်၍ လျောကျသေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ) န တာဝ ပက္ကမိတဗ္ဗံ-မဖဲသွားထိုက်သေး၊ [ကျနေသော ဆိုးရည်ပေါက်ကို သုတ်၍ပေးဖို့ရန် သို့မဟုတ် ထပ်၍ ညှစ်ဖို့ရန်

သမ္မရိဝတ္တကံ။ ။ ယခုစာအုပ်တို့၌ “သမ္မရိဝတ္တကံ သမ္မရိဝတ္တကံ” ဟု နှစ်ထပ် တွေ့ရ၏။ ဤပုဒ်မျိုးကား “ကြိယာဝိသေသန အဘိက္ခယဉာဏ” ပုဒ်မျိုးတည်း၊ ဤပုဒ်မျိုး သည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ တစ်ပုဒ်သာရှိ၍ သံဝဏ္ဏနာကျမှ နှစ်ပုဒ်ရှိရသည်။ ဥပမာ- “ပိဏ္ဍုက္ခေပကန္တိ ပိဏ္ဍု ဥက္ခိပိတွာ ဥက္ခိပိတွာ” ဟု ဖွင့်ခြင်းမျိုးကဲ့သို့တည်း၊ ပရိဝတ္တကံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်၏။ သံ+ပရိ+ဝတုဓာတ်+ဏှ ပစ္စည်းတည်း၊ ထို ဏှပစ္စည်းသည် အဘိက္ခယအနက်ကို ထွန်းပြ၏။ အဘိက္ခယဟူသည် မပြတ်မလပ် အထပ်ထပ်အနက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “သမ္မရိဝတ္တော သမ္မရိဝတ္တော” ဟု အဘိက္ခယအနက်နှင့်တကွ ကြိယာဝိသေသနကို ဖွင့်ပြသည်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ တွာပစ္စည်းဟူသမျှကို ဘောဟောဟု ယူထားသောကြောင့် ဤပုဒ်မျိုးကို “ဘာဝသာဓန” ပြုလုပ်၍ ကံ ကို အနက်မရှိဟု ကြံပါ။

မဖဲသွားဘဲ စောင့်နေပါ-ဟူလို] န ဥပဇ္ဈာယံ၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗောတိအာဒိ-အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလဝသေန-သဘောမတူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ “ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလေန-သဘောမတူသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်”ဟု ကြိယာဝိသေသန ရှိ၏] န ဥပဇ္ဈာယံ၊ပေ၊ ပဝိသိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ပိဏ္ဍာယ ဝါ-ဆွမ်းအလိုငှာ သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသော၊ ကရဏိယေန ဝါ-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသိတုကာမေန-ဝင်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက သည်၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ-ခွင့်ပန်ပြီး၍သာလျှင်၊ ဝါ-ပြီးမှသာလျှင်၊ ပဝိသိတဗ္ဗော-ဝင်ထိုက်၏၊ [ဥပဇ္ဈာယံနေရာကျောင်းနှင့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏ နေရာကျောင်း သည် ဝေးကွာဟန် မတူ၊ တစ်ကျောင်းတည်းသော်လည်း ဖြစ်တန်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် ဆွမ်းခံသွားဖို့ကိစ္စသော်မှ ခွင့်ပန်၍ သွားရမည်ဟု ဆိုသည်။]

ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ကာလဿေဝ-စောစော၌ပင်၊ (စောစောကပင်)၊ ဝုဠာယ-ထ၍၊ ဒူရံ-ဝေးသော၊ ဘိက္ခာစာရံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်သို့၊ ဂန္တုကာမော-သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒဟရာ-ဦးပဉ္စင်းငယ် တို့သည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ ပဝိသန္တု-ဝင်ရစ်ကြကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြေခ ပြီး၍၊ (ပြောပြီးမှ)၊ ဂန္တုဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ [မိမိက အစောကြီး ဆွမ်းခံသွားရသည်ဖြစ်၍ “ဦးပဉ္စင်းများလည်း အချိန်ကျလျှင် ဆွမ်းခံဝင်ရစ်ကြ”ဟု ပြော၍သွားရမည်-ဟူလို]၊ အဝတွာ-မပြောမူ၍၊ ဂတေ-သွားလသော်၊ ပရိဝေဏံ-ပရဝဏံသို့၊ (ဥပဇ္ဈာယံနေရာကျောင်းသို့)၊ ဂန္တာ-၍၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ အပဿန္တေန-မမြင်လသော်၊ ဂါမံ-သို့၊ ပဝိသိတံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ [ဥပဇ္ဈာယံကို မတွေ့သောကြောင့် မပန်ပြောဘဲ ဆွမ်းခံဝင်ကောင်း၏၊] ဂါမံ-သို့၊ ပဝိသန္တောပိ-ဝင်စဉ်လည်း၊ သစေ ပဿတိ-အကယ်၍ ဥပဇ္ဈာယံကို မြင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနတော-မြင်ရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အာပုစ္ဆိတုံယေဝ-ပန်ပြောခြင်းငှာသာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ [“တပည့်တော် ဆွမ်းခံဝင်လာပါ၏”ဟု ပန်ပြောရမည်-ဟူလို။]

ယောဇနာ။ ။ “သမ္ပရိဝတ္ထကန္တိ ဧတ္ထ ပိဏ္ဍုက္ခေပကံတိအာဒိသု ဝိယ သမ္ပရိဝတ္ထကန္တိ ပဒံ ကြိယာဝိသေသနံ၊ ကပစ္စယော စ ဝိစ္စာတ္ထောတိ အာဟ သမ္ပရိဝတ္ထောတွာ သမ္ပရိဝတ္ထောတွာတိ” ဟု အဘိက္ခညကိုပင် “ဝိစ္စတ္ထ” ဟု ယောဇနာ ဖွင့်လေ၏၊ အမှန်မှာ နေရာအများ၌ ပျံ့နှံ့နိုင်သော “ဝိစ္စာ” အနက် မဟုတ်၊ “အဘိက္ခည” အနက်သာတည်း။

ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလဝသေန။ ။ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလကန္တိ လဇ္ဇိနော ဝါ အလဇ္ဇိနော ဝါ ဥပဇ္ဈာယဿ အဝုစိကာမေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သစေ ပန ဥပဇ္ဈာယော အလဇ္ဇိ၊ ဩဝါဒမ္ပိ န ဂဏှာတိ၊ (အခြားသူတို့၏ ဩဝါဒကိုလည်း မနာယူအံ့)၊ လဇ္ဇိနော စ ဧတဿ ဝိသဘာဂါ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဥပဇ္ဈာယံ ဝိဟာယ လဇ္ဇိပေဝ သဒ္ဓိ အာမိသာဒိပရိဘောဂေါ၊ ကာတဗ္ဗော၊ ဥပဇ္ဈာယာဒိဘာဝေါ ဟေတ္ထ န ပမာဏန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ။

န သုသာနံ ဂန္ထဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝါသတ္ထာယ ဝါ-နေခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဒဿနတ္ထာယ ဝါ-အသုဘရှုခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ န ဂန္ထဗ္ဗံ-မသွားရာ၊ မပန်ပြောဘဲ သွားခြင်း၏ အပြစ်ကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ “မဟာကာဠုတ္ထေတဝတ္ထု” ခြံ ရှုပါ။] န ဒိသာ ပက္ကမိတဗ္ဗာတိ ဧတ္ထ-ဥှံ၊ (ဒိသံ-အရပ်တစ်ပါးသို့) ပက္ကမိတုကာမေန-ဖဲသွားခြင်းငှာ အလိုရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကိစ္စကို၊ အာစိက္ခိတွာ-ညွှန်ပြလျှောက်ထား၍၊ ယာဝ တတိယံ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ ယာစိတဗ္ဗော-၏၊ သစေ အနုဇာနာတိ-အကယ်၍ ခွင့်ပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ) သာဓု-ကောင်း၏၊ နော စေ အနုဇာနာတိ-အကယ်၍ ခွင့်မပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ နိဿာယ-မီ၍၊ ဝသတော-နေသော၊ အဿ-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ ဥဒ္ဓေသော ဝါ-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆာ ဝါ-အနက်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ-ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်လည်းကောင်း၊ စေ န သမ္ပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ မပြီးစီးအံ့၊ [တွဲဖက် သဟာဒိယောဂပုဒ် မရှိသောကြောင့် “မပြည့်စုံအံ့” ဟု မပေးရ၊] ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ဗာလော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ အဗျတ္တာ-မထက်မြက်သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ ကေဝလံ-တစ်စုံတစ်ခု အကျိုးရှိမှုနှင့်မပက် သက်သက်၊ အတ္တနော-၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဝသာပေက္ခကာမတာယ ဧဝ-နေစေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ ဂန္ထံ-သွားခြင်းငှာ၊ (သွားခွင့်ကို) စေ န ဒေတိ-အကယ်၍ မပေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်)၊ ဝေရူပေ-ဤသို့ သဘောရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ နိဝါရေန္တေပိ-တားမြစ်ပါသော်လည်း၊ ဂန္ထံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဝုဋ္ဌာနမဿ အာဂမေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အဿ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ ဂေလညတော-မကျန်းမမာသူ၏ အဖြစ်မှ၊ (ရောဂါမှ) ဝုဋ္ဌာနံ-ထမြောက်ခြင်းကို၊ (ထမြောက်ရာ အခါတိုင်အောင်)၊ အာဂမေတဗ္ဗံ-ဆိုင်းငံ့ထိုက်၏၊ ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ န ဂန္ထဗ္ဗံ-မသွားရာ၊ အညော-သော၊ ဥပဋ္ဌာကော-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဘောသန္တံ-ဆေးကို၊ ပရိယေသိတွာ-ရှာ၍၊ တဿ-ထိုအလုပ်အကျွေးရဟန်း၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ ဘန္တေ, အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ-လုပ်ကျွေးရစ်ပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ဂန္ထဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ (သွားနိုင်၏။)

ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာ - ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာသည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ် အပေါ်၌ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့က ပြုအပ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ကို ပြဆိုရာ စကားရပ်သည်။) နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထကထာ

၆၇။ ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကမိ သမ္မာဝတ္ထနာယံ - ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကမိ သမ္မာဝတ္ထနာံ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) သင်္ဂဟေတဗ္ဗော အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဥဒ္ဒေသာဒိဟိ-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော “ပရိပုစ္ဆာ၊ ဩဝါဒ၊ အနုသာသနီ”တို့ကို ယူ၊] အဿ-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိက၏အပေါ်၌၊ သင်္ဂဟော စ-သိမ်းယူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (သိမ်းသွင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊) အနုဂ္ဂဟော စ-ချီးမြှောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကတ္တဗ္ဗော-၏၊ တတ္ထ-ထိုဥဒ္ဒေသ စသည်တို့တွင်၊ ဥဒ္ဒေသောတိ-ကား၊ ပါဠိဝါစနံ-ပါဠိကို ဆိုစေခြင်းတည်း၊ (ပါဠိကို ပို့ချခြင်းတည်း၊) ပရိပုစ္ဆာတိ-ကား၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းတည်း၊ ဩဝါဒေါတိ-ကား၊ ဝတ္ထုသ္မိ-အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ အနောတိဏ္ဏေ-မသက်ရောက်သေးမီ၊ (မပေါ်သေးမီ) ဣဒံ-ဤကောင်းသောအမှုကို၊ ကရောဟိ-ပြုပါလော၊ ဣဒံ-ဤမကောင်းသော အမှုကို၊ မာ ကရိ-မပြုပါလင့်၊ [စာအုပ်တို့၌ “မာ ကရိတ္ထ”ဟု ရှိ၏၊ ရှေ့က “ကရောဟိ” ကိုထောက်၍ တုမှယောဂ ဧကဝုစ်ချင်းကိုကံညီအောင် ဩကို ဣပြု၍ “မာ ကရိ”ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်၊] ဣတိ-သို့၊ ဝစနံ-ပြောဆိုဆုံးမခြင်းတည်း၊ အနုသာသနီတိ-ကား၊ ဝတ္ထုသ္မိ-အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ ဩတိဏ္ဏေ-သက်ရောက်လသော်၊ (အကြောင်းပေါ်လာမှ၊) (ဣဒံ-ဤ ကောင်းသောအမှုကို၊ ကရောဟိ-လော၊ ဣဒံ-ဤ မကောင်းသောအမှုကို၊ မာ ကရိ-လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနံ-တည်း၊) အပိ စ-သည်သာမကသေး၊ (ဝတ္ထုသ္မိ-သည်၊) ဩတိဏ္ဏေ ဝါ-သက်ရောက်လာသော်လည်းကောင်း၊ အနောတိဏ္ဏေ ဝါ-မသက်ရောက်မီသော်လည်းကောင်း၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဝစနံ-ပြောဆိုဆုံးမခြင်းသည်၊ ဩဝါဒေါ-မည်၏၊ ပုနပျုန-

သင်္ဂဟ အနုဂ္ဂဟ။ ။ ယောဇနာ၌ ဤနှစ်မျိုး၏ အထူးကို အမျိုးမျိုး ဖွင့်၏၊ ဆိုလိုရင်းကား-မိမိ အထံ၌ နေချင်အောင် ပါဠိသင်ပေးခြင်းစသော အမှုကို “သင်္ဂဟ”ဟု ခေါ်၏၊ သင်္ဂဟာနံ-သိမ်းယူခြင်း၊ (သိမ်းသွင်းခြင်း၊) သင်္ဂဟော-ခြင်း၊ ကြီးပွားအောင် ဩဝါဒအနုသာသနီပေးခြင်းကို “အနုဂ္ဂဟ”ဟု ခေါ်၏၊ အနုဂ္ဂဟာနံ အနုဂ္ဂဟော။

ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာ။ ။ စာအုပ်မရှိသေးသော ရှေးခေတ်၌ ဆရာက စာချသောအခါ ပါဠိကို ရွတ်ပြရ၏၊ ဥဒ္ဓိသနံ-ရွတ်ပြခြင်း၊ ဥဒ္ဒေသော-ခြင်း၊ ထိုသို့ ရွတ်ပြ၍ တပည့်ကို ထိုအတိုင်း လိုက်၍ဆိုစေရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဥဒ္ဒေသောကို “ပါဠိဝါစနံ-ပါဠိကို ဆိုစေခြင်း”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုသောအားဖြင့် ပါဠိကို သင်ယူပြီးသောအခါ ထိုပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆရာအထံ၌ အဖန်ဖန် မေးရ၏၊ ပရိပုစ္ဆနံ ပရိပုစ္ဆာ၊ ထိုသို့ မေးသောအခါ ဆရာက အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို (အဋ္ဌကထာဖွင့်သကဲ့သို့) ဖွင့်ပြရ၊ ပြောပြရ၏၊ ထို့ကြောင့် ပရိပုစ္ဆာကို “ပါဠိယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ဝစနံ-သည်၊ အနုသာသနီ-မည်၏။ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ပထမနည်း၌ အနုသဒ္ဓါသည် “ပစ္စာ”အနက်ဟော၊ ဤနည်း၌ကား အနုသဒ္ဓါသည် “ပုနုပ္ပန်”အနက်ဟောတည်း။]

သစေပေ၊ ဟောတီတိ-ကား၊ အတိရေကပတ္တော-အပိုအလွန်ဖြစ်သော သပိတ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ သဗ္ဗတ္ထ-စီဝရံ ဟောတိ စသော အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ ဒေသ-သည်၊ နယော-တည်း၊ [အပိုရှိအံ့ဟုချည်း အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ-ဟူလို၊] ပရိက္ခာရောတိ-ကား၊ အညောပိ-သပိတ်သင်္ကန်းမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ သမဏပရိက္ခာရော-ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော ထီး၊ဖိနပ်စသော ပရိက္ခရာသည်၊ (သစေ ဟောတိ၊) ဣဓ-ဤသဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ်ကို ပြရာ၌၊ ဥဿုက္ကံ နာမ-ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းမည်သည်၊ ဓမ္မိကေန-တရားရှိသော၊ (ဝိနည်းတရားအားလျော်သော၊) နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဗ္ဗမာနဥပါယပရိယေသနံ- ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းကို ရှာခြင်းတည်း၊ (ဖြစ်နိုင်သော နည်းလမ်းကို ရှာခြင်း တည်း၊) ဣတော-ဤပရိက္ခရာကို ရှာခြင်းမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ဒန္တကဋ္ဌဒါနံ- ဒန်ပူပေးခြင်းကို၊ အာဒိံ ကတွာ-အစပြု၍၊ အာစမနက္ခန္တိယာ-သန့်သက်ရေအိုး၌၊ ဥဒကာသိဉ္ဇနပရိယောသာနံ-ရေလောင်းထည့်ခြင်းအဆုံးရှိသော၊ ဝတ္ထံ-ဝတ်ကို၊ ဂိလာနသေသံဝ-ဂိလာနသာလျှင်ဖြစ်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကသ-၏အပေါ်၌၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုရာ၏။ [သဒ္ဓိဝိဟာရိက မကျန်းမာခိုက်၌သာ ဥပဇ္ဈာယ်က ဒန်ပူပေးခြင်း၊ မျက်နှာသစ်ရေ ပေးခြင်း စသောအမှုကို ပြုရမည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဂိလာနော ဟောတိ”စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။]

ပန-ဆက်၊ အနဘိရတိဝူပကာသနာဒိ-အနဘိရတိဝူပကာသန အစရှိသည်ကို၊ (မဗ္ဗေလျော်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို အရပ်တစ်ပါးသို့ ဆောင်သွားခြင်း အစရှိသည်ကို)၊ အဂိလာနဿာပိ-ဂိလာနမဟုတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏အပေါ် ၌လည်း၊ ကတ္တဗ္ဗမေဝ-ပြုရာသည်သာ၊ စီဝရံ ရဇန္တောတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သည်ပုံသည်နည်း၊) ရဇေယျာသိ-ဆိုးလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပဇ္ဈာယတော- ဥပဇ္ဈာယ်၏အထံမှ၊ ဥပါယံ-နည်းလမ်းကို၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊ ရဇန္တေန-ဆိုးသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ (သာဓုကံ ရဇ္ဇိတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ (ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ၌ ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာ-သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာသည်၊ (သဒ္ဓိဝိဟာရိက အပေါ်၌ ဥပဇ္ဈာယ်က ပြုအပ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ကို ပြဆိုရာ စကားရပ်သည်၊) နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

န သမ္မာဝတ္ထနာဒိကထာ

၆၈။ န သမ္မာ ဝတ္ထန္တိတိ-ကား၊ ယထာပညတ္တံ-အကြင် အကြင် ပညတ်တော် မူအပ်ပြီးသော၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ-ကို၊ န ပူရေန္တိ-မပြည့်စေကြကုန်၊ (မဖြည့်ကျင့်ကြ ကုန်)၊ ယော န သမ္မာ ဝတ္ထေယျာတိ-ကား၊ ယော-အကြင် သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ယထာပညတ္တံ-သော၊ ဝတ္တံ-ကို၊ န ပူရေယျ-မပြည့်စေ၊ (မဖြည့်ကျင့်)၊ (ယထာ ပညတ္တံ-သော၊ ဝတ္တံ-ကို၊ အပူရေန္တော-မဖြည့်ကျင့်သော) သော-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိက သည်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဏာမေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အပသာဒေတဗ္ဗော-ဖဲသွားစေထိုက်၏၊ (နှင်ထုတ်ထိုက်၏)၊ န အဓိမတ္တံ ပေမံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယမိ-ဥပဇ္ဈာယ်၌၊ (ဥပဇ္ဈာယ် အပေါ်၌)၊ အဓိမတ္တံ- လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဂေဟသယိတပေမံ-အိမ်၌မိသော ချစ်ခြင်းနှင့် တူသော မေတ္တာစိတ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ နာဓိမတ္တာ ဘာဝနာ ဟောတိတိ- ကား၊ အဓိမတ္တာ-သော၊ မေတ္တာဘာဝနာ-မေတ္တာစိတ်ကို တိုးပွားစေခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော ကဏ္ဍပက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နည်းအားဖြင့်၊ သုက္ကပက္ခော-သုက္ကပက္ခကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [မကောင်းသော (မည်းနက်သော)အဖို့ကို “ကဏ္ဍပက္ခ”， ဖြူစင်သန့်ရှင်းသောအဖို့ကို “သုက္ကပက္ခ” ဟု ခေါ်သည်၊] အလံ ပဏာမေတုန္တိ-ကား၊ ပဏာမေတုံ-နှင်ထုတ်ခြင်းငှာ၊ ယုတ္တော-သင့်၏။ [အလံသဒ္ဓါ၏ အရဟအနက်ကို “ယုတ္တော”ဟု ဖွင့်သည်။]

ဝိမတိ။ ။ ဝတ္တံ န ပူရေယျာတိ “ဝတ္ထကရဏကာလော”တိ ဝတ္ထုဝိဇာနနဝသေန ဥတ္တာ မာနကောသဇ္ဇာဒိဝသေန ဝါ ဥပဇ္ဈာယာဒိသု အနာဒရေန ဝါ “အကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ”တိ အဇာနနတာယ ဝါ န ကရေယျ၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ၊ အသဒ္ဓိစ္စ အသတိယာတိ အာဒိဟိ စ အကရောန္တဿ ပန အနာပတ္တိ၊ သဗ္ဗာနိ ဟိ ဝတ္တာနိ သေခိယာနေဝ၊ တသ္မာ သေခိယေသု ဝုတ္တနယေနေဝတ္ထ သဗ္ဗောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဏာမေတဗ္ဗော။ ။ ပ+နမုဓာတ်+ကာရိတ် ဏာပေပစ္စည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ပဏာမေတဗ္ဗော-ဖဲ၍ ညွတ်စေထိုက်၏”ဟု သဒ္ဓတ္ထပေ၊ ဖဲ၍ ညွတ်စေခြင်းဟူသည် ထွက်သွားစေခြင်း၊ နှင်ထုတ်ခြင်းတည်း၊ အပသာဒေတဗ္ဗော၌လည်း သဒ္ဓဓာတ်သည် “ဂတိ”အနက်ကိုဟော၍ “ထွက်သွားစေထိုက်”ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။

ဂေဟသယိတပေမံ။ ။ ဂေဟသယိတပေမန္တိ “ပိတာ မေ အယံ”န္တိ ဧဝံ ဥပပူပေမံ၊ ဥပဇ္ဈာယမိ ဝိတုစိတ္တုပဋ္ဌာနမေဝ ဟိ ဣဓ ဂေဟသယိတပေမံ နာမ၊ န ဟိ ဣဒံ အကုသလပက္ခိယံ ဂေဟသယိတပေမံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စာနံ(ထိုးထွင်းအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးရှိကုန်သော) ပဟိနာနဂေဓာနံ(ပယ်အပ်ပြီးသော ချစ်ခင်မှုရှိကုန်သော ရဟန္တာတို့မှာ) တဒသမ္ဘဝတော(ထို ဂေဟသယိတပေမ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း) န စ ဘဂဝါ ဘိက္ခု သံကိလေသေ နိယောဇေတိ၊ ဂေဟသယိတပေမသဒိသတ္တာ ပန ပေမမုဓေန မေတ္တာသိနေဟော ဣဓ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။-(သာရတ္ထ)။

အပ္ပဏာမေန္တောပေ၊ ဟောတီတိ-ကား၊ သဒေါသော-အပြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ တသ္မာ (နှင့်မထုတ်လျှင် ဥပဇ္ဈာယ်မှာ အာပတ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ န ဝတ္တန္တော-မကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ပဏာမေတဗ္ဗောဝ-နှင့်ထုတ်ထိုက်သည်သာ၊ စ-ဆက်၊ န သမ္မာ ဝတ္တနာယ-န သမ္မာ ဝတ္တနာကထာ၌၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ စီဝရရဇန-သင်္ကန်းဆိုးခြင်းသည်၊ (အတ္တိ) တာဝ-ထိုသင်္ကန်းဆိုးခြင်းတိုင်အောင်၊ ဝတ္တေ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရိယမာနေ-မပြုအပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ပရိဟာနိ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ဒန်ပူ မျက်နှာသစ်ရေ ကပ်ခြင်းမှစ၍ သင်္ကန်းဆိုးခြင်းတိုင်အောင် ထိုဝတ်များကို ပြုလုပ်မည့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှ အကူအညီ မရသဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်မှာ ဒုက္ခရောက်ရသည်-ဟူလို] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောန္တဿ-မပြုသော၊ နိဿယမုတ္တကဿာပိ-နိဿယည်းလွတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏လည်းကောင်း၊ (နိဿယည်း လွတ်လောက်အောင် အင်္ဂါပြည့်နေသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏လည်းကောင်း၊) အမုတ္တဿာပိ-နိဿယည်း မလွတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယေဝ-သာတည်း၊ ဧကစ္စဿ-ဝိသဘာဂဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပတ္တဒါနတော-သပိတ်ပေးခြင်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ [ပဋ္ဌာယဟု ဆိုသောကြောင့် ဒိသာပက္ကမနတိုင်အောင် ယူပါ၊] (ဝတ္တံ-ကို၊ အကရောန္တဿ-မပြုကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ သာမည) အမုတ္တကနိဿယဿေဝ-မလွတ်သော နိဿယည်းရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏သာ၊ (ဝိသေသ) အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-တို့သည်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တန္တိ-ကျင့်ကုန်အံ့၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ သမ္မာ-စွာ၊ န ဝတ္တတိ-မကျင့်အံ့၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ 'အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယော၊ သမ္မာ ဝတ္တတိ-အံ့၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ သမ္မာ၊ န ဝတ္တန္တိ-န်အံ့၊

သဒေါသောပေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။ ဘုရားရှင်သည် “ကောင်းစွာ မကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို နှင်ထုတ်ရမည်၊ နှင်မထုတ်သော ဥပဇ္ဈာယ်မှာ ဒုက္ခ၌အာပတ်သင့်၏” ဟု ရှေ့နား၌ ပညတ်တော်မူခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် “နှင်မထုတ်သော ဥပဇ္ဈာယ်မှာ သာတိသာရဖြစ်၏” ဟု ဆိုရာ၌ “အပြစ်ရှိ၏၊ ရှေ့၌ ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော ဒုက္ခ၌အာပတ်သို့ ရောက်၏” ဟု ဆိုလိုသည်။

သာတိသာရော။ ။ အတိက္ကမိတ္တာ-နှင့်ထုတ်ရမည်ဟူသော အမိန့်တော်ကို ကျူးလွန်၍ + သရဏံ ပဝတ္တန်-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ (နှင့်မထုတ်ဘဲ နေခြင်းတည်း၊) သာတိသာရော-ခြင်း၊ နှင်မထုတ်ဘဲ နေခြင်းသည်ပင် ဘုရားရှင်၏ အမိန့်တော်ကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်၍ “ဒေါသ-အပြစ်တစ်မျိုး”ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အပြစ်ရှိသောကြောင့် သာတိသာရောကို “သဒေါသော” ဟု ဖွင့်သည်၊ သံဝိဇ္ဇတိ+အတိသာရော ယသာတိ သာတိသာရော၊ “အာပတ်သင့်၏” ဟု မိန့်တော်မူသော်လည်း နှင်ထုတ်လျှင် ရန်မမည်ကို ကြောက်၍ နှင်မထုတ်မူကား ဇီဝိတအန္တရာယ်ကြောင့် အာပတ်သင့်ဖွယ် မရှိပါ။

တေသံ-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယေ-သည်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ သာဒယန္တေ-သာယာလသော်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-တို့သည်၊ ဗဟုကာပိ-များကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ မယံ-ငါ၏၊ (ငါ့မှာ) ဥပဋ္ဌာကော-အလုပ်အကျွေးသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တုမေ-သင်တို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ သဇ္ဈာယ မနသိကာရာဒိသု-စာအံခြင်း၊ တရားနှလုံးသွင်းခြင်းစသော အလုပ်တို့၌၊ ယောဂံ-အားထုတ်မှုကို၊ ကရောထ-န်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (စံသတိ) သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ-တို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ သာဒယနံ ဝါ-သာယာခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အသာဒယနံ ဝါ-မသာယာခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ-နားမလည်၊ ဗာလော-ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-တို့သည်၊ ဗဟုကာ-များကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ)-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (စံသတိ) တေသု-ထို သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဝတ္တသမ္ပန္နော-ကျင့်ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံ သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ကိစ္စံ-ကို၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ကရိဿာမိ-ပြုပါအံ့၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အပ္ပောသုက္ကာ-ကြောက်ကြဲ မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရထ-နေကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒတိ-အံ့)၊ စဝ-ဤသို့လျှင်၊ အတ္တနော-၏၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣတရေ-မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့ကို၊ စေ ဝိသဇ္ဇေတိ-အကယ်၍ ခွင့်လွှတ်အံ့၊ (စံသတိ) တဿ-ထိုဝတ္တသမ္ပန္နရဟန်းတစ်ပါး၏၊ ဘာရကရဏတော-တာဝန်ကို ပြုရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ တေသံ-ထိုအခြားသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

န သမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ-န သမ္မာ ဝတ္တနာဒိကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

သစေ ဥပဇ္ဈာယော၊ပေ၊ အနာပတ္တိ။ ။ ဥပဇ္ဈာယ်က ဝိနည်း၌ ကျွမ်းကျင်သည် ဖြစ်၍ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့အား “ငါ့မှာ ပြုစုမည့်သူ ရှိပြီ၊ အသင်တို့ စာအံ့မှု တရား နှလုံးသွင်းမှု စသည်တို့ကို ပြုကြတော့” ဟု ခွင့်ပြုထားလျှင် ဝတ်မပြုသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက တို့မှာ အာပတ်မသင့်၊ ဤ အဋ္ဌကထာစကားကို အကိုးအကား ပြု၍ ယခုအခါ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့က သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့အား ခွင့်ပြုထားကြသည်။

သို့သော် ယခုခေတ်၌ ရဟန်းခံရာ တန်ဆောင်းဝန်းဝယ် အမြဲသွန်သင်ဆုံးမ နိုင်မည့်မဟုတ်သော သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုကြပြီးလျှင် ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော အခါ၌လည်း “ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ ကမ္မဝါစာဆရာ တို့အပေါ်၌ တပည့်တော်က ပြုထိုက်သော ဝတ်များကို ခွင့်ပြုတော်မူပါဘုရား၊ တပည့်တော်ကလည်း ခွင့်ပြုပါ၏” ဟု လျှောက်ထားကြခြင်းသည် ဤဥပဇ္ဈာယဝတ်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ နောက်၌ လာမည့် အာစရိယ၊ အန္တေဝါသိကဝတ်ကို လည်းကောင်း ပညတ်တော်မူသော ဘုရားမြတ်၏ အလိုတော်ကား လုံးလုံးမဟုတ်တော့ပါ။

ရာဇဗြာဟ္မဏဝတ္ထုကထာ

၆၉။ ရာဇဗြာဟ္မဏဝတ္ထုသို့-ရာဇဗြာဟ္မဏဝတ္ထု၌၊ (အာဟဋ္ဌိ စပ်) အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော-သည်၊ (ဇာနာတိ၌ စပ်) ဘဂဝတာ-သည်၊ ဗာရာဏသိယံ- ဗာရာဏသိမြို့၌၊ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ-သုံးပါးသောသရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ အနညာတံ- ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝ-ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိဉ္ဇာပိ ဇာနာတိ-အကယ်၍ကား သိပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ သိပါသော်လည်း၊ (အာဟဋ္ဌိ စပ်) ဘဂဝါ-သည်၊ လဟုကံ- ပေါ့သော၊ တံ ဥပသမ္ပဒံ-ထိုဥပသမ္ပဒကံကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်တော်မူ၍၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မေန-ဥတ္တိစတုတ္ထကံဖြင့်၊ ဂရုကံ-ကြီးလေးသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥပသမ္ပဒံ-ကို၊ အနညာတုကာမော-ခွင့်ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူ၏၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ ဝါ-ထိုသို့ ခွင့်ပြုတော်မူလိုခြင်းကြောင့်၊ အဿ-ထို မြတ်စွာဘုရားအား၊ (အာဟဋ္ဌိ စပ်) ဝါ-၏၊ (အဇ္ဈာသယံ၌ စပ်) ထေရော-သည်၊ အဇ္ဈာသယံ- အလိုတော်ကို၊ ဝိဒိတွာ-သိ၍၊ ဝါ-သိခြင်းကြောင့်၊ ကထာဟံ၊ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေမိတိ- ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ [အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာဟူသော စကားသည် မှန်၏-ဟူလို] ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ပရိသာ-ပရိသတ်တို့သည်၊ အဇ္ဈာသယကုသလာ- ဘုရားအလိုတော်၌ ကျွမ်းကျင်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ [ပရိသတ်လေးပါးကို ရည်ရွယ်၍ “ပရိသာ ဟောန္တိ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ နောက်၌ “ဗုဒ္ဓပရိသာယ” ကို ထောက်၍ “ပရိသာ ဟောတိ” ဟု ဧကဝုဗ်ရိလျှင် ကောင်း၏၊ အယဉ္စ-ဤ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓပရိသာယ-ဘုရားပရိသတ်၌၊ အဂ္ဂေါ- အမြတ်ဆုံးတည်း။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏၊ သာဠကထံ-အဋ္ဌကထာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝိနယပိဋကံ-ဝိနည်းပိဋကသည်၊ ဝါစုဂ္ဂတံ-စကားလုံးအားဖြင့် တက်ရောက်သည်၊ ဝါ-နှုတ်တက်သည်၊ (ဟုတွာ) ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်) ဗျတ္တော နာမ-ဗျတ္တမည်၏၊ တသ္မိ- ထိုရဟန်းသည်၊ (ဝိနည်းပိဋက နှုတ်တက်ရသော ထိုရဟန်းသည်)၊ အသတိ- မရှိလသော်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့်၊ ဣဒံ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမတ္ထမ္ပိ-ဤဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမျှသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ [ပိသဒ္ဓါ ဂရဟာဇောတက] သုဂ္ဂဟိတံ-ဆရာအထံ နည်းနာခံ၍

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ။ ။ ဝိပုဗ္ဗ + အဉ္စ(အဉ္စ) ဓာတ်+တ၊ ဝိယဉ္စတိ-ထိုထို အကြောင်းအရာကို ထင်စွာပြုတတ်၏၊ ဣတိ ဗျတ္တော၊ ဤနေရာ၌ ကမ္မဝါစာအကြောင်း အရာကို ကောင်းစွာသိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဗျတ္တ” ဟု ခေါ်၏၊ “ဗျတ္တော နာမ၊ ပေ၊ ပဝတ္တတိ” ဟူသော ပထမနည်းဖြင့် အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော ဗျတ္တပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြ၏၊ “တသ္မိ”

ကောင်းမွန်စွာ သင်ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဝါစုဂ္ဂတံ-စကားလုံးအားဖြင့် တက်ရောက်သည်၊ ဝါ-နှုတ်တက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဝတ္ထတိ-ဖြစ်၏၊ အယမ္ဗိ- ဤရဟန်းသည်လည်း၊ (ဤကမ္မဝါစာမျှလောက် ကောင်းစွာသင်ယူပြီး၍ နှုတ်တက် ရသော ရဟန်းသည်လည်း၊) ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာဟူသော ပုဒ်၏အနက်၌၊ ဗျတ္တော-ဗျတ္တမည်၏။

ပန-ကား၊ (ဗျတ္တမှတစ်ပါး ပဋိဗလကား၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကာသသောသသေမှာဒိနာ-ချောင်းဆိုးရောဂါ၊ ပန်းနာရောဂါ၊ သလိပ်ရောဂါအစရှိ သော၊ ဂေလညေန ဝါ-မကျန်းမာသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သြဋ္ဌဒန္တိဇရာဒိနံ-နှုတ်ခမ်း၊ သွား၊ လျှာ အစရှိသောအင်္ဂါတို့၏၊ အသမ္ပတ္တိယာ ဝါ- မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသတိ-ပရိသတ်၌၊ [ဤနေရာဝယ် စာအုပ်များ၌ “ပရိယတ္တိတယံ” ဟု ရှိ၏၊ ပရိယတ်၌ မကျွမ်းကျင်သူကိုကား

အသတိ၊ပေ၊ ပဝတ္ထတိ” ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့်ကား ဤကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုရာ၌ မချွတ် ပြည့်စုံထိုက်သော ဗျတ္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြသည်၊ ဥပသမ္ပဒကံအရာဝယ် ကမ္မဝါစာဆရာဖြစ်သူ သည် ဤဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမျှကို ဆရာအထံ နည်းနာခံ၍ ကောင်းမွန်စွာ သင်ယူ ပြီးနောက် နှုတ်တက်ရစေရမည်၊ ထိုမျှလောက် ရသူမှာ “ဗျတ္တဘိက္ခု” ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ “နှုတ်တက်ရရမည်” ဟူသော စကား၌ ရှေးခေတ်က စာအုပ်ပေစာ မရှိသည့်အတွက် နှုတ်တက်မရလျှင် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဆိုခြင်းတည်း၊ ယခုခေတ်၌ကား စာအုပ်ပေစာသာမက စာလုံးကြီးကြီးဖြင့် ကမ္မဝါစာကြီးတွေပင် ရှိနေရကား နှုတ်တက် မရမှုကြောင့် ကံကို မထိခိုက်ပါ၊ သို့ရာဝယ် “သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ” အရ ဌာန်၊ ကရိုဏ်း ပီသစ္စာဖြင့် ကမ္မဝါစာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် သိဖို့ကား အရေးကြီးလှပါသည်။

ပဋိဗလေန။ ။ ပြခဲ့သောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဗျတ္တဖြစ်သော်လည်း ကာသသောသ သေမှစသော ရောဂါကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်ခမ်း၊ သွား၊ လျှာ စသော ပါးစပ်အင်္ဂါတို့၏ မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ပရိသတ်၌ ပြောရေးဆိုတာ အလေ့အလာ မရသဖြင့် ကြောက်ရွံ့နေသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဌာန်၊ ကရိုဏ်း မှန်ကန်အောင် မရွတ်ဆိုနိုင်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ထိုပြခဲ့သော အကြောင်းတို့ကြောင့် အကွာရာ တစ်လုံးတစ်လုံးကို ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်တစ်ပုဒ်လုံးကိုဖြစ်စေ မပါဝင်စေဘဲ ကျရစ်စေသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဗလမဟုတ်သော ရဟန်းတည်း၊ “အညထာ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ အညထာ ဝဒတိ” ကား ခနိတဖြင့် ရွတ်ရမည်ကို သိထိလဖြင့် ရွတ်ခြင်း၊ ဒန္တဌာန်ဖြင့်ရွတ်ရမည့် “န” ကို မုဒ္ဒဌာန် “ဏ” ဖြင့် ရွတ်ခြင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဌာန်၊ ကရိုဏ်း မှန်ကန်အောင် မရွတ်နိုင်သော ရဟန်းသည်လည်း “အပ္ပဋိဗလ” ရဟန်းပင်တည်း၊ ဤနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို “ပရိဝါ-ကမ္မဝဂ်၊ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ” တို့၌ ရှုပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံသော ဉာပေတဗ္ဗော” ဝယ် “ဘိက္ခုနာ” ဟု ဧကဝစ်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းခံ ကမ္မဝါစာရွတ်ရာ၌ ဗျတ္တ ပဋိဗလ တစ်ပါးတည်း ရွတ်ခြင်းသည်သာလျှင် ပါဠိတော်နှင့် ကိုက်ညီ၏၊ ယခုအခါ သုံးပါးတစ်တွဲ တွဲ၍လည်းကောင်း၊ ထို သုံးပါးအတွဲသည်ပင် နှစ်ထပ် သုံးထပ် လေးထပ်

“ဗျတ္တ”တုန်းကပင် ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိသတ်ကို ကြောက်
 နေလျှင် ပီသအောင်ရွတ်ဆိုနိုင်မည်မဟုတ်၍ ပဋိဗလ မဖြစ်ရာသောကြောင့်လည်း
 ကောင်း “ပရိသတ်”ဟု ရှိသင့်သည်။] အကတပရိစယတ္တာ ဝါ-မပြုအပ်သော
 အလေ့အလာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အလေ့အလာ မရခဲ့
 ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိမဏ္ဍလေဟိ-ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းကုန်သော၊
 ပဒဗျူနေဟိ-ပုဒ်ဗျဉ်းတို့ဖြင့်၊ ကမ္မဝါစ-ကမ္မဝါစာကို၊ သာဝေတုံ-ကြားသိစေခြင်းငှာ၊
 န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဗျုဉ္ဇနံ ဝါ-အက္ခရာစာလုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဒံ
 ဝါ-ပုဒ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟာပေတိ-ယုတ်လျော့စေ၏၊ အညထာ-တစ်ပါး
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝတ္တဗွံ-ရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာပုဒ်ပါဌ်ကို၊
 အညထာ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝဒတိ-ရွတ်ဆို၏၊ အယံ-ဤ
 ရဟန်းသည်၊ အပ္ပဋိဗလော-အပ္ပဋိဗလမည်၏၊ တဗ္ဗိပရိတော-ထိုအပ္ပဋိဗလ၏
 ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ရဟန်းကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤပဋိဗလေနဟူသော ပုဒ်၏
 အနက်၌၊ ပဋိဗလောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗောတိ-ကား၊
 သံဃော-သံဃာကို၊ ဇာနာပေတဗ္ဗော-သိစေထိုက်၏၊ (အသိပေးထိုက်၏) တတော-
 ထိုသိစေရာအခါမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ယံ-အကြင်အခြင်းအရာကို၊ သံဃော-ကို၊
 ဇာနာပေတဗ္ဗော-၏၊ တံ-ထို အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သုဏာတု မေ
 ဘန္တေတိအာဒိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

၇၁။ ဥပသမ္ပန္နသမန္တရာတိ-ကား၊ ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်
 သို့ ရောက်ပြီးသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ သမန္တရာ-အခြားမဲ့၌၊ အနာစာရံ အာစရတိတိ-
 ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမံ-ဝိနည်းပညတ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ကရေတိ-၏။

ထပ်၍လည်းကောင်း ရွတ်ဆို၍ ဥပသမ္ပဒကံကို ဆောင်ကြသည်မှာ အပြစ်မရှိသော်လည်း
 ပါဠိတော်အတိုင်းကား မဟုတ်တော့ချေ၊ ထိုသို့ တွဲ၍ ထပ်၍ရွတ်ဆိုကြရာ၌ “တစ်ပါးက
 မပီ၍ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များက ပီလျှင် ကံအထမြောက်နိုင်သည်”ဟု ရည်ရွယ်ကြသည်၊ သို့သော်
 ထိုကဲ့သို့ စိတ်မချရသောပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါင်း၍ရွတ်ကြသောခါလည်း အသံချင်း ညီအောင်ညီ၍
 ဆိုနေရသဖြင့် သာ၍ပင် စိတ်မချစရာ ဖြစ်ပါသေးသည်၊ အမှန်မှာ နှစ်ပါးစသည်တွဲ၍
 ရွတ်ပါသော်လည်း တစ်ပါးက “ဥတိ”သာ ပီ၍ တစ်ပါးက “ကမ္မဝါစာ”သာ ပီလျှင်
 ကံအထမြောက်၊ နှစ်ပါးစလုံး အစအဆုံး ပီသအောင် ရွတ်နိုင်မှ ကံအထမြောက်ပါသည်။

ဥပသမ္ပန္နော ဟုတ္တာ သမန္တရာ။ ။ဤ၌ “ဟုတ္တာ”သည် “အာစရတိ”၏ ကြိယာ
 ဝိသေသနတည်း၊ သမန္တရာ၏ ကြိယာဝိသေသန မဟုတ်၊ ယောဇနာ၌ “ဟုတ္တာဝ”ဟု
 ဝေပါ၏၊ ထိုဝေဖြင့် ကြာမြင့်သောကာလကို ကန့်သည်၊ ရဟန်းပြု၍ မကြာမီ အခြားမဲ့
 ၌ပင် အနာစာရကို ကျင့်သည်-ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနေရာ၌ “ဟုတ္တာ”ထည့်၍ ဖွင့်ထားသောကြောင့် ဤသို့ဟုတ္တာကို
 အာစရတိကြိယာ၏ ဝိသေသနဟု ကြံရသော်လည်း နောက်အာစရိယဝတ္တကထာ၌
 “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပသမ္ပန္နသမန္တရာ နိဿယေ အာစိက္ခိတံ”ဟု ရှိပြန်ရကား

ဥလ္လာမ္ပတု မန္တိ-ကား၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ဥဒ္ဒရတု-ထုတ်ဆောင်တော်မူပါ။ အကုသလာ-အကုသိုလ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာပေတွာ-ထစေ၍၊ ကုသလေ-ကုသိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌပေတု-ထည့်စေတော်မူပါ။ ဝါ-တစ်နည်း၊ သာမဏေရဘာဝါ-သာမဏေအဖြစ်မှ၊ ဥဒ္ဒရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဘိက္ခုဘာဝေ-ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ပတိဋ္ဌပေတု-တည်စေတော်မူပါ။ ဣတိ(အတ္ထော)၊ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ-ကား၊ အနုဒ္ဒယံ-အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ မယိ-တပည့်တော်၌၊ (တပည့်တော် အပေါ်၌) [အနုကမ္ပံ၏ အာဓာရအဖြစ်ဖြင့် “မယိ” ဟု အပိုထည့်သည်] အနုကမ္ပံ-သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (ဥလ္လာမ္ပတု၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော။

ထိုနေရာ၌ “ဥပသမ္ပန္နော ဟုတွာ” ဟု ထည့်လျှင် “အာစိက္ခိတု” ၌ စပ်၍ အဓိပ္ပာယ် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဟုတွာပုဒ်ကို မထည့်နိုင်။ ထိုနေရာ၌ “ဥပသမ္ပန္နံ သမနန္တရာ ဥပသမ္ပန္နံ သမနန္တရာ” ဟုသာ ဖြစ်နိုင်၏။ “ရဟန်းဖြစ်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌” ဟုသာ အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

ဥလ္လာမ္ပတု။ ။ ဥပုဗ္ဗ “ဒိဝါဒိ” လုပဓာတ်သည် ဝိလုမ္ပန-လုယက်ခြင်း အနက်ကို ဟောသော်လည်း “ဓာတုနံ အနေကတ္တတ္တာ” အရ ဤနေရာ၌ ဥ-ဥပသာရကြောင့် “ဥဒ္ဒရတု” ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ ထိုထုတ်ဆောင်ခြင်းဟူသည်လည်း “အကုသိုလ်နယ်မှ ကုသိုလ်နယ်သို့ ထုတ်ဆောင်ခြင်း၊ သာမဏေအဖြစ်မှ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ထုတ်ဆောင်ခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြသည်။ ထို့ကြောင့် “မံ-တပည့်တော်ကို၊ ဥလ္လာမ္ပတု-အကုသိုလ်နယ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ကုသိုလ်နယ်၌ တည်စေတော်မူပါ” တစ်နည်း “သာမဏေအဖြစ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်စေတော်မူပါ” ဟု အဓိပ္ပာယ်နက် ပေးရသည်။ အချို့ကား “ရဓာဒိ” လုပဓာတ်၏ “ဝိလုမ္ပန-လုယက်ခြင်းအနက်ကို ယူ၍ “ဥလ္လာမ္ပတု-သာမဏေအဖြစ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ လုယက်ကယ်တင်တော်မူပါ” ဟု ပေးကြသေး၏။ ရဟန်းလောင်းက “ရဟန်းပြုပေးပါ” ဟု တောင်းပန်သောကြောင့် ကျေကျေနပ်နပ် ရဟန်းပြုပေးခြင်းဖြစ်၍ လုယက်စရာ မလိုပါ။

အနုကမ္ပံ။ ။ အနု-လျော်စွာ၊ ကမ္ပ-တုန်လှုပ်တတ်သောတရားဟူသည် “ကရုဏာ” တည်း။ မုန်၏-ကရုဏာသည် ဒုက္ခိတသတ္တဝါကို မြင်လျှင် တုန်လှုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဤ၌လည်း “ရဟန်းပြုပေးပါ” ဟု သုံးကြိမ်တိုင်အောင် တောင်းနေသောကြောင့် ကရုဏာ ဖြစ်စရာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “အနုကမ္ပံ” ဟို “အနုဒ္ဒယံ-အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက် တတ်သော ကရုဏာ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဥပါဒါယ။ ။ “ဥပါဒါယ” ၌ ဥပအနက်မရှိ၊ “အာဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍” ဟု အခြားနေရာ၌ ဖွင့်လေ့ရှိ၏။ ဆိုလိုရင်းမှာ “အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ-လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ် သော ကရုဏာကို အကြောင်းပြု၍၊ ဝါ-သနားသမှု အကြောင်းပြု၍” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပါဒါယကို “ပဋိစ္စ” ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။ ပဋိစ္စကိုလည်း “ပဋိ+ဣ+တွာ၊ ရှေးရှုရောက်၍” ဟု သဒ္ဒတ္ထ။ “စွဲမှီ၍၊ အကြောင်းပြု၍” ဟူသော အနက်ကား သင်္ကေတံတ္ထ (ဝေါဟာရတ္ထ) တည်း။

၇၃။ အဋ္ဌိတာ ဟောတိတိ-ကား၊ နိစ္စပွဝတ္တိနိ-အမြဲဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ စတ္တာရော နိဿယေတိ-ကား၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ပစ္စယေ-ပစ္စည်းတို့ကို၊
 (အာစိက္ခိတုံ အနုဇာနာမိဋ္ဌိ စပ်) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊
 ပစ္စယေ-တို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ အတ္တဘာဝေါ-အတ္တဘောသည်၊ ပဝတ္တတိ-
 ဖြစ်ရ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ-ထိုပစ္စည်းတို့ကို၊ နိဿယာတိ-နိဿယတို့ဟူ၍၊
 ဝုစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ ရာဓဗြာဟ္မဏဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အဋ္ဌိတာ။ ။ “ရပ်မသွားဘူး” ဟူလို၊ ရပ်မသွားလျှင် အမြဲအားဖြင့် ဆက်ကာ
 ဆက်ကာ ဖြစ်နေ၏-ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် “နိစ္စပွဝတ္တိနိ” ဟု အဋ္ဌကထာ
 ဖွင့်သည်။ (အဋ္ဌိတာ နေရာဝယ် အဓိဋ္ဌိတာဟုလည်း မူကွဲရှိ၏။) “အဓိ(နိစ္စဝသေန)
 ဌာတိ (ပဝတ္တတိ)တိ” ဟု ယောဇနာလည်း ဖွင့်၏။

နိဿယလေးပါး။ ။ အတ္တဘာဝပရိဟရဏတ္ထံ-အတ္တဘောကို ရွက်ဆောင်နိုင်ခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ နိဿိယန္တိ-မှီအပ်ကုန်၏။ ဣတိ နိဿယာ(ဋီကာ)၊ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇန
 စသော ပစ္စည်းလေးပါးတည်း၊ ထိုပစ္စည်းလေးပါး အမှီရမှ ဓန္ဒာကိုယ်သည် ကြာရှည်စွာ
 တည်နိုင်သောကြောင့် ပစ္စည်းလေးပါးကို “နိဿယ” ဟု ခေါ်သည်။

ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ။ ။ ပိဏ္ဍိယဒ္ဓါသည် (ဤနေရာ၌) ခြေသလုံးနောက်ဘက်
 က အသားစိုင်ကြွက်သားကို ဟော၏။ ထိုကြွက်သားကြောင့် ခြေမှာ သွားနိုင်သောစွမ်းအား
 ရှိ၏။ ဤ၌ “ထိုကြွက်သား၏ အစွမ်းဖြင့် လှည့်လည်ခြင်း” တိုင်အောင် ယူပါ။
 [ပိဒိုဓာတ် ဣဏိပစ္စည်းဖြင့် ပိဏ္ဍိဟု ဖြစ်ပြီးနောက် သွတ္တံ၌ ကပစ္စည်းဖြင့် “ပိဏ္ဍိကာ” ဟု
 ထောမနိဓိ၌ ရှိ၏။ ကကို ယပြုလျှင် “ပိဏ္ဍိယာ” ဟု ဖြစ်၏။]

အာလောပံ(တစ်လုတ်စာ)+လဒ္ဓံ+ဘောဇနံ အာလောပဘောဇနံ-တစ်အိမ်လျှင်
 တစ်လုတ်စာမျှ ရအပ်သော ဘောဇဉ်၊ ထိုဘောဇဉ်လည်း ခြေသလုံးကြွက်သား၏
 အစွမ်းအားဖြင့် လှည့်လည်၍ ရအပ်သောကြောင့် “ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ” မည်၏။
 “ပိဏ္ဍိယာယ(ခြေသလုံးကြွက်သား၏)+အာလောပဘောဇနံ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ”။
 [“ဇယံပိဏ္ဍိယဗလေန စရိတွာ အာလောပမတ္ထံ လံဒ္ဓဘောဇနံ-တေရသကဏ်၊ ဝိမတိဋ္ဌိ
 “အာလောပါလောပဝသေန ပရိယိဋ္ဌဘောဇနံ” ဟု ဆို၏။ “ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ-
 သလုံးကြွက်သား၊ အစွမ်းအားဖြင့်၊ သွားလာလှည့်ပတ်၊ ဆွမ်းခံရပ်၍၊ တစ်လုတ်စာ
 တစ်လုတ်စာ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို” ဟု ပေးပါ။]

အတိရေကလာဘော။ ။ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ နိဿာယာတိ ဧဝံ
 ဝုတ္တဘိက္ခဟာရလာဘတော (အတိရေက၏ အပါဒါန် ထည့်သည်) အဓိကလာဘော
 သံဃဘတ္တာဒိ-ဋီကာ၊ ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ အတိရေကအရ သံဃဘတ္တံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ
 စသော ဘတ်တို့ကို ရကြောင်း သိသာ၏။ ထို့ကြောင့် “အတိရေကော+လာဘော
 အတိရေကလာဘော” ဟု ကမ္မဓာရည်းတွဲ၊ “အတိရေကလာဘော-ပိယာလောပဘောဇန
 ထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော လာဘ်ကား၊ သံဃဘတ္တံ-သံဃာကုန် လှူအပ်သောဘတ်
 လည်းကောင်း၊ ပေါ၊ ပါဠိပဒိကံ-ဥပုသ်ကျော်တက် အထွက်တစ်ရက်နေ၌ လှူအပ်သော
 ဘတ်လည်းကောင်းတည်း”။ ဤသို့ အနက်ပေးပါ။

အာစရိယဝတ္ထကထာ

၇၅။ ကိန္နာယံ ဘိက္ခု ဟောတီတိ-ကား၊ အယံ ဘိက္ခု-ဤရဟန်းသည်၊ တေ-သင်၏၊ ကိ-အဘယ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း?၊ (တစ်နည်း) ကိ-ဟောတိ-ဘာတော်သနည်း?၊ အညေဟိ ဩဝဒိယော အနုသာသိယောတိ-ကား၊ အညေဟိ-အခြားသူတို့သည်၊ ဩဝဒိတဗ္ဗော စေဝ-ဆုံးမထိုက်သူသည်လည်းကောင်း၊ အနုသာသိတဗ္ဗော စ-သွန်သင်ထိုက်သူသည်လည်းကောင်း၊ (သမာဓော-ဖြစ်ပါလျက်၊) “ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ မညိဿသိ” ဌှိ စပ်၊) [ဩဝဒိယော၌ အဝ+ဝဒ+ဏျပစ္စည်းဖြစ်၍ ဝ ဌှိ ဝုဒ္ဓိရောက်လျက် “ဩဝဒိယော” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] “ဗာဟုလ္လာယ အာဝတ္တော ယဒိဒံ ဂဏဗန္ဓိကန္တိ-ကား၊ ဧတဿ ဗာဟုလ္လာယ-ဤပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်၏၊ ဂဏဗန္ဓော-ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ ဗာဟုလ္လံ-သည်၊) ဂဏဗန္ဓိကံ-ကမည်၏၊ ဗာဟုလ္လံ-ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ (ဂဏဗန္ဓိကံ၏ အဘိဓေယျကို ပြသည်၊) ဂဏဗန္ဓိကံ နာမ-ကမည်သော၊ ယံ ဣဒံ ဗာဟုလ္လံ-အကြင်ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ၏၊) တဒတ္ထာယ-ထို ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂဏဗန္ဓိက အကျိုးငှာ၊ အတိလဟု-အလွန်လျင်စွာ၊ တံ-သည်၊ အာပန္နော-ရောက်သူတည်း၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ-၏။

၇၆။ အဗျတ္တာတိ-ကား၊ ပညာဝေယတ္တိယေန-ပညာ၏ ထက်မြက်သူ၏ အဖြစ်မှာ၊ ဝိရဟိတာ-ကင်းကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊ ဥပသမ္မာဒေသန္တိ၌ စပ်၊) [ဗျတ္တဝိယတ္တတို့ ပြီးပုံကို ဘိက္ခုနီ ပထမပါရာဇိကအဖွင့် (ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ) ၌ ရှုပါ၊] အညတရောပိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗောတိ-ကား၊ ပသူရော-ပသူရမည်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကော-ပရိဗိုဇ်တည်း၊ [အညတိတ္ထိယဟူသည် အခြားသူမဟုတ်၊ ပသူရပရိဗိုဇ်တည်း၊] သော-ထိုပသူရပရိဗိုဇ်သည်၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ ထေနေဿာမိ-ခိုးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဥဒါယိတ္ထေရဿ-ဥဒါယိထေရ်၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ပြီး၍၊ တေန-ထိုဥဒါယိထေရ်သည်၊ သဟဓမ္မိကံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော-

ဂဏဗန္ဓိကံ။ ။ “ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်း” ဟူသည် တပည့် ပရိသတ်များအောင် စုခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ တပည့်ပရိသတ် များသောအခါ ရှင်လူအများ၏ လေးစားခြင်း လှူဒါန်ခြင်းကို ခံရသောကြောင့် ဗာဟုလ္လဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဂဏဗန္ဓိက” အရ ဗာဟုလ္လကို အရကောက်ရသည်။ [ယခုခေတ် ကျောင်းထိုင်ခြင်း၊ ကျောင်းတိုက်တည်ခြင်းများကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ လူဝတ်ကြောင် ဒါယကာ ဒါယိကမတို့သည် အလှူဒါန ပြုကြရာ၌ တစ်ကျောင်းတစ်ပါးသာ ရှိသော်လည်း ပင့်ကြ၏၊ သံဃာများသော ကျောင်းတိုက်၏ ဆရာတော်ကိုလည်း ပင့်လေ့ရှိကြ၏။]

ပြောဆိုအပ်သော်၊ တဿ-ထိုဥဒါယိထေရ်၏(အပေါ်၌) ဝါဒ-ပြောဆိုကြောင်း အပြစ်ကို၊ အာရောပေသိ ကိရ-တင်သတတ်။

အနုဇာနာမိပေ၊ ဘိက္ခုနာတိအာဒိမိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဗျတ္တော-ဗျတ္တ ဟူသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုနောဝါဒကသိက္ခပုဒ် အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏောယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော ရဟန်းပင်တည်း၊ ပန-ကား၊ (ဗျတ္တမှတစ်ပါး ပဋိဗလကား၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂိလာနဿ-မကျန်းမာသော၊ အန္တေဝါသိနော ဝါ-အနီးနေတပည့်အားသော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ ဝါ-အတူနေတပည့်အားသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာနာ ဒီနိ-လုပ်ကျွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ [ဥပဇ္ဈာယဝတ်၊ အာစရိယဝတ်တို့၌လာသော ကျင့်ဝတ်တို့ကို] ကာတု-ငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ အယံ-ဤရဟန်းကို၊ ဣမ-ဤဥပဇ္ဈာယ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါကိုပြရာ၌၊ ပဋိဗလောတိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏၊ စ-သာဓကကား၊ ပဉ္စဟုပါလိ အင်္ဂေဟိ၊ပေ၊ ဝိနေတုန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ)ပိ-သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဥပါလိ-ဥပါလိ၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နဂတေန-ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေထိုက် ၏၊ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေးထိုက်၏၊ နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ သာမဏေရော-သာမဏေကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-လုပ်ကျွေး စေထိုက်၏၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ကတမေဟိ (အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နဂတေန

ဝါဒ အာရောပေတိ။ ။ “ဝါဒအာရောပန”ဟူသည် သင်္ကန်းရှည်ရှည် တွဲလျားချ၍ ဝတ်လျှင် ဘာအပြစ်ရှိသနည်း၊ ရှည်ရှည်ဝတ်၍ အပြစ်ရှိလျှင် ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် ဝတ်ခြင်းလည်း အပြစ်ရှိမှာပေ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သာသန အယူဝါဒဝယ် နိမိနင်း ကြောင်းဖြစ်သော အပြစ်တင်ခြင်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်၌ “တံယေဝ တိတ္ထာယတနံ သင်္ကမိ” ဟုရှိ၏၊ တိတ္ထာယတနံ ကို တိတ္ထ+အာယတနံဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ “တိတ္ထ”ဟူသည် လူတို့၏ ရေချိုးသောအခါ ငုပ်ရာ ဖော်ရာဖြစ်သော ဆိပ်ကမ်းတည်း၊ ထိုဆိပ်ကမ်းနှင့်တူစွာ အမျိုးမျိုးယူဆသောအားဖြင့် ငုပ်လျက် ဖော်လျက် ကူးခတ်ရာ မိစ္ဆာအယူကိုလည်း “တိတ္ထ”ဟု ဆိုသည်၊ “တရန္တိ ဧတ္တာတိ တိတ္ထံ၊ တိတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ”ဟု ပြု၊ ထို အယူသည်ပင် အတ္တကိလမထ ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် “အာယတန”လည်း မည်၏၊ တိတ္ထံ စ+ တံ+အာယတနံ စာတိ တိတ္ထာယတနံ၊ “တိတ္ထာယတနံ-ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၏တည်ရာ မိစ္ဆာအယူသို့၊ သင်္ကမိ-ပြောင်းရွှေ့ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

တစ်နည်း။ ။ တိတ္ထံ ဧတေသံ အတ္တိတိ တိတ္ထိနော၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော တိတ္ထိတို့၊ တိတ္ထိနံ+အာယတနံ-ဖြစ်ပေါ် ပေါက်ပွားရာ မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဝါ-ပေါင်းဆုံရာ မိစ္ဆာအယူ တည်း၊ ဝါ-တိတ္ထိ ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဣတိ တိတ္ထာယတနံ၊-ငိုကာ။

ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ-နည်း၊ နိဿယော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-နည်း?၊ သာမဏောရော၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-နည်း?၊ ဂိလာနံ-သော၊ အန္တေဝါသိံ ဝါ-အနိးနေတပည့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ ဝါ-အတူနေတပည့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာတုံ ဝါ-မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေးခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ ဝါ-သူတစ်ပါးကို လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အနဘိရတံ-မမွေ့မလျော်သော၊ (အန္တေဝါသိံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊) ဝုပကာသေတုံ ဝါ-မိမိကိုယ်တိုင် အရပ်တစ်ပါးသို့ ဆောင်သွားခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဝုပကာသာပေတုံ ဝါ-သူတစ်ပါးကို အရပ်တစ်ပါးသို့ ဆောင်သွားစေခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ပဋိဗလော-သည်၊ ဟောတိ-၏)၊ ဥပန္တံ-ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ကုက္ကုစ္စံ-ကုက္ကုစ္စကို၊ ဓမ္မတော-တရားအားဖြင့်၊ ဝိနောဒေတုံ ဝါ-ကိုယ်တိုင် ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဝိနောဒါပေတုံ ဝါ-သူတစ်ပါးကို ပယ်ဖျောက်စေခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ပဋိဗလော ဟောတိ)၊ အဘိဓမ္မေ-လွန်ကဲသော ဓမ္မဟူသော နာမ်ရုပ်တရား အပိုင်းအခြား၌၊ ဝိနေတုံ-သွန်သင်ပြသ ဆုံးမခြင်းငှာ၊ (ပဋိဗလော ဟောတိ)၊ အဘိဝိနယေ-လွန်ကဲသော ဝိနည်းဟူသော ဝိနည်းပိဋက၌၊ ဝိနေတုံ-ငှာ၊ (ပဋိဗလော ဟောတိ)၊ [အဘိဓမ္မ၊ အဘိဝိနယတို့၏ အဖွင့်ကို နောက် ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကကထာ၌ တွေ့ရလတ္တံ့၊ အဘိဓမ္မပုဒ်ကို ဖွင့်ရာအဋ္ဌကထာတို့၌ “အဘိဓမ္မေ-အညမညသင်္ကရိရဟိတေ ဓမ္မေ စ ဝိနယေ စ” ဟု အဘိသဒ္ဓါ၏ “ပရိစ္ဆိန္နံ” အနက်ကို ဖွင့်ကြ၏၊ ထိုအလို “အဘိဓမ္မတိ-အချင်းချင်း ရောယှက်ခြင်း မရှိသော နာမ်ရုပ်တရား အပိုင်းအခြား၌ဟုလည်းကောင်း၊ အဘိဝိနယေ-အချင်းချင်း ရောယှက်ခြင်းမရှိသော ဝိနည်းပိဋက၌” ဟုလည်းကောင်း ပေး။]

၇၇။ ပက္ခသင်္ကန္တေသုတိ-ကာ၊ တိတ္ထိယပက္ခသင်္ကန္တေသု-တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ (စရန္တိ၌ စပါ)၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာစရိယန္တိ-ကာ၊ အာစာရသမာစာရသိက္ခာပနကံ-ကောင်းသော အကျင့်ကို သင်ယူစေတတ်သော၊ (ကောင်းသောအကျင့်ကို သင်ပေးတတ်သော)၊ အာစရိယံ-ဆရာကို၊

အာစရိယံ။ ။ “အာစာရသမာစာရသိက္ခာပနကံ”ကို ကြည့်၍ “အာစာရ-ကောင်းသောအကျင့်ကို+သိက္ခာပေတိ-သင်ယူစေတတ်၏၊ (သင်ပေးတတ်၏)၊ ဣတိ အာစရိယော” ဟု ယောဇနာ ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ အာစာရံနောင် သိက္ခာပေတိအနက်၌ ဣယ ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော တဒ္ဓိတိပုဒ်ဟု ကြံပါ၊ “စာ”၌လည်း ရသယု၊ သမာစာရသည် အာစာရ၏ အဖွင့်တည်း၊ ယောဇနာ၌ “အာစာရသမာစာရ” ဟု အနက်တူသဒ္ဓါနှစ်ခု ဖြစ်သောကြောင့် “အတိရေက” အနက်ဟောဟု ယူဆ၍ “အဘိဝိယ စရိတဗ္ဗံ အဘိ သမာစာရိကသီလံ” ဟု အာစာရသမာစာရပုဒ်ကို ဖွင့်လေသည်၊ ထိုသီလများအပြင် အခြားသော အကျင့်ကောင်းကိုပါ ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုယောဇနာအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါ၊ [အဘိသမာစာရိကအဓိပ္ပာယ်ကို တတိယပါရာဇိက အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အနုဇာနာမိ-မူ၏။ အာစရိယော ဘိက္ခုဝေ အန္တေဝါသိကမှီတိအာဒိ-အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ဥပဇ္ဈာယော ဘိက္ခုဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှီတိအာဒိနာ- အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တဝသေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောစကား၏ အစွမ်း ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤစကားနှစ်ရပ်တို့၌၊ နာမမတ္တမေဝ- အမည်မျှသာ၊ နာနံ-ထူး၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်ဟူသော အမည်နှင့် အာစရိယဟူသော အမည်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဟူသော အမည်နှင့် အန္တေဝါသိကဟူသော အမည် ဤသို့ နာမည်မျှသာ ထူး၏၊ ကျင့်ဝတ်မှာ မထူးပါ-ဟူလို။]

အာစရိယဝတ္ထကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အန္တေဝါသိကနသမ္မာဝတ္ထနကထာ

၈၀။ ပန-ဆက်၊(တစ်နည်း) ပန-အထူးကား၊ အန္တေဝါသိကာပေ၊ ဝတ္ထန္တိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါ၌၌၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (နသမ္မာဝတ္ထနာဒိကထာအဖွင့်၌) နသမ္မာ ဝတ္ထနာယ၊ပေ၊ အာပတ္တိယေဝါတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကစ္စဿ၊ ပေ၊ အာပတ္တိတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယံ လက္ခဏံ-အကြင် မှတ်သားကြောင်း စကားကို၊ (မှတ်ချက်ကို)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တေနေဝ လက္ခဏေန-ထိုလက္ခဏာဖြင့်ပင်၊ နိဿယန္တေဝါသိကဿ-နိဿယည်းဟူသောတပည့်၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ န ဝေဒိတဗ္ဗာ- မသိထိုက်၊ ဟိ-ချဲ့၊ နိဿယန္တေဝါသိကေန-နိဿယန္တေဝါသိကသည်၊ ယာဝ- အကြင်မျှလောက်၊ အာစရိယံ-နိဿယည်း ဆရာကို၊ နိဿာယ-မိ၍၊ ဝသတိ- နေ၏၊ တာဝ-ထို မှီ၍နေသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ သဗ္ဗ-သော၊ အာစရိယဝတ္ထံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ [မှီ၍နေခိုက်သာ ဝတ်ပြုထိုက်သည်၊ မှီ၍ မနေသောအခါ ဝတ်ပြုဖွယ် မလို၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်ကား ထိုသို့မဟုတ်၊ အဝေး၌နေစဉ် “ဥပဇ္ဈာယ် မကျန်းမမာ” ဟု သိလျှင် လာ၍ ဝတ်ပြုရသည်။]

ပန - ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္မဒါဓမ္မန္တေဝါသိကေဟိ - ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိက၊ ဥပ သမ္မဒန္တေဝါသိက၊ ဓမ္မန္တေဝါသိက သုံးပါးတို့သည်၊ နိဿယမုတ္တကေဟိပိ- နိဿယည်းလွတ်သော အန္တေဝါသိကတို့သော်မှလည်း၊ အာဒိတော - အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယာဝ-လောက်၊ စီဝရဇနံ-သင်္ကန်းဆိုးပေးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊)

န တေနေဝ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ ရှေးစာအုပ်များ၌ “န တေနေဝ” ဟု န အက္ခရာမပါ၊ န အက္ခရာပါမှ အဓိပ္ပာယ်မှန်သည်-ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ထိုစကား သင့်၏- “နိဿယန္တေဝါသိကေနဟိ” စသော ဝိတ္ထာရဝါကျ၌ သဒ္ဓိဝိဟာရိကနှင့် အန္တေဝါသိကလေးမျိုး တို့၏ ဝတ်ပြုရပုံချင်း မတူပုံကို အကျယ်ပြထားသည်၊ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့ ပြုကျင့်ရပုံနှင့် အန္တေဝါသိကတို့ ပြုကျင့်ရပုံ မတူကြောင်းကိုပြသော ဝါကျ၌လည်း န အက္ခရာပါမှ အမှန်ဖြစ်နိုင်သည်။

တာဝ-ထို သင်္ကန်းဆိုးပေးခြင်း တိုင်အောင်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကာတုဗ္ဗံ-ပြုရာ၏။ အနာပုစ္ဆိတွာ-အာစရိယကို ခွင့်မပန်မူ၍၊ ပတ္တဒါနာဒိမိ ပန-အခြားသူအား သပိတ်ပေးခြင်း အစရှိသော ဝတ်၌ကား၊ စတေသံ-ဤတပည့်လေးပါးတို့၏။ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။ စ-ဆက်၊ စတေသု-ဤအန္တေဝါသိကလေးပါးတို့တွင်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝါသိကော စ-ပဗ္ဗဇ္ဇေဝါသိကသည်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မဒန္တေဝါသိကော စ-ဥပသမ္မဒန္တေဝါသိကသည်လည်းကောင်း၊ အာစရိယဿ-၏။ ယာဝဇီဝံ-အသက် ထက်ဆုံး၊ ဘာရော-တာဝန်သည်၊ (ဟောတိ)။ နိဿယန္တေဝါသိကော စ- နိဿယန္တေဝါသိကသည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မန္တေဝါသိကော စ-ဓမ္မန္တေဝါသိကသည် လည်းကောင်း၊ ယာဝ-လောက်၊ သမိပေ-ဆရာ၏အနီး၌၊ ဝသန္တိ-နေကုန်၏။ တာဝဒေဝ-ထိုအနီး၌ နေသမျှကာလပတ်လုံးသာလျှင်၊ (ဘာရော ဟောတိ) တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာစရိယေနာပိ-ဆရာလေးမျိုးသည်လည်း၊ တေသု-ထိုပစ္စည်း လေးမျိုးတို့၌၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏။ ဟိ-မှန်၊ အာစရိယန္တေဝါသိကေသု- ဆရာ၊ တပည့်တို့တွင်၊ ယော ယော အကြင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သမ္မာ-စွာ၊ န ဝတ္တတိ-မကျင့်၊ တဿ တဿ-ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

အန္တေဝါသိကနသမ္မာဝတ္တနကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

[စာအုပ်တို့၌ “ပဏာမနာဓမနာကထာ” ဟု တွေ့ရ၏။ ထို ပဏာမန ဓမာပနကား နိဿယပဋိပဿဒွိကထာအတွင်း၌ ပါဝင်လိမ့်မည်။]

ဆရာလေးမျိုး၊ တပည့်လေးမျိုး။ ။ “အန္တေ-ဆရာ၏ အနီးအပါး၌၊ ဝသတိ- နေတတ်၏။ ဣတိ အန္တေဝါသိကော” အရ အန္တေဝါသိကသည် လေးမျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် ရှင်ပြုစဉ်က သရဏဂုံ သိက္ခာပေးသောအားဖြင့် ရှင်ပြုပေးသော ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယ (သရဏ ဂမနာစရိယ) ၏ တပည့်သည် ပဗ္ဗဇ္ဇေဝါသိက မည်၏။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-ရှင်အဖြစ်၌+ အန္တေဝါသိကော-အနီးနေတပည့်ဖြစ်သူတည်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝါသိကော-သူ၊ ရဟန်းခံတုန်းက ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုပေးသော ဥပသမ္မဒါစရိယ (အနုဿာဝနာစရိယ)၏ တပည့်သည် ဥပသမ္မဒန္တေဝါသိကမည်၏။ ဥပသမ္မဒါယ+အန္တေဝါသိကော ဥပသမ္မဒန္တေဝါသိကော။

မှီခိုအပ်သော နိဿယာစရိယ၏ တပည့်သည် နိဿယန္တေဝါသိက မည်၏။ နိဿယဿ-နိဿယည်းဆရာ၏+အန္တေဝါသိကော နိဿယန္တေဝါသိကော၊ စာချပေး သော ဓမ္မာစရိယ၏တပည့်သည် ဓမ္မန္တေဝါသိက မည်၏။ ဓမ္မေ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာဓမ္မ အရာ၌+အာစရိယော ဓမ္မာစရိယော၊ ဓမ္မေ-၌+အန္တေဝါသိကော ဓမ္မန္တေဝါသိကော၊ [ရဟန်းခံကိစ္စ ပြီးသောအခါ ဩဝါဒပေးသော ဆရာကို “ဩဝါဒစရိယ” ဟု ခေါ်ကြ၏။ ထို ဆရာကား ဥပဇ္ဈာယ်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မဒါစရိယသော်လည်းကောင်း တစ်ပါးပါး ဖြစ်သောကြောင့် သီးခြား မယူရတော့။]

နိဿယပဋိပ္ပဿဒွိကထာ

၈၃။ ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒွိသု-ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒွိ တို့၌၊ ဥပဇ္ဈာယော ပက္ကန္တောဝါတိအာဒိသု-အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ အယံ- ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ပက္ကန္တောတိ-ကား၊ တမှာ အာဝါသာ- ထိုကျောင်းတိုက်မှ၊ ဝိပ္ပဝသိတုကာမော-ကင်း၍နေလိုသည်၊ (အရုဏ်တက်သည့် တိုင်အောင် ကင်း၍ နေလိုသည်၊ ဟုတွာ)၊ ပက္ကန္တော-ဖဲသွားသည်၊ ဒိသံ-အရပ် တစ်ပါးသို့၊ ဂတော-သွားသည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပက္ကန္တောကို “ဒိသံ ဂတော”ဟု ဖွင့်သည်၊] စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ခွဲ၍ နေလိုသောအားဖြင့်)၊ တသ္မိ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဂတေ-သွားလသော်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ နိဿယဒါယကော- နိဿယည်းပေးနိုင်သော ဆရာသည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယဿ- အကြင်ဆရာ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အညဒါပိ-အခြားသောအခါ၌လည်း၊ နိဿယော- နိဿယည်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတပုဗ္ဗော-ရှေး၌ယူအပ်သည်၊ ဝါ-ယူအပ်ဖူးသည်၊ ဟောတိ၏၊ (တဿ)ဝါ-ထိုဆရာ၏သော်လည်းကောင်း၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ-တူသောပစ္စယသမ္ဘောဂ၊ ဓမ္မပရိဘောဂရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တဿ ဝါ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တိကေ-၌၊ နိဿယော-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏၊ ဧကဒိဝသံပိ-တစ်နေ့၌လည်း၊ (တစ်နေ့မျှလည်း)၊ ပရိဟာရော-အာပတ် မသင့်အောင် ရှောင်လွှဲကြောင်း အစီအရင်သည်၊ (ဝါ- အစောင့်အရှောက်သည်)၊ နတ္ထိ။

အာစာရနုစံမျိုး။ ။ “ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒွိသု”ဟူသော အာစာရသည် နိဿယပဋိပ္ပဿဒွိ ငါးမျိုးနှင့်ဆိုင်သော အပေါင်းအာစာရ၊ “ဥပဇ္ဈာယော ပက္ကန္တော ဝါတိအာဒိသု”ကား အစိတ်အာစာရ၊ “ဥပဇ္ဈာယော ပက္ကန္တော ဝါတိအာဒိသု”သည် “ဝိနိစ္ဆယော”၌ အပေါင်းအာစာရ၊ “ဝိနိစ္ဆယော”ကား အစိတ်အာစာရ။

ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ။ ။ သူ့ပစ္စည်း ကိုယ်ကယူ၊ ကိုယ့်ပစ္စည်း သူကယူသော အားဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး အတူသုံးစွဲခြင်းကို ဧကသမ္ဘောဂဟု ဆို၏၊ စာတက်ခြင်း၊ စာချခြင်း၊ နိဿယည်းယူခြင်း၊ ပေးခြင်းကို ဧကပရိဘောဂဟု ဆိုသည်။

ဝိမတိ။ ။ “ဧတ္ထ စ ပရိဘောဂသဒ္ဓေန ဧကကမ္မာဒိကော သံဝါသော ဂဟိတော၊ ပစ္စယပရိဘောဂဿ သမ္ဘောဂသဒ္ဓေန ဂဟိတတ္တာ၊ ဧတေန စ သမ္ဘောဂသံဝါသာနံ အလန္တိဟိ သဒ္ဓိံ န ကတ္တဗ္ဗတံ ဒဿေတိ”ဟု ဆို၏၊ ဤသို့ အလန္တိနှင့် ကံကြီးကံငယ် အတူ မပြုရဟု ဆိုသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ ဝိမတိဆိုသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ် မပြဟု ဆရာတို့ ယူကြသည်။

ပရိဟာရော။ ။ ပရိဟာရဏံ-အာပတ်မသင့်အောင် ရှောင်လွှဲကြောင်း အစီအရင် တည်း၊ ပရိဟာရော၊ ဤသို့ ရှောင်လွှဲကြောင်း အစီအရင်ကိုပင် ရှေးက “အာပတ် မသင့်အောင် အစောင့်အရှောက်”ဟု ဆိုကြသည်၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ၌ ပိဖြင့် နှစ်ရက် သုံးရက် စသည်မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိဟု သမ္ဘာဝနာပြု။

တာဒိသော-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောဆရာသည်၊ (အခြားအခါ၌ နိဿယည်း ယူနေကျဆရာ၊ ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို “တာဒိသော” ဟု ဆိုသည်။) သစေ နတ္ထိ-အံ၊ အညော-အခြားသော၊ လန္တီ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း ရှိသော၊ ပေသလော-သီလကိုချစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သစေ)အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) တဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ လန္တီပေသလဘာဝံ-လန္တီပေသလ၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနန္တေ န- သိသောရဟန်းသည်၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ဖဲသွားရာ ထိုနေ့၌ ပင်)၊ နိဿယော-ကို၊ ယာစိတဗ္ဗော-တောင်းထိုက်၏၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးအံ၊ ဣစ္ဆေတံ-ဤသို့ပေးခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ လဟံ-လျင်စွာ၊ အာဂမိဿတိ-ပြန်လာလတ္တံ လော?၊ ဣတိ-သို့၊ အထ ပုစ္ဆတိ-အကယ်၍မေးအံ၊ ဥပဇ္ဈာယေန စ-သည်လည်း၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (မြန်မြန်ပြန်လာမည်ဟူ၍)၊ (အထ) ဝုတ္တံ- အကယ်၍ ပြောဆိုအပ်ပြီးသည် ဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ) အာမ ဘန္တေတိ-ဟူ၍၊ (မြန်မြန်ပြန်လာပါလိမ့်မည်ဟူ၍)၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ တေနဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (သင်တို့ ဥပဇ္ဈာယ် အမြန်ပြန်လာမည်ဖြစ်လျှင်)၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ (သင်တို့ ဥပဇ္ဈာယ်၏)၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊ အာဂမေထ-ဆိုင်းငံ့ကြကုန်လော၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဝဇ္ဇတိ-၏။ (နိဿယည်းမယူဘဲ နေကောင်း၏။)

ပန-သို့မဟုတ်၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (နိဿယည်းဆရာဖြစ်လောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏)၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ ပေသလဘာဝံ-သီလကိုချစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို၊ အထ န ဇာနာတိ-အကယ်၍ မသိအံ၊ (ဧဝံသတိ) စတ္တာရိ-လေးရက် သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးရက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ- နေ့တို့ပတ်လုံး၊ [ဝါသဒ္ဓါ မပါသောကြောင့် “စတုပဉ္စ” ဟု သမာသ်ဖြင့်ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ သို့မဟုတ် “စတ္တာရိ ဝါ ပဉ္စ ဝါ” ဟု သော်လည်း ရှိသင့်၏။] တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ သဘာဂတံ-သဘောတူသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဩလောကေတွာ-ကြည့်၍၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ (နိဿယည်းယူခွင့်ကို)၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ နိဿယော- ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ နိဿယဒါယကော- နိဿယည်း ပေးနိုင်သော ဆရာသည်၊ သစေ နတ္ထိ-အံ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ-သည် လည်း၊ အဟံ-သည်၊ ကတိပါဟေန-အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်၊ အာဂမိဿာမိ- ပြန်လာအံ၊ (တုမှေ-တို့သည်)၊ မာ ဥက္ကဏ္ဍိတ္ထံ-မပျင်းရစ်ကြကုန်လင့်၊ ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ ဂတော-သည်၊ (သစေ ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ) ယာဝ အာဂမနာ-ပြန်လာသည့်တိုင်အောင်၊ ပရိဟာရေ-အာပတ်မသင့်အောင် ရှောင်လွှဲ ကြောင်း အစီအရင်ကို၊ ဝါ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။

နံ - ထို ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ တတ္ထ - ထို ရောက်ရာအရပ်၌၊ မနုဿာ - တို့သည်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒကာလတော-ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသောအခါထက်(“ကတိပါပောန” ဟု ဥပဇ္ဈာယ်ပိုင်းဖြတ်အပ်ခဲ့သောအခါထက်)၊ ဥတ္တရိပိ-အလွန်လည်း၊ ပဉ္စ ဝါ-ငါးရက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသ ဝါ-ဆယ်ရက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ-နေ့တို့ပတ်လုံး၊ အထာပိ ဝါသန္တိယေဝ-အကယ်၍မူလည်း နေမြဲနေစေကုန်အံ့၊ [အာဝါသိကတို့က၊ သို့မဟုတ် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က ဆက်လက်၍ နေစေကုန်အံ့၊] (ဧဝံသတိ-သော်) တေန-ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ပုံကို၊ ပေသေတဗ္ဗာ-စေလွတ်ပြောပြထိုက်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွတ်ပြောပြထိုက်သနည်း၊) ဒဟံရာ-ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ မာ ဥက္ကဏ္ဍန္တု-မပျင်းရိကြကုန်လင့်၊ အဟံ-သည်၊ အသုကဒိဝသံ နာမ-ထိုမည်သောနေ့၌၊ အာဂမိဿာမိ-ပြန်လာအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေတဗ္ဗာ-၏) ဧဝမိ-ဤသို့မှာ၍ စေလွတ်ပြန်လျှင်လည်း၊ ပရိဟာရော-ကို၊ လဗ္ဘတိ-၏။

အာဂစ္ဆန္တော-ပြန်လာလသော်၊ (ပြန်လာစဉ်)၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ နဒီပူရေန ဝါ-မြစ်ရေပြည့်နေခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စောရာဒိဟိ ဝါ-ဓားမြအစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒ္ဒဝေါ-ဘေးရန်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ထေရော-သည်၊ ဥဒကောသက္ကနံ-ရေ၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ရေကျခြင်းကို၊ အထ အာဂမေတိ-အကယ်၍ ဆိုင်းငံ့အံ့(ဧဝံသတိ)ဝါ-ဤသို့ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ (“နဒီပူရေန” ကို ငဲ့သည်)၊ သဟာယေ-အဖော်တို့ကို၊ အထ ပရိယေသတိ-အကယ်၍ ရှာအံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း(“စောရာဒိဟိ” ကို ငဲ့သည်)၊ တံ စ ပဝတ္တိ-ထိုအကြောင်းကိုလည်း၊ ဒဟာရာ-တို့သည်၊ အထ သုဏန္တိ-အကယ်၍ ကြားကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယာဝ အာဂမနာ-တိုင်အောင်၊ ပရိဟာရော၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ သော-ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဣဓေဝ-ဤရောက်ရာအရပ်၌သာ၊ အဟံ-သည်၊ ဝသိဿာမိ-နေအံ့၊ ဣတိ-ဤအကြောင်းကို၊ သစေ ပဟိဏတိ-

အထ အာဂစ္ဆန္တော။ ။ ရှေးစာအုပ်တို့၌ “အာဂစ္ဆန္တော” ဟု ပဌမန္တ ရှိ၏။ နောက်စာအုပ်များ၌ “အာဂစ္ဆတော” ဟု ဆဋ္ဌိယန္တ ရှိ၏။ ဆဋ္ဌိယန္တ ရှိသော ပါဠိအလို “ဥပဒ္ဒဝေါ” ၌သာ စပ်နိုင်သည်။ ပဌမန္တ ရှိသော ပါဠိအလိုကား ထေရောနှင့် အရတူ ဖြစ်၍ “အာဂမေတိ၊ ပရိယေသတိ” တိုင်အောင် စပ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝါကျ၏ ရှေ့ဖျားကနေသော ပုဒ်သည် ဆိုင်ရာဝါကျ ကုန်သည့်တိုင်အောင် စပ်ရရှိဖြစ်သောကြောင့် “ပဌမန္တပါဠိ” ရှိခြင်းသာ ကောင်းသည်။

တံ စ ပဝတ္တိ။ ။ စာအုပ်များ၌ “တဗ္ဗေ” ဟု ရှိ၏။ ပရိကပ္ပဇောတကနိပါတ်မှာ အထပုဒ်က လိုက်လျှင် ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥပဒ္ဒဝဖြစ်၍ ဆိုင်ငံ့နေရုံ၊ ရှာနေရုံသာမက ထိုအကြောင်းကိုလည်း ရဟန်းငယ်တို့ ကြားမှ အစောင့်အရှောက် ရနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း “တံ စ” ဟု ရှိခြင်းသာ ကောင်းသည်။

အကယ်၍ စေလွှတ်ပြောပြအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပရိဟာရော နတ္ထိ၊ ယတ္ထ-အကြင်
 ကျောင်းတိုက်၌၊ နိဿယော-ကို၊ လတ္တတိ-ရအပ် ရနိုင်၏၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊
 ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ ပန-ကား၊ (ဥပဇ္ဈာယေ-သည်၊) ဝိပ္ပန္နော ဝါ-လူထွက်သော်
 လည်းကောင်း၊ ကာလင်္ကံတေ ဝါ-ပျံလွန်တော်မူသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခသင်္ကန္တော
 ဝါ-တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ-လည်း၊
 ပရိဟာရော နတ္ထိ၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ နိဿယော-ကို၊ လတ္တတိ-၏၊
 တတ္ထ-သို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ (အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊) ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း၊
 ဥပဇ္ဈာယော ပက္ခန္တော ဝါတိအာဒိသု အယံ ဝိနိစ္ဆယောကို ပြန်လှည့်သည်။)

ပန-ကား၊ (ပါဠိတော်၌ “ပက္ခန္တော ဝါ ဝိပ္ပန္နော ဝါ ကာလင်္ကံတော ဝါ
 ပက္ခသင်္ကန္တော ဝါ” တို့မှတစ်ပါး အာဇာတိကား၊) နိဿယပဏာမနာ-မှီခိုခြင်းကို
 ထုတ်ပစ်ခြင်းကို၊ အာဇာတိတိ-ဟူ၍ ဝုစ္စတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-သင့်ကို၊
 ပဏာမေမိ-နှင့်ထုတ်၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဣမ-ဤကျောင်း
 တိုက်သို့၊ မာ ပဋိက္ကမိ-မကပ်ဝင်လင့်၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တေ-
 သင်၏၊ ပတ္တစီဝရံ-သပိတ်သင်္ကန်းကို၊ နိဟရ-ထုတ်ဆောင်လော့၊ ဣတိ ဝါ-
 သော်လည်းကောင်း၊ အဟံ-ကို၊ တယာ-သည်၊ န ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော-မလုပ်ကျွေးထိုက်၊
 (လုပ်ကျွေးဖွယ်မလို) ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမိနာ ပါဠိနယေန
 ဝါ-ဤပါဠိတော်နည်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မံ-ကို၊ ဂါမပ္ပဝေသနံ-
 ရွာသို့ဝင်ခြင်းကို၊ မာ အာပုစ္ဆိ-မပန်ပြောလင့်၊ ဣတိအာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊
 ပါဠိမုတ္တကနယေန ဝါ-ပါဠိတော်မှလွတ်သော နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 ယော-အကြင်တပည့်သည်၊ ဝါ-ကို၊ နိဿယပဏာမနာယ-နိဿယည်းကို
 နှင်ထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ ပဏာမိတော-နှင့်ထုတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ထို
 တပည့်သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ခမာပေတဗ္ဗော-သည်းခံစေထိုက်၏၊ ဝါ-
 ကန်တော့ တောင်းပန်ထိုက်၏။

အာဒိတောဝ-အစဉ်ပင်၊ သစေ န ခမတိ-အကယ်၍ သည်းမခံအံ့၊ (ဧဝံသတိ)
 ဒဏ္ဍကမ္မံ-ဒဏ်အမှုကို၊ အာဟရိတွာ-ထမ်းဆောင်ပြီး၍၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊
 တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ (မဟာထေရ်တို့ကို ပင့်၍ သွားခြင်းမှ ရှေးဦးစွာ)၊ သယမေဝ-
 မိမိချည်းသာ၊ ခမာပေတဗ္ဗော-၏၊ နော စေ ခမတိ-အကယ်၍ သည်းမခံအံ့၊
 (ဧဝံသတိ) တသ္မိံ ဝိဟာရေ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ မာဟာထေရေ-မဟာထေရ်
 တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ပင့်၍၊ ခမာပေတဗ္ဗော-၏၊ နော စေ ခမတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)။

အာဇာတိ။ ။ အာဇာဓာတ်သည် “စေခိုင်းခြင်း” အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌
 “စေခိုင်းခြင်း” ဟူသည်မှာ “မိမိအနီး၌ မနေဖို့ရန် ဖယ်ထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်” ဟု
 သိစေလို၍ “နိဿယပဏာမနာ ဝုစ္စတိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ “ဝုစ္စတိ” ပါသောကြောင့်
 “အထင်ရူဠိအနက်” ဟု မှတ်ပါ၊ နိဿယဿ-မှီခိုအားထုတ်ခြင်းကို+ပဏာမနာ-ဖဲ၍
 ညွတ်စေခြင်း၊ ဝါ-ထုတ်ပစ်ခြင်း၊ နိဿယပဏာမနာ-ခြင်း။

သာမန္တဝိဟာရေ-အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ခမာပေတဗ္ဗော-၏၊ ဧဝမိ-ဤသို့ ကန်တော့တောင်းပန်အပ်ပါသော်လည်း၊ သစေ န ခမတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အညတ္ထ-အခြားကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဥပဇ္ဈာယုဿ-၏၊ သဘာဂါနံ-သဘောတူသော ထေရ်တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝသိတဗ္ဗ-နေရာ၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ နေရာသနည်း?)၊ အယံ ဘိက္ခု-ဤ ငါ့တပည့်ရဟန်းသည်၊) မေ-၏၊ သဘာဂါနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝသတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတွာပိ-သိ၍လည်း၊ အပွေဝ နာမ ခမေယျ-အကယ်၍မူလည်း သည်းခံတန်ရာ၏၊ ဣတိ-သို့ကြံ၍၊ (ဝသိတဗ္ဗ-၏၊) ဧဝမိ-ဤသို့လည်း၊ (သဘာဂထေရ်တို့အထံ၌ နေပါသော်လည်း၊) သစေ န ခမတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တကြေဝ-ထိုသဘာဂထေရ်တို့၏ အထံ၌သာ၊ ဝသိတဗ္ဗ-၏၊ တတြ-ထိုသဘာဂထေရ်တို့၏အထံ၌၊ ဒုဗ္ဗိက္ခာဒိဒေါသေန-ဒုဗ္ဗိက္ခ အစရှိသောအပြစ်ကြောင့်၊ (ဆွမ်းခဲယဉ်းခြင်း၊ ဥတုသပ္ပာယ မမျှတခြင်း စသောအကြောင်းကြောင့်၊) ဝသိတု-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ စေ န ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံယေဝ ဝိဟာရ်-ထိုမူလကျောင်းတိုက်သို့သာ၊ အာဂန္ဓာ-ပြန်လာ၍၊ အညဿ-ဥပဇ္ဈာယ်မှတစ်ပါး အခြားထေရ်၏၊ သန္တိကေ-၌၊ နိဿယံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝသိတု၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အာဏတ္တိယံ-၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

အာစရိယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသု-အာစရိယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိတို့၌၊ အာစရိယော ပက္ကန္တော ဝါ ဟောတိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါ၌၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ကောစိ-အချို့သော၊ အာစရိယော-သည်၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြော၍၊ (“တပည့်တို့ကို မည်သည့်အရပ်သို့ သွားဦးမည်”ဟု ပန်ပြော၍၊) ပက္ကမတိ-ဖဲသွား၏၊ ကောစိ-သော၊ (အာစရိယော-သည်၊) အနာပုစ္ဆိတွာ-မပန်ပြောမူ၍၊ ပက္ကမတိ-၏၊ အန္တေဝါသိကောပိ-သည်လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူပင်တည်း၊ [အချို့သည် ဆရာကို ပန်ပြော၍သွား၏၊ အချို့ကား မပန်ပြောဘဲသွားသည်၊]

နိဿယံ၊ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ။ ။ ရိုးရိုးတန်းတန်း အချိန်အခါမျိုး၌ ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ဝယ် အခြား ဆရာအထံ၌ နိဿယည်းယူ၍ မနေရ၊ ဥပဇ္ဈာယ်နှင့်တွေ့ဆုံ မိရုံမျှဖြင့် နိဿယည်းပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် နိဿယည်းယူထားသော်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်တိုင်း အသံကြားတိုင်း ပျက်နေမည်သာ၊ ဤနေရာ၌ကား ဥပဇ္ဈာယ်က စွန့်လွှတ်ထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် တွေ့ဆုံမိသော်လည်း နိဿယည်းမပျက်တော့၊ ထို့ကြောင့် “အညဿ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ”ဟု ဆိုသည်။ [“ဥပဇ္ဈာယေန ပရိစ္ဆတ္တတ္တာ ဥပဇ္ဈာယ သမောဓာနပရိဟာရော နတ္ထိ” -ဋီကာ။]

အာစရိယမှာ၊ပေ၊ ဟောတိ။ ။ “အာစရိယမှာ၊ပေ၊ ပက္ကန္တော ဝါ ဟောတိ”တိ ဧတ္ထ “ပက္ကန္တောတိ ဒိသံဂတော”တိအာဒိနာ ဥပဇ္ဈာယဿ ပက္ကမနေ ယော ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တော၊ သော တတ္ထ ဝုတ္တနယေနဝ ဣဓာပိ သက္ကာ ဝိညာတုတိ တံ အဝတွာ

တကြ-ထိုဆရာတပည့်တို့တွင်၊ အန္တေဝါသိကော-သည်၊ အာစရိယံ-ကို၊ သစေ အာပုစ္ဆိ-အကယ်၍ ခွင့်ပံ့အံ့၊ (ကိ) ဘန္တေ၊ အသုကံ နာမ ဌာနံ-ထိုမည်သော အရပ်သို့၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ-အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ အာပုစ္ဆတိ ဧဝံသတိ) အာစရိယေန စ-သည်လည်း၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ ဂမိဿသိ-သွားလတ္တံ့နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော) သာယနေ-ညနေချမ်းအခါ၌၊ ဂမိဿာမိ-သွားပါအံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ အာစရိယောပိ-သည်လည်း၊ သာဓူတိ-ကောင်းပြီ ဟူ၍၊ သမ္ပဋိစ္စတိ-လက်ခံအံ့၊ (ဧဝံသတိ) တဓံဏညေဝ-ထိုခဏ၌ပင်၊ နိဿယော-သည်၊ ပဋိပဿမ္မတိ-ငြိမ်း၏။

ပန-ကား၊ ဘန္တေ၊ အသုကံ နာမ ဌာနံ-သို့၊ ဂန္တုကာမော-သွားလိုသည်၊ အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သော်၊ အာစရိယော-သည်၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ-ထိုမည်သောရွာ၌၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ ပစ္စာ-နောက်မှ၊ ဇာနိဿတိ-သိရလတ္တံ့၊ (သွားသင့်၊ မသွားသင့် သိရလတ္တံ့)၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သောစ-ထိုတပည့်သည်လည်း၊ သာဓူတိ-ဟူ၍၊ သမ္ပဋိစ္စတိ-လက်ခံအံ့၊ တတော-ထိုဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ ရွာမှ၊ ဂတော-သွားသည်၊ စေ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သုဂတော-ကောင်းစွာသွားသည်၊ (ဟောတိ) ပန-သို့မဟုတ်၊ သစေ န ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ မသွားဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော-သည်၊ န ပဋိပဿမ္မတိ-မငြိမ်း၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သော်၊ အာစရိယေန-သည်၊ တာဝ-မတိုင်ပင်မီ ရှေးဦးစွာ၊ မာ ဂစ္ဆ-မသွားနှင့်ဦး၊ ရတ္တိ-၌၊ မန္တေတွာ-တိုင်ပင်၍၊ ဇာနိဿာမ-သိကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော-သော်) မန္တေတွာ-၍၊ အထာပိ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍မူလည်း သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ) သုဂတော-သည်၊ (ဟောတိ) နော စေ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော န ပဋိပဿမ္မတိ-မငြိမ်း၊ [အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမန္တံကို ပြပြီး၍ အနာပုစ္ဆိဟာ ပက္ကမန္တံကို ပြလိုသောကြောင့်

“ကောစိ အာစရိယော အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမတိ”တိအာဒိနာ အညောယေဝ နယော အာရဒ္ဓေါ၊ အယံဉ နယော ဥပဇ္ဈာယပက္ကမနေပိ ဝေဒိတဗ္ဗောယေဝ၊ ဤဒိသေသု ဟိ ဌာနေသု ဧကတ္ထ ဝုတ္တလက္ခဏံ အညတ္ထာပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဋီကာ၊ ဆိုလိုရင်းကား၊ ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိ အခန်း၌ “တမှာ အာဝါသာပေ၊ ဒီသံ ဂတော”စသော ဖွင့်ပြီး အနက်ကို ဤ၌ မဖွင့်တော့၊ ထိုအနက်ကို ဤ၌လည်း ယူပါ၊ “ကောစိ အာစရိယော အာပုစ္ဆိတွာ”စသော ဤအနက်ကိုလည်း ထို“ဥပဇ္ဈာယော ပက္ကန္တာ ဝါ စသည်၌ ယူပါ” ဟူလို။

အာစရိယံ စသည် မိန့်၊] ပန-ကား၊ အာစရိယံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ပက္ကမန္တဿ-ဖဲသွားသော ရဟန်း၏၊ ဥပစာရသီမာတိက္ကမေ-ဥပစာရသီမံကို လွန်ရာ အခါ၌၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ အန္တောဥပစာရသီမတော-ဥပစာရ သီမံ၏ အတွင်းအရပ်မှ၊ ပဋိနိဝတ္တန္တဿ-ပြန်နစ်သော ရဟန်း၏၊ (နိဿယော) န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-မငြိမ်း။

[တပည့်က ဆရာအား ပန်ပြောပုံမှတစ်ပါး ဆရာက တပည့်အား ပန်ပြောပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “သစေ ပန”စသည် မိန့်၊] ပန-ကား၊ အာစရိယော-သည်၊ အန္တေဝါသိကံ-ကို၊ သစေ အာပုစ္ဆတိ-အကယ်၍ ပန်ပြောအံ့၊ (ကံ?) အာပုစ္ဆော- ငါ့ရှင်၊ အသုကံ နာမ ဌာနံ-သို့၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ အာပုစ္ဆတိ- အံ့၊ ဧဝံသတိ) အန္တေဝါသိကေန စ-သည်လည်း၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ (ဂမိဿထ-ကြွပါကုန်လတ္တံ့နည်း?) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ သာယနေ-၌၊ (ဂမိဿာမိ-အံ့) ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ရတ္တိဘာဂေ- ညဉ့်အဖို့၌၊ (ဂမိဿာမိ-အံ့) ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ အန္တေဝါသိကောပိ-သည်လည်း၊ သာဓူတိ-ဟူ၍၊ (သစေ)သမ္ပဋိစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တင်္ခဏညေဝ-ထိုခဏ၌ပင်၊ နိဿယော၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ အာစရိယော-သည်၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရိတွာ-ပြီး၍၊ ဂမိဿာမိ- အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ ဣတရော စ-ဆရာမှ တစ်ပါးသော တပည့်သည်လည်း၊ သာဓူတိ-ဟူ၍၊ (သစေ)သမ္ပဋိစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဧကဒိဝသံ- တစ်နေ့မျှ၊ နိဿယော-သည်၊ တာဝ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-မငြိမ်းသေး၊ ပုနဒိဝသေ- နောက်တစ်နေ့၌၊ (နိဿယော) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ-ငြိမ်းပြီး သည်၊ ဟောတိ၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ-၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရိတွာ-ပြီး၍၊ မမ-ငါ၏၊ ဂမနံ ဝါ-သွားဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အဂမနံ ဝါ-မသွားဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနိဿာမိ-သိအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြောပြီး၍၊ သစေ န ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ မသွားဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော၊ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဂစ္ဆာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ အန္တေဝါသိကေန-သည်၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ မာ ဂစ္ဆထ-မကြွပါကုန်လင့်၊ (မကြွပါ နှင့်ဦး-ဟူလို) ရတ္တိ-၌၊ မန္တော-၍၊ ဇာနိဿထ-သိပါကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သည်၊ (သမာနော-သော်) မန္တောပိ-တိုင်ပင်ပြီး၍လည်း၊ အထာပိ န ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍မူလည်း မသွားဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော၊ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

ဥဘောပိ-နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာစရယန္တေဝါသိကာ-ဆရာတပည့် တို့သာသည်၊ ကေနစိ-တစုံတစ်ခုသော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဗဟိသိမံ- ဥပစာရသီမံ၏ ပြင်ဘက်သို့၊ (ကျောင်းတိုက် ပြင်ဘက်သို့) သစေ ဂစ္ဆန္တိ- ကုန်အံ့၊ တတော- ထိုပြင်ဘက် အရပ်မှ၊ အာစရိယော- သည်၊ ဂမိယစိတ္တေ-

ခရီးသွားလိုသူ၏စိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ အနာပုတ္တဝ-မပန်ပြောဘဲသာလျှင်၊ ဂန္တော-၍၊ ဒွိန္နံ လေသူပါတာနံ-ခဲနှစ်ကျတို့၏၊ အန္တောယေဝ-အတွင်း၌သာလျှင်၊ စေ နိဝတ္တတိ-အကယ်၍ ပြန်နစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော၊ န ပဋိပဿမ္မတိ၊ ဒွေ လေသူပါတေ-ခဲနှစ်ကျတို့ကို၊ အတိက္ကမိတွာ-လွန်၍၊ (လွန်ပြီးမှ၊) သစေ နိဝတ္တတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ နိဿယော၊) ပဋိပဿဒ္ဓေါ-ငြိမ်းပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ-ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ [ဤနေရာ၌ နိဿယော ပဋိပဿမ္မတိ ကို ထောက်၍ “အာစရိယန္တေဝါသိကာ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်၊] ဒွေ လေသူပါတေ-ခဲနှစ်ကျတို့ကို၊ အတိက္ကမ္မ-၍၊ အညတရသ္မိ-တစ်ပါးသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ (သစေ) ဝသန္တိ-အကယ်၍ နေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော၊ ပဋိပဿမ္မတိ၊ [ပုဂ္ဂန္တမှတစ်ပါး၊ ဝိဗ္ဗန္တစသည်ကို ပြလိုသောကြောင့် “အာစရိယေ ဝိဗ္ဗန္တေ” စသည် မိန့်၊] အာစရိယေ-သည်၊ ဝိဗ္ဗန္တေ-လူထွက်သော်လည်းကောင်း၊ ကာလင်္ကတေ-ပျံလွန်တော်မူသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခသင်္ကန္တေ စ-တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော်လည်းကောင်း၊ တဓဏညေဝ-၌ပင်၊ (နိဿယော) ပဋိပဿမ္မတိ။

ပန-ကား၊ အာဏတ္တိယံ-နှင့်ထုတ်ခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အာစရိယော-နိဿယည်းဆရာသည်၊ မုဗ္ဗိတုကာမောဝ-လွတ်လိုသည်သာလျှင်၊ (ပရိယာယ်မဟုတ်ဘဲ၊ တကယ်ပင် နှင်ထုတ်လိုသည်သာလျှင်၊) ဟုတွာ၊ နိဿယပဏာမနာယ-နိဿယည်းကို နှင်ထုတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ သစေပိ ပဏာမေတိ-အကယ်၍မူလည်း နှင်ထုတ်အံ့၊ [ယောဇနာ၌ “အန္တေဝါသိကာမှာ မုဗ္ဗိတုကာမောဝ” ဟု ရှိ၏၊ မုဗ္ဗုပဒိက သကမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် “မုဗ္ဗိတုကာမောဝ” ဟု ရှိရလိမ့်မည်၊] အန္တေဝါသိကာ စ-သည်လည်း၊ မ-ကို၊ အာစရိယော-သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ ပဏာမေတိ-အကယ်၍ကား နှင်ထုတ်၏၊ အထ ခေါ-ထိုသို့နှင်ထုတ်ပါသော်လည်း၊ ဟဒယေန-စိတ်နှလုံးအားဖြင့်၊ မုဒကော-နူးညံ့၏၊ [ငါ့အပေါ်၌ ငဲ့နေသေး၏-ဟူလို၊] ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ သာလယောဝ-တွယ်တာခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ နိဿယော န ပဋိပဿမ္မတိယေဝ-မငြိမ်းသည်သာ၊ အာစရိယော-သည်၊ သာလယော-တွယ်တာခြင်းရှိသည်၊ သစေပိ(ဟောတိ)-အံ့၊ အန္တေဝါသိကာ-သည်၊ နိရာလယော-တွယ်တာခြင်း မရှိသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ့၊) ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဣမံ-ဤဆရာကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ န ဝသိသာမိ-မနေတော့အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဓုရ်-နေဖို့ရန် တာဝန်ကို၊ (သစေ) နိက္ခိပတိ-အကယ်၍ လျှော့ချလိုက်အံ့၊ ဧဝမိ-ဤသို့၊ လျှော့ချပြန်သော်လည်း၊ (နိဿယော) န ပဋိပဿမ္မတိ၊ ပန-ကား၊ ဥဘိန္နံ-ဆရာ၊ တပည့် နှစ်ပါးတို့၏၊ သာလယဘာဝေ-တွယ်တာခြင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သတိ-ရှိလသော်၊) (နိဿယော) န ပဋိပဿမ္မတိယေဝ-ဧကန်မငြိမ်းသည်သာ၊ ဥဘိန္နံ-တို့၏၊ ဓုရနိက္ခေပေန-တာဝန်ကို လျှော့ချလိုက်ခြင်းကြောင့်၊ (နိဿယော) ပဋိပဿမ္မတိ-၏၊ ပဏာမိတေန-နှင့်ထုတ်အပ်သော တပည့်သည်၊

ဒဏ္ဍကမ္ပံ-ဒဏ်အမှုကို၊ အာဟရိတွာ-ထမ်းဆောင်၍၊ တိက္ခတ္ထံ-သုံးကြိမ်၊ ခမာပေတဗ္ဗော-၏၊ နော စေ ခမတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဥပဇ္ဈာယေ-ဥပဇ္ဈာယ်၌၊ (ဥပဇ္ဈာယ်အခန်းတုန်းက) ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗွံ-ကျင့်ရာ၏။

ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ သမောဓာနဂတောတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဒဿနသဝန ဝသေန-ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်ခြင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်အသံကို ကြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမောဓာနံ-ပေါင်းဆုံခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗွံ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ အာစရိယံ-နိဿယည်း ဆရာကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဝသန္တော-နေသော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-သည်၊ [ဤ နေရာ၌ အာစရိယံကို၌ “အန္တေဝါသိကော”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊] ဧကဝိဟာရေ-တစ်ခုသော ကျောင်းတိုက်၌၊ စေတိယံ-စေတီကို၊ ဝန္တန္တံ ဝါ-ရှိခိုး နေစဉ်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဧကဂါမေ-တစ်ခုသော ရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရန္တံ ဝါ- လှည့်လည်နေစဉ်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ သစေ ပဿတိ-အကယ်၍ တွေ့မြင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော ပဋိပုဿမ္ဘတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ (သစေ) ပဿတိ-အံ့၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ပန-သည်ကား၊ (သစေ) န ပဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော န ပဋိပုဿမ္ဘတိ၊ မဂ္ဂပဋိပန္နံ ဝါ-ခရီးသွားနေသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ အာကာသေန-ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ-သွားနေသည်မူလည်းဖြစ် သော၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ဒူရတ္တာ-ဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုတိ- ရဟန်းတစ်ပါးဟူ၍၊ ဇာနာတိ-သိအံ့၊ ဥပဇ္ဈာယောတိ-ဟူ၍၊ န ဇာနာတိ- မသိအံ့၊ (နိဿယော) န ပဋိပုဿတိ၊ သစေ ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ နိဿယော) ပဋိပုဿမ္ဘတိ၊ ဥပရိပါသာဒေ-ပြာသာဒ်၏အထက်ထပ်၌၊ ဥပဇ္ဈာယော- သည်၊ ဝသတိ-၏၊ ဟေဋ္ဌာ-ပြာသာဒ်၏အောက်ထပ်၌၊ သိဒ္ဓိဝိဟာရိကော- သည်၊ (ဝသတိ-အံ့) တံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိသ္မာဝ-မမြင်မူ၍သာ၊ ယာဂုံ- ယာဂုကို၊ ပိဝိတွာ-သောက်ပြီး၍၊ ပက္ကမတိ-ဖဲသွားအံ့၊ အာသနသာလာယ ဝါ- ဆွမ်းစား ဧရပ်၌မူလည်း၊ နိသိန္နံ-ထိုင်နေသော ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိသ္မာဝ-မမြင်မူ ၍သာ၊ ဧကမန္တေ-တစ်ခုသော အစွန်၌၊ ဘုဉ္ဇိတွာ-စား၍၊ (သစေ) ပက္ကမတိ-အံ့၊ ဓမ္မဿဝနမဏ္ဍပေ ဝါ-တရားနာရာ မဏ္ဍပ်၌မူလည်း၊ နိသိန္နမ္ပိ-ထိုင်နေသည် လည်းဖြစ်သော၊ တံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိသ္မာဝ-သာ၊ ဓမ္မံ-ကို၊ သုတွာ-နာပြီး ၍၊ (သစေ) ပက္ကမတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော န ပဋိပုဿမ္ဘတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ တာဝ-သဝနမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒဿနဝသေန-ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမောဓာနံ-ပေါင်းစုံခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗွံ-၏။

[ဒဿန၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍ သဝန၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် သဝနဝသေန ပန” စသည်မိန့်၊] ပန-ကား၊ သဝနဝသေန-ဥပဇ္ဈာယ်အသံကို ကြားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ (သဒ္ဓိ၌ စပ်)

ဝါ-သည်၊ (ကထေန္တဿ စသည်၌ စပ်)၊ ဝိဟာရေ ဝါ-ကျောင်းတိုက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရဗံရေ ဝါ-ရွာတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ မံမ္မ-ကို၊ ကထေန္တဿ ဝါ-ဟောစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အနုမောဒနံ-ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ ကရောန္တဿ ဝါ-ပြုစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓံ-ကို၊ သုတ္တံ-ကြား၍၊ မေ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ သဒ္ဓေါ-အသံတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ သဉ္စာနာတိ-အကယ်၍ မှတ်မိအံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္မတိ၊ အသဉ္စာနန္တဿ-မမှတ်မိသော တံပည့်၏၊ (နိဿယော) န ပဋိပ္ပဿမ္မတိ၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သမောဓာနေ-ပေါင်းဆုံခြင်း၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

နိဿယပဋိပ္ပဿဒွိကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

[နိဿယည်းဆရာနှင့် အတူနေခိုက် ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် ပေါင်းဆုံမိရုံမျှဖြင့် နိဿယည်း ပျက်ရသည်မှာ ဥပဇ္ဈာယ်က သာ၍ ရင်းနှီးသောကြောင့်တည်းဟု မှတ်ပါ။]

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကကထာ

၈၄။ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အနုဇာနာမိပေ၊ နိဿယံ ဒါတုန္တိ-ဟူ၍၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယာစရိယာနံ-ဥပဇ္ဈာယ်၊ အာစရိယတို့၏၊ ယံ လက္ခဏံ-အကြင်မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဗျတ္တပဋိဗလဖြစ်၍ ဆယ်ဝါ၊ သို့မဟုတ် ဆယ်ဝါထက်အလွန်ရမှဟု မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။] တံ-ထို ဗျတ္တ ပဋိဗလလက္ခဏာကို၊ ဝိတ္တာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေနာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ-နံသော၊ အဂုဏင်္ဂေဟိ-ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်အင်္ဂါတို့နှင့်၊ (သမန္နာဂတေန၌ စပ်) ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ သီလက္ခန္ဓာဒိဟိ-သီလဂုဏ်ကျေးဇူးအစရှိသည်တို့နှင့်၊ အသမန္နာဂတတ္တာဝ-မပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အဂုဏင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယေန-သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ (ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်)၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အာစရိယေန-နိဿယည်းဆရာသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ နိဿယော-ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပဉ္စကတို့၌၊ န အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေနာတိအာဒိသုစ-န အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန အစရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တနာ န အသေက္ခေနာတိအာဒိသု စ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အသဒ္ဓေါတိအာဒိသု စ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တီသု-သုံးပါးကုန်သော၊ ပဉ္စကေသု-ပဉ္စကတို့၌၊ အယုတ္တဝသေန-မသင့်လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (မပြည့်စုံလျှင် မသင့်လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်)၊

ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန-
 အာပတ်၏အင်္ဂါအစွမ်းဖြင့်၊ (ပဋိက္ခေပေါ-ကို) န(ကတော)-ပြုတော်မူအပ်သည်
 မဟုတ်၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊
 အသေက္ခေဟိ-အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ-တို့နှင့်၊
 အသမန္နာဂတော-မပြည့်စုံသည်၊ ဟုတ္တာ စ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ [ပဌမပဉ္စကကို
 ရည်ရွယ်သည်၊] ပရေ-သူတစ်ပါးတို့ကို၊ တတ္ထ-ထိုအသေက္ခ အစရှိသော ဂုဏ်
 ကျေးဇူးတို့၌၊ သမာဒါပေတုံ-ဆောက်တည်စေခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်
 သည်၊ ဟုတ္တာ စ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ [ဒုတိယပဉ္စကကို ရည်ရွယ်သည်၊]
 အဿဒ္ဓိယာဒိဒေါသယုတ္တော-အဿဒ္ဓိယ အစရှိသော အပြစ်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်၊
 ဟုတ္တာ စ-လည်းကောင်း၊ [တတိယပဉ္စကကို ရည်ရွယ်သည်၊] ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊
 ပရိဟရတိ-ရွက်ဆောင်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပရိသာ-သည်၊ သီလာဒီဟိ-
 သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့မှ၊ ပရိဟာယတိယေဝ-ယုတ်လျော့သည်သာ၊
 န ဝနတိ-မတိုးပွား၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ-
 ထိုက်၊ ဣတိအာဒိ-ဤသို့အစရှိသော စကားကို၊ အယုတ္တဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-
 ပြီ၊ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန-ဖြင့်၊ န(ဝုတ္တံ)-ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊
 [န အာပတ္တိအင်္ဂဝသေနဟူသော စကားသည် မှန်၏၊] ခိဏာသဝဿေဝ-ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ ဝါ-၏သာ၊ ဥပဇ္ဈာယာစရိယဘာဝေါ-ဥပဇ္ဈာယ်၏အဖြစ်၊ အာစရိယ
 ၏ အဖြစ်ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ န အနညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊
 တဿေဝ-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သာ၊ (ဥပဇ္ဈာယာစရိယဘာဝေါ-ကို) အနညာတော-
 သည်၊ ယဒိ အဘဝိဿ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ပေ၊
 ဟောတိတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ န ဝဒေယျ-ဟောတော်မမူရာ၊ ပန-
 ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ခိဏာသဝဿ-၏၊ ပရိသာ-ပရိသတ်သည်၊ သီလာဒီဟိ-
 တို့မှ၊ န ပရိဟာယတိ-မဆုတ်ယုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊
 ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ။

အဓိသီလေ သီလဝိပုနောတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပါရာဇိကဉ္စ-
 ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသဉ္စ-သံဃာဒိသေသံအာပတ်သို့
 လည်းကောင်း၊ အာပနော-ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓိသီလေ-လွန်ကဲသောသီလ၌၊

အသေက္ခေဟိ။ ။ အသေက္ခဿ-အသေက္ခ(ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်၏ + အယံ-ဤဟာ
 တည်း၊ (ဥစ္စာတည်း)၊ ဣတိ အသေက္ခေ၊ “အသေက္ခ၏ဥစ္စာ”ဟူရာ၌ အရဟတ္တမဂ်-
 ဖိုလ် သာမက၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ထိုက်သမျှ လောကီ လောကုတ္တရာ
 ဖြစ်သော သီလကို ယူရသည်၊ အသေက္ခသမာဓိက္ခန္ဓ စသည်၌လည်း နည်းတူ။
 [အသေက္ခဿ+အယံတိ ဟိ အသေက္ခေ သီလက္ခန္ဓောပေ၊ အသေက္ခသီလန္တိ စ န
 မဂ္ဂဖလမေဝ အဓိပေတံ၊ အထ ခေါ ယံ ကိဉ္စိ အသေက္ခသန္တာနေ ပဝတ္တသီလံ-ဋီကာ။]

သီလဝိပဉ္စော နာမ-ပျက်စီးသော သီလရှိသူမည်၏။ ဝါ-သီလအားဖြင့် ပျက်စီးသူ မည်၏။ ဣတရေ-ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသံမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးပါး ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ-အာပတ်အစုတို့သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **အဇ္ဈာစာရေ**-လွန်ကဲသော အကျင့်၌၊ **အာစာရဝိပန္နော** နာမ-ပျက်စီးသောအကျင့် ရှိသူ မည်၏။ ဝါ-အကျင့်အားဖြင့် ပျက်စီးသူမည်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-မှန်သောအယူကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ အန္တဂါဟိကာယ-သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအဖို့ကို ယူတတ် သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-အယူနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **အတိဒိဋ္ဌိယာ**- လွန်ကဲသောအယူ၌၊ **ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော** နာမ-ပျက်စီးသောအယူရှိသူ မည်၏။ ဝါ-အယူ အားဖြင့် ပျက်စီးသူ မည်၏။ [သဿတုစ္ဆေဒသင်္ခါတံ အန္တံ (အဖို့ကို) ဂဏှာတိ (ကိုယ်တိုင် ယူတတ်၏) ဂါဟယတိ (သူတစ်ပါးကို ယူစေတတ်၏) ဣတိ အန္တဂါဟိကာ] ယတ္ထကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သုတံ-ကြားနာအပ်သော တရားကို၊ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ စပ်)၊ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ပရိဟရန္တဿ-ဆောင်ရွက်သော ဆရာသည်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ-အလိုရှိထိုက်၏။ တေန-ထိုသူတမှ၊ ဝိရဟိတတ္တာ- ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **အပ္ပဿုတော**-အပ္ပဿုတ မည်၏။ အာပတ္တာဒိ- အာပတ် အစရှိသော၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းအရာကို၊ တေန-ထိုဆရာသည်။ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။ တဿ-ထိုအာပတ်အစရှိသော အကြောင်းအရာကို၊ အဇာနနတော-မသိခြင်းကြောင့်၊ **ဒုပ္ပညော**-ဒုပ္ပည မည်၏။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စကေ- ဤပဉ္စက၌၊ ပုရိမာနိ-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ တီဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ- ပုဒ်တို့ကို၊ အယုတ္တဝေဓေနေဝ-မသင်လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော် မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပစ္စိမာနိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ (ပဒါနိ- တို့ကို)၊ အာပတ္တိအင်္ဂဝေဓေန-အာပတ်၏ အင်္ဂါ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တာနိ)။

အာပတ္တိံ န ဇာနာတိတိ-ကား၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော အမှုကို၊ မယာ- တပည့်တော်သည်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပါပြီ၊ (ပြုမိပါပြီ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက် အပ်သော်၊ ဣမံ နာမ အာပတ္တိံ-ဤမည်သော အာပတ်သို့၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အာပန္နော-ရောက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ **ဝုဋ္ဌာနံ န ဇာနာတိတိ**-ကား၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိတော-ဝုဋ္ဌာနဂါမိဖြစ်သော၊ အာပတ္တိတော ဝါ-အာပတ်မှသော်လည်း ကောင်း၊ ဒေသနာဂါမိနိတော-ဒေသနာဂါမိဖြစ်သော၊ အာပတ္တိတော ဝါ-မှသော် လည်းကောင်း၊ ဧဝံ နာမ-ဤသို့မည်သော၊ ဝုဋ္ဌာနံ-ထမြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။

ယတ္ထကံ သုတံ။ ။ “ဆယ်ဝါပြည့်တင်း၊ ဝိဘင်းနှစ်ဖြာ၊ ကမ္မာကမ္မ၊ ဓန္ဒကပုဒ်၊ နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင်၊ ဟောပြနိုင်၊ ကျောင်းထိုင် ငါးအင်္ဂါ”ဟူသည်တို့တွင် နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင် ဟောပြနိုင်ဖို့ရန် သုတ္တန် အဘိဓမ္မာ၌လာသော သုတကို “ယတ္ထကံ သုတံ”ဟု ယူသင့်၏။ ကမ္မာကမ္မ စသည်တို့ကို သိဖို့ကား “ယံ တေန ဇာနိတဗ္ဗံ အာပတ္တာဒိ”အရဖြင့် ယူသင့်၏။

ဣတိ-သို့၊ န ဇာနတ်-မသိ၊ ဣမသ္မိံ ပဉ္စကေ-ဌံ၊ ပုရိမာနိ-ကုန်သော၊ ဒွေ-
နံသော၊ ပဒါနိ-တို့ကို၊ အယုတ္တဝသေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ ပစ္စိမာနိ-
ကုန်သော၊ တိဏိ-ကုန်သော(ပဒါနိ) အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန-ဖြင့်၊ (ဝုတ္တာနိ)။

အဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယာတိ(ပဒဿ)-ဟူသောပုဒ်၏၊ ဓန္ဒကဝတ္ထေ-
ဓန္ဒကကျင့်ဝတ်အရာ၌၊ ဝိနေတုံ-ဆုံးမခြင်းငှာ၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်သည်၊ န
ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယာတိ(ပဒဿ)-၏၊
သေက္ခပဏ္ဏတ္တိယံ-ကျင့်သင့်ကျင့်ထိုက်သော ပညတ်တော်၌၊ (ဥဘတောဝိဘင်းလာ
သိက္ခာပုဒ်အရာ၌)၊ ဝိနေတုံ-ငှာ၊ ပဋိဗလော-သည်၊ န ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော

အဘိသမာစာရိကာယ။ ။ သမာစာရိတဗ္ဗောတိ သမာစာရော၊ အဘိ (ဝိသိဋ္ဌော)
သမာစာရော အဘိသမာစာရော-လွန်ကဲမြင့်မြတ်သော အကျင့်၊ အဘိသမာစာရောဝ
အဘိသမာစာရိကာ၊ ဣကပစ္စည်း အနက်မရှိ၊ “အဘိသမာစာရိကာယ-လွန်ကဲမြင့်မြတ်
ဖြည့်ကျင့်အပ်သော၊ သိက္ခာယ-ဓန္ဒက၌လာသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာအရာ၌” ဟု ပါဠိတော်၌
ပေပါ။ [အဘိဝိသိဋ္ဌော ဥတ္တမော သမာစာရောတိ အဘိသမာစာရော၊ အဘိသမာစာရောဝ
သိက္ခိတဗ္ဗတော သိက္ခာတိ အဘိသမာစာရိကာ၊ သိက္ခာ၊-ဋီကာ။]

တစ်နည်း။ ။ “အဘိသမာစာရံ အာရဗ္ဗ ပညတ္တာ အဘိသမာစာရိကာ” ဟု ပြု၊
ဤအလို ဣကပစ္စည်း အနက်ရှိသည်၊ “အဘိသမာစာရိကာယ-လွန်ကဲမြင့်မြတ်
ဖြည့်ကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော၊ သိက္ခာယ-ဓန္ဒက၌
လာသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာအရာ၌” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ [အဘိသမာစာရံ ဝါ
အာရဗ္ဗ ပညတ္တာ သိက္ခာ အဘိသမာစာရိကာ၊-ဋီကာ] ပဌမနည်းအလို အဘိသမာ
စာရိကာ အရ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရသည်၊ ဒုတိယနည်းအလို သိက္ခာပုဒ်ကျင့်ဝတ်ကို
ရသည်။

အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယ။ ။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သောကြောင့် “အာဒိ” မည်
၏၊ မြတ်သောအကျင့် ဖြစ်သောကြောင့် “ဗြဟ္မစရိယ”လည်း မည်၏၊ “စရိတဗ္ဗာတိ
စရိယာ။ ဗြဟ္မံ+စရိယာ ဗြဟ္မစရိယာ၊ သုတ္တံ၌ ကပစ္စည်းသက်၍ အာဒိဘူတာဝေ+
ဗြဟ္မစရိယာ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ” ဟု ပြု၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သော မြတ်သော
အကျင့်၊ ဓန္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို အဘိသမာစာရိကာ အမည်ဖြင့် ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့်
ဤ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ အရ ဥဘတောဝိဘင်း၌ လာသော သိက္ခာပုဒ်များကိုသာ
ယူရတော့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သေက္ခာ၊ ပညပိယတိတိ ပဏ္ဏတ္တိ၊ သေက္ခာ စ+သာ+
ပဏ္ဏတ္တိ စာတိ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိ။

ဋီကာ။ ။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတာတိ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂံ
ပရိယာပန္န သိက္ခာယေတံ အဓိဝစနံ၊ တေနဝ “ဥဘတောဝိဘင်္ဂံပရိယာပန္နံ
အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ ဓန္ဒကဝတ္ထ ပရိယာပန္နံ အဘိသမာစာရိကာ” ၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ
ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိယန္တိ ဧတ္ထ သိက္ခိတဗ္ဗတော သဗ္ဗာပိ ဥဘတော
ဝိဘင်္ဂံပရိယာပန္နာ ပဏ္ဏတ္တိတိ ဂဟေတဗ္ဗာ။

အဘိဓမ္မေတိ(ပဒဿ)-၏။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ-နာမ်တရား ရုပ်တရားကို ပိုင်းခြားရာ အဘိဓမ္မာအရာ၌၊ ဝိနေတုံ-ငှာ၊ ပဋိဗလော န ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အဘိဝိနယေတိ(ပဒဿ)-၏။ သကလေ-အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကေ-ဝိနည်း ပိဋက၌၊ ဝိနေတုံ ပဋိဗလော န ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ ဝိနေတုံ န ပဋိဗလောတိ(ပဒဿ)-ပုဒ်၏။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အဘိသမာစာရိက စသောအရာ၌၊ သိက္ခာပေတုံ-သင်ပြခြင်းငှာ၊ န သက္ကာတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤအနက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဓမ္မတော ဝိဝေစေတန္တိ-ကား၊ ဓမ္မေန ကာရဏေန-အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝိသဇ္ဇာပေတုံ-စွန့်လွှတ်စေခြင်းငှာ၊ (ပဋိဗလော န ဟောတိ)။

ဣမသ္မိံ ပဉ္စကေ-ဤပဉ္စက၌၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံသော ငါးပုဒ်တို့၌၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိတိ အာဒိပဉ္စကသ္မိမ္မိ-အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ အစရှိသော ပဉ္စက၌လည်း၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဦးဒသဝဿပရိယောသာနပဉ္စကေပိ-အဆုံးဖြစ်သော ဦးဒသဝဿပဉ္စက၌လည်း၊ ဧသေဝ.နယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊

နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ။ ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေတိ ဧတ္ထ ကုသလတ္တိကာဒီဟိ ဝုတ္တံ ဇာတိဘူမိပုဂ္ဂလသမ္ပယောဂံဝတ္ထာရမ္မဏကမ္မဒ္ဓါရလက္ခဏရသာဒိဘောဒေဟိ ဝေဒနက္ခန္ဓာဒိ စတုပ္ပိဓံ သနိဗ္ဗာနံ နာမံ၊ ဘူတုပါဒါယဘောဒံ ရူပဉ္စ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ ဇာနနပညာ၊ တပုကာသကော စ ဂန္ဓော နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ ဣမိနာ အဘိဓမ္မတ္တကုသလေန ဘဝိတဗ္ဗတိ ဒသေတိ-ဝိမတိ။

သကလေ ဝိနယပိဋကေ။ ။ အဘိသမာစာရိကသိက္ခာ၊ အာဒိဗြဟ္မစာရိယကသိက္ခာ တို့၌ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သွန်သင်ဖို့ရန်သာ တာဝန်ရှိ၏။ အဘိဝိနယေ အရ၌ကား ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပြသော ဝိနည်းပါဠိတော် ပိဋကကို သင်ပြနိုင်ဖို့ရန် တာဝန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓကပါဠိ၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂပါဠိနှင့်တကွ ဝိနည်းပိဋကအားလုံးကို အဘိဝိနယ (လွန်ကဲသော ဝိနည်း)ခေါ်ကြောင်း ပြလို၍ “သကလေ ဝိနယပိဋက”ဟု မိန့်သည်။

ဣမသ္မိံ ပဉ္စကေ အာပတ္တိ။ ။ ဤပဉ္စက၌ “အလုံးစုံ အာပတ်သင့်ကြောင်း အင်္ဂါချည်း”ဟု ဆိုထားသောကြောင့် ကျောင်းထိုင်အင်္ဂါငါးပါး ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ ထို “ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်”ဟူသည် သဒ္ဓိဝိဟာရိကဟု ခေါ်အပ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ယူတပည့်ကို လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါသိကဟု ခေါ်အပ်သော နိဿယည်းယူတပည့်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်ယူသော သာမဏေကိုလည်းကောင်း၊ စာတက်သော ဓမ္မန္တေဝါသိကကိုလည်းကောင်း ဖောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါကို “န ဘိက္ခဝေ ဦးဒသဝဿေန ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္မာဒေယျ၊ အာပတ္တိံ ဒုက္ကဋ္ဌဿ”စသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ ဆယ်ဝါ မပြည့်လျှင် ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာ၊ နိဿယည်းဆရာ မလုပ်ကောင်း၊ အာပတ် သင့်၏။

အာဒိတော-အစဉ်၊ တယော-သုံးပါးကုန်သော၊ ပဉ္စကာ-ပဉ္စကတို့လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထေ-စတုတ္ထပဉ္စက၌၊ တိဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ-ပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမေ-ပဉ္စမပဉ္စက၌၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သံဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ပဉ္စကာ-ပဉ္စကတို့ကို၊ အယုတ္တဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ [စတုတ္ထပဉ္စက၌ သုံးပုဒ်၊ ပဉ္စမပဉ္စက၌ နှစ်ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ပဉ္စကတစ်ခု ယူထားသောကြောင့် “စတ္တာရော ပဉ္စကာ” ဟု ဆိုသည်။] စတုတ္ထပဉ္စကေ-၌၊ ဒွေ ပဒါနိ-နောက်ဆုံးနှစ်ပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမေ-၌၊ တိဏိ(ပဒါနိ)-နောက်ဆုံးသုံးပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ဓဋ္ဌသတ္တမအဋ္ဌမာ-ဆဋ္ဌ သတ္တမ အဋ္ဌမဖြစ်ကုန်သော၊ တယော-ကုန်သော၊ ပဉ္စကာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သံဗ္ဗေပိ-န်သော၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ပဉ္စကာ-တို့ကို၊ အာပတ္တိ အင်္ဂဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ သုက္ကပက္ခေ-သုက္ကပက္ခ၌၊ အဋ္ဌသု-ရှစ်ပါးသော ပဉ္စကတို့၌၊ အနာပတ္တိယေဝ-အနာပတ်ချည်းသာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

[ရှေးစာအုပ်များ၌ “သောဋ္ဌသပဉ္စကဝိနိစ္ဆယော-၁၆-ပါးသော ပဉ္စကတို့၏ အဆုံးအဖြတ်သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ” ဟု ရှိ၏။]

ဆယ်ဝါပြည့်သော်လည်း “အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယ သိက္ခာယ ဝိနေတံ” အရ ဝိဘင်းနှစ်ဖြာကိုလည်းကောင်း၊ “အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယ သိက္ခာပေတံ” အရ ဓန္ဒက၌လာသော သိက္ခာပုဒ်များကိုလည်းကောင်း၊ “အဘိဓမ္မေ” အရ နာမ်ရုပ်အပိုင်းအခြားကို လည်းကောင်း၊ သင်ပြပို့ချနိုင်မှ သာမဏေ ရဟန်းပရိသတ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်နိဿယည်း ပေး၍ ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ် လုပ်ကောင်းသည်၊ ထိုသို့ အင်္ဂါမပြည့်စုံဘဲ ဥပဇ္ဈာယ်နိဿယည်း ပေးလျှင်ကား အာပတ်သင့်၏။

နိဿယည်းလွတ်အင်္ဂါ။ ။ ဤအင်္ဂါကို ပါစိတ်-ဘိက္ခုနောဝါဒဝင်၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ အချုပ်ကား-ရဟန်း သာမဏေပရိသတ်ကို မမွေးဘဲ ကျောင်းသားကလေးများကိုသာ စာပြ၍လည်းကောင်း၊ မိမိဘာသာ တရားကျင့်၍လည်းကောင်း နေမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို နိဿယည်း(အမှီ) လွတ်နေသူဟု ခေါ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါကား ငါးဝါရခြင်း၊ ဒွေ မာတိကာ (အနက် အဓိပ္ပာယ်)သိခြင်း၊ ဓမ္မပဒစသော သုတ္တန်ထဲမှ လေးဘာဏဝါရလောက် ရခြင်း၊ အဋ္ဌသုတ်နှင့် အလားတူ သုတ္တန်စကားတစ်ရပ်ကို ရခြင်း၊ ဆွမ်းတရားစသည် ဟောဖို့ရာ ဝတ္ထုတရား သုံးပုဒ်လောက်ရခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ပွားများနည်းကို သိခြင်း၊ ဥပသံ ပမီရဏာစသော ကံကြီး၊ ကံငယ်များကို သိခြင်းတည်း။

[ဆောင်] ၁။ ဆယ်ဝါပြည့်တင်း၊ ဝိဘင်းနှစ်ဖြာ၊ ကမ္မာကမ္မ၊ ဓန္ဒကပုဒ်၊ နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင်၊ ဟောပြနိုင်၊ ကျောင်းထိုင် ငါးအင်္ဂါ။

၂။ ငါးဝါပြည့်ဘိ၊ ဒွေမာတိကာ၊ သုတ်လေးဘာဏဝါရ၊ အဋ္ဌဋ္ဌဟု၊ ဝတ္ထုစကား၊ တရား သုံးပုဒ်၊ အားထုတ်ဖို့ရာ၊ ဘာဝနာနှင့်၊ ကမ္မာကမ္မ၊ ခုနစ်ဝ၊ နိဿယမုတ္တ ဗဟုသုတတည်း။

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗဆက္ကကထာ

၈၅။ ဆက္ကေသု-ဆက္ကတို့၌၊ ဦးနဒသဝဿပဒံ-ဦးနဒသဝဿပုဒ်သည်။
 ဝိသေသော-ပဉ္စကမ္ပ ထူး၏။ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဆက္ကတို့၌၊ တံ-ထိုဦးနဒသ
 ဝဿပုဒ်သည်။ အာပတ္တိကရံ-အာပတ်ကို ပြုတတ်၏။ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်
 အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ တတ္ထ-
 ထိုကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း၌၊ [ယောဇနာ၌ “တတ္တာတိ ဆက္ကေသု” ဟု ဖွင့်၏။
 ထိုအလို “တတ္ထ-ထိုဆက္ကတို့၌” ဟုပေး၊] ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ၊ပေ၊ ဟောန္တိတိ-
 ကား၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂဝေသန-ဥဘတောဝိဘင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သွာဂတာနိ-ကောင်းစွာ
 နှုတ်၌လာပြီးကုန်သည်။ ဝါ-နှုတ်တက်ပြီးကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)-ကုန်၊ (အချို့စာအုပ်
 တို့၌ “ဝုတ္တာနိ” ဟုရှိ၏။ မကောင်း၊) န သုဝိဘတ္တာနိတိ-ကား၊ မာတိကာဝိဘင်္ဂဝေသန-
 မာတိကာဝိဘင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သုဝိဘတ္တာနိ-ကောင်းစွာဝေဖန်အပ်ပြီးကုန်သည်။
 န ဟောန္တိ-ကုန်၊) န သုပွဝတ္တိနိတိ-ကား၊ ဝါစုဂ္ဂတဝေသန-စကားလုံးအားဖြင့်
 တက်ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-နှုတ်တက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သုပွဝတ္တိနိ-
 ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊) န သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော
 အနုဗျဉ္ဇနသောတိ-ကား၊ မာတိကာတော စ-မာတိကာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဝိဘင်္ဂတော စ-ဝိဘင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ဝိနိစ္ဆိတာနိ-
 ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ [“သုတ္တသော” ကို “မာတိကာတော” ဟု
 လည်းကောင်း၊ “အနုဗျဉ္ဇနတော” ကို “ဝိဘင်္ဂတော” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။]

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗဆက္ကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အညိတ္တိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ

၈၆။ အညတိတ္တိယပုဗ္ဗဝတ္ထုသ္မိံ-အညတိတ္တိယပုဗ္ဗဝတ္ထု၌၊ ဣဝ-စွာ၊ ယော
 အယံ ပသူရော-အကြင် ပသူရပရိမိုဇ်သည်။ (အတ္ထိ)၊ သော-ထိုပသူရပရိမိုဇ်ကို၊
 တိတ္တိယပက္ကန္တကတ္တာ-တိတ္တိဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န
 ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ပန-ဆက်၊
 အညောပိ-ပသူရပရိမိုဇ်မှတစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဣဝ-ဤသာသနာတော်၌၊ န
 ပဗ္ဗဇိတပုဗ္ဗော-ရဟန်းမပြုဖူးသော၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဂစ္ဆတိ-လာ၏။
 တသ္မိံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။ တံ-ထိုအမှုကို၊
 ဒဿေတုံ-ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ ယော သော ဘိက္ခဝေ အညောပိတိအာဒိံ-အစရှိ
 သော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ တဿ၊ပေ၊
 ဒါတဗ္ဗောတိ-ဟူသည်ကား၊ အယံ-ဤပရိဝါသ်သည်၊ တိတ္တိယပရိဝါသော နာမ-
 တိတ္တိယပရိဝါသ် မည်၏။ ဝါ-တိတ္တိဖြစ်ဖူးသူအား ပေးအပ်သော ပရိဝါသ်မည်၏။

အပွင့်စွန့်ပရိဝါသောတိပိ-အပွင့်စွန့်ပရိဝါသ်ဟူ၍လည်း၊ ဝါ-ဖုံးလွမ်းအပ်သော ညဉ့်မရှိသော ပရိဝါသ်ဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤပရိဝါသ်ကို၊ နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဏေသေဝ-အဝတ်မစည်း၊ အချည်းနီး ပရိပိုဇ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာဇီဝကဿ ဝါ-တက္ကတွန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ အစေလကဿ ဝါ-အစေလကအားသော်လည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗော-၏။ သောပိ-ထို နဂ္ဂပရိပိုဇ်သည်လည်း၊ သာဠကံ ဝါ-အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါဠကမ္မလာဒိနံ-သားမြီးဖြင့် ရက်အပ်သော ကမ္မလာစသော အဝတ်တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော၊ တိတ္ထိယဒ္ဓမဇံ ဝါ-တိတ္ထိတို့၏ အလံသဖွယ်ဖြစ်သော အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဝါသေတွာ-ဝတ်၍၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အဿ-ထိုပရိပိုဇ်အား၊ ပရိဝါသော-ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊ ဝါ-ပေးဖွယ်မလို၊ ပန-ဆက်၊ အညဿ-နဂ္ဂပရိပိုဇ်မှတစ်ပါးသော၊ တာပသ ပဏ္ဍရင်္ဂါဒိကဿ-ရသေ့၊ အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးလွမ်းအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသောပရိပိုဇ် အစရှိသူအား၊ (ပရိဝါသော-ကို) န ဒါတဗ္ဗော-သည်သာ။ [“ပဏ္ဍရေန ပဋိစ္စန္ဒ အင်္ဂံ ယဿာတိ ပဏ္ဍရင်္ဂါ”အရ အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးလွမ်းအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါ ရှိသူများကို “ပဏ္ဍရင်္ဂံ” ဟု ခေါ်၏။ ယခုအခါ ဖိုးသူတော်များတည်း၊ ယောဇနာ၌ “ပဏ္ဍရံ သေတဝတ္ထံ အင်္ဂံ သရိရေ ဧတဿ အတ္တိတိ ပဏ္ဍရင်္ဂါ” ဟုဆို၏။]

ပဌမံ ကေသမဿန္တိအာဒိနာ-အစရှိသော စကားဖြင့်၊ တဿ-ထိုရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူ၏၊ အာဒိတောဝ-ပရိဝါသ်မယူမီ အစ၌ပင်၊ သာမဏောရပဗ္ဗန္ဓိ-သာမဏေရှင်အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေဟိ-ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာတို့သည်၊ (ရှင်ပြုပေးသော ဆရာတို့သည်)၊ တသ္မိ-ထိုရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူသည်၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃအလယ်၌၊ နိသိန္နေယေဝ-ထိုင်နေစဉ်ပင်၊

နဂ္ဂပရိပိုဇ်နှစ်မျိုး။ ။ နဂ္ဂပရိပိုဇ်သည် “အာဇီဝက၊ အစေလက” ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် “အာဇီဝက” ဆိုသူသည် အပေါ်ခြံ အဝတ်တစ်ထည်ကို လက်ကတီးကြား၌ သွင်း၍ ခြံထား၏။ အောက်ပိုင်း၌ အဝတ်မပါ၊ “အစေလက” ဆိုသူကား အထက်ရော အောက်ပါ အဝတ်မပါ၊ “နတ္ထိ စေလံ (ဝတ္ထံ) ယဿာတိ အစေလကော” ဟုပြု၊ [အာဇီဝကော အစေလကောတိ ဒုဝိဓော နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဏေတိ အာဟ “နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဏေသေဝ အာဇီဝကဿ ဝါတိအာဒိ”၊ တတ္ထ အာဇီဝကော ဥပရိ ဧကမေဝ ဝတ္ထံ ဥပကစ္ဆကေ ပဓေသေတွာ ပရိဒဟတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နဂ္ဂေါ၊ အစေလကော သဗ္ဗေန သမ္ပံ နဂ္ဂေါယေဝါ-သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။ အာဇီဝကဿ ဝါတိအာဒိသု အကြိယဝါဒီ အာဇီဝကော နာမ၊ ကြိယဝါဒိနော ပန နိဂဏ္ဍာပိ အညေပိ နဂ္ဂတိတ္ထိကာ အစေလကပဒေ သင်္ဂဟိတာ၊ “အာဇီဝက” ဆိုသူသည် ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း ပြုရာမရောက်ဟု ပြောလေ့ရှိ၏။ ကြိယဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုကား “နိဂဏ္ဍ” ဟု ခေါ်၏။

တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ဝါ-အရှင်ဘုရားက၊ ပဇ္ဇာဇေဟိ-ရှင်ဖြစ်စေပါလော၊
 (သရဏဂုံပေး၍ ရှင်ပြုပေးပါလော၊) တွံ-သည်၊ ဝါ-က၊ အာစရိယော-ဆရာ
 သည်၊ (ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊) ဟောဟိ-ဖြစ်ပါလော၊ တွံ-သည်၊ ဝါ-က၊
 ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဟောဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ထေရာ-ထေရ်ဖြစ်ကုန်
 သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊ (ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်
 နည်း?၊) ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊(ရှင်ပြုပေးပါ၊
 ကမ္မဝါစာဆရာလုပ်ပါ၊ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်ပါဟု)၊ ဝုတ္တာ-လျှောက်အပ်သောထေရ်တို့
 သည်၊ တဿ-ထိုရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယဘာဝေန-ဆရာ၊
 ဥပဇ္ဈာယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-ကို၊ ဧဂုစ္ဆန္တိ-စက်ဆုပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) သုစေ
 န သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ လက်မခံကုန်အံ့၊ အထ-ထိုသို့ လက်မခံကုန်လသော်၊
 သော-ထိုရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူသည်၊ ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ မယု-အား၊ န
 သဒ္ဓဟန္တိ-မယုံကြည်ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ကုဇ္ဈိတွာပိ-စိတ်ဆိုး၍လည်း၊
 ဂစ္ဆေယျ-ပြန်သွားရာ၏၊ (တသ္မာ-ထိုသို့ ပြန်သွားရာသောကြောင့်၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-
 မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊) တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သံဃာ့အလယ်၌ မလျှောက်ထိုက်
 ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ-ထိုရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူကို၊ ဧကမန္တံ-သင့်တင့်
 လျောက်ပတ် တစ်ခုသော အရပ်သို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ တဿ-ထိုရှေး၌ တိတ္ထိ
 ဖြစ်ဖူးသူ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ-ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗာ-ရှာမှီး
 ထိုက်ကုန်၏။

ဂၣူ။ ဧဝံ၊ပေ၊ အနာရာဇကောတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤစကားသည်၊ အဿ-
 ထိုရှေး၌ တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူ၏၊ ပရိဝါသဝတ္တဒဿနတ္ထံ-ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို
 ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ မာတိကာ-မာတိကာတည်း၊ ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေတိအာဒိ-အစရှိ
 သော စကားရပ်သည်၊ တဿေဝ-ထိုမာတိကာ၏ပင်၊ ဝိဘင်္ဂေါ-အကျယ်ဝေဖန်
 ကြောင်း စကားရပ်တည်း၊ တတ္ထ-ထိုဝိဘင်း၌၊ အတိကာလေန ဂါမံ ပဝိသတိတိ-
 ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဝတ္တကရဏဝေလာယမေဝ-ဝတ်ပြုချိန်၌ပင်၊ ဂါမံ-သို့၊
 ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ ပဝိသတိ-ဝင်၏၊ အတိဒိဝါ ပဋိက္ကမတိတိ-ကား၊ ကုလဗရေသု-
 အမျိုးအိမ်တို့၌၊ ဣတ္ထိပုရိသဒါရကဒါရိကာဒိဟိ-မိန်းမ၊ ယောကျ်ား၊ ကလေး၊
 ကလေးမ အစရှိသူတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဂေဟသိတကထံ-အိမ်၌မှီသော စကားကို၊
 ကထေန္တော-ပြောလျက်၊ တတ္ထေဝ-ထိုအမျိုးအိမ်တို့၌ပင်၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-ဆွမ်းစားပြီး၍၊
 ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ပဋိသာမေတွာ-သိုမှီး သိမ်းဆည်းပြီး၍၊
 ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒီနိ-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း၊ အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း အစရှိ
 သည်တို့ကို၊ ကရောန္တေ သု ဝါ-ပြုနေကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိသလ္လီနေသု
 ဝါ-ငြိမ်သက်ရာအရပ်၌ ကိန်းအောင်းနေကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အာဂစ္ဆတိ-
 ပြန်လာ၏၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထံ-ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ်ကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ အာစရိယဝတ္ထံ-

အာစရိယဝတ်ကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ အညဒတ္တ-စင်စစ်သော်ကား၊ ဝသနဋ္ဌာန-
 နေရာအရပ်သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ နိဒ္ဒါယတိ-အိပ်ပျော်တော့၏၊ ဝေဓိ၊ ပေ၊
 ဟောတိတိ-ကား၊ ဝေဓိ-ဤသို့လည်း၊ ကရောန္တော-ပြုလသော်၊ ဝါ-ပြုသော
 အညတိတ္ထိယ ဖြစ်ဖူးသူသည်၊ ပရိဝါသဝတ္တဿ-ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊
 သမ္မာဒကော-ပြီးစေတတ်သည်၊ ပူရကော-ဖြည့်ကျင့်တတ်သည်၊ န ဟောတိ-
 မဖြစ်။ [ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “အနာရာဓကော-ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်”
 ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊ အာပုဗ္ဗ ရာဓဓာတ်သည် “ပြီးစီးခြင်း” အနက်ဟော၊ အခြား
 နေရာ၌ကား “တောသန-နှစ်သက်ခြင်း” အနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ဤ၌ မလို။]

ဝေသိယာဂေါစရော ဝါတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝေသိယာတိ-
 ကား၊ အာမိသကိစ္ဆိက္ခသမ္ပဒါနာဒိနာ-အနည်းငယ်သော အာမိသကိုပေးခြင်း အစရှိ
 သည်ဖြင့်၊ သုလဘဇ္ဈာစာရာ-လွယ်ကူစွာ ရအပ်သော လွန်ကျူးမှု ရှိကုန်သော၊
 (လွန်ကျူးဖို့ရန် လွယ်ကူကုန်သော)၊ ရူပပဇိဝိကာ-ရပ်ကိုမို့၍ အသက်မွေးကုန်သော၊
 ဝါ-ပြည့်တန်ဆာဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-မိန်းမတို့တည်း၊ ဝိဝေဝါတိ-ကား၊
 မတပတိကာ ဝါ-သေသောလင် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဝုတ္တပတိကာ
 ဝါ-အရပ်တစ်ပါး၌ နေသောလင် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့
 တည်း၊ တာ-ထို လင်သေ၊ လင်ပြတ်၊ တစ်ခုလပ်၊ မုဆိုးမတို့သည်၊ ယေန ကေနစိ-
 အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောကျ်ားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ မိတ္တဘာဝံ-
 မိတ်ဆွေ၏ အဖြစ်ကို၊ ပတ္တေန္တိ-တောင့်တကြကုန်၏၊ ထုလ္လကုမာရိကာတိ-ကား၊
 ယောဗ္ဗနပတ္တာ-နုပျိုသောအရွယ် ရောက်သည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယောဗ္ဗနာတိတာ
 ဝါ-နုပျိုသောအရွယ်ကို လွန်ပြီးမူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကုမာရိယော-အပျိုစင်တို့တည်း။

ဝေသိယာဂေါစရော။ ။ ဝေသိယာ+ဂေါစရော (မိတ္တသန္တဝဝသေန ဥပသကံမိတဗ္ဗ
 ဋ္ဌာနံ) အသာတိ ဝေသိယာဂေါစရော-သာရတ္ထ၊ “ဂေါစရ” သဒ္ဓါသည် “ဗဟုလံ
 ပဝတ္ထိဋ္ဌာန” (အများအပြား ဖြစ်ရာအရပ်) ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ ဥပမာ-နွားတို့၏
 မပြတ်မလပ် ကျက်စားရာအရပ်ကို ဂေါစရ (နွားစားကျက်) ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း၊
 ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌ “ဝေသိယာ + ဂေါစရော (ဗဟုလံ ပဝတ္ထိဋ္ဌာနံ) အသာတိ
 ဝေသိယာဂေါစရော” ဟု မိန့်သည်၊ ဤစကားအရ ခေတ္တဓဏ ဆွမ်းခံသွားခြင်း၊ ဆွမ်း
 ရပ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ မပြတ်မလပ်သွား၍ မိတ်ဆွေသဘောကဲ့သို့ စကားစမြည်
 ပြောနေခြင်း စသည်ကိုသာ “ဂေါစရ” ဟု မှတ်ပါ။

ဝိဝေဝါဂေါစရော။ ။ ဝိဂတော+ဝေဝေါ ဧတာသန္တိ ဝိဝေဝါ၊ ကွာထားခြင်း၊ အရပ်
 တစ်ပါးသို့ ခေတ္တသွားနေခြင်း စသောအကြောင်းကြောင့် လင်နှင့်ကွဲနေသူကို “ဝိဝေဝါ” ဟု
 ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် “မတပတိကာ ဝါ ပဝုတ္တပတိကာ ဝါ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤ၌ “ဝေ”
 သဒ္ဓါသည် “ပတိ” အနက်ဟောတည်း၊ “မျောက်ငိုပင်” ဟူသော သစ်ပင်ဝိသေသကို
 မဟော။

တာ-ထို ထုလ္လကုမာရိကာတို့သည်၊ ပုရိသာဓိပ္ပာယာဝ-ယောကျ်ား၌ အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည်ကြကုန်၏။ ယေန ကေနစိ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ မိတ္တဘာဝ-ကို၊ ပထေန္တိ-န်၏။ ပဏ္ဍကာတိ-ကား၊ ဥဿန္နကိလေသာ-များသောကိလေသာ ရှိကုန်သော၊ အဂ္ဂပဿန္တပရိဇ္ဈာဟာ-မငြိမ်းအေးသော ကိလေသာ ပူလောင်ခြင်းရှိကုန်သော၊ နပုံသကာ-နပုံပဏ္ဍုက်တို့တည်း၊ [ဤ“နပုံသကာ”ဟူသော ပါဠိဖြင့် အခြားသော အာသိတ္တက၊ ဥဿူယ၊ ပက္ခပဏ္ဍုက်တို့ကို တားမြစ်သည်။ မိန်းမတို့၌ကား အာသိတ္တကပဏ္ဍုက် မရှိ၊] တေ-ထိုပဏ္ဍုက်တို့သည်၊ ပရိဇ္ဈာဟဝေဂါဘိဘူတာ-ကိလေသာ ပူပန်ခြင်းအဟုန်သည် လွမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၊(ဟုတွာ) ယေန ကေနစိ သဒ္ဓိ မိတ္တဘာဝ ပထေန္တိ၊ ဘိက္ခုနိယောတိ-ကား၊ သမာနပုပ္ဖဇ္ဇာ-တူသော ရှင်ရဟန်းအဖြစ် ရှိကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့တည်း၊ တာဟိ-ထိုဘိက္ခုနီတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဓိပ္ပမေဝ-လျင်စွာသာလျှင်၊ ဝိဿာသော-အကျွမ်းဝင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတော-ထိုသို့ အကျွမ်းဝင်လွယ်ခြင်းကြောင့်၊ သီလံ-သီလသည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်စီးတတ်၏။

ထုလ္လကုမာရိကာ။ ။ “ယောဗ္ဗနပုပ္ဖတ္တာ ယောဗ္ဗနာတိတာံ ဝါ”တိ ဥဘယေနပိ မဟလ္လိကာ အနိဝိဒ္ဓကုမာရိယောဝ ဝဒတိ၊-သာရတ္ထ၊ ဤသာရတ္ထ၌ “မဟလ္လိကာ”ဟု ဆိုသောကြောင့် အသက် အစိတ်၊သုံးဆယ် စသည်ရှိမှ “ထုလ္လကုမာရိကာ”ဟု ဆိုရမည်ကဲ့သို့ ထင်၏။ သို့သော် ယောဗ္ဗနပုပ္ဖတ္တသဒ္ဓါသည် အပျိုအရွယ်သို့ ရောက်သူကို ဟောသောကြောင့် ထိုမျှလောက်ကြီးမှ ထုလ္လကုမာရိကာ ခေါ်မည်မဟုတ်၊ အပျိုအရွယ် ရောက်လျှင် “ထုလ္လကုမာရိကာ”ဟု ခေါ်နိုင်သည်။

“အဋ္ဌဝိဿာ ဘဝေ ဂေါရိ၊ ဒဿဝဿာ တု ကညကာ၊

သမ္ပတ္တေ ဒွါဒသဝဿေ၊ ကုမာရိတိ ဘိဓိယတေ”ဟူသော အဘိဓာန်နှင့်အညီ ဒွါဒသဝဿကုမာရိထက် ကြီးသောကြောင့် “မဟလ္လိကာ”ဟုလည်း ခေါ်နိုင်၏။]

မှတ်ချက်။ ။ ယောဇနော၌“ထုလ္လာ မဟန္တာ+ကုမာရိကာတိ ထုလ္လကုမာရိကာ”ဟု ထုလ္လသဒ္ဓါ မဟန္တ၏ ပရိယာယ်ဟု ဖွင့်၏။ သို့သော် ထုလ္လနန္ဒာ ထုလ္လစွယာပုဒ်တို့၌ ထုလမု သကတ္ထ၌ ဏပစ္စည်းသက်၍ ထုလ္လဖြစ်သကဲ့သို့ ဤနေရာ၌လည်း ကိလေသာစိတ်က ဆူဖြိုး၍ နေသောကြောင့် “ထုလ္လကုမာရိကာ”ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။ ထို့ကြောင့် ပိန်သည်ဖြစ်စေ၊ ဝသည်ဖြစ်စေ “ထုလ္လကုမာရိကာ”ပင်တည်း။

ဘိက္ခုနိယော။ ။ ဘိက္ခုနိယော နာမ ဥဿန္တုဟ္မစရိယာံ (များသော မြတ်သော အကျင့် ရှိကုန်၏)၊ တထာ ဘိက္ခုပိ၊ တေသံ အညမညဝိသဘာဂဝတ္ထုဘာဝတော (မိန်းမနှင့် ယောကျ်ားဖြစ်၍ အချင်းချင်း သဘောမတူသော ဝတ္ထုများဖြစ်ခြင်းကြောင့်) သန္တဝဿေန (အကျွမ်းဝင် ချစ်ခင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ဥပသကံမနေ ကတိပါဟေနေဝ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော သိယာတိ အာဟ “တာဟိ သဒ္ဓိ ဓိပ္ပမေဝ ဝိဿာသော ဟောတိ၊ တတော သီလံ ဘိဇ္ဇတိ”တိ၊-သာရတ္ထ။

တတ္ထ-ထိုဝေသိယာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဝေသိယာနံ-ပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ ကုလေသု-အမျိုးတို့၌၊ ဝါ-အိမ်တို့၌၊ ကုလူပဂေါ-အိမ်သို့ကပ်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဟုတွာ(ဝါ)-၍သော်လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏပါတစရိယာဒီဟိ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အပဒိသိတွာ ဝါ-ညွှန်ပြ၍သော်လည်းကောင်း၊ (ရိုးမယ်ဖွဲ့၍သော်လည်းကောင်း၊) သိနေဟသန္တဝဇာတေန-ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းရှိသော၊ ဟဒယေန-စိတ်ဖြင့်၊ အဘိဏ္ဍဒဿနသလ္လာပကာမတာယ-မမြတ်မြင်ခြင်း၊ စကားပြောခြင်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာသံ-ထိုပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ သန္တိကံ-အထံသို့၊ ဥပသကံမန္တော-ချဉ်းကပ်သူကို၊ ဝေသိယာဂေါစရောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သော-ထိုဝေသိယာဂေါစရဖြစ်သူသည်၊ န စီရဿေဝ-မကြာမြင့်မီပင်၊ အသုကဝေသိယာ-ထိုမည်သောပြည့်တန်ဆာမနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဂတော-သွားပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗတံ-ပြောဆိုထိုက်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပဏာတိ-ရောက်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝိခေါဂေါစရ စသည်တို့၌၊ ဒေ-ဤအစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဝေသိယာဒယော-ပြည့်တန်ဆာ အစရှိသူတို့သည်၊ သလာကဘတ္တာဒိနိ-စာရေးတံဘတ် အစရှိသူတို့ကို၊ သစေ ဒေန္တိ-ကုန်အုံ၊ (စံဝသတိ) ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဂန္တော-သွား၍၊ သဒ္ဓိ-ယေဝ-အတူသာလျှင်၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-စာပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တု-ပြန်လာခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ [မိမိက ပရိဝါသ်နေသော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေ ဖြစ်သောကြောင့်၊ “ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိ”ဟု ဆိုသည်၊] ဂိလာနာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ သြဝဒိတုံ ဝါ-ဆုံးမခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေတုံ ဝါ-ဟောခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒိနိ-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါတုံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တေန-သွားသော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏေသည်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [စာအုပ်များ၌ “ဂစ္ဆန္တဟိ”ဟု ရှိ၏၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏေ၏ ကျင့်ဝတ်ကို ပြနေရာဖြစ်သောကြောင့် “ဂစ္ဆန္တေန”ဟု ရှိသင့်၏၊] ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏေသည်၊ တထာ-ထိုညွှန်ပြသည်အတိုင်း၊ အဂန္တော-မသွားမူ၍၊ မိတ္တသန္တဝဝသေန-မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ အယံ-ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏေသည်၊ အနာရာဓကော-ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဥစ္စာဝစာနိ ကရဏိယာနိတိ-ကာ၊ မဟန္တ ခုဒ္ဒကာနိ-အကြီးအငယ် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ယာနိ တာနိ) ကမ္မာနိ-အကြင်အလုပ်တို့သည်၊ (သန္တိ-ရှိကုန်၏၊) တတ္ထ-ထိုအလုပ်တို့တွင်၊ ဃဏှိ-တီးခတ်အပ်သော ခေါင်းလောင်းကို၊ (ကုလားတက်၊ ကြေးမောင်း၊ ကျောက်စည်စသည်ကို) ပဟရိတွာ-တီးခတ်၍၊ သမဂ္ဂေန-ညီညွတ်လော့

သံဃေန-သံဃာသည်။ သန္နိပတိတွာ-စည်းဝေး၍၊ ကတ္တဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်သော၊ စေတိယမဟာပါသာဒပဋိသင်္ခရဏာဒီနိ-စေတီကို ပြုပြင်ခြင်း၊ ပြာသာဒ်ကြီးကို ပြုပြင်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-အလုပ်တို့သည်၊ ဥစ္စာနိ နာမ-ကြီးသော အလုပ်တို့မည်၏။ စီဝရဓောဝနရဇနာဒီနိ-သင်္ကန်းဖွပ်လျော်ခြင်း၊ သင်္ကန်းဆိုးခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ခန္ဓကဝတ္တပရိယာပန္နာနိ စ-ခန္ဓကဝတ်၌ ပါဝင်သည်လည်းဖြစ် ကုန်သော၊ အဂ္ဂိသာလဝတ္တာဒီနိ-မီးတင်းကုတ်၌ ပြုအပ်သော ဝတ်အစရှိကုန်သော၊ အာဘိသမာစာရိကာနိ-ထူးကဲလွန်မြတ်၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ သည်။ အဝစာနိ နာမ-ငယ်သော အလုပ်တို့ မည်၏။

တတ္ထ န ဒက္ခော ဟောတိတိ-ကား၊ တေသု ကမ္မေသု-ထိုအလုပ်တို့၌၊ (ယောဇနာ၌ “တေသု တေသု နဝကမ္မေသု” ဟု ရှိ၏။) ဆေကော-ကျွမ်းကျင်သည်၊ သုသိက္ခိတော-ကောင်းစွာ သင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ န အနလသောတိ-ကား၊ ဥဋ္ဌာနဝိရိယသမ္ပန္နော-ထကြွလုံ့လ ဝိရိယနှင့် ပြည့်စုံသူ သည်၊ န ဟောတိ၊ (ပါဠိတော်၌ “အနလသော-ပျင်းရိသူ မဟုတ်သည်၊ ဝါ-မပျင်းရိသူသည်” ဟု ပေး၊) ဘိက္ခုသံဃဿ-၏။ ဝါ-မှာ၊ ကမ္မ-အလုပ်သည်၊ အတ္ထိ-၏။ ဣတိ-သို့၊ သုတွာ-ကြား၍၊ ပဂေဝ-စောစောကပင်၊ ဘတ္တကိစ္စ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂဗ္ဘန္တရံ-အခန်းတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ယာဝဒတ္ထိ-အလိုရှိတိုင်း၊ (အိပ်ချင်သလောက်၊) သုပိတွာ-အိပ်ပြီး၍၊ သာယံ-ညနေချမ်းမှ၊ နိက္ခမတိ-ထွက်၏။ တတြပါယာယာတိ-ကား၊ တေသု တေသု ကမ္မေသု-ထိုထို အလုပ်တို့၌၊ ဥပါယဘူတာယ-နည်းလမ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝိမံသာယာတိ-ကား၊ ဌာနပုပ္ဖတ္တိကဝိမံသာယ-အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော စူးစမ်းတတ်သော ပညာနှင့်၊ ဝါ-တစ်ခဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော စူးစမ်းတတ်သော ပညာနှင့်၊ (သမန္နာဂတော၌ စပ်၊) ဣဒံ-ဤအမှုကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သည်ပုံ သည်နည်း၊) ကတ္တမ္ပံ-ပြုထိုက်၏၊ ဣဒံ-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ (သည်ပုံ သည်နည်း၊) န ကတ္တမ္ပံ-မပြုထိုက်၊ ဣတိ-သို့၊ တသ္မိယေဝ ခဏေ-ထို အလုပ်ရှိရာ ခဏ၌ပင်၊ (“ဌာန” ၏ အဖွင့်) ဥပုပ္ဖပညာယ-ဖြစ်သောပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်။

ဥစ္စာဝစာနိ။ ။ ဥစ္စ၌ ဥပုပ္ဖ+စိဓာတ်+အစ်ပစ္စည်း၊ ဥ(ဗာဟု ဥက္ခိပျံ)+စီယန္တေတိ ဥစ္စာနိ၊ (ထောမနိဓိကို မိုးသောဝိဂြိုဟ်၊) လက်ရုံးကို မြောက်၍ စီအပ်ပြုလုပ်အပ်သော အထက် အမြင့်ရှိသော အလုပ်များကို “ဥစ္စ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုအလုပ်ကဲ့သို့ မမြင့်သော်လည်း ကြီးကျယ်သော အလုပ်များကို တပင်တပန်း ပြုလုပ်ရ၍ မြင့်သောအလုပ်နှင့် တူသောကြောင့် “သဒိသူပစာရ” အားဖြင့် “ဥစ္စ” ဟု ခေါ်ရသည်။ အဝစ၌ အဝပုပ္ဖ+စိဓာတ်+အစ်ပစ္စည်း ဟု ကြံ၊ အဝ (ဗာဟု အဝက္ခိယျ) စီယန္တေတိ အဝစာနိ-လက်ရုံးကို အောက်ချ၍ အေးအေးသာ ပြုရသော အလုပ်ငယ်များကို “အဝစ” ဟု ခေါ်ရသည်။ [ထောနိဓိ၌ အဝစဟု ရှိ၊ “အဝစယ” ဟု ရှိ၏။ ထိုအလို-“ဥစ္စာဝစယာနိ” ဟု ရှိရလိမ့်မည်။] ယောဇနာ၌ တစ်မျိုး ဖွင့်ထား၏။

န ဟောတိ-မဖြစ်၊ [ဌာနသဒ္ဒါသည် “တစ်ခဏခြင်း”အနက်ကို ဟော၏။ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍၊ “ဌာနတော + ဥပ္ပတ္တိ ဌာနပ္ပတ္တိ၊ ဌာနပ္ပတ္တိ ယဿာတိ ဌာနပ္ပတ္တိကာ၊ (ဝိမံသာ)”ဟု ပြု။]

န အလံ ကာတံ န အလံ သံဝိဓာတုန္တိ-ကား၊ သဟတ္ထာပိ-မိမိလက်ဖြင့်လည်း၊ (ကိုယ်တိုင်လည်း၊) ကာတံ-ပြုခြင်းငှာ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်သည်။ န ‘ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊’ ဂဏှထ-ကိုင်တော်မူပါကုန်၊ ဒဟရ-ဦးပဉ္စင်းငယ်၊ ဂဏှ-ကိုင်လော၊ သာမဏောရ-သာမဏေ၊ ဂဏှ-ကိုင်လော၊ တုမေ ဝါ-သင်တို့သည်သော်လည်း၊ သစေ န ကရိဿထ-အကယ်၍ မပြုကြကုန်အံ့၊ အမေ ဝါ-ငါတို့သည်သော်လည်း၊ သစေ န ကရိဿထ-အကယ်၍ မပြုကြကုန်အံ့၊ (စံသတိ) ကော-အဘယ်သူသည်၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဣမံ-ဤအလုပ်ကို၊ ကရိဿတိ-ပြုလတ္တံ့နည်း?၊ ဣတိ စံ-ဤသို့၊ ဥဿာဟံ-အားထုတ်ခြင်းကို၊ (အားတက်သရောကို) ဇနေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ သံဝိဓာတံ-စီမံခြင်းငှာလည်း၊ အညမညံ-အခြားတစ်ယောက် အခြားတစ်ယောက်ကို၊ ကာရေတုမ္ပိ-ပြုစေခြင်းငှာလည်း၊ (သံဝိဓာတံကို ထပ်ဖွင့်သည်။) သမတ္ထော-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ကရိဿာမ-ပြုကြကုန်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကိစ္ဆိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ရောဂံ-ရောဂါကို၊ အပဒီသတိ-ညွှန်ပြ၏၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုလုပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ သမိပေနေဝ-အနီးဖြင့်သာ၊ ဝိစရတိ-လှည့်လည်၏၊ သီသမေဝ-ဦးခေါင်းကိုသာ၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ (ရောဂါတစ်ခုခုကို မညွှန်ပြလျှင်လည်း “သူလည်း ပါဝင်နေသည်”ဟု ဆရာကြီးသမားကြီးတို့က ထင်အောင် အလုပ်လုပ်သော ရဟန်းများ၏အနီး၌ လှည့်လည်နေ၏။ “သီသံ ဒဿေတိ”ကား ထိုခေတ်က အသုံးတစ်မျိုးတည်း၊ ယခုအခါ အလုပ်ကို ထိုက်ရိုက်မလုပ်ဘဲ ကိုယ်ရောင်ပြသည်ဟူသော အသုံးအနှုန်းမျိုးဖြစ်သည်။) အယမ္ပိ-ဤ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေသည်လည်း၊ အနာရာဓကော-ပရိဝါသံကို မပြီးစေတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

န တိပ္ပဗ္ဗန္ဓော ဟောတိတိ-ကား၊ ဗလဝစ္ဆန္ဓော-အားကြီးသော ဆန္ဒရှိသည်။ န ဟောတိ၊ ဥဒ္ဓေသေတိ-ကား၊ ပါဠိပရိယာပုဏနေ-ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပရိပ္ပတ္တာယာတိ-ကား၊ အတ္တသဝနေ-အနက်ကို နာယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အမိသီလေတိ-ကား၊ ပါတိမောက္ခသီလေ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌လည်းကောင်း၊ “အမိသီလေ-လူတို့ကျင့်အပ်သော ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး စသည်ထက် လွန်ကဲသော

တိပ္ပဗ္ဗန္ဓော။ ။ သက္ကတ၌ “တိဝံ” ဓာတ် ရက်ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော “တိဝြ” ပုဒ်သည် ပါဠိ၌ “တိဗ္ဗ” ဟု ဖြစ်၏။ “တိခိဏ-ထက်မြက်” ဟူသော အနက်နှင့် အခြားအနက်များကို ဟော၏။ ဤ၌ ဗလဝသည် တိခိဏ၏ ပရိယာယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဗလဝစ္ဆန္ဓော” ဟု ဖွင့်သည်။ [“ဗလဝံ သုဋ္ဌဇာတိ ဝါ”-အဘိဓာန် ၁၁၃၈။]

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊) အဓိစိတ္တေတိ-ကား၊ လောကိယ သမာဓိဘာဝနာယ-လောကီသမာဓိကို ပွားစေခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (“အဓိစိတ္တေ- ကာမာဝစရသမာဓိထက် လွန်ကဲသော ဈာန်သမာဓိဘာဝနာ၌”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊) အဓိပညာယာတိ-ကား၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂဘာဝနာယ-လောကုတ္တရမဂ်ကို ပွားစေ ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (လောကီပညာထက် သာလွန်သောကြောင့် လောကုတ္တရ ပညာကို၊ “အဓိပညာ”ဟု ခေါ်သည်၊ “အဓိပညာယ-လောကီပညာထက် သာလွန်သော လောကုတ္တရမဂ်ပညာ၌”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။)

သင်္ကန္တာ ဟောတိတိ-ကား၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်သို့၊ အာဂတော- ရောက်လာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (“သင်္ကန္တာ-ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊) တဿ သတ္တုနောတိ-ကား၊ တိတ္ထာယတနသာမိကဿ-တည်ရာဖြစ်သော အယူ၏အရှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ-တိတ္ထိတို့၏တည်ရာ မိစ္ဆာအယူ၏အရှင်ဖြစ်သော၊ တဿ (သတ္တုနော)-ထိုဆရာ၏၊ (အဝဏ္ဏေ စသည်၌ စပ်၊) တဿ ဒိဋ္ဌိယာတိ- ကား၊ တဿ-ထိုဆရာ၏၊ သန္တကာယ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ လဒ္ဓိယာ-အယူ၏၊ (အဝဏ္ဏေ စသည်၌ စပ်၊) [ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌]၊ သာယေဝလဒ္ဓိ-ထိုအယူကိုပင်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ တိတ္ထကရဿ-ထိုအယူကိုပြုတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ (ဂဟိတာ-၌စပ်၊) ဝါ-အား၊ ဓမတိ စေတ-နှစ်သက်လည်း နှစ်သက်၏၊ ရုစ္စတိ စ- ကြိုက်လည်း ကြိုက်၏၊ ဣဒမေဝ-ဤအယူသည်သာ၊ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဣတိ စ- ဤသို့လည်း၊ ဒဠဂ္ဂါဟေန-မြဲမြံစွာ ယူခြင်းဖြင့်၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တဿ-ထိုဆရာကြီး၏၊ ခန္တိရုစိအာဒါယောတိ-ခန္တိရုစိအာဒါယောဟူ၍၊

အဓိစိတ္တေ။ ။စိတ္တသဒ္ဓါသည် စိတ် (ဝိညာဉ်)ဟူသော အနက်၌ ထင်ရှားပြီး ဖြစ်၏၊ ဤနေရာ၌ စိတ်ကို ခေါင်းတပ်၍ ပဓာနနည်းအားဖြင့် ဆိုထား၏၊ ထို့ကြောင့် စိတ္တဖြင့် သမာဓိကို ယူစေလိုရကား “လောကိယသမာဓိဘာဝနာယ”ဟု ဖွင့်သည်၊ [စိတ္တသီသေနေတ္ထ သမာဓိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ပဌမဂါထာအဖွင့်၊] မဟာဋီကာကား မုရုနည်းလည်း ဖွင့်သေး၏။

တိတ္ထာယတနသာမိကဿ။ ။တရန္တိ ဥပ္ပလဝန္တိ သတ္တာ ဥမ္မုဒ္ဓနိန္ဒံ ကရောန္တိ ဇတ္တာတိ တိတ္ထံ၊ ၎တ်မူ ဖော်မူ ရေကူးမှုကို ပြုရာဆိပ်ကမ်း၊ တိတ္ထံဝိယာတိ တိတ္ထံ- ထိုဆိပ်ကမ်းနှင့်တူသော (မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့၏ ၎တ်ရာ ဖော်ရာ ကူးရာ) မိစ္ဆာအယူ၊ ထိုအယူသည် ထိုအယူရှိသူတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် အာယတနမည်၏၊ ထို အယူ၏ အရှင်ဖြစ်သော တိတ္ထိဆရာကြီးကို “တိတ္ထာယတနသာမိက”ဟု ဆိုသည်။

ဣဒါနိ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။“ဣဒါနိ”၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ပါဠိပျက်နေဟန် တူသည်၊ “သာယေဝ လဒ္ဓိ”ကို “ဝုစ္စတိ”၌ ပဓာနစပ်၊ “ဂဟိတာ”၌ အပဓာနစပ်၊ “ယသ္မာ တဿ၊ပေ၊ ဓမတိ၊ တသ္မာ တဿ ခန္တိ တိ ဝုစ္စတိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ယသ္မာ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ တဿ ရုစိတိ ဝုစ္စတိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ယသ္မာ ဣဒမေဝ၊ပေ၊ ဂဟိတာ တသ္မာ တဿ အာဒါယောတိ ဝုစ္စတိ”ဟုလည်းကောင်း အသီးသီးတွဲပါ။

ဝုစ္စတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ တဿ ဓန္တိယာ၊ ပေ၊ အာဒါယဿာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

အဝဏ္ဏေ ဘညမာနေတိ-ကား၊ ဂရဟာယ-ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို၊ ဝါ- ကဲ့ရဲ့အပ်သော အပြစ်ကို၊ ဘညမာနာယ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ (ကုပိတော ဟောတိ စသည်၌စပ်)၊ အနဘိရဒ္ဓေါတိ-ကား၊ အပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပေါ-မပြည့်စုံသော အကြံ အစည်ရှိသည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ ပဂ္ဂဟိတစိတ္တော-ချီးမြှောက်အပ်သောစိတ်ရှိသည်၊ နော(ဟောတိ)-မဖြစ်၊ [အနဘိရဒ္ဓေါပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ] “အပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပေါ နော ပဂ္ဂဟိတစိတ္တော” တို့ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊] ဥဒဂ္ဂေါတိ-ကား၊ အပ္ပန္နတကာယစိတ္တော (အဘိ+ ဥန္နတကာယစိတ္တော)-အလွန်တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ အနာရာဓနိယသ္မိန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တဿ သတ္ထုနော-ထို ဆရာ၏လည်းကောင်း၊ တဿေဝ-ထိုဆရာ၏ပင်၊ လဒ္ဓိယာ စ-အယူ၏လည်း ကောင်း၊ အဝဏ္ဏေ-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို၊ ဘညမာနေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကိ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ ပရ-သူတစ်ပါး ကို၊ ဂရဟန္တိ- ကဲ့ရဲ့ကုန်ဘိသနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကာယဝစီဝိကာရနိဗ္ဗတ္တကံ-ကိုယ်၏ ထူးခြား သော အမူအရာ၊ နှုတ်၏ထူးခြားသော အမူအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ယဒိဒံ အနတ္တမနတ္တံ-အကြင်မိမိစိတ်မရှိသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မနှစ်သက်သူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-တို့၏၊ အဝဏ္ဏေ-ကို၊ ဘညမာနေ-သော်၊ (ယဒိဒံ) အတ္တမနတ္တံ စ-အကြင် မိမိစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်သူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ တဿေဝ သတ္ထုနော-ထိုဆရာ၏ ပင်လျှင်လည်းကောင်း၊ တဿေဝ-၏ပင်၊ လဒ္ဓိယာစ-၏လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏေ- ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဘညမာနေ-သော်၊ ယံ အတ္တမနတ္တံ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-တို့၏၊ ဝဏ္ဏဘဏနေ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုရာ၌၊ ယံ အတ္တမနတ္တံ စ- သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသည်၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ- ရှေး၌ အညတိတ္ထိယဖြစ်သော သာမဏေ၏၊ အနာရာဓနိယသ္မိ-ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို မပြီးစေတတ်သောအမှု၌၊ သင်္ခါတနိယံ-ပေါင်းစုအပ်သော လက္ခဏာ တည်း၊ အနာရာဓကေ-မပြီးစေတတ်သောအမှု၌၊ ပရိဝါသဝတ္ထံ-ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရကေ-မပြည့်စေတတ်သော၊ ကမ္မေ-အမှု၌၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသည်၊ လိဂံ-အသွင်တည်း၊ ဣဒံ-သည်၊ လက္ခဏံ-အမှတ်အသားတည်း၊ ဣဒံ-သည်၊ အစလပမာဏံ-မလျှပ်ရှားနိုင်သော ပမာဏတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အနာ၊ ပေ၊ သင်္ခါတနိယံ (ကံ)။ ။အနာရာဓနိယသ္မိကို “အနာရာဓကေ”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် အာပုဗ္ဗ + ရာဓဓာတ် + အနိယပစ္စည်း၏ ကတ္တားဟောကို ပြ၏။ ယောဇနာ၌ ကရဏသာဓ် ပြလေသည်။ သံဃာတနိယံ၌ သံပုဗ္ဗ + ဟနဓာတ်သည်

ဧဝံ အနာရာဓကော၊ပေ၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဣတော-ဤအင်္ဂါ တို့တွင်၊ ဧကေနပိ-တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ အင်္ဂေန-အင်္ဂါနှင့်၊ သမန္နာဂတော- ပြည့်စုံသော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေကို၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ [ယောဇနာ၌ ဣတောကို အပါဒါန်ပေး၍ “နိပါဋေန” ဟု စပ်ပုဒ်ထည့်သည်။ “ဣတော-ဤအင်္ဂါတို့မှ၊ နိပါဋေန-ထုတ်ဆောင် အပ်သော” ဟု ပေး၊] သုက္ကပက္ခေ-၌၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝုတ္တ ဝိပလ္လာသေန-ဆိုအပ်ပြီးသော ကျင့်ဝတ်၏ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ ဧဝံ အာရာဓကော ခေါ် ဘိက္ခဝေတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အတိကာလေန-အလွန် စောလွန်းသောအခါ၌၊ န ဂါမပ္ပဝေသနံ-ရွာတွင်းသို့ မဝင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (အတ္တမနတာတိဝယ် ဣတိ၌ စပ်၊) အတိဒိဝါ-အလွန် နေမြင့်မှ၊ န ပဋိက္ကမနံ- မပြန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ န ဝေသိယာဒိဂေါစရတာ-ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသော ကျက်စားရာရှိသူမဟုတ်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-သီတင်းသုံးဖော် တို့၏၊ ကိစ္စေသု-ကိစ္စတို့၌၊ ဒက္ခတာဒိ-ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် အစရှိသည်လည်း ကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသာဒိသု-ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ တိဗ္ဗန္တန္တတာ-ထက်သန် သော ဆန္ဒရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယာနံ-တို့၏၊ အဝဏ္ဏဘဏနေ- ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်ကို ပြောဆိုခြင်း၌၊ အတ္တမနတာ-မိမိစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-ဘုရား အစရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၏၊ အဝဏ္ဏဘဏနေ-၌၊ အနတ္တမနတာ-လည်း ကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယာနံ-တို့၏၊ ဝဏ္ဏဘဏနေ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုခြင်း၌၊ အနတ္တမနတာ-လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-တို့၏၊ ဝဏ္ဏဘဏနေ-၌၊ အတ္တမနတာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌန္တံ-ကုန်သော၊ ဣမေသံ တိတ္ထိယ ဝတ္တာနံ-ဤ တိတ္ထိဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ၏ ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ ပရိပူရဏေန-ဖြည့်ကျင့်ခြင်း အားဖြင့်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့ကို၊ အာရာဓကော ပရိတောသကော-နှစ်သက်စေတတ်သော၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗသာမဏေကို၊ အာဂတော-ရောက်လာပြီး သည်၊ (သမာဇော) ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ-၏၊ [အာရာဓကောကို ပရိတောသကောဟု ဖွင့်သည်။ “ပြီးစေခြင်း” အနက်ဟောမဟုတ်-ဟုလို။]

ပေါင်းစုခြင်းအနက်ဟောတည်း၊ “သံ ဟညတေတိ သံဃာတနိယံ-ပေါင်းစုအပ်သော လက္ခဏာ” မိမိပြောင်းရွှေ့လာခဲ့သော အယူ၏အရှင်ဖြစ်သော ဆရာ၏လည်းကောင်း၊ ထိုဆရာအယူ၏လည်းကောင်း၊ အပြစ်ပြောလျှင် မနှစ်သက်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓ စသည်တို့၏ အပြစ်ပြောလျှင် နှစ်သက်ခြင်း၊ ဆရာ၏လည်းကောင်း၊ ဆရာအယူ၏လည်းကောင်း ဂုဏ်ကိုပြောလျှင် နှစ်သက်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓ စသည်တို့၏ ဂုဏ်ကိုပြောလျှင် မနှစ်သက်ခြင်း ဤလေးပါးသောလက္ခဏာသည် ပရိဝါသကျင့်ဝတ်ကို မပြီးစေတတ်သောအမှု၌ မလျှပ် မရှားနိုင် မြဲခိုင်သော အမှတ်လက္ခဏာ ဖြစ်သည်။ ဤလက္ခဏာကိုကြည့်၍ အယူတစ်ခုမှ အယူတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့လာသူတိုင်းကို အကဲခတ်နိုင်သည်။

ပုန-ဆက်၊ ဥပသမ္ပဒမာဠကေပိ-ပဉ္စင်းခံရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌လည်း၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ သစေ ဘိန္နုတိ-အကယ်၍ ဖျက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပုန-တစ်ဖန်၊ စတ္တာရော မာသေ-လေးလတို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝသိတဗ္ဗံ-ပရိဝသိနေရာ၏၊ (ထပ်၍ ပရိဝသိနေပါ-ဟူလို၊) ပုန-ဆက်၊ ဘိန္နုသိက္ခာယ-ပျက်သောသိက္ခာရှိသော၊ သိက္ခာမာနာယ-သိက္ခာမာန်အား၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ သိက္ခာပဒါနိ စ-သိက္ခာပုဒ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သိက္ခာသမ္ပုတိ စ-သိက္ခာသမ္ပုတိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိယျတိယထာ-ပေးအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣမဿ-ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေအား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပုန-တဖန်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးဖွယ်ရှိသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဒိန္နုပရိဝသောယေဝ-ပေးအပ်ပြီးသော ပရိဝသိသည်သာ၊ တဿ-ထိုအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေ၏၊ ပရိဝသော-တည်း၊ တဿှာ-ကြောင့်၊ ပုန-ဖန်၊ စတ္တာရော မာသေ-တို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝသိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပရိဝသန္တော-ပရိဝသိနေစဉ်၊ အန္တရာ-လေးလမပြည့်မီ အကြား၌၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော-သမာပတ်တို့ကို၊ သစေ နိဗ္ဗတ္တေတိ-အကယ်၍ဖြစ်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ) လောကီယဓမ္မော နာမ-လောကီတရားမည်သည်၊ (လောကီဈာန်သမာဓိမည်သည်) ကုပ္ပနသဘာဝေါ-ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏၊ (တဿှာ-ကြောင့်) န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ စတ္တာရော မာသေ-တို့ပတ်လုံး၊ ပုရိတဝတ္ထောဝ-ဖြည့်အပ်ပြီးသော ကျင့်ဝတ်ရှိသူ ကိုသာ၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-၏။

ပုန-သို့မဟုတ်၊ ပရိဝသန္တော-စဉ်၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ မဟာဘူတာနိ-မဟာဘုတ်တို့ကို၊ သစေ ပရိဂ္ဂဏတိ-အကယ်၍ ပိုင်းခြား၍ယူနိုင်အံ့၊ ဥပါဒါရူပါနိ-ဥပါဒါရုပ်တို့ကို၊ (သစေ) ပရိစ္ဆိန္နတိ-အကယ်၍ ပိုင်းခြားနိုင်အံ့၊ နာမရူပံ-ကို၊ (သစေ) ဝဝတ္ထပေတိ-အကယ်၍ ပိုင်းခြားမှတ်သားနိုင်အံ့၊ တိလက္ခဏံ-လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးသို့၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ (သစေ) အာရဘတိ-အကယ်၍ အားထုတ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) လောကီယဓမ္မော နာမ-မည်သည်၊ (လောကီဖြစ်သော ကာမာဝစရဝိပဿနာ မည်သည်) ကုပ္ပနသဘာဝေါ-၏၊ (တဿှာ-ကြောင့်) နေဝ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ပုန-ကား၊ ဝိပဿနံ-ကို၊ ဝနေတွာ-တိုးပွားစေ၍၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ-သောတာပတ္တိမဂ်ကို၊ သစေ ပဋိလဘတိ-အကယ်၍ရအံ့၊ (ဧဝံ-သတိ) ဝတ္ထံ-ပရိဝသ ကျင့်ဝတ်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏံယေဝ-ပြည့်ပြီးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏၊ (လေးလမပြည့်သော်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရသဖြင့် ပရိဝသကျင့်ဝတ် ပြည့်ပြီ-ဟူလို) သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂတာနိ-အလုံးစုံသော မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ သမူဟတာနိ-အကြွင်းမဲ့ ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသလ္လံ-ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော မြားငြောင့်ကို၊ အဗျဠံ-ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ၊ တံ ဒိဝသမေဝ-သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရရာ ထိုနေ့၌သာ၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-၏၊ တိတ္ထိယလိင်္ဂေ-တိတ္ထိ အသွင်၌၊ ဌိတော-တည်လျက်၊

သောတာပန္နော-သောတာပန်သည်။ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) ပရိဝါသကိစ္စံ-ပရိဝါသကျင့်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ-ရှင်ဖြစ်စေပြီး၍၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗောတိ-၏။

ဥပဇ္ဈာယမူလကံ စီဝရံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ ဣဿရံ-အစိုးရသူကို၊(သင်္ကန်းပိုင်ဆိုင်သူကို၊) ကတွာ-၍၊ တဿ-ထိုအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေဖို့၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-ရှာမှီးထိုက်၏၊ ပတ္တမိ-ကိုလည်း၊ ထထေဝ-ထိုအတူပင်၊ (ပရိယေသိတဗ္ဗံ-၏၊ “ဥပဇ္ဈာယမူလကသပိတ်ကို ရှာပါ” ဟုလို၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပတ္တစီဝရံ-သည်၊ ယဒိ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဣမဿ-ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေအား၊ ဒေဟိ-ပေးလိုက်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ အထ နတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ အညေ-ဥပဇ္ဈာယ်မှ အခြားသောရဟန်းတို့သည်၊ ဒါတုကာမာ-ပေးလိုကုန်သည်၊ (အထ) ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တေဟိပိ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်မှ အခြားရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဣဒံ-ဤသပိတ်သင်္ကန်းကို၊ တုမှာကံ-အရှင်တို့၏ ဥစ္စာကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဣမဿ-ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေအား၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဥပဇ္ဈာယဿေဝ-အားသာလျှင်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ (အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗအား အခြားရဟန်းတို့က တိုက်ရိုက်မပေးလိုက်ပါနှင့်၊ ဥပဇ္ဈာယ်အား လှူပြီးမှ ဥပဇ္ဈာယ်ကတစ်ဆင့် ပေးပါစေ-ဟုလို။)

ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း?၊ တိတ္ထိယာ နာမ-တိတ္ထိတို့မည်သည်၊ ဝိလောမာ-ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သံယေန-သည်၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ဒိန္တံ-အပ်ပြီ၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ တုမေသု-အရှင်ဘုရားတို့၌၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ကို ဆိုသည်၊) အာယတ္တံ-စပ်ဆိုင်သော အရာဝတ္ထုသည်၊ ကိံ-အဘယ်မှာနည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ ဩဝါဒါနုဿသနိံ-ဆုံးမကန်မြစ်ခြင်းကို၊ န ကရေယျံ-မပြုကုန်ရာ၊ ဝါ-မလိုက်နာကုန်ရာ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဥပဇ္ဈာယေန-နှင့်၊ [များသောအားဖြင့် အာယတ္တနှင့် တွဲရာဝယ် ဆဋ္ဌိသာရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဥပဇ္ဈာယဿ”ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊] အာယတ္တဇီဝိကတ္တာ-စပ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (သပိတ်၊ သင်္ကန်းက ဥပဇ္ဈာယ်ထံမှ ရသောကြောင့်၊) တဿ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်၏၊ ဝစနကရော-စကားကို ပြုလုပ်သူသည်၊ ဝါ-စကားကို လိုက်နာသူသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဖို့၊ ဥပဇ္ဈာယမူလကံ-ဥပဇ္ဈာယ်လျှင် အရင်းခံရှိသော၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“တေနဿ”ဟု “အဿ”မပါလျှင် ကောင်း၏၊ “တေန-ကြောင့်၊ ဥပဇ္ဈာယမူလကံ စီဝရံ ပရိယေသိတဗ္ဗံတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ”ဟု ပေး။]

ဘဏ္ဍုကမ္ဘာယာတိ-ကား၊ ကေသောရောပနတ္ထံ-ဆံကို ရိတ်ချခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အပလောကေတဗ္ဗောဋ္ဌံ စပ်)၊ ဘဏ္ဍုကမ္ဘာကထာ-ဘဏ္ဍုကမ္ဘာကထာ-သည်၊ ပရတော-နောက်၌၊ အာဂမိဿတိ-လာလတ္တံ့၊ အဂ္ဂိကာတိ-ကား၊ အဂ္ဂိပရိစရဏကာ-မီးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်ကုန်သော၊ ဧဋ္ဌိလကာတိ-ကား၊ တာပသာ-ရသေ့တို့သည်၊ (“သန္တိ” ဟု ထည့်စပ်)၊ ဧတေ ဘိက္ခဝေ ကရိယဝါဒီနောတိ-ကား၊ ဧတေ-ဤ ရသေ့တို့သည်၊ ကိရိယံ-ကိရိယကို၊ ဝါ-ကံကို ပြုအပ်ရာရောက်၏ ဟူသောအယူကို၊ န ပဋိဗာဟန္တိ-မတားမြစ်ကြကုန်၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ကမ္မဝိပါကော-ကံ၏အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိကာ-ဤသို့ အယူရှိကြကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ-အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ နေက္ခမ္မပါရမိ-နေက္ခမ္မပါရမိကို၊ ပူရယမာနာ-ဖြည့်ကျင့်ကုန်လသော်၊ ဧတဒေဝ ပဗ္ဗန္တံ-ဤ ရသေ့ အဖြစ်ကိုပင်၊ ပဗ္ဗဇိတော-ကျင့်ကြကုန်၍၊ ပူရေသုံ-ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်ပြီ၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ “ပါရမီ-တို့ကို၊ ပူရေသုံ-ကုန်ပြီ” ဟု ရှိသည်)၊ မယာပိ-ငါဘုရားသည်လည်း၊ တထေဝ-ထိုရေးဘုရားတို့ အတူပင်၊ ပူရိတာ-ဖြည့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတေသံ-ဤရသေ့ တို့၏၊ သာသနေ-ဋ္ဌံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ဝိလောမာ-ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ န (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တေသံ-ထို ရသေ့တို့အား၊ ပရိဝါသော-ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊ (ပေးဖွယ်မလို) ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣမာဟံ၊ ပရိဟာရံ ဒမ္မိတိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ တေသံ-ထို ဆွေတော် မျိုးတော်တို့အား၊ ပါဠေက္ကံ-အသီးအခြား တစ်မျိုးသော၊ ဩဒိဿကံ-ရည်ညွှန်း အပ်သော၊ ဣမံ ပရိဟာရံ-ဤ အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဒဒါမိ-ပေးတော်မူ၏၊ [ဤစကားတော်အရ “ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဆန္ဒာဂတိလိုက်ရာ မရောက်ပါလော?” ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ကသ္မာ” စသည်ကို မိန့်သည်၊] ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူသနည်း?၊ ဟိ(ယသ္မာ)-အကြင့်ကြောင့်၊ တေ-ထို သာကီဝင်တို့သည်၊ တိတ္ထာယတနေ-တိတ္ထိတို့၏တည်ရာ သာသနာ၌၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရဟန်းပြုကြကုန်သည်၊ (သမာနာ) ပိ-ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ သာသနဿ-ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏၊ အဝဏ္ဏကာမာ-ကျေးဇူးမဲ့ကို လိုလားသူတို့သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဉာတိသေဋ္ဌဿ-မြတ်သော ဆွေမျိုး၏၊ သာသနံ-သာသနာတော်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဏ္ဏဝါဒီနောဝ-ဂုဏ်ကို ပြောလေ့ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ “ဣမာဟံ ဘိက္ခဝေ၊ ပရိဟာရံ ဒမ္မိ” ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပဉ္စာဗေဒကထာ

၈၈။ မဂဓေသုပေါ ဟောန္တိတိ-ကား၊ မဂဓောမဂေ-မဂဓအမည်ရှိသော၊ ဇနပဒေ-ဇနပုဒ်၌၊ [တိုင်း၊ခရိုင်၊နိုင်ငံအနက်ဟော ပုဒ်တို့၌ ပုလ္လိင် ဗဟုဂုဏ် အမြဲ ရှိရသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ “မဂဓေသု”ဟု ရှိ၍ အရကောက်မှာ တိုင်း၊ခရိုင်၊ နိုင်ငံ တစ်ခုသာဖြစ်သောကြောင့် “မဂဓောမဂေ ဇနပဒေ”ဟု ဧကဂုဏ်ဖြင့် ဖွင့်သည်။] မနုဿာနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အမနုဿာနဉ္စ-လူမှတစ်ပါး အခြားသတ္တဝါတို့၏ လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ ရောဂါ-ရောဂါတို့သည်၊ ဥဿန္နာ- များကုန်သည်၊ ဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တာ-တိုးပွားခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်၊ ဖာတိပ္ပတ္တာ-ပြန့်ပွား ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ [“အမနုဿ”အရ လူမှတစ်ပါး အနီးအပါး၌ ရှိသော တိရစ္ဆာန်များနှင့် ပြိတ္တာများကိုသာ ယူသင့်သည်၊ တစ္ဆေ ပြိတ္တာတို့၌လည်း ဤရောဂါမစွဲဟု မဆိုနိုင်။] ဇီဝကကောမာရဘစ္စကထာ-ဇီဝကကောမာရဘစ္စကထာ သည်၊ စီဝရက္ခန္ဓကေ-စီဝရက္ခန္ဓကဉ္စ၊ အာဝိ-ထင်စွာ၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့။

န ဘိက္ခဝေပေါ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ-ဂၢး၊ ကုဋ္ဌာဒယော-နူနာအစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ယေ တေ အာဗာဓာ-အကြင် လွန်စွာနှိပ်စက်တတ်သော ရောဂါတို့သည်၊ ဥဿန္နာ-များကုန်၏၊ တေဟိ-ထိုငါးမျိုးသော ရောဂါတို့သည်၊ ဖုဋ္ဌော-တွေ့ထိအပ်သူကို၊ အဓိဘူတော-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သူကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော- ရှင်အဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ဝါ-ရှင်ပြုမပေးထိုက်။

တတ္ထ-ထို “န ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ”အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ကုဋ္ဌန္တိ- ကား၊ ရတ္တကုဋ္ဌံ ဝါ-နီသောအဆင်းရှိသော နူနာသည်မူလည်း(နူနီသည်မူလည်း၊) ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ကာဠကုဋ္ဌံ ဝါ-မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော နူနာသည်မူလည်း၊ (နူနက်သည်မူလည်း၊) ဟောတု-စေ၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကဋိဘဒဒ္ဒုကဏ္ဍအာဒိပ္ပဘေဒမ္ပိ - သမင်ရက်နာ၊ ပွေးနာ၊ ယားနာ အစရှိသော

ဖုဋ္ဌောပေါ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ။ “ဖုဋ္ဌော”၌ ဖုသဓာတ် တပစ္စည်းဖြစ်၍ ထိမိကာမျှကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “အဓိဘူသော-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သူ”ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်။ “ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော” ၌ ပပုဗ္ဗ ဝဇေဓာတ် ကာရိတ် ဇော ပစ္စည်းဖြစ်၍ “န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ရှင်မဖြစ်စေထိုက်၊ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သရဏဂုံဆရာ လုပ်၍ ရှင်ပြု မပေးထိုက်”ဟု မှတ်ပါ။ ရှင်သာမဏေသော်မှ ပြု၍မပေးထိုက်လျှင် (န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ) ရဟန်းပြုမပေးထိုက်ကြောင်းမှာ အထူး ပြောစရာမလို၊ “န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”ဟု လာသမျှ၌ ရှင်သာမဏေအဖြစ်ကစ၍ ပယ်သည်-ဟု မှတ်ပါ။

ကိဋိဘ ဒဒ္ဒု ကဏ္ဍ။ ။ ကိဋိဘကို “ကိဋ+ဣဘ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ကိဋ သဒ္ဒါလည်း ပိုးလောက်အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ ပိုးလောက်ကျနေသောအနာကို ယူရမည်၊ ဣဘသဒ္ဒါသည် “ဆင်”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဆင်၌ ပေါက်တတ်သော အနာမျိုးကို (ဆင်ခူလည်ပြတ်နာ)ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ယံ လောကေ

အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော အနာသည်၊ ကုဋ္ဌမေဝ-ကုဋ္ဌပင်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုအနာသည်၊ နခပိဋ္ဌိပမာဏံ-လက်သန်း၏ လက်သည်းကျောက်ကုန်းပြင်မျှ ပမာဏရှိသည်၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ ဝမုနကပက္ခေ-တိုးပွားမည့်အဖို့၌၊ ဌိတံ-တည်သည်၊ စေ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်။

ပန-ဆက် နိဝါသနပါရပနေဟိ-သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ရုံတို့ဖြင့်၊ ပကတိပဋိစ္စန္ဓေ-ပင်ကိုအားဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ ဌာနေ-၌၊ နခပိဋ္ဌိပမာဏံ-လက်သန်း၏ လက်သည်းပြင်မျှ ပမာဏရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အဝမုနကပက္ခေ-တိုးပွားမည်မဟုတ်သော အဖို့၌၊ ဌိတံ-တည်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတု-ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ မုနေန-မျက်နှာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌေသု ဝါ-လက်ဖမိုး၊ ခြေဖမိုးတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ အဝမုနကပက္ခေ-၌၊ ဌိတံ-တည်သော နူနာသည်၊ နခပိဋ္ဌိတော စ-လက်သန်း၏ လက်သည်းပြင်မျှ ပမာဏအောက်လည်း၊ ခုဒ္ဒကတရမ္ပိ-သာ၍ သေးငယ်သည်မူလည်း၊ သစေပိ(ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ ပဗ္ဗာဇေတု-ငှာ) န ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိယံ-ကုရန္တိအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တိကိစ္ဆာပေတွာ-ဆေးကုစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေ နာပိ-ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာသည်လည်း၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးသော ဆရာသည်လည်း၊ ပကတိဝဏ္ဏေ-ပကတိအရေအဆင်းသည်၊ ဇာတေယေဝ-ဖြစ်သော်သာ၊ ဝါ-ဖြစ်မှသာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏၊ ဂေါဓပိဋ္ဌိသဒိသစုဏ္ဏဩကိရဏကသရိရမ္ပိ-ဖွတ်၏ ကျောက်ကုန်းနှင့်တူသော အမှုန်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသောကိုယ်ရှိသူကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတု-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

သမင်ရက်ဣတိ ဝေါဟရန္တိ-သမင်ရက်နာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ကဗျာနေရာ၌ “ခဇ္ဈ”ဟု ယောဇနာဆို၏၊ “ဒဒ္ဒါ-ပွေး၊ ကဗျာ-ဝဲ”ဟုလည်း ဖွင့်၏၊ အဘိဓာန်၌ “ခဇ္ဈ-ယားယံခြင်း”ဟု ရှိ၏၊ “ကဗျာ-ယားနာ”ဟုလည်း ရှိ၏၊ “ယားနာအကြီးစား” ဟုလို၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍၊ “ကုဋ္ဌ-နုနီ-နုနက်၊ သမင်ရက်နှင့်၊ အကွက်ကြီးစွာ၊ ပွေးဝဲ စသော နူနာမျိုးလည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

သစေ ပန၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဤဝါကျကို ကောက်ချက်ချလျှင် နခပိဋ္ဌိပမာဏ ရှိသော်လည်း ဝမုနပက္ခေ၌ တည်လျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်၊ အဝမုနကပက္ခေ၌တည်မှ ရှင်ပြုပေးရမည်၊ အဝမုနကပက္ခေ၌ တည်သော်လည်း နခပိဋ္ဌိပမာဏထက် ကြီးနေပြန်လျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်၊ နခပိဋ္ဌိပမာဏသာ ရှိသော်လည်း သင်းပိုင်၊ ဧကသီတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းရိုး မဟုတ်သော ခြေသလုံးအောက်၊ လက်ကောက်ဝတ်အောက်၊ လည်ပင်း၊ မျက်နှာ စသည်၌ ရှိနေလျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ သို့ကြောင့် မုခေ ပန စသည်ဖြင့် နောက်ဝါကျကို မိန့်ရသည်။

ဂဏ္ဍောတိ-ကား၊ မေဒဂဏ္ဍော ဝါ-အဆီရှိသော မြင်းဖုသည်မူလည်း၊ ဝါ-ထွတ်မြင်းအနာသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ [မေဒဂဏ္ဍောတိ မေဒေါ အသ္မိံ အတ္တိတိ မေဒေါ၊ ဂဏ္ဍတိ ဖောဇ္ဇော ဘဝတိတိ ဂဏ္ဍော၊ မေဒေါယေဝ ဂဏ္ဍော မေဒဂဏ္ဍော၊ ယံ လောကေ “ထွတ်မြင်း” ဣတိ ဝေါဟရန္တိ၊-ယောဇနော] အညော ဝါ-အခြားသော မြင်းဖုသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ယော ကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တကော-ဇီးစေ့မျှ ပမာဏရှိသည်၊ (သမာဇနော)ဝိ-သော်လည်း၊ ဝဗုနကပက္ခေ-၌၊ ဌိတော-သော၊ ဂဏ္ဍော-ထွတ်မြင်းအနာသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ပဋိစ္စန္ဒဋ္ဌာနေ-သင်္ကန်းဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သောအရပ်၌၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တေ-သည်၊ အံဝဗုနကပက္ခေ-၌၊ ဌိတေ-တည်သည်၊ သတိ-ဖြစ်လသော်၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ မုခါဒိကေ-မျက်နှာအစရှိသော၊ အပဋိစ္စန္ဒဋ္ဌာနေ-သင်္ကန်းဖြင့် မဖုံးလွှမ်းအပ်သောအရပ်၌၊ အဝဗုနကပက္ခေ-၌၊ ဌိတေ-တည်သည်၊ (သတိဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) (ပဗ္ဗာဇေတုံ) န ဝဋ္ဋတိ၊ [အဝဗုနကပက္ခေ ဌိတောပီတိ ဧတ္ထ ပိသဒ္ဓေါ အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊ တေန ကောလဋ္ဌိမတ္တတော ဒုဒ္ဒကတရောပိ န ဝဋ္ဋတိတိ အယမတ္ထော ဒသသိတော ယေဝါတိ အယမမှာကံ ခန္တိ၊-ဋီကာ၊] တိကိစ္ဆာပေတွာ-ဆေးကုစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေနာပိ-သည်လည်း၊ သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ သုဆဝိ-ကောင်းသောအရေ ရှိသည်ကို၊ တစ်နည်း၊ သဉ္စဝိ-ထင်ရှားသော အရေရှိသည်ကို၊ ကာရေတွာဝ-ပြုစေပြီး၍သာလျှင်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏၊ [သုဆဝိ ကာရေတွာတိ သဉ္စာတဆဝိ ကာရေတွာ၊ သဉ္စဝိ ကာရေတွာတိပိ ပါဠော၊ ဝိဇ္ဇမာနဆဝိ ကာရေတွာတိ အတ္ထော၊-ဋီကာ။]

ဥဏ္ဍိဂဏ္ဍာ နာမ-အထက်သို့ အသားတက်၍နေသော ကြွက်နို့တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊ ဂေါထနာ ဝိယ-နွားမ၏ နို့တံတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အင်္ဂုလိကာ ဝိယ စ-လက်ချောင်းကလေးတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ကိုယ်အရပ်၌၊ လမ္မန္တိ-တွဲလျားကျကုန်၏၊ ဧတေပိ-ဤကြွက်နို့တို့သည်လည်း၊ ဂဏ္ဍာယေဝ-ဂဏ္ဍတို့ပင်တည်း၊ တေသု-ထိုကြွက်နို့တို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လသော်၊

ပဋိစ္စန္ဒဋ္ဌာနေ၊ပေ၊ ဌိတေ ဝဋ္ဋတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ကောလဋ္ဌိမတ္တေ အဝဗုနက ပက္ခေ ဌိတော”ဟု တွေ့ရ၏၊ ကောလဋ္ဌိမတ္တအရနှင့် ဌိတအရတို့ ဂဏ္ဍချည်းရသော ကြောင့် ဝိဘတ်မကဲ့သင့်၊ ထို့ပြင် ဝဋ္ဋတိ၏ ကတ္တားသည် ဂဏ္ဍမဟုတ်၊ ပဗ္ဗာဇေကြိယာသာ တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဌိတောလည်း မသင့်၊ “ကောလဋ္ဌိမတ္တေ အဝဗုနကပက္ခေ ဌိတေ” ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ ယောဇနော၌လည်း “အဝဗုနကပက္ခေ ဌိတေ သတိတိ ယောဇနာ” ဟု ကောလဋ္ဌိမတ္တနှင့် ဌိတေကို ဝိဘတ်တူဖွင့်ထားသည်။

ဥဏ္ဍိဂဏ္ဍာ။ ။ ဥဒ္ဒံ နမန္တိတိ ဥဏ္ဍိယော၊ တာယေဝ . ဂဏ္ဍာ ဥဏ္ဍိဂဏ္ဍာ၊ ယေ လောကေ “ကြွက်နို့” ဣတိ ဝေါဟရန္တိ၊-ယောဇနာ။

ပဗ္ဗာဇေတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-အပ်၊ ဒဟရကာလေ-ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌၊ ခီရပိဋက-
 နို့ရည်ရှိသော အဖုကလေးတို့သည်၊ ဝါ-မိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊
 ယောဗ္ဗနကာလေ စ-နပျိုသူအခါ၌လည်း၊(အရွယ်ရောက်သူ၏အခါ၌လည်း၊) မုခေ-
 မျက်နှာ၌၊ ခီရပိဋကာ နာမ-နို့ရည်ရှိသော အဖုတို့မည်သည်၊ ဝါ-ဝက်ခြင်(ဝက်ခြံ)
 တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ မဟလ္လကကာလေ-ကြီးရင့်သူ၏အခါ၌၊ နဿန္တိ-
 ပျောက်ကုန်၏၊ တာ-ထိုမိတ်ဖု ဝက်ခြံဖုတို့သည်၊ ဂဏ္ဍသင်္ချ-ဂဏ္ဍဟူသော
 အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆန္တိ-မရောက်ကုန်၊ တာသု-ထို မိတ်ဖု ဝက်ခြံဖုတို့သည်၊
 သတိ-ရှိကုန်လသော်၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ကား၊ အညေ-မိတ်,ဝက်ခြံတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ သရီရေ-ကိုယ်၌၊
 ခရပိဋကာ နာမ-ကြမ်းတမ်းသော အဖုတို့မည်သော၊ (ဂဏ္ဍော-အဖုတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊) အပရာ-ခရပိဋကမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ပဒမကဏ္ဍိကာ နာမ-ပဒမကြာချပ်
 နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပဒမကဏ္ဍိကမည်ကုန်သော၊ (ဂဏ္ဍော-တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊) ဟောန္တိ-န်၏၊ အညာ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဖုတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊
 သာသပဗီဇကာ နာမ-မုန်ညှင်းစေပမာဏ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သာသပဗီဇက
 မည်ကုန်သော၊ (ဂဏ္ဍော-တို့သည်၊) သာသပမတ္တာ ဒေ-မုန်ညှင်းစေအတိုင်းအရည်
 ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) သကလသရီရ-တစ်ကိုယ်လုံးကို၊ ဖရန္တိ-ပြန်ကုန်၏၊
 တာ သဗ္ဗာ-ထို အလုံးစုံသောအဖုတို့သည်၊ ကုဋ္ဌဇာတိကာ ဒေ-နူနာသဘော
 ရှိကုန်သည်သာ၊ တာသု-ထိုအဖုတို့သည်၊ သတိ-သော်၊ န ပဗ္ဗာဇေတေဗ္ဗော။

ကိလာသောတိ-ကား၊ န ဘိဇ္ဇနကံ-ပေါက်ကွဲတတ်သည်လည်း မဟုတ်သော၊
 န ပဂ္ဂရဏကံ-အရည်ကို ယိုချတတ်သည်လည်း မဟုတ်သော၊ [“ကုဋ္ဌဂဏ္ဍ”တို့ကဲ့သို့
 ပေါက်ကွဲသည်လည်းမဟုတ်, အရိအရွဲလည်း မယိုသော၊] ပဒမပုဏ္ဏရိကပတ္တဝဏ္ဏံ-
 ပဒမကြာရွက်, ပုဏ္ဏရိကကြာရွက်အဆင်းရှိသော၊ ကုဋ္ဌ-နူနာတစ်မျိုးတည်း၊
 ယေန- ယင်း နူနာကြောင့်၊ ဂုန္နံ- နွားတို့၏၊ သရီရံ- ကိုယ်လည်း၊ သဗလံ-

ခီရပိဋကာ။ ။ ခီရံ ဧတ္ထ အတ္ထိတံ ခီရာ၊ တာ ဒေ+ပိဋကာ ခီရပိဋကာ၊ ယာ
 လောကေ “မိတ်”ဣတိ စ “ဝက်ခြင်(ဝက်ခြံ)”ဣတိ စ ဝေါဟရန္တိ၊-ယောဇနာ၊
 စာအုပ်များ၌ “မုခေ ခရပိဋကာ”ဟု ရှိ၏၊ ဝက်ခြံအဖုတို့သည် မကြမ်းတမ်းကြ၊
 အထဲ၌ နို့ရည်ကဲ့သို့ အဖြူနှစ်ကလေးသာ ရှိသောကြောင့် “ခီရပိဋကာ”ဟု ယောဇနာ၌
 ရှိသည့်အတိုင်းသာ ပါ၌မှန် ဖြစ်သင့်သည်။

ခရပိဋကာ စသည်။ ။ ခရပိဋကာတိ ခရသဘာဝါ ပိဋကာ၊ ခရသဘာဝတ္တာ
 ဧတန သတ္တာ မရဏမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ ယာ လောကေ “ကျောက်”ဣတိ
 ဝေါဟရန္တိ၊ ပဒမဿ ကဏ္ဍိကာ ဝိယ ပဒမကဏ္ဍိကာ၊ ယာ လောကေ “ကြာဆူး”ဣတိ
 ဝေါဟရန္တိ၊ သာသပဿ-ဗိဇံ ပမာဏမေတာသန္တိ သာသပဗီဇကာ၊ ယာ လောကေ
 “ဝက်သက်”ဣတိ ဝေါဟရန္တိ၊-ယောဇနာ၊ “ဂဏ္ဍော-မြင်းဖု, ကြွက်နို့, ကြာဆူး,
 ကျောက်, ဝက်သက် စသော အဖုအနာမျိုးလည်းကောင်း”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

အပြောက်အကွက်ရှိသည်။ (ဟောတိ)ဝိယ-ဖြစ်ကဲ့သို့၊ (ဧဝံ-တူ၊) သရီရံ-သည်၊ သဗလံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ-ထိုခရုသင်း၌၊ ကုဋ္ဌေ-နူနာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သောသောတိ-ကား၊ သောသဗျာဓိ-အသားအသွေးကို ခန်းခြောက်စေတတ်သော အနာတည်း၊ ဝါ-ခယရုဂ်ချောင်းဆိုး၊ ပန်းနာမျိုးတည်း၊ [ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “သောသော-အသားအသွေးကို ခန်းခြောက်စေတတ်သော ခယရုဂ်ချောင်းဆိုး ပန်းနာမျိုးလည်းကောင်း” ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊] တသ္မိံ-ထိုအနာမျိုးသည်၊ သတိ-သော်၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

အပမာရောတိ-ကား၊ ပိတ္တုမ္မာရော ဝါ-သည်းခြေပျက်ခြင်းကြောင့် ရူးသူလည်းကောင်း၊ ယက္ခုမ္မာရော ဝါ-ဘီလူးဖမ်းစားခြင်းကြောင့် ရူးသူလည်းကောင်းတည်း၊ [ဝက်ရူး၊ ကြက်ရူးနှင့်တကွ အရူးဟူသမျှ ဤအပမာရ၌ ပါဝင်သည်၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “အပမာရော-သည်းခြေသွေးလျှမ်း၊ ဘီလူးဖမ်းသဖြင့်၊ ရူးနှမ်းသောအနာမျိုးလည်းကောင်း” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊] တတ္ထ-ထိုအရူးတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗဝေရိကေန-ရှေး၌ ရန်သူဖြစ်ခဲ့ဖူးသော၊ အမနုဿေန-ဘီလူးသဘက်သည်၊ ဂဟိတော-ဖမ်းစားအပ်သူသည်၊ ဒုတ္တိကိစ္ဆော-ခဲယဉ်းသဖြင့် ဆေးကုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆေးကု၍ မရကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ အပ္ပမတ္တကေပိ-အနည်းငယ်အတိုင်း အရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အပမာရေ-အရူးရောဂါသည်၊ သတိ-သော်၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ [မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကား “ပရိသတ်ထံ၌ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်နေသူ၊ တရားအားမထုတ်နိုင်လောက်အောင် ရောဂါဖြစ်နေသူများကို ရှင်ပြုမပေးထိုက်” ဟု မိန့်တော်မူလိုသည်။]

ပဉ္စမာဓဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ကိလာသော။ ။ “ကိလံ-မစင်မကြယ်၊ ရွံဖွယ်ကို၊ အသတိ-ပစ်ချတတ်၏၊ ဣတိ ကိလာသော” ဟု ထောမနိဓိပြု၏၊ ကိလသဒ္ဓါပပဒ၊ အသဓာတ် ဣပစ္စည်း၊ “ကိလာသော-မစင်မကြယ်၊ ရွံဖွယ်ပစ်သွင်း၊ ခရုသင်းနှင့်၊ ဆင်ညှင်းကြီးမျိုး၊ အနာဆိုးလည်းကောင်း” ဟု ပေးပါ။

သောသော။ ။ “ထိုထိုသူ” ဟု အနက်မှတ်မည် စိုးသောကြောင့် “သောသဗျာဓိ” ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအနာကို အဘိဓာန်၌ “ခယရောဂေါ” ဟု ပရိယာယ်ဆို၏၊ ခယ-အသားအသွေးတို့ကို ကုန်ခန်းစေတတ်သောရောဂါ၊ “သောသောတိတိ သောသော-အသားအသွေးတို့ကို ခြောက်ခန်းစေတတ်သော အနာ”၊ ခယရောဂေါကိုကြည့်၍ ရှေးက ခယရုဂ်ဟုလည်းကောင်း၊ ချောင်းဆိုးသွေးပါ၊ ပန်းနာ၊ ရှုနာဟုလည်းကောင်း၊ ကုတ်ဟီးနာဟုလည်းကောင်း သရုပ်ဖော်ကြသည်၊ ယခုခေတ် မြစ်ခြောက်နာ၊ အဆုတ်နာများလည်း ပါဝင်ဖွယ်ရှိ၏။

အပမာရော။ ။ သက္ကတ၌ “အပသ္မာရ” ဟုသာ ရှိ၏၊ သကိုချေ၍ ပါဠိ၌ “အပမာရ” ဟု ဖြစ်၏၊ သွာရသဒ္ဓါသည် သိခြင်းတစ်မျိုးကို ဟော၏၊ “အပဂတော+သွာရော ယသ္မာတိ အပသ္မာရော” ဟု ထောမနိဓိ ဝိဂ္ဂဟပြုသည်၊ သတိလစ်တတ်သည့်အတွက် “ကင်းသော သိခြင်းရှိကြောင်း ရောဂါ” ဟုလို။

ရာဇောဋ္ဌဝတ္ထုကတ

၉၀။ ရာဇောဋ္ဌဝတ္ထုသို့-၌၊ ပစ္စန္ဒံ ဥစ္စိနထာတိ-ကား၊ ပစ္စန္ဒံ-တိုင်း၏ အစွန်အဖျားကို၊ ဝဗေထ-တိုးပွားစေကုန်လော၊ (“စိ စယေ သွာ ကိဘူစု ဥ ဝဗနေ” ဟူသော ဓာတ္တသင်္ဂဟနှင့်အညီ ဥပုဗ္ဗသွာဒိဂိုဏ်း စိဓာတ်ကို “ဝဗေထ” ဟုဖွင့်သည်။) စောရေ-သူပုန်တို့ကို၊ ပလာပေတွာ-ပြေးစေ၍၊ စောရဿေန-သူပုန်ဘေးကြောင့်၊ ဝုဠိတေ-ထွက်သွားပြီးကုန်သော၊ ဂါမေ-ရွာတို့ကို၊ ဝါ-ရွာ၌နေသူ လူတို့ကို၊ အာဝါသာပေတွာ-လာရောက် နေထိုင်စေပြီး၍၊ အာရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဒတွာ-၍၊ ကသိကမ္မာဒိနိ-လယ်ထွန်ခြင်းအစရှိသော အလုပ်တို့ကို၊ ပဝတ္တာပေထ-ဖြစ်ကြေကုန်လော၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ဤကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်မှ ပစ္စန္ဒရစ်၌ တိုးတက် စည်ကားလိမ့်မည်-ဟူလို၊) ရာဇာ ပန-ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်ကား၊ သောတာပန္နတ္တာ-သောတာပန်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စောရေ-သူပုန်တို့ကို၊ ဃာတေထ-သတ်ဖြတ်ကြကုန်၊ ဟနထ-ညှင်းဆဲကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ န အာဏာပေတိ-မစေခိုင်း။

ဥပဇ္ဈာယဿ ဒေဝ သီသံ ဆိန္ဒိတဗ္ဗန္တိ အာဒိ-အစရှိသော၊ (“အာဒိ” ဟု စာအုပ်များ၌ရှိ၏၊ “အာဟံသု” ၏ ကံဖြစ်သောကြောင့် “အာဒိ” ဟု ရှိရမည်။) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားကို၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ သောဋ္ဌော-အမြတ်ဆုံးတည်း၊ တတော-ထို ဥပဇ္ဈာယ်အောက်၊ အာစရိယော-ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ (သေဋ္ဌော-မြတ်၏။) တတော-ထိုကမ္မဝါစာ ဆရာအောက်၊ ဂဏော-ကာရကသံဃာဟူသော ဂိုဏ်းသည်၊ (သေဋ္ဌော-၏။) ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံ၍၊ ဣဒံ-ဤအဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝေါဟာရေ အဉ္စဝိနိစ္ဆယေ-တရားဆုံးဖြတ်ရာ ကျမ်း၌၊ အာဂတံ-လာပါ၏၊ (“ဝေါဟာရေ” ကို “အဉ္စဝိနိစ္ဆယေ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ရာဇေသတိ ဓမ္မသတ်ကျမ်း၌ လာပါသည်-ဟူလို၊) ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ [ဤစကားကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော တရားသူကြီးတို့က လိမ်၍ သံတော်ဦးတင်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “အာဟံသုတိ မုသာ ဝဒိသု” ဟု ဖွင့်သည်။]

န ဘိက္ခဝေ ရာဇောဋ္ဌော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အမစ္စော ဝါ-သာမန်အမတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ မဟာမတ္တော ဝါ-ပဓာန အမတ်သည်မူလည်း၊ ဝါ-ဝန်ကြီးသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ သေဝကော ဝါ-

အမစ္စော စသည်။ ။ သက္ကတ၌ “အမာတျ” သည် ပါဠိ၌ “အမစ္စ” ဟု ဖြစ်၏။ “အမာ-မင်းနှင့်အတူတကွ+ဝသတိ-နေတတ်၏၊ ဣတိ အမာတျော(အမစ္စော)” ဟု ထောမနိမိ ဝိဂ္ဂဟပြု၏။ ဝသတိအနက်၌ တျ(စွ)ပစ္စည်းသက်၊ မဟာမတ္တာကို ဘောသဇ္ဇဓမ္မကဋီကာ၌ “မဟတိယာ ဣဿရိယမတ္တာယ သမန္နာဂတာ” ဟု ဖွင့်၏။ “မဟတိ+မတ္တာ(အစိုးရခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်သည်) ယေသံတိ မဟာမတ္တာ” ဟုပြု။

အမြဲခစားသော သက်တော်စောင့်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခု
 သော၊ ဌာနန္တရုံ-ရာထူးသို့၊ (အန္တရသဒ္ဓါ ဝိသေသအနက်ဟော၊) ပတ္တော ဝါ-
 ရောက်သူသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ အပတ္တော ဝါ-မရောက်သူသည်မူလည်း၊
 ဟောတု၊ ယော ကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ရညော-မင်း၏၊
 ဘတ္တဝေတနဘဇ္ဇော-ထမင်းရိက္ခာဖြင့် ခစားတတ်သော၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော
 လူသည်၊ ရာဘောဇူတိ-ရာဘောဇူဟူ၍၊ သင်္ချ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊
 ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ သော-ထို မင်းခစားယောက်ျားကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်၊
 ပန-ဆက်၊ တဿ-ထိုမင်းခစားယောက်ျား၏၊ ပုတ္တနတ္တဘာတုကာ-သားမြေး-
 ညီနောင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ ရာဇတော-မင်းထံမှ၊ ဘတ္တ
 ဝေတနံ-ထမင်းရိက္ခာကို၊ န ဂံဏန္တိ-မယူကုန်း တေ-ထိုသူတို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတု-
 ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ရာဇတော-မင်း၏အထံမှ၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်
 သော၊ နိဗဒ္ဓဘောဂံ ဝါ-အမြဲဆက်စပ်နေသော အသုံးအဆောင်ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ မာသသံဝစ္ဆရပရိဗ္ဗယံ ဝါ-လစာရိက္ခာ၊ နှစ်စာရိက္ခာကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ရညောယေဝ-မင်းအားသာ၊ နိယျာတေတိ-အပ်နှင်း၏၊ ပုတ္တဘာတုကေ ဝါ-
 သားညီနောင်တို့ကိုမူလည်း၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရာကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတွာ-လက်ခံစေ၍၊
 ဝါ-လွှဲအပ်၍၊ ရာဇနံ-ကို၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အဟံ-ကျွန်တော်မျိုးသည်၊
 ဒေဝဿ-အရှင်မင်းမြတ်၏၊ န ဘဇ္ဇော-အခစား မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 အာပုစ္ဆတိ-ခွင့်ပန်၏၊ ယေန ဝါ-အကြင်သူသည်မူလည်း၊ ယံ ကမ္မကာရဏာ-
 အကြင်အလုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝေတနံ-ရိက္ခာကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊
 တံ ကမ္မံ-ထိုအလုပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဤ
 ယေန ဝါစသည်ဖြင့်၊ အမြဲရာထူးမရှိဘဲ ကံထရိုက်အလုပ်စသည် လုပ်သူများကို
 ပြသည်၊) ယော ဝါ-အကြင်သူသည်မူလည်း၊ ပဗ္ဗဇေတု-ရှင်ရဟန်းပြုလော၊
 ဣတိ-သို့၊ ရညာ-သည်၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ယခုအခါ
 ခွင့်ယူ၍ ရဟန်း ပြုသူမျိုးတည်း၊) တမ္မိ-ထိုသူကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတု ဝဋ္ဋတိ။

မတ္တာ သဒ္ဓါသည် ဤနေရာ၌ ဣဿရိယ စသော အတိုင်းအရှည်အနက်ကို ဟော၏၊
 သေဝတိ-မင်းကို မှီခို ဆည်းကပ်တတ်၏၊ ဣတိ သေဝကော။ [ယောဇနာ၌ကား
 တစ်မျိုးဖွင့်ထား၏။]

ရာဘောဇူ။ ။ ဘဋ္ဌ ဓာတ်သည် ပေါသန (မွေးမြူခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊
 (အ ပစ္စည်း) ဘဋ္ဌတိ-အရှင်သခင်ကို မွေးမြူ လုပ်ကျွေးတတ်၏၊ ဣတိ ဘဋ္ဌော၊
 ဘဋ္ဌိယတိ-အရှင်သည် မွေးမြူအပ်၏၊ ဣတိ ဘဋ္ဌော၊ “ခစားသူ”ဟူသော အနက်ကား
 ဝေါဟာရတ္ထတည်း၊ ရညော+ဘဋ္ဌော ရာဘောဇူ-မင်းခစား။

စောရဒိဝတ္ထုကထာ

၉၁။ စောရဝတ္ထုသု-စောရဝတ္ထုတို့၌၊ မနုဿာ ပဿိတွာတိ-ကား၊ ယေဟိ-အကြင်လူတို့သည်၊ ဂိဟိကာလေ-လူဝတ်ကြောင်၏အခါ၌၊ (လူဝတ်ကြောင်တုန်းက၊) ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော-မြင်အပ်ဖူးပြီ၊ ယေ စ-အကြင်လူတို့သည်လည်း၊ သော-ထိုအင်္ဂုလိမာလဆိုသူသည်၊ အယံ-ဤရဟန်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏(အထံမှ)၊ သုဏန္တိ-ကြားကြကုန်၏၊ တေ-ထိုမြင်ဖူး၊ ကြားဖူးသူတို့သည်၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ ဥဗ္ဗိဒ္ဓန္တိပိ-အချို့လည်း ကိုယ်အားဖြင့် ထိတ်ကြကုန်၏၊ ဥတ္တသန္တိပိ-အချို့လည်း စိတ်အားဖြင့် လန့်ကြကုန်၏၊ ပလာယန္တိပိ-အချို့လည်း ထွက်ပြေးကြကုန်၏၊ အညေနပိ-အရှင်အင်္ဂုလိမာလ ရှိရာလမ်းမှ အခြား လမ်းဖြင့်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကြကုန်၏၊ (တစ်နည်း) အညေနပိ ဂစ္ဆန္တိ-လမ်းလွဲ၍လည်း သွားကြကုန်၏၊ အညေနပိ-အရှင်အင်္ဂုလိမာလ ရှိရာဘက်မှ အခြားဘက်၌လည်း၊ မုခံ-မျက်နှာကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ (တစ်နည်း) အညေနပိ မုခံ ကရောန္တိ-မျက်နှာလွဲ၍လည်း နေကြကုန်၏၊ (ပြေးလည်း မပြေးသာ၊ လမ်းလွဲ၍လည်း မသွားသာသောကြောင့် မျက်နှာလွဲ၍ နေကြကုန်၏) ဒွါရမ္ပိ-တံခါးကိုလည်း၊ ထကေန္တိ-ပိတ်ထားကြကုန်၏၊ (အိမ်၌ နေသူတို့က တံခါးပိတ်ထားကြကုန်၏) ယေ ပန-အကြင်သူတို့သည်ကား၊ န ဇာနန္တိ-အရှင်အင်္ဂုလိမာလမှန်း မသိကြကုန်၊ တေသံ-ထိုသူတို့၏၊ ယရေသု-အိမ်တို့၌၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ လဘတိ-ရ၏။

န ဘိက္ခဝေတိ-ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဓမ္မဿာမိ-တရား၏အရှင် ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဝါ-တရားသဖြင့် ရဟန်းတို့၏အရှင် ဖြစ်တော်မူ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာယတိံ-နောင်အခါ၌၊ အကရဏတ္ထာယ-မပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့ကို၊ သိက္ခာပဒံ-ကို ပညပေန္တော-ပညတ်တော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ဧဝံ-သို့ န ဘိက္ခဝေ ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ [အရှင်အင်္ဂုလိမာလကို ရဟန်းပြုပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဘဂဝါ သယံ ဓမ္မဿာမိ”စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်၊ “ဓမ္မဿာမိ ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် နောင်အခါ၌ မပြုဖို့ရန် ပညတ်တော်မူသည်” ဟုလို။]

တတ္ထ-ထို န ဘိက္ခဝေ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ယော-အကြင်တောပုန်းဓားပြသည်၊) ဓဇံ-တံခွန်အလံကို၊ ဗန္တိတွာ ဝိယ-ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့၊ ဝိစရတိ-အထင်အရှားလှည့်လည်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုတောပုန်းဓားပြသည်၊) ဓဇေဗန္တော-ဓဇေဗန္တမည်၏၊ [“ဗန္တနံ ဗန္တော၊ ဓဇဿ ဗန္တော ယဿာတိ ဓဇေဗန္တော၊ ဓဇေဗန္တော ဝိယာတိ ဓဇေဗန္တော”ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ်ဆင့်၊ အလံကို ဖွဲ့ချည်ခြင်းရှိသူနှင့်တူသော သူပုန်၊ (အလံစိုက်ထားသကဲ့သို့ ထင်ရှားသော သူပုန်)] မူလဒေဝါဒယော ဝိယ-

မူလဒေဝအစရှိသော သူပုန်တို့ကဲ့သို့၊ လောကေ-လောက၌၊ ပါကဋ္ဌေ-ထင်ရှားသော သူပုန်တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထင်ရှားသော တောပုန်းဓားပြကို ရဟန်းပြု မပေးရဟု တားမြစ်တော်မူခြင်းကြောင့်၊) ယော-အကြင် တောပုန်းဓားပြသည်၊ ဂါမဃာတံ ဝါ-ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပန္နဒုဟနံ ဝါ-လမ်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-လမ်းသွားလမ်းလာကို လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ နဂရေ-မြို့၌၊ သန္တိစ္ဆေဒါဒိကမ္မံ ဝါ-အိမ်အစပ်ကို ဖောက်ဖြတ်ခြင်း အစရှိသော အမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အိမ်ဖောက်၍ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခိုးယူခြင်း အစရှိသောအမှုကို) ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ဝိစရတိ-လှည့်လည်၏၊ အသုကော နာမ-ထိုမည်သော တောပုန်းဓားပြသည်၊ ဣဒံ ဣဒံ-ဤအမှု ဤအမှုကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ သော-ထိုတောပုန်းဓားပြကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ရာဇပုတ္တော-မင်းသားသည်၊ (ဟုတွာ) ရန္တံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ပတ္တေန္တော-တောင့်တလျက်၊ ဂါမဃာတာဒိနိ-ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောတိ-၏၊ သော-ထိုသူပုန်မင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (ကသ္မာ-နည်း?!) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ရာဇာနော-မင်းတို့သည်၊ တသ္မိ-ထိုသူပုန်မင်းသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတေ-ရှင်ရဟန်းပြုလသော်၊ တုဿန္တိ-နှစ်သက်ကုန်၏၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုသူပုန်မင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော) ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ (ရာဇာနော-တို့သည်၊ တသ္မိ-ထိုမင်းသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတေ-လသော်)၊ သစေ န တုဿန္တိ-အကယ်၍ မနှစ်သက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ မဟာဇနေ-များစွာသော လူအပေါင်း၌၊ ပါကဋ္ဌေ-ထင်ရှားသော၊ စောရော-တောပုန်းဓားပြသည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ စောရကမ္မံ-တောပုန်းဓားပြ၏ အမှုကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ပဉ္စသီလာဒိနိ-ငါးပါးသီလ အစရှိသည်တို့ကို၊ သမာဒိယတိ-ဆောက်တည်၏၊ တံ-ထို တောပုန်းဓားပြကို၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ (သီလကို ဆောက်တည်နေပြီဟူ၍)၊ စေ ဇာနန္တိ-အကယ်၍ သိကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ယေ အဗ္ဗလဗုဇာဒိစောရကာ-အကြင် သရက်သီး၊ တောင်ပိန္နဲသီး အစရှိသည်ကို ခိုးတတ်သော သူခိုးကလေးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏)၊ သန္တိစ္ဆေဒါဒိစောရာ ဒေ-အိမ်အစပ်ကို ဖောက်ဖြတ်တတ်သူ အစရှိသော သူခိုးတို့သည်ပင်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍လည်း၊ အဒိဿမာနာ-မမြင်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-မထင်ရှားကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ထေယျံ-ခိုးသူ၏အမှုကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏၊ ပစ္ဆာပိ-နောက်၌လည်း၊ ဣမိနာ-ဤသူသည်၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော အမှုကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ န ပညာယန္တိ-မထင်ရှားကုန်၊ တေပိ-ထိုသူတို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

၉၂။ ကာရံ ဘိန္နိတွာတိ-ကား၊ အဒ္ဓုဗန္ဓနာဒိ-အချုပ်ထောင် အစရှိသည်ကို၊ ဘိန္နိတွာ-ဖောက်ဖျက်၍၊ (“ပဗ္ဗမိတော ဟောတိ” ခပ်)၊ [စာအုပ်များ၌ “အဋ္ဌုဗန္ဓနာဒိ” ဟု ရှိ၏။ နောက်၌ “အဒ္ဓုဗန္ဓနံ ဝါ” ဟု စ၍ ရှိသောကြောင့် “အဒ္ဓုဗန္ဓနာဒိ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။] အဘယူဝရာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယေ-အကြင် သူတို့သည်၊ ဘယေန-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ (ကြောက်လို့)၊ ဥပရမန္တိ-ရှောင်ကြဉ် ဆုတ်နစ်ကြကုန်၏။ [ဥပရမန္တိတိ ဝိရမန္တိ နိဝတ္တန္တိ-ငိုကာ] ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-ထိုသူတို့သည်)၊ ဘယူဝရာ-ဘယူဝရတို့ မည်၏။ ပန-ဆက်၊ ဧတေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ လဒ္ဓါဘယတ္တာ-ရအပ်ပြီးသော ဘေးမဲ့ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ဘေးမဲ့ရထားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘယူဝရာ-ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရှောင်ကြဉ်ရသူတို့သည်၊ န-မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဘယူဝရာ-တို့မည်၏။ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ အဘယူဝရာဟူသော ပါဠိ၌၊ ပကာရဿ-ပ အကွရာ၏။ ဝကာရော-ဝ အကွရာကို၊ ကတော-ပြုအပ် ပြီ၊ ဣဓိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

န ဘိက္ခဝေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဗန္ဓနာဂါရံ-ဖွဲ့ နောင်ရာအိမ်ကို၊ ဝါ-နောင်အိမ်ကို၊ ဝါ-အချုပ်ထောင်ကို၊ ကာရာ-ကာရာဟူ၍၊ ပုစ္ဆတိ-၏။ [အဘိဓာန်၌ “ကာရာတု ဗန္ဓနာဂါရံ” ဟု ဣတ္ထိလိင် ကာရာ သဒ္ဓါသာ ရှိ၏။ ကရဓာတ် ဣပစ္စည်း၊ ကိနောတိ ဟိသတိတိ ကာရာ၊ အချုပ်ခံရသူကို ညဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် အချုပ်ထောင်ကို “ကာရာ” ဟု ခေါ်သည်။] ပန-ဆက်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဒ္ဓုဗန္ဓနံ ဝါ-ဖွဲ့ နောင်ကြောင်းဖြစ်သော အချုပ်ထောင် သည်မူလည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်စေ၊ သင်္ခလိကဗန္ဓနံ-ဖွဲ့ ချည်ကြောင်းဖြစ်သော သံကြိုး သံကွင်းသည်မူလည်း၊ ဝါ-သံကြိုးသံကွင်း အနှောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ရဇ္ဇုဗန္ဓနံ ဝါ-ဖွဲ့ ချည်ကြောင်းဖြစ်သော ကြိုးသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကြိုးအနှောင် အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဂါမဗန္ဓနံ ဝါ-ဖွဲ့ ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ရွာသည် မူလည်း၊ ဝါ-ရွာ အနှောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ [ယခုခေတ်၌ ထိုရွာမှ မသွားရအောင် အကျယ်ချုပ်ခြင်းမျိုးတည်း၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

အဘယူဝရာ။ ။ “ဘယ+ဥဝရ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ “ဥဝရ” ၌ ဥပရှေးရှိသော ရမုဓာတ်၊ ကိပ္ပစ္စည်း၊ ဓာတွန်ကို ချေ/ပကို ဝပြု၍ “ဥဝရ” ဟု ဖြစ်၏။ “ဥပရမန္တိတိ ဥဝရာ၊ ဘယေန ဥဝရာ ဘယူဝရာ” ဟု ပြု၊ “ဘယေန” ၌ နာဝိဘတ်ကို ပဉ္စမိအနက်၌ သက်စေ၍ “ဘယတော” ဟု ယောဇနာဖွင့်၏။ သို့သော် “ဘယေန” ၌ “ဘယ” အရ ကြောက်စရာအာရုံ ဘေးကို မယူဘဲ ကြောက်တတ်သော အာရမဏိကစိတ်ကို ယူလျှင် နာဝိဘတ်ကို ဟိတ်အနက်၌ သက်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဘယေန-ကြောက်ခြင်းကြောင့်” ဟု အနက်ပေးလိုက်သည်။ ထို့နောက် “န+ဘယူဝရာ အဘယူဝရာ” ဟု သမာသံပြု၊ “ဘေးမဲ့ရပြီး ဖြစ်ရကား ကြောက်၍ ရှောင်ကြဉ်စရာမလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ” ဟုလို။

နိဂမဗန္ဓနံ ဝါ-ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော နိဂုံးသည်မူလည်း၊ ဝါ-နိဂုံးအနှောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ နဂရဗန္ဓနံ ဝါ-ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော မြို့သည်မူလည်း၊ ဝါ-မြို့အနှောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ပုရိသဂုတ္တိ ဝါ-ယောက်ျားတို့၏ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်မူလည်း၊ (ယခုအခါ ရဲသား၊စစ်သားတို့ စောင့်ခြင်းမျိုးတည်း၊) ဟောတု၊ ဇနပဒဗန္ဓနံ ဝါ-ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ဇနပုဒ်သည်မူလည်း၊ ဝါ-ဇနပုဒ်အနှောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ (ဟောတု) ဒီပဗန္ဓနံ ဝါ-ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ကျွန်းသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကျွန်းအနှောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)။

ယော-အကြင်သူသည်၊ ဧတေသု-ဤအနှောင်အဖွဲ့တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဗန္ဓနံ-အနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ ဝါ-ဖောက်ဖျက်၍သော်လည်းကောင်း၊ (ထောင်ကိုဖောက်၍သော်လည်းကောင်း၊) ဆိန္ဒိတွာ ဝါ-ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ (သံခြေကျင်းကို ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊) မုဉ္ဇိတွာ ဝါ-ဖြေ၍သော်လည်းကောင်း၊ (ကြိုးကို ဖြေ၍သော်လည်းကောင်း၊) ဝိဝရိတွာ ဝါ-ဖွင့်၍သော်လည်းကောင်း၊ (ထောင်တံခါးကို ဖွင့်၍သော်လည်းကောင်း၊) အပဿမာနာနံ ဝါ-စောင့်ရှောက်သော ယောက်ျားတို့ မမြင်ကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ “ပဿမာနာနံ ဝါ အပဿမာနာနံ ဝါ”ဟု ရှိ၏၊ မြင်စဉ်ပြေးလျှင် ပစ်သတ်လိမ့်မည်ဖြစ်သောကြောင့် “အပဿမာနာနံ”တစ်ခုသာ ပါသင့်သည်၊] ပလာယတိ-ထွက်ပြေး၏၊ သော-ထို ထွက်ပြေးသူသည်၊ ကာရဘောဒကောတိ-ဟူ၍၊ သရံ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ [မှချအားဖြင့် ထောင်ကိုဖောက်ဖျက်၍ ပြေးသူကိုသာ “ကာရဘောဒက”ဟု ခေါ်နိုင်သော်လည်း ဖြတ်၍ဖြေ၍ ဖွင့်၍ပြေးသူ၊ မမြင်စဉ် ပြေးသူများကိုလည်း သဒိသူပစာရအားဖြင့် “ကာရဘောဒက”ဟု ခေါ်နိုင်သည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဤဒိသော-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ကာရဘောဒကော-နှောင်အိမ်ကို ဖောက်ဖျက်တတ်သော၊ စောရော-ခိုးသူကို၊ ဒီပဗန္ဓနံ-ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ကျွန်းကို၊ ဝါ-ကျွန်းအနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖောက်ဖျက်၍၊ ဒီပန္နရံ-တစ်ပါးသောကျွန်းသို့၊ ဂတော-ရောက်သည်၊ (သမာနော)ဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ စောရော-ခိုးသူသည်၊ န-မဟုတ်၊ ကေဝလံ-ခိုးခြင်းမဖက် သက်သက်၊ ဟတ္ထကမ္မံ-လက်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုကို၊ အကရောန္တော-မပြုသည်၊(ဟုတွာ) ဧဝံ-ဤသို့၊ ချုပ်နှောင်၍ထားလသော်၊ နော-ငါတို့၏ (အလုပ်ကို)၊ အပလာယန္တော-မပြေးဘဲ၊ ကရိဿတိ-ပြုလုပ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ရာဇေယုတ္တာဒိဟိ-မင်း၏အလုပ်ကိစ္စ၌ အားထုတ်သူ အစရှိသူတို့သည်၊ ဝါ-မင်းမူထမ်း စသူတို့သည်၊ ဗဒ္ဒေါ-နှောင်ဖွဲ့အပ်ပြီ၊ သော-ထိုသူကို၊ ကာရံ-နှောင်အိမ်ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖောက်ဖျက်၍၊ ပလာတော-ပြေးသည်၊ (သမာနော) ဝိ-သော်လည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ယော-အကြင် သူသည်၊

ဂါမနိဂမပဋနာဒိနိ-ရွာဆိပ်ကမ်း၊ နိဂုံးဆိပ်ကမ်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကေဏိယာ-ဝယ်ယူကြောင်းဖြစ်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့်၊ ဝါ-အခွန်ဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ တံ-ထိုအခွန်ကို၊ အသမ္မာဒေန္တော-မပြီးစေနိုင်သည်၊ (ကျေအောင် မပေးနိုင်သည်၊) (ဟုတွာ) ဗန္ဓနာဂါရ-နှောင်အိမ်သို့၊ ပဝေသီတော-သွင်းထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုသူ့ကို၊ ပလာယိတွာ-ပြေး၍၊ အာဂတော-လာသည်၊ (သမာနော-သော်၊) န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ [အစိုးရ၏ဘဏ္ဍာကို ကျေအောင်မဆပ်နိုင်သောသူ ဖြစ်သောကြောင့် ရှင်ပြုမလေးထိုက်၊] ယောပိ-အကြင်သူသည်လည်း၊ ကသိကမ္မာဒိဟိ-လယ်ထွန်မှု အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဓန-ဥစ္စာကို၊ သမ္မာဒေတွာ-ပြီးစေ၍၊ ဇီဝန္တော-အသက်မွေးပါလျက်၊ ဣမိနာ-ဤသူသည်၊ နိဓာနံ-ရွှေအိုးကို၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ပေသုညံ-ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်းကို၊ ဥပသံဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ (ဘုရင့်ထံသို့ ကုန်းတိုက်ခြင်းအမှုကို ဆောင်၍၊) ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဗန္ဓာပိတော-နှောင်ဖွဲ့စေအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထို သူ့ကို၊ တတ္ထေဝ-ထိုနှောင်ဖွဲ့အပ်ရာ အရပ်၌သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပလာယိတွာ-ပြေး၍၊ ဂတံ ပန-သွားသူကိုကား၊ ဂတဋ္ဌာနေ-ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၉၃။ န ဘိက္ခဝေ လိခိတကောတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ လိခိတကော နာမ-လိခိတက မည်သူသည်၊ ကေဝလံ-ထွက်ပြေးခြင်း စသည်မဖက် သက်သက်၊ ယတ္ထ ပဿတိ၊ တတ္ထ ဟန္တဗ္ဗောတိ-တွေ့ရာအရပ်၌ သတ်ထိုက်၏ဟူ၍၊ (လိခိတောဝ-ရေးသားအပ်သူသည်သာ၊) န-မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ-စင်စစ်ကား၊ ယော ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ စောရိကံ ဝါ-ခိုးသူ၏ အမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညံ-ခိုးမှုမှတစ်ပါးသော၊ ဂရံ-ကြီးလေးသော၊ ရာဇာပရာဓံ ဝါ-မင်း၏ အပြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပလာတော-ထွက်ပြေးပြီ၊ ရာဇာ စ-သည်လည်း၊ နံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဏ္ဍေ ဝါ-ကြော်ငြာစာရွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပေါတ္ထကေ ဝါ-လူဆိုးစာရင်းစာအုပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထနာမော-ဤအမည်ရှိသူကို၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ တတ္ထ-ထိုတွေ့ရာအရပ်၌၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်းယူ၍၊ မာရေတဗ္ဗော-သတ်ထိုက်၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (ယတ္ထ-၌၊ ဒိဿတိ-၏၊ တတ္ထ-၌၊ ဂဟေတွာ-၍၊) အဿ-ထိုသူ၏၊ ဟတ္ထပါဒါနိ-လက်ခြေတို့ကို၊ ဆိန္နိတဗ္ဗာနိ-ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧတ္တကံ နာမ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည် မည်သော၊

ကေဏိယာ။ ။ သက္ကတ၌ ကြိဓာတ်ဟု ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ နငယ်ကို ဣကြီး ပြန်၍ “ကေဏိယာ”ဟု ရှိရသည်၊ “ကိယတေ ဧတာယာတိ ကေဏိ” ဆိပ်ကမ်းစသည်ကို ဝယ်ကြောင်းဖြစ်သော အခွန်အတုတ်၊ ယခုခခါ လေလံဆွဲခြင်းမျိုးကို “ကေဏိယာ ဂဟေတွာ”ဟု ဆိုသည်၊ [ကေဏိယာတိ ရညော ဒါတဗ္ဗံအာယေန-မင်းအားပေးထိုက်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့်၊-ယောဇနာ။]

ဒဏ္ဍံ-ဒဏ်ကို၊ အာဟရပေတဗ္ဗော-ဆောင်စေထိုက်၏။ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ လိခါပေတိ-ရေးထားစေ၏။ အယံ-ဤသူသည်။ လိခိတကော နာမ-မည်၏။ [လိခိယိတ္တာတိ လိခိတံ၊ လိခိတံ ယဿ အတ္ထိတိ လိခိတော၊ လိခိတောယေဝ လိခိတကော၊] သော-ထိုသူ့ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၉၄။ ကသာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မောတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယော-အကြင်သူ့ကို၊ ဝစနပေသနာဒီနိ-ပြောဆိုအပ်သောစကား စေခိုင်းကြောင်းအမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ အကရောန္တော-မပြုသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊) ဟညတိ-ညှဉ်းဆဲအပ်၏။ သော-ထိုသူသည်၊ (စကား နားမထောင်ခြင်း၊ စေခိုင်းအပ်သည်ကို မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ညှဉ်းဆဲအပ်သူသည်၊) ကတဒဏ္ဍကမ္မော-ကတဒဏ္ဍကမ္မ မည်သည်၊ န-မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ယော-အကြင်သူ့ကို၊ ကေဏိယာ ဝါ-ဝယ်ယူကြောင်းဖြစ်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညထာ ဝါ-အခွန်အတုတ်မှတစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိ-တုတ်စုံတစ်ခုကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ ခါဒိတွာ-ခဲစားပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဒါတု-ပေးခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ) အယမေဝ-ဤကြိမ်ဒဏ် ခတ်ခြင်းသည်ပင်၊ တေ-သင်၏အပေါ်၌၊ ဒဏ္ဍော-ဒဏ်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောဆို၍၊ ကသာဟိ-ကြိမ်တို့ဖြင့်၊ ဟညတိ-ညှဉ်းဆဲ၏။ အယံ-ဤသူသည်၊ ကသာဟတော-ကြိမ်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မော-ပြုအပ်ပြီးသော ဒဏ်အမှုရှိသူတည်း၊ [“ဟညတိတိ ဟတော၊ ကသာဟိ ဟတော ကသာဟတော” အဋ္ဌကထာ၌ တံ ကာလာပေက္ခဝတ္တမာန်အားဖြင့်“ဟညတိ” ဟု ရှိသော်လည်း ရဟန်းပြုသည့်အချိန် ရောက်သောအခါ “ဟညတိ”မဟုတ်၊ “ဟညိတ္ထ” ဖြစ်နေပြီ၊ “ကတံ ဒဏ္ဍကမ္မံ ယဿာတိ ကတဒဏ္ဍကမ္မော”ဟု ပြု၊ “ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌”ဟု ပေး။]

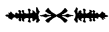
သော စ-ထိုသူသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ကသာဟိ ဝါ-ကြိမ်တို့ဖြင့်မူလည်း၊ ဟတော-ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အဒ္ဓဒဏ္ဍကာဒီနံ-(လေးတောင် ထက်ဝက်) နှစ်တောင်ရှိသော တုတ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရေန ဝါ-တစ်မျိုးမျိုး သော တုတ်ဖြင့်မူလည်း၊ ဟတော-သည်၊ ဟောတု-စေ၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အလ္လဝဏော-စိုစွပ်သော အနာရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာဝ-ထို စိုသောအနာ ရှိသေးသမျှ၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဝဏော-အနာတို့ကို၊ ပါကတိကေ-ပင်ကိုသဘောရှိသည်တို့ကို၊ (အနာပျောက်သည်တို့ကို)၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဝါ-ပြုပြီး မှ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ဇာဏူဟိ ဝါ-ဒူးပုဆစ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပရေဟိ ဝါ-တတောင်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နာဠိကေရပါသာဏာဒီဟိ ဝါ-အုန်းခွက်၊ကျောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဃာတေတွာ-ညှဉ်းဆဲ ၍၊ မုတ္တော-လွတ်အပ်သည်၊ သုစေ ဟောတိ-အံ့၊ အဿ-ထိုသူ၏၊ သရိရေ စ-

ကိုယ်၌လည်း၊ ဂဏ္ဍိဂဏ္ဍိယော-အဖု အဖုတို့သည်၊ (ဒူးဖြင့်တိုက်၊ တတောင်ဖြင့် ထောင်း၊ အုန်းခွံဖြင့် ခေါင်းကိုခြစ်၊ ကျောက်ခဲဖြင့်ထုခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အဖု အဖုတို့သည်၊) (သစေ) ပညာယန္တိ-အကယ်၍ ထင်ရှားကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဖာသုကံ-ချမ်းသာသည်ကို၊ ကတွာ ဧဝ-ပြုပြီး၍၍သာလျှင်၊ ဂဏ္ဍိသု-အဖုတို့သည်၊ သန္နိသိန္နာသု-ငြိမ်သက်စွာ တည်နေကုန်လသော်၊ (အဖု ပျောက်ကုန်လသော်၊) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၉၅။ လက္ခဏာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မောတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မဘာဝေါ- ကတဒဏ္ဍကမ္မ၏အဖြစ်ကို၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိဗ္ဗော၊ ပန- ဆက်၊ (တစ်နည်း၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မမှတစ်ပါး လက္ခဏာဟတကား၊) ယဿ- အကြင်သူ၏၊ နလာဋေ ဝါ-နဖူး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဦရအာဒီသု ဝါ-ပေါင် အစရှိသောအရပ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထေန-ပူသော၊ လောဟေန-သံဖြင့်၊ လက္ခဏံ-အမှတ်အသားသည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဟတံ-ခတ်နှိပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သော-ထိုနှိပ်စက်အပ်သူသည်၊ ဘုဇိသော-မိမိလက်ကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို စေအပ်စေနိုင်သူသည်၊ ဝါ-ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သူသည်၊ (ချုပ်နှောင် ဖမ်းဆီးထား ခြင်းမှ လွတ်လာသူသည်) သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယာဝ-လောက်၊ အလ္လဝဏော-စိုသော အနာရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာဝ-ထို အနာစိုနေသေးသံမျှ၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်။

အဿ-ထိုသူ၏၊ ဝဏာ-အနာတို့သည်၊ ရုဏှာ-အသားနု တက်ကုန်သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေကုန်ဦးတော့၊ ဆဝိယာ-အရေနှင့်၊ သမာ-ညီညွတ်ကုန်သော၊ ပရိစ္ဆေဒါ-အပိုင်းအခြားတို့သည်၊ (သစေပိ ဟောန္တိ- ကုန်ဦးတော့၊) ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ လက္ခဏံ-အမှတ်အသားသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားသေးအံ့၊ တိမဏ္ဍလဝတ္ထဿ-အဝန်းသုံးပါး ညီညွတ်စွာ ဝတ်အပ်သော အဝတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေ-အပေါ်ခြုံကို၊ ကတေ- ပြုအပ်သော်၊ (လက္ခဏံ-အမှတ်အသားသည်၊) ပဋိစ္စန္ဒောကာသေ-ဖုံးလွှမ်းအပ် သော အရပ်၌၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတု ဝဋ္ဋတိ၊ (လက္ခဏံ) အပဋိစ္စန္ဒောကာသော-မဖုံးလွှမ်းအပ်သော အရပ်၌၊ စေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ ပဗ္ဗာဇေတု) န ဝဋ္ဋတိ။

လက္ခဏံ ပညာယတိ။ ။ အချို့စာအုပ်၌ “လက္ခဏံ န ပညာယတိ” ဟု တွေ့ရ၏။ “သစေပိ” စသော ရှေ့စကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ “တိမဏ္ဍလဝတ္ထဿ” စသော နောက်စကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း “လက္ခဏံ ပန ပညာယတိ-အမှတ်အသားကား၊ ထင်ရှားနေသေး၏” ဟူသော စကားသာ သင့်ပါသည်။

ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာ

၉၆။ န ဘိက္ခဝေ ဣဏာယိကောတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဣဏာယိကော နာမ-ဣဏာယိကမည်သည်ကား၊ ယဿ-အကြင်သူ၏၊ ပိတိပိတာမုဟေဟိ-အဘ၊အဘိုးတို့သည်၊ ဣဏံ-ကြွေးမြီသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သော) ဝါ-ထိုမိဘ ဘိုးဘွားတို့ ယူအပ်သော ကြွေးရှိသူသည် လည်းကောင်း၊ (ယေန-အကြင်သူသည်၊) ယယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဣဏံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (သော)ဝါ-ထိုကိုယ်တိုင် ကြွေးယူထားသူသည်လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင်သူ ကို၊ အာထပေတွာ-အပ်နှံထား၍၊ (ခိုင်စေဖို့ရန် အပ်နှံထား၍၊) မာတာပိတူဟိ-အမိအဘတို့သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (သော)ဝါ-ထိုအပ်နှံခံရသူသည်လည်းကောင်း၊ တံ ဣဏံ-ထိုကြွေးမြီကို၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့အား၊ ဓာရေတိ-ဆောင်နှင်းရ၏၊ (ဆပ်ပေးရ၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဣဏာယိကော-က မည်၏။

ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်သူကို၊ အညေ-မိဘတို့မှ အခြားကုန်သော၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ အာထပေတွာ-၍၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာကို၊ ဂဏှန္တိ-ယူကြကုန်၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ ဣဏာယိကော-ဣဏာယိကသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ(ယသွာ)-ကြောင့်၊ တေ-ထိုဆွေမျိုးတို့သည်၊ တံ-ထိုသူကို၊ အာထပေတုံ-အပ်နှံထားခြင်းငှာ၊ န ဣဿရာ-အစိုးမရကုန်၊ (မစိုးမပိုင်ကုန်၊) တသွာ-ကြောင့်၊ သော-သည်၊ ဣဏာယိကော-သည်၊ န-မဟုတ်၊ တသွာ-ထိုကြောင့်၊ (ဆွေမျိုးတို့ အပ်နှံထားအပ်သော ထိုသူ၏ ဣဏာယိက မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ-ထိုသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတရံ-ဆွေမျိုးတို့ အပ်နှံထားအပ်သူမှ တစ်ပါးသော မိဘတို့ အပ်နှံထားအပ်သူကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ) န ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုသူ၏၊ ဉာတိသာလောဟိတာ-ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ဒဿာမ-ပေးလိုက်ပါကုန်အံ့၊ (ကြွေးကို ဆပ်လိုက်ပါကုန်အံ့၊) နံ-ထိုသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေထေ-ရှင်ဖြစ်စေကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဣဏံ-ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ (ဆွေမျိုးသားချင်းဟူသော မိမိ၏၊)

ဣဏာယိကော။ ။ သူတစ်ပါးတို့ကို ဆပ်ပေးရမည်ကြွေးကို “ဣဏ” ဟုခေါ်၏။ “ဓာရေတိ” ကို ကြည့်၍ “ဣဏံ+ဓာရေတိတိ ဣဏာယိကော” ဟုပြု၊ ဓာရေတိအနက်၌ အာယိကပစ္စည်းသက်၊ ဓရဓာတ်က သမ္ပဒါန်ကို ငဲ့သောကြောင့် “ပရေသံ” ဟု ဆိုသည်။ [“ဣဏံ ဂဏှာတိတိ ဣဏာယိကော” ဟုလည်း ပြုကြ၏။ သို့သော် မိဘတို့ယူထားသော အခါ၊ မိဘတို့ အပ်နှံထားသောအခါ သူ့ကိုယ်တိုင် “ဂဏှာတိ” ၏ ကတ္တာမဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ထို ဝစနတ္ထကို စဉ်းစားပါ။] “အာထပေတွာ” ၌ “အာ” သဒ္ဒါကြောင့် ရိုးရိုးထားခြင်းမဟုတ်၊ အပ်နှံထားခြင်းဟု မှတ်ပါ။ ယောဇနာ၌ကား အာ အက္ခရာသည် “ပေသန အနက်ဟော” ဟု ဆို၏။

ဘာရ်-တာဝန်ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-အကယ်၍ ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-ဤသို့ ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊) အညော-ဉာတိသာလောဟိတမှ အခြားသော၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ အာစာရသမ္ပတ္တိ-အကျင့်၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ နံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ အဟံ-သည်၊ ဣဏံ-ကို၊ ဒဿန္တိ-ပေးလိုက်ပါအံ့၊ (ဆပ်လိုက်ပါအံ့၊) ဣတိ-သို့၊ (သစေ)ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-ဤသို့လျှောက်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ- အပ်၏။

တေသု-ထိုသူတို့သည်၊ (ဉာတိသာလောဟိတ၊ သို့မဟုတ် အခြားသူတို့သည်၊) အသတိ-မရှိကုန်လသော်၊ ဘိက္ခုနာ-ရှင်ပြုပေးမည့် ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းသည်၊ တထာရူပဿ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ (သဒ္ဓါတရားလည်းရှိ၊ ကြွေးဆပ်နိုင်လောက် အောင် ပစ္စည်းလည်းရှိသော) ဥပဋ္ဌာကဿာပိ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာအားသော် လည်း၊ အာရောစေတဗ္ဗံ-ပြောပြရာ၏၊ (ကိ-နည်း?)၊ သဟေတုကော-မဂ်ဖိုလ်ရရှိရန် အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သတ္တော-သတ္တဝါတည်း၊ ဣဏပလိဗောဓေန- ကြွေးမြီ၏ နှောင့်ယှက်ခြင်းကြောင့်၊ န ပဗ္ဗဇေတိ-ရှင်ရဟန်း မပြုနိုင်ရှာ၊ ဣတိ- သို့၊ (အာရောစေတဗ္ဗံ-၏) သော-ထိုအလုပ်အကျွေး ဒါယကာသည်၊ သစေ ပဋိပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ကျင့်အံ့၊ (ကြွေးဆပ်ဖို့ရန် တာဝန်ယူအံ့၊ ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အတ္တဇော-မိမိ၏ (ရှင်ပြုပေးလိုသော ဆရာမှာ)၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကပ္ပိယဘဏ္ဍာသည်၊ သစေပိ အတ္ထိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိအံ့၊ (သပိတ် သင်္ကန်းစသည်ဖြစ်စေ၊ နဝကမ္မ အတွက် ကပ္ပိယထံ အပ်နှံထားသော ငွေဖြစ်စေ ရှိအံ့)၊ ဧတံ-ဤကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို၊ ဒဿာမိ-ကြွေးရှင်တို့အား ဆပ်ပေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ [“အရည်အချင်းရှိသော ရှင်လောင်းအတွက် ဆရာကိုယ်တိုင် ကြွေးဆပ်၍ ရှင်ပြုပေး ရမည်”ဟုလို။]

ပန-သို့မဟုတ်၊ ဉာတကာဒယော-ဆွေမျိုး အစရှိသူတို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် သာလောဟိတ ဥပဋ္ဌာကတို့ကို ယူ)၊ သစေ နေဝ ပဋိပဇ္ဇန္တိ-အကယ်၍ မကျင့်ကြ ကုန်အံ့၊ (ကြွေးမဆပ်ကုန်အံ့)၊ အတ္တဇော-မိမိ၏၊ ဝါ-မိမိမှာ၊ ဓနံ-အပ်စပ်သော ဥစ္စာသည်၊ သစေ နတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတွာ-ရှင်ဖြစ်စေ ပြီး၍၊ (ရှင်ပြုပေးပြီးမှ)၊ ဘိက္ခုယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ (ကြွေးဆပ်ဖို့ရန် ထိုထိုအိမ်မှ အနည်းငယ်စီရအပ်သော ပစ္စည်းကို ဆွမ်းရပ်သလို ခံယူ၍ သို့မဟုတ် ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ လူတို့က မေးသောအခါ အကြောင်းကို ပြောပြ၍)၊ မောစေဿာမိ-လွတ်စေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ သစေ ပဗ္ဗာဇေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ [“န ဘိက္ခုဓေ ဣဏာယိကော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အပတ္တိ ဒုက္ကဋ်ဿ”ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တော်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်-ဟုလို။]

ပလာတောပိ-ထွက်ပြေးသော သာမဏေကိုလည်း၊ (ရှင်ပြုပြီး၍ ထွက်ပြေးသော သာမဏေကိုလည်း၊) အာနေတွာ-ဆောင်၍၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ (ကြွေးရှင်တို့အား ပေးထိုက်၏၊) (အာနေတွာ-၍) နော စေ ဒေတိ-အကယ်၍ မပေးအံ့၊ (စဝံသတိ) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ဣဏံ-ကြွေးမြီသည်၊ ဂီဝါ-အစားထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ အဇာနိတွာ-ကြွေးရှိရိုးမှန်း မသိမူ၍၊ ပဗ္ဗာဇယတော-ရှင်ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်မသင့်ပါသော်လည်း၊ ပဿန္တေန-တွေ့မြင်အပ်သော ဆရာသည်၊ (ရှင်ဖြစ်ပြီးနောက် ထွက်ပြေးနေသည်ကို ပြန်၍တွေ့သော ဆရာသည်၊) အာနေတွာ-၍၊ ဣဏာသာမိကာနံ-ကြွေးရှင်တို့အား၊ ဒသေတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊ အပဿန္တဿ-မတွေ့သော ဆရာ၏၊ ဂီဝါ-သည်၊ န ဟောတိ၊ [နဂိုက ကြွေးရှိသူမှန်း မသိဘဲ ရှင်ပြုပေးသောကြောင့် ထွက်ပြေးသောအခါ မတွေ့လျှင် ဘဏ္ဍာစား မထိုက်ပါ-ဟူလို။]

ဣဏာယိကော-ကြွေးယူသူသည်၊ အညံ-မိမိနေရာအရပ်မှ တစ်ပါးသော၊ ဒေသံ-အရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ပုစ္ဆိယမာနော-ကြွေးရှိသလားဟု မေးအပ်ပါသော်လည်း၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်အား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာကို၊ န ဓာရေတိ-ဆောင်မထားရပါ၊ ဝါ-ဆပ်စရာ မရှိပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ သစေ၊ ပဗ္ဗဇေတိ-အကယ်၍ ရှင်ရဟန်းပြုအံ့၊ ဣဏာသာမိကော စ-သည်လည်း၊ တံ-ထိုကြွေးယူသူကို၊ ပရိယေသန္တော-ရှာမှီးစဉ်၊ တတ္ထ-ထိုရှင်ရဟန်းပြုရာအရပ်သို့၊ (သစေ) ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ ရောက်သွားအံ့၊ ဒဟရော-ရဟန်းငယ်သည်၊ တံ-ထိုကြွေးရှင်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ (သစေ) ပလာယတိ-အကယ်၍ ထွက်ပြေးအံ့၊ သော စ-ထိုကြွေးရှင်သည်လည်း၊ ထေရံ-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်ကို၊ ဥပသကံမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ကေန-အဘယ်ရဟန်းသည်၊ အယံ-ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇိတော-ရှင်ဖြစ်စေအပ်ပါသနည်း?၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးအပ်ပါသနည်း?၊ မမ-၏၊ ဧတ္တကံ နာမ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်မည်သော၊ ဓနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပလာတော-ထွက်ပြေးသူပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ) ဝဒတိ-အယ်၍ လျှောက်အံ့(စဝံသတိ) ထေရေန-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ (ကိ) ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ မယာ-သည်၊ အဏဏော အဟန္တိ-တပည့်တော်မှာ ကြွေးမရှိပါဟူ၍၊ ဝဒန္တော-လျှောက်သည်၊ (ဟုတွာ) ပဗ္ဗာဇိတော-ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပြီ၊ ဒါနိ-ယခု အခါ၌၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောမိ-ပြုရတော့အံ့နည်း?၊ (တစ်နည်း၊ ကိ ကရောမိ-ဘာတတ်နိုင်တော့အံ့နည်း?၊) မေ-၏၊ ပတ္တစိဝရမတ္တံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းမျှကို၊ ပဿ-ကြည့်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ-၏) အယံ-ဤသို့ ပြောခြင်းသည်၊ တတ္ထ-ထို ကြွေးရှိသူကို ရှင်ပြုပေးမိရာ၌၊ သာမိစိ-လောကုတ္တရာအားလျော်သော ကျင့်ဝတ်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ပလာတေ-ထွက်ပြေးလှသော်၊ ဂီဝါ-သည်၊ န ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ နံ-ထိုကြွေးရှိသူကို၊ သမ္မုခါဝ-မျက်မှောက်၌ပင်၊ ဒိသွာ-တွေ့မြင်၍၊ (ကြွေးရှင်က တွေ့မြင်၍) အယံ-ဤသာမဏေသည်၊ ဝါ-ဤရဟန်းသည်၊ မမ-၏၊ ဣဏာယိကော-ကြွေးရှိသူပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) တဝ-သင်၏၊ ဣဏာယိကံ-ကြွေးရှိသူကို၊ တွမေဝ-သင်ကိုယ်တိုင်သာ၊ ဇာနာဟိ-သိလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ ပြောဆိုပြန်ပါသော်လည်း၊ ဂီဝါ-သည်၊ န ဟောတိ၊ သော-ထိုကြွေးရှင်သည်၊ (“ဝဒတိ”၌ စပ်၊) အယံ-ဤသူသည်၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးပါပြီ၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿတိ-သွားနိုင်ပါတော့လတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သစေပိ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ထေရေန-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်၊ တွံ-ယေဝ-သာ၊ ဇာနာဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ ပြောဆိုပြန်ပါသော်လည်း၊ အဿ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်၏၊ ပလာတေ-တပည့်၏ ထွက်ပြေးခြင်းကြောင့်၊ ဂီဝါ-သည်၊ န ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ထေရော-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်၊ (“ဝဒတိ”၌ စပ်၊) ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အယံ-ဤသာမဏေသည်၊ ဝါ-ဤရဟန်းသည်၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿတိ-သွားလတ္တံ့နည်း၊ ဣဓေဝ-ဤအရပ်၌သာ၊ အစ္ဆတု-နေပါစေတော့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်က ပြောအံ့၊) သော-ထိုတပည့်သည်၊ စေ ပလာယတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဂီဝါ ဟောတိ၊ သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ဝါ-ထိုရဟန်းသည်၊ သဟေတုကသတ္တော-မဂ်ဖိုလ်ရဖို့ရန် အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါသည်၊ ဝါ-ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါသည်၊ ဝတ္တသမ္ပန္နော-ကျင့်ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသူသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ထေရေန-သည်၊ အယံ-ဤသာမဏေသည်၊ ဝါ-ဤရဟန်းသည်၊ ဤဒိသော-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သူတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-၏၊ ဣဏာသာမိကော-သည်၊ သာဓူတိ-ကောင်းပါပြီဟူ၍၊ စေ ဝိသဇ္ဇေတိ-အကယ်၍ စွန့်လွှတ်အံ့၊ (ကြွေးများကို မတောင်းသောအားဖြင့် စွန့်လွှတ်အံ့) ဣစ္စေတံ-ဤသို့ စွန့်လွှတ်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဥပဗျုပနံ-ထက်ဝက် ထက်ဝက်ကို၊ ဝါ-နည်းနည်း နည်းနည်းကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒါတဗ္ဗံ၊ [ဥပဗျုပနန္တိ ထောက် ထောက်-ငိုကာ။]

အပရေန သမယေန-နောက်အခါ၌၊ (ရှင် ရဟန်းပြုပေးပြီးသည်မှနောက်၌) အတိအာရာဓကော-ကျင့်ဝတ်ကို အလွန်ပြီးစေတတ်သူသည်၊ (အလွန် ဝတ်ကျေသူသည်) ဟောတိ-အံ့၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ (နည်းနည်းမက အကုန်လုံးပေးပါကုန်) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးထိုက်သည်သာ၊ [ဥပဇ္ဈာယ်က “မပေးတော့”ဟု ဝန်ခံကွပ်ပြုလျှင် ဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုးလိုက်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ဒါတဗ္ဗမေဝ”ဟု ဧဝဖြင့် ဆိုသည်။-ဝိမတိ၊] ပန-ဆက်၊ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒိသု-ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း၊ အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း

အစရှိသည်တို့၌၊ ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သည်၊ ဗဟူပကာရော-များသောကျေးဇူး ရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဘိက္ခုနံ-ရဟန်းအားလုံးတို့၏၊ ဘိက္ခာစာရ ဝတ္ထေန-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ပရိယေသိတွာပိ-ရှာမှီးပြီး၍ လည်း၊ ဣဏံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [သာမဏေက သို့မဟုတ် ရဟန်းကလေးက စာတော်လှ၍ သံဃာအား ကျေးဇူးများလျှင် ရဟန်း အားလုံးကပင် ကြွေးဆပ်ဖို့ရန် ဝိနည်းတော်အတိုင်းရှာ၍ ကြွေးဆပ်ရမည်-ဟူလို။]

ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဒါသဝတ္ထုကထာ

၉၇။ န ဘိက္ခဝေ ဒါသောတိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ (လံဗ္ဗမာနာ-ရထိုက် ကုန်သော) ဒါသာ-ကျွန်တို့သည်၊ အန္တောဇာတော-အန္တောဇာတကျွန်လည်းကောင်း၊ ဓနက္ကိတော-ဓနက္ကိတကျွန်လည်းကောင်း၊ ဘရမရာနိတော-ကရမရာနိတကျွန်လည်း ကောင်း၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဒါသဗျံ-ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတော-ကပ်ရောက်သော ကျွန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော-လေးယောက်တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထို လေးယောက်သော ကျွန်တို့တွင်၊ အန္တောဇာတော နာမ-အိမ်တွင်း၌ဖြစ်သောကျွန် မည်သည်၊ ဝါ-သားပေါက်မည်သည်၊ ဇာတိဒါသော-မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့်ကျွန် ဖြစ်သော၊ (မွေးကတည်းက ကျွန်ဖြစ်သော) ဃရဒါသိယာ-အိမ်ကျွန်မ၏၊ ပုတ္တော- သားတည်း၊ [အန္တော-အိမ်၏အတွင်း၌၊ ဇာတော-ဖြစ်သောကျွန်တည်း၊ အန္တော ဇာတော-ကျွန်၊] ဓနက္ကိတော နာမ-ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်အပ်သောကျွန်မည်သည်၊ မာတာ ပိတုနံ-မိဘတို့၏၊ သန္တိကာ-အထံမှ၊ ပုတ္တော ဝါ-သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ သာမိကာနံ-ကျွန်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ သန္တိကာ-မှ၊ ဒါသော ဝါ-ကျွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓနံ-ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ ဒါသစာရိတ္တံ-ကျွန်၏ စာရိတ္တသို့၊ (ကျွန်၏ ထုံးစံသို့) အာရောပေတွာ-တင်၍၊ ကိတော-ဝယ်အပ်သူတည်း၊ [ဓနေန-ဥစ္စာဖြင့်၊ ကိတော- ဝယ်အပ်သောကျွန်တည်း၊ ဓနက္ကိတော-ကျွန်၊] ဒွေပိ-နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊

ဒါသာ။ ။ ဒါသဓာတ်သည် ဒါနအနက်ဟော၊ ဘူဝါဒီ၊စုရာဒိတည်း။ “ဒါသာဏေ- အရှင်သခင်တို့အား ပေးအပ်၏၊ ဣတိ ဒါသော”ဟု ပြု၊ အစံပစ္စည်းဟု ထောမနိမိ ဆို၏၊ ယောဇနာ၌ကား “ဒု+အာသာ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ဆင်းရဲသောကိစ္စ မကောင်းသော ကိစ္စတို့၌ ပစ်ချအပ် သုံးစွဲအပ်သောကြောင့် “ဒါသ”ခေါ်သည်ဟု ကြံလေသည်။

ဒါသစာရိတ္တံ၊ပေ၊ ကိတော။ ။ ဗြို၊ရွာဒေသအလိုက် ကျွန်အဖြစ်ကို အသိအမှတ် ပြုဖို့ရန် ထုံးစံရှိ၏၊ အများသိအောင် ကြော်ငြာခြင်း စသည်ကို ပြုရ၏၊ ထိုထုံးစံကို “ဒါသစာရိတ္တံ”ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသို့ ကျွန်ဖြစ်ကြောင်းကို အများအသိအမှတ်ပြုစေ၍ ဝယ်အပ်သောသူသာလျှင် ဓနက္ကိတကျွန်ဖြစ်သည်။

ဧတေ-ဤ အန္တောဇာတ ဓနက္ကိကျွန်တို့ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ-ရှင်မဖြစ်စေထိုက်ကုန်၊ (ရှင်ပြုမပေးထိုက်ကုန်၊) ပဗ္ဗာဇေန္တေန-ရှင်ပြုပေးလိုသော ဆရာသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ဇနပုဒ်၌၊ စာရိတ္တဝသေန-အကျင့်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ထုံးစံ၏အစွမ်းဖြင့်၊) အဒါသံ-ကျွန်မဟုတ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ-ကုန်၏။ [တတ္ထ တတ္ထ စာရိတ္တဝသေနာတိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဇနပဒေ ဒါသပဏ္ဏဇ္ဈာပနာဒိနာ (ကျွန်စာရင်းကို မီးရှို့ခြင်းအစရှိသော) အဒါသကရဏနိယာမေန (ကျွန်မဟုတ်အောင် ပြုကြောင်း အထိမ်းအမှတ်ဖြင့်) ဝိမတိ။]

ကရမရာနိတော နာမ-ကရမရာနိတကျွန်မည်သည်ကို၊ ဝါ-သူတစ်ပါးလက်ဖြင့် သေထိုက်သူ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သော ကျွန်မည်သည်ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ထည့်သည်၊) တိရောရဋ္ဌ-တိုင်းတစ်ပါးကို၊ ဝိလောပံ-လုယက်ဖျက်စီးမှုကို၊ ကတွာ ဝါ-ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥပလာပေတွာ ဝါ-ဖြားယောင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ တိရောရဋ္ဌတော-တိုင်းတစ်ပါးမှ၊ ဘုဇိဿ မာနုသကာနိ-ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သော လူတို့ကို၊ ဝါ-ကျွန်မဟုတ်သောလူတို့ကို၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ယူတတ်ကြကုန်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အန္တောရဋ္ဌေယေဝ-မိမိတိုင်း၏ အတွင်း၌ပင်၊ ကတာပရာဓံ-ပြုအပ်ပြီးသော မင်းပြစ်ရှိသော၊ ကဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဂါမံ-ကို၊ ရာဇာ-သည်၊ ဝိလုမ္မထ-လုယက်ဖျက်ဆီးကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏာပေတိ-စေခိုင်း၏၊ တတော-ထိုတစ်စုံတစ်ခုသောရွာမှ၊ မာနုသကာနိပိ-လူတို့ကိုလည်း၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ယူတတ်ကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုလူတို့တွင်၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ပုရိသာ-တို့သည်၊ ဒါသာ-ကျွန်ယောက်ျားတို့တည်း၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ ဒါသိယော-ကျွန်မိန်းမတို့တည်း၊ ဧဝရူပေါ-သော၊ ကရမရာနိတော-ကရမရာနိတဖြစ်သော၊ ဒါသော-ကို၊ ယေဟိ-အကြင်သူတို့သည်၊ အာနိတော-ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ တေသံ-ထိုကျွန်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝသန္တော ဝါ-နေဆဲကျွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗန္ဓနာဂါရေ-နှောင်အိမ်၌၊ ဗဒ္ဒေါ ဝါ-ချုပ်နှောင်အပ်သော

ကရမရာနိတော။ ။ ကရ သဒ္ဒါသည် “လက်” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ မရိတဗ္ဗောတိ မရော၊ ကရေန-သူတစ်ပါးလက်ဖြင့်+မရော-သေထိုက်သူတည်း၊ ကရမရော-သူ၊ ကရမရော+ဟုတွာ+အာနိတော ကရမရာနိတော-သူတစ်ပါးလက်ဖြင့် သေထိုက်သူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သော ကျွန်၊ လုယက်ဖျက်ဆီး၍ဖြစ်စေ၊ ဖြားယောင်း၍ဖြစ်စေ တိုင်းတစ်ပါးမှ ဆောင်ယူအပ်သော သုံးပန်း(သုံးရ)ကျွန်တည်း။ “တိရောရဋ္ဌ ဝိလောပံ ကတွာ ဝါ”ဖြင့် တိုင်းတစ်ပါးကို လုယက်ဖျက်ဆီး၍ ဆောင်ယူအပ်သော ယောက်ျား မိန်းမတို့ကို ပြ၏။ “ဥပလာပေတွာ ဝါ”ဖြင့် တိုင်းတစ်ပါးကိုပင် ဥစ္စာစသည်ဖြင့် ချော့မော့ဖြားယောင်း၍ ထိုတိုင်းတစ်ပါးမှ ဆောင်ယူအပ်သော ယောက်ျား မိန်းမတို့ကို ပြ၏။ ယောက်ျား မိန်းမ နှစ်မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် “မာနုသကာနိ”ဟု နပုလ္လိင် သာမညအားဖြင့် ဆိုထားကြောင်းကို ယောဇနာဖွင့်၏။

ကျွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုရိသာဟိ-အစောင့်အရှောက် ယောက်ျားတို့သည်၊ (ရဲသား စသူတို့သည်) ရက္ခိယမာနော ဝါ-စောင့်ရှောက်အပ်ဆဲ ကျွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-အန္ဓယကား၊ ပလားယိတွာ-ထွက်ပြေး၍၊ ဂတော-သွားသောကျွန်ကို၊ ဂတဋ္ဌာနေ-ရောက်အပ်သောအရပ်၌၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရညာ-သည်၊ တုဋ္ဌေန-နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတွာ) ကရမရာနိတကေ-ကရမရာနိတကျွန်တို့ကို၊ မုဉ္ဇထ-လွှတ်ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ ဝါ-ပြော၍သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသာဓာရဏေန-အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော၊ နယေန ဝါ-နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဗန္ဓနာ-အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ မောက္ခေ-လွှတ်ခြင်းကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-မုချ ရှင်ဖြစ်စေထိုက်သည်သာ။

သာမ-ကိုယ်တိုင်၊ ဒါသဗျ-ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ (ဒါသဿ ဘာဝေါ ဒါသဗျ၊ ဘာဝအနက်၌ ဒါသနောင် ဗျပစ္စည်း သက်)၊ ဥပဂတော နာမ-ကပ်ရောက်သူမည်သည်၊ ဇီဝိတဟေတု ဝါ-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာရက္ခဟေတု ဝါ-အစောင့်အရှောက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (စောင့်ရှောက်မည့် မိဘစသည်မရှိ၍ အစောင့်ရှောက်ခံလိုသော်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း)၊ အဟံ-ကျွန်တော်သည်၊ တေ-အရှင်၏၊ ဒါသော-ကျွန်ပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဒါသဘာဝံ-ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတော-ကပ်ရောက်သူတည်း၊ (ကေ ဝိယ-အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း)၊ ရာဇေနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထိအဿဂေါမဟိံသဂေါပကာဒယော-ဝိယ-ဆင်ထိန်း၊ မြင်းထိန်း၊ နွားထိန်း၊ ကျွဲထိန်း အစရှိသူတို့ကဲ့သို့တည်း၊ တာဒိသော-သော၊ ဒါသော-ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရညာ-၏၊ ဝဏ္ဏဒါသိနံ-အဆင်းရှိသော ကျွန်မတို့၏၊ ဝါ-ပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ ပုတ္တာ-သားတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊ အမစ္စပုတ္တသဒိသာ-အမတ်တို့၏ သားနှင့်တူကုန်၏၊ တေပိ-ထိုသားတို့ကိုလည်း၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

အသံယတာ-စောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် မရှိကုန်သော၊ ဘုဇိသိတ္ထိယော-ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သော မိန်းမတို့သည်၊ ဝဏ္ဏဒါသိဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဝိစရန္တိ-ကုန်၏၊ တာသံ-ထိုမစောင့်စည်းသော မန်းမတို့၏၊ ပုတ္တေ-တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတု ဝဇ္ဇတိ၊ (တာ-ထိုအသံယတမိန်းမတို့သည်)၊ သယမေဝါ-သာလျှင်၊ ပဏ္ဏံ-ဝဏ္ဏဒါသိ စာရင်းစာရွက်သို့၊ အာရောပေန္တိ-တင်စေကြကုန်၏။

သဗ္ဗသာဓာရဏေန ဝါ နယေန။ ။ အဘိသေကာဒိသု သဗ္ဗဗန္ဓနာနိ မောစာပေန္တိ တံ သန္ဓာယ “သဗ္ဗသာဓာရဏေနာ”တိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ၊ အဘိသိက်သွန်းသောအခါ လွတ်လပ်ရေးရသောအခါ စသည်တို့၌ အလုံးစုံသော ထောင်တို့ကိုဖွင့်၍ လွှတ်တတ်ကြကုန်၏၊ ဤနည်းကို “သဗ္ဗသာဓာရဏနည်း”ဟု ခေါ်၏၊ “ကျွန် ဟုတ်-မဟုတ် အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောနည်း”ဟူလို။

(တာသံ-ထို ဝဏ္ဏဒါသီစာရင်းဝင် မိန်းမတို့၏၊ ပုတ္တော-တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ငှာ၊) န ဝဋ္ဋတိ၊ ဘဋိပုတ္တကကဏာဒိနံ-ကုမာရနတ်ကို ဆည်းကပ်သောဂိုဏ်း အစရှိသူ တို့၏၊ ဒါသာပိ-တို့ကိုလည်း၊ (ထိုအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့လုံးနှင့်ဆိုင်သော ကျွန်တို့ကိုလည်း၊) တေဟိ-ထိုဂိုဏ်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဒိန္နာ-ကျေကျေနပ်နပ် မပေးအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊) န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။

ဝိဟာရေသု-ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ရာဇူဟိ-တို့သည်၊ အာရာမိကဒါသာ နာမ-အရံစောင့်ကျွန် မည်သည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒိန္နာ-လျှူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ တေပိ-ထို အာရာမိကကျွန်တို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အန္ဓယကား၊ ဘုဇိဿေ-ကျွန် မဟုတ်သူတို့ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဝါ-ပြုပြီးမှ၊

သယမေဝါပေ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ။ သယမေဝ ပဏ္ဍိ အာရောပေန္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိတိ တာ ဘုဇိသိတ္ထိယော မယမ္ပိ ဝဏ္ဏဒါသီယော ဟောမာတိ အတ္တနော ရက္ခဏတ္တာယ သယမေဝ ရာဇနံ ဒါသိမဏ္ဍေ အတ္တနော နာမံ လိခါပေန္တိ၊ တာသံ ပုတ္တာ စ ရာဒေါသာဝံ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တေ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိမတိ။

ဘုဇိဿေ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဘုဇိဿေ ပန ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ယဿ ဝိဟာရဿ တေ အာရာမိကာ ဒိန္နာ၊ တသ္မိ ဝိဟာရေ သံဃံ ဉာပေတွာ ဖာတိကမ္မေန (တိုးပွားစေမှုဖြင့်) နောနိ ဒတွာ ဘုဇိဿေ ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဝိမတိ။

ဘုဇိဿော။ ။ ဘုဇော အတ္တနော ယထာသုခံ ဝိနိယောဂေါ ဣဿော ဣန္ဒြိတဗ္ဗော တ္ထောတိ ဘုဇိဿော၊ မူလပံ၊ မဟာအဿပုရသုတံဋီကာ၊ ဘုဇောကို “အတ္တနော ယထာသုခံ ဝိနိယောဂေါ” ဟု ဝိသေသနထည့်၍လည်းကောင်း၊ ဣဿောကို “ဣန္ဒြိတဗ္ဗော” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ “ဘုဇော+ဣဿော တ္ထောတိ ဘုဇိဿော” သာ လိုရင်းတည်း၊ ဧတ္ထ-ဤကိုယ်ကိုယ်ကို ပိုင်သွ၌၊ ဣဿေ-အလိုရှိထိုက်သော၊ ဘုဇော-လက်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ ဘုဇိဿော၊ ကျွန်သည် မိမိလက်ဖြင့် အရှင်က ခိုင်းအပ်သော အမှုကို ပြုလုပ်ပေးရ၏၊ ဘုဇိဿကား ထိုသို့ မလုပ်ရဘဲ ကိုယ်အလိုရှိရာကို လုပ်ပေးသောလက် ရှိသည်-ဟူလို။

တစ်နည်း။ ။ “ဘုဇာနိ ဝိယ အတ္တနော ကိစ္စေ ဣသိတဗ္ဗောတိ ဘုဇိဿော” ဟု သာမညဖလသုတ်ဋီကာ ပြု၏၊ ဣသဓာတ် ဣပစ္စည်း၊ ဘုဇာနိ ဝိဇာ-လက်တို့ကဲ့သို့+ ဣဿော-မိမိကိစ္စ၌ အလိုရှိအပ် စေခိုင်းအပ် စေခိုင်းနိုင်သူတည်း၊ ဘုဇိဿော-သူ။

တစ်နည်း။ ။ “ဘုဇော တေဿ အတ္ထိတိ ဘုဇိဿော” ဟု ယောဇနာဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ ဘုဇေဒ္ဒါနောင် ကိဿနံပစ္စည်းဟု ထောမနိဓိလည်း ဆို၏၊ သူတစ်ပါးတို့က စောင့်ရှောက် ပေးစရာလည်း မလို၊ ကျွေးမွေးစရာလည်း မလိုဘဲ ကိုယ်ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်နိုင်၊ စားနိုင်ဖို့ရန် လက်ရှိသူ-ဟူလို။ [ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်သောအခါ အမိန့်တော်ကို မလိုက်နာတော့ဘဲ ပယ်လုန်နိုင်သောကြောင့် ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်သူကို “တော်လှန်သူ” ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်၊ နဂိုကပင် ကျွန်မဟုတ်ဘဲ လွတ်လပ်သော ဘုဇိဿကို “တော်လှန်” ဟု အနက်မပေးရ။]

ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ-မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ၌၊ အန္တောဇာတ ဓနက္ကိတကေ-အန္တောဇာတကျွန်၊ ဓနက္ကိတကျွန်တို့ကို၊ အာနေတွာ-၍၊ ဘိက္ခု သံဃဿ-အား၊ အာရာမိကေ-အရံစောင့်တို့ကို၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ဣတိ- ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ-လှူတတ်ကြကုန်၏၊ တက္ကံ-ရက်တက်ရည်ကို၊ သီသေ- ဦးခေါင်း၌၊ အာသိတ္တကသဒိသာဝ-သွန်းလောင်းအပ်သည်နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ တေ-ထိုအရံစောင့်ဖြစ်သော ကျွန်တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ကုရန္တိယံ ပန-ကုရန္တိအဋ္ဌကထာ၌ကား၊ အာရာမိကံ-ကို၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-အပ်သော အံသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ ဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝေါဟာရေန- အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ ဒိန္နော-လှူအပ်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ နေဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဒုဂ္ဂတမနုဿာ-ဒုက္ခသို့ရောက်သေး၊ လူတို့သည်၊ ဝါ-လူဆင်းရဲတို့သည်၊ သံဃံ-ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဇီဝိဿာမ-အသက်မွေးကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ကပ္ပိယကာရကာ-အပ်စပ်အောင် ပြုတတ်သူတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဧတေပိ-ဤ ကပ္ပိယကာရကတို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ- ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ယဿ-အကြင်သူ၏၊ မာတာပိတရော-မိဘတို့သည်၊ ဒါသာ- ကျွန်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-န်၏)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မာတာ ဧဝ-အမိသည်သာ၊ ဒါသိ- ကျွန်မတည်း၊ ပိတာ-အဘသည်၊ အဒါသော-ကျွန်မဟုတ်၊ တံ-ထိုသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယဿ-အကြင်သူ၏၊ မာတာ-အမိသည်၊ အဒါသိ- ကျွန်မ မဟုတ်၊ ပိတာ-အဘသည်၊ ဒါသော-ကျွန်တည်း၊ တံ-ထိုသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ

တက္ကံ၊ပေ၊ ဟောန္တိ။ ။ တက္ကံ သီသေ အာသိတ္တကသဒိသာဝ ဟောန္တိတိ ကေသုစိ နေပဒေသု အဒါသေ ကရောန္တာ တက္ကံ သီသေ အာသိဉ္စန္တိ၊ တေန ကိရ တေ အဒါသာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမိဒဗ္ဗိ အာရာမိကဝစနေန ဒါနမိတိ အဓိပ္ပာယော၊-ပိမတိ၊ “ရက်တက်ရည်ကို ဦးခေါင်းပေါ်၌ သွန်းလောင်းခြင်းသည် ဒေသထုံးစံအတိုင်း ကျွန်အဖြစ်မှ တော်လှန် လိုက်ခြင်းတည်း၊ အန္တောဇာတ ဓနက္ကိတကျွန်တို့ကို အာရာမိက အဖြစ်ဖြင့် လှူခြင်းသည် ထိုတော်လှန်ခြင်းနှင့် သဘောတူ၏၊ ထို့ကြောင့် ရှင်ပြုပေး နိုင်သည်” ဟုလို။

ယေန ကေနစိ ဝေါဟာရေန။ ။ အာရာမိကံ ဒေမာတိ ဝါ အာရာမိကဒါသံ ဒေမာတိ ဝါ ကပ္ပိယကာရကံ ဒေမာတိ ဝါ ယေန ကေနစိ ဝေါဟာရေန (အပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မအပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ)၊-ယောဇနာ။ [နေဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံတိ ကပ္ပိယဝစနေန ဒိန္နေပိ သံဃဿ အာရာမိကဒါသတ္တာ ဧဝံ ဝုတ္တံ(အာရာမိကကျွန် ဖြစ်နေသောကြောင့် ဧကန်မှချ ရှင်ပြုပေးရဟုဆိုသည်။-သာရတ္ထ။]

ဝဋ္ဋတိ၊ (မိဘနှစ်ပါးတို့တွင် အမိက ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ဤနှစ်ဝါကျကို ဆိုရသည်။) ဘိက္ခုဿ-၏။ ဥတကာ ဝါ-ဆွေမျိုးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကာ ဝါ-အလုပ်အကျွေးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒါသံ-ကို၊ ဒေန္တိ-လှူတတ်ကြကုန်၏။ (ကိ-အဘယ်သို့လျှောက်၍ လှူကြကုန်သနည်း?)၊ ဣမံ-ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ တုမှာကံ-တို့၏။ ဝေယျာဝစ္စံ-ဝေယျာဝစ္စကို၊ ကရိဿတိ-ပြုပါလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ (ဒေန္တိ-နံ၏။) ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တနော-မိမိဟူသော၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏။ ဝါ-မှာ၊ ဒါသော-သည်၊ အတ္တိ-ရှိအံ့၊ ဘုဇိဿော-တော်လှန်သည်ကို၊ ကတောဝ-ပြုအပ်ပြီးသူကိုသာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ သာမိကာ-ကျွန်ပိုင်ရှင်တို့သည်၊ ဒါသံ-ကို၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏။ (ကိ-နည်း?)၊ ဣမံ-ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ သစေ အဘိရမိဿတိ-အကယ်၍ မွေ့လျော်လတ္တံ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အဒါသော-ကျွန်မဟုတ်တော့ပါ၊ စေ ဝိဗ္ဗမိဿတိ-အကယ်၍ လူထွက်လတ္တံ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အမှာကံ-တို့၏၊ ဒါသောဝ-ကျွန်ဖြစ်မြဲတိုင်းသာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ (ဒေန္တိ) အယံ-ဤသူသည်၊ တာဝကာလိကော နာမ-တာဝကာလိကမည်၏။ ဝါ-အခိုက်အတန့်မျှ လွတ်လပ်သူမည်၏။ တံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ နိဿာမိကဒါသော-အရှင်မရှိသော ကျွန်သည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏။ သောပိ-ထိုကျွန်ကိုလည်း၊ ဘုဇိဿော-ကို၊ ကတောဝ-ကိုသာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အဇာနန္တော-ကျွန်အဖြစ်ကို မသိသည်၊ (ဟုတွာ) ပဗ္ဗာဇေတွာ ဝါ-ရှင်ဖြစ်စေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မာဒေတွာ ဝါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စာ-နောက်မှာ၊ ဇာနာတိ-သိအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဘုဇိဿံ-ကို၊ ကာတုမေဝ-ပြုခြင်းငှာသာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

စ-ဆက်၊ ဣမဿ အတ္တဿ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (ရှင်ရဟန်းပြုပြီးမှ သိရသော်လည်း တော်လှန်မှုကို ပြုထိုက်၏ဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို) ပကာသနတ္ထံ-ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣမံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဒေန္တိ-ပြောကြကုန်၏။ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကာ-တစ်ယောက်သော၊ ကုလဒါသီ-အမျိုးတစ်ဦး၏ ကျွန်မသည်၊ ဧကေန-တစ်ယောက်သော ယောက်ျားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ အနုရာဓပုရာ-အနုရာဓမြို့မှ၊ ပလာယိတွာ-လိုက်ပြေး၍၊ ရောဟဏေ-ရောဟဏဇနပုဒ်၌၊ ဝံသမာနာ-နေစဉ်၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ပဋိလဘိ-ရပြီ၊ သော-ထိုသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ ဥပသမ္မန္နကာလေ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရာအခါ၌၊ လဇ္ဇိ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိသည်၊ ကုက္ကုစ္စကော-အပ်လေသလော၊ မအပ်လေသလောဟု တွေးတောယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဧကဒိဝံသံ-တစ်နေ့သ၌၊ မာတရံ-မယ်တော်ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးရှာပြီ၊ (ကိ-နည်း?)၊ ဥပါသိကေ-မယ်တော် ဥပါသိကာ၊ ကိ-အသို့နည်း?၊ တုမှာကံ-သင်မယ်တော်တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊

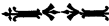
ဘာတာ ဝါ-မောင်ကြီး မောင်ငယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဂိနီ ဝါ-အစ်မ ညီမ
သည်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ-မရှိပါတကား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဉာတကံ-
ဆွေမျိုးကို၊ န ပဿာမိ-မမြင်ပါတကား၊ ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆိ-ပြီ။)

တာတ-ချစ်သား၊ အဟံ-မယ်တော်သည်၊ အနုရာဇပုရေ-၌၊ ကုလဒါသီ-
အမျိုးတစ်ဦး၏ ကျွန်မတည်း၊ တဝ ပိတရာ-ကိုယ်တော် ခမည်းတော်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
ကွ၊ ပလာယိတွာ-လိုက်ပြေးခဲ့၍၊ ဣဓ-ဤရောဟဏဇနပုဒ်၌၊ ဝသာမိ-နေပါ၏၊
ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ သီလဝါ-သီလရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ မေ-၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ အသုဒ္ဓါ ကိရ-မစင်ကြယ်သတတ်၊ ဣတိ-သို့၊ သံဝေဂံ-
ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ မာတရံ-ကို၊ တဿ
ကုလဿ-ထိုသခင်မျိုး၏၊ နာမဂေါတ္တံ-အမည်အနွယ်ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ အနုရာဇ
ပုရံ-သို့၊ အာဂမ္မ-လာ၍၊ တဿ ကုလဿ-၏၊ ယရဒ္ဓါရေ-အိမ်ပေါက်၌၊
အဋ္ဌာသိ-ရပ်ပြီ။

အတိစ္ဆယ ဘန္တေတိ-အတိစ္ဆယ ဘန္တေဟူ၍၊ (တစ်နည်း၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊
အတိစ္ဆယ-ဤအိမ်ကို ကျော်လွန်၍ အခြားအိမ်၌ အလိုရှိပါကုန်၊ ဝါ-ကန်တော့ဆွမ်းပါ
ဘုရား၊ ဣတိ-သို့၊) ပုတ္တောပိ-လျှောက်အပ်ပါသော်လည်း၊ နာတိက္ကမိ-အိမ်ကို
လွန်၍မသွား၊ တေ-ထိုအိမ်ရှင်တို့သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကိ-အသို့ပါ
နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိသု-ကုန်ပြီ၊ တုမှာကံ-သင်တို့၏၊ ဣတ္ထန္နာမာ-ဤ
အမည်ရှိသော၊ ပလာတာ-ထွက်ပြေးသော၊ ဒါသီ-ကျွန်မသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသလော၊
ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ အတ္ထိ-ပါ၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ တဿာ-ထို
ကျွန်မ၏၊ ပုတ္တော-သားပါတည်း၊ မံ-ငါ့ကို၊ တုမှေ-တို့သည်၊ သစေ အနုဇာနာထ-
အကယ်၍ အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်ကုန်အံ့၊ (ဝေံသတိ) ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ကို၊ လဘာမိ-ရပါအံ့၊
တုမှေ-တို့သည်၊ မယံ-၏၊ သာမိကာ-အရှင်တို့ပါတည်း၊ ဣတိ-သို့ပြောပြီ။

တေ-ထိုသခင်တို့သည်၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ-ရွှင်လန်းနှစ်သက်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-
၍၊ ဘန္တေ-ရား၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-သည်၊ သုဒ္ဓါ-စင်ကြယ်ပါ၏၊ ဣတိ-
ဤသို့လျှောက်၍၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဘုဇ္ဇိသံ-ကျွန်အဖြစ်မှလွတ်သူကို၊ ကတွာ-
၍၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ပစ္စယေဟိ-ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂေန္တာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်
လျက်၊ မဟာဝိဟာရေ-မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသာပေသံ-နေစေကြကုန်
ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ တံ ကုလံ-ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဝသမာနောယေဝ-နေစဉ်ပင်၊
အံရဟတ္တံ-သို့၊ ပါပုဏိ-ရောက်ပြီ၊ ဣတိ (ဣမံ ဝတ္ထု-ကို၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏။)
ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒါသဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ကမ္မာရဘဏ္ဍာပတ္တာဒိကထာ

၉၈-၉။ ကမ္မာရဘဏ္ဍာတိ-ကား၊ တုလာဓာရမုဏ္ဍကော-ချိန်ခွင်ကို ဆောင် တတ်သော ရွှေပန်းထိန်သည်၏ ဦးပြည်းကလေးဖြစ်သော၊ သုဝဏ္ဏကာရပတ္တာ- ရွှေပန်းထိန်သည်၏ သားတည်း၊ ပဉ္စသီခေါ-ငါးခုသော ဦးစွန်းရှိသော၊ တရုဏ ဒါရကော-ငယ်ရွယ်သောကလေးတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ခေါင်တုံးဆိုသော်လည်း ရိတ်ထားအပ်သော ခေါင်းတုံးမဟုတ်၊ သျှောင်မထုံးဘဲ ထားအပ်သော ခေါင်းတုံးတည်း၊ ခေါင်းပေါ်၌ ဦးစွန်းကလေးကား ပါသေး၏။]

သံဃံ အပလောကတုံ ဘဏ္ဍာကမ္မာယာတိ-ကား၊ သံဃံ-ကို၊ ဘဏ္ဍာကမ္မတ္တာယ- ဦးပြည်းခေါင်းတုံးမှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ (ဆံရိတ်ဖို့ရာ၊) အာပုစ္ဆိတုံ-ပန်ပြောခြင်း ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတြ-ထို သံဃံ အပလောကတုံ အစရှိသောပါ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား၊ အာပုစ္ဆနဝိမိ-ပန်ပြောပုံအစီအရင် တည်း၊ သီမာပရိယာပန္န-ဥပစာရသိမ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ (ဥပစာရသိမ်ဟူသည် ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံးတည်း၊ ထိုကျောင်းတိုက်တွင် ပါဝင်ကုန်သော၊) ဘိက္ခု- တို့ကို၊ သန္နိပါတေတွာ-စုဝေးစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ-(ရှင်အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သော) ရှင်လောင်းကို၊ တတ္ထ-ထိုသံဃာ့အစည်းအဝေးသို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ ဘန္တေ- တို့၊ သံဃံ-ကို၊ ဣမဿ ဒါရကဿ-ဤသူငယ်၏၊ ဘဏ္ဍာကမ္မံ-ဦးပြည်းခေါင်းတုံး မှုကို၊ (ဆံရိတ်ခြင်းကို) အာပုစ္ဆာမိ-ပန်ပြောပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္ထံ၊ ဝါ- သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိက္ခတ္ထံ၊ ဝါ-နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ သကံ ဝါ-တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ လျှောက်ရာ၌၊ ဣမဿ ဒါရကဿ ဘဏ္ဍာကမ္မံ အာပုစ္ဆာမိတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ကမ္မာရဘဏ္ဍာ။ ။ ဒဟရတယ(ငယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အမောဠိဗန္ဓော(ဆံထုံး မထုံးရသေးသော) မုဏ္ဍိကသီသော(ဦးပြည်းခေါင်းတုံး ဦးခေါင်းရှိသော) ကမ္မာရဒါရကော ဧဝံ ဝုတ္တာ (ရွှေပန်းထိန်သည်၏ သားကလေးကိုပင် “ကမ္မာရဘဏ္ဍာ”ဟု ဆိုအပ်ပြီ)။-ဝိမတိ။

တုလာဓာရမုဏ္ဍကော။ ။ ရွှေပန်းထိန်သည်ကိုပင် ရွှေကိုဖြစ်စေ၊ ကြေးကိုဖြစ်စေ ချိန်ဖို့ရန် ချိန်ခွင်ကို လက်ဖြင့် ဆောင်ယူတတ်သောကြောင့် “တုလာဓာရ”ဟုခေါ်၏။ တုလံ-ချိန်ခွင်ကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တုလာဓာရော-မည်၏။ [တုလာဓာရမုဏ္ဍကောတိ ဧတ္ထ တုလာဓာရတိ တမ္မသုဝဏ္ဏာဒိနံ တုလံ ဟတ္ထေန ဓာရေတိတိ ကမ္မာရာ “တုလာဓာရ”တိ ဝုတ္တာ၊ တေသု ဧကော မုဏ္ဍိကသီသော ဒဟရေတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။]

ပဉ္စသီခေါ။ ။ ပဉ္စ+သီခါ ယဿာတိ ပဉ္စသီခေါ၊ ဦးစွန်းတစ်ခုကို ငါးစုခွဲ၍ ဖွတ်မြီးထိုးလျက် သျှောင်မထုံးဘဲ နောက်ဆံ တွဲလဲထားသောကြောင့် “ပဉ္စသီခါ”ဟု ခေါ်၏။ [ဧကာ ဝါ သီခါ ပဉ္စ ဝေဏိယော ကတွာ ဗန္ဓုနေန “ပဉ္စသီခါ”တိ ဝုတ္တိ၊ တာ ဧတဿ အတ္တိတိ ပဉ္စသီခေါ-ဝိမတိ။]

ဝါ-ဤသူငယ်၏ ဆံရိတ်ခြင်းကို ခွင့်ပန်ပါ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣမဿ သမဏကရဏံ အာပုစ္ဆာမိတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဤသူငယ်၏ ရဟန်းပြုမှုကို ခွင့်ပန်ပါ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣမဿ ပဗ္ဗာဇနံ အာပုစ္ဆာမိတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဤသူငယ်ကို ရှင်ပြုပေးခြင်းကို ပန်ပြောပါ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အယံ သမဏော ဟောတုကာမောတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဤသူငယ်သည် ရဟန်းဖြစ်လိုပါ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အယံ ပဗ္ဗဇိတုကာမောတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဤသူငယ်သည် ရှင်ရဟန်းပြုလိုပါ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝတ္တံ-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ (မြန်မာလိုလည်း လျှောက်ကောင်းပါ၏။)

သဘာဂဋ္ဌာနံ-သဘောတူသူတို့၏ အရပ်သည်၊ သစေ ဟောတီ-အံ၊ (ခေါင်းရိတ်ရာကျောင်းတိုက်က သံဃာအချင်းချင်း မကွဲမပြား သဘောတူ နေကြလျှင်၊) ဒသ-တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု။ ဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသံ-နှစ်ကျိပ်သော၊ ဘိက္ခု။ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တိသံ-သုံးကျိပ်သော၊ ဘိက္ခု။ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်းအခြားသည်၊ သစေ ပညာယတိ-အကယ်၍ ထင်ရှားအံ့၊ (ဧဝံသတိ) တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဌိတောကာသံ ဝါ-တည်ရာအရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ နိသိန္နောကာသံ ဝါ-ထိုင်ရာအရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာပိ-သွား၍လည်း၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ အာပုစ္ဆိတမ္ပံ-ပန်ပြောရာ၏၊ (သံဃံ ဘန္တေ ဣမဿ ဒါရကဿ စသော ရှေးနည်းအတိုင်းပင် ပန်ပြောပါ-ဟူလို၊) ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ-ရှင်လောင်းကို၊ ဝိနာဝ-ကြဉ်၍သာ၊ ဒဟရဘိက္ခု။ ဝါ-ရဟန်းငယ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရေ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေဿေတွာပိ-စေလွှတ်၍လည်း၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ တဿ-ထိုရှင်လောင်း၏၊ ဘဏ္ဍုကမ္ပံ-ကို၊ အာပုစ္ဆာမ-ကုန်၏၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အာပုစ္ဆာပေတံ-ပန်ပြောစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခု။-တို့သည်၊ သေနာသနံ ဝါ-ကျောင်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂုမ္မာဒိနိ ဝါ-ချုံအစရှိသော အရပ်တို့သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ သစေ နိဒ္ဒါယန္တိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း အိပ်ပျော်နေကုန်အံ့၊ သမဏဓမ္မံ-ရဟန်းတရားကို၊ သစေ ကရောန္တိ ဝါ-အကယ်၍လည်း ပြုနေကုန်အံ့၊ အာပုစ္ဆကာ စ-ပန်ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ ပရိယေသန္တဘပိ-ရှာမှီးပါကုန်သော်လည်း၊ အဒိသွာ-မတွေ့မြင်၍၊ ဝါ-မတွေ့မြင်ခြင်းကြောင့်၊ အမေဟိ-ငါတို့သည်၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ကို၊ အာပုစ္ဆိတာ-ပန်ပြောအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ သညိနော-ဤသို့ မှတ်ထင်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗဇ္ဇာနာမ-ရှင်အဖြစ်မည်သည်၊ လဟုကံ-ပေါသော၊ ကမ္ပံ-ကံတည်း၊ တသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်၊ သုပဗ္ဗဇိတောဝ-ကောင်းစွာ ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်သာတည်း၊ (ရှင်ပြုပေးခြင်း အထမြောက်သည်- ဟူလို၊) ပဗ္ဗာဇန္တေ သာပိ-ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာ၏လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ အနေကဘိက္ခုသဟဿာဝါသော-ထောင်ပေါင်းများစွာသော ရဟန်းတို့၏ နေရာဖြစ်သော၊ မဟာဝိဟာရော-ကျောင်းတိုက်ကြီးသည်။ သဗ္ဗေ ဟောတိ-အံ့၊ သဗ္ဗေ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သန္နိပါတေတုပ္ပိ-စည်းဝေးခြင်းငှာသော်မှလည်း၊ ဒုက္ကရံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သေး၏၊ ဝါ-ပြုနိုင်ခဲသေး၏၊ ပဋိပါတိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ (တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး၊) အာပုစ္ဆိတုံ-ပန်ပြောခြင်းငှာ၊ ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွအစကပင်၊ (ဒုက္ကရံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ ဝါ-ပြုနိုင်ခဲ၏၊) (ဧဝံသတိ) ခဏ္ဍသီမာယံ-ခဏ္ဍသိမ်၌၊ ဌတွာ ဝါ-တည်၍သော်လည်းကောင်း၊ နဒိသမုဒ္ဒါဒီနိ-မြစ်၊ သမုဒ္ဒရာ အစရှိသောအရပ်တို့သို့၊ ဂန္ဓာ ဝါ-သွား၍သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏၊ [ထိုအရပ်၌လည်း ဥဒကုက္ကေပသိမ် ရနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာမှ လွန်သွားသောကြောင့်လည်းကောင်း “နဒိသမုဒ္ဒါဒီနိ ဝါ ဂန္ဓာ”ဟု ဆိုသည်၊] ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် ရှင်လောင်းသည်၊ နဝမုဏ္ဍော-အသစ်ဖြစ်သော ခေါင်းတုံးပြီးသူသည်၊ ဝါ-ခေါင်းတုံးပြီးခါစသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဗ္ဗန္တကော-လူထွက်ပြီးခါစသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ၊ နိဂဏ္ဍာဒိသု-နိဂဏ္ဍအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရော-တစ်ယောက်ယောက်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ၊ ဒွိဂုံလကေသော ဝါ-လက်နှစ်သစ်ရှည်သော ဆံရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဦးဒုဂုံလကေသော ဝါ-လက်နှစ်သစ် အောက်ယုတ်လျော့သော ဆံရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏၊) တဿ-ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကေသဇ္ဈဒနကိစ္စ-ဆံကိုဖြတ်ဖွယ်ကိစ္စသည်၊ ဝါ-ခေါင်းရိတ်ဖွယ် ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍကမ္မ-ကို၊ အနာပုစ္ဆိတွာပိ-၍လည်း၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော ရှင်လောင်းကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရှင်လောင်းသည်၊ ဒွဂုံလာတိရိတ္တကေသော-လက်နှစ်သစ်ထက်ပိုလွန်သော ဆံရှိသည်၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဧကသိခါမတ္တဓရောပိ-ဦးစွန်းတစ်ခုမျှကို ဆောင်သူသည်မှလည်း၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုရှင်လောင်းကို၊ ဘဏ္ဍကမ္မ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာပိ-၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ဥပါလိဝတ္ထု-သည်၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌၊ ဝုတ္တနယမေ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

အနာပုတ္တိ။ ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃံ အပလောကေတုံ ဘဏ္ဍကမ္မာယာ”တိ ဧတ္ထကမေဝ ဝုတ္တံ၊ န ပန အနပလောကေန္တဿ အာပုတ္တိ ဝုတ္တာ၊ တထာပိ အဋ္ဌကထာယံ “သဗ္ဗေ အာပုစ္ဆိတာ အမှဟိတိ သညိနောပေ၊ ပဗ္ဗာဇေန္တဿာပိ အနာပုတ္တိတိ ဝုတ္တတ္တာ သဉ္စိစ္စ အနာပုစ္ဆာ ကေသေ ဩဟာရေန္တဿ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝတိ ဒဋ္ဌမ္မံ” (မပန်ပြောဘဲ ရှင်ပြုပေးလျှင် ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်ပါ။)-ဝိမတိ။

၁၀၀။ အဟိဝါတကရောဂေနာတိ-ကား၊ မာရိဗျာဓိနာ-သေစေတတ်သော အနာရောဂါကြောင့်၊ (“ကာလင်္ကံတံ ဟောတိ”၌ စပ်၊) ဟိ-ချဲ့၊ ယတြ-အကြင် အမျိုး၌၊ သော ရောဂါ-ထိုရောဂါသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တံ ကုလံ-ထိုရောဂါ ဖြစ်ရာ အမျိုးသည်၊ ဒွိပဒစတုပဒံ-အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော လူစသော သတ္တဝါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော ခွေးစသောသတ္တဝါဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ နဿတိ-သေကြေပျက်စီး၏၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ဘိတ္တိံ ဝါ-နံရံကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဆဒနံ ဝါ-အမိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖောက်ဖျက်၍၊ ပလာယတိ-ထွက်ပြေး၏၊ တိရောဂါမာဒိဂတော ဝါ-အခြားရွာ အစရှိသည်သို့ ရောက်နေသည်မူလည်း၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ မုစ္စတိ-ရောဂါမှလွတ်၏၊ စ-ဆက်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုအခြင်းအရာအတိုင်း၊) ဧတ္ထ- ဤအမျိုး၌၊ ဝါ-ဤအမျိုးတွင်၊ ပိတာပုတ္တာဝ-အဘ၊ သားတို့သည်သာ၊ မုစ္စိံသု- ရောဂါမှ လွတ်ကြကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပိတာပုတ္တကာဝ သေသာ ဟောန္တိတိ- ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ-တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ကာကုဇ္ဈေပကန္တိ-ကား၊ ယော-အကြင်သူငယ်သည်၊ ဝါမဟတ္ထေန- လက်ဝဲလက်ဖြင့်၊ လေဉ္ဇူ-ခဲကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊ အာဂတာဂတေ-လာကုန် လာကုန်သော၊ ကကေ-ကျီးတို့ကို၊ ဥဉ္ဇာပေတွာ- ပျံတက်စေ၍၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ နိက္ခိတ္တံ-ချထားအပ်သော၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-စားခြင်းငှာ၊ သက္ကာတိ-စွမ်းနိုင်၏ အယံ-ဤသူငယ်သည်၊ ကာကုဇ္ဈေပကော နာမ-က မည်၏၊ တံ-ထိုကျီးချောက်နိုင်သော သူငယ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ [“ဥဇ္ဈေပကော”၌ ဥပုဗ္ဗ ချေဓာတ်၊ ကာရိတ် ဇာပေပစ္စည်း၊ ဇာပပစ္စည်းတည်း၊ ဥဒ္ဓံ ချေပယတိတိ ဥဇ္ဈေပကော၊ ကာကာနံ-တို့ကို+ဥဇ္ဈေပကော ကာကုဇ္ဈေပကော၊ ကျီးတို့ကို ပျံသွားစေနိုင်သူ၊ ဝါ-ကျီးချောက်နိုင်သူ။]

၁၀၂။ ဣတ္ထုရောတိ-ကား၊ အပ္ပမတ္တကော-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (ဝါသော ဘဝိဿတိ၌ စပ်၊) ကတိပါဟမေဝ-အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံးသာ၊ ဝါသော-နေရခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ အတ္ထော။

၁၀၃။ ဩဂဏေနာတိ-ကား၊ ပရိဟိနဂဏေန-ယုတ်လျော့သောဂိုဏ်းဖြစ် သော၊ (ဩ၌ အဝသဒ္ဓါသည် ဟိနအနက်ဟောဟု ပြ၏၊) အပ္ပမတ္တကေန- နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃေန-ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ၊ ဣတိ အတ္ထော။

အဟိဝါတကရောဂေန။ ။ မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ အဆိပ်ပိုးပါသော လေရောဂါ တစ်မျိုးကို “အဟိဝါတရောဂါ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်။ ထိုရောဂါဖြစ်လျှင် ကူးစက်တတ် သောကြောင့် တစ်အိမ်လုံး တစ်မျိုးလုံး အများအပြားသေ၍ အနည်းငယ်သာ ကြွင်းကျန် တတ်၏။ ထို့ကြောင့် “မာရိဗျာဓိနာ”ဟု ဖွင့်သည်။ မာရိ-တစ်အိမ်လုံး သေစေတတ် သော၊ ဗျာဓိ-အနာရောဂါကိုပင် “ပုလိပ်ကပ်ရောဂါ”ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြ၏။

အပျတ္တေန ယာဝဇီဝန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ အယံ-ဤအပျတ္တရဟန်းသည်၊ ဝုမ္မတရံ-
 မိမိထက်ကြီးသော၊ အာစရိယံ-နိဿယည်းဆရာကို၊ သဗ္ဗေ န လဘတိ-အံ့၊
 (ဧဝံသတိ) ဥပသမ္ပဒါယ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ သဠိဝသော
 ဝါ-ဝါ ၆၀ ရှိသူမူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သတ္တတိဝသော ဝါ-ဝါ ၇၀ ရှိသူမူလည်း၊
 ဟောတု၊ ပျတ္တဿ-ဝိနည်းအရာ၌ ကောင်းစွာ ထက်မြက်သော၊ နဝကတရဿာပိ-
 သီတင်းငယ်၏ သော်မှလည်း၊ သန္တိကေ-ဌံ၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-
 ထိုင်၍၊ အဉ္စလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချီမြှောက်၍၊ အာစရိယော မေ
 အာဝုသော ဟောဟိ၊ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝတ္ထာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
 တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ ဝတွာ-ဆို၍၊ နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ ဂဟေတဗ္ဗောဝ-
 ယူထိုက်သည်သာ၊ ဝါ-ယူရမည်သာ။

ဂါမပ္ပဝေသနံ-ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို၊ အာပုစ္ဆန္တေနာပိ-ပန်ပြောသော
 နိဿယည်းယူ တပည့်သည်လည်း၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္စလိ ပဂ္ဂဟေတွာ
 “ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆာမိ အာစရိယာ” တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗွံ-လျှောက်ရာ၏၊ သဗ္ဗ
 အာပုစ္ဆနေသု-အလုံးစုံသော ပန်ပြောခြင်းတို့၌၊ ဒေသနယော-ဤနည်းချည်းတည်း၊
 စ-သည်သာမကသေး၊ ဧတ္ထ-ဤနိဿယဂ္ဂဟဏအရာ၌၊ ပဉ္စကဆက္ကေသု-တို့၌၊
 ယတ္ထကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သုတံ-ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို၊
 နိဿယမုတ္တကဿ-နိဿယည်းလွတ်သော ရဟန်းအတွက်၊ ဣစ္ဆိတဗွံ-အလိုရှိ
 ထိုက်၏၊ တံ-ထို ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဏ္ဏနာယံ-
 ဘိက္ခုနောဝါဒကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တဿ-ထိုကြားနာအပ်သော ပရိယတ်
 ၏၊ နတ္ထိတာယ-မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပဿုတောတိ စ-အပ္ပဿုတဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ အတ္ထိတာယ-ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟုဿုတောတိ စ-
 ဗဟုဿုတဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်
 သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသည်သာ။

ဂဟေတဗ္ဗောဝ။ ။ မိမိက သီတင်းကြီးသူဖြစ်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ လက်အုပ်ချီ၍
 ဆောင့်ကြောင့် မထိုင်ဘဲ မနေပါနှင့်၊ အလုပ်ကို လေးစားရာရောက်အောင် လက်အုပ်ချီ၍
 ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍သာ ယူပါ-ဟူလို၊ [မိမိအောက် ငယ်သူကို ဝပ်ချခြင်းဟူသော
 ဝန္တနသာ မပြုရ၊ အလုပ်ကို လေးစားသောအားဖြင့် လက်အုပ်ချီမှုကား ပြုရပါသည်။]

အာယသ္မတော ဝတ္ထာမိ။ ။ “အာစရိယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ၊ အာယသ္မတော
 နိဿာယ ဝတ္ထာမိ” ဟုသုံးခေါက်ဆိုရမည်ကို ရှေ့အာစရိယကံထာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် ပြခဲ့ပြီ၊
 “အာယသ္မတောတိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထာမိကို “ဝသိဿာမိ”
 ဟုလည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်ခဲ့၏၊ ဝတ္ထာမိ၌ “ဝသဓာတ် သာမိဝိဘတ်” ဟု သိစေလိုသည်၊
 [“ဘန္တေ-ရား၊ မေ-၏၊ အာစရိယော-ဆရာသည်၊ ဟောဟိ-ဖြစ်တော်မူပါ၊ အာယသ္မတော-
 အရှင်ဘုရားကို၊ နိဿာယ-မို့၍၊ ဝတ္ထာမိ-နေပါအံ့” ဟု အနက်ပေးပါ။]

ရာဟုလဝတ္ထုကထာ

၁၀၅။ ယေန ကပိလဝတ္ထုပေ၊ ပက္ကမိတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့။ ကား၊ အနုပုဗ္ဗိ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော၊ ကထာ-စကားတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ-သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်၊ ဗောဓိသတ္တဿ-ဘုရားအလောင်း၏၊ အဘိနိက္ခမနဒိဝသတော-ရှေးရှုထွက်တော်မူရာ နေ့မှ၊ ဝါ-တောထွက်တော်မူရာ နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ မမ-ငါ၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိတိ-ဘုရားဖြစ်အံ့ဟု ကြံ၍၊ နိက္ခန္တော-ထွက်သွားပြီ၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဘုရားသည်၊ ဇာတော နုခေါ-ဖြစ်လေပြီလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဝတ္တိသဝနတ္ထံ-ဖြစ်ပုံကို ကြားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဩဟိတသောတော-ရှေးရှုထားအပ်သော နားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-ဖြစ်၍သာ၊ ဝိဟရတိ-၏၊ (“နားစွင့်နေသည်” ဟူလို၊) သော-ထိုသုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပဓနာစရိယဉ္စ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းဟူသော အကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္မောဓိဉ္စ-သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပတ္တနာဒိနိ စ-ဓမ္မစကြာကို လည်စေခြင်းအစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုဏန္တော-ကြားရသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ပြီးနောက်၊) ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ မေ-ငါ၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ ရာဇဂဟံ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို၊ ဥပနိဿာယ-မှီ၍၊ ဝိဟရတိ ကိရ-နေသတတ်၊ ဣတိ-သို့၊ သုတွာ-၍၊ ဧကံ-တစ်ယောက်သော၊ အမစ္စံ-အမတ်ကို၊ အာဏာပေသိ-စေခိုင်းပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ပြော၍ စေခိုင်းသနည်း?) တာတ-အမောင်၊ အဟံ-သည်၊ ဝုဗ္ဗော-ရင့်ပြီ၊ မဟလ္လကော-ကြီးပြီ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ မေ-ငါ့အား၊ (“ဒဿဟိ”၌ စပ်၊) ဝါ-ငါ၏၊ (“ပုတ္တံ”၌ စပ်၊) ဝါ-ငါသည်၊ (ဇိဝန္တဿဝဉ္စ နက္ခဏဝန္တ စပ်၊) ဇိဝန္တဿဝ-အသက်ရှင်စဉ်ပင်၊ ပုတ္တံ-သားတော်ကို၊ ဒဿဟိ-ပြပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍ စေခိုင်းပြီ။

သော-ထိုအမတ်သည်၊ သာဓုတိ-ကောင်းပါပြီဟူ၍၊ ပဋိဿုဏိတွာ-ပြီး၍၊ ပုရိသသဟဿပရိဝါရော-ယောက်ျားတစ်ထောင် အခြံအရံရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ရာဇဂဟံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပါဒေ-ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္နိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ နိသိဒိ-ထိုင်ပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုအမတ်အား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သည်၊ ပသိဒိတွာ-ကြည်ညို၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝ-ရှင့်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ-မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာစိ-တောင်းပြီ၊ တတော-ထိုသို့တောင်းခြင်းကြောင့်၊ နံ-ထိုအမတ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါယ-ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းအဖြစ်အားဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒေသိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်စေပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သည်၊ သပရိသော-ပရိသက်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊

တထွေဝ-ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ပင်၊ ဖလသမာပတ္တိသုခံ-ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို၊ အနုဘဝမာနော-ခံစားလျက်၊ ဝိဟာသိ-ပြီ၊ ရာဇာ-သုဒ္ဓေါဒနမင်းသည်၊ တေနေဝ ဥပါယေန-ထိုနည်းဖြင့်ပင်၊ အပရေပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ယောက် ကုန်သော၊ ဒူတေ-တမန်တော်တို့ကို၊ ပဟိဏီ-စေလွှတ်ပြီ၊ တေပိ-ထိုတမန်တော် တို့သည်လည်း၊ သဗ္ဗေ-အားလုံးတို့သည်၊ သပရိသာ-ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် သည်၊ (ဟုတွာ) တထေဝ-ထိုရှေးအမတ်အတူသာ၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတွာ-၍၊ တထွေဝ-ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ပင်၊ ဝိဟာရိသု-နေကြကုန်ပြီ၊ ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန- ဤမည်သော အကြောင်းကြောင့်၊ တေ-ထိုအမတ်တို့သည်၊ နာဂစ္ဆန္တိ-မလာကြ ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ရညော-အား၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ပဝတိမတ္တမ္ပိ- ဖြစ်ပုံကိုမျှလည်း၊ အာရောစေန္တော-ပြောလာသူသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ဗောဓိသတ္တေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဧကဒိဝသံ- တစ်ခုသောနေ့၌၊ ဝါ-တစ်နေ့တည်း၌၊ ဇာတံ-မွေးဖွားသော၊ (ဖွားဖက်တော်ဖြစ် သော)၊ ကာဠုဒါယိံ နာမ-ကာဠုဒါယီမည်သော၊ အမစွံ-ကို၊ ပဟိဏီတုကာမော- စေလွှတ်လိုသည်၊ (ဟုတွာ) ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးနည်းဖြင့်ပင်၊ ယာစိ-တောင်းပန် ပြီ၊ သော-ထိုကာဠုဒါယီအမတ်သည်၊ အဟံ-ကျွန်တော်သည်၊ ပဗ္ဗဇိတု-ရှင်ရဟန်း ပြုခြင်းငှာ၊ ဝါ-ရှင်ရဟန်းပြုခွင့်ကို၊ သစေ လဘာမိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဒသေသာမိ- ပြပါအံ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-သံတော်ဦးတင်ပြီ၊ တံ-ထိုကာဠုဒါယီအမတ်ကို၊ ရာဇာ-သည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာပိ-ရှင်ရဟန်းပြု၍လည်း၊ မေ-အား၊ ဝါ-၏၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ဒသေဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့ပြော၍၊ ပဟိဏီ-စေလွှတ်ပြီ၊ သောပိ-ထိုကာဠုဒါယီ အမတ်သည်လည်း၊ ပရိသသဟဿပရိဝါရော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဂန္ဓာ-၍၊ တထေဝ- ထိုရှေးအမတ်တို့ အတူသာ၊ သပရိဝါရော-အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) အရဟတ္တံ၊ ပါပုဏီ-ပြီ၊ သော-ထိုကာဠုဒါယီထေရ်သည်၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့သ၌၊ သဗ္ဗသသေသု-အလုံးစုံသော ကောက်စပါးတို့ကို၊ သမ္ဘတေသု-ကောင်းစွာ ဆောင်ယူ အပ်ကုန်ပြီးလသော်၊ (စပါးများသိမ်းပြီးကုန်လသော်) ဇနပဒမနုဿေသု-ဇနပုဒ်၌ နေသူလူတို့သည်၊ (နယ်သူနယ်သား လူအများတို့သည်) ဝိသဋ္ဌကမ္မန္တေသု-စွန့်လွှတ် အပ်သောအလုပ်ရှိကုန်လသော်၊ (အလုပ်အကိုင်ပြီးကုန်လသော်) ထလဇေဇပုပ္ဖေသု- ကုန်း၌ဖြစ်သော ပန်း၊ ရေ၌ဖြစ်သော ပန်းတို့သည်၊ (ကုန်းပန်း၊ ရေပန်းတို့သည်)

သဒ္ဓိံ ဧကဒိဝသံ ဇာတံ။ ။ ဖွားဖက်တော် ၇ ပါးကား “ဗောဓိပင်၊ ယသော်ရော၊ ရှေ့အိုးကြီးလေးလုံး၊ စီးတော်ဆင်၊ ကဏ္ဍကမြင်းတော်၊ ဆန္ဒအမတ်၊ ကာဠုဒါယီအမတ်” တည်း-ဋီကာ၊ အချို့စာများ၌ စီးတော်ဆင် မပါဘဲ ရှင်အာနန္ဒာကို ဖွားဖက်တော် အဖြစ်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားကြ၏၊ မြတ်စွာဘုရားအောက်ငယ်သော ဝမ်းကွဲညီတော် ဖြစ်သောကြောင့် ရှင်အာနန္ဒာသည် ဖွားဖက်တော် ၇ ပါး၌ မပါနိုင်ပါ။

ပုပ္ဖိတေသု-ကောင်းစွာဖြစ်သော အပွင့်ရှိကုန်လသော်၊ ဝါ-ပွင့်ကုန်လသော်၊ [သဉ္ဇာတံ+ပုပ္ဖံ+ယေသန္တိ ပုပ္ဖိတော၊ သဉ္ဇာတ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်၊] မဂ္ဂေ-လမ်းခရီးသည်၊ ပဋိပဇ္ဇနက္ခမေ-သွားခြင်း၌ခံလသော်၊ (သွားဖို့ရန် သင့်လျော်လသော်)၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ သဉ္ဇိမတ္တာဟိ-၆၀ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဂါထာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဂမနဝဏ္ဏံ-ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဝဏ္ဏေသိ-ချီးမွမ်းပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ ဒေတံ-ဤချီးမွမ်းခြင်း၏အကြောင်းသည်၊ ကိံ-အဘယ်နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ-မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ၊ တုမှာကံ-ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ ပိတာ-ခမည်းတော်ဖြစ်သော၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ-သည်၊ (ပေသေသိ၌ စပ်)၊ အဟံ-သည်၊ မဟလ္လကော-ကြီးရင့်သည်၊ အမိ-ဖြစ်၏၊ ဇီဝန္တဿေဝ-အသက်ရှင်စဉ်ပင်၊ မေ-အား၊ ဝါ-၏၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ဒဿေဟိ-ပြပါလော၊ ဣတိ-သို့မှာ၍၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ပေသေသိ-စေလွှတ်ပါပြီ၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဉာတကာနံ-ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အား၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်မှုကို၊ ကရောတု-ပြုတော်မူပါ၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကမိတံ-ဖဲကြွတော်မူခြင်းငှာ၊ ကာလော-အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ တေနဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒေသစာရိလှည့်လည်ဖို့ရန် အချိန်တန်လျှင်)၊ သံဃဿ-အား၊ အာရောစေဟိ-ပြောလိုက်လော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဂမိယဝတ္ထံ-ခရီးသွားမည့်သူ၏ဝတ်ကို၊ ပူရေသန္တိ-ဖြည့်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-ကောင်းပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ထေရော-ကာဠုဒါယီထေရ်သည်၊ တထာ-ထိုမိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း၊ အကာသိ-ပြုပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ အင်္ဂမဂ္ဂေဝါသိနံ-အင်္ဂတိုင်း၊ မဂ္ဂေတိုင်း၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးသားတို့၏၊ ဒသဟိ သဟဿေဟိ-တစ်သောင်းတို့လည်းကောင်း၊ ကပိလဝတ္ထုဝါသိနံ-ကပိလဝတ်မြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ (ကုလပုတ္တာနံ-တို့၏)၊ ဒသဟိ(သဟဿေဟိ)-တစ်သောင်းတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗေဟေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသတိ သဟဿေဟိ-နှစ်သောင်းကုန်သော၊ ခိဏာသဝေဟိ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပရိဂုတော-ခြံရံအပ်တော်မူသည်၊ (ဟုတွာ) ရာဇဂဟာ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်တော်မူ၍၊ ရာဇဂဟတော-မှ၊ သဗ္ဗိယောဇနိကံ-ယူဇနာ ၆၀ ရှိသော၊ ကပိလဝတ္ထံ-ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့၊ ဒိဝေသေ ဒိဝေသေ-တစ်နေ့ တစ်နေ့၌၊ ယောဇနံ-တစ်ယူဇနာတိုင်တိုင်၊ (တစ်နေ့ တစ်ယူဇနာကျ)၊ ဝစ္ဆန္တော-ကြွတော်မူလသော်၊ ဒွိဟိ မာသေဟိ-နှစ်လတို့ဖြင့်၊ ပါပုဏိသာမိ-ရောက်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့မှန်း၍၊ အတုရိတစာရိကံ-လျင်လျင် မြန်မြန် မဟုတ်သော ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကမိ-ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ ယေန၊ ပေ၊ ပက္ကမိတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဂုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ပက္ခန္ဓေ-ဖဲကြွတော်မူလသော်၊ ဥဒါယိတ္ထေရော-သည်၊ နိက္ခန္ဓဒိဝသတော-ထွက်တော်မူရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ-၏၊ ဂေဟေ-နန်းတော်၌၊ ဘတ္တကိစ္စ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကရောတိ-၏၊ ရာဇာ-သည်၊ ထေရ်-ကို၊ ပရိဝိသိတွာ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီး၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန-နံသာမှုန့်ဖြင့်၊ ဥဗ္ဗဋ္ဌေတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ ဥတ္တမဘောဇနဿ-မြတ်သောဘောဇဉ်ဖြင့်၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ “ဥတ္တမဘောဇနရဿ-မြတ်သောဘောဇဉ်အရသာဖြင့်” ဟု ရှိ၏။) ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဒေဟိ-လှူပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ထေရဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ထေရောပိ-သည်လည်း၊ တထေဝ-ထိုလျှောက်အပ်သည့်အတိုင်းပင်၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ရညောယေဝ-၏သာ၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီ၊ စ-ဆက်၊ ထေရောပိ-သည်လည်း၊ ဘတ္တကိစ္စဝသာနေ-ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စ၏အဆုံး၌၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း၊ ရညော-အား၊ အာရောစေတိ-ပြောပြ၏၊ (ကိ?) အဇ္ဇေ-ယနေ့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်သို့၊ အာဂတော-ရောက်တော်မူလာပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာရောစေတိ-၏?) စ-သည်သာ မကသေး၊ ဗုဒ္ဓဂုဏ်ပဋိသံယုတ္တာယ-ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်နှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ သာကိယာနံ-သာကီဝင်တို့အား၊ ဘဂဝတိ-၌၊ သဒ္ဓံ-ယုံကြည်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ တေနေန-ထို့ကြောင့်ပင်၊ နံ-ထိုဥဒါယိ ထေရ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတဒဂ္ဂံပေ၊ ကာဠုဒါယီတိ-ဟူ၍၊ ဧတဒဂ္ဂေ-ဧတဒဂ် အရာ၌၊ ထပေသိ-ထားတော်မူပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ မမ-ငါ့ဘုရား၏၊ သာဝကာနံ-သာဝကဖြစ်ကုန်သော၊ ကုလပ္ပသာဒကာနံ-ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို ကြည်ညိုစေ တတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့တွင်၊ ယဒိဒံ(ယော အယံ) ကာဠုဒါယိ-အကြင် ကာဠုဒါယီသည်၊ (အံတ္ထိ) ဧတံ (ဧသော)-ဤ ကာဠုဒါယီသည်၊ (မမ-၏၊ သာဝကာနံ-ကုန်သော၊ ကုလပ္ပသာဒကာနံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့တွင်၊) အဂ္ဂံ (အဂ္ဂေါ)-အမြတ်ဆုံးတည်း။

သာကိယာပိ-တို့သည်လည်း၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ အနုပ္ပတ္တေ-ရောက်တော်မူလ သော်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဉာတိသေဋ္ဌံ-ဆွေမျိုးမြတ်ကို၊ ပဿိဿာမ-ဖူးကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝသနဋ္ဌာနံ-သီတင်း သုံးတော်မူရာအရပ်ကို၊ ဝိမံသမာနာ-စူးစမ်းဆင်ခြင်ကုန်လသော်၊ နိကြောဓသာက္ခဿ- နိကြောဓသာကီဝင်၏၊ အာရာမော-ခြံကို၊ ရမဏိယော-မွေ့လျော်ထိုက်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ တတ္ထ-ထို နိကြောဓသာကီဝင်၏ခြံ၌၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ပဋိဇ္ဇေနဝိဓံ-သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှု အစီအစဉ်ကို၊ ကာရေတွာ- ပြုစေပြီး၍၊ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒိဟတ္တာ-လက်၌ နံသာပန်း အစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်ရှိကုန်သည်။

ဝါ-နံသာပန်းအစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ကို လက်စွဲကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ပစ္စုပ္ပန်-
 ရှေးရှုတက်သွားခြင်းကို၊ ဝါ-ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းကို၊ ကရောက္ခာ-ပြုကုန်လသော်၊
 သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတေ-ဆင်အပ်သော အလုံးစုံသော တန်ဆာရှိကုန်သော၊ ဒဟရ
 ဒဟရေ-ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော၊ နာဂရိကဒါရကေ စ-မြို့၌နေသော သတို့သား
 ကလေးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (နာဂရိကာ-မြို့၌နေကုန်သော၊) ဒါရိကာယော စ-
 သတို့သမီးကလေးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဌမံ-ရှေ့ဦး စွာ၊ ဝါ-ရှေ့က၊ ပဟိဏိံသု-
 စေလွှတ်ကုန်ပြီ၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ရာဇကုမာရေ စ-မင်းမျိုး သတို့သားတို့ကို
 လည်းကောင်း၊ ရာဇကုမာရိကာယော စ-မင်းမျိုး သတို့သမီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊
 (ပဟိဏိံသု) တေသံ-ထိုမင်းသား၊ မင်းသမီးတို့၏၊ (ကုမာရိကာယောကို ငဲ့၍
 “တေသံ” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏။) အနန္တရာ-အခြားမဲ့၌၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ (လူကြီးများ
 ကိုယ်တိုင်)၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ပုပ္ဖဂန္ဓစုဏ္ဏာဒိဟိ-ပန်း၊ နံသာမူနံ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊
 ပူဇယမာနာ-ပူဇော်ကုန်လျက်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ပင့်၍၊ နိဂြောဓာရာမမေဝ-
 နိဂြောဓာရုံကျောင်းတိုက်သို့သာ၊ အဂမံသု-သွားကြကုန်ပြီ၊ တတြ-ထိုနိဂြောဓာရုံ
 နေကျောင်းတိုက်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိသတိသဟဿဓိဏာသဝပရိရတော-
 နှစ်သောင်းသော ရဟန္တာတို့ ခြံရံအပ်တော်မူသည်။ (ဟုတွာ) ပညတ္တဝရပုဒ္ဓါသနေ-
 ခင်းထားအပ်သော မြတ်သောဘုရားနေရာတော်၌၊ နိသီဒိ-ထိုင်တော်မူပြီ။

သာကိယာ-တို့သည်၊ မာနဇာတိကာ-မာနသဘောရှိကုန်၏၊ ဝါ-မာနကြီး
 ကုန်၏၊ မာနထဒ္ဓါ-မာနကြောင့် ခက်ထန်ကုန်၏၊ ခုတံ-ထိုသာကီဝင်တို့သည်၊
 သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော-သည်၊ အမှေဟိ-ငါတို့အောက်၊ ဒဟရတရောဝ-ငယ်သည်သာ၊
 အမှာကံ-တို့၏၊ ကနိဋ္ဌော-ညီငယ်တည်း၊ ဘာဂိနေယျော-နှမတော်၏ သားတည်း၊
 ဝါ-တူတည်း၊ ပုတ္တော-သားတည်း၊ နတ္တာ-မြေးတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-
 ကြံ၍၊ ဒဟရဒဟရေ-ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော၊ ရာဇကုမာရေ-မင်းသားတို့ကို၊
 အာဟံသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိ?) တုမေ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့က၊ ဝန္တထ-ဝပ်ချ
 ကြကုန်၊ မယံ-တို့သည်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ပိဋိတော-နောက်၌၊ ဝါ-နောက်က၊
 နိသီဒိသာမ-ထိုင်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟံသု) တေသု-ထိုသာကီဝင်တို့သည်၊
 ဧဝ-ဤသို့၊ (ဤဆိုအပ်ပြီးသော စိတ်နေစိတ်ထားဖြင့်) နိသီဒေသု-ထိုင်နေပြီးကုန်
 လသော်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေသံ-ထိုသာကီဝင်တို့၏၊ အဇ္ဈာသယံ-အလိုကို၊
 ဩလောကေတွာ-ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်တော်မူ၍၊ မံ-ကို၊ ဉာတိ-ဆွေတော်မျိုးတော်
 တို့ကို၊ ဝန္တာပယိသာမိ-ဝပ်ချစေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံတော်မူ၍၊ အဘိညာပါဒကံ-
 အဘိညာဉ်၏ အခြေခံဖြစ်သော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ-စတုတ္ထဇ္ဈာန်ကို၊ သမာပဇ္ဇိတွာ-
 ဝင်စားတော်မူ၍၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထတော်မူပြီး၍၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ အာကာသံ-
 ကောင်းကင်သို့၊ အပ္ပဂန္ဓာ-ရှေးရှု ကြွတော်မူ၍၊ တေသံ-ထို သာကီဝင်တို့၏၊

သီသေ-ဦးခေါင်း၌၊ ပါဒပံသံ-ခြေတော်မူနံကို၊ ဩကိရမာနော ဝိယ-ကြံဖြန့်
 တော်မူသကဲ့သို့၊ ကဏ္ဍမ္မမူလေ-ကဏ္ဍမည်သော သရက်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊
 ယမကပါဠိဟာရိယသဒိသံ-ရေ မီး အစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဠိဟာနှင့် တူသော၊
 ပါဠိဟာရိယံ-တန်ခိုးပြာဠိဟာကို၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ၊ [တာဝတံသာ ကြွခါ
 နီးဝယ် ကဏ္ဍဥယျာဉ်စောင့် စိုက်ပျိုးအပ်သော သရက်ပင်အနီးအောက်၌ ပြုအပ်သော
 တန်ခိုးပြာဠိဟာက ထင်ရှားသောကြောင့် ထိုတန်ခိုးပြာဠိဟာကို ဥပမာပြုလေသည်။

ရာဇာ-ခမည်းတော်မင်းသည်၊ တံ အစ္စရိယံ-ထိုအံ့ဩဖွယ်ကို၊ ဒိသွာ-
 မြင်ရ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ (ကိ?) ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ တုမှာကံ-သားတော်
 ဘုရားတို့၏၊ မင်္ဂလဒိဝေသေ-မင်္ဂလာနေ့၌၊ (ကင်ပွန်းတပ်ရာနေ့၌)၊ ဗြာဟ္မဏဿ-
 အသိတရှင်ရသေ့ကို၊ ဝန္တနတ္ထံ-ရှိခိုးခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပနိတာနံ-အနီးသို့ ကပ်ဆောင်
 အပ်ကုန်သော၊ ဝေါ-အသင်သားတော်တို့၏၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊ ပရိဝတ္တိတွာ-
 ခြောင်းပြန် ပြန်၍၊ ဗြာဟ္မဏဿ-အသိတရှင်ရသေ့၏၊ မတ္တကေ-အထက်၌၊
 ပတိဋ္ဌိတေ-တည်သည်တို့ကို၊ ဒိသွာပိ-မြင်ရ၍လည်း၊ အဟံ-သည်၊ တုမေ-
 အသင် သားတော်တို့ကို၊ ဝန္တံ-ရှိခိုးခဲ့ဖူးပါပြီ၊ အယံ-ဤရှိခိုးခြင်းသည်၊ မေ-
 ခမည်းတော်၏၊ ပဌမဝန္တနာ-ပထမရှိခိုးခြင်းပါတည်း၊ ဝပမင်္ဂလဒိဝေသေ-စိုက်ပျိုးခြင်း
 မင်္ဂလာနေ့၌၊ (“လယ်ထွန်မင်္ဂလာ”ဟု ခေါ်ကြသည်)၊ ဓမ္မဏ္ဍာယာယ-ဓမ္မသပြေပင်
 ရိပ်၌၊ ဝါ-ဝယ်၊ သိရိသယနေ-အသရေရှိသော အိပ်ရာပေါ်၌၊ ဝေါ-အသင်
 သားတော်တို့သည်၊ နိပန္နာနံ-လျောင်းနေကုန်စဉ်၊ ဓမ္မဏ္ဍာယာယ-၏၊ အပရိဝတ္တနံ-
 မပြန်လည်ခြင်းကို(သပြေပင်ရိပ် မရွေ့ခြင်းကို)၊ ဒိသွာပိ-၍လည်း၊ ပါဒေ-တို့ကို၊
 ဝန္တံ-ပြီ၊ အယံ-သည်၊ မေ-၏၊ ဒုတိယဝန္တနာ-နှစ်ကြိမ်မြောက် ရှိခိုးခြင်းပါတည်း၊
 ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ-ရှေး၌ မမြင်အပ်သော၊ ဝါ-မမြင်အပ်ဖူးသော၊
 ဣမံ ပါဠိဟာရိယံ-ဤ ရေ့မီးအစုံ ထွက်ပေါ်လာသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို၊
 ဒိသွာပိ-၍လည်း၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဝန္တာမိ-၏၊ အယံ-သည်၊
 မေ-၏၊ တတိယဝန္တနာ-သုံးကြိမ်မြောက် ရှိခိုးခြင်းပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊(အာဟ)။

ပန-ဆက်၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇေန-သည်၊ ဘဂဝတိ-ကို၊ ဝန္တိတေ-ရှိခိုးအပ်
 သော်၊ အဝန္တိတွာ-ရှိမခိုးမူ၍၊ ဝါ-ရှိမခိုးဘဲ၊ ဌိတော နာမ-တည်နိုင်သူမည်သော၊
 ဧကသာကိယောပိ-တစ်ယောက်သော သာကီဝင်သည်လည်း၊ နာဟောသိ-မရှိတော့
 ပြီ၊ သဗ္ဗေယေဝ-အားလုံးကုန်သော သာကီဝင်တို့သည်ပင်၊ ဝန္တိသု-ကုန်ပြီ၊
 ဣတိ-သို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဉာတယော-တို့ကို၊ ဝန္တာပေတွာ-ရှိခိုးစေပြီး၍၊
 အာကာသတော-ကောင်းကင်မှ၊ ဩရယု-သက်ဆင်းတော်မူ၍၊ ပညတ္တေ-ခင်းထား
 အပ်ပြီးသော၊ အာသနေ-၌၊ နိသီဒိ-ထိုင်တော်မူပြီ၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ နိသိန္ဒေ-

ထိုင်တော်မူပြီးလသော်၊ သိခါပွတ္တော-အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော၊ ဉာတိသမာဂမော-ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ စုဝေးခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ [နဂိုက မလိုက်လာမိသော ဆွေတော်မျိုးတော်များလည်း “တန်ခိုးပြသည်” ဟု ကြားရ၍ ခပ်သွက်သွက်လာကြသဖြင့် ကြီးကျယ်သော ဉာတိသမာဂမဖြစ်သည်၊] သဗ္ဗေ-အားလုံးကုန်သော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည်၊ ဧကဂ္ဂါ-တစ်ခုတည်းသော ဘုရားအာရုံရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ-တည်ကြည်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) သန္နိပတိံ-သု-စုဝေးကြကုန်ပြီ၊ တတော-ထိုဆွေတော်မျိုးတော်တို့ စုဝေးမိခြင်းကြောင့်၊ မဟာမေယော-ကြီးသော မိုးသည်၊ ပေါက္ခရဝဿံ-ကြာဖက်မိုးကို၊ (ပိန်းကြာဖက်တွင်၊ ရေမတင်သို့၊ စွတ်စေချင်သူတို့ကိုသာ စွတ်အောင်ရွာသော မိုးကို၊) ဝဿီ-ရွာချပြီ၊ တမ္မဝဏ္ဏံ-နိမိတ်သောအဆင်းရှိသော၊ ဥဒကံ-မိုးရေသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်သို့၊ (မြေခိုမုံရာ အရပ်သို့၊) ဝိရဝန္တံ-မြည်တမ်းလျက်၊ (တဝေါဝေါမြည်လျက်၊) ဂစ္ဆတိ-သွားလေ၏၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်၏၊ သရီရေ-ကိုယ်၌၊ ဧကဗိန္နုမတ္တမ္ပိ-မိုးရေတစ်ပေါက်မျှလည်း၊ နပတတိ-မကျ၊ တံ-ထိုမိုးရေတစ်ပေါက်၌၊ မကျရောက်ခြင်းကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည်၊ အတ္ထရိယဗျူတဇာတာ-ဖြစ်သော အံဩထူးဆန်းဖွယ်ရှိကုန်သည်၊ အဟေသု-ကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ ဣဒါနေဝ-ယခုအခါ၌သာ၊ မယံ-၏၊ ဉာတိသမာဂမေ-ဆွေတော် မျိုးတော်တို့၏ စုဝေးမိရာ၌၊ ပေါက္ခရဝဿံ-ကြာဖက်၌ ကျသော မိုးရေနှင့်တူသော မိုးသည်၊ ဝဿတိ-ရွာသည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ အတိတေပိ-လွန်လေပြီးသောအခါ၌လည်း၊ ဝဿိ-ရွာဖူးပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မိနံတော်မူ၍၊ ဣမိသာ အဋ္ဌပ္ပတ္တိယာ-ဤအဋ္ဌပ္ပတ်ကြောင့်၊ (ဤဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းဝတ္ထုကြောင့်၊) ဝေဿန္တရဇာတကံ-ဝေဿန္တရဇာတ်ကို၊ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ ဓမ္မဒေသနံ-တရားဒေသနာတော်ကို၊ သုတွာ-ကြားနာပြီး၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည်၊ ဥဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ဝန္နိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ ပဒက္ခိဏံ-အရိုအသေကို၊ ကတွာ-၍၊ ပက္ကမိံ-သု-ဖဲသွားကြကုန်ပြီ၊ ဧကောပိ-တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သော၊ ရာဇာ ဝါ-မင်းသည်လည်းကောင်း၊ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ-

ပေါက္ခရဝဿံ။ ။ ပေါက္ခရဝဿန္တိ ပေါက္ခရေ ပဒုမဂစ္ဆေ ဝိယ အတေမိတုကာမာနံ သရီရတော ပဝဋ္ဋနကဝဿံ၊ တသ္မိံ ကိရ ဝဿန္တေ တေမိတုမာဝ တေမေန္တိ၊ န ဣတရေ-ဝိမတိ၊ ပဒုမ္မာကြာဖက်၌ ရေလျှောသကဲ့သို့ မစွတ်စေလိုသူတို့၏ ကိုယ်၌ ရေမစွတ်အောင် ရွာသောမိုးကို ပဒုမ္မာကြာဖက်ပေါ်၌ကျသော မိုးနှင့်တူသောကြောင့် “ပေါက္ခရဝဿံ” ဟု ခေါ်သတတ်၊ [ပေါက္ခရေ+ဝသော ပေါက္ခရဝသော၊ ပေါက္ခရဝသော ဝိယာတိ ပေါက္ခရဝသော-ကြာဖက်၌ ရွာသောမိုးနှင့်တူသော မိုး၊] ယခုအခါ၌ကား မိုးမလိုသော နေရာဝယ် မိုးမရွာဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်၌သာ မိုးရွာခြင်းကို “မိုးကွင်းသည်” ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။

မင်း၏အမတ်ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ ဂတောနာမ-သွားသူမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ-ဒုတိယနေ့၌၊ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရော-ရဟန်းနှစ်သောင်း အခြံအရံ ရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကပိလဝတ္ထု-ကပိလဝတ္ထုမြို့သို့၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ ပါဝိသိ-ဝင်တော်မူပြီ၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ပစ္စဂ္ဂန္တာ-၍၊ န နိမန္တေသိ ဝါ-ပင့်ဖိတ်လည်း မပင့်ဖိတ်၊ ပတ္တံ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ န အဂ္ဂဟေသိ-မယူ။

ဘဂဝါ-သည်၊ ဣန္ဒဒီလေ-တံခါးခုံ၏အနီး၌၊ ဌိတော-ရပ်တော်မူလျက်၊ အာဝဇ္ဇေသိ-ဆင်ခြင်တော်မူပြီ၊ (ကိ?) ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ကုလနဂရေ-ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏မြို့၌၊ ပိဏ္ဏာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရိသု န ခေါ-လှည့်လည်တော်မူကြလေကုန်သနည်း?၊ ဥပ္ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဣဿရဇနာနံ-အစိုးရသူလူတို့၏၊ ဃရာနိ-အိမ်တို့သို့၊ အဂမံသု ကိ-ကြွတော်မူလေကုန်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ သပဒါနစာရိကံ-အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ စရိသု ကိ-သလော၊ ဣတိ (အာဝဇ္ဇေသိ)၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ဧကဗုဒ္ဓဿပိ-တစ်ဆူသော ဘုရားရှင်၏လည်း၊ ဥပ္ပဋိပါဠိယာ-အားဖြင့်၊ ဂမနံ-ကြွတော်မူခြင်းကို၊ အဒိသွာ-မြင်တော်မမူ၍၊ မယာပိ-ငါသည်လည်း၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အယမေဝ ဝံသော-ဤအနွယ်တော်ကိုသာ၊ အယံ(ဧဝ) ပဝေဏီ-ဤအဆက်တော်ကိုသာ၊ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ အာယတိံ စ-နောင်အခါ၌လည်း၊ မေ-၏၊ သာဝကာပိ-သာဝကတို့သည်လည်း၊ မမေဝ-ငါ့ကိုသာ၊ အနုသိက္ခန္တာ-အတုလိုက်၍ ကျင့်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပိဏ္ဏာစာရိကဝတ္ထံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော ရဟန်း၏ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရေဿန္တိ-ဖြည့်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ ကောဋိယံ-အစွန်၌၊ နိဝိဋ္ဌဂေဟတော-တည်နေသောအိမ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သပဒါနံ-ကြားဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်နှင့် တကွ၊ ဝါ-အစဉ်အတိုင်း၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ စရတိ-လှည့်လည်တော်မူ၏၊ [သပဒါနံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာ ဋီကာ သေခိယခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အယျော သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော-အရှင်သိဒ္ဓတ်မင်းသားသည်၊ ပိဏ္ဏာယ-ထမင်းအလိုငှာ၊ ဝါ-ထမင်းတောင်းခြင်းငှာ၊ စရတိ ကိရ-လှည့်လည်သတတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြားရ၍၊ စတုဘူမကာဒီသု-ဘုံလေးဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်အစရှိကုန်သော၊ ဝါ-လေးထပ်တိုက် အစရှိကုန်သော၊ ပါသာဒေသု-ပြာသာဒ်တို့၌၊ သီဟပဉ္စရံ-ခြင်္သေ့ရုပ်အခံရှိသော လေသောက်ပြတင်းကို၊ ဝိဝရိတ္တာ-ဖွင့်၍၊ မဟာဇနော-များစွာသော လူအပေါင်းသည်၊ ဒဿနဗျာဝဋ္ဌော-ကြည့်ရှုခြင်း၌ ဗျာများလျက်ရှိသည်။

အဟောသိ-ပြီ၊ ရာဟုလမာတာ-ရာဟုလာ၏ မယ်တော်ဖြစ်သော၊ ဒေဝီပိ-မိဖုရား သည်လည်း၊ အယျပုတ္တော-အရှင့်သားသည်၊ ဣမသ္မိယေဝ နဂရေ-ဤမြို့၌ပင်၊ မဟတာ-ကြီးကျယ်သော၊ ရာဇာနုဘာဝေန-မင်း၏ အာနုဘော်ဖြင့်၊ သုဝဏ္ဏ သိဝိကာဒီဟိ-ရွှေဝေါတော် အစရှိသောယာဉ်တို့ဖြင့်၊ ဝိစရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ကေသမသယံ-ဆံ့၊ မုတ်ဆိတ်၊ ကျင့်စွယ်ကို၊ ဩဟာရေတွာ- ရိတ်ပယ်၍၊ ကာသာယဝတ္ထဝသနော-ဝတ်အပ်သော ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်ရှိသည်၊ ဝါ-ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်ကို ဝတ်သည်၊ ကပါလဟတ္ထော-လက်၌ ခွက်ရှိသည်၊ ဝါ- ခွက်လက်စွဲသည်၊ (ဟုတွာ) ပိဏ္ဏာယ-ထမင်းအလိုငှာ၊ ဝါ-ထမင်းတောင်းခြင်းငှာ၊ စရတိ ကိရ-သတတ်၊ သောဘတိ န ခေါ-တင့်တယ်လေသလော၊ နော(သောဘတိ) န ခေါ-မတင့်တယ်လေသလော၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သီဟပဉ္စရံ-ကို၊ ဝိဝရိတွာ- ၍၊ ဩလောကယမာနာ-ကြည့်ရှုလသော်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ နာနာဝိရာဂသမုဇ္ဇလာယ- အမျိုးမျိုးသော စွဲမက်ဖွယ်တို့ဖြင့် တောက်ပသော၊ သရိရပ္ပဘာယ-ကိုယ်တော်၏ အရောင်ဖြင့်၊ နဂရဝီထိယော-မြို့လမ်းမတို့ကို၊ ဩဘာသေတွာ-ထွန်းလင်းစေတော် မူလျက်၊ ဗုဒ္ဓသီရိယာ-ဘုရားရှင်၏ အသရေတော်ဖြင့်၊ ဝိရောစမာနံ-တင့်တယ် သပ္ပာယ်တော်မူသည်ကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ဥဏှိသတော-သင်းကျစ်တော်မှ၊ ဝါ- နဖူးတော်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယာဝပါဒတလာ-ခြေဖဝါး အပြင်တိုင်အောင်၊ နရသီဟ ဂါထာဟိ နာမ-နရသီဟဂါထာတို့ မည်သော၊ အဋ္ဌဟိ ဂါထာဟိ-ရစ်ဂါထာတို့ဖြင့်၊ အဘိတ္ထဝိတွာ-ချီးမွမ်းပြီး၍၊ ရညော-သုဒ္ဓေါဒနမင်း၏၊ သန္တိကံ-အထံသို့၊ ဂန္ဒှာ- ၍၊ တုမှာကံ-ခမည်းတော်ဘုရားတို့၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ စရတိ-လှည့်လည်နေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ရညော-အား၊ အာရောစေသိ-သံတော်ဦး တင်ပြီ။

ရာဇာ-သည်၊ သံဝိဂ္ဂဟဒယော-ထိတ်လန့်သော စိတ်နလုံးရှိသည်၊ (ရင်ထဲ၌ ဒိတ်ခနဲ ဖြစ်သွားသည်၊ ဟုတွာ) ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ သာဠကံ-ပုဆိုးကို၊ သဏ္ဍာပယမာနော-ကောင်းစွာ တည်စေလျက်၊ (ပြင်၍ မဝတ်နိုင်တော့ဘဲ လက်ဖြင့် ကျွတ်မကျအောင် ထိန်းထားလျက်၊) တုရိတတုရိတံ-ဆောဆောလျင်လျင်၊ (ပျာယိပျာယာ၊) နိက္ခမိတွာ-နန်းတော်မှထွက်၍၊ ဝေဂေန-လျင်စွာ၊ ဂန္ဒှာ-၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပုရတော-ရှေ့တော်၌၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ (ကိ?) ဘန္တေ-သားတော်ဘုရား၊ ကိ-အဘယ့်ကြောင့်၊ အမေ-ခမည်းတော်တို့ကို၊ လဇ္ဇာပေထ-ရှက်စေပါကုန်သနည်း?၊ ဝါ-အရှက်ခွဲပါကုန်သနည်း?၊ ကိမတ္ထံ- အဘယ်အကျိုးငှာ၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ စရထ-လှည့်လည်ပါကုန်သနည်း?၊ ဧတ္တကာနံ- ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့ဖို့၊ ဘိက္ခံ-ကို၊ လဒ္ဓါ-ရခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ သညိနော-ဤသို့ မှတ်ထင်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ အဟုဝတ္ထ ကိ-ဖြစ်ပါကုန်သလော၊ ဣတိ (အာဟ)၊ မာဟာရာဇ-မဟာရာဇာ၊

တေ-ဤဆွမ်းခံ လှည့်လည်ခြင်းသည်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဝံသစာရိတ္တံ-အနွယ်၏ အကျင့်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ အမှာကံ-တို့၏၊ မဟာသမ္မတ ခတ္တိယဝံသော နာမ-မဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်မည်သည်၊ ဝံသော နန-အနွယ် မဟုတ်ပါလော၊ တတ္ထ စ-ထိုမဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်၌လည်း၊ ဧကခတ္တိယောပိ- တစ်ယောက်သောမင်းသည်လည်း၊ ဘိက္ခာစာရော နာမ-ထမင်းအလိုမှာ လှည့်လည် သူမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အယံ ဝံသော နာမ-ဤမဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်မည်သည်၊ တဝ-အသင် ခမည်းတော် ၏၊ ဝံသော-အနွယ်တည်း၊ အမှာကံ ပန-တို့၏ကား၊ ဗုဒ္ဓဝံသော-ဘုရားအနွယ်တော် သည်၊ ဝံသော နာမ-အနွယ်မည်၏၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ စ-အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့ သည်လည်း၊ ပိဏ္ဏစာရိကာ-ဆွမ်းအလိုမှာ လှည့်လည်ခြင်း ရှိတော်မူကြကုန်သည်၊ အဟေသု-န်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍၊ အန္တရပီထိယံ-လမ်းအကြား၌၊ ဌိတောဝ-ရပ်တော်မူလျက်ပင်၊ ဥတ္တိဋ္ဌေပေ၊ ပရမီစာတိ-ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ- ဤဂါထာကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

ဥတ္တိဋ္ဌေ-ဆွမ်းကို ရည်မှတ်၊ ရပ်ရသောအကျင့်၌၊ န ပမဇ္ဇေယျ-မမေ့မလျော့ရာ၊ ခမ္မံ-ဆွမ်းခံအကျင့်ကို၊ သုစရိတံ-ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သည်မည်လောထံအောင်၊ စရေ-ကျင့်ရာ၏၊ ခမ္မစာရီ-ဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသ္မိံ လောကေ-ဤလောက၌လည်းကောင်း၊ ပရမီ စ-နောက်လောက၌လည်း ကောင်း၊ သုခံ-ချမ်းသာစွာ၊ သေတိ-အိပ်ရ၏၊ ဂါထာပရိယောသာနေ-ဂါထာ၏ အဆုံး၌၊ ရာဇာ-သုဒ္ဓေါဒနမင်းသည်၊ သောတာပတ္တိဖလံ-သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို၊ သစ္စကာသိ (သစ္စိ+အကာသိ)-မျက်မှောက်ပြုပြီ၊ [ဤဂါထာသည် မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှ၍ အနက်ကျယ်ကို ပြပါဦးအံ့- ဥတ္တိဋ္ဌေ-ဆွမ်းကို ရည်မှတ်၊ မတ်မတ် ရပ်၍၊ ကျင့်အပ်မှန်မှန်၊ ဆွမ်းခံခြင်း၌၊ န ပမဇ္ဇေယျ-ကောင်းသည့် ဘောဇနံ၊ စားသောက်ရန်ဖြင့်၊ ဆွမ်းခံဖျက်၍၊ မမေ့မလျော့ရာ၊ ခမ္မံ-ကောင်း ဆိုး နှစ်တန်၊

ဥတ္တိဋ္ဌေ စသည်၌။ ။ ဥ(ဥဒ္ဓိဿ)-ဆွမ်းကိုရည်မှတ်၍၊ တိဋ္ဌ-ရပ်ခြင်းဟူသော အကျင့်ဟူသည် “ဆွမ်းခံအကျင့်”ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ၌ “ဥတ္တိဋ္ဌိတွာ (မတ်မတ်ရပ်၍) ပရေသံ ဃရဒ္ဓါရေ ဌတွာ ဂဟေတဗ္ဗပိဏ္ဏေ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ နပုမဇ္ဇေယျာတိ ပိဏ္ဏစာရိကဝတ္တံ ဟာပေတွာ ပဏိတဘောဇနာနိ ပရိယေသန္တော ဥတ္တိဋ္ဌေ ပမဇ္ဇတိ နာမ၊ သပဒါနံ ပိဏ္ဏာယ စရန္တော ပန နပုဇ္ဇတိ နာမ၊ ဧဝံ ကရောန္တော (ဤသို့ပြုလျက်) ဥတ္တိဋ္ဌေ နပုမဇ္ဇေယျ၊ ဓမ္မန္တိ အနေသနံ ပဟာယ သပဒါနံ စရန္တော တမေဝ ဘိက္ခာစရိယမေဗံ သုစရိတံ စရေယျ၊ သုခံ သေတိတိ ဒေသနာမတ္ထံမေတံ၊ ဧဝံ ပနေတံ ဘိက္ခာယ စရိယမေဗံ စရန္တော ဓမ္မစာရီ၊ ဣဓလောကေ စ ပရလောကေ စ စတုဟိပိ ဣရိယာပထေဟိ သုခံ ဝိဟရတိတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ။ [“သေတိ”ကား ဣရိယာပုထံ လေးပါးကို အိပ်ခြင်းကြိယာဖြင့် မှတ်၍ပြသော ဥပလက္ခဏနိဒဿန၊ နည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “စတုဟိပေ၊ ဝိဟရတိ”ဟု ဖွင့်သည်။

ရရာခံ၍၊ ခြိုးခြံစားလင့်၊ တရားအကျင့်ကို၊ သုစရိတ်-မိစ္ဆာဇီဝ၊ အနေသနတို့၊ စစ လွတ်ကင်း၊ သန့်ရှင်းစွာ ကျင့်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ စရေ-ရောဂါ ဘေးဒဏ်၊ မရှိမှန်လျှင်၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်၊ အားထုတ်သင့်လှပေ၏။ ဓမ္မစာရီ-ဆွမ်းခံအကျင့်၊ မှန်မလင့်အောင်၊ အသင့်ကြိုးကုတ်၊ အားထုတ်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသို့ လောကေ-လက်ရှိမှန်စွာ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏၊ ရရာကာလ၊ ဤ လောက၌လည်းကောင်း၊ ပရမိ စ-အနာဂတ်ရောက်၊ နောက်နောက်ခန္ဓာ၊ ရရာ ကာလ၊ နောက်လောက၌လည်းကောင်း၊ သုခံ သေတိ-သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း၊ လိုရာပြောင်း၍၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ချမ်းသာလေတော့သတည်း။။]

ပန-ဆက်၊ ဓမ္မစရောပေ၊ ပရမိစာတိ-ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ-ဤဂါထာကို၊ သုတွာ-နာရ၍၊ သကဒါဂါမိဖလေ-သကဒါဂါမိဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ [ဓမ္မ-ဆွမ်းခံခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊ သုစရိတ်-အနေသနစသည် လွတ်ကင်း၍၊ သန့်ရှင်းစွာ ကျင့်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ စရေ-ကျင့်ရာ၏၊ နံ-ထို ဆွမ်းခံခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊ ဒုစ္စရိတ်-ဝေသီယာဂေါစရ၊ စသည်စုပေါင်း၊ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ န စရေ-မကျင့်ရာ၊ ဓမ္မစာရီ-ဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသို့ လောကေ-ဤလောက၌ လည်းကောင်း၊ ပရမိ စ-နောက်လောက၌လည်းကောင်း၊ သုခံ-ချမ်းချမ်းသာသာ၊ သေတိ-အိပ်ရ၏၊ [ဤဒုတိယဂါထာကို နန်းတော်ရောက်မှ ဟောတော်မူသည်၊ ဂါထာ၏အဆုံး၌ ခမည်းတော်ကြီး သကဒါဂါမိဖိုလ်၌ တည်၍ မိထွေးတော် ဂေါတမီ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်သည်။] ဓမ္မပါလဇာတကံ-ဓမ္မပါလဇာတ်ကို၊ သုတွာ-၍၊ အနာဂါမိဖလေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ မရဏသမယေ-ကွယ်လွန်ခါနီး အချိန်၌၊ သေတစ္ဆတ္တဿ-ထီးဖြူ၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ သိရိသယနေ-အသရေ ရှိသော အိပ်ရာ၌၊ နိပန္နောယေဝ-လျောင်းလျက်သာ၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ-ရောက်ပြီ၊ ရညော-ခမည်းတော်မင်း၏၊ ဝါ-မှာ၊ အရညဝါသေန-တော၌နေခြင်းဖြင့်၊ ပဓာနာနုယောဂကိစ္ဆံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်း ကိစ္စသည်၊ နာဟောသိ-မဖြစ်ပြီ။

အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ။ နောက်တစ်ရက်၌ ဓမ္မပါလဇာတ်ကို နာရ၍ ခမည်းတော်မင်းတရားကြီး အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်လေသည်။ ထိုဇာတ်ကို ဟောတော်မူ ရခြင်း အကြောင်းအချုပ်မှာ-ဘုရားရှင် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူစဉ် မူးမိုက်၍ လဲသွားသောအခါ နတ်တစ်ယောက်လာ၍ “အသင်မင်းကြီး၏ သားတော်ဆုံးပြီ”ဟု သုခွေါဒနမင်းကြီးအား ပြောလာလေသည်။ ထိုအခါတုန်းက နတ်ပြောအပ်သောစကားကို မယုံကြောင်း မင်းကြီးက လျှောက်လေသည်။ ထိုအခါ ဓမ္မပါလဇာတ်တုန်းကလည်း သိုး၏ အရိုးကို ပြ၍ “အသင်တို့၏ သားဖြစ်သော ဓမ္မပါလ ဆုံးရှာလေပြီ” ဟု တက္ကသိုလ်ဆရာကြီးက ပြောသည်ကို မယုံခဲ့ဘူးကြောင်း ဟောတော်မူသည်။

စ-ဆက်၊ သောတာပတ္တိဖလံ-ကို၊ သစ္စိကတွာဝေ-မျက်မှောက်ပြုပြီး၍သာ၊ (ဝေ နောက်မှ ပန ရှိသည်ကား အနက်မရှိ) ဘဂဝတော-၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သံပရိသံ-ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ မဟာပါသာဒံ-မြတ်သော နန်းပြာသာဒ်ထက်သို့၊ အာရောပေတွာ-တက်ရောက်စေ တော်မူပြီး၍၊ ပဏီတေန-မွန်မြတ်သော၊ ခါဒနိယေန-ခဲဖွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနိယေန-ဘောဇဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိဝိသိ-ပြုစု လုပ်ကျွေးပြီး၊ ဘတ္တကိစ္စာ ဝသာနေ-ဆွမ်းကိစ္စ၏အဆုံး၌၊ ရာဟုလမာတရံ-ရာဟုလာမယ်တော်ကို၊ ထပေတွာ- ထား၍၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ဣတ္ထာဂါရံ-မောင်းမအပေါင်းသည်၊ အာဂန္ဓာ-၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝန္တိ-ရှိခိုးပြီး၊ [“**ဣတ္ထာဂါရံ**”အရ မောင်းမတို့၏နေရာ အိမ်ဆောင်ကို ရသော်လည်း ဌာနပစာရအားဖြင့် ထိုအဆောင်၌ နေသော မောင်းမအပေါင်းကို ယူရသည်၊] ပန-ဆက်၊ သာ-ထိုရာဟုလာမယ်တော် သည်၊ (နာဂမာသိ၌ စပ်၊) ဂစ္ဆ-ကြွပါလော၊ အယျုပတ္တံ-အရှင့်သားကို၊ ဝန္ဓာဟိ-ရှိခိုးပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိဇနေန-အခြွေအရံအပေါင်းသည်၊ ဝုစ္စမာနာပိ-သံတော်ဦးတင်အပ်ပါသော်လည်း၊ မယံ-ငါ၏၊ ဂုဏော-ကျေးဇူးသည်၊ သစေ အတ္ထိ-အကယ်၍ရှိအံ့၊ (ဝေံသတိ) သယမေဝ-ကိုယ်တော်တိုင်သာ၊ အယျုပတ္တော-သည်၊ အာဂမိဿတိ-ကြွလာလိမ့် မည်၊ အာဂတံ-ကြွလာသော၊ နံ-ထို အရှင့်သားကို၊ ဝန္တိဿာမိ-ရှိခိုးအံ့၊ ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ နာဂမာသိ-မသွား။

အထ-ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ရာဇာနံ-ခမည်းတော်မင်းကို၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေ၍၊ ဒွိဟိ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာဝကေဟိ-အဂ္ဂသာဝက တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ရာဇဓိတာယ-မင်းသမီး၏၊ သိရိဂဗ္ဘံ-အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့၊ ဂန္ဓာ-ကြွတော်မူ၍၊ (နိသီဒိ၌ စပ်၊) ရာဇဓိတာ-ကို၊ ဝါ-သည်၊ ယထာရူစိယာ-အကြင် အကြင် အလိုအားဖြင့်၊ ဝါ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဝန္တမာနာ- ရှိခိုးလသော်၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မပြောဆိုထိုက်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ- မိန့်တော်မူ၍၊ ပညတ္တေ-သော၊ အာသနေ-၌၊ နိသီဒိ-ပြီး၊ [ခြေတော် အစုံကို အောက်၌ချ၍ ထိုင်ခုံပေါ်၌ ထိုင်တော်မူသည်၊] သာ-ထိုမင်းသမီးသည်၊ ဝေဂေန- လျင်စွာ-အာဂန္ဓာ-၍၊ဂေါပုကေသု-ဖမျက်တော်တို့၌၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဝါဒပိဋ္ဌိယံ- ခြေဖမိုး အပြင်၌၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ-လိမ့်စေ၍ လိမ့်စေ၍၊ ဝါ-လှိမ့်၍ လှိမ့်၍၊ ယထာဇ္ဈာသယံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဝန္တိ-ရှိခိုးပြီး၊ [သရိဂဗ္ဘံ ဂန္ဓာတိ ဧတ္ထ ယဒိ ဟိ ဘဂဝါ တဒဟေဝ ဂန္ဓာ န ပဿေယျ၊ သာ ဟဒယေန ဖလိတေန မရေယျာတိ အဂမာသိတိ ဒဠ္ဗဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊] ရာဇာ-သည်၊ ရာဇဓိတာယ-၏၊ ဘဂဝတိ-၌၊ သိနေဟဗဟုမာနာဒိဂုဏသမ္ပတ္တိံ-ချစ်ခြင်းများစွာ မြတ်နိုးခြင်းအစရှိသော ဂုဏ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ကထေသိ-ပြီး၊ (ဂုဏသမ္ပတ္တိ ပြောပုံကို စန္ဒကိန္နရီဇာတ်၌ ကြည့်ပါ၊) ဘဂဝါ-သည်၊ မဟာရာဇေ၊ ဣဒါနိ-၌၊

ဉာဏေ-ဉာဏ်သည်၊ ပရိပက္ခေ-ရင့်ကျက်လသော်၊ (ယသော်ခရာ၏ဉာဏ် ရင့်ကျက်လသော်၊) တယာ-အသင် ခမည်းတော်သည်၊ ရက္ခိယမာနာ-စောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ရာဇဓိတာ-သည်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ယံ ရက္ခိ-အကြင် စောင့်ရှောက်နိုင်ပြီ၊ (ဧတံ-ဤစောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်းကို) အနတ္တရိယံ-မအံ့သြအပ်သေးပါ၊ ဝါ-မအံ့သြလောက်သေးပါ၊ သာ-ထိုမင်းသမီးသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (စန္ဒကိန္နရီ ဖြစ်စဉ်အခါ၌)၊ အနာရက္ခာ-စောင့်ရှောက်ခြင်းမရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ပါလျက်)၊ ပဗ္ဗတပါဒေ-တောင်ခြေ၌၊ ဝိစရမာနာ-လှည့်လည်နေရပါလျက်၊ ဉာဏေ-သည်၊ အပရိပက္ခေ-မရင့်ကျက်သေးမီ၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ရက္ခိ-စောင့်ရှောက်ခဲ့ဖူးပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ စန္ဒကိန္နရီဇာတကံ-စန္ဒကိန္နရီဇာတ်တော်ကို၊ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ။

စ-ဆက်၊ တံ ဒိဝသမေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ [ယသော်ခရာ၏ အဖူးအမြော်ခံတော်မူရာနေ့၌ပင်၊ ဤနေ့ကား ကပိလဝတ္ထုနေပြည်သို့ရောက်၍ ဒုတိယမြောက်နေ့တည်း၊ မဗ္ဗပဒအဋ္ဌကထာ၌ကား၊ တတိယနေ့ကျမှ နန္ဒမင်းသားကို ရဟန်းပြုပေးသည်ဟု ဆို၏၊] နန္ဒရာဇကုမာရဿ-နန္ဒမင်းသား၏၊ ကေသဝိသဇ္ဇနံ-ဆံထုံးကို ဖြေခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌဗန္ဓော-နဖူး၌ သင်းကျစ်ပြားကို ဖွဲ့ခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ ဃရမင်္ဂလံ-အိမ်ရှေ့မင်း၏ နန်းသစ်သို့ဝင်ခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ အာဝါဟမင်္ဂလံ-ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ ဆတ္တမင်္ဂလံ-အိမ်ရှေ့ထီးဖြူ၊ ဆောင်းယူခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ မဟာမင်္ဂလာနိ-ကြီးစွာသော မင်္ဂလာတို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နန္ဒ-နန္ဒမင်းသားကို၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-၍၊

ကေသဝိသဇ္ဇနံ။ ။ “ကုလမရိယာဒဝသေန-အမျိုးတို့ စည်းကမ်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကေသောရောပနံ-ဆံချခြင်း”ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ “ဝိသဇ္ဇနပုဒ်အနေနှင့် မလျော်တတ်”ဟု ထင်သည်၊ ဝိမတိ၌ကား “ရာဇမောဠိ ဗန္ဓနတ္ထံ-မင်းတို့၏ ဥသျှောင်ကိုဖွဲ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကုမာရကလေ-မင်းသားအခါတုန်းက၊ ဗန္ဓိတသိခါဝေဏီမောစနံ-ဖွဲ့အပ်သော ဦးစွန်းသျှောင်ထုံးကို ဖြေခြင်း”ဟု ဖွင့်၏၊ “ကေသာနံ+ဝိသဇ္ဇနံ ကေသဝိသဇ္ဇနံ-ဆံတို့ကို ဖြေခြင်း”ဟု ပြု။

ပဋ္ဌဗန္ဓော။ ။ ပဋ္ဌဗန္ဓောတိ ယုဝရာဗေဋ္ဌဗန္ဓော-အိမ်ရှေ့မင်း၏ နဖူးသင်းကျစ်ပြားကို (နဖူး၌) ဖွဲ့ဆင်ခြင်းမင်္ဂလာ၊-သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၌ကား “အသုက ရာဇာတိ-ထိုမည်သော မင်းဟူ၍၊ နဋ္ဌာဋေ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌဗန္ဓနံ-နဖူး၌ နာမည်တံဆိပ်ပါသော ရွှေပြားကို ဖွဲ့ဆင်ခြင်း”ဟု ဆို၏။

ဃရမင်္ဂလံ စသည်။ ။ အဘိနဝဃရပဝေသမဟော-အသစ်အိမ်တော်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းဟူသော ပွဲသဘင်သည်၊ ဃရမင်္ဂလံ-မည်၏၊ ဝိဝါဟကရဏမဟော-လက်ထပ်ထိမ်းမြားမှုကို ပြုခြင်းဟူသော ပွဲသဘင်သည်၊ အာဝါဟမင်္ဂလံ-မည်၏၊ ဆတ္တမင်္ဂလန္တိ-ယုဝရာဇဆတ္တမင်္ဂလံ(အိမ်ရှေ့ထီးကို ဆောင်းခြင်းမင်္ဂလာတည်း)၊-ဋီကာ။

မင်္ဂလံ-ဂီလာကို၊ ဝတ္တာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ အာသနာ-နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ-ထတော်မူ၍၊ ပက္ခမိ-ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ ဇနပဒကလျာဏီ-ဇနပဒကလျာဏီမင်းသမီးသည်၊ ကုမာရ်-နန္ဒမင်းသားကို၊ ဂစ္ဆန္တံ-ဘုရားနောက်တော်သို့ လိုက်သွားသည်ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်ရ၍၊ အယျပုတ္တ-အရှင်သား၊ တုဝဋ်-လျင်လျင်မြန်မြန်၊ အာဂစ္ဆယျာသိ-ပြန်လာခဲ့ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-၍၊ ဂိဝံ-လည်ပင်းကို၊ ပသာရေတွာ-ဆန်တန်း၍၊ ဩလောကေသိ-ကြည့်လိုက်ပြီ၊ သောပိ-ထိုနန္ဒမင်းသာ သည်လည်း၊ ဘဂဝန္တံ-နောင်တော်ဘုရားကို၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဏှထ-ယူတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တံ-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ အဝိသဟမာနော-မဝံသည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟာရံယေဝ-ကျောင်းတော်သို့သာ၊ အဂမာသိ-လိုက်သွားရပြီ၊ တံ-ထိုနန္ဒမင်းသားကို၊ အနိစ္ဆမာနံယေဝ-ရဟန်းမပြုလိုဘဲလျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ရှင်ရဟန်း ဖြစ်စေတော်မူပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကပိလပုရံ-ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့၊ အာန္တာ-ရောက်၍၊ ဒုတိယဒိဝသေ-နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ နန္ဒ-နန္ဒမင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ပြီ။

ဇနပဒကလျာဏီ။ ။ ဇနပဒကလျာဏီတိ ဇနပဒမိ (ဇနပုဒ်နယ်ပယ် တစ်ခုလုံး၌) ကလျာဏီ (ကောင်းသော ဂုဏ်အင်္ဂါရှိသော မင်းသမီး) ဥတ္တမာ (မြတ်သော) ဆသရီရဒေါသရဟိတာ (၆ ပါးသော ကိုယ်၏အပြစ်တို့မှ ကင်းသော) ပဉ္စကလျာဏ သမန္နာဂတာ(၅ ပါးသော အကောင်းဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံသော မင်းသမီးတည်း)၊ [ဥတ္တမာ စသည်တို့ကား ကလျာဏီကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ [“မည်း-ဖြူ-ဆူ-ကြံ၊ နိမ့်-မြင့်-တုံ့၊ မှတ်ကုန် ပြစ်ခြောက်ပါး”ဟူသည်နှင့်အညီ မည်းလွန်း-ဖြူလွန်းခြင်း၊ ဝလွန်း-ပိန်လွန်းခြင်း၊ နိမ့်လွန်း-မြင့်လွန်းခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်၏အပြစ် ခြောက်ပါးရှိသည်၊ ဇနပဒကလျာဏီသည် ထိုအပြစ်ခြောက်ပါးမှ ကင်းလွတ်၍ လူ့လောကံလဲမက နတ်လောကံလဲမကျ အလွန်လှသော မင်းသမီးတည်း။

အကောင်းဂုဏ် ငါးပါးကား။ ။ ဆဝိကလျာဏ၊ နုနာကလျာဏ၊ နဟာရကလျာဏ၊ အဋ္ဌိကကလျာဏ၊ ဝယကလျာဏတို့တည်း။ ထိုပွင့် ညဉ့်မှောင်မိုက်သော အံခါ (၁၂)တောင်ရှိသော အခန်း၌ မီးမထွန်းရဘဲ သူ၏ကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းခြင်းသည် အသားအရေ၏ ကောင်းခြင်းမည်၏၊ လက်ဖဝါး၊ ခြေဖဝါး၊ နှုတ်ခမ်းဖျားတို့၏ သန္တာရိုးကဲ့သို့ နီမြန်းခြင်းသည် အသားအသွေး၏ကောင်းခြင်း မည်၏၊ လက်သည်း ခြေသည်းတို့၏ အသားမှ မလွတ်သော အရပ်၌၊ ချိပ်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သကဲ့သို့ နီ၍ အသားမှ လွတ်သော အရပ်၌ကား နီရည်ကဲ့သို့ ဖြူဖွေးနေခြင်းသည် အကြော၏ကောင်းခြင်းမည်၏၊ သွားတို့၏ ကောင်းစွာ ဆေးကြောအပ်သော ဝရဇိန်ကဲ့သို့ ညီညွတ်ဖြူစင်ခြင်းသည် အရိုး၏ကောင်းခြင်း မည်၏၊ အသက် ၁၂၀ ရှိသော်လည်း ၁၆နှစ် အရွယ်ကဲ့သို့ အရေမတွန့်၊ ဆံမဖြူခြင်းသည် အရွယ်၏ ကောင်းခြင်းမည်၏၊ ဤသို့ ငါးပါးသော အကောင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဇနပဒကလျာဏီမည်၏၊ [ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ ဝိသာခါဝတ္ထု၌ကား နဟာရကလျာဏ နေရာဝယ် “ကေသကလျာဏ-ဆံပင်၏ ကောင်းခြင်းတစ်မျိုး”ဟု ဆိုထား၏။]

သတ္တမေ ဒိဝသေ-ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ရာဟုလမာတာ-သည်။ ကုမာရ်-မင်းသားကို၊ အလင်္ကာရိတွာ-တန်ဆာဆင်ပြီး၍၊ ဘဂဝတော-၏။ သန္တိကံ-သို့၊ ပေသေသိ-စေလွှတ်ပြီ။ (ကိံ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?) တာတ-ချစ်သား၊ ဝိသတိသဟဿသမဏပရိဝုတ်-နှစ်သောင်းသော ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်တော်မူသော၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ-ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိတော်မူသော၊ ဗြဟ္မရူပဝဏ္ဏံ-ဗြဟ္မာမင်း၏ ရုပ်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိတော်မူသော၊ ဧတံ သမဏံ-ဤရဟန်းတော်ကို၊ ပဿ-ကြည့်စမ်းလော၊ အယံ-ဤရဟန်းတော်သည်၊ တေ-အသင် သားတော်၏၊ ပိတာ-ခမည်းတော်တည်း၊ ဧတဿ-ဤသင့်ခမည်းတော်၏၊ မဟန္တာ-ကြီးကျယ်ကုန်သော၊ နိဓယော-ရွှေအိုးကြီးလေးလုံးတို့သည်၊ အဟေသုံ-ရှိခဲ့ဖူးကုန်ပြီ၊ တေ-ထို ရွှေအိုးကြီးလေးလုံးတို့ကို၊ အဿ-ထိုသင့်ခမည်းတော်၏၊ နိက္ခမနတော-တောထွက်တော်မူရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နပဿာမ-မမြင်ရတော့ကုန်၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ နံ ဒါယန္တံ-ထိုအမွေကို၊ ယာစ-တောင်းချေလော့၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ပြော၍ တောင်းရမည်နည်း?) တာတ-ခမည်းတော်၊ အဟံ ကုမာရော-ကျွန်ုပ်မင်းသားသည်၊ ဆတ္တံ-ထီးဖြူကို၊ ဥဿာပေတွာ-စိုက်ထူ၍၊ စက္ကဝတ္တိ-စကြာမင်းသည်၊ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်လိုပါ၏၊ မေ-ကျွန်ုပ်အား၊ ဓနေန-ဥစ္စာဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိပါ၏၊ မေ-အား၊ ဓနံ-ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဟိ-တောင်းသင့်ပါ၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ ပိတု-ခမည်းတော်၏၊ သန္တကဿ-ဥစ္စာ၏၊ သာမိကော-အရှင်ပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ (ယာစ-တောင်းချေလော၊) ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေသိ-စေလွှတ်ပြီ။)

ရာဟုလကုမာရော-ရာဟုလာမင်းသားသည်၊ ဘဂဝတော-၏။ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္ဓာဝ-ရောက်၍သာလျှင်၊ (ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်းပင်၊) ပိတုသိနေဟံ-အဘ၌ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းကို၊ ပဋိလဘိတွာ-ရ၍၊ ဟဋ္ဌစိတ္တော-ရွှင်လန်းသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) သမဏ-ခမည်းတော်ရဟန်း၊ တေ-အရှင်ခမည်းတော်၏၊ ဆာယာ-အရိပ်တော်သည်၊ သုခါ-ချမ်းအေးပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ အညမ္မိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဗဟု-များစွာသော၊ အတ္တနော-မိမိအား၊ အနုရူပံ-သင့်လျော်သောစကားကို၊ ဝဒန္တော-ပြောလျက်၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကတဘတ္တကိစ္စော-ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ) အနုမောဒနံ-ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ ကတွာ-၍၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ ပက္ကမိ-ပြီ၊ ကုမာရောပိ-သည်လည်း၊ သမဏ-ခမည်းတော် ရဟန်းမြတ်၊ မေ-သားတော်အား၊ ဒါယန္တံ-အမွေကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ သမဏ၊ မေ-အား၊ ဒါယန္တံ-ကို၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့ တတွတ်တွတ်ပြော၍၊ ဘဂဝန္တံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ အနုဗန္ဓိ-လိုက်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အနုပုဗ္ဗေန၊ ပေ၊ ဒေဟိတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

အထ ခေါ်ပေ၊ အာမန္တေသီတိ-ကား၊' ဘဂဝါ-သည်၊ ကုမာရ်-ကို၊ န နိဝတ္တာပေသိ-ပြန်နစ်စေတော်မမူ၊ ပရိနောပိ-အခြံအရံ လူအပေါင်းသည်လည်း၊ (မင်းသား၏ အခြံအရံ လူအပေါင်းသည်လည်း၊) ဘဂဝတာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားနေသော မင်းသားကို၊ နိဝတ္ထေတုံ-ပြန်နစ်စေခြင်းငှာ၊ န ဝိသဟတိ-မဝံ၊ အထ-နောက်တော်သို့ လိုက်သွားရာ ထိုအခါ၌၊ အာရာမံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-ရောက်၍၊ အယံ-ဤသားတော်သည်၊ ပိတု-ခမည်းတော်၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ယံ ဓနံ-အကြင် ရွှေအိုးကြီး လေးလုံးတည်းဟူသော ဥစ္စာကို၊ ဣစ္ဆတိ-လိုလား၏၊ တံ-ထိုရွှေအိုးကြီး လေးလုံးတည်းဟူသော ဥစ္စာသည်၊ ဝဋ္ဋနဂတံ-ဝဋ္ဋဒုက္ခသို့ အစဉ်လိုက်၏၊ ဝါ-ဝဋ္ဋဒုက္ခတွင် ပါဝင်၏၊ သဝိဃာတကံ-နိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခနှင့်တကွဖြစ်၏၊ [ဝဋ္ဋနဂတန္တိ ဝဋ္ဋပရိယာပန္နံ၊ ကိလေသာဝဋ္ဋံ၊ ဝိပါကဝဋ္ဋံ တို့၌ ပါဝင်နေသည်-ဟူလို၊ သဝိဃာတကန္တိ ဒုက္ခသဟိတတ္တာ သဝိဃာတကံ၊ သဒုက္ခန္တိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထံ၊] ဟန္တု-ယခု၊ အဿ-ဤသားတော်အား၊ ဗောဓိမဏ္ဍေ-ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ပဋိလဒ္ဓံ-ရအပ်ခဲ့ပြီးသော၊ သတ္တဝိမံ-ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော၊ အရိယဓနံ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာကို၊ ဒေမိ-ပေးတော်မူအံ့၊ လောကုတ္တရ ဒါယဇ္ဇဿ-လောကုတ္တရာအမွေ၏၊ နံ-ထို သားတော်ကို၊ သာမိကံ-ဥစ္စာရှင်ကို၊ ကရောမိ-ပြုတော်မူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ အာယသ္မန္တိ သာရိပုတ္တံ-ကို၊ အာမန္တေသိ-ခေါ်တော်မူပြီ၊ စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ အာမန္တေတွာ-ခေါ်တော်မူပြီး၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ?) သာရိပုတ္တံ-တ္တရာ၊ တေန ဟိ-တိုက်တွန်းတော်မူ၏၊ တစ်နည်း၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ အမွေကို တောင်းခြင်းကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ ရာဟုလ ကုမာရ်-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ-လော၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အယံ-ဤရာဟုလာသည်၊ ဒါယဇ္ဇံ-ကို၊ ယာစတိ-တောင်း၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ အမွေတောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နံ-ထိုရာဟုလာကို၊ လောကုတ္တရ ဒါယဇ္ဇပဋိလာဘာယ-လောကုတ္တရာအမွေကို ရခြင်းငှာ၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ-လော၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ (ပဋိက္ခိပိတွာ စသည်၌ စပ်၊) ဘဂဝတာ-သည်၊ ဗာရာဏသီယံ-၌၊ တိဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ သရဏဂမနေဟိ-သရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ ယာ သာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ-အကြင် ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာ သာ ဥပသမ္ပဒါ စ-အကြင်မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တတော-ထိုရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒံ-ကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍၊ ဂရဘာဝေ-လေးသည်၏အဖြစ်၌၊ ထပေတွာ-

အရိယဓနံ။ ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြဲရှိနေသော ဥစ္စာကို “အရိယဓန”ဟု ခေါ်၏။ ဓမ္မပဒ၊ သုပုဗ္ဗဒ္ဒဝတ္ထုလာ ထိုအရိယာဓနကား -
 “သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ၊ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပိယံဓနံ၊
 သုတဓနဉ္စ စာဂေါ စ၊ ပညာ ဝေ သတ္တမံ ဓနံ”-တည်း။

ထားတော်မူပြီး၍၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေန-ဥတ်ဟူသော လေးကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မေန-
 ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ-ကို၊ အနညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန-
 ရှင့်အဖြစ်ကိုကား၊ နေဝံ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်လည်း ပယ်တော်မမူအပ်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊
 န အနညာတာ-ခွင့်ပြုလည်း ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဥပသမ္ပဒါ
 ကိုသာ ပယ်၍ အသစ်ခွင့်ပြုတော်မူပြီးလျှင် ပဗ္ဗဇ္ဇာကိုကား ပယ်လည်း မပယ်အပ်၊
 ခွင့်လည်း မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာဂတေ-၌၊ ဘိက္ခုန္တံ-တို့၏၊
 ဝိမတိ-တွေးတောခြင်းသည်၊ ဥပပ္ပဇ္ဇိဿတိ-ပြစ်လတ္တံ့၊ (ကိ?) အယ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ-
 ဤရှင့်အဖြစ်မည်သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဥပသမ္ပဒါ သဒိသာ-ဥပသမ္ပဒါနှင့် တူ၏၊ ကိ-
 အသို့နည်း?၊ ဣဒါနိဝိ-ယခုအခါ၌လည်း၊ ဥပသမ္ပဒါ ဝိယ-ဥပသမ္ပဒါကိုကဲ့သို့၊
 ကမ္မဝါစာယံ ဧဝံ-ကမ္မဝါစာဖြင့်သာ၊ ကတ္တဗ္ဗာ န ခေါ-ပြုထိုက်လေသလော၊
 ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ သရဏဂမနေဟိ-တို့ဖြင့်၊(ကတ္တဗ္ဗာ န ခေါ-ပြုထိုက်လေသလော၊)
 ဣတိ၊ (ဝိမတိ ဥပပ္ပဇ္ဇိဿတိ) စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမံ အတ္ထံ-ဤအနက်
 အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဒိတွာ-သိတော်မူ၍၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပုန-ဖန်၊ တိဟိ-ကုန်သော၊
 သရဏဂမနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သာမဏေရပဗ္ဗန္တံ-သာမဏေ ရှင့်အဖြစ်ကို၊ အနုဇာနိတု
 ကာမော-ခွင့်ပြုတော်မူလို၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဓမ္မသေနာပတိ-တရားစစ်သူကြီး
 ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ တံ အဇ္ဈာသယံ-ထို
 အလိုတော်ကို၊ ဝိဒိတွာ-၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ပုန-ဖန်၊ ပဗ္ဗန္တံ-ကို၊ အနုဇာနာပေတု
 ကာမော-ခွင့်ပြုစေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ကထာဟံ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေဝိတိ-ဟူ၍၊
 အာဟ-လျှောက်ပြီ။

အထ ခေါ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေဝိတိ-ကား၊ ကုမာရဿ-အား၊ (“ဒတွာ အဒါသိ”၌
 စပ်၊) မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော-သည်၊ ကေသေ-ဆံပင်တို့ကို၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊
 ကာသာယာနိ-သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒတွာ-၍၊ သရဏာနိ-သရဏတို့ကို၊ ဝါ-ကိုးကွယ်
 ကြောင်းဖြစ်သော စကားတို့ကို၊ အဒါသိ-ပြီ၊ မဟာကဿပတ္ထေရော-သည်၊
 သြဝါဒါစရိယော-သြဝါဒပေးသော ဆရာတော်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ပန-ကား၊
 ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ စ-သည်လည်းကောင်း၊
 ဥပဇ္ဈာယမူလကာ-ဥပဇ္ဈာယ်လျှင် အရင်းခံရှိ၏၊ ဥပဇ္ဈာယောဝ-သည်သာ၊ တတ္ထ-
 ထိုရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဣဿရော-အစိုးရ၏၊ အာစရိယော-သရဏဂုံဆရာ၊
 သြဝါဒဆရာသည်၊ န(ဣဿရော)-အစိုးမရ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အထ ခေါ၊ပေ၊
 ပဗ္ဗာဇေဝိတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။ [အရှင်သာရိပုတ္တရာကသာ
 မင်းသား၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်၍ အစိုးရသူဖြစ်သောကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာကို
 ခေါင်းတပ်၍“အထ ခေါ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေဝိ”ဟု သင်္ဂီယနာတင် ဆရာတို့ မိန့်တော်မူ
 သည်-ဟူလို၊] ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤအစဉ်အားဖြင့်၊ ကုမာရော-သည်၊ ပဗ္ဗဇိတော-
 ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီတဲ့၊ ဣတိ- သို့၊ သုတွာ- ကြားရ၍၊ ဥပပ္ပဇ္ဇိသံဝေဂေန-

ဖြစ်သော ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသော၊ ဟဒယေန-နှလုံးဖြင့်၊ အထ-ကြားရရာ ထိုအခါ၌၊ သုဒ္ဓေါဒနော-သုဒ္ဓေါဒနမည်သော၊ သက္ကော-သာကီဝင်သည်၊ (ယေန-အကြင် အရပ်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အတ္ထိ၊ တေန-မြတ်စွာဘုရားရှိတော်မူရာ ထို အရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ-ပြီ၊) ဣတိ-ဤသို့၊ အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အားလုံးသော စကားကို၊ ဝတ္တဗ္ဗ-ဆိုထိုက်၏။

တတ္ထ-ထို အထ ခေါ် သုဒ္ဓေါဒနောအစရှိသောစကားရပ်၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥဉ္ဇာစရိယာယ-ထမင်း တောင်းဖို့ရန် လှည့်လည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-ဆွမ်းခံ လှည့်လည် ခြင်းဖြင့်၊ (ဥဉ္ဇာယ + စရိယာ ဥဉ္ဇာစရိယာ) ဇီဝတော-အသက်မွေးရသော၊ ပဗ္ဗဇိတဿ-ရှင်ရဟန်းအား၊ (“အပ္ပတိရူပ”၌ စပ်၊) အဝိသေသေန-(မည်သည်ဆု ဟု အထူးမမ) သာမညအားဖြင့်၊ ဝရံ-ဆုကို၊ ယာစာမိ-တောင်းလိုပါ၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ယာစသယု-တောင်းလော့၊ ဣတိ ဝစနံ-ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အပ္ပတိရူပံ-မလျှောက်ပတ်၊ [ကိုယ်ကမှ တောင်းစားနေရသူ ဖြစ်သောကြောင့် သူ့အား ဆုလားကံပေးဖို့ မဖြစ်နိုင်-ဟူလို] ဗုဒ္ဓါနဉ္စ-တို့၏လည်း၊ အာစိဏ္ဏံ-လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တော်သည်၊ န-မဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အတိက္ကန္တဝရာ ခေါ် ဂေါတမ တထာဂတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဂေါတမ-အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမမည်သော ခမည်းတော်၊ တထာဂတာ- ဘုရားရှင်တို့သည်၊ (ရှေးရှေး ဘုရားအားလုံးတို့သည်) အတိက္ကန္တဝရာ-အလွန် နှစ်သက်အပ် ကောင်းမြတ်သော ဆုရှိတော်မူကုန်၏၊ “မြတ်စွာဘုရားတိုင်းမှာ ပေးဖို့ရန် အပြစ်ကင်းသောဆုသာ ရှိကြကုန်သည်၊ အပြစ်မကင်းသော ပေးစရာ ဆုမရှိကြ” ဟူလို] ယဉ္စ၊ပေ၊ အနဝဇ္ဇန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ဆုသည်၊ တုမှာကံ- သားတော်ဘုရားတို့အား၊ ဒါတုံ စေဝ-ပေးခြင်းငှာလည်း၊ ကပ္ပတိ-အပ်ပါ၏၊ အနဝဇ္ဇန္တိ-အပြစ်မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ မမ စ-ခမည်းတော်၏လည်း၊ သမ္ပဋိဉ္စနပစ္စယာ-ဆုကို လက်ခံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိညုဟိ- ပညာရှိသည်၊ န ဂရဟိတဗ္ဗံ-မကဲ့ရဲ့နိုင်ပါ၊ တံ-ထိုဆုကို၊ ယာစာမိ-တောင်းလိုပါ၏၊ ဣတိ အတ္ထော။ [“အနဝဇ္ဇန္တိ ဟောတိ”ကို “မမ၊ပေ၊ န ဂရဟိတဗ္ဗံ”ဟု ထပ်၍ အဓိပ္ပာယ်ဖော်သည်။]

တထာ၊ပေ၊ ရာဟုလေတိ-ကား၊ ဗောဓိသတ္တံ-ဘုရားအလောင်းကို(ဗျာကရိသု) ယထေဝ-တင်ကြို၍ ပြောဟောကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ နန္ဒမ္ပိ-နန္ဒမင်းသားကို လည်းကောင်း၊ ရာဟုလမ္ပိ-ရာဟုလာမင်းသားကိုလည်းကောင်း၊ မင်္ဂလဒိဝသေ- မင်္ဂလာနေ၌၊ (ကင်ပွန်းတပ်ရာနေ့ကဲ့သို့ နေ့မျိုး၌) နေမိတ္တိကာ-နိမိတ်ကျမ်းကို တတ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတော်တို့သည်၊ ဝါ-နိမိတ်ဖတ်သော ပုဏ္ဏားတော်တို့သည်၊ စက္ကဝတ္တိ-စကြာမင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဗျာကရိသု- တင်ကြို၍ ဟောပြောကြကုန်ပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ရာဇာ-သုဒ္ဓေါဒနမင်းသည်၊

ပုတ္တဿ-သားတော်၏။ စက္ကဝတ္တိသိရိ-စကြာမင်း၏ အသရေကို၊ ပဿိဿာမိ-
 မြင်ရတော့အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဿာဟဇာတော-ဖြစ်သော အားတက်သရောရှိသည်။
 (ဟုတွာ) ဘဂဝတော-စကြာမင်းလောင်းဖြစ်သော သားတော်ဘုရား၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-
 ရှင်ရဟန်းပြုရာအခါ၌၊ မဟန္တ-ကြီးစွာသော၊ ဣစ္ဆာဝိယာတံ-အလို၏ ပျက်စီးခြင်း
 သို့၊ (မျှော်လင့်ချက်၏ ပျက်စီးခြင်းသို့) ပါပုဏိ-ရောက်ပြီ၊ တတော-ထို့မှနောက်၌၊
 နန္ဒဿ-နန္ဒမင်းသား၏၊ စက္ကဝတ္တိသိရိ-ကို၊ ပဿိဿာမိ-တွေ့မြင်ရလိမ့်ဦးအံ့၊
 ဣတိ-သို့၊ ဥဿာဟံ-အားတက်သရောကို၊ ဇနေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ တမ္ပိ-ထိုနန္ဒ
 မင်းသားကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ပြီ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ တမ္ပိ ဒုက္ခံ-
 ထိုဆင်းရဲကိုလည်း၊ အဓိဝါသေတွာ-မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေ၍၊ ဝါ-
 အောင့်အည်း သည်းခံ၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ရာဟုလဿ-မြေးတော် ရာဟုလာ၏။
 စက္ကဝတ္တိသိရိ-ကို၊ ပဿိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဿာဟံ-ကို၊ ဇနေသိ-ပြီ၊
 တမ္ပိ-ထိုရာဟုလာကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊
 အဿ-ထိုသူဒွေါဒနမဟာရာဇာ၏၊ ကုဿဝံသောပိ-အမျိုး၏အနွယ်သော်မှလည်း၊
 ဣဒါနိ-၌၊ ပုစ္ဆိန္ဒော-ပြတ်စဲပါပေ၊ စက္ကဝတ္တိသိရိ-သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှာ
 ရှိပါတော့အံ့နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ အဓိကတရံ-သာ၍ လွန်ကဲသော၊ (သားတော်နှစ်ပါး
 ရဟန်းပြုသွားတုန်းကထက် သာ၍လွန်ကဲသော) ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-
 ဖြစ်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တထာ၊ပေ၊ ရာဟုလေတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-လျှောက်အပ်ပြီ၊
 ပန-ဆက်၊ ရညော-သူဒွေါဒနမဟာရာဇာ၏၊ ဣတော-ဤအခါမှာ၊ (နန္ဒမင်းသား၊
 ရာဟုလာမင်းသားတို့ ရဟန်းပြုရာအခါမှာ) ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ အနာဂါမိဖလပတ္တိ-
 အနာဂါမိဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။ [အနာဂါမိ မဖြစ်သေး၍
 ဤကဲ့သို့ နှလုံးမသာယာခြင်း ဒေါမနဿ ဖြစ်ရသည်၊ အနာဂါမိဖြစ်ပြီးမူကား
 ထိုကဲ့သို့ ဒေါမနဿ မဖြစ်ပါ-ဟူလို။]

သာဓု ဘန္တေ အယျာတိ ဣဒံ-ဟူသော စကားကို၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အာဟ-
 လျှောက်သနည်း?၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထိုသူဒွေါဒနမဟာရာဇာသည်၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊
 (ကိ) ယတြ ဟိ(ယသ္မာ-ကြောင့်) အဟံ-သည်၊ ဗုဒ္ဓမာမကော-ဘုရားကို
 မြတ်နိုးသူသည်၊ ဓမ္မမာမကော - တရားကို မြတ်နိုးသူသည်၊ သံဃမာမကော-

ယတြ ဟိ နာမ။ ။ “ယတြ ဟိ နာမာတိ ယော နာမ”ဟု သာရတ္ထ၌ဖွင့်၏။
 ဟိ အနက်မရှိ၊ ယတြ၌ တြပစ္စည်း ပထမအနက်၌ သက်ဟု ကြံစေလိုသည်။ ယောနော၌
 “အဟမ္ပိ နာမ ယော ယာဒိသော၊ပေ၊ သမာနော၊ သော တာဒိသော အဟမ္ပိ န သက္ကော
 မိတိ ယောနော”ဟု ယောအတွက် သောကို ထည့်စွက်၍ ဖွင့်၏။ ကြိယာတစ်ခု မဆုံး
 သေးဘဲ “ယော၊ သော”ဟု နိယမ အနိယမ မရှိထိုက်၊ ထို့ကြောင့် ယောနောဖွင့်ပုံကို
 စဉ်းစားပါ။ မိမိကား နောက်၌ တသ္မာဝါကျ ရှိသောကြောင့် “ယတြ”ကို “ယသ္မာ”ဟု
 ပေးရလျှင် ကောင်းမည်ထင်၍ ထိုအတိုင်းပင် ပေးလိုက်သည်။ ဟိ အနက်မရှိ။

သံဃာကို မြတ်နိုးသူသည်၊ သမာဓောပိ-ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ပိယတရပုတ္တေ-အလွန်ချစ်အပ်သော သားတော်ကို၊ ပဗ္ဗာဇယမာနေ-ရှင်ရဟန်း ဖြစ်စေအပ်သော်၊ ဉာတိဝိယောဂဒုက္ခ-ဆွေမျိုးတို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို၊ အဓိဝါသေတုံ-မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေခြင်းငှာ၊ (အောင့်အည်းသည်းခံခြင်းငှာ၊) န သက္ကောမိ နာမ-မစွမ်းနိုင်တုံသေး၏၊ (ဂရဟာဝါကျ) အညေ-ငါမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဇနာ-လူတို့သည်၊ ပုတ္တနတ္တကေသု-သား၊ မြေးတို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇိတေသု-ရှင်ဖြစ်စေအပ်ကုန်လသော်၊ ကထ-အဘယ်သို့လျှင်၊ အဓိဝါသေသန္တိ-သည်းခံနိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း၊ (သမ္ဘာဝနာ၊ ထိုနှစ်ဝါကျလုံး အနိယမဝါကျ) တသ္မာ-ကြောင့်၊ အညေသမ္ပိ-အခြားသူတို့၏လည်း၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဝေရူပ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲသည်၊ မာ အဟောသိ-မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ-သို့၊ (စိန္တေသိ) ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အာဟ-သာဓု ဘန္တေ အစရှိသော စကားကို လျှောက်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ (“ပညာပေသိ”၌ စပ်၊) သာသနေ-၌၊ နိယျာနိကကာရဏံ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်သော အကြောင်းကို၊ ရာဇာ-သည်၊ ဝဒတိ-လျှောက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ ကတွာ-၍၊ န ဘိက္ခဝေပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ။ [ဤ သိက္ခာပဒံ၌ “န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”ဟု ရှင်ပြုမပေးဖို့ရန် တားမြစ်တော်မူသောကြောင့် “ရှင်ပြုပေးလိုလျှင်သော်မှ ဆိုင်ရာ မိဘကို ခွင့်ပန်ရသေး၏၊ ရဟန်းအဖြစ်မှာ အထူးဆိုဖွယ် မရှိ”ဟု မှတ်ပါ။]

တတ္ထ-ထို န ဘိက္ခဝေ အနုနညာတော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ မာတာ ပိတူဟိတိ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဇနနိဇနကေ-ဖြစ်စေတတ်သော အမိရင်း၊ ဖြစ်စေတတ်သော အဘရင်းတို့ကို၊ သန္တာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဒွေ-နှစ်ယောက်သော မိဘတို့သည်၊ သစေ အတ္ထိ-နံအံ၊ (ဧဝံသတိ) ဒွေပိ-နှစ်ယောက်သော မိဘတို့ကိုလည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-ပန်ပြောထိုက်ကုန်၏၊ ပိတာ-အဘသည်၊ မတော-သေပြီးသည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အံ၊ မာတာ ဝါ-အမိသည်သော်လည်း၊ (မတာ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ယော-အကြင်သူသည်၊ ဇီဝတိ-အသက်ရှင်၏၊ သော-ထိုသူကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊ ပဗ္ဗဇိတာပိ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော မိဘတို့ကိုလည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာဝ-န်သည်သာ၊ (မိဘတို့က ဘိက္ခုဘိက္ခုနီဖြစ်စေကာမူ ထိုသူတို့ကိုလည်း ပန်ပြောပါ-ဟူလို၊) အာပုစ္ဆနန္တေန-ပန်ပြောသော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ သယံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အညော ဝါ-အခြားသူကိုသော်လည်း၊ ပေသေတဗ္ဗော-စေလွှတ်ထိုက်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သော ဧဝ-ထိုရှင်လောင်းကိုပင်၊ ပေသေတဗ္ဗော-၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်သနည်း?)၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ မာတာပိတရော-တို့ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-

ပန်ပြောပြီး၍၊ ဝါ-ပန်ပြောပြီးမှ၊ ဧဟိ-လာခဲ့လော၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေ တဗ္ဗော) အနညာတော-ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသည်၊ အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ရှင်လောင်းက လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သဒ္ဒဟန္တေန- သူ၏စကားကို ယုံကြည်သော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏။

ပိတာ-သည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ) ပုတ္တမ္မိ-ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမော-ရှင်ဖြစ်စေလိုသည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ် လုပ်၍ ရှင်ပြုပေးလိုသည်၊) ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) မာတရံ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ- ၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတု-ရှင်ဖြစ်စေလော၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးပါလော၊ မာတာ ဝါ-အမိ သည်သော်လည်း၊ စိတရံ-သမီးကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ-သည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ) ပိတရံ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ-၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတု-လော၊ [မိဘကိုယ်တိုင်က ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ လုပ်လိုလျှင် အိမ်၌ရှိသော မိဘကို ပန်ပြောပါ-ဟုလို] ပိတာ- သည်၊ ပုတ္တဒါရေန-သားမယားဖြင့်၊ အနတ္ထိကော-အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ပလာယိ-ထွက်ပြေးပြီးဖြစ်အံ့၊ မာတာ-သည်၊ ဣမံ-ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ- ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဒေဟိ-ပေးလှူအံ့၊ အဿ-ထိုကလေး၏၊ ပိတာ-သည်၊ ကုဟိ-အဘယ်မှာနည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ- ရဟန်းတို့က မေးအပ်သော်၊ စိတ္တကေဠိယံ-စိတ်အားလျော်စွာ ပျော်ပါးခြင်းကို၊ ဝါ-စိတ်ကြိုက်ပျော်ပါးခြင်းကို၊ ကိဠိတု-ပျော်ပါးခြင်းငှာ၊ ပလာတော-ထွက်ပြေး ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ-ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေတု- ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ (ထွက်ပြေးသော အဘကို လိုက်၍ ခွင့်မပန်ဘဲ ရှင်ပြုပေးကောင်း၏။) မာတာ-သည်၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ပုရိသေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ပလာတာ-လိုက်ပြေးသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ပိတာ ပန-သည်ကား၊ ပဗ္ဗာဇေထ- ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒေတိ-အံ့၊ ဧတ္တာပိ-ဤသို့ပေးလှူရာ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ပိတာ-သည်၊ ဝိပုဝုတ္တော-အရပ်တစ်ပါး၌ နေသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ မာတာ-သည်၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အနုဇာနာတိ-ခွင့်ပြုအံ့၊ အဿ-ထိုကလေး၏၊ ပိတာ-သည်၊ ကုဟိ-နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ပိတရာ-သူ၏အဘဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း?၊ အဟံ-သည်၊ ဇာနိဿာမိ-သိပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတု ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ။

မာတာပိတရော-တို့သည်၊ မတာ-သေပြီးကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-န်အံ့) ဒါရကော-သည်၊ စူဠမာတာဒိနံ-အဒေါ်လေး အစရှိသူတို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ သံဝဒ္ဓေါ- ကြီးပွားရသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ တသ္မိံ-ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ-ရှင်ဖြစ်စေ အပ်သော်၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ကလဟံ-ငြင်းခုံခြင်းကို၊ ကရောန္တိ ဝါ- ပြုသော်လည်း ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ ခိယန္တိ ဝါ-ရှုံ့ချသော်လည်း ရှုံ့ချတတ်ကြကုန်၏။

တသွာ-ကြောင့်၊ ဝိဝါဒပစ္ဆေဒနတ္ထံ-ငြင်းခုံခြင်းကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဆွေမျိုးများ မငြင်းခုံကြရအောင်၊) အာပုစ္ဆိတွာဝ-၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပန်ပြော၍ ရှင်ပြုပေးထိုက်ပါသော်လည်း၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောဘဲ၊ ပဗ္ဗာဇန္တေဿ-ရှင်ဖြစ်စေသော ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဒဟရကာလေ-ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပေါသနကာ-မွေးစားတတ်ကုန်သော၊ မာတာပိတရော နာမ-မိဘတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တေသုပိ-ထိုမွေးစားသော မိဘတို့၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း၊ [“ခိုက်ရန်ဖြစ်မှာ စိုး၍ ပန်ပြောသင့်သည်၊ အာပတ် မသင့်ပါ” ဟုလို။]

ပုတ္တော-သည်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဇီဝတိ-အသက်မွေးအံ့၊ မာတာပိတရော-တို့ကို၊ (နိဿာယ-မှီ၍) န (ဇီဝတိ)-အသက်မွေးသူ မဟုတ်အံ့၊ ရာဇာ-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ မာတာပိတူဟိ-တို့သည်၊ အနညာတော-ခွင့်ပြုအပ်သော သားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-ရှင်ရဟန်းပြု၍၊ ပုန-ဖန်၊ ဝိဗ္ဗမတိ-လူထွက်အံ့၊ သတ္တကုတ္တံ-ခုနစ်ကြိမ် တိုင်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-၍၊ သစေပိ ဝိဗ္ဗမတိ-အကယ်၍မူလည်း လူထွက်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) အာဂတာဂတကာလေ-ပြန်လာရာ ပြန်လာရာ အခါ၌၊ ပုနပုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (အလွန်အကျွံ ပြောသည့် အရာ ဖြစ်၍ “သတကုတ္တံ” ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်၊) ဧဝံ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ မိဘတို့က လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိ?) အယံ-ဤကလေးသည်၊ ဝိဗ္ဗမိတွာ-၍၊ ဂေဟံ-သို့၊ အာဂတော-လာသည်၊ (သမာနော) အမှာကံ-တို့၏၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ န ကရောတိ-မပြုလုပ်ပါ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-၍၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ န ပူရေတိ-မဖြည့်ကျင့်ပါ၊ (တသွာ) ဣမဿ-ဤကလေး၏ အတွက်၊ အာပုစ္ဆန ကိစ္စံ-ပန်ပြောဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ အာဂတာဂတံ-ပြန်လာတိုင်း ပြန်လာတိုင်းသော ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ ဝဒန္တိ) ဧဝံ-သို့၊ နိသဋ္ဌံ-စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသော ကလေးကို၊ ပုန-ဖန်၊ အနာပုစ္ဆာပိ-မပန်ပြောဘဲလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယောပိ-အကြင်ကလေးကိုလည်း၊ ဒဟရကာလေယေဝ-ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌ ပင်၊ (ငယ်ရွယ်စဉ် အခါတုန်းကပင်) အယံ-ဤကလေးကို၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရား တို့အား၊ ဒိန္နော-ပေးလှူအပ်ပါပြီ၊ ယဒါ-အကြင် အခါ၌၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ-ငှာ) ဣစ္ဆထ-အလိုရှိကုန်၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒိန္နော-ပေးလှူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ အာဂတာဂတော-ပြန်လာတိုင်း ပြန်လာတိုင်းသော၊ သောပိ-ထို ကလေးကိုလည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍၊ အာပုစ္ဆာဝ-၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော- ၏၊ ပန- ဆက်၊ ယံ- အကြင် ကလေးကို၊

ဒဟရကာလေယေဝ-ပင်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣမံ-ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ-
 ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အနုဇာနိတွာ-အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊
 ဝုဗ္ဗိပုတ္တကာလေ-ကြီးရင့်ခြင်းသို့ရောက်ရာအခါ၌၊ နာနုဇာနန္တိ-ခွင့်မပြုကုန်အံ့၊
 အယံ-ဤကလေးကို၊ အနာပုစ္ဆာ, န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ဧကော-တစ်ယောက်
 သော ကလေးသည်၊ မာတာပိတူဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဘဏ္ဍိတွာ-ငြင်းခုံပြီး၍၊
 မံ-တပည့်တော်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ အာဂစ္ဆတိ-
 လာအံ့၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြောပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဧဟိ-လာခဲ့လော၊ ဣတိ စ-ဤသို့
 လည်း၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော) အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ န
 ဂစ္ဆာမိ-မသွားလိုပါ၊ မံ-ကို၊ သစေ န ပဗ္ဗာဇေထ-အကယ်၍ ရှင်ပြုမပေးကုန်အံ့၊
 (ဧဝံသတိ) ဝိဟာရံ-ကျောင်းကို၊ ဈာပေမိ-မီးတိုက်အံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်
 လည်းကောင်း၊ သတ္တေန-လက်နက်ဖြင့်၊ တုမေ-တို့ကို၊ ပဟရာမိ-ပုတ်ခတ်အံ့၊
 ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တုမာဂံ-တို့၏၊ ဉာတကဥပဋ္ဌာကာနံ-ဆွေမျိုး၊
 အလုပ်အကျွေးတို့၏၊ အာရာမတ္ထေဒနာဒီဟံ-ဥယျာဉ်ခြံကို ခုတ်ဖြတ်ခြင်း အစရှိသည်
 တို့ဖြင့်၊ အနတ္ထံ-အကျိုးမဲ့ကို၊ ဥပ္ပာဒေမိ-ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 ရုက္ခာ-သစ်ပင်ပေါ်မှ၊ ပတိတွာ-ခုန်ချ၍၊ မရာမိ-သေအံ့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်း
 ကောင်း၊ စောရမဇ္ဈ-ခိုးသူတို့၏အလယ်သို့၊ ပဝိသာမိ-ဝင်သွားအံ့၊ ဣတိ ဝါ-
 လည်းကောင်း၊ ဒေသန္တရံ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားအံ့၊ ဣတိ ဝါ-လည်း
 ကောင်း၊ ဝဒတိ-ပြောနေအံ့၊ တံ-ထိုသူကို၊ ဇီဝဿေဝ-အသက်ကိုသာ၊
 ရက္ခဏတ္ထာယ-စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဗ္ဗာဇေတု ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-
 ထိုကလေး၏၊ မာတာပိတရော-တို့သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အမှာကံ-
 တို့၏၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေယိတ္ထ-န်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ
 သတိ) တေသံ-ထိုမိဘတို့အား၊ တမတ္ထံ-ထိုအကြောင်းကို၊ အာရောစေတွာ-ပြောပြ၍၊
 ရက္ခဏတ္ထာယ-ငှာ၊ နံ-ထိုသင်တို့၏သားကို၊ ပဗ္ဗာဇေယိမှ-ကုန်ပြီ၊ တုမေ-တို့သည်။

ယံ ပန၊ပေ၊ နာနုဇာနန္တိ။ ။ “ရှင်ပြုချိန် ရောက်ရာ ငယ်ရွယ်စဉ် အခါတုန်းက
 ရှင်ပြုပေးဖို့ရန် ခွင့်ပြုထားကြသော်လည်း ရှင်ပြုချိန်ရောက်ရာ ကြီးရင့်သောအခါ၌
 ခွင့်မပြုကြလျှင် ခွင့်မပန်ဘဲ ရှင်ပြုမပေးကောင်း”ဟု ဆို၏၊ ဤစကားသည်၊
 ရှင်မပြုရသေးသူအတွက် ဆိုအပ်သောစကား ဖြစ်၏၊ “ပထမ ခွင့်ပြုချိန်တုန်းကပင်
 ရှင်ပြုပေးခဲ့လျှင် ရှင်သာမဏေကို ရဟန်းပြုပေးလိုသောအခါ မိဘများက ခွင့်မပြုသော်
 လည်း ရှင်သာမဏေက သီတင်းသုံးဖော် ငါးပါးတွင် တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်နေပြီး
 ဖြစ်၍ မိဘတို့နှင့် မဆိုင်တော့၊ သဘောမတူသော်လည်း ရဟန်းပြုပေးကောင်း၏”ဟု
 မှတ်ပါ၊ “န ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”ဟု ရှင်ပြုတုန်းကသာ အနနညာတပုတ္တကို
 ရှင်ပြုမပေးဖို့ရန် တားမြစ်တော်မူသည်၊ “န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော”ဟု ပဗ္ဗာဇေ ကြိယာဖြင့်
 မိန့်တော်မူခြင်းကို ထောက်ပါ။

ပုတ္တေန-ဖြင့်၊ ပညာယထ-ထင်ရှားကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆို ထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ရုက္ခာ-သစ်ပင်ပေါ်မှ၊ ပတိဿာမိ-ခုန်ချအံ့၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ပြော၍၊ အာရဟိတွာ-တက်ပြီး၍၊ ဟတ္ထပါဒေ-လက်ခြေတို့ကို၊ မုဇ္ဇန္တိ- လွှတ်နေဆဲ ဖြစ်သူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဇ္ဇတိယေ။

ကောပိ-တစ်ယောက်သောသူသည်လည်း၊ ဝိဒေသံ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ ပဗ္ဗန္တံ-ကို၊ ယာစတိ-တောင်းအံ့၊ အာပုစ္ဆိတွာ-၍၊ ဂတော-သွားသူသည်၊ စေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (အာပုစ္ဆိတွာ-၍၊ ဂတော-သည်၊) နော စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ဒဟရဘိက္ခူ-ရဟန်းငယ်ကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ အာပုစ္ဆာပေတွာ-ပန်ပြောစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အတိဒူရံ-အလွန်ဝေးသည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတွာပိ-၍လည်း၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပေသေတွာ-၍၊ ဒဿေတုံ-မိဘတို့အား ပြခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိ?) ဒူရံ-ဝေးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ မဂ္ဂေါ စ- လမ်းသည်လည်း၊ မဟာဂန္ဓာရော-ကြီးစွာသော ခရီးခဲသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဂန္ဓာ-၍၊ အာပုစ္ဆိဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လုံးလုံးသွင်း၍၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝုတ္တံ)၊ ပန-ဆက်၊ မာတာပိတုန်-တို့၏၊ ဗဟု-များစွာ ကုန်သော၊ ပုတ္တာ-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ ဧဝဉ္စ-ဤသို့လည်း၊ (သစေ) ဝဒန္တိ-န်အံ့၊ (ကိ?)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဧတေသံ ဒါရကာနံ-ဤကလေးတို့တွင်၊ ယံ- အကြင်ကလေးကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆထ၊ တံ-ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ- ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝဒန္တိ)၊ ဒါရကေ-ကလေးတို့ကို၊ ဝိမံသိတွာ-စူးစမ်း၍၊ ယံ-ကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆတိ၊ သော-ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ သကလေန- အလုံးစုံသော၊ ကုလေန ဝါ-အမျိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမေန ဝါ- ရွာသည်သော်လည်းကောင်း၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ခွင့်ပြုအပ်သနည်း?)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣမသ္မိံ ကုလေ-ဤအမျိုး၌၊ ယံ-အကြင်ကလေးကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆထ-န်၏၊ တံ-ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ-ပါကုန်၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဣမသ္မိံ ဂါမေ- ဤရွာ၌၊ ယံ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆထ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေယျာထ-ပါကုန်၊ ဣတိ ဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ (အနုညာတံ-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ယံ- ကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆတိ-၏၊ သော-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ယာဝတကေ ဝါ ပန ဥဿဟတိတိ-ကား၊ ယတ္ထကေ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော သာမဏေတို့ကို၊ (ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ) သက္ကောတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ (တတ္ထကေ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော သာမဏေတို့ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ-လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ စပ်။)

ရာဟုလဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာ

၁၀၆။ ဒသသု-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု-သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပုရိမာနံ-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စန္ဒ-ငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ အတိက္ကမော-ကျူးလွန်ခြင်းသည်၊ နာသနဝတ္ထု-အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေခြင်း၏အကြောင်း ဝတ္ထုတည်း၊ ပစ္ဆိမာနံ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပဉ္စန္ဒ-တို့ကို)၊ အတိက္ကမော-သည်၊ ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထု-ဒဏ်ပေးမှု၏ အကြောင်းဝတ္ထုတည်း။

၁၀၇။ အပ္ပတိဿာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ-အကြီးအကဲ တို့၏အရာ၌၊ ဣဿာရဋ္ဌာနေ-အစိုးရသူတို့၏အရာ၌၊ န ထပေန္တိ-မထားကြကုန်၊ အသဘာဂဝုတ္တိကာတိ-ကား၊ သမာနဇီဝိကာ-တူသော အသက်မွေးခြင်း ရှိကြကုန် သည်၊ န ဘဝန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဝိသဘာဂဇီဝိကာ-သဘောမတူသော အသက်မွေးခြင်း ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ ဝိဟရန္တိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“သဘာဂ”ကို “သမာန” ဟုလည်းကောင်း၊ “ဝုတ္တိ”ကို “ဇီဝိကာ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊] အလာဘာယ ပရိသက္ကတိတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်လသော်၊ လာဘ်-လာဘ်ကို၊ န လဘန္တိ-မရနိုင်ကုန်၊ ဧဝံ-ဤသို့ လာဘ်မရနိုင်လောက် အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရက္ကမတိ-အားထုတ်၏၊ [ပရိပုဗ္ဗ သက္ကဓာတ် သည် ဂတိအနက်ကို ဟော၏၊ ကမုဓာတ်လည်း ဂတိအနက်ကိုပင် ဟော၏၊ သဒ္ဓါနက်အားဖြင့် “အဆင့်ဆင့် တိုး၍ တိုး၍ သွား၏”ဟုဖြစ်၏၊ ထို အဆင့်ဆင့် တိုး၍ တိုး၍ သွားခြင်းသည်၊ ဝေါဟာရတ္ထအားဖြင့် “အားထုတ်ခြင်း”ပင်တည်း။]

အနတ္တာယာတိ-ကား၊ ဥပဒ္ဒဝါယ-ဘေးဥပါဒ်ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ (ပရက္ကမတိ)၊ အဝါသာယာတိ-ကား၊ ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဣမသ္မိ အာဝါသေ-ဤကျောင်း၌၊ န ဝသေယျ-မနေနိုင်ကုန်ရာပါအံ့နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပရက္ကမတိ-၏၊ [“အဝါသာယ-

အပ္ပတိဿာ။ ။ ပတိပုဗ္ဗ သိဓာတ်သည် မှီခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ပတိဿိယတေ- မှီခိုအပ်၏၊ ဣတိ ပတိဿော၊ “နတ္ထိ ပတိဿော ယေသန္တိ အပ္ပတိဿာ”ဟု ပြု၊ ထို မှီခိုအပ်သူဟူသည် အကြီးအကဲဖြစ်သူ၊ အစိုးရသူတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ၊ ဝေ၊ န ထပေန္တိ”ဟု မိန့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား “အပ္ပတိဿာတိ ဇတ္ထ ဘိက္ခုနံ ဝစနဿ ပတိမုခံ အာဒရေန အဿဝနံ ဘိက္ခု ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ န ထပေတိ နာမာတိ ဒသေန္တော အာဟ ဘိက္ခု ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေတိအာဒိ”ဟု ဆိုလေ၏၊ ထိုအလို ပတိ ရှေးရှိသော သုဓာတ်ဟု ကြံရမည်၊ “ပတိဿဝနံ-ရှေးဂ္ဂုနားထောင်ခြင်း၊ ပတိဿော- ခြင်း၊ နတ္ထိ ပတိဿော ယေသန္တိ အပ္ပတိဿာ”ဟု ပြု၊ “ရှေးဂ္ဂုနားထောင်ခြင်း မရှိ” ဟူသည် ရဟန်းတို့၏ စကားကို နားမထောင်ခြင်း၊ အကြီးအကဲအရာ၌ မထားခြင်းပင် တည်း၊ “ဣဿရိယဋ္ဌာနေ”ဟု စာတို့၌ ရှိ၏၊ ဣဿရိယသဒ္ဓါသည် “ရာထူးစည်းစိမ်” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဣဿရသဒ္ဓါသည် “အစိုးရသောပုဂ္ဂိုလ်ခြံ”ဟု ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဣဿရဋ္ဌာနေ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။

နေရာမရခြင်းငှာ”ဟု ရှေးက ပေးကြ၏။ ဤအဖွင့်နှင့် မညီ၊ “နေမြဲတိုင်းသော ကျောင်း၌ မနေနိုင်ခြင်းငှာ”ဟု ပေး၊] အက္ခောသတိ ပရိဘာသတိတိ-ကား၊ အက္ခောသတိ စေတ-ဆဲလည်းဆဲ၏။ ဘယဒဿနေန-ဘေးကိုပြခြင်းဖြင့်၊ တဇ္ဇေတိ စ-ခြိမ်းခြောက်လည်း ခြိမ်းခြောက်၏။ ဘောဒေတိတိ-ကား၊ ပေသုည-ချောပစ် ကုန်းတိုက်ကြောင်း စကားကို၊ ဥပသံဟရိတွာ-ကပ်ဆောင်၍၊ ဘောဒေတိ-ကွဲပြားစေ၏။ ဝါ-ကွဲပြားအောင် ကုန်းတိုက်၏။

အာဝရဏံ ကာတန္တိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤကျောင်းသို့၊ မာ ပဝိသ-မဝင်ခဲ့လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ နိဝါရဏံ-တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကာတု-ငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) ယတ္ထ ဝါ၊ပေ၊ ပဋိက္ကမတိတိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်း၌၊ ဝသတိ ဝါ-နေမှုလည်း နေ၏။ ပဝိသတိ ဝါ-ဝင်မှုလည်း ဝင်၏။ (“ပဝိသတိ”ကား “ပဋိက္ကမတိ”၏ အဖွင့်၊ “တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ အာဝရဏံ ကာတု အနုဇာနာမိ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဥာယေနာပိ-ယတ္ထ ဝါ ဝသတိ ယတ္ထ ဝါ ပဋိက္ကမတိဟူသော စကားနှစ်ရပ်ဖြင့် လည်း၊ အတ္တနော-မိမိဟူသော ဆရာ၏။ ပရိဝေဏဉ္စ-ပရိဝုဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကျောင်းဝိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝါ-ဝါစဉ်အားဖြင့်၊ ပတ္တသေနာသနဉ္စ-ရောက်အပ် ရအပ်သော ကျောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

အာဝရဏံ။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် “သဗ္ဗံ သံဃာရာမံ အာဝရဏံ ကရောန္တိ”၌ “သဗ္ဗံ သံဃာရာမေ-အလုံးစုံသော သံဃာအရံ၌၊ ပဝေသနိဝါရဏံ-ဝင်ခြင်းကို တားမြစ်မှုကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏”ဟု ဝိမတိ၌ အနက်ဖွင့်၏။ [“သံဃာရာမံ”၌ ဒုတိယာကို သတ္တမိ အနက်၌ သက်စေလိုသည်။]

ထို့ပြင် “သံဃာရာမော အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗော”၌လည်း ကရဓာတ်၏ ဒွိကမ္မက ကို ဆိုလိုလျှင် “သုဝဏ္ဏံ ကဋကံ ကရောတိ”၌ကဲ့သို့ ကံနှစ်ခု အရတူရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် “အာဝရဏံ”ကို “သံဃာရာမော”နှင့် အရတူအောင် “သံဃာရာမော-ကို၊ အာဝရဏော-တားမြစ်အပ်သည်ကို”ဟု အနက်ပေးစေလိုသတတ်၊ “အာဝရဏံ”ကို “လိင်္ဂဝိပလ္လာသ”ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။ (တစ်နည်း) သံဃာရာမောကို “သံဃာရာမေ”ဟု သတ္တမိအနက်၌ ပဌမာသက်စေ၍ “အာဝရဏံ-တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗံ-၏”ဟု ပေးစေလိုသတတ်၊ ထိုစကားကိုလည်း “တတ္ထ အာဝရဏံ ကာတု”ဟု “တတ္ထ”၌ အာဓာရအားဖြင့် မိန့်တော်မူသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ဆိုသည်။ [“အာဟာရံ အာဝရဏံ” စသည်၌လည်း ဤနည်းကို မိုးပါ။]

ယတ္ထ ဝါ၊ပေ၊ ပဋိက္ကမတိ။ ။ “ယတ္ထ ဝါ ဝသတိတိ ဣမိနာ သာမဏေရဿ ဝဿဂ္ဂေန လဒ္ဓံ ဝါ၊ သကသန္တကမေဝ ဝါ နိဗဒ္ဓဝသနကသေနာသနံ ဝုတ္တံ၊ ယတ္ထ ဝါ ပဋိက္ကမတိတိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ” (ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ နေရာဝယ် မိမိက ဓေတ္တသွားရောက်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် အာစရိယ ဥပဇ္ဈာယတို့၏ နေရာကို “ယတ္ထ ပဋိက္ကမတိ”ဟု ဆိုသည်။) -ဝိမတိ။

မုခဒ္ဒါရိကံ၊ပေ၊ ကရောန္တိတိ-ကား၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ မာ ခါဒ-မခဲလင့်၊ မာ ဘုဉ္ဇ-မစားလင့်၊ ဣတိ ဝေ-သို့၊ နိဝါရေန္တိ-တားမြစ်ကြကုန်၏၊ န ဘိက္ခုဝေ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဠိ၌၊ မာ ခါဒ မာ ဘုဉ္ဇာတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတောပိ-ပြောသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (ဒုက္ကဋ် ၌ စပ်၊) အာဟာရံ-အာဟာရကို၊ နိဝါရေသာမိ-တားမြစ်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပတ္တစီဝရံ-သာမဏေ၏ သပိတ်၊သင်္ကန်းကို၊ အန္တော-အခန်းတွင်းသို့၊ နိက္ခိပတောပိ-သွင်းထားသောရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပယောဂေသု-အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ) ပန-ဆက်၊ အနာစာရဿ-မလျှောက်ပတ်သော အကျင့်ရှိသော၊ ဒုဗ္ဗစ သာမဏေရဿ-အပြောအဆိုခက်သော သာမဏေ၏အပေါ်၌၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ-ဒဏ်အမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ [ဒဏ္ဍကမ္မံ ကတွာတိ ဒဏ္ဍကမ္မံ ယောဇေတွာ-ဋီကာ၊ “ကတွာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဆရာကိုယ်တိုင် ပြုရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား “ယောဇေတွာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊] ယာဂုံ ဝါ-ယာဂကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တံ ဝါ-ဘတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တစီဝရံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒဿေတွာ-ပြု၍၊ ဧတ္ထကေ နာမ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်မည်သော၊ ဒဏ္ဍကမ္မေ-ကို၊ အဂ္ဂဟဋေ-ဆောင်အပ်ပြီးသော်၊ ဣဒံ-ဤဟာကို၊ (ယာဂ သို့မဟုတ် ဘတ္တံ သို့မဟုတ် ပတ္တစီဝရကို) လစ္ဆတိ-ရလတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တံ-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ (ဒဏ်ထမ်း၍ ပြီးလွယ်အောင် ယာဂစသည်ကိုပြု၍ ပြောခြင်းငှာ အပ်၏-ဟူလို။)

ဟိ-မှန်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အာဝရဏမေဝ-တားမြစ်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာဝရဏဒဏ္ဍကမ္မကို မိန့်တော်မူအပ်ပါ သော်လည်း၊ ဓမ္မသင်္ဂဟကတ္ထေရေဟိ-သုတ်၊အဘိဓမ္မာ၊ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာတင် သော ထေရ်တို့သည်၊ အပရာဓာနရူပံ-အပြစ်အားလျော်စွာ၊ ဥဒကဒါရဝါလိကာဒိနံ- ရေ ထင်း၊ သဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဟာရပနံပိ-ဆောင်စေခြင်းကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တမ္ပိ-ထိုရေကို ဆောင်စေခြင်း အစရှိသော ဒဏ်အမှုကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ တဉ္စ-ထို ဒဏ်အမှုကိုလည်း၊ သြရမိဿတိ-ရှောင်ကြဉ်လတ္တံ့၊ (ယောဇော၌ “ကိုယ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်လတ္တံ့။”)

မုခဒ္ဒါရိကံ၊ပေ၊ ကရောန္တိ။ ။ မုခဒ္ဒါရိကန္တိ မုခေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ၊ “မုခဒ္ဒါရိကံ-ခံတွင်းပေါက်ဖြင့် စားသောက်ထိုက်သော၊ အာဟာရံ-အာဟာရကို၊ အာဝရဏံ-တားမြစ်အပ်သည်ကို၊ (တစ်နည်း) အာဟာရံ-၌၊ အာဝရဏံ-တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

ဒဏ္ဍကမ္မံ။ ။ ဒဉ္စိ-အာဏာယံ ဟု အာဏာပေးခြင်းအနက်ကို ဒဉ္စိဓာတ်က ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ ဆုံးမခြင်းအနက်ကိုပင် “အာဏာပေးခြင်း”ဟု ယူပါ၊ ဒဏ္ဍေန္တိ ဝိနေန္တိ ဧတေနာတိ ဒဏ္ဍော၊ ကတ္တဗ္ဗံတိ ကမ္မံ၊ ဒဏ္ဍောယေဝ ကမ္မံ ဒဏ္ဍကမ္မံ၊ ဤ ဒဏ်အမှုကို ပါဠိတော်၌ အာဝရဏ(ကျောင်းသို့ မဝင်လာဖို့ရန်)သာ တိုက်ရိုက်လာ၏။

ဝိရမိဿတိ-အထူးသဖြင့် ရှောင်ကြဉ်လတ္တံ့၊ (ယောဇနာ၌ “နူတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်လတ္တံ့” ဟု ဖွင့်၏)၊ ဣတိ-သို့၊ အနုကမ္မာယ-သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်၊ (ကာတမ္ပ)၊ နဿိဿတိ-ပျက်စီးလတ္တံ့၊ ဝိဗ္ဗမိဿတိ-လူထွက်လတ္တံ့၊ ဣတိအာဒိ နယပ္ပဝတ္တေန-ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့်ဖြစ်သော၊ ပါပဇ္ဈာသယေန-ယုတ်မာသော အလိုဆန္ဒဖြင့်၊ န(ကာတမ္ပ)၊ စ-ဆက်၊ ဒဏ္ဍကမ္မ-ကို၊ ကရောမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (ရိုးမယ်ဖွဲ့၍) ဥဏှပါသာဏေ-ပူသော ကျောက်ဖြာပေါ်၌၊ နိပဇ္ဇာပေတုံ ဝါ-လည်းလျောင်းနေစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပါသာဏိဋ္ဌကာဒိနိ-ကျောက်၊ အုတ်ခဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ သီသေ-ဦးခေါင်းပေါ်၌၊ နိက္ခိပါပေတုံ ဝါ-ချထားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥဒကံ-ရေထဲသို့၊ ပဝေသေတုံ ဝါ-ဝင်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဇ္ဇတိ။

နောက်မှ သင်္ဂါယနာတင် ထေရ်တို့က ဥဒကဒါရုဝါလိကာ(ရေဒဏ်၊ ထင်းဒဏ်၊ သဲဒဏ် စသည်)ပေးမှုကို ဒဏ်အဖြစ်ဖြင့် ပြုတော်မူကြသည်။ ထိုသို့ ဒဏ်ပေးရာ၌ “နောင် မပြုဝံ့အောင် ရည်ရွယ်၍ ဒဏ်ပေးမှုကို ပြုရမည်။ သက်သက် နိပ်စက်လို့၊ ပျက်စီးစေလို့၊ လူထွက်သွားစေလိုသော သဘောဖြင့်ကား မပြုရ”ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည်။ [“ဥဒကံ ပဝေသေတုံ”၌ ရေကန်စသည်ဝယ်ရှိသော ရေ၏အတွင်း၌ ဝင်နေစေမှုကို ဆိုလိုသည်။]

အနာပုစ္ဆာဝရဏာဒိကထာ

၁၀၈။ န ဘိက္ခဝေါပေ၊ အနာပုစ္ဆာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ တုမှာကံ-အံ့ရှင်တို့၏၊ သာမဏေရဿ-၏၊ အယံ နာမ အပရာဓော-ဤမည်သော အပြစ်သည်၊ (လဲဟာတိ)၊ အဿ-ထိုသာမဏေ၏အပေါ်၌၊ ဒဏ္ဍကမ္မ-ကို၊ ကရောထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ဒဏ္ဍကမ္မ-ကို၊ သစေ န ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အာဒိတောဝ-အစ၌ပင်၊ ဝါ-အစကပင်၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ သစေပိ ဝဒတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြောထားအံ့၊ (ကိ?) မယံ-၏၊ သမဏေရာနံ-တို့၏၊ ဒေါသေ-အပြစ်သည်၊ သတိ-သော်၊ တုမှေဝ-အရှင်ဘုရားတို့ကိုယ်တိုင်သာ၊ (အချို့စာတို့၌ “ဝ” မပါ)၊ ဒဏ္ဍကမ္မ-ကို၊ ကရောထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေပိ ဝဒတိ၊ ဧဝံသတိပိ ဒဏ္ဍကမ္မ-ကို)၊ ကာတုံ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ စ-ဆက်၊ သာမဏေရာနံ-တို့၏အပေါ်၌၊ (ဒဏ္ဍကမ္မ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ) ယထာ-အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကန္တေဝါသိကာနိပိ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည့်ရဟန်း၊ အနီးနေ တပည့်ရဟန်းတို့၏အပေါ်၌လည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ။

အပလာဋ္ဌေန္တိတိ-ကား၊ တုမှာကံ-သင်တို့အား၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဒဿာမ-ပေးကုန်အံ့၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အတ္တဇနာ-မိမိအား၊ ဝါ-ကို၊

ဥပဋ္ဌာနကရဏတ္ထံ-လုပ်ကျွေးမှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သင်္ဂဏန္တိ-ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ဝါ-သိမ်းသွင်းကြကုန်၏။ န ဘိက္ခုဝေ၊ပေ၊ အပလာဠေတဗ္ဗာတိ ဧတ္ထ-ဥ၊ သာမဏေရာ ဝါ-တို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်စေကုန်၊ ဥပသမ္ပန္နာ ဝါ-ဦးပဉ္စင်းတို့သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တု)၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဒုဿီလဘိက္ခုသာပိ-ဒုဿီလရဟန်းလည်းဖြစ်သော၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ပရိသဘူတေ-ပရိသတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သူတို့ကို၊ ဘိန္တိတွာ-ခွဲ၍၊ ဂဏှိတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [ဘိန္တိတုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဂဏှိတုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊] ပန-အနုယကား၊ အာဒိနဝံ-အပြစ်ကို၊ ဝတ္တု-ပြောခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ (ကိ?) ဒုဿီလ-ဒုဿီလဆရာကို၊ နိဿယ-မှီ၍၊ ဝိဟရန္တေန-နေသော၊ တယာ-သည်၊ နာယိတုံ-ရေချိုးခြင်းငှာ၊ အာဂတေန-လာသူသည်၊ ဂူထမက္ခန္ဓ-မစင်ဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်းကို၊ ကတံ ဝိယ-ပြုအပ်သကဲ့သို့၊ (ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊) ဣတိ (ဝတ္တု ဝဋ္ဋတိ)၊ [“သူတော်ကောင်းဖြစ်အောင် သာမဏေပြုပါလျက် ဒုဿီလကို မှီ၍ နေခြင်းကြောင့် သာ၍ သူယုတ်မာ ဖြစ်နေသည်”ဟုလို၊] သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ဝါ-ထိုဦးပဉ္စင်းသည်၊ (ဒုဿီလဆရာကို မှီနေသော သာမဏေ သို့မဟုတ် ဦးပဉ္စင်းသည်)၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာ၊ ဇာနိတွာ-သိ၍၊ (မှီနေဖို့ရန် မသင့်ကြောင်းသိ၍)၊ ဥပဇ္ဈံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဿယံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ယာစတိ-အကယ်၍ တောင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒါတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

အပလာဠေန္တိ။ ။ စုရာဒိ လဋ္ဌဓာတ်သည် “အစ္စန္တုပါလ-စင်စစ် စောင့်ရှောက်ခြင်း” အနက်ကို ဟော၏။ ထိုသို့ စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုပင် “ချောမြို့ ပြားယောင်းခြင်း”ဟု ခေါ်ရ၏။ ထိုကြောင့် “ဥပဋ္ဌာနကရဏတ္ထံ သင်္ဂဏန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်။ အပအနက် မရှိ၊ [သင်္ဂဏန္တိတိ ဒါနာဒိ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ဥပလာဠေနဝသေန (ချောမြို့ပြားယောင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) သင်္ဂဏန္တိ-ဋီကာ၊] ယောဇနာ၌ကား “လဋ္ဌ-ဥပသေဝါယံ”ဟု ဓာတ်နက်ဆို၍ “ထေရေ လဋ္ဌတော ဥပသေဝတော အပဂမေန္တိ=ထေရ်တို့ကို ဆည်းကပ်ခြင်းမှ ကင်းစေကြကုန်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်ပြီးလျှင် အဋ္ဌကထာဖွင့်ကို အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဟု ဆို၏။ ထိုအဆိုကို “ဥပလာဠေနဝသေန သင်္ဂဏန္တိ”ဟုသော ဋီကာအဖွင့်ဖြင့် စဉ်းစားပါ။

သစေ၊ပေ၊ ယာစတိ။ ။ ဤဝါကျ၌ “ဥပဇ္ဈံ ဝါ ယာစတိ”သည် သာမဏေအတွက်တည်း၊ “နိဿယံ ဝါ ယာစတိ”ကား ရဟန်းအတွက်တည်း၊ ဤစကားကို ထောက်၍ သာမဏေသည် မူလဥပဇ္ဈာယ်မှ အခြား ဥပဇ္ဈာယ်ကို တစ်ကျောင်းတိုက်တည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ပြောင်း၍ ယူကောင်း၏ဟုလည်းကောင်း၊ ရဟန်းဖြစ်သူသည် တစ်ကျောင်းတိုက်တည်းမှာပင် ဥပဇ္ဈာယ်ရှိလျက် ထိုဥပဇ္ဈာယ်က အလဇ္ဇိဖြစ်နေသောကြောင့် အခြား တစ်ပါးထံ နိဿယည်း ယူကောင်း၏။ ထိုသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ နိဿယည်းယူလျှင် မူလဥပဇ္ဈာယ်နှင့် တွေ့သော်လည်း အချင်းချင်း စွန့်လွှတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် နိဿယည်း မပျက်ဟုလည်းကောင်း မှတ်ပါ။

အံနုဇာနာမိပေ၊ နာသေတန္တိ ဧတ္ထ-ဌိ၊ ကဏုကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ-
 ကဏုကသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်ဌိ၊ (သပ္ပာဏကဝဂ် ဒသမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ဌိ၊) ဝုတ္တာသု-
 ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ တီသု-သုံးပါးကုန်သော၊ နာသနာသု-ဖျက်ဆီးခြင်းတို့တွင်၊
 လိင်္ဂနာသနာဝ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏၊
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ (လိင်္ဂနာသနာကိုသာ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ယော-
 အကြင် သာမဏေသည်၊ ပါဏာတိပါတာဒီသု-ပါဏာတိပါတ အစရှိသော
 အမှုတို့တွင်၊ ဧကမ္မိ-တစ်ခုတည်းလည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မ-အမှုကို၊ ကရောတိ-၏၊
 သော-ထိုသာမဏေကို၊ လိင်္ဂနာသနာယ-သာမဏေ၏ အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်၊
 နာသေတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်၏၊ စ-ဆက်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပါဏာတိပါတာဒီသု-
 တို့ဌိ၊ တာတာအာပတ္တိယော-ထိုထို အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိယထာ-ဖြစ်ကုန်
 သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ သာမဏေရာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ (နာနာ-အမျိုးမျိုးသော
 အပြစ်တို့သည်၊) န (ဟောန္တိ)၊ [အချို့စာ၌ တာတာအာပတ္တိယော နေရာဝယ်
 “နာနာအာပတ္တိယော” ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ “တာတာအာပတ္တိယောတိ ပါရာဇိက
 ထုလ္လဗ္ဗယပါစိတ္တိယာပတ္တိယော” ဟု ဖွင့်၏၊ လူကိုသတ်ခြင်း၊ နတ်ကိုသတ်ခြင်း၊
 တိရစ္ဆာန်ကိုသတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအာပတ်များတည်း။]

ဟိ-မှန်၊ သာမဏေရော-သည်၊ ကုန္တကိပိလ္လိကမ္မိ-ခြ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊ မာရေတွာ
 ပိ-သေစေ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-သတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဂ်ရဏ္ဏကမ္မိ-
 ကြမ်းပိုးဥကိုလည်း၊ ဘိန္နိတွာပိ-ခွဲ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ခွဲခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
 နာသေတဗ္ဗတံယေဝ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးထိုက်သူ၏အဖြစ်သို့သာ၊ ပါပုဏာတိ-
 ရောက်၏၊ တာဝဒေဝ-ထိုလိင်ကျရာခံဏ၌ပင်၊ အဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ သရဏ
 ဂမနာနိ စ-သရဏဂုံတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏဉ္စ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်း
 သည်လည်းကောင်း၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော စ-ကျောင်းကို ယူထားခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်း၏၊ [ဝါဆိုခါနီး၌နေဖို့ရန် သံဃိကကျောင်းကို မိမိ
 အတွက် နေရာယူထားရသည်၊ လိင်ကျလျှင် ထိုကျောင်းယူထားခြင်းသည် ပျက်၏၊
 စူဠဝါသေနာသနကုန္တကဌိ အကျယ်တွေ့ရလတ္တံ့၊] သံဃလာဘံ-သံဃလာဘ်ကို၊
 န လဘတိ-မရတော့၊ [သာမဏေမဟုတ်တော့ခြင်းကြောင့် သံဃလာဘ်ကိုလည်း
 ဝေစုမရ၊] လိင်္ဂမတ္တမေဝ-သာမဏေအသွင်မျှသာဖြစ်သော၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသည်၊
 အဝသိဌ-ကြွင်းကျန်တော့သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သင်္ကန်းမချွတ်ရသေးသောကြောင့်
 သာမဏေအသွင်မျှသာ ကျန်တော့သည်၊) သော-ထိုလိင်ကျပြီးသော သာမဏေသည်၊
 အာကိဏ္ဏဒေါသောဝ-ရောပြွမ်းသော အပြစ်ရှိသည်သာ၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊
 [လိင်ကျဖွယ် အပြစ်အမျိုးမျိုး၊ ဒဏ်ပေးဖွယ် အပြစ်အမျိုးမျိုး ရှိနေအံ့၊] အာယတိ-
 နောင်အခါ၌၊ သံဝရေ-စောင့်စည်းကြောင်း အကျင့်၌၊ (သစေ) န တိဋ္ဌတိ-
 အကယ်၍ မတည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိက္ကမိတဗ္ဗော-နှင်ထုတ်ထိုက်၏။

အထ-သို့မဟုတ်၊ သဟသာ-အဆောတလျှင်၊ ဝိရန္တိတွာ-ရွတ်ယွင်း၍၊ မယာ-သည်၊ ဒဠ-မကောင်းသဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပါပြီ၊ (အချို့စာတို့၌၊ “ဒုဋ္ဌ” နေရာတွင် “ဒုက္ကန္တ” ဟု ရှိ၏။) ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ပုန-ဖန်၊ သံဝရေ-၌၊ ဌာတုကာမော-တည်လိုသည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) လိင်္ဂနာသနကိစ္စ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယထာနိဝတ္ထပါရတသေဝ-အကြင် အကြင်ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ရှိသူ၊ ရမ်းအပ်သော ဧကသီရှိသူအားသာလျှင်၊ (ဝတ်မြဲတိုင်းသာလျှင်) သရဏာနိ-သရဏတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ [သရဏဂုံပေးပြီးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုလည်း ပေးပါ၊ ဥပဇ္ဈာယ် မရှိသူကို နဂိုကပင် ရှင်ပြုမဲပေးကောင်း၊] ပန-ဆက်၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ သရဏဂမနေနေဝ-သရဏဂုံဖြင့်ပင်၊ သိဇ္ဈန္တိ-ပြီးစီးကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သာမဏေရာန-တို့၏၊ သရဏဂမနံ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာသဒိသံ-ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာနှင့် တူ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ စတုပါရီသုဒ္ဓိ သီလံ-စတုပါရီသုဒ္ဓိသီလသည်၊ ဝါ-ကို၊ (သမာဒိန္န-ကောင်းစွာ ဆောက်တည် အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ)ဝိယ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ) ဣမိနာပိ-ဤသာမဏေ သည်လည်း၊ ဒသ-ကုန်သော၊ သီလာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သမာဒိန္နာနေဝ-ကောင်းစွာဆောက်တည်အပ်ပြီးကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဒဠိကရဏတ္ထံ-ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ-တည်စေခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ ပုန-ဖန်၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါ၌၊ ပုန-ဖန်၊ သရဏာနိ-တို့ကို၊ သစေ ဂဟိတာနိ-အကယ်၍ ယူအပ်ပြီးကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါ၌၊ ဝဿာဝါသိကံ-မိုးလပတ်လုံး နေထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရထိုက်သော လာဘ်ကို၊ လစ္ဆတိ-ရလိမ့်ဦးလတ္တံ့၊ ပစ္ဆိမိကာယ-၌၊ (သရဏာနိ-တို့ကို) သစေ ဂဟိတာနိ - ကုန်သည် ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သံဃေန - သည်။

ဒသ၊ပေ၊ သမာဒိန္နာနေဝ။ ။ ရဟန်းခံရာဝယ် ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာ အဆုံး၌ ရဟန်းများ၏ စတုပါရီသုဒ္ဓိသီလသည် (အထူးမပေးရဘဲ၊ အထူးမဆောက်တည်ရဘဲ) အလိုလို တည်ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့၊ သာမဏေတို့မှာလည်း သရဏဂုံ ပြီးစီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သာမဏေ၏သိက္ခာ (ဆယ်ပါးသီလ) အလိုလို ပြီးစီး၏။ တမင်တကာ ခံယူ ဆောက်တည်နေဖွယ် မလို။

ဧဝံ သန္တေပိ၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ။ ဤသို့ ဆယ်ပါးသီလ အလိုလို ပြီးစီးပါသော် လည်း ထိုသီလဖြည့်မှု၌ ခိုင်မြဲဖို့ရန်၊ စောင့်စည်းဖို့ရန် ထပ်မံ၍ ဆယ်ပါးသီလ ပေးရသေးသည်။ [ထိုသီလပေးပုံကို ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ယခုတစ်ကြိမ်၌ မစောင့်စည်း သည့်အတွက် လိင်္ဂနာသန အပြုခံရသောကြောင့် “အာယတိ သံဝရေ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ” ဟု “အာယတိ” သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်။]

အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ လာဘော-ဝဿာဝါသိကလာဘ်ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-
၏၊ ပုရိမဝါ မရခဲသောကြောင့် ဝဿာဝါသိကလာဘ်ကို မရနိုင်၊ ပေးလိုလျှင်
သံဃာအား ပန်ပြော၍ ပေးပါ-ဟူလို။]

“ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ” ဥ ဟောတိပါတအရကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “အဒိန္နာဒါယိ
ဟောတိ” စသည်၌ အဒိန္နာဒါနစသည်တို့အရကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “အဒိန္နာဒါနေ”
စသည်မိန့်၊] အဒိန္နာဒါနေ-မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ယူခြင်း၌၊ တိဏသလက
မတ္တေနာပိ-မြက်ဝါးခြမ်းစိပ်မျှလည်းဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုကြောင့်လည်းကောင်း၊
(ဝတ္ထုကို ယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ “အဿမဏော ဟောတိ” ၌ စပ်၊ ပိ-
ဂရဟာဇောတက၊) အဗြဟ္မစရိယေ-မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၌၊ တီသု-
သုံးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂေသု-မဂ်တို့တွင်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး
သော မဂ်၌၊ ဝိပုဋ္ဌိပတ္တိယာ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
မုသာဝါဒေ-မုသားပြောခြင်း၌၊ ဟဿာဓိပ္ပာယတာယပိ-ရယ်ရွှင်ခြင်း၌ဖြစ်သော
အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ မုသာ-မုသားကို၊ ဘဏိတေ-ပြောဆိုခြင်းကြောင့်
လည်းကောင်း၊ အဿမဏော-သမဏမဟုတ်တော့သည်၊ ဝါ-မကောင်းမှုကို
ငြိမ်းစေပြီးသူ မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နာသေတဗ္ဗ-ဖျက်ဆီးထိုက်သူ၏
အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ (“အဿမဏော”ကို စဉ်းစားသင့်၏၊
“အသာမဏောရော” ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊) ပန-အထူးကား၊ မဇ္ဇပါနေ-
သေရည်ကို သောက်ခြင်း၌၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ အဇနိတွာပိ-မသိ၍လည်း၊ ဝိဇော-
မျိုးစေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ မဇ္ဇ-သေရည်ကို၊ ပိဝန္တဿ-သောက်လသော်၊ (တစ်နည်း)
ပိဝန္တဿ-သောက်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်အပတ်သည်၊
(ဟောတိ)၊ သာမဏောရော-သည်၊ ဇာနိတွာ-သိ၍၊ ပိဝန္တော-သောက်လသော်၊
သီလဘောဒံ-သီလပျက်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ အဇနိတွာ-၍၊ (ပိဝန္တော
သီလဘောဒံ) န အာပဇ္ဇတိ။

ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုသာမဏေ၏၊ ဣတရာနိ-ရှေ့ငါးပါးမှ တစ်ပါးကုန်
သော၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ (ဝိကာလဘောဇနစသော
သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သန္တိ၊) တေသု-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဘိန္နေသု-ပျက်ကုန်လ
သော်၊ န နာသေတဗ္ဗော-မဖျက်ဆီးထိုက်၊ ဒဏ္ဍကဗ္ဗံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊
သိက္ခာပဒေ ပန-သိက္ခာပုဒ်ကိုကား၊ ပုန-ဖန်၊ ဒိန္နေပိ-ပေးအပ်သော်လည်းကောင်း၊
အဒိန္နေပိ-မပေးအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်အပ်ပါသော်
လည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္ပေန-ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌေတွာ-နှိပ်ကွပ်၍၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ-၌၊
ဌာပနတ္ထာယ-တည်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးရာသည်သာ၊ ဝါ-ပေးရမည်
သာ၊ သာမဏေရာနံ-တို့၏၊ မဇ္ဇပါနံ-သေရည်ကို သောက်ခြင်းသည်၊ သစိတ္တကံ-
ဝတ္ထုကိုသိသော စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (သေရည်မှန်းသိသောစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊)

ပါရာဇိကဝတ္ထု-ပါရာဇိက၏ အကြောင်းတည်း၊ (အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊) အယံ-ဤသစိတ္တက၏အဖြစ်သည်၊ ဝိသေသော-ရဟန်းတို့၏ မဇ္ဇပါနမှ အထူးတည်း။ (ရဟန်းတို့၏ မဇ္ဇပါန၌ မသိသော်လည်း အာပတ်သင့် သောကြောင့် အစိတ္တက ဖြစ်သည်။)

(ဆယ်ပါးသီလကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ”စသည်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “အဝဏ္ဏဘာသနေ” စသည် မိန့်၊) ပန-ကား၊ အဝဏ္ဏဘာသနေ- ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို ပြောခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အရဟံ သမ္မသမ္ဗုဒ္ဓေါတိအာဒိနံ-အရဟံ သမ္မသမ္ဗုဒ္ဓေါ အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန-ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အရဟံမဟုတံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မဟုတံ စသည်ဖြင့်) ဗုဒ္ဓဿ ဝါ-ဘုရား၏သော်လည်းကောင်း၊ သွာက္ခာတောတိ အာဒိနံ-သွာက္ခာတော အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန-ဖြင့်၊ (ဒုရက္ခာတော စသည်ဖြင့်) ဓမ္မဿ ဝါ-တရား၏သော်လည်းကောင်း၊ သုပ္ပဋိပန္နောတိ အာဒိနံ-သုပ္ပဋိပန္နော အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန-ဖြင့်၊ (ဒုပ္ပဋိ ပန္နော စသည်ဖြင့်) သံဃဿ ဝါ-အရိယာသံဃာတော်၏သော်လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို၊ ဘာသန္တော-ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ- ပြောဆိုသော သာမဏေကို၊ ရတနတ္ထယံ-ရတနာသုံးပါးအပေါင်းကို၊ နိန္ဒန္တော- ရှုံ့ချလသော်၊ ဝါ-ရှုံ့ချသောသာမဏေကို၊ ဂရဟန္တော-ကဲ့ရဲ့လသော်၊ ဝါ-ကဲ့ရဲ့ သော သာမဏေကို၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒိဟိ-ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ မာ အဝစ-မပြောပါလင့်၊ ဣတိ-သို့၊ အဝဏ္ဏဘာသနေ-၌၊ အာဒိနံ-အပြစ်ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ နိဝါရေတဗ္ဗော-တားမြစ်ထိုက်၏။

ယာဝတတိယံ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ သစေ န ရှုမတိ-အကယ်၍ မရှောင်ကြဉ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ကဏှကနာသနာယ-ကဏှက သာမဏေကို ဖျက်ဆီးကြောင်းနည်းဖြင့်၊ နာသေတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိယံ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ် သော်၊ တံ လဒ္ဓိ-ထိုအယူကို၊ သစေ နိသဇ္ဇတိ-အကယ်၍ စွန့်လွှတ်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) ဒဏှကမ္မံ-ကို၊ ကာရေတွာ-၍၊ အစွယ်-အပြစ်ကို၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော- လျှောက်ထားစေထိုက်၏၊ သစေ န နိသဇ္ဇတိ-အကယ်၍ မစွန့်လွှတ်အံ့၊ တထေဝ- ထိုပြောမြဲတိုင်းသာ၊ (ဗုဒ္ဓ စသည်၏ အပြစ်ကို ပြောမြဲတိုင်းသာ၊) အာဒါယ- ယူ၍၊ ပဂ္ဂယု-ချီးမြှောက်၍၊ (သစေ) တိဋ္ဌတိ-အယ်၍ တည်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)

အစွယ် ဒေသာပေတဗ္ဗော။ ။ အစွယ်ော မံ ဘန္တေ အစွာဂမာ၊ ယထာ ဗာလံ ယထာ မူဠံ ယထာ အကုသလံ၊ ယောဟံ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ အဘာသိံ၊ တဿ မေ ဘန္တေ အစွယ်ံ အစွယတော ပဋိဂ္ဂဏှထ အာယတိံ သံဝရာယ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အပြစ်ကို လျှောက်စေရမည်။

လိင်္ဂနာသနာယ-ဖြင့်၊ နာသေတဗ္ဗော-၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ ယုတ္တံ-သင့်မြတ်စ၊ (ကသ္မာ-နည်း?)၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အယမေဝ နာသနာ- ဤလိင်္ဂနာသနာကိုသာ၊ ဣမ-ဤအဝဏ္ဏဘာသန အရာ၌၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိ အပ်၏။ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ (တံ ယုတ္တံ)။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေပိ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ ရှိသည့်လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း၊ [“**ဒေဝေ နယော**”၏အဓိပ္ပာယ်ကို ခိုင်မြဲအောင် ပြလို၍၊ တစ်နည်း-ချဲ့လို၍ “**သဿတုဇ္ဈေဒါနဉ္စိ**” စသည်မိန့်၊] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ သဿတုဇ္ဈေဒါနံ- သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိတို့တွင်၊ အညတရဒိဋ္ဌိကော-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး သော အယူရှိသော သာမဏေသည်၊ အာစရိယာဒိဟိ-ဆရာ အစရှိသူတို့သည်၊ သြဝဒိယမာနော-ဆုံးမအပ်သော်၊ သစေ နိသဇ္ဇတိ-အံ့၊ (ဝေသတိ) ဒဏ္ဍကမ္ပံ ကာရေတွာ အစွယ် ဒေသာပေတဗ္ဗော၊ အပ္ပဋ္ဌိနိသဇ္ဇန္တော-မစွန့်သော သာမဏေကို သာ၊ နာသေတဗ္ဗော-၏။ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ [“**ကသ္မာ ဒေဝေ နယော၊ ဟိ ယသ္မာ၊ ပပ၊ ဣတိ တသ္မာ ဒေဝေ နယော**”ဟုလည်း ထည့်၍ ပေးနိုင်သည်၊] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသာမဏေတို့တွင်၊ ဘိက္ခုနိဒူသကော-ဘိက္ခုနိကို ဖျက်ဆီးသော သာမဏေကို၊ အဗြဟ္မစရိယဂ္ဂဟဏေန-အဗြဟ္မစာရီ သဒ္ဓါဖြင့်၊ ကာမံ ဂဟိတောဝ- အကယ်၍ကား ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (အဗြဟ္မစရိယချင်း တူသောကြောင့် ယူအပ်ပြီး ဖြစ်သည်သာ) ပန-ထိုသို့ပင် ယူအပ်ပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဗြဟ္မစာရိ- မမြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သောသာမဏေကို၊ အာယတိ-၌၊ သံဝရေ-၌၊ ဌာတု ကာမံ-တည်ခြင်းငှာ အလိုရှိသူကို၊ သရဏာနိ-တို့ကို၊ ဒတွာ-၍၊ ဥပသမ္မာဒေတံ- ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်သေး၏၊ ဘိက္ခုနိဒူသကော-သည်၊ အာယတိ သံဝရေ၊ ဌာတု ကာမော-တည်ခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ (သမာနောပိ-သော်လည်း၊ “ဝိ”ကား သမ္ဘာဝနာ)၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမိ-ရှင်အဖြစ်ကိုသော်မှလည်း၊ (“ဝိ”ကား ဂရဟာ) န လဘာတိ-မရ၊ ဥပသမ္မဒံ-မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းဟူသော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ပဂေဝ-အဘယ်မှာ ရတော့အံ့နည်း?၊ ဣတိ ဧတမတ္ထံ-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ ဘိက္ခုနိဒူသကောတိ-ဟူ၍၊ ဝိသံ-သီးခြား၊ ဒသမံ-ဆယ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဣဒံ အင်္ဂ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတမ္ပံ။ (ဤအဋ္ဌကထာကိုယူ၍ ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။)

အယမေဝ၊ ပေ၊ အဓိပ္ပေတာ။ ။ ရတနာသုံးပါး၏အပြစ်ကို ပြောမူသည် သာမဏေ များအတွက် အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေဖို့ရန် လိင်္ဂနာသနဝတ္ထု ဖြစ်၏၊ ရဟန်းများ အတွက်ကား ထိုသို့ ရတနာသုံးပါး အပြစ်ကို ပြောဆိုရေးသားခြင်းကြောင့် အရိဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်၌လာသော အစီအရင်အားဖြင့် မပြောဖို့ရန် တားမြစ်ရမည်၊ တားမြစ်၍ မရလျှင် ဆိုင်ရာ ကံတစ်ခုခုကို ပြုရသည်၊ ယခုအခါ၌ကား **အရှင်ဒေဝဒတ်**ကို ပြုတုန်းကကဲ့သို့ ပကာသနိယကံ ပြုလေ့ရှိကြသည်။

ပဏ္ဍကဝတ္ထုကထာ

၁၀၉။ ဒဟရေ ဒဟရေတိ-ကာ၊ တရဏေ တရဏေ-ငယ်ကုန် ငယ်ကုန် သော၊ (ဘိက္ခု၌ စပ်)၊ မောဠိဂလ္လေတိ-ကာ၊ ထူလသရီရေ-ဝဖြိုးသောကိုယ်ရှိကုန် သော၊ (သာမဏေရေ၌ စပ်)၊ [“မောဠိဂလ္လ”သဒ္ဒါသည် ထူလသရီရ ရှိသူကို ဟောသော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်တည်း၊] ဟတ္ထိဂန္ဓေ အဿဂန္ဓေတိ-ကာ၊ ဟတ္ထိ ဂေါပကေ စ-ဆင်ထိန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဿဂေါပကေ စ-မြင်းထိန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ (ဥပသင်္ကမိတွ၌ စပ်)၊ [ဤ ဟတ္ထိဂန္ဓ၊ အဿဂန္ဓသဒ္ဒါတို့ကိုလည်း ဟတ္ထိဂေါပက၊ အဿဂေါပကအနက်ကို ဟောသော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်တို့ပင် တည်း၊ ယောဇနာ၌ “ဟတ္ထိဘဏ္ဍေ” ပါဌ်ကို ယူ၍ “ဟတ္ထိသင်္ခါတံ + ဘဏ္ဍံ ဧတေသန္တိ ဟိတ္ထိဘဏ္ဍာ-ဆင်ဘဏ္ဍာရှိသူတို့” ဟု ပြုလေသည်။]

ပဏ္ဍကော ဘိက္ခုဝေတိ ဧတ္ထ-၌၊ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဘာဝေန-သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လဗ္ဘမာနာ-ရထိုက်ကုန်သော၊) ပဏ္ဍကာ-ပဏ္ဍုက်တို့သည်၊ အာသိတ္တ ပဏ္ဍကော-အာသိတ္တပဏ္ဍုက်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ နပုံသကပဏ္ဍကော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ငါးယောက်တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထိုငါးယောက်သော ပဏ္ဍုက်တို့ တွင်၊ ယဿ-အကြင်သူ၏၊ (ပရိဋ္ဌာဟော၌ စပ်)၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ မုခေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အသုစိနာ-သုက်ဖြင့်၊ အာသိတ္တဿ-သွန်းလောင်းအပ်သည်ဖြစ်၍၊ (သမာနဿ-ဖြစ်လသော်)၊ ပရိဋ္ဌာဟော- ကိလေသာပူလောင်ခြင်းသည်၊ ဝုပသမ္ပတိ-ငြိမ်း၏၊ အယံ-ဤသူသည်၊ အာသိတ္တ ပဏ္ဍကော-မည်၏၊ ယဿ-၏၊ ပရေသံ-တို့၏၊ အဇ္ဈာစာရ-မေထုန်ကျူးလွန်မှုကို၊ ပဿတော-ကြည့်ရလသော်၊ ဥဿုယာယ-ဥြူစုခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နာယ-ဖြစ်လသော်၊ ပရိဋ္ဌာဟော-သည်၊ ဝုပသမ္ပတိ-၏၊ အယံ-သည်၊ ဥဿုယပဏ္ဍကော-မည်၏၊ [ဥဿုယတိတိ ဥဿုယော၊] ယဿ-၏၊ ဥပက္ကမေန-လုံလဖြင့်၊ ဗီဇာနိ- မျိုးစေတို့ကို၊ (ဝေးစေတို့ကို)၊ အပနီတာနိ-ပယ်ထုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အယံ-သည်၊ ဩပက္ကမိကပဏ္ဍကော-မည်၏။ [ဥပက္ကမေန အပနီတာနိ ဩပက္ကမိကာနိ၊ ဩပက္ကမိကာနိ ယဿ အတ္ထိတိ ဩပက္ကမိကော။]

ပန-ကာ၊ ဧကဇ္ဈော-အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အကုသလဝိပါကာနုဘာဝေန- အကုသလဝိပါက်၏ အာနုဘော်တော်ကြောင့်၊ ကာဠပက္ခေ - လဆုတ်ပက္ခ၌၊

အာသိတ္တပဏ္ဍကော။ ။ ပဉ္စတိ ဝိကလာဝံ ဂစ္ဆတိတိ ပဏ္ဍကော၊ အာသိဉ္စိယတေတိ အာသိတ္တံ၊ (သုက္ကံ) အာသိတ္တံ ယဿ အတ္ထိတိ အာသိတ္တော၊ အာသိတ္တော စ သော ပဏ္ဍကော စာတိ အာသိတ္တပဏ္ဍကော၊ ပါးစပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်သော သုက်ရှိသော ပဏ္ဍုက်၊ ယောဇနာ၌ “အသုစိနာ အာသိတ္တဿ”ကို ကြည့်၍ “အသုစိနာ မုခေ အာသိဉ္စိတဗ္ဗေတိ အာသိတ္တော”ဟု ပြု၏။

ပဏ္ဍကော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဇုဏှပက္ခေန-လဆန်းပက္ခဋ္ဌိကား၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိဠာဟော-သည်၊ ဝူပသမ္ပတိ-၏၊ အယံ-သည်၊ ပက္ခပဏ္ဍကော- မည်၏၊ [ပက္ခေ+ပဝတ္ထော-ပဏ္ဍကော ပက္ခပဏ္ဍကော၊] ပန-ကား၊ ယော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋိသန္ဓိယံယေဝ-ပဋိသန္ဓေအခါ၌ပင်၊ (ပဋိသန္ဓေအခါတုန်း ကပင်၊) အဘာဝကော-ဘာဝရုပ်မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ အယံ- သည်၊ နပုံသကပဏ္ဍကော-မည်၏၊ ဣတိ-ဤကား အကျယ်တည်း။

တေသု-ထိုငါးယောက်သော ပဏ္ဍုက်တို့တွင်၊ အာသိတ္တပဏ္ဍကဿ စ-၏ လည်းကောင်း၊ ဥဿူယပဏ္ဍကဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရှင်အဖြစ်ကို၊ န နိဝါရိတာ-မတားမြစ်အပ်၊ ဣတရေသံ-အာသိတ္တပဏ္ဍုက်၊ ဥဿူယပဏ္ဍုက်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ တိဏ္ဍံ-သုံးယောက်သော ပဏ္ဍုက်တို့၏၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကို၊) ဝါရိတာ-တားမြစ်အပ်ပြီ၊ တေသုပိ-ထိုဩပက္ခမိက၊ ပက္ခ၊ နပုံသကပဏ္ဍုက်တို့ တွင်လည်း၊ ပက္ခပဏ္ဍကဿ-၏၊ ယသ္မိံ ပက္ခေ-အကြင်ပက္ခဋ္ဌိ၊ ပဏ္ဍကော-သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံယေဝ ပက္ခေ-ထိုပက္ခဋ္ဌိသာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကို၊ ဝါရိတာ-ပြီ၊ ဣတိ ကုရန္တိယံ ဝတ္ထံ၊ [“ပက္ခပဏ္ဍကဿ”ပုဒ်ကို “ယသ္မိံ တသ္မိံ”၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော “ပဗ္ဗဇ္ဇာ”ပုဒ်၌ စပ်ရသောကြောင့် “တသ္မိံယေဝဿ”ဟု “အဿ” မပါထိုက်၊] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပဏ္ဍုက်တို့တွင်၊ ယဿ-အကြင်ပဏ္ဍုက်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကို၊ ဝါရိတာ-ပြီ၊ တံ-ထိုပဏ္ဍုက်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အနုပသမ္ပန္နောပေ၊ နာသေတဗ္ဗောတိ- ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝတ္ထံ၊ [ပါဠိတော်၌ “န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော” ဟု ဆိုသော်လည်း ဤအဋ္ဌကထာ၌ “ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါရိတာ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ရှင်အဖြစ်ကစ၍ တားမြစ်ထားသည်၊] သောပိ-ထိုပဏ္ဍုက်ကိုလည်း၊ လိင်္ဂနာသနေ နေဝ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ နာသေတဗ္ဗော-၏၊ (ရှေ့၌ “လိင်္ဂနာသနာယ”ဟု ရှိခဲ့၏၊) ဣတော-ဤပဏ္ဍကဝတ္ထုမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ နာသေတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေသုပိ-ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။ [“လိင်္ဂနာသနကို ဆိုသည်”ဟု မှတ်ပါဟူလို။]

ပက္ခပဏ္ဍကော။ ။ “ယော ကာဠပက္ခေ ဣတ္ထိံ ဟောတိ၊ ဇုဏှပက္ခေ ပုရိသော၊ အယံ ပက္ခပဏ္ဍကော”တိ ဧကစိ ဝဒန္တိ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန “ကာဠပက္ခေ ပဏ္ဍကော ဟောတိ၊ ဇုဏှပက္ခေ ပနဿ ပရိဠာဟော ဝူပသမ္ပတိ”တိ အပဏ္ဍကပက္ခေ ပရိဠာဟာ ဝူပသမသေဝ ဝုတ္တတ္တာ ပဏ္ဍကပက္ခေ ဥဿန္နပရိဠာဟတာ ပဏ္ဍကဘာဝါပတ္တိတိ ဝိညာယတိ၊ တသ္မာ ဣဒမေဝတ္ထ သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ-ဋီကာ။

နပုံသကပဏ္ဍကော။ ။ ပုရိသော ဝိယ သာတိသယံ ပစ္စာမိတ္တေ နပုံသေတိ အဘိမဒ္ဒနံ ကာတုံ န သက္ကောတိတိ နပုံသကော၊ န ပုမာ န ဣတ္ထိတိ နပုံသကောတိ ကတွာ န ပုမ န ဣတ္ထိသဒ္ဒဿ နိရတ္တိနယေန နပုံသကကရဏန္တိ ဝဒန္တိ၊ နပုံသကောယေဝ ပဏ္ဍကော နပုံသကပဏ္ဍကော၊-ယောဇနာ။

ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာ

၁၁၀။ ပုရာဏကုလပုတ္တောတိ - ကား၊ ပုရာဏဿ - ရှေး၌ ဖြစ်သော၊ အနုက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ပါရိဇေသ-ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပတ္တဿ-ရောက်သော၊ ကုလဿ-အမျိုး၏၊ ပုတ္တော-သားသည်၊ (သုခုမာလော ဟောတိ၌ စပ်)၊ အဿ-ထိုသတို့သား၏၊ မာတိပက္ခပိတိပက္ခတော-အမိဘက်၊ အဖဘက်မှ၊ ကောလညာ-အမျိုး၌ဖြစ်သော မိဘစသူတို့သည်၊ ခီဏာ-ကုန်ကုန်ပြီ၊ ဝိနဠာ-ပျက်စီးကုန်ပြီ၊ မတာ-သေကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ခီဏကောလညာ-မည်၏၊ အနဓိဂတန္တိ-ကား၊ အပုတ္တံ-မရောက်အပ်၊ မရအပ်သေးသော၊ (ဘောဂံ ဝါ၌စပ်)၊ ဖာတိ ကာတန္တိ-ကား၊ ဝဇေတုံ-တိုးပွားစေခြင်းငှာ၊ (န ပဋိဗလော့၌စပ်၊ ဝဇေတုံ ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊ “တိုးပွားအောင် ပြုခြင်းငှာ” ဟု ပေး)၊ ဣဃာတိ-ဣဃံ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဥယျောဇနတ္ထေ-တိုက်တွန်းခြင်းအနက်၌၊ နိပါတော-နိပါတ်တည်း၊ အနုယုတ္တိယမာနောတိ-ကား၊ ဧကမန္တံ-တစ်ခုသော အရပ်အစွန်သို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ ကေသမဿုဩရောပနကာသာယုပဋိဂ္ဂဟဏသရဏဂမန ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏကမ္မဝါစာနိဿယဓမ္မေ-ဆံ၊ မုတ်ဆိတ်၊ ကျင့်စွယ်တို့ကို ပယ်ရှားပုံ၊ သင်္ကန်းကို လက်ခံပုံ၊ သရဏဂုံ ယူပုံ၊ ဥပဇ္ဈာယ် ယူပုံ၊ ကမ္မဝါစာ၊ နိဿယည်း ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ ပုစ္ဆယမာနော-မေးစိစစ်အပ်သော်၊ [ခေါင်းရိတ်တုန်းက ဘယ်ပုံ ရိတ်ခဲ့သနည်း?၊ သင်္ကန်းကို ဆရာက ဘယ်ပုံ ပေး၍ ဘယ်ပုံ လက်ခံခဲ့သနည်း?၊ သရဏဂုံကို ဘယ်ပုံ ယူခဲ့သနည်း?၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကို ဘယ်ပုံ ယူခဲ့သနည်း?၊ ကမ္မဝါစာကို ဘယ်သို့ ရွတ်ဖတ်သနည်း?၊ မှီရာပစ္စည်းများကို ဘယ်သို့ ပြောတော် မူကြသနည်း? ဤသို့ မေးစိစစ်အပ်သော်၊] ဧတမတ္ထံ အာရောစေသီတိ-ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဧတံ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ-ဤရှင်ရဟန်းပြုခဲ့သူ၏ အဖြစ်ကို၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အာစိက္ခံ-လျှောက်ပြီ။

ထေယျသံဝါသကော ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ-၌၊ (သံဝဇ္ဈေတဗ္ဗဘာဝေန လဗ္ဗမာနာ) ထေယျသံဝါသကော-ထေယျသံဝါသကတို့သည်၊ လိင်္ဂိတ္ထေနကော-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဘယတ္ထေနကော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တယော-သုံးယောက်တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထိုသုံးယောက်တို့တွင်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-

ခီဏကောလညော။ ။ ကုလေ-မိမျိုး ဘမျိုး၌၊ ဇာတာ-ဖြစ်သော မိဘစသူတို့ တည်း၊ ကောလညာ-တို့၊ ကုလနောင် ဇာတအနက်၌ ဣပစ္စည်း သက်၊ န လာ၊ ခီဏာ ကောလညာ ယဿာကံ ခီဏကောလညော။

ထေယျသံဝါသကော။ ။ “ထေနဿ ဘာဝေါ ထေယျံ” ဟု ရှေး၌ ပြုခဲ့သော်လည်း ဤ၌ကား “ထေနနံ ထေယျာ” ဟု ဣတ္ထိလိင်ပြု၊ ထေယျာယ သံဝါသော ယဿာတိ ထေယျသံဝါသကော၊ သမာသန္တ ကပစ္စည်း၊ ခိုးခြင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းခြင်းရှိသူ၊

ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ ဝိဟာရ်-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဘိက္ခုဝံသာနိ-ရဟန်းဝါတို့ကို၊ န ဂဏေတိ-မရေတွက်၊ ယထာဝရ-ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊ ဝန္တန-ရှိခိုးခြင်းကို၊ န သာဒယတိ-မသာယာ၊ [ယထာဝရ- ဘိက္ခုနံ ဝါ သာမဏေရာနံ ဝါ ဝန္တနံ န သာဒယတိ-ဋီကာ] အာသနေန-နေရာဖြင့်၊ န ပဋိဗဟတိ-မတားမြစ်၊ (သီတင်း ငယ်တို့ကို နေရာဖြင့် မတားမြစ်) ဥပေါသထပဝါရဏာဒိသု-ဥပသံပဝါရဏာ အစရှိသော သံဃကံတို့၌၊ န သန္တိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ (မပါဝင်-ဟူလို) အယံ-ဤသူသည်၊ လိင်္ဂမတ္တဿေဝ-ရင်၊ ရဟန်းအသွင်မျှ၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ထေနိတတ္တာ-ခိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ခိုးခြင်း ကြိယာကြောင့်) လိင်္ဂတ္ထေနကော နာမ-မည်၏။

ပန-ကား၊ ယော-သည်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ပဗ္ဗာဇိတော-ရှင်ဖြစ်စေအပ် သော၊ သာမဏေရော-သည်၊ သမာနေပိ-သော်လည်း၊ ဝိဒေသံ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဒသဝဿော-ဆယ်ဝါရှိသည်၊ (အမှီ)၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသတိဝဿော-ဝါနှစ်ဆယ်ရှိသည်၊ (အမှီ)၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ မုသာ-မုသားကို၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ ဘိက္ခုဝံသာနိ- ဘို့ကို၊ ဂဏေတိ-၏၊ ယထာဝရံ၊ ဝန္တနံ-ကို၊ သာဒယတိ-၏၊ [အတ္တနာ မုသာဝါဒံ ကတွာ ဒသိတဝံသာနုရူပံ ယထာဝရံ ဝန္တနံ သာဒယတိ-ဋီကာ] အာသနေန-ဖြင့်၊ ပဋိဗဟတိ-၏၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒိသု-တို့၌၊ သန္တိဿတိ- ၏၊ အယံ-သည်၊ သံဝါသမတ္တဿေဝ-ပေါင်းသင်းခြင်းမျှ၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ထေနိတတ္တာ-ကြောင့်၊ သံဝါသတ္ထေနကော နာမ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုဝံသာ ဂဏနာဒိကော-ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ကိရိယဘေဒေါ-အမှုအရာ အထူးအပြားကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ- ဤထေယျသံဝါသကောဟူသော ပါဌ်၏အနက်၌၊ သံဝါသောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သိက္ခံ-ကို၊ ပစ္စက္ခာယ-ပယ်စွန့်၍၊ မံ-ကို၊ ကောစိ-သည်၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ (ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း စသည်ကို) ပဋိပဇ္ဇန္တေပိ-ကျင့်သည့်လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ဤဝိဂြိုဟ်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင် သံဝါသတ္ထေနက တစ်မျိုးသာ ယူသင့်သော်လည်း သံဝါသတ္ထေနကကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်မှတ်၍ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ခိုးသော လိင်္ဂတ္ထေနကကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးစုံကို ခိုးသော ဥာယတ္ထေနကကိုလည်းကောင်း ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “တယော ထေယျသံဝါသက”ဟု မိန့်သည်။

ဘိက္ခုဝံသာပေ၊ သံဝါသော။ ။ အခြားနေရာ၌ “သံဝါသ”အရတူနေကြောင်း ဖြစ်သော ဧကကမ္မ၊ ဧကဒေသ၊ သမသိက္ခတာ သုံးမျိုးကို ယူရိုးဖြစ်သော်လည်း ဤနေရာ ၌ကား “ရဟန်းဝါ မည်မျှရပြီ”စသည်ဖြင့် ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း ရှိခိုးဝပ်ချခံခြင်း စသော အပြုအမူ အားလုံးကိုပါ “သံဝါသ”ဟု ခေါ်ရသည်။

ပန-ကား၊(သံဝါသထွေ့နကမှတစ်ပါး ဥဘယထွေ့နကကား၊) ယော-သည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-၍၊(လိင်္ဂထွေ့နကကို ပြသည်၊) ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဘိက္ခုဝဿာနိ-တို့ကို၊ ဂဏေတိ-၏၊ ယထာဝုဗ္ဗံ, ဝန္ဓနံ-ကို၊ သာဒယတိ-၏၊ အာသနေန-ဖြင့်၊ ပဋိဗ္ဗာဟတိ-၏၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု-တို့၌၊ သန္နိဿတိ-၏၊ အယံ-သည်၊ လိင်္ဂဿစေဝ-ရှင်, ရဟန်းအသွင်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ သံဝါသဿ စ-ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထေနိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဥဘယထွေ့နကော နာမ-မည်၏၊ တိဝိဓောပိ-သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အယံထေယျသံဝါသကော-ကို၊ အနုပသမ္ပန္နော-ဦးပဉ္စင်း မဖြစ်နိုင်သည်၊ (ဟုတွာ) န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူကို၊ နာသေတဗ္ဗော-အသွင်ကိုဖျက်လူထွက်စေထိုက်၏၊ ပုန-ဖန်၊ ပဗ္ဗန္တံ-ရှင်အဖြစ်ကို၊ ယာစန္ဒောပိ-တောင်းပါသော်လည်း၊ ဝါ-တောင်းသူကိုလည်း၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤထေယျသံဝါသက၊ အရာ၌၊ အသံမောဟတ္ထံ-မတွေ့ဝေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်ခြင်းအကျိုးငှာ) ဣဒံ ပကိဏ္ဍကံ-ဤရောပြမ်းသော စကားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ (ကိ?) ရာဒေဒုဗ္ဗိက္ခကန္တာရရောဂဝေရိဘယေန ဝါ-မင်းဘေး, ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေး, ခရီးခဲဘေး, ရောဂါဘေး, ရန်သူဘေးကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (အချို့စာ၌ “ဘယေဟိ” ဟု ရှိသည်၊) စိဝရာဟရဏတ္ထံ ဝါ-သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ လိင်္ဂံ-ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို၊ အာဒိယတိ-ယူ၏၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ သော-ထိုသူသည်၊ သုဒ္ဓမ္မာနသော-စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်၊(ဟုတွာ) သံဝါသံ-ရဟန်းဝါရေတွက်ခြင်းစသော သံဝါသကို၊ နာဓိဝါသေတိ-လက်မခံ၊ ဝါ-မသာယာ၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ သေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ထေယျသံဝါသကော နာမ-က မည်၏ဟူ၍၊ န ဝုစ္စတိ-မဆိုအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

တတြ-ထိုစကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိတ္ထာရနယော-အကျယ်နည်းတည်း၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စဿ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ကုဒ္ဓေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ယူရသော်၊ မေ-၏၊ သောတ္ထိ-မင်းဘေးကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းသည်၊

ယထာဝုဗ္ဗံ ဝန္ဓနံ။ ။ ယထာဝုဗ္ဗံ ဘိက္ခုနံ ဝါ သာမဏေရာနံ ဝါ ဝန္ဓနံ၊-ဋီကာ၊ ဤ၌ သာမဏေတို့၏ ယထာဝုဗ္ဗံ ဝန္ဓနံကို ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေး၌လည်း “အတ္တနော ပရိဝေဏဉ္စ ဝဿဂ္ဂေန ပတ္တသေနာသနဉ္စ ဝုတ္တံ”စသည်ဖြင့် သာမဏေများ ဝါစဉ်အတိုင်း သံဃလာဘ်ကို ယူရပုံကို ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း သာမဏေများလည်း ဝါဆိုရမည်၊ ထိုဝါကိုလည်း မကျိုးမပေါက် ကျင့်ရသည်ဟုမှတ်ပါ။

ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သယမေဝ-သာလျှင်၊ လိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပလာယတိ-ထွက်ပြေး၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ရညော-အား၊ အာရောစေန္တိ-သံတော်ဦး တင်ကြကုန်၏၊ ရာဇာ-သည်၊ ပဗ္ဗဇိတော-သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ-ထိုသူ့ကို၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ ကာတု-ငှာ၊ န လဗ္ဘာ-မရထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တသ္မိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကောဓံ-ဒေါသကို၊ ပဋိဝိနေတိ-ပယ်ဖျောက်၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၌ စပ်)၊ မေ-၏၊ ရာဇောယံ-မင်းဘေးသည်၊ ဝူပသန္တံ-ငြိမ်အေးပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သံဃမဇ္ဈံ-သို့၊ အနောသရိတွာဝ-မသက်ရောက်မှု၍သာ၊ (သက်ရောက်လျှင် သံဝါသတ္ထေနက ဖြစ်စရာရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် မသက်ရောက်မှု၍) ဂိဟိလိင်္ဂံ-လူ့အသွင်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အာဂတော-ရှင်၊ ရဟန်း ပြုဖို့ရန်လာသည်၊ (သမာနော) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၏။

သာသနံ-သာသနာတော်ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ မယာ-သည်၊ ဇီဝိတံ-ကို၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပေပြီ၊ ဟန္တု-ချက်ချင်းလက်ငင်း၊ ဒါနိ-ဘေးရန်လွတ်ရာ ယခုအခါ၌၊ ပဗ္ဗဇာမိ-အံ့၊ (ဟန္တုသည် ရဟန်းပြုရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပုံကိုပြသော နိပါတ်ပုဒ် တည်း)၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ-ဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊ (ဟုတွာ) တေနေဝ လိင်္ဂေနံ-ဖြင့်ပင်၊ အာဂန္တာ-၍၊ အာဂန္တုကဝတ္တံ-ကို၊ အထာပိ န သာဒယတိ-အကယ်၍မူလည်း မသာယာအံ့၊ ဘိက္ခုဟိ-ရဟန်းစစ်တို့သည်၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အပုဋ္ဌော-မမေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ အာဝိကတွာ-ထင်စွာပြု၍၊ (မင်းဘေးကြောင့် သင်္ကန်းဝတ်လာခဲ့ရသည့် အကြောင်းကို လျှောက်ထား၍)၊ ပဗ္ဗန္တံ-ကို၊ (အထာပိ) ယာစတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ သော-ထိုသူ့ကို)၊ လိင်္ဂံ-အသွင်ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ (သူ့ဘာသာ ဝတ် လာသော သင်္ကန်းကို ချွတ်၍)၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (ထိုသင်္ကန်းကို ပြန်ဝတ်စေ၍ ဖြစ်စေ၊ အခြားသင်္ကန်းကို ဝတ်စေ၍ဖြစ်စေ ရှင်ပြုပေးထိုက်၏)၊ ပန-ဆက်၊ ဝတ္တံ-ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို၊ သစေ သာဒယတိ-အံ့၊ ပဗ္ဗဇိတာလယံ-ရှင်၊ ရဟန်း တို့၏ အာလယကို၊ (ရှင်၊ ရဟန်းတို့၏ အမှုအရာကို)၊ (သစေ)ဒဿေတိ-အကယ်၍ ပြအံ့၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝုတ္တဝဿဂဏနာဒိဘောဒံ-ဆိုအပ်ပြီးသော ဝါကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဝိဓိ-အစီအရင်ကို၊ (သစေ) ပဋိပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ကျင့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊ ထိုသို့ ကျင့်လျှင် သံဝါသကို ခိုးရာရောက်သည်)၊ အယံ-ဤသူ့ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်။

[ရာဇောယကို ပြပြီး၍ ဒုဗ္ဘိက္ခဘယကို အကျယ်ပြလိုသောကြောင့် ဣဓ ပန စသည် မိန့်]၊ ပန-ကား၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော-အချို့သူကို၊ ဒုဗ္ဘိက္ခေ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော ထမင်းရှိရာ အခါ၌၊ ဝါ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၊ အစာရှားရာ

အခါ၌၊ ဇီဝိတုံ-အသက်မွေးခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတွာ) သယမေဝ-သာ၊ လိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ-အလုံးစုံ ပါသဏ္ဍာအယူ ရှိသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘတ်တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တော-စားလျက်၊ ဒုဗ္ဗိက္ခေ-သည်၊ ဝိတိဝတ္ထေ-ကျော်လွန်လသော်၊ သံဃမဇ္ဈံ-သို့၊ အနောသရိတွာဝ-၍သာ၊ ဂိဟိလိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အာဂတော-လာသည်။ (သမာနော-သော်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊) ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အစီအရင်သည်၊ ပုရိမသဒိသမေဝ-ရေးရာဘောယ၌ဆိုအပ်သော အစီအရင်နှင့်တူသည်သာ။

[ဒုဗ္ဗိက္ခဘယကို ပြပြီး၍ ကန္တာရဘယကို ပြလိုသောကြောင့် အပရောစသည် မိန့်၊] အပရော-အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟာကန္တာရံ-ကြီးစွာသော ခရီးခဲကို၊ နိတ္ထရိတုကာမော-လွန်မြောက်လိုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သတ္ထဝါဟော စ-ကုန်သည် သည်လည်း၊ [သတ္ထေ+ဝါဟောတိတိ သတ္ထဝါဟော၊ ယောဇနာ၌ “သတ္ထဝါဟော” ဟု တွေ့ရ၏၊ ပါဠိပျက်ဟန်တူသည်၊] ပဗ္ဗဒိတေ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွားတတ်၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝါ-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ယူလသော်၊ မံ-ကို၊ သတ္ထဝါဟော-သည်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂမိဿတိ-သွားလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သယမေဝ-သာ၊ လိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သတ္ထဝါဟောန-နှင့်၊ (“သတ္ထေန-ကုန်သည်အပေါင်းနှင့်” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ကန္တာရံ-ခရီးခဲကို၊ နိတ္ထရိတွာ-လွန်မြောက်၍၊ ခေမန္တံ-ဘေးမရှိရာအရပ်သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ သံဃမဇ္ဈံ-သို့ပေ၊ အာဂတော-သည်၊ (သမာနော၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊) ဣတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

[ကန္တာရဘယကို ပြပြီး၍ ရောဂဘယကို ပြလိုသောကြောင့် အပရောစသည် မိန့်၊] အပရော-သည်၊ ရောဂဘယေ-ရောဂါဘေးသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ (တစ်နယ်လုံး ရောဂါဘေးဖြစ်လသော်၊) ဇီဝိတုံ-ငှာပေ၊ ရောဂဘယေ-သည်၊ ဝုပသန္တေ-ငြိမ်အေးလသော်ပေ၊ ပုရိမသဒိသမေဝ[ရောဂဘယကိုပြပြီး၍ ဝေရိဘယ ကို ပြလိုသောကြောင့် အပရသသစသည်မိန့်၊] အပရသသ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌၊

သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ။ ။ သဗ္ဗသာမယိကာနံ (အလုံးစုံသော အယူရှိသူတို့ဖို့)

သာဓာဇဏံ ကတွာ ပညတ္တဘတ္တာနိ(ဝတ်တည်အပ်သောဘတ်တို့) ဣဒဉ္စ ဘိက္ခုနညေဝ နိယမိတဘတ္တဂ္ဂဟဏေ သံဝါသောပိ သမ္ဘဝေယျာတိ သဗ္ဗသာဓာဇဏဘတ္တံ ဝုတ္တံ၊ သံဝါသံ ပန အသာဒယိတွာ အဘိက္ခုကဝိဟာရာဒိသု ဝိဟာရဘတ္တာဒိနိ ဘုဉ္ဇန္တောပိ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိဧဝ-ဝိမတိ၊ “ပါသဏ္ဍ” ဟူသည် ဗြဟ္မစိဝါသော အယူတည်း၊ ထို အယူအမျိုးမျိုး ရှိသူကို ပါသဏ္ဍိယ(ပါသဏ္ဍိက)ဟု ခေါ်၏၊ သဗ္ဗေပါသဏ္ဍိယာ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယာ-အလုံးစုံ ပါသဏ္ဍအယူရှိသူတို့၊ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယာနံ+သာဓာဇဏာနိ ဘတ္တာနိ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ-အလုံးစုံ ပါသဏ္ဍ အယူရှိသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘတ်တို့။

ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ ဝေရိကော-ရန်သူသည်၊ ကုဒ္ဓေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊
 ဟောတိ-၏၊ နံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဃာတေတုကာမော-သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊
 (ဟုတွာ) ဝိစရတိ-လှည့်လည်၏၊ သော-သည်၊ ဧဝံ-သော်၊ မေ-၏၊ သောတ္ထိ-
 ရန်ဘေးကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
 သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ ပလာယတိ-၏၊ ဝေရိကော-သည်၊ သော-တို့ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်၌နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိယေသန္တော-ရှာမှီးလသော်၊
 ပဗ္ဗဇိတွာ-၍၊ ပလာတော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သုတွာ-၍၊ ပေ၊ ပဋိဝိနေတိ-၏၊ သော-
 သည်၊ မေ-၏၊ ဝေရိဘယံ-သည်၊ ဝုပသန္တံ-ပြီ၊ ဣတိ၊ ပေ၊ ပုရိမသဒိသမေဝ။

[ဝေရိဘယကို ပြပြီး၍ စီဝရာဟရဏတ္ထကို ပြလိုသောကြောင့် အပရောစသည်
 မိန့်၊] အပရော-သည်၊ ဉာတိကုလံ-ဆွေမျိုးအိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ သိက္ခံ-ကို၊
 ပစ္စက္ကာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဂိဟိ-လှသည်၊ ဟုတွာ၊ ဣမာနိ စီဝရာနိ-တို့သည်၊ ဣဓ-
 ဤအိမ်၌၊ ဝိနဿိဿန္တိ-ပျက်စီးကုန်လတ္တံ့၊ ဣမာနိ-ဤသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ သဓေပိ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊
 မံ-ကို၊ စောရေတိ-ဟူ၍၊ ဂဟေဿန္တိ-ဖမ်းယူကုန်လတ္တံ့၊ အဟံ-သည်၊ ကာယ
 ပရိဟာရိယာနိ-ကိုယ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သည်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ယန္ဓုန ဂစ္ဆေယျံ-
 သွားရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ စီဝရာဟရဏတ္ထံ-သင်္ကန်းကို
 ဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိဝါသေတွာ စ-သင်းပိုင်ကို ဝတ်၍လည်းကောင်း၊ ပါရဝိတွာ
 စ-ဧကသီကို ရန်း၍လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တံ-ထိုသူကို၊
 ဒုရတောဝံ-အဝေး၌ပင်၊ အာဂစ္ဆန္တံ-လာနေသည်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သာမဏေရာ စ-
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒဟရာ စ-ရဟန်းငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဗျဂ္ဂစ္ဆန္တံ-
 ခရီးဦး ကြိုဆိုကြကုန်အံ့၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ဒဿေန္တိ-ပြကြကုန်အံ့၊ သော-သည်၊ န
 သာဒယတိ-မသာယာ၊ ယထာဘူတံ-စွာ၊ အတ္တာနံ-ကို၊ အာဝိကရေတိ-၏၊
 ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဒါနိ-၌၊ မယံ-တို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊ န မုဉ္ဇိဿာမ-မလွတ်
 ကုန်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဗလက္ကာရေန-အားကို ပြုခြင်းဖြင့်၊ (အနိုင်
 အထက်)၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ-ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ရှင်ပြုပေးလို
 ကုန်သည်)၊ ဟောန္တိ(ဧဝံသတိ) ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊
 (အသွင်ကို ဖျက်ပြီး၍)၊ ပုန ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဣမေ-ဤရဟန်း
 သာမဏေတို့သည်၊ မမ-၏၊ ဟိနာယ-ယုတ်ညံ့သော လူ့အဖြစ်အကျိုးငှာ၊
 အာဝတ္တဘာဝံ-လည်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို၊ န ဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့
 ကြံ၍၊ တံယေဝ ဘိက္ခူဘာဝံ-ထိုရှေးရဟန်းအဖြစ်ကိုပင်၊ ပဋိဇာနိတွာ-ဝန်ခံ၍၊
 သဗ္ဗံ-သော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ (သံဝါသထွေ့နကအခန်း၌)၊ ဝုတ္တံ-သော၊ ဝဿဂဏနာဒိ
 ဘောဒံ-သော၊ ဝိမိ-ကို၊ သဓေ ပဋိပဇ္ဇတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အယံ-ကို၊ န
 ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

[စိဝရာဟရဏတ္ထကို တစ်နည်းပြလိုသောကြောင့် အပရော စသည်မိန့်၊ အပရော-သည်၊ မဟာသာဏေရော-သာမဏေကြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဉာတိကုလံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတွာ-လူထွက်ပြီး၍၊ ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန-အလုပ်၌ ထထကြွကြွ မရှိခြင်းသည်၊ (ပျင်းရိခြင်းသည်)၊ ဥဗ္ဗာဇ္ဈော-အိမ်မှ ထွက်သွားစေအပ်သည်၊ ဝါ-နိပိစက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ၊ ပုန၊ ဒါနိ၊ အဟံ-သည်၊ သမဏောဝ-ရဟန်းသည်သာ၊ (“သာမဏေရောဝ” ဟု မူကွဲရှိ၏။) ဘဝိဿာမိ-အံ၊ ထေရောပိ-ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်လည်း၊ မေ-၏၊ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ-လူထွက်ပြီး၏အဖြစ်ကို၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တဒေဝ ပတ္တစိဝရံ-ကိုပင်၊ အာဒါယ-ဟူ၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အာဂစ္ဆတိ-လာအံ၊ တမတ္ထံပိ-ထိုအကြောင်းကိုလည်း၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ န အာရောစေတိ-မလျှောက်အံ၊ သာမဏေရဘာဝံ-သာမဏေ၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံအံ၊ အယံ-သည်၊ ထေယျသံဝါသကောယေဝ-ထေယျသံဝါသက ဖြစ်သည်သာ၊ ပဗ္ဗန္တံ-ကို၊ န လဘတိ-မရ။

အဿ-ထိုရှင်လူထွက်၏၊ လိင်္ဂဂ္ဂဟဏကာလေ-အသွင်ကိုယူရာ အခါ၌၊ ဧဝံ-ဤသို့သော အကြံသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ကိ?)၊ အဟံ-သည်၊ ကဿစိ-အား၊ န အာရောစေဿာမိ-မပြောအံ၊ ဣတိ-ဤအကြံသည်၊ (သစေပိ ဟောတိ)၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂတော-ရောက်သည်၊ (သမာနော)စ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ (သစေပိ) အာရောစေတိ-အံ၊ (စဝံသတိ)၊ ဂဟဏေနေဝ-အသွင်ကို ယူခြင်းဖြင့်ပင်၊ ထေယျသံဝါသကော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဿ-ထိုရှင်လူထွက်၏၊ ဂဟဏကာလေ-အသွင်ကို ယူရာအခါ၌၊ အာစိက္ခိဿာမိ-ပြောအံ၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ အထာပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္ဓာ စ-ရောက်၍ကား၊ အာဝုသော၊ တံ-သည်၊ ကုဟိ-သို့၊ ဂတော-သွားသနည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-မေးအပ်သည်၊ (သမာနော)၊ ဒါနိ-၌၊ မံ-ကို၊ ဣမေ-ဤ ရဟန်း၊ သာမဏေတို့သည်၊ န ဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ ဣတိ-သို့ကြံ၍၊ ဝဇ္ဇေတွာ-လှည့်ပတ်၍၊ နာစိက္ခတိ-မှန်သည့်အတိုင်း မပြော၊ နာစိက္ခိဿာမိ-မပြောတော့အံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဓုရနိက္ခေပေန-ပြောဖို့ရန် လုံ့လဝီရိယကို လျှောချခြင်းနှင့်၊ သဟ-

ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန။ ။ ကမ္မ-လယ်ထွန် ကုန်ရောင်း၊ နွားကျောင်းမှ၌+အနုဋ္ဌာန (န+ဥဋ္ဌာန)-ထကြွလုံ့လ မရှိခြင်း၊ အလုပ်၌ ပျင်းရိခြင်း၊ ဤသို့သာ သာရတ္ထ၌ တွေ့ရ၏။ ဋီကာတို့၌ “ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေနာတိ ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မကရဏေန”ဟု ဖွင့်ကြ၏။ ထိုအတိုင်းဆိုလျှင် “လယ်ထွန် နွားကျောင်းမှစသော အလုပ်ကို လုပ်ရခြင်းသည်”ဟု အနက်ဖြစ်၏။ “ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မကရဏေန(ကမ္မ+အကရဏန)”ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။ “လယ်ထွန် နွားကျောင်းမှစသော အလုပ်ကို မပြုလုပ်ခြင်းသည်”ဟုလို၊ [ဥ+ဗာဇ္ဈော၊ ဝဟဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ ကာရိတ်ကျေ၊ “ထွက်သွားစေအပ်”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။]

တစ်ပြိုင်နက်၊ အယမ္ဗိ-ဤ ရှင်လူထွက်သည်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကောဝ-
 သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုရှင်လူထွက်၏၊ ဂဟဏကာလေပိ-
 ဌ်လည်း၊ အာစိက္ခိသာမိ-မှန်သည့်အတိုင်းပြောအံ့၊ (မိမိဘာသာ အသွင်ကို
 ယူလာကြောင်း ပြောအံ့)၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တံ၊ ဥပ္ပန္နံ-သည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊
 ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္ဓာပိ-ရောက်၍လည်း၊ (သစေ) အာစိက္ခတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)
 အယံ-ဤ ရှင်လူထွက်သည်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ကို၊ လဘတိ-၏၊ (ထေယျ
 သံဝါသက မဖြစ်-ဟူလို။)

ပန-ဆက်၊ အပရော-သည်၊ ဒဟရသာမဏေရော-သာမဏေငယ်သည်၊
 (ဟောတိ-၏)၊ မဟန္တော-ကြီးသည်၊ (သမာနော) ဝါ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊
 အဗျတ္တော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ထိုသာမဏေ
 သည်၊ ပုရိမနယေနေ-ဖြင့်ပင်၊ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတွာ-၍၊ ယရေ-အိမ်၌၊ ဝစ္ဆကရက္ခဏာဒီနိ-
 နွားငယ်ကို ထိန်းကျောင်းခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-အလုပ်တို့ကို၊ ကာတု-
 ငှာ၊ န ဣစ္ဆတိ-အလိုမရှိ၊ တမေနံ-ထိုရှင်လူထွက်ကို၊ ဉာတကာ-တို့သည်၊
 တာနိယေဝ ကာသာယာနိ-ထိုသင်္ကန်းတို့ကိုပင်၊ အတ္ထာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ ထာလကံ
 ဝါ-ခွက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တံ ဝါ-သပိတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေ-
 လက်၌၊ ဒတွာ-ပေးလိုက်၍၊ ဂစ္ဆ-သွားတော့၊ သမဏောဝ-ရဟန်းသည်သာ၊
 ဟောဟိ-ဖြစ်လေတော့၊ (“သင့်လို ပျင်းတဲ့လူဟာ လူ့ဘောင်နှင့် မတော်ဘူး၊
 ဘုန်းကြီး လုပ်ချေတော့” ဟူလို၊ “သာမဏေရောဝ” ဟု မူကွဲရှိ၏)၊ ဣတိ-ဤသို့
 ပြော၍၊ ယရာ-အိမ်မှ၊ နိဟရန္တိ-နှင့်ထုတ်ကြကုန်အံ့၊ သော-သည်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊
 ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ နံ-ထိုရှင်လူထွက်ကို၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နေဝ ဇာနန္တိ-ကုန်၊ (ကိ?)
 အယံ-ဤသူသည်၊ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတွာ-၍၊ ပုန-ဖန်၊ သယမေဝ-သာလျှင်၊ ပဗ္ဗဇိတော-
 သူတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (နေဝ ဇာနန္တိ)၊ သယမ္ဗိ-လည်း၊ [မိမိဘာသာ သင်္ကန်းဝတ်သူ
 ကိုယ်တိုင်လည်း၊] န ဇာနာတိ-မသိ၊ (ကိ?) ယော-အကြင်သူသည်၊ ဧဝံ-သို့၊
 (လူထွက်ပြီး၍ မိမိဘာသာ) ပဗ္ဗဇတိ-၏၊ သော-သည်၊ ထေယျသံဝါသကော
 နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ (န ဇာနာတိ)၊ တံ-ထိုသူကို၊ ပရိပုဏ္ဏဝသံ-
 ပြည့်သော အသက်နှစ်ဆယ် ရှိသူကို၊ သစေ ဥပသမ္မာဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)
 သူပသမ္မန္နော-ကောင်းစွာ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-သို့မဟုတ်၊ အနုပသမ္မန္နကာလေယေဝ-လူသာမဏေဖြစ်ရာ အခါ၌ပင်၊
 ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ-ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝတ္တမာနေ-ဖြစ်လသော်၊ သစေ
 သုဏာတိ-အကယ်၍ ကြားအံ့၊ (ကိ?) ယော-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဗ္ဗဇတိ-၏၊
 သော-သည်၊ ထေယျသံဝါသကော နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ (သစေ
 သုဏာတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ တေန-ထိုသူသည်၊ မယာ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတံ-ပြီ

ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြရအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြောပြလ
 သော်၊ ပုန-ဖန်၊ ပဗ္ဗန္ဓံ-ကို၊ လဘတိ-၏၊ ဒါနိ-၌၊ မံ-ကို၊ ကောစိ-သည်၊ န
 ဇာနာတိ-မသိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သစေ နာရောစေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဓုရံ
 (ဓုရေ)-တာဝန်ကို၊ (ပြောဖို့ရန် လုံ့လ ဝီရိယကို) နိက္ခိတ္တမတ္တေ-ချအပ်ကာမျှ
 ဖြစ်လသော်၊ ထေယျသံဝါသကော-သည်၊ (ဟောတိ)။

ဘိက္ခု-သည်၊ သိက္ခံ-ကို၊ ပစ္စက္ခာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဝါ-ချ၍၊ လိင်္ဂံ-ရဟန်း
 အသွင်ကို၊ အနပနေတွာ-မပယ်ရှားမှု၍၊ (အချို့စာတို့၌ အပနေတွာ ဟု ရှိ၏၊
 မကောင်း၊) ဒုဿိလကမ္မံ-ဒုဿိလ၏အလုပ်ကို၊ (မေထုန်မှီဝဲမှု၊ ခိုးမှုစသည်ကို) ကတ္တ
 ဝါ-၍လည်းကောင်း၊ အကတွာ ဝါ-မပြုဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊
 သဗ္ဗံ-သော၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တံ-သော၊ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ-သော၊ ဝိဓိံ-ကို၊ ပဋိပဇ္ဇတိ-
 အံ့၊ ထေယျသံဝါသကော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သိက္ခံ-ကို၊ အပစ္စက္ခာယ-မပယ်
 စွန့်မှု၍၊ ဝါ-မချမှု၍၊ သလိင်္ဂံ-မိမိ၏ ရဟန်းအသွင်၌၊ ဌိတော-တည်လျက်၊
 မေထုနံ-မေထုန်ကို၊ ပဋိသေဝိတွာ-မှီဝဲပြီး၍၊ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ-သော၊ ဝိဓိံ-
 သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လသော်၊ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ ပဗ္ဗန္ဓာမတ္တံ-
 ရှင်အဖြစ်ကို၊ လဘတိ-၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အန္တကဋ္ဌာကထာယံ-၌၊ ဒေသော-
 ဤသူသည်၊ (သိက္ခာမချဘဲ မေထုန်မှီဝဲသူသည်) ထေယျသံဝါသကော-တည်း၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ တံ-ထိုစကားကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူထိုက်၊ ဝါ-မမှတ်
 ထိုက်၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကာသာယေ-၌၊ သဥဿာဟောဝံ-(ပြန်၍
 ဝတ်မည်ဟု) အားထုတ်ခြင်း ရှိသည်သာ၊ (ဟုတွာ) သြဒါတံ-အဝတ်ဖြူကို၊
 နိဝါသေတွာ-ဝတ်၍၊ မေထုနံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတွာ-မှီဝဲပြီး၍ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ-အံ့၊
 အယမ္ဗိ-ဤရဟန်းသည်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ (သင်္ကန်း၌
 ပြန်ဝတ်မည်ဟု ဥဿာဟ ရှိသောကြောင့်တည်း၊) ပဗ္ဗန္ဓာမတ္တံ-ကို၊ လဘတိ-၏၊
 ပန-သို့မဟုတ်၊ ကာသာယေ-၌၊ ဓုရံ-တာဝန်ကို၊ (ပြန်၍ဝတ်ဖို့ရန် လုံ့လဝီရိယ
 ကို) နိက္ခိပိတွာ-ချ၍ပေ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သာမဏေရော-သည်၊ သလိင်္ဂံ-မိမိ၏ သာမဏေအသွင်၌၊ ဌိတော-လျက်၊
 မေထုနာဒိအဿမဏကရဏမမ္မံ-မေထုန်အစရှိသော ရဟန်းမဟုတ်သူ၏အဖြစ်ကို
 ပြုတတ်သော အကျင့်ကို၊ (အဿမဏံ၌ ဘာဝပုဓာနကြံ) အာပဇ္ဇိတွာပိ-လည်း၊
 ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ ကာသာယေ-၌၊ သဥဿာဟောဝံ-သည်သာ၊
 (ဟုတွာ)ပေ၊ သစေပိ နိဝါသေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ထေယျသံဝါသကော နေဝ
 ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ကာသာယေ-၌၊ ဓုရံ-ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-၍၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်
 မဆီး အချည်းနီးသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သြဒါတံနိဝတ္ထော-
 ဝတ်အပ်သော အဝတ်ဖြူရှိသည်၊ ဝါ-အဝတ်ဖြူကိုဝတ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်
 လည်းကောင်း၊ မေထုနသေဝနာဒိဟိ- မေထုန် မှီဝဲခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊

အသမဏော-သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ ကာသာယံ-ကို၊ နိဝါသေတိ-အံ့၊ ထေယျသံဝါသကော၊ ဟောတိ၊ (သင်္ကန်း၌ ဓုရနိက္ခေပ ပြုခဲ့သောကြောင့် ထေယျသံဝါသကဖြစ်သည်။) ဂိဟိဘာဝံ-လူ့အဖြစ်ကို၊ ပတ္တယမာနော-တောင့်တလျက်၊ ကာသာဝံ-ကို၊ သြဝဋ္ဋိကံ-အောက်ဘက်၌ လုံးအောင်-ပြုအပ်သည်ကို၊ ဝါ-ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းကို၊ ကတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသော၊ အကာရေန ဝါ-အခြင်းအရာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂိဟိနိဝါသနေန-လူတို့၏ဝတ်နည်းဖြင့်၊ မေ-၏၊ ဂိဟိလိင်္ဂံ-လူ့အသွင်သည်၊ သောဘတိ န ခေါ-တင့်တယ်လေသလော၊ ဝါ-လှလေသလော၊ န သောဘတိ န ခေါ-မတင့်တယ်လေသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိမံသနတ္ထံ-စုံစမ်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိဝါသေတိ-ဝတ်အံ့၊ တာဝ ရက္ခတိ-စောင့်ရှောက်သေး၏၊ သောဘတိ-တင့်တယ်၏၊ ဝါ-လှ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ပန-လက်ခံပြီး၍ကား၊ ပုန-ဖန်၊ လိင်္ဂံ-သာမဏေအသွင်ကို၊ သာဒယန္တော-သာယာလသော်၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ၊ သြဒါတံ-ကို၊ နိဝါသေတွာ-၍၊ ဝိမံသနသမ္ပဋိစ္ဆနေသုပိ-စုံစမ်းခြင်း လက်ခံခြင်းတို့၌လည်း၊ ဧသေ နယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ နိဝတ္ထကာသာယသ-ဝတ်အပ်သောသင်္ကန်း၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ (အပေါ်က)၊ သြဒါတံ-ကို၊ နိဝါသေတွာ-ထပ်ဝတ်၍၊ သစေ ဝိမံသတိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း စုံစမ်းအံ့၊ သစေ သမ္ပဋိစ္ဆတိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း လက်ခံအံ့၊ ရက္ခတိယေဝ-စောင့်ရှောက်သေးသည်ပင်၊ ဘိက္ခုနိယာပိ-၌လည်း၊ ဧသေ နယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သာပိ-ထိုဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ ဂိဟိဘာဝံ-ကို၊ ပတ္တယမာနာ-တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ) ကာသာယံ-ကို၊ ဂိဟိနိဝါသနံ-လူတို့၏ ဝတ်ခြင်းကို၊ ပေ၊ သစေ နိဝါသေတိ-အံ့၊ တာဝ ရက္ခတိ-၏၊ (ဘိက္ခုနီအဖြစ်ကို စောင့်ရှောက်သေး၏)၊ သောဘတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ သမ္ပဋိစ္ဆတိ-အံ့၊ န ရက္ခတိပေ၊ ဧသေ နယော၊ ပန-ကား၊ နိဝတ္ထကာသာယသ-၏၊ ဥပရိ-၌၊ သြဒါတံ နိဝါသေတွာ၊ ဝိမံသတု ဝါ-စုံစမ်းမူလည်း စုံစမ်းပစေ၊ သမ္ပဋိစ္ဆတု ဝါ-လက်ခံမူလည်း လက်ခံပစေ၊ ရက္ခတိယေဝ-စောင့်ရှောက်သေးသည်ပင်။

ကောစိ-သော၊ ဝုပုပဗ္ဗဇိတော-ကြီးရင့်သည်ဖြစ်၍ ရဟန်းဖြစ်သူသည်၊ ဝါ-တောထွက်ရဟန်းကြီးသည်၊ ဝဿာနိ-ဝါတို့ကို၊ အဂဏေတွာ-မရေတွက်မူ၍၊ ပါဠိယမ္ပိ-သံဃာ အစဉ်အတန်း၌လည်း၊ အဋ္ဌတွာ-မတည်မူ၍၊ (သံဃာ အစဉ်

သြဝဋ္ဋိကံ။ ။ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌+ဝဋ္ဋနံ-လုံးနေခြင်း၊ သြဝဋ္ဌော-ခြင်း၊ သြဝဋ္ဌံ-အောက်၌ လုံးနေအောင် (တွဲလျားမကျစေဘဲ လုံးနေအောင်)+ကရိယတေ-ပြုအပ်၏၊ ဣတိ သြဝဋ္ဋိကာ-အောက်၌ လုံးနေအောင် ပြုအပ်သော ဝတ်ခြင်းဟူသည် ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းတည်း၊ ရှေးက ကုလားလူမျိုးဖြစ်၍ ထုံးစံအတိုင်း ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းကို “ပုဆိုးဝတ်ခြင်းတစ်မျိုး”ဟု မှတ်ပါ။

အတန်းထဲ၌ မလိုက်မူ၍) ဧကပဿေန-တစ်ခုသောဘေးဖြင့်၊ ဝါ-ဘေးတစ်ဖက်က၊ အာဂန္တု-လိုက်လာ၍၊ မဟာပေဠာဒီသု-ပေဠိကြီးအစရှိသည်တို့၌၊ ဝါ-တောင်းကြီး ပဠုပ်ကြီး အစရှိသည်တို့၌၊ [ဝီလီဝါဒိမယေသု ဃရဒ္ဓါရေ ထပိတဘတ္တဘာဇန ဝိသေသေသု-ဝိမတိ] ကဋ္ဌဇ္ဈနာ-ယောက်ချိုဖြင့်၊ ဝါ-ဇွန်းဖြင့်၊ ဘတ္တပိဏ္ဍေ-ထမင်းခဲကို၊ ဥက္ခိတ္တေ-မြောက်ချီအပ်သော်၊ (လောင်းဖို့ရန် မြောက်ချီအပ်သော်၊) ပတ္တ-ကို၊ ဥပနာမေတွာ-အနားသို့ ညွတ်စေ၍၊ သေနော-သိန်းစွန်သည်၊ မံသပေသိ-အသားတစ်ကို၊ ဂဟေတွာ-သုတ်ယူ၍၊ ဝါ-ကုတ်ယူ၍၊ ဂစ္ဆတိ ဝယ-သွားသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ဂဟေတွာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဘိက္ခုဝဿာနိ-တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-ရေတွက်၍၊ ဂဏှန္တော-ယူလသော်၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ သာမဏေရော-သည်၊ (သမာနော)ဝ-ဖြစ်လျက်ပင်၊ သာမဏေရပဋိပါဠိယာ-သာမဏေတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ ကုဋ္ဌဝဿာနိ-ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသော ဝါတို့ကို၊ ဝါ-မမှန်သော ဝါတို့ကို၊ ဂဏေတွာ-၍၊ ဂဏှန္တော-ယူသောသာမဏေသည်၊ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ [ရှေးခေတ်က သာမဏေပင် ဖြစ်သော်လည်း ဝါစဉ်အတိုင်း သံဃလာဘ်ကို ယူကြရသည်၊ ဝါဆိုပြီးနောက် ဝါမပျက်အောင်လည်း စောင့်ရှောက်ကြရသည်၊] ဘိက္ခု-ကို၊ (ကာရေတဗ္ဗောဥ္စပံ) ဘိက္ခုပဋိပါဠိယာ-ရဟန်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ ကုဋ္ဌဝဿာနိ-တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-၍၊ ဂဏှန္တော-ယူလသော်၊ ဘဏှဏ္ဍေန-ဘဏှာ၏ တန်ဖိုးဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ [ရှေးခေတ်၌ ဝါကြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းသော ဘဏှာကို ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဘဏှဏ္ဍေန”ဟု ဆိုသည်၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။

ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

တိတ္ထိယပက္ကန္တကကထာ

ပန-ကား၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဘိက္ခုစေတိ ဧတ္ထ-၌၊ တိတ္ထိယေသု-တိတ္ထိ တို့၌၊ ပက္ကန္တော-(သာသနာတော်မှ)ဖဲသွားပြီးသူတည်း၊ ပဝိဋ္ဌော-ဝင်သွားပြီးသူ တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော-က မည်၏၊ [တိတ္ထိယေသု+ပက္ကန္တော တိတ္ထိယပက္ကန္တော၊ ပပုဗ္ဗ ကမုဓာတ် တပစ္စည်း အတိတ်ဟော၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တော ယေဝ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော၊] သော-ထိုတိတ္ထိယပက္ကန္တကကို၊ ကေဝလံ-ပဗ္ဗဒ္ဓာမဖက် သက်သက်၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေ နိုင်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ-စင်စစ်ကား၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောပိ-ရှင်အဖြစ်သို့လည်း မရောက်စေထိုက်၊ ဝါ-ရှင်ပြု၍လည်း မပေးထိုက်၊ တတြ-ထို န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော ဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊

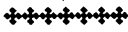
ဥပဿမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ (ရဟန်းမှန်ပါလျက်) တိတ္ထိယော-သည်၊ ဘဝိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သလိင်္ဂေနေ-မိမိ၏ ရဟန်းအသွင်ဖြင့်သာ၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့၏၊ ဥပဿယံ-မှီတင်းနေထိုင်ရာ ကျောင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ-ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း၌၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့၏၊ လိင်္ဂေ-အသွင်ကို၊ အာဒိန္နမတ္တေ-ယူအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ တိတ္ထိယော-သည်၊ ဘဝိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကုသစီရဒီနိ-သမန်းမြက် အဝတ် အစရှိသည် တို့ကို၊ နိဝါသေတိ-အံ၊ (သော)ပိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော-သည်၊ ဟောတိယေဝ-သည်သာ၊ [တိတ္ထိယပက္ကန္တက မဟုတ်သော်လည်း တိတ္ထိယ ပက္ကန္တကနှင့် တူသောကြောင့် တိတ္ထိယပက္ကန္တကဟု ခေါ်ရသည်၊] ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသည်၊ (ဟုတွာ) နာယန္တော-ရေချိုးစဉ်၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဩလောကေတွာ-ငဲ့ကြည့်၍၊ မေ-၏၊ အာဇီဝကဘာဝေါ-အာဇီဝက၏အဖြစ်သည်၊ သောဘတိ-တင့်တယ်၏၊ အာဇီဝကော-သည်၊ ဘဝိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ အနာဒါယ-မယူမူ၍၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသာလျှင်၊ အာဇီဝကာနံ-အာဇီဝကတို့၏၊ ဥပဿယံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ (သော-သည်၊) ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ ဟိရောတ္တပွံ-အရှက်အကြောက် သည်၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋ်နိ-တို့ကို၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြော၍၊ မုစ္စတိ-တိတ္ထိယပက္ကန္တကအဖြစ်မှ လွတ်၏၊ တေသံ-ထိုအာဇီဝကတို့၏၊ ဥပဿယံ-သို့၊ ဂန္ဓာပိ-ရောက်၍လည်း၊ တေဟိ-ထိုအာဇီဝကတို့သည်၊ ဩဝဒိတော-ဆုံးမအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ (ဒိသွာ)ဝါ-မြင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဣမေသံ-ဤအာဇီဝကတို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-သည်၊ အတိဒုက္ခာ-အလွန်ခက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိဝတ္တန္တောပိ-ပြန်နစ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ မုစ္စတိယေဝ-တိတ္ထိယပက္ကန္တက အဖြစ်မှ လွတ်သည်သာ၊ (ဒုက္ကဋ်များကိုကား ဒေသနာပြောရဦးမည်။)

ပန-ကား၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-၌၊ ဥက္ကဋ်-အမြတ်ဆုံးသည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-၍၊ ဧကသမဿုလုဇ္ဇနာဒီနိ-ဆံပင်၊ မုတ်ဆိတ် တို့ကို နုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ (မရိတ်ဘဲ နုတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့သည်၊) (ဥက္ကဋ်-တည်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဧကကေသမ္ပိ-ဆံပင်တစ်ပင် ကိုလည်း၊ သစေ လုဇ္ဇာပေတိ-အကယ်၍ နုတ်စေအံ့၊ ဥက္ကဋ်ကပုဓနာဒီနိ-ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ တရားအားထုတ်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ဝတ္တာနိ ဝါ-ကျင့်ဝတ်တို့ကိုမူလည်း၊ (သစေ)အာဒိယတိ-အကယ်၍ယူအံ့၊ မောရပိဉ္ဇာဒီနိ ဝါ-

ဥဒေါင်းမြီးစည်း အစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း၊ (သစေ) နိဝါသေတိ-အံ၊ တေသံ-
 ထိုအာဇီဝကတို့၏၊ လိင်္ဂံ-ကို၊ (သစေ) ဂဏှာတိ-အံ၊ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ဤအာဇီဝက
 တို့၏ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ သေဋ္ဌာ-မြတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သေဋ္ဌဘာဝံ
 ဝါ-မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့မူလည်း၊ (သစေ) ဥပဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ ကပ်ရောက်အံ၊
 (ဝေဝသတိ) န မုစ္စတိ-တိတ္ထိယပက္ခန္ဓကအဖြစ်မှ မလွတ်၊ တိတ္ထိယပက္ခန္ဓကော
 ဟောတိ၊ (န မုစ္စတိကို ထပ်ဖွင့်သည်) ပန-ဆက်၊ မေ-၏၊ တိတ္ထိယပဗ္ဗဇ္ဇာ-
 တိတ္ထိရဟန်းအဖြစ်သည်၊ သောဘတိ န ခေါ-သလော၊ န သောဘတိ န ခေါ-
 သလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိမံသနတ္ထံ-ငှာ၊ ကုသစီရာဒီနိ ဝါ-တို့ကိုမူလည်း၊ သစေ
 နိဝါသေတိ-အံ၊ ဇဋ္ဌံ ဝါ-ဆံကျစ်ကိုမူလည်း၊ ဗန္ဓတိ-ထုံးဖွဲ့အံ၊ ခါရိကာဇံ ဝါ-
 ပရိက္ခရာတို့ကို ထမ်းကြောင်းဖြစ်သော ထမ်းပိုးကိုမူလည်း၊ အာဒိယတိ-အံ၊
 ယာဝ-လောက်၊ န သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆတိ-လက်မခံသေး၊ တာဝ-ထိုသို့ လက်မခံသေးသမျှ၊
 နံ-ထိုစုံစမ်းသော ရဟန်းကို၊ လဒ္ဓိ-အယူသည်၊ ရက္ခတိ-စောင့်ရှောက်သေး၏၊
 (ရဟန်းအဖြစ်မှ စောင့်ရှောက်သေး၏) သမ္ပဋ္ဌိစ္စိတမတ္တေ-လက်ခံအပ်ပြီးကာမျှ
 ဖြစ်လသော်၊ တိတ္ထိယပက္ခန္ဓကော ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ အစ္စန္ဒစိဝရော-လှယူအပ်
 သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းသည်၊ ကုသစီရာဒီနိ-တို့ကို၊ နိဝါသေန္တော ဝါ-
 ဝတ်သော်လည်းကောင်း၊ ရာဇောယာဒီဟိ-မင်းဆေးအစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ (အာဒိဖြင့်
 ဒုဗ္ဗိက္ခာယ၊ ကန္တာရဘာယ စသည်ကိုယူ) တိတ္ထိယလိင်္ဂံ-ကို၊ ဂဏှန္တော ဝါ-
 ယူသော်လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓိယာ-၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ တိတ္ထိယ
 ပက္ခန္ဓကော-သည်၊ နေဝ ဟောတိ-မဖြစ်သည်သာ။

စ-ဆက်၊ အယံ တိတ္ထိယပက္ခန္ဓကော နာမ-မည်သည်ကို၊ ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနာ-
 မြင့်မြတ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ရဟန်းဖြင့်၊ ကထိတော-မိန့်တော်မူအပ်
 ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာမဏေရော-သည်၊ သလိင်္ဂေန-မိမိ၏ သာမဏေအသွင်
 ဖြင့်၊ တိတ္ထာယတနံ-တိတ္ထိတို့၏တည်ရာ ကျောင်းသို့၊ ဂတော-သွားသည်၊
 (သမာနော)ပိ-သော်လည်း၊ ပုန-ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ-ကို
 လည်းကောင်း၊ လဘတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ကား၊ ပုရိမော-
 ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ထေယျသံဝါသကော-ကို၊ အနုပသမ္ပန္နေန-လူသာမဏေဖြင့်၊
 ကထိတော-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော-သည်၊ ကူဋဝသံ-ကောက်ကျစ်
 သောဝါကို၊ (မမှန်သောဝါကို) ဂဏှန္တောပိ-ရေတွက်ပါသော်လည်း၊ အဿမဏော-
 သမဏ မဟုတ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ လိင်္ဂေ-မိမိအသွင်၌၊ သဥဿာဟော-
 သည်၊ (ဟုတွာ) ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဘိက္ခုဝဿာဒီနိ-
 တို့ကို၊ ဂဏှန္တောပိ-သော်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ ဣတိ-
 အပြီးတည်း။

တိတ္ထိယပက္ခန္ဓကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာ

၁၁၁။ နာဂယောနိယာ အဋ္ဌိယတိတိ ဣတ္ထ-ဌှိ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သော-ထိုနဂါးသည်။ ပဝတ္တိယံ-ပဝတ္တိအခါ၌၊ ကုသလဝိပါကေန-ကုသိုလ်၏ အကျိုးကြောင့်၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိသဒိသံ-နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော၊ ဣဿရိယသမ္ပတ္တိ- အစိုးရသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စည်းစိမ်ကို၊ ကိဉ္ဇာပိ အနုဘောတိ-အကယ်၍ကား ခံစားရပါပေ၏။ ပန-ထိုသို့ပင် ခံစားရပါသော်လည်း၊ အကုသလဝိပါက ပဋိသန္ဓိကဿ-အကုသလဝိပါက်ဟူသော ပဋိသန္ဓေရှိသော၊ တဿ-ထိုနဂါး၏။ (“နာဂသရီရံ ပါတုဘဝတိ” ဌှိ စပ်) သဇာတိယာ-တူသောဇာတ်ရှိသော နဂါးမ၌၊ မေထုနပဋိသေဝနေ စ-မေထုနမှီဝဲရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝိသဋ္ဌနိဒ္ဒေါက္ကမနေ စ-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အိပ်ပျော်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ (လွတ်လွတ်လပ်လပ် အိပ်ပျော်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊) ဥဒကသဉ္ဇာရိကံ-ရေ၌ လှည့်လည်ရခြင်းရှိသော၊ မဏ္ဍုကဘကံ-ဖားဟူသော အစာရှိသော၊ နာဂသရီရံ-နဂါး၏ကိုယ်သည်၊ ပါတုဘဝတိ-ထင်ရှားဖြစ်၏။ တဿ-ကြောင့်၊ သော-ထို နဂါးကို၊ တာယ နာဂယောနိယာ-ထိုနဂါးမျိုးသည်၊ အဋ္ဌိယတိ-နှိပ်စက်အပ်သူ ကဲ့သို့ ပြုအပ်၏။ [အဋ္ဌိယတိပုဒ်၏ အဖွင့်ကို တတိယပါရာဇိက၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဟရာယတိတိ-ကား၊ လဇ္ဇတိ-ရှက်၏။ (ဟရေ-လဇ္ဇာယံဓာတ်တည်း။) ဇိဂ္ဂစ္ဆတိတိ- ကား၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တဘောကို၊ ဇိဂ္ဂစ္ဆတိ-စက်ဆုပ်၏။

တဿ ဘိက္ခုနော နိက္ခန္ဓတိ-ကား၊ တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ-ထိုရဟန်းသည်၊ နိက္ခန္ဓေ-ထွက်ပြီးလသော်၊ [သဝိဘတ် သတ္တမိအနက်၌ သက်၊ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ ကြံ၊ တပစ္စည်း ကတ္တားဟော၊] အထ ဝါ-ထိုပြင် တစ်နည်းကား၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏။ နိက္ခမနေ-ထွက်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤအလို နိက္ခန္ဓေ၌ တပစ္စည်း ဘောဟော၊] ဝိသဋ္ဌော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတိ-ကား၊ တသ္မိံ-ထိုရဟန်းသည်၊ အနိက္ခန္ဓေ-မထွက်သေးမီ၊ ဝိသယရတယေန-ဖောက်ပြန်သော အသံကို ပြုမည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ (လန့်၍အော်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်)၊ သတိံ-သတိကို၊ အဝိသန္ဓိတွာ-မစွန့်လွှတ်ဝံ့ဘဲ၊ ကပိမိဒ္ဓဝသေနေဝ-မျောက်တို့၏ ငိုက်မြည်းခြင်းနှင့် တူသော ငိုက်မြည်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ နိဒ္ဒါယန္တော-အိပ်လျက်၊ (တသ္မိံ-ထို ရဟန်းသည်)၊ နိက္ခန္ဓေ-ထွက်ပြီးလသော်၊ သတိံ-ကို၊ ဝိသန္ဓိတွာ-စွန့်လွှတ်၍၊ ဝိသဋ္ဌော-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ နိရာသင်္ဂော-ကင်းသော ယုံမှား ခြင်းရှိသည်၊ (လန့်၍ အော်လိမ့်မည်ဟု ယုံမှားခြင်းမရှိတော့သည်)၊ (ဟုတွာ) မဟာနိဒ္ဒံ-ကြီးစွာသော အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ပဋိပဇ္ဇိ-ရောက်ပြီ၊ ဝိဿရမကာသီတိ- ကား၊ ဘယဝသေန-ကြောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမဏသညံ-မိမိ၏ ရဟန်းဟူ သော အမှတ်သည်ကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဝိဂ္ဂပံ-ဖောက်ပြန်သော၊ မဟာသဒ္ဓံ- ကျယ်စွာသော အသံကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ [ဝိကို ဝိဂ္ဂပံဟု ဖွင့်သည်။]

တုမေ ခေါတ္တာတိ(ပဒဿ)-ဟူသောပုဒ်၏။ တုမေ ခေါ အတ္တာတိ-ဟူ၍၊ (ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော) အကာရဿ-အ အက္ခရာကို၊ လောပံ-ချေခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“ဓွေတ္တ” ဟု မရှိစေရ၊ “ခေါတ္တ” ဟုသာ ရှိရမည်] တုမေ နာဂါ-အသင်နဂါးတို့သည်၊ ဈာနဝိပုဿနာမဂ္ဂပလာနံ-ဈာန် ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တို့၏၊ အဘဗ္ဗတ္တာ-မဖြစ်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ-တရားသဖြင့် ဆုံးမရာဤသာသနာတော်၌၊ အဝိရုဋ္ဌိဓမ္မာ- စည်ပင်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝိရုဋ္ဌိဓမ္မာ-စည်ပင်ခြင်း သဘော ရှိကုန်သည်၊ န ဘဝထ-မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ- ဤ တုမေ ခေါတ္တ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သင်္ခေပတ္တော-အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း၊ သဇာတိယာတိ-ကား၊ နာဂိယာ ဝေ-နဂါးမ၌သာ၊ (မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ၌ စပ်)၊ ယဒါ ပန-အကြင်အခါ၌ကား၊ မနုဿိတ္ထိအာဒိဘောဒါယ-လူမိန်းမ အစရှိ သော အပြားရှိသော၊ အညဇာတိယာ-အခြားဇာတ်ရှိသော မိန်းမ၌၊ ပဋိသေဝတိ- မှီဝဲ၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဒေဝပုတ္တော ဂိယ-နတ်သားကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏၊ စ- ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထု၌၊ ပဝတ္တိယံ-ပဝေဋ္ဌိအခါ၌၊ အဘိဏ္ဍံ-မပြတ်၊ (များသော အားဖြင့်)၊ သဘာဝပါတုကမ္မဒဿနဝသေန-ပင်ကိုသဘော၏ ထင်ရှားပုံကို ပြခြင်း ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွေ ပစ္စယာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ နာဂဿ- ၏၊ ပဋိသန္ဓိကာလေ-ပဋိသန္ဓေနေရာအခါလည်းကောင်း၊ တစယေနကာလေ- အရေဟောင်းကို စွန့်ရာအခါလည်းကောင်း၊ (အရေလဲရာအခါလည်းကောင်း)၊ သဇာတိယာ-တူသောဇာတ်ရှိသော နဂါးမ၌၊ မေထုနကာလေ-မေထုန်မှီဝဲရာအခါ လည်းကောင်း၊ ဝိသဋ္ဌိနိဒ္ဒေါက္ကမနကာလေ-လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် အိပ်ခြင်းသို့ သက်ရောက်ရာအခါလည်းကောင်း၊ စုတိကာလေ-စုတိရာအခါလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးကုန်သော၊ ကာလေသု-အခါတို့၌၊ သဘာဝပါတုကမ္မ- ပင်ကိုသဘောကို ထင်စွာပြုခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ဤငါးပါးတို့တွင် ပဋိသန္ဓိ စုတိကာလသည် တစ်ဘဝလျှင် တစ်ခါစီသာ ရှိ၏၊ တစယေနကာလလည်း တစ်ခါတစ်ရံ၌သာဖြစ်၏၊ သဇာတိမေထုနကာလဝိသဋ္ဌိနိဒ္ဒေါက္ကမနကာလကား မပြတ်မပြတ်ဖြစ်ရသည်၊ ထိုမပြတ်မပြတ်ဖြစ်ရာအခါကို ပြလို၍ “ဒွေပစ္စယာ” ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူသည်။]

တိရစ္ဆာနဂတော ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ-၌၊ နာဂေါ ဝါ-နဂါးသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ သုပဏ္ဏမာဏဝကာဒိနံ-ဂဠုန်လုလင် အစရှိသည်တို့တွင်၊ (လုလင်ယောင်ဆောင်လာသော ဂဠုန် အစရှိသည်တို့တွင်) အညတရော ဝါ-

နာဂိယာ ဝေ။ ။ သမာနာ+ဇာတိ ယဿာတိ သဇာတိ၊ သမာနကို သပြု။ တူသောဇာတ်ရှိသူဟူသည် နဂါးမတည်း၊ ထို့ကြောင့် နာဂိယာဟုလည်းကောင်း၊ ဝေတ္ထုဖလ ရသင့်ရာ၌ “သဗ္ဗဗဒံ သာဝဓာရဏံ” နှင့်အညီ ဝေကို ထည့်၍လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ ထိုဝေ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္တကို ပြလို၍ ယဒါ ပန စသည် မိန့်။

အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု-စေ၊) အန္တမသော-
 အထက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ (အောက်ဆုံးမဟုတ်၊ အထက်ဆုံးတည်း၊)
 သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ-သိကြားနတ်မင်းကို၊ ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ ယော ကောစိ-
 အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ အမနုဿဇာတိယော-လူမဟုတ်သူ၏အဖြစ်
 ဟူသော သဘောရှိသူသည်၊ ဝါ-အမနုဿဇာတိ၌ ဖြစ်သူသည်၊ (ဟောတု-စေ၊)
 [အမနုဿဇာတိယံ ဇာတော အမနုဿဇာတိယော၊] သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော
 အမနုဿဇာတိယကိုသာ၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤတိရစ္ဆာနဂတော ဘိက္ခဝေဟူသော
 ပုဒ်၏ အနက်၌၊ တိရစ္ဆာနဂတောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [“တိရစ္ဆာနဂတော”
 အရ ရိုးရာအားဖြင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံသား အပိတိတိရစ္ဆာန်ကိုသာရသော်လည်း ဤနေရာ၌
 ထိုစကားကို ဥပလက္ခဏပြု၍ သုဂတိဘုံသား နတ်များကိုလည်း ယူရသည်၊]
 သော-ထို တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သူကို၊ နေဝ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သောရဟန်း
 အဖြစ်သို့လည်း မရောက်စေထိုက်၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ရှင်အဖြစ်သို့လည်း မရောက်
 စေထိုက်၊ ဥပသမ္မန္နောပိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသူကိုလည်း၊
 နာသေတဗ္ဗော-အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေထိုက်၏၊ ဣတိ-တည်း။

တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၂။ မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထုသု-မာတုဃာတက အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊
 (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) နိက္ခန္တိ ကရေယျန္တိ-ကား၊ နိက္ခမနံ နိဂမနံ-ထွက်
 မြောက်ခြင်းကို၊ အပဝါဟနံ-ကင်းခြင်းကို၊ ဝါ-ကုစားခြင်းကို၊ ကရေယျံ-ပြုရာ
 ပါအံ့နည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [နိက္ခမနံဟု ဖွင့်သောကြောင့် နိက္ခန္တိ၌ တိပစ္စည်း
 ဘောဟောဟု ကြံရသည်၊ ထွက်မြောက်ခြင်းဟူသည် ထိုအပြစ်မှ ကင်းလွတ်အောင်
 နိဂုံးချုပ်ခြင်းတည်းဟု သိစေလို၍ “နိဂမနံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ [အပဝါဟနံကို
 သာရတ္ထ၌ “အပဂမနံ-ကင်းခြင်း”ဟုလည်းကောင်း၊ “ပတိကရဏံ-ကုစားခြင်း”ဟု
 လည်းကောင်း၊ ဝိမတိ၌ “သောဓနံ-သုတ်သင်ခြင်း”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏၊
 အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊] မာတုဃာတကော ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယေန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ မနုဿိတ္ထိဘူတာ-လူမိန်းမဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဇနိကာ-မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သော၊

မနုဿိတ္ထိဘူတာ ဇနိကာ။ ။တိရစ္ဆာနာဒိ အမနုဿဇာတိတော မနုဿဇာတိကာန
 ညေဝ ပုတ္တေသု မေတ္တာဒယောပိ တိက္ခဝိသဒါ ဟောန္တိ၊-(ဝိမတိ)၊ တိရစ္ဆာန်စသော
 အမနုဿဇာတ်ထက် မနုဿဇာတ်ရှိသူတို့မှာသာ သားသမီးတို့အပေါ်၌ မေတ္တာစသော
 တရားများ ထက်သန်၍ သန့်ရှင်းစွာ ရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် မနုဿဣတ္ထိ (လူဇာတ်ရှိသော
 အမိရင်း)ကို သတ်မှ သာ၍ အပြစ်ကြီးသည်၊ [ဇနေတိ-မိမိကို ဖြစ်စေတတ်၏၊
 မွေးဖွားတတ်၏၊ ဣတိ ဇနိကာ (အမိရင်း)။]

ဝါ-အရင်းဖြစ်သော၊ မာတာ-အမိကို၊ သယမ္ဗိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ မနုဿဇာတိကေ နေဝ-လူဇာတ်ရှိသောသူသည်သာလျှင်၊ သတာ-ဖြစ်လျက်၊ သဒ္ဓိစ္စ-လူဟုသိသော သညာနှင့်တကွ သတ်လိုသော စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ ဇီဝိတာ-ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပိတာ-ခွင်းအပ်ပြီ၊ [မနုဿဇာတိကေနေဝ နောက်၌ သတာ-ဟု အချို့စာ ရှိ၏၊ သတာတိ သန္တေန ဟု ယောဇနာဖွင့်သောကြောင့် ရှေးပါဠိပင် ဖြစ်ဟန်တူသည်။] အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာနန္တရိယေန-စုတိ၏အခြားမဲ့ အကျိုး၌ယှဉ်သော၊ မာတုဃာတကကမ္မေန-မာတုဃာတကကံအားဖြင့်၊ မာတုဃာတကော-အမိကို သတ်သူမည်၏၊ ဧတဿ-ဤမာတုဃာတက၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

ပန-ကား၊ ယေန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မနုဿိတ္ထိဘူတာ-သည်၊ (သမာနာ)ဝိ- သော်လည်း၊ အဇနိကာ-မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သူ မဟုတ်သော၊ ဝါ-အရင်းမဟုတ် သော၊ ပေါသာဝနိကာ-မွေးမြူစေအပ်သော(မွေးစားသော)၊ မာတာ ဝါ-အမိကိုသော် လည်းကောင်း၊ မဟာမာတာ ဝါ-အမိကြီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဒေါ်ကြီး ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စူဠမာတာ ဝါ-အမိလေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ- အဒေါ်လေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဇနိကာ-မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သည်၊ (သမာနာ)ဝိ-

မှတ်ချက်။ ။ ဇနိကာပါဠိဖြင့် ပေါသာဝနိကာ(မွေးစားသော) အမိကို တားမြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “အဇနိကာ ပေါသာဝနိကာပေ၊ န စ အာနန္တရိကော ဟောတိ” ဟု မိန့်သည်။ ပေါသာဝနိကာ၌ ပုသဇာတ်-ဏာပေပစ္စည်း၊ အနိယပစ္စည်းဖြင့် “ပေါသာဝိယတေ-မွေးမြူစေအပ်၏၊ ဣတိ ပေါသာပနိယာ”ဟု ဖြစ်ပြီးမှ ပ-ကို ဝ- ပြု၊ နီ-ဤ ရသပြု၊ ယ-ကို က-ပြုဟု ကြံသင့်၏။ ယောဇနာ၌ကား “ပေါသေတိ ဝဇေတိတိ ပေါသာဝနိယာ”ဟု ကတ္တုသာမ်ပြု၏။ ပုသဇာတ်၏ ဝနနအနက်ကို ဇာတ်ကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရ။

မနုဿဇာတိကေနေဝ။ ။ ယထာမနုဿာနညေဝ ကုသလပ္ပဝတ္တိတိက္ခဝိသဒါ၊ ဧဝံ အကုသလပ္ပဝတ္တိပီတိ အာဟ သယမ္ဗိ မနုဿဇာတိကေနေဝါတိအာဒါ-(ဝိမတိ)၊ လူဇာတ်ရှိသူတို့မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တိုင်အောင် ထက်မြက် သန်ရှင်းသကဲ့သို့ အကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌လည်း ထက်မြက်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင် လူအဖြစ်ဖြင့် သတ်မှ အာနန္တရိယကံထိုက်သည်။

အာနန္တရိယေနပေ၊ ကမ္မေန။ ။ အနန္တရသဒ္ဓါသည် စုတိ၏အခြားမဲ့ကာလကို ဟောသော်လည်း ဌာနပစာရအားဖြင့် ထိုကာလ၌ဖြစ်သော ငရဲ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ယူရသည်။ အနန္တရေ-စုတိ၏အခြားမဲ့ဖြစ်သော အကျိုး၌၊ နိယုတ္တံ-(အကျိုးပေးသော အားဖြင့်)ယှဉ်သောကံတည်း၊ အာနန္တရိယံ (ကံ)၊ [စုတိအနန္တရံ နိရယေ ပဋိသန္ဓိဖလံ အနန္တရံ နာမ၊ တသ္မိံ အနန္တရေ (ဇနကတ္တေန) နိယုတ္တံ အာနန္တရိယံ-ဝိမတိ၊] “အာနန္တရိကံ”ဟု ဂဏိကပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြီးနောက် ကကို ယပြု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရာ၌ ဤအတိုင်း ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ “အာနန္တရိကော”ဟု ဖြစ်၏။

ဖြစ်ပြန်ပါသော်လည်း၊ န မနုဿိတဘူတာ-လူမိန်းမ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ မာတာ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဃာတိတာ-သတ်အပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကို၊ န ဝါရိတာ-တားမြစ်တော်မမူအပ်၊ အာနန္ဒရိကော စ-စုတိ၏အခြားမဲ့၌ ယှဉ်သူသည်လည်း၊ ဝါ-အာနန္ဒရိယကံထိုက်သူသည်လည်း၊ န ဟောတိ၊ ယေန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ တိရစ္ဆာနဘူတေသု-တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) မနုဿိတ္ထိဘူတာ-သော၊ မာတာ-ကို၊ ဃာတိတာ-ပြီ၊ သောပိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အာနန္ဒရိကော-သည်၊ န ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာနန္ဒရိယကံ မထိုက်ပါသော်လည်း၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တိရစ္ဆာနဂတတ္တာ-တိရစ္ဆာန်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပြီ၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

ပိတုဃာတကေပိ-ပိတုဃာတကပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း)ဟိ-ချဲ့၊ ဝေသိယာ-ပြည့်တန်ဆာမ၏၊ ပုတ္တော-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ [“ဝေသိယာ ပုတ္တောတိ ဥပလက္ခဏ မတ္တံ၊ ကုလိတ္ထိယာ အတိစာရိနိယာ ပုတ္တောပိ အတ္တနော ပိတရံ အဇာနိတွာ ဃာတေန္နော ပိတုဃာတကောဝ ဟောတိ”-ဝိမတိ၊] အယံ-ဤသူသည်၊ မေ-၏၊ ပိတာ-အဘတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေပိ) န ဇာနာတိ-အကယ်၍မူလည်း မသိစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) ယဿ-အကြင်သူ၏၊ သမ္ပဝေန-သက်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်ပြီ၊ (အချို့စာ၌ နိဗ္ဗတ္တောနောင်“ပိတာ”ဟုရှိ၏၊ ပိုဟန် တူသည်၊] သော-ထိုသူကို၊ အနေန-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဃာတိတော-သတ်အပ်သည်၊ စေ (ဟောတိ - အံ၊ ဧဝံသတိ၊ သော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပိတုဃာတကောတွေဝ-က ဟူ၍သာ၊ သင်္ချ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ အာနန္ဒရိယဉ္စ-သို့လည်း၊ ဖုသတိ-ထိရောက်၏။

၁၁၄။ အရဟန္တဃာတကောပိ-ရဟန္တာသတ်သူကိုလည်း၊ မနုဿအရဟန္တ ဝသေနေဝ-လူရဟန္တာ၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-မှန်၊ မနုဿဇာတိယံ-လူဇာတိ၌ဖြစ်သော၊ [မနုဿဇာတိယံ+ဇာတော၊ မနုဿဇာတိယော၊ ဇာတအနက် ဣယပစ္စည်း၊] (တစ်နည်း) မနုဿဇာတိကံ-လူဇာတိရှိသော၊ [မနုဿဇာတိ+အဿ အတ္ထိတိ မနုဿဇာတိကော၊ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣကပစ္စည်း၊] အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အပဗ္ဗဇိတမ္ဘိ-ရဟန်း မဟုတ်သူလည်းဖြစ်သော၊ ခိဏာသဝံ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော၊ ဒါရကံ ဝါ-ကလေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါရိကံ ဝါ-ကလေးမကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဉ္စိစ္စ-၍၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေန္တော-ခွင်းလသော်၊ အရဟန္တဃာတကောဝ-က သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အာနန္ဒရိယဉ္စ-သို့လည်း၊ ဖုသတိ-၏၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ-ကိုလည်း၊ ဝါရိတာ-ပြီ။

ပန-ကား၊ အမနုဿဇာတိကံ-အမနုဿဇာတ်ရှိသော၊ (လူနှင့်တူသော နတ်ဇာတ်ရှိသော၊) အရဟန္တံ ဝါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မနုဿဇာတိကံ-သော၊ အဝသေသံ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ ကြွင်းသော၊ အရိယပုဂ္ဂလံ ဝါ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဃာတေတွာ-သတ်၍၊ ဝါ-သတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာနန္တရိယော-သည်၊ န ဟောတိ၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇာပိ-ကိုလည်း၊ န ဝါရိတာ-အပ်၊ ပန-ထိုသို့ပင် မတားမြစ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ ဗလဝံ-အားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တိရစ္ဆာဏော-တိရစ္ဆာန်သည်၊ (ဟုတွာ) မနုဿအရဟန္တမ္ပိ-လူရဟန္တာကိုလည်း၊ ဃာတေတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အာနန္တရိယော န ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာနန္တရိယကံ မထိုက်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ ဘာရိယံ-ဝန်လေး၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ မာတုဃာတကာ ဘိက္ခဝေ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

တေ ဝဇာယ ဩနိယန္တိတိ-ကား၊ ဝေတ္တာယ-သတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဩနိယန္တိ-ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်၏၊ မာရေတုံ-သတ်ခြင်းငှာ၊ နိယန္တိ-ဆောင်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“နိယန္တိ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဩနိယန္တိ”၌ ဩ အနက်မရှိဟု ကြံပါ၊] ပန-ဆက်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ သစာ စ မယန္တိ-ဟူသော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ (ဘိက္ခုဟိ-ခိုးသူရဟန်းတို့သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တဿ-ထိုစကား၏၊ သစေ မယန္တိ-ဟူ၍၊ အယမေဝတ္ထော-ဤအနက်သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ သစေတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊ သစာ စ ဣတိ-သစာ စ ဟူ၍၊ အယံ နိပါတော-ဤနိပါတ်ကို၊ ဝုတ္ထော-ပြီ၊ [ပါဠိသုံးကို နားမလည်သောကြောင့် “သစေ မယံ”သုံးရမည့်နေရာ၌၊ “သစာ စ မယံ”ဟု သုံးထားသည် ဟုလို] ဝါ-တစ်နည်း၊ သစေ စ ဣစ္စေဝ-ဟူ၍သာ၊ ပါဠော-ပါဠိတော်ပါ၌သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတ္ထ-ထိုပါဠိတော်ပါ၌၌၊ သစေတိ-သစေဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သမ္ဘာဝနတ္ထေ-သမ္ဘာဝနာအနက်၌၊ (ပဝတ္ထော) နိပါတော-နိပါတ်တည်း၊ စ ဣတိ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပဒပူရဏမတ္ထေ-ပုဒ်၏ပြည့်ကြောင်းမျှ၌၊ (ပဝတ္ထော-သော၊ နိပါတော-တည်း၊) သစေ မယန္တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဿ-ထို၌၏၊ သစေ အဇ္ဇမယန္တိ-ဟူသော၊ အတ္ထော (ဟောတိ)။

၁၁၅။ ဘိက္ခုနီဒူသကာ ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ပကတတ္ထံ-ပကတတ်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ပင်ကို သီလဟူသော သဘောရှိသော၊ [ပကတိ+အတ္တာ၊ သဘာဝေါသီလံ+ယဿာတိ ပကတတ္တာ၊] ဘိက္ခုနိ-ကို၊ တိဏ္ဍံ-သုံးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂါနံ-မဂ်တို့တွင်၊ အညတရသ္မိံ-တစ်ပါးပါးသော မဂ်၌၊ ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီး၏၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ဘိက္ခုနီဒူသကာ နာမ-ဘိက္ခုနီဒူသက မည်၏၊ ဝါ-ဘိက္ခုနီကို ဖျက်ဆီးတတ်သူ မည်၏၊ ဧတဿ-ဤသူ၏ပေ၊ ဝါရိတာ-ပြီ၊

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ကာယသံသဂ္ဂေန-ကာယသံသဂ္ဂဖြင့်၊ သီလ
 ဝိနာသံ-သီလ၏ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပေတိ-ရောက်စေ၏၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ ပေ၊
 န ဝါရိတာ၊ [ဘိက္ခုနီသည် ကာယသံသဂ္ဂပြု၍ သာယာလျှင် ပါရာဇိကကျ၏၊
 ထို့ကြောင့် “သီလဝိနာသံ ပါပေတိ”ဟု မိန့်သည်၊] ဗလက္ကာရေန-အားကို
 အသုံးပြုခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်၊ သြဒါတဝတ္ထဝသနံ-
 ဖြူသောအဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းရှိသူကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (အဝတ်ဖြူကို အတင်းလဲခိုင်း၍၊)
 အနိစ္ဆမာနံယေဝ-အလိုမရှိသော ဘိက္ခုနီကိုပင်၊ ဒုသေန္တောပိ-ဖျက်ဆီး သောယောကျ်ား
 သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနီဒုသကောယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝန-ဆက်၊
 ဗလက္ကာရေန-ဖြင့်၊ သြဒါတဝတ္ထဝသနံ-ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဣစ္ဆမာနံ-အလိုရှိသော
 ဘိက္ခုနီကို၊ ဒုသေန္တော-ဖျက်ဆီးသော ယောကျ်ားသည်၊ ဘိက္ခုနီဒုသကော န
 ဟောတိ၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း?၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဂိဟိဘာဝေ-လူ့အဖြစ်ကို၊
 သမ္ပဋိစ္စိတမတ္တေယေဝ-လက်ခံအပ်ကာမျှဖြစ်သော်သာလျှင်၊ သာ-ထို ဘိက္ခုနီသည်၊
 အဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီ မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ (တသ္မာ-ထို့ကြောင့်တည်း၊)
 [လူ့အဝတ်ကို သာယာလျှင် ဘိက္ခုနီမဟုတ်၊ ပါရာဇိက ကျပြီးဖြစ်သောကြောင့်
 တည်း၊] ပန-ကား၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ သီလဝိပုန္နံ-သီလပျက်ပြီးသော ဘိက္ခုနီကို၊
 ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဒုသေန္တော-ဖျက်ဆီးသော ယောကျ်ားသည်လည်းကောင်း၊ သိက္ခမာန
 သာမဏေရီသု-သိက္ခမာန်သာမဏေမတို့၌၊ ဝိပုဋ္ဌိပဇ္ဇန္တော စ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်
 ကျင့်သော ယောကျ်ားသည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီဒုသကော နေဝ ဟောတိ၊
 ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ ဥပသမ္ပဒမ္ပိ၊ လဘတိ။

သံဃဘောဒကော ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒေဝဒတ္တော
 ဝိယ-အရှင်ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့၊ သာသနံ-ကို၊ ဥဒ္ဓမ္မံ-ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို၊
 ဝါ-တရားမှ ထွက်သွားအောင်၊ ဥဗ္ဗိနယံ-ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို၊ ဝါ-
 ဝိနည်းမှထွက်သွားအောင်၊ ကတွာ-ပြု၍၊ [ဥဒ္ဓမ္မံ-ဥဗ္ဗိနယံတို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ယောနော၌ကား ဥကို ဝိရဟိတ အနက်ဟော
 ကြ၍ “ဥဒ္ဓမ္မန္တိ ဓမ္မတော ဝိရဟိတံ၊ ဥဗ္ဗိနယန္တိ ဝိနယတော ဝိရဟိတံ”ဟု
 ဖွင့်လေသည်၊] စတုန္နံ-နံသော၊ ကမ္မာနံ-တို့တွင်၊ အညတရဝသေန-တစ်ပါးပါး
 သောက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သံဃံ-ကို၊ ဘိန္နုတိ-ခွဲ၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊
 သံဃဘောဒကော နာမ-က မည်၏၊ ဝါ-သံဃာကို သင်းခွဲသောရဟန်း မည်၏၊
 တေဿ-ဤသံဃဘောဒက၏၊ ပဗ္ဗာဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ၊ ဝါရိတာ-ပြီ။

လောဟိတုပ္ပာဒကော ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထာပိ-၌လည်း၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ ဒေဝဒတ္တောဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တေန-ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်ဖြင့်၊
 ဝဇကစိတ္တေန-သတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ ဝါ-သတ်တတ်သူ၏စိတ်ဖြင့်၊ (ဒုဋ္ဌစိတ္တေနကို
 ထပ်ဖွင့်သည်၊) တထာဂတဿ-၏၊ ဇီဝမာနကသရီရေ-အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော

ကိုယ်တော်၌၊ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ-ယင်ငယ်သည်၊ ပိဝနကမတ္တမ္ပိ-သောက်အပ်
 လောက်ရုံမျှလည်းဖြစ်သော၊ လောဟိတံ-သွေးကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-ဖြစ်စေ၏။ အယံ-
 ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောဟိတုပ္ပာဒကော နာမ-က မည်၏။ ဝါ-သွေးကို ဖြစ်စေတတ်သူ
 မည်၏။ ဧတဿ-ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပေ၊ ဝါရိတာ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 ရောဂဂူပသမနတ္ထံ-ရောဂါ၏ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းအကျိုး ငှာ၊ ဇီဝကော ဝိယ-အရှင်
 ဇီဝကကဲ့သို့၊ သတ္ထေန-ဓားဖြင့်၊ ဖာလေတွာ-ခွဲ၍၊ ပူတိမံသဉ္စ-ပုပ်သောအသားကို
 လည်းကောင်း၊ လောဟိတဉ္စ-သွေးကိုလည်းကောင်း၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်၍၊ ဖာသု-
 ချမ်းသာအောင်၊ ကရောတိ-၏။ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗဟုံ-များစွာ၊ ပုည-
 ကောင်းမှုကို၊ ပသဝတိ-ပွားစေ၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဝတ္ထုကထာ

၁၁၆။ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ဘုံက္ခဝေတိ-ကား၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဣတ္ထိနိမိတ္တုပ္ပာဒနကမ္မတော စ-မိန်းမနိမိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံလည်းဖြစ်သော၊
 ပုရိသနိမိတ္တုပ္ပာဒနကမ္မတော စ-ယောက်ျားနိမိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံလည်း
 ဖြစ်သော၊ ဥဘတော-နှစ်ပါးစုံသောကံကြောင့်၊ ဗျဉ္ဇနံ-ဗျည်းသည်၊ ဝါ-နိမိတ်
 သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ ဣတိ-ကြောင့်(သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော-
 က မည်၏။ [ဥဘတောဗျဉ္ဇနမဿ အတ္ထိတိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကောတိ ဣမိနာ
 အသမာနာဓိကရဏ ဝိသယော ဗာဟိရတ္ထသမာသောယံ၊ ပုရိမပဒေ စ ဝိဘတ္ထိ
 အလောပေါတိ ဒဿတိ၊ (တောပစ္စည်း မကျေခြင်းကို ဝိဘတ္ထိအလောပဟုဆိုသည်။)
 “ဥဘတောဗျဉ္ဇနံ အဿ အတ္ထိတိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော”သာ လိုရင်းတည်း။
 ဣတ္ထိနိမိတ္တုပ္ပာဒနကမ္မတော၊ ပုရိသနိမိတ္တုပ္ပာဒနကမ္မတော”တို့ကား “ဥဘတော”၏
 သရုပ်ကိုပြသော စကားတည်း။]

ကရောတိတိ-ကား၊ ပုရိသနိမိတ္တေန-ယောက်ျားနိမိတ်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိသု-တို့၌၊
 မေထုနဝိတိက္ကမံ-မေထုန်ကျူးလွန်မှုကို၊ ကရောတိ-၏။ ကာရာပေတိတိ-ကား၊
 ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ သမာဒါပေတွာ-ဆောက်တည်စေ၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏။ ဣတ္ထိ
 နိမိတ္တေ-၌၊ ကာရာပေတိ-ပြုစေ၏။ သော-ထိုဥဘတောဗျည်းသည်၊ ဣတ္ထိဥဘတော
 ဗျဉ္ဇနကော-မိန်းမဥဘတောဗျည်းလည်းကောင်း၊ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကော-
 ယောက်ျားဥဘတောဗျည်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိခော-နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊
 ဟောတိ၊ [ဣတ္ထိတာဓနလက္ခိတာ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော၊]
 တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ-၏။ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ-သည်၊
 ပါကဋ်-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ-၏။ ပုရိသနိမိတ္တံ-သည်၊ ပဋိစ္စန္ဒ-ဖုံးကွယ်အပ်သည်၊
 ဟောတိ၊ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ-၏။ ပုရိသနိမိတ္တံ-သည်၊ ပါကဋ်-သည်။

(ဟောတိ)။ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ-သည်။ ပဋိစ္စန္ဒံ (ဟောတိ)။ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ-
 ၏။ ဣတ္ထိသု-တို့၌၊ ပုရိသတ္ထံ-ယောက်ျား၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ယောက်ျားကိစ္စကို၊
 ကရောန္တဿ-ပြုလသော်၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ-သည်။ ပဋိစ္စန္ဒံ (ဟောတိ)။ ပုရိသနိမိတ္တံ
 ပါကဋံ (ဟောတိ)။ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ-၏။ ပုရိသာနံ-တို့၏။ ဣတ္ထိဘာဝံ-
 မိန်းမ၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ-မိန်းမကိစ္စသို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တဿ-ကပ်ရောက်လသော်၊ ပေ၊
 ပါကဋံ ဟောတိ၊ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော-သည်။ သယံဉ္ဇ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊
 ဂဗ္ဘံ-ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏။ ပရစ္ဆ-သူတစ်ပါးကိုလည်း၊ (ဂဗ္ဘံ-ကို)၊
 ဂဏှာပေတိ-ယူစေနိုင်၏။ ပန-ကား၊ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကော-သည်။ သယံ-
 ကိုယ်တိုင်၊ (ဂဗ္ဘံ) န ဂဏှာတိ-မယူနိုင်၊ ပရံ-ကို၊ ဂဏှာပေတိ-၏။ ဣတိ ဣဒံ-
 ဤသည်ကား၊ ဧတေသံ-ဤဥဘတောဗျဉ္ဇနတို့၏။ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား
 ပြုကြောင်း အထူးတည်း။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိ?) ပဋိသန္ဓိယံ-ပဋိသန္ဓေ
 အခါ၌၊ ပုရိသလိင်္ဂံ-ယောက်ျားအသွင်သည်။ ယဒိ(ဟောတိ-အံ၊ ဧဝံသတိ)၊
 ပဝတ္ထေ-ပဝတ္ထိအခါ၌၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ-မိန်းမအသွင်သည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ-ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓိယံ-
 ၌၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ-သည်။ ယဒိ(ဟောတိ-အံ၊ ဧဝံသတိ)၊ ပဝတ္ထေ-၌၊ ပုရိသလိင်္ဂံ-
 သည်၊ နိဗ္ဗတ္တတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ)၊ တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ ဝိစာရဏက္ကမော-
 စိစစ်ပုံအစဉ်ကို၊ ဝိတ္ထာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌသာလိနိယာ-အဋ္ဌသာလိနိ
 မည်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ-ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။
 ပန-ဆက်၊ ဒုဝိဓသာပိ-နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣမဿ ဥဘတော
 ဗျဉ္ဇနကဿ-၏။ ပဗ္ဗဇာ-သည်။ နေဝ အတ္ထိ-မရှိ၊ ဥပသမ္ပဒါ-သည်။ န အတ္ထိ၊
 ဣတိ ဣဒံ-ဤ ရှင်၊ ရဟန်း မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ ဣဓ-ဤဝိနည်း
 အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော။ ။ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကောတိ ဣတ္ထိန္ဒြိယယုတ္တော၊
 ဣတရော ပန ပုရိသိန္ဒြိယယုတ္တော၊ ဧကဿ ဟိ ဘာဝဒ္ဒယံ သဟ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယမဂေ
 ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ဒုတိယဗျဉ္ဇနံ ပန ကမ္မသဟာယေန အကုသလစိတ္တေန ဘာဝဝိရဟိတံ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ (ဒုတိယနိမိတ်ကား ကံလျှင် အဖော်ရှိသော အကုသိုလ်စိတ် (ကာမစိတ်)
 ကြောင့်သာ ဘာဝရုပ် မရှိဘဲလျက် ဖြစ်ရသည်)၊ ပကတိတ္ထိပုရိသာနမ္ပိ ကမ္မမေဝ
 ဗျဉ္ဇနလိင်္ဂါနံ(နိမိတ်နှင့် လက်ခြေစသော အသွင်တို့၏) ကာရဏံ၊ န ဘာဝေါ၊ တဿ
 ဂေနစိ ပစ္စယေန ပစ္စယတ္ထဿ ပဋ္ဌာနေ အဝုတ္တတ္တာ၊ ဂေဝလံ ဘာဝသဟိတာနံယေဝ
 ဗျဉ္ဇနလိင်္ဂါနံ ပဝတ္ထိဒဿနတ္ထံ အဋ္ဌကထာသု “ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိနိ”တိ
 အာဒိနာ ဣန္ဒြိယံ ဗျဉ္ဇနကာရဏတ္ထေန ဝုတ္တံ၊ ဣဓ-ပန အကုသလဗလေန ဣန္ဒြိယံ
 ဝိနာပိ ဗျဉ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ။

အနုပဇ္ဈာယကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၇။ တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ-ကား၊ ယေန သမယေန-အကြင် အခါ၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ အပညတ္တံ-ပညတ်တော်မမူအပ်သေး သည်၊ ဟောတိ၊ (“န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကော ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္မာဒေယျ၊ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌဿ” ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မမူ ရသေး၊) တေန သမယေန-သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မမူရသေးမီ ထိုအခါ၌၊ (“ဥပသမ္မာဒေန္တိ” ၌ စပ်၊) အနုပဇ္ဈာယကန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဂါဟာပေတွာ-မယူစေမူ၍၊ (“ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောတိ” ဟု ဆို၍ ဥပဇ္ဈာယ် မယူစေဘဲ)၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံအကုန် အစင်၊ ဥပဇ္ဈာယဝိရဟိတံ-ဥပဇ္ဈာယ်မှကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (“ဥပသမ္မာဒေန္တိ” ၌ စပ်၊) [“သဗ္ဗန သဗ္ဗံ” ကား နောက်လာမည့် ဥပဇ္ဈာယ်အမျိုးမျိုးတွင် မည်သည့် ဥပဇ္ဈာယ်မျှ မပါဘဲ-ဟုလို၊] ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်မရှိဘဲ)၊ ဥပသမ္မာဒ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သူတို့သည်၊ ဓမ္မတော-တရားလမ်းကြောင်း အားဖြင့်၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်ခြင်းကို၊ နေဝ လဘန္တိ-မရကုန်၊ အာမိသတော- အာမိသအားဖြင့်၊ သင်္ဂဟံ-ကို၊ န လဘန္တိ-န်၊ တေ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်မရှိသူတို့သည်၊ ပရိဟာယန္တိ ယေဝ-ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်သာ၊ န ဝမုန္တိ-မကြီးပွားနိုင်ကုန်၊ [န ဝမုန္တိ ဖြင့် “မဆုတ်ယုတ်ဘဲ တန့်နေရုံသာမက တိုးတက်သင့်သလောက်လည်း မတိုးတက်ကြ”-ဟုပြသည်။]

န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကောတိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈံ-ကို၊ အဂါဟာပေတွာ-၍၊ နိရုပဇ္ဈာယကော-ဥပဇ္ဈာယ် မရှိသူကို၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္မာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိတော-သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မမူရာ အခါမှ၊ [“န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကော” စသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူပြီးရာ အခါမှ၊] ပဠာယ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်မယူစေဘဲ) ဥပသမ္မာဒေန္တဿ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကမ္မဝါစာဆရာ၊ ကာရကသံဃာတို့ပါ အာပတ် သင့်စရာ ရှိ၏၊) ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်သင့်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ-ဥပသမ္မဒံကံသည်၊

ဥပဇ္ဈံ အဂါဟာပေတွာ။ ။ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောတိတိ၊ ဧဝံ ဥပဇ္ဈံ အဂါဟာပေတွာ၊ ကမ္မဝါစာယ ပန ဥပဇ္ဈာယကိတ္တနံ ကတံယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ (ဥပဇ္ဈာယ် ကို မယူစေသော်လည်း ကမ္မဝါစာ၌ကား “အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္မဒါ ပေက္ခော” ဟု ရွတ်ဆိုပြမှုကို ပြုရမည်သာဟုမှတ်ပါ၊) အညထာ ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိတိ ဝုတ္တကမ္မဝိပတ္တိ သန္တဝတော ကမ္မံ ကုပ္ပေယျ၊ တေနေဝ “ဥပဇ္ဈာယ် အကိတ္တေတွာ” တိ အဝတွာ “ဥပဇ္ဈံ အဂါဟာပေတွာ” ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ-ဋီကာ။

န ကုပ္ပတိ-မပျက်၊ ကေစိ-အချို့ဆရာတို့သည်၊ (ကမ္မ-သည်) ကုပ္ပတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ န ဂဟေတမ္ပ-မယူထိုက်၊ သံဃေန ဥပဇ္ဈာယေနာတိအာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကုပ္ပဇ္ဈာယ ပရိယောသာနေသုပိ-ဥဘတောဗျဉ်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်အဆုံးရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း၊ [ကံ မပျက်ပါ၊ ကမ္မဝါစာ၌ကား “အာယုသ္မတော တိဿဿ”စသည်ဖြင့် ထည့်၍ ဖတ်ရသည်။]

ကမ္မံ ပန န ကုပ္ပတိ။ ။ ယထာ စ အပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရဿ ဥပသမ္မာဒနကာလေ ကမ္မဝါစာယ “ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစီဝရ”န္တိ အသန္တဝတ္တံ၊ ကိတ္တေတွာ ကမ္မဝါစာယ ကတာယပိ ဥပသမ္မဒါ ရဟတိ၊ ဧဝံ “အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော အာယသ္မတော ဓမ္မရက္ခိတဿ ဥပသမ္မဒါပေက္ခော”တိ အသန္တံ ပုဂ္ဂလံ(ထင်ရှားမရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို) ကိတ္တေတွာ ဧဝံလံ သန္တပဒနိဟာရေန ကမ္မဝါစာယ ကတာယ ဥပသမ္မဒါ ရဟတိယေဝါတိ ဒဗ္ဗမ္ပံ၊ တေနေဝါဟ “ကမ္မံ ပန န ကုပ္ပတိ” တိ-ဋီကာ။

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကုပ္ပဇ္ဈာယပရိယောသာနေသုပိ။ ။ ဤ၌ ပဏ္ဍကဥပဇ္ဈာယ စသည်တို့ ပါနေကြ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝဇ္ဇနိယများ ဖြစ်ကြ၏၊ ဤသို့ ဝဇ္ဇနိယ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါနေလျှင် ကံမပျက်သည်ကို ထောက်၍ ဥပသံပဝါရဏာစသော ကံတို့၌လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ ပါနေလျှင် ကံကား မပျက်ပါ၊ သိလျက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ အာပတ် သင့်စရာ ရှိပါသည်။

အပတ္တကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၈။ ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဏာယ စရန္တိတိ-ကား၊ ဟတ္ထေသု-လက်တို့၌၊ ယော ပိဏ္ဏော-အကြင်ဆွမ်းကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏၊ တဒတ္တာယ-ထိုဆွမ်းအကျိုးငှာ၊ စရန္တိ-လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ [ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမိသုတ်၌ ဤပါဠိကို ပုံစံထုတ်၍ “ဟတ္ထေသု-လက်တို့ဖြင့်”ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ပေးကြသော်လည်း ဤအဋ္ဌကထာ အလိုကား “လက်တို့၌”ဟုသာ ပေးသင့်၏၊] သေယျထာပိ တိတ္ထိယာတိ-ကား၊ အာဇီဝကနာမကာ-အာဇီဝကအမည်ရှိကုန်သော၊ တိတ္ထိယာ ယထာ-တိတ္ထိတို့ကဲ့သို့တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သူပဗျဉ္ဇနေဟိ-ဟင်းရည် ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၊ မိဿေတွာ-ရော၍၊ ဟတ္ထေသု-လက်တို့၌၊ ဌပိတပိဏ္ဏမေဝ-ထားအပ်သော ထမင်း ကိုသာ၊ တေ-ထိုအာဇီဝကတို့သည်၊ ဘူန္တိ-စားကြကုန်၏၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ- ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သပိတ်မရှိဘဲ) ဥပသမ္မာဒန္တဿေဝ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ဆရာ၏သို့၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်သင့်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ န ကုပ္ပတိ၊ အစီဝရကာဒိဝတ္ထုသုပိ-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း၊ [ဆရာသာ အာပတ်သင့်၍၊ ကံကား မပျက်-ဟူလို။]

ယာစိတကေနာတိ-ကာံ၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဥပသမ္ပဒံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ကရောမ-ပြုကြကုန်၏၊ တာဝ-ထိုက်ပြုနေသမျှ၊ ဒေထ-ပေးကြပါကုန်၊ ဝါ-ငှားကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ယာစိတွာ-တောင်း၍၊ ဂဟိတေန-ယူအပ်သော၊ တာဝ ကာလိကေန-ထိုက်ပြုရာကာလပတ်လုံး အသုံးပြုထိုက်သော၊ ဝါ-ခေတ္တမျှ ငှားရမ်းအပ်သော၊ (ပတ္တစီဝရေန၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-မှန်၊ ဤဒိသေန-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (ငှားရမ်းအပ်သော၊) ပတ္တေန ဝါ-သပိတ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရေန ဝါ-သင်္ကန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တစီဝရေန ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပာဒေန္တဿေဝ-၏သာ၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကမ္မံ-ပန န ကုပ္ပတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ကံ မပျက်သော်လည်း အာပတ် သင့်သေးသော ကြောင့်၊) ပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရောဝ-ပြည့်စုံသော သပိတ်၊ သင်္ကန်း ရှိသူကိုသာ၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော-၏။

တဿ-ထိုရဟန်းလောင်း၏၊ (ပတ္တစီဝရံ-သည်၊) သစေ နတ္ထိ-အံ့၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ-ကမ္မဝါစာဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်း၊ အဿ-ထို ရဟန်းလောင်းအား၊ ဒါတုကာမာ-ပေးလိုကုန်သည်၊ (သစေ)ဟောန္တိ-န်အံ့၊ အညေ-အာစရိယုပဇ္ဈာယမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု ဝါ-တို့သည်မူလည်း၊ (ဒါတုကာမာ၊ သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) နိရပေက္ခေဟိ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းအပေါ်၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) နိသဇ္ဇိတွာ-စွန့်၍၊ အဓိဋ္ဌာနပဂံ-အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ဒါတမ္ပံ-ရာ၏၊ [ဤ၌ အပိုင်ပေးလိုက်ခြင်းကို “နိရပေက္ခနိသဇ္ဇန” ဟု ခေါ်၏၊ အနပေက္ခံ ဝိသဇ္ဇနနှင့် သဘောတူပင်၊] ပန-ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ-ရှင်အဖြစ် ကို ရှုခဲ့သော၊ ပဏ္ဍုပလာသံ-ရှင်လောင်းကို၊ ယာစိတကေနပိ-ငှားရမ်းအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ပတ္တစီဝရေန-ဖြင့်၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [“န ဘိက္ခုဝေ ယာစိတကေန ပတ္တစီဝရေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော” ဟု ဥပသမ္ပဒါအတွက်သာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရှင်လောင်းကိုကား သပိတ်၊ သင်္ကန်း အပိုင်မရှိသော်လည်း ငှားရမ်း၍ ရှင်ပြုပေးကောင်း ၏၊] သဘာဂဋ္ဌာနေ-သဘောတူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အထံ၌၊ ဝိဿာသေန-အကျွမ်းဝင်ခြင်းဖြင့်၊ ဂဟေတွာပိ-ယူ၍လည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ (ပဏ္ဍုပလာသော-ရှင်လောင်းသည်၊) အပတ္တံ-မကျက်သေးသော၊ ပတ္တံ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ စီဝရူပဂါနိ-သင်္ကန်းသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ- သင်္ကန်းချုပ်လောက်ကုန်သော၊ ဝတ္တာနိ စ-အဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အာဂတော-လာသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ယာဝ-လောက်၊ ပတ္တော-ကို၊ ပစ္စတိ-ကျက်အောင်ဖတ်အပ်၏၊ စီဝရာနိ စ-တို့ကိုလည်း၊ ကရိယန္တိ-ပြုအပ်ကုန်၏၊ တာဝ-ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသန္တဿ-နေသော ရှင်လောင်းအား၊ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ-မသုံးသပ်အပ်သော အဦးအဖျား ရှိသော ဆွမ်းကို၊ ဝါ- ဆွမ်းဦး ဆွမ်းဖျားကို၊ ဒါတုံ- ငှား ဝဋ္ဋတိ၊

ထာလကေ-ခွက်၌၊ ဘုဉ်တုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ (သပိတ်၌ကား မစားကောင်း၊) ပုရောတ္တံ-နံနက်အခါ၌၊ သာမဏေရဘာဂသမကော-သာမဏေတို့၏အဖို့နှင့် ညီမျှသော၊ အာမိသဘာဂေါ-အာမိသံအဖို့ကို၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော-ကျောင်းခံယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါတွင်း၌ နေဖို့ရန် မိမိနေရာကို မှတ်ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) သလာကာတ္တ ဥဒ္ဒေသဘတ္တနိမန္တနာဒိနိ စ-သလာကာဘတ်၊ ဥဒ္ဒေသဘတ်၊ နိမန္တနဘတ် အစရှိသည် တို့သည်လည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ [ထိုသလာကာဘတ် စသည်တို့ကို ရှင်လောင်းအား ပေးလျှင် အလှူရှင်တို့ သဒ္ဓါတရားပျက်လိမ့်မည်၊] ပစ္စာဘတ္တမ္ပိ-ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်အဖို့၌လည်း၊ ဝါ-ညချမ်းအခါ၌လည်း၊ သာမဏေရဘာဂသမော-သော၊ တေလမဓုဖာဏိတာဒိဘောသဇ္ဇဘာဂေါ-ဆီ၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသော ဆေးအဖို့ သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဘောသဇ္ဇ-ဆေးကို၊ အဿ-ထိုရှင်လောင်း၏အတွက်၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမဏေရဿဝိယ-သာမဏေ၏အပေါ်၌ကဲ့သို့၊ သဗ္ဗံ-အားလုံးစုံသော၊ ပဋိဂေဂနကမ္မံ စ-စောင့်ရှောက် သုတ်သင်မှုကိုလည်း၊ (ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊) ဣတိ-အပြီးတည်း။

အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ။ ။ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတန္တိ အဂ္ဂဟိတအဂ္ဂံ ပိဏ္ဍပါတံ၊-ဋီကာ၊ လူဝတ်ကြောင်တို့က လှူအပ်သော ပစ္စည်းကို မိမိကိုယ်တိုင် အနည်းငယ်မျှ မသုံးဘဲ လူဝတ်ကြောင်တို့အား မပေးကောင်း၊ ပေးလျှင် သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏။ ထို့ကြောင့် “အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ”ဟု ရှင်လောင်းအတွက် ခြွင်းချက်ပြု၍ မိန့်တော်မူသည်။

သာမဏေရဘာဂသမကော။ ။ ဆွမ်း၊ သစ်သီး စသည်ကို ဝေရာ၌ ရှေ့ပိုင်းက နှစ်လုံးစီစသည် ရသော်လည်း နောက်ကျလေ နည်းသွားလေ၊ နောက်ကျလေ နည်းသွား လေဖြစ်လျှင် လျှော့၍ လျှော့၍ ဝေရ၏။ ထို့ကြောင့် သာမဏေများ၌ ဝေရိုးဝေစဉ်အားဖြင့် ရဟန်းများနှင့် အညီအမျှ ရနိုင်သော်လည်း မလောက်တတ်သောအခါ လျှော့၍ရတတ် သောကြောင့် ရှင်လောင်းများကိုလည်း သာမဏေများအဖို့နှင့် ညီမျှအောင် ဝေရမည်။ ရှေ့ပိုင်းက ရှင်လောင်းများကို မဝေပါနှင့်၊ သာမဏေများပြီးမှ ဝေပါဟု ဆိုလိုသည်။ [သာမဏေရဘာဂသမကော အာမိသဘာဂေါတိ ဧတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ သာမဏေရာနံ အာမိသဘာဂဿ သမကမေဝ ဒိယျမာနတ္ထာ ပိသုံ သာမဏေရဘာဂေါ နာမ နတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာဂစ္ဆန္တံ ပန ဘတ္တံ ကဒါစိ မန္တံ ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ဥပရိ အဂ္ဂဟေတွာ သာမဏေရ ပါဠိယာဝ ဂဟေတွာ ဒါတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဋီကာ။]

သဗ္ဗံ ပဋိဂေဂနကမ္မံ။ ။ ဤကဲ့သို့ ရှင်လောင်းကို ပြုစုရမည်ဟုဆိုရာ၌ ကျောင်းသား သာမညကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ ရှင်ပြုဖို့ရန် အစီအစဉ်လုပ်နေသော ရှင်လောင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ယာဝ၊ ပတ္တော ပစ္စတိ၊ စီရာနံ စ ကရိယန္တိ”ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ယခုခေတ် ကျောင်းသားများကိုကား ကျောင်း၌ ဝေယျာဝစ္စ ခိုင်းရသောကြောင့် ဝေယျာဝစ္စကရ အနေအားဖြင့်သာ ပြုစုကောင်းသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဟတ္ထစန္ဒိနှာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၉။ ဟတ္ထစန္ဒိနှာဒိဝတ္ထုသု-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဟတ္ထတလေ ဝါ-လက်ဖဝါးအပြင်၌သော်လည်းကောင်း၊ မဏိဗန္ဓေ ဝါ-လက်ကောက်ဝတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပရေ ဝါ-တတောင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဧကော ဝါ-တစ်ဖက်သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဟတ္ထာ-လက်တို့သည်၊ ဆိန္နာ-ပြတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ (ဓားစသည်တို့ဖြင့် ခုတ်မိ၍ ပြတ်ရာထင်နေ၏၊) (သော) ဟတ္ထစန္ဒိနှာဒိဝတ္ထု-ဟတ္ထစန္ဒိနှာဒိဝတ္ထုမည်၏၊ ယဿ-၏၊ အဂ္ဂပါဒေ ဝါ-ခြေဖျား၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂေါပုကေသု ဝါ-ဖမျက်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဇယံယ ဝါ-ခြေသလုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ ဧကော ဝါ-တစ်ဖက်သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဒါ-ခြေတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော-သည်၊) ပါဒစန္ဒိနှာဒိဝတ္ထု-နှံ မည်၏၊ ယဿ-၏၊ ဝုတ္တပကာရေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သာ၊ (ဟတ္ထတလေ ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သာ) စတုသု-လေးဖက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထပါဒေသု-လက်ခြေတို့၌၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ဖက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယော ဝါ-သုံးဖက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ ဝါ-အလုံးစုံ လေးဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဟတ္ထပါဒါ-တို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော-သည်၊) ဟတ္ထ ပါဒစန္ဒိနှာဒိဝတ္ထု-နှံ မည်၏။

ယဿ-၏၊ ကဏ္ဍမူလေ ဝါ-နားရင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍသက္ခလိ ကာယ ဝါ-နားရွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဧကော ဝါ-တစ်ဖက်သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကဏ္ဍာ-နားတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော-သည်၊) ကဏ္ဍဆိန္နာဒိဝတ္ထု-နှံ မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယဿ-၏၊ ကဏ္ဍာ-နားတို့သည်၊ ဝိဒ္ဓေ-ဖောက်အပ်သောအရပ်၌၊ (နားညောင်းစသည် ဝတ်ဖို့ရန် ဖောက်အပ်သော အရပ်၌) ဆိန္နန္တိ-ပြတ်နေကုန်၏၊ သဗ္ဗာဋေတု-ဆက်စပ်ခြင်း ငှာ၊ သက္ကာ စ-တတ်ကောင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ (နားဖောက်ရာ၌ ပြတ်နေသော်လည်း ချုပ်စပ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏၊) သော-ထိုသူ့ကို၊ ကဏ္ဍ-ပြတ်နေသော နားကို၊ သဗ္ဗာဋေတု-ဆက်စပ်၍၊ ပဗ္ဗာဧတဗ္ဗော။

ယဿ-၏၊ အပေဒကေ ဝါ-ဆိတ်ခွာသဏ္ဍာန်ရှိသော နှာခေါင်းတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ [ဆိတ်ခွာသဏ္ဍာန်ရှိသော အရပ်ဟူသည် ယာနပသာဒရုပ်တည်နေရာ အတွင်းအကျဆုံးအရပ်တည်း၊ ထိုနေရာ၌ နှာခေါင်းရိုးဆုံးသည်၊] အဂ္ဂေ ဝါ-အဖျား၌သော်လည်းကောင်း၊ ဧကပုဋေ ဝါ-တစ်ဖက်သော ဘု၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-၌၊ နာသာ-နှာခေါင်းသည်၊ ဆိန္နာ ဟောတိ၊ (သော) နာသန္တိနှာဒိဝတ္ထု-နှံ မည်၏၊ ပန-ကား၊ ယဿ-၏၊ နာသိကာ-နှာခေါင်းသည်၊ သန္ဓေတု-

ဆက်စပ်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ တံ-ထိုပြတ်သော နှာခေါင်းကို၊ ဖာသုကံ-ချမ်းသာသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ (နဂို အတိုင်းဖြစ်အောင် ဆက်စပ်၍) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ကဏ္ဍနာသစ္စိန္နော-ပြတ်သော နား၊ နှာခေါင်းရှိသူကို၊ ဥဘယဝသေန-နှစ်ပါးစုံသော နား၊ နှာခေါင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ယဿ-၏၊ နခသေသံ-ကြွင်းကျန်သော လက်သည်း၊ ခြေသည်း အရပ်ကို၊ အဒဿေတွာ-မပြုမူ၍၊ (လက်သည်းအားလုံး ပျောက်သွားအောင်) ဧကာ ဝါ-တစ်ချောင်းသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဗဟူ ဝါ-များစွာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂုလိယော-လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော) အင်္ဂုလိန္တိန္နောတိ-နွ မည်၏၊ ပန-ကား၊ ယဿ-၏၊ သုတ္တတန္တမတ္တမိ-ချည်မျှင်မျှ လောက်လည်းဖြစ်သော၊ နခသေသံ-ကြွင်းသော လက်သည်းခြေသည်းသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယဿ-၏၊ စတုသု-လေးချောင်းကုန်သော၊ အင်္ဂုဋ္ဌကေသု-လက်မ၊ ခြေမတို့တွင်၊ အင်္ဂုလိယံ-လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်း၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဧကာ ဝါ-တစ်ချောင်းသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဗဟူ ဝါ-များစွာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂုဋ္ဌကာ-လက်မ၊ ခြေမတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော) အဋ္ဌန္တိန္နောတိ-နွ မည်၏။

ယဿ-၏၊ ကဏ္ဍရနာမကံ-ကဏ္ဍရ အမည်ရှိကုန်သော၊ မဟာနာရူ-အကြောကြီးတို့သည်၊ ပုရတော ဝါ-ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရှေ့ကသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စတော ဝါ-နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နောက်ကသော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော) ကဏ္ဍရန္တိန္နောတိ-နွ မည်၏၊ (ပြတ်သော အကြောကြီးရှိသူ၊ အကြောကြီး ပြတ်နေသူမည်၏) ယေသု-ယင်း အကြောကြီးတို့တွင်၊ ဧကာသပိ-တစ်ခုသော အကြောကြီး၏လည်း၊ ဆိန္နတ္တာ-ပြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂ္ဂပါဒေန ဝါ-ခြေဖျားဖြင့်သော်လည်း၊ စကံမတိ-စင်္ကြံသွားရ၏၊ မူလေန ဝါ-အရင်းဖြင့်သော်လည်း၊ ဝါ-ခြေဖျောင့်ဖြစ်သော်လည်း၊ စကံမတိ-၏၊ ပါဒံ ဝါ-ခြေကိုမူလည်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတုံ-တည်တံ့စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်။

ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝဂ္ဂုလိပက္ခကာ ဝိယ-လင်းနို့၏ အတောင်ကလေးကဲ့သို့၊ အင်္ဂုလိယော-တို့သည်၊ သမ္ပဒ္ဒါ-ဆက်စပ်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (သော-သည်) ဖဏဟတ္ထကောတိ-က မည်၏၊ (လက်ပါးပျဉ်း၊ ခြေပါးပျဉ်းရှိသူမည်၏) ဧတံ-ဤလက်ပါးပျဉ်းရှိသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမေန-သည်၊ အင်္ဂုလန္တရိကာယော-လက်ချောင်းတို့၏ အကြားတို့ကို၊ ဖာလာပေတွာ-ခွဲ၍၊ သဗ္ဗံ-သော၊ အန္တရစမ္ပံ-ခြေချောင်းအကြား၌ ဖြစ်သောအရေကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ ဖာသုကံ-ကို၊ (အနာပျောက်အောင်) ကတွာ-၍၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယဿပိ-၏လည်း၊ ဆခြောက်ချောင်းကုန်သော၊ အင်္ဂုလိယော-လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမေန-သည်၊ အဓိကအင်္ဂုလိ-ပိုနေသော လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းကို၊ ဆန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဖာသုကံ ကတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥရဿ ဝါ-ရင်ဘတ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋိယာ ဝါ-ကျောက်ကုန်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ပဿဿ ဝါ-နံဘေး၏သော်လည်းကောင်း၊ နိက္ခန္တတ္တာ-ထွက်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ငြေ့၍၊ စု၍၊ ကိုင်း၍၊ ထွက်နေသောကြောင့်) ခုဇ္ဇသရီရော-ကောက်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ (ခုဇ္ဇသရီရောတိ ဝင်္ကံသရီရော-ဝိမတိ)၊ (သော) ခုဇ္ဇောတိ-မည်၏၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယဿ-၏၊ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခု တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂ-အင်္ဂါကြီးငယ်သည်၊ ဤသက်-စဉ်းငယ်၊ ဝင်္ကံ-ကောက်သည်၊ (ဟောတိ၊ ခုဇ္ဇကိုပင် ဝင်္ကံဟု ဖွင့်သည်)၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ မဟာပုရိသော ဧဝ-ဘုရားအလောင်း ယောက်ျားမြတ်သည်သာ၊ ဗြဟ္မုဂ္ဂေတ္တာ-ဗြဟ္မာမင်း၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏)၊ အဝသေသော-မဟာပုရိသမှ ကြွင်းသော၊ အခုဇ္ဇော-မကောက်သော၊ သတ္တော နာမ-သတ္တဝါမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ဇံဗံဝါမနော ဝါ-ခြေသလုံးအားဖြင့် ပုဂ္ဂသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌိဝါမနော ဝါ-ခါးအားဖြင့် ပုဂ္ဂသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘယဝါမနော ဝါ-နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် ပုဂ္ဂသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါမနောတိ-မည်၏၊ ဇံဗံဝါမနဿ-ခြေသလုံးအားဖြင့် ပုဂ္ဂနေသူ၏၊ ကဋ္ဌိတော-ခါးမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော-အောက်ပိုင်းကိုယ်သည်၊ ရသော-ပုတိုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပရိမကာယော-အထက်ပိုင်းကိုယ်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏော-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟောတိ)၊ ကဋ္ဌိဝါမနဿ-ခါးအားဖြင့် ပုဂ္ဂနေသူ၏၊ ကဋ္ဌိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဥပရိမကာယော-သည်၊ ရသော ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော ပရိပုဏ္ဏော (ဟောတိ)၊ ဥဘယဝါမနဿ-နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် ပုဂ္ဂနေသူ၏၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပိုင်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာယာ-ကိုယ်တို့သည်၊ ရဿာ-ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ယေသံ-ယင်းနှစ်ပိုင်းသော ကိုယ်တို့၏၊ ရဿတ္တာ-ပုတိုကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘူတာနံ ဝိယ-တစ္ဆေ၊ မြေဖုတ်တို့၏ကဲ့သို့၊ ပရိဝဋ္ဋုမော-ထက်ဝန်းကျင် လုံးဝိုင်းသော၊ မဟာကုဗ္ဗိယဋ္ဌသဒိသော-မိုက်ကြီးသော ရေအိုးနှင့်တူသော၊ အတ္တဘာဝေါ-အတ္တဘောသည်၊ ဟောတိ၊ တိဝိဓမ္မိ-သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဇ္ဇတိ။

ယဿ-၏၊ ကုမ္မဏ္ဍံ(ဏ္ဍော)ဝိယ-ကျောက်ဖရုံသီးကဲ့သို့၊ ဂလေ-လည်ပင်း၌၊ ဂဏ္ဍော-မြင်းဖုသည်၊ ဟောတိ၊ (သော) ဂလဂဏ္ဍီတိ-မည်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတံ-ဤ ဂလဂဏ္ဍီဟူသော အမည်သည်၊ ဒေသနာမတ္တမေဝ-ဒေသနာမျှသာတည်း၊ (ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် လည်ပင်းဖုကို မှတ်၍ ပြောခြင်းသာတည်း)၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယသ္မိံ ကိသ္မိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊

ဂဏ္ဍေ-မြင်းဖုသည်။ သတိ-ရှိလသော်၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ တတ္ထ-ထိုမြင်းဖုအနာ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ န ဘိက္ခဝေပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ လက္ခဏာဟတကသာဟတလိခိတကောသု-အမှတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်အပ်သူ၊ ကြိမ်ဒဏ်ခတ်အပ်သူ၊ ကြော်ငြာကပ်အပ်သူတို့၌၊ ယံ-အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထို အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ န ဘိက္ခဝေ လက္ခဏာဟတောတိအာဒီသု-အစရှိသော သိက္ခာပုဒ် တို့၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

ဘာရပါဒေါ-ဝန်လေးသော ခြေရှိသူကို၊ ဝါ-ခြေဒရွတ်ဆွဲသူကို၊ သီပဒိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (ယခုအခါ ဆင်ခြေထောက်ရောဂါရှိသူမျိုးတည်း၊) ယဿ-၏၊ ပါဒေါ-ခြေသည်၊ ထူ-ော-ထူနေသည်၊ သဉ္ဇာတပိဋကော-လွန်စွာဖြစ်သော အဖုရှိသည်၊ ခရော-ကြမ်းတမ်းသည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန-အန္ဓယကား၊ ယဿ-၏၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ (သွား၍ မဖြစ်နိုင်လောက်အောင်၊) ခရဘာဝံ-ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ကို၊ န ဂဏှာတိ-မယူ၊ ဥပနာဟံ-တင်းကြပ်စွာဖွဲ့အပ်သော အဖွဲ့အစည်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့စည်းပြီး၍၊ ဥဒကအာဝါဠေ-ရေရှိသော တွင်းငယ်၌၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ဥဒကဝါလိကာယ-ရေစိုသော သဲဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ညှိုးနွမ်းစေ လသော်၊ သိရာ-အကြောတို့သည်၊ ပညာယန္တိ-ထင်ရှားလာကုန်၏၊ ဇယံ စ-သလုံးမြင်းခေါင်းသည်လည်း၊ တေလနာဠိကာ ဝိယ-ဆီကျည်တောက်ကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်လာ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မိလာပေတုံ-ညှိုးနွမ်းစေခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-၏၊ ပါဒံ-ဖောယောင်နေသော ခြေကို၊ ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ (ရှင်ဖြစ်စေပြီးမှ၊) သစေ ဝမုတိ-အကယ်၍ တိုးလာပြန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဥပသမ္မာဒေန္တေနာပိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ဆရာသည်လည်း၊ တထာ-ထို ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကတွာဝ-ပြု၍သာ၊ (အဖောအယောင်ပျောက်အောင် ကု၍ သာ၊) ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော။

အရိသဘဂန္ဓရပိတ္တဿေမှကာသသောသာဒီသု-အရိယိုရောဂါ၊ ဘဂန္ဓိရ်ရောဂါ၊ သည်းခြေရောဂါ၊ သလိပ်ရောဂါ၊ ချောင်းဆိုးရောဂါ၊ မြစ်ခြောက်ရောဂါ အစရှိသည် တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ရောဂေန-ရောဂါဖြင့်၊ နိစ္စာတုရော-အမြန်ကျင်သော၊ အတောက်စွာရောဂါ-ဆေးကု၍ မရလောက်အောင် ရောဂါရှိသော၊ ဇေဂုစ္ဆော-စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော၊ အမနာပေါ-နှစ်သက်ဖွယ် မကောင်းသူသည်၊ ပါပရောဂီတိ-ဂီ မည်၏၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိရူပတာယ-ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ (သော) ပရိသဒ္ဓါသကောတိ-က မည်၏၊ [ထို ပရိသဒ္ဓါသကဖြစ်ပုံ အကျယ်ကို ပြလို၍ အတိဒီဃော ဝါ စသည်မိန့်၊] အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ သီသပုမာဏ နာဘိပ္ပဒေသော-ဦးခေါင်းပမာဏနှင့် ညီမျှသော ချက်အရပ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်လောက်အောင်၊) အတိဒီဃော ဝါ-အလွန်ရှည်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဥဘယဝါမနဘူတရူပံ ဝိယ-အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း နှစ်ပိုင်းစုံ ကွသည်ဖြစ်၍ တစ္ဆေမြေဖုတ်၏ရုပ်ကဲ့သို့၊ အတိရသော ဝါ-အလွန်တိုသည် သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဈာပိတဓေတ္တေ-မီးရှို့အပ်ပြီးသော လယ်၌၊ (ဈာယံတ ဓေတ္တေ-မီးလောင်အပ်ပြီးသော လယ်၌)၊ ခါဏုကော ဝိယ-သစ်ငုတ်ကဲ့သို့၊ အတိကာဠော ဝါ-အလွန်မည်းသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဒဓိတက္ကာဒိဟိ- နို့ဓမ်း၊ ရက်တက်ရည်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (မဇ္ဈိတမဋ္ဌတမ္ပလောဟဝဏ္ဏော-ပွတ်တိုက် အပ်သော ညက်ညောသော ကြေးနီအဆင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အစ္စောဒါတော ဝါ-အလွန်ဖြူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ မန္တမံသလောဟိတော-နည်းသော အသားအသွေးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဋ္ဌိသိရာစမ္ပသရီရော ဝိယ-အရိုး၊ အကြော၊ အရေမျှသာရှိသော ကိုယ်ရှိသူကဲ့သို့၊ အတိကိသော ဝါ-အလွန်ပိန်သည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘာရိယမံသော-ဝန်လေးသောအသားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတိတူလော ဝါ-အလွန်ဝဖိုးသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဟာဘူတသဒိသော-တစ္ဆေမြေဖုတ်ကြီးနှင့်တူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဟောဒရော ဝါ-ကြီးသော ဝမ်းဗိုက်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပဇ္ဇိ-တောင်းကို၊ သီသေ-ဦးခေါင်းပေါ်၌၊ ကတွာ-၍၊ ဌိတော ဝိယ-တည်နေသူကဲ့သို့၊ အတိမဟန္တ သီသော ဝါ-အလွန်ကြီးသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သရီရဿ- ကိုယ်အား၊ အနနရူပေန-မလျောက်ပတ်သော၊ အတိဒုဒ္ဒကေန-အလွန်သေးငယ် သော၊ သီသေန-ဦးခေါင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတိဒုဒ္ဒက သီသော ဝါ-အလွန်သေးငယ်သော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တာလဖလပိဏ္ဍိသဒိသေန-ထန်းသီးခိုင်နှင့်တူသော၊ (အသီးထွက်စ ထန်းသီးခိုင်နှင့် တူသော)၊ သီသေန-နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ကုဋကုဋသီသော ဝါ- အထွတ် အထွတ်ရှိသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (အဖု အဖုထသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ)၊ [ကုဋကုဋသီသောတိ အနေကေသု ဌာနေသု ပိဏ္ဍိကမံသတံ ဒဿေတံ အာမေဋ္ဌိတံ ကတံ၊ တေနာဟ “တာလဖလ ပိဏ္ဍိသဒိသေနာ” တိ၊-ဝိမတိ၊] ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ အနုပုဗ္ဗတနကေန-အစဉ်အတိုင်း သေးသော၊ သီသေန-နှင့်၊ [အနုပုဗ္ဗတနကေန သီသေနာတိ စေတိယထူပိကာ ဝိယ ကမေန ကိသေန သီသေန၊ - ဝိမတိ၊] သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)

သိရသိသော ဝါ-တောင်ထွတ်နှင့်တူသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊
 (ဟောတိ)၊ မဟာဝေဠုပဗ္ဗသဒိသေန-ကြီးစွာသော ဝါးဆစ်နှင့်တူသော၊ သိသေန
 သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ နာဠိသိသော ဝါ-ကျည်တောက်နှင့်တူသော ဦးခေါင်း
 ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

စတူသု-လေးဖက်ကုန်သော၊ ပသေသု-ဘေးတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-
 အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပသေသု-ဘေးအားဖြင့်၊ ဩဏတေန-ညွတ်ကိုင်း
 သော၊ သိသေန သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ကပ္ပသိသော ဝါ-နှစ်ခွမြစ်သောဦးခေါင်း
 ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ကပ္ပသိသောတိ ဒွိဘောတသိသော၊-ဋီကာ၊]
 ပဗ္ဗာရသိသော ဝါ-ကိုင်းသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊
 ဝဏသိသော ဝါ-အနာရှိသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဒက်အကြီး
 စားတွေများသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊) ပူတိသိသော ဝါ-
 ပုပ်သော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (အနာတွေများ၍ ခေါင်းပုပ်နေသူ
 သည်သော်လည်းကောင်း၊) ပါဏကေဟိ-ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်၊ ခါယိတကေဒါရေ-
 ခဲစားအပ်သော လယ်၌၊ သဿသဒိသေဟိ-ကောက်ပင်တို့နှင့်တူကုန်သော၊ တဟိ
 တဟိ-ထိုထို ဦးခေါင်းအရပ်၌၊ ဥဋ္ဌိတေဟိ-ထကုန်သော၊ ဝါ-ပေါက်ကုန်သော၊
 ကေသေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ကဏ္ဍိကကေသော ဝါ-ကြာချက်နှင့်
 တူသော ဆံပင်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ နိလ္လောမသိသော ဝါ-
 ဆံပင်တည်းဟူသော အမွှေးမရှိသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊
 တာလဟိရသဒိသေဟိ-ထန်းမျှင်နှင့် တူကုန်သော၊ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော
 (ဟုတွာ)၊ ထူလထဒ္ဒကေသော ဝါ-တုတ်သော ကြမ်းသောဆံပင်ရှိသူသည်သော်
 လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဇာတိပလိတေဟိ-မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့် ဖြူသောဆံပင်
 တို့ဖြင့်၊ (မွေးသည်ကစ၍ ဖြူသောဆံပင်တို့ဖြင့်)၊ ပဏ္ဏာရသိသော ဝါ-ဖြူသော
 ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အာဒိတ္တေဟိ ဝိယ-မီးလောင်အပ်သကဲ့သို့
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ကေသေဟိ-ဆံပင်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ပကတိတမ္မ
 ကေသော ဝါ-ပင်ကိုအားဖြင့် နိဿာဆံပင်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊
 ဂုန္န-နွားတို့၏၊ သရိရေ-ကိုယ်၌၊ အာဝဋ္ဌသဒိသေဟိ-ဗွေနှင့်တူကုန်သော၊ ဥဒ္ဒဂ္ဂေဟိ-
 အထက်၌ အဖျားရှိကုန်သော၊ ကေသဝဋ္ဌေဟိ-ဆံဗွေတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော
 (ဟုတွာ)၊ အာဝဋ္ဌသိသော ဝါ-ဗွေရှိသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)။

ဇာလာဗဒ္ဒေန ဝိယ-ဇာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ နလာဋ္ဌေန-နဖူးနှင့်၊
 သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ သိသလောမေဟိ-ဦးခေါင်းမွှေးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊
 ဧကာဗဒ္ဓဘာမုကလောမော ဝါ-တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသော မျက်ခုံးမွှေးရှိသူသည်
 သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သမ္မဒ္ဓဘာမုကော ဝါ-ဆက်စပ်သော မျက်ခုံးရှိသူသည်
 သော်လည်းကောင်း၊ [နဖူးနှင့် မျက်ခုံးမွှေးများ မကွဲပြားဘဲ ဆက်နေသောကြောင့်

နဖူး၌ ဇာပိုက်ကွန် တပ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။] နိလ္လောမာမုကော ဝါ-
 အမွေးမရှိသော မျက်ခုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မက္ကဋ္ဌာမုကော ဝါ-
 မျောက်၏မျက်ခုံးနှင့်တူသော မျက်ခုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊
 [မက္ကဋ္ဌာမုကောတိ နလာဋ္ဌလောမေ ဟိ အဝိဘတ္တလောမာမုကော၊-ဝိမတိ၊]
 အတိမဟန္တက္ခိ ဝါ-အလွန်ကြီးသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟိံသ
 စမ္ပေ-ကျဲရေ၌၊ ဝါသိကောဇောန-ဓား၏ အထောင့်ဖြင့်၊ ပဟရိတွာ-ပေါက်၍၊
 ကတဆိဒ္ဒသဒိသေဟိ-ပြုအပ်သော အပေါက်နှင့်တူကုန်သော၊ အက္ခိဟိ-မျက်လုံး
 တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ အတိဗုဒ္ဒကက္ခိ ဝါ-အလွန်သေးငယ်သော
 မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဧကေန-တစ်လုံးသော၊ မဟန္တေန-
 ကြီးသော၊ အက္ခိနာ-မျက်လုံးနှင့်လည်းကောင်း၊ ဧကေန-သော၊ ဗုဒ္ဓကေန-
 သေးငယ်သော၊ အက္ခိနာ-နှင့်လည်းကောင်း၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ဝိသမက္ခိ
 ဝါ-မညီမညွတ်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)။

ဧကေန-တစ်လုံးဖြင့်၊ ဝါ-တစ်လုံးက၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌လည်းကောင်း၊ ဧကေန-
 ဖြင့်၊ ဝါ-က၊ အဓော-အောက်၌လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝိသမဇာတေဟိ-
 မညီမညွတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ အက္ခိစက္ကလေဟိ-မျက်နှက်ဝန်းတို့နှင့်၊ [အက္ခိစက္ကလေဟိတိ
 ကဏှမဏှလေဟိ၊-ဝိမတိ၊] သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ဝိသမစက္ကလော ဝါ-
 မညီညွတ်သော မျက်နှက်ဝန်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ကေကရော
 ဝါ-မျက်စိစွေသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ကေကရောတိ ကိရိယံ ပဿန္တော၊-
 ဋီကာ၊] ဂမ္ဘီရက္ခိ ဝါ-နက်ရှိုင်းသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊
 ယဿ-ယင်း ဂမ္ဘီရက္ခိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂမ္ဘီရေ-နက်ရှိုင်းသော၊ ဥဒပါနေ-ရေတွင်း၌၊
 ဥဒကတာရကာ ဝိယ-ရေ၌ထင်သော အရိပ်တို့ကဲ့သို့၊ ဝါ-ရေပြက်ကလေးတို့ကဲ့သို့၊
 အက္ခိတာရကာ-မျက်လုံး၏ အရိပ်တို့သည်၊ ဝါ-ကြယ်တာရာနှင့်တူသော မျက်လုံး
 တို့သည်၊ ပညာယန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ (မျက်လုံးချိုင့်ဝင်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။)
 [ဥဒကတာရကာတိ ဩလောကေန္တာနံ ဥဒကေ ပဋိဗိမ္မစ္ဆာယာ၊ ဥဒကပုပ္ဖုဋ္ဌတိ
 ကေစိ၊-ဝိမတိ၊] နိက္ခန္တက္ခိ ဝါ-ပြူးထွက်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊
 (ဟောတိ)၊ ယဿ-ယင်း နိက္ခန္တက္ခိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကက္ကဋကဿ-ပုဇွန်၏၊ အက္ခိတာရကာ
 ဝိယ-မျက်လုံးတို့ကဲ့သို့၊ နိက္ခန္တာ-ထွက်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ (မျက်လုံး
 ပြူးနေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။)

မဟတိဟိ-ကြီးကုန်သော၊ ကဏှသက္ခလိကာဟိ-နားရွက်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော
 (ဟုတွာ)၊ ဟတ္ထိကဏှော ဝါ-ဆင့်နားရွက်နှင့်တူသော၊ နားရွက်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊
 (ဟောတိ)၊ ဗုဒ္ဓိကာဟိ-သေးငယ်ကုန်သော၊ ကဏှသက္ခလိကာဟိ သမန္နာဂတော
 (ဟုတွာ)၊ မူသိကကဏှော ဝါ-ကြွက်နားရွက်နှင့်တူသော နားရွက်ရှိသူသည်သော်
 လည်းကောင်း၊ ဧဠုကကဏှောဝါ-လင်းနို့နားရွက်နှင့်တူသော နားရွက်ရှိသူသည်
 သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဆိဒ္ဓမတ္တကဏှော ဝါ-အပေါက်မျှသာရှိသော

နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ၊ မတ္တဖြင့် နားရွက်ကို ကန့်၊) ယဿ-ယင်း ဆိဒ္ဓမတ္တကဏ္ဍပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကဏ္ဍသက္ခလိကာဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ကဏ္ဍဆိဒ္ဓမတ္တ မေဝ-နားပေါက်မျှသည်သာ၊ (နားဂလောင်မျှသာ၊) ဟောတိ၊ အဝိဒ္ဓကဏ္ဍော ဝါ- မဖောက်အပ်သော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ပေဇာတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယောနက ဇာတိကော-ယောနကအမျိုးဇာတ် ရှိသူသည်၊ ပရိသဒ္ဓသကော-နားမဖောက်သော် လည်း ပရိသတ်ကို ဖျက်ဆီးသူသည်၊ န ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ စာဿ-ထိုယောနက အမျိုးသား၏၊ သော-ထိုနားမဖောက်ခြင်းသည်၊ သဘာဝေါယေဝ-ပင်ကိုသဘောပင် တည်း၊ [လူမျိုး၏ ထုံးစံပင်တည်း၊] နိစ္စပုတိနာ-အမြဲပုပ်သော၊ ကဏ္ဍေန-နားနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ကဏ္ဍဘဂန္ဓရိကော ဝါ-နားဘဂန္ဓရိနာ ရှိသူသည်သော် လည်း၊ (နားထဲမှ အရိအရွဲ ယိုနေသည်လည်း၊) (ဟောတိ) သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ပဋ္ဌရိတပုဗ္ဗေန-ယိုစီးသော ပြည်ရှိသော၊ ကဏ္ဍေန သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ဂဏ္ဍကဏ္ဍော ဝါ-အနာရှိသော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဂေါဘတ္တ နာဠိကာယ-နွားစာအရည်ကို (ပါးစပ်သို့)ထည့်သွင်းကြောင်း ကျည်တောက်၏၊ အဂ္ဂသဒိသေဟိ-အဖျားနှင့်တူကုန်သော၊ ကဏ္ဍောဟိ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ဋ္ဌကီတကဏ္ဍော ဝါ-ဖောက်ခွဲအပ်သော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဋ္ဌကီ (ဋ္ဌကီ)ဓာတ်သည် ဝိဒါရ(ဖောက်ခွဲခြင်း)အနက်ကိုဟော၏၊ နားပေါက်ကို ဖောက်တုန်း က လုံးလုံးဝိုင်းဝိုင်းမဟုတ်ဘဲ နွားစာအရည်ကို ပါးစပ်သို့သွင်းသော ကျည်တောက် ၏အဖျားကဲ့သို့ နားပေါက်ကဲ့နေသည်ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဋ္ဌကီတကဏ္ဍော ဝါ-ရှူးသော၊ ဝါ-ချွန်သော နားရှိသည်လည်း”ဟုပေး၏။]

အတိပိင်္ဂလက္ခိ ဝါ-အလွန်ကြောင်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ မဓပိင်္ဂလံ-ပျားကဲ့သို့ ကြောင်သော မျက်လုံးရှိသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နိပ္ပဓမ္မက္ခိ ဝါ-မျက်တောင်မွေးမရှိသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ အသုပဋ္ဌရဏက္ခိ ဝါ-ယိုသော မျက်ရည်ရှိသော မျက်လုံးရှိသူသည် သော်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖိတက္ခိ ဝါ-ပန်းပွင့်ကဲ့သို့ ပွင့်သောမျက်လုံးရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဝါ-မျက်ခွံလန်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အက္ခိပါကေန-မျက်စိ၏ကျက်ခြင်းနှင့်၊ ဝါ-မျက်ခမ်းစပ်ခြင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတက္ခိ ဝါ-ပြည့်စုံသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ အတိမဟန္တ နာသိကော ဝါ-အလွန်ကြီးသော နှာခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ စိပိဋ နာသိကော ဝါ-ပိညှပ်သော နှာခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ အပုတိဋ္ဌဟိတွာ-မတည်မူ၍၊ ဧကပဿ-တစ်ခုသောဘေး၌၊ ဋ္ဌိတဝင်္ကနာသိကော ဝါ-တည်သော ကောက်သောနှာခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ သုကတုဏ္ဏ သဒိသာယ-ကျေး၏နှုတ်သီးနှင့်တူသော၊ (နာသိကာယ၌ စပ်)၊ ဇိဝှာယ-လျှာဖြင့်၊ လေဟိတုံ-လျက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကုဏေယျာယ-တတ်ကောင်းသော၊ နာသိကာယ

သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဒိဗ္ဗနာသိကော ဝါ-ရှည်လွန်းသောနာခေါင်းရှိသူသော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ နိစ္စပဏ္ဍိရိတသိဗာဏိကနာသော ဝါ-အမြဲယို၍နေသော နှပ်ရှိသော နာခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဟာမုခေါ ဝါ-ကြီးသော မုခနိမိတ်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ယဿ-ယင်း မဟာမုခပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဋ္ဌင်္ဂမဏ္ဍူကဿ-ပဋ္ဌင်္ဂမည်သော ဖား၏၊ (မုခနိမိတ္တံ) ဣဝ-ပါးစပ်၏အမှတ်အသားကဲ့သို့၊ မုခနိမိတ္တံယေဝ-သည်သာ၊ မဟန္တ-ကြီးသည်၊ ဟောတိ၊ မုခံပန-ပါးစပ်ပေါက်သည်ကား၊ လာဗုသဒိသံ-ဗူးပေါက်နှင့်တူသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အတိရဒ္ဒကံ-အလွန်သေးငယ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပါးစပ်ပုံသဏ္ဍာန်ကြီးသော်လည်း ပါးစပ်ပေါက်ကား သေးနေသည်] ဘိန္နမုခေါ ဝါ-ကွဲသော ပါးစပ်ပေါက်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝင်္ကမုခေါ ဝါ-ကောက်သော ပါးစပ်ပေါက် ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ကလိမုခဝဋ္ဋိသဒိသေဟိ-ထမင်းအိုး၏ မျက်နှာရစ်နှင့်တူကုန်သော၊ ဩဋ္ဌေဟိ-လန်နေသော နှုတ်ခမ်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ မဟာဩဋ္ဌော ဝါ-ကြီးသော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘေရိစမ္မသဒိသေဟိ-စည်ကြက်ကြောင်း သားရေနှင့်တူကုန်သော၊ ဒန္တေ-သွားတို့ကို၊ ပိဒဟိတု-ပိတ်ခြင်းငှာ၊ အသမတ္တေဟိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ ဩဋ္ဌေဟိ-တိုသောနှုတ်ခမ်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ တနကဩဋ္ဌော ဝါ-သေးငယ်သော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဟာခရောဋ္ဌော-ကြီးသော အောက်နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တနကဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ-သေးငယ်သော အထက်နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ တနကအခရောဋ္ဌော-သေးငယ်သော အောက်နှုတ်ခမ်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ မဟာဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ-ကြီးသော အထက်နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [“မဟာခရောဋ္ဌော ဝါ တနကဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ”စသည်ဖြင့် အသီးအသီး ဝါသဒ္ဓါ ပါနေသည်ကား မကောင်း၊ နှစ်ပုဒ်မှ ဝါ တစ်လုံးသာ ပါစေရမည်၊] ဩဋ္ဌဆိန္ဒကော ဝါ-ပြတ်သောနှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧဋ္ဌမုခေါ ဝါ-အရိယိုသော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (အမြဲ သွားရည်ယိုနေသော ခံတွင်းရှိသူသည် သော်လည်းကောင်း၊) ဥပက္ကမုခေါ ဝါ-ဖုရယုထသော ခံတွင်းရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ (အဖုကလေးတွေ ပေါက်နေသော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊) [ရှေးနိဿယ၌ “ဥပက္ကမုခေါ ဝါ-စပ်သော နှုတ်ခမ်းရှိသည်လည်း”ဟု ပေး၏၊] ဗဟိ-အပြင်၌၊ ဝါ-အပြင်က၊ သေတေဟိ-ဖြူကုန်သော၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဝါ-အတွင်းက၊ အတိရတ္တေဟိ-အလွန်နီကုန်သော၊ ဩဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ သခံတုဏ္ဍကော ဝါ-ခရသင်းစွဲရှိသော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (တုဏ္ဍသဒ္ဓါ နှုတ်သီးအနက်ဟော၊) ဒုဂ္ဂန္ဓကုဏပမုခေါ ဝါ-မကောင်းသော အနံ့ရှိသော ပုပ်သော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)။

အဋ္ဌကဒန္တသဒိသေဟိ-ရှစ်ချောင်းရှိသော ထွန်၏ အသွားတို့နှင့် တူကုန်သော၊ ဒန္တေဟိ-သွားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ မဟာဒန္တော ဝါ-ကြီးသောသွား ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဟေဋ္ဌာ ဝါ-အောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အောက်ကသော်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ ဝါ-အထက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အထက်ကသော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်သို့၊ နိက္ခန္တဒန္တော-ထွက်သော သွားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အသုရဒန္တော ဝါ-ခေါသော သွားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဩဋ္ဌေဟိ-နှုတ်ခမ်းတို့ဖြင့်၊ (ဒန္တေ-သွားတို့ကို)၊ ပိဒဟိတုံ-ပိတ်ဖုံးခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ကထေန္တဿေဝ-စကားပြောသော်သာ၊ ဝါ-စကားပြောမှသာ၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား ၏၊ အကထေန္တဿ-စကားမပြောလသော်၊ နော(ပညာယတိ)-မထင်ရှား၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပူတိဒန္တော ဝါ-ပုပ်သောသွားရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒန္တော ဝါ-သွားမရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယဿ-၏၊ ဒန္တန္တရေ-သွားတို့၏ အကြား၌၊ ကလန္ဒကဒန္တော ဝိယ-ရှည်၏သွားကဲ့သို့၊ သုခုမဒန္တော-သေးငယ်သော သွားသည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂေါဟနသဒိသေန-နွား၏မေးနှင့်တူသော၊ ဟနနာ-မေးနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ မဟာဟနကော ဝါ-ကြီးသောမေးရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဒိဃဟနကော ဝါ-ရှည်သောမေး ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ပဝိဋ္ဌေန ဝိယ-ဝင်နေသကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ အတိရဿေန-အလွန်တိုသော၊ ဟနကေန-မေးနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ စိပိဋ္ဌဟနကော ဝါ-ပိညွတ်သောမေး ရှိသူသည် သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘိန္နဟနကော ဝါ-ကွဲသောမေးရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဝက်ဟနကော ဝါ-ကောက်သောမေးရိုး ရှိသူသည်သော်လည်း ကောင်း၊(ဟောတိ)၊ ဘိက္ခနိသဒိသမုခေါ-ဘိက္ခနိ၏မျက်နှာနှင့်တူသော မျက်နှာရှိ သော၊ နိမ္မဿဒါဌိကော ဝါ-မုတ်ဆိတ်၊ကျင်စွယ် မရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗကဂလသဒိသေန-မျိုင်း၏ လည်ပင်းနှင့်တူသော၊ ဂလေန-လည်ပင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ဒိဃဂလော ဝါ-ရှည်သော လည်ပင်းရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ အန္တော-၌၊ ပဝိဋ္ဌေန ဝိယ-ဝင်နေသကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ ဂလေန သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ရဿဂလော ဝါ-တိုသောလည်ပင်းရှိသူသည် သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဘိန္နဂလော ဝါ-ကွဲပြားသောလည်ပင်းရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဝါ-အောက်သို့ညွတ်သော လည်ပင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ဘိန္နဂလောတိ အဝနတဂလော၊-(ဝိမတိ) အတွင်းချိုင့်နေသောကြောင့် လည်ပင်း နှစ်ခုကဲ့သို့ ကွဲပြားနေသည်-ဟုလို။]

ဘဋ္ဌအံသကုဋ္ဌော ဝါ-လျှောကျသော ပခုံးစွန်းရှိသူသော်လည်းကောင်း၊ အဟတ္ထော ဝါ-လက်မရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဟတ္ထော ဝါ-တစ်ဖက်သော

လက်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရဿဟတ္ထော ဝါ-အလွန်တိုသော လက်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိဒိဃဟတ္ထော ဝါ-အလွန်ရှည်သော လက်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိန္နုဥရော ဝါ-ကွဲပြားသော ရင်ဘတ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ဘိန္နုဥရောတိ အတိနိန္နုဥရမဇ္ဈော-(ဝိမတိ) ရင်ဘတ်နှစ်ခု၏ အလယ်ခေါင်၌ ချိုင့်ဝင်နေသောကြောင့် ကွဲပြားသကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်၊] ဘိန္နုပိဋ္ဌိ ဝါ-ကွဲပြားသော ကျောက်ကုန်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကဗ္ဗဂတ္ထော ဝါ-ဝဲစားသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ခွေးဝဲစားကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး ဝဲတွေပေါက်နေသူသည်သော်လည်းကောင်း၊) ကဏ္ဍဂတ္ထော ဝါ-ယားနာရှိသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒဒ္ဒဂတ္ထော ဝါ-ပွေးနာရှိသောကိုယ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂေါဓဂတ္ထော ဝါ-ဖွတ်၏ကိုယ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ယဿ-ယင်း ဂေါဓဂတ္ထပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂေါဓယ ဝိယ-ဖွတ်၏ကဲ့သို့၊ ဂတ္တတော-ကိုယ်မှ၊ စုဏ္ဏာနိ-အမှုန့်တို့သည်၊ ပတန္တိ-ကျကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ-ဤ ကဗ္ဗဂတ္ထော စံသော စကားကို၊ ဝိရူပကရဏံ-ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိအောင် ပြုတင်သော ရောဂါကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝိတ္တာရိတဝသေန-အကျယ်ချဲ့အပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ကဗ္ဗဂတ္ထ အစရှိသည်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ န ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [“သဗ္ဗေတံတိ ကဗ္ဗဂတ္ထာတိအာဒိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ စ ဝိနိစ္ဆယော ကုဋ္ဌာဒိသု ဝုတ္တော ဧဝါ အာဟ ဝိနိစ္ဆယောတိ”-ဝိမတိ။]

ဘဒ္ဒကဋီကော ဝါ-လျှောကျသောခါးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒနကူဠသဒိသေဟိ-ဖိုခနောက်အဖျားနှင့်တူကုန်သော၊ အစွဂ္ဂတေဟိ-အထက်သို့ ချွန်တက်ကုန်သော၊ အာနိသဒမသေဟိ-တင်ပါး၏အသားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ မဟာအာနိသဒေါ ဝါ-ကြီးသောတင်ပါးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ မဟာဥရကော ဝါ-တုတ်သောပေါင်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါတဏှိကော ဝါ-လေဝင်သောဥရရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (မုတိကြီးသူသည်သော်လည်းကောင်း၊) [ဝါတဏှိကောတိ အဏှဝါတရောဂေန ဥဒ္ဓါမာတဗိဏှောကောသေန သမန္နာဂတော၊ ယဿ နိဝါသနေန ပဋိစ္ဆန္တမ္ပိ ဥန္နတံ ပကာသတိ၊ သောဝ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ဝိမတိ၊] မဟာဇာဏုကော-ကြီးသော ဒူးပုဆစ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ သဗ်ဠနဇာဏုကော ဝါ-အချင်းချင်း ထိခိုက်သော ဒူးပုဆစ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌိသဒိသဇေဟိ-ဝါးတောင်ဝှေးနှင့်တူသော ခြေသလုံးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒိဃဇေဟိ ဝါ-ရှည်သော ခြေသလုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဝိကဠော ဝါ-ဖိလာသွားသော ခြေရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ဝိကဠောတိ တိရိယံ ဂမနပါဒေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယဿ စ စင်္ဂမတော ဇာဏုကာ ဗဟိ ဂစ္ဆန္တိ-ဋီကာ။]

ပဏှော ဝါ-နောက်သို့လည်သော ခြေရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ပဏှောတိ ပစ္ဆတော ပရိဝတ္တပါဒေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယဿ စင်္ဂမတော ဇာဏုကာ အန္တော

ပဝိသန္တိ-ဋီကာ] ဥပဒ္ဒပိဏ္ဍိကော ဝါ-အောက်သို့သက်သော ကြီးသော သလုံး
 မြင်းခေါင်းသား ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အထက်သို့တက်သော ကြီးသော
 သလုံးမြင်းခေါင်းသား ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတီ)၊ သော-ထိုဥပဒ္ဒ
 ပိဏ္ဍိကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောဋ္ဌာ-အောက်သို့၊ ဩရုဏ္ဏဟိ ဝါ-သက်ဆင်းသည်မူလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပရိ-အထက်သို့၊ အာရုဏ္ဏဟိ ဝါ-တက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
 မဟတီဟိ-ကြီးကုန်သော၊ ဇေပိပိဏ္ဍိကာဟိ-သလုံးမြင်းခေါင်းသားတို့နှင့်၊ သမန္နာ
 ဂတော (ဟုတွာ)၊ ဒုဝိဓော-နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ မဟာဇေဟိ ဝါ-ကြီးသော ခြေသလုံး
 ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ထူလဇေပိပိဏ္ဍိကော ဝါ-ဝဖြိုးကြီးမားသော သလုံး
 မြင်းခေါင်းသား ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာပါဒေါ ဝါ-ကြီးသော ခြေ
 ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာပဏှိ ဝါ-ကြီးသောဖနောင့် ရှိသူသည်သော်
 လည်းကောင်း၊ ပါဒဝေမဇ္ဈတော-ခြေဖမိုး၏အလယ်မှ၊ ဥဋ္ဌိတဇေဟိ-ပေါ်ထွက်
 သော ခြေသလုံးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပိဋ္ဌိကပါဒေါ ဝါ-ခြေဖမိုး၏အလယ်မှပေါက်သော
 ခြေသလုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတီ)။

ဝင်္ကပါဒေါ ဝါ-ကောက်သောခြေရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတီ)၊ သော-
 ထိုဝင်္ကပါဒပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အန္တော ဝါ-အတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိ ဝါ-
 ပြင်ဘက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တပါဒေါ-လည်သောခြေရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ဒုဝိဓော-၏၊ သီဂီဝေရဖဏသဒိသာဟိ-ချင်းတက်၏ ပါးပျဉ်းနှင့်တူကုန်သော၊
 အင်္ဂုလီဟိ-လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊ ဂဏ္ဍိကင်္ဂုလိ
 ဝါ-ချင်းတက်အလား များသောအဖုရှိသော လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းရှိသူသည်
 သော်လည်း၊ (ဟောတီ)၊ ကာဠဝဏ္ဏေဟိ-မည်းနက်သော အဆင်းရှိကုန်သော၊
 ပူတိနခေဟိ-ပုပ်သော လက်သည်း၊ ခြေသည်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတွာ)၊
 အန္တနခေါ ဝါ-ကန်းသော လက်သည်း၊ ခြေသည်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတီ)၊
 သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဒေ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရိသဒ္ဓသကော-ပရိသတ်
 ကို ဖျက်ဆီးတတ်သူတည်း၊ ဧဝရူပေါ-သော၊ ပရိသဒ္ဓသကော-ပရိသတ်ကို
 ဖျက်ဆီးတတ်သူကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ [ဤကဲ့သို့ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ပါသော
 ပရိသတ်သည် ငါးဆုံးမတစ်ကောင်ကြောင့် တစ်လှေလုံး ပုပ်ရသကဲ့သို့၊ ကြည့်၍
 မကောင်းအောင် အသရေပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် “ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သာမဏေလည်း
 ပြုမပေးရ၊ ရဟန်းလည်း ပြုမပေးရ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ကာဏောတိ-ကား၊ ပသန္နန္ဓော ဝါ-ကန်းသော စက္ခုအကြည်ရှိသူသည်သော်
 လည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ပုဗ္ဗာဒိဟိ-ပြည်အစရှိသည်တို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် သလိပိ၊
 သည်းခြေ၊ သွေး၊ လေတို့ကို ယူ)၊ ဥပဟတပသာဒေါ ဝါ-ဖျက်ဆီးအပ်သော စက္ခု
 အကြည်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတု)၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒွိဟိ-
 နှစ်လုံးကုန်သော၊ (အက္ခိဟိ)ဝါ-မျက်စိတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကေန-သော၊

အက္ခိနာ ဝါ-လည်းကောင်း၊ န ပဿတိ-မမြင်ရ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န ပဗ္ဗာဇောဗ္ဗော၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဧက္ခိကာဏော-တစ်လုံးသော မျက်စိတို့ဖြင့် ကန်းသူကို၊ ကာဏောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္ထော-ပြီ၊ ဒွိအက္ခိကာဏော-နှစ်လုံးသော မျက်စိဖြင့်ကန်းသူကို၊ အန္ဓေန-အန္ဓသဒ္ဓါဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတော-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဇေဓန္ဓော-ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူကို၊ အန္ဓောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္ထော-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥဘယမ္ပိ-နှစ်မျိုးလုံးသော စကားသည်လည်း၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ ဟတ္ထကုဏီ ဝါ-လက်အားဖြင့် ကောက်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒကုဏီ ဝါ-ခြေအားဖြင့် ကောက်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂုလီကုဏီ ဝါ-လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းအားဖြင့် ကောက်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကုဏီတိ-မည်၏။ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧတေသု ဟတ္ထာဒီသု-ဤ လက်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအင်္ဂါသည်၊ ဝင်္ဂ-ကောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ သော-သည်၊ ကုဏီ နာမ-မည်၏။

ခဗ္ဗောတိ-ကား၊ နတဇာဏုကော ဝါ-ကိုင်းညွတ်သော ခူး ပုဆစ်ရှိသူသည် သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘိန္နုဗေဟံ ဝါ-ကွဲပြားသော သလုံးမြင်းခေါင်းရှိသူ သည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ သင်္ကုဋိတပါဒတ္တာ-တွန့်သောခြေ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ခွေလိပိသောခြေ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ ပိဋ္ဌိပါဒ မဇ္ဈေန-ခြေဖမိုး၏ အလယ်ဖြင့်၊ စင်္ဂမန္တော-လမ်းသွားရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကုဏ္ဍ ပါဒကော ဝါ-တုံးသော ချို့တဲ့သော ခြေရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ အဂ္ဂေ-အဖျား၌၊ သင်္ကုဋိတပါဒတ္တာ-ကြောင့်၊ ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန-ခြေဖမိုး၏အဖျားဖြင့်၊ စင်္ဂမန္တော-လမ်းသွားရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကုဏ္ဍပါဒကော ဝါ-သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ အဂ္ဂပါဒေနေဝ-ခြေဖျားဖြင့်ပင်၊ စင်္ဂမနခဗ္ဗော ဝါ-ခွင်သောလမ်းသွားရခြင်းရှိသူသည် သော်လည်း၊ ဝါ-လမ်းသွားရခြင်းအားဖြင့် ခွင်သူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဇ္ဈေပေ၊ စင်္ဂမန္တော။ ။ မဇ္ဈေ သင်္ကုဋိတပါဒတ္တာသည် ကုဏ္ဍပါဒကော၏ အကြောင်းပြဟိတ်တည်း၊ ပိဋ္ဌိပါဒမဇ္ဈေန စင်္ဂမန္တောသည် ထို ကုဏ္ဍပါဒပုဂ္ဂိုလ်၏ သွားပုံကိုပြသော စကားတည်း၊ [စာအုပ်တို့၌ “ကုဏ္ဍ”ဟု ရှိသော်လည်း (၇၂၉) အဘိဓာန်၌ “ကုဏ္ဍော မန္တော ကြိယာသုဟံ-ထိုထိုကြိယာတို့၌ ညံ့ဖျင်းသူကို ကုဏ္ဍ ခေါ်သည်”ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝေကလ္လ(ချို့တဲ့ခြင်း)အနက်ဟော ကုဋ္ဌိဓာတ်ဖြင့် “ကုဏ္ဍ”ဟုသာ ရှိသင့်၏။]

အဂ္ဂေပေ၊ စင်္ဂမန္တော။ ။ အဂ္ဂေသင်္ကုဋိတပါဒတ္တာသည် ကုဏ္ဍပါဒကော၏ ဟိတ်တည်း၊ ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စင်္ဂမန္တောသည် ထိုကုဏ္ဍပါဒပုဂ္ဂိုလ်၏ သွားပုံကိုပြသော စကားတည်း၊ [ကုဏ္ဍပါဒသေဝ ဂမနသဘာဝံ ဝိဘာဝေတိ “ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စင်္ဂမန္တော”တိ-ဋီကာ။]

ပဏှိကာယ-ခြေဖနောင့်ဖြင့်၊ စင်္ဂမနဓညော ဝါ (ဟောတိ)၊ ပါဒဿ-ခြေ၏၊ ဗာဟိရန္တေန-ပြင်ဘက်အစွန်ဖြင့်၊ စင်္ဂမနဓညော ဝါ (ဟောတိ)၊ ပါဒဿ-ခြေ၏၊ အပ္ပန္နရန္တေန-အတွင်းအစွန်ဖြင့်၊ စင်္ဂမနဓညော ဝါ (ဟောတိ)၊ ပါဒဿ-၏၊ ဂေါပကနံ-ခြေဖမျက်တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဘဂ္ဂတ္တာ-ပျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သကလေန-သော၊ ပိဋ္ဌိပါဒေန-ခြေဖမိုးဖြင့်၊ စင်္ဂမနဓညော ဝါ (ဟောတိ)၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဒေသ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓညောယေဝ-ခဉ္စေချည်းသာ တည်း၊ သော-ထိုခဉ္စပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧကော-တစ်ဖက်သော၊ ဟတ္ထော ဝါ-လက်သည် သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေါ ဝါ-ခြေသည်သော်လည်းကောင်း၊ အမသရီရံ ဝါ- ထက်ဝက်သော ကိုယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သုခံ-ချမ်းချမ်းသာသာ၊ န ဝဟတိ- မဆောင်ရွက်နိုင်၊ (သော) ပက္ခဟတောတိ-မည်၏၊ ပိဋ္ဌသပိ-ဘီး(ဘိန်း)တပ်အပ် သော အင်းပျဉ်ငယ်ဖြင့် သွားရသူကို၊ ဆိန္နိရိယာပထောတိ-ထဟူ၍၊ ဝါ-ပြတ်သော ဣရိယာပုထ်ရှိသူဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဧရာဒုဗ္ဗလောတိ-ကား၊ ဇိဏ္ဏဘာဝေန- အိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗလော-အားမရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ စိဝရရနောဒိကမ္ပံ-သင်္ကန်းဆိုးခြင်း အစရှိသောအမှုကို၊ ကာတုမ္ပိ-ပြုခြင်းငှာလည်း၊ အသမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်သူတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟလ္လကော- ကြီးသည်၊ (သမာနော)ပိ-သော်လည်း၊ ဗလဝါ-အားရှိသေးသည်၊ ဟောတိ၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ပဋိဇေဂ္ဂိတု-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်သေး၏၊ သော- ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဧစ္စန္တော-ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူကို၊ အန္တောတိ-ဟူ၍၊ (သုဘိ-၏၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝစိဘောဒေါ-စကားလုံး၏ကွဲပြားခြင်းသည်၊ နပဝတ္တတိ-မဖြစ်၊ (စကားမပီ)၊ (သော) မူဂေါတိ-မည်၏၊ ဝါ-အ သူ မည်၏၊ ယဿာပိ-၏လည်း၊ (ဝစိဘောဒေါ-သည်)၊ ပဝတ္တတိ-၏၊ (စကားတော့ ပီ၏)။

ပါဒဿ၊ပေ၊ စင်္ဂမနဓညော ဝါ။ ။ ဖြေဖဝါး၏အပြင်ဘေး အစွန်ဖြင့် လမ်းသွား ရသူ၊ အတွင်းဘေးအစွန်ဖြင့် လမ်းသွားရသူ၊ ဤနှစ်မျိုးလုံးပင် ခြေဖဝါးအပြင်၏ အပြင်ဘေး အတွင်းဘေး အစွန်တို့ဖြင့် လမ်းသွားရသူကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်။ [ပါဒဿ ဗာဟိရန္တေနာတိ စ၊ အပ္ပန္နရန္တေနာတိ စ ဣဒံ ပါဒတလဿ ဥဘောဟိ ပရိယန္တေဟိ စင်္ဂမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။]

ပက္ခဟတော။ ။ ပက္ခ-တစ်ဖို(တစ်ပိုင်း)+ဟတ-ပျက်သူ၊ ပက္ခော+ဟတော ယဿာတိ ပက္ခဟတော၊ ဝဲဘက် ယဘက် နှစ်ဘက်တွင်ဖြစ်စေ၊ အထက်ဘက် အောက်ဘက် နှစ်ဘက်တွင်ဖြစ်စေ ပျက်သူတည်း၊ “သုက္ခာပါဒစ္စေသု”ဟု ခေါ်ကြ၏။

ပိဋ္ဌသပိ။ ။ ခြေဖြင့် မသွားနိုင်သောကြောင့် အင်းပျဉ်ငယ်ကို အောက်၌ ဘီး(ဘိန်း) တပ်၍ ထို အင်းပျဉ်ပေါ်ဝယ် ထိုင်ပြီးလျှင် တုတ်ဖြင့် လှေလှော်သကဲ့သို့ လှော်၍ သွားရသူ၊ သပုတီတိ သပိ၊ ပိဋ္ဌေန+သပိ ပိဋ္ဌသပိ၊ [သပုတေတိ+ဣပစ္စည်း။]

ပန-ထိုသို့ပင် စကားပီပါသော်လည်း၊ သရဏဂမနံ-သရဏဂုံကို၊ ဘာသိတုံ-
 ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊
 မမ္မနမ္မိ-မန်းစွဲသူကိုလည်း၊ ဝါ-ထစ်အသူကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-
 အန္ဓယကား၊ ယော-သည်၊ သရဏဂမနမတ္ထံ-သရဏဂုံမျှကို၊ ပရိပုဏ္ဏံ-စွာ၊
 ဘာသိတုံ-ငှာ၊ သက္ကောတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ။

ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-
 အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ (တစ်နည်း) သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ-အချင်းခပ်သိမ်း၊ န သုဏာတိ-
 မကြားရ၊ (သော-ထိုအလုံးစုံ မကြားရလောက်အောင် နားထိုင်းသူသည်)၊ ဗမိရောတိ-
 ရမည်၏၊ ပန-အန္ဓယကား၊ ယော-သည်၊ မဟာသဒ္ဓံ-ကျယ်သောအသံကို၊
 သုဏာတိ-ကြားရသေး၏၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အန္ဓမူဂါဒယော-
 အန္ဓမူဂအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဥဘယဒေါသဝသေန-ကုန်းခြင်း၊ (အ)ခြင်း
 ဟူသော နှစ်ပါးစုံသောအပြစ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (အန္ဓမူဂ
 ပမိရပုဂ္ဂိုလ်ကား ဥဘယဒေါသ သာမက ဒေါသတ္တယ၏ အစွမ်းဖြင့် မိန့်တော်
 မူသည်)၊ စ-ဆက်၊ ယေသံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရှင်အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-
 ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒါပိ-မြင့်မြတ်သောရဟန်း
 အဖြစ်ကိုလည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တာဝ-ပယ်အပ်ပြီးသည်သာ။

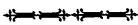
ပန-ဆက်၊ တေ-ထိုပယ်အပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သံဃော-သည်၊ သစေ
 ဥပသမ္မာဒေတိ-အံ၊ (စံဝသတိ) သဗ္ဗေပိ-န်သော၊ ဟတ္ထစိန္တနဒါယော-ဟတ္ထစိန္တ
 အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သူပသမ္ပန္နာ-ကောင်းစွာ ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊
 (ရဟန်းအဖြစ် အထမြောက်ကုန်၏)၊ ပန-ထိုသို့ပင် သူပသမ္ပန္န ဖြစ်ပါကုန်သော်
 လည်း၊ ကာရကသံဃော-ဥပသမ္ပဒကံကိုပြုသော သံဃာသည်လည်းကောင်း၊
 အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ - ကမ္မဝါစာဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊
 အာပတ္တိတော-ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ၊ န မုစ္ဆန္တိ။ [ဥတ္တာ ကရောန္တောဝ န မုစ္ဆတိ၊
 ဇီဝိတန္တရာယာဒိအာပဒါသု အရစိယာ ကာယသာမဂ္ဂိ ဒေန္တဿ အနာပတ္တိ၊-ဝိမတိ။]

စ-သာဓကကား၊ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေပေ၊ ဒုဩသာရိတောတိ-ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ-
 မိန့်တော်မူလတ္တံ့၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဩသာရဏံ-သံဃာ့ဘောင်သို့ သွတ်သွင်းခြင်းသို့၊

မမ္မနံ။ ။ သက္ကတ၌ မဂ်(န်)သည် ပါဠိ၌ “မမ္မန”ဟု ဖြစ်၏၊ စကားပြောရာ၌
 ချွတ်ယွင်းသူတည်း၊ [မမ္မနန္တိ-ဌာနကရဏဝိသုဒ္ဓိယာ အဘာဝေန အယုတ္တက္ခရာဝစနံ၊
 (မသင့်သော မမှန်သော အက္ခရာစကားလုံးရှိသူ) ဝစနာနကရဏေနဟိ (စကားတစ်လုံး
 ကို အထပ်ထပ်ပြောခြင်းကြောင့်) မမ္မနောတိ ဝုတ္တော၊ ယော စ ကရဏသမ္ပန္နောပိ
 (ဌာန်ကရိုဏ်း ပြည့်စုံသော်လည်း) ဧကမေဝ အက္ခရံ ဟိက္ကာရဗဟုလော (အီး-အဲ
 မယားလျက်) ဝဒတိ၊ သောပိ ဣဓမေဝ သင်္ဂယုတိ၊-ဝိမတိ၊] စကားတစ်လုံးကို
 အထပ်ထပ် ဆိုရသူ၊ အသံကို ဒရွတ်ဆွဲ၍ အီး-အဲနှင့် ဆိုနေရသူ၊ စကားထစ်သူတည်း။

အပ္ပတ္တော-မရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သံဃော-သည်၊ စေ ဩသာရေတိ-အကယ်၍ သံဃာဘောင်သို့ သွတ်သွင်းအံ့၊ ဧကစ္စော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဟတ္ထိန္ဒန္တံ စသူကို) သုဩသာရိတော-ကောင်းစွာသွတ်သွင်းအပ်ပြီ၊ ဧကစ္စော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဥဒ္ဓိနဝိသတိဝဿ စသူကို) ဒုဩသာရိတော-မကောင်းသဖြင့် သွတ်သွင်းအပ်ပြီ၊ တံဿ-ထို အတ္ထိ ဘိက္ခုဝေ အစရှိသော စကားရပ်၏၊ အတ္ထော-အနက်သည်၊ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ-တိုက်ရိုက်လာရာ ပါဠိရပ်၌သာ၊ [စမ္ပေယျက္ခန္ဓက၊ ဒွေနိဿာရနာဒိကထာကို ဆိုသည်၊] အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဟတ္ထိန္ဒန္တံဒိဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အလန္တိနိဿယဝတ္ထုကထာ

၁၂၀။ အလန္တိနိဿယ ဝသန္တိတိ(တ္ထေ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဥဘယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သာမိဝိဘတ်တည်း၊ အလန္တိပုဂ္ဂလေ-အလန္တိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နိဿယ-မှီ၍၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာတိတိ-ကား၊ နိဿယဒါယကဿ-နိဿယည်းပေးနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဘိက္ခုဟိ-အခြားအလန္တိရဟန်းတို့နှင့်၊ သဘာဂတံ-သီလစသော ဂုဏ်အားဖြင့် တူသောအဖို့ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ လန္တိဘာဝံ-လန္တိပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို၊ (သဘာဂတံကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ယာဝ-လောက်၊ ဇာနာတိ-သိရ၏၊ (တာဝ စတူဟပဉ္စဟံ အာဂမေတံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ (ဘိက္ခုသဘာဂ၏အဖြစ်ကို သိသည့်တိုင်အောင် ဆိုင်ငံဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ ဌာနံ-အရပ်သို့၊ ဂတေန-ရောက်သော ရဟန်းသည်၊ (ဝုစ္စမာနေနာပိ၌ စဉ်းငယ်စပ်၍ ဂဟေတဗ္ဗော၌ စပ်)၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဧဟိ-လာလော၊ နိဿယံ-ကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူလှည့်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနေနာပိ-ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ စတူဟပဉ္စဟံ-လေးရက်၊ ငါးရက်မျှ၊ နိဿယဒါယကဿ-နိဿယည်းပေးမည့်ဆရာ၏၊ လန္တိဘာဝံ-ကို၊ ဥပပရိက္ခိတ္တာ-စုံစမ်း၍၊ နိဿယော-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏။

ဘိက္ခုသဘာဂတံ။ ။ “ဘိက္ခုဟိ+သဘာဂတံ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ဘိက္ခုဟိ+သဘာဂေါ ဘိက္ခုသဘာဂေါ” ဟု ပြု၊ သဘာဂေါကို “သ+ဘာဂေါ” ဟု ခွဲ၊ သမာနောဘာဂေါ (ဒိဋ္ဌိသီလစသော ဂုဏ်အဖို့) ယဿာတိ သဘာဂေါ၊ ဘိက္ခုသဘာဂဿ+ဘာဂေါ ဘိက္ခုသဘာဂတာ၊ ဘိက္ခုသဘာဂတံ နောက်၌ “ဇာနာမိ” ဟု တွေ့ရ၏။ “ဘိက္ခု-နိဿယည်းယူမည့် ရဟန်းသည်” ဟု ကတ္တာထည့်သင့်သောကြောင့် “ဇာနာတိ” ဟု ရှိသင့်သည်။

ထေရော-ထေရ်လည်း၊ လန္တိ-လန္တိပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခုနံ-အခြား
 ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊ (ကြားရလျှင်) အာဂတ
 ဒိဝသေယေဝ-ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ရာနေ့၌ပင်၊ (နိဿယ-ကို) ဂဟေတု
 ကာမော-ယူခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ပန-ထိုသို့ပင် ယူလိုပါ
 သော်လည်း၊ ထေရော-သည်၊(နိဿယည်းပေးမည့်ထေရ်သည်) တာဝ အာဂမေဟိ-
 ဆိုင်းငံ့ဦးလော့၊ ဝသန္တော-နေလသော်၊(နေရင်း) ဇာနိဿသိ-လန္တိ ဟုတ်၊မဟုတ်
 သိရလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ကတိပါဟံ-အနည်းငယ်သောရက်မျှ၊ အာစာရံ-
 အကျင့်ကို၊ (နိဿယည်းယူမည့် ရဟန်း၏အကျင့်ကို) ဥပပရိက္ခိတွာ-၍၊ နိဿယံ-
 ကို၊ (သစေ) ဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (ထိုရက်အတွင်း နိဿယည်း
 မယူဘဲ နေခြင်းငှာ အပ်၏၊) ပကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ နိဿယဂ္ဂဟဏဋ္ဌာနံ-
 နိဿယည်းယူရာ အရပ်သို့၊ (နိဿယည်းယူနေကျ နေရာသို့)၊ ဂတေန-ရောက်
 သော ရဟန်းသည်၊ တဒဟေဝ-ထိုရောက်ရာနေ့၌ပင်၊ (နိဿယော) ဂဟေတဗ္ဗော၊
 ဧကဒိဝသမ္ပိ-တစ်နေ့မျှလည်း၊ ပရိဟာရော-အာပတ်မသင့်ဖို့ရန် အစောင့်အရှောက်
 သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပဌမယာမေ-ပဌမယံ၌၊ အာစရိယဿ-နိဿယည်းအရာ၏၊
 ဩကာသော-အားလပ်ခွင့်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ) ဩကာသံ-ကို၊
 အလဘန္တော-မရသည်၊ (ဟုတွာ) ပစ္စုသသမယေ-မိုးသောက်အခါ၌၊ (အရုဏ်
 မတက်မီ အခါ၌)၊ ဂဟေဿာမိ-ယူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (သစေ) သယတိ-
 အကယ်၍ အိပ်အံ့၊ အရုဏံ-အရုဏ်ကို၊ ဥဂ္ဂတမ္ပိ-တက်သွားသည်ကိုလည်း၊
 (သစေ) န ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အနာပတ္တိ။

ပန-သို့မဟုတ်၊ ဂဏိုဿာမိ-နိဿယည်းယူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဘောဂံ-
 နှလုံးသွင်းမှုကို၊ အကတွာ-မပြုမှု၍၊ သစေ သယတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ) အရုဏဂ္ဂမနေ-
 အရုဏ်တက်ရာအခါ၌၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဂတပုဗ္ဗံ-မရောက်အပ်ဖူး
 သော၊ ဋ္ဌာနံ-အရပ်သို့၊ ဂတေန-ရောက်သောရဟန်းသည်၊ ဒွတ္တိဏိ ဒိဝသာနိ-
 နှစ်ရက်၊သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ ဂန္တုကာမေန-သွားလိုလသော်၊
 အနိဿိတေန-မမိဘဲ၊ ဝသိတဗ္ဗံ-နေနိုင်၏၊ (နှစ်ရက်၊သုံးရက်နေပြီး သွားမည်
 ဖြစ်သောကြောင့် နိဿယည်းမယူဘဲ နေနိုင်၏)၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊
 ဝသိဿာမိ-နေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာလယံ-အာလယကို၊(ထိုအရပ်၌ တွယ်တာသော
 ဆန္ဒကို အာလယဟု ခေါ်သည်)၊ ကရောန္တေန ပန-ပြုသော ရဟန်းသည်ကား၊
 နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော၊ ထေရော-သည်၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်လောက်၊ ဝသန္တဿ-
 နေသူ၏၊ နိဿယေန-နိဿယည်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဋိက္ခိတ္တကာလတော-
 ပယ်မြစ်အပ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ လဒ္ဓပရိဟာရော-ရအပ်သော အစောင့်အရှောက်
 သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဂမိကာဒိနိဿယဝတ္ထုကထာ

၁၂၁။ နိဿယ ကရဏီယောတိ-ကား၊ ကရဏီယနိဿယော-ပြုထိုက်သော နိဿယည်း ယူခြင်းရှိ၏။ မယာ-သည်။ နိဿယော-နိဿယည်း ယူမှုကို၊ ကရဏီယော-ပြုထိုက်၏။ (နိဿယော-ကို)၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူတိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နိဿယံ အလဘမာနေနာတိ-ကား၊ အတ္တနာ-မိမိနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပုဋိပန္နေသု-အခွန်ရှည်သောခရီးကို သွားသူတို့တွင်၊ နိဿယဒါယကေ- နိဿယည်းပေးနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသတိ-မရှိလသော်၊ (မပါလသော်၊) နိဿယံ-ကို၊ န လဘတိ နာမ-မရသည် မည်၏။ ဧဝံ-ဤသို့၊ အလဘန္တေန- မရလသော်၊ ဝါ-မရသောရဟန်းသည်။ အနိဿိတေန-နိဿယည်းဆရာကို မမှီဘဲ၊ ဗဟူနိပိ-များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ-နေ့တို့ပတ်လုံး၊ ဂန္ထဗ္ဗ-ခရီးသွားနိုင်၏။ ပုဗ္ဗေပိ-ရှေး၌လည်း၊ နိဿယံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝုတ္တပုဗ္ဗံ-နေအပ်ဖူးရာဖြစ်သော၊ ကဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အာဝါသံ-ကျောင်းတိုက်သို့၊ သစေ ပဝိသတိ-အကယ်၍ ဝင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဧကရတ္တံ-တစ်ည၌မျှ၊ ဝသန္တေနာပိ-နေသော အာဂန္ထုကရဟန်း သည်လည်း၊ နိဿယော-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏။ အန္တရာမဂ္ဂေ-လမ်းခရီးအကြား၌၊ ဝိဿမန္တော ဝါ-အပန်းဖြေလျက်သော်လည်းကောင်း၊ သတ္တံ-ကုန်သည်အပေါင်းကို၊ ပရိယေသန္တော ဝါ-ရှာမှီးလျက်သော်လည်းကောင်း၊ ကတိပါဟံ-အနည်းငယ်သော ရက်မျှ၊ ဝသတိ-အံ့၊ အနာပတ္တိ-သည်။ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အန္တောဝသေ- ဝါတွင်း၌၊ နိဗဒ္ဓဝါသံ-အမြဲနေရာအရပ်၌၊ ဝသိတဗ္ဗံ-နေရာ၏။ နိဿယော စ- ကိုလည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏။ ပန-ဆက်၊ နာဝါယ-လျှော့ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိဿ- သွားသောရဟန်း၏။ ဝသာနေ-မှီးလသည်။ အာဂတေပိ-ရောက်ပါသော်လည်း၊ နိဿယံ-ကို၊ အလဘန္တဿ-မရလသော်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

နိဿယကရဏီယော။ ။ “ကရဏီယနိဿယော” ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဖွင့်သော ကြောင့် ဝိသေသနနောက်ကျသော ပုဒ်ဟု သိစေ၏။ ကရဏီယောကိုလည်း “ဂဟေတဗ္ဗော” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် နိဿယဖြင့် နိဿယဂဟဏတိုင်အောင် ယူ၊ ဂဟဏဟူသော နောက်ပုဒ် ကျ၊ “ပြုထိုက်သော နိဿယည်း ယူခြင်းရှိ၏” ဟု သဒ္ဓတ္ထ၊ “နိဿယည်း ယူတိုက်၏” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်၏။ [နိဿယဂ္ဂဟဏံ နိဿယော-ဋီကာ။]

ဝသတိ အနာပတ္တိ။ ။ ဂမနေ သဉ္ဇသာဟတာယံ တထာ ဝသန္တောပိ အဒ္ဓိကောဝ- ဆက်၍သွားဖို့ရန် အားထုတ်ခြင်းရှိသောကြောင့် ထိုသို့ သွားနေ၊ သတ္တကို စောင့်နေ သော်လည်း ခရီးသွားနေသူဖြစ်၏။ ဤစကားဖြင့် (ပင်ပန်းခြင်းစသည် မရှိပါမူ) အာပတ်ဟု ပြ၏၊ သင်္ကန်းဆိုးဖို့ရန် စသည်ကိစ္စဖြင့် ဆရာက စေခိုင်း၍ သွားရလျှင် လည်း “ကိစ္စပြီးလျှင် ပြန်ခဲ့ရမည်၊ ဆက်၍ မနေရ” ဟု ပြ၏။ ဆရာတို့ကလည်း “နိဿယည်းဆရာ မရှိသော အရပ်သို့ အကြာကြီး နေဖို့ရန် မစေခိုင်းကောင်း” ဟု ဝိမတိဋီကာ ဆိုသည်။

ယာစိယမာနေနာတိ-ကား၊ တေန ဂိလာနေန-ထိုဂိလာနသည်။ (ပါဠိတော်၌ ခရီးသွားဖော် ရဟန်းနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးက ဂိလာနဖြစ်နေသောကြောင့် ထို ပါဠိတော်၌ လာသော ဂိလာနကို ညွှန်၍ “တေန”ဟု ဆိုသည်။) ယာစိယမာနေန- နေဖို့ရန် တောင်းပန်အပ်သော်၊ အနိဿိတေန-နိဿယည်းဆရာကို မမှီဘဲ၊ ဝသိတဗ္ဗံ-နေနိုင်၏။ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ယာစာဟိ-နေဖို့ရန် တောင်းပန်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုစ္စမာနောပိ-ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ (ဂိလာနပဋ္ဌာကက နိဿယည်း မယူဘဲ နေကောင်းအောင် မိမိကို ဆိုင်းငံ့ဖို့ရန် တောင်းပန်ခိုင်းပါသော်လည်း။) ဂိလာနော-သည်၊ မာနေန-မာနကြောင့်၊ သစေ န ယာစတိ-အကုယ့်၍ နေဖို့ရန် မတောင်းပန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။ [နိဿယည်းဆရာ မရှိဘဲ မနေကောင်းသောကြောင့် သွားရမည်။]

ဗာသု ဟောတီတိ-ကား၊ သမထဝိပဿနာနံ-သမထ၊ ဝိပဿနာတို့ကို၊ ပဋိလာဘဝသေန-ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗာသု-ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ၊ [သမထ ဝိပဿနာနံ ပဋိလာဘဝသေနဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ဆွမ်းကွမ်းချမ်းသာမှုစသည် ကိုပယ်သည်။] ဟိ-မှန်၊ ဣမံ ပရိဟာရံ-ဤအာပတ် မသင့်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း ကို၊ သောတာပန္နော-သောတာပန်ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နေဝ (လဘတိ)-မရ၊ သကဒါဂါမီ အနာဂါမီ အရဟန္တော-သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နေဝ လဘန္တိ-မရကုန်၊ ထာမဂတဿ-အားအစွမ်းသို့ရောက်သော၊ (အားရှိနေသော) သမာဓိနော ဝါ-သမာဓိကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာယ ဝါ-ဝိပဿနာကို သော်လည်းကောင်း၊ လဘတိ-ရခြင်းရှိသူသည်၊ န (လဘတိ)၊ ဝိသဋ္ဌ ကမ္မဋ္ဌာနေ-စွန့်လွှတ်အပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော၊ ဗာလပုထုဇ္ဇနေ ပန-ညံ့ဖျင်းသော ပုထုဇဉ်ရဟန်း၌ကား၊ ကထာဝ-ပရိဟာရ မရဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ပန-အန္ဓယကား၊ ယဿ-အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သမထော ဝါ-သည် သော်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တရုနာ-နုနေသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ အယံ-ဤတရုဏသမထ၊ တရုဏဝိပဿက ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣမံ ပရိဟာရံ-ကို၊ လဘတိ-ရ၏။ (နိဿယည်းမယူသော်လည်း အာပတ်မသင့် ကြောင်းဖြစ်သော ဤအစောင့်အရှောက်ကိုရ၏။) ပဝါရဏသင်္ဂဟောပိ-ပဝါရဏာဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းကိုလည်း၊ ဧတဿေဝ-ဤပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ (တရုဏသမထ၊ တရုဏ ဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်အားသာ) အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ အာစရိယေ-နိဿယည်းဆရာသည်၊ ပဝါရေတွာ- ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ ဂတေပိ-အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားပါသော်လည်း၊ ယဒါ-အကြင် အခါ၌၊ ပတိရူပေါ-လျှောက်ပတ်သော၊ နိဿယဒါယကော-နိဿယည်းပေးမည့် ဆရာသည်၊ အာဂစ္ဆိဿတိ-လာလတ္တံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်းကို၊ နိဿာယ-မိရှိ။

ဝသီသာမိ-နေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဘောဂံ-နလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ယာဝ-လောက်၊ အာသာဠိပုဏ္ဏမာ-ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တာဝ-ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့တိုင်အောင်၊ အနိဿိတေန-မမှီဘဲ၊ ဝတ္ထု-နေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ အာသဠိမာသေ-ထိုဝါဆိုလ၌၊ အာစရိယော-နိဿယည်း ဆရာသည်၊ သစေ နာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ မလာအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယတ္ထ-အကြင် ကျောင်း၌၊ နိဿယော-ကို၊ လဗ္ဘတိ-အပ်၏၊ ဝါ-ရနိုင်၏၊ တတ္ထ-ထိုနိဿယည်း ရနိုင်ရာကျောင်းသို့၊ ဂန္ထဗွဲ-ရွှေ့ပြောင်းသွားရာ၏။

၁၂၂။ ဂေါတ္တေနပိ အနုဿာဝေတန္တိ -ကား၊ မဟာကဿပဿ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ (အရှင်မဟာကဿပ၏ ပဉ္စင်းလောင်းပါတည်းဟူ၍) ဧဝံ-ဤသို့၊ ဂေါတ္တံ-အနွယ်ကို၊ ဝတွာ-ရွတ်ဆို၍၊ အနုဿာဝေတံ-အဖန်ဖန် ကြားသိ စေခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

သစေပေ၊ ဂန္ထဗွဲ။ ။ ဝါဆိုလပြည့်နေ့တိုင်အောင် နိဿယည်းပေးနိုင်သော ဆရာ မလာလျှင် နိဿယည်ဆရာရှိသော အရပ်သို့ သွား၍ ဝါကပ်ရမည်၊ လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်စဉ် မလာဘဲ ဝါဆိုနေ့ရောက်မှ ပုရိမဝါ မကပ်ဘဲ နိဿယည်းဆရာရှိရာသို့ သွား၍ ပစ္ဆိမဝါ ကပ်ရမည်ဟု ငိုကာဖွင့်၏၊ နိဿယည်း ယူမှုသည် ဝါကပ်ခြင်းထက်ပင် အရေးကြီးနေပြန်သည်။

ဂေါတ္တေနပိ အနုဿာဝေတံ။ ။ [ကမ္မဝါစာကို သုံးကြိမ်မျှ ရွတ်ဆိုခြင်းသည် အနု-အထပ်ထပ်+သာဝန-ကြားသိစေခြင်းမည်၏] အရှင်မဟာကဿပ၏ လူတုန်းက နာမည်သည် “ပိပ္ပလိ”မည်၏၊ အနွယ်အားဖြင့် ကဿပအနွယ်တည်း၊ အရှင်အာနန္ဒာ သည် ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုရာ၌ “ပိပ္ပလိ”နာမည်ကို အသုံးပြု၍ “အာယုတော ပိပ္ပလိဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”စသည်ဖြင့် မရွတ်ဆိုဝံ့၊ ထို့ကြောင့် အနွယ်နာမည်ဖြင့် (“အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”စသည်ဖြင့်) ရွတ်ဆိုဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူရသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အနွယ်နာမည်သည် ထိုအနွယ်ရှိသူအားလုံးနှင့် ဆိုင်သောကြောင့် တစ်ဦးတည်းနှင့်ဆိုင်သော နာမည်ကို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းလောက် မရင့်သီးချေ၊ ထို့ကြောင့် အနွယ်နာမည်ကိုကား အရှင်အာနန္ဒာသည် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုဝံ့ပေသည်၊ ဤ စကားကို ထောက်၍ မိမိ၏ ဆရာသမားစသော အလေးပြုလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ နာမည်ရင်းကို ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲဖို့ရန် ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြရသည်။

ပိအတွက် အနက်။ ။ “ဂေါတ္တေနပိ”၌ ပိသည် မူလထင်ရှားပြီးသော နာမည်ကို ပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဍနအနက်ဟောသာမက ရဟန်းခံကိစ္စပြုနေရာ ထိုခဏ၌ ကမ္မဝါစာဝယ် ရွတ်ဆို၍ လွယ်ကူဖို့ရန် မှည့်အပ်သော “အာယသ္မာ တိသော”စသော နာမည်ကိုလည်း ဆည်းကပ်အပ်သော အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်ဟောဟု ယူ၍ “အရှင်တိဿ”စသော နာမည်သစ်ကို မှည့်လေ့ရှိကြသည်၊ ထိုသို့ နာမည်သစ်မှည့်ရာ၌ ရဟန်းလောင်းအတွက် လည်း ရွတ်ဆို၍ လွယ်ကူဖို့ရာ နာမည်သစ်ကို မှည့်ကြသည်။

၁၂၃။ **ဒွေ ဧကာနုဿာဝနေတိ-ကား၊** ဒွေ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကို၊ ဧကာတော အနုဿာဝနေ-တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို၊ (ကာတုံ အနုဇာနာမိ ဌ္ဗိစပိ) ဧကေန-တစ်ပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဧကာဿ-တစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းအတွက်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဣတရဿ-အခြားသော ရဟန်းလောင်းအတွက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒွိဟိ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာစရိယေဟိ ဝါ-ကမ္မဝါစာဆရာတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကေန ဝါ-တစ်ပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်လည်းကောင်း၊ ဧကက္ခဏေ-တစ်ပြိုင်နက်သောခဏ၌၊ ကမ္မဝါစံ-ကမ္မဝါစာကို၊ အနုဿာဝနေေဟိ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေကုန်လျက်၊ ဥပသမ္မာဒေတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဒွတ္တယောပေ၊ ဥပဇ္ဈာယေနာတိ-ကား၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယော ဝါ-သုံးပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနေ-ရဟန်းလောင်းတို့ကို၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေ့နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဧကာတော အနုဿာဝနေ-တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ တဉ္စ အနုဿာဝနကိရိယံ-ထို အဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်း ကိရိယာကိုလည်း၊ ဝါ-ထိုကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုခြင်းကိရိယာကိုလည်း၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်အားဖြင့်၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး သုံးပါးတို့ကို

ဧကာတော နုဿာဝနေ။ ။ ရှေ့က “ဒွေ” ပုဒ်နှင့် အရတူရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဧကာတော အနုဿာဝနေကို ဗဟုဗွိဟိသမာသံ တစ်ပုဒ်တည်းဟု ယူပါ။ ဧကာတော၌ တောပစ္စည်းလည်း မကျေသော အလုတ္တသမာသံတည်း၊ [အနု-အဖန်ဖန်+သာဝန-ကြားသိစေကြောင်း ကမ္မဝါစာ၊ အနုဿာဝိယတေ ဧတေနာတိ အနုဿာဝနံ၊ ဧကာတော အနုဿာဝနံ ဧတေသန္တိ ဧကာတော အနုဿာဝနာ၊ ဧကာတော အနုဿာဝနေတိ ဧတ္ထ၊ ပေ၊ အသမာနာမိကရဏာဝိသယော ဗာဟိရတ္တသမာသောတိ ဒဉ္စဉ္စ၊ ပေ၊ တတ္ထ ဧကာတောတိ ဧကက္ခဏေတိ အတ္ထော၊ ဝိဘတ္တိအလောပေန စာယံ နိဒ္ဒေသော၊-ဋီကာ၊ တောပစ္စည်း မကျေခြင်းကို “ဝိဘတ္တိအလောပ” ဟု ဆိုသည်၊ ဝိမတိ၌ ဧကာတောကို “ဧကာတော သဟေဝ ဧကသ္မိ ခဏေ” ဟု ဖွင့်၏။]

ဒွေ ဝါပေ၊ ပုရိမနယေနေဝ။ ။ ထေရ်များစွာတို့၌ ရဟန်းလောင်းတွေများစွာ ရှိနေသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း သုံးပါးအထိ ဧကာနုဿာဝနပြုဖို့ရန် ထပ်မံခွင့်ပြု တော်မူရပြန်သည်။ “ဒွေ ဝါ တယော ဝါ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ဒွေ ဝါ+တယော ဝါ ဒွတ္တယော” ဟု သင်္ချာဘာယဗဟုဗွိဟိ ပြု၊ ပါဠိတော်၌ “ဒွတ္တယော” ဟု ရှိစေရမည်။ “ဒွေ ဝါ တယော ဝါ သာမဏေရေ” ဟု မဆိုဘဲ “ဇနေ” ဟု ဆိုသောကြောင့် “ရဟန်းလောင်းများအတွက် သာမဏေ ဖြစ်၊ မဖြစ်ကို စိစစ်ဖွယ် မလို” ဟု သိသာ၏။ ပုရိမနယေနေဝဖြင့် ရှေ့၌ဆိုခဲ့ပြီးသော “ဧကေန ဧကာဿ၊ အညေန ဣတရဿ၊ ပေ၊ အနုဿာဝနေေဟိ ဥပသမ္မာဒေတုံ” ကို ညွှန်ပြသည်။ ထိုသို့ ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး သုံးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် ရဟန်းပြုပေးရာ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ကား တူရမည်ဟု သိစေတော်မူလို၍ “ဧကေန ဥပဇ္ဈာယေန” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဧကတော အနုဿာဝေန ပြုဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းကြောင့်၊) ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ အာစရိယေန-ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ တယော ဝါ-သုံးပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝေတဗ္ဗာ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေနိုင်ကုန်၏၊ ဝါ-ကမ္မဝါစာ ရွတ်ပေးနိုင်ကုန်၏၊ ဒွိဟိ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာစရိယေဟိ ဝါ-ကမ္မဝါစာဆရာတို့ သည်သော်လည်းကောင်း၊(ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါးရှိရာကိုဆိုသည်၊) တိဟိ-သုံးပါး ကုန်သော၊ အာစရိယေဟိ ဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ရဟန်းလောင်းသုံးပါး ရှိရာကိုဆိုသည်၊) ဝိသုံ ဝိသုံ-အသီးအသီး၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာ သည်၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းအတွက်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကပ္ပဟာရေ နေဝ-တစ်ပြိုင်နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်မျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (နှစ်ပါးအတွက် ဆိုသည်၊) တိဿော ဝါ-သုံးမျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (သုံးပါးအတွက် ဆိုသည်၊) ကမ္မဝါစာ-တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-န်၏။

ပန-ဆက်၊ နာနာစရိယာ-အမျိုးမျိုးသော ကမ္မဝါစာဆရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ နာနုပဇ္ဈယာ-အမျိုးမျိုးသော ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ၊ (ထိုနာနာဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ တိဿတ္ထေရောစသည်မိန့်၊) တိဿတ္ထေရော-တိဿထေရ်ဟူသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ သုမနတ္ထေရဿ-သုမနထေရ်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ-အတူနေတပည့်ကိုလည်းကောင်း၊ သုမနတ္ထေရော-သုမနထေရ်ဟူသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ တိဿတ္ထေရဿ-တိဿထေရ်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဿာဝေတိ-အဖန်ဖန်ကြားသိ စေအံ၊ (ဧဝံသတိ) အညမညဉ္စ-အချင်းချင်းလည်း၊ ဂဏပူရကာ-ဂိုဏ်းကို

ဧကေန၊ပေ၊ အနုဿာဝေတဗ္ဗာ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်က တစ်ပါးတည်း၊ ရဟန်းလောင်းက နှစ်ပါးဖြစ်လျှင် ကမ္မဝါစာဆရာတစ်ပါးတည်းက ထိုနှစ်ပါးအတွက် ဒွန်ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏၊ ရဟန်းလောင်းက သုံးပါးဖြစ်လျှင်လည်း ထိုအတူပင် ရွတ်ဆိုနိုင်၏။

ဒွိဟိ ဝါ၊ပေ၊ ဧကဿ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်တစ်ပါးတည်းဝယ် ရဟန်းလောင်းနှစ်ပါး ရှိရာ၌ ဒွန်မတွဲဘဲ ကမ္မဝါစာဆရာ နှစ်ပါးက ရဟန်းလောင်း တစ်ပါးစီအတွက် တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏၊ ရဟန်းလောင်း သုံးပါးရှိရာ၌လည်း ဆရာ သုံးပါးက ရဟန်းလောင်း တစ်ပါးစီအတွက် တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏။

သစေ ပန နာနာ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါးသုံးပါးမှာ ဥပဇ္ဈာယ် အသီးအသီး၊ ကမ္မဝါစာဆရာလည်း အသီးအသီး ဖြစ်နေစေကာမူ တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုကောင်း၏၊ ထိုသို့ ရွတ်စေရာ၌ (၁)နံပါတ် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် (၂)နံပါတ် ရဟန်းလောင်းအတွက် ရွတ်ဆိုခြင်း ဤသို့ (ဆရာအလံအလှယ်) ရွတ်ဆို ကောင်း၏၊ ထိုရွတ်ဆိုသော ကမ္မဝါစာဆရာများလည်း ထိုသံဃာကို ပြည့်စေနိုင်၏၊ [ဥပမာ-ကမ္မဝါစာဆရာ နှစ်ပါးထည့်မှ ဥပသမ္ပဒကံအတွက် သံဃာပြည့်မည်ဖြစ်လျှင် ထိုဆရာနှစ်ပါးသည် ထိုသံဃာအရေအတွက်ကို ပြည့်စေနိုင်သည်-ဟူလို။]

ပြည့်စေတတ်သူတို့သည်။ ဟောန္တိ-နံ၏။ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပံန-သို့မဟုတ်။ နာနာ ဥပဇ္ဈာယာ-အမျိုးမျိုးသော ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်။ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဒေကော- တစ်ပါးသော၊ အာစရိယော-ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ (သစေ) ဟောတိ၊ (ဒေဝံသတိ) နက္ခေဝ နာနုပဇ္ဈာယေနာတိ-ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤနာနုပဇ္ဈာယဖြင့် ဒေကာစရိယ၏ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဒေ(ဒေသော)ပဋိက္ခေပေါ- ဤ “နက္ခေဝ နာနုပဇ္ဈာယေန”ဟု ပယ်မြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။

သစေ ပန နာနာဥပဇ္ဈာယာပေါ ပဋိက္ခေပေါ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်က “နစ်ပါး,သုံးပါး ဖြစ်၍ တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုမည့် ကမ္မဝါစာဆရာက တစ်ပါးတည်းသာဖြစ်လျှင် မအပ်၊ ဤသို့သော အရာကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “နက္ခေဝ နာနုပဇ္ဈာယေန”ဟု ပယ်မြစ်တော် မူလေသည်။

ဥပဇ္ဈာယ်၏ ကမ္မဝါစာဆရာ ဖြစ်နိုင်ပုံ။ ။သစေ ပန ဥပဇ္ဈာယော သယမေဝ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အနုဿာဝေတိ၊ ဇတ္ထ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ ကမ္မံ သုကတမေဝ ဟောတိ၊ အနုပဇ္ဈာယကဿာပိ (ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသူအတွက်သော်မှလည်း) ယေန ဂေနစိ အနုဿာဝိတေ ဥပသမ္ပဒါ ဟောတိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန သဥပဇ္ဈာယဿ ဥပဇ္ဈာယေနေဝ အနုဿာဝိတေတိ ဒဋ္ဌမ္ပံ - ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသူအတွက် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုရာ၌ အပ်, မအပ်ကို စိစစ်ဖွယ်မလိုဟု မှတ်ပါ။-ဝိမတိ၊ ကင်္ခါဋီကာဟောင်း ဦးနဝိသတိဝံသသိက္ခာပုဒ်ဝယ် အောက်ပါနှစ်ဂါထာဖြင့် “ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် ကမ္မဝါစာ မရွတ်ကောင်း”ဟု ဆိုထား၏၊ ထိုစကားကို ဝိမတိဋီကာဖြင့် ပယ်ရှားပါလေ။

ဥပဇ္ဈာယော သစေ သာမံ, ကမ္မဝါစဉ္စ သာဝေတိ၊
 ကမ္မံ ရဟတိ ဣစ္စေဂေ, နေတိ ဝိနယကောဝိဒေါ။
 ဒုက္ကဋံ ဝိဟိတံ ယသ္မာ, အာစရိယဿ ဂဏဿ စ၊
 တသ္မာ ဘိန္နာဝ အာစရိယ-ဥပဇ္ဈာယာ ဝိသံ ဣမေ။

ယေန ဂေနစိဆိုပုံ။ ။ ဝိမတိဋီကာ၌ “ယေန ဂေနစိ-မည်သူမဆို ကမ္မဝါစာ ရွတ်ကောင်း၏”ဟု ဆိုထား၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် “ပါရာဇိကကျနေသူ ရွတ်ဆိုလျှင် ကံအထ မြောက်မည်လော?”ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ ပါရာဇိကကျနေသော်လည်း ဘိက္ခုအသွင်ဖြင့် ရှိနေသေးလျှင် ထိုသူက ကမ္မဝါစာရွတ်သော်လည်း ကံအထမြောက်၏၊ ရဟန်းအသွင် မရှိတော့ဘဲ လူအသွင်ဖြင့် ရွတ်လျှင်သာ “ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော”နှင့် မညီသောကြောင့် ကံပျက်သည်ဟု ဆိုကြသည်၊ [ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗောတိအာဒိ ဝစနတော ထေယျသံဝါသကာဒိ အာစရိယေ ပိအနုဿာဝနာယ ကတာယ ဥပသမ္ပဒါ န ရဟတိ, တေသံ အဘိက္ခုကတ္တာတိ ဝစနမ္ပိ န ဂဟေတဗ္ဗံ-ဝဇီရဗုဒ္ဓိ, မဟာဓန္ဒက၊ တတြိဒံ ယုတ္တံ၊ ဥပသမ္ပန္နုပဗ္ဗော ဧဝ စေ ကမ္မဝါစံ သာဝေတိ၊ သံဃော စ တသ္မိံ ဥပသမ္ပန္နုသညိ၊ ဧဝမ္မ ကမ္မံ ရဟတိ န အညထာတိ နော ခန္တိတိ၊-၎င်းဋီကာ ပထမပါရာဇိကအဖွင့်။]

[မေး] ကမ္မဝါ ရွတ်မှု၌၊ ဘိက္ခုမှ ပြည့်စုံ၊ ဆိုပုံက လွန်များ၊
လူဖြစ်သူ၊ မှန်မှန်ရွတ်က၊ ကံချွတ်မည်လား။

[ဖြေ] ကမ္မဝါ ရွတ်မှု၌၊ ဘိက္ခုမှ ပြည့်စုံ၊ ဆိုပုံက လွန်များ၊
လူအသွင်၊ သာမဏသညာစင်သည်၊ ထိုသူပင် မှန်မှန်
ရွတ်သော်လည်း၊ ကံချွတ်မည်သား။ [သတပဒိကပုစ္ဆာ။]

ဆိုလိုရင်း။ ။ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုမှု၌ “ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန” ဟုဆို၏။
ထိုစကားအရ ဘိက္ခုသော်မှလည်း သာမန် ဘိက္ခုမဟုတ်ရ၊ အရာရာ ပြည့်စုံသောဘိက္ခု
ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏။ ဘိက္ခုမဟုတ်သူလူက မှန်မှန်ရွတ်နိုင်လျှင် ကံချွတ်ယွင်းမှာလား
ဟု မေးသည်။ ထိုအမေး၏ အဖြေအကျယ်မှာ ပြခဲ့သော ဝဇီရဗုဒ္ဓိကာပင်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ယခုခေတ်၌ ဥပဇ္ဈာယ်တစ်ပါး၏ ရဟန်းလောင်းတစ်ပါးကို ကမ္မဝါစာ
ဆရာသုံးပါး၊ သုံးပါးထက်အများပင် တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုကြ၏။ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌
အပြစ်မရှိသော်လည်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ အတိုင်းကား မဟုတ်ချေ။ တစ်ပါး၏အသံကို
အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ညီအောင်ညီ၍ လိုက်နေရသဖြင့် ဌာန်ကရိုဏ်းမှန်အောင် သတိထားဖို့
လစ်ဟင်းဖွယ်ရှိ၏။ တစ်ပါးက မပီလျှင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ပီသောကြောင့် အကျိုးရသည်
မဟုတ်ပါလော့? ဟူအံ့။ ထိုသို့ပီဖို့ဆိုလျှင် တစ်ပါးစီ ရွတ်ခြင်းက သာ၍ပီစရာ ရှိ၏။
အမှန်အားဖြင့် ရှေးခေတ်က ကမ္မဝါစာဆရာ တစ်ပါးတည်းသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်
ယခုအခါ ရဟန်းလောင်း တစ်ပါးအတွက် သုံးပါးထက်ပို၍ တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုကြ
သေး၏။ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌လည်း သုံးပါးပြိုင်၍ ရွတ်ဆိုသည်နှင့် သဘောတူပင်ဖြစ်သည်။
“ဒွတ္တယော ဧကာနုသာဝနေ ကာတုံ” ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း
သုံးပါးထက်ပို၍ကား ဥပဇ္ဈာယ်အသီးသီး ကမ္မဝါစာအသီးသီး ဖြစ်စေကာမူ တစ်ပြိုင်နက်
မရွတ်ကောင်းဟု မှတ်ပါ။

ဒွန်ကမ္မဝါစာ။ ။ ဥပဇ္ဈာယ်တူသော ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး၊ သုံးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်
ရဟန်းဖြစ်စေလိုလျှင် ကမ္မဝါစာကို ဒွန်တွဲ၍ ရွတ်ဆိုရ၏။ ထိုကမ္မဝါစာကို “ဒွန်ကမ္မဝါစာ”
ဟု ခေါ်၏။ ထိုဒွန်ကမ္မဝါစာသည် ဤနေရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် တိုက်ရိုက်မလာပါ။
ထို့ကြောင့် အခြားပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါစာကို နည်းမှီ၍ ဆရာတို့ ရွတ်ဆိုတော်မူ
ကြသည်။ [ထိုသို့ ရွတ်ဆိုပုံကို ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၊ ဒုတိယဈာန်အခန်း အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]
ဝိမတိ၌ကား “အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ အယံ မဗ္ဗရက္ခိတော စ အာယသ္မုတော သံဃ
ရက္ခိတသာတိအာဒိနာ နယေန” ဟု တွေ့ရ၏။ ထို၌ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” သည်
မူရင်း ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်၊ ဘာကြောင့်နည်း? ဈာန်ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ “အယဉ္စ
ဝိတက္ကော အယဉ္စ ဝိစာရော သန္တာ ဟောန္တိ သမိတာ” ဟုလည်းကောင်း၊ ကုဋိကာရ
သိက္ခာပုဒ် ကုဋိဝတ္ထု၊ ဩလောကနသမ္ပုတိ ပေးခန်း၌ “သံဃော ဣတ္ထနာမဉ္စ
ဣတ္ထနာမဉ္စ ဘိက္ခု သမ္ပနေယျ” ဟုလည်းကောင်း အစိတ်၌သာ ဧကဝစ်ထား၍
အပေါင်း၌ ဗဟုဝစ်ထားသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဒွန်ကမ္မဝါစာနှင့်
စပ်၍ မိမိတို့ ဆရာအထံ၌ သဒ္ဓါနည်း၊ ပါဠိတော်နည်းကျအောင် သင်ယူသင့်ကြပါသည်။

ဥပသမ္ပဒါဝိမိကတာ

၁၂၆။ ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဝုဇ္ဇာဝဇ္ဇံ-အပြစ်ငယ်၊ အပြစ်ကြီးကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယတိ-ဂရုတစိုက် ကြည့်ရှုတတ်၏။ (ကပ်၍ ရှုတတ်၏။) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဥပဇ္ဈာ-မည်၏။ တံ ဥပဇ္ဈံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒါပေတွာ-ဆိုစေ၍၊ (ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော- ရဟန်းလောင်းကို) ဂါဟာပေတဗ္ဗော-ယူစေထိုက်၏။ ဝိတ္ထာယန္တိတိ-ကား၊ ဝိတ္ထဒ္ဒဂတ္တာ-အထူးသဖြင့် တောင့်တင်းသောကိုယ်ရှိကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ယံ ဇာတန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင်အရာဝတ္ထုသည်၊ တဝ-သင်၏။ သုရိရေ-ကိုယ်၌၊ ဇာတံ-ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇမာနံ-ထင်ရှားရှိ၏။ တံ-ထိုအရာဝတ္ထုကို၊ (ဝတ္ထဗွံ၌ စပ်) သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ့အလယ်၌၊ (သမ္ပတေ-သမုတ်အပ်သောရဟန်း သည်၊ ဝါ-သမ္ပုတိရသော ရဟန်းသည်) ပုစ္ဆန္တေ-မေးလသော်၊ သန္တံ-ထင်ရှား ရှိသော အရာဝတ္ထုကို၊ အတ္ထိတိ-အတ္ထိဟူ၍၊ (ရှိပါသည်ဘုရား၊ ဟုတ်ပါသည် ဘုရားဟူ၍) ဝတ္ထဗွံ-လျှောက်ရာ၏။ ငါ-လျှောက်ပါလေ၊ ဣတိအာဒိ-ဤသို့ အစရှိသည်တည်း၊ ဥပုဗ္ဗတု မန္တိ-ကား၊ မံ-တည့်နတ်ကို၊ ဥဒ္ဒရတု-ထုတ်ဆယ် တော်မူပါ၊ [ရှေ့ရာဝေတ္ထု၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

ဥပဇ္ဈာ။ ။ “ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗော”၌ “ဥပဇ္ဈာ”ပုဒ်ကို “အာကရန္တပုဒ်” ဟုလည်းကောင်း၊ “ပဌမာ ဒုတိယာတို့ နောင်းရာ၌ ဥပဇ္ဈာယပုဒ်မှ ယကို ဈေထားသော ပုဒ်”ဟုလည်းကောင်း ဝိမတိဖွင့်၏။ မိဘသည် သားသမီး၏ အပြစ်ငယ်၊ အပြစ် ကြီးကို သတိပြု၍ ကြည့်ရှုကာ အမြဲသွန်သင်ပြသ ဆုံးမသကဲ့သို့ သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့်၏ အပြစ်အသီးသီးကို သတိပြု၍ ကြည့်ရှုကာ သွန်သင်ပြသ ဆုံးမသောဆရာကို “ဥပဇ္ဈာယ်”ဟု ခေါ်သည်။

ဝိတ္ထာယန္တိ။ ။ သက္ကတ၌ “ဗ္ဗျံ”ဓာတ်သည် ပါဠိ၌ “ထေ”ဓာတ်ဖြစ်၏ဟု မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ တျာဒိကဏ္ဍ၌ ဆရာတို့ မိန့်တော်မူကြသည်။ သဒ္ဓ၊ သဃံတ နှစ်နက်ကို ဟော၏။ ဘူဝါဒိတည်း၊ ဧကို အာယပြု၊ ဝိရှေးရှိသောကြောင့် ပျောက်သော (သံ)အစား ဒွေဘော်လာ၍ “ဝိတ္ထာယထိ၊ ဝိတ္ထာယန္တိ”ဟုဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝတ္ထာယန္တိ- အသံမထွက်ကြကုန်၏။”ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။ “ဝိတ္ထဒ္ဒဂတ္တာ ဟောန္တိ”ကား အဓိပ္ပာယ်တူ တည်း၊ “အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို မေးသောအခါဖြေဖို့ရန် အသံမထွက်ကြ၊ ကြောက်ရွံ့၍ ကိုယ်လက်တွေ တောင့်တင်းနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြသည်”ဟုလို။

ယံ ဇာတံ။ ။ “ဇာတံ”၌ မွေးဖွားခြင်းစသော အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “နိဗ္ဗတ္တံ” ဟု ဖွင့်သည်။ နိဗ္ဗတ္တံ အရလည်း ရှေးကဖြစ်ပြီးကို ယူမည်စိုး၍ “ဝိဇ္ဇမာနံ-ယခုထင်ရှား ရှိနေ၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ “ဇာတံ၊ နိဗ္ဗတ္တံ”တို့၌ တပစ္စည်းကို “အတိတ်အနက် ဟောဟု မယူလင့်” ဟုလို၊ [ယောနော၌ “ယံ”ကို “အန္တရာယဇာတံ”ဟု ဖွင့်၏။ ဖြစ်သမျှကို ရှိသည့်အတိုင်း လျှောက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် သာမညပေးလိုက်သည်။]

အမှာ။ ။ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာ၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်ဖို့ရာ ဤနေရာ၌ ထို ကမ္မဝါစာ၏ နိဿယအဓိပ္ပာယ်ကို အပိုအဖြစ်ဖြင့် ထည့်သွင်းပါဦးမည်။

ဥတံ။ ။ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ သံဃော-သံဃာတော်သည်၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ (ဝစနံ-စကားကို)၊ သုဏာတု-နားစိုက်တော်မူပါ၊ အယံ နာဂေါ-ဤနာဂသည်၊ အာယသ္မတော တိဿဿ-အရှင်တိဿ၏၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရှုငဲ့သူပါတည်း၊ ဝါ-ရဟန်းလောင်းပါတည်း၊ အန္တရာယိကေဟိ-အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-သဘောတရားတို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-စင်ကြယ်ပါပြီ၊ အဿ-ထိုရဟန်းလောင်း၏၊ ပတ္တစိဝရံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံပါပြီ၊ နာဂေါ-နာဂသည်၊ အာယသ္မတာ တိဿေန-အရှင်တိဿ မည်သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ သံဃ-သံဃာတော်ကို၊ ဥပသမ္ပဒံ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို၊ ယာစတိ-တောင်းပါ၏၊ သံဃဿ-သံဃာတော်၏၊ (ကမ္မံ-ဥပသမ္ပဒါကံသည်)၊ ပတ္တကလ္လံ-လျှောက်ပတ်သောအခါ ရှိသည်၊ ယဒိ(သိယာ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်)၊ သံဃော-သံဃာတော်သည်၊ နာဂံ-နာဂကို၊ အာယသ္မတာ တိဿေန-အရှင်တိဿ မည်သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေယျ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေရာပါ၏၊ ဝါ-ရဟန်းပြုပေးရာပါ၏၊ ဘော-ဤသည်ကား၊ ဥတ္တိ-ဥတ်တည်း၊ ဝါ-သံဃာတော်ကို သိစေခြင်းတည်း။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ ။ သုဏာတု သဒ္ဓါသည် ကြားနာဖို့ရန်(နားထောင်ဖို့ရန်) တိုက်တွန်းခြင်းအနက်ကို ဟောသော ပဌမပုရိသ် ဧကဝုဗ္ဗိသော သဒ္ဓါတည်း၊ သံဃသဒ္ဓါ၊ အာယသ္မန္တသဒ္ဓါ၊ ဘန္တေသဒ္ဓါဟူသော အာလုပ်သဒ္ဓါ အနီးရှိရာ၌ ရိသေလေးစားသောအားဖြင့် ပဌမပုရိသ်ဖြင့် တိုက်တွန်းမှုကို ပြုလေ့ရှိကြသည်။ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က သံဃာထံတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်လျှင် “ဘန္တေ” နေရာ၌ “အာဂုသော” ပုဒ်ကို လဲလှယ်၍ ရွတ်ဆိုပါ။ မေသဒ္ဓါသည် သမ္ပန္နိပုဒ်ကို ငဲ့သော သာမီသဒ္ဓါတည်း၊ ထို့ကြောင့် “မေ-တပည့်တော်၏၊ ဝစနံ-ကမ္မဝါစာ စကားကို” ဟု ထည့်၍ အနက်ပေးရသည်။ [တကြာယံ ပိဏ္ဏတ္ထော-ဘန္တေ သံဃော မမ ဝစနံ သုဏာတုံတိ၊-ဝိမတိ။]

အယံ နာဂေါ။ ။ အယံသဒ္ဓါသည် ရဟန်းလောင်း၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ် အတွင်း၌ တည်ရှိကြောင်းကို ပြနိုင်သော အနီးအနက်ဟော သဒ္ဓါတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်ချိန်၌ ရဟန်းလောင်းသည် သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်ရှိရသည်။ နာဂေါကား ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုရာ၌ လွယ်ကူဖို့ရန် ရဟန်းလောင်း၏ နာမည်သစ်တည်း၊ ထိုနာဂဟု နာမည်သစ် မမှည့်ဘဲ မူလနာမည်အတိုင်း ရွတ်ဆိုလျှင် အများသိပြီ ဖြစ်သောကြောင့် သာ၍ကောင်း၏။ နာဂစသည်ဖြင့် နာမည်သစ် မှည့်ရာ၌ကား ရဟန်းလောင်းကိုယ်တိုင် သူ၏ နာမည်သစ်ဖြစ်ကြောင်း သံဃာအများကလည်း ရဟန်းလောင်း၏ နာမည်သစ်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကောင်း သိထားဖို့ လိုပါသည်။

ဝိမတိ။ ။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာသာ ပကတိနာမံ ပရိဝတ္တေတွာ အပုဗ္ဗေန နာဂါဒိနာမေန အနုသာဝေတုကာမေန တွံ နာဂေါတိအာဒိနာ (သင်သည် နာဂမည်သူ တည်း၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်) ဝိညာပေတွာ အနုသာသနအန္တရာယိကဓမ္မ ပုစ္ဆနက္ခဏေသုပိ (ရဟန်းလောင်းကို သွန်သင်ရာဓဏ၊ အန္တရာယိကဓမ္မကို မေးရာဓဏတို့၌လည်း) တဿ စ သံဃဿ စ ယထာ ပါကဋံ ဟောတိ၊ တထာ ပကာသေတွာဝ နာဂါဒိနာမေန အနုသာဝေတဗ္ဗ။

တင်ကြို၍ နာမည်မှည့်ပါ။ ။ နာမည်ဟူသည် နောက်၌ ခေါ်ဝေါ်ဖို့ရန် မှည့်အပ် သော ပညတ်တစ်မျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် နာမည်သစ်ကို မှည့်လိုလျှင် အနုသာသက သမ္မုတိဥတံ (အဟံ နာဂံ အနုသာသေယျ-ဟူသောဥတံ) မရွတ်ဆိုခင် မှည့်ရသည်၊ ထိုသို့ မှည့်ပြီးနောက်လည်း သွန်သင်နည်းပေးရာအခါ၌ “**ကိ နာမောသိ**” ဟုမေးလျှင် (နာဂဟု မှည့်သူအတွက် “**အဟံ ဘန္တေ နာဂေါ နာမ**” ဟုဖြစ်စေ၊ “**တပည့်တော် နာဂ မည်ပါ၏ဘုရား**” ဟု မြန်မာလိုဖြစ်စေ ဖြေနည်းကိုသင်ပြရသည်၊ ထို့နောက် အန္တရာယိကဓမ္မ ပုစ္ဆနဥတံထားသောအခါ မေးဖြေသောအခါတို့၌လည်း ထိုနာမည်ကိုပင် အသုံးပြုရသည်။

ဝိမတိ။ ။ တသ္မိပိ ခဏေ အယံ တိဇသာတိ ဝါ နာဂေါတိ ဝါ နာမံ ကရောန္တေဟိ အနုသာသက သမ္မုတိတော ပဌမမေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ကတွာပိ အန္တရာယိက ဓမ္မာနုသာသန ပုစ္ဆနကာလေသု “**ကိ နာမောသိ၊ အဟံ ဘန္တေ နာဂေါ နာမ၊ ကော နာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော၊ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ တိသော နာမာ**” တိအာဒိနာ ဝိညာပေန္တေန ဥဘိန္နံပိ စိတ္တေ မမေဒံ နာမန္တိ ယထာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ၊ [မိမိနာမည်သစ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ကာရက သံဃာနှင့် ရဟန်းလောင်းပါ နားလည်အောင် အသိပေးပါ။]

နာမည် ထပ်တူကျစေရခြင်း။ ။ ဥပဇ္ဈာယ်၊ ရဟန်းလောင်းတို့၌ နာမည်အမျိုးမျိုး ရှိလျှင် ထိုနာမည်ထဲမှ တစ်ခုခုကို ဥတံကမ္မဝါစာတွင်းသို့ ယူ၍ ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ အပ်၏၊ သို့ရာတွင် ဥတံ၌ ရွတ်ဆိုအပ်သောနာမည်နှင့် ကမ္မဝါစာ၌ ရွတ်ဆိုအပ်သော နာမည် သည်လည်းကောင်း၊ အနုသာသနဓဏ၊ အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို မေးရာဓဏတို့၌ ရွတ်ဆို အပ်သောနာမည်နှင့် ဥတံကမ္မဝါစာဝယ် ရွတ်ဆိုအပ်သော နာမည်သည်လည်းကောင်း၊ တစ်ထပ်တည်း ကျစေရမည်၊ ထိုသို့ မကျလျှင်လည်း ကံပျက်၏ဟု ဝိမတိဆို၏။

ဝိမတိ။ ။ ယံ ပန ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဥပဇ္ဈာယာနံ ဧကတ္ထ ဂဟိတံ နာမံ၊ တဒေဝ ဥတ္တိယာ သဗ္ဗတ္ထ (ဥတံဟူသမျှတို့၌လည်းကောင်း) အနုသာဝနာသု စ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဂဟိတတော ဟိ အညသ္မိံ ဂဟိတေ ဗျဉ္ဇနံ ဘိန္နံနာမ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ဝိပဇ္ဇတိ၊ အတ္တတော ဟိ ဗျဉ္ဇနတော စ အဘိန္နာ ဧဝ ဥတ္တိ အနုသာဝနာ စ ဝတ္တန္တိ။

အာယသ္မတော တိဿဿ။ ။ တိဿဟူသော နာမည်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ရိုသေလေးစားသောအားဖြင့် မှည့်အပ်သော နာမည်သစ်တည်း၊ အရှင်အာနန္ဒာသည် အရှင်မဟာကဿပ၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်ကို ရဟန်းခံပေးရာ၌ အရှင်မဟာကဿပ၏ ပိပ္ပလိဟူသော နာမည်ကို မရွတ်ဆိုဝံ့သောကြောင့် အနွယ်နာမည်စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုနိုင် ကြောင်း ခွင့်ပြုတော်မူရသည်၊ အနွယ်နာမည် မဟုတ်စေကာမူ ထိုဓဏ၌ မှည့်အပ်သော နာမည်သစ်ဖြင့် ကမ္မဝါစာတွင်း၌ ရွတ်ဆိုကောင်း၏။

ဝိမတိ။ ။ တသ္မာ (ထိုသို့ အန္တယ်နာမည်ဖြင့်လည်း ရွတ်ဆိုကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အညဗ္ဗိ ကိဗ္ဗိ တဿ နာမံ ပသိဒ္ဓံ၊ တသ္မိံ ဝါ ခဏေ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ နာမံ ပညပိတံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဂဟေတွာပိ အနုဿာဝနာ ကာတဗ္ဗာ၊ ယထာ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဧဝံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿာပိ ဂေါတ္တာဒိ နာမေန တဇ်ဏိကနာမေန စ အနုဿာဝနံ ကာတံ ဝဋ္ဋတိ။

မှတ်ချက်။ ။ ရဟန်းလောင်းနာမည်ကို ပြရာ၌ အယံ နာဂေါဟု ဣမသဒ္ဓါနှင့် တွဲဖက်၍ ပြသကဲ့သို့ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ နာမည်ကို ပြရာ၌ “ဣမဿ အာယသ္မတော တိဿဿ” ဟု ဣမသဒ္ဓါ မပါသောကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ဤသံဃာအတွင်း၌ မပါဘဲ သိမ်၏ပြင်ဘက် အခြားတစ်နေရာ၌ ရောက်နေစေကာမူ ကံမပျက်ဟု မှတ်ပါ။ မှန်၏-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ လုံးဝမရှိစေကာမူ “အာယသ္မတော တိဿဿ” ဟု ဥပဇ္ဈာယ် နာမည်ကို ထည့်၍ ရွတ်ဆိုလျှင်ပင် ကမ္မဝါစာ၌ ယုတ်လျော့မှု မရှိသောကြောင့် ကံ အထမြောက်ပါသည်။

ဝိမတိ။ ။ ကိဇ္ဇာပိ ဥပဇ္ဈာယဿေဝ နာမံ အဂ္ဂဟေတွာ ယေန ဂေနစိ နာမေန တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခောတိအာဒိနာပိ ပုဂ္ဂလေ ပရာမဋ္ဌေ ကမ္မံ သုကတ မေဝ ဟောတိ၊ အနုပဇ္ဈာယကာဒိနံ ဥပသမ္ပဒါကမ္မဝိယ ဥပဇ္ဈာယဿ အဘာဝေပိ အဘဗ္ဗတ္တေပိ ကမ္မဝါစာယပုဂ္ဂလေ ပရာမဋ္ဌေ ကမ္မဿ သိဇ္ဈနတော။

ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော။ ။ ဥပသမ္ပဒိ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းကို၊ အပေက္ခော-ရှင်သူတည်း၊ (ရှင်သော ရဟန်းလောင်းတည်း၊) ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ ဝိမတိ၌ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ပန ယထာသကံ နာမံ ဝိနာ အညေန နာမေန အနုဿာဝိတေ ကမ္မံ ကုပ္ပတိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း၏ နာမည်ကို ရွတ်ဆိုရာ၌ “ယထာသကံ နာမံ-သူ၏ဥစ္စာဖြစ်သော နာမည်ရင်းကို ရွတ်ဆိုရမည်” ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူ၍ နာမည်သစ် မမှည့်ကောင်းဟု ထင်မှားစရာ ရှိ၏။ အယံ နာဂေါ၌ ပြခဲ့သောစကားအရ နာမည်သစ်သည်ပင် ရဟန်းလောင်း၏ “ယထာသကံ နာမံ” ပင်တည်း။

ပရိသုဒ္ဓေါ အန္တရာယိကေဟိ။ ။ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော အန္တရာယိကဓမ္မဟူသည် ရဟန်းမဖြစ်ထိုက်သော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နေခြင်း၊ အနာကြီး ငါးမျိုး စွဲနေခြင်းစသော အနုသာသနအခန်းတွင် ပါဝင်သော အပြစ်တို့မှ မလွတ်ခြင်း တည်း။ ထိုအပြစ်တို့မှ လွတ်သူကို “အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိသုဒ္ဓေါ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် “ပဏ်-ထေ-ပဏ်-ဆန်၊ ပဉ္စာနန်၊ ဒုသံ-ဥဘောဗျည်း” ဟူသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်နှင့် အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသူတို့သည် သူတို့ကိုယ်တိုင် ရဟန်းမဖြစ်နိုင်ရုံသာမက၊ သိလျက် ရဟန်းပြုပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကာရကသံဃာတို့မှာလည်း အာပတ်သင့်ခြင်းဟူသော အပြစ်မှ မလွတ်ကြ၊ အနာကြီး ငါးမျိုးရှိသူ စသည်တို့ကို ရဟန်းပြုပေးရာ၌ကား အာပတ်မှ မလွတ်သော်လည်း သူတို့ ကိုယ်တိုင်မှာ ရဟန်းဖြစ်ကြသေး၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းလောင်းက အန္တရာယိကဓမ္မတို့မှ မစင်ကြယ်သော်လည်း “ပရိသုဒ္ဓေါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ” ဟု ဥတ်ကမ္မဝါစာ၌ ထည့်၍ရွတ်ဆိုအပ်လျှင် “အနာကြီး ငါးမျိုး နှိပ်စက်အပ်သူ စသည်တို့မှာ ရဟန်းအဖြစ် အထမြောက်သည်” ဟု မှတ်ပါ။

ဝိမတိ။ ။ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ အဘဗ္ဗတာဒိကေဟိ ဥပသမ္ပဒါယ အဝတ္ထုတ္တကရေဟိ စေဝ ပဉ္စာဗာဓာပတ္တိန္ဒြေဒါဟိ စ အာပတ္တိမတ္တကရေဟိ (မတ္တဖြင့် ရဟန်းဖြစ်နိုင်သေး၏ဟု ပြသည်) အန္တရာယိကေဟိ သဘာဝေဟိ ပရိမုတ္တာ၊ (ဓမ္မေဟိ ကို သဘာဝေဟိ ဟု ဖွင့်သည်) ဧဝံ ဝုတ္တောဧဝ စ အာပတ္တိမတ္တကရေဟိ ပဉ္စာဗာဓာဒါဟိ အပရိမုတ္တဿပိ ဥပသမ္ပဒါ ရဟတိ။

ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရံ။ ။ ဥတိကမ္မဝါစာ၌ ဤပါဠိကို ထည့်၍ ရွတ်ဆိုလျှင် ကိုယ်ပိုင် သပိတ်, သင်္ကန်း မရှိသော်လည်း ဥပသမ္ပဒကံ အထမြောက်၏။ ဤဝါကျကို ထည့်၍ မရွတ်လျှင်ကား “သာဝနံ ဟာပေတိ” အရ ကမ္မဝါစာကို ယုတ်လျော့စေသောကြောင့် ကံ အထမြောက်၊ [ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရန္တိ ပရိပုဏ္ဏမဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ပတ္တစိဝရံ၊ ဧဝံ ဝုတ္တောဧဝ အပတ္တစိဝရဿာပိ ဥပသမ္ပဒါ ရဟတိ။]

ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ။ ။ “သံဃံ ဘန္တေ ဥပသမ္ပဒံ ယာစမိ” စသည်ဖြင့် ရဟန်း ပြုပေးပါရန် တောင်းပန်မှု ပြုခဲ့သည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ” ဟူသော ဤစကားကို ဆိုသည်။ ဥတိကမ္မဝါစာအတွင်း၌ ဤစကားကို ထည့်၍ဆိုလျှင် ရဟန်းလောင်းက မတောင်းပန်ခဲ့သော်လည်း ကံမပျက်ပါ။ [ဧဝံ တေန သံဃေ အယာစိတေပိ ဣတ္ထန္နာမော သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိတိ ဝုတ္တောဧဝ ကမ္မံ အဝိပန္နံ ဟောတိ။]

အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန။ ။ ဥပဇ္ဈာယေနပုဒ်ကို ဝိမတိ၌ “ဥပဇ္ဈာယေန ကရဏဘူတေန” ဟု တွေ့ရ၏။ မိမိကား ကြိုယာဝိသေသန ထင်သည်။ အရှင်တိဿဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်အားဖြင့် သံဃာတော်ကို ရဟန်းပြုပေးပါရန် ခွင့်တောင်းသည်-ဟူလို၊ [ယာစတေတိက ဒွိကမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် “သံဃံ, ဥပသမ္ပဒံ” ဟု ကံနှစ်ပုဒ် ရှိရသည်။]

ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ။ ။ ဥပသမ္ပဒါအဖွင့်ကို “ဥပရိဘူတာ, အဂ္ဂဘူတာ သမ္ပဒါတိ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်း” ဟု ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ သာရတ္ထဋီကာ ဖွင့်ပြခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပသမ္ပဒံ-မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ “ရဟန်းအဖြစ်ကို” ဟူသော အနက်ကား ဝေါဟာရတ္ထသာတည်း။ “ယာစတိ-တောင်းပန်ပါ၏” ဟု အနက်မပေးရာ တောင်းပန်ဟူသော စကားသည် အပြစ်ရှိရာ၌ ခွင့်လွှတ်ဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်းတည်း။ ဤနေရာ၌ကား “ဗြာဟ္မဏံ ကမ္မလံ ယာစတိ” ကဲ့သို့ ဥပသမ္ပဒါကို ပေးနိုင်သော သံဃာကို တောင်းခြင် ဖြစ်၍ “ယာစတိ-တောင်း၏” ဟုသာ ပေးပါ။ “သံဃာကို ဥပသမ္ပဒါကို တောင်းနေပါသည်” ဟူလို။

ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ။ ။ ပတ္တော ကာလော ဣမဿ (ကမ္မဿာ)တိ ပတ္တကာလံ၊ ရောက်လာသော အခါရှိသောကံ, ပြုဖို့ရန် အချိန်တန်သောကံ၊ ဤသို့ အချိန်တန်သော ကံကိုပင် “သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အခါရှိသောကံ” ဟု ဆိုကြ၏။ ပတ္တကာလောပုဒ်နောင် သူတ္တန္တိ ယပစ္စည်းသက်၍ လျှက် လပြုပြီးလျှင် ဒွေဘော်လာသော အားဖြင့် “ပတ္တကလ္လံ” ဟု ဖြစ်ရသည်။ [တဒေဝ သံကတ္တေ ယပစ္စယေန ပတ္တကလ္လန္တိ ဝုစ္စတိ-ဝိမတိ၊] ဤအဓိပ္ပာယ်အတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။]

ပတ္တကလ္လအင်္ဂါ။ ။ ဤဥပသမ္ပဒကံအရာ၌ ဝတ္ထုသမ္ပဒါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိပုဏ္ဏဿ သီမာသမ္ပဒါ ပရိသမ္ပဒါ ပုဗ္ဗကိစ္စနိဋ္ဌာပန ဟု အင်္ဂါငါးပါး ရှိ၏။ ထိုတွင် အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တွင် မပါဝင်ခြင်း, အန္တိမဝတ္ထု ပါရာဇိကသို့

မရောက်ဖူးခြင်း၊ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ခြင်းသည် ရဟန်းမဟုတ်သော လူဇာတ်ရှိသော ဝတ္ထုသမ္ပဒါ-ရဟန်းလောင်းတည်းဟူသော ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်း မည်၏။ အန္တရာယိကဓမ္မ တို့မှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းသည် ပရိသုဒ္ဓတာ မည်၏။ သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း(အပြစ်ကင်း သော သိမ်ဖြစ်ခြင်းသည်) သီမာသမ္ပဒါ မည်၏။

ပရိသသမ္ပဒါ။ ။ ဥပုသ်ကံပြုရာဝယ် “ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခု ကမ္မပုတ္တာ” စသည်ဖြင့် လာသကဲ့သို့ ပါရာဇိကလည်း မကျ၊ ဥက္ခိတ္တကလည်း မဟုတ်သော ရဟန်းစစ်စစ်၏ မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယ၌ဆယ်ပါးရှိ၍ မြန်မာနိုင်ငံစသော ပစ္စန္ဒ၌ ငါးပါး ရှိ၍ ထိုရဟန်းတို့၏ တစ်သိမ်တည်း၌ ဟတ္ထပါသ်ကို မစွန့်မူ၍ တည်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါ တစ်ပါး၊ ဆန္ဒထိုက်သူ၏ ဆန္ဒဆောင်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါတစ်ပါး၊ မျက်မှောက်ပါဝင်သော ရဟန်းတို့၏ ထိုကံကို မတားမြစ်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါတစ်ပါး၊ ရဟန်းလောင်းမှတစ်ပါး လူစသော ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဟတ္ထပါသ်၌ မရှိခြင်းတည်းဟူသော အင်္ဂါတစ်ပါး၊ ဤအင်္ဂါ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို ပရိသသမ္ပဒါဟု ဆိုသည်။ [ဣမေဟိ စတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ ဧဝရူပါယ ပရိသသမ္ပဒါယ သတိ ဧဝ ဣဒံ ပတ္တကလ္လံ နာမ ဟောတိ-ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ ထိုအင်္ဂါလေးပါးတို့တွင် ရှေ့သုံးပါးသာ အရေးကြီး၏။ ဝဇ္ဇနီယ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟတ္ထပါသ်၌ မရှိခြင်းဟူသော အင်္ဂါမှာ ကံပျက်ကြောင်းအင်္ဂါ မဟုတ်ဟု ဝိမတိဆို၏။ [တတ္ထ ပရိမာနံ တိဏ္ဍံ အင်္ဂါနံ အညတရဿပိ အဘာဝေ ကတံ ကမ္မံ ဝိပုဇ္ဇတိ၊ န ပစ္ဆိမဿ။]

ပုဗ္ဗကိစ္စနဋ္ဌာပန။ ။ ၁-ဥပဇ္ဈာယ်ကို ယူစေရခြင်း၊ ၂-သပိတ်သင်္ကန်းကို ပြောပြ ရခြင်း၊ ၃-ရဟန်းလောင်းကို သံဃာ့ဟတ္ထပါသ်မှ အပြင်ဘက်၌ထား၍ နည်းပေးလမ်းပြ ပြုမည့်ရဟန်းကို သမုတ်ခြင်း၊ ၄-သမုတ်အပ်သော (သမ္ပတိရသော)ရဟန်းက အပြင်ဘက် သို့ လိုက်၍ သွန်သင်ပြသ နည်းပေးရခြင်း၊ ၅-ထိုသမ္ပတိရ ရဟန်းက ရှေးဦးစွာ သံဃာထံ ပြန်လာခဲ့၍ သံဃာအား သွန်သင်ပြသပြီးကြောင်းကို ဥတံဖြင့် အသိပေးရ ခြင်း၊ ၆-ပဉ္စင်းလောင်းကို ဟတ္ထပါသ်သို့ ခေါ်ယူရခြင်း၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်းက ရဟန်းတော်တို့ အား ဝတ်ချ၍ မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို တောင်းစေရခြင်း၊ ၇-အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို မေးဖို့ရန် သမ္ပတိပေးရခြင်း၊ ၈-ထိုသမ္ပတိရသော ရဟန်းတော်က အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို မေးရခြင်း ဤရှစ်ပါးကို “ပုဗ္ဗကိစ္စရှစ်ပါး”ဟု ခေါ်၏။ ကမ္မဝါစာမရွတ်ဆိုမီ ထိုပုဗ္ဗကိစ္စ ကို ပြီးစီးစေပြီးမှ ဤဥပသမ္ပဒကံသည် ပတ္တကလ္လဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤပုဗ္ဗကိစ္စကို မပြုဘဲ ဝတ္ထု၊ သီမာ၊ ပရိသာနှင့် အနုဿာဝန၊ ဥတ္တိ ဤငါးမျိုး အပြည့်အစုံရှိလျှင် ကံကား အထမြောက်ပါ၏။ [ဧတေသု ပန ပုဗ္ဗကမ္မေသု အကတေသုပိ ကတံ ကမ္မံ ယတာဝုတ္တဝတ္ထုသမ္ပတ္တိအာဒိသု ဝိဇ္ဇမာနေသု အကုပ္ပမေဝ ဟောတိ-ဝိမတိ။]

သံဃောပေ၊ ဥပသမ္ပာဒေယျ။ ။ ဥပသမ္ပာဒေယျ၌ ဥပ-သံရှေးရှိသော ပဒဓာတ် ကာရိတ် ဣပစ္စည်း ဧယျဝိဘတ်တည်း။ ထိုဧယျဝိဘတ်ကို ပတ္တကာလအနက်ဟောဟု မောဂ္ဂလ္လာန်ဆို၏။ “သံဃာတော်သည် ရဟန်းလောင်းကို မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေချိန်တန်ပါပြီ”ဟု ရာ၌ “မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ဖို့ရန် ကံပြုချိန် တန်ပါပြီ”ဟု ဆိုလိုသည်။

ကမ္မဝါစာ။ ။ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ သံဃော-သံဃာတော်သည်၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ (ဝစနံ-စကားကို) သုဏာတု-နားစိုက်တော်မူပါ၊ အယံ နာဂေါ-ဤနာဂသည်၊ အာယသ္မတော တိဿဿ-အရှင်တိဿ၏၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရှုငဲ့သူပါတည်း၊ ဝါ-ရဟန်းလောင်းပါတည်း၊ အန္တရာယိကေဟိ-အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-သဘောတရားတို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-စင်ကြယ်ပါပြီ၊ အဿ-ထိုရဟန်းလောင်း၏၊ ပတ္တစိဝရံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံပါပြီ၊ နာဂေါ-နာဂသည်၊ အာယသ္မတာ တိဿေန-အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ သံဃံ-သံဃာတော်ကို၊ ဥပသမ္ပဒံ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို၊ ယာစတိ-တောင်းပါ၏၊ သံဃော-သံဃာတော်သည်၊ နာဂံ-နာဂကို၊ အာယသ္မတာ တိဿေန-အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေတိ-မြင့်မြတ်သောပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပါ၏၊ ဝါ-ရဟန်းပြုပေးပါ၏၊ အာယသ္မတာ တိဿေန-အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂဿ- နာဂ၏၊ ဥပသမ္ပဒါ- မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့

သော ဥတ္တိ။ ။ ဤ ဝါကျတိုကလေးကား ပါဠိတော်ရင်းဝယ် “သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော” ဟု ရှေး၌ ပါခဲ့သောကြောင့် ထို ဉာပေတဗ္ဗောအရ သိစေပုံစကား ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသော နိဂုံးဝါကျတိုကလေးတည်း၊ နောက်၌ ကမ္မဝါစာပါရှိသော ဥတ်ဟူသမျှ၌ “သော ဥတ္တိ” ဟု ပါရသည်၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကားကား ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုတော့မည်ဟု အသိပေးသော ရှေ့ပြေးစကားတည်း၊ နောက်၌ ကမ္မဝါစာ မပါဘဲ ဥတ်ကို ရွတ်ဆိုရုံမျှဖြင့်ပြီးသော ဥတ္တိကံဟူသမျှ၌ “သော ဥတ္တိ” ဟု ရွတ်ဆိုဖွယ်မလို၊ နောက်ဝယ် ကမ္မဝါစာ တစ်ဆက်တည်းလာမည့် နေရာ၌သာ “သော ဥတ္တိ-ဤကား သံဃာတော်ကို အသိပေးခြင်းသာ ဖြစ်ပါသေးသည်၊ နောက်၌ ကမ္မဝါစာ လာပါတော့မည်” ဟု ဆိုလိုသည်၊ [သော ဥတ္တိတိ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တဉာပနာ သေ၊ ဣဒဉ္စ အနုဿာဝနာနမ္ပိ သတ္တာဝသူစနတ္ထံ ဝုစ္စတိ၊-ဝိမတိ။]

ကမ္မဝါစာ။ ။ ဥတ်၏နောက်၌ “သုဏာတု မေ” စသော စကားရပ်ကို ကမ္မဝါစာ ဟု ခေါ်၏၊ ကမ္မဿ-ကံ၏၊ ဝါ-ကံကို၊ ဝါစာ-ပြောဆိုကြောင်း စကားတည်း၊ ကမ္မဝါစာ၊ ဤ ကမ္မဝါစာကိုပင် အနုဿာဝနဟုလည်း ခေါ်သေး၏၊ အနု-ဥတ်၏ နောက်၌၊ ဝါ-အဖန်ဖန် (သုံးကြိမ်တိုင်အောင်)၊ သာဝနံ-သံဃာကို ကြားသိစေခြင်းတည်း၊ အနုဿာဝနံ၊ [ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ၌ ဥတ်နောက်ဝယ် ကမ္မဝါစာတစ်ကြိမ်သာ ရှိသောကြောင့် အနု-အဖန်ဖန်ဟူသောအနက် မရနိုင်၊ “အနု-ဥတ်၏နောက်၌” ဟူသော အနက်သာ ရနိုင်သည်။]

အနက်ပေးပုံ။ ။ သုဏာတု မေ စသော အနက်တို့မှာ ရှေးနည်းအတိုင်းတည်း၊ ဥပသမ္ပာဒေယျ၏နေရာ၌ “ဥပသမ္ပာဒေတိ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပါ၏” ဟု တကယ် ရောက်စေနေခြင်းအနက်ဟော ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲခြင်းသာ ထူး၏၊ နောက်၌လာမည့် စကားအသုံးများလည်း ထူးပေးသေး၏။

ရောက်ခြင်းသည်၊ ယဿာယသ္မတော-အကြင်အရှင်အား၊ ခမတိ-နှစ်သက်၏၊ သော-ထို နှစ်သက်သော အရှင်သည်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဝါ-ဖြစ်ပါလော့၊ ယဿ အာယသ္မတော-အကြင် အရှင်အား၊ အာယသ္မတာ တိဿေန-သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဖြင့်၊ နာဂဿ-နာဂ၏၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ နက္ခမတိ-မနှစ်သက်၊ သော-ထိုမနှစ်သက်သော အရှင်သည်၊ ဘာသေယျ-ပြောဆိုရာပါ၏၊ ဝါ-ပြောဆိုပါလော့။

ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝဒါမိ-လျှောက်ပါ၏၊ [သုဏာတု မေ စသည်အနက်ပေး၊] တတိယမ္ပိ-လည်း၊ ဧတမတ္ထံ-ကို၊ ဝဒါမိ-၏၊ [သုဏာတု မေ စသည် အနက်ပေး။]

သံဃေန-သံဃာတော်သည်၊ အာယသ္မတာ တိဿေန-အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂေါ-နာဂကို၊ ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပါပြီ၊ အာယသ္မတာ တိဿေန-သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-

ခမတိ ဥပသမ္ပဒါ။ ။ ခမတိကို ရုစ္စတိဟု ဝိမတိဖွင့်၏။ “ယဿ ဒါတုကာမော ရောစတေ” သုတ်အရ ခမုဓာတ်၏ ရုစ္စနအနက်ကို ယူစေလိုသည်။ “ခမတိ-သည်းခံ၏” ဟု ခန္တိအနက်ကို မယူပါနှင့်-ဟုလို၊ ထိုရုစ္စနအနက်က သမ္ပဒါန်ကို ငဲ့သောကြောင့် ယဿာယသ္မတောဟု သမ္ပဒါန်ပုဒ်လည်း ရှိရသည်။ ထိုခမတိ၏ ကတ္တားမှာ ဥပသမ္ပဒါ ပုဒ်တည်း၊ ထိုဥပသမ္ပဒါကို ဝိမတိဋီကာ၌ “သံဃေန ဒီယျမာနာ နိပ္ပာဒီယျမာနာ ဥပသမ္ပဒါ” ဟု ဖွင့်၏။ “သံဃာသည် ပေးအပ် ပြီးစေအပ်သော ဥပသမ္ပဒါသည် အကြင်အရှင်အား နှစ်သက်၏” ဟုလို၊ ယခုကာလ၌ ဥပသမ္ပဒါကို ကာရိတ်အကျေကြံ၍ “မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်း” ဟု ပေးကြသည်မှာ ထိုဋီကာဖွင့်နှင့် မညီပါ။ ထို့ကြောင့် “နာဂဿ-နာဂကို၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်” ဟု မပေးပါနှင့်၊ ဤနိဿယအတိုင်းသာ ပေးပါ။

သော တုဏှဿ။ ။ တုဏှိ+အဿဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ တုဏှိကို “အကထနတ္ထေ-စကားမပြော တုဏှိဘောနေခြင်း အနက်၌၊ နိပါတော” ဟု ဝိမတိဖွင့်၏။ အဿကို ဘဝေယျ ဟုလည်းဖွင့်၏။ [အဘိဓာန်(၄၂၉)၌လည်း မောနမဘာသံ တုဏှိဟု နိပါတ်ပင်ဆို၏။ သက္ကတ၌ တုဏှိဟု ဤကာရန္တရီ၏။ ထို့ကြောင့် ဤပါဠိ၌ ဤကာရန္တပင် ရှိရမည်။]

ယဿ နက္ခမတိ သော ဘာသေယျ။ ။ ဤဝါကျကား “ယဿာယသ္မတော ခမတိ သော တုဏှဿ” ၏ ပြောင်းပြန်အနက်ကိုပြသော ဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် ယဿ အာယသ္မတောဟု ရှေ့က အာယသ္မတောပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ နာဂဿ ဥပသမ္ပဒါ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေနပုဒ်များကိုလည်းကောင်း လိုက်စေ၍ ယဿ နက္ခမတိ ဝါကျ၌ အနက်ပေးရသည်။ သော ဘာသေယျ၌ ဘာသေယျကား ထိုမနှစ်သက်သော အရှင်သည် ဆိတ်ဆိတ်မနေဘဲ ရဟန်းလောင်းကိုဖြစ်စေ၊ သံဃပရိသတ်ကိုဖြစ်စေ၊ သိမ်-ဥတ်-ကမ္မဝါစာကိုဖြစ်စေ မိမိမနှစ်သက်သော မကျေနပ်သော အားရသောအရာကို “မနှစ်သက်ကြောင်း ပြောပါ” ဟု တိုက်တွန်းသောစကားတည်း။

ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂဿ-၏၊ ဥပသမ္ပဒါ-သည်၊ သံဃဿ-သံဃာတော်အား၊
 ခမတိ-နှစ်သက်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ (အာသိ-ဖြစ်ပြီ၊)
 ဧဝံ-ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကြောင့်၊ ဧတံ-ဤနှစ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊
 (နှစ်သက်ကြောင်းကို) ဓာရယာမိ-သိမှတ်ရပါ၏။

ဥပသမ္ပန္နော သံဃေန။ ။ ဤဝါကျကား ကမ္မဝါစာသုံးကြိမ် ရွတ်ဆိုပြီးနောက်
 နိဂုံးအုပ်သော ဝါကျတည်း၊ ဥပသမ္ပန္နော၌ ဥပ-သံပုဗ္ဗ ပဒဓာတ် အတိတ်ဟော တ-
 ပစ္စည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကာရိတ်အကျေကြံ၍ ပြီးဆုံးသံ အတိတ်အနက်ပါအောင်
 “ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပါပြီ” ဟု ဘေးရသည်။

ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ။ ။ ကမ္မဝါစာအတွင်း၌ “ယဿာယသ္မာတာ”
 နေရာဝယ် “သံဃဿ” ဟု သုံးစွဲထား၏၊ ထို့ကြောင့် ခမတိဆိုင်ရာ စပ်ပုဒ်များကို
 “နာဂဿ ဥပသမ္ပဒါ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန” ဟု ဆည့်စွက်၍ အနက်
 ပေးရသည်၊ ကမ္မဝါစာအတွင်းတုန်းက “မနှစ်သက်သော အရှင်သည် ပြောပါ” ဟု
 သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် တိုက်တွန်းအပ်ပါလျက် မည့်သူမျှ မပြောကြသောကြောင့် သံဃာ
 အားလုံးက ဤဥပသမ္ပဒါကို နှစ်သက်ကျေနပ်ရာ ရောက်သည်၊ ထိုသို့ ရောက်ခြင်း၌
 အကြောင်းပြလို၍ “တသ္မာ တုဏှိ” ဟု ဆက်၍ မိန့်သည်၊ နှစ်သက်ကျေနပ်သောကြောင့်
 တိတ်ဆိတ်စွာနေကြသည်-ဟူလို၊ တုဏှိ၏ စပ်ဖို့ရာ ကြိယာတိုက်ရိုက် မပါ၊ “အာသိတိ
 သေသော” ဟု ဝိမတိ၌ ထည့်၍ စပ်သည်၊ [“အာသိတိသေသော” ဟု ရှိသည်ကား
 ပါဠိပျက်တည်း။]

ဧဝမေတံ ဓာရယာမိ။ ။ ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေကြခြင်းကြောင့် ထိုဥပသမ္ပဒါကို
 သံဃာက ကျေနပ်ကြောင်းကို (တပည့်တော် ကမ္မဝါစာပါဌကပုဂ္ဂိုလ်သည်) စိတ်၌
 ဆောင်ထားရပါ၏၊ သိမှတ်ရပါ၏-ဟူလို၊ ဓာရယာမိဟု မိအက္ခရာကို ရွတ်ပြီးလျှင်
 နိဂုံးဝါကျ ဆုံး၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနိဂုံးဝါကျကို အချို့ဆရာတို့က သုံးခေါက် ရွတ်ဆိုကြ၏၊ နိဂုံး
 ဟူသမျှ တစ်ဝါကျတည်း တစ်ခေါက်တည်းသာ ရှိရိုးဖြစ်ကြောင်းကို ဝါကျလေ့လာသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သိနိုင်ပါသည်၊ ထို့ပြင် ဥတံကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုရာဌာနတိုင်း၌ (ဗျတ္တေန
 ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော) “ဥ တံကမ္မဝါစာ နှုတ်တက်ရသဖြင့်
 ဗျတ္တဖြစ်သော ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ်တို့ကို သဒ္ဒါနည်းကျအောင် ရွတ်စွမ်းနိုင်သဖြင့်
 ပဋိဗလဖြစ်သော ရဟန်းသည်သာ အသိပေးရ ရွတ်ဆိုရမည်” ဟု ပါဠိတော် လာသော
 ကြောင့် ဥတံကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်သူတိုင်း ကမ္မဝါစာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်စွာဖြင့်
 ဗျတ္တ၊ ပဋိဗလဂုဏ်အင်္ဂါမြောက်အောင် ဆရာအထံ နည်းနာခံပြီးမှ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆို
 သင့်ကြပါသည်။

အပိုထည့်အပ်သော
 ဥတံကမ္မဝါစာ ပြီး၏။

စတုနိဿယာဒိကတော

၁၂၈။ တာဝဒေဝါတိ-ကား၊ ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရမေဝ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၏ ခြားမဲ့၌ပင်၊ (“မေတဗ္ဗာ”စသည်၌ စပ်) ဆာယာ မေ တဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဧကပေါရိသာ ဝါ-တစ်ခုသော ယောက်ျားပမာဏ ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-ယောက်ျားတစ်ယောက် ပမာဏရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒွိပေါရိသာ ဝါ-နှစ်ခုသော ယောက်ျားပမာဏ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-ယောက်ျား နှစ်ယောက် ပမာဏရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဆာယာ-အရိပ်ကို၊ မေတဗ္ဗာ- တိုင်းတာထိုက်၏။

ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝဿာနော-မိုးဥတုလည်းကောင်း၊ ဟေမန္တော-ဆောင်းဥတုလည်းကောင်း၊ ဂိမော-နွေဥတုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ ဥတုပ္ပမာဏံ-ဥတုအတိုင်းအရှည်ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြထိုက်၏။ စ- ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံဟူသောပါဌ်၌၊ ဥတုယေဝ-ဥတုသည်ပင်၊ ဥတုပ္ပမာဏံ-ဥတုပ္ပမာဏ မည်၏။

ဝဿာနာဒယော-မိုးဥတု အစရှိသည်တို့သည်၊ အပရိပုဏ္ဏာ-မပြည့်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ယဿ-အကြင်ရဟန်းဖြစ်ရာ နေ့အဖို့၏၊ သော ဥတု-ထိုဥတုသည်၊ ယတ္ထကေဟိ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဒိဝသေဟိ- နေ့တို့ဖြင့်၊ အပရိပုဏ္ဏာ-မပြည့်သေးသည်၊ (ဟောတိ)၊ တေ ဒိဝသေ-ထို မပြည့်သေးသော နေ့ လတို့ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ သော ဒိဝသဘာဂေါ- ထိုရဟန်းဖြစ်ရာ နေ့အဖို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗော။

မေတဗ္ဗာ။ ။ ရှေးခေတ်က ယခုနာရီမျိုး မရှိသေးသောကြောင့် လူ့အရိပ်(ဖဝါး) တိုင်းကြရသည်၊ ယခုခေတ်၌ နာရီအချိန် မှတ်ရုံဖြင့်လည်း ပြီး၏၊ နာရီမှတ်ခြင်း၊ ဖဝါး တိုင်းခြင်း နှစ်မျိုးလုံးကိုလည်း ပြုကြသည်၊ ပုရိသော+ပရိမာဏံ+အဿာတိ ပေါရိသာ၊ ဆာယာ-တစ်ရပ် တစ်သူ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရိပ်၊ (ရူပသိဒ္ဓိဝိဂ္ဂဟ)၊ [ယောနောဝယ် “ပုရိသဿ ပမာဏံ ပေါရိသံ”ဟု ပြု၍ ပမာဏအနက်၌ ဏပစ္စည်း သက်၏ဟု ဆို၏၊ ဧကံ+ပေါရိသံ+ယဿာတိ ဧကပေါရိသာ၊ ဒွေ+ပေါရိသာနိ+ယဿာတိ ဒွိပေါရိသာ၊ (ဆာယာ)။]

ဥတုပ္ပမာဏံ။ ။ ပမိယတေ အနေနာတိ ပမာဏံ၊ အနေန-ဤဥတုဖြင့်၊ ပမိယတေ- နှစ်ကို တိုင်းတာရ၏၊ ဣတိ ပမာဏံ၊ ဥတုယေဝ+ပမာဏံ ဥတုပ္ပမာဏံ၊ “တစ်နှစ် ပြည့်ဖို့ရန် မည်မျှလိုသေး၏၊ မည်မျှရှိပြီ”ဟု နှစ်ကို တိုင်းကြောင်း ဥတု၊ ဤ၌ကား “နွေဥတု၌ ရဟန်းဖြစ်သည်၊ သို့မဟုတ် မိုးဥတု၊ သို့မဟုတ် ဆောင်းဥတု၌ ရဟန်း ဖြစ်သည်”ဟု ပြောခြင်းကို “ဥတုပ္ပမာဏကို ပြောပြခြင်း”ဟု ဆိုသည်။

သစေ ဝဿာနာဒယော။ ။ “သစေ ဝဿာနာဒယော”မှစ၍ “အာစိက္ခိတဗ္ဗော” တိုင်အောင်ကား “ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗော”၏ အဖွင့်တည်း၊ ဝဿာနစသော ဥတုက လေးလအတိ ပြည့်နေလျှင် ဒိဝသဘာဂကို အထူး ပြောနေဖွယ် မလိုတော့ပါ။

အထ ဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ အယံ နာမ ဥတု-ဤမည်သောဥတုတည်း၊ (ဥတုပုမာဏံ-၌၊ “ဥတု”ကို ပြောသည်။) သော စ-ထို ဥတုသည်လည်း၊ ပရိပုဏ္ဏော-ပြည့်ပြီ၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အပရိပုဏ္ဏော-မပြည့်သေး၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥတုပုမာဏံ-ဥတု၏ပမာဏကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြထိုက်၏၊ ပုဗ္ဗဏော-နံနက်တည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သာယနော-ညနေချမ်းတည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒီဝသဘာဂေါ-နေ့အဖို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗော-ပြောပြထိုက်၏။

ဥတုက (တစ်ဥတု)မပြည့်သေးလျှင် ထိုဥတုဝယ် လိုနေသေးသော နေ့ရက်ကို မှတ်သား၍ (ဥပမာ-ဆောင်းဥတုက တပေါင်းလပြည့်ကျမှ ပြည့်မည်ဖြစ်၏၊ တပေါင်းလဆန်း-၁၀ ရက်နေ့၌ ရဟန်းဖြစ်လျှင် ထိုဥတု ပြည့်ဖို့ရန် ၅-ရက် လိုသေးကြောင်းကို ထည့်စွက်၍) ဒီဝသဘာဂကို ပြောပြပါဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ယော ဥတု”ဟု တွေ့ရ၏၊ ဥတုကား ရှေ့၌ပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ယတ္တကေဟိ ဒီဝသေဟိ”ကို “တေ ဒီဝသေ”ဟု နိယမပြု၍ “ယဿ”ကို “သော ဒီဝသဘာဂေါ”ဟု နိယမပြုပြီးလျှင် “ယော ဥတု” အတွက် နိယမ မပါသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေး ဥတုပုမာဏံက ဥတုကို ပြန်၍ ညွှန်းသော တသဒ္ဓါဖြင့် “သော ဥတု”ဟု ရှိမှ စာသွားကောင်းသည်၊ [ယောဇနော၌ “ယော ဥတု”ကို အတည်ပြု၍ “တဿ ဥတုဇနော”ဟု ပါဌသေသ ထည့်သွားလေသည်၊ ထို့ပြင် ဝိမတိ၌ ယဿကို “တံ ဓဏံ လဒ္ဓါပသမ္ပဒဿ ပုဂ္ဂလဿ”ဟု စွဲ၏၊ ထိုအစွဲကိုလည်း “သော ဒီဝသဘာဂေါ”ထောက်၍ စဉ်းစားသင့်သည်။]

ဒီဝသဘာဂေါ။ ။ ထို “မပြည့်သေးသော ဥတုဝယ် မည်သည့်လ မည်သည့်ရက်၌ ရဟန်းဖြစ်သည်”ဟု ဒီဝသဘာဂကို ပြောပြရသည်၊ [ဤအလို “ဒီဝသဘာဂသည် ဥတုတွင် ပါဝင်သော လ-ရက်-နေ့တို့ကို ပြသောစကား”ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုနေ့အဖို့တွင် အချိန်ကိုကား “ဆာယာ မေတဗ္ဗာ”ဖြင့် ပြပြီးဖြစ်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ ယောဇနော၌ ဤပထမနည်းဝယ် ဥတုပုမာဏံကို ပြောပြရာ၌ “ဥတုက ပြည့်နေလျှင် ဒီဝသဘာဂ ပြောပြဖွယ်မလို”ဟု ယူဆ၍ ဤ ပထမဝါဒကို မနှစ်သက်ချေ၊ အမှန်ကား “ဥတုယေဝ ဥတုပုမာဏံ”ဟု အဋ္ဌကထာပြုသောကြောင့် ဥတုပုမာဏံ ပြောတုန်းက ဥတုသက်သက်ကိုသာ ပြောပြရသည်၊ လ-ရက် မပါသေးပါ၊ ထို့ကြောင့် ဥတုက ပြည့်နေသော်လည်း ထိုဥတု၏ ပြည့်နေသော လ-ရက်ကိုကား ဒီဝသဘာဂအရ ပြောပြနိုင်ပါသည်။

အထ ဝါ။ ။ ဥတုပုမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံနှင့် ဒီဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗောအတွက် တစ်နည်းပြသော စကားတည်း၊ ဤနည်း၌ကား “ဥတုဿ+ပမာဏံ ဥတုပုမာဏံ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဥတုကိုလည်းကောင်း၊ ဥတု၏ လ-ရက်ကိုလည်းကောင်း ပြောပြရမည်၊ ဒီဝသဘာဂကား “နံနက်ပိုင်း၊ သို့မဟုတ် ညနေပိုင်း”ဟု နေ့အဖို့ကို ပြောပြခြင်းတည်း၊ ထိုနေ့အဖို့၌ အချိန်ကိုကား “ဆာယာ မေတဗ္ဗာ”ဖြင့် ပြောပြပြီး ဖြစ်၏။

သင်္ဂီတီတိ-ကား၊ ဣဒမေဝ သဗ္ဗံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အရိပ်၊ ဥတု၊ နေ့အဖို့ ဟူသော အလုံးစုံကိုပင်၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-၍၊ (သံ၏အဖွင့်) တံ-သည်၊ ကိ-အဘယ် ဥတု၊ လ၊ ရက်ကို၊ လဘသိ-ရသနည်း?၊ တေ-၏၊ ဆာယာ-အရိပ်သည်၊ ကာ-အဘယ်နည်း?၊ ဥတုပ္ပမာဏံ-ဥတုအတိုင်းအရှည်သည်၊ ကိ-နည်း၊ ဒိဝသဘာဂေါ-နေ့အဖို့သည်၊ ကော-နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဋ္ဌော- (အခြားပုဂ္ဂိုလ်က)မေးအပ်သည်၊ (သမာနော-သော်၊) ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော ဥတုကို၊ လဘာမိ-ရပါ၏၊ ဝသံ-မိုးဥတုကို၊ (လဘာမိ၊ ဣတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဟေမန္တံ-ဆောင်းဥတုကို၊ (လဘာမိ၊ ဣတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂိမံ-နေ့ဥတုကို၊ (လဘာမိ၊ ဣတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ (၇ ဖဝါးစသည်ကား၊) မေ-၏၊ ဆာယာ-အရိပ်ပါတည်း၊ ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ (မိုးဥတု၊ သို့မဟုတ် ဆောင်းဥတု၊ သို့မဟုတ် နွေဥတုကား၊) ဥတုပ္ပမာဏံ-ဥတု ဟူသော ပမာဏပါတည်း၊ အယံ-ကား၊ (နံနက်ပိုင်း စသည်ကား၊) ဒိဝသဘာဂေါ- နေ့အဖို့ပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒေယျာသိ-လျှောက်လေလော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-၏။

သင်္ဂီတီ။ ။ ဆာယာဒိကမေဝ သဗ္ဗံ (အရိပ်စသော အားလုံးကိုပင် သင်္ဂီဟေတွာ ဂါယိတဗ္ဗာ ကထေတဗ္ဗာ (သိမ်းကြိုး၍ ပြောလိုက်၏။) ဣတိ သင်္ဂီတီ၊ အရိပ်၊ ဥတု၊ နေ့၊ ဤသုံးမျိုးကို ပေါင်း၍ ပြောပြခြင်းကို “သင်္ဂီတိ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ” ဟု ဆိုသည်။ [သံကို သင်္ဂီဟေတွာဟုလည်းကောင်း၊ ဂီတိကို “ဂါယိတဗ္ဗာ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ “အသင်သည် ဘယ်နှစ်၊ ဘယ်ဥတု၊ ဘယ်လ၊ ဘယ်ရက်၊ ဘယ်အချိန်ဝယ် ရဟန်း ဖြစ်သနည်း?” ဟု မေးလျှင် ပြန်၍ ပြောတတ်ဖို့ရာ ရဟန်းဖြစ်စကာလ၌ အားလုံးပေါင်း၍ ပြောပြပါ-ဟူလို၊ [“ဆာယာ မေတဗ္ဗာ” စသည်တုန်းက ရဟန်းသစ် နားလည်ရုံသာ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ပြောပြခြင်းတည်း၊ ဤသင်္ဂီတိ၌ကား ရဟန်းသစ်အား သူတစ်ပါးက မေးသောအခါ အပြည့်အစုံ ပြောတတ်ဖို့ရန် ပေါင်း၍ ပြောပြခြင်းတည်းဟု မှတ်ပါ။]

ဝသံ ဝါ၊ ပေ၊ ဂိမံ ဝါ။ ။ ဥတုပ္ပမာဏ ရပ်ကိုသာ အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားသော် လည်း ဤဥတုပမာဏ ပြောပြရုံမျှဖြင့် မည်သည့်နှစ်ဟု မသိသာသောကြောင့် “ခုနှစ် သက္ကရာဇ်ကိုပါ ပြောပြရမည်” ဟု ဝိမတိဆို၏။ “အယံ မေ ဆာယာ” စသည်ကား ပါဠိတော်၌ “ဆာယာ မေတဗ္ဗာ၊ ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ” ဟု လာသည့်အတိုင်း စဉ်၍ပြခြင်းသာတည်း၊ ပါဠိတော်၌ ထိုသို့ စဉ်ပြခြင်းမှာလည်း လက်တွေ့အလုပ်လုပ်သောအခါ အရိပ်၊ အချိန်၊ နာရီကို တိုင်းတာ မှတ်သားရမည့်အလုပ်က ပထမဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

တကယ်ပြောရာ၌မူ “ခုနှစ်သက္ကရာဇ်၊ ဥတု၊ လ၊ လဆန်း၊ လဆုတ်၊ နေ့ရက်၊ အချိန် (အရိပ် နာရီ မိနစ်)” အားလုံး ပြည့်စုံအောင် အစဉ်အတိုင်း ပြောပြရသည်။ ပြောပုံကား “၁၃၂၆-ခုနှစ်၊ မိုးဥတု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁၃-ရက်၊ နံနက် ၇ နာရီခွဲ အချိန်၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဟု မှတ်” ဤသို့စသည်ဖြင့် လျော်စွာသွင်း၍ ပြောပြရသည်။

၁၂၉။ ဩဟာယာတိ-ကား၊ ဆဋေတွာ-စွန့်၍၊ (ပက္ကမိံ သုဉ် ဝပံ) ဒုတိယံ ဒါတန္တိ-ကား၊ ဥပသမ္ပဒမာဠကတော-ပဉ္စင်းခံရာ ထုန်ဆောင်းဝန်းမှ၊ ပရိဝေဏံ-ပရိဝေဏံသို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသော ရဟန်းသစ်အား၊ ဒုတိယကံ-နှစ်ပါးမြောက်အဖော်ကို၊ ဒါတံ-ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ အကရဏီယာနိ-မပြုကျင့်ထိုက်သော ပါရာဇိကတို့ကို၊ အာစိက္ခိတံ စ-ပြောပြခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပဏ္ဍုပလာသောတိ-ကာ၊ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏော-ဖျော့တော့သော အဆင်းရှိသော၊ ပတ္ထော-ဖက်ရွက်သည်၊ (“အဘဗ္ဗော သေယျထာပိ” ဟု ပါဠိတော်၌ ဝပံ) ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တောတိ-ကား၊ ဝဏ္ဏတော-အညှာမှ၊ ပတိတော-ကြွေကျလေပြီးသော၊ (ပဏ္ဍုပလာသော၌ ဝပံ) အဘဗ္ဗော ဟရိတတ္ထာယာတိ-ကား၊ ပုန-ဖန်၊ ဟရိတော-စိမ်းစိုသည်၊ ဘဝိတံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗော-မထိုက်၊ ပုထုသီလာတိ-ကား၊ မဟာသီလာ-ကြီးစွာသော ကျောက်ခဲသည်၊ (အပ္ပဋိသန္နိကာ၌ ဝပံ)။

၁၃၀။ အလဗ္ဘမာနာယ၊ပေ၊ သံဝါသေတိ-ကား၊ ယာဝ-လောက်၊ တဿ-ထို ဥက္ခိတ္တကရဟန်း၏အပေါ်၌၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မကရဏတ္ထာယ-ဥက္ခေပနိယကံကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သာမဏိ-သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ (သံဃာပြည့်အောင်) န လဗ္ဘတိ-မရအပ်သေး၊ တာဝ-ထိုမရအပ်သေးသမျှကာလပတ်လုံး၊ တေန-ထိုရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကု၊ သမ္ဘောဂေ စ-အာမိသဓမ္မကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ ပြောပြ၍ ထိုအတိုင်း နှုတ်တက်မှတ်ထားမှသာ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့နှင့် တွေ့သောအခါ ဝါကြီး၊ ဝါငယ်ကို ခွဲခြား၍ ဆိုင်ရာဝတ္ထုများကို ပြုနိုင်၏။ သံဃိကပစ္စည်းကို ဝေသောအခါ ဝါကြီးသူက ကောင်းမြတ်သောပစ္စည်းကို ရတတ်သောကြောင့် ထိုအခါ၌လည်း ဝါကြီး၊ ဝါငယ် ခွဲခြားရမည်။ ထို့ကြောင့် ဝါစဉ်နှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စတိုင်းဝယ် အသုံးပြုဖို့ရန် “သင်္ဂီတိ-အရိပ်၊ ဥတု၊ နေ့ စသည်ကို ကောင်းစွာမှတ်သား၍ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အသုံးပြုပါလေ”ဟု ပြောရသည်။

ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တော။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ ပထမဆုံး ဂါထာအဖွင့်၌ ဝုတ္တသဒ္ဓါ၏ “ဝပ္ပန-စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဝါပသမိရဏ-စိုက်ပျိုးအပ်ပြီးကို ထွန်ဖြင့်ညီအောင် ညှိခြင်း၊ ကေသောဟရဏ-ဆံရိတ်ခြင်း၊ ဇီဝိတဝုတ္တိ-အသက်မွေးခြင်း၊ ပမုတ္တဘာဝ-လွတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ကြွေကျခြင်း” ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်များစွာကို ပြရာဝယ် ပမုတ္တဘာဝ၌ ဤပါဠိတော်ကိုပင် ပုံစံပြ၏။ ထို့ကြောင့် ပပုဗ္ဗ ဝပဓာတ် တပစ္စည်းဖြင့် ဝ၏ အ-ကို ဥပြု၍ “ပဝုတ္တော”ဟု ရှိစေရမည်။ “ပမုတ္တော”ဟု မရှိစေရ။

သမ္ဘောဂေတိ။ ။ မဓမ္မသမ္ဘောဂေ-(ပိဋကတ်မဓ္မကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်း ဟူသော စာတက်၊ စာချခြင်း စသည်ကြောင့်လည်းကောင်း၊) အာမိသံသမ္ဘောဂေ စ-(ဆွမ်း၊ သင်္ကန်းစသော အာမိသကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော ပေးခြင်း၊ ယူခြင်း စသည်ကြောင့်လည်းကောင်း၊)-ဋီကာ။

ဥပေါသထပဝါရဏာဒိကရဏဘောဒေ-ဥပုသ်,ပဝါရဏာ အစရှိသော ကံကို ပြုခြင်း အပြားရှိသော၊ သံဝါသေ စ-အတူတကွ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ-မဟာဝိဘင်း၌၊ (ဘိက္ခုအတွက် အကျယ်ပြုရာ ပဒဘာဇနီ၌) ဝုတ္တာနုသာရေန-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ သုဝိညေယျတ္တာ-လွယ်ကူစွာ သိနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါကဋမေဝ-ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမန္တပါသာဒိကာယ-သမန္တပါသာဒိကာမည်သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ ဒွါသတ္တတိအဓိကဝတ္ထုသတပဋိမဏ္ဍိတဿ-၇၂ပါးအလွန်ရှိသော တစ်ရာသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ မဟာဓန္ဒကဿ-၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-အနက်၏အဖွင့်သည်၊ ဝါ-အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဝတ္ထု၌လာသော ရဟန်းသစ်သည် ရှေးရဟန်း ဘဝတုန်းက အာပတ်ကို မရှုခြင်းကြောင့် ဥက္ခေပနိယကံ အပြုခံရ၏။ ထိုကံ မငြိမ်းသေးခင် လူထွက်၏။ ယခုတစ်ဖန် “ထိုအာပတ်ကို ရှုပါမည်”ဟု လျှောက်သောကြောင့် ရဟန်းခံပေး၍ သံဃာဘောင်သို့ ပြန်သွင်းမှု ဩသာရဏကံ ပြုသောအခါ ထိုကံ ငြိမ်းစေပြီးဖြစ်၏။ ထိုကံ ငြိမ်းစေပြီးခါမှ “အာပတ်ကို မရှုနိုင်”ဟု ဆိုပြန်ရကား ဥက္ခေပနိယကံ ထပ်မံ၍ ပြုရဦးမည်။ သို့သော် သံဃာမပြည့်၍ မပြုရသေးလျှင် ထိုရဟန်းနှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသ ပြုမှုကြောင့် အာပတ်မသင့်ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဩသာရဏကံ ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဥက္ခေပသမ္ဘောဂသိက္ခာပုဒ်သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် မသင့်၊ “အာပတ္တိ အာပဒ္ဒတိ” စသော အလဇ္ဇီလက္ခဏာနှင့် မညီသောကြောင့်လည်း အလဇ္ဇီသမ္ဘောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်လည်း မသင့်ပါ-ဟူလို။

ကေစိဝါဒ။ ။ အချို့က အနာပတ္တိအရ ဥက္ခေပကပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသ ပြုသော်လည်း အာပတ်မသင့်၊ ပါစိတ် အာပတ်ကို ရည်ရွယ်၍ “အနာပတ္တိ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။ “အလဇ္ဇီနှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသ ပြုသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကား သင့်ရမည်”ဟု ဆိုကြသတတ်၊ [ယမေတ္ထ ကေနစိ “အနာပတ္တိ သမ္ဘောဂေ သံဝါသေ”တိ ဣမိနာ ပါစိတ္တိယေန အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ “အလဇ္ဇီ ပရိဘောဂပစ္စယာ ဒုက္ကဋ် ပန အာပဒ္ဒတိ ယေ ဝါ”တိ ဝတော ဗဟုစာ ပပဉ္စိတံ၊ န တံ သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ-ဋီကာ။]

မဟာဓန္ဒကအဖွင့် ပြီးပြီ။

ဥပေါသထက္ခန္ဓကအဖွင့်

[ဥပုသ်နှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်အပေါင်းကို
“ဥပေါသထက္ခန္ဓက”ဟု ခေါ်၏။]

သဒ္ဓါပါတာနုဇာနနာဒိကထာ

၁၃၂။ ဥပေါသထက္ခန္ဓက-၌၊ အညတိတ္ထိယာတိ၊ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊
လဒ္ဓိ-အယူကို၊ တိတ္ထံ-တိတ္ထဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ အည-သာသနာတော်အယူမှ
တစ်ပါးသော၊ တိတ္ထံ-အယူတည်း၊ အညတိတ္ထံ-ယူ၊ ဧတေသံ-ဤ ပရိဗိုဇ်တို့၏။
အညတိတ္ထံ-သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါးသောအယူသည်၊ အတ္ထိ-၏။ ဣတိ-
ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါးသော အယူရှိကုန်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ တေ-ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည်၊) အညတိတ္ထိယာ-ယတို့ မည်၏။ ဣတော-ဤ
သာသနာတော်အယူမှ၊ အညလဒ္ဓိကာ-တစ်ပါးသော အယူရှိသော ပရိဗိုဇ်တို့၊
ဣတိ ဝုတ္ထံ ဟောတိ၊ ဓမ္မံ ဘာသန္တိ-ကား၊ တေသံ-ထိုလူတို့အား၊ ဝါ-
တို့သည်၊ ကတ္တဗ္ဗကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၊ မပြုထိုက်သော၊ ယံ-အကြင် ကောင်းမှု၊
မကောင်းမှုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုပြုထိုက် မပြုထိုက်သော ကောင်းမှု မကောင်းမှု
ကို၊ ကံထေန္တိ-ဟောပြောကြကုန်၏။ တေ လဘန္တိ-ကား၊ တေ မနဿာ-
တို့သည်၊ လဘန္တိ-ရကုန်၏။ မုဂသူကရာတိ-ကား၊ ထူလသရီရသူကရာ-
ဝဖြူးသော ကိုယ်ရှိသော ဝက်တို့တည်း။

အညတိတ္ထိယာ။ ။ [မိစ္ဆာအယူ၏ တိတ္ထ အမည်ရပ်ကို ရှေ့၌ (၁၂၃, ၁၅၀)
ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ အည+တိတ္ထံ အညတိတ္ထံ၊ အည-သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါးသော၊ တိတ္ထံ-
အယူတည်း၊ အညတိတ္ထံ-အယူ၊ “အညတိတ္ထံ+ဧတေသံ အတ္ထိတိ အညတိတ္ထိကာ”ဟု
ဆိုလိုလျက် ကကို ယပြု၍ “အညတိတ္ထိယာ”ဟု ဖြစ်သည်၊ [ဣတောတိ ဣမသ္မိံ
သာသနေ လဒ္ဓိတော-ဋီကာ။] ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ အည၏ အပါဒါန်ကို
သာသနာတော်၏ အယူကို ခံရသည်၊ ထိုသို့ “အယူ”ကို ခံမှ “အညတိတ္ထံ”အရ
တစ်ပါးသော တွဲဖက်အယူကို ရသည်၊ အပါဒါန်နှင့် အပါဒါနီတို့သည် ပင်ကိုအားဖြင့်
အမျိုးအစားတူလျက်ရှိရသည်၊ ဥပမာ-သရ(၈)လုံးချင်း တူနေရာဝယ် “အညေ ဒီဃာ”ဟု
ရသသုံးလုံးကို အပါဒါန်ခံ၍ ဒီဃငါးလုံးကို အပါဒါနီ ပြုသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့်
“အညတိတ္ထိယာ-သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါးသော အယူရှိသူတို့”ဟု ပေးပါ၊
“သာသနာတော် တစ်ပါးသော အယူရှိသူ”ဟု မပေးပါနှင့်။

မုဂသူကရာ။ ။ “ဝဖြူးသော ဝက်တို့သည် အသံသော်မှ မထွက်နိုင်ကြကုန်သကဲ့သို့
ဤရဟန်းတော်များလည်း အသံမထွက်ကြသဖြင့် ဝဖြူးသော ဝက်ကြီးများနှင့် တူကြ
လောက်အောင် (အအ)ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်”ဟု ဆိုလိုသည်၊ [မုဂသူရီရာတိ ဧတ္ထ
ထူလသရီရဿ သူကရဿ သဒ္ဓမတ္ထဿာပိ အဘာဝတော မုဂသူကရာ နာမာတိ
အာဟ-ထူလသရီရသူကရာတိ-ယောဇနာ။]

၁၃၅။ အနဇ္ဈာပန္နော ဝါ ဟောတိ အာပဇ္ဇိတွာ ဝါ ဝုဠိတောတိ ဧတ္ထ-
 ဌံ၊ ယံ အာပတ္တိံ-သို့၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အနဇ္ဈာပန္နော ဝါ-မရောက်သည်သော်လည်း၊
 ဟောတိ၊ အာပဇ္ဇိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဝုဠိတော ဝါ-ထပြီးသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊
 အယံ-ဤအာပတ်သည်၊ အသန္တိ နာမ-အသန္တိမည်သော၊ အာပတ္တိံ-တည်း၊
 ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သမ္မဇာနမုသာဝါဒိံ ကိံ ဟောတိတိ-
 ကား၊ ပ္ဍာယံ (ယော+အယံ)-အကြင်သမ္မဇာနမုသာဝါဒကို၊ သမ္မဇာနမုသာဝါဒဿ
 ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ သော-ထိုသမ္မဇာနမုသာဝါဒသည်၊ အာပတ္တိတော-
 အာပတ်အားဖြင့်၊ ကိံ-အဘယ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-နည်း?၊ ကတရာ-
 အဘယ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-နည်း?၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိတိ-
 ကား၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိံ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သာ စ-ထိုဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်
 လည်း၊ မုသာဝါဒလက္ခဏေ-မုသာဝါဒ၏ သဘောလက္ခဏာကြောင့်၊ န (ဟောတိ)-
 ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝစနေန-“သမ္မဇာန
 မုသာဝါဒေ ကိံ ဟောတိ၊ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိ”ဟူသောစကားတော်ကြောင့်၊ ဝစိဒ္ဓါရေ-
 ဝစိဒ္ဓါရ၍၊ အကိရိယသမုဋ္ဌာနာ-ပြုလိုက်သော ပြောဆိုမှုကို မပြုခြင်းဟူသော
 ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ အာပတ္တိံ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟိ-သာဓကကား၊ အနာလပန္နော၊ပေ၊ စိန္တိတာတိ-ဟူ၍၊ (ပရိဝါရေ-ပရိဝါရ
 ပါဠိတော်၌) ဝက္ခတိ-မိန့်တော်မူလတ္တံ့၊ (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်)၊ ကေနစိ-
 တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ မနဇေန-လူနှင့်တကွ၊ ဝါစာ(ဝါစာယ)-နှုတ်မြှက်သဖြင့်၊
 အနာလပန္နော-မပြောဆိုသည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ ပရေ-စကားပြောဖက်မှတစ်ပါး
 အခြားသူတို့ကို၊ (သန္ဓာယ-ရည်မှန်း၍)၊ ဂိရံ စ-စကားသံကိုလည်း၊ နော
 ဘဏေယျ-မပြောဆိုရာ၊ (သော-ထိုသူသည်)၊ ဝါစာသိကံ-ဝစိဒ္ဓါရ၍ဖြစ်သော၊
 န ကာယိကံ-ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သည် မဟုတ်သော၊ (အာပတ္တိံ-သို့)၊ အာပဇ္ဇေယျ-
 ရောက်ရာ၏၊ ဧသာ ပဉ္စာ-ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျမ်းကျင်
 ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံအပ်ပြီ။] [အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌
 ပြထားပြီ။]

အန္တရာယိကောတိ-ကား၊ အန္တရာယကရော-အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်၊
 (ဟောတိ)၊ ကိဿ ဖာသု ဟောတိတိ-ကား၊ ကိမတ္ထံယ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊
 ဖာသု-ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ-နည်း?၊ ပဌမဿ ဈာနဿ အဓိဂမာယာတိ-
 ကား၊ ပဌမဿ ဈာနဿ-ပဌမဈာန်ကို၊ အဓိဂမနတ္ထာယ-ရခြင်းအကျိုးငှာ၊ တဿ
 ဘိက္ခုနော-၏၊ ဖာသု-သည်၊ ဟောတိ၊ သုခံ-ချမ်းသာသည်၊ ဝါ-လွယ်ကူသည်၊
 ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဒုတိယဿ ဈာနဿ အဓိဂမာယာ *အစရှိသော
 ပါဠိတို့၌၊ ဧသ(ဧသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း
 အစီအရင်တည်း၊ ဣတိ- ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဥဒ္ဒေသတော စ -

ဥဒ္ဓေသအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကျဉ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဓေသတော
 စ-နိဒ္ဓေသအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကျယ်ညွှန်ပြခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသံ-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကို၊ ဒဿေသိ-ပြတော်မူပြီ၊
 [“ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ၊ ပါတိမေက္ခံ ဥဒ္ဓိသိဿာမိ” စသော
 စကားကို “နိဒ္ဓေသ” ဟု ဆိုသည်။ ပါတိမေက္ခန္တိအာဒိမေတံ မုခမေတံ” စသည်ကို
 “နိဒ္ဓေသ” ဟု ဆိုသည်။]

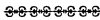
၁၃၆။ ဒေဝသိက္ခန္တိ-ကား၊ ဒိဝေသေ ဒိဝေသေ-နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၌ (ဥဒ္ဓိသန္တိ၌
 စပ်)၊ [ဒေဝသိက္ခန္တိ ဧတ္ထ ဣကပစ္စယော ဝိစ္ဆတ္ထေ ဟောတိတိ အာဟံ “ဒိဝေသေ
 ဒိဝေသေ” တိ၊ ယောနော။]

စာတုဒ္ဓသေ ဝါ ပန္နရသေ ဝါတိ-ကား၊ ဧကဿ-တစ်ခုသော၊ [ဥတုနော-
 ဥတု၏၊ တတိယေ စ-သုံးခုမြောက်လည်းဖြစ်သော၊ သတ္တမေ စ-ခုနစ်ခုမြောက်လည်း
 ဖြစ်သော၊ ပက္ခေ-ပက္ခ၌၊ ဒွိက္ခတ္တံ-နှစ်ကြိမ်၊ စာတုဒ္ဓသေ-၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊
 (ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိတုံ၌ စပ်)၊ အဝေသေ-သ-တတိယ၊ သတ္တမမှ ကြွင်းကျန်သော၊
 (ပက္ခေ-၌)၊ ဆက္ခတ္တံ-ခြောက်ကြိမ်၊ ပန္နရသေ-၁၅ ရက်မြောက်နေ့၌၊ (ပါတိမောက္ခံ
 ဥဒ္ဓိသိတုံ၌စပ်)၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ဝိကတိစာရိတ္တမှ ရှေးဦးစွာ၊
 ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ အတ္ထော-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤအနက်ကို၊ ပကတိ-
 စာရိတ္တဝေသန-ပကတိကျင့်အပ်သော အကျင့်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီး၊
 ပန-ကား၊ သက်၊ ပေ၊ ပန္နရသေ ဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊
 တထာရူပေ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ (စာတုဒ္ဓသီ ပန္နရသီ အပြောင်းအလွဲပြုထိုက်
 သော သဘောရှိသော)၊ ပစ္စယေ-အကြောင်းသည်၊ သတိ-ရှိလသော်၊ ယသ္မိ-
 တသ္မိ- စာတုဒ္ဓသေ ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌သော်
 လည်းကောင်း၊ (ယသ္မိ- တသ္မိ-) ပန္နရသေ ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ၁၅
 ရက်မြောက်နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓိသိတုံ-ရွတ်ပြခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

အာဝါသိကာနံ၊ ပေ၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတောပိ-မိန့်တော်မူခြင်း
 ကြောင့်လည်း၊ ဧတံ-ဤ အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး စာတုဒ္ဓသီ ပန္နရသီ၌ ဥပုသ်
 ပြုနိုင်၏ဟူသော အနက်သဘောကို၊ ဝေဒိတပ္ပံ- သိနိုင်၏၊ (ဧတံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ

ဧကဿ ဥတုနောပေ၊ ဝုတ္တော။ ။ “ဧကဿ ဥတုနော တတိယေ စ” စသော
 အနက်သည် ရိုးရာကျင့်အပ်သော အနက်တည်း၊ ဥပမာ-နေ့ဥတု၌ တပေါင်းလကွယ်၊
 တန်ခူးလပြည့်သည် ပန္နရသီဥပုသ်ဖြစ်၍ တတိယမြောက် တန်ခူးလကွယ်နေ့သည်
 စတုဒ္ဓသီဥပုသ်ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ကဆုန်လပြည့်၊ ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လပြည့်တိုင်အောင်
 ပန္နရသီဖြစ်၍ သတ္တမမြောက် နယုန်လကွယ်ကား စာတုဒ္ဓသီဥပုသ်ဖြစ်သည်။ ဤနည်း
 အားဖြင့် ဥတု တစ်ပါးအတွက် စာတုဒ္ဓသီဥပုသ် နှစ်ကြိမ်သာရသည်။ ကြွင်းသော
 ဥပုသ်ခြောက်ကြိမ်ကား ပန္နရသီဥပုသ်တည်း၊ ဤတွက်ကိန်းကား ရိုးရာကျင့်အပ်သော
 ထုံးစံအတိုင်း တွက်ကိန်းဖြစ်သည်။

ယသ္မိံ တသ္မိံ စာတုဒ္ဒသေ ဝါတိ ဧဝံ အတ္ထဇာတံ၊-ဝိမတိ။ [အာဝါသိကာနံ-
 အာဝါသိကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ စာတုဒ္ဒသော-၁၄ ရက်မြောက်နေ့
 သည်၊ (ဟောတိ-အံ့) အာဂန္တုကာနံ-နံသော၊ (ဘိက္ခုနံ) ပဉ္စရသော-၁၅ ရက်
 မြောက်နေ့သည်၊ (ဟောတိ-အံ့) အာဝါသိကာ-အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊
 ဗဟုတရာ-များကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-န်လသော်၊)
 အာဂန္တုကေဟိ-နည်းသော အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ အာဝါသိကာနံ-များသော
 အာဝါသိကရဟန်းတို့၏အလိုသို့၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ-လိုက်ရာ၏၊ ဝါ-လိုက်ရမည်။]

သီမာနုဇာနနကထာ

၁၃၈။ ပဌမံ နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဝိနယဓရေန-ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-မေးရာ၏၊ ဝါ-မေးရမည်၊ (ကိ?) ပုရတ္ထိမာယ-အရှေ့၌ဖြစ်သော၊
 ဒိသာယ-အရပ်၌၊ ဝါ-အရပ်က၊ နိမိတ္တံ-အမှတ်အသားသည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း?၊
 ဣတိ-သို့၊ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ)၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ပဗ္ဗတော-တောင်ပါတည်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ (ဝတ္ထုဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏) ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝိနယဓရေန-သည်၊ ဧသော ပဗ္ဗတော-
 အဲဒီ တောင်သည်၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ-
 ပြောဆိုရာ၏၊ ဝါ-ကြားရာ၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဧတံ ပဗ္ဗတံ-အဲဒီတောင်ကို၊
 နိမိတ္တံ-ကို၊ ကရောမ-ပြုကုန်၏၊ (ပစ္စပုန်)၊ (ဧတံ ပဗ္ဗတံ-ကို၊ နိမိတ္တံ-ကို)၊
 ကရိသာမ-ပြုကုန်အံ့၊ (အနာဂတ်)၊ (ဧသော ပဗ္ဗတော-ကို)၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကတော-
 ပြုအပ်ပြီ၊ (အတိတ်)၊ (ဧသော ပဗ္ဗတော-သည်)၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ ဟောတု-
 ဖြစ်စေ၊ (အနုညာ)၊ (ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ)၊ ဟောတိ-၏၊ (ပစ္စပုန်)၊ (ဧသော
 ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ)၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ (အနာဂတ်)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ကိတ္တေတု-
 ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ- မအပ်၊ ပါသာဏာဒိသုပိ- ကျောက် အစရှိသော

ပုရတ္ထိမာယ၊ပေ၊ နိမိတ္တံ။ ။ နိမိနာတိ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ၊ သိမ်ကို
 ပိုင်းခြားမှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်အသား၊ နိပုဗ္ဗ+မာဓာတ်၊ တစ်နည်း-မိဒ
 ဓာတ်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒနအနက်ဟော၊ ကိယာဒိဂိုဏ်း၊ “ပုရတ္ထိမာယ”ဟု ဆိုခြင်းသည် ဥပလက္ခဏ
 မျှသာ၊ အရှေ့အရပ်၌ နိမိတ်မရှိလျှင် အရှေ့တောင်စသော နိမိတ်ရှိရာ အရပ်က စ၍
 ပြောနိုင်သည်။ [ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာတိ ဣဒံ နိဒဿနမတ္ထံ၊-ဝိမတိ။]

ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ ။ စုရာဒိကိတ္တဓာတ်သည် သံသဒ္ဒ(ကောင်းစွာပြောဆိုခြင်း)အနက်ကို
 ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ကိတ္တေတဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏”ဟု ဓာတ်နက်အတိုင်း ပေးသည်၊
 အများထုံးစံအတိုင်း “ကိတ္တေတဗ္ဗံ-ကြားရာ၏”ဟု ပေးလိုက ပေးပါ၊ သို့သော် “နား၌
 ကြားခြင်း”ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုကား မမှတ်ပါနှင့်၊ “သူတစ်ပါးကြားအောင် ပြောခြင်း”
 ဟုသာ မှတ်ပါ။

နိမိတ်တို့၌လည်း၊ ဒေသဝ နယော-တည်း၊ [ဒေသဝ နယော၏နောက်၌ “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ”ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏၊ ပိုဟန်တူသည်။]

ပန-ဆက်၊ ပုရတ္ထိမာယ-အရှေ့အရပ်၏၊ အနုဒိသာယ-အထောင့်ဖြစ်သော အရပ်၌၊ (တစ်နည်း) ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ-အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌၊ (နိမိတ္တံ-သည်၊ ကိ-နည်း၊ ဘန္တေ၊ ပါသာဏော-ကျောက်ပါတည်း၊ ဒေသဝ ပါသာဏော-အဲဒီကျောက်သည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) [“ကိ နိမိတ္တံ၊ ပါသာဏော ဘန္တေ”စသည်တို့ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသဖြင့် ဖော်၍ပေးပါ၊] ဒက္ခိဏာယ-တောင်၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-၌၊ (ကိ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ၊ ဝနံ-တော်ပါတည်း၊ ဧတံ ဝနံ-အဲဒီတောသည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ဒက္ခိဏာယ-တောအရပ်၏၊ အနုဒိသာယ-အထောင့်၌ဖြစ်သော အရပ်၌၊ (တစ်နည်း) ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ-အနောက် တောင်ထောင့်အရပ်၌၊ (ကိ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ၊ ရုက္ခော-သစ်ပင်ပါတည်း၊ ဒေသဝ ရုက္ခော-အဲဒီသစ်ပင်သည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ပစ္ဆိမာယ-အနောက်၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ (ကိ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ၊ မဂ္ဂေါ-လမ်းပါတည်း၊ ဒေသဝ မဂ္ဂေါ-အဲဒီလမ်းသည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ပစ္ဆိမာယ-၏၊ အနုဒိသာယ-၌၊ (တစ်နည်း) ပစ္ဆိမာယ အနုဒိသာယ-အနောက်မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ (ကိ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ၊ ဝမ္ပိကော-တောင်ပိုပါတည်း၊ ဒေသဝ ဝမ္ပိကော-အဲဒီတောင်ပိုသည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ဥတ္တရာယ-မြောက်၌ဖြစ် သော၊ ဒိသာယ၊ (ကိ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ၊ နဒီ-မြစ်ပါတည်း၊ ဒေသဝ နဒီ-အဲဒီ မြစ်သည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ဥတ္တရာယ-၏၊ အနုဒိသာယ-၌၊ (တစ်နည်း) ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ-အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ ကိ နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ၊ ဥဒကံ-ရေပါ တည်း၊ ဧတံ ဥဒကံ-အဲဒီ ရေသည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ အဋ္ဌတွာ-မတန့်ရပ်မူ၍၊ (ရပ်မထားမူ၍) ပုန-ဖန်၊ ပုရတ္ထိမာယ၊ ပေ၊ နိမိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကိတ္တိတနိမိတ္တံ-ပြောဆိုအပ် ပြီးသော နိမိတ်ကို၊ ကိတ္တေတွာဝ-ပြောဆိုပြီး၍သာလျှင်၊ (ဝိနယဓရေန-သည်၊) ဌာတမ္ပံ-ရပ်တည်ရာ၏၊ (ရှေ့ဆက်မမေးဘဲ အမေးကို ရပ်ထားရာ၏) [အချို့စာတို့၌ “ဌာတမ္ပံ”ဟု ရှိ၏၊ ရှေ့၌ “အဋ္ဌတွာ”ကို ထောက်၍ “ဌာတမ္ပံ”ဟု ရှိသင့်သည်၊] ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ပထမ ပြောအပ်ပြီးသော နိမိတ်ကို ထပ်၍ ပြောပြအပ်သည်ရှိသော်၊) နိမိတ္တေန-ရှေ့နိမိတ်နှင့်၊ နိမိတ္တံ-နောက်နိမိတ်သည်၊ ယဋိတံ-ဆက်စပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဧဝံ-သို့၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-ပြောပြပြီး၍၊ အထာနန္တ ရ-ထိုနိမိတ် တို့ကို ပြောပြပြီးရာကာလ၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝုတ္တယ-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ် သော၊ ကမ္မဝါစာယ-သီမာသမ္မုတိကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သီမာ-သိမ်ကို၊ သမ္ပနိတဗ္ဗာ- သမုတ်ထိုက်၏၊ [“သီ-ဗန္ဓနေ”ဟူသောဓာတ်၊ မပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက အာပစ္စည်း၊

သိ၌ ဣကို ဤဒီဃပြု၊ သီယတိ ဗန္ဓိယတိတိ သီမာ၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အရပ်သည် “သီမာ”မည်၏။ သံပုဗ္ဗ မနဓာတ်ဖြင့် “သမ္မနိတဗ္ဗာ”ဟုသာ ရှိထိုက်၏။ စာအများ၌ န ဒွေဘော်ဖြင့် “သမ္မနိတဗ္ဗာ”ဟု ရှိ၏။] ကမ္မဝါစာ ပရိယောသသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌၊ နိမိတ္တာနံ-တို့၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ သီမာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နိမိတ္တာနိ-တို့သည်၊ သီမတော-မှ၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ တတ္ထ-ထိုသိမ်သမုတ်ရာ၌၊ ဝါ-သိမ်နိမိတ်ကို ပြောပြရာ၌၊ နိမိတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ ကိတ္တိတာနိ-ပြောပြအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ)ဝိ-နံသော်လည်း၊ ကိတ္တိတာနေဝ-ပြောပြအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ တိက္ခတ္ထံ-သုံးကြိမ်၊ သီမမဏ္ဍလံ-သိမ်အဝန်းကို၊ သမ္မန္တန္တေန-နိမိတ်ချင်း ဆက်စပ်လျက်၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တောတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ပဗ္ဗတော ဘန္တေ တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဒကံ ဘန္တေ တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပသမ္ပန္နော ဝါ-ဦးပဉ္စင်း သည်သော်လည်း၊ အာစိက္ခတု-လျှောက်ပစေ၊ အနုပသမ္ပန္နော ဝါ-လူ၊ သာမဏော သည်သော်လည်း၊ (အာစိက္ခတု-စေ) ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ။

တိက္ခတ္ထံပေ၊ သမ္မန္တန္တေန။ ။ [ဤ“တိက္ခတ္ထံ”စကားအရ သုံးကြိမ် နိမိတ် ပြောခြင်းမှာ ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှာသာ ဖြစ်၏။ ပထမနည်းအရ တစ်ကြိမ် ဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်ပါ၏။] ဝိနယဓရေန သယံ ဧကသ္မိယေဝ ဌာနေ ဌတော ကေဝလံ နိမိတ္တကိတ္တနဝစနေနေဝ သီမမဏ္ဍလံ သမန္တာ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဗန္ဓန္တေနာတိ အတ္ထော၊ တံ တံ နိမိတ္တဌာနံ အဂန္နာပိဟိ ကိတ္တောတု ဝဋ္ဋတိ=ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သံဃာစည်းစေးရာ အရပ်၌ပင် တည်၍ သက်သက်နိမိတ်ပြောဆိုကြောင်း စကားဖြင့်သာ သိမ်၏နိမိတ် အချင်းချင်း ဆက်စပ်စေလျက် နိမိတ်ကို ပြောပြရမည်၊ နိမိတ်ရှိရာအရပ်သို့ မသွားဘဲလည်း အပ်ပါ၏။ (သွားခြင်းကြောင့်လည်း အပြစ်မရှိပါ။)-ဝိမတိ။

ထိုစကား မှန်၏။ သိမ်သည် သုံးယူနေတိုင်အောင် ကျယ်ပြန့်နိုင်ရကား ဝိနည်းခိုရ်က နိမိတ်ရှိရာအရပ်သို့ သွားပြီးမှ နိမိတ်ပြောရမည်ဆိုလျှင် ခြေကျင်သွားလို့ကား ထစ်နေ တည်းဖြင့် ပြီးနိုင်မည်မဟုတ်၊ မော်တော်ကားဖြင့် လှည့်ပတ်၍ သွားရပေလိမ့်မည်၊ ဆက်ဦးအံ့၊ ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသိမ်နိမိတ်များကို မိမိကိုယ်တိုင် သိနေဖွယ်မလို၊ အခြားရဟန်းများက သတ်မှတ်ပြီးဖြစ်လျှင် ဝိနည်းခိုရ်က “အဘယ်နိမိတ်နည်း?”ဟု မေးသောအခါ သိသောပုဂ္ဂိုလ်က “သစ်ပင်ပါဘုရား” စသည်ဖြင့် လျှောက်ဖို့သာ တာဝန်ရှိသည်။

ပဗ္ဗတော ဘန္တေ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ။ “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိ နိမိတ္တံ”ဟု မေးသောအခါ “ပဗ္ဗတော ဘန္တေ”စသည်ဖြင့် လျှောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဦးပဉ္စင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၊ လူ၊ သာမဏေလည်း ဖြစ်နိုင်သည်-ဟူလို၊ “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိ နိမိတ္တံ”ဟု မေးသောပုဂ္ဂိုလ်၊ “သော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ”ဟု နိမိတ်ပြောသောပုဂ္ဂိုလ်ကား “ဝိနယဓရေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ဝိနယဓရေန ကိတ္တောတဗ္ဗံ”ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် ဝိနည်း နားလည်သော ရဟန်းသာ ဖြစ်ရမည်။

ဣဒါနိ-နိမိတ်ပြောပြပုံကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တာဒိသု-တောင်
 နိမိတ် အစရှိသော နိမိတ်တို့၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပဗ္ဗတော-
 သည်၊ သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတော-ကျောက်နှင့်မဖက် သက်သက်သော မြေတောင်လည်း
 ကောင်း၊ သုဒ္ဓပါသာဏပဗ္ဗတော-မြေနှင့်မဖက် သက်သက်သော ကျောက်တောင်
 လည်းကောင်း၊ ဥဘယမိဿကော-နှစ်မျိုးစုံ ရောနှောသော တောင်လည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဝိဓော-သုံးပါးအပြားရှိ၏၊ တိဝိဓောပိ-သည်လည်းဖြစ်သော၊
 သော-ထို တောင်သည်၊ (နိမိတ္တံ-သည်၊ ဘဝိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊
 [သုဒ္ဓပံသု ပဗ္ဗတောတိ န ကေနစိ ကတော သယံဇာတောဝ ဝုတ္တော၊ (ဝိမတိ)၊
 တစ်စုံ တစ်ယောက် ပြုလုပ်အပ်သော တောင်မဟုတ်၊ သယံဇာတတောင်
 ဖြစ်ရမည်-ဟူလို၊] ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဝါလိကရာသိ-သဲစုသည်၊ (နိမိတ္တံ
 ဘဝိတုံ) န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရောပိ-ဝါလိကရာသိမှ တစ်ပါးသော သုဒ္ဓပံသု
 စသောတောင်သည် လည်း၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော-ခုနစ်တောင်ထွာ ဆင်ပမာဏရှိသော
 တောင်အောက်၊ ဩမကတရော-ယုတ်လျော့သော တောင်သည်၊ (နိမိတ္တံ ဘဝိတုံ)
 န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယကား၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သိနေရုပ္ပမာဏောပိ-
 မြင့်မိုရ်တောင် ပမာဏရှိသော တောင်သည်လည်း၊ (နိမိတ္တံ ဘဝိတုံ) ဝဋ္ဋတိ။

စတူသု-လေးဘက်ကုန်သော၊ ဒိသာသု-အရပ်တို့၌၊ စတ္တာရော-လေးလုံး
 ကုန်သော၊ ပဗ္ဗတာ-တို့၌၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု ဝါ-ဤသို့
 ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊) တီသု-သုံးဘက်ကုန်သော၊ (ဒိသာသု-တို့၌) တယော-
 သုံးလုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတာ-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု ဝါ-လည်း
 ကောင်း၊) စတူဟိ-လေးလုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တေဟိ ဧဝ ဝါ-တောင်နိမိတ်
 တို့ဖြင့်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ တီဟိ-သုံးလုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တေဟိ ဧဝ
 ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သမ္မနိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [နိမိတ်လေးလုံးထား၍
 သမုတ်လျှင် လေးထောင့်သိမ်ဖြစ်၏၊ သုံးလုံးထား၍ သမုတ်လျှင် လမ်းသုံးစွ
 သဏ္ဍာန်သိမ် ဖြစ်၏၊ “ဧဝ”ဖြင့် အခြားနိမိတ်များကို ကန့်၊] ပန-ဗျတိရိက်၊
 ဒွိဟိ-နှစ်လုံးကုန်သော၊ နိမိတ္တေဟိ ဝါ-တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကေန-
 တစ်လုံးသော၊ (နိမိတ္တေန)ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမ္မနိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊
 ဣတော-ဤပဗ္ဗတနိမိတ်မှ၊ ပရေသု-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသာဏနိမိတ္တာဒိသုပိ-

ဣတရော ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော။ ။ဣတရောပိတိ သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတာဒိ သန္ဓာယ
 ဝဒတိ၊ “ဟတ္ထိပ္ပမာဏ”ဟူသည် အနည်းဆုံး ခုနစ်တောင်ထွာရှိသော ဆင်၏ပမာဏ
 တည်း၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏော နာမ ပဗ္ဗတော ဟေဋ္ဌိမကောဋီယာ အဗုဒ္ဓရတနဗ္ဗေဓော-
 (အခွဲအားဖြင့် ရှစ်ခုမြောက်အတောင် ရှိ၏၊ ဝါ-ခုနစ်တောင်ထွာ ရှိ၏။-ဋီကာ။

သမ္မနိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ။တောင်ဖြစ်စေ၊ အခြားနိမိတ်ဖြစ်စေ နိမိတ်နှစ်ခုဖြင့်
 သို့မဟုတ် တစ်ခုတည်းဖြင့် သမုတ်ခြင်းငှာ မအပ်၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ ထိုနိမိတ်တို့၏
 ဘေးပတ်ပတ်လည်၌ သိမ်၏အပိုင်းအခြား မရသောကြောင့်တည်း။

အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧဝေဝနယော-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နိမိတ် နှစ်လုံး၊ နိမိတ် တစ်လုံးဖြင့် သမုတ်ခြင်းငှာ မအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဗ္ဗတ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကရောဇ္ဇေန-ပြုသော ဝိနည်းခိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ (ကိ) (ပဗ္ဗတော-သည်၊) ဧကာဗဒ္ဓေါ-တစ်ဆက်တည်း ဆက်စပ်နေသည်၊ (ဟောတိ- ဖြစ်သလော) ဧကာဗဒ္ဓေါ-သည်၊ န (ဟောတိ)-မဖြစ်သလော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ)၊ ဧကာဗဒ္ဓေါ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ၊ ပဗ္ဗတော-ကို၊ နိမိတ္တံ-ကို)၊ န ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တံ-ထို တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသောတောင်ကို၊ စတူသု-ကုန်သော၊ ဒိသာသုဝါ-တို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌသု-ကုန်သော၊ (ဒိသာသု)ဝါ-တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ကိတ္တေဇ္ဇနာပိ-နိမိတ်ပြောပါသော်လည်း၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကိတ္တိတံ-ပြောအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း၊ (“အရပ်လေးမျက်နှာ၊ ရှစ်မျက်နှာတို့၌ တစ်စပ်တည်း စပ်နေလျှင်” ဟု ပြောအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း၊) စက္ကသဏ္ဍာနေန-စက်ဝိုင်းသဏ္ဍာန် အားဖြင့်၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ (သိမ်သမုတ်မည့် ကျောင်းကို)၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ဝိုင်းရံ၍၊ ဌိတော-တည်သော၊ ယော ပဗ္ဗတော-သည်၊ (အတ္ထိ) တံ-ထိုတောင်ကို၊ ဧက ဒိသာယ-တစ်ခုသောအရပ်၌ ကိတ္တေတွာ-နိမိတ်ပြောပြီး၍၊ အညာသု-ထို အရပ်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒိသာသု-တို့၌၊ တံ-ထိုတောင်ကို၊ (ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်း၍နေသော ထိုတောင်ကို)၊ ဗဟိဒ္ဓါ-သိမ်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (ထား၍)၊ အန္တော- ပတ်ပတ်လည် တောင်၏အတွင်း၌၊ အညာနိ-ကုန်သော၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။

ပဗ္ဗတဿ-၏၊ တတိယဘာဂံ ဝါ-သုံးခုမြောက် တစ်ဖို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပမံ ဝါ-ထက်ဝက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သီမာယ-၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ကတ္ထုကာမာ-ပြုလိုကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဟောဇ္ဇေသု) ပဗ္ဗတံ-ကို၊ အကိတ္တေတွာ-နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့်၊ မမြောပြမှု၍၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှအတိုင်း အရှည် ရှိသော၊ ပဒေသံ-အရပ်ကို၊ အန္တော-သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတ္ထုကာမာ- ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်၏)၊ တဿ-ထိုအရပ်၏၊ ပရတော-ပြင်ဘက်၌၊ တသ္မိံ ယေဝ ပဗ္ဗတေ-ထို တောင်ပေါ်၌ပင်၊ ဇာတရက္ခဝမ္ဗိကာဒီသု-ပေါက်သောသစ်ပင်

တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတွာ။ ။တောင်နိမိတ်မှ တစ်ပါးသော သစ်ပင် ကျောက်ခဲစသော နိမိတ်တို့ကို တောင်၏အပြင်ဘက်၌ ထား၍ တောင်နိမိတ်ကို အတွင်း၌ထားလျှင် ထို တောင်နိမိတ်က သိမ်တွင်းရောက်နေ၏။ ထိုသို့ အတွင်းဝင်နေသည့်အတွက် သိမ်မပျက် သော်လည်း မသင့်လျော်သောကြောင့် “တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတွာ”ဟု ဆိုသည်။ [တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတွာတိ ကိတ္တိတနိမိတ္တဿ အသိတ္တော အန္တော သီမာယ ကရဏံ အယုတ္တံတိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ-သစေတိအာဒိ-ဝိမတိ။]

တောင်ပို့ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရ်-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကို၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ-၏၊ ဧကယောဇန ခွိယောဇနပ္ပမာဏံ-တစ်ယူဇနာ၊ နှစ်ယူဇနာ ပမာဏရှိသော၊ ပဗ္ဗတံ-တောင်ကို၊ အန္တော-သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမာ သစေ ဟောန္တိ (ဧဝံ ဟောန္တေသု) ပဗ္ဗတဿ-၏၊ ပရတော-ပြင်ဘက်၌၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ဇာတရက္ခဝဓိကာဒီနိ-အစရှိသည်တို့ကို၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

ပါသာဏနိမိတ္တေ-ကျောက်နိမိတ်၌၊ အယဂုဠောပိ-သံတွေခဲသည်လည်း၊ ပါသာဏသရံမေဝ-ကျောက်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော ကောစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ (သံဖြစ်ဖြစ်၊ ကျောက်ဖြစ်ဖြစ်-ဟူလို) ပါသာဏော-ကျောက်သည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပမာဏတောပန-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်ကား၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏော-ခုနစ်တောင်ထွာ ဆင်ပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ ပဗ္ဗတသရံ-တောင်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ ဂတော-ရောက်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထို ဆင်ပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ [ကျောက်နိမိတ်အဖြစ်ဖြစ် မအပ်၊ တောင်နိမိတ်အဖြစ်ဖြစ်ကား အပ်ပါ၏၊] ပန-ကား၊ မဟာဂေါဏမဟာမဟိသပ္ပမာဏော-နွားကြီး၊ ကျွဲကြီးပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဟေဋ္ဌမပရိစ္ဆေဒေန-အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအား ဖြင့်၊ ဒုတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဏပရိမာဏော-သုံးဆယ်နှစ်ပိုလ်ရှိသော တင်လဲခဲပမာဏ ရှိသော ကျောက်သည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ တတော-ထိုသုံးဆယ်နှစ်ပိုလ်ရှိသော တင်လဲခဲ ပမာဏ အောက်၊ ခုဒ္ဒကတရော-ငယ်သောကျောက်သည်၊ (တရပစ္စည်း အနက်မရှိ၊) (န ဝဇ္ဇတိ) ဣဋ္ဌကာ ဝါ-အုတ်သည်မူလည်း၊ မဟန္တိ-ကြီးသည်၊ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ အနိမိတ္တုပဂပါသာဏရာသိပိ-နိမိတ်အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက် သော ကျောက်ခဲတို့၏ အစုအပုံသည်လည်း၊ (နိမိတ်မလောက်သော ကျောက်ခဲ ကလေးတို့၏ အစုအပုံသည်လည်း၊) န ဝဇ္ဇတိ၊ ပံသုဝါလိကရာသိ-မြေပုံ သံပုံအစုသည်၊ ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွအစကပင်၊ (န ဝဇ္ဇတိ) ဘူမိသမော-မြေနှင့်ညီမျှ သော၊ ခလမဏ္ဍလသဒိသော-ကောက်နယ်တလင်းစန်းနှင့်တူသော၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော ဝါ-ကျောက်ဖျာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိ-မြေမှ၊ ခါဏုကောဝိယ-သစ်ငုတ် သည်ကဲ့သို့၊ ဥဋ္ဌိတပါသာဏော ဝါ-ပေါ်ထွက်သော ကျောက်သည်သော်လည်း ကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ သောပိ-ထို ကျောက်ဖျာ၊ ကျောက်ငုတ်သည်လည်း၊

ဒုတ္တိံသပလ ဂုဠပိဏ္ဏ။ ။ လောကဿ-လူအပေါင်း၏၊ ဝိမဟိ-တွေးတောခြင်း ကို+ပလံတိ (ပါလေတိ)-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဣတိ ပလံ၊ ထို ပလသည် “လေးကျပ် ပမာဏရှိ၏” ဟု လောကီကျမ်းတို့၌ တစ်ညီတည်း ဆိုကြ၏၊ သုံးဆယ်နှစ်ပိုလ်ဟူသည် တစ်ရာနှစ်ဆယ် ရှစ်ကျပ်သား အချိန်ရှိ၏၊ ထိုမျှလောက် အချိန်စီးသော တင်လဲခဲ (ထန်းလျက်ခဲ)ကို “ဒုတ္တိံသပလ ဂုဠပိဏ္ဏ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထို တင်လဲခဲနှင့် (အချိန်ချင်း တူရမည် မဟုတ်) အရွယ်ချင်းတူသော ကျောက်သည် နိမိတ်ပြုလောက်၏။

ပမာဏပဂေါ-ပမာဏသို့ကပ်ရောက်သည်။ (ဒွတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဍပမာဏရှိသည်။) စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော-သည်။ အတိမဟန္တောပိ- အလွန်ကြီးကျယ်ပါသော်လည်း၊ ပါသာဏသချံမေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏။ တသ္မာ- ကြောင့်၊ မဟတော-ကြီးစွာသော၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏဿ-၏။ ဧကပဒေသံ-တစ်ခုသော အရပ်ကို၊ သီမာယ-၏။ အန္တော-၌၊ ကတ္တုကာမာ-ပြုလိုကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု၊) တံ-ထိုကျောက်ဖျာကို၊ အကိတ္တေတွာ-နိမိတ်အဖြစ် ဖြင့် မပြောမူ၍၊ တဿ-ထိုကျောက်ဖျာ၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ အညော-အခြားသော၊ ပါသာဏော-ကျောက်တုံး၊ ကျောက်ခဲကို၊ ကိတ္တေတုဗ္ဗော။

ပိဋ္ဌိပါသာဏပရိ-ကျောက်ဖျာ၏အထက်၌၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ သစေ ကရောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝိဟာရမဇ္ဈေန-ကျောင်းတိုက်၏အလယ်ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော-သည်။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ-ထုတ်ချင်း လျှိုထွင်း၍၊ (အရှေ့အနောက်၊ သို့မဟုတ် တောင်မြောက် ထုတ်ချင်းဖောက်၍) ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ဒေရူပေါ-သော၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော-သည်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တံ-ထို ကျောက်ဖျာကို၊ (ကျောင်းတိုက်အောက်ကကျောက်ဖျာ၊ ထုတ်ချင်းဖောက်၍သွားသော ကျောက်ဖျာကို) သစေ ကိတ္တေန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) နိမိတ္တဿ-၏။ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ဝိဟာရော- သည်။ ဟောတိ-ဖြစ်နေ၏။ နိမိတ္တဉ္ဇနာမ-နိမိတ်မည်သည်လည်း၊ (နိမိတ်ဆိုတာလဲ၊) သီမာယ-၏။ ဗဟိ-ပတ်ဝန်းကျင်ဘေး၌၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရ၏။ (ရှိရ၏၊) [ယခုတော့ နိမိတ်က သိမ်၏အောက်ရောက်နေ၍ ကျောင်းက နိမိတ်အထက်က ဖြစ်နေသည်- ဟူလို]၊ ဝိဟာရောပိ-ကျောင်းတိုက်သည်လည်း၊ (အလယ်ခေါင်၌ ကျောက်ဖျာ ထွင်းထားသော ကျောင်းတိုက်သည်လည်း၊) ဗဟိသီမာယံ-သိမ်၏အပြင်ဘက်၌၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်နေ၏။ [ကျောင်းတစ်ပိုင်းက သိမ်ပြင်ဘက် ရောက်နေသည်-ဟူလို]

အတိမဟန္တောပိ။ ။ဘူမိတော ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ အနုဂ္ဂန္ဓာ ဟောဋ္ဌာဘူမိယံဩတိဏ္ဍ ဃနတော အနေကယောဇနပုမာဏောပိ၊ (ပါသာဏသချံမေဝ ဂစ္ဆတိ၌ စပ်) သစေ ဟိ တတော ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ ကုဋ် ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ပဗ္ဗတသချံမေဝ ဂစ္ဆတိ၊-ဝိမတိ။

ဗဟိသီမာယံ အာပဇ္ဇတိ။ ။“ဝိဟာရောပိ ဗဟိသီမာယံ အာပဇ္ဇတိ”ဟူသော စကားသည် အလယ်ခေါင်၌ ကျောက်ဖျာထွင်းထားသော ကျောင်းတိုက်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသော စကားတည်း။ အလယ်ခေါင် ကျောက်ဖျာကို တောင်ဘက်ပိုင်းက နိမိတ်ပြောလျှင် နိမိတ်တောင်ဘက်က ကျောင်းတစ်ပိုင်းသာ သိမ်အတွင်းရောက်၍ မြောက်ဘက် အစိတ်အပိုင်းက သိမ်ပြင်ဘက် ရောက်နေသည်။ မြောက်ဘက်ပိုင်းက နိမိတ်ပြောလျှင် လည်းကောင်း၊ အရှေ့ဘက် အနောက်ဘက်က နိမိတ်ကြားရာ၌လည်းကောင်း ဤနည်းကို မှီပါ၊ ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့သော ကျောက်ဖျာကို နိမိတ် မလုပ်ရ၊ [ယောဇနာ၌ “သီမတော”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအလို “ဗဟိသီမာယံ”ဟု ရှိဟန်တူသည်။]

(တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပေါ ပိဋ္ဌိပါသာဏော-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ) ဝိဟာရ်-ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ဌိတပိဋ္ဌိပါသာဏော-တည်သောကျောက်ဖျားကို၊ ဧကတ္ထ-တစ်ခုသော အရပ်၌၊ ကိတ္တေတွာ-နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့်ပြောပြီး၍၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်၌၊ န ကိတ္တေတဗ္ဗော-မထိုက်၊ [နိမိတ်တစ်ခုသာရသောကြောင့် တစ်နေရာသာ ပြောရမည်။

ဝနနိမိတ္တေ-၌၊ တိဏဝနံ ဝါ-မြက်တောသည်လည်းကောင်း၊ တစသာရ တာလနာဠိကေရာဒိ ရုက္ခဝနံ ဝါ-အခွံ အခေါက်ဟူသော အနှစ်ရှိသော ထန်းပင် အုန်းပင် အစရှိသော သစ်ပင်တို့၏ တောသည်လည်းကောင်း၊ (နိမိတ္တံ ကာတုံ၊) န ဝဋ္ဋတိ၊ (အာဒိဖြင့် ဝါးကိုယူ၊) ပန-အနွယ်၊ အန္တောသာရာနံ-အတွင်း၌ အနှစ်ရှိကုန်သော၊ သာကသာလာဒိ နံ-ကျွန်းပင်၊ အင်ကြင်းပင် အစရှိကုန်သော၊ ရုက္ခာနံ ဝါ-သစ်ပင်တို့၏ သော်လည်းကောင်း၊ (အာဒိဖြင့် ရှားပင် စသည်ကိုယူ၊) အန္တောသာရ မိဿကာနံ-အတွင်း၌ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်တို့ဖြင့် ရောနှောကုန်သော၊ ရုက္ခာနံ ဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဝနံ-သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ တံ-ထိုတောသည်၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန-အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တမ္ဘိ-လေးပင်၊ ငါးပင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော တောသည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ (ဟေဋ္ဌိမ ပရိစ္ဆေဒေနနောက်၌ “ဝနံ”ဟု အချို့စာရှိ၏၊) တတော-ထို လေးပင် ငါးပင်အောက်၊ ဩရ်-ယုတ်လျော့သော တောသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရ်-လေးပင်၊ ငါးပင်ရှိသော တောထက်အလွန်၊ ယောဇနသတိကမ္ဘိ-ယူဇနာတစ်ရာရှိသော တောသည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ ဝနမဇ္ဈေ-တောအလယ်၌၊ ဝိဟာရ်-ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-ကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ဝနံ-ကို၊ န ကိတ္တေတမ္ဘံ၊ [နိမိတ်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းက ကျောင်းတွင်း ရော်နေသောကြောင့် ထိုတောမျိုးကို နိမိတ်မလုပ်ရ၊] ဧကဒေသံ-တော၏ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းကို၊ အန္တောသီမာယ-၌၊ ကတ္ထုကာမေဟိပိ-ပြုလိုကုန်သောရဟန်းတို့ သည်လည်း၊ ဝနံ-ကို၊ အကိတ္တေတွာ-၍၊ တတ္ထ-ထိုတော၌၊ ရုက္ခပါသာဏာဒယော- သစ်ပင်၊ ကျောက်အစရှိသည်တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗော၊ [အကယ်၍ နိမိတ်လုပ်လျှင် “နိမိတ္တဿ ဥပရိ ဝိဟာရော ဟောတိ”စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော အပြစ်များ ရောက်စရာရှိသည်၊] ဝိဟာရ်-ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ-ဝိုင်း၍၊ ဌိတဝနံ-တည်သော တောကို၊ ဧကတ္ထ၊ ပေ၊ န ကိတ္တေတမ္ဘံ။

စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တမ္ဘိ။ ။ “အန္တောသာရ”ဟူရာ၌ ထို နိမိတ်လုပ်ချိန်ဝယ် အနှစ်ရှိရမည် ဟု မဆိုလို၊ အမျိုးအစားအားဖြင့် အတွင်း၌ အနှစ်ရှိခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ အတွင်း၌ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်အမျိုးအစားဖြစ်လျှင် သီဟိုဠ်ကညစ်တံ ပမာဏလောက် ရှိလျှင် အတွင်း၌ အနှစ်မတည်သေးသော်လည်း လေးပင် ငါးပင်ရှိက ဝနနိမိတ် ပြုခြင်းငှာ လောက်သည်။

ရုက္ခနိမိတ္တော-သစ်ပင်နိမိတ်၌၊ တစသာရော-အခွံဟူသော အနှစ်ရှိသော၊ တာလနာဠိကောရာဒိရက္ခော-ထန်းပင် အုန်းပင် အစရှိသောသစ်ပင်သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ အန္တောသာရော-အတွင်း၌အနှစ်ရှိသော၊ ဇီဝမာနကော-အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော၊ (ခြောက်နေသည် မဟုတ်သော) အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဥဗ္ဗေဓတော-အစောက်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌဂုံလော-လက်ရှစ်သစ်ရှိသော၊ ပရိဏာဟတော-လုံးပတ်အားဖြင့်၊ သူစိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏောပိ-သီဟိုဠ် ကညစ်ရိုးတံ ပမာဏရှိသော သစ်ပင်သည်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ (သူစိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ)၊ [ဝိမတိ၌ သူစိဒဏ္ဍကကို “ဝံသဒဏ္ဍပမာဏ-ဝါးရိုး တုတ်တံ ပမာဏရှိသော သစ်ပင်” ဟု ဖွင့်၏၊ လေခနိဒဏ္ဍပမာဏကို “ကေစိ” ဟု ဆိုလေသည်၊] တတော-ထို သူစိဒဏ္ဍပမာဏရှိသော သစ်ပင်အောက်၊ ဩရံ-ယုတ်လျော့သော သစ်ပင်သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပရံ-အလွန်ဖြစ်သော သစ်ပင်သည်၊ ဒွါဒသယောဇနော-ဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသော၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ နိဂြောဓောပိ-ကောင်းစွာတည်သော ပညောင်ပင် သည်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဝံသ နဋကသရာဝါဒိသု-ဝါးဆစ်၊ ကျူဆစ်၊ အိုးခွက် အစရှိသည်တို့၌၊ ဗီဇ-မျိုးစေ့ကို၊ ရောပေတွာ-ပေါက်စေ၍၊ (စိုက်ပျိုး၍) ဝနာပိတော-ကြီးပွားစေအပ်သော၊ ပမာဏပဂေါပိ-ပမာဏသို့ ကပ်ရောက်သော သစ်ပင်သည်လည်း၊ (သူစိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏ ရှိသော်လည်း) န ဝဇ္ဇတိ၊ (အိုး စသည်၌ ထည့်ထားသောကြောင့် မအပ်-ဟူလို။)

ပန-အနွယ်၊ တတော-ထို ဝါးဆစ်စသည်မှ၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ တင်္ခဏမ္ပိ-ထိုခဏ၌လည်း၊ (သိမ်သမှုတ်မည့် ခဏ၌လည်း) ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ရောပေတွာ-ပေါက်စေ၍၊ ဝါ-စိုက်၍၊ ကောဋ္ဌကံ-မြေအုံကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ အာသိဉ္စိတွာ-သွန်လောင်း၍၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တောတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ နဝ မူလသာခါ နိဂ္ဂမနံ-အသစ်ဖြစ်သော အမြစ်အခက်တို့၏ ထွက်ခြင်းသည်၊ အကာရဏံ-အကြောင်းမဟုတ်၊ [နိမိတ်လုပ်ဖို့ရန် အကြောင်းမဟုတ်၊ “အမြစ်သစ် အခက် သစ်ထွက်အောင် ဆိုင်းငံ့နေဖွယ်မလို” ဟူလို]၊ ခန္တံ-ပင်စည်ကို၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ (ကိုင်းဖြတ်၍)၊ ရောပိတေ ပန-စိုက်ပျိုးအပ်သော သစ်ပင်၌ကား၊ ဧတံ-ဤ အမြစ်သစ် အခက်သစ်တို့၏ ထွက်ခြင်းသည်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ စ-ဆက်၊ ကိတ္တော နန္တန-နိမိတ်ပြောသော ရဟန်းသည်၊ “ရက္ခော” တိပိ-“သစ်ပင်” ဟူ၍လည်း၊ ဝတ္ထု-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ [“ရက္ခော ဘန္တေ” ဟု သာမညဖြင့်လည်း လျှောက်နိုင် သည်-ဟူလို]၊ သာကရက္ခောတိပိ-ကျွန်းပင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သာလရက္ခောတိပိ-အင်ကြင်းပင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ)၊ [သစ်ပင်တစ်မျိုးစီ၏ နာမည်ဖြင့် လည်း၊ “သာကရက္ခော ဘန္တေ” စသည်ဖြင့် လျှောက်နိုင်သည်]၊ ပန-ဆက်၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်ဆက်တည်းဆပ်နေသော၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ နိဂြောဓောပိသံ-ကောင်းစွာ တည်သော ပညောင်ပင်နှင့်တူသော သစ်ပင်ကို၊ ဧကတ္ထံ-၌၊ ပေ၊ န ဝဇ္ဇတိ။

မဂ္ဂနိမိတ္တော-လမ်းနိမိတ်၌၊ အရညဓေတ္တေနဒိတဠာကမဂ္ဂါဒယော-တောသွားလမ်း လယ်သွားလမ်း မြစ်သွားလမ်း တစ်ဖက်ဆည်ကန်သွားလမ်း အစရှိသည်တို့သည်၊ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ယော-အကြင်လမ်းသည်၊ ဒွေ (ဂါမန္တရာနိ)-နှစ်ခုသော ရွာတစ်ပါးတို့သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တီဏိ ဂါမန္တရာနိ-သုံးခုသော ရွာတစ်ပါးတို့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒိတော-ထွင်းဖောက်၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ [“ဒုတ္တိဏိ”ဟုလည်း ရှိနိုင်၏၊ ရှိလျှင် သမာသ်ကြံ၊] ဇယံမဂ္ဂေါ ဝါ-ခြေဖြင့် သွားအပ်သော လမ်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ သကဋမဂ္ဂေါဝါ-လှည့်ဖြင့်သွားအပ်သော လမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (သော-ထိုလမ်းသည်း) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ယော ဇယံမဂ္ဂေါ-အကြင် ခြေသွားလမ်းသည်၊ သကဋမဂ္ဂတော-လှည့်လမ်းမှ၊ ဥဂ္ဂမိတွာ-ခွာထွက်၍ (ဖဲ၍)၊ ပုန-ဖန်၊ သကဋမဂ္ဂမေဝ-လှည့်လမ်းသို့သာလျှင်၊ ဩတရတိ-သက်ရောက်၏၊ (ပေါင်းဆုံ၏) ယေ ဇယံမဂ္ဂသကဋမဂ္ဂါ ဝါ-အကြင်ခြေသွားလမ်း လှည့်သွားလမ်းတို့ကိုလည်း၊ အဝဋ္ဋဉ္စာ-မသုံးစွဲအပ်ကုန်၊ တေ-ထို လမ်းတို့သည်၊ (လှည့်လမ်းမှထွက်၍ လှည့်လမ်းသို့ပြန်ပေါင်းသောလမ်း၊ အသုံးအစွဲမရှိသော ခြေလမ်း လှည့်လမ်းတို့သည်) န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဇယံသတ္တသကဋသတ္တေဟိ-ခြေကုန်သည် လှည့်ကုန်သည်တို့သည်၊ ဝဋ္ဋဉ္စိယမာနာယေဝ-သုံးစွဲအပ်ဆဲဖြစ်သော ခြေလမ်း လှည့်လမ်းတို့သည်သာ၊ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ နက္ခမိတွာ-ထွက်ခွာ၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ သကဋဓုရမိဝ-လှည့်ဦးသည်ကဲ့သို့၊ သစေ ဧကီတဝန္တိ-အကယ်၍ တပေါင်းတည်းဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒွိဇာ-နှစ်ဖြာ၊ ဘိန္ဒုဋ္ဌာနေ ဝါ-ကွဲနေရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပန္နဋ္ဌာနေ ဝါ-စပ်နေရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သကီ-တစ်ကြိမ်၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပုန န ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတံ-ဤနှစ်ဖြာကွဲ၍ နောက်မှ ပေါင်းစပ်နေသော လမ်းသည်၊ ဧကာဗဒ္ဒနိမိတ္တံ-တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသော နိမိတ်သည်၊ ဟောတိ၊ (“ကသွာ သကီ ကိတ္တေတွာ ပုန န ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဟိယသွာ ဧတံ ဧကာဗဒ္ဒနိမိတ္တံ ဟောတိ၊ တသွာ သကီ ကိတ္တေတွာ ပုန န ကိတ္တေတဗ္ဗာ”-ဟု ကာရဏဝါကျ ကြံ၍သော်လည်း ပေး။)

ဝိဟာရံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဝါ-ဝိုင်း၍၊ စတ္တာရော-န်သော၊ မဂ္ဂါ-လမ်းတို့သည်၊ စတုသု-ကုန်သော၊ ဒိသာသု-တို့၌၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသောလမ်းကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ အပရံ-အခြားသော လမ်းကို၊ ကိတ္တေတံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတံ-ဤကျောင်း၏ ဝန်းကျင်ပတ်လည်

မဇ္ဈေ ဧကံ ကိတ္တေတွာ။ ။ “မဇ္ဈေ”ဟုဆိုသော်လည်း “လမ်းလေးခုတို့၏ အလယ် တည့်တည့်၌” ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ “လမ်းလေးခုတို့တွင်” ဟု နိဒ္ဒါရဏဆိုလိုသည်၊ ထိုလမ်း လေးခုထဲက တစ်ခုခုကို နိမိတ်လုပ်ပြီးလျှင် အခြားလမ်းကို နိမိတ်မလုပ်ရဟု ဆိုလိုသည်။

လမ်းလေးခုသည်၊ ဧကာဗဒ္ဒနိမိတ္တံ-ဟောတိ၊ (ရှေ့အတိုင်း “ကသ္မာ” ထည့်၍လည်း ပေးနိုင်သည်။) ပန-ဆက်၊ ကောဏံ-ကျောင်း၏အထောင့်ကို၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ-ထွင်းဖောက်၍၊ ဝါ-ဖြတ်၍၊ ဂတမဂ္ဂံ-သွားသောလမ်းကို၊ ပရဘာဂေ-ကျောင်း၏ပြင်ဘက်အဖို့၌၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရမုဇ္ဈေ-ကျောင်းအလယ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ-၍၊ ဂတမဂ္ဂေါ-သွားသောလမ်းကို၊ န ကိတ္တေတဗ္ဗော၊ ကိတ္တိတေ-ပြောပြအပ်သော်၊ နိမိတ္တဿ-၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ဟောတိ၊ (သိမ်နိမိတ်ဟူသည် ဘေးကရှိရှိတည်း။) သကဋမဂ္ဂဿ-လှည်းလမ်း၏၊ အန္တိမစက္ကမဂ္ဂံ-အတွင်း၌ဖြစ်သောလှည်းဘီး၏လမ်းကို၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-န်အံ၊ (စဝံသတိ)၊ မဂ္ဂေါ-လှည်းလမ်းတစ်ခုလုံးသည်၊ ဗဟိသီမာယ-သိမ်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ဟောတိ၊ ဗဟိရစက္ကမဂ္ဂံ-အပြင်ဘက်၌ဖြစ်သော လှည်းဘီး၏လမ်းကို၊ နိမိတ္တံ သစေ ကရောန္တိ၊(စဝံသတိ)၊ ဗဟိရစက္ကမဂ္ဂေါ-သည်သာ၊ ဗဟိသီမာယ-၌၊ ဟောတိ၊ သေသံ-အပြင်လမ်းမှကြွင်းသော အတွင်းလမ်းသည်၊ (မဂ္ဂေါကိုင့်၍ “သေသော” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။) အန္တောသီမံ-သိမ်၏ အတွင်းသို့၊ ဘဇေတိ-ကပ်ဝင်၏။

[ဝိမတိ၌ကား “သီမာယ မဟာဒိသာနံ အန္တော” ဟု ဖွင့်၏။ “မဟာဒိသာ” ဟူသည် အထောင့်မဟုတ်သော ရှေ့တည့်တည့်အရပ်တည်း။ “ထိုအရပ်တို့၏ အတွင်းဘက်က တစ်ခုခုကို နိမိတ်လုပ်ပါ” ဟူလို၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ သဘောတူပင်တည်း။

ကောဏံ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ။ ။ “နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ” ဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၌လာသော “ပရိက္ခိပိတွာ” ကို ကန့်သည့်၊ သိမ်သမုတ်မည့် ကျောင်းတိုက်ကို ဝိုင်း၍ ဘေးကသွားသော လမ်းမဟုတ်၊ ကျောင်းတိုက်၏ အထောင့်ကို ဖြတ်သွားသောလမ်း-ဟူလို၊ ထိုကဲ့သို့ လမ်းမျိုးလည်း ထောင့်လေးထောင့်မှာရှိဖို့ ခဲယဉ်း၏၊ တစ်ထောင့်လောက်သာ ရှိတတ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “မဂ္ဂါ” ဟု ဗဟုဝုစံမသုံးဘဲ “ဂတမဂ္ဂံ” ဟု ဧကဝုစံသုံးသည်၊ ထိုကဲ့သို့ လမ်းမျိုးကို နိမိတ်လုပ်လိုလျှင် “ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ-ကျောင်းထောင့်၏ အပြင်ဘက် ရောက်နေသော အရပ်ကို နိမိတ်လုပ်ကောင်းပါသည်” -ဟူလို။

ဋီကာ။ ။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲစွာ ကျောင်း၏အထောင့်ကို ဖြတ်သွားသော လမ်းတစ်ခုကိုသာ ပြထားသဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ရှင်းနေပါလျက် “ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဗဟိ နိက္ခမိတွာ ဌိတေသု အဋ္ဌသု မဂ္ဂေသု (အထောင့်တစ်ခုကို ဖြတ်သွားရာ၌ အဝင်အထွက် နှစ်ခုကို လမ်းနှစ်လမ်းဟု ပြ၍ အထောင့်လေးခုအတွက် ရှစ်ခုသော လမ်းတို့တွင်) ဧကိဿာ ဒိသာယ ဧကံ အပရာယ ဧကန္တိ (အရပ်တစ်ခုလျှင် နိမိတ် တစ်ခုစီလုပ်၍) စဝံ စတုသု ဌာနေသု ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ” ဟု သာရတ္ထဋီကာ မိန့်သောကြောင့် နောင်လာနောက်သားတို့ အမျိုးမျိုး စဉ်းစားစရာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ထောင့်လေးခုကို ဖြတ်လျှင်လည်း ကျောင်းတိုက်ကြီးက မဟာသိမ် သမုတ်ဖို့ရန် ကျယ်ဝန်းရကား လမ်းအချင်းချင်း မရောဘဲ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ကျောင်းဝိုင်းအပြင်သို့ ထွက်သွားသော လေးဌာနဝယ် နိမိတ်လေးခု ပြုနိုင်ပါသည်။

မဂ္ဂ-လမ်းကို၊ ကိတ္တေန္တေန-နိမိတ်ပြောသော ရဟန်းသည်၊ မဂ္ဂေါ-လမ်း၊ ပန္နော-လမ်း၊ ပထော-လမ်း၊ ပဇ္ဇော-လမ်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသသု-ဆယ်မျိုးသော နာမည်တို့တွင်၊ (အဘိဓာန်၌လာသော လမ်း၏နာမည် ဆယ်မျိုးတို့တွင်) ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ နာမေန-ဖြင့်၊ ကိတ္တေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပရိခါ သဏ္ဌာနေန-ကျုံး၏ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-၍၊ ဂတမဂ္ဂေါ- သွားသောလမ်းသည်၊ ဝါ-ကိုပေ၊ န ဝဇ္ဇတိ။

ဝဗ္ဗိကနိမိတ္တ-တောင်ပို့နိမိတ်၌၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ တံ ဒိဝသံ-ထိုနေ၌၊ (သိမ်သမုတ်မည်နေ၌)၊ ဇာတော-ဖြစ်သော၊ (ပေါက်သော)၊ အဋ္ဌဂုံလုဗ္ဗေဓော- လက်ရှစ်သစ် အဇောက်ရှိသော၊ ဂေါဝိသာဏပ္ပမာဏောပိ-နွားဦးချို ပမာဏရှိသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝဗ္ဗိကော-တောင်ပို့သည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ တတော-ထိုလက်ရှစ်သစ် ပမာဏရှိသော တောင်ပို့အောက်၊ ဩရံ-ယုတ်လျော့သော တောင်ပို့သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပရံ-လက်ရှိသစ် ပမာဏထက်အလွန်၊ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတသဒိသောပိ-ဟိမဝန္တာတောင် နှင့်တူသော တောင်ပို့သည်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ဌိတံ- တည်သော၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသော တောင်ပို့ကို၊ ပေ၊ န ဝဇ္ဇတိ။

နဒိနိမိတ္တ-မြစ်နိမိတ်၌၊ ယဿာ-အကြင်မြစ်၏၊ (သောတံ၌စပ်)၊ ဓမ္မိကာနံ- တရားရှိကုန်သော၊ ဝါ-တရားစောင့်ကုန်သော၊ ရာဇုနံ-တို့၏၊ ကာလေ-အခါ၌၊ ဝါ-လှက်ထက်၌၊ အနန္ဒမာသံ-လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်းလည်းကောင်း၊ (လခွဲတစ်ကြိမ် လည်းကောင်း)၊ အနုဒသာဟံ-ဆယ်ရက်တိုင်း ဆယ်ရက်တိုင်းလည်းကောင်း၊ (ဆယ်ရက်တစ်ကြိမ်လည်းကောင်း)၊ အနုပဇ္ဇာဟံ-ငါးရက်တိုင်း ငါးရက်တိုင်းလည်း ကောင်း၊ ဣတိ စဝံ-သို့၊ အနတိက္ကမိတွာ-မလွန်မူ၍၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝဿန္တေ- ရွာလသော်၊ ဝလာဟကေသု-တိမ်တိုက်တို့သည်၊ ဝိဂတမတ္တေသု-ကင်းကာမျှ ဖြစ်ကုန်လသော်၊ သောတံ-ရေအယဉ်သည်၊ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ-ပြတ်စဲ၏၊ အယံ-ဤမြစ် သည်၊ နဒိသချံ-မြစ်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်။

ပန-အနွယ်ကား၊ ယဿာ-အကြင်မြစ်၏၊ ဤဒိသေ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သုပုဋ္ဌိကာလေ-ကောင်းသောမိုးရှိရာအခါ၌၊ (ငါးရက်တစ်ကြိမ်၊ ဆယ်ရက်တစ်ကြိမ်၊ ဆယ်ငါးရက်တစ်ကြိမ်ရွာသဖြင့် မိုးကောင်းရာအခါ၌)၊ ဝဿာနဿ-မိုးလ၏၊ စတုမာသေ-လေးလတို့ပတ်လုံး၊ သောတံ-သည်၊ န ပစ္ဆိဇ္ဇတိ-မပြတ်၊ တိမဏ္ဍာလံ- ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်၊ ချက်ဟူသော အဝန်းအဝိုင်းကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ ယတ္ထ ကတ္တစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ ဝါ-က၊ ဥတ္တရန္တိယာ- ကူးသွားသော၊ (ခြေဖြင့် ကူးဖြတ်သွားသော)၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ အန္တရဝါသကော- သင်းပိုင်ကို၊ တေမိယတိ-စွတ်အပ်၏၊ အယံ-ဤမြစ်သည်၊ နဒိသချံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ- ၏၊ သီမံ-ကို၊ ဗန္တန္တာနံ-ဖွဲ့ ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ နိမိတ္တံ၊ ဟောတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊

နဒီပါရဂမနေပိ-မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထာဒိ သံဃကမ္မကရဏေပိ-ဥပုသ်အစရှိသော သံဃကံကို ပြုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ နဒီပါရသိမသမ္ပန္နနေပိ-နဒီပါရသိမ်ကို သမုတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အယမေဝ- ဤမြစ်သည်ပင်၊ နဒီ-နဒီမည်၏။ [ဘိက္ခုနီတို့၏ နဒီပါရဂမနသိက္ခာပုဒ်ဝိဘင်း၌ မြစ်၏လက္ခဏာ ပါသောကြောင့် “ယတ္ထ ကတ္ထံ ဥတ္တရန္တိယာ ဘိက္ခုနိယာ” ဟု ညွှန်ပြသည်၊ ဘိက္ခုတို့၏ သင်းပိုင်စွတ်ရာ၌လည်း နည်းတူပင်တည်း။]

ပန-ဆက်၊ ယာ-အကြင်မြစ်သည်၊ မဂ္ဂေါ ဝိယ-လမ်းသည်ကဲ့သို့၊ သကဋ္ဌ သဏ္ဌာနေန ဝါ-လှည်းဦးပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိခါသဏ္ဌာနေန ဝါ-ကျုံးပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-၍၊ ဂတာ-သွားပြီ၊ တံ-ထိုမြစ်ကိုပေ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိဟာရသ-၏၊ စတုသု-န်သော၊ ဒိသာသု-တို့၌၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ ဝိနိဝိဇ္ဇိတွာ-၍၊ ဂတေ-သွားသော၊ နဒီ စတုက္ကေပိ-မြစ်လေးစင်းအပေါင်း၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း၊ [နဒီစတုက္ကေပိ ဒေသေ နယောတိ ဣမိနာ ဧကတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ ပရတော ဂတဋ္ဌာနေပိ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ ဒေသေတိ၊-ဝိမတိ၊] ပန-အနွယ်၊ အသမ္ပိသနဒီယော- အချင်းချင်း မရောသော မြစ်တို့ကို၊ စတသောပိ-လေးစင်းလုံးတို့ကိုလည်း၊ ကိတ္တေတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဝတိ-စည်းစောင်ရမ်းကို၊ ကရောန္တော ဝိယ-ပြုသူကဲ့သို့၊ ရက္ခပါဒေ-သစ်သား၏ခြေတို့ကို၊ နိခဏိတွာ-မြေ၌စိုက်၍၊ ဝလ္လိပလာလာဒိဟိ- နွယ်၊ ကောကရိး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နဒီသောတံ-မြစ်ရေအယဉ်ကို၊ သစေ ရမ္မန္တိ(ရန္တန္တိ)-အကယ်၍ ပိတ်ဆိုကုန်အံ့၊ စ-ထိုသို့ပင်ပိတ်ဆိုပါသော်လည်း၊ ဥဒကံ- မြစ်ရေသည်၊ အာဝရဏံ-ပိတ်ဆိုကြောင်း ရေကာကို၊ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ-လွှမ်းမိုး၍၊ (သစေ) ပဝတ္တတိယေဝ-အကယ်၍ စီးမြိသာလျှင် စီးနေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ ဥဒကံ-သည်၊ န ပဝတ္တတိ-မစီး၊ ဧဝံ-ဤ ရေမစီးနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သေတုမိ-တံတားကို၊ (ရေကာ တာရိးကို)၊ ကတေ- ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အပဝတ္တမာနာ-မစီးသော၊ (မစီးသောရေရှိသော)၊ နဒီ-သည်၊ ပေ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ-ရေစီးရာအရပ်၌၊ နဒီနိမိတ္တံ-ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပဝတ္တနဋ္ဌာနေ-ရေမစီးရာ အရပ်၌၊ ဥဒကနိမိတ္တံ-ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ ယာ-အကြင်မြစ်သည်၊ ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိကာလေ ဝါ-မကောင်းသော မိုးရှိရာ အခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ (မိုးခေါင်ရာ မိုးအခါ၌သော်လည်းကောင်း)၊ ဂိမေ ဝါ- နွေအခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ နိရုဒကဘာဝေန-ရေမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ပဝတ္တတိ-မစီးနိုင်၊ သာ-ထိုမြစ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [မိုးကောင်းသော မိုးလေးလ တုန်းက ရေရှိလျှင် နဒီနိမိတ် ဖြစ်နိုင်သည်၊] မဟာနဒီတော-မြစ်ကြီးမှ၊ ဥဒက မာတိကံ-ရေမြောင်းကို၊ နိဟရန္တိ-ထုတ်သွယ်ကြကုန်၏၊ သာ-ထိုရေမြောင်းသည်၊

ကုန္ဒဒိသဒိသာ-မြစ်ငယ်နှင့်တူသည်။ ဟုတွာ၊ တီဏိ-သုံးမျိုးကုန်သော၊ သဿာနိ-
 ကောကံတို့ကို၊ သမ္မာဒေန္တိ-ပြီးစေလျက်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ ပဝတ္တတိ-စီး၏။ ကိဉ္ဇာပိ
 ပဝတ္တတိ-အကယ်၍ကား စီးပါပေ၏။ (ပန-ထိုသို့ပင် စီးပါသော်လည်း၊) န ဝဇ္ဇတိ၊
 ပန-အနွယ်ကား၊ ယာ-အကြင် မြစ်ငယ်နှင့်တူသော ရေမြောင်းသည်။ မူလေ-
 အရင်းအစဉ်၊ ဝါ-က၊ မဟာနဒိတော-မှ၊ နိဂ္ဂတာ-ထွက်ခဲ့သည်။ (သမာနာ)ပိ-
 လည်း၊ ကာလန္တရေန-တစ်ပါးသောအခါ၌၊ တေနေဝ နိဂ္ဂတမဂ္ဂေန-ထိုထွက်
 ကြောင်းလမ်းဖြင့်ပင်၊ နဒိ-မူလမြစ်ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖောက်၍၊ (မြစ်ကမ်းပါးကို
 ရေတိုက်စားသော အားဖြင့်ခွဲ၍) သယဉ္ဇ-မိမိဟူသော မြစ်ငယ်ကိုယ်တိုင်လည်း၊
 ဂစ္ဆတိ-စီးသွားနိုင်၏။ ဂစ္ဆန္တိ-စီးသွားနိုင်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ပရတော-နောက်၌၊
 သုသုမာရာဒိသမာကိဏ္ဏာ-မိကျောင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရေပြမ်းသော၊ နာဝါဒိဟိ-
 လှေအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သဉ္ဇရိတဗ္ဗာ-လှည့်လည်နိုင်သော၊ နဒိ-သည်။ ဟောတိ၊
 တံ-ထိုမြစ်ကို၊ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ။

ဥဒကနိမိတ္တေ-၌၊ နိရုဒကေ-ရေမရှိသော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ နာဝါယ ဝါ-
 လှေ၌သော်လည်းကောင်း၊ စာဠိအာဒိသု ဝါ-အိုးစရည်း အစရှိသည်တို့၌သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဥဒကံ-ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဥဒကနိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊
 ဘူမိဂတမေဝ-မြေ၌တည်သော ရေသည်သာ၊ (နိမိတ္တံ ကာတုံ) ဝဇ္ဇတိ၊ တဉ္ဇ-
 ထို ဘူမိဂတရေသည်လည်း၊ အာဝဠ၊ပေ၊ သမုဒ္ဒါဒိသု-တွင်း၊ လေးထောင့်ကန်၊
 တစ်ဖက်ဆည်ကန်၊ ဇာတဿရရေအိုင်၊ ဆားငံသမုဒ္ဒရာအိုင် အစရှိသည်တို့၌၊
 ဌိတံ-တည်သော၊ အပဝတ္တနကံဥဒကံ-မစီးသွားသော ရေတည်း၊ [လောဏိသမုဒ္ဒရာ၏
 အဓိပ္ပါယ်ကို ကခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ပန-ဗျတိရိက်၊ အဋ္ဌိတံ-မတည်သော၊
 (တန့်ရပ်မနေသော)၊ သြဃနဒိဥဒကဝါဟကမာတိကာဒိသု-ရေအယဉ် လျှံတက်
 လာသောမြစ်၊ ရေကို ထုတ်ဆောင်ကြောင်းပြန်၊ မြောင်းအစရှိသောအရပ်တို့၌၊
 ဥဒကံ-သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ [မိုးအားကြီး၍ လျှံတက်လာသော ရေရှိသော မြစ်ကို
 “သြဃနဒိ”ဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်၊] ပန-ဝါဒန္တရ၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊
 ဂမ္ဘိရေသု-နက်ကုန်သော၊ အာဝါဠာဒိသု-ရေတွင်းအစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ဥက္ကေပိမံ-
 ခပ်ယူခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော၊ (ရေပုံးဖြင့် ခပ်ယူထိုက်သော)၊ ဥဒကံ-ကို၊
 နိမိတ္တံ- ကို၊ န ကာတဗ္ဗံ- ထိုက်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ- ထိုစကားကို၊ ဒုဝုတ္တံ-

ဥက္ကေပိမံ။ ။ ဥက္ကံပနံ-မြောက်၍ယူခြင်း၊ ဥက္ကေပေါ-ခြင်း၊ ဥက္ကေပေန နိဗ္ဗတ္တံ
 ဥက္ကေပိမံ၊ ဣမပစ္စည်း၊ ဝိမတိ၌ “ဒီဃရဇ္ဈနာ(ရှည်သောကြိုးရှိသော) ကုဋေန(အိုးဖြင့်၊
 ဝါ-ပုံးဖြင့်) ဥဿိဉ္ဇနိယံ (ခပ်ယူထိုက်သော)” ဟု အနိယပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်၏။ အဓိပ္ပာယ်
 ဖွင့်သာ၊ အန္တကဋ္ဌကထာအလို၌ “အာဝါဠစသည်ဝယ် တည်သော ရေသည် နက်၍
 နေသောကြောင့် ကြိုးတပ်သော ပုံးဖြင့် ခပ်ယူရလျှင် ရေနိမိတ် မလုပ်ကောင်း” ဟု
 ဆိုလိုသည်။ ထိုစကားကို “ဒုဝုတ္တံ၊ အတ္တနောမတိမတ္တမေဝ” ဟု ပယ်၏။

မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ။ (“ဒုရတ္တံ” ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်။) အတ္တနောမတိ မတ္တမေဝ-မိမိ၏ အယူမျှသာတည်း။

ပန-ဆက်၊ ဌိတံ-တန်ရပ်နေသော၊ (မစီးသော) အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့်၊ သူကရစတာယ-ဝက်သည် တူအပ်သော ရေအိုင်၌၊ (ဥဒကံ)ပိ-ရေသည် လည်းကောင်း၊ [ပိသည် ဂရဟာဇောတကံ၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ၊] ဂါမဒါရကာန- ရွာသူသားငယ်တို့၏၊ ကိဋ္ဌနဝါပိယံ-ကစားကြောင်း ရေအိုင်၌၊ (ဥဒကံ)ပိ-သည် လည်းကောင်း၊ တံနံဏညေဝ-ထိုဓဏ၌ပင်၊ (သိမ်သမုတ်မည့် ဓဏ၌ပင်)၊ ပထဝိယံ-၌၊ အာဝါဠကံ-တွင်းငယ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ကုဋေဟိ-ရေအိုးတို့ဖြင့်၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်ယူ၍၊ ပူရိတဥဒကမ္ပိ-ပြည့်စေအပ်သော ရေသည်သော်လည်း၊ ယာဝကမ္ပဝါစာ ပရိယောသာနာ-ကမ္ပဝါစာပြီးဆုံးသည့်တိုင်အောင်၊ (သမာနသံဝါသကသီမာသမ္ပတိ ကမ္ပဝါစာပြီးဆုံးသည့်တိုင်အောင်)၊ သစေ တိဋ္ဌတိ-အံ့၊ (စံသတိ) အပွဲ ဝါ-နည်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဗဟု ဝါ-များသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ (နိမိတ္တံ ကာတု) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ တသ္မိံ-ဌာနေ-ထိုနိမိတ်ပြုရာ အရပ်၌၊ နိမိတ္တသညာကရဏတ္ထံ- နိမိတ်၏ အမှတ်အသားကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပါသာဏဝါလိကာပသုအာဒိရာသိ ဝါ-ကျောက်ခဲ၊ သဲ၊ မြေမှုန့် အစရှိသည်တို့၏ အစုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏတ္ထမ္ဘော ဝါ-ကျောက်တိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါရုတ္တမ္ဘော ဝါ-သစ်သား တိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ [ရေခန်းသွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုရေခဲနိမိတ်ပြုရာ အရပ်၌ ကျောက်ပုံစသည်ကို ပြုထားပါ-ဟူလို၊ ယခုအခါ၌ ကျောက်တိုင်ကို အမှတ်အသားပြုကြသည်။] တံ-ထိုအမှတ်အသားကို၊ ကာတုဉ္စ- ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ကာရေတုဉ္စ-သူတစ်ပါးတို့ကိုပြုစေခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ ဘိက္ခုဿ-အား၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ လာဘသီမာယံ-လာဘသိမ်၌၊ (တံ-ထိုအမှတ်အသားကို၊ ကာတုဉ္စ ကာရေတုဉ္စ ဘိက္ခုဿ) န ဝဋ္ဋတိ၊ သမာန သံဝါသကသီမာ-သမာနသံဝါသကသိမ်သည်၊ ကသမိ-တစ်စုံတစ်ယောက်ကို၊ ပီဠနံ-ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို၊ န ကရောတိ-မပြုတတ်၊ ဧဝံလံ-သက်သက်၊ (ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမဖက် သက်သက်)၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဝိနယကမ္ပမေဝ- ဝိနည်းကံကိုသာ၊ သာဓေတိ-ပြီးစေ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤသမာနသံဝါသက သိမ်၌၊ (တံ-ထို အမှတ်အသားကို၊ ကာတုဉ္စ ကာရေတုဉ္စ ဘိက္ခုဿ-အား၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [လာဘသိမ်၌ကား ကျောက်တိုင်ကို နယ်ချဲ့၍ စိုက်လိုက်မိလျှင်

ကမ္ပဝါစာပေ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဤစကားအရ ယခုအခါ၌ ဥဒကနိမိတ် လုပ်ရာဝယ် တွင်းငယ်လုပ်၍ ထိုတွင်း၌ ရေလောင်းထားကြ၏။ သမာနသံဝါသသီမာသမ္ပတိ ကမ္ပဝါစာ ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ထိုရေတည်လျှင် ဥဒကနိမိတ် လုပ်ဖို့ရန် အပ်သောကြောင့် ထိုအတိုင်း ပြုစီမံကြသည်။

တစ်ဖက်ကလူကို ထိုလာဘ်မရအောင် နှိပ်စက်ရာ ရောက်သောကြောင့် ကိုယ်တိုင် မစိုက်ကောင်း-ဟူလို၊ လာဘာသိမ်အကြောင်းကို စီဝရက္ခန္ဓက အဆုံးနား၌ တွေ့ရလတ္တံ့။။]

စ-ဆက်၊ အဋ္ဌဟိ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ နိမိတ္တဟိ-ဤ နိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (သာမည)၊ အသမ္ဘိဿေဟိပိ-မရောနှောအပ်သော နိမိတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ သမ္ဘိဿေဟိပိ-ရောနှောအပ်သော နိမိတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝိဿေ)၊ သိမ်-ကို၊ သမ္မနိတုံ-သမုတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ သာ-ထိုသိမ်သည်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (အသမ္ဘိဿဖြစ်စေ၊ သမ္ဘိဿဖြစ်စေ)၊ သမ္မနိတော-၍၊ ဗဇ္ဈမာနာ-ဖွဲ့အပ်သော်၊ (တစ်နည်း) ဧဝံ-ဖြင့်၊ သမ္မနိတော-၍၊ ဗဇ္ဈမာနာ-အပ်သော၊ သာ-ထိုသိမ်သည်၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ (နိမိတ္တေန ဝါ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ဒွိဟိ-နိသော၊ နိမိတ္တဟိ ဝါ-တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဗဒ္ဓါ-မဖွဲ့အပ် မဖွဲ့နိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ [နိမိတ် တစ်ခု နှစ်ခုတည်းဖြင့် သမုတ်လျှင် နိမိတ်ရှိရာမှ အခြားအရပ်၌ သိမ်အပိုင်းအခြားကို မသိရသောကြောင့် သမုတ်၍မဖြစ်-ဟူလို၊] ပန-အန္ဓယ၊ တီဏိ-သုံးခုသော နိမိတ်တို့ကို၊ အာဒိ-ကတွာ-အစပြု၍၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ နိမိတ္တာနံ-တို့၏၊ သတေနာပိ-တစ်ရာဖြင့်သော်လည်း၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ (ဖွဲ့နိုင်သည်) ဟောတိ၊ သာ-ထိုသိမ်သည်၊ တီဟိ-သုံးခုသော နိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (ဗဇ္ဈမာနာ-သော်၊) သိဟိတကသဏ္ဍာနာ-ပေါင်းဆုံ၍နေသော လမ်းသုံးခွသဏ္ဍာန်ရှိသည်၊ (တိကောဏာ-သုံးထောင့်ရှိသည်၊-ဝိမတိ)၊ ဟောတိ၊ စတူဟိ-လေးခုသောနိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (ဗဇ္ဈမာနာ-သော်) စတူရဿာ ဝါ-အညီအမျှ လေးထောင့်သဏ္ဍာန်ရှိသည် သော်လည်းကောင်း၊ သိဟိတကအမုစန္ဒမုဒိဂီဒိသဏ္ဍာနာ ဝါ-ပေါင်းဆုံ၍နေသော

အသမ္ဘိဿ၊ သမ္ဘိဿ။ ။ တောင်ချည်းဖြစ်စေ၊ ကျောက်ချည်းဖြစ်စေ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အခြားနိမိတ် မပါစေဘဲ ပြုလုပ်အပ်သော နိမိတ်တို့ကို **“အသမ္ဘိဿဟိ”** ဟု ဆို၏၊ အရှေ့အရပ်၌ တောင်၊ တောင်အရပ်၌ ကျောက်၊ အနောက်အရပ်၌ တော၊ မြောက်အရပ်၌ သစ်ပင် ဤသို့ နှစ်မျိုး သုံးမျိုးစသည် ရောနေသော နိမိတ်တို့ကို **“သမ္ဘိဿဟိ”** ဟု ဆိုသည်။

သတေနာပိ။ ။ **“နိမိတ်တစ်ရာ ပြုလုပ်နိုင်၏”** ဟု ဆိုသောကြောင့် သုံးယူနော လောက်ရှိသော သိမ်ကြီး၏ အရှေ့အရပ်၌ပင် တောင်၊ ကျောက်၊ တော စသည် အမျိုးမျိုးထား၍ဖြစ်စေ၊ အချင်းချင်း မရောသော တောင်ချည်းဖြစ်စေ နိမိတ်လုပ်၍ **“ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ၊ ပဗ္ဗတော ဘန္ဓု၊ ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ”** ဟု တစ်ကြိမ်မေးပြီးလျှင် နောက် နိမိတ်ရှိရာသို့ သွား၍ တစ်ဖန် **“ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ”** စသည်ဖြင့် မေးနိုင်၊ ဖြေနိုင်၊ နိမိတ်ပြောနိုင်၏ဟု သိသာ၏။

စတူရဿာ စသည်။ ။ စတူရဿာတိ သမစတူရဿ-လေးထောင့် စပ်စပ် သဏ္ဍာန်ရှိ၏၊ ဤ သိဟိတကသဒ္ဓါသည် **“စတူတ္ထံ စစ္စရေမဂ္ဂ-သန္နိသဟိဋ္ဌကံ ဘဝေ”** ဟူသော အဘိဓာန်(၂၀၃) လာအတိုင်း လမ်းတို့၏ အဆက်အစပ်ကို ဟောသောကြောင့်

ထက်ဝက်သဏ္ဍာန်၊ မုရိုးစည်သဏ္ဍာန် အစရှိသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ တတော-ထိုနိမိတ်လေးခုထက်၊ အဓိကေဟိ-ပိုလွန်သော နိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (ဗဇ္ဈမာနာ-သော်)၊ နာနာသဏ္ဍာနာ-အမျိုးမျိုးသော ပုံသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ [ရှေးခေတ်က မြေရသလောက်သာ သိမ်လုပ်ရသောကြောင့် ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးရှိသည်။]

တ-ထိုသိမ်ကို၊ ဗန္ဓိတုကာမေဟိ-ဖွဲ့လိုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သာမန္တ ဝိဟာရေသု-အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ တဿ တဿ ဝိဟာရဿ-ထိုထိုကျောင်းတိုက်၏၊ သီမာပရိစ္ဆေဒံ-ဥပစာရသိမ် အပိုင်းအခြားကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေးပြီး၍၊ [ဗဒ္ဒသိမ် မဟုတ်သေး၊ နဂိုကျောင်းတိုက်၏ အပိုင်းအခြားကို ဆိုသည်။] ဗဒ္ဒသီမာဝိဟာရာနံ-ဖွဲ့အပ်ပြီးသော သိမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့၏၊ သီမာယ-ဗဒ္ဒသိမ်၏၊ သီမန္တရိကံ-သီမန္တရိကံကိုလည်းကောင်း၊ [ထပေတွာ၌ စပ်၊ သီမန္တရိကံ၏ ပမာဏကို နောက်၌ပြလတ္တံ့။] အဗဒ္ဒသီမဝိဟာရာနံ-ဖွဲ့အပ်သော သိမ် မရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့၏၊ သီမာယ-သမုတ်အပ်လတ္တံ့သော သိမ်၏၊ ဥပစာရ-ဥပစာကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ ဒိသာစာရိကဘိက္ခုနံ-အရပ် မျက်နှာ၌ လှည့်လည်သွားလာသော ရဟန်းတို့၏၊ နိဿဉ္ဇာရသမယေ-လှည့်လည်ခြင်း မရှိရာအခါ၌၊ [ညဉ့် လူခြေတိတ်ချိန်၊ သန်းခေါင်အခါမျိုး၌။] (သီမာဗန္ဓိတဗ္ဗာ၌

လမ်းလေးခွဆုံနေသော ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏။ လမ်းလေးခွ ဆုံပုံကို ပုံချ၍ ကြည့်ပါ။ အချို့က **“ရှေ့သီမာဋက၌ စတုရဿကဲ့သို့ လေးထောင့်စပ်စပ် မရ၊ လမ်းလေးခွ ဆုံပုံအတိုင်းသာ ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ သီမာဋကကို စတုရဿ နှင့် ရောမည်စိုးသောကြောင့် စတုရဿကို သမစတုရဿ ဟု ဖွင့်သည်”**ဟု ဆိုကြ၏။

“အမုစန္ဒသဏ္ဍာန်” ဟူသည် ဝိုင်းနေသောလကို တစ်ဝက်ခွဲထားသော ပုံသဏ္ဍာန် တည်း။ နိမိတ်လေးခုကို ထိုသဏ္ဍာန်ပေါ်အောင် ချကြည့်ပါ။ **“မုဒိဂံသဏ္ဍာန်”** ဟူသည် အလျားရှည်သော လေးထောင့်သဏ္ဍာန်တည်း။ (တစ်နည်း) အဖျားကျဉ်း၍ အရင်းကျယ် သော ပုံသဏ္ဍာန်တည်း။ (ဝိမတိ)။ သာရတ္ထ၌ကား **“မဇ္ဈေ ဝိတ္တတာ၊ ဥဘောသု ကောဋီသု သံကောဋီတာ ဟောတိ=အလယ်ခေါင်၌ ကျယ်၍ ထိပ်နှစ်ဖက်၌ ကျဉ်းသွားသည်”** ဟု ဆို၏။ ထိုသိမ်မျိုးကို နိမိတ်လေးခုဖြင့် သမုတ်၍ ဖြစ်နိုင်မည်မထင်၊ ဘာကြောင့်နည်း? နိမိတ်အချင်းချင်း ကြီးဆွဲသောအခါ တည့်တည့်နေရာ၌သာ သိမ်ဖြစ်၏။ အလယ်ခေါင်၌ မောက်နေလျှင် ထိုမောက်နေရာ၌ နိမိတ်အမျိုးမျိုး ထားရဦးမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဥပစာရံ ထပေတွာ။ ။ သိမ် မသမုတ်ရသေးသော ကျောင်းတိုက်အတွက် တစ်တိုက်လုံးကို မဟာသိမ်သမုတ်သောအခါ ကျောင်းတိုက်အပြင်ဘက်၌ သီမန္တရိကံ ဥပစာကျန်အောင် မှန်း၍ ချန်ထားရမည်ဟု **ဝိမတိ**ဆို၏။ [အာယတိံ ဗန္ဓိတဗ္ဗယ သီမာယ နေသံ ဝိဟာရာနံ ပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိ သီမန္တရိကပ္ပဟောနကံ ဥပစာရံ ထပေတွာ-ဝိမတိ။] သာရတ္ထ၌ကား **“ပစ္ဆာ သိမ် ဗန္ဓန္တာနံ သီမာယ ဩကာသံ ထပေတွာ-နောက်သမုတ်မည့် သိမ်၏နေရာ ဥပစာချန်၍”** ဟု ဆိုသည်။

ပဓာနစပ်) ဧကသ္မိံ-တစ်ခုသော၊ ဂါမဓေတ္ထေ-ဂါမဓေတ်၌၊ သီမံ-မဟာသိမ်ကို၊ ဗန္ဓိတုကာမာ-ဖွဲ့လိုကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ)-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု)၊ တတ္ထ-ထိုဂါမဓေတ်၌၊ ယေ ဗဒ္ဒသီမဝိဟာရာ-အကြင် ဗဒ္ဒသိမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့သည်၊ (သန္တိ-နံ၏)၊ တေသု-ထိုကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏ အထံသို့၊ (ပေသေတဗ္ဗံ ၀ပ်)၊ မယံ-တို့သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ (ယနေည၊) သီမံ-ကို၊ ဗန္ဓိသာမ-ဖွဲ့ပါကုန်အံ့၊ တုမှေ-တို့သည်၊ သကသီမာပရိစ္ဆေဒတော-မိမိဗဒ္ဒသိမ်၏ အပိုင်းအခြားမှ၊ မာ နိက္ခမထ-မထွက်ကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ ပေသေတဗ္ဗံ-စေလွှတ်ရာ၏၊ ယေ အဗဒ္ဒသီမဝိဟာရာ-အကြင် ဗဒ္ဒသိမ်မရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေသု-ထိုကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဧကန္တံ-တပေါင်းတည်း၊ သန္တိပါတေတဗ္ဗာ-စည်းဝေးစေထိုက်ကုန်၏၊ ဆန္နာရဟာနံ-ဆန္ဒကို ဆောင်ထိုက်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ (မလာနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏)၊ ဆန္နော-ဆန္ဒကို၊ အာဟရာပေတဗ္ဗော-ဆောင်ယူစေထိုက်၏၊ အညာနိပိ-မိမိ၏ ဂါမဓေတ်မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂါမဓေတ္တာနိ-တို့ကို၊ အန္တော-မဟာသိမ်၏ အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမာ-ပြုလိုကုန်သည်၊ သစေ (ဃဟန္တိ)-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု)။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသမုတ်နည်းသည် ဝိသုဂါမ သီးခြား သိမ်မိန့်ခံ၍ သမုတ်နည်းမျိုးမဟုတ်၊ သိမ်မိန့်မခံဘဲ သမုတ်နည်းမျိုးတည်း၊ ဝိသုဂါမ အမိန့်ရ၍ သမုတ်လျှင်ကား ဤနည်းမလို၊ သို့ရာဝယ် ရှေးဆရာတော်တို့သည် ဝိသုဂါမ အမိန့်ရပြီးဖြစ်သော်လည်း ဂါမဓေတ်က နယ်ကျဉ်းနေလျှင် ဤနည်းအတိုင်း သမုတ်ကြ၏၊ အချို့သော တောနယ်များ၌ နယ်သိမ်း၍ သမုတ်ဖို့ရန်လည်း လွယ်ကူပါသည်။

အညာနိပိပေ အန္တော ကတ္တုကာမာ။ ။ သိမ်သမုတ်ရာ ဂါမဓေတ်မှ အခြား ဂါမဓေတ်ကိုသွင်း၍ သိမ်သမုတ်နိုင်ပုံကို ထောက်လျှင် ယခုအခါ ဝိသုဂါမအမိန့်ရသော သိမ်နေရာသည် ကျဉ်းနေပါမူ ထိုဝိသုဂါမ၏ ပတ်ဝန်းကျင်သည်လည်း မူလဂါမပင် ဖြစ်ရကား ထိုမူလဓေတ်မှ လိုသလောက် အတွင်းသွင်း၍ သမုတ်နိုင်ကြောင်း မှတ်ချက်တစ်မျိုးရသည်။

ဝိသုဂါမ၌ ကံပြုနိုင်။ ။ ထို့ပြင် ဝိသုဂါမ အမိန့်ရသော နေရာသည် သီးခြားရွာမြေ ဖြစ်နေရကား ဆိုင်ရာအစိုးရတို့က ဝိသုဂါမအဖြစ်ကို ပြန်၍ မရတ်သိမ်းသမျှ ဝိသုဂါမ မပျက်သောကြောင့် ထိုသီးခြားရွာငယ်ဖြစ်သော ဝိသုဂါမဝယ် သိမ်သမုတ်ဘဲလည်း အလိုရှိရာ သံဃကံများ ပြုနိုင်၏-ဟု မှတ်ပါ။ ထိုဝိသုဂါမ၌ သိမ်သမုတ်ရခြင်းကား အစိုးရတို့က ဝိသုဂါမအဖြစ်ကို ပြန်၍ ရုပ်သိမ်းသော်လည်း သိမ်မပျက်ခြင်း အကျိုးထူးရှိသည်။

ကျဉ်းလျှင် ထပ်ချ။ ။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် “ဝိသုဂါမ အမိန့်ရ၍ သမုတ်ထားအပ်သော သိမ်သည် နောင်သောအခါ ထိုကျောင်းတိုက်၌ သံဃာတိုးပွားလာသောကြောင့် ကျဉ်းနေလျှင် ထိုသိမ်ကို နုတ်၍ တိုးချဲ့သမုတ်နိုင်၏” ဟုလည်း မှတ်ချက်တစ်မျိုး ရပြန်သည်။ ယခုအခါ သမုတ်အပ်ပြီးသော သိမ်က ကျဉ်းနေ၍ သိမ်ကျောင်းကို သိမ်အပြင်ဘက် အနည်းငယ်ထွက်စေ၍ ဆောက်ခြင်း၌ အပြစ်လွတ်ကင်းကြောင်းကို သိပါ။

တေသု ဂါမေသု-ထို ရွာတို့၌၊ ယေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏။ တေဟိပိ-ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အာဂန္တု-လာရာ၏။ အနာဂစ္ဆန္တာနံ-မလာကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒော-ဆန္ဒကို၊ အာဟရိတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ (အာဟ၌စပ်) နာနာဂါမဓေတ္တာနိ နာမ-အမျိုးမျိုးသော ဂါမဓေတ်တို့မည်သည်၊ ပါဠေက္ကံ-အသီးအသီး၊ ဗဒ္ဒသီမာသဒိသာနိ-ဗဒ္ဒသိမ်နှင့် တူကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တတော-ထိုအသီးအသီးသော ဂါမဓေတ်မှ၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ-သည်၊ န အာဂစ္ဆတိ-မလာနိုင်၊ ပန-ထိုသို့ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ မလာနိုင်ပါသော်လည်း၊ အန္တော နိမိတ္တဂတေဟိ-နိမိတ်အတွင်း၌ တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ အာဂန္တု-လာရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ?)၊ သမာနသံဝါသကသီမာသမ္ပန္နနကာလေ-သမာနသံဝါသကသီမံ သမုတ်ရာအခါ၌၊ အာဂမနမ္ပိ-လာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အနာဂမနမ္ပိ-မလာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာသမ္ပန္နနကာလေ ပန-အဝိပ္ပဝါသသီမံ သမုတ်ရာအခါ၌ကား၊ အန္တောနိမိတ္တဂတေဟိ-နိမိတ်အတွင်း၌တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂန္တု-လာရာ၏၊ ဝါ-လာရမည်၊ အနာဂစ္ဆန္တာနံ-မလာကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒော-ကို၊ အာဟရိတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ သန္တိပတိတေသု-စည်းဝေးပြီးကုန်လသော်၊ ဆန္ဒာရဟာနံ-တို့၏၊ ဆန္ဒေ-ကို၊ အာဟတေ-ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော်၊ တေသု တေသု မဂ္ဂေသု-ထိုထိုလမ်းတို့၌လည်းကောင်း၊ (တေသု တေသု)နဒိတိတ္ထဂါမဒ္ဒါရာဒီသု စ-ထိုထိုမြစ်ဆိပ်၊ ရွာတံခါး အစရှိသော အရပ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အာဂန္တုကဘိက္ခုနံ-တို့ကို၊ (အာနယ၊ကရဏတို့၌ စပ်) သီဃံ သီဃံ-လျင်စွာ လျင်စွာ၊ ဟတ္ထပါသာနယနတ္ထု-ဟတ္ထပါသံသို့ ဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဗဟိသီမာကရဏတ္ထု-သိမ်ပြင်ဘက်၌ ပြုခြင်း

မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန။ ။ ဤထေရ်၏ဝါဒကို အဋ္ဌကထာဆရာ နှစ်သက်သော ကြောင့် နောက်ထားသည်။ “အန္တော နိမိတ္တဂတေဟိ ပန ဘိက္ခုဟိ အာဂန္တု” ဟူသော စကားသည် “သာမိစိဝေသန ဝုတ္တံ=ရိသေလေးစားရာ ရောက်ဖို့အတွက် ဆိုအပ်သော စကား” ဖြစ်သည်။ ဧကန်လာမှ သိမ်သမုတ်ကိစ္စ အထမြောက်မည်ဟု ဆိုလိုရင်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “သမာနသံဝါသကသီမံ” သမုတ်တုန်း၌ ဂါမဓေတ်ချင်း မတူသောကြောင့် “လာလာ၊ မလာလာ” ဟုဆို၍၊ အဝိပ္ပဝါသသီမံ သမုတ်သောအခါ၌ကား ရွာတစ်ပါးက နိမိတ်အတွင်းရှိ သံဃာအားလုံး တစ်သိမ်တည်း၌ တည်နေသောကြောင့် “လာရမည်၊ မလာနိုင်လျှင် ဆန္ဒဆောင်ယူရမည်” ဟု ဆိုသည်။

အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ အာရာမိကေ စေဝ-အာရာမိစောင့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမဏုဒ္ဒေသေ စ-သာမဏေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဘေရိသည် ဝါ-စည်ကြီးအမှတ်အသားကိုသော်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါသည် ဝါ-ခရသင်းအမှတ်အသားကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ-၍၊ နိမိတ္တကိတ္တနာနန္တရ-နိမိတ်ပြောခြင်း၏ အခြားမဲ့၍၊ ဝုတ္တာယ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ (ပါဠိတော်ဝယ် ဟောတော်မူအပ်သော) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃောတိအာဒိကာယ-အစရှိသော၊ ကမ္မဝါစာယ-ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ (သမာနသံဝါသကသီမာသမ္မတိကမ္မဝါစာဖြင့်) သီမာကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-ဖွဲ့ထိုက်၏၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေယေဝ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌ပင်၊ နိမိတ္တာနိ-သိမ်နိမိတ်တို့ကို၊ ဗဟိ-၌၊ ကတွာ-၍၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပထဝိသန္ဓာရက်-မြေကိုခံတတ်သော၊ ဥဒကံ-ကို၊ ပရိယန္တံ-အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-၍၊ သီမာ-သိမ်သည်၊ ဂတံ-သွားသည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဣမံ သမာနသံဝါသကသီမံ-ဤသမာနသံဝါသကသီမံကို၊ သမ္ပနန္တေဟိ-သမုတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဈပသမ္ပဒါဒိနံ-ပဗ္ဗဇ္ဇကံ၊ ဥပသမ္ပဒါကံ အစရှိကုန်သော၊ သံဃကမ္မာနံ-သံဃကံတို့ကို၊ သုခကရဏတ္ထံ-လွယ်ကူစွာ ပြုနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဌမံ-စွာ၊ ခဏ္ဍသီမာ-ခဏ္ဍသီမံကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-၏၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုခဏ္ဍသီမံကို၊ ဗန္ဓန္တေဟိ-ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ (ရှေးထုံးစံကို)၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဗောဓိစေတီယ ဘတ္တသာလာဒိနိ-ဗောဓိပင်၊ စေတီ၊ ဆွမ်းစားဇရပ် အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဝတ္ထုနိ-အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေပြီး၍၊ ကတဝိဟာရေ-ပြုအပ်ပြီးရာ ကျောင်းတိုက်၌၊ သစေ ဗန္ဓန္တိ-အကယ်၍ဖွဲ့ကုန်အံ့(ဧဝံသတိ)၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ-ကျောင်းတိုက်၏အလယ်၌၊ ဗဟူနံ-များစွာသော ရဟန်းတို့၏၊ သမောသရဏဋ္ဌာနေ-ပေါင်းဆုံရာအရပ်၌၊ အဗန္ဓိတွာ-မဖွဲ့မူ၍၊ ဝိဟာရပစ္စန္တေ-ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်၌၊ ဝိဝိတ္ထောကာသေ-ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်၌၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-၏။ အကတဝိဟာရေ-

ပဗ္ဗဇ္ဈပပေ၊ သုခကရဏတ္ထံ။ ။ပဗ္ဗဇ္ဈအရ ဘဏ္ဍုကမ္မာရောစန-ခေါင်းတုံးရိတ်ဖို့ရန် ပန်ပြောမှုကို ရည်ရွယ်သည်။ ရှင်ပြုသောအခါ ဆံရိတ်ရာ၌ တိုက်ရိုက် သံဃာကုန်ကို ပန်ပြောရ၏။ ခဏ္ဍသီမံ အတွင်းသို့သွား၍ ဆံရိတ်လျှင်ကား ထိုခဏ္ဍသီမံတွင်း သံဃာကို ပန်ပြောရုံမျှဖြင့် တာဝန်ကြေ၏။ ထို့ကြောင့် ခဏ္ဍသီမံသည် ပဗ္ဗဇ္ဇကိစ္စအတွက်လည်း လွယ်ကူခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဥပသမ္ပဒကံပြုရာ၌လည်း တိုက်ရိုက်သံဃာအားလုံးကို ပင်ဆောင်ဖွယ် မလို၊ ခဏ္ဍသီမံတွင်းရှိသမျှ သံဃာများ ဟတ္ထပါသ် စပ်ဖို့သာ အရေးကြီး၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဥပသမ္ပဒကံအတွက်လည်း လွယ်ကူခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အခြားကံများ အတွက်လည်း ဥပသမ္ပဒကံနည်းတူပင်တည်း။ [သုခကရဏတ္ထန္တိ သဗ္ဗေသံ သန္နိပါတန ပရိသမံ ပဟာယ-တိုက်ရိုက်သံဃာအားလုံး စည်းဝေးရခြင်းကြောင့် ပင်ပန်းမှုကို ပယ်၍ အပ္ပတရေဟိ သုခကရဏတ္ထံ၊-ဋီကာ။]

မပြုအပ်သေးရာ ကျောင်းတိုက်၌၊ (ဗောဓိ၊စေတီ စသည်တို့ကို မပြုအပ်သေးရာ ကျောင်းတိုက်၌)၊ ဗန္ဓုန္တေဟိ-တို့သည်၊ ဗောဓိစေတီယာဒိနံ-ဗောဓိပင်၊စေတီ အစရှိ ကုန်သော၊ (အာဒိဖြင့် ဘတ္တသာလာ စသည်တို့ကို ယူ)၊ သဗ္ဗဝတ္ထုနံ-တို့၏၊ ဌာန- တည်နေရာကို၊ သလ္လက္ခေတ္တာ-မှတ်သားပြီး၍၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော်၊ ဝတ္ထုသု-ဗောဓိ၊ စေတီ အစရှိသောဝတ္ထုတို့သည်၊ ပတိဋ္ဌိတေသု- တည်ပြီးကုန်လသော်၊ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ-၌၊ ဝိဝိတ္တောကာသေ-၌၊ (သီမာ-သည်) ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဤသို့ ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်ဝယ် ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-၏၊ [ဗောဓိ၊စေတီ စသည်တို့သည် လူအမျိုးမျိုးနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် မဆိတ်ငြိမ်သော နေရာဖြစ်၍ ထိုနေရာများနှင့် ဝေးသော အရပ်၌ ခဏ္ဍသိမ် သမုတ်ပါ။]

သာ-ထိုခဏ္ဍသိမ်သည်၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန-အားဖြင့်၊ ဧကဝိသတိ-နှစ်ကျိပ် တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သစေ ဂဏှာတိ-အကယ်၍ ယူနိုင်အံ့၊ (အကယ်၍ ဆုံးအံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ တတော-ထိုနှစ်ကျိပ်တစ်ပါးဆုံးသော သိမ်အောက်၊ ဩရ်-ယုတ်လျော့သော သိမ်သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရ်-နှစ်ကျိပ်တစ်ပါးထက်အလွန်၊ ဘိက္ခုသဟသံ-ရဟန်းတစ်ထောင်ကို၊ ဂဏှန္တိပိ-ယူနိုင်သော သိမ်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ခဏ္ဍသိမ်အတွက် ရဟန်းတစ်ထောင်ကို အလွန်ဆိုထားသည်၊ မဟာသိမ် ကား ရဟန်းတစ်ထောင်မက များစွာဆုံးသည်သာ၊] တံ-ထိုသိမ်ကို၊ ဗန္ဓုန္တေဟိ- ဖွဲ့သောရဟန်းတို့သည်၊ သီမာမာဠကဿ-သိမ်အပြင်၏၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ နိမိတ္တုပဂါ-နိမိတ်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ (နိမိတ်လောက်ကုန်သော)၊ ပါသာဏာ-တို့ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်ကုန်၏၊ ခဏ္ဍသီမာယ-၌၊ ဌိတေဟိ- တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ မဟာသီမာ-မဟာသိမ်ကို၊ န ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-မဖွဲ့ထိုက်၊ မဟာသီမာယ-၌၊ ဌိတေဟိ-တို့သည်၊ ခဏ္ဍသီမာ-ကို၊ န (ဗန္ဓိတဗ္ဗာ)၊ ပန- အနွယ်၊ ခဏ္ဍသီမာယမေဝ-၌သာ၊ ဌတော-တည်၍၊ ခဏ္ဍသီမာ-ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ- ၏၊ မဟာသီမာယမေဝ-၌သာ၊ ဌတော-၍၊ မဟာသီမာ-ကို၊ (ဗန္ဓိတဗ္ဗာ)။

တတြ-ထိုသို့ဖွဲ့ရာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဗန္ဓုနဝိမိ-ဖွဲ့ပုံအစီအရင် တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ (သမန္တာဟိ ဟု ဟိပါလျှင်ကောင်း၏၊ မပါလျှင် ထည့်)၊ သမန္တာ- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဒေသော ပါသာဏော နိမိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိစ္ဆေတ္တာ-၍၊ ကမ္မဝါစာယ-သမာနသံဝါသကကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သီမာ-ခဏ္ဍသိမ်ကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ တဿာ ဧဝ-ထို ခဏ္ဍသိမ်ကိုပင်။

ဧကဝိသတိ ဘိက္ခု။ ။ သံဃာ့ကံတို့တွင် အဗ္ဗာနကံ၌ သံဃာအများဆုံး ပါဝင် ရ၏။ ထိုသံဃာသည် ကံပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ နှစ်ကျိပ်တစ်ပါးရှိရ၏။ ထို့ကြောင့် **“ဧကဝိသတိဘိက္ခု ထိုင်နေလောက်သောသိမ်ကို အကျဉ်းငယ်ဆုံးသိမ်”** ဟု ဆိုသည်။

ဒဠိကမ္မတ္ထံ-ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဝိပ္ပဝါသာကမ္မဝါစာ-ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-
 ၏၊ ဟိ-မှန်၊ (ဒဠိကမ္မတ္ထံဟူသော စကားသည် မှန်၏။) ဧဝံ-သို့၊ (အဝိပ္ပဝါသာ
 ကမ္မဝါစာကို ပြုအပ်သော်) သီမံ-ကို၊ သမူဟနိဿာမ-ပယ်နုတ်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ အာဂတာ-လာသောရန်သူရဟန်းတို့သည်၊ သမူဟနိတုံ-ပယ်နုတ်
 ခြင်းငှာ၊ န သက္ခိဿန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ သီမံ-ကို၊ သမ္ပနိတွာ-၍၊ ဗဟိ-
 သိမ်၏ပြင်ဘက်၌၊ သီမန္တရိကပါသာဏာ-သီမန္တရိက်ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ-
 ထားထိုက်ကုန်၏၊ သီမန္တရိကာ-သီမန္တရိက်သည်၊ ပစ္ဆိမကောဠိယာ-နောက်ဆုံး၌
 ဖြစ်သော အစွန်အားဖြင့်၊ ဧကရတနပ္ပမာဏာ-တစ်ထောင်ပမာဏရှိသည်၊
 (သမာနာ-လသော်)၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏာပိ-တစ်ထွာပမာဏရှိသော
 သီမန္တရိက် သော်မှလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊
 [ပိသဒ္ဓါ ဂရဟာဇောတက၊] စတုရင်္ဂလပ္ပမာဏာပိ-လက်လေးသစ် ပမာဏရှိသော
 သီမန္တရိက်သော်မှလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ [ဤ၌လည်း

ဒဠိကမ္မတ္ထံ။ ။ ဤ သမာနသံဝါသကဓဏ္ဍသိမ်သည် ကျောင်းတိုက်တစ်ခုအတွင်း
 ဝယ် တည်ရှိသောကြောင့် ထိုသိမ်အတွင်း၌ တိစိဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းနှင့်
 နှစ်တောင့်ထွာ ဝေးကွာ၍ အရုဏ်တက်ချိန်၌ နေကောင်း၏၊ သို့ပါလျက်(သင်္ကန်းနှင့်
 ညဉ့်ကင်း၍ နေနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိသော) အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို ထပ်၍သမုတ်ရခြင်းသည်
 အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း? ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဒဠိကမ္မတ္ထံ” ဟု မိန့်သည်၊
 “ခိုင်မြဲခြင်းအကျိုးရှိသည်” ဟုလို့၊ ထိုဒဠိကမ္မအကျိုးကို ပြလို၍ “ဧဝံ ဟိ” စသည်ကို
 မိန့်ပြန်သည်၊ အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို ထပ်၍ သမုတ်လိုက်လျှင် အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို ထပ်၍
 သမုတ်ထားမှန်း မသိသော ရန်သူရဟန်းတို့က သမာနသံဝါသကသိမ်ကို နုတ်ပစ်
 မည်ဟု ကြံ၍ နုတ်ကြသော်လည်း အဝိပ္ပဝါသသိမ်က အပေါ်၌ အုပ်ထားသောကြောင့်
 ထို သမာနသံဝါသကသိမ် မပျက်ဘဲ ခိုင်မြဲနိုင်သည်-ဟုလို့။

မုတ်ချက်။ ။ ယခုအခါ၌ကား သမာနသံဝါသကသိမ်ကို ပထမသမုတ်ပြီးနောက်
 အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို ဒုတိယထပ်၍ သမုတ်လေ့ရှိကြသောကြောင့် ရန်သူရဟန်းတို့က
 အဝိပ္ပဝါသသိမ် ထပ်၍သမုတ်ထားကြောင်းကို မသိစရာ မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ
 သိမ်အသစ် သမုတ်လို၍ သိမ်နုတ်ကြရာ၌လည်း အပေါ်ကထပ်ထားသော အဝိပ္ပဝါသ
 သိမ်ကို ရှေးဦးစွာ နုတ်ပြီးမှ သမာနသံဝါသကသိမ်ကို နုတ်လေ့ရှိကြသည်။ [ပဌမံ
 ဟိ အဝိပ္ပဝါသသိမ် သမူဟနိတွာ ပစ္ဆာ သီမာ(သမာနသံဝါသကသိမ်ကို) သမူဟနိတဗ္ဗာ-
 ဋီကာ။]

သီမန္တရိကာပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ [သီမာနံ + အန္တရံ သီမန္တရံ၊ သီမန္တရေ + ပဝတ္ထာ
 (ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားတည်း) သီမန္တရိကာ၊] ဓဏ္ဍသိမ်သမုတ်ပြီးနောက် မဟာသိမ်
 သမုတ်သောအခါ သိမ်နှစ်ခုစပ်အောင် အကြား၌ ထားအပ်သော အပိုင်းအခြားအရပ်
 တစ်ခုကို “သီမန္တရိက်” ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ပိုင်းခြားထားသော အရပ်ဖြစ်ရကား
 တစ်တောင်၊ တစ်ထွာ၊ လက်လေးသစ် မရှိဘဲ လက်တစ်သစ်လောက် ရှိလျှင်လည်း
 အပ်ပါ၏၊ တစ်တောင်လောက် ကျယ်လျှင် အကြားအရပ်က သာ၍ ထင်ရှားသောကြောင့်

ဝိသဒ္ဓါသည် ဂရဟာဇောတက၊] ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းတိုက်သည်၊ မဟာ-ကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒွေပိ-နှစ်လုံးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိသောပိ-သုံးလုံးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တတုတ္ထရိပိ-ထိုနှစ်လုံး၊ သုံးလုံးထက် အလွန်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ခဏ္ဍသီမာယော-တို့ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-ဖွဲ့အပ် ဖွဲ့နိုင်ကုန်၏။

ဧဝံ-သို့၊ ခဏ္ဍသီမံ-ကို၊ သမ္မနိတွာ-၍၊ မဟာသီမာသမ္မတိကာလေ-မဟာသီမံ သမုတ်ရာအခါ၌၊ ခဏ္ဍသီမတော-မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ မဟာသီမာယ-မဟာသီမံ၌၊ (မဟာသီသမုတ်မည့် အရပ်၌)၊ ဌတွာ-တည်၍၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ အနုပရိယာယန္တေဟိ-အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်ကုန်လျက်၊ သီမန္တရိက ပါသာဏာ-သီမန္တရိကကျောက်တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ အဝသေသနိမိတ္တာနိ-သီမန္တရိကနိမိတ်မှ ကြွင်းကျန်သော မဟာသီမံ နိမိတ်တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ အဝိဟေန္တေဟိ-မစွန့်ကုန်ဘဲ၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ သမာနသံဝါသကသီမံ-သမာနသံဝါသကသီမံကို၊ (သမာနသံဝါသကမဟာသီမံကို)၊ သမ္မနိတွာ-၍၊ တဿာ-ထိုမဟာသီမံကို၊ ဒဠိကမ္မတ္ထံ-ငှာ၊ အဝိပွဝါသကမ္မဝါစာပိ-ကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-သို့၊ (အဝိပွဝါသကမ္မဝါစာကို ပြုအပ်သော်)၊ သီမံ-သီမံကို၊ (သမာနသံဝါသကသီမံကို)၊ သမူဟနိဿာမ-နံအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာဂတာ-လာသော ရန်သူ ရဟန်းတို့သည်၊ သမူဟနိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကိဿန္တိ-လတ္တံ။

အဋ္ဌကထာ၌ “ဧကရတနပ္ပမာဏာ ဝဋ္ဋတိ” ဟု ဆိုပါသည်။ [ဧကရတနပ္ပမာဏာ သုဝိညေယျတရာ ဟောတိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ-ဧကရတနပ္ပမာဏာ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဧကရံလမတ္တဝပိ သီမန္တရိကာ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တတ္ထကေနာပိ ဟိ သီမာ အသမ္ဘိန္ဒာ ဟောတိ၊-ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။ ယခုခေတ်၌ကား ခဏ္ဍသီမံ၊ မဟာသီမံနှစ်မျိုးလုံးကို သမုတ်ဖို့ရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိသော်လည်း သီမံ၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ ပထမနိမိတ်တိုင်ကို စိုက်ပြီးနောက် တစ်တောင့်တွာ နှစ်တောင်လောက်ခြား၍ သီမန္တရိကခေါ် ကျောက်တိုင်ကို ပတ်ဝန်းကျင်၌ စိုက်ကြသေး၏။ ထို သီမန္တရိကကား မဟာသီမံ သမုတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိလျှင် အကျိုးမများလှ။

အနုပရိယာယန္တေဟိပေ၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ ။ ရဟန်းတော်များ လှည့်လည်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ နှုတ်အပြောအားဖြင့် လှည့်လည်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်၊ မဟာသီမံ သမုတ်မည့်အရပ်၏ အတွင်း၌ တည်၍ သီမန္တရိကကျောက်များကို ယခုခေတ် နိမိတ် ပြောသကဲ့သို့ ပြောရမည်၊ ဥပမာ-မဟာသီမံ၏ အရှေ့တောင်ထောင့်က သီမန္တရိက အမှတ်အသားသည် အဘယ်နည်း?၊ ဤသို့ သီမံနိမိတ်ပြောသလို အစဉ်အတိုင်း သီမန္တရိက နိမိတ်တို့ကိုလည်း ပြောပါ-ဟုလို၊ ယခုခေတ် နိမိတ်ပြောသလို ပြောနေမှ မဟုတ်၊ “ခဏ္ဍသီမံနှင့် မဟာသီမံအကြားဝယ် မည်သည့်နေရာ၌ သီမန္တရိက ရှိပါသည်” ဟု ပတ်ပတ်လည် ပြောလျှင်လည်း “ကိတ္တေတဗ္ဗ” ပင်တည်း။

ပန-ဆက်၊ ခဏ္ဍသီမာယ-၏။ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ တတော-
 ထိုမှနောက်၌၊ သီမန္တရိကာယ-၏။ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ မဟာ
 သီမာယ-၏။ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ သစေ ကိတ္တေန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ တီသု-
 န်သော၊ ဌာနေသု-အရပ်တို့၌၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ (သိမ်မသမုတ်
 သေးဘဲ နိမိတ်သုံးမျိုးကိုသာ ပြောပြပြီး၍) ယံ သိမ်-အကြင်သိမ်ကို၊ (ဗန္ဓိတု-
 ငှာ) ဣစ္ဆန္တိ-န်၏၊ တံ-ထိုသိမ်ကို၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဗန္ဓိတု ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ-
 ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (အလိုရှိရာသိမ်ကို ရှေးဦးစွာ ဖွဲ့နိုင်ပါသော်လည်း၊)
 ယထာဝုတ္တနယေန-အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ခဏ္ဍသီမတောဝ-
 မုသာ၊ ပဌာယ-၍၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဗဒ္ဒါသု-ဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊
 သီမာသု-သိမ်တို့တွင်၊ (ခဏ္ဍသိမ်၊ မဟာသိမ်တို့တွင်)၊ ခဏ္ဍသီမာယ-၌၊ ဌိတာ-
 တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ မဟာသီမာယ-၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တာနံ-
 ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏ကံကို၊ န ကောပေန္တိ-မဖျက်နိုင်ကုန်၊ မဟာသီမာယ-
 ၌၊ ဌိတာ-တည်ကုန်သော(ဘိက္ခု၊ ဝါ-တို့သည်မူလည်း၊) ခဏ္ဍသီမာယ-၌၊ ကမ္မံ-
 ကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုသော ရဟန်းတို့၏ကံကို၊ (န ကောပေန္တိ)၊ သီမန္တရိကာယ-
 ၌၊ ဌိတာ ပန-တည်သောရဟန်းတို့သည်ကား၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-ခဏ္ဍသိမ်၌ တည်ကုန်၊
 မဟာသိမ်၌ တည်ကုန်သော နှစ်ပါးစုံသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ (ကမ္မံ-ကို) န
 ကောပေန္တိ၊ ဂါမဓေတ္တေ-ဂါမဓေတ်၌၊ (ထိုရဟန်းတို့၏ တည်နေရာ ဂါမဓေတ်၌)၊
 ဌာတွာ-တည်၍၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တာနံ ပန-ပြုသော ရဟန်းတို့၏ ကံကိုကား၊
 သီမန္တရိကာယ-၌၊ ဌိတာ-ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့သည်)၊ ကောပေန္တိ-ကုန်၏၊
 ဟိ-မှန်၊ သီမန္တရိကာ-သည်၊ ဂါမဓေတ္တံ-သို့၊ ဘဇေတိ-ကပ်ဝင်၏။

စ-ဆက်၊ ဧသာ သီမာ နာမ-ဤသိမ်မည်သည်၊ ကေဝလံ-ပိဋ္ဌိပါသာဏ
 စသည်မဖက် သက်သက်၊ ပထဝိတလေယေဝ-မြေအပြင်၌သာ၊ ဗဒ္ဒါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊
 (သမာနာ-သော်)၊ ဗဒ္ဒါ နာမ-ဖွဲ့အပ်သည်မည်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်သေး၊
 အထ ခေါ-ကား၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏေပိ-ကျောက်ဖျာ၌လည်းကောင်း၊ ကုဋိဂေဟေပိ-
 ကျောင်းကုတ်၌လည်းကောင်း၊ လေဏေပိ-လိုဏ်၌လည်းကောင်း၊ ပါသာဒေပိ-
 ပြာသာဒ်၌လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတမတ္တကေပိ-တောင်ထိပ်၌လည်းကောင်း၊ ဗဒ္ဒါ-
 ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သမာနာ)၊ ဗဒ္ဒါယေဝ-ဖွဲ့အပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို
 ပိဋ္ဌိပါသာဏ စသည်တို့တွင်၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ-ကျောက်ဖျာ၌၊ ဗန္ဓန္တေဟိ-ဖွဲ့သော

ကုဋိဂေဟေ။ ။ ကုဋိဂေဟေတိ ဘူမိယံ ကတတိဏကုဋိယံ-ဝိမတိ၊ မြေကြီးပေါ်
 ဝယ် ဆောက်အပ်သော မြက်သစ်ရွက် စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ကျောင်းတည်း၊
 ပါသာဒဟူသည် အထက်ထပ်၌ နေ၍နေသော (တချို့လည်း အထွတ်တပ်လျက်ပါသော)
 နှစ်ထပ် သုံးထပ်တိုက် စသည်တည်း။

ရဟန်းတို့သည်၊ ပါသာဏပိဋိယံ-ကျောက်ဖျာ၌၊ ရာဇိ-အရေးအသားကို၊ ကောဋေတွာ ဝါ-ဖြတ်တောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒုက္ခလံ-တွင်းငယ်ကို၊ ခဏိတွာ ဝါ-တူး၍သော်လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ နိမိတ္တုပဂပါသာဏေ-နိမိတ်လောက်သော ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ (ကျောက်ဖျာပေါ်၌ ထား၍) နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

[ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သမုတ်သည့်အတွက် ကမ္မဝါစာ၏ အာဏာသည် ကျောက်ဖျာပေါ်၌သာ တည်လေသလော?ဟု တွေးတောဖွယ် ရှိသောကြောင့် “**ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ**” စသည် မိန့်၊] ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-၌၊ သီမာ-သည်၊ ပထဝိသန္ဓာရက်-မြေကိုဆောင်ထားတတ်သော၊ (မြေကို ခံတတ်သော) ဥဒကံ-ကို၊ ပရိယန္တံ-အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-၍၊ ဩတရတိ-သက်ဆင်း၏။ နိမိတ္တပါသာဏာ-ကျောက်နိမိတ်တို့သည်၊ ယထာဋ္ဌာနေ-တည်မြဲတိုင်းသောအရပ်၌၊ န တိဋ္ဌန္တိ-မတည်ကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သမန္တတော-၌၊ ရာဇိ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ-ပေါ်ထင်စေထိုက်၏၊ (ကျောက်တုံးနေရာဝယ် ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် အရေးအသားဖြစ်အောင် ထွင်းပါ-ဟူလို) စတုသု-ကုန်သော၊ ကောဏေသု ဝါ-အထောင့်တို့၌သော်လည်း၊ ပါသာဏာ-တို့ကို၊ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာ-ထွင်းထိုက်ကုန်၏၊ (ကျောက်တို့ကို ထွင်း၍ တွင်းငယ် လုပ်နိုင်သည်) အယံ-ဤ အရပ်သည်၊ သီမာပရိစ္ဆေဒေါ- သိမ်၏ အပိုင်းအခြားတည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဝတွာ- ပြောဆို၍၊

ပိဋိပါသာသနေ၊ပေ၊ န ကာတဗ္ဗံ။ ။

ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သိမ်သမုတ်သောအခါ ပတ်ပတ်လည်က အရေးအသား အရာပေါ်အောင် ဖြတ်တောက်၍လည်းကောင်း၊ ဆုံငယ်နှင့် သဏ္ဍာန်တူသော တွင်းငယ်ကို ပြု၍လည်းကောင်း နိမိတ်မလုပ်ကောင်း၊ ဘာကြောင့်နည်း?၊ ထိုအရေးအသားထိုတွင်းငယ်တို့က နိမိတ်ရစ်ပါးတွင် မပါဝင်သော ကြောင့်တည်း၊ ထိုသို့ မပါဝင်သော်လည်း အချို့က ကျောက်ဖျာပေါ်ဖြစ်၍ ကျောက် နိမိတ်တစ်မျိုးဟု ထင်မှားကာ ပြုလုပ်မည်စိုးသောကြောင့် “**နိမိတ္တံ န ကာတဗ္ဗံ**”ဟု တားမြစ်ရသည်၊ ဥဒုက္ခလသဒ္ဓါသည် ဆုံငယ်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဆုံငယ်နှင့် တူသော တွင်းငယ်ကို ယူပါ၊ [ဥဒုက္ခလန္တိ ဥဒုက္ခလာဝါဋ္ဌသဒ္ဓါဒုက္ခကာဝါဋ္ဌံ-ဝိမတိ။]

ဝိမတိ။ ။

နိမိတ္တံ န ကာတဗ္ဗန္တိ တံ ရာဇိ ဝါ ဥဒုက္ခလံ ဝါ နိမိတ္တံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ဣဒဉ္စ ယထာဝုတ္တေသု နိမိတ္တေသု အနာဂတတ္တေန န ဝဋ္ဋတိတိ သိဒ္ဓန္တိ အဝိနဿက သညာယ ကောစိ မောဟေန နိမိတ္တံ ကရေယျာတိ ဒူရတောပိ ဝိပတ္တိပရိဟာရတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ ဥပရိဘိတ္တိံ အကိတ္တေတွာတိအာဒိသုပိ သိဒ္ဓမေဝတ္ထံ ပုနပ္ပန္နံ ကထနေ ကာရထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ရာဇိ စသည်က နိမိတ်ရစ်ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် မအပ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီးဖြစ်သော်လည်း မပျက်စီးနိုင်သော အရေးအသား စသည်ဖြစ်၍ တချို့က မသိ နားမလည်သဖြင့် နိမိတ်ပြုမည်စိုးသောကြောင့် ဝိပတ္တိဖြစ်မည့်အရေးကို ဝေးစွာရှောင်ဖို့ ရန် ဤစကားကို ဆိုထားသည်၊ နောင်ဝယ် “**နံရံကို နိမိတ်မပြုရ**” စသည်ဆိုရာ၌လည်း ဤအတိုင်း ဝိပတ္တိအရေးကို ဝေးစွာရှောင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏ဟု မှတ်ပါ။]

အက္ခရာနိ ဝါ-အက္ခရာတို့ကိုမူလည်း၊ ဆိန္ဒတဗ္ဗနိ-ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏၊ (အက္ခရာတို့ကို ရေးထားထိုက်၏၊) ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊ ဥသုယကာ-ဠုစူတတ်သော ရဟန်း တို့သည်၊ သီမံ-သိမ်ကို၊ ဈာပေသာမ-မီးရှို့ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အဂ္ဂိ- ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးကုန်အံ့၊ ပါသာဏာဝ-ကျောက်တို့သည်သာ၊ ဈာယန္တိ-မီးလောင် ကုန်၏၊ သီမာ-သိမ်သည်၊ န (ဇာယတိ)-မီးမလောင်။

[ပိဋ္ဌိပါသာဏေ၏ အကျယ်ကိုပြုပြီး၍ ကုဋိဂေဟေ၏ အကျယ်ကို ပြလိုသော ကြောင့် **“ကုဋိဂေဟေဝိ”** စသည် မိန့်၊] **ကုဋိဂေဟေဝိ**-ကျောင်းကုတ်၌လည်း၊ ဗန္ဓန္တေဟိ-တို့သည်၊ ဘိတ္တိ-နံရံကို၊ အကိတ္တေတွာ-၍၊ ဧကဝိသတိယာ-နှစ်ကျိပ် တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဩကာသဋ္ဌာနံ-ထိုင်နေလောက်ရာအရပ်ကို၊ အန္တော- အတွင်း၌၊ ကရိတွာ-ပြု၍၊ ပါသာဏနိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ သီမာ-ကို၊ သမ္ပနိတဗ္ဗာ၊ အန္တောကုဋမေဝ-နံရံ၏ အတွင်းသည်သာ၊ သီမာ-သည်၊ ဟောတိ၊ အန္တောကုဋေ-နံရံအတွင်း၌၊ ဧကဝိသတိယာ-သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဩကာသော- ထိုင်နေလောက်ရာ၊ အရပ်သည်၊ သဗ္ဗေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခေ-ကျောင်းဦး စမုခံ၌၊ နိမိတ္တပါသာဏေ-နိမိတ်ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ သမ္ပနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့သမုတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ သဗ္ဗေ နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ (မဆံ့အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ-ဘေး၌၊ (နံရံနှင့် ကျောင်းဦးစမုခံတို့၏ ဘေး၌) နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေပိ-တံစက်မြိတ် ရေကျရာအရပ်၌လည်း၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊

ဘိတ္တိ အကိတ္တေတွာ။ ။ ပြခဲ့သော နိမိတ်ရှစ်ပါးတွင် နံရံနိမိတ်မပါသော်လည်း နားမလည်သူတို့က နံရံကို နိမိတ်လုပ်မည် စိုးသောကြောင့် **“ဘိတ္တိ အကိတ္တေတွာ”** ဟု ဆိုသည်။ **“ဘိတ္တိ”** ဟူရာ၌ အုတ်နံရံ၊ သစ်သားနံရံ စသော အကာကိုသာ ဆိုလို၏။ အကယ်၍ ကျောက်ခဲကြီးများကို စီထားသောနံရံဖြစ်လျှင် နံရံရှိသောဘက်တိုင်း၌ နိမိတ်လောက်သော ကျောက်ခဲကို ကျောက်နိမိတ်ပြုကောင်း၏။ **“ဘိတ္တိ အကိတ္တေတွာ”** ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုကျောက်နံရံကိုကား နိမိတ်မလုပ်ကောင်း၊-ဝိမတိ။

အန္တောကုဋမေဝ။ ။ “နံရံအတွင်း၌ သိမ်ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုရာဝယ် **“နံရံအတွင်း၌ ထားအပ်သော ကျောက်နိမိတ်တို့၏ အတွင်း၌သာ သိမ်ဖြစ်၏”** ဟု ဆိုလိုသည်။ ကျောက် တိုင်များကား သိမ်၏အပြင်ဘက်၌သာ ရှိရသည်။

ပမုခေနိမိတ္တပါသာဏေ ထပေတွာ။ ။ အတွင်းအဆောင်၏ ရှေးရှုအပြင်ဘက်၌ ဆင်ဝင်စမုခံရှိ၏။ ထိုဆင်ဝင်စမုခံ အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ထိုစမုခံ၏အပြင်ဘက် ဘေးနှစ်ဖက် နံရံအစွန်၌ တည့်တည့်အရပ်၌လည်းကောင်း ကျောက်တိုင်နိမိတ်တို့ကို ထားရသည်။ သို့မှ လေးထောင့်စပ်စပ် သိမ်ဖြစ်နိုင်မည်၊- (ဝိမတိ)။ အကယ်၍ အတွင်းဆောင် နှင့် စမုခံအတွင်းဝယ် နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး နေလောက်လျှင် စမုခံဆင်ဝင် လေးဘက်ရှိရာ လေးဌာနအတွင်း၌လည်း နိမိတ်ထား၍ သမုတ်နိုင်၏။ ထိုသိမ်ကား ခန်းမအတွင်းနှင့် စမုခံအတွင်း၌သာ သိမ်ဖြစ်သည်။

ဌပေတွာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတာယ-သမုတ်အပ်သော်၊ သမ္ပံ-အလုံးစုံသော၊ ကုဋိဂေဟံ-သည်၊ သီမဋ္ဌမေဝ-သိ၌တည်သည်သာ၊ ဟောတိ။

[ကုဋိဂေဟေပိ၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍ လေဏေပိ၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “စတုဘိတ္တိယလေဏေပိ” စသည်မိန့်၊ စတုဘိတ္တိယလေဏေပိ-နံရံလေးဖက် ရှိသော လိုဏ်၌လည်း၊ ဗန္ဓန္တေဟိ-တို့သည်၊ ကုဋ်-နံရံကို၊ အကိတ္တေတွာ-၍၊ ပါသာဏာဝ-ကျောက်တို့ကိုသာ၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ-နံ၏၊ အန္တော-နံရံ၏အတွင်း၌၊ ဩကာသော-နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး ထိုင်နေလောက်ရာ အရပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပမုဓေပိ-လိုဏ်၏ အဦးစမှန်၌လည်း၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဌပေတဗ္ဗာနိ-နံ၏၊ သစေ နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ (အဦးစမှန်၌ နိမိတ်ထားသော်လည်း နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး မဆံ့အံ့) (ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ-လိုဏ်၏ဘေး၌၊ နိဗ္ဗောဒက ပတနဋ္ဌာနေဝိ-၌လည်း၊ (အမိုး၏ အစွန်ဆုံး ရေကျရာအရပ်၌လည်း)၊ ပါသာဏေ-တို့ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ-ဤသို့ သမုတ်အပ်သော်၊ လေဏဿ-လိုဏ်၏၊ အန္တော စ-အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ စ-အပြင်၌လည်းကောင်း၊ (ဘေး၌လည်းကောင်း)၊ သီမာ-သည်၊ ဟောတိ၊ [အလယ်၌တည်သော နံရံနှင့်တကွ အတွင်းအပြင်အားလုံး သိမ်ဖြစ်သည်။]

[လေဏေပိ၏ အကျယ် ပြပြီး၍ ပါသာဒေပိ၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ဥပရိပါသာဒေပိ” စသည် မိန့်၊ ဥပရိပါသာဒေပိ-ပြသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌လည်း၊ ဘိတ္တိ-ကို၊ အကိတ္တေတွာ-၍၊ အန္တော-နံရံ၏အတွင်း၌၊ ပါသာဏေ ဌပေတွာ သီမာ-သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ (အန္တော-အတွင်းအရပ်သည်)၊ သစေ နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ (အတွင်းအရပ်က နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး မထိုင်လောက်အံ့) (ဧဝံသတိ)၊ ပမုဓေပိ-ပြာသာဒ်၏ အဦးစမှန်၌လည်း၊ ပါသာဏေ-တို့ကို၊ ဌပေတွာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မတာ-သမုတ်အပ်သောသိမ်သည်၊ ဥပရိပါသာဒေယေဝ-ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်သို့၊ န ဩတရတိ-မသက်ဆင်း။

သမ္ပံ၊ ပေါ သီမဋ္ဌမေဝ။ ။ ရှေ့သမုတ်နည်း၌ နံရံသည် သိမ်တွင်းမပါ၊ ဤသမုတ်နည်း၌ကား နိမိတ်တို့ကို နံရံအပြင်ဘက် (တံစက်ရေကျရာ)အရပ်၌ ထားသောကြောင့် “နံရံနှင့်တကွ ကျောင်းကုဋ်တစ်ခုလုံး သိမ်အတွင်း၌ တည်သည်”ဟု ဆိုသည်။

ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိ။ ။ နံရံလေးဘက်၏ အတွင်း၌ ကျောက်နိမိတ်များထားလျှင် ထိုနိမိတ်တို့၏ အတွင်းကျသော အောက်ထပ်ဝယ် သက်စရာမရှိဘဲ ဟာလာဖြစ်နေသောကြောင့် အောက်သို့မသက်ဟု ဆိုသည်။ [ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိတိ ဘိတ္တိတော ဩရံ နိမိတ္တာနိ ဌပေတွာ ကိတ္တိတတ္တာ ဟေဋ္ဌာ အာကာသပ္ပဒေသံ န ဩတရတိ-:ဋီကာ။]

ပန-ဆက်၊ ဗဟူသု-များစွာကုန်သော၊ ထမ္မေသု-တိုင်တို့၌၊ (တိုင်တို့၏ အပေါ်၌) တုလာနံ-ထုပ်, လျောက်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ကတပါသာဒဿ- ပြုအပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ-အောက်အပြင်၌၊ ကုဇ္ဇော-နံရံသည်၊ (ဋီတော၌ စပ်)၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ထောင်အပ်သော်၊ နိမိတ္တာနံ- တို့၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ နိမိတ်တို့၏အတွင်း၌ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥဋ္ဌဟိတ္တာ-ထ၍၊ ဝါ-ထောင်၍၊ တုလာရက္ခေဟိ-ထုပ်, လျောက် သစ်သားတို့နှင့်၊ ဧကသမ္ပဒ္ဓေါ-တစ်စပ်တည်း စပ်နေသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဋီတော-တည်သည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဟေဋ္ဌာပိ-အောက်သို့လည်း၊ ဩတရတိ-သက်ဆင်း၏။

ပန-ဆက်၊ ဧကထမ္မပါသာဒဿ-တိုင်တစ်တိုင်တည်းဖြင့် တည်အပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ (သစ်သားတိုင်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အုတ်တိုင်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ တိုင်ကြီးတစ်တိုင် တည်းဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သော ပြာသာဒ်၏)၊ ဥပရိမတလေ-အထက်အပြင်၌၊ ဗဒ္ဓေါ-သော၊ သီမာ-သည်၊ (ဩတရတိ-၌ စပ်)၊ ထမ္မမတ္တကေ-တိုင်ကြီးထိပ်၌၊ ဧကဝိသတိယာ-သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဩကာသော-ထိုင်နေလောက်ရာ အရပ် သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်သို့၊ ဩတရတိ-၏၊ ပါသာဒဘိတ္တိတော-ပြာသာဒ်၏ နံရံမှ၊ နိဂ္ဂတေသု-ထွက်ကုန်သော၊ နိယျူဟကာဒီသု- ဆင်စွယ်ကောက်ငယ် အစရှိသည်တို့၌၊ ပါသာဇော- တို့ကို၊

ဟေဋ္ဌိမတလေ ကုဇ္ဇော။ ။ ဝိမတိ၌ “ဋီတကုဇ္ဇော”ဟု ရှိ၏၊ “ကုဇ္ဇော”အရ အရပ်လေးမျက်နှာ၌တည်သော နံရံတည်း၊ အရပ်သုံးမျက်နှာသာ နံရံရှိလျှင် တစ်မျက်နှာ အတွက် သိမ်မသက်နိုင်။

ဟေဋ္ဌာပိ ဩတရတိ။ ။ သစေ ဟေဋ္ဌာ အန္တော ဘိတ္တိယံ ဧကဝိသတိ ဘိက္ခုနံ ဩကာသော ဟောတိ၊ ဩတရတိ=အောက်ထပ်၌ရှိသော နံရံအတွင်း၌ နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး ဆုံလျှင် အောက်ထပ်သို့လည်း သက်၏၊ ဩတရဏမာနာ စ (သက်ပြန်သော်လည်း) ဥပရိသီမပမာဏေန န ဩတရတိ = အထက်ထပ်၌ သိမ်ပမာဏ ရှိသည့်အတိုင်း အောက်ထပ်သို့ သက်သည်မဟုတ်၊ သမန္တာ ဘိတ္တိပမာဏေန ဩတရတိ=အောက်ထပ် ဝယ် ပတ်ဝန်းကျင်၌ရှိသော နံရံပမာဏ ရှိသလောက်သာ သက်သည်။-ဋီကာ။

နိယျူဟကာဒီသု။ ။ နိယျူဟော နာဂဒန္တကေ (အဘိဓာန်-၈၆၂)၊ ဆင်စွယ် ကောက်သည် နံရံ၏အတွင်းဘက်၌ ထွက်သော ဆင်စွယ်ကောက်မဟုတ်၊ အပြင်ထွက် သော ကောက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပါသာဒဘိတ္တိ အန္တော သီမာယံ ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်၊ အကယ်၍ နံရံအတွင်းဘက် ထွက်သော ကောက်၌ ကျောက်တုံးကို ချိတ်ဆွဲထားလျှင် နံရံသည် သိမ်၏ ပြင်ဘက်၌ တည်ရလိမ့်မည်။

ဝိမတိ။ ။ ဆင်စွယ်ကောက်သည် နိမိတ်၏ ဆွဲချိတ်ရာဖြစ်သောကြောင့် သိမ်သမုတ် ပြီးသောအခါ သိမ်အတွင်း၌တည်၏ဟု ဝိမတိဆို၏၊ ဥပမာ-သိမ်တွင်း၌ ပေါက်နေသော သစ်ပင်သည် သိမ်အပြင်သို့ ကောက်၍ထွက်နေသော်လည်း သီမဋ္ဌဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ဌပေတွာ-ထား၍၊ (ချိတ်ဆွဲထား၍) သီမံ-ကို၊ သစေ ဗန္ဓန္တိ၊ (ဒေဝသတိ)၊ ပါသာဒဘိတ္တိ-ပြာသာဒ်၏ နံရံသည်၊ အန္တောသီမာယံ-၌၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အသာ-ထိုသိမ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-သို့၊ သြတရဏာနောတရဏံ-သက်ခြင်း၊ မသက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ-ပြာသာဒ်၏အောက်၌၊ ကိတ္တေန္တေဟိပိ-တို့သည်လည်း၊ ဘိတ္တိ စ-နံရံကိုလည်းကောင်း၊ ရုက္ခထမ္မာ စ-သစ်သာ-တိုင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ န ကိတ္တေတဗ္ဗာ-ကုန်၊ ပန-အနွယကား၊ ဘိတ္တိလဂ္ဂေ-နံရံ၌ပြုကပ်နေကုန်သော၊ ပါသာဏတ္တမ္ဘေ-ကျောက်တိုင်တို့ကို၊ ကိတ္တေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဒေဝ-သို့၊ ကိတ္တိတာ-ပြောပြအပ်သော နိမိတ်ရှိသော၊ သီမာ-သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ပါသာဒဿ-၏၊ ပရိယန္တထမ္မာနံ-အစွန်ဖြစ်သော တိုင်တို့၏၊ အန္တောယေဝ-၌သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပါသာဒဿ-ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ကုဋ္ဌော-နံရံသည်၊ ဥပရိမတလေန-အထက် အပြင်နှင့်၊ သမ္ပဒ္ဓေါ-ဆက်စပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့။

သြတရဏာနောတရဏံ။ ။ အထက်ထပ် သိမ်ပမာဏ၏ အတွင်းကျသော အောက်အထပ်ဝယ် နံရံလေးဘက်သည် (ထုပ်၊ လျှောက်)အားဖြင့် အထက်ထပ်နှင့် တစ်စပ်တည်း ဆက်စပ်နေသည့်ပြင် နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး နေထိုင်လောက်မူ အောက်ထပ်သို့ သက်ပုံ၊ ထိုသို့ အင်္ဂါမစုံလျှင် အောက်ထပ်သို့ မသက်ပုံကို ဆိုပြီးအတိုင်း သိပါ။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ။ ။ ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ပုံကို ပြပြီး၍ အောက်ထပ်၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် **“ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ”** စသည် မိန့်၊ **“ဘိတ္တိလဂ္ဂေ ပါသာဏထမ္ဘေ”** ဟူသည် နံရံကိုကပ်၍ အတွင်းဘက်က စိုက်ထားအပ်သော ကျောက်တိုင်များတည်း၊ အောက်မြေကြီးမစိုက်ဘဲ နံရံချိတ်ထားသော တိုင်များကိုလည်း **“ဘိတ္တိလဂ္ဂေ ပန ပါသာဏထမ္ဘေ”** ဟု ဆိုနိုင်၏။

ပရိယန္တထမ္မာနံ အန္တောယေဝ။ ။ နိမိတ်အပြင်၌ အစွန်ဆုံးကျသော ပတ်ပတ်လည် တိုင်များကို **“ပရိယန္တထမ္မာ”** ဟု ဆိုသည်၊ ကျောင်းကြီးများ၌ အစွန်ဆုံးတိုင်များ၏ အတွင်း၌လည်း တိုင်အများ ရှိကြသေး၏၊ ထို့ကြောင့် **“ပရိယန္တထမ္မာ”** ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။

ဝိမတိ။ ။ အတွင်းတိုင် အပြင်တိုင်တို့ဖြင့် ဆောက်တည်ထားအပ်သော ပြာသာဒ်ဝယ် အပြင်တိုင်များ၏အတွင်း၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ရာ၌ ထိုသိမ်၏ အတွင်းကျသော တိုင်များဖြင့် ဆက်သွယ်ထားအပ်သော အထက်ထပ်သည် သိမ်၌တည်၏ဟု ဆိုရာ၌ ငြင်းချက်မရှိပါ။ သိမ်တွင်းတိုင်၊ သိမ်ပြင်တိုင်တို့ဖြင့် အညီအမျှ ဆောက်ထားအပ်သော အထက်ထပ်သည် အဘယ်သို့နည်း? ဟု မေးရာ၌ **“အထက်ထပ် တစ်ဝက်သာ သိမ်ဖြစ်၏”** ဟု ဂေစိဆရာတို့ ဆို၏၊ အပရေဆရာတို့ကား **“အားလုံး ဂါမသိမ်သာ”** ဟု ဆို၏၊ အညေဆရာတို့ကား **“အားလုံး ဗဒ္ဒသိမ် ဖြစ်၏”** ဟု ဆို၏၊ ဤသို့ အဆိုကွဲပြားသဖြင့် ယုံမှားစရာဖြစ်သော အရာဝယ် ယုံမှားဖွယ်မရှိသော အရပ်၌သာ တည်၍ ကံပြုပါ။ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ဖို့ရန် အကြောင်းကို ရှာ၍ ထို အဆုံးအဖြတ်အားလျော်စွာ ကံပြုပါဟု ဆိုသည်။

ပါသာဒမ္ဗိ-ပြာသာဒ်အထက်သို့လည်း၊ အဘိရဟတိ-တက်ရောက်၏။ ပါသာဒဿ-
၏။ ဗဟိ-၌၊ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ-၌၊ နိမိတ္တာနိ သစေ ကရောန္တိ-နံအံ့၊
(ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗော-သော၊ ပါသာဒေါ-ပြာသာဒ်သည်၊ သီမဋ္ဌော-သိမ်၌တည်သည်၊
ဟောတိ။

[ဥပရိပါသာဒေ၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ ပဗ္ဗတမတ္တဏေ၏ အကျယ်ကို
ပြလိုသောကြောင့် ပဗ္ဗတမတ္တဏေ စသည်မိန့်၊] **ပဗ္ဗတမတ္တဏေ**-တောင်ထိပ်၌၊
တလံ-တောင်အပြင်သည်၊ ဧကဝိသတိယာ-သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဩကာသာရဟံ-
တည်နေခြင်းကို ထိုက်သည်၊ (တည်နေလောက်သည်)၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို
တောင်အပြင်၌၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဝိယ-ကျောက်ဖျာ၌ကဲ့သို့၊ သီမံ-ကို၊ ဗန္ဓန္တိ-
ဖွဲ့ကုန်အံ့၊ ဟေဋ္ဌာပဗ္ဗတေပိ-တောင်၏အောက်၌လည်း၊ တေနော ပရိစ္ဆေဒေန-
ထိုအထက်၏ အပိုင်းအခြားဖြင့်ပင်၊ သီမာ-သည်၊ ဩတရတိ-သက်ဆင်း၏။

တာလမူလကပဗ္ဗတေပိ-ထန်းမြစ်သဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်၌လည်း၊ ဥပရိ-
အပေါ်၌၊ သီမာ-သည်၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သမာနာ)၊ ဟေဋ္ဌာ-သို့၊ ဩတရတေဝ-
သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်တောင်သည်၊ ဝိတာနသဏ္ဍာနော-ဝိတာန
မျက်နှာကြက်သဏ္ဍာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဧကဝိသတိယာ-သော၊
ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဩကာသော-တည်ရာအရပ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ နတ္ထိ၊
တဿ-ထိုဝိတာန မျက်နှာကြက်သဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဗဒ္ဓါ-
အပ်သော၊ သီမာ-သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-သို့၊ န ဩတရတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ မုဒိဂံ
သဏ္ဍာနော ဝါ-မုရိုးစည်သဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ။

တာလမူလကပဗ္ဗတေ။ ။ ဝိမတိ၌ [**“တာလကုဋ္ဌမူလပဗ္ဗတေ”** ဟု ရှိ၏၊] ထန်းပင်
စိုက်သောအခါ ထို ထန်းပင်ဖြစ်မည့်(ထန်းစေ့မှထွက်သော)အမြစ်ကို **“တာလမူလ”** ဟု
ခေါ်၏၊ ထိုထန်းမြစ်သည် စား၍ ဖြစ်လောက်သောအခါ အရင်း၌တုတ်၍ အဖျားတိုင်
အောင် တဖြည်းဖြည်း သေးသွား၏၊ ထိုထန်းမြစ်နှင့်တူသော တောင်လည်း အောက်ခြေ၌
တုတ်၍ အထက်၌ ကျဉ်းရကား အထက်၌ သမုတ်အပ်သော သိမ်သည် အောက်သို့
သက်၏။

ဝိတာနသဏ္ဍာနော။ ။ **“ဝိတာနမျက်နှာကြက်သဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်”** ဟူသည်
မှိုကဲ့သို့ အပေါ်၌ ဝဲနေသော၊ အောက်၌ကား မှို၏ခြေထောက်ကဲ့သို့ သေးသော တောင်
တည်း၊ ထို့ကြောင့် **“ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိ”** ဟု ဆိုသည်၊ [**“ဝိတာနသဏ္ဍာနောတိ-
အဟိစ္ဆတ္တက သဏ္ဍာနော”** ဟု ဝိမတိ၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၏။]

မုဒိဂံသဏ္ဍာနော။ ။ အောက်ပိုင်း သေး၍ အထက်ပိုင်း၌ ပြန့်ကျယ်သော
တောင်ကို **“မုဒိဂံသဏ္ဍာန”** ဟု ခေါ်၏၊ အောက်ပိုင်း၌ သိမ်ပမာဏမရှိလျှင် အောက်သို့
မသက်၊ ရှိလျှင်ကား အောက်သို့ သက်ပါ၏၊ [မုဒိဂံသဏ္ဍာနောကို **“ဟေဋ္ဌာ ဝါ”** နှင့်
အဓိပ္ပာယ်တွဲစပ်ပါ။]

ပဏဝသဏ္ဍာနော ဝါ-ထက်စည်သဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ယဿ-အကြင်တောင်၏၊ ဟေဋ္ဌာ ဝါ-အောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ ဝါ-အလယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သီမပ္ပမာဏံ-သိမ်၏ပမာဏသည်၊ နတ္ထိ-အံ့၊ တဿ-ထိုတောင်၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဗဒ္ဓါ-သော၊ သီမာ-သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-သို့၊ နေဝ ဩတရတိ။

ပန-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်တောင်၏၊ ဒွေ-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ကုဋ္ဌာနိ-အထွတ်တို့သည်၊ အာသန္ဓေ-အနီး၌၊ ဌိတာနိ-တည်ကုန်၏၊ ဧကဿပိ-တစ်ခုသော တောင်ထွတ်၏လည်း၊ ဥပရိ-၌၊ သီမပ္ပမာဏံ-သည်၊ နပ္ပဟောတိ-မလောက်၊ တဿ-ထိုတောင်၏၊ ကုဋ္ဌန္တရံ-အထွတ်နှစ်ခုတို့၏ အကြားကို၊ ဝါ-၌၊ စိနိတွာ ဝါ-စိ၍သော်လည်းကောင်း၊ (အုတ်ကျောက် စသည်တို့ကို စိ၍သော်လည်းကောင်း၊) ပူရေတွာ ဝါ-ပြည့်စေ၍သော်လည်းကောင်း၊ (ခဲ၊ မြေတို့ကို ပြည့်စေ၍သော်လည်းကောင်း၊) ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်စပ်တည်း စပ်သည်ကို၊ ကံတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဥပရိ-၌၊ သီမာ-ကို၊ သမ္ပနိတဗ္ဗာ။

ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ သပ္ပဖဏသဒိသော-မြေ၏ပါးပျဉ်းနှင့်တူသော၊ ပဗ္ဗတော-သည်၊ (ဟောတိ-ရှိ၏) တဿ-ထိုတောင်၏၊ ဥပရိ-၌၊ သီမပ္ပမာဏဿ-၏၊ အတ္ထိတာယ-ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီမံ-ကို၊ ဗန္တန္တိ-ကုန်အံ့၊ တဿ-ထို မြေပါးပျဉ်းသဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ အာကာသပတ္တာရံ-လွင်ပြင် တောင်ဝှမ်းသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ-သည်၊ န ဩတရတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို အာကာသပတ္တာရ၏၊ ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ သီမပ္ပမာဏော-သော၊ သုသီရပါသာဏော-အခေါင်းရှိသော ကျောက်တုံးကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဩတရတိ-၏၊ သော စ ပါသာဏော-ထိုအခေါင်း ရှိသော ကျောက်တုံးကြီးသည်လည်း၊ သီမဋ္ဌောယေဝ-သိမ်၌တည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အဿ-ထိုမြေပါးပျဉ်းနှင့်တူသော တောင်လက်မောင်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌။

ပဏဝသဏ္ဍာနော။ ။ ခါးသေး၍ အထက်အောက် ပြန့်ကျယ်သော တောင်ကို “ပဏဝသဏ္ဍာန” ခေါ်၏။ ခါးအရပ်၌ သိမ်ပမာဏ မရှိလျှင် အောက်သို့ မသက်နိုင်၊ [ခါးသေးသော်လည်း သိမ်ပမာဏ ရှိလျှင် အောက်သို့ သက်နိုင်၏။ ပဏဝသဏ္ဍာနော ကို “မဇ္ဈေ ဝါ” နှင့် အဓိပ္ပာယ် တွဲစပ်ပါ။]

သပ္ပဖဏသဒိသော။ ။ မြေ၏ပါးပျဉ်းသည် မြေ၏ရှေ့သို့ အတော်ရှည်စွာ ထွက်နေသကဲ့သို့ တောင်၏အပြင်သို့ အတော်ရှည်စွာ ထွက်နေသော တောင်လက်မောင်း ကို “သပ္ပဖဏသဒိသ” ဟု ဆို၏။ အုတ် စသည်ဖြင့် စီထားအပ်သော အကာမရှိဘဲ ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်သော တောင်ဝှမ်းကို “အာကာသပတ္တာ” ဟု ခေါ်သည်။

သစေ ပနဿ၊ ပေ၊ သီမဋ္ဌောယေဝ။ ။ ထိုသပ္ပဖဏသဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်လက် မောင်း၏အောက်ဝယ် အလယ်ခေါင်၌ သိမ်ပမာဏရှိသော (အခေါင်းပါသော) ကျောက်တုံး ရှိအံ့၊ ထိုကျောက်တုံးလည်း မြေကြီးထိအောင် တည်နေအံ့၊ ထိုကျောက်တုံးအတွက် သိမ်သည် ပထဝီသန္ဓာရက ရေတိုင်အောင် အောက်သို့သက်၏။ ကျောက်တုံးကိုကား တောင်မဟုတ်သောကြောင့် “သီမဋ္ဌကျောက်” ဟု ဆိုရသည်။

လေဏသု-လိုဏ်၏။ (တမင်တူးအပ်သော လိုဏ်၏။) ကုဏ္ဍော-နံရံသည်။ အဂ္ဂ
 ကောဋီ-အဖျားအစွန်ကို။ (တောင်လက်မောင်း၏ အဖျားအစွန်ကို။) အာဟစ္စ-
 ထိုခိုက်၍။ အထာပိ တိဋ္ဌတိ-အကယ်၍မူလည်းတည်အံ့။ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း။)
 ဩတရတိ။ ဟေဋ္ဌာ စ-၌လည်းကောင်း၊ ဥပရိ စ-၌လည်းကောင်း၊ သီမာယေဝ-
 သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်။ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌။ (သပ္ပဗဏသဏ္ဍာန တောင်၏အောက်၌။)
 ဥပရိမဿ-အထက်၌ဖြစ်သော၊ သီမာပရိစ္ဆေဒဿ-သိမ်အပိုင်းအခြား၏။ ပါရတော-
 ထိုမှာဘက်၌။ ဝါ-ထိုမှာဘက်ဖြစ်သော၊ အန္တော-အတွင်း၌။ လေဏ-လိုဏ်သည်။
 သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ရှိအံ့။ (ဧဝံသတိ)။ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌။ (တောင်၏ပြင်
 ဘက်၌။) သီမာ-သည်။ န ဩတရတိ။ ဥပရိမဿ-အထက်၌ဖြစ်သော၊ သီမာ-
 ပရိစ္ဆေဒဿ-၏။ ဩရတော-ဤမှာဘက်၌။ ဝါ-ဤမှာဘက်ဖြစ်သော၊ ဗဟိ-
 ပြင်ဘက်၌။ လေဏ-သည်။ အထာပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်းရှိအံ့။ (ဧဝံသတိပိ-
 သော်လည်း။) အန္တော-၌။ သီမာ-သည်။ န ဩတရတိ။ ဥပရိ-၌။ သီမာယ-၏။

အထာပိဿ၊ ပေ၊ သီမာယေဝ။ ။ ထို သပ္ပဗဏသဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်၏
 အောက်ဝယ် လိုဏ်(ဂူ)ရှိ၏။ ထိုလိုဏ်ကို အပြင်ဘက် နံရံထောင်သောအခါ သပ္ပဗဏ၏
 အဖျားအစွန်တိုင်အောင် နံရံတက်ထား၏။ ထို့ကြောင့် အောက်သို့ သိမ်သက်၏။ ဧဝဖြင့်
 အောက်ထပ် သိမ်မဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သည်။

သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ။ ။ ဤ “သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ” မှစ၍ “သီမာ ဥပရိယေဝ
 ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ န ဩတရတိ” တိုင်အောင် သပ္ပဗဏသဒိသတောင်ပေါ်ဝယ် သမုတ်
 အပ်သော သိမ်၏အောက်သို့ သက်ပုံ-မသက်ပုံကို နည်းငါးမျိုးဖြင့် ပြသည်။ ထိုငါးမျိုး
 ကား- (၁) သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ၊ (၂) အထာပိ ဥပရိမဿ၊ (၃) အထာပိ ဥပရိသီမာယ၊
 (၄) ယဒိ-ဗန လေဏံ၊ (၅) အထ လေဏံ။ ဤသို့ စသည်ထားသော ဝါကျငါးမျိုးဖြင့်
 ပြအပ်သော သိမ်များတည်း။-ဝိမတိ။

(၁) **သစေ ပန ပေ၊ န ဩတရတိ။ ။** သပ္ပဗဏတောင်လက်မောင်းပေါ်၌
 သမုတ်အပ်သော သိမ်အပိုင်းအခြား၏အောက်၌ ဟာလာဟင်းလင်း လွင်ပြင်သာရှိ၏။
 ထို လွင်ပြင်၏ ထိုမှာဘက်(တောင်ခြေ)ဖြစ်သော အတွင်းဝယ် လိုဏ်ရှိအံ့။ ထိုလိုဏ်သည်
 အထက်ပေါ်က သိမ်၏အပိုင်းအခြားနှင့် မတည့်ဘဲ အတွင်းဘက် ရောက်နေသော
 ကြောင့် ဗဟိသီမာ န ဩတရတိ သိမ်၏ပြင်ဘက် ဟာလာဟင်းလင်း အရပ်၌ သိမ်
 မသက်နိုင်။

(၂) **အထာပိ ပေ၊ န ဩတရတိ။ ။** အထက်သိမ်အပိုင်းအခြား၏ ဤဘက်ဟု
 ဆိုအပ်သော အပြင်ဘက်လိုဏ် ရှိ၏။ [ဤလိုဏ်ကား တောင်ခေါင်းမဟုတ်၊ တမင်
 ပြုလုပ်အပ်သောလိုဏ်တည်း။] ထိုလိုဏ်သည် အထက်သီမာပရိစ္ဆေဒ၏ အပြင်ရောက်နေ
 ရကား အန္တောသီမာ န ဩတရတိ-လိုဏ်၏ အတွင်းဘက်ကျသော အထက်သိမ်နှင့်
 တည့်နေသော အရပ်ဝယ် (ဟာလာဖြစ်သောကြောင့်) သိမ်မသက်နိုင်။

ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်းအခြားသည်၊ ခုဒ္ဒကော-ငယ်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ လေဏံ-သည်၊ မဟန္တံ-ကျယ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သီမာပရိစ္ဆေဒံ-ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-လွန်၍၊ ဌိတံ-တည်သည်၊ အထာပိ(ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) သီမာ-သည်၊ ဥပရိယေဝ-၌သာ၊ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ-သို့၊ န ဩတရတိ။

ပန-သို့မဟုတ်၊ လေဏံ-သည်၊ ခုဒ္ဒကံ-သည်၊ သဗ္ဗပစ္စိမသီမာပရိမာဏံ-အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော သိမ်၏အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) ဥပရိ-၌၊ သီမာ-သည်၊ မဟတိ-ကျယ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တံ-ထိုငယ်သောလိုဏ်ကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္တာ-လွမ်းမိုး၍၊ ဌိတာ-တည်သည်၊ အထာပိ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ-သည်၊ ဩတရတိ၊ လေဏံ-သည်၊ အတိခုဒ္ဒကံ-အလွန်ငယ်သည်၊ သီမပ္ပမာဏံ-သိမ်၏ပမာဏရှိသည်၊ အထ န ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ-သည်၊ ဥပရိယေဝ-၌သာ၊ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ-သို့၊ န ဩတရတိ၊ တတော-ထို သပ္ပဗဏသဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်လက်မောင်းမှ၊ ဥပနံ-ထက်ဝက်သည်၊ ဘိဇ္ဇိတ္တာ-ကွဲ၍၊ သစေ ပတတိ-အကယ်၍၊ ကျအံ့၊ သီမပ္ပမာဏံ-သိမ်ပမာဏရှိသည်၊ စေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ပင်ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) ဗဟိ-အပြင် ဘက်၌၊ ပတိတံ-ကျသောအပိုင်းသည်၊ အသီမာ-သိမ်မဟုတ်တော့၊ အပတိတံ ပန-မကျသော အပိုင်းသည်ကား၊ သီမပ္ပမာဏံ-သည်၊ ယဒိ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ-သည်၊ ဟောတိယေဝ-ဖြစ်မြဲဖြစ်သည်သာ၊ [ဤတွင် သပ္ပဗဏသဏ္ဍာန် ရှိသော တောင်လက်မောင်းနှင့် စပ်၍ ပြီးပြီ။]

(၃) အထာပိ ဥပရိယေ န ဩတရတိ။ ။ သပ္ပဗဏတောင်လက်မောင်းပေါ်၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်က ကျဉ်း၍ အောက်တည့်တည့်၌ရှိသော လိုဏ်က (ထိုအထက်သိမ် အပိုင်းအခြားကို လွန်အောင်) ကျယ်နေပြန်လျှင်လည်း သိမ်သက်ဖို့ရန် လေးမျက်နှာလုံး ပြည့်စုံအောင် မရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သုံးမျက်နှာ၊ နှစ်မျက်နှာ မရနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ လုံးလုံး မရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်စေ အောက်သို့ သိမ်မသက်နိုင်။

(၄) ယဒိ ပန လေဏံပေ ဩတရတိ။ ။ အောက်၌ အထက်သိမ် အပိုင်းအခြား နှင့် တည့်နေသော လိုဏ်သည် ငယ်နေအံ့၊ (“ငယ်”ဆိုသော်လည်း နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး ထိုင်လောက်သေးအံ့၊) အောက်၌ သက်ဖို့ရန် နေရာရှိသောကြောင့် အောက်သို့ သက်နိုင် သည်။

(၅) အထ လေဏံပေ န ဩတရတိ။ ။ လိုဏ်သည် နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး ထိုင် လောက်ရုံမျှ မရှိအောင် ကျဉ်းနေလျှင် သိမ်သည် အထက်ပေါ်၌သာ တည်၏၊ အောက်သို့ မသက်နိုင်၊ [“မြေကြီးနှင့် သပ္ပဗဏ တောင်လက်မောင်း၏ အကြားဝယ် အလယ်က ကျဉ်းနေသောကြောင့် သိမ်သည် မြေကြီးသို့ မသက်”ဟူသော စကားသည် “ပဏာဝ သဏ္ဍာန်ရှိသော တောင်ဝယ် အလယ်က ကျဉ်းနေ၍ အောက်သို့ သိမ်မသက်နိုင်” ဟူသော စကားနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

ခဏ္ဍသီမာ-ခဏ္ဍသိမ်သည်။ နိစဝတ္ထုကာ-နိမိသော အကြည်ရှိသည်။ (တည့်နေရာမြေကို “အကြည်” ဟု ခေါ်သည်။ ထိုမြေက နိမိနေသည်။) ဟောတိ-အံ့၊ တံ-ထိုနိမိသော အကြည်ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ (ဖို့၍) ဥစ္စဝတ္ထုကံ-မြင့်သော အကြည်ရှိသည်ကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်အံ့၊ သီမာယေဝ-သိမ်ပင်တည်း၊ [သိမ်သမုတ်ရာ မြေက နိမိနေသောကြောင့် အုတ်ခုံစသည် လုပ်ခြင်းကို “ဥစ္စဝတ္ထကံ” ဟု ဆိုသည်။] သီမာယ-၌၊ ဂေဟံ-ကျောင်းဆောင်ကို၊ ကရောန္တိ-နံအံ့၊ (ဂေဟံ-သည်။) သီမဋ္ဌက မေဝ-သိမ်၌တည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သီမာယ-၌၊ ပေါက္ခရဏီ-ရေကန်ကို၊ ခဏ္ဍန္တိ-တူးကုန်အံ့၊ (ပေါက္ခရဏီ-သည်။) သီမာယေဝ-ပင်တည်း၊ ဩဇော-ရေအယဉ်သည်။ သီမာမဏ္ဍလံ-သိမ်အဝှမ်းကို၊ ဩတ္တရိတွာ-လွှမ်း၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ (စဝံသတိ)၊ သီမာမာဠကေ-သိမ်ဝှမ်း၌၊ အဋ္ဌ-ငြိမ်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

သီမာယ-၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဥမင်္ဂနဒီ-ဥမင်မြစ်သည်။ ဟောတိ-ရှိအံ့၊ ဣဒ္ဓိမာ-တန်ခိုးရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်။ တတ္ထ-ထုံ ဥမင်မြစ်၌၊ နိသီဒတိ-ထိုင်နေအံ့၊ သာနဒီ-ထို ဥမင်မြစ်သည်။ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ (သိမ်မသမုတ်မီ ရှေးဦးစွာ)၊ ဂတာစီးသွားသည်။ သစေ(ဟောတိ)၊ သီမာ-သည်။ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်။ (သစေ ဟောတိ၊ စဝံသတိ)၊ ကမ္မံ-ကို၊ န ကောပေတိ-မပျက်စေ၊ [ဥမင်မြစ်က သိမ်တွင်း မပါသောကြောင့် ထို၌ ထိုင်နေသော ဣဒ္ဓိမာဘိက္ခုသည် ကံကို မဖျက်နိုင်ပါ။] ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ (ဥမင်မြစ် မစီးမီ ရှေးဦးစွာ) သီမာ-သည်။ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်။ အထ(ဟောတိ)-အံ့၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ နဒီ-ဥမင်မြစ်သည်။ ဂတာစီးသွားသည်။ (အထ ဟောတိ၊ စဝံသတိ)၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကောပေတိ-ပျက်စေနိုင်၏။ ပန-ဆက်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ပထဝိတလေ-မြေအပြင်၌၊ ဌိတော-တည်သောရဟန်းသည်။ (ကမ္မံ-ကို) ကောပေတိယေဝ-ဧကန် ပျက်စေနိုင်သည်သာ၊ [သိမ်၏ အောက်မြေကြီးဝယ် တည်နေသော ရဟန်းကား ယုံမှားစရာ မရှိ။ ဧကန် ဖျက်နိုင်သည်သာ၊ ဘာကြောင့်နည်း? ထိုရဟန်း၏ တည်နေရာ မြေကြီးနှင့်တကွ အောက် ပထဝီသန္ဓာရက ရေတိုင်အောင် သိမ်သမုတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

သီမာမာဠကေ-ခဏ္ဍသိမ်၏ မြေအပြင်၌၊ ဝဋ္ဋရက္ခော-ပညောင်ပင်သည်။ (ညောင်ခြေထောက်ပင်သည်။) ဟောတိ-ရှိအံ့၊ တဿ-ထိုပညောင်ပင်၏၊ သာခါ ဝါ-အကိုင်-သည်သော်လည်းကောင်း၊ တတော-ထိုအကိုင်-မှ၊ နိဂ္ဂတပါရောဟော ဝါ-

သီမာမာဠကေ ဝဋ္ဋရက္ခော။ ။ သီမာမာဠကေတိ ခဏ္ဍသီမင်္ဂဏေ(ခဏ္ဍသိမ်၏ အပြင်၌)-ဤ ဝိမတိအဖွင့်ကို ထောက်၍ သိမ်၏ မြေအပြင်ကိုသာ “သီမာမာဠကံ” ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ “ဝဋ္ဋရက္ခ” ဟူသည် ဖြာ၍ထွက်သွားသော အကိုင်-၏ အောက်၌ “မြစ်ပျဉ်း” ဟု ခေါ်အပ်သော ခြေထောက်များ ကျ၍ ထိုခြေထောက်များကို အားပြုကာ အတော် ကျယ်ပြန့်နိုင်သော “ပညောင်” ခေါ် ညောင်ခြေထောက်ပင်တည်း။

ထွက်သော မြစ်ပျဉ်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာသီမာယ-၏၊ ပထဝိတလံ ဝါ-မြေအပြင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထို မဟာသီမံ၏ မြေအပြင်၌၊ ဇာတရက္ခာဒိနိ ဝါ-ပေါက်သောသစ်ပင် အစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဟစ္စ-ထိ၍၊ တိဋ္ဌတိ-တည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဟာသီမံ-ကို၊ သောဓေတွာ- သုတ်သင်၍သော်လည်း၊ ကမ္မံ-သံဃာ့ကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ ဝေ သာခါ ပါရောဟာ-ထိုဆက်စပ်နေသော အကိုင်း၊မြစ်ပျဉ်းတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ-ဖြတ်၍သော် လည်း၊ ဗဟိဋ္ဌကာ-ပြင်ပ၌ တည်သည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ အနာဟစ္စ- မထိမူ၍၊ ဋ္ဌိတသာခါဒိသု-တည်သောအကိုင်း အစရှိသည်တို့၌၊ အာရုဋ္ဌဘိက္ခု- တက်နေသောရဟန်းကို၊ ဟတ္ထပါသံ-သို့၊ အာနေတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏၊ ဧဝံ-

မဟာသီမာယ၊ပေ၊ တိဋ္ဌတိ။ ။ ထို ဝဋ္ဋရက္ခာ၏အကိုင်း၊ သို့မဟုတ် မြစ်ပျဉ်းသည် မဟာသီမံ၏ မြေအပြင်ကိုဖြစ်စေ၊ မဟာသီမံ၌ ပေါက်နေသော သစ်ပင် စသည်တို့ကို ဖြစ်စေ ထိ၍တည်နေအံ့၊ ရက္ခာဒိနိ၌ အာဒိဖြင့် မဟာသီမံအတွင်းက တိုင်၊ကျောင်း၊ တန်ဆောင်း စသည်ကိုယူပါ၊ ဤသို့ သိမ်နစ်သိမ် အတွင်း၌ရှိသော အဆောက်အဦ တို့ အချင်းချင်း ထိနေခြင်းကို **“သီမာသမ္ဘေဒ-သိမ်ချင်းရောခြင်း”**ဟု ခေါ်သည်။

မဟာသီမံ သောဓေတွာ။ ။ ထိုသို့ဖြစ်နေလျှင် ခဏ္ဍသိမ်၌ ကံပြုလိုသော သံဃာ သည် မဟာသီမံကို သုတ်သင်ပြီးမှ ပြုရမည်၊ **“သုတ်သင်”**ဟူသည် မဟာသီမံ၌ရှိသော သံဃာများကို ကံပြုရာသို့ ဟတ္ထပါသံရောက်အောင် ပင့်ခြင်း သို့မဟုတ် မဟာသီမံ၏ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေစေခြင်းတည်း၊ [မဟာသီမံ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗန္တိ-မဟာသီမဂတာ ဘိက္ခု၊ ဟတ္ထပါသံ ဝါ အာနေတဗ္ဗာ၊ သီမတော ဝါ ဗဟိ ကာတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော၊- သာရတ္ထ၊] ဝိမတိ၌ **“ဆန္ဒဟရဏာဒိ”**ဟု ဆန္ဒဆောင်ခြင်းကို ဤနေရာဝယ် ပြသော် လည်း သိမ်ချင်းကွဲရာ၌ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ မလာနိုင်သောကြောင့် ထိုစကားကို နောက်၌ ပယ်ရှားလိမ့်မည်။

တေ ဝါ၊ပေ၊ ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ။ ။ မဟာသီမံ၌ တည်ရှိသော ရဟန်းများကို ဟတ္ထပါသံဆောင်ခြင်း စသည် မပြုလိုသောကြောင့် မဟာသီမံ၏ မြေ၌လည်းကောင်း၊ သစ်ပင် စသည်တို့၌လည်းကောင်း မထိအောင်ဖြတ်ခြင်းကို **“ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ”**ဟု ဆိုသည်၊ [ထိုသို့ ဖြတ်လိုက်လျှင် သီမာသမ္ဘေဒ မဖြစ်တော့။]

အနာဟစ္စ၊ပေ၊ အာရုဋ္ဌဘိက္ခု။ ။ ခဏ္ဍသိမ်ဝယ်ပေါက်သော သစ်ပင်မှ ထွက်သော အကိုင်း၊ ညောင်ခြေထောက်သည် မဟာသီမံ၌ မထိဘဲ တည်နေအံ့၊ ထိုအကိုင်း စသည်၌ကား ရဟန်းတစ်ပါး တက်နေလျှင် ထိုရဟန်းကို ဟတ္ထပါသံသို့ ဆောင်ရမည်၊ ဘာကြောင့်နည်း? ထိုရဟန်းသည် ကံပြုရာ ခဏ္ဍသိမ်ဝယ် ပေါက်နေသော သစ်ပင်၌ တည်နေရကား ခဏ္ဍသိမ်တွင် ပါဝင်နေသောကြောင့်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ခဏ္ဍသိမ်၏ အခြားမဲ့၌ သီမန္တရိက်သည် ဂါမဓေတ်တွင် ပါဝင်၏၊ ဂါမဓေတ်တစ်ဓေတ်သည် ဂါမသိမ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ခဏ္ဍသိမ်နှင့် ဂါမသိမ်သည် အလွန်နီးကပ် ဆက်စပ်လျက်ရှိ၏၊ ထိုမျှလောက် ဆက်စပ်နေသော ဂါမသိမ်နှင့် သမ္ဘေဒ (ရောယှက်ခြင်း)အပြစ်ကိုမပြတ် သီမန္တရိက်ခြားနေသော မဟာသီမံနှင့် သမ္ဘေဒအပြစ်ကိုသာ

ဤအတူ၊ မဟာသီမာယ-၌၊ ဇာတရုက္ခဿ-၏၊ သာခါ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါရောဟော ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ သီမာမာဠကေ-ခဏ္ဍသိမ် ၏ မြေအပြင်၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ သိမ်-ခဏ္ဍသိမ်ကို၊ သောတော ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတမ္ပံ၊ တေ သာခါပါရောဟာ-တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဋ္ဌကာ-အပ၌ တည်သည် တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ။

သီမာမာဠကေ-၌၊ ကမ္မေ-သံဃာ့ကံကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်စဉ်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သီမာမာဠကဿ-၏၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဝေဟာသဋ္ဌိတသာခါယ-ကောင်းကင်ဝယ် တည်သောသစ်ကိုင်း၌၊ သစေ နိသီဒတိ-အကယ်၍ထိုင်နေအံ့၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါဒါ ဝါ-ခြေကိုသည် သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိဂတာ-မြေ၌တည်ကုန်သည်၊ (သစေ)ဟောန္တိ-န်အံ့၊ နိဝါသန ပါရပနံ ဝါ-သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ရုံသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိ-မြေကို၊ (သစေ) ဖုသတိ-အကယ်၍ထိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကမ္မံ ကာတံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ပါဒေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နိဝါသနပါရပနဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥက္ခိပါပေတွာ-အထက်သို့ မြောက်စေ၍၊ (ကမ္မံ) ကာတံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒဉ္စလက္ခဏံ-ဤလက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊ ပုရိမနယေဝိ-၌လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတမ္ပံ-၏၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား၊

အဋ္ဌကထာ၌ပြ၏။ ထိုသို့ ပြသဖြင့် ခဏ္ဍသိမ်ဖြစ်စေ၊ မဟာသိမ်ဖြစ်စေ ဗဒ္ဒသိမ်နှင့် ဂါမသိမ်သည် ရောစပ်မှု သမ္ပေဒ အပြစ်မရှိ၊ ဘာကြောင့်နည်း? ဂါမသိမ်နှင့် ဗဒ္ဒသိမ် သည် နိဿယ(ဂါမက မှီရာ) နိဿိတ (ဗဒ္ဒက မှီတတ်)အဖြစ်ဖြင့် အမြဲတွဲဖက်ဖြစ် သောကြောင့်တည်း။ [မဟာသီမာယ ပထဝိတလန္တိ ဧတ္ထ အာသန္နတရရှိ ဂါမသိမ် အဂ္ဂဟေတွာ ဗဒ္ဒသီမာယဧဝ (မဟာသိမ်တည်းဟူသော ဗဒ္ဒသိမ်ကိုသာ) ဂဟိတတ္တာ ဂါမသီမဗဒ္ဒသီမာနံ အညမညံ ရက္ခာဒိသမ္ပန္ဓေပိ သမ္ပေဒဒေါသော နတ္ထိ၊ အညမညံ နိဿယနိဿိတဘာဝေန ပဝတ္ထိတောတိ ဂဟေတမ္ပံ-ဝိမတိ။]

သစေ သီမာမာဠကေပေ၊ ဖုသတိ။ ။ ဤဝါကျသည် “ဧဝံ မဟာသီမာယဇာတ ရုက္ခဿ” စသော ရှေးဝါကျ၏ အဆက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဝေဟာသဋ္ဌိတသာခါယ”၌ “သာခါ”ဟူသည် မဟာသိမ်၌ ပေါက်သော သစ်ပင်၏ သာခါတည်း၊ ခဏ္ဍသိမ်၌ ကံပြုနေစဉ် ရဟန်းတစ်ပါးသည် မဟာသိမ်၌ပေါက်သော သစ်ပင်၏ ခဏ္ဍသိမ်အပြင် အပေါ်၌ ရောက်နေသော အကိုင်းပေါ်ဝယ် ထိုင်နေအံ့၊ ထိုရဟန်း၏ တွဲရရှိကျနေသော ခြေထောက် သင်္ကန်းသည် ခဏ္ဍသိမ်၏ မြေကို ထိနေအံ့၊

ကမ္မံ ကာတံ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဤသို့ဖြစ်နေလျှင် ထိုခြေထောက် သို့မဟုတ် ထို သင်္ကန်းများအတွက် မဟာသိမ်နှင့် ခဏ္ဍသိမ်သည် ရောစပ်ခြင်းဟူသော သမ္ပေဒအပြစ် ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ကံပြု၍မဖြစ်၊ ကံပြုလျှင်လည်း ထိုကံ အထမမြောက်၊ ကံပြုလိုလျှင် ထိုရဟန်း၏ခြေထောက်တို့ကို သို့မဟုတ် သင်္ကန်းတို့ကို အထက်သို့ မြှောက်စေသော အားဖြင့် သိမ်နှစ်ခု၏ အဆက်အစပ်ကို ဖြတ်ပြီးမှ ကံပြုခြင်းငှာ အပ်သည်။

ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ တတြ-ထိုရှေးနည်း၌၊ ဥက္ခိပါပေတွာ-၍၊ (ကမ္မံ) ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဟတ္ထပါသမေဝ-သို့သာ၊ အာနေတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏။

အန္တောသီမတော-သိမ်၏အတွင်းမှ၊ ပဗ္ဗတော-သည်၊ သစေ အဗျဂ္ဂစ္ဆတိ- အကယ်၍ အထက်သို့တက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတြဋ္ဌော-ထိုတောင်၌တည်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဟတ္ထပါသံ အာနေတဗ္ဗော၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ အန္တောပဗ္ဗတံ- တောင်၏အတွင်းသို့၊ (သိမ်၌တည်နေသော တောင်၏အတွင်းသို့) ပဝိဋ္ဌေပိ- ဝင်နေသော ရဟန်း၌လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဗဇ္ဈမာနာ ဧဝ- ဖွဲ့အပ်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော၊ သီမာ-သည်၊ ပမာဏရဟိတံ-နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက် စည်းဝေးလောက်သော ပမာဏမှကင်းသော၊ ပဒေသံ-အရပ်သို့၊ န ဩတရတိ- မသက်၊ ဗဒ္ဒသီမာယ-၌၊ ဇာတံ-ဖြစ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော သစ်ပင်၊ တောင် စသော အရာဝတ္ထုသည်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်သို့၊ ဧကသမ္မဒ္ဓေန-တစ်စပ်တည်း စပ်သောအားဖြင့်၊ ဂတံ-သွားသည်၊ (သမာနံ-သော်)၊ သီမာသချံမေဝ-သိမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ- ရောက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာ”ထည့်၍ “ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာနေတဗ္ဗော”ဟုလည်း ပေးပါ။]

ဣဒ္ဓန္တု လက္ခဏံပေ၊ အာနေတဗ္ဗော။ ။ ဤပြခဲ့သော အမှတ်လက္ခဏာသည် မဟာသိမ်၌ပေါက်သော သစ်ပင်၏ ခဏ္ဍာသိမ်ပေါ်၌ ရောက်နေပုံကို ပြသောစကားတည်း၊ ခဏ္ဍာသိမ်၌ ပေါက်သော သစ်ပင်ကို ပထမဆုံး ပြခဲ့သောကြောင့် “ပုရိမနယေပိ” အရ ခဏ္ဍာသိမ်၌ပေါက်သော သစ်ပင်၏ အံ့ကိုင်းက မဟာသိမ်ပေါ်သို့ ရောက်နေရာဝယ် ထိုသစ်ကိုင်း၌ တည်သော “ရဟန်း၏ ခြေ သို့မဟုတ် သင်္ကန်းက မဟာသိမ်၌ ရောက် နေလျှင်၊ ထိုနေလျှင်”ဟု နည်းယူပါ-ဟူလို။

ဟတ္ထပါသမေဝ အာနေတဗ္ဗော။ ။ ရှေးနည်း၌ ခြေသင်္ကန်းတို့ကို မထိအောင် အထက်သို့ မြှောက်စေရမည်၊ ဤနည်း၌ကား ထိုသို့ မြှောက်စေ၍ ကံပြုလိုမဖြစ်၊ မြှောက်စေသော်လည်း ရဟန်းက ခဏ္ဍာသိမ်၏ သစ်ပင်ပေါ်ဝယ် တည်နေ၍ ကံကလည်း ခဏ္ဍာသိမ်ဝယ် ပြုနေသည့်အတွက် ဟတ္ထပါသံ မစပ်ဘဲ ဝဂ္ဂကံ ဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းကို ဟတ္ထပါသံရောက်အောင်သာ ပင့်ဆောင်ရမည်။

ဗဇ္ဈမာနာ ဧဝ ဟိပေ၊ ဂစ္ဆတိ။ ။ သိမ်သည် ဖွဲ့နေစဉ် (သမုတ်နေစဉ်)အခိုက်၌ နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး မထိုင်လောက်သော အထက်၊ အောက်အရပ်သို့ မသွား၊ သိမ်သမုတ်၍ ပြီးသောအခါ (သိမ်ဖြစ်ပြီးသောအခါ)၌ နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး မထိုင်လောက်စေကာမူ အထက်တောင်သည်လည်းကောင်း၊ သိမ်တွင်းပေါက်သော သစ်ပင်သည်လည်းကောင်း သီမဋ္ဌက (သိမ်၌တည်သော အရာဝတ္ထု) ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် တောင်ပေါ်ရောက်သော ရဟန်း၊ တောင်တွင်းဝင်နေသော ရဟန်း၊ သစ်ပင်ပေါ် တက်နေသော ရဟန်းများကို ကံပြုသော သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသံသို့ ပင့်ဆောင်ရသည်-ဟူလို။

၁၄၀။ တိယောဇနပရမန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဧတိဿာ-ဤသိမ်၏။ တိယောဇန-
 သုံးယူဇောဟူသော၊ ပရမံ-လွန်ကဲသော၊ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်သည်။ အတ္ထိ-၏။
 ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထိုသိမ်သည်။) တိယောဇနပရမာ-မာမည်၏။ တိယောဇနပရမံ-
 သုံးယူဇောအလွန် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ တံ-ထိုသိမ်ကို၊ (သမ္မနိတုံ အနုဇာနာမိဌံ
 စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ သမ္မနန္တေန-သမုတ်သောရဟန်းသည်။ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဌတှာ-
 တည်၍၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် သမုတ်အပ်သော်၊ စတုသုပိ-
 လေးဖက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိသာသု-အရပ်တို့၌၊ ဒိယမုဒိယမုယောဇနံ-အခွဲ
 အားဖြင့် နှစ်ယူဇော နှစ်ယူဇောသည်။ ဝါ-တစ်ယူဇောခွဲ တစ်ယူဇောခွဲသည်။
 ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ (အရပ်လေးမျက်နှာ၌ တစ်ယူဇောခွဲစီ ရှိနိုင်လောက်အောင်
 သော)အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-၏။ ပန-ဆက်၊ မဇ္ဈေ-ဌံ၊ ဌတှာ-၍၊
 ဧကေကဒိသတော-တစ်ဖက် တစ်ဖက်သော အရပ်၌၊ တိယောဇနံ-သုံးယူဇောကို၊
 စေ ကရောန္တိ-နံအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဆယောဇနံ-၆ ယူဇောသည်။ ဟောတိ-၏၊
 ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ စတုရသံ ဝါ-လေးထောင့်ရှိသော သိမ်ကို
 သော်လည်းကောင်း၊ တိကောဏံ ဝါ-သုံးထောင့်ရှိသော သိမ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 သမ္မနန္တေန-သည်။ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် သမုတ်အပ်သော်၊
 ကောဏတော-ထောင့်တစ်ထောင့်မှ၊ ကောဏံ-ထောင့်တစ်ထောင့်သည်။ တိယောဇနံ-
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့(ထောင့်ချင်း သုံးယူဇော ရှိနိုင်လောက်အောင်သော)
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-၏။ ဟိ-ဆက်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား
 တစ်ပါးပါးသော၊ ပရိယန္တေန-အစွန်အားဖြင့်၊ ကေသဂ္ဂမတ္တဗ္ဗိ-တစ်ဆံဖျား အတိုင်း
 အရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ တိယောဇနံ-ကို၊ စေ အတိက္ကာမေတိ-အကယ်၍
 လွန်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာပတ္တိဉ္စ-သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏။ သီမာ စ-
 သည်လည်း၊ အသီမာ-သိမ်မဟုတ်သည်။ ဟောတိ။

နဒီပါန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ယာ-အကြင်သိမ်သည်။) ပါရယတိ-လွမ်းကျော်တက်၏။
 ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထို သိမ်သည်။) ပါရာ-ပါရာမည်၏။ ကိ-အဘယ်ကို။

တိယောဇနပရမံ။ ။ “ပရမ”သဒ္ဒါသည် “အလွန်အကဲ”ဟူသော အနက်ကို
 ဟော၏။ ထို “အလွန်အကဲ”ဟူသည် “ပမာဏ အလွန်အကဲတည်း”ဟု သိစေလို၍
 “ပမာဏံ”ဟု အဘိဓမ္မေယျ ထည့်ဖွင့်သည်။ “ပရမံ ပမာဏံ”ဟု ဖွင့်လေသမျှ ဤနည်း
 ချည်းတည်း၊ ယောဇနာဌ်ကား “ပရမန္တိ ဣမိနာ ပရမသဒ္ဒဿ အတိရေက ဥတ္တမတ္ထေ
 နိဝတ္ထေတိ”ဟု ဆို၏။ (ပရမသဒ္ဒါသည် အတိရေကအနက်ဟော မဟုတ်၊ ပမာဏအနက်
 ဟောဟုသာ ပေးရလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ဘုရားရှင်သည် သုံးယူဇောကို အလွန်ဆုံး
 ပမာဏအဖြစ်ဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့် ပရမသဒ္ဒါသည် “အတိရေက”အနက်ဟော
 သာ ဖြစ်သင့်သည်။ ပမာဏံကား ပရမ၏ အဘိဓမ္မေယျအဖွင့်တည်း။ “ဂုဏအတိရေက
 မဟုတ်၊ ပမာဏအတိရေက”ဟူလို။)

ပါရာယတီ-လွမ်းကျော်တတ်သနည်း?၊ နဒိ-မြစ်ကို၊ (ပါရာယတီ-လွမ်းကျော်တတ်၏) နဒိယာ-ကို၊ ပါရာ-လွမ်းကျော်တတ်သောသိမ်တည်း၊ နဒိပါရာ-သိမ်၊ နဒိပါရ-မြစ်ကို လွမ်းကျော်တတ်သော၊ နဒိ-ကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရမာနံ-လွမ်းကျော်သော၊ တံ-ထိုသိမ်ကို၊ (သမ္ပနန္တိဉ္စပံ) ဣတိ အတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ နဒိပါရသိမ်၌၊ နဒိယာ-၏၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာသည်၊ နဒိနိမိတ္တေ-၌၊ ဝုတ္တနယ မေဝ-ရှိသည်သာ၊ ယတ္ထဿ ဓုဝနာဝါ ဝါတိ-ကား၊ ယတ္ထ နဒိယာ-အကြင်မြစ်၌၊ သိမာဗန္ဓနဋ္ဌာနဂတေသု-သိမ်ဖွဲ့ရာအရပ်၌ တည်ကုန်သော၊ တိတ္ထေသု-ဆိပ်ကမ်းတို့၌၊ နိစ္စသဉ္စရဏနာဝါ-အမြဲလှည့်လည်သော လှေသည်၊ အဿ-ရှိအံ့၊ ယာ-ယင်းလှေသည်၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ပါဇေနပုရိသေန-လှေလှော်သော ယောက်ျားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ တယော-သုံးယောက်ကုန်သော၊ ဇနေ-လူတို့ကို၊ (ရဟန်းတို့ကို) ဝဟတိ-ဆောင်နိုင်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ သာ နာဝါ-ထိုလှေသည်၊ ဥဒ္ဓံ ဝါ-အထက် ရေညာသို့သော်လည်းကောင်း၊ အစော ဝါ-အောက်ရေစုံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ပုန-ဖန်၊ အာဂမနတ္ထာယ-ပြန်လာခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ပြန်လာဖို့ရာ)၊ နိတာ-ဆောင်အပ်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ စောရေဟိ-သူရိုးတို့သည်၊ ဟဠာ-ဆောင်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ လတ္တနေယျာ-ပြန်ရထိုက်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါတေန-လေကြောင့်၊ ဆိန္ဒုဗန္ဓနာ-ပြတ်သော နောင်ကြီးရှိသည်၊ (ကြီးပြတ်သည်၊ ဟုတွာ)၊ ဝိစိဟိ-လှိုင်းတို့သည်၊ နဒိမဇ္ဈံ-မြစ်အလယ်သို့၊ နိတာ-ဆောင်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဝဿံ-ကန်၊ အာဟရိတဗ္ဗာ-ပြန်၍ ဆောင်ထိုက်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဓုဝနာဝါဝ-ဓုဝနာဝါမည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ “ယာ ပန ဝါတေန ဝါ”ဟု ရှိ၏၊ ဝါသဒ္ဓါ ပါနေသောကြောင့်၊ “ယာ ပန”ဟု ဝါကျတစ်မျိုး ပြောင်းဖို့ မကောင်း၊ ထိုသို့ ပြောင်းလိုလျှင် “ဝါတေန ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါ မပါစေသင့်၊] ဥဒကေ-ရေသည်၊ ဩဂတေ-လျှောက်လှေသော်၊ ထလံ-ကုန်းသို့၊ ဥဿာရိတာပိ-မြောက်တင်အပ်သော လှေသည်လည်းကောင်း၊ သုဓာကသာဝါဒီဟိ-အင်္ဂတေ၊ ဖန်ရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (သုဓာကသဠာဒီဟိ-အင်္ဂတေဖတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဤသို့လည်း မူကွဲရှိ၏။)

နဒိပါရာ။ ။ ပါရဓာတ်သည် စုရာဒိတည်း၊ ကမ္မသမာပန-အမှုကိစ္စ၏ ပြီးဆုံးခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ ဤ၌ကား “ဓာတုနံ အနေကတ္ထတ္တာ” ဖြစ်သောကြောင့် အဇ္ဈောတ္ထရဏအနက်ကို ဟောသည်၊ “နဒိယာ+ပါရာ”၌ နဒိယာကို ကံအနက်၌ “ဆဋ္ဌိဝိဘာဗျန္တ”ဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် “နဒိ အဇ္ဈောတ္ထတမာနံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ပါရသဒ္ဓါကား “သိမာ”ကို ငဲ့၍ “ပါရာ”ဟု ရှိစေရသည်။

ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ထပ်တပ်-ထားအပ်သော လှေသည်လည်းကောင်း၊ ခုနာဝါဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဘိန္နာ ဝါ-ကွဲသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသင်္ခတ ပဒရာ ဝါ-မပြုပြင်အပ်သော ပျဉ်ချပ်ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ကြိုးတိုးကြဲတဲ နေသော လှေ၏ ပျဉ်ချပ်တို့ကို ဖာထေးမှုစသည် မပြုအပ်သေးသည်သော်လည်းကောင်း)၊ သဗေ(ဟောတိ)-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊(ခုနာဝါမမည်-ဟူလို။)

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ?) တာဝကာလိကံ-ထိုကံ ပြုရာကာလမျှ သုံးစွဲအပ်သော၊ နာဝံ-ကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်၍၊ သီမာ ဗန္ဓနဋ္ဌာနေ-သိမ်ဖွဲ့ရာအရပ်၌၊(သိမ်သမုတ်ရာအရပ်၌)၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ နိမိတ္တာနိ-နိမိတ်တို့ကို၊ (ကျောက်စသော နိမိတ်တို့ကို)၊ သဗေပိ ကိတ္တေန္တိ-နံအံ့၊(ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း)၊ ခုနာဝါဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အာဟ)၊ တံတြ-ထိုစကားရပ်၌၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ?) နိမိတ္တံ ဝါ-သိမ် နိမိတ်သည်လည်းကောင်း၊ သီမာ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဝါစာယ-ကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ-ဖြစ်ရ၏၊ နာဝါယ-ကြောင့်၊ န(ဂစ္ဆတိ)-ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ ဘဂဝတာ စ-သည်လည်း၊ ခုနာဝါ-မြဲသောလှေကို၊ အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နိဗဒ္ဓနာဝါယေဝ-မြဲသောလှေသည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အာဟ)။

ခုဝသေတု ဝါတိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်မြစ်၌၊ ရုက္ခသဗ္ဗာဠမယော ဝါ-သစ်သားအပေါင်းဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပဒရဗဒ္ဓေါ ဝါ-ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စီအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊(ဤဝိသေသန နှစ်ခုသည် နောက်၌လာမည့် သေတုနှစ်ခု၏ ဝိသေသနတည်း)၊ ဧပံသတ္ထသေတု ဝါ-ခြေကုန်သည်၊ လှည်းကုန်သည်တို့ သွားနိုင်လောက်သော တံတားသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိ အဿာဒီနံ-ဆင်၊မြင်းအစရှိသည်တို့၏၊ သဉ္စရဏယောဂေါ-လှည့်လည်ခြင်း၌ လျောက်ပတ်သော၊ မဟာသေတု ဝါ-တံတားကြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ တံခံဏညေဝ-ထိုခဏ၌ပင်၊ (သိမ်သမုတ်ရာခဏ၌ပင်)၊ ရက္ခံ-ကို၊ ဆန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ (ကတော-သော)၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ သဉ္စရဏယောဂေါ-သော၊ ဧကပဒိကသေတုပိ-တစ်ဖဝါး လှမ်းလောက်ရှိသော တံတားသည်လည်း၊ ခုဝသေတုတွေဝ-မြဲသောတံတားဟူ၍သာ၊ သင်္ချံ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊

နိမိတ္တံ ဝါ၊ပေ၊ န နာဝါယ။ ။ “နိမိတ်”ဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း၊ “သိမ်”ဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း ကမ္မဝါစာကြောင့် ဖြစ်ရသည်၊ လှေကြောင့် ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်၍ လှေမရှိဘဲလည်း နဒီပါရသိမ် သမုတ်၍ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ သို့သော် အာပတ်မသင့်အောင် စောင့်ရှောက်ဖို့အကျိုးငှာ လှေကို မရ အောင် ရှာရသည်၊ [န နာဝါယာတိ ဣမိနာ နာဝံ ဝိနာပိ သီမာဗဒ္ဓါ သုဗဒ္ဓါ ဧဝ ဟောတိ၊ အာပတ္တိ ပရိဟာရတ္ထာ နာဝါတိ ဒသေတိ၊-ဝိမတိ။]

ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။ ပန-ဆက်၊ ဥပရိ-တံဝံဘး၏အထက်၌၊ ဗဒ္ဓါနိ-ဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ ဝေတ္တလတာဒိနိ-ကြိမ်နွယ်အစရှိသည်တို့ကို(လက်ဖြင့်ကိုင်၍ လျှောက်ဖို့ရန် အပေါ်၌ တန်းထားအပ်သော ကြိမ်တန်း၊ နွယ်တန်း အစရှိသည်တို့ကို) ဟထ္ထေန-ဖြင့်၊ ဂဟေတွာပိ-ကိုင်၍လည်း၊ တေန-ထိုထိုတံတာ ဖြင့်၊ သဉ္စရိတံ-လှည့်လည်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဝေသတိ)၊ န ဝဋ္ဋတိ။

ဝေရူပံ နဒိပါရသိမ်သမ္ပနိတန္တိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်အမြစ်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ အံယံ ဓုဝနာဝါ ဝါ-ဤမြဲသော လှေသည်သော်လည်းကောင်း၊ (အယံ) ဓုဝသေတု ဝါ-ဤမြဲသော တံတားသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဘိဓုခတိတ္ထေယေဝ-ရှေးရှုဖြစ်သော ဆိပ်၌ပင်၊ အတ္ထိ-၏၊ (သိမ်သမုတ်မည့် နေရာ၏ ရှေးရှုဆိပ်ကမ်း၌ပင် ရှိ၏။) [အထက်၌ “ယတ္ထဿ ဓုဝနာဝါ” ကိုပင် ထပ်၍ ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် “ယတ္ထ” ကို “နဒိယာ” ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း ပေးရသည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ နဒိပါရသိမ်သမ္ပနိတန္တေန-နဒိပါရသိမ်သမုတ်ရာ အရပ်၌” ဟု ဖွင့်လေသည်။] ဝေရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော မြစ်ကို၊ နဒိပါရသိမ်-နဒိပါရသိမ်ကို၊ သမ္ပနိတံ-ငှာ၊ အနဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ယတ္ထနှင့် အရတူအောင် ဝေရူပံကို “မြစ်” ဟု ပေးလိုက်သည်၊ ယောဇနာအလို “ဤသို့ သဘောရှိသော အရပ်” ဟု ပေး၊] ဓုဝနာဝါ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဓုဝသေတု ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အဘိဓုခတိတ္ထေ-ရှေးရှုဖြစ်သော ဆိပ်၌၊ သစေ နတ္ထိ(ဝေသတိ)၊ ဤသက်-စဉ်ငယ်၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်သို့၊ အဘိရဟိတွာ ဝါ-တက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အစော-အောက်သို့၊ ဩရောဟိတွာ ဝါ-သက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-အံ့၊ ဝေဓိ-ဤသို့ ရှိပြန်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကရီကတိဿတ္ထေရော-သည်၊ ဂါဝုတ္တမတ္တဗ္ဗန္တရေပိ-တစ်ဂါဝုစ်မျှ၏ အတွင်း၌လည်း၊ (သစေ အတ္ထိ၊ ဝေသတိ) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ။

စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမံ နဒိပါရသိမ်-ဤနဒိပါရသိမ်ကို၊ သမ္ပနန္တေန-သမုတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဧကသ္မိံ-တစ်ဖက်သော၊ တီရေ-ကမ်း၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဥပရိသောတေ-ရေအယဉ်၏အထက်၌၊ ဝါ-ရေညာ၌၊ နဒိတီရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကျောက်စသော နိမိတ်ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ တတော-ထိုအထက်ဆုံးနိမိတ်မှာ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အတ္တနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ပရိက္ခိပန္တေန-ရစ်ပတ်လျက်၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှ

ပရိက္ခိပန္တေန၊ပေ၊ ဣတ္ထတိ။ ။ နိမိတ်ပြောသော ရဟန်းက မြစ်ဘက်၌တည်၍ နိမိတ်က မြစ်ကမ်း၏ အထက်အပြင်ဘက်၌ တည်သောကြောင့် “နိမိတ်ပြောသော မိမိကို လှည့်ပတ်၍” ဟု ဆိုသည်။ “ယတ္ထကံ ပရိက္ခေဒံ ဣတ္ထတိ” ဖြင့် အောက်ရေညာသို့ သွားသောအခါ မိမိအလိုရှိသလောက် အတောင် ၂၀, ၃၀ စသည် ပိုင်းခြားပြီးလျှင် ကျောက် စသော နိမိတ်ထားရမည်ဟု ပြသည်။

အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏။ တဿ-
ထိုမျှလောက်သော အပိုင်းအခြား၏။ ပရိယောသာနေ-အဆုံး၌၊ အစောသောတေပိ-
ရေအယဉ်၏ အောက်၌လည်း၊ ဝါ-ရေအစုန်၌လည်း၊ နဒီတီရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊
ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပရတီရေ-ဟိုဖက်ကမ်း၌၊ သမ္မုခဋ္ဌာနေ-ရှေးရှုဖြစ်သော အရပ်၌၊
(ဤဖက်ကမ်းနိမိတ်နှင့် တည့်တည့်အရပ်၌) နဒီတီရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗ-
ရာ၏။ တတော-ထိုနိမိတ်နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယတ္တကံ-သော၊ ပရိစ္ဆေဒံ-ကို၊
ဣစ္ဆတိ၊ တဿ-ထိုမျှလောက်သော အပိုင်းအခြား၏။ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊
ယာဝ-လောက်၊ ဥပရိသောတေ-၌၊ ပဋ္ဌမကိတ္တိတနိမိတ္တဿ-ပထမပြောအပ်သော
နိမိတ်၏။ သမ္မုခါ-ရှေးရှုတည့်တည့်၌၊ နဒီတီရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-
ထိုမျှလောက်၊ (ပထမနိမိတ်နှင့်တည့်တည့် ဟိုဖက်ကမ်းဝယ် ချထားအပ်သော
နိမိတ်တိုင်အောင်) ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပစ္စာဟရိတွာ-တစ်ဖန်ပြန်ဆောင်၍၊ ပဋ္ဌမ
ကိတ္တိတနိမိတ္တေန-ပထမပြောအပ်ပြီးသော နိမိတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဃဋ္ဌေတဗ္ဗ-
ဆက်စပ်စေရာ၏။ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ-အလုံးစုံသော နိမိတ်တို့၏။
အန္တော-၌၊ ဌိတေ-တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဟတ္ထပါသဂတေ-ဟတ္ထပါသသို့
ရောက်သည်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ သီမာ-သမာနသံဝါသကသိမ်
ကို၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗာ-၏။ နဒီယံ-၌၊ ဌိတာ-တည်သောရဟန်းတို့သည်၊ အနာဂတာ-
မလာကုန်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ န ကောပေန္တိ-
မပျက်စေကုန်၊ [မြစ်က ဤ နဒီပါရသိမ်တွင် မပါဝင်သောကြောင့်တည်း၊] သမ္မုတိ
ပရိယောသာနေ-သမုတ်ခြင်း၏ အဆုံး၌၊ နဒီ-ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ နိမိတ္တာနံ-
နိမိတ်တို့၏၊ (ကမ်းနှစ်ဖက်၌ရှိသော နိမိတ်တို့၏) အန္တော-၌၊ ပါရတီရေ စ-
ဟိုဖက်ကမ်း၌လည်းကောင်း၊ ဩရိမတီရေ စ-ဤဖက်ကမ်း၌လည်းကောင်း၊
ဧကသီမာ-တစ်သိမ်တည်းသည်၊ ဟောတိ၊ နဒီပန-သည်ကား၊ ဗဒ္ဒသီမာသမ္ဗျံ-
ဗဒ္ဒသိမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုမြစ်သည်၊
ဝိသု-ဗဒ္ဒသိမ်မှ သီးခြား၊ နဒီသီမာ ဧဝ-နဒီသိမ်သာတည်း။

အန္တောနဒီယံ-မြစ်၏အတွင်း၌၊ ဒီပကော-ကျွန်းငယ်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထိုကျွန်းငယ်ကို၊ အန္တောသီမာယ-၌၊ ကာတုကာမေန-ပြုလို
သော ရဟန်းသည်၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဌိတတီရေ-

အန္တောဌိတေ ၊ပေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗာ။ ။ သစေ ဧကံ ဂါမဓေတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဘောသု
တီရေသု သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အန္တော ဌိတေ ဘိက္ခု ဟတ္ထပါသဂတေ ကတွာ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗာ၊
နာနာဂါမဓေတ္တံ စေ၊ သမာနသံဝါသကသီမာ ဗန္ဓနကာလေ အနာဂန္တုန္တိ ဝဇ္ဇတိ၊
အဝိပ္ပဝါသသီမာသမ္မုတိယံ ပန အာဂန္တုဗ္ဗမေဝါ-သာရတ္ထ၊ အခြား ဂါမဓေတံကို အတွင်း
သွင်း၍ သမုတ်တုန်းကလည်း ဤအဓိပ္ပာယ်မျိုး ပြခဲ့ပြီ။

တည်ရာကမ်း၌၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ဒီပကဿ-ကျွန်းငယ်၏၊
 ဩရိမန္တေ စ-ဤဖက်အစွန်၌လည်းကောင်း၊ ပါရိမန္တေ စ-ဟိုဖက်အစွန်၌လည်း
 ကောင်း၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ပရတီရေ-၌၊ နဒိယာ-
 ၏၊ ဩရိမတီရေ-၌၊ နိမိတ္တဿ-၏၊ သမ္မုခဋ္ဌာနေ-ရှေးရှုဖြစ်သောအရပ်၌၊ နိမိတ္တံ-
 ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ တတော-ထိုရှေးရှုရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပုရိမနယေနေဝ-
 ဖြင့်သာ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဥပရိသောတေ-ရေညာ၌၊ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တဿ-
 ၏၊ သမ္မုခါ-ရှေးရှု တည်တည့်၌၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ (အတ္တိ)၊ တာဝ-ထိုနိမိတ်
 တိုင်အောင်၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဒီပကဿ-၏၊ ပါရိမန္တေ စ-
 ၌လည်းကောင်း၊ ဩရိမန္တေ စ-၌လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဃဋေတဗ္ဗံ-ဆက်စပ်စေရာ၏၊
 အထ-ထိုနောက်၌၊ ဒွိသု-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ တီရေသု-ကမ်းတို့၌လည်းကောင်း၊
 ဒီပကေ စ-၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-
 တို့ကို၊ ဟတ္ထပါသကတေ-တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊
 [ဤ၌လည်း ဂါမချင်းမတူလျှင် သမာနသံဝါသကသိမ်သမုတ်ခိုက်၌ အားလုံးလာဖို့
 မလိုသေး၊] နဒိယံ-၌၊ ဌိတာ-တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အနာဂစ္ဆန္တာပိ-
 မလာကုန်သော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ န ကောပေန္တိ-ကုန်၊ သမ္မုတိပရိယောသာနေ-
 ၌၊ နဒိ-ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ နိမိတ္တာနံ-တို့၏၊ အန္တော-၌၊ တီရဒ္ဒယံ စ-
 ကမ်းနှစ်ဖက်အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒီပကော စ-သည်လည်းကောင်း၊
 ဧကသီမာ-တစ်သိမ်တည်းသည်၊ ဟောတိ၊ နဒိ ပန-သည်ကား၊ နဒိသီမာယေဝ-
 နဒိသိမ်သာတည်း။

ပန-ဆက်၊ ဒီပကော-သည်၊ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော-ကျောင်းတိုက်သိမ်၏
 အပိုင်းအခြားမှ၊ [ကျောင်းတိုက်ကိုက မြစ်ကမ်းဝယ် တည်နေသော ကျောင်းတိုက်
 ဖြစ်၍ နဒိပါရသိမ်သမုတ်သောအခါ ဝိဟာရသည် သိမ်တွင်းပါဝင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့်
 “ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော” ဟု ဆိုသည်၊] ဥဒ္ဓံ ဝါ-အထက်၌သော်လည်းကောင်း၊
 အဓော ဝါ-အောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အဓိကတရော-ပိုလွန်နေသည်၊ သစေ
 ဟောတိ-အံ့၊ (ဝါသဒ္ဓါ ပါသောကြောင့် တစ်ဖက်ဖက်က ပိုရမည်၊ နှစ်ဖက်လုံး
 မပိုရ၊) အထ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တဿ-ကျောင်းတိုက်သိမ်
 အပိုင်းအခြားဖြစ်သော နိမိတ်၏၊ ဥဇုကမေဝ-ဖြောင့်ဖြောင့်သာ၊ သမ္မုခိဘူတေ-
 ရှေးရှုဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (တည့်တည့်ဖြစ်သော၊) ဒီပကဿ-၏၊ ဩရိမန္တေ-ဤဖက်
 အစွန်၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ တတော-ထိုနိမိတ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒီပက
 သီခရံ-ကျွန်းငယ်၏ ထိပ်ကို၊ ပရိက္ခိပန္တေန-လက်ယာရစ် လှည့်လည်လျက်၊ ပုန-
 ဖန်၊ ဒီပကဿ-၏၊ ဩရိမန္တေ-၌လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တသမ္မုခေ-နိမိတ်၏ ရှေးရှု
 ဖြစ်သော(နိမိတ်၏ တည့်တည့်ဖြစ်သော) ပါရိမန္တေ-ဟိုဖက်အစွန်၌လည်းကောင်း၊
 နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ (ကျွန်းထိပ်၏ ဟိုဖက်နိမိတ်ကို
 ပြောပြပြီးရာ အခါမှ) ပရံ-နောက်၌၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (ရှေ့ဒီပကပါသော

နဒီပါရသိမ်သမုတ်နည်းဖြင့်သာ) ပါရတီရေ-ဟိုဖက်ကမ်း၌၊ သမ္ပုခနိမိတ္တံ-ရှေးရှု
 ဖြစ်သော နိမိတ်ကို၊ အာဒိံ ကံတွာ-အစပြု၍၊ ပါရတီရနိမိတ္တာနိ စ-ဟိုဖက်ကမ်း
 နိမိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒီပကဿ-၏၊ ပါရိမန္တုဩရိမန္တနိမိတ္တာနိ စ-ဟိုဖက်
 အစွန် ဤဖက်အစွန်ဖြစ်သော နိမိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပဌမ
 ကိတ္တိတ နိမိတ္တေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဃဋ္ဌနာ-ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ (ဤသိမ်၌
 တစ်ဖက်က ကျွန်းဆွယ်အတွက် နိမိတ်နှစ်လုံး ထားရသောကြောင့် သိမ်နိမိတ်(၁၀)
 လုံး ရှိသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ သမ္ပတ-သော၊ သီမာ-သည်၊ ပဗ္ဗတ
 သဏ္ဍာနာ-တောင်၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊
 [ပဗ္ဗတဿ+သဏ္ဍာနံ ပဗ္ဗတသဏ္ဍာနံ၊ ပဗ္ဗတသဏ္ဍာနံ ဝိယ သဏ္ဍာနံ ဧတိဿာတိ
 ပဗ္ဗတသဏ္ဍာနာ၊ “ကျွန်း၏ ထိပ်ဖက်ကို အထက်ထောင်၍ ကြည့်လျှင် တောင်၏
 ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် တူသည်” ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ဒီပကော-သည်၊ ငိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော-မှ၊ ဥဒ္ဓမ္မိ-၌
 လည်းကောင်း၊ အဝေပိ-၌လည်းကောင်း၊ အဓိကတရော-ပိုလွန်နေသည်၊ သစေ
 ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (ဒီပကပါသော ဒုတိယနဒီပါရသိမ်
 သမုတ်နည်းဖြင့်သာ) ဒီပကဿ-၏၊ ဥဘောပိ-နှစ်ဖက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊
 သီခရာနိ-အစွန်းတို့ကို၊ (ထိပ်တို့ကို)၊ ပရိက္ခိပိတွာ-လက်ယာရစ် လှည့်ပတ်၍၊
 နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေန္တေန-ပြောပြလျက်၊ နိမိတ္တဃဋ္ဌနာ-နိမိတ်တို့၏ ဆက်စပ်
 ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ [ဤသိမ်၌ ကျွန်းဆွယ်နှစ်ဖက်အတွက် နိမိတ်နှစ်လုံးစီ
 ထားရသောကြောင့် နိမိတ်(၁၂)လုံး ရှိသည်။] ဧဝံ-သို့၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ သမ္ပတ-
 သော၊ သီမာ-သည်၊ မုဒိင်္ဂံသဏ္ဍာနာ-မုရိုးစည်၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဍာန်
 ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ကျွန်းနှစ်ဖက်က ရှည်ထွက်နေသည့်အတွက် အလယ်က တုတ်၍၊
 မြစ်ကမ်းနှစ်ဖက်က ကျဉ်းနေသောကြောင့် အလယ်တုတ်၍ အဖျားနှစ်ဖက်
 ကျဉ်းသော မုဒိင်္ဂံသဏ္ဍာန်ရှိသည်၊ ရှေး၌ တစ်ဖက်ကျဉ်းသော မုဒိင်္ဂံသဏ္ဍာန်ကိုလည်း
 ပြခဲ့၏။]

ဒီပကော-သည်၊ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒဿ-၏၊ အန္တော-၌၊ ခုဒ္ဒကော-
 ငယ်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗပဌမနယေန-အလုံးစုံတို့၏
 ရှေးဖြစ်သော သမုတ်နည်းဖြင့်၊ ဒီပကော-၌၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ-
 ကုန်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ သမ္ပတ-သော၊ သီမာ-သည်၊ ပဏဝ
 သဏ္ဍာနာ-ထက်စည်၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊
 [ကျွန်းငယ်က နှစ်ဖက်လုံး ကြုံ၍၊ ဟိုဖက် ဒီဖက်ကမ်းက ကျယ်နေသောကြောင့်
 ထက်စည်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်။]

သီမာနဇာနနကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာ

၁၄၁။ **အနုပရိဝေဏီယန္တိ**-ကား၊ ဧကသီမမဟာဝိဟာရေ-တစ်ခုတည်းသော သိမ်ရိုသော ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ပရိဝေဏေ-ထိုထို ပရိဝေဏံ၌၊ **အသင်္ကေတေနာတိ**-ကား၊ သင်္ကေတံ-သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ (ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသန္တိ၌ စပ်။) **ဧကံ သမူဟနိတွာတိ**-ကား၊ ကမ္မဝါစာယ-ပါဠိတော်၌လာသော ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သမူဟနိတွာ-ပယ်နုတ်ပြီး၍၊ (ဧကတ္ထ ဥပေါသထံ ကာတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်။)

၁၄၂။ **ယတော ပါတိမောက္ခံ သုဏာတိတိ**-ကား၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ယတ္ထပါသေ-၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (ယတော၏အဖွင့်)၊ ပါတိမောက္ခံ-ကိုး သုဏာတိ-ကြားရ၏၊ (တသ္မာ-ကြောင့်)၊ အဿ-ထိုရဟန်းသည်၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကတောဝ-ပြုအပ်သည်သာ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ “နိသိန္နာ” ဟု ရှိ၏၊ ဤ၌ကား “နိသိန္နော” ဟု ရှိသည်၊ သုဏာတိ ကြိယာ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “နိသိန္နော” ပုဒ်သာ ကောင်း၏။] စ-ဆက်၊ ဣဒိ-ယတော ပါတိမောက္ခံ သုဏာတိ ကတော ဝဿ ဥပေါသထောဟူသော ဤစကားကို၊ ဝတ္ထုဝေသန-ဝတ္ထုကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [မယဉ္ဇမ္မ အသမ္မတာယ ဘူမိယာ နိသိန္နာ ပါတိမောက္ခံ အသုမ္မာ-ဟု ပါဠိတော်၌လာသော ဝတ္ထုကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်] (ဘဂဝတာ-သည်)၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယတ္ထပါသေ-၌၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်နေသော ရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ အသုဏန္တဿာဝိ-မကြားပါသော်လည်း၊ ဥပေါသထော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတောဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

အနုပရိဝေဏီယံ ။ ။ [“ပရိဝေဏ” ပုဒ်ကို ပါရာဇိကဏ် သံဂါယနာ တင်ခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်တိုက်ဝယ် အသီးအသီး အကာအရံရှိသော ကျောင်းများကို (ကျောင်းဝင်းကို) “ပရိဝေဏ” ဟု ခေါ်၏၊ အနုသဒ္ဓါ၏ ဝိစ္ဆာအနက်ကို ပြလို၍ “တသ္မိံ တသ္မိံ ပရိဝေဏေ” ဟု ဖွင့်သည်၊ “ပရိဝေဏံယေဝ ပရိဝေဏီယံ” ဟု ပြ၍ သုတ္တံ၌ ဣယသက်၊ “အနုပရိဝေဏီယံ ပရိဝေဏီယံ အနုပရိဝေဏီယံ” အနုအမုမာသံကံသို့ တည်း၊ နိဂ္ဂဟိတံကား အဗျယိဘော ထုံးစံအတိုင်း သ္မိံ၏ ကာရိယတည်း၊ [ယောဇနာ ၌ကား သ္မိံဝိဘာတံကို ယံပြုထားသည်ဟု ကြံ၍ “ပရိဝေဏီယံ” ကို နပုလ္လိင် “ပရိဝေဏ” မှ ဣတ္ထိလိင် “ပရိဝေဏီ” ဟု ပြန်ထားသော “လိင်္ဂံဝိပလ္လာသ” ဟု ဆိုလေသည်။]

အသင်္ကေတေန ။ ။ နုတ္ထိံသင်္ကေတော ယဿာတိ အသင်္ကေတော “မည်သည် ကျောင်း၌ ပါတိမောက္ခံပြမည်” ဟု သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသော ပါတိမောက္ခံပြခြင်း နာဝိဘာတံသည် ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် “အသင်္ကေတေန-သတ်မှတ်ခြင်း မရှိသဖြင့်၊ ဥဒ္ဓိသန္တိ” ဟု ပေး၊ “သင်္ကေတံ အကတွာ” ကား ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဥပေါသထပမုခဿ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် မျက်နှာသာ၏။ ခုဒ္ဒကာနိ ဝါ-ငယ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟန္တာနိ ဝါ-ကြီးသည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသာဏာဏုဋ္ဌကဒါရုခဏ္ဍာဒဏ္ဍကာဒိနိ-ကျောက်၊ အုတ်၊ သစ်တုံး၊ တုတ်ချောင်း အစရှိကုန်သော၊ ယာနိ ကာနိစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကုန်သော၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ (ကိတ္တေတု ဝေတိဉ္စိပပိ) အတ္တောကာသေ ဝါ-လွင်တီးခေါင်ဉ္စိသော်လည်းကောင်း၊ မာဠကာဒိသု ဝါ-တန်ဆောင်း အစရှိသည် တို့ဉ္စိသော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ သည-အမှတ်အသားကို၊ ကတွာ-၍၊ ကိတ္တေတု ဝေတိ-အပ်၏။ အထ ဝါ-ကား၊

နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ နိမိတ္တုပဂါ ဝါ-နိမိတ်လောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အနိမိတ္တုပဂါ ဝါ-နိမိတ်မလောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပါသာဏာဒယော-ကျောက်အစရှိသည်တို့ကို) ပရိစ္ဆေဒဇာနတ္ထံ-အပိုင်းအခြားကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ-ကုန်၏။ **ထေရေဟိပေ သန္နိပတိတုန္တိ** ဧတ္ထ-၌၊ မဟာထေရော-မဟာထေရ်သည်၊ (အကြီးဆုံးကိုဆိုသည်)၊ ပဌမတရ-ရှေးဦးစွာ၊ သစေ န အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ မလာအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဥပုသ်ပြုချိန် တစ်စုံတစ်ခု လုံလောက်သော အကြောင်းရှိ၍ အလျင် မရောက်လျှင် ကား အာပတ်သင့်စရာ မရှိ။]

သဗ္ဗေဟေဝ၊ ပေ၊ ကာတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပေါရာဏကော-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ အာဝါသော-ကျောင်းသည်၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏။ (မဟာသိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး၏)၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဧတ္ထ စ-ဤပေါရာဏကအာဝါသ၌လည်း၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနံ-ထိုင်နေရာ အရပ်သည်၊ (သစေ) ပဟောတိ-အကယ်၍ လောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထို ပေါရာဏကအာဝါသ၌၊ သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏။ ပေါရာဏကော-သော၊ (အာဝါသော-သည်)၊ ပရိဒုဗ္ဗလော စေဝ-ထက်ဝန်းကျင် အားမရှိသည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာဓော စ-ကျဉ်းမြောင်းသည်လည်း ကောင်း၊ သစေ(ဟောတိ)၊ အညော-အခြားသော၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဥဋ္ဌိတာဝါသော-ပေါ်ထွက်သောကျောင်းသည်၊ အသမ္မာဓော-မကျဉ်းမြောင်းသည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုနောက်မှ ပေါ်ထွက်သောကျောင်း၌၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏။

ဥပေါသထပမုခဿ။ ။ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၏ ရှေ့မျက်နှာသာကို“**ဥပေါသထ ပမုခ**”ဟု ဆိုသည်၊ အချို့စာတို့၌ (ပ)မပါဘဲ “**ဥပေါသထမုခ**”ဟု ရှိ၏။ သာ၍ ကောင်းမည်ဟု ထင်သည်၊ [ဥပေါသထ(ပ)မုခ နာမ ဥပေါသထာဂါရဿ သမ္မုခဋ္ဌာနံ-ဋီကာ၊ “**ပမုခ**”အရ အဦးစမှန် ဆင်ဝင်ဟူသော အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “**သမ္မုခဋ္ဌာနံ**” ဟု ဖွင့်သည်။]

ယတ္ထ ဝါ၊ပေါဝိဟရတီတိ ဧတ္ထာပိ-ဥှ်လည်း၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ထေရဿ-၏၊ ဝိဟာရော-သည်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အတွက်၊ သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ လောက်အံ့၊ ဖာသုကော-ချမ်းသာသည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ့၊ (ချောင်ချောင်ချိချိ ရှိအံ့)၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုထေရ်၏ ကျောင်း၌၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထိုထေရ်၏ ကျောင်းသည်၊ ပစ္စန္ဓေ-ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်ဖြစ်သော၊ ဝိသမပ္ပဒေသေ-မညီမညွတ်သောအရပ်၌၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထေရဿ-အား၊ ဝတ္တဗ္ဗ-လျှောက်ရာ၏၊ (ကိ?) ဘန္တေ၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းသည်၊ အဖာသုကဒေသော-မချမ်းသာ ရာ ဒေသရှိသည်၊ (သွားလာဖို့ရန် မလွယ်ကူသော အရပ်ရှိသည်)၊ (ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏)၊ ဧတ္ထ-ဤ အရှင်ဘုရားတို့၏ ကျောင်း၌၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ဩကာသော-ထိုင်နေလောက်ရာအရပ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ အသုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ-ထိုမည်သော ကျောင်း၌၊ ဩကာသော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းသို့၊ ဂန္တံ-ကြွခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-သင့်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗ-၏)၊ ထေရော-သည်၊ သစေ နာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ မလိုက်လိုအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ-ထိုထေရ်၏၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ-ကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်၍၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံ သော ရဟန်းတို့အား၊ ပဟောနကေ-နေထိုင်လောက်သော၊ ဖာသုကဋ္ဌာနေ-ချမ်းသာရာ အရပ်၌၊ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။

အဝိပ္ပဝါသသီမာနဇာနကထာ

၁၄၃။ အန္ဓကဝိန္နာတိ-ကား၊ ရာဇဂဟတော-ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှ၊ ဂါဝုတတ္ထယေ-သုံးဂါဝုတ်တို့၏ အပေါင်းရှိသော အရပ်၌၊ (သုံးဂါဝုတ်ရှိရာအရပ်၌)၊ အန္ဓကဝိန္နံ နာမ-အန္ဓကဝိန္နမည်သော ရွာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုအန္ဓကဝိန္နရွာကို၊ ဥပနိသာယ-မှီ၍၊ ထေရော-ထေရ်သည်၊ ဝသတိ-သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ တတော-ထိုအန္ဓကဝိန္နကျောင်းမှ၊ ရာဇဂဟံ-သို့၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ပြုရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တော-လာလသော်၊ (နဒိံ တရန္တော မနံ ဝုဠော အဟောသိ၌ စပ်)၊ ဟိ-မှန်၊ ရာဇဂဟံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ဝန်းရံ၍၊ အဋ္ဌာရဿ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ်ကုန်သော၊ မဟာဝိဟာရာ-ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်၊ (အန္ဓကဝိန္နကျောင်းနှင့်တကွ)၊ ဧကသီမာ-တစ်ချုတည်းသော မဟာသီမံ ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဓမ္မသေနာပတိနာ-တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင် သာရိပုတ္တရာသည်၊ နေသံ-ထို(၁၈)ရပ်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၏၊ သီမာ-မဟာသီမံကို၊ ဗဒ္ဒါ-ဖွဲ့အပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝေဠုဝနေ-ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌၊ သံဃဿ-အား၊ သာမဂ္ဂိဒါနတ္ထံ-သာမဂ္ဂိကို ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဂစ္ဆန္တော-လာလသော်၊ (မနံ ဝုဠော အဟောသိ၌ စပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော။

နဒီ တရန္တာတိ-ကား၊ သိပ္ပိနိယံ-သိပ္ပိနိမည်သော၊ နဒီ-ကို၊ အတိက္ကမန္တာ-
 ဖြတ်ကျော်လင်္ခော၊ [တရန္တာ အရ ရေကူးသကဲ့သို့ ကူးခြင်းကို ယူမည်စိုး၍
“အတိက္ကမန္တာ” ဟု ဖွင့်သည်။] **မနံ ဝုဇ္ဇော အဟောသီတိ-ကား၊** ဤသကံ-
 စဉ်းငယ်၊ (ဝုဇ္ဇော-မျှောအပ်သည်။) အပ္ပတ္တဝုဇ္ဇဘာဝေါ-မရောက်အပ်သော မျှောအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ရှိသည်။ (မျှောအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်တတ်သည်။)၊
 အဟောသီ-ပြီ၊ သာ နဒီ-ထို သိပ္ပိနိဖြစ်သည်။ ဂိဇ္ဈကုဋတော-ဂိဇ္ဈကုဋတောင်မှ၊
 ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ (ကျ၍)၊ စဏ္ဍေန-ကြမ်းတမ်းသော၊ သောတေန-ရေ
 အယဉ်ဖြင့်၊ (ထေရ်-ထေရ်ကို)၊ ဝဟတိ ကိရ-ဆောင်ယူသတတ်၊ တတ္ထ-ထိုသို့
 ဆောင်ယူရာ၌၊ ဝေဂေန-လျင်သောအဟုန်ဖြင့်၊ အာဂစ္ဆန္တံ-လာသော၊ ဥဒကံ-
 ကို၊ အမနသိကရောန္တော-နှလုံးမသွင်းမိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ထေရော-သည်၊ ဝါ-
 ကို၊ မနံ-စဉ်းငယ်၊ ဝုဇ္ဇော-မျှောအပ်သည်၊ အဟောသီ-ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊
 ဝုဇ္ဇော-တကယ်မျှောအပ်သည်၊ (တကယ် မျှောသွားသည်။) န(အဟောသီ)-
 ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အဿ-ထို **အရှင်မဟာကဿပထေရ်၏**၊ ဥဒကဗ္ဗာဟတာနိ-
 (ဥဒက+အဘိ+အာဟတာနိ)-ရေသည် ရှေးရှုတိုက်ခတ်အပ်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ-
 တို့သည်၊ အလ္လာနိ-စိုစွတ်ကုန်သည်၊ ဇာတာနိ-ဖြစ်ကုန်ပြီ။

၁၄၄။ သမ္မတာပေါဂါမူပစာရန္တာတိ-ဟူသော၊ ဣမိဿာ ကမ္မဝါစာယ-ဤ
 ကမ္မဝါစာ၏၊ ဥပ္ပန္နကာလတော-ဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊
 ပုရိမကမ္မဝါစာ-ရှေးကမ္မဝါစာသည်၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်တော့၊ [**“ဋ္ဌပေတွာ ဂါမံ
 စ ဂါမူပစာရံ စ”**မပါသော ကမ္မဝါစာကို **“ပုရိကမ္မဝါစာ”** ဟု ဆိုသည်။] ဟိ-
 မှန်၊ အယမေဝ-ဤနောက် ကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ထာဝရာ-ခိုင်မြဲသည်၊ ဟောတိ၊
 ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အယံ-ဤ နောက်ကမ္မဝါစာသည်၊ န ဝဇ္ဇတိ-
 မအပ်၊ ပုရိမာယေဝ-ရှေး ကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ကသွာ-ကြောင့်။

မနံ ဝုဇ္ဇော။ ။ ဤသံ ကိဉ္စိ မနံ အပ္ပေ၊ အဘိဓာန် (၁၁၄၈)၌ **“မနံ”** သဒ္ဒါသည်
 ဤသံ၊ ဤသကံပုဒ်တို့၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော နိပါတ်ဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် **“ဤသကံ”**
 ဟု ဖွင့်သည်။ ဝုယုတေတိ ဝုဇ္ဇော၊ **“သာ နဒီ ထေရံ ဝဟတိ”** မြစ်က ကတ္တားဖြစ်ပုံကို
 ကြည့်၍ **“ဝုဇ္ဇော-မျှောအပ်သည်”** ဟု ပေး၊ **“မြစ်ရေသည် မျှောအပ်၏”** ဟုလို၊
“မျှောအပ်” ဆိုသော်လည်း အစဉ်အတိုင်း မျှောသွားအောင် မျှောအပ်သည်မဟုတ်၊
 အနည်းငယ် ယိုင်တိုင်တိုင် ဖြစ်ရုံလောက်သာ မျှောအပ်သောကြောင့် **“အပ္ပတ္တဝုဇ္ဇဘာဝေါ”**
 ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ ဝုဇ္ဇဿ+ဘာဝေါ ဝုဇ္ဇဘာဝေါ၊ အပ္ပတ္တော+ဝုဇ္ဇဘာဝေါ ယဿာတိ
 အပ္ပတ္တဝုဇ္ဇဘာဝေါ၊ ယောနော၌ အပ္ပတ္တ နေရာဝယ် **“အပ္ပမတ္တ”** ဟု တွေ့ရ၏၊ [**“အမနသိ
 ကရေန္တာ”**ဖြင့် တန်ခိုးဖြင့် မကျော်လွန်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြ၏၊-ဝိမတိ၊ ဝုဇ္ဇော၌
 ဝဟဓာတ် တပစ္စည်း၊ ဝ၏ အ ကို ဥပြ၊ ဥကို ဒီဃပြ၊ မောဂ္ဂုလ္လာန် ၅ ကဏ္ဍ
 ၁၀၇၃သတ်။]

(ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ ပုရိမာယေဝ-သည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ-နည်း?)၊ ဟိ(ယသ္မာ)-
 ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီသံဃော-သည်၊ အန္တောဂါမေ-ရွာတွင်း၌၊ ဝသတိ-နေရ၏။
 ဧဝံ-ဤသို့ ဘိက္ခုနီတို့အား နောက်ကမ္မဝါစာ၏ အပ်ခြင်းသည်၊ ယဒိ သိယာ-
 အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ သော-ထိုဘိက္ခုနီသံဃာသည်၊ ဧတာယ ကမ္မဝါစာယ-
 ဤကမ္မဝါစာကြောင့်၊ တိစီဝရပရိဟာရံ-တိစီဝရိတ် အစောင့်အရှောက် ကို၊ န
 လောယျ-မရတော့ရာ၊ စ-စင်စစ်ကား၊ အဿ-ထိုဘိက္ခုနီသံဃာ၏၊ ပရိဟာရေ-
 တိစီဝရိတ် အစောင့်အရှောက်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုရိမာယေဝ-
 ရှေးကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုနီသံဃဿ-သည်၊ ဝါ-
 ၏(အတွက်)၊ ဒွေပိ-နှစ်လုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သီမာယော-သိမ်တို့ကို၊ (သမာန
 သံဝါသကသိမ်၊ အဝိပ္ပဝါသသိမ်တို့ကို)၊ လဗ္ဘန္တိ-ရအပ်ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို ဘိက္ခု
 သိမ်၊ ဘိက္ခုနီသိမ် နှစ်မျိုးတို့တွင်၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ သိမ်-ကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာပိ-
 လွမ်းမိုး၍လည်းကောင်း၊ တဿာ-ထိုဘိက္ခုသိမ်၏၊ အန္တောပိ- အတွင်း၌လည်း
 ကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သိမ်-ကို၊ သမ္ပနိတု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဘိက္ခုနီမ္ပိ-တို့၏လည်း၊
 ဘိက္ခုနီသီမာယ-၌၊ ဧသေဝ နယော-တည်း[လွမ်းမိုး၍ လည်း သမုတ်နိုင်သည်၊
 အတွင်း၌လည်း သမုတ်နိုင်သည်-ဟုလို] ဟိ-မှန်၊ တေ-ထို ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီတို့သည်၊
 အညမညဿ-အချင်းချင်း၏၊ ကမ္မေ-ကံ၌၊ ဂဏပူရကာ-ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်
 ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ ဝဂ္ဂံ-ဝဂ်ဖြစ်အောင်၊ (ဝဂ္ဂကံ
 ဖြစ်အောင်)၊ န ကရောန္တိ-မပြုနိုင်ကုန်၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဌပေတွာ ဂါမံ စ
 ဂါမူပစာရံ စ ဟူသောပါဌ၌၊ နိဂမနဂရာနမ္ပိ-နိဂုံး၊မြို့တို့ကိုလည်း၊ ဂါမေနေဝ-
 ဂါမသဒ္ဓါဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

အဝိပ္ပဝါသာ။ ။ ပါဠိတော်၌ “သာ သီမာ”နှင့်“အဝိပ္ပဝါသာ”သည် အရတူ၏။
 ထို့ကြောင့် ဝိပ္ပဝသနံ-ကင်း၍နေခြင်း၊ ဝိပ္ပဝါသော-ခြင်း၊ ဝိပ္ပဝါသဖြင့် စီဝရဝိပ္ပဝါသ
 ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော နိသဂ္ဂိပါစိတ်တိုင်အောင် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ယူပါ။
 နတ္ထိ+ဝိပ္ပဝါသော ဧတာယာတိ အဝိပ္ပဝါသာ-တိစီဝရိတ်နှင့် ကင်း၍နေခြင်းကြောင့်
 သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်မရှိကြောင်း သိမ်၊ [“တံ သီမံ-ထိုသမာနသံဝါသကသိမ်
 ကို၊ အဝိပ္ပဝါသံ-ကင်း၍နေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်မရှိကြောင်းသိမ်
 ဟူ၍၊ သမ္ပနေယျ-သမုတ်ရာ၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

ယဒိ ဧဝံ သိယာ။ ။ “ဧဝံ”ကို ဘိက္ခုနီနံ အယံ န ဝဇ္ဇတိ မှ “န”ကို ဖြုတ်၍စွဲပါ။
 ဘိက္ခုနီတို့မှာ “ဌပေတွာ ဂါမံ စ ဂါမူပစာရံ စ”ပါသော ဤ နောက်ကမ္မဝါစာအပ်လျှင်
 ရွာနှင့်ရွာ၏ဥပစာကို ချန်၍သမုတ်ရသော ဤ နောက်ကမ္မဝါစာအတွက် ရွာတွင်း၌
 နေသော ဘိက္ခုနီတို့မှာ တိစီဝရိတ်သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်း၍ နေနိုင်ခြင်းဟူသော အစောင့်
 အရှောက်ကို မရဘဲ ရှိပေလိမ့်မည်၊ အမှန်အားဖြင့်ကား ထိုအစောင့်အရှောက်ကိုလည်း
 ရသည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် “ဌပေတွာ ဂါမံ စ ဂါမူပစာရံ စ”မပါသော
 ရှေးကမ္မဝါစာသာ အပ်သည်-ဟုလို။

ဂါမူပစာရေတိ-ကာ၊ ပရိက္ခိတ္တဿ-ကာရံအပ်သော ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပေါ-
 အကာအရံသည် လည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တဿ-မကာရံအပ်သော ရွာ၏၊
 ပရိက္ခေပေါကာသော-အကာအရံကို ထိုက်ရာအရပ်သည်လည်းကောင်းတည်း၊
 တေသု-ထိုဂါမ၊ ဂါမူပစာရတို့၌၊ အဓိဋ္ဌိတတေစီဝရိကော-အဓိဋ္ဌာန် တင်အပ်ပြီး
 သော တိစီဝရိကံသင်္ကန်းရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပရိဟာရံ-အာပတ်မသင့်အောင်
 ရှောင်လွှဲကြောင်း အစောင့်အရှောက်ကို၊ န လဘတိ-မရ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊
 ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ-သည်၊ ဂါမံ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရံ
 စ-ကိုလည်းကောင်း၊ န ဩတ္ထရတိ-မလွမ်းမိုး၊ သမာနသံဝါသကံသီမာဝ-သည်သာ၊
 ဩတ္ထရတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤနှစ်မျိုးသော သိမ်တို့တွင်၊ သမာနသံဝါသက
 သီမာ-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊
 (ကျယ်ပြန့်သွား၏-ဟူလို)၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ ပန-သည်ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်
 အရပ်၌၊ သမာနသံဝါသကသီမာ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတ္ထေဝ-ထိုသမာနသံဝါသက
 သိမ်ရှိရာ အရပ်၌သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပဒု-မှန်၊ တဿာ-ထိုအဝိပ္ပဝါသသိမ်၏၊
 ဝိသု-သီးခြား၊ နိမိတ္တကိတ္တနံ-နိမိတ်ပြောပြရခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ [သမာန
 သံဝါသကသိမ်၏ နိမိတ်သည်ပင် ဤအဝိပ္ပဝါသသိမ်၏ နိမိတ်ဖြစ်သည်-ဟူလို]
 တတ္ထ-ထိုနှစ်မျိုးသောသိမ်တို့တွင်၊ အဝိပ္ပဝါသာယ-အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို၊ သမ္မုတိ
 ကာလေ-သမုတ်ရာအခါ၌၊ ဂါမော-သည်၊ သစေ၊ အတ္ထိ-အကယ်၍ရှိအံ့(ဧဝံသတိ)၊
 တံ-ထိုရွာကို၊ သာ-ထိုအဝိပ္ပဝါသသိမ်သည်၊ န ဩတ္ထရတိ-မလွမ်းမိုး၊ ပန-
 သို့မဟုတ်၊ သီမာယ-ကို၊ သမ္မုတာယ-သမုတ်အပ်ပြီးသော်၊ ပတ္တာ-နောက်၌၊ ဂါမော-
 သည်၊ သစေ နိဝိသတိ-အကယ်၍ တည်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သောပိ-ထိုနောက်မှ
 တည်သောရွာသည်လည်း၊ သီမာသချံမေဝ-သိမ်ယူသော အရေအတွက်သို့သာ၊
 ဂစ္ဆတိ-၏။

စ-ဆက်၊ ပတ္တာ-၌၊ နိဝိဋ္ဌော-တည်သော ရွာသည်၊ (သီမာသချံမေဝ-သို့သာ၊
 ဂစ္ဆတိ)ယထာ-ရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပဌမံ-စွာ၊ နိဝိဋ္ဌဿ-တည်ပြီးသော
 ရွာ၏၊ ပတ္တာ-၌၊ (သိမ်သမုတ်ပြီးရာ ကာလ၏နောက်၌)၊ ဝနိတပုဒေသောပိ-
 တိုးချဲ့အပ်သော အရပ်သည်လည်း၊ သီမာသချံမေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ သီမာ
 သမ္မုတိကာလေ-၌၊ ဂေဟာနိ-အိမ်တို့ကို၊ သစေပိ ကတာနိ-အကယ်၍မူလည်း
 ဆောက်လုပ်အပ်ပြီးကုန်အံ့၊ ပဝိသိသာမ-အိမ်သို့ ဝင်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 အာလယောပိ-အလိုဆန္ဒသည်လည်း၊ (သစေပိ) အတ္ထိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိအံ့၊
 ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မနဿာ-တို့သည်၊ အပ္ပဝိဋ္ဌာ-မဝင်ရကုန်သေး
 သည်၊ (သစေ) ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်)၊ ဒေ(ဒေသော)-ဤရွာသစ်
 သည်၊ အဂါမောယေဝ-ရွာမဟုတ်သေးသည်သာ၊ (ဤသို့ လှမ်းစပ်) ဝါ-တစ်နည်း၊
 ပေါရာဏကဂါမံ-ရှေး၌ဖြစ်သော ရွာကို၊ ဝါ-ရွာဟောင်းကို၊ (သာမညကံ)၊
 သဂေဟမေဝ-အိမ်နှင့်တကွဖြစ်သော ရွာကိုပင်၊ (ဝိသေသကံ)၊ ဆဋ္ဌေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊

အညတ္တ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂတာ-သွားကုန်သည်၊ (သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဧသ (ဧသော)-ဤရွာဟောင်းသည်၊ အဂါမောယေဝ-ရွာမဟုတ်တော့သည်သာ၊ သီမာ-သည်၊ ဩတ္တရတိ-လွမ်းမိုး၏၊ [ရွာမဟုတ်သောကြောင့် ထိုအရပ်၌ အဝိပ္ပဝါသ သိမ်သည် လွမ်းမိုးနိုင်၏၊] ပန-ဆက်၊ ဧကမ္ပိ-တစ်မျိုးလည်းဖြစ်သော၊ ပဝိဋ္ဌ-ဝင်ပြီးသော၊ ကုလံ ဝါ-အမျိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဂတံ-မထွက်သွားသေးသော၊ (ကုလံ) ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ အတ္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂါမောယေဝ-ရွာပင်တည်း၊ သီမာ-သည်၊ န ဩတ္တရတိ-မလွမ်းမိုး။

ဝေဠု ပန၊ ပေါ'သမူဟန္တဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ခေဒိတဗ္ဗော) သမူဟနန္တန-ပယ်နုတ်လိုသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝတ္တံ-ဝတ္တရားကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ တတြ-ထို ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံဟူသော စကားရပ်၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ ကား၊ ဝတ္တံ-ဝတ္တရားတည်း၊ ခဏ္ဍသီမာယံ-ဌံ၊ ဌတှာ-တည်၍၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ-ကို၊ န သမူဟန္တဗ္ဗာ-မပယ်နုတ်ထိုက်၊ တထာ-တူ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာယံ-ဌံ၊ ဌတှာ-၍၊ ခဏ္ဍသီမာပိ-ကိုလည်း၊ (န သမူဟန္တဗ္ဗာ-ထိုက်) ပန-အနွယ်၊ ခဏ္ဍသီမာယံ-ဌံ၊ ဌိတေန-တည်သော ရဟန်းသည်၊ ခဏ္ဍသီမာဝ-ကိုသာ၊ သမူဟနိတဗ္ဗာ-၏၊ တထာ-တူ၊ ဣတရယ-အခြားသော အဝိပ္ပဝါသသိမ်၌၊ ဌိတေန-တည်သော ရဟန်းသည်၊ ဣတရာ-အခြားသော အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို၊ (သမူဟနိတဗ္ဗာ)။

သီမံ နာမ-သိမ်မည်သည်ကို၊ (ဘိက္ခု-တို့သည်) ဒွိဟိ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သမူဟနန္တိ-ပယ်နုတ်ကြကုန်၏၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ ခုဒ္ဒကံ-ငယ်နေသော သိမ်ကို၊ ပုန-ဖန်၊ အာဝါသဝဗုဒ္ဓတ္ထာယ-ကျောင်းတိုက်ကို တိုးချဲ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ မဟတိ-ကြီးသောသိမ်ကို၊ ကာတံ ဝါ-

ပေါရာဏကဂါမံပေဂတာ။ ။ ရွာသစ် အိမ်သစ်၏ အဂါမက အမည်ရခိုက်မှ တစ်ပါး ရွာဟောင်း အိမ်ဟောင်း၏ အဂါမက အမည်ရခိုက်ကိုလည်း တစ်နည်းပြလို၍ **“ပေါရာဏကဂါမံ”** စသည် မှိန်၊ **“ရွာဟောင်းကို အိမ်ပါစွန့်၍ သွားကြလျှင်လည်း ရွာမဟုတ်တော့”** ဟူလို၊ အိမ်ကို မစွန့်သေးလျှင်ကား ရွာအမည် မပျက်သေး။

ပဝိဋ္ဌံ ဝါ အဂတံ ဝါ။ ။ ပဝိဋ္ဌံဖြင့် ရွာအသစ်ကို ပြ၏၊ ရွာအသစ်၌ တစ်အိမ် လောက်က လူနေဖြစ်လျှင် ဂါမအမည်ရတော့၏၊ အဂတံ ဝါဖြင့် ရွာဟောင်းကို ပြ၏၊ ရွာဟောင်း၌ (ဘေးတစ်ခုခုကြောင့် များစွာသော အိမ်သားတွေ အိမ်ကိုစွန့်ပစ်၍ ထွက်သွား ကြသော်လည်း) တစ်အိမ်သားတို့က မထွက်သေးလျှင် ရွာအမည် မပျက်သေးဟု ပြ၏။

အဝိပ္ပဝါသသီမာ န သမူဟန္တဗ္ဗာ။ ။ မဟာသိမ်ကို **“အဝိပ္ပဝါသသီမာ”** ဟု ဆိုသည်၊ ရှေးခေတ်က မဟာသိမ်ကိုသာ များသောအားဖြင့် အဝိပ္ပဝါသသိမ်အဖြစ်ဖြင့် သမုတ်လေ့ ရှိကြသည်၊ ထို မဟာသိမ်၌သာ တစ်ယူဇနာမက ကျယ်သောကြောင့် တိစိဝရအဝိပ္ပဝါသအကျိုးကို ရနိုင်သည်။ [အဝိပ္ပဝါသသီမာတိ မဟာသိမ် သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထေဝ ယေဘုဗျေန အဝိပ္ပဝါသာတိ။-ဝိမတိ။]

ပြုခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ပကတိယာ-အားဖြင့်၊ မဟာတိ-ကြီးနေသောသိမ်ကို၊ ပုန-ဖန်၊ အညေသ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ ဝိဟာရောကာသဒါနတ္ထာယ-ကျောင်းတိုက်နေရာကို ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ ခုဒ္ဒကံ-ငယ်သော သိမ်ကို၊ ကာတုံ ဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ (သမူဟနန္တိ) တတ္ထ-ထိုသိမ်နတ်ရာ၌၊ ခဏ္ဍသီမဉ္ဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဝိပ္ပဝါသသီမဉ္ဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ သစေ ဇာနန္တိ-အကယ်၍ သီကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ၊ သမူဟနိတုဉ္ဇေ-ပယ်နတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဗန္ဓိတုဉ္ဇ-အသစ်ပြန်ဖွဲ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သက္ခိဿန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့။

ပန-ဆက်၊ ခဏ္ဍသီမံ-ကို၊ ဇာနန္တော-သိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဝိပ္ပဝါသ-ကို၊ အဇာနန္တောပိ-မသိပါကုန်သော်လည်း၊ သမူဟနိတုဉ္ဇေ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဗန္ဓိတုဉ္ဇ-ငှာလည်းကောင်း၊ သက္ခိဿန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ခဏ္ဍသီမံ-ကို၊ အဇာနန္တော-မသိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဝိပ္ပဝါသယေဝ-ကိုသာ၊ ဇာနန္တော-သိကုန်လသော်၊ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏဥပေါသထာဂါရာဒိသု-စေတီရင်ပြင်၊ ဗောဓိရင်ပြင်၊ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် အစရှိကုန်သော၊ နိရာသင်္ကဋ္ဌာနေသု-ယုံမှားဖွယ်မရှိရာ အရပ်တို့၌၊ ဌတော-၍၊ သမူဟနိတုံ-ငှာ၊ အပ္ပေဝ နာမ သက္ခိဿန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်တန်ရာ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် စွမ်းနိုင်ကုန်တန်ရာပါသော်လည်း၊ ပဋိဗန္ဓိတုံ-တစ်ဖန်ဖွဲ့ခြင်းငှာ၊ န သက္ခိဿန္တေယေဝ-မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့သာ၊ သစေ ဗန္ဓေယျ-အကယ်၍ ဖွဲ့ကုန်အံ့၊

ပကတိယာ ခုဒ္ဒကံ၊ပေ၊မဟာတိ ဝါ ကာတုံ။ ။ နဂိုက ကျောင်းတိုက်ငယ်သဖြင့် ငယ်ငယ် သမုတ်ထားသောကြောင့် ကျဉ်းနေသော အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို (ကျောင်းတိုက်ကို တိုးချဲ့လို၍) မဟာသိမ်ကိုလည်း ကြီးကျယ်အောင် သမုတ်ခြင်းငှာ မူလ မဟာသိမ်ကို နုတ်နိုင်၏၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ “**နဂိုက ကျဉ်းနေသော ခဏ္ဍသီမံကို (သိမ်ကျောင်းကြီးကြီး ဆောက်လို၍) သိမ်ကိုလည်း ထပ်၍ ကျယ်ကျယ် သမုတ်ဖို့ရန် နုတ်နိုင်၏**” ဟု သိသာ၏၊ ဝိသုဂါမအဓိနံခံ၍ သမုတ်ထားသော်လည်း အစိုးရအဆက်ဆက်က ပြန်၍ မရုတ်သိမ်းလျှင် ဝိသုဂါမ မပျက်ပါ၊ ကျောင်းကြီးကိုကား ခဏ္ဍသီမံကို မတိုးချဲ့ဘဲလည်း ဂါမဇေတိကို နင်း၍ ဆောက်ကောင်းကြောင်းကို ရေး၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ခဏ္ဍသီမံ အဇာနန္တော၊ပေ၊ သက္ခိဿန္တိ။ ။ စေတိယင်္ဂဏ၊ဗောဓိယင်္ဂဏ မဟာသိမ်တွင်း၌ ဥပုသ်ပြုရန် ကျောင်းဆောင်ယူသော ဥပေါသထာဂါရ၊ အာဒိဖြင့် ဘတ္တသာလာတို့သည် အများစုဝေးရာ ဖြစ်သောကြောင့် ခဏ္ဍသီမံသမုတ်ရာ ဌာနမဟုတ်ကြ၊ ထိုနေရာမျိုး၌ “**ခဏ္ဍသီမံရှိလေသလား?**” ဟု ယုံမှားဖွယ်မရှိ၊ ထိုနေရာမျိုးသည် မဟာသိမ်၏ တည်ရာသာ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့်ခဏ္ဍသီမံ၏ အပိုင်းအခြားကို မသိဘဲ အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကိုသာ သိသော ရဟန်းတို့သည် ထိုကဲ့သို့ ယုံမှားစရာ မရှိသော စေတိယင်္ဂဏ စသည်၌ တည်၍ အဝိပ္ပဝါသမဟာသိမ်ကို နုတ်နိုင်စရာ ရှိသည်။

ပဋိဗန္ဓိတုံ ပန၊ပေ၊ ကရေယျ။ ။ အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို ပြန်၍သမုတ်ခြင်းငှာ ကား ဘယ်နည်းနှင့်မျှ စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ အကယ်၍ ထပ်မံသမုတ်လျှင် (နဂိုရှိပြီးသော ခဏ္ဍသီမံနှင့်) ရောယှက်စရာရှိ၏၊ ထိုသို့ ရောယှက်မှုကို ပြုလျှင် နောက်ထပ်

(ဧဝံသတိ)။ သီမာသမ္ဘေဒံ-သိမ်၏ရောယှက်ခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝိဟာရံ-မဟာသိမ်ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်ကို၊ အဝိဟာရံ-မဟာသိမ်ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက် မဟုတ်အောင်၊ ကရေယျံ-ပြုကုန်ရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ န သမူဟနိတဗ္ဗာ-မပယ်နုတ်ထိုက်။

ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဥဘောပိ-နှစ်မျိုးလုံးသော သိမ်တို့ကို လည်း၊ န ဇာနန္တိ-မသိကုန်၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သမူဟနိတံ-ငှာ၊ နေဝ သက္ခိဿန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ဗန္တိတံ-ငှာ၊ န သက္ခိဿန္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ သီမာ နာမ-ဤသိမ်မည်သည်၊ ကမ္မဝါစာယ ဝါ-ကမ္မဝါစာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (သိမ်နုတ် ကမ္မဝါစာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) သာသနန္တရဓာနေန ဝါ-သာသနာတော်၏ ကွယ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အသီမာ-သိမ်မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ သိမ်-ကို၊ အဇာနန္တေဟိ-မသိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မဝါစာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတုတ်ကောင်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ န သမူဟနိတဗ္ဗာ-ထိုက်၊ ပန-အန္ဓယ၊ သာဓုကံ-ကောင်းမွန်စွာ၊ (သေသေချာချာ)၊ ဥတွာယေဝ-သိပြီး၍သာ၊ (သိပြီးမှသာ)၊ သမူဟနိတဗ္ဗာ စ-နုတ်လည်း နုတ်ထိုက်၏၊ ဗန္တိတဗ္ဗာ စ-ပြန်၍လည်း ဖွဲ့ထိုက်၏၊ ဣတိ(အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (ဝတ္တံ-ဝတ္တရားတည်း။)

သမုတ်အပ်သော မဟာသိမ် မအောင်ရကား နဂိုက ဝိဟာရ(မဟာသိမ်)ကို အဝိဟာရ (မဟာသိမ်)မဟုတ်အောင် ပြုရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့်“**ဓဏ္ဍာသိမ်ကို မသိဘဲ မဟာသိမ်ကို မနုတ်ပါနှင့်**”ဟူလို၊ [နဂိုက ကံပြု၍ ဖြစ်နိုင်သော မဟာသိမ်ဝိဟာရကို ကံပြု၍ မဖြစ်သည့်အတွက် “**အဝိဟာရံ ကရေယျံ**”ဟု ဆိုသည်၊ “**ကျောင်းတိုက်ကြီး ပျက် သွားသည်**”ဟု မဆိုလိုပါ။]

နေဝ သမူဟနိတံ, န ဗန္တိတံ။ ။ နိရာသင်္ကံဖြစ်သော စေတိယင်္ဂဏ စသော ဌာန၌ တည်၍ နုတ်မည်ဆိုလျှင် နုတ်နိုင်စရာ ရှိသေးသော်လည်း မဟာသိမ်ကို ပြန်၍ ဖွဲ့ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်ကို ရည်ရွယ်၍ “**နေဝ သမူဟနိတံ, န ဗန္တိတံ**”ဟု ဆိုသည်။ [**“ကမ္မဝါစာ ကာတံ”**၌ သီမာဗန္ဓန (သီမာသမ္မုတိ) ကမ္မဝါစာကို ဆိုသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “**သိမ်နေရာကို သေချာစွာသိမှ နုတ်ပါ, ထပ်၍ သမုတ်ပါ**”ဟု ဆိုသော်လည်း ယခုအခါ၌ သိမ်အသစ် သမုတ်လိုလျှင် “**ရှေးက သိမ် ဟောင်းများ ရှိခဲ့သော်**”ဟု ကြံဆ၍ သိမ်သမုတ်မည့် နေရာဝယ် ရဟန်းလေးပါး ထိုင်ရုံသာ ညောင်စောင်းကွက် ချ၍လည်းကောင်း၊ ညောင်စောင်းကွက် မချဘဲလည်း ကောင်း အချင်းချင်း မထိစေဘဲ (ထိလျှင် သိမ်နှစ်ခုရှိခဲ့သော် ရောယှက်မည် စိုးသော ကြောင့် မထိစေဘဲ) မတ်မတ်ရပ်ကာ သိမ်နုတ်ကမ္မဝါစာကို ကိုယ်စီရွတ်၍ သိမ်နုတ်လေ့ ရှိကြ၏။ ထို ညောင်စောင်းကွက် ချထားသော အလေ့သည် ဝိမတိဋီကာဆရာတို့ လက်ထက်ကပင် ရှိခဲ့လေသည်။ ဝိမတိကြည့်ပါ။

ဂါမသီမာဒိကထာ

၁၄၇။ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဗဒ္ဒသီမာဝသေန-ဖွဲ့အပ်သော သိမ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမာနသံဝါသဉ္စ-တူသောသံဝါသကိုလည်းကောင်း၊ ဧကူပေါသထဘာဝဉ္စ-တူသော ဥပုသ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အဗဒ္ဒသီမေသု-ဖွဲ့အပ်သော သိမ်မရှိကုန်သော၊ ဩကာသေသုပိ-အရပ်တို့၌လည်း၊ (ရွာ၊ တော၊ မြစ် စသော အရပ်တို့၌လည်း၊) တံ-ထိုသမာနသံဝါသ ဧကူပေါသထ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ **အသမ္ပတာယ** **ပေ၊ အတ္ထပိတာယာတိအာဒိ**-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို အသမ္ပတာယ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **အတ္ထပိတာယာတိ**-ကား၊ အပရိစ္ဆိန္နာယ-မပိုင်းခြားအပ်သော်၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ယံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိဟူသော ပါဠိ၌၊ ဂါမဂ္ဂဟဏေန-ဂါမသဒ္ဒါဖြင့်၊ နဂရမ္ပိ-သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ဂါမသိမ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ [ယောဇနာ၌ တတ္ထကို “**ဂါမနိဂမနဂရေသု**” ဟု စွဲလေ၏၊] ယတ္ထကေ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ တဿ တဿ ဂါမဿ-ထိုထိုရွာ၏၊ ဘောကော-ရွာစားတို့သည်၊ (ရွာသူကြီးတို့သည်၊) ဗလိ-အခွန်အတုတ်ကို၊ လဘန္တိ-နံ၏၊ သော ပဒေသော-သည်၊ အပ္ပော ဝါ-

သမာနပေ၊ ဘာဝဉ္စ။ ။ “သံဝါသ” ဟူသည် ဧကကမ္မ ဧကုဒ္ဒေသ သမသိက္ခာ တည်း၊ ထို့ကြောင့် သမာနသံဝါသအရ၌ ဧကုဒ္ဒေသဟူသော ဥပုသ်ကံလည်း ပါဝင် နိုင်၏၊ သို့သော် “**ဥပေါသထ**” ဟု သီးခြားယူထားသောကြောင့် ဂေါဗလိဗဒ္ဒနည်း အားဖြင့် သမာနသံဝါသအရ ဥပုသ်ကံမှတစ်ပါး အခြားကံများကိုသာ ယူရတော့သည်။ [ဥပေါသထဿ ဝိသုံ ဂဟိတတ္ထာ အဝသေသကမ္မဝသေန သမာနသံဝါသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။ သိမ်သမုတ်ကမ္မဝါစာ၌လည်း “**သမာနသံဝါသံ ဧကူပေါသထံ**” ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဠိ၌ “**ဥပေါသထ**” ကို သီးခြား ယူရခြင်းသည် သိမ်သမုတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုက ဥပုသ်ကံကို အခြေခံပြု၍ ဖြစ်လာသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကမ္မဝါစာ၌လည်း “**ဧကူပေါသထံ**” ဖြင့် ဥပုသ်ကံကို သီးခြားယူပြီးဖြစ်၍ “**သမာန သံဝါသံ**” အရ ကြွင်းသောကံများကိုသာ ယူရတော့သည်ဟု မှတ်ပါ။

အတ္ထပိတာယ။ ။ ပါဠိတော်၌ “**အသမ္ပတာယ ဘိက္ခဝေ သီမာယ အတ္ထပိတာယ**” ဟု ရှိ၏၊ ထိုသီမာယသည် ရှေးလည်းငဲ့၊ နောက်လည်းငဲ့သော ကာကောလောကနနည်း ဖြစ်ရကား “**သီမာယ-အပိုင်းအခြားကို၊ အတ္ထပိတာယ-မထားအပ်သော်**” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးရမည်၊ “**မထား**” ဆိုသည်မှာ “**မပိုင်းခြား**” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “**အပရိစ္ဆိန္နာယ**” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [အပရိစ္ဆိန္နာယာတိ ဗဒ္ဒသီမာဝသေန အကတ ပရိစ္ဆေဒါယ-ဋီကာ။]

ကျဉ်းငယ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ မဟန္တော ဝါ-ကျယ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ **ဂါမသီမာ**တွေဝ-ဂါမသီမ်ဟူ၍သာ၊ (ရွာအပိုင်းအခြားဟူ၍သာ) သင်္ချာသို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ **နဂရနိဂမသီမာ**သုပိ-တို့၌လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း၊ ကေသို့ ယေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဂါမဓေတ္တေ-၌၊ ဧကံ-သော၊ ယဓိ ပဒေသံ-အကြင် အရပ်ကိုလည်း၊ (ဒေတိ ၌စပ်)၊ အယံ-ဤအရပ်သည်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ဂါမော-ရွာသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ-ပိုင်းခြား၍၊ ရာဇ-သည်၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်အား၊ ဒေတိ-၏၊ သောပိ-ထိုအရပ်သည်လည်း၊

ဗလိ လဘန္တိ ။ ။ ဤစကားကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုသည်၊ အခွန်အတုတ်ရသည်သာ များ၏၊ သို့သော် အခွန်မရစေကာမူ အစိုးရတို့က **“ဤမျှကျယ်သော အရပ်ကို ဂါမတစ်ခု”**ဟု သတ်မှတ်ထားလျှင် ထိုအရပ်တွင် ပါဝင်နေသော ရေကန်၊ ရေမြောင်း၊ သုသာန်၊ တောင် စသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ အားလုံး ဂါမအမည်ရသည်၊ (ဇာတဿရအိုင်၊ ဆားငံချောင်းတို့ကား ထိုဂါမ၌ ရှိသော်လည်း ထိုဂါမသီမ်တွင် မပါဝင်ကြ)၊ [ရာဇာဒိပတိ အပရိစ္ဆိန္ဒဘူမိဘာဂေါ ဟိ သဗ္ဗေဝ (ထပေတွာ နဒီလောဏီဇာတဿရေ)ဂါမသီမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဝိမတိ။]

စဉ်းစားဖွယ် ။ ။ **“ဘောကော ဗလိ လဘန္တိ”**ကို ထောက်၍ ရွာငယ် နှစ်ရွာသုံးရွာ စသည်ကို ရွာသူကြီးတစ်ယောက်တည်းက အုပ်ချုပ်လျက် အခွန်ရရာ၌ ထိုရွာငယ်အစုကိုပင် **“ဂါမဓေတ် တစ်ခုတည်း”**ဟု အများပင် ယူကြ၏၊ ထို့ပြင်**“ဝိသုဂါမ အမိန့်ခံရာ၌လည်း ထိုရွာသူကြီးက အမိန့်ခံ၍ ရွာသီးခြား ရစေကာမူ ထို ဂါမဓေတ် တစ်ခုတည်းတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ဝိသုဂါမ မဖြစ်”**ဟု ယူကြ၏၊ ထိုသို့ ယူရာ၌ အခွန်ရခြင်း၊ မရခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ **“ရွာတစ်ရွာ”**ဟု ပိုင်းခြား၍ ထားခြင်းကသာ လိုရင်းဖြစ်သည်ကို ဝိမတိဋီကာ စကားဖြင့် ယုံမှား ကင်းနိုင်ကြပါစေ။

ဝိမတိ ။ ။ ဗလိ လဘန္တိတိ ဣဒံ ယေဘုယျေန ဝုတ္တံ၊ အယံ ဂါမော ဧတ္တကော ကရိသဘာဂေါတိအာဒိနာ ပန ရာဇပဏ္ဍေသု အာရောပိတေသု ဘူမိဘာဂေသု၊ သောပိ ဂါမသီမာ ဝေ၊ ဤငိုကာ၌ **“ဤရွာသည် ဤ၍ဤမျှ ကရိသကျယ်၏”**ဟု သတ်မှတ်ထားရာအရပ်ကို **“ဂါမသီမာ”**ဟု ဆိုသောကြောင့် မင်းတို့သည် နှစ်ရွာသုံးရွာ စသည်ပေါင်း၍ **“ဤရွာသည် ဤ၍ဤမျှ ကျယ်သည်”**ဟု မသတ်မှတ်ကြ၊ တစ်ရွာတည်းကိုသာ သတ်မှတ်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် သူကြီးတစ်ပိုင် နှစ်ရွာ သုံးရွာကို **“ဂါမဓေတ်တစ်ခု၊ ဂါမသီမ်တစ်ခု”**ဟု ယူခြင်းကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

နဂရပေ၊ ဒေဝေ နယော ။ ။ **“ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ”**ဟု ဂါမနှင့် နိမဂကိုမှတ်၍ မိန့်တော်မူသော်လည်း နဂရကိုပါ ဂါမသဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူပါဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ သိမ်းယူအပ်သော နဂရလည်း မြို့ပိုင်တစ်ယောက်၊ သို့မဟုတ် မြို့သူကြီးတစ်ယောက်၏ ပိုင်ခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ အစိုးရတို့က **“မည်သည့် အရပ်သည် မည်သည့်မြို့”**ဟု သတ်မှတ်ထားလျှင် ထိုအရပ်သည် နဂရတစ်ခုပင်၊ ထိုနဂရ တစ်ခု၌ ရပ်ကွက်အလိုက် သူကြီး၊ အရပ်အုပ်တို့၏ အုပ်ချုပ်ရာတစ်ကွက်ကို **“သီးခြား ဂါမသီမ်”**ဟု မယူသင့်၊ နိဂုံး၌လည်း နည်းတူ၊ နိဂုံး၊ မြို့တို့၏လက္ခဏာကို သံဃာဒိသေသ ကုလဒူသနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။

ဝိသု-သီးခြား၊ ဂါမသီမာ-ဂါမသိမ်သည်။ ဟောတိယေဝ-သည်သာ၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ သာ စ-ထိုဝိသုဂါမသိမ်သည်လည်းကောင်း၊ ဣတရာ-ဝိသုဂါမသိမ်မှ
 အခြားကုန်သော၊ ပကတိဂါမနဂရနိဂမသီမာ စ-ပင်ကို ဂါမသိမ်၊ နဂရသိမ်၊
 နိဂမသိမ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သီမာသဒိသာယေဝ-ဖွဲ့အပ်သော သိမ်နှင့် တူကုန်
 သည်သာ၊ ဟောန္တိ-န်၏။ ပန-အထူးကား၊ ဧကေလံ-ဗဒ္ဒသိမ်မဖက် သက်သက်၊
 တိစီဝရဝိပွဝါသပရိဟာရံ-တိစီဝရိကံ ဝိပွဝါသအာပတ်မှ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို၊
 န လာန္တိ-ကုန်။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဂါမန္တဝါသိနံ-ရွာနီးကျောင်း၌ နေလေ့ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊
 သီမာပရိစ္ဆေဒံ-သိမ်အပိုင်းအခြားကို၊ (ဂါမ၊ နိဂမ၊ နဂရဟူသော သိမ်အပိုင်းအခြား
 ကို) ဒဿေတွာ-၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အာရညကာနံ-တော၌နေလေ့ရှိသော ရဟန်း
 တို့၏၊ သီမာပရိစ္ဆေဒံ-ကို၊ ဒဿေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဂါမဧက စေတိအာဒိ-
 အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအဂါမဧက စေအစရှိသော
 စကားရပ်၌၊ အဂါမဧက စေတိ-ကား၊ ဂါမနိဂမနဂရသီမာဟိ-ဂါမသိမ်၊ နိဂမ
 သိမ်၊ နဂရသိမ်တို့ဖြင့်၊ အပရိစ္ဆိန္နေ-မပိုင်းခြားအပ်သော၊ အဠဝိပွဒေသေ-တောအုပ်
 အရပ်၌၊ (ဘိက္ခူ-သည်၊ စေ ဝသတိ-အကယ်၍ နေအံ့၊) အထ ဝါ-ကား၊
 အဂါမဧက စေတိ-ကား၊ ဝိဉ္ဇာဠဝိသဒိသေ-ဝိဉ္ဇာတောနှင့် အလားတူသော၊
 အရညေ-တောကြီး၌၊ ဘိက္ခူ-သည်၊ (စေ)ဝသတိ-အံ့၊ အထ-ထိုသို့နေရာအခါ၌။

ဝိသုဂါမသီမာ။ ။ ပြုအပ်ခဲ့သော ဂါမခေတ် တစ်ခေတ်တည်းမှ ရပ်ကွက်တစ်ခုကို
 ပိုင်းခြားကန့်သတ်၍ “ဤအရပ်သည် ဂါမခေတ်မှ သီးခြားရွာတစ်ခု ဖြစ်စေ”ဟု
 အစိုးရမင်းက (ပေးနိုင်သော အာဏာရှိသူအစိုးရက) တစ်စုံတစ်ယောက်အားပေးလျှင်
 လည်း ရပ်ကွက်သီးခြားတစ်ခု ဖြစ်ရကား အခြားဂါမသည် ဂါမသိမ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ
 ရွာကလေးလည်း ဝိသုဂါမသိမ်ဖြစ်တော့၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဂါမခေတ်တစ်ခု၌ ရှိသမျှရဟန်းများသည် တစ်နေရာ၌စု၍ လိုရာ
 ကံကို ပြုနိုင်သကဲ့သို့ ဝိသုဂါမ အမိန့်ရ၍ သီးခြားဂါမသိမ်ဖြစ်နေသော ထိုရပ်ကွက်ကလေး
 ၏ အတွင်း၌လည်း သိမ် မသမုတ်ဘဲပင် ဥပုသ်ကံ၊ ဥပသမ္ပဒကံစသော အလိုရှိရာ
 ကံများကို ပြုနိုင်၏။ သို့သော် ထိုဝိသုဂါမသည် ဆိုင်ရာ အစိုးရတို့က ပြန်၍ ရုပ်သိမ်းလျှင်
 ဂါမတစ်ခုမဟုတ်ဘဲ ပျက်ပြယ်နိုင်သောကြောင့် ထိုဝိသုဂါမကို ထပ်၍ ဗဒ္ဒသိမ်(ကမ္မဝါစာ
 ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သောသိမ်) ပြုလုပ်ရသည်။ ထိုဗဒ္ဒသိမ်ကား ဝိသုဂါမကို ရုပ်သိမ်းသွားသော်
 လည်း မပျက်ပြယ်တော့။

ဝိဉ္ဇာဠဝိသဒိသေ။ ။ ပထမပြုအပ်သော တောသည် သာမညတောတည်း၊
 ထိုတော၌ သတ္တဗ္ဗန္တရ ရနိုင်လျှင် သိမ်ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ပထမနည်းကို ဖွင့်သည်၊
 ဝိဉ္ဇာတောကား တောကြီးတည်း၊ ထိုတောကြီး၌ သတ္တဗ္ဗန္တရ မရမရှိ၊ ဧကန်ရနိုင်သည်၊
 ထို့ကြောင့် ထိုနည်းကို ဒုတိယ ဖွင့်ပြန်သည်၊ ဝိဉ္ဇာဠဝိ၏ ဝစနတ္တကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ
 နိဒါနဒ္ဒေသ သိမ်အခန်း၌ ပြထားပြီ။

အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဌိတောကာသတော-တည်ရာအရပ်မှ၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်
 ဌှိ၊ သတ္တ-ခုနစ်ခုကုန်သော၊ အပ္ပန္တရာ-အပ္ပန္တရတို့သည်၊ သမာနသံဝါသကသီမာ-
 သမာနသံဝါသကသိမ်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အယံ သီမာ-ဤ သတ္တပ္ပန္တရသိမ်
 သည်၊ တိစီဝရဝိပ္ပဝါသပရိဟာရဓိမ္မိ-တိစီဝရဝိပ္ပဝါသ အစောင့်အရှောက်ကိုလည်း၊
 လာဘတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုသမန္တာ သတ္တပ္ပန္တရာဟူသောပါဌ်၌၊ ဧကံ-သော၊ အပ္ပန္တရံ-
 အပ္ပန္တရသည်၊ အဋ္ဌဝိသတိ ဟတ္ထပ္ပမာဏံ-၂၈ တောင် ပမာဏရှိသည်၊ ဟောတိ၊
 မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဌိတဿ-တည်သောရဟန်း၏၊ သမန္တာ-၌၊ သတ္တ-ခုနစ်ခုကုန်
 သော၊ အပ္ပန္တရာ-တို့သည်၊ ဝိနိဗ္ဗေဓေန-ထုတ်ချင်းထွင်းသောအားဖြင့်၊ စုဒ္ဒသ-
 ၁၄ ခုကုန်သော အပ္ပန္တရတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဒွေ-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ သံဃာ-
 တို့သည်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ဝိနယကမ္မာနိ-ဝိနည်းကံတို့ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-န်အံ့၊
 (ဧဝံ ကရောန္တေသု-န်လသော်၊) ဒွိန္ဒ-နှစ်ခုကုန်သော၊ သတ္တပ္ပန္တရာနံ-တို့၏၊ အန္တရေ-
 အကြား၌၊ အညံ-အခြားသော၊ ဧကံ-သော၊ သတ္တပ္ပန္တရံ-ကို၊ ဥပစာရတ္ထာယ-
 ဥပစာအကျိုးငှာ၊ ဌပေတဗ္ဗ-ထားရာ၏၊ (သီမန္တရိကံအဖြစ်ဖြင့် ထားရ၏၊) သေသာ-
 ကြွင်းသော၊ သတ္တပ္ပန္တရသီမကထာ-ကထာကို၊ မဟာဝိဘဏံ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း
 ၌၊ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ-ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒ၏ အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေန-
 ဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗာ-ယူထိုက်၏။

သဗ္ဗာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာတိ-ကာ၊ ယာ ကာစိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊
 နဒီလက္ခဏပ္ပတ္တာ-မြစ်၏ လက္ခဏာသို့ရောက်သော၊ နဒီ-သည်၊ (“အသီမာဝ
 ဟောတိ” ၌ စပ်၊) နိမိတ္တာနိ-ကျောက်စသော နိမိတ်တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ဧတံ-
 ဤမြစ်ကို၊ ဗဒ္ဒသိမ်-ဗဒ္ဒသိမ်ကို၊ ကရောမ-န်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကတာ-
 ပြုအပ်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ အသီမာဝ-ဗဒ္ဒသိမ်မဟုတ်သည်သာ၊
 ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သာ-ထိုမြစ်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ သဘာဝေနေဝ-သဘော
 အားဖြင့်သာ၊ ဗဒ္ဒသီမာသဒိသာ-ဗဒ္ဒသိမ်နှင့်တူသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧတ္ထ-ဤမြစ်၌၊
 သဗ္ဗံ-သော၊ သံဃကမ္မံ-ကို၊ ကာတံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ သမုဒ္ဒဇာတဿရေသုပိ-သမုဒ္ဒရာ၊
 ဇာတဿရတို့တွင်၊ ဒေဝေ နယော-တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသမုဒ္ဒ
 ဇာတဿရတို့တွင်၊ (ယော-အကြင်အိုင်သည်၊) ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံ
 တစ်ယောက်သည်၊ ခဏိတွာ-တူး၍၊ (အယုတ်ဆုံး ဝက်စသော တိရစ္ဆာန်သော်မှ
 တူး၍) အကတော-ပြုအပ်သည် မဟုတ်သော၊ သယံ ဇာတသောဗ္ဗော-အလိုလို
 ဖြစ်သော ထူးအိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမန္တတော-မှ၊ အာဂတေန-လာသော၊
 ဥဒကေန-ဖြင့်၊ ပူရိတော-ပြည့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ (သော-ထို
 အိုင်သည်) ဇာတဿရော နာမ-မည်၏၊ [ဇာတဿရပုဒ်၊ သောဗ္ဗပုဒ်တို့၏
 ဝစနတ္ထကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

ဧဝံ-ဤသို့၊ နဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရာနံ-တို့၏၊ ဗဒ္ဒသိမဘာဝံ-ဗဒ္ဒသိမ်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ တတ္ထ-ထို နဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရတို့၌၊ အဗဒ္ဒသိမာပရိစ္ဆေဒံ-အဗဒ္ဒသိမ် အပိုင်းအခြားကို၊ ဒသေယန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ **နဒိယာ ဝါ ဘိက္ခဝေတိအာဒိ**-ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို နဒိယာ ဝါ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **ယံ မဇ္ဈိမဿ၊ ပါပုဒကုက္ကေပါတိ**-ကား၊ ယံ ဌာနံ-အကြင်အရပ်ကို၊ မဇ္ဈိမဿ-အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ သမန္တတော-၌၊ ပုဒကုက္ကေပေန-ရေ၏ကျရာ အရပ်၌၊ (ရေတစ်ကျဖြင့်) ပရိစ္ဆိန္ဒံ-ပိုင်းခြားအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ကထံ-အဘယ်အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ (ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းအားဖြင့်) ပုဒကံ-ကို၊ ဥက္ခိပိတံဗွံ-မြောက်၍ ပစ်ချထိုက်သနည်း?၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အက္ခုတ္တာ-ကြွေအန် ကြူးသူတို့သည်၊ ဒါရဂုဠံ-သစ်သားဂေါလီလုံးကို၊ ခိပန္တိ-ပစ်ချကြကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ကြွေအံကစားသမားတို့၏ သစ်သားဂေါလီလုံးကို ပစ်ချပုံ နည်းအားဖြင့်) ပုဒကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါလိကံ ဝါ-သဲကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ထာမမဇ္ဈိမေန-အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသေန-သည်၊ သဗ္ဗထာမေန-အလုံးစုံသော အား အစွမ်းဖြင့်၊ (အားကုန်လွှဲသဖြင့်) ခိပိတဗွံ-ပစ်ချရာ၏၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ခိတ္တံ-ပစ်ချအပ်သော၊ ပုဒကံ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါလိကာ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပတတိ-ကျ၏၊ အယံ-ဤအရပ်သည်၊ ဧကော-သော၊ **ပုဒကုက္ကေပါ**-ပုဒကုက္ကေပတည်း၊ တဿ-ထိုရေတစ်ကျ၏၊ အန္တော-၌၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ ဝိဟေတွာ-စွန့်၍၊ ဌိတော-တည်သောရဟန်းသည်၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကောပေတိ-ပျက်စေနိုင်၏၊ ယာဝ-လောက်၊ ပရိသာ-သည်၊ ဝနုတိ-တိုးပွား၏၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်(ပရိသတ် တိုးပွားသမျှ)၊ သီမာပိ-ပုဒကုက္ကေပသိမ်သည်လည်း၊ ဝနုတိ-၏၊ ပရိသပရိယန္တတော-ပရိသတ်အစွန်မှ၊ **ပုဒကုက္ကေပါယေဝ**-ရေ၏ကျရာအရပ်သည်သာ၊ (ရေတစ်ကျအရပ်သည်သာ)၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ ဇာတဿရသမုဒ္ဒေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ယံ၊ ပရိစ္ဆိန္ဒံ။ ။ ယံဖြင့် ဌာနံကို စွဲ၍ **“ပရိစ္ဆိန္ဒံ”** ဟု ကြိယာပုဒ်ထည့်စေလိုသည်။ ပုဒကုက္ကေပါ၌လည်း အာသည် နာဝိဘတ်၏ ကာရိယဟု သိစေလို၍ **“ပုဒကုက္ကေပေန”** ဟု ဖွင့်သည်။ [ဥက္ခိပိတွာ+ခိပိယတိ ဧတ္တာတိ ဥက္ကေပါ-မြောက်၍ ပစ်ချအပ်ရာအရပ်၊ ပုဒကဿ-ရေ၏၊ ဝါ-ကို၊ ဥက္ကေပါ-အရပ်တည်း၊ ပုဒကုက္ကေပါ-ရပ်။]

ယာဝ ပရိသာ၊ ပေ၊ ဝနုတိ။ ။ ရဟန်းများ စုဝေးမိသောအခါ သဲ၊ ရေတို့ကို ပစ်ချ ပြီးမှ ပုဒကုက္ကေပသိမ် ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ သဲတစ်ကျ၊ ရေတစ်ကျ ခန့်မှန်းချက် အရပ် အတွင်းဝယ် အလိုလို သိမ်ဖြစ်သည်သာ၊ ထို့ကြောင့် **“ကံပြုမည်”** ဟု စီစဉ်၍နေစဉ် နောက်ထပ် သံဃာများ တိုး၍လာလျှင် သိမ်သည် အလိုလို ကျယ်ဝန်းသွား၏။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ နဒိ၊ သမုဒ္ဒ၊ ဇာတဿရတို့တွင်၊ နဒိ-သည်၊ နာတိဒိဃာ-
 မရှည်လွန်းသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ပဘဝတော-စ၍ဖြစ်ရာအရပ်မှာ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊
 ယာဝ မုဒဒ္ဒါရာ-မြစ်ပေါက်ဝတိုင်အောင်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော မြစ်အရပ်တို့၌၊
 သံဃော-သည်၊ (သစေ) နိသီဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒကုက္ကေပသီမာကမ္မံ-
 ဥဒကုက္ကေပသီမကို ပြုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သကလာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊
 နဒိ-သည်၊ ဧတေသံယေဝ ဘိက္ခုနံ-ဤရဟန်းတို့အားသာ၊ ပဟောတိ-လောက်၏။
 [“ဟောတိ” ရှိလျှင် “တို့၏အတွက်သာ” ဟု ပေး။]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာသုမတ္ထေရေန-သည်၊ ယောဇနံ-တစ်ယူဇနာတိုင်တိုင်၊
 ပဝတ္တမာနာယေဝ-စီးသောမြစ်သည်သာ၊ နဒိ-မြစ်တည်း၊ တကြာပိ-ထိုတစ်ယူဇနာ
 တိုင်တိုင် စီးသောမြစ်၌လည်း၊ ဥပရိ-အထက်ရေညာ၌၊ အဒ္ဓယောဇနံ-ယူဇနာဝက်
 ကို၊ ပဟာယ-၍၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ရေအစုန်၌၊ အဒ္ဓယောဇနေ-ယူဇနာဝက်၌၊
 ကမ္မံ-ကို၊ ကာတံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊
 တံ-ထိုစကားကို၊ မဟာပဒုမတ္ထေရေနေဝ-သည်ပင်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်အပ်ပြီ၊
 (“သူများမဟုတ်၊ ဆရာတူတပည့်ဖြစ်သော မဟာပဒုမထေရ်သည်ပင် ပယ်အပ်ပြီ”
 ဟူလို) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ တိမဏ္ဍလံ-
 ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက် ချက်ဟူသော သုံးပါးသော အဝန်းအဝိုင်းကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-
 ဖုံးလွှမ်း၍၊ ယတ္ထ ကတ္တစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဥတ္တရန္တိယာ-
 ဖြတ်ကူးသွားသော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ အန္တရဝါသကော-သင်းပိုင်ကို၊ တေမိယတိ-
 စွတ်အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ နဒိယာ-၏၊ ဣဒံ ပမာဏံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ယောဇနံ
 ဝါ-တစ်ယူဇနာဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓယောဇနံ ဝါ-ယူဇနာဝက်ဟူ၍လည်း
 ကောင်း၊ န ဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣမဿ သုတ္တဿ-
 ဤ တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ စသော ပါဠိတော်၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေ-
 ရှေ့၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏာ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ယာ နဒိ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊
 တဿာ-ထိုမြစ်၏၊ ပဘဝတော-မှာ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သံဃကမ္မံ-ကို၊ ကာတံ-ငှာ၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ဆို၍၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ-ပြီ။)

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမြစ်၌၊ ဗဟု-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝိသံ ဝိသံ-
 အသီးအသီး၊ ကမ္မံ-ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု-န်လသော်။)

သဗ္ဗတ္ထ ၊ပေ၊ သီမာကမ္မံ နတ္ထိ။ ။ သဗ္ဗတ္ထ သံဃော နိသီဒတိတိ ဟတ္ထပါသံ
 အဝိဇေတိတွာ နိသီဒတိ၊ ဥဒကုက္ကေပသီမာကမ္မံ နတ္ထိတိ ယသ္မာ သဗ္ဗောပိ နဒိပဒေသော
 ဘိက္ခုဟိ အဇ္ဈောတ္ထဋေ၊ တသ္မာ သမန္တတော နဒိယာ အဘာဝါ ဥဒကုက္ကေပေ
 ပယောဇနံ နတ္ထိ-သာရတ္ထ၊ မြစ်တစ်စင်းလုံး သံဃာတို့ဖြင့် ပြည့်နေရကား ပတ်ဝန်းကျင်၌
 မြစ်ရေ မရှိသောကြောင့် ဥဒကုက္ကေပ မပြုလုပ်ဘဲ (ရေတစ်ကျ မပြုလုပ်ဘဲ) အလိုလို
 သိမ်မြစ်နေသောကြောင့် “ဥဒကုက္ကေပသီမာကမ္မံ နတ္ထိ” ဟု ဆိုသည်။

သဗ္ဗေဟိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်။ အတ္တနောစ-မိမိ၏လည်းကောင်း၊ အညေသံစ-အခြား ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ဥဒကုက္ကေပပရိစ္ဆေဒဿ-ဥဒကုက္ကေပ အပိုင်းအခြား၏၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ အညော-သော၊ ဥဒကုက္ကေပေါ-ကို၊ သီမန္တရိကတ္တာယ-သီမန္တရိက အကျိုးငှာ၊ ဌပေတဗ္ဗော-၏၊ တတော-ထိုဥဒကုက္ကေပထက်၊ အဓိကံ-ပိုလွန်သော သီမန္တရိကအရပ်သည်။ ဝဇ္ဇတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ဦးနက်-ဥဒကုက္ကေပအောက် ယုတ်လျော့သော သီမန္တရိကအရပ်သည်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဇာတဿရသမုဒ္ဒေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ နဒိယာ-၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရိသာမ-ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂတေဟိ-သွားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ကာတမ္ပံ၌ စပ်)၊ နဒိ-သည်၊ ပရိပုဏ္ဏာ-ရေဖြင့် ပြည့်သည်၊ သမတိတ္ထိကာ-ကမ်းနင့်ညီမျှသော ရေရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒကသာဋီကံ-ရေသနပ်ကို၊ နိဝါသေတွာပိ-ဝတ်၍သော်မှလည်း၊ (ပိ-ဂရဟာဇောတကာ) အန္တောနဒိယံယေဝ-မြစ်အတွင်း၌သာလျှင်၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတမ္ပံ-ပြုထိုက်၏၊ (ဥဒကသာဋီကံ နိဝါသေတွာပိ အန္တောနဒိယံယေဝ ကမ္မံ ကာတံ-ငှာ) သစေ န သက္ကောန္တိ-အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)။

အညော ဥဒကုက္ကေပေါ။ ။ “ကံပြုသော သံဃာက နှစ်နေရာဖြစ်နေလျှင် ဥဒကုက္ကေပသီမိ နှစ်ရပ်၏အကြား၌ ဥဒကုက္ကေပ တစ်မျိုးကို သီမန္တရိကံ ထားရမည်” ဟုဆိုရာ၌ ထိုမျှလောက်ကျယ်မှ သီမာသင်္ကရ ဖြစ်မည့်အရေး၌ တွေးတောယုံမှားဖွယ် မရှိသောကြောင့် သာမိစိ(ကျင့်ဝတ်)ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် ထိုမျှလောက် မကျယ်သော်လည်း နှစ်ဖက် သံဃာ၏ ဥဒကုက္ကေပနှစ်ခု ရောနှောမှု မရှိလျှင် အပ်သည်သာ၊ နောက်၌ **“ဦးနက် န ဝဇ္ဇတိ”** ဟူသော စကားသည် သံဃပရိသတ် တိုးလာလျှင် ဥဒကုက္ကေပသီမိက အလိုလို ကျယ်သွားသောကြောင့် **“သီမိချင်း ရောယှက်လေသလား”** ဟု ယုံမှားမှုကို တားခြင်းငှာသာ ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်၏။-သာရတ္ထ။

ဝိမတိ။ ။ ဝိမတိ၌ကား **“ဥဒကုက္ကေပတော ဦးနက ဌပိတော-သီမန္တရိကံ ထားရာ၌ ဥဒကုက္ကေပ တစ်ခုအောက် လျော့သော သီမန္တရိကံကို ထားအပ်လျှင် သီမာသဗ္ဗေဒတော-ဥဒကုက္ကေပသီမိနှစ်ရပ် ရောစပ်သွားသောကြောင့်၊ ကမ္မကောပေါပိ ဝုတ္တော ဧဝံ-ကံပျက်ခြင်းကိုလည်း ဆိုအပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏။ ယဒဂ္ဂေန စ ဧဝံ ဝုတ္တော၊ တဒဂ္ဂေန တတ္ထဧကဘိက္ခုနော ပဝေသေပိ သတိ(ထို သီမန္တရိကံဖြစ်သော ဥဒကုက္ကေပသို့ ရဟန်းတစ်ပါး ဝင်နေလျှင်လည်း) တဿ သီမဋ္ဌဘာဝတော ကမ္မကောပေါ ဝုတ္တော ဧဝံ ဟောတိ”** ဟုဆိုသည်။ ဤအဆိုမှာ ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၏ အလိုကို ထောက်ခံ၍ ဖွင့်ပြသောအဆိုဖြစ်သောကြောင့် သာရတ္ထနှင့် ဆန့်ကျင်နေသော်လည်း နောက်၌ **“ကမ္မကောပဋ္ဌာနန္တိ ဝတောဝ ဌပေသန္တိ ဂဟေတမ္ပံ”** ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့် သာရတ္ထနှင့် သဘောတူသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားလေသည်။

နာဝါယပိ-လှေဌ်သော်လည်း၊ (ဤဌ်လည်း “ဝိ” ဂရဟာဇောတက) ဌတွာ-၍၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ ပန-ထိုသို့ လှေဌ်တည်၍ ပြုနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-သွားဆဲ ဖြစ်သော၊ နာဝါယ-ဌ်၊ (ကမ္မံ) ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ (န ဝဇ္ဇတိ-နည်း?)၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဥဒကုက္ခေပမတ္တမေဓ-ရေကျရာအရပ် မျှသည်သာ၊ သီမာ-သိမ်တည်း၊ တံ-ထိုရေတစ်ကျ အရပ်ကို၊ နာဝါ-သည်၊ သီဃမေဓ-လျင်စွာသာလျှင်၊ အတိက္ကာမေတိ-လွန်စေနိုင်၏၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ လွန်သွားလသော်၊ အညိဿာ-ကမ္မဝါစာ ရုတ်ရာသိမ်မှ အခြားသော၊ သီမာယ- ဌ်၊ ဥတ္တိ-ဥတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အညိဿာ-ဥတ်ထားရာသိမ်မှ အခြားသော၊ (သီမာယ-ဌ်)၊ အနုဿာဝနာ-ကမ္မဝါစာသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နာဝံ- ကို၊ အရိတ္တေန-ထိုးဝါးဖြင့်၊ ဌပေတွာ ဝါ-တန့်ထား၍သော်လည်းကောင်း၊ ပါသဘဏေ-ကျောက်တို့ကို၊ လမ္ဗိတွာ ဝါ-တွဲလျားချ၍သော်လည်းကောင်း၊ (ကျောက်ချ၍သော်လည်းကောင်း၊) အန္တောနဒိယံ-ဌ်၊ ဇာတရက္ခေ-ပေါက်သော သစ်ပင်ဌ်၊ ဗန္ဓိတွာ ဝါ-ဖွဲ့ချည်၍သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ အန္တောနဒိယံ-ဌ်၊ ဗဒ္ဒအဋ္ဌကေပိ-ဖွဲ့ချည်အပ်သော လင့်စင်ဌ်လည်းကောင်း၊ အန္တော နဒိယံ-ဌ်၊ ဇာတရက္ခေပိ-ဌ်လည်းကောင်း၊ ဌိတေဟိ-တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့ သည်၊ (ကမ္မံ) ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ [သစ်ပင်ပေါ်တက်၍ ကံပြုရာဌ် “ဥဒကုက္ခေပ၏ အပြင်ဘက်ထွက်သော သစ်ကိုင်းပေါ်ဌ်ကား မပြုရ” ဟု ဋီကာတို့ ဆို၏။]

ပန-ဆက်၊ ရုက္ခဿ-၏၊ သာခါ ဝါ-သစ်ကိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ တတော-ထို သစ်ကိုင်းမှ၊ နိက္ခန္တိပါရောဟော ဝါ-ထွက်သော ပါးပျဉ်းသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဗဟိနဒိတိရေ-မြစ်ကမ်း၏ဘေးဌ်၊ ဝိဟာရသိမ်မာယ ဝါ-ဝိဟာရသိမ် ဌ်သော်လည်းကောင်း၊ (ကျောင်းတွင်းဝယ် သမုတ်ထားအပ်သော သိမ်ဌ်သော်လည်း ကောင်း၊) ဂါမသိမ်မာယ ဝါ-ဂါမသိမ်ဌ်သော်လည်းကောင်း၊ ပတိဌိတော-တည်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သိမ်-ဝိဟာရသိမ်၊ ဂါမသိမ်ကို၊ သောဓေတွာ ဝါ-

တံ နာဝါ၊ ပေ၊ အတိက္ကာမေတိ။ ။ “လှေက သွားနေလျှင် ထိုလှေသည် ထို ဥဒကုက္ခေပအရပ်ကို လျင်စွာပင် လွန်စေနိုင်၏” ဟု ဆိုသောကြောင့် “ထိုဥဒကုက္ခေပ အတွင်း၌ ဝဲလှည့်သကဲ့သို့ လှေကို လှည့်လည်စေနိုင်လျှင် သွားနေတုန်းပင် ဖြစ်သော် လည်း ကံပြုနိုင်၏” ဟု သိသာ၏၊ ဝိမတိ။

တသ္မာ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ။ ။ ဤဝါကျများကို ထောက်၍ “ရေသိမ်” ဟု ခေါ်သော ဥဒကုက္ခေပသိမ်ဌ် ကံပြုသောအခါ လှေကို ထိုးဝါးဖြင့် ထောက်ထား၍ဖြစ်စေ၊ လေးလံ လှသော ကျောက်တုံးကို လှေဌ် ဆွဲပြီးလျှင် အောက်ဌ်ချ၍ (ကျောက်ချ၍)ဖြစ်စေ ကံပြုကြသည်၊ အောက်နိုင်ငံဌ်ကား အဋ္ဌကေပိကို နည်းမှီးကာ မိုးလေးလပတ်လုံး အမြဲရေတည်သော ရေစဌ် ဥပုသ်ကျောင်းငယ် ဆောက်၍လည်း ဥပုသ်ပြုကြသည်၊ မိုးလေးလ ရေမတည်သော နေရာဌ်ကား ထိုဥပုသ်ကျောင်း မဆောက်ရ။

သာခံ-ကို၊ ဆိန္နိတွာ ဝါ-ဖြတ်ပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မံ ကာတမ္မံ၊ ဗဟိနဒီ တီရေ-၌၊ ဇာတိရုက္ခဿ-၏၊ အန္တောနဒိယံ-၌၊ ပဝိဋ္ဌသာခါယ ဝါ-ဝင်နေသော သစ်ကိုင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါရောဟေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ နာဝံ-ကို၊ ဗန္နိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ကမ္မံ ကာတံ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုကုန် သော ရဟန်းတို့သည်၊ သီမာ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ သောဓေတဗ္ဗာ-၏၊ ဆိန္နိတွာ ဝါ-ဖြတ်၍မူလည်း၊ အဿ-ထိုသစ်ပင်၏၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ- တည်သည်၏အဖြစ်ကို၊ နာသေတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ နဒီတီရေ-၌၊ ခါဏုကံ-သစ်ငှက်ကို၊ ကောဇ္ဇေတွာ-စိုက်၍၊ တတ္ထ-ထိုသစ်ငှက်၌၊ ဗဒ္ဒနာဝါယ- ဖွဲ့ချည်အပ်သောလှေ၌၊ (ကမ္မံ ကာတံ) န ဝဇ္ဇတိယေဝ-မအပ်သည်သာ။

နဒိယံ-မြစ်အတွင်း၌၊ သေတံ-တံတားကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ အန္တော နဒိယံယေဝ-မြစ်အတွင်း၌ပင်၊ သေတု ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ သေတုပါဒါ ဝါ-တံတား၏ခြေတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ (တံတားတိုင် စသည်တို့သည်သော် လည်းကောင်း၊) သဓေ (ဟောန္တိ)-အဂ္ဂ.ယံ၍ရှိကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ သေတုမိ-၌၊

သဓေ ပန ဖေါ ကမ္မံ ကာတမ္မံ။ ။ဤဝါကျ၌ကား ခဏ္ဍသိမ်နှင့် မဟာသိမ်စပ်ပုံကို ပြသော ဝါကျနှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ မှန်၏၊ ဂါမနှင့် ဗဒ္ဒသိမ်သည် နိဿယ နိဿိတဖြစ်၍ သဘောတူသော (သဘာဂ)သိမ် ဖြစ်သောကြောင့် စပ်ကောင်းသကဲ့သို့ အရညနှင့် သတ္တဗုဒ္ဓရသိမ်၊ နဒီစသည်နှင့် ဥဒကုက္ကေပသိမ်တို့လည်း နိဿယ နိဿိတ ဖြစ်သောကြောင့် သဘာဂဖြစ်ရာကား စပ်ကောင်း၏၊ ဂါမဗဒ္ဒတို့နှင့် ဥဒကုက္ကေပ၊ သတ္တဗုဒ္ဓရတို့မှာ ဝိသဘာဂဖြစ်သောကြောင့် အချင်းချင်း မစပ်ကောင်း၊ စပ်လျှင် သီမာသမ္ပေဒ ဖြစ်သောကြောင့် သိမ်ပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် **“သဓေ ပန ရုက္ခဿ ဖေါ ဆိန္နိတွာ ကမ္မံ ကာတမ္မံ”**ဟု မိန့်သည်။

ဝိမတိ။ ။ ယထာ ဟိ ဗဒ္ဒသီမာယံ သမ္ပတာ (ဗဒ္ဒသိမ်ပေါ်၌ ထပ်၍ သမုတ်အပ် သော သိမ်သည်) ဝိပတ္တိသီမာ ဟောတိတိ တာသံ(ထိုဗဒ္ဒသိမ်တို့၏) အညမည် ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော န ဝဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ နဒီအာဒိသု သမ္ပတာပိ ဗဒ္ဒသီမာ ဝိပတ္တိသီမာဝ ဟောတိ တာဟိပိ(ထိုနဒီ အစရှိသည်တို့နှင့်လည်း) သဒ္ဓိံ တဿာ(ထိုဗဒ္ဒသိမ်၏) ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော န ဝဇ္ဇတိတိ သိဇ္ဇတိ၊ ဣမိနာ နယေန သတ္တဗုဒ္ဓရသီမာယ ဂါမနဒီအာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ဥဒကုက္ကေပသီမာယ အရညာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နဿ န ဝဇ္ဇဘာဝေါ ဉာတဗ္ဗော။

အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ။ ။ မြစ်ကမ်း၏ဘေး(ဂါမခေတ်)ဝယ် ပေါက်နေ သော သစ်ပင်၏ အကိုင်းသည် မြစ်ရေ၏အောက် မြေပြင်ရောက်နေစေကာမူ ထိုအကိုင်း ၌ လှေ၏ကြိုးကို ချည်၍ ကံမပြုကောင်း၊ မြေမရောက်ဘဲ အပေါ်၌ ဝဲနေသော သစ်ကိုင်း၌ မချည်ကောင်းခြင်းကိုကား အထူးဆိုဖွယ် မလို၊ မြစ်ပျဉ်း၏ မြစ်တွင်း ဝင်ရောက်နေရာ၌လည်း နည်းတူ၊ [အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယာတိ-နဒိယာ ပထဝီ တလံ အာဟစ္စ ဌိတာယ သာခါယပိ၊ ပဂေဝ အနာဟစ္စ ဌိတာယ၊ ပါရောဟေပိ ဧသေဝ နယော-ဝိမတိ။]

ဌိတေဟိ-တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မ-ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ သေတု ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ သေတုပါဒါ ဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိတိရေ-ကမ်းဘေး၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ-တည်ကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ (ဂါမနှင့် ရောနေသောကြောင့် မအပ်)၊ သီမံ- ဂါမသီမံကို၊ သောဓေတွာ-၍၊ (ကမ္မံ) ကာတမ္ပံ၊ [ထိုဂါမသီမံက ရဟန်းများကို ပင့်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဗဒ္ဒသီမံတွင်းသို့ ဝင်နေစေခြင်း၊ ဂါမသီမံ၏ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေစေခြင်းကို “သောဓေတွာ” ဟု ဆိုသည်။] အထ-သို့မဟုတ်၊ သေတုပါဒါ- တို့သည်၊ အန္တော-မြစ်၏အတွင်း၌၊ (ဌိတာ-တည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နအံ) သေတု ပန-သည်ကား၊ (အပြင်ဘက်၌ ပို၍လာသော တံတားသည်ကား၊) ဉာနိန္ဒမ္ပိ- နှစ်ဖက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တီရာနံ-ကမ်းတို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊ ဌိတော-သည်၊ [မြေ၌ မထိဘဲ တည်သည်။] (ဟောတိ-အံ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

အန္တောနဒီယံ-၌၊ ပါသာဏော ဝါ-ကျောက်တုံးသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ကျောက်ဆောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊) ဒီပကော ဝါ-ကျွန်းငယ်သည်သော် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရိုတတ်၏၊ တဿ-ထိုကျောက်ဆောင်၏၊ ဝါ- ထိုကျွန်းငယ်၏၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသံ-အရပ်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ပကတိဝဿကာလေ- ပကတိ မိုးရွာရာအခါ၌၊ (မိုးလည်း မခေါင်၊ မိုးလည်း မများအောင် ရွာရာအခါ၌) ဝဿာနဿ-မိုးလ၏၊ စတူသု မာသေသု-လေးလတို့၌၊ ဥဒကံ-သည်၊ ဩတ္ထရတိ- လွမ်းမိုး၏၊ သော-ထိုအရပ်သည်၊ နဒီသချံမေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ-အလွန် မိုးရွာရာအခါ၌၊ ဩယေန-ရေအယဉ်သည်၊ ဩတ္ထဇ္ဇော ကာသော-လွမ်းမိုးအပ်သော အရပ်ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မယူထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုအရပ်သည်၊ (အလွန်မိုးရွာရာ အခါကျမှ ရေလွမ်းမိုးအပ်သော အရပ် သည်)၊ ဂါမသီမာသချံမေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

နဒီတော-မှ၊ မာတိကံ-ရေမြောင်းကို၊ နိဟရန္တာ-ထုတ်ဆောင်လိုသူတို့သည်၊ နဒီယံ-၌၊ အာဝရဏံ-ရေကို တားဆီးကြောင်းဖြစ်သော တာရိုးကို၊ ကရောန္တိ- ပြုကြကုန်၏၊ တံ-ထိုရေကာတာရိုးကို၊ ဩတ္ထရိတွာ ဝါ-လွမ်းမိုး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝိနိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဝါ-ထုတ်ချင်းထွင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကံ-သည်၊ စေ ဂစ္ဆတိ- အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော၊ ပဝတ္ထနဋ္ဌာနေ-ရေစီးရာအရပ်၌၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (ရေကာတာရိုးပေါ်၌လည်း အပ်၏)၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ အာဝရဏေန ဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကောဋ္ဌကဗန္ဓေန ဝါ-ဖွဲ့အပ်သော

အာဝရဏကောဋ္ဌကဗန္ဓ။ ။သစ်သားစသည်ကို ငုတ်စိုက်၍ ရေစီးခြင်းကို တားမြစ် ကြောင်း ရေကာတာကို “အာဝရဏ” ဟု ခေါ်၏၊ အာဝရတိ ဧတေနာတိ အာဝရဏံ၊ မြေ-စသည်ကို ဖွဲ့၍ ဖွဲ့စည်းအပ်သော ရေကာတာရိုးကို “ကောဋ္ဌကဗန္ဓ” ဟု ခေါ်၏။

မြေအုံ ရေကာတာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သောတံ-ရေအယဉ်သည်။ သစေ
 ပစ္စိန္တတိ-အကယံ၍ ပြတ်စဲအံ့၊ ဥဒကံ-သည်။ (သစေ) န ပဝတ္တတိ-အကယံ၍
 မစီးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အပဝတ္တနဋ္ဌာနေ-မစီးရာအရပ်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊
 အာဝရဏမတ္ထကေပိ-ရေကာတာ၏ အထက်၌လည်း၊ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ကောစိ-
 အချို့သော၊ အာဝရဏပုဒေသော-ရေကာတာရိုးအရပ်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တပါသာဏ
 ဒီပကပုဒေသော ဝိယ-ဆိုအပ်ပြီးသော ကျောက်ဆောင်၊ ကျွန်းငယ်အရပ်ကိုကဲ့သို့၊
 ဥဒကေန-သည်။ သစေ အဇ္ဈောတ္ထရိယတိ-အကယံ၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊
 (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုရေကာတာရိုးပေါ်၌၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) ဝဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊
 သော-ထိုအရပ်သည်။ (ရေလွှမ်းမိုးအပ်သော ထိုရေကာတာရိုး အရပ်သည်။)
 နဒိသချေမေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

နဒိ-ကို၊ ဝိနာသေတွာ-ဖျက်ဆီး၍၊ တဠာကံ-တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကို၊ ကရောန္တိ-
 န်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပါဠိ-ကန်ငှင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဗဒ္ဒါ-ဖွဲ့အပ်သည်။
 (ဟောတိ-အံ့၊ နဒိံ ဝိနာသေတွာကိုပင် ထင်ရှားအောင် “ဟေဋ္ဌာ ပါဠိဗဒ္ဒါ” ဟု
 ဆိုသည်။) ဥဒကံ-သည်၊ အာဂန္ဓာ-အထက်မှ စီးလာ၍၊ တဠာကံ-ကို၊ ပူရေတွာ-
 ပြည့်စေ၍၊ တိဋ္ဌတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧတ္ထ-ဤတစ်ဖက်ဆည်ကန်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊
 ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ-ရေစီးရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊
 (ကမ္မံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၌ စပ်)၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဆဒ္ဓိတံ-စွန့်ပစ်အပ်သော၊
 ဝါ-လွှဲပစ်အပ်သော၊ ဥဒကံ-သည်၊ နဒိံ-သို့၊ ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ (ရှေးဋီကာ
 စာအုပ်များ၌ “ဩတရိတွာ” ဟု ရှိ၏။) သန္ဓနဋ္ဌာနတော-စီးရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယံ
 စ-စ၍လည်းကောင်း၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) ဝဇ္ဇတိ၊ [တစ်ဖက်ဆည် ကန်ကို လျှောက်
 မသွားအောင် ရေလမ်း လွှဲပြောင်း၍ ပေးအပ်သော ရေကို “ဆဒ္ဓိတ ဥဒကံ” ဟု
 ဆိုသည်။ နဒိံ ဩတရိတွာ သန္ဓနဋ္ဌာနတောဖြင့် “တဠာကနှင့် နဒိံ အကြားဝယ်
 စီးနေသောရေ၌ကား ကံမပြုအပ်” ဟု ပြ၏။]

ဒေဝေ-မိုးသည်၊ အဝဿန္တေ-မရွာလသော်လည်းကောင်း၊ ဟေမန္တဂိမေသု ဝါ-
 ဆောင်းအခါ၊ နေ့အခါတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ သုက္ခနဒိယာပိ-ခြောက်သောမြစ်၌
 လည်း၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) ဝဇ္ဇတိ၊ [ဧရာဝတီမြစ်၌ ထိုကဲ့သို့သောအခါမျိုးဝယ် သဲသောင်
 ဖြစ်နေသော အရပ်တွေသည် ဥဒကုက္ကေပသိမ်ဖြစ်နိုင်သော အရပ်ချည်းတည်း။]

[ဗဇ္ဈတေတိ ဗဒ္ဒေါ၊ ကောဋ္ဌကောယေဝ+ဗဒ္ဒေါ ကောဋ္ဌကဗဒ္ဒေါ၊ အာဝရဏေန ဝါတိ
 ခါဏုအာဒိံ နိဓဏိတွာ ဥဒကနိဝါရဏေန၊ ကောဋ္ဌကဗဒ္ဒေန ဝါတိ မတ္တိကာဒိပိ
 ပူရေတွာ ကတသေတုဗဒ္ဒေန၊-ဝိမတိ]၊ မြစ်က ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြစ်၍ ရေမြောင်းရှိရာ
 အရပ်သို့ ရေသွားစေလိုသော် အောက်ဘက်ကနေ၍ ကမ်းနှစ်ဖက်အထိ ရေကာတာဖြင့်
 ဆီးလိုက်လျှင် ရေသည် မြောင်းကြီးဘက်သို့ လှည့်သွား၏၊ ထိုသို့ သွားအောင်
 ကာထားလေ့ရှိကြသည်။

နဒိတော-မှ၊ နိဟဋ္ဌမာတိကာယ-ထုတ်ဆောင်အပ်သော မြောင်းငယ်၌၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ သာ-ထိုမြောင်းငယ်သည်၊ ကာလန္တရေန-တစ်ပါးသော ကာလ၌၊ ဘိဒ္ဓိတ္တာ-ပေါက်ကွဲ၍၊ (မြစ်မှ ထွက်လာရာအရပ်၌ ပေါက်ကွဲ ပျက်စီး၍)၊ နဒီ-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ကာစိ-အချို့သော၊ နဒီ-သည်၊ ကာလန္တရေန-၌၊ ဥပ္ပတိတ္တာ-လျှံတက်၍၊ [တီရာဒိ ဘိန္နနဝသေန ဝိပုလာ ဟုတ္တာ-ကမ်းစသည်ကို ဖောက်ခွဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကျယ်ပြန့်သည်ဖြစ်၍၊-ဝိမတိ၊] ဂါမနိဂမသိမ်-ကို၊ ဩတ္ထရိတ္တာ-၍၊ [ပဝတ္တတိ-စီးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နဒီယေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (မိုးလေးလပတ်လုံး ရေတည်လျှင် ကံပြုကောင်း၏၊) ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရသိမ်-ကို၊ သစေ ဩတ္ထရတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ဝိဟာရသိမ်ာတွေဝ-ဟူ၍သာ၊ သင်္ချံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ။

သမုဒ္ဒေပိ-၌လည်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တေ ဟိ-ပြုကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊ ယံ ပဒေသံ-အကြင်အရပ်ကို၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်သို့၊ ဝနုနဥဒကံ ဝါ-တက်သောရေသည် သော်လည်းကောင်း၊ ပကတိဝီစိ ဝါ-ပကတိလှိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဂေန-အဟုန်ဖြင့်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ဩတ္ထရတိ-လွှမ်း၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ (ကမ္မံ) ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်၊ ယသ္မိံ ပဒေသေ-၌၊ ပကတိဝီစိယော-ပကတိလှိုင်းတို့သည်၊ ဩတ္ထရိတ္တာ-၍၊ သဏ္ဍဟန္တိ-ကောင်းစွာတည်ကုန်၏၊ သော-ထိုအရပ်သည်၊(သာမည)၊ ဥဒကန္တတော-ရေ၏အဆုံးမှ၊ (ရေအစမှ)၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အန္တော-အတွင်းသည်၊(ဝိသေသ)၊ သမုဒ္ဒေါ နာမ-မည်၏၊ တတ္ထ-ထိုသမုဒ္ဒရာ၌၊ ဌိတေဟိ-တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မံ၊ကာတမ္မံ-နိုင်၏၊ ဦမိဝေဂေါ-လှိုင်း၏ အဟုန်သည်၊ သစေ ဗာဓတိ-အကယ်၍နှိပ်စက်အံ့၊(ကံပြုသောသံဃာကို နှိပ်စက်အံ့)၊ (ဧဝံသတိ)၊ နာဝါယ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကေ ဝါ-စင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဋ္ဌတ္တာ-တည်၍၊ (ကမ္မံ) ကာတမ္မံ၊ တေသု-ထို နာဝါ၊ အဋ္ဌကတို့၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ နဒီယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (မြစ်၌ နာဝါ၊အဋ္ဌကတုန်းက

ဝိဟာရသိမ်ာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ။ ကျယ်ပြန့်၍လာသော မြစ်ရေသည်“ဝိဟာရ သိမ်ာ”ဟု ခေါ်အပ်သော ဗဒ္ဒသိမ်ကို မိုးလေးလပတ်လုံး လွှမ်းနေလျှင် ထိုသိမ်နေရာကို “နဒီသိမ်”ဟု ခေါ်ရမည်လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ဝိဟာရသိမ်ာတွေဝ”ဟု မိန့်သည်၊ ဤစကားအရ ထို သိမ်ပေါ်ဝယ် ကျောက်ချ၍ လှေ စသည်ပေါ်၌ ကံပြုလျှင်လည်း “ဗဒ္ဒသိမ်ပေါ်၌ လှေတည်သည်”ဟု ဆိုရမည်၊ အကယ်၍ “ဥဒကုက္ခေပသိမ်ဝယ် ကံပြုမည်”ဟု ကြံ၍ ကျောက်ချသောအခါ အောက်၌ ဗဒ္ဒသိမ် ရှိနေပြန်လျှင် ဗဒ္ဒသိမ်က ဂရုကဖြစ်၍ “ဗဒ္ဒသိမ်ပေါ်၌ပင် ကံပြုသည်”ဟု ဆိုရပေမည်၊ သိမ်နှစ်ခု ရောစပ်သည်ဟု မမှတ်ရ၊ သို့မဟုတ် ကျောက်ချသော ကြိုးကသာ ဗဒ္ဒသိမ်ပေါ်ရောက်၍ ကံပြုသော သံဃာက ဗဒ္ဒသိမ်ပေါ်၌ မရှိဘဲ ဥဒကုက္ခေပသိမ်ပေါ်၌ ရှိနေလျှင်ကား သိမ်ာသမ္ဘေဒ ဖြစ်၍ ထိုကံ ပျက်ရလိမ့်မည်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ) ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သမုဒ္ဒေ-၌၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော-
 ကျောက်ဖျာသည်၊ ဟောတိ-ရှိအံ့၊ (“ပါသာဏော” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊
 “ကျောက်ဆောင်”ဟု ပေး၊) တံ-ထိုကျောက်ဖျာကို၊ ကဒါစိ-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊
 ဥိမိယော-တို့သည်၊ အာဂန္ဓာ-၍၊ ဩတ္ထရန္တိ-လွမ်းကုန်၏၊ ကဒါစိ-၌၊ န
 ဩတ္ထရန္တိ-မလွမ်းကုန်၊ တတ္ထ-ထိုကျောက်ဖျာ၌၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဟိ-
 မှန်၊ သော-ထိုကျောက်ဖျာသည်၊ ဂါမသီမာသရံမေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပန-
 ဆက်၊ ဝီစီသု-လှိုင်းတို့သည်၊ အာဂတာသုပိ-လာကုန်သော်လည်းကောင်း၊
 အနာဂတာသုပိ-လာကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ပကတိဥဒကေနေဝ-ပကတိရေသည်
 ပင်၊ (သော-ထိုကျောက်ဖျာကို) သစေ ဩတ္ထရိယတိ-အကယ်၍ လွမ်းမိုးအပ်သည်
 ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊’ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

ဒီပကော ဝါ-ကျွန်းငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတော ဝါ-တောင်သည်
 သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ (သမုဒ္ဒရာ၌ ရှိတတ်၏၊) သော-ထို
 ကျွန်းငယ်သည်၊ ဝါ-ထိုတောင်သည်၊ ဒူရ-အဝေး၌၊ ပစ္စဗန္ဓာနံ-တံငါသည်တို့၏၊
 အနာဂမနပထေ-သွားပြီး၍ မပြန်လာနိုင်လောက်ရာ လမ်းခရီး၌၊ (နေခြင်းပြန်
 ခေါက်၊ မရောက်နိုင်လောက်ရာ လမ်းခရီး၌၊ “ဒူရေ”ကို သရုပ်ဖော်သည်၊) စေ
 ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အရညသီမာသရံမေဝ-အရညသီမံဟူသော အရေအတွက်သို့
 သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တေသံ-ထိုတံငါသည်တို့၏၊ ဂမနပရိယန္တဿ-သွားခြင်း၏အဆုံး
 ဖြစ်သော အရပ်၏၊ ဩရတော ပန-ဤမှာဘက်၌ကား၊ ဂါမသီမာသရံ ဂစ္ဆတိ၊
 တတ္ထ-ထိုဤဘက်အရပ်၌၊ ဂါမသီမံ-ကို၊ အသောဓေတွာ-မသုတ်သင်မှု၍၊ ကမ္မံ
 ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ သမုဒ္ဒေါ-သည်၊ ဂါမသီမံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဂမသီမံ
 ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဩတ္ထရိတွာ-၍၊ တိဋ္ဌတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမုဒ္ဒေါဝ-
 သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုသီမံ၌၊ (မိုးလပတ်လုံး ရေလွှမ်းမိုးအပ်သော ဂါမသီမံ
 နိဂမသီမံ၌)၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ (သမုဒ္ဒရာ၏ ဥဒကုက္ကေပသီမံ အဖြစ်ဖြင့်

အနာဂမနပထေ။ ။ ယတ္ထ တဒပေဝ ဂန္ဓာ ပစ္စာဂန္တံ၊ န သက္ကာ ဟောတိ၊
 တာဒိသေ ပဒေသေ=အကြင် ဒီပက(သို့မဟုတ်) ပဗ္ဗတသို့ ထိုတစ်နေ့တည်း၌ပင်
 သွား၍ ပြန်လာခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အနာဂမနပထ၌၊-
 ဋီကာ၊ အချို့ အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “အနာဂမနပထေ”ဟု ရှိ၏၊ ထိုသို့ရှိမှ “နတ္ထိ+
 အာဂမနံ ယတ္ထာတိ အနာဂမနော=သွားသူ၏ ပြန်လာခြင်း မရှိရာ(နေခြင်းမပြန်နိုင်ရာ)
 လမ်း”ဟု ဋီကာဖွင့်နှင့် လျော်၏၊ “အဂမနပထေ”ဟူသာ ရှိလျှင် “မသွားနိုင်ရာလမ်း”
 ဟု အနက်ထွက်သောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်မှန် မရ။

ဂမနပရိယန္တဿ ဩရတော။ ။ “သွားခြင်း၏အဆုံးဖြစ်သော (တစ်နေ့အတွက်
 အစွမ်းကုန်သွားခြင်း၏ အဆုံးဖြစ်သော) အရပ်၏ ဤဘက်အရပ်”ဟူသည် ဒီပကနှင့်
 ပဗ္ဗတအရပ်တည်း၊ ထိုအရပ်ကား ဂါမသီမံ၌ ပါဝင်သည်။

[ဤစကားဖြင့် အခွချင်း ရောယှက်နေအောင် သစ်ပင်နှစ်ပင်၏ အလွန်နီးကပ်ကြောင်းကို ပြ၏။] တေသု-ထိုနှစ်ပင်တို့တွင်၊ အမ္မဿ-သရက်ပင်၏၊ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ-အနောက်အရပ်အဖို့၌၊ ဇေမ္ပူ-သပြေပင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိဟာရသီမာစ-ကျောင်းတိုက်၏သိမ်သည်လည်း၊ (အနောက်ဘက်ကျောင်းတိုက်၏ သိမ်သည်လည်း၊) ဇေမ္ပူ-သပြေပင်ကို၊ အန္တော-သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတွာ-၍၊ (ထား၍) အမ္မ-သရက်ပင်ကို၊ (အရှေ့ဘက် သရက်ပင်ကို)၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ဗဒ္ဒါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အထ ပစ္ဆာ-ထိုမှနောက်၌၊ တဿ ဝိဟာရဿ-ထိုကျောင်းတိုက်၏၊ ပုရတ္ထိမာယ-သော၊ ဒိသာယ-၌၊ ဝိဟာရ-ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ သီမံ-ကို၊ ဗန္တန္တာ-ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တံ အမ္မ-ထိုအရှေ့ဘက် သရက်ပင်ကို၊ အန္တော-၌၊ ကတွာ-၍၊ ဇေမ္ပူ-အနောက်ဘက် သပြေပင်ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ (သစေ) ဗန္တန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာယ-မိမိသိမ်ဖြင့်၊ သီမာ-သူတစ်ပါးတို့၏ သိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သမ္ဘိန္နာ-ရောစပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ-ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတို့သည်၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္တိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္တရန္တိတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ သီမာယ-ဖြင့်၊ ပရေသံ-တို့၏၊ ဗဒ္ဒသီမံ-ကို၊ အဇ္ဈောတ္တရန္တိ-လွမ်းမိုးကြကုန်၏၊ ပရေသံ-တို့၏၊ ဗဒ္ဒသီမံ-ကို၊ သကလံ ဝါ-အလုံးစုံကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဿာ-ထိုဗဒ္ဒသီမံ၏၊ ပဒေသံ ဝါ-တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အန္တော-၌၊ ကတွာ-၍၊ (ထား၍) အတ္တနော-၏၊ သီမံ-ကို၊ ဗန္တန္တိ-န်၏။

သီမန္တရိကံ ပေ၊ သမ္ပနိတုန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ ကတဿ-ပြုအပ်သော၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ သီမာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အသမ္ပတာ-မသမုတ်အပ်သေးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာယ-၏၊ ဥပစာရော-ဥပစာကို၊ ဌပေတဗ္ဗော-ထားထိုက်၏၊ သမ္ပတာ-သမုတ်အပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပစ္ဆိမကောဠိယာ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဟတ္ထမတ္တာ-တစ်တောင်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သီမန္တရိကာ-

အဇ္ဈောတ္တရန္တိ ။ စတုန္တံ ဘိက္ခုနံ ပဟောနကတော ပဌာယ သကလမ္ပိ အန္တော ကရောန္တော အဇ္ဈောတ္တရန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော=ရဟန်းလေးပါး ထိုင်လောက်ရာအရပ်မှစ၍ သိမ်ဟောင်း တစ်ခုလုံးကိုပင် အသစ်သိမ်၏ အတွင်းပြု၍ သမုတ်သော ရဟန်းသည် **“အဇ္ဈောတ္တရတိ”** မည်၏-ဟု သိပါ။-ဝိမတိ။

နောက်သိမ်သာပျက် ။ ဤ မူလသိမ်ဟောင်းကို သမ္ဘေဒအဇ္ဈောတ္တရဏပြု၍ သိမ်သစ်သမုတ်ရာ၌ မူလသိမ်ကား မပျက်ပါ။ နောက်သိမ်သာလျှင် သိမ်မဖြစ်ဘဲ သိမ်ပျက်ရသည်။ [ယေသံ ဘိက္ခဝေ သီမံ ပဌမံ သမ္ပတာ၊ တေသံ တံ ကမ္မံ ဓမ္မိကံ အကုပ္ပံ ဌာနာရဟံ စသည်။-ပါဠိတော်။]

ဇာတဿရအိုင်၌၊ ဥဒကတ္တယ-ရေအကျိုးငှာ၊ အာဝါဠံ ဝါ-တွင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေါက္ခရဏီအာဒိနိ ဝါ-လေးထောင့်ကန် အစရှိသော ကန်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အာဒိဖြင့် တစ်ဖက်ဆည်ကန် စသည်တို့ကို ယူ) သစေ ခဏန္တိ-အကယ်၍တူးကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သည်၊ အဇာတဿရော-ဇာတဿရအိုင် မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဂါမသီမာသန္ဓိ ဂစ္ဆတိ၊ လာဗုတိပုသကာဒိ ဝဗ္ဗေ-ဘူး၊သခွား အစရှိသော သစ်ပင်တို့ကို စိုက်ပျိုးခြင်းကို၊ ကတေပိ-ပြုအပ်ပြန်သော်လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ (ဂါမခေတ် ဖြစ်သွားသည်-ဟူလို။)

ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုအိုင်ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ (ဖို့၍) ထလံ ဝါ-ကြည်းကုန်းကိုမူလည်း၊ သစေ ကရောန္တိ-နံအံ့၊ ဧကသ္မိ-တစ်ဖက်သော၊ ဒိသာဘာဂေ-အရပ်အဖို့၌၊ ပါဠိ-ကန်သင်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ သဗ္ဗမေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တံ-ထိုဇာတဿရအိုင်ကို၊ မဟာတဋ္ဌာကံ ဝါ-တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကြီးကိုသော်လည်း၊ (သစေ) ကရောန္တိ-နံအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော အရပ်သည်လည်း၊(ထလအရပ်၊မဟာတဋ္ဌာကအရပ်သည်လည်း၊) အဇာတဿရော-ဇာတဿရ မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ ဂါမသီမာသရံမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ လောဏီပိ-ဆားငန်ချောင်းသည်လည်း၊ ဇာတဿရသရံမေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဝဿိကေ-မိုးအခါ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော မာသေ-လေးလတို့ပုတ်လုံး၊ ဥဒကဋ္ဌာနေကာသေ-ရေ၏တည်ရာအရပ်၌၊ ကမ္မံ ကာတံ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

၁၄၈။ သီမာယ သိမ် သမ္ဘိန္ဒြိယံ တိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ သီမာယ-ဖြင့်၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဗဒ္ဒသိမ်-ကို၊ သမ္ဘိန္ဒြိယံ-ရောစပ်ကြကုန်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ပေါရာဏကဿ-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ ပုရတ္ထိမာယ-အရှေ့၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-အရပ်၌၊ အမ္မော စေဝ-သရက်ပင်လည်းကောင်း၊ ဇမ္ဗူ စ-သပြေပင်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်ပင်ကုန်သော၊ ရုက္ခာ-သစ်ပင်တို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ သံသဋ္ဌဝိဇ္ဇပါ-ရောယှက်သော အခွရိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

လောဏီ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိ။ ။လောဏံ+ယတ္ထ အတ္တိတိ လောဏီ၊ ရေ၏ ငန်သော အရသာရှိရာဖြစ်သော ချောင်း၊ လောဏီတိ သမုဒ္ဒေါဒကဿ ဥပ္ပတ္တိဝေဂနိန္ဒော မာတိကာ ကာရေန ပဝတ္တနကော=သမုဒ္ဒရာရေ၏ ဖြစ်သောအဟုန်ကြောင့် နိမ့်ရိုင်းသွားသော မြောင်းငယ်ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် စီးနေသော ဆားငန်ချောင်းသည် လောဏီ မည်၏။

သမ္ဘိန္ဒြိယံ ။ ။သမ္ဘိန္ဒြိယံ ယတ္ထ စတူဟိ ဘိက္ခုဟိ နိသီဒိတံ န သက္ကာ၊ တတ္ထ တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ဘိ အန္တော သီမာယ ကရောန္တော သမ္ဘိန္ဒြိယံ=ကံ ပြုမည့် ရဟန်းလေးပါး မထိုင်လောက်ရုံ အရပ်မှစ၍ ဆံဖျားမျှလောက်တိုင်အောင်သော သိမ်ဟောင်းအရပ်ကို မိမိတို့၏ သိမ်အတွင်းသို့ သွင်းသော ရဟန်းသည် သိမ်ချင်း ရောစပ်သည် မည်၏။

[ဤစကားဖြင့် အခွချင်း ရောယှက်နေအောင် သစ်ပင်နှစ်ပင်၏ အလွန်နီးကပ်ကြောင်းကို ပြ၏။] တေသု-ထိုနှစ်ပင်တို့တွင်၊ အမ္ဘဿ-သရက်ပင်၏၊ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ-အနောက်အရပ်အဖို့၌၊ ဇေမ္ပူ-သပြေပင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိဟာရသီမာစ-ကျောင်းတိုက်၏သိမ်သည်လည်း၊ (အနောက်ဘက်ကျောင်းတိုက်၏ သိမ်သည်လည်း၊) ဇေမ္ပူ-သပြေပင်ကို၊ အန္တော-သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတွာ-၍၊ (ထား၍) အမ္ဘ-သရက်ပင်ကို၊ (အရှေ့ဘက် သရက်ပင်ကို) ကိတ္တေတွာ-၍၊ ဗဒ္ဒါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အထ ပစ္ဆာ-ထိုမှနောက်၌၊ တဿ ဝိဟာရဿ-ထိုကျောင်းတိုက်၏၊ ပုရတ္ထိမာယ-သော၊ ဒိသာယ-၌၊ ဝိဟာရ-ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ သိမ်-ကို၊ ဗန္ဓန္တော-ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တံ အမ္ဘ-ထိုအရှေ့ဘက် သရက်ပင်ကို၊ အန္တော-၌၊ ကတွာ-၍၊ ဇေမ္ပူ-အနောက်ဘက် သပြေပင်ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ (သစေ) ဗန္ဓန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာယ-မိမိသိမ်ဖြင့်၊ သီမာ-သူတစ်ပါးတို့၏ သိမ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သမ္ဘိန္နာ-ရောစပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ-ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတို့သည်၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ သီမာယ သိမ် သမ္ဘိန္နန္တိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

သီမာယ သိမ် အဇ္ဈောတ္ထရန္တိတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ သီမာယ-ဖြင့်၊ ပရေသံ-တို့၏၊ ဗဒ္ဒသိမ်-ကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ-လွမ်းမိုးကြကုန်၏၊ ပရေသံ-တို့၏၊ ဗဒ္ဒသိမ်-ကို၊ သကလံ ဝါ-အလုံးစုံကိုသော်လည်းကောင်း၊ တဿာ-ထိုဗဒ္ဒသိမ်၏၊ ပဒေသံ ဝါ-တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အန္တော-၌၊ ကတွာ-၍၊ (ထား၍) အတ္တနော-၏၊ သိမ်-ကို၊ ဗန္ဓန္တိ-န်၏။

သီမန္တရိကံ ပေ၊ သမ္ပနိတုန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပဌမတရံ-စွာ၊ ကတဿ-ပြုအပ်သော၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ သီမာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အသမ္ပတာ-မသမုတ်အပ်သေးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာယ-၏၊ ဥပစာရော-ဥပစာကို၊ ဌပေတဗ္ဗော-ထားထိုက်၏၊ သမ္ပတာ-သမုတ်အပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပစ္ဆိမကောဠိယာ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဟတ္ထမတ္တာ-တစ်တောင်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သီမန္တရိကာ-

အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ။ ။ စတုန္ဒံ ဘိက္ခုနံ ပဟောနကတော ပဌာယ သကလမ္ပိ အန္တော ကရောန္တော အဇ္ဈောတ္ထရန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော=ရဟန်းလေးပါး ထိုင်လောက်ရာအရပ်မှစ၍ သိမ်ဟောင်း တစ်ခုလုံးကိုပင် အသစ်သိမ်၏ အတွင်းပြု၍ သမုတ်သော ရဟန်းသည် **“အဇ္ဈောတ္ထရတိ”** မည်၏-ဟု သိပါ။-ဝိမတိ။

နောက်သိမ်သာပျက်။ ။ ဤ မူလသိမ်ဟောင်းကို သမ္ဘေဒအဇ္ဈောတ္ထရဏပြု၍ သိမ်သစ်သမုတ်ရာ၌ မူလသိမ်ကား မပျက်ပါ။ နောက်သိမ်သာလျှင် သိမ်မဖြစ်ဘဲ သိမ်ပျက်ရသည်။ [ဃေသံ ဘိက္ခဝေ သီမံ ပဌမံ သမ္ပတာ၊ တေသံ တံ ကမ္မံ ဓမ္မိကံ အကုပ္ပံ ဌာနာရဟံ စသည်။-ပါဠိတော်။]

သီမန္တရိက်ကို၊ (သိမ်နှစ်လုံးတို့၏ အကြားအရပ်ကို) ဌပေတဗ္ဗာ-၏၊ ကုရန္ဒိယံ-
 ဌ၊ (သီမန္တရိကာ-သည်) ဝိဒတ္ထိမတ္တမ္ပိ-တစ်ထွာမျှလည်း၊ (ဝဋ္ဋတိ)၊ မဟာပစ္စရိယံ-
 ဌ၊ (သီမန္တရိကာ-သည်) စတုရင်္ဂလမတ္တမ္ပိ-လက်လေးသစ်မျှလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-
 ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဧကရုက္ခောပိ-တစ်ပင်သော သစ်ပင်သည်လည်း၊
 ဒွိန္ဒ-နှစ်လုံးကုန်သော၊ သီမာနံ-တို့၏၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ပန-
 ထိုသို့ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း၊ သော-ထိုသစ်ပင်သည်၊ ဝပုန္နော-ကြီးပွားလ
 သော်၊ သီမာသင်္ကရံ-သိမ်တို့၏ ရောယှက်ခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ (ဧကရုက္ခော-ကို၊ ဒွိန္ဒ-နံသော၊ သီမာနံ-တို့၏၊ နိမိတ္တံ-ကို) န
 ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်။

သော ပန ပေ၊ န ကာတဗ္ဗော။ ။ ထိုတစ်ခုတည်းသော သစ်ပင်နိမိတ်သည်
 ကြီးကျယ်လာသောအခါ သိမ်နှစ်လုံးကို ရောနှောသွားအောင် ပြုလုပ်တတ်သောကြောင့်
 ထိုကဲ့သို့ သစ်တစ်ပင်တည်းကို သိမ်နှစ်လုံး၏ နိမိတ်မလုပ်ထိုက်၊ ဆက်ဦးအံ့၊ **“သီမာ
 သင်္ကရံ ကရောတိ”** ဟူသည် ရှေး၌ ဗဒ္ဒသိမ်နှစ်လုံး(ခဏ္ဍသိမ်နှင့် မဟာသိမ်)ကို ပြရာဝယ်
 သစ်ပင်၏အကိုင်၊ မြစ်ပျဉ်းတို့က အခြား တစ်သိမ်ပေါ်သို့ ရောက်၍ ထောက်မိနေခြင်း
 အားဖြင့် သိမ်ချင်း ရောယှက်သွားခြင်းမျိုးကဲ့သို့ ဤ၌လည်း **“ကြီးကျယ်လာသော
 သစ်ပင်က သိမ်နှစ်လုံးအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားခြင်းအားဖြင့် သီမာသင်္ကရံ (သိမ်ချင်း
 ရောယှက်မှု) ဖြစ်သည်”** ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုသို့ ရောယှက်မှုကြောင့် သိမ်ကား ပျက်၍
 မသွားပါ။ ကံပြုသောအခါ၌သာ အခြား တစ်သိမ်တွင်းရှိ သံဃာကို သုတ်သင်ရမည်။

ဆက်ဦးအံ့-သစ်ပင်၏ ပင်လုံး၊အကိုင်၊အခက်တို့ကြောင့်သာ သီမာသင်္ကရံ ဖြစ်နိုင်
 သည် မဟုတ်သေး၊ မြေပေါ်၌ အထင်အရှား ပေါ်ထွက်နေသော အမြစ်အားဖြင့်လည်း
 သီမာသင်္ကရံ ဖြစ်နိုင်၏။ သို့သော် မြေအောက်၌ မြုပ်နေသော အမြစ်များ၏အတွက်ကား
 သီမာသင်္ကရံ မဖြစ်ပါ။ ကျောက်ဖျာ၊ကျောက်တောင် စသည်အတွက် **“သိမ်ချင်း ရော
 ယှက်သည်”** ဟု မဆိုရ။ ထိုကျောက်ဖျာ၊ကျောက်တောင် စသည်ကား ဘူမိဂတိကသာ
 တည်း။ [အဒိဿမာနာနံ မူလာနံ ပဝေသေပိ ဘူမိဂတိကတ္တာ(မြေကြီးနှင့် သဘောတူ
 သဖြင့်) ဒေါသော နတ္ထိတိ သိဇ္ဈတိ၊ သစေ ပန မူလာနိ ဒိဿမာနာနေဝ ပဝိသန္တိ၊
 သင်္ကရောဝ၊ ပဗ္ဗတပါသာဏာ ပန ဒိဿမာနာပိ၊ ဘူမိဂတိကာဝါ-ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ ယခုအခါ ဗဒ္ဒသိမ်တစ်ခု၌ ဓာတ်ကြိုးသွယ်ထားလျှင် ထိုကြိုးသည်
 အခြား ဗဒ္ဒသိမ်အများ၌လည်း ရောက်နေပါမူ သိမ်ချင်းကူးယှက်ရာရောက်၏။ ထိုသို့
 ကူးယှက်နေရာ၌ **“အပြစ်မရှိ”** ဟု ယူဆကြသော ဆရာများလည်းရှိ၏။ အချို့ဆရာများက
“သီမာသင်္ကရံဖြစ်သည်” ဟု ယူဆ၍ ကံပြုခါနီး၌ ဓာတ်ကြိုးကို ဖြုတ်ကာ အဆက်
 အသွယ် ဖြတ်ထားကြသည်။ ထိုတွင် **“သီမာသင်္ကရံ မဖြစ်”** ဟု ယူဆသော ဆရာတို့သည်
“ထင်ရှားစွာ ဝင်လာသော သစ်မြစ်အားဖြင့် သင်္ကရံဖြစ်၏” ဟုဆိုသော ဤ ဝိမတိစကား
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရှေး၌ ဥဒကုက္ခေပသိမ်၏ လှေကြိုးကို မြစ်ကမ်းဘေးဝယ် ဂါမသိမ်နှင့်
 ရောမည်စိုးသောကြောင့် မချည်ဖို့ရန် တားမြစ်သော အဋ္ဌကထာ စကားဖြင့်လည်းကောင်း
 စဉ်းစားသင့်ကြပါသည်။

ဥပေါသထဘေဒါဒိကထာ

၁၄၉။ စာတုဒ္ဒသိကော စ ပန္နရသိကော စာတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ စာတုဒ္ဒသိကဿ-
စာတုဒ္ဒသိဥပုသ်၏။ ပုဗ္ဗကိစ္စ-ပုဗ္ဗကိစ္စဌံ၊ အဇ္ဈပေါသထော စာတုဒ္ဒသောတိ-
ဟူ၍၊ ဝတ္တဗွံ-ရွတ်ဆိုရာ၏။

အဓမ္မေနဝဂ္ဂန္တိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)
ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ [ဗဒ္ဒသိမ်ဖြစ်သော ဝိဟာရကို
ဆိုသည်။ ဤ“ဧကသ္မိ ဝိဟာရေ”ကို ဥပေါသထံ ကရောန္တိဌံ စပ်၊] စတုသု-
လေးပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ ဝသန္တေသု-နေကုန်လသော်၊ ဧကဿ-
တစ်ပါးသော ရဟန်း၏၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ-ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊
တယော-သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ-ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို၊
သစေ ကရောန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု ဝါ-ဤသို့ ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊)
တီသု-သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝသန္တေသု-န်လသော်၊ ဧကဿ-၏၊ ဆန္ဒ
ပါရိသုဒ္ဓိ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါတိမောက္ခံ-
ပါတိမောက်ကို၊ (သစေ) ဥဒ္ဓိသန္တိ-အကယ်၍ ရွတ်ပြကုန်အံ၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဓိသန္တေသု)
ဝါ-ဤသို့ ရွတ်ပြကုန်သော်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မေန-မတရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂံ-ဝဂ်
ဖြစ်သော၊ ဥပေါသထကမ္မံ-ဥပုသ်ကံသည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ကာ၊ စတ္တာရောပိ-လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ သန္နိပတိတွာ-
စုဝေး၍၊ ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ-ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု
ဝါ-လည်းကောင်း၊) တယော ဝါ-သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊
ဒွေဝါ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ (သစေ)
ဥဒ္ဓိသန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဓိသန္တေသု ဝါ-လည်းကောင်း၊) အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သမဂ္ဂံ
နာမ-သမဂ္ဂကံမည်သည်၊(ညီညွတ်သော ကံမည်သည်။) ဟောတိ၊ စတုသု-လေးပါး
ကုန်သော၊ ဧနေသု-ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကဿ-၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-ကို၊ အာဟရိတွာ-
၍၊ တယော-သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ သစေ ဥဒ္ဓိသန္တိ-
န်အံ၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဓိသန္တေသု ဝါ-လည်းကောင်း၊) တီသု-န်သော၊ ဧနေသု-တို့တွင်၊
ဧကဿ-၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊
ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ-ကို၊ (သစေ)ကရောန္တိ၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု)ဝါ-လည်းကောင်း၊
ဓမ္မေန-တရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂံ နာမ-ဝဂ္ဂကံ မည်သည်၊ ဟောတိ။

အဓမ္မေန။ ။ လေးပါးရှိသော ကျောင်းတိုက်၌ ပါတိမောက်ပြုဖို့ရန်လည်းကောင်း၊
သုံးပါးရှိသော ကျောင်းတိုက်၌ ဂဏပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုဖို့ရန်လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးရှိသော
ကျောင်းတိုက်၌ အချင်းချင်း ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုဖို့ရန်လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသာရှိသော
ကျောင်းတိုက်၌ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုဖို့ရန်လည်းကောင်း ခွင့်ပြုတော်မူထား၏။ ထို ဝိနည်း
တရားတော်အတိုင်း မပြုဘဲ သုံးပါးသာရှိရာ၌ ပါတိမောက် ရွတ်ပြမှုနှင့်တကွ အားလုံး
အဓမ္မချည်းသာတည်း။

ပန-ကား၊ စတ္တာရော-လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကတ္ထ-တစ်ခုတည်းသော နေရာ၌၊ ဝသန္တာ-နေကုန်လျက်၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ သန္နိပတိတွာ-၍၊ ပါတိမောက္ခ-ကို၊ သစေ ဥဒ္ဓိသန္တိ-န်အံ၊ တယော-သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ဧကတ္ထ ဝသန္တာ သဗ္ဗေ သန္နိပတိတွာ-၍) ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ-ကို၊ (သစေ)ကရောန္တိ-န်အံ၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ-ကို၊ (သစေ)ကရောန္တိ-န်အံ၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု-န်လသော်၊) ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ သမဂ္ဂံ နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-တည်း။

ဝဂ္ဂ စသည်။ ။ ဆန္ဒပရိသုဒ္ဓိသည် သံဃာရှိရာသို့သာ လာ၏။ ဂိုဏ်း (သုံးပါး၊ နှစ်ပါး၊ တစ်ပါး) ရှိရာသို့ မလာ၊ ထို့ကြောင့် လေးပါး၊ သုံးပါးရှိရာ၌ တစ်ပါး၏ပရိသုဒ္ဓိကို ဆောင်၍ သံဃဥပုသ်၊ ဂဏဥပုသ်၊ ပုဂ္ဂလဥပုသ်ပြုလျှင် ထိုဥပုသ်ကံသည် အားလုံး အညီအညွတ်မဟုတ်ဘဲ တစ်ခုစီဖြစ်နေသောကြောင့်၊ ဝဂ္ဂကံမည်၏။ တစ်သိမ်တည်း၌ အားလုံး စုဝေး၍ ဝိနည်းတရားတော်အတိုင်း ဥပုသ်ပြုလျှင် သမဂ္ဂဥပုသ်ကံ မည်၏။

ဝိမတိအဆို။ ။ “ဝိဟာရသီမာယံ ပန သံဃေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ ကေနစိ ပစ္စယေန ဓဏ္ဍာသီမာယံ တီသု ဝါ ဒ္ဓိသု ဝါ ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တေသု ကမ္မံ ဓမ္မေန သမဂ္ဂမေဝ ဘိန္နသီမဋ္ဌတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ” ဟု ဝိမတိအဆို၏။ ထိုအဆိုအတိုင်း ဥပုသ်ကံသည် ဓမ္မေန သမဂ္ဂကံ ဖြစ်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် နောက်၌လာမည့် “န ဘိက္ခဝေ တဒဟု ပေါသထေ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ အဘိက္ခုကော အာဝါသော ဂန္တဗ္ဗော၊ အညတြ သံဃေန အညတြ အန္တရာယာ” ဟူသော ပါဠိတော်အရ သံဃာကို ကြည့်၍ သွားခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ရလမ့်မည်။ [ထိုပါဠိတော်၏ အဖွင့်ကို ထိုနေရာကျမှ ပြအံ့။]

ပါတိမောက္ခဒွေသကထာ

၁၅၀။ **နိဒါနံ** ၊ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ၊ပေ၊ အာဝိကတာဟိဿ ဖာသု ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဣမံ နိဒါနံ-ဤနိဒါနံကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ရွတ်ပြပြီး၍၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ ၊ပေ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာပေ၊ အဝိဝဒမာနေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသောပါတိမောက်ကို၊ သုတေန-သုတပုဒ်ဖြင့်၊ သာဝေတဗ္ဗံ-ကြားစေထိုက်၏။ ဧတေန နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ သေသာ-နိဒါနုဒ္ဓေသံမှ ကြွင်းကုန်သော၊ စတ္တာရော-န်သော၊ ပါတိမောက္ခဒွေသာပိ-သတို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏။

သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ။ ။ [သုတေနာတိ သုတပဒေန၊-ဋီကာ၊ “သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ” စသော ဝါကျကို သုတပဒဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။] အဋ္ဌကထာ၌ “ဧဝမေတံ ဓာရယာမိတိ” နောက်ဝယ် “သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ” စသည်ကို ပြထား၏။

သဝရဿန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌဝိမနုဿဘယံ-တောဉ္စလှည့်လည်သော လူတို့၏ ဘေးသည်၊(အဟောသိဉ္စ စပ်၊) ရာဇန္တရာယောတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊) ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရိဿာမ-နံအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိသိန္နေသု-ထိုင်နေကုန်လသော်၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍လာအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ-ဤမင်း၏လာခြင်းသည်၊ ရာဇန္တရာယော-မင်း၏အန္တရာယ်မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု ဥပေါသထံ ကရိဿာမာတိ နိသိန္နေသု-နံလသော်၊) စောရာ-ဓားပြတို့သည်၊ (သစေ) အာဂစ္ဆန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ-ဤဓားပြတို့၏လာခြင်းသည်၊ စောရန္တရာယော-မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဒဝဒါဟော-တောမီးသည်၊ (သစေ)အာဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-လည်းကောင်း၊ အာဝါသေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ အဂ္ဂိ-မီးသည်၊ (သစေ) ဥဋ္ဌဟတိ-အကယ်၍ ထအံ့၊ ဝါ-လောင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-လည်းကောင်း၊ အယံ-ဤတောမီး လာခြင်း၊ ကျောင်းတိုက်မီးလောင်ခြင်းသည်၊ အဂ္ဂန္တရာယော-မည်၏၊(ဘိက္ခုသု၊ပေ၊နိသိန္နေသု၊) မေယော-မိုးသည်၊ (သစေ) ဥဋ္ဌေတိ-အကယ်၍ တက်လာအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဩယော-ရေအယဉ်သည်၊ (သစေ)အာဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အယံ-ဤမိုး၏ တက်လာခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရေအယဉ်၏ လာခြင်းသည်၊ ဥဒကန္တရာယော-မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု၊ ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဗဟု-များစွာကုန်သော၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ (သစေ)အာဂစ္ဆန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ-ဤလူတို့၏ လာခြင်းသည်၊ မနုဿန္တရာယော-လူ၏အန္တရာယ် မည်၏။

(ဘိက္ခုသု၊ ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဘိက္ခု-ရဟန်းတစ်ပါးကို၊ ယက္ခော-ဘီလူးသည်၊ (တစ္ဆေ အစိမ်းသူရဲသည်)၊ (သစေ)ဂဏှာတိ-အကယ်၍ဖမ်းယူအံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ အယံ-ဤဘီလူး၏ ဖမ်းယူခြင်းသည်၊ အမနုဿန္တရာယော-အမနုဿ၏အန္တရာယ်မည်၏။

သို့သော် ဋီကာ၌ “ဝေမေတံ ဓာရယာမိတိ ဝတ္တာ (ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ) သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ စတ္တာရော ပါရာမိကာ မ္ဗောတိ ဝတ္တမ္ပံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် နိဒါနံအဆုံးဝယ် သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းခွင့်ကြုံသောအခါ ဓာရယာမိနှင့် သုတာ ခေါ ပန တို့၏ အကြား၌ “ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ”ဟု အပိုဝါကျတစ်ခု ထည့်ရသေး ကြောင်းကို သိပါ။ [အဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုမဟာနိဂုံး၌ ပြထားပြီ။]

သဝရဿံ။ ။ “သဝဓာတ်၊အရန်ပစ္စည်း”ဟု ထောမနိမိဆို၏။ သဝဓာတ်သည် ဝိကာရအနက်၊ ဂတိအနက်ကို ဟော၏။ ဤနေရာ၌ အိမ်ခြေယာခြေ အတည်မရှိဘဲ တော၌ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ လှည့်လည်ပြောင်းရွှေ့၍ တောင်ယာလုပ်ကိုင် စားသောက်သူများကို “သဝရဏေါသည်”ဟု ကြံပါ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဝနစရကဘယံ” ဟု ဖွင့်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ အဋ္ဌဝိမနုဿဘယံသည် “အဓိပ္ပါယတ္ထ”တည်း။ [“သဝန္တိ-ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်ပြောင်းရွှေ့တတ်ကုန်၏။ ဣတိ သဝရာ”ဟု ပြ။]

(ဘိက္ခုသု၊ ပေ၊ နိသိန္ဓေသု၊) ဗျက္ခာဒယော-ကျား အစရှိကုန်သော၊ စဏ္ဍမိဂါ-
 ကြမ်းတမ်းသော သားကောင်တို့သည်၊ (သစေ) အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊
 အယံ-ဤရဲရင့်သော သားကောင်တို့၏ လာခြင်းသည်၊ ဝါဠန္တရာယော-ခြင်္သေ့၊
 သစ်ကျား စသော သားရဲတို့၏အန္တရာယ် မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု၊ ပေ၊ နိသိန္ဓေသု၊)
 ဘိက္ခု-ကို၊ သပ္ပာဒယော-မြွေအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် ကင်း
 စသည်ကို ယူ၊) (သစေ) ခုံသန္တိ-အကယ်၍ ကိုက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ-
 ဤမြွေစသည်တို့၏ ကိုက်ခြင်းသည်၊ သရိသပန္နရာယော-မြွေကင်းတို့၏အန္တရာယ်
 မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု၊ ပေ၊ နိသိန္ဓေသု၊) ဘိက္ခု-သည်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊
 (သစေ)ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ (သစေ)
 ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝေရိနော-ရန်သူတို့သည်၊ တံ-
 ထိုရဟန်းကို၊ မာရေတုကာမာ-သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊(ဟုတွာ)၊ (သစေ)
 ဂဏ္ဍန္တိ-အကယ်၍ ဖမ်းယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အယံ-
 ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဇီဝိတန္တရာယော-အသက်၏အန္တရာယ်မည်၏။

(ဘိက္ခုသု၊ ပေ၊ နိသိန္ဓေသု၊) မနုဿာ-လူတို့သည်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ (ဘိက္ခု)
 ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗဟု-နံသော၊ ဘိက္ခု၊ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဗြဟ္မစရိယာ-မြတ်သောအကျင့်မှ၊ စာဝေတုကာမာ-ရွေ့လျောစေခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သစေ ဂဏ္ဍန္တိ-အကယ်၍ ဖမ်းယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ-ဤ
 ဖမ်းယူခြင်းသည်၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော-ဗြဟ္မစရိယ၏အန္တရာယ်မည်၏၊ ဧဝုပေသု-
 နံသော၊ အန္တရာယေသု-တို့သည်၊ (သန္တေသု-ရှိကုန်လသော်၊) သံဓိတ္တေန-အကျဉ်း
 အားဖြင့်၊ ပါတိမောက္ခော-ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗော-၏၊ ပဌမော-ရှေးဦးစွာသော၊ ဥဒ္ဓေသော
 ဝါ-သကိုသော်လည်း၊ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗော-၏၊ အာဒိမိ-အစဉ်၊ ဒွေ-နံသော၊ (ဥဒ္ဓေသာ)
 ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တယော-နံသော၊ (ဥဒ္ဓေသာ)ဝါ-တို့ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ စတ္တာရော-နံသော၊ (ဥဒ္ဓေသာ)ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗာ-
 နံ၏၊ စ-ဆက်၊ ဣတ္ထ-ဤငါးပါးသော ဥဒ္ဓေသတို့တွင်၊ ဒုတိယာဒိသု-အစရှိကုန်သော၊
 ဥဒ္ဓေသေသု-တို့တွင်၊ ယသ္မိ-အကြင်ဥဒ္ဓေသသည်၊ အပရိယောသိတေ-မပြီးဆုံး
 သေးမီ၊ အန္တရာယော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သောပိ-ထိုဒုတိယစသော ဥဒ္ဓေသကို
 လည်း၊ သုတေနေဝ-သုတပုဒ်ဖြင့်သာ၊ သာဝေတဗ္ဗော-ကြားသိစေထိုက်၏။

ပဌမော ဝါ၊ ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗော။ ။ ပဌမ ဥဒ္ဓေသကို ရွတ်၍ မပြီးသေးမီ
 အန္တရာယ်ပေါ်လာလျှင် အန္တရာယ်ကြောင့် ပါတိမောက်မပြတ် ရပ်လိုက်ရုံသာ ရှိသည်၊
 သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်း၍ မဖြစ်နိုင်၊ ဘာကြောင့်နည်း? “**အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ**” ဥ
 အဝသေသပုဒ်က ရွတ်ပြီး ဥဒ္ဓေသကို အပါဒါန်အဖြစ်ဖြင့် ငဲ့သောကြောင့်တည်း၊ ပဌမ
 စသော ဥဒ္ဓေသကို ရွတ်ပြီး၍ သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းခွင့်ကြုံလျှင် “**ယသ္မိ အပရိယောသိတော**”
 ငသော စကားအရ ရွတ်ဆဲ ဥဒ္ဓေသကို သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းယူရာ၌ သွင်းယူရမည်။

အနိဇ္ဈိတ္တာတိ-ကား၊ အနာဏတ္တာ-ကြီးသောထေရ်တို့က မစေခိုင်းအပ်ကုန်ဘဲ၊
 ၀ါ-တစ်နည်း၊ အယာစိတာ-ငယ်သောထေရ်တို့က မတောင်းပန်အပ်ကုန်ဘဲ၊(ဓမ္မ
 ဘာသန္တိ၌ စပ်)၊ **“အနိဇ္ဈိတ္တာ”** အတွက် ကြီးသူတို့၏ တိုက်တွန်းခြင်းကို ရည်ရွယ်၍
“အနာဏတ္တာ” ဟုလည်းကောင်း၊ ငယ်သူတို့၏ တောင်းပန်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍
“အယာစိတာ” ဟုလည်းကောင်း နှစ်နည်းဖွင့်သည်။ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအနိဇ္ဈိတ္တာ
 ဟူသောပါဠိ၌၊ အဇ္ဈေသနာ-တိုက်တွန်းခြင်းသည်၊ သံဃေန-သည်၊ သမ္မတ
 ဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္တာ ၀ါ-သမုတ်အပ်သော ဓမ္မဇ္ဈေသကရဟန်း၏ စပ်သောဥစ္စာသည်
 သော်လည်းကောင်း၊ သံဃတ္ထေရာယတ္တာ ၀ါ-သံဃာ့ထေရ်၏ စပ်သောဥစ္စာသည်
 သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိံ ဓမ္မဇ္ဈေသကေ-ထိုဓမ္မဇ္ဈေသကရဟန်းသည်၊
 အသတိ-မရှိလသော်၊ သံဃထေရ်-ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ ၀ါ-ပန်ပြော၍သော်လည်း
 ကောင်း၊ တေန-ထိုသံဃာ့ထေရ်သည်၊ ယာစိတော-တောင်းပန်အပ်သည်၊(ဟုတွာ)
 ၀ါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဘာသိတုံ-ငှာ၊ လဘတိ-၏၊ သံဃတ္ထေရေနာပိ-သည်
 လည်း၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဗဟူ-န်သော၊ ဓမ္မကထိကာ-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊
 (ဧဝံ ဟောန္တေသု-ကုန်လသော်)၊ ၀ါရပဋိပါဠိယာ-အလှည့်အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-
 ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ တံ-သည်၊ ဓမ္မ-ကို၊ ဘဏ-ရွတ်ဆိုပါလော၊ ဣတိ ၀ါ-
 ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မ-ကို၊ ကထေဟိ-ဟောပါလော၊ ဣတိ ၀ါ-သော်
 လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒါနံ-ဓမ္မဒါနကို၊ ဒေဟိ-ပေးလှူပါလော့၊ ဣတိ ၀ါ-သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဝုတ္တေန-ပြောဆိုအပ်သော ဓမ္မကထိကရဟန်းသည်၊ တိဟိပိ-သုံးမျိုးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဓိဟိ-အစီအရင်တို့ဖြင့်၊ ဓမ္မော-ကို၊ ဘာသိတဗ္ဗော-ဟောထိုက်၏၊
 ၀ါ-ဟောနိုင်၏။

ဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္တာ။ ။ ဓမ္မ-တရားကို၊ (တရားဟောခြင်းကို)၊ အဇ္ဈေသတိ-
 တိုက်တွန်းတတ်၏၊ ဣတိ+ဓမ္မဇ္ဈေသကော၊ အာယတ္တသဒ္ဒါသည် **“စပ်ဆိုင်သောဥစ္စာ”**
 ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ (အဘိဓာန်-၇၂၈။) **“အာပုဗ္ဗ ယတဓာတ်၊ ကတ္တားဟော
 ဣပစ္စည်း”** ဟု ထောမနိဓိဆို၏၊ အာရေးရှိသောကြောင့် **“ဝသီဘူတ-စပ်သည်ဖြစ်၍
 ဖြစ်ခြင်း”** အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် **“အာယတတိ-စပ်ဆိုင်၏၊ ဣတိ အာယတ္တာ”**
 ဟု ပြု၊ ဓမ္မဇ္ဈေသကာယ-၏၊ ၀ါ-နှင့်၊ + အာယတ္တာ ဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္တာ (အဇ္ဈေသနာ)၊
 သံဃတ္ထေရာယ+အာယတ္တာ သံဃတ္ထေရာယတ္တာ။

တိဟိပိ ဝိနိဟိ။ ။ အစီအစဉ်သုံးမျိုးဟူသည် ဩသာရဏ၊ ကထန၊ သရဘည
 တည်း၊ ထိုတွင် အဓိပ္ပာယ်ပြောဖို့ရန် ပါဠိတော်သုတ် သက်သက်ကို သက်ရောက်စေခြင်း၊
 (ပါဠိကိုသာ ရွတ်ပြခြင်း)သည် ဩသာရဏမည်၏၊ ထိုပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
 ပြောပြခြင်း (အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သကဲ့သို့ ဖွင့်ပြခြင်း)သည် ကထနမည်၏၊ ထို့ကြောင့်
 အဓိပ္ပာယ်သာ ပြောချသော ကျောင်းဆရာကို **“ကထိက”** ဟု ခေါ်ကြသည်၊ ပါဠိတော်ကို
 ဖြစ်စေ၊ ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဖြစ်စေ အသံအနေအထားဖြင့် ရွတ်ပြခြင်းသည်
 ဘရဘည မည်၏၊ ဘဏဏံ ဘညံ၊ ဘဏဓာတ် ဣပစ္စည်း၊ သရေန+ဘညံ သရဘညံ-
 ဋီကာ။

ပန-ဆက်၊ ဩသာရေဟိ-ပါဠိကို သက်ရောက်စေပါလော၊ ဝါ-ပါဠိကို သွင်းချပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သော ဓမ္မကထိကသည်၊ ဩသာရေတုမေဝ-ပါဠိကို သက်ရောက်စေခွင့်ကိုသာ၊ ဝါ-ပါဠိကို သွင်းချခွင့်ကို သာ၊ လဘတိ-ရ၏၊ ကထေဟိ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြောဟောပါလော၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝုတ္တော-သည်၊ ကထေတုမေဝ-အနက်အဓိပ္ပာယ် ပြောဟောခွင့်ကိုသာ၊ (လဘတိ)၊ သရဘည-အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော ပါဠိကို၊ ဘဏာဟိ-ရွတ်ဆိုပါ လော၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တော-သည်၊ သရဘညမေဝ-အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းကိုသာ၊ (လဘတိ)၊ စ-ဆက်၊ သံဃတ္ထေရောပိ-ထေရ်သည်လည်း၊ ဥစ္စတရေ-မြင့်သော၊ အာသနေ-ဌ၊ နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊ ယာစိတုံ-ငှာ၊ န လဘတိ-မရ၊ ဥပဇ္ဈာယော စေဝ-(တိုက်တွန်းသူက) ဥပဇ္ဈာယ်သည်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော စ-(ဓမ္မကထိကက) အတူနေတပည့်သည်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ-သည်လည်း၊ နံ-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ဥစ္စာသနေ-မြင့်သောနေရာ၌၊ နိသိန္နော- လျက်၊ ဘဏာဟိ-ဟောပါလော၊ ဣတိ(၁၅) ၀ဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဇ္ဈာယံ- သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊ (စာအံခြင်းကို)၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ-ဆောက်တည်၍၊ ဘဏိတဗ္ဗ- ရွတ်ဆိုရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤတရားဟောမည့်အရပ်၌၊ ဒဟရာ-ငယ်ကုန် သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-နံအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသံ-ထိုရန်းငယ်တို့ အား၊ ဘဏာမိ-ဟောအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဘဏိတဗ္ဗ-ဟောရာ၏။

ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ သံဃတ္ထေရေ-သည်၊ အတ္တနောယေဝ-၏သာ၊ နိသယိတကေ-မှီနေသော တပည့်တို့ကို၊ သစေ ဘဏာပေတိ-အကယ်၍ ဟောစေအံ၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ မဓုရဘာဏကေပိ-သာယာစွာ ဟောပြောတတ်သော ဓမ္မကထိကတို့ကိုသော်မှလည်း၊ (သစေ) နာဇ္ဈေသတိ-အကယ်၍ မတိုက်တွန်းအံ၊ (ဧဝံသတိ-သော်)၊ (ဤသို့ မျက်နှာလိုက်၍ တိုက်တွန်းနေလသော်)၊ သော-ထိုသံဃာ့ ထေရ်ကို၊ အညေဟိ-အခြားထေရ်တို့သည်၊ ဝါ-တို့က၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိ?) ဘန္တေ၊ အသုကံ နာမ-ထိုမည်သော ဓမ္မကထိကကို၊ ဘဏာပေမ- ဟောစေကြပါကုန်စို့၊ ဣတိ(ဝတ္ထဗ္ဗော)၊ ဘဏာပေထ-ဟောစေကြပါကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ၀ဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တုဏှိ- ဆိတ်ဆိတ်၊ (သစေ)ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏာပေတုံ- ဟောစေခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ သစေ ပဋိဗာဟတိ-အကယ်၍

သဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ။ ။ [သဇ္ဈာယံ-စာအံခြင်းကို၊ ကရောမိတိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေ တွာ၊-ဋီကာ] တိုက်တွန်းသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် ဥစ္စတရ နေရာ၌ နေ၍ တရားနာမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့ နာယူသူအား ဟောလျှင် **“န နိစေ အာသနေ နိသိဒ္ဓိတွာ”** စသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ အာပတ်မသင့်အောင် **“သဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ”** ဟု ဆိုသည်။

တားမြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ န ဘဏာပေတဗ္ဗံ-မဟောစေထိုက်၊ [သံဃာ့ထေရ်က မဟောဖို့ရန် တစ်စုံတစ်ခု အကြောင်းပြု၍ တားမြစ်လျှင် မဟောစေထိုက်၊] သံဃတ္ထေရေ-သည်၊ အနာဂတေယေဝ-သံဃာ့အစည်းအဝေးသို့ မရောက်သေးမီပင်၊ ဓမ္မဿဝနံ-တရားနာခြင်းကို၊ ယဒိ အာရဒ္ဓံ-အကယ်၍ စတည်အားထုတ်အပ်ပြီး ဖြစ်အံ့၊ [သံဃာ့စည်းဝေးပြီးမှ တရားဟောဖို့ရန် တိုက်တွန်းရသောကြောင့် ယဒိ အနာဂတေ စသည်ကို ဆိုသည်၊] (ဧဝံသတိ)၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-နောက်မှ၊ (သံဃတ္ထေရေ- သည်) အာဂတေ-လာလသော်၊ ဌပေတွာ-တန့်ရပ်၍၊ အာပုစ္ဆန ကိစ္စံ-ပန်ပြောဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ဆက်၊ ဩသာရေတွာ-၍၊ (ပါဠိ သက်သက် ရွတ်ဆိုခြင်းကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေပြီး၍) ကထေန္တေန-အဓိပ္ပာယ်ကို ဟောပြောလိုသော ဓမ္မကထိကသည်၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဝါ-ပန်ပြော၍သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထပေတွာယေဝ ဝါ-မတန့်ရပ်ဘဲသာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ကထေတဗ္ဗံ-ဟောပြောရာ၏၊ [ဓမ္မကထိကရဟန်းသည် ပါဠိသက်သက်ကို ရွတ်ပြီးမှ အဓိပ္ပာယ် ပြောမည်ဟု စီစဉ်နေစဉ် သံဃာ့ထေရ် လာသည်ကိုမြင်လျှင် ခွင့်ပန်၍ အဓိပ္ပာယ် ဆက်လက် ဟောရမည်၊ သို့မဟုတ် ပါဠိရွတ်ပြီးနောက် မရပ်တော့ဘဲ တစ်ဆက် တည်း အဓိပ္ပာယ် ပြောဟောရမည်၊ ထိုသို့ တစ်ဆက်တည်း အဓိပ္ပာယ် ပြောသူမှာ သံဃာ့ထေရ်ကို ပန်ပြောဖွယ် မလိုပါ-ဟူလို၊] ကထေန္တဿ-အဓိပ္ပာယ်ကို ပြော ဟောနေစဉ်၊ ပုန-ဖန်၊ ဝါ-နောက်မှ၊ သံဃတ္ထေရေ-သည်၊ အာဂတေပိ-လာပြန် သော်လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ဥပနိသိန္နကထာယပိ-အနီး၌ ထိုင်နေသူအား ဟောပြောအပ်သော တရားစကား ၌လည်း၊ (အချို့စာ၌ ပိမပါ) သံဃတ္ထေရောဝ-သည်သာ၊ သာမိ-အရှင်တည်း၊ ဝါ-အစိုးရသူတည်း၊ [ဥပ-အနီးအပါး၌၊ နိသိန္န-ထိုင်နေသူတို့အား၊ ကထာ-ဟောအပ်သော တရားစကားကို “ဥပနိသိန္နကထာ”ဟုခေါ်၏၊ ယခုအခါ ရောက်လာသော ဒကာ၊ဒကာမတို့အား တရားစကား ပြောခြင်းမျိုးတည်း၊ စည်းဝေး နေသော သံဃာ့ထံ ရောက်လာသူတို့အား ဟောပြောသော ဥပနိသိန္နကထာကို ရည်ရွယ်သည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေန-ထိုသံဃာ့ထေရ်သည်၊ သယံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ကထေတဗ္ဗံ-ဟောရာ၏၊ အညော-သော၊ ဘိက္ခု ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ကထေဟိ-ဟောလိုက်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ စ ခေါ-ထိုသို့ပင် ပြောဆိုထိုက်ပါသော်လည်း၊ (တေန-ထိုသံဃာ့ထေရ်သည်) ဥစ္စတရေ-မြင့်သော၊ အာသနေ-၌၊ နိသိန္နေန-ထိုင်လျက်၊ နော(ဝတ္တဗ္ဗော)-ထိုက်၊ [ဓမ္မအဂါရဝ ဖြစ်သောကြောင့် မြင့်သောနေရာ၌ ထိုင်လျက် မပြောဆိုထိုက်၊] ပန-အနွယ်၊ မနုဿာနံ ဘဏာဟိတိ-ဟူ၍၊ (လူတို့အား တရားဟောလိုက်ပါလောဟူ၍) ဝတ္တု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [ဤသို့ “လူတို့အား ဟောလိုက်ပါ”ဟု အသေအချာ အမည်ပါလျှင် အမြင့်ကနေ၍လည်း တိုက်တွန်းနိုင်၏။]

မနုဿာ-တို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဇာနနကဘိက္ခူ-သိအပ်သော ရဟန်းကို၊ (ဏှုပစ္စည်း ကံဟော၊) အာပုစ္ဆန္တိ-ပန်လျှောက်ကြကုန်အံ့၊ (တရားဟောဖို့ရန် ပန်လျှောက်ကြကုန်အံ့) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ထေရ်-သံဃာ့ထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ခွင့်ပန်၍၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောဟောရာ၏၊ သံဃတ္ထေရော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘန္တေ၊ ဣမေ-ဤလူတို့ကို၊ ပဉ္စံ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးပါကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာပုစ္ဆော-ပန်ပြောအပ်သည်၊ (သမာနော-သော်၊) ကထေဟိ-ဟောလိုက်လော၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်း၊ သစေ ဘဏတိ-အံ့၊ တုဏှိ ဝါ-ဆိုတ်ဆိုတ်သော်လည်း၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကထေတု ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တရဃရေ-ရွာတွင်း၌၊ အနုမောဒနာ ဒိသုပိ-ဆွမ်းအနုမောဒနာ အစရှိသော ကိစ္စတို့၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-တည်း၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ မည်သည့်နေရာ၌မဆို တရားဟောခွင့်ကြီးလျှင် သံဃာ စင်ပေါ်၌ပင် ဖြစ်စေကာမူ ထေရ်ကြီးကို ခွင့်ပန်၍ ဟောရသည်၊] သံဃတ္ထေရော-သည်၊ ဝိဟာရေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရဃရေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ မံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆိတွာပိ-မပန်ပြောဘဲလည်း၊ ကထေယျာသိ-ဟောပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ အနုဇာနာတိ-အကယ်၍ ခွင့်ပြုထားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ လဒ္ဒကပ္ပိယံ-ရအပ်သော အပ်သည်၏အဖြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌၊ ဝတ္တံ-ပြောဟောခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သဇ္ဈာယံ-သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊ (စာအံခြင်းကို) ကရောန္တေနာပိ-ပြုသောရဟန်းသည်လည်း၊ ထေရော-မိမိထက်ကြီးသော ထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗောယေဝ-သည်သာ၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-၍၊ သဇ္ဈာယန္တဿ-စဉ်၊ အပရော-အခြားထေရ်သည်၊ (မူလပန်ပြောအပ်သော ထေရ်ထက် ကြီးသောထေရ်သည်)၊ အာဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ပုန-ဖန်၊ အာပုစ္ဆကိစ္စံ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဝဿမိဿာမိ-အပန်းဖြေ၍ နားနေရဦးတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဌပိတဿ-တန်ထားအပ်စဉ်၊ (စာပြန် ရပ်ထားစဉ်)၊ (ထေရော-သည်)၊ သံစေ အာဂစ္ဆတိ၊(ဧဝံသတိ)၊ ပုန-ဖန်၊ အာရဘန္တေနာပိ-စတည်အားထုတ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ သံဃတ္ထေရော-သည်။

သဇ္ဈာယံ။ ။ သဇ္ဈာယံ ကံရောန္တေနာတိ ယတ္ထ ကတ္တစိ နိသီဒိတွာ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တေန (မည်သည့်နေရာမဆို စာအံလိုသူသည်) ...ထေရောတိ ယော ကောစိ အတ္တနော ဝုပတရော (မိမိထက် သိက္ခာကြီးသော မည်သူ့ကိုမဆို) **“စာအံခွင့် ပြုပါ”** ဟု ခွင့်တောင်းပြီးမှ စာအံရ၊ စာပြန်ရသည်၊ ဤသို့ ခွင့်မတောင်းဘဲ အံလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့သည် ရောက်သစ်စ အာဂန္တုများကို **“စာအံ၊ မီးထွန်းမှ စ၍ ခွင့်ပြု၍ ရစကောင်းသော ကျင့်ဝတ်များကို ခွင့်ပြုတော်မူကြပါဘုရား”** ဟု ခွင့်တောင်းထားစေကြ၏၊ ထေရ်ကြီးများလည်း ခွင့်ပြုထားကြရသည်၊ ထိုသို့ ခွင့်တောင်းစေခြင်း၊ ခွင့်ပြုခြင်းကား နောက်၌လာမည့် **“ဧကေန ဩပေ၊ အနညာတေ ယထာသုခံ သဇ္ဈာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ”** နှင့် အညီတည်း။

အနာဂတေယေဝ-မလာသေးမိပင်၊ အာရဒ္ဓံ-စတည် အားထုတ်အပ်ပြီးသော စာကို၊ သဇ္ဈယန္တဿာပိ-သရဇ္ဈာယ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ ဧသေဝံ နယော-တည်း၊ ဧကေန-သော၊ သံဃထွေရေန-သည်၊ မံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆာပိ-မပန်ပြောမူ၍လည်း၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ သဇ္ဈယာဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ အနညာတေ-ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ယထာသုခံ-စွာ၊ သဇ္ဈယိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ အညသ္မိံ-ခွင့်ပြုထားသော ထေရ်မှ အခြားထေရ်သည်၊ အာဂတေ-ရောက်လာလသော်၊ တံ-ထိုနောက်မှ ရောက်လာသော ထေရ်ကြီးကို၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ-၍သာ၊ သဇ္ဈယိတဗ္ဗံ-၏။

၁၅၁။ အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အတ္တနာ ဝါ-မိမိ သည်မူလည်း၊ (ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊) အတ္တာ-မိမိကို၊ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော-သမုတ်နိုင်၏၊ ပန-ဆက်၊ ပုစ္ဆန္တေန-ဝိနည်းကို မေးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ဩလောကေတွာ-ကြည့်၍၊ (နှိုင်းချိန်၍-ဟုလို၊) အတ္တနော-မိမိ၏(အပေါ်၌)၊ ဥပဒ္ဒေါ-သည်၊ သစေ နတ္ထိံ၊ (စဝံသတိ)၊ ဝိနယော-ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊ [ပါတိမောက် ပြသောအခါ မေးသောဝိနည်းမျိုး မဟုတ်၊ အလွတ်မေးအပ်သော ဝိနည်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။]

၁၅၂။ ကတောပိ၊ ဓ၊ တုလယိတွာတိ-ကား၊ မေ-ငါ၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဣတော-ဤပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်၊ (မိမိ အမေးကို ခံမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်၊) ဥပဒ္ဒေါ-သည်၊ အတ္ထိ န ခေါ-ရှိလိမ့်မည်လော?၊ နတ္ထိ န ခေါ-မရှိလိမ့်မည်လော?၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥပပရိက္ခိတွာ-စူးစမ်းနှိုင်းချိန်၍၊ (စေဒေတုံ အနဇာနာမိ၌ စပ်)၊ ပုရမှာကန္တိ-ကား၊ ပဌမံ-စွာ၊ အမှာကံ-တို့၏ အပေါ်၌၊ (ဩကာသံ ကာရာပေန္တိ-၌ စပ်)။

အတ္တာ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော။ ။ ပါဠိတော်၌ “အတ္တာနံ”ကို “အတ္တာ”ဟု ဖွင့်၏။ အတ္တာနံသည် ပထမာဝိဘတ်မှ ဒုတိယာဝိဘတ် ပြောင်းလွှဲထားသော “ဝိဘတ္တိပိပလ္လာသ” ဟု သိစေ၏။ “သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ”ကို “သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော”ဟု ဖွင့်သဖြင့် ပုံလင်မှ နပုံလင် ပြန်ထားသော “လိင်္ဂိပလ္လာသ”ဟု သိစေ၏။ [ယောဇနာ၌ကား “ပစ္စတ္ထေ ဥပယောဂ ဝစနံ-ပထမာအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ် သက်ထားသည်”ဟု ဆို၏။ ထိုအဆိုသည် “အတ္တာနံ”အတွက် သင့်နိုင်သော်လည်း ကြိယာအဆုံးသတ်ရာ၌ “သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ”ဝယ် ဒုတိယာဝိဘတ် မသက်ထိုက်သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်၏။

ပုရမှာကံ။ ။ ပုရာကို “ပဌမံ”ဟု ဖွင့်၏။ ပါဠိတော်၌ “ပုရာကာရာပေန္တိ-မပြုစေကုန်မီ”ဟု အလွယ်ပေးပါ၊ သေသေချာချာပေးလျှင် “ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အမှာကံ-တို့၏အပေါ်၌၊ ဩကာသံ-စောဒနာခွင့်ကို၊ ကာရာပေန္တိ-ပြုစေကုန်လတ္တံ့၊ တတော-ထိုပြုစေရာအခါမှ၊ ပုရေ-ရှေးဦးစွာ”ဟု ပေးရမည်။ “ပုရေပုရာနှင့် ယှဉ်ရာဝယ် ဝတ္တမာန်ဝိဘတ် အနာဂတ်အနက်၌ သက်”ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်။

ပတိကဇ္ဈေ ဝါတိ-ကား၊ ပဌမတရမေဝ-ရေးဦးစွာသာလျှင်၊ (ဩကာသံ ကာရာပေန္တိ ဌံ စပ်) ပုဂ္ဂလံ၊ ခေါ-ကာတုန္တိ-ကား၊ ဘူတမေဝ-ဟုတ်မှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝဒတိ န ခေါ-ပြောဆိုလေသလော၊ အဘူတံ-မဟုတ်မမှန်သော၊ (အာပတ္တိ-ကို၊ ဝဒတိ န ခေါ-လော၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥပပရိက္ခိတွာ-၍၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ ကာတု-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပတိကဇ္ဈေ။ ။ “သက္ကစ္စ”ပုဒ်ကဲ့သို့ ပတိ+ကရ၊ တွာပစ္စည်းဖြင့် “ပတိကစ္စ”ဟု ပြီး၏။ “ကြိုတင်ကာပြု၍”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ “ပဌမတရံ”ကား အဓိပ္ပာယ်ထွတ်တည်း၊ [ယောဇနာ၌ “ပတိကဇ္ဈေသဒ္ဒေါ ပဂေဝ ပရိယာယော”ဟု ဖွင့်ပြ၏။ ပတိကစ္စကို “နိပါတ်ပုဒ်”ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။

အဓမ္မကမ္မပဋိက္ခောသနာဒိကထာ

၁၅၄။ အဓမ္မကမ္မံ-သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ ပဋိက္ခောသိတုန္တိ-ကား၊ ဝါရေတုံ-တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌိ အာဝိကာတုန္တိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤကံသည်၊ အဓမ္မကမ္မံ-အဓမ္မကံတည်း၊ မေ-အား၊ န ခမတိ-မနှစ်သက်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အညဿ-အခြားရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အတ္တနော-၏၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ ပကာသေတုံ-ထင်ရှားပြခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ စတုဟိ ပဉ္စဟိတိအာဒိ - အစရှိသော စကားကို၊ တေသံ - ထို ရဟန်းတို့၏၊ အနုပဒ္ဒဝတ္ထာယ-ဘေးရန်မရှိခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သဉ္စိစ္စ န သာဝေန္တိတိ- ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ရွတ်ပြလသော်၊ န သုဏန္တိ-မကြားကုန်၊ ဧဝံ-ဤ မကြားနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဏိဿာမ- ရွတ်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ သဏိကံ- တိုးတိုး၊ ဥဒ္ဒိသန္တိ-ရွတ်ပြကြကုန်၏။

စတုဟိ ပဉ္စဟိ။ ။ တားမြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က လေးပါး၊ ငါးပါးဖြစ်၍ အားရှိသော ကြောင့် ဘေးရန်မရှိနိုင်၊ ထို့ကြောင့် “စတုဟိ ပဉ္စဟိ”ကို ဘေးရန်မဖြစ်ဖို့ရန် မိန့်တော်မူ သည်။ ပါဠိတော်၌ နှစ်ပါး၊ သုံးပါးဖြစ်လျှင် အချင်းချင်း ဒေသနာပြောသလို ထင်စွာ ပြုရမည်ဟုလည်းကောင်း၊ တစ်ပါးတည်းဖြစ်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်ဥပသံ ပြုသကဲ့သို့ မိမိ မနှစ်သက်ကြောင်းကို အဓိဋ္ဌာန်ပြုရမည်ဟုလည်းကောင်း မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနည်းကိုယူ၍ နေရာတိုင်း၌ မိမိအားရှိ-မရှိကို ကြည့်ရသည်၊ အားမရှိ၍ တစ်ပါးတည်းဖြစ်နေလျှင် သူတစ်ပါးအလုပ်ကို မတားမြစ်ဘဲ “ဤကိစ္စ ဤအလုပ်ကို ငါမနှစ်သက်” ဟု “အဓိဋ္ဌာန်ပြုရမည်” ဟု မှတ်ပါ။ “စတုဟိ ပဉ္စဟိ” ဟူသော ပါဠိကိုလည်း စဉ်းစားသင့်၏။ ဝါသဒ္ဓါ မပါသောကြောင့် သင်္ချောဘယပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိ အနေအားဖြင့် “စတုပဉ္စဟိ-ဒ္ဒတ္တိဟိ”ဟု ရှိမှ သဒ္ဓါနေ သင့်သည်၊ သို့မဟုတ် “စတုဟိ ပဉ္စဟိ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါ ပါစေရသည်။

၁၅၅။ ထေရာဓိကန္တိ-ကား၊ ထေရာဓိနံ-အကြီးဆုံးထေရ်ဟူသော အလွန်အစိုးရသူ ရှိသည်ကို၊ ထေရာယတ္တံ-အကြီးဆုံးထေရ်၏ စပ်ဆိုင်သော ဥစ္စာကို၊ ဘဝိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ(အနုဇာနာမိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ထေရာဓေယျန္တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိတော်ပါဠိသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိတတ်၏)၊ [ထေရာဓေယျ-အကြီးဆုံးထေရ်သည် ဆောင်ထားထိုက်သည်ကို၊ (ဘဝိတုံ, အနုဇာနာမိ-၏၊)] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ထေရေန-သည်၊ သယံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ-ရွတ်ပြနိုင်၏၊ အညော ဝါ-အခြားသော ရဟန်းကိုမူလည်း၊ အဇ္ဈေသနဝိဇာနံ-တိုက်တွန်းနိုင်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤတိုက်တွန်းရာ၌၊ အဇ္ဈေသနဝိဇာနံ-တိုက်တွန်းပုံ အစီအရင်ကို၊ ဓမ္မဇ္ဈေသနေ-တရားဟောဖို့ရန် တိုက်တွန်းခြင်း၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ။

ထေရာဓိကံ ထေရာဓိနံ။ ။ အဓိ ဥပသာရနောင် ကပစ္စည်းသက်၍ပြီးသော “အဓိက” နာမ်ပုဒ်သည် အတိရေက-အလွန်အက်အနက်, အနေက-တစ်ပါးမကဟူသော အနက်များကို ဟော၏။ ဤ၌ အတိရေကအနက်ဟောတည်း၊ “ထေရာ+အဓိကော ယဿာတိ ထေရာဓိကံ-အကြီးဆုံးထေရ်ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။ “ထေရာဓိနံ-ထေရ်ကြီး၏စပ်ဆိုင်သော ပါတိမောက်” ဟု အဓိပ္ပာယ်တူ ဖွင့်၏။ “အဓိနံ” ၌လည်း “အဓိ+ဣနံ” ဟုခွဲ၊ ဣနံသဒ္ဓါသည် ပဘူ(အစိုးရသူ)အနက်ကိုဟော၏။ “ထေရာ+အဓိနော(အလွန်အစိုးရသူ) ယဿာတိ ထေရာဓိနံ, ပါတိမောက္ခံ” ဟု ပြု။

ထေရာယတ္တံ။ ။ ထေရာဓိနံကို “ထေရာယတ္တံ” ဟု ပရိယာယ်ဖွင့်၏။ “အာယတ္တံ” ၌ “အာပုဗ္ဗ ယတဓာတ်, တပစ္စည်း, အဓိနအနက်ကို ဟော၏” ဟု ထောမနိမိဆို၏။ “စပ်ဆိုင်သောဥစ္စာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်နက်ဖြစ်၏။ “ထေရဿ+အာယတ္တံ ထေရာယတ္တံ-ထေရ်၏ စပ်သောဥစ္စာ” ။ “ထေရ်နှင့်စပ်သော” ဟု ပေးကြသည်မှာ ပြောရိုးအနက်သာ၊ နောက်၌ “ဘိက္ခုနော အာယတ္တာ” ဟု သမ္ပန် သမ္ပန္နိဖွင့်လတ္တံ့၊ ထေရာဓိကံ၌ “ဘဝိတုံ” ဟု ထည့်စေလို၍ “ထေရာယတ္တံ ဘဝိတုန္တိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။

ထေရာဓေယျံ။ ။ “အာဓာရ+အာဓေယျံ” ဟူရာ၌ကဲ့သို့ “အာဓိယတေ-ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ အာဓေယျံ” ဟုပြု၊ “ထေရဿ+အာဓေယျံ ထေရာဓေယျံ-ထေရ်ကြီး၏ (ထေရ်ကြီးသည်) ဆောင်ထိုက်သော ပါတိမောက်” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။ “ဆောင်” ဟူသည် တာဝန်ဆောင်ခြင်းမျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ထေရ်ကြီး၏ တာဝန်ဖြစ်သော ပါတိမောက်” ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဆိုလိုရင်းမှာ ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှု၌ ထေရာဓိကံ-ထေရ်ကြီးသာ အကြီးအကဲ ရှိ၏။ ထေရာဓိနံ-ထေရ်ကြီးသာ အစိုးရ၏။ ထေရာယတ္တံ-ထေရ်ကြီး၏ စပ်ဆိုင်သော ဥစ္စာဖြစ်၏။ ထေရာဓေယျံ-ထေရ်ကြီးသာ တာဝန်ဆောင်ထိုက်၏။ “ကိုယ်တိုင် ရွတ်လိုလျှင် ရွတ်နိုင်, သူတစ်ပါးကို တိုက်တွန်းလိုလျှင် တိုက်တွန်းနိုင်သည်” ဟုလို။

ဝုတ္တနယမေဝ။ ။ “အဇ္ဈေသနာ စေတ္ထ သံဃေန သမ္ပတဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္တာ ဝါ သံဃထေရာယတ္တာ ဝါ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ-ဟူလို၊ ယခုအခါ သံဃဥပသံပြုရာ၌ ရှေးဦးစွာ မိမိကိုယ်ကို ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသ အဇ္ဈေသကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အောင် “သုဏာတု

သော န ဇာနတ် ဥပေါသထံ ဝါတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) စတုဒ္ဒသိကပန္နရသိကဘောဒေန-စာတုဒ္ဒသိဥပုသ်၊ ပန္နရသိဥပုသ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ-နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သံဃဥပေါသထာဒိဘောဒေန-သံဃဥပုသ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ နဝ ဝိဓူ-ကိုးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ န ဇာနတ်-မသိ၊ စတုဗ္ဗိဓံ-လေးပါး အပြားရှိသော၊ ဥပေါသထကမ္မံ-ဥပုသ်ကံကို၊ န ဇာနတ်၊ (အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံစသော လေးပါးကို မသိ၊) ဒုဝိဓံ-သော၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ န ဇာနတ်၊ (ဘိက္ခုပါတိမောက်၊ ဘိက္ခုနီပါတိမောက် နှစ်ပါးကို မသိ၊) နဝဝိဓံ-သော၊ ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသံ-သကို၊ န ဇာနတ်၊ (ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဒ္ဒေသ ငါးပါး၊ အနိယတုဒ္ဒေသမှတစ်ပါး ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခဒ္ဒေသ လေးပါးကို မသိ။)

ယော တတ္ထ ဘိက္ခု ဗျတ္တော ပဋိဗလောတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဒဟရဿ-ငယ်သည် ဖြစ်၍၊ (သမာနဿ)ဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဗျတ္တဿ-ထက်မြက်သော ရဟန်းအား၊ ပါတိမောက္ခော-ကို၊ ကိဉ္ဇာပိ အနညားတာ-အကယ်၍ကား ခွင့်ပြုတော်မူအပ် ပါပေပြီ၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် ခွင့်ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤခွင့်ပြုတော်မူရာ ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အဓိပ္ပာယော-မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော် တည်း၊ ထေရဿ-၏၊ ပစ္စ ဝါ-ငါးပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော ဝါ-န်သော၊

မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ အာယသ္မန္တံ တိဿံ ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသံ အဇ္ဈေသေယျံ”ဟု သမုတ်ရသည်။ ဤသို့ သမုတ်ပြီးမှ “သံဃော ဘန္တေ အာယသ္မန္တံ တိဿံ ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသံ အဇ္ဈေသတိ၊ ဥဒ္ဓိသတု အာယသ္မာ တိဿော ပါတိမောက္ခံ”ဟု တိုက်တွန်းသော စကားကို ဆိုရသည်။ ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြမည့် ရဟန်းကလည်း ပါဠိတော်အတိုင်း ဝိနည်းကိုမေးဖို့ရန် “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဈပေါသထော ပန္နရသော၊ ပေါ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသေယျ၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဒတ္တံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျံ”ဟု ပုစ္ဆကသမ္မုတိဥတ် ထားရသည်။ ထို့နောက် ဝိနည်းဖြေမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း “သုဏာတု မေ၊ ပေါ၊ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ အာယသ္မတာ တိဿေန ဝိနယံ ပုစ္ဆော ဝိသဇ္ဈေယျံ”ဟု ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဝိနယဝိသဇ္ဇကဥတ် ထားရသည်။

နဝဝိဓံ။ ။ ဥပုသ်ပြုတတ်သူကို “ကာရက”ဟု ခေါ်၏။ ထိုကာရကနှင့်စပ်၍ ဥပုသ်ကို နာမည်တပ်လျှင် “သံဃဥပုသ်၊ ဂဏဥပုသ်၊ ပုဂ္ဂလဥပုသ်”ဟု သုံးပါးပြား၏။ [သုံးပါး၊နှစ်ပါးပြုရသော ဥပုသ်ကို “ဂဏဥပုသ်”ဟု ခေါ်၏။ တစ်ပါးတည်း ပြုရသော အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ကို “ပုဂ္ဂလဥပုသ်”ဟု ခေါ်၏။] ပြုထိုက်သော အခြင်းအရာ ဥပုသ်ပြုပုံ ပြုနည်းကို “ကတ္တဗ္ဗာကာရ”ဟု ခေါ်၏။ ထို ကတ္တဗ္ဗာကာရနှင့်စပ်၍ နာမည်တပ်လျှင် “သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ်၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်၊ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်”ဟု သုံးပါးပြား၏။ [ပါတိမောက် သုတ်တို့ကို ရွတ်ပြခြင်း၊ “မိမိမှာ အာပတ်စင်ကြယ်ပါသည်”ဟု ပြောပြခြင်း၊ “ယနေ ဥပုသ်နေ”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းတည်း၊] နေ့နှင့်စပ်၍ နာမည်တပ်လျှင် “စာတုဒ္ဒသိ၊ ပန္နရသိ၊ သာမဂ္ဂိ”ဟု သုံးပါးရှိ၏။ ဤသို့ ဥပုသ် ကိုးမျိုး ပြားသည်။

တယော ဝါ-နံသော၊ ပါတိမောက္ခန္ဓဒေသာ-တို့သည်။ သစေ နာဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ နှုတ်၌ မလာကုန်အံ့၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ (ပါတိမောက္ခန္ဓဒေသာ)ပန-တို့သည်ကား၊ အခဏှာ-မကြိုးမပြတ်ကုန်သည်။ သုဝိသဒါ-အလွန်သန်ရှင်းကုန်သည်။ ဝါစုဂ္ဂတာ-နှုတ်တက်ကုန်သည်။ (သစေ) ဟောန္တိ-နံအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါတိမောက္ခန္ဓာ-သည်။ ထေရာယတ္ထောဝ-ထေရ်၏စပ်သော ဥစ္စာသာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ (ထေရော-သည်။) ဧတ္ထကမ္မိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥဒ္ဒေသနှစ်ရပ်ကိုလည်း၊ ဝိသဒံ-သန်ရှင်းစင်ကြယ်အောင်၊ ကာတုံ-ငှာ၊ သစေ န သက္ကောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဗျတ္တဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ အာယတ္ထော-စပ်သောဥစ္စာသည်။ ဟောတိ။

သာမန္တာ အာဝါသာတိ-ကား၊ သာမန္တံ-အနီးဖြစ်သော၊ အာဝါသံ-ကျောင်းတိုက် သို့၊ (ပါဟောတဗ္ဗော၌ စပ်၊) [သာမန္တံ အာဝါသာ၌ “ဒုတိယာမှ ပဉ္စမိပြောင်းလွှဲနေသည်” ဟု ပြသည်၊] **သဇ္ဈကန္တိ-ကား၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ၌ပင်၊ အာဂမနတ္ထာယ-ပြန်လာခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ပါဟောတဗ္ဗော၌ စပ်၊) [ထိုသို့ ဖွင့်သောကြောင့် “သဇ္ဈကံ-နေခြင်းပြန်” ဟု အဓိပ္ပာယ်နက် ပေးကြသည်။ သဒ္ဒတ္ထမှာ “တူသောနေ့ရှိအောင်” ဟု ဖြစ်၏။ “သဇ္ဈ+ယဿ အတ္တိတိ သဇ္ဈကံ” ဟု ပြ၊ “ယဿ-အကြင် ပြန်လာခြင်း၏၊ သဇ္ဈ-တူသောနေသည်” ဟု ပေး၊] နဝံ ဘိက္ခု အာဏာပေတုန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ယော-အကြင် သီတင်းငယ်သည်။ ဥဂ္ဂဟေတု-သင်ယူခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏။ ဧဝရူပေါ-သော၊ (နဝေါ-သီတင်းငယ်ကို) အာဏာပေတဗ္ဗော-စေခိုင်းထိုက်၏။ ဗာလော-ဖျင်းအသော၊ (နဝေါ-ကို) န (အာဏာပေတဗ္ဗော)-ထိုက်။**

ပက္ခကဏာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုစာနနကထာ

၁၅၆။ **ကတိမိ ဘန္တေတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ကတိနံ-အဘယ်နှစ်ရက်တို့၌၊ ပူရဏီ-ပြည့်ကြောင်းနေ့နည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကတိမိ-မည်၏။ [တိထိကို ငဲ့၍ ဣတ္ထိလိင်ထားသည်။ ဒိဝသောကို ငဲ့လျှင် “ကတိမော” လည်းဖြစ်နိုင်၏။] ကာလဝတောတိ-ကား၊ ကာလဿေဝ-စောစောကပင်၊ ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ယောနော၌ “ကာလဝတော” ဝယ် ဝန္တုပစ္စည်း အနက်မရှိဟု သိစေလို၍ “ကာလဿေဝ” ဟု ဖွင့်ကြောင်းကို ဆို၏။ ကာလဝတောလည်း ကာလဿေဝကဲ့သို့ “နိပါတ်ပုဒ်” ဟု ထင်သ ၌။**

၁၅၈။ **ယံ ကာလံ သရတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ သာယမ္ပိ-ညနေ ၂၂-၌လည်း၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဥပေါသထော-ဥပုသ်နေ့တည်း၊ (ဣတိ-သို့၊) သမန္နာဟရထ-နလုံးသွင်းကြကုန်၊ ဝါ-မှတ်ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အာရောစေတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ။**

၁၅၅။ ထေရေန ပေ၊ အာဏာပေတုန္တိ ဧတ္ထာပိ-၌လည်း၊ ကိဉ္စိ ကမ္မ-
 တစ်စုံတစ်ခုသော အလုပ်ကို၊ ကရောန္တော ဝါ-ပြုလုပ်နေသော သီတင်းငယ်ကို
 လည်းကောင်း၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ကာလဿေဝ-စောစောကပင်၊ ဧကော ဝါ-
 တစ်ပါးတည်းနေသော သီတင်းငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘာရနိတ္ထရုဏကော ဝါ-
 သံဃာ့တာဝန် ထုတ်ဆောင်နေသော သီတင်းငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ သရဘာဏက
 ဓမ္မကထိကာဒိသု-အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုတတ်သောရဟန်း၊ ဓမ္မကထိက အစရှိသည်တို့
 တွင်၊ (အာဒိဖြင့် ဓမ္မာစရိယတို့ကို ယူ၊) အညတရော ဝါ-တစ်ပါးပါးကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဥပေါသထာဂါရသမ္ပဇ္ဇနတ္ထံ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်ကို တံမြက်လှည်းခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ န အာဏာပေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ပန-အနွယ်၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော
 သီတင်းငယ်တို့ကို၊ ဝါရေန-အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ အာဏာပေတဗ္ဗာ-န်၏၊
 အာဏတ္ထော-စေခိုင်းအပ်သော သီတင်းငယ်သည်၊ သမ္ပုဉ္ဇနိ-တံမြက်စည်းကို၊
 တာဝကာလိကမ္မိ-အခိုက်အတန့်မျှလည်း၊ သစေ န လဘတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊
 သာခါဘင်္ဂ-ချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကို၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊
 သမ္ပုဉ္ဇတမ္မိ-တံမြက်လှည်းရာ၏၊ (သစ်ခက်ကို ကပ္ပိခိုင်း၍ ထိုသစ်ခက်ဖြင့် တံမြက်
 လှည်းပါ-ဟူလို)၊ တမ္မိ-ထိုချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကိုလည်း၊ အလံဘန္တဿ-မရ
 သော ရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ-ရအပ်သော အပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-၏
 [တံမြက်မလှည်းဘဲ နေနိုင်ခြင်းကိုပင် “လဒ္ဓကပ္ပိယံ” ဟု ဆိုသည်။]

၁၆၀။ အာသနပညာပနာဏတတ္ထိယမ္မိ-နေရာခင်းဖို့ရန် စေခိုင်းခြင်း၌လည်း၊
 ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (ကိဉ္စိ ကမ္မ ကရောန္တော ဝါစသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
 ဖြင့်သာ) အာဏာပေတဗ္ဗော-စေခိုင်းထိုက်၏၊ စ-ဆက်၊ အာဏတ္ထေန-စေခိုင်းအပ်
 သော သီတင်းငယ်သည်၊ ဥပေါသထာဂါရေ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ အာသနာနိ-
 နေရာထိုင်ခင်းတို့သည်၊ သစေ နတ္ထိ-န်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃိကာဝါသတောပိ-

သဒါ ကာလဿေဝ ဧကော။ ။ “တစ်ပါးတည်းနေသော သီတင်းငယ်” ဟူရာ၌
 အလုပ် လုပ်စရာရှိသော တစ်ရက်သာ တစ်ပါးတည်းနေသူကို ယူမည်စိုး၍ “သဒါ ဧကော-
 အခါခပ်သိမ်း တစ်ပါးတည်းနေသူ” ဟု ဆိုသည်။ အခါခပ်သိမ်း တစ်ပါးတည်း နေသူပင်
 ဖြစ်သော်လည်း ယနေ့မှစ၍ နေမည့်သူကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “ကာလဿေဝ” ဟု
 ဆိုပြန်သည်။ “တံမြက်ဝတ် ပြုချိန်မရောက်မီ ရှေးရှေးရက်များကပင် တစ်ပါးတည်း
 နေသူ” ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “သဒါ ကာလဿေဝ” ဟု ပါဠိမှန် ရှိရမည်။

အချို့ စာအုပ်တို့၌ “သဒါ ကာလမေဝ” ဟု ရှိ၏။ သဒါ ပုဒ်ရင်းကိုက “သဗ္ဗသ္မိ-
 ကာလေ” ဟု အနက် ထွက်နေသောကြောင့် “ကာလမေဝ” ဟု မရှိသင့်တော့၊
 “ကာလဿေဝ” ဟုသာ ရှိသင့်၏။ [ယောဇနာ၌ “ကာလဿေဝ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိသော်
 လည်း ကိဉ္စိ ကမ္မ ကရောန္တောကို ပြန်လှည့်ဖို့ရန် “သဒါ ကာလဿေဝ ကိဉ္စိ ကမ္မ
 ကရောန္တောတိ ယောဇနာ” ဟု ဖွင့်၏။ “ကရောန္တော ဝါ” ဟု ဝါသဒ္ဓါခြားနေဖြစ်သော
 ကြောင့် ရှေ့သို့ ပြန်လှည့်ဖို့ရန် သင့်မည် မထင်ပါ။]

သံဃိကကျောင်းမှလည်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ ပညပေတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်(ပြန်၍)၊ အာဟရိတဗ္ဗာနိ-ဆောင်ထိုက်ကုန်၏။ အာသနေသု-နေရာထိုင်ခင်းတို့သည်၊ အသတိ-မရှိကုန်လသော်၊ ကဋ္ဌသာရကေပိ-သင်ဖြူးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တဋ္ဌိကာယောပိ-သပေါ့ဖျာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပညပေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဌတိ-အပ်၏။ တဋ္ဌိကာသုပိ-ဖျာတို့သော်မှလည်း၊ အသတိ-န်လသော်၊ သာခါဘင်္ဂါနိ-ချိုးအပ်သော သစ်ခက်တို့ကို၊ ကပ္ပိယံ-ကို၊ ကာရေတွာ-၍၊ ပညပေတဗ္ဗာနိ-န်၏။ ကပ္ပိယကာရကံ-ကပ္ပိယကာရကကို၊ (သစ်ခက်ချိုးပေးမည့် ကပ္ပိယကာရကကို) အလဘန္တဿ-မရသောရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ-သည်၊ ဟောတိ။

၁၆၁။ ပဒီပကရဏေပိ-ဆီမီးကို ပြုခြင်း၌လည်း၊ (ဆီမီးထွန်းခြင်း၌လည်း၊) ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (ကိစ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တော ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ) အာဏာပေတဗ္ဗော-၏။ စ-ဆက်၊ အာဏာပေန္တေန-စေခိုင်းသော ထေရ်သည်၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ-ထိုမည်သောအရပ်၌၊ (မည်သည့်နေရာ၌) တေလံ ဝါ-ဆီသည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဌိ ဝါ-ကျစ်အပ်ပြီးသောမီးစာသည်လည်းကောင်း၊ ကပလ္လိကာ ဝါ-မီးခွက်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-၏။ တံ-ထိုဆီကို၊ ဝါ-ထိုမီးစာကို၊ ဝါ-ထိုမီးခွက်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ကရောဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တဗ္ဗော-၏။ တေလာဒီနိ-ဆီအစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည်၊ သစေ နတ္ထိ-န်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပရယေသိတဗ္ဗာနိ-ရှားမှီးထိုက်ကုန်၏။ [ပရိယေသိတဗ္ဗာနိတံ ဘိက္ခာစာရေန ပရိယေသိတဗ္ဗာနိ-ဋီကာ၊ ညနေအခါ၌ ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ “ဘာအလိုရှိပါသနည်း?” ဟု လျှောက်လျှင် “ဆီအလိုရှိပါသည်” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရှာမှီးထိုက်သည်] ပရိယေသိတွာ-တရားသဖြင့် ရှာမှီး၍၊ အလဘန္တဿ-မရသောရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ အပိ စ-စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဖွယ် ရှိသေး၏။ ကပါလေ-အိုးခင်း၌၊ အဂ္ဂိပိ-မီးကိုလည်း၊ ဇာလေတဗ္ဗော-တောက်စေထိုက်၏။ [“မီးအိုးခင်းထဲ၌ မီးထည့်ထားလျှင် ဖြစ်နိုင်၏” ဟု ဆိုလိုသည်။]

အာသနာနိ နတ္ထိ။ ။ “အာသနံ မဉ္ဇပိဋ္ဌာဒီ” နှင့်အညီ “အာသန” ဟု လာသမျှ၌ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ ကုတင်၊ ထိုင်ခုံများကို ရှေးဦးစွာ မှတ်သားရသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ် စသော အာသန မရှိမှ သင်ဖြူး၊ ဖျာ စသည်ကို ခင်းရမည်” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစကားကို ထောက်၍ “ရှေးဇေတိက ဥပုသ်ပြုရာ အရပ်ဝယ် ထိုင်ခုံများ ရှိနေသည်” ဟု သိရ၏။ ထို ထိုင်ခုံများ အပေါ်၌ အညောင်းအညာ မများစေဘဲ ချမ်းသာစွာ ထိုင်၍ အကျယ်ပြုအပ်သော ပါတိမောက်ကို စိတ်စိုက်လျက် နာယူကြပေလိမ့်မည်။

ဒိသံဂမိကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၆၃။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ သာဓု-ကောင်းစွာ၊ အာဂတာ-ကြွလာကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဣဓ-ဤအရပ်၌၊ ဘိက္ခာ-ဆွမ်းကို၊ သုလဘာ-လွယ်ကူစွာ ရအပ်ပါ၏၊ သူပဗျဉ္ဇနံ-ဟင်းရည် ဟင်းလျာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ အနုက္ကဏ္ဏမာနာ-မပျင်းရိကုန်ဘဲ၊ ဝသထ-နေပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပိယဝစနေန-ချစ်ဖွယ်သော စကားဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗော-သိမ်းသွင်းထိုက်၏၊ [ဤသိမ်းသွင်းနည်းကို စဉ်းစားထိုက်၏၊ စားကောင်းသောက်ဖွယ်ဖြင့် သိမ်းသွင်းရသည်မှာ ဘုရားအလိုတော် ကျမည်မထင်၊] ပုနပျုနံ-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ တထာကရဏဝသေန-ထိုသိမ်းသွင်းမှုကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ အာမ-အိမ်း၊ ဝသသိသာမိ-နေပါအံ့၊ (နေရတာပေါ့၊) ဣတိ-သို့၊ ပဋိဝစနဒါပနေန-စကားတုံကို ပေးစေခြင်းအားဖြင့်၊ ဥပလာပေတဗ္ဗော-နေခြင်း၏အနီး၌ ပြောဆိုစေထိုက်၏၊ [ဥပပုဗ္ဗ+လပဓာတ်၊ ဣပပုဗ္ဗည်း နေခြင်း၏အနီးဖြစ်သော “နေရတာပေါ့” ဟူသော စကားကို ပြောဆိုစေခြင်းကိုပင် “ဥပလာပန” ဟု ဆိုလိုသည်၊] အထ ဝါ-ကား၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ပစ္စယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗော စေဝ-သိမ်းသွင်းလည်း သိမ်းသွင်းထိုက်၏၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော စ-ချီးမြှောက်လည်း ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ ပိယဝစနေန-ဖြင့်၊ ဥပလာပေတဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ကဏ္ဏသုခံ-နားချမ်းသာအောင်၊ အာလပိတဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“အာလပိတဗ္ဗော” ကို ကြည့်၍ လာပေ၌ ဣပပုဗ္ဗည်း အနက်မရှိဟု ကြံပါ၊ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်းကိုပင် “ဖြားယောင်းခြင်း၊ သွေးဆောင်ခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြောကြသည်၊ အထ ဝါတကံသော ဤနည်းကား ကျောင်း၌ရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် သိမ်းသွင်း ချီးမြှောက်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းသည်၊ ဖြားယောင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမဟုတ်၊ လက်ရှိပစ္စည်းဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းသာတည်း၊] စုဏ္ဏာဒီဟိ-ဆပ်ပြာမှုန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော မတ္တိကာ စသည်တို့ကို ယူ၊) ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-ပြုစုလုပ်ကျွေးထိုက်၏။

အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ - ကား၊ သကလောပိ - အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သံဃော-သည်၊ သစေ န ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣဓ-ဤ သင်္ဂဟစသည်ကို မပြုရာ၌၊ ထေရာ-ထေရ်တို့သည်၊ နေဝ မုစ္ဆန္တိ-အာပတ်မှ မလွတ်ကုန်၊ ဒဟရာ-ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ န မုစ္ဆန္တိ-န၊ သဗ္ဗေဟိ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည်၊ ဝါရေန-အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-၏၊ အတ္တနော-၏၊ ဝါရေ-အလှည့်၌၊ အနုပဋ္ဌဟန္တဿ-မလုပ်ကျွေးသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊(ဟောတိ)၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ တေန-ထို ဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ မဟာထေရာနံ-တို့၏။

ပရိဝေဏသမ္ပဇ္ဇနဒန္တကဋ္ဌဒါနာဒိနိ-မိမိနေရာ ပရိဝဏ်က တံမြက်လှည်းခြင်း၊ ဒန်ပူပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ န သာဒိတဗ္ဗာနိ-မသာယာထိုက်ကုန်၊ ဧဝံ-ဤသို့ မသာယာခြင်းသည်၊ သတိပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မဟာထေရေဟိ-တို့သည်၊ သာယံပါတံ-ညဉ့်နံနက်၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့၊ အာဂန္တဗ္ဗံ-လာရာ၏၊ ပန-ထိုသို့ လာရာပါသော်လည်း၊ တေန-ထိုဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုက ရဟန်းသည်၊ တေသံ-ထိုမဟာထေရ်တို့၏၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊ ဥတွာ-သိ၍၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ မဟာထေရာနံ-တို့၏ (အထံသို့)၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ၊ (သဝိဘတ်ကို အံပြု)၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ အဿ-ထိုဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုက ရဟန်း၏၊ သဒ္ဓိံစရာ-အတူတကွ လှည့်လည်ကုန်သော၊ ဥပဋ္ဌာကာ-အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သဗေ အတ္ထိ-ကုန်အံ့၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ “ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကာ” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊] (ဧဝံသတိ)၊ မယံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဥပဋ္ဌာကာ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါကုန်၏၊ တုမှေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အပ္ပောသုက္ကာ-ကြောင့်ကြ မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ အဿ-ထိုဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုကရဟန်း၏၊ သဒ္ဓိံစရာ-နံသော၊ (ဥပဋ္ဌာကာ-နံသော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်)၊ အထာပိ နတ္ထိ-အကယ်၍မူလည်း မရှိကုန်အံ့၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါကုန်သော်လည်း၊ တသ္မိံယေဝ ဝိဟာရေ-၌ပင်၊ ဧကော ဝါ-တစ်ပါးသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ-နှစ်ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္တသမ္ပန္နာ-ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ (အထ) ဝဒန္တိ-အကယ်၍ ပြောကုန်အံ့၊ (ကိ?)၊ မယံ-တို့သည်၊ ထေရဿ-အာဂန္တုကထေရ်၏၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုဖွယ် ကိစ္စကို၊ ကရိဿာမ-နံအံ့၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဖာသု-စွာ၊ ဝိဟရန္တု-နေပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (အထ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ ဝဒန္တေသု)၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော အာဝါသိက ရဟန်းတို့၏၊ အနာပတ္တိံ (ဟောတိ)။

သော အာဝါသော ဂန္တဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဥပေါသထကရဏတ္ထာယ-ဥပုသ် ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ အန္ဓဒ္ဓမာသံ-လခွဲတိုင်း၊ ဂန္တဗ္ဗော-သွားထိုက်၏၊ သော စ-ထို အာဝါသသို့လည်း၊ ဥတုဝသေယေဝ-ဆောင်းဥတု၊ နေ့ဥတု၌သာ၊ (ဂန္တဗ္ဗော)။

ဥတုဝသေယေဝ။ ။ ဥတုဝသေယေဝါတိ ဟေမန္တဂိမေသုယေဝါ-သာရတ္ထ။ “ဥတု”အရ ဥတုသုံးမျိုးနှင့် စပ်ဆိုင်သော်လည်း “ဝဿာနေ”ဟု မိုးဥတုကို သီးခြား ယူမည် ဖြစ်သောကြောင့် “ဟေမန္တဂိမေသု”ဟု ဖွင့်ရသည်။ (တစ်နည်း) “ဥတု”အရ သီတဥတု၊ ဥဏှဥတုဟု ဥတုနှစ်မျိုးရှိရာ သီတလွန်ကံသော ဆောင်းဥတုကိုလည်းကောင်း၊ ဥဏှလွန်ကံသော နေ့ဥတုကိုလည်းကောင်း ဥတုသဒ္ဓါက ဟောသည်ဟု ယူပါ။ ဤအလို “ဝဿဿ-နှစ်၏၊ ဥတုယော-ဆောင်းဥတု၊ နေ့ဥတုတို့တည်း၊ ဥတုဝဿံ-နှစ်၏ ဆောင်းဥတု၊ နေ့ဥတု”ဟု ကြံပါ။

ဝဿာနေ ပန-မိုးဥတုဥက္ကား၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။ တံ-ထိုအမှုကို၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ ဝဿံ ဝဿန္တိ ဗာလာ အဗျတ္တာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဝဿံ ဝဿန္တိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **န ဘိက္ခဝေ**၊ **ပေ၊ ဝသိတဗ္ဗန္တိ**-ကား၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါ၌၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေန-ပါတိမောက် ရွတ်ပြသောရဟန်းနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ န ဥပဂန္တဗ္ဗံ-မကပ်ရာ၊ သော-ထို ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကရဟန်းသည်၊ ဝဿူပဂတာနံ-ဝါသို့ ကပ်ပြီးကုန်လသော်၊ (တစ်နည်း) ဝဿူပဂတာနံ-ဝါသို့ ကပ်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ သော-ထို ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကရဟန်းသည်၊ သစေ ပက္ကမတိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားအံ့၊ သစေ ဝိဗ္ဗမတိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း လူထွက်အံ့၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ သစေ ကရောတိ ဝါ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်)၊ အညသ္မိံ-အခြားသော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကရဟန်း သည်၊ သတိယေဝ-ရှိသော်သာ၊ (ရှိမှသာ)၊ ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါ၌၊ ဝသိတံ-ဆက်လက်၍ နေခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ (အညသ္မိံ-သည်)၊ အသတိ-မရှိလသော်၊ အညတ္ထ-အခြား ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ-၏၊ အဂစ္ဆန္တာနံ-မသွားကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ (သော-ထို ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကရဟန်းသည်)၊ ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါ၌၊ သစေ ပက္ကမတိ ဝါ၊ ပေ၊ သစေ ကရောတိ ဝါ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မာသဒ္ဓယံ-လနှစ်ခု အပေါင်းပတ်လုံး၊ ဝသိတဗ္ဗံ-ဆက်လက်၍ နေနိုင်၏၊ [ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှ သီတင်းကျွတ်လပြည့်တိုင်အောင် ဆက်လက်၍ နေနိုင်၏။]

ပါရိသုဒ္ဓါဒါနကထာ

၁၆၄။ ကာယေန ဝိညာပေတီတိ-ကား၊ ပါရိသုဒ္ဓါဒါနံ-ပါရိသုဒ္ဓါပေးခြင်းကို၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေန-အင်္ဂါကြီးငယ်ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ ဇာနာပေတိ-သိစေအံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဝါစံ-စကားကို၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ “ပဋိဝါစံ”ဟု ရှိ၏၊ “ပါရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ စသောစကားကို အပန်ပန် ပြောဆိုခြင်းကို”ဟု ပေး)၊ နိစ္ဆာရေတံ-မြွက်ဆိုခြင်းငှာ၊ သက္ကောန္တော-စွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ-အံ့၊ ဥဘယထာ-ကိုယ်နှုတ် နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်၊ (ဝါစံ-ကို၊ နိစ္ဆာရေတံ-ငှာ)၊ သက္ကောန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကာယဝါစာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ၊ **သံဃေန**၊ **ပေ၊ ကာတဗ္ဗောတိ**-ကား၊ ဗဟူ-န်သော၊ တာဒိသာ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဂိလာနာ-ဂိလာနတို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃေန-သည်။ ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဌတွာ-တည်၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ဂိလာနတို့ကို၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ ကာတဗ္ဗာ-န်၏၊ (ဂိလာနာ-တို့သည်)၊ ဒူရေ-အဝေး၌၊ (တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အဝေး၌)၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ့။

[အချို့ စာအုပ်တို့၌ “ဒူရေ ဒူရေ” ဟု ရှိ၏။ ဒူရေတစ်ခု ပိုသည်။] သံဃော-
 သည်။ (သစေ) နပုဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့။ [ဂိလာနရဟန်းတို့က
 တစ်ပါးနေရာနှင့် တစ်ပါးနေရာ ဝေးနေသည့်အတွက် သံဃာများ စဉ်တန်း၍
 ထိုင်သော်လည်း ဟတ္ထပါသ် မလောက်အံ့။] (ဧဝံသတိ)။ တံ ဒိဝသံ-ထိုနေ့၌၊
 ဥပေါသထော-ကို၊ န ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၊ (မပြုဘဲ နေနိုင်၏။) [အန္တရာယ်
 ဆယ်ပါးနှင့် မဆိုင်သော်လည်း ဘုရားရှင်၏ သီးခြားခွင့်ပြုတော်မူချက် ဖြစ်သည်။]
 ဝဂ္ဂေန-ဝဂ်ဖြစ်သော၊ သံဃေန-သည်။ ဥပေါသထော-ကို၊ နတွေဝ ကာတဗ္ဗော-
 မပြုထိုက်သည်သာ၊ (မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မပြုထိုက်-ဟူလို။)

တတ္ထေဝ ပက္ခမတီတိ-ကား၊ သံဃမဇ္ဈံ-သံဃာ့အလယ်သို့၊ အနာဂန္ဓာ-
 မသွားမူ၍၊ တတောဝ-ထိုအရပ်မှပင်၊ [ပါဠိတော်၌ တတ္ထေဝကို “တတောဝ” ဟု
 ဖွင့်သောကြောင့် ထပ်စွည်း ပဉ္စမိအနက်၌ သက်၊] ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော
 အရပ်သို့၊ (စေ) ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍သွားအံ့၊ (ပါဠိတော်၌ “စေ” ပုဒ် ပါသည်။)
သာမဏေရော ပဋိဇာနာတီတိ-ကား၊ အဟံ-သည်။ သာမဏေရော-သာမဏေပါ
 တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံအံ့၊ ဘူတံယေဝ-ဟုတ်မှန်သည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော၊ သာမဏေရဘာဝံ ဝါ-သာမဏေ၏အဖြစ်ကိုသော်လည်း၊ အာရောစေတီ-
 ပြောအံ့၊ ပစ္ဆာ ဝါ-နောက်၌သော်လည်း၊ (ပါရိသုဒ္ဓိ လက်ခံပြီးရာအခါမှ နောက်၌
 သော်လည်း၊) သာမဏေရဘူမိယံ-သာမဏေ၏ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်၌၊ တိဋ္ဌတိ-
 တည်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝတ္ထုတို့၌၊ (သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတကော
 ပဋိဇာနာတိစသော အလုံးစုံသောဝတ္ထုတို့၌၊) ဧသ(ဧသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော
 အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

သံဃပုတ္တော ပက္ခမတီတိ-ကား၊ သဗ္ဗန္တိ မေန-အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြား
 တို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဥပေါသထတ္ထာယံ-

ဘူတံယေဝ။ ။ ဘူတံယေဝ ဝါ သာမဏေရဘာဝံ အာရောစေတီတိ ဝုတ္တတ္တာ
 ဦးနဝိသတိဝဿကာလေ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နသိက္ခာပစ္စက္ခာတာဒိနံ ဝါ
 ယာဝံ ဘိက္ခုပဋိညာ ဝတ္တတိ၊ တာဝံ တေဟိ အာဟဇ္ဇာပိ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဂစ္ဆတိ၊
 ယဒါ ပန တေ အတ္ထနော သာမဏေရာဒိဘာဝံ ပဋိဇာနန္တိ၊ တတော ပဋ္ဌာယေဝ
 နာဂစ္ဆတိတိ ဒဿိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ပါဠိယံ ဟိ “ဒိန္နယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ သံဃပုတ္တော
 ဝိပ္ပမတိ ၊ပေ၊ ပဏ္ဍကော ပဋိဇာနာတိ၊ တိရစ္ဆာနဂတော ပဋိဇာနာတိ၊ ဥဘတော
 ဗျဉ္ဇနကော ပဋိဇာနာတိ၊ အာဟဇ္ဇာ ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ပဏ္ဍကာဒိနံ
 ဘိက္ခုပဋိညာယ ဝတ္တမာနကာလေသု ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိယာ အာဂမနံ သိဒ္ဓမေဝ၊ တေနာဟ-
 “ဧသ နယော သဗ္ဗတ္တာ”တိ၊ ဥမ္မတ္တကမိတ္တစိတ္တဝေဒနာဋနံ ပန ပကတတ္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ
 ဥမ္မတ္တကာဒိဘာဝေ ပဋိညာတေပိ တေသံ သံဃပုတ္တ မတ္တေနေဝ ဆန္ဒာဒိ အာဂစ္ဆတိတိ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ။

ဥပုသ်ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သန္နိပတိတာနံ-စည်းဝေးကုန်သော၊ စတုန္နံ-နံသော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထပါသံ-သို့၊ ပတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ (ရောက်ပြီးမှ) ပတ္တမတိ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားအံ့၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (သံဃပုတ္တော-ဝိဗ္ဗမတိ စသော အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌) ဒေသ(ဒေသော)-သည်၊ နယော-တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဣတ္ထ-ဤပါရိသုဒ္ဓိ ဆောင်ရာ၌၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဗဟုနမ္ပိ-များစွာသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ အာဟဠာ-ဆောင်ယူအပ်သော၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဟဠာဝ-ဆောင်ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ ဆောင်ယူနိုင်ပါသော်လည်း၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ အညံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ယေသံ-အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-ကို၊ အနေန-ဤရဟန်းသည်၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်ပြီးသည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ တေသဉ္စ-ထိုအခြား ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ အတ္တနော စ-၏လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-ကို၊ (သစေ) ဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်းတစ်ပါး၏သာ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-သည်၊ အာဂစ္ဆတိ-ရောက်လာ၏၊ (သံဃာ့အထံသို့ ရောက်လာ၏) ဣတရာ ပန-အခြားသော ပါရိသုဒ္ဓိသည်ကား၊ ဗိလာဠသင်္ခလိကပါရိသုဒ္ဓိ နာမ-ကြောင်နှောင် သံကွင်းဆက်နှင့်တူသော ပါရိသုဒ္ဓိမည်သည်၊ ဟောတိ၊ သာ-ထိုပါရိသုဒ္ဓိသည်၊ န အာဂစ္ဆတိ-သံဃာ့ထံသို့ မရောက်။

သုတ္တော န အာရောစေတီတိ-ကား၊ အာဂန္ဓာ-သံဃာ့ထံသို့ ရောက်ပြီး၍၊ (ရောက်ပြီးမှ) သုပတိ-အိပ်ပျော်သွား၏၊ (ဘန္တေ-တို့) အသုကေန-ထိုမည်သော ရဟန်းသည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-ကို၊ ဒိန္နာ-ပေးအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ န အာရောစေတီ-မလျှောက်မီ၊ (အိပ်ပျော်နေသောကြောင့် မလျှောက်မီ) **ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကဿ အနာပတ္တိတိ** ၊ ဣတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ (ဤသို့ မလျှောက်လျှင် ပြောရာမရောက်ဟု သိသော သညာနှင့်တကွ မပြောလိုသော စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍)၊ သစေ နာရောစေတီ-

ဗိလာဠ ၊ပေ၊ **ပါရိသုဒ္ဓိ နာမ**။ ။ သာရတ္ထ၌ ဤပုဒ်အတွက် ဝါဒအမျိုးမျိုးကို ပြုပြီး၍ **“အယံ ပနေတ္ထ သာရော”** ဟု သူ၏ဝါဒကို ဖြစ်လေသည်။ **“သင်္ခလိက-သံကွင်း”** ဟူရာ၌ သံနန်းကြီးမျိုးမဟုတ်၊ တစ်ကွင်းနှင့်တစ်ကွင်း ဆက်၍ထားသော ကွင်းဆက် သံကြိုးတည်း၊ ထိုသံကြိုးဝယ် ပထမကွင်းသည် ဒုတိယကွင်းသို့သာ ရောက်၏၊ တတိယ ကွင်းသို့ မရောက်နိုင်၊ ထို့အတူ ပါရိသုဒ္ဓိတည်းဟူသော သံကွင်းသည်လည်း မိမိနှင့် အဆက်ဖြစ်သော ပထမပေးရာပုဂ္ဂိုလ်သို့သာ ရောက်၏၊ ထိုပေးရာပုဂ္ဂိုလ်က နောက် တစ်ဆက်ဆက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သို့မရောက်၊ ထို့ကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိကို **“သင်္ခလိက-သံကွင်းဆက် ကြီးနှင့် တူ၏”** ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသံကွင်းဆက်ကြီးမျိုးဖြင့် ကြက်ကိုလည်း ချည်နိုင်၊ ဆင်စသည်ကိုလည်း ချည်နိုင်၏၊ သို့သော် ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် ကြောင်ကိုမှတ်၍ **“ဗိလာဠသင်္ခလိကာ-ကြောင်နှောင် သံကွင်းဆက်”** ဟု ဆိုသည်။

အကယ်၍ မလျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏။ ပါရိသုဒ္ဓိ ပန-သည်ကား၊ ဝါ-ကိုကား၊ အာဟဋ္ဌာဝ-ဆောင်အပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ [သံဃာ့ထံသို့ ရောက်နေသောကြောင့် ဆောင်ယူအပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏။] ပန-အနွယ၊ အသုဒ္ဓိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍၊ အနာရောစိတတ္တာ-မလျှောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထိုပါရိဟာရကရဟန်း၏။ (ပါဠိတော်၌လာသော ထိုရဟန်း၏။) အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ ဥဘိန္နမ္မိ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ (ပါရိသုဒ္ဓိပေးလိုက်သော ရဟန်း၊ ဆောင်ယူလာသော ရဟန်းတို့၏လည်း။) ဥပေါသထော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတောယေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ (အိပ်ပျော်နေသော်လည်း ဥပုသ်ကိုတော့ ပြုပြီး ဖြစ်ပါသည်-လို့။

ဆန္ဒဒါနကထာ

၁၆၅။ ဆန္ဒဒါနေဝိ-ဆန္ဒပေးခြင်း၌လည်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနေ-ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်း၌၊ ဝုတ္တသဒိသောယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပရိသုဒ္ဓိံ |ပေ၊ ဒါတုန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ပါရိသုဒ္ဓိမေဝ-ကိုသာ၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊ ဆန္ဒံ-ဆန္ဒကို၊ (သစေ) န(ဒေတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ (တေန-ထိုရဟန်းသည်။) ဥပေါသထော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ ပန-သို့သော်လည်း၊ သံဃော-သည်၊ အည-ဥပုသ်ကံမှ အခြားသော၊ ယံ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏။ တံ-ထိုကံသည်၊ ဝါ-ကို၊ အကတံ-မပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ [ထိုရဟန်းက ဆန္ဒမပေးသည့်အတွက် ဝဂ်ဖြစ်နေသောကြောင့် အခြားကံများ ပျက်သည်။] ဆန္ဒမေဝ-ကိုသာ၊ (သစေ) ဒေတိ-အံ့၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ-ကို၊ (သစေ) န(ဒေတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏။ ဥပေါသထောပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မမ္မိ-အခြားကံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကတမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ဆန္ဒဒါယကဿ-ဆန္ဒပေးသော ရဟန်း၏။ ဥပေါသထော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အကတောဟောတိ၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ “ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းသည် ဥပုသ်ကံနှင့်သာ ဆိုင်သည်” ဟု မှတ်ပါ။] ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နဒိယာ ဝါ-မြစ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သီမာယ ဝါ-ဗဒ္ဒသိမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ-ဆောက်တည်ပြီး၍၊ (တစ်ပါးတည်း နေရာဝယ် အဓိဋ္ဌာန် ပြုပြီး၍) သစေပိ အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍မူလည်း လာအံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း။) မယာ-သည်၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ (ပြုခဲ့ပြီ။) ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အစ္စ္စိတု-နေခြင်းငှာ၊ န လဘတိ-မရ၊ သာမဂ္ဂိ ဝါ-သာမဂ္ဂိကို သော်လည်း(ဒါတဗ္ဗာ-၏။) ဆန္ဒော ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာ-၏။ [ဥပုသ်ပြုရာ အရပ်သို့ သွားခြင်းကို “သာမဂ္ဂိ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ မသွားလိုလျှင် ဆန္ဒပေးရမည်။ ထိုသို့ “သာမဂ္ဂိလည်း မပေး၊ ဆန္ဒလည်းမပေးဘဲ နေခြင်းငှာ မရ” ဟုလို။]

၁၆၇။ သရတိပိ ဥပေါသထံ နပိ သရတိတိ-ကား၊ ဧကဒါ-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ သရတိ-အမှတ်ရ၏။ ဧကဒါ-၌၊ န သရတိ-အမှတ်မရ၊ အတ္ထိ နေဝ သရတိတိ-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကန္တံ-စင်စစ်၊ (တစ်ခုသောအဖို့အားဖြင့်) နေဝ သရတိ-အမှတ်မရတော့သည်သာ၊ တဿ-ထိုအမှတ်မရသော ရဟန်းအား၊ သမ္မတိ ဒါနကိစ္စံ-ဥမ္မတ္တကသမ္မတိ ပေးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ အနာဂစ္ဆန္တေဝပိ-မလာပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ န ကောပေတိ-မပျက်စေနိုင်။

သံဃုပေါသထာဒိကထာ

၁၆၈။ သော ဒေသော သမ္မုဒ္ဓိတွာတိ-ကား၊ တံ ဒေသံ-ထို အရပ်ကို၊ သမ္မုဒ္ဓိတွာ-တံမြက်လှည်းပြီး၍၊ (နိသီဒိတဗ္ဗံ စပ်) (ဧတံ-ဤ သော ဒေသော ဟူသော သဒ္ဒါသည်)၊ ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်၌၊ ပစ္စတ္တံ-ပထမာ ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ပါနိယံ ပရိဘောဇနိယန္တိအာဒိ-အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါလွင်သော အနက်ရှိသည်သာ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤ သော ဒေသောစသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ-နည်း?၊ ဥပေါသထဿ-ဥပုသ်ကံ၏၊ ပုဗ္ဗကရဏာဒိဒဿနတ္ထံ-ပုဗ္ဗကရဏ အစရှိသည်ကို ပြတော်မူခြင်း-အကျိုးငှာ(ဝုတ္တံ)၊ တေန-ကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာစရိယာ-ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊ သမ္မုဒ္ဓနိ ပဒီပေါ စ ပေ၊ အက္ခာတာနိတိ-ဟူ၍၊ အာဟု-ဆိုကြကုန်ပြီ။

သမ္မုဒ္ဓနိ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ တံမြက်လှည်းရခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဒီပေါ စ-မီးထွန်းရခြင်းလည်းကောင်း၊ အာသနေန-နေရာခင်းခြင်းနှင့်တကွ၊ ဥဒကံ စ-သောက်ရေးသုံးရေး တည်ထားရခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဧတာနိ-ဤ လေးပါးသော ပြုဖွယ်တို့ကို၊ ဥပေါသထဿ-ဥပုသ်ကံ၏၊ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ-ပုဗ္ဗကရဏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-ဤလေးပါးသော ပြုဖွယ် တို့ကို၊ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ-ဟူ၍၊ အက္ခာတာနိ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [ကတ္တဗ္ဗံ ကရဏံ၊ ပုဗ္ဗေ-သံဃာမစည်းဝေးမီ ရှေးအဖို့၌၊ ကရဏံ-ပြုထိုက်သောအလုပ်၊ ပုဗ္ဗကရဏံ-လုပ်။]

ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ-ဆန္ဒကို လျှောက်ခြင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိကို လျှောက်ခြင်း၊ ဥတုကို လျှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဂဏနာ စ - ရဟန်း အပေါင်းကို

ဧတာနိ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ “ဧတာနိ”သည် ကံပုဒ်တည်း၊ “ပုဗ္ဗကရဏံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ” တို့သည်၊ အာကာရပုဒ်များတည်း၊ ကံနှင့် အာကာရပုဒ်သည် အရတူမြဲဖြစ်၏၊ [ကံ အာကာရ၊ ထိုနှစ်ဝ၊ အရမပြားချေ-နိယာမ်] ဤသို့ ကံ၌ ဗဟုဝစ်၊ အာကာရ၌ ဧကဝစ် ရှိသော်လည်း ပုဗ္ဗကရဏ ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို ပြလိုရင်းဖြစ်ရကား အာကာရပုဒ်က ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ပဓာနကို ကြည့်၍ “ဝုစ္စတိ”ဟု ဧကဝစ်ချသည်။

ရေတွက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သြဝါဒေါ-ဘိက္ခုနီတို့၏ သြဝါဒခံလိုပါကြောင်း ခွင့်တောင်းမှုကို လျှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဧတာနိ-ဤငါးပါးသော ပြုဖွယ်တို့ကို ဥပေါသထဿ-ဥပုသ်ကံ၏၊ ပုဗ္ဗကိစ္ဆန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ပဉ္စ-ဤငါးပါးသော ပြုဖွယ်တို့ကို၊ ပုဗ္ဗကရဏတော-ပုဗ္ဗကရဏလေးပါးမှ၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ကတ္တဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ-နိသော်လည်း၊ ဥပေါသထကမ္မတော-မှ၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကာတဗ္ဗတ္တာ-ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ပုဗ္ဗကိစ္ဆန္တိ-ဟူ၍၊ (သံဃာစည်းဝေးပြီးနောက် ပါတိမောက် မရွတ်မိ ရှေးအဖို့၌ ပြုထိုက်သောကိစ္စဟူ၍)၊ အက္ခာတာနိ-ကုန်ပြီ၊ [ကတဗ္ဗံ ကိစ္စံ၊ ပုဗ္ဗေ-ပါတိမောက် မရွတ်မိ ရှေးအဖို့၌၊ (ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော) ကိစ္စံ-တည်း၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ။]

ဥပေါသထော-ဥပုသ်နေ့သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်အံ့)၊ ယာဝတိကာ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မပုတ္တာ-ကံသို့ ရောက်ကုန်၏၊ ဝါ-ကံအားလျှောက်ပတ်ကုန်၏၊ (တာဝတိကာ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု စ-ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဟတ္ထပါသံ-ဟတ္ထပါသ်ကို၊ အဝိပေတိတွာ-မစွန့်မှု၍၊ ဧကသိမာယံ-တစ်သိမိတည်း၌၊ ဌိတာ-တည်နေကုန်အံ့)၊ သဘာဂါပတ္တိယော စ-ဝတ္ထုတူမျှ သဘာဂအာပတ်တို့သည်လည်း၊ န ဝိဇ္ဇန္တိ-မရှိကုန်အံ့၊ ဝဇ္ဇနိယာ-ဟတ္ထပါသ်မှ ကြဉ်ဖယ်အပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ စ-လူ အစရှိသော နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ တသ္မိ-ထိုသံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌၊ န ဟောန္တိ-မရှိကုန်အံ့၊ (စတူဟိ-နိသော၊ ဣမေဟိ အင်္ဂေဟိ-ဤအင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နဂတံ-ပြည့်စုံသော ကံကို)၊ ပတ္တကလ္လန္တိ-ဟူ၍၊ (လျှောက်ပတ်သော အခါရှိသော ကံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-ဤလေးပါးတို့ကို၊ ပတ္တကလ္လန္တိ-ပတ္တကလ္လဟူ၍၊ အက္ခာတာနိ-နိပြီ။

တေဟိ သဒ္ဓိန္တိ-ကား၊ အာဂတေဟိ-ရောက်လာကုန်သော၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧတာနိ ပုဗ္ဗကရဏာဒီနိ-ဤပုဗ္ဗကရဏ အစရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ **အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထောတိ** ဧတ္ထ-၌၊ ပန္နရသော-၁၅ ရက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်း ဥပုသ်နေ့သည်၊ (ပန္နရသာနံ-ပူရဏော ပန္နရသော၊) သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဇ္ဇေ-ယနေ၊ မေ-၏။

ကရဏ၊ ကိစ္စ။ ။ သံဃသန္နိပါတတော ပဌမံ ကာတဗ္ဗံ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗကရဏတော ပစ္ဆာ၊ ကာတဗ္ဗမ္ပိ ဥပေါသထကမ္မတော ပဌမံ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ ပုဗ္ဗကိစ္ဆန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဥဘယမ္ပိ စေတံ ဥပေါသထကမ္မတော ပဌမံ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ ကတ္တံ ပုဗ္ဗကိစ္စမိစ္ဆေဝ ဝေါ ဟရိယတိ၊ “**ကိ သံဃဿ ပုဗ္ဗကိစ္စံ**”န္တိအာဒိသု ဝိယာ-သာရတ္ထ၊ အချို့နေရာ၌ ဤကိုးပါးလုံးကိုပင် “**ကရဏိယ**”ဟုလည်း ခေါ်သေး၏၊ “**နဝဝိမံ ပုဗ္ဗကရဏိယံ**” စသည်တည်း။

ပန္နရသော-သော၊ ဥပေါသထော-ဥပုသ်နေ့တည်း၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-ဆောက်တည်ခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ စာတုဒ္ဓသိကေပိ-စာတုဒ္ဓသိကဥပုသ်၌လည်း၊ ဒေဝေ နယော-တည်း။

ပန္နရသောတိပိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ပန္နရသော”မပါ။ “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထောတိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော”ဟုသာ ပါ၏။ ထိုသို့ ပါဠိတော်အတိုင်း “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ကောင်းရုံသာမက၊ ပန္နရသောထည့်၍ “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော ပန္နရသော”ဟုလည်း အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းငှာ အပ်ကြောင်းကို ပြသည်။ စာတုဒ္ဓသိကဥပုသ်၌လည်း “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဓသော”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ရမည်။ “စာတုဒ္ဓသော”မထည့်ဘဲ “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော”ဟုလည်း ပါဠိတော်အတိုင်း အဓိဋ္ဌာန်နိုင်သည်။ ကင်္ခါ၌ကား “ဝတ္တာ”ဟု ပါဠိပိုကို တွေ့ရသေး၏။ “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော ပန္နရသော”ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို “စိတ်၌ အဓိဋ္ဌာန်ရုံသာမက နှုတ်ဖြင့်လည်း ရွတ်ရမည်”ဟု ပြသည်။ [မာတိကာဋ္ဌကထာယ် ပန(ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၌ကား) “အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဓသောတိ ဝါ ပန္နရသောတိ ဝါ” ဝတ္တာ အဓိဋ္ဌာမိတိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။]

အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိမိကထာ

၁၆၉။ ဘဂဝတာ၊ ပေ၊ ကာတဗ္ဗောတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ယဿ သိယာ အာပတ္တိတိအာဒိဝစနေန စေဝ-တ္တိ အစရှိသော စကားတော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနပညာပနေန စ-ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထပညာပနေန စ-ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဘဂဝတာ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ “န သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော”ဟူသော ပညတ်တော်သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် မရှိဘဲလျက် အဘယ်နည်းဖြင့် “န သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော”ဟု ပညတ်တော်မူရကြောင်းကို ဆိုရသနည်း?၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်“ဘဂဝတာ”စသည် မိန့်၊ “န သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော”ဟူသော ပညတ်တော်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် တိုက်ရိုက် ပညတ်တော်မမူအပ်သော်လည်း “ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ-ဥပုသ်ပြုခါနီး၌ အာပတ်ရှိလျှင် ထင်စွာပြုကြပါ”ဟု မိန့်တော်မူအပ်သော စကားတော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ “ဥပုသ်ပြုရာသို့ မလိုက်နိုင်လျှင် မိမိမှာ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကို ပေးရမည်”ဟူသော ပညတ်တော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ “ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ”စသည်ဖြင့် အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကိုပြသော ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ “အာပတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပုသ်မပြုကောင်း”ဟု ပညတ်ပြီးသား ဖြစ်သည်ဟု သိပါ။ [ယဿ သိယာ အာပတ္တိ စသော တတိယန္တ သုံးပုဒ်ကို “ဟိတံအနက်ဟော”ဟု ယောနော ဖွင့်၏။ ဤ၌ကား “ပညတ္တံ ဟောတိ”၏ အဘိန္နဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးလိုက်သည်။

ဣတ္ထနာမံ အာပတ္တိန္တိ-ကား၊ ထုလ္လစ္စယာဒီသု-ထုလ္လစ္စဉ်း အစရှိသော အာပတ် ငါးဖုံတို့တွင်၊ ဧကိဿာ-တစ်ပါးသော အာပတ်၏၊ နာမံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စယ မည်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ (အာပန္နော-သင့်ရောက်ပါပြီ၊) ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ္တိယ မည်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ (အာပန္နော-ပြီ) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏။

တံ ပဋိဒေသေမိတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားသည်၊ (သုဂုတ္တမေဝ ဟောတိ-၌ စပ်)၊ တံ တုမှမူလေ (ပဋိဒေသေမိ)တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တံ တုယုမူလေ ပဋိဒေသေမိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝတ္တံ-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ သုဂုတ္တမေဝ-ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပဿတီတိ ဣဒဉ္စ-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ၌ စပ်)၊ ပဿသိ အာဂုသော တံ အာပတ္တိန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အကြီးက အငယ်ကို မေးပုံ)၊ ပဿထ ဘန္တေ တံ အာပတ္တိန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အငယ်က အကြီးကို မေးပုံ)၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ (ပါဠိတော်၌ “ပဿသိ” ဟုသာ ရှိသော်လည်း ပဿသိ အာဂုသော တံ အာပတ္တိ” စသည်ဖြင့် အကျယ်ဆိုပါ-ဟူလို)၊ ပန-ကား၊ အာမ ပဿာမိတိ ဣဒံ-သည်၊ (သုဂုတ္တမေဝ ဟောတိ-၌ စပ်)၊ အာမ ဘန္တေ ပဿာမိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အငယ်က အကြီးကိုလျှောက်ပုံ)၊ အာမ အာဂုသော ပဿာမိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အကြီးက အငယ်ကို ပြောပုံ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တံ-သည်၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊

မှတ်ချက်။ ။ ဝိမတိ၌ ဤပါဠိကို ယူ၍လည်းကောင်း၊ အခြားပါဠိများကို ကိုးကား၍လည်းကောင်း “အာပတ်ရှိနေသော အလင်္ဂိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အတူ ဥပုသ်မပြုရ” ဟု ဆိုထားသည်ကိုကား ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကြ၊ အမှန်အားဖြင့် အာပတ်ရှိသူသာ အာပတ်ထပ်သင့်စရာ ရှိသည်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အတူ ဥပုသ်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အာပတ်သင့်စရာ မရှိပါ။

ပါရိသုဒ္ဓိဒါနပညာပနေန။ ။ “ပါရိသုဒ္ဓိ” ဟူသည် မိမိမှာ အာပတ်စင်ကြယ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်ပြုရာအရပ်သို့ မလိုက်နိုင်၍ ပါရိသုဒ္ဓိပေးမည့် ရဟန်းသည် အာပတ်မှ စင်ကြယ်သူသာ ဖြစ်ရမည်၊ အကယ်၍ မစင်ကြယ်လျှင် ထိုအာပတ်ကို ဒေသနာပြောပြီးမှ၊ ဂရုကအာပတ် ဖြစ်လျှင်လည်း ထိုအာပတ်ကို အာဝိကရဏပြုပြီးမှ “ပါရိသုဒ္ဓိ ဒမ္မိ” စသည်ဖြင့် ပါရိသုဒ္ဓိ ပေးရသည်၊ မိမိက အာပတ်မှ မစင်ကြယ်ပါဘဲ ပါရိသုဒ္ဓိ ပေးခြင်းကား လိမ်၍ ပေးရာရောက်သည်။ [ပါရိသုဒ္ဓိဒါနပညာပနေနစာစာစု ဣမိနာဝ သာပတ္တိကေန ပါရိသုဒ္ဓိပိ န ဒါတဗ္ဗာတိ ဒီပိတံ ဟောတိ-သာရတ္ထ။]

တံ ပဋိဒေသေမိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “တံ ပဋိဒေသေမိ” ဟု ရှိသော်လည်း အငယ်က အကြီးထံ ဒေသနာပြောရာ၌ “တံ တုမှမူလေ ပဋိဒေသေမိ” ဟုလည်းကောင်း၊ အကြီးက အငယ်ထံ ဒေသနာပြောရာ၌ “တံ တုယုမူလေ ပဋိဒေသေမိ” ဟုလည်းကောင်း ပြောလျှင် ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သည်ပင် ဖြစ်တော့၏-ဟူလို၊ တုမှ၊ တုယုတို့၌ “နိဂ္ဂဟိတံ ကျေသည်” ဟု မှတ်ပါ၊ စာအုပ်တို့၌ “ဝုတ္တေပိ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ဣဒံ + သုဂုတ္တမေဝ ဟောတိတို့နှင့် အရတူ ဖြစ်သောကြောင့် “ဝုတ္တမ္ပိ” ဟု ဝိဘတ်တူ ရှိစေရမည်၊ နောက်၌လည်း ဝိဘတ်တူ ရှိလတ္တံ့။

သုဂုတ္တမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ (ပါဠိတော်၌ “အာမ ပဿာမိ” ဟုသာ ရှိသော်လည်း အကြီး၊ အငယ်လိုက်၍ “ဘန္တေ + အာဂုသော” ဟု ထည့်ဆိုရမည်- ဟူလို) ပန-ကား၊ အာယတိ သံဝရေယျာသီတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝုဗ္ဗတရော- သီတင်းကြီးသည်၊ သစေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) အာယတိ သံဝရေယျာထာတိ- ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေန-ပြောဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာဓု၊ သုဋ္ဌ၊ သံဝရိဿာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-ဆိုထိုက်သည်သာ။

ပန-ကား၊ ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) ဒေသ(ဒေသော)- ဤရဟန်းသည်၊ နိဗ္ဗေမတိကော-ဝေမတိကရှိသူ မဟုတ်သည်၊ သံစေ န ဟောတိ- အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဝေမတိကဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ဝတ္တံ-အာပတ်သင့်ကြောင်း ဝတ္တံကို၊ ကိတ္တေတွာပိ-ပြောပြီး၍လည်း၊ [“ဝိ”ဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝိဿာမိ၊ တဒါဟံ ပဋိကရိဿာမိဟူသော နည်းကိုပေါင်းသည်၊ အချို့စာအုပ်တို့၌ “ကိတ္တေတွာဝ” ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်ကို တားမြစ်ရာ ရောက်သော ကြောင့် မကောင်း၊] ဒေသေတု-ဒေသနာပြောခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတြ-ထိုသို့ပြောရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ဒေသနာဝိမိ- ဒေသနာပြောပုံ အစီအစဉ်တည်း၊ သူရိယေ-နေကို၊ မေဃစ္ဆန္တေ-မိုးတိမ်သည် ဖုံးအုပ် အပ်သော်၊ (မိုးတိမ်သည် ဖုံးအုပ်ရာအခါ၌၊) ကာလော န ခေါ-စားချိန်လေလော၊ နော (ကာလော န ခေါ)-စားချိန် မဟုတ်လေသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေမတိကော- ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သစေ ဘုဇ္ဇတိ-အကယ်၍ စားမိအံ့၊

ဝတ္တဗ္ဗမေဝ။ ။ပါဠိတော်၌ “သာဓု၊ သုဋ္ဌ၊ ဘန္တေ (အာဂုသော) သံဝရိဿာမိ” ဟု မရှိသော်လည်း ဒေသနာခံပုဂ္ဂိုလ်က “အာယတိ သံဝရေယျာသီ” ဟု တိုက်တွန်းသောအခါ “သာဓု၊ သုဋ္ဌ၊ ဘန္တေ (အာဂုသော) သံဝရိဿာမိ” ဟု ပဋိညာဉ်ပေးသော အားဖြင့် ဆိုရသည်-ဟူလို၊ ယခုအခါ၌ကား ဤအဋ္ဌကထာ ညွှန်ပြသည့်အတိုင်းပင် ဆိုနေကြပြီ၊ သို့ရာဝယ် ရှေးခေတ်က အာပတ်တစ်ချက်သင့်မှန်း သိလျှင် သိသိသာသာ ဖြစ်၍ ထိုအာပတ်ကို နာမည်တပ်လျက် ဒေသနာပြောကြသော်လည်း ယခုအခါ၌ ထိုကဲ့သို့ သိသိသာသာ မဟုတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တချို့မှာ အာပတ်တွေ များနေသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ “အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော၊ ပေ၊ အာပဗ္ဗိ” စသည်ဖြင့် ဒေသနာ ပြောနေကြ၏။ “အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိကရောမိ” မှ စ၍ ဒေသနာပြောပုံ အစီအစဉ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ နောက်ဆက်တွဲ၌ ပြထားပြီ။

ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် “ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝိဿာမိ၊ တဒါ တံ အာပတ္တိ ပဋိကရိဿာမိ-ယုံမှား ကင်းသောအခါ ထိုအာပတ်ကို ကုစားပါမည်” ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဠိ၌ ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကောနှင့် စပ်၍ အန္တကဋ္ဌကထာ၌ ဆိုပုံကား “နိဗ္ဗေမတိက မဟုတ်၊ ဝေမတိက ဖြစ်နေလျှင် ဝတ္တံကို ပြောပြ၍ ဒေသနာ ပြောသင့်၏” ဟု ဆို၏၊ တတြာယံ ဒေသနာဝိမိကား ထိုအန္တကဋ္ဌကထာ၏ အလိုအတိုင်း ဒေသနာပြောပုံ အစီအစဉ်တည်း။

(ဝေံသတိ)၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဘန္တေ၊ အဟံ-သည်၊ ဝေမတိကော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘုဉ္ဇိ-စားမိပါပြီ၊ ကာလော-စားချိန်အခါသည်၊ သစေ အတ္ထိ၊ (ဝေံသတိ)၊ သမ္မဟုလာ-များစွာကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာ-ဒုက္ကဋ္ဌမည်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သည်၊ အမှိ-ဖြစ်ပါ၏၊(ကာလော-သည်၊) နော စေ အတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ သမ္မဟုလာ-န်သော၊ ပါစိတ္တိယာ-တို့သို့၊ (ဝိကာလဘောနေပါတိတ်အာပတ်တို့သို့)၊ အာပန္နော-သည်၊ အမှိ-ပါ၏၊ ဣတိ ဝေံ-သို့၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ကိတ္တေတွာ-ပြောပြ၍၊ ဘန္တေ၊ အဟံ-သည်၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-ကြောင့်၊ သမ္မဟုလာ-န်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာ ဝါ-ဒုက္ကဋ္ဌသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာ ဝါ-ပါစိတ်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယာ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပါပြီ၊ တာ-ထိုအာပတ်တို့ကို၊ တုမှံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ မူလေ-အထံ၌၊ ပဋိဒေသေမိ-တစ်ဖန်ပြောပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ရာ၏၊ သဗ္ဗာပတ္တိသု-အလုံးစုံသော အာပတ်တို့၌၊ ဒေသ(ဒေသော)-သည်၊ နယော-တည်း။

န ဘိက္ခုဝေ သဘာဂါ အာပတ္တိတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဒေဝီ-နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိကာလဘောနောဒိနာ-ဝိကာလဘောနေအစရှိသော၊ သဘာဂဝတ္ထုနာ-သဘောတူသော ဝတ္ထုကြောင့်၊ ယံ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နန္တိ-န်၏၊ ဧဝရူပါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝတ္ထုသဘာဂါ-ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူသော အာပတ်ကို၊ ဝါ-သဘောတူသော ဝတ္ထုရှိသော အာပတ်ကို၊ သဘာဂါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (“**ဝေရူပါ ဝတ္ထုသဘာဂါ သဘာဂါတိ ဝုစ္စတိ**” ဟု ရှိစေ၊ အချို့စာ၌ “**သဘာဂ**” တစ်ပုဒ်ကျသည်)၊ ပန-ဆက်၊ ဝိကာလဘောနေပစ္စယာ-နေလွဲအခါ၌ စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပန္နံ-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို၊ အနတိရိတ္တဘောနေပစ္စယာ-အနတိရိတ္တ ခဲဖွယ်ဘောဠေကို စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပန္နဿ-သင့်ရောက်သော ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဒေသေတု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ စ-ဆက်၊ ဝတ္ထုသဘာဂါ-ဝတ္ထုအားဖြင့်သဘောတူသော၊ ဝါ-သဘောတူသော ဝတ္ထုရှိသော၊ ယာပိ အယံ(အာပတ္တိ)-အကြင် အာပတ်သည်လည်း(အတ္ထိ)၊ သာပိ-ထို သဘာဂအာပတ်

ဒုက္ကဋ္ဌာ ပေ၊ အာပန္နော။ ။ ဝတ္ထုတစ်ခု၌ အပ်-မအပ်ဝယ် ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နေလျှင် မပြု မလုပ်ရ၊ အကယ်၍ ပြုလုပ်လျှင် အပ်သော ဝတ္ထုပင် ဖြစ်စေကာမူ ဝေမတိကဒုက္ကဋ္ဌအာပတ် သင့်သည်၊ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသည်တာ အရ အာပတ်သင့်ခြင်းတည်း၊ မအပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်လျှင်ကား ထုံးစံအတိုင်း အာပတ်သင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာဝယ် “**စားချိန်ကာလ ဟုတ်လေသလော၊ မဟုတ်လေသလော**” ဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နေလျက် စားချိန်ကာလ၌ပင် စားမိသောကြောင့် “**သမ္မဟုလာ ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ္တိယော အာပန္နောမိ**” ဟု ဆိုသည်။

သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီးသည်၊ (သုမာနာ-
 သော်)၊ သုဒေသိတာဝ-ကောင်းစွာ ဒေသနာပြောအပ်သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-
 ထိုသို့ သုဒေသိတဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အည-အခြားသော၊ (ဒုက္ကဋ်၌ စပ်)၊ ဒေသနာ
 ပစ္စယာ-ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒေသကော-ဒေသနာ
 ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ-ဒေသနာခံယူခြင်းဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟကော စ-ဒေသနာခံသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဥဘောပိ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ-န်၏၊
 တံ-ထိုအာပတ်သည်၊ နာနာဝတ္ထုကံ-ကွဲပြားသော ဝတ္ထုရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ ဒေသေတံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ။

၁၇၀။ သာမန္တော ဘိက္ခု ဧဝမဿ ဝစနိယောတိ ဧတ္ထ-၌၊ သဘာဂေါယေဝ-
 သဘောတူသော ရဟန်းကိုသာ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း)
 ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဝိသဘာဂဿ-သဘောမတူသော ရဟန်းအား၊ ဝုစ္စမာနေ-
 ပြောဆိုအပ်သော်၊ (ပြောဆိုမိလျှင်)၊ ဘဒ္ဒုနကလဟသံဃဘောဒါဒီနိပိ-ရှေ့အဖို့၌
 တိုင်ပင်ခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ သံဃာကွဲပြားခြင်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ 'ဟောန္တိ-
 ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဝိသဘာဂရဟန်းအား ပြောလျှင် ဘဏ္ဍန
 စသည် ဖြစ်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ တဿ-ထိုဝိသဘာဂရဟန်းအား၊
 အဝတွာ-မပြောမူ၍၊ ဣတော-ဤအရပ်မှ၊ ဝုဠဟိတွာ-ထ၍၊ ပဋိကရိဿာမိ-
 ကုစားအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥပေါသထော-
 ကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ။

ဥဘောပိ |ပေါ ဝဇ္ဇတိ။ ။ ဒေသနာပြောသောရဟန်း၊ ဒေသနာခံသော ရဟန်း
 နှစ်ပါးလုံးပင် “န ဘိက္ခုဝေ သဘာဂါ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ |ပေါ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ
 |ပေါ ဒုက္ကဋဿ” ဟူသော ပါဠိတော်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်ကြသည်၊ သို့ရာဝယ်
 ထိုအာပတ်သည် တစ်ပါး၌ ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ဝတ္ထုကြောင့် သင့်၏၊ တစ်ပါး၌
 ကား ဒေသနာခံခြင်းဟူသော ဝတ္ထုကြောင့် သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် နာနာဝတ္ထုကံဖြစ်ရကား
 ထို့နောက် သင့်သောအာပတ်ကို အချင်းချင်း ဒေသနာပြောကောင်း၏။

ဝိမတိ။ ။ဥဘောပိ ဒုက္ကဋန္တိ ဧတ္ထ သဘာဂါပတ္တိဘာဝံ အဇာနိတွာ၊ ကေဝလံ
 အာပတ္တိနာမေနေဝ ဒေသေန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟန္တဿ အစိတ္တကမေဝ ဒုက္ကဋ် ဟောတိတိ
 ဝဒန္တိ၊ ယထာ သံဃော သဘာဂံ အာပတ္တိံ အာပန္နော ဥတ္တိံ ဌပေတွာ ဥပေါသထံ
 ကာတံ လဘတိ၊ ဧဝံ တယောပိ “သုဏန္တု မေ အာယသုန္တု၊ ဣမေ ဘိက္ခု သဘာဂံ
 အာပတ္တိံ အာပန္နာ” တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဂဏ၂တ္တိံ ဌပေတွာ၊ ဒွိဟိ
 အညမညံ အာရောစေတွာ ဥပေါသထံ ကာတံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧကေန ပန သာပတ္တိကေန
 ဒူရံ ဂန္ဓာပိ ပဋိကာတုမေဝ ဝဇ္ဇတိ၊ အသမ္မာပုဏန္တေန ဘိက္ခု လဘိတွာ ပဋိကရိဿာမိတိ
 ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ ပဋိကရိတွာ စ ပုန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။

အနာပတ္တိပန္နာရသကောဒိကထာ

၁၇၂။ အနာပတ္တိ ပန္နာရသကေ-ကဉ္စ၊ တေ န ဇာနိံသုတိ-ကား၊ သိမံ-သို့၊
 ဩက္ကန္တော-သက်ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဩက္ကမန္တိ-
 သက်ရောက်ကုန်ဆဲ၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ န ဇာနိံသု-မသိကြကုန်၊
 [ထိုအခါသိက ရဟန်းများက နဂိုကပင် မဟာသိမ်၏ပြင်ဘက် ရောက်နေသော
 ကြောင့် “ဩက္ကန္တတိ ဝါ ဩက္ကမန္တိတိ ဝါ”ဟု ဆိုသည်၊] အထညေ၊ ပေ၊
 အာဂစ္ဆန္တိတိ-ကား၊ ဂါမံ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ အရညံ ဝါ-တောသို့သော်
 လည်းကောင်း၊ ဧကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊
 ဂန္ဓာ-သွား၍၊ တေသံ-ထိုစည်းဝေးကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ နိသိန္နဋ္ဌာနံ-ထိုင်နေရာ
 အရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကုန်အံ့၊ ဝဂ္ဂါ သမဂ္ဂသညိနောတိ-ကား၊ တေသံ-ထို
 အပြင်သို့ သွားနေကြသော ရဟန်းတို့၏၊ သိမံ-သို့၊ ဩက္ကန္တတ္တာ-သက်ရောက်
 ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဂ္ဂါ-ဝင်ဖြစ်ကုန်သည်၊ (တစ်စုစီ တစ်စုစီတို့သည်၊
 ဟုတွာ-ဖြစ်၍) သိမံ-သို့၊ ဩက္ကန္တဘာဝဿ-သက်ရောက်ကုန်ပြီးသည်၏
 အဖြစ်ကို၊ အဇာနနတော-မသိခြင်းကြောင့်၊ သမဂ္ဂသညိနော-သမဂ္ဂဟု အမှတ်ရှိ
 ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊ ဥပေါသထ အက်သုဉ်း စပ်။)

၁၇၃။ ဝဂ္ဂါဝဂ္ဂသညိပန္နာရသကေ-ကဉ္စ၊ တေ ဇာနန္တိတိ-ကား၊ ပဗ္ဗတေ ဝါ-
 တောင်ပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထလေ ဝါ-ကုန်းပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊
 ဌိတာ-တည်နေကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သိမံ-သို့၊ ဩက္ကန္တေ ဝါ-သက်ရောက်ပြီး
 ဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဩက္ကမန္တေ ဝါ-သက်ရောက်ဆဲဖြစ်သော
 ရဟန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဿန္တိ-မြင်ကြရကုန်၏၊ (မြင်သောကြောင့်
 သိကြသည်-ဟုလို) ဝေမတိကပန္နာရသကံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်သည်သာ။

၁၇၅။ ကုက္ကုစ္စာပကတပန္နာရသကေ-ကဉ္စ၊ ဣစ္ဆာယ-ယုတ်မာသော အလို
 သည်၊ အဘိဘူတော-လွမ်းမိုးအပ်သူကို၊ ဣစ္ဆာပကတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ-
 ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-ဥပုသ်မပြုမီ ရှေးအဖို့၌၊ သန္နိဋ္ဌာနံ-

ကေနစိ၊ ပေ၊ ဂန္ဓာ။ ။ ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္ဓာတိ သိမာပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိဘူတံ
 ဂါမံ ဝါ အရညံ ဝါ ဂန္ဓာတိ အတ္ထော၊ ဧတေနေဝ ဥပေါသထဥတ္တိယာ ထပန
 ကာလေ သမဂ္ဂါဒေ တေ ဥတ္တိ ထပေသန္တိ သိန္ဒံ၊ တေနေဝ ပါဠိယံ “ဥဒ္ဓိန္ဒံ သုဥဒ္ဓိန္ဒံ”န္တိ
 သဗ္ဗပန္နာရသကေသုပိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။

ဝဂ္ဂါ၊ ပေ၊ သမဂ္ဂသညိနော။ ။ ဝဂ္ဂါ သမဂ္ဂသညိနောတိအာဒိ ပန ဥတ္တိယာ
 နနိဋ္ဌိတာယ “ကိံ သံဃဿ ပုဗ္ဗကိစ္စ”န္တိအာဒိနံ ဝစနက္ခန္ဓေ ဗဟိဂတာနံ ဘိက္ခုနံ
 သိမာယ ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ ဘိက္ခု တသ္မိံ ခဏေ ဝဂ္ဂါ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ “တေသံ
 သိမံ ဩက္ကန္တတ္တာ ဝဂ္ဂါ”တိအာဒိ၊ ဧတေန ပါရာဇိကဒ္ဓေသာဒိက္ခဏေပိ ဝဂ္ဂသညိနံ
 ဥဒ္ဓိသန္တာနံ အာပတ္တိဒေ၊ ဥတ္တိယာ ပန ပုဗ္ဗေ နိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ကမ္မကောပေါ နုတ္တိတိ
 ဒဿိတမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဥပရိပိ သဗ္ဗဝါရေသု အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊-ဝိမတိ။

အပ်သည်သာဟု၊ ဆုံးဖြတ်မှုကို၊ ကတွာပိ-ပြုပြီး၍လည်း၊ (ပြုပြီးပါသော်လည်း၊) ကရဏက္ခဏေ-ဥပုသ်ပြုဆဲ ခဏ၌၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သော ဥပုသ်ပြုမှု၌၊ ကပ္ပိယ သညိတာသင်္ခါတေန-အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ကုက္ကုစ္စေန-စွသည်၊ အဘိဘူတာ-လွမ်းမိုးအပ်သူတို့ကို၊ ကုက္ကုစ္စာပကတာတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ [အချို့စာ၌ “အကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာသင်္ခါတေန” ဟု ရှိ၏၊ “ကပ္ပတေဝ” ဟူသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ “အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယ သညိတာ သင်္ခါတေန” ဟု ရှိသော ပါဠိက ကောင်းသည်။]

၁၇၆။ ဘေဒပုရေက္ခာရပန္နရသကေ-၌၊ အကုသလဗလဝတာယ-အကုသိုလ် စိတ်၏၊ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထုလ္လစွယံ-ထုလ္လစဉ်းအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

သီမောက္ခန္တိကပေယျာလကထာ

၁၇၇။ အာဝါသိကေနအာဂန္တုကပေယျာလေ-အာဝါသိကေနအာဂန္တုက ပေယျာလ၌၊ ပုရိမေ-ရှေ့ဖြစ်သော၊ အာဝါသိကေနအာဝါသိကပေယျာလေ- အာဝါသိကေနအာဝါသိကပေယျာလ၌၊ တေ န ဇာနန္တိ၊ အထညေ အာဝါသိကာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ ယထာ-မိန့်တော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တေ န ဇာနန္တိ၊ အထညေ အာဂန္တုကာတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ပန-ကား၊ အာဂန္တုကေန အာဝါသိကပေယျာလေ-အာဂန္တုကေနအာဝါသိကပေယျာလ၌၊ ပုရိမပေယျာလေ- ရှေ့ပေယျာလ၌၊ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု သန္နိပတန္တိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ ယထာ- လာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု သန္နိပတန္တိတိ-ဟူ၍၊ အာနေတဗ္ဗံ- ဆောင့်ယူရာ၏၊ ပန-ကား၊ အာဂန္တုကေနအာဂန္တုကပေယျာလော-အာဂန္တုကေန အာဂန္တုကပေယျာလကို၊ ဥဘယပဒေသု-နှစ်ပါးသောပုဒ်တို့၌၊ အာဂန္တုကဝသေန- အာဂန္တုကတို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗော-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

၁၇၈။ အာဝါသိကာနံ၊ ပန္နရသောတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယေသံ-အကြင်အာဂန္တုက ရဟန်းတို့၏၊ ပန္နရသော-ပန္နရသီဥပုသ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တေ-ထိုအာဂန္တုက ရဟန်းတို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၌စပ်) ဝါ-တို့သည်၊ တိရောရဋ္ဌတော-တိုင်းတစ်ပါးမှ၊ အာဂတာ-လာသူတို့တည်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ [တစ်တိုင်းနှင့် တစ်တိုင်း ရက်တွက်ပုံ မတူသောကြောင့် ကွဲပြားရသည်-ဟူလို] အတိတ်- လွန်ခဲ့ပြီးသော၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ စာတုဒ္ဒသိကံ-စာတုဒ္ဒသိကဥပုသ်ကို၊ အကံသု- ပြုခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ [တိုင်းချင်း တူသော် လည်း ရှေးနေ့က စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် လုပ်ခဲ့သောကြောင့် ပန္နရသီဥပုသ်ဖြစ်ရသည်- ဟူလို] အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အာဝါသိကေဟိ-တို့သည်၊ အဇ္ဈ ပေါသထော စာတုဒ္ဒသောတိ-ဟူ၍၊ ပုဗ္ဗကိစ္စေ-ကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ-အစဉ်လိုက်ရာ၏၊ န ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗံ-မတားမြစ်ရာ၊ န အကာမာ

ဒါတဗ္ဗာတိ-ကာ၊ အနိစ္ဆာယ-အလိုမှ ကင်းသဖြင့်၊ ဝါ-အလိုမရှိလသော်၊ (သာမဂ္ဂိ-ကို) န ဒါတဗ္ဗာ-မပေးထိုက်၊ (မပေးဘဲ နေနိုင်သည်-ဟူလို) [“အကာမာ”ကို “အနိစ္ဆာယ” ဟု ဖွင့်သဖြင့် ကမုဓာတ်၏ ဣစ္ဆာအနက်ကိုလည်းကောင်း၊ အကာမာ၌ သွာဝိဘတ်၏ တတိယာအနက်ကိုလည်းကောင်း ပြသည်။]

လိင်္ဂါဒိဒဿနကထာ

၁၇၉။ အာဝါသိကာကာရန္တိ-ကာ၊ အာဝါသိကာနံ-အာဝါသိကရဟန်းတို့၏၊ အာကာရံ-အခြင်းအရာဖြစ်သော၊ (သုပညတ္တံ မဇ္ဇပိဋတို့၌ စပ်)၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အာဝါသိကလိင်္ဂံ၊ အာဝါသိကနိမိတ္တံ၊ အာဝါသိကုဒ္ဒေသပုဒ်တို့၌၊ ဒေသ (ဒေသာ)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ (“အာဝါသိကာနံ+လိင်္ဂံ” စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌိတပျူရိသံသမာသ် မှတ်ပါ-ဟူလို) ယေန-အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်၊ တေသံ-ထို အာဝါသိကရဟန်းတို့၏၊ (ဣမေ-ဤ အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်)၊ ဝတ္ထသမ္ပန္နာ-ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသူတို့တည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ န(ဝတ္ထသမ္ပန္နာ)-ဝတ်နှင့် မပြည့်စုံသူတို့တည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အာစာရသဏ္ဍာနံ-အကျင့်၏ ကောင်းစွာတည်ပုံကို၊ ဂယတိ-စိတ်ဖြင့် ယူအပ်၏၊ ဝါ-သိနိုင်၏၊ (သော-ထိုအခြင်းအရာသည်)၊ အာကာရော နာမ-ရမည်၏၊ ယံ-အကြင် သုပညတ္တ မဇ္ဇပိဋစသော အသွင်အပြင်သည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို အရပ်၌၊ လိနေ-လျှို့ဝှက်နေကုန်သော၊ တေ-ထိုအာဝါသိကရဟန်းတို့ကို၊ ဂမယတိ-သိစေတတ်၏၊ အဒိဿမာနေပိ-မတွေ့မြင်အပ်သော အာဝါသိကရဟန်းတို့ကိုသော်လည်း၊ ဇာနာပေတိ-သိစေတတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (တံ-ထို သုပညတ္တ မဇ္ဇပိဋစသော အသွင်အပြင်သည်)၊ လိင်္ဂံ နာမ-မည်၏၊ ယံ-အကြင် အမှတ်အသားကို၊ ဒိဿာ-၍၊ တေ-ထိုအာဝါသိကရဟန်းတို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဉာယန္တိ-သိအပ်ကုန်၏၊ (တံ-ထိုသိကြောင်း အမှတ်အသားသည်)၊ နိမိတ္တံ နာမ-တ္ထမည်၏၊ ယေန-အကြင် သုပညတ္တ မဇ္ဇပိဋ စသည်ဖြင့်၊

အာကာရ။ ။ အာကရိယတိ ပကာသိယတိ ဧတေနာတိ အာကာရော၊ ဧတေန-ဤ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို ကောင်းစွာ ခင်းထားခြင်းစသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ အာကရိယတိ ပကာသိယတိ-“ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသော အာဝါသိကများ”ဟု ထင်ရှားပြအပ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို အခြင်းအရာသည်)၊ အာကာရော-ရ မည်၏၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် ခုတင် ကုလားထိုင်များကို ကောင်းစွာ ခင်းထားပုံ မြင်ရလျှင်လည်းကောင်း၊ သောက်ရေ သုံးရေများကို ကောင်းစွာ တည်ထားပုံ မြင်ရလျှင်လည်းကောင်း အာဝါသိကတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းများဟု သိနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် သုပညတ္တ မဇ္ဇပိဋ စသည်ကို “အာကာရ” ဟု ဆိုရသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးဆရာတို့သည် ကျောင်းတိုက် တစ်တိုက်သို့ရောက်လျှင် ဤကျောင်းတိုက်က ကိုယ်တော်များ၏ ဝတ္ထသမ္ပန္န ဟုတ်-မဟုတ်ကို စုံစမ်းလိုသောအားဖြင့် ဆွမ်းစားကျောင်း၊ ကုဋီစသော အများဆက်ဆံရာအရပ်များကို ကြည့်၍ သန့်ရှင်းလျှင် “ဝတ္ထသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်များ” ဟုလည်းကောင်း၊ မသန့်ရှင်းလျှင် “ဝတ္ထသမ္ပန္နမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ” ဟုလည်းကောင်း အကဲခတ်လေ့ရှိကြသည်။

တေ-ထိုအာဝါသိကရဟန်းတို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဧဝူပပရိက္ခရာ-ဤသို့ သဘောရှိသော ပရိက္ခရာရှိသူတို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဒ္ဒိဿန္တိ-ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏၊ အပဒေသံ-ညွှန်ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ လဘန္တိ-ရကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (သော-ထိုသုပညတ္တမဉ္စပိဋ္ဌစသည်သည်)၊ ဥဒ္ဒေသော နာမ-သမည်၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ-ဤအာဝါသိကာကာရံ အစရှိသောသဒ္ဒါသည်၊ သုပညတ္တမဉ္စပိဋ္ဌဒီနဉ္စေ-ကောင်းစွာ ခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဒ သဒ္ဒါဒီနဉ္စ-ခြေသံအစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုပညတ္တမဉ္စပိဋ္ဌ စသည်တို့ကိုဟောသော သဒ္ဒါဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ယထာယောဂံ-ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ [ပဒသဒ္ဒစသည်ကြားရာ၌ ပဒသဒ္ဒစသည်ပါ ယှဉ်စေ၊ မကြားရာ၌ မဉ္စာဒီကိုသာ ယှဉ်ပါစေ၊] အာဂန္တုကာကာရာဒီသုဝိ-အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

တတ္ထ-ထိုအာဂန္တုကာကာရံ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အညာတကန္တိ-ကား၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စဖြစ်သော၊ (ပတ္တံ စသည်တို့၌ စပ်)၊ ပါဒါနံ ဓောတံ ဥဒကနိဿေကန္တိ-ကား၊ ဓောတာနံ-ဆေးအပ်ကုန်သော၊ ပါဒါနံ-ခြေတို့၏၊ ဥဒကနဿေကံ-မသွန်အပ်သော ရေကြွင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ပဿန္တိ ၌ စပ်)၊ ဗဟုဝစနဿ-ဓောတာနံဟူသော ဗဟုဝစ၏၊ ဧကဝစနံ-ဓောတံဟူသော ဧကဝစကို၊

လိင်္ဂံစသည်။ ။ လိနေ ဂမယတိ ဗောဓေတိတိ လိင်္ဂံ၊ လိနေ-လျှို့ဝှက်နေသော အာဝါသိကတို့ကို၊(မမြင်ရသော အာဝါသိကတို့ကို)၊ ဂမယတိ ဗောဓေတိ-သိစေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ လိင်္ဂံ-လိင်္ဂံမည်၏၊ နိမိယန္တိ ပရိစ္ဆိဋ္ဌဉာယန္တိ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ၊ ဧတေန-ဤသုပညတ္တမဉ္စပိဋ္ဌ စသည်ဖြင့်၊ နိမိယန္တိ ပရိစ္ဆိဋ္ဌဉာယန္တိ-(မရှိခြင်းမှ ပိုင်းခြား၍) ရှိ၏ဟု သိအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ-ထို သုပညတ္တမဉ္စပိဋ္ဌ စသည်သည်)၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ္တမည်၏၊ ဥဒ္ဒိသိယန္တိ အပဒိသိယန္တိ ဧတေနာတိ ဥဒ္ဒေသော၊ ဧတေန-ဤ သုပညတ္တမဉ္စပိဋ္ဌ စသည်ဖြင့်၊ ဥဒ္ဒိသိယန္တိ အပဒိသိယန္တိ-ဤသို့သဘောရှိသော ပရိက္ခရာရှိသူတို့ဟု ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို သုပညတ္တမဉ္စပိဋ္ဌ စသည်သည်)၊ ဥဒ္ဒေသော-မည်၏။

အညာတကံ။ ။ န ဉာယတိတိ အညာတံ၊ ကျောင်းတိုက်တွင်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော ပတ္တံ စိဝရ နိသီဒန စသောပရိက္ခရာတည်း၊ အညာတံယေဝ အညာတကံ၊ “အညေသံ သန္တကံ” ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ “အညေသံ”အရ မိမိမှ တစ်ပါး အခြားသူအားလုံးကို မယူရ၊ ဤကျောင်းတိုက်၌ နေဆဲမဟုတ်သူကိုသာ ယူရမည်၊ [အမှာကံ ဣဒန္တိ အညာတံ အဝိဒိတန္တိ အညာတကံ၊ တဉ္စ အတ္ထတော ပရသန္တကံ ယေ ဝါတိ အဟ “အညေသံ သန္တကံ” န္တိ-သာရတ္ထ၊] ဝိမတိ၌ အညေသံအရ “အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာနံ” ဟု သရုပ်ဖော်၏၊ ရှေးရှေးက မြင်ဖူးသော်လည်း ယခုနေဆဲမဟုတ်သော အာဂန္တုကဖြစ်လျှင် “အညေသံ”အရတွင် ပါဝင်နိုင်သည်သာ။

ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ [နိဿိဉ္စိယတေ-မသွန်ဘဲ-ချန်ထားအပ်၏။ ဣတိ နိဿေကော၊ ဥဒကံ စ+တံ+နိဿေကောစာတိ ဥဒကနိဿေကော၊ တံ ဥဒကနိဿေကံ-ဟု ဝိဘတျန္တံ] ဝါ-တစ်နည်း၊ ပါဒါနံ ဓောတဥဒကနိဿေကန္တိ-ကံဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ-ပါဠိတော်ပါဌ်သည်။ (အတ္ထိ-ရှိသေး၏။) ပါဒါနံ-တို့၏။ ဓောဝနဥဒက နိဿေကံ-ခြေဆေးကြောင်းဖြစ်သော မသွန်အပ်သော ရေကြောင်းကို၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤနည်း၌ “ဓောဝိယန္တိ ဧတေနာတိ ဓောတံ-ခြေတို့ကို ဆေးကြောင်း၊ ဓောတံ စ+တံ+ဥဒကံ စာတိ ဓောတဥဒကံ၊ ဓောတဥဒကံ+နိဿေကော-မသွန်အပ်သော အကြောင်း၊ ဓောတဥဒကနိဿေကော၊ တံ ဓောတဥဒကနိဿေကံ”ဟု တစ်သမာသ် တည်းပြု။]

၁၈၀။ နာနာသံဝါသကာဒိဝတ္ထုသု-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (အာဒိဖြင့် သမာနသံဝါသကကို ယူ)။ သမာနသံဝါသကဒိဝ္ဋိန္တိ-ကား၊ ဧတေ-ဤရဟန်းတို့ သည်၊ သမာနသံဝါသက-တူသော ကံကြီးကံငယ်ဟူသော သံဝါသရှိသူတို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ (ပဋိလဘန္တိ၌ စပ်)၊ န ပုစ္ဆန္တိတိ-ကား၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ လဒ္ဓိ-အယူကို၊ န ပုစ္ဆန္တိ-မမေးကြကုန်၊ အပုစ္ဆိတွာဝ-မမေးမူ၍ သာလျှင်၊ ဝတ္ထပဋိပတ္တိ-ဝတ်အကျင့်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရောန္တိ-န်၏။ နာဘိဝိတရန္တိတိ-ကား၊ နာနာသံဝါသကဘာဝ- နာနာသံဝါသက၏အဖြစ်ကို၊ မဒ္ဒိတုံ-နှိမ်နင်းခြင်းငှာ၊ အဘိဘဝိတုံ-လွမ်းမိုးခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ တံ ဒိဋ္ဌိ-ထိုအယူကို၊ န နိသဇ္ဇာပေန္တိ-မစွန့်လွှတ် စေနိုင်ကြကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော။

နာဘိဝိတရန္တိ။ ။ အဘိရေ၊ ဝိရေရှိသော တရဓာတ်၊ “လွမ်းမိုး၍ လွန်နိုင်ကြ ကုန်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ “အဘိဘဝိတုံ န သက္ကောန္တိ”ကား ဝေါဟာရတ္ထတည်း၊ “တံ ဒိဋ္ဌိ န နိသဇ္ဇာပေန္တိ”ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း၊ “မလွမ်းမိုးနိုင်”ဟူသည်မှာ “ထိုအယူကို မစွန့်စေနိုင်ခြင်း”ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် “နာဘိဝိတရန္တိ-လွမ်းမိုး၍ မလွန်နိုင် ကြကုန်၊ ဝါ-မလွမ်းမိုးနိုင်ကြကုန်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ အဘိဝိတရန္တိ၌ကား “သမာနသံဝါသက အဖြစ်ကို လွမ်းမိုး၍ လွန်မြောက်နိုင်ကြကုန်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထ လည်းကောင်း၊ “ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြကုန်၏” ဟု အဓိပ္ပာယ်တ္ထလည်းကောင်း ပေးပါ။ [အဘိဝိတရန္တိတိ သမာနသံဝါသကဘာဝံ နိစ္စိန္တိ၊ ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ “နာနာသံဝါသက”ဟူရာ၌ အယူဝါဒချင်း မတူမျှသော လဒ္ဓိနာန သံဝါသက၊ ဥက္ကေပနိယကံ စသည် ပြုထားသောကြောင့် သံဝါသ မတူသော ကမ္မနာန သံဝါသက ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် ဤနေရာ၌ လိဒ္ဓိနာနာသံဝါသကကို ယူပါ။ [နာနာသံဝါသကဘာဝန္တိ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကဘာဝံ-သာရတ္ထ။] ထို နှစ်မျိုးတို့၏ အကျယ်ကို စမ္ပေယျက္ခန္ဓကနှင့် ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကတို့၌ ပြလတ္တံ့။

နဂန္ထဗ္ဗဂန္ထဗ္ဗဝါရကထာ

၁၈၁။ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာတိ-ကား၊ ယသ္မိံ အာဝါသေ-အကြင်
 ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထကာရကာ-ဥပုသ်ပြုကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊
 အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ တမှာ အာဝါသာ-ထိုဥပုသ်ပြုမည့် ရဟန်းတို့ရှိရာ ကျောင်းတိုက်မှာ၊
 (န ဂန္ထဗ္ဗောဋ္ဌစပ်၊) ယံ-အကြင်ကျောင်းတိုက်သို့၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ အာဂန္တု-
 ပြန်လာခြင်းငှာ၊ န သက္ကာတိ-မစွမ်းနိုင်၊ သော အာဝါသော-ထိုနေ့ချင်း မပြန်နိုင်
 ရာ ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ န ဂန္ထဗ္ဗော-ထိုက်၊
 အညတြ သံဃေနာတိ-ကား၊ သံဃပုဗ္ဗဟောနကေဟိ-သံဃာလော့က်ကုန်သော၊
 ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အညတြ အန္တရာယာတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဒသဝိဓံ-ဆယ်ပါး၊ အပြားရှိသော၊ အန္တရာယံ-မင်းစသောအန္တရာယ်
 ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ (န ဂန္ထဗ္ဗောဋ္ဌစပ်၊) ပန-အနွယ်၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသော
 အပိုင်းအခြားတို့၏အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ အတ္တစတုတ္ထေန-
 မိမိဟူသော လေးပါးမြောက်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တ
 ပဉ္စမေန-မိမိဟူသော ငါးပါးမြောက်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 အန္တရာယေ-သည်၊ သတိ ဝါ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊
 [အတ္တစတုတ္ထဖြင့် သံဃာဥပုသ်ကံကိုလည်းကောင်း၊ အတ္တပဉ္စမဖြင့် သံဃာ
 ပဝါရဏာကံကိုလည်းကောင်း ရည်ရွယ်သည်ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့်
 ရှေးစာအုပ်များ၌ “အတ္တပဉ္စမေန ဝါ”ဟုလည်း ပါရှိသည်၊ ယခုအခါ အချို့
 စာအုပ်များ၌ မပါ။]

အနာဝါသောတိ-ကား၊ နဝကမ္မသာလာဒိကော-အမှုသစ်ကို လုပ်ရာတဲ အစရှိ
 သော၊ ယော ကောစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒေသော-အရပ်သို့၊ (န
 ဂန္ထဗ္ဗောဋ္ဌစပ်၊) [“နဝကမ္မသာလာ”ဟူသည် ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ရှိသော
 လယ်လုပ်တဲ၊ ယာလုပ်တဲတည်း၊] စ-ဆက်၊ အာဝါသာဒယော-အာဝါသ အစရှိ
 သည်တို့သို့၊ န ဂန္ထဗ္ဗာ ယထာ-မသွားထိုက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဝိဟာရေ-
 မိမိနေရာ ကျော်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)။

သဘိက္ခုကာအာဝါသ။ ။ သံဝိဇ္ဇန္တိ ဘိက္ခု၊ ဧတ္ထာတိ သဘိက္ခုကော (အာဝါသော)။
 “ဘိက္ခု”ဟု သာမည ဆိုသော်လည်း သံဃာဥပုသ်ပြုနေကျ ရဟန်းများကို ယူ၊
 ထို့ကြောင့် “ဥပေါသထကာရကာ ဘိက္ခု”ဟု မိန့်သည်၊ ထိုသို့ သံဃာဥပုသ် ပြုနေကျ
 ကျောင်းမှ အခြားကျောင်းသို့ သွားလိုလျှင် သံဃာကို ကြဉ်၍ (သံဃာ မပါဘဲ)
 မသွားကောင်း၊ သို့သော် မိမိသွားမည့် ကျောင်း၌လည်း သံဃာဥပုသ် ပြုကြလျှင်
 သွားကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် “ဂန္ထဗ္ဗော ဘိက္ခုစေ” စသည်ဖြင့် လာဦးလတ္တံ့။

ဝိဟာရေ။ ။ ဤ၌ “ဝိဟာရ”ဟူသည် ပါဠိတော်၌လာသော အာဝါသပင်တည်း၊
 ယောဇနာ၌ကား မဟာသိမ်ကို “ဝိဟာရ”အရ ယူလေ၏၊ နောက်၌ “သိမာဝိ”ကိုလည်း
 ခဏ္ဍသိမ်ကိုသာ ယူလေသည်၊ စဉ်းစားပါ။

ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနတ္ထံ-ဥပုသ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းအကျိုးငှာ(အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုခြင်းငှာ) သီမာပိ-သိမ်သို့လည်းကောင်း၊ နဒီပိ-သို့လည်းကောင်း၊ န ဂန္ထဗ္ဗာ-ထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိမ်၊ မြစ်တို့၏၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္တံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ဝိသဋ္ဌဥပေါသထာ-စွန့်လွှတ်အပ်သောဥပုသ်ရှိသော၊ အာဝါသာပိ-ကျောင်းတိုက်မှလည်း၊ ဂန္တံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဂတော-သွားသော ရဟန်းသည်၊ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ-အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းငှာလည်း၊ လဘတိ-ရ၏၊ အာရညကေန-တော၌နေသော၊ ဘိက္ခုနာပိ-သည်လည်း၊ ဥပေါသထဒီဝသေ-၌၊ ဂါမေ-၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိဟာရမေဝ-ကျောင်းသို့သာ၊ အာဂန္တမ္ပံ-ပြန်လာရာ၏၊ အညံ-သော၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ သစေ ဩက္ကမတိ-

ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနတ္ထံ။ ။ သံဃာဥပုသ် ပြုနေကျကျောင်းမှ (သုံးပါးသာရှိ၍ ဂဏဥပုသ် ပြုနေကျကျောင်းမှာ) အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုလို၍ သံဃာမရှိသော မဟာသိမ်သို့ဖြစ်စေ၊ ခဏ္ဍာသိမ်သို့ဖြစ်စေ၊ မြစ်(ဥဒကုဏ္ဍေပသိမ်)သို့ဖြစ်စေ မသွားကောင်း၊ ဘာကြောင့်နည်း? ဂရုကဖြစ်သော ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှုနှင့် ဂဏဥပုသ်ကို ကြည့်၍ လဟုကဖြစ်သော အဓိဋ္ဌာန်မှုကို မပြုထိုက်သောကြောင့်တည်း။

တဿ သန္တိကံ ဂန္တံ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ ထိုရဟန်းတစ်ပါးအထံ ရောက်လျှင် ပါရိသုဒ္ဓိပြုရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဂဏဥပုသ်လည်း ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပင် ဖြစ်ရကား **“ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သွားကောင်း၏”** ဟု ဆိုသည်။ သံဃဥပုသ် ပြုရာ ကျောင်းမှကား သံဃာမပါဘဲသာလျှင် **“အတ္တစတုတ္ထေန ဝါ”** ဟူသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်လိမ့်မည်။ [တဿ သန္တိကန္တိ ဣဒံ ဂဏုပေါသထဋ္ဌာနတော ဂစ္ဆန္တိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အညထာ **“သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန အတ္တစတုတ္ထေန ဝါ”** တိ ဝစနေန ဝိရဇ္ဈနတော-ဝိမတိ။]

ဝိသဋ္ဌဥပေါသထာပိ။ ။ တတိယသင်္ဂါယနာ မတင်မီ တိတ္ထိတို့ ရဟန်းဘောင် ဝင်လာမှုကြောင့် ဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားခြင်း၊ ကောသမ္မကက္ခန္ဓကဉ္စိလာသည့် အတိုင်း သံဃာကွဲပြား၍ ဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားခြင်းရှိသော ကျောင်းတိုက်ကို **“ဝိသဋ္ဌဥပေါသထ”** ဟု ဆိုသည်။ ယခုခေတ် သံဃဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားသော ကျောင်းတိုက်ကို **“ဝိသဋ္ဌဥပေါသထ”** ဟု မဆိုရ၊ ထို ဝိသဋ္ဌဥပေါသထကျောင်းတိုက်မှကား အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုဖို့ရန် သိမ်သို့ဖြစ်စေ၊ မြစ်သို့ဖြစ်စေ သွားကောင်း၏။ [ဝိဖြင့် ရဟန်း ရှိသော သီမာ၊ နဒီသို့ သွားကောင်းခြင်းကို ပေါင်းသည်။]

အာရညကေန၊ ပေါ၊ အာဂန္တမ္ပံ။ ။ တစ်ပါးတည်းနေသော တောကျောင်းဘုန်းကြီးသည် ဥပုသ်နေ၌ ရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်လျှင် အခြားကျောင်းတိုက်သို့ မဝင်ဘဲ မိမိ၏ ကျောင်းသို့သာ တိုက်ရိုက်ပြန်လာပါ။ [ဝိမတိ၌ ဧကစာရီ တောကျောင်းဘုန်းကြီးကို ဖွင့်၏။ သာရတ္ထဉ္စကား ဧကစာရီကိုလည်းကောင်း၊ သံဃာမလောက်သော တောကျောင်း၌ နေသူကိုလည်းကောင်း **“အာရညက”** ဟု ဆို၏။]

အကယ်၍ သက်ဝင်အံ့၊ (စေသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကတွာဝ-ပြုပြီး၍သာ၊ အာဂန္ထဗွံ-လာရာ၏၊ အကတွာ-၍၊ (အာဂန္ထံ=ပြန်လာခြင်းငှာ) န ဝဇ္ဇတိ။

သစေ ပပေ န ဝဇ္ဇတိ။ ။ အခြားကျောင်းသို့ ဝင်မိလျှင် ထိုကျောင်းဘုန်းကြီးနှင့် တကွ မိမိပါ အနည်းဆုံးနှစ်ပါး ရှိနေပြီဖြစ်၍ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ် မပြုဘဲ မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်၍ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် မပြုကောင်း၊ ထို ဝင်ရာကျောင်း၌ နှစ်ပါးရှိလျှင် လည်း ဂဏဥပုသ် မပြုဘဲ မပြန်လာကောင်း၊ သုံးပါးရှိလျှင် မိမိနှင့်တကွ လေးပါးဖြစ်၍ သံဃာဥပုသ် မပြုဘဲ မပြန်လာကောင်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးရှေးက ကျေးရွာကျောင်းတို့၌ သီတင်းသုံးကြသော ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ဥပုသ်နေ့၌ ကျောင်းတစ်ကျောင်းဝယ် ဆွမ်းကြီးလောင်းစသော ကိစ္စဖြင့် စုမိကြသောအခါ ဆွမ်းစားပြီးလျှင် သိမ်ထဲသို့ အားလုံး ကြွ၍ သံဃဥပုသ် ပြုလေ့ရှိကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သံဃ၊ ဂဏ၊ ပုဂ္ဂလဟု ကာရကပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်၍ ဥပုသ်သုံးမျိုးရှိရာ ဥပုသ်နေ့၌ သံဃာရှိသော နေရာသို့ ရောက်နေလျှင် သံဃဥပုသ်သာ ပြုခွင့်ရှိ၏၊ ဂဏ ရှိရာသို့ရောက်လျှင် ဂဏဥပုသ်သာ ပြုခွင့်ရှိ၏၊ ရှေးရှေးဥပုသ်သည် အလေးပြုအပ်သော ဂရုကဖြစ်၏၊ နောက်နောက် ဥပုသ်ကား လဟုကဖြစ်၏၊ **“ဂရုကကို ကြည့်၍ လဟုက ကို မပြုကောင်း”**ဟု အချုပ်မှတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်၌ ကျောင်းတိုက်အချို့ဝယ် သံဃာပြည့်နေပါလျက် သံဃ ဥပုသ် မပြုဘဲ ခဏ္ဍာသိမ်သို့သွား၍ နှစ်ပါးတစ်တွဲ ပါရိသုဒ္ဓိပြုကြ၏၊ ထိုသို့ ပြုကြရာဝယ် အချို့က **“တစ်တိုက်လုံး သံဃဥပုသ်ကို စွန့်လွှတ်ထားသောကြောင့် ဝိသဋ္ဌဥပေါသထ ဖြစ်သည့်အတွက် ပါရိသုဒ္ဓိ ပြုကောင်း၏”**ဟု ဆိုကြ၏၊ အကြောင်းမရှိဘဲ စွန့်လွှတ် ထားခြင်းသည်ပင် အပြစ်မလွတ်နိုင်ပါ၊ အများအပြားက စွန့်လွှတ်ထားသည်ဖြစ်စေဦး တော့၊ မိမိတို့ သဘောတူချင်းကား သံဃဥပုသ်ပြုရမည်သာ။

မေးဖွယ်။ ။ **“ခဏ္ဍာသိမ်ထဲသို့ နှစ်ပါးတည်း ရောက်နေလျှင် ဝဂ္ဂကံ မဖြစ်သော ကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိ ပြုကောင်းသည် မဟုတ်လော?”**ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား- ဝဂ္ဂကံကား မဖြစ်ပါပေ၊ သို့သော် **“သံဃဥပုသ်ပြုမည့် သဘိက္ခုက အာဝါသ အနာဝါသမှ သံဃာ မပြည့်သော အဘိက္ခုက အာဝါသ အနာဝါသသို့ မသွားကောင်း”**ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်လည်းကောင်း၊ **“သီမာပိ နဒီပိ န ဂန္ထဗ္ဗာ”**ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်လည်း ကောင်း မညီသော အဓမ္မကံဖြစ်၍ သွားတုန်းကပင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ဖွယ်ရှိလေသည်။

ထပ်၍မေး။ ။ **“မိမိမှာ ဥပုသ်နေ့၌ သွားစရာကိစ္စရှိ၍ အရုဏ်မတက်မီကပင် ခဏ္ဍာသိမ်တွင်းသို့ တစ်ပါးတည်း ဝင်နေလျှင် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုကောင်းသည် မဟုတ်ပါ လော?”**ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ ဤကိစ္စများကို ဝိနည်းဓိရိ ပုဂ္ဂိုလ်များပင် ပြုလုပ်နေကြ၏၊ မိမိကား-**“အာဝါသ”**အရ သိမ်ကိုသာ မယူလို၊ နေရာကျောင်းတိုက် တစ်ခုလုံးကို ယူလိုပါသည်၊ နောက် **“အနာဝါသ”**အရ၌ ရဟန်းတို့၏ နေထိုင်ရာ မဟုတ်သမျှ အားလုံးသော အရပ်ကို ယူထားပါသည်၊ ထို့ကြောင့် သံဃာရှိသော အာဝါသ အနာဝါသ၌ သံဃဥပုသ် မပြုခြင်းကိုပင် ဓမ္မကံ(ဝိနည်းပါဠိတော် ဓမ္မနှင့် ညီညွတ်သောကံ)ဟု မထင်ပါ။

၁၈၂။ ယံ ဧညာ၊ ယေ၊ ဂန္တုန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ကျောင်းတိုက်ကို၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေဥပုသ်နေ့၌ပင်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တု-အရောက်သွားခြင်းငှာ၊ သက္ကာမိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနေယျ-သိရာ၏၊ ဧဝရူပေါ-သော(သော)၊ အာဝါသော-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တဗ္ဗော-သွားထိုက်၏၊ (သွားကောင်း၏)၊ ဟိ-မှန်၊ (အာဝါသော ဂန္တဗ္ဗောဟူသော ထိုစကားသည် 'မှန်၏') တစ်နည်း၊ ဟိ-(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုသွားရောက်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဥပေါသထ-ကို၊ ကရောန္တေနာပိ-ပြုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဣမိနာ-ဤသွားသော ရဟန်းသည်၊ ဥပေါသထန္တရာယော-မိမိ၏ ဥပုသ်အန္တရာယ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်သည်၊ နေဝ ဘဝိဿတိ-မဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဧဝရူပေါ အာဝါသော-သို့၊ ဂန္တဗ္ဗော-၏။)

ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂလသန္တဿနကထာ

၁၈၃။ ဘိက္ခုနိယာ နိသိန္နပရိသာယာတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဟတ္ထပါသုဂမနမေဝ-ဟတ္ထပါသ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်သာ၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ အညတြ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဂူဇ္ဇတ္ထံ-ကို)၊ ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)-ထုတ်၍ ပြဦးအံ့၊ ဣဒံ ပါရိဝါသိယပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ နာမ-

မေဗ္ဗကံမဟုတ်လျှင် “န ဘိက္ခုဓေ”စသည်ဖြင့် န သဒ္ဓါပါသောကြောင့် “ဒုက္ကဋ်အာပတ်” ဟု ဆုံးဖြတ်ရပါလိမ့်မည်။

ဆက်ဦးအံ့-အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုရာ၌ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ လာလိုလာငြား သဘောထား၍ သောက်ရေ သုံးရေ တည်ထားမှု၊ နေရာခင်းမှုစသော ပြုသင့်ရာ ဝတ်များကို ပြုပြီးလျှင် ထိုလာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို စောင့်ဆိုင်း၍ “မလာတော့ဘူး” ဟု စိတ်ချရမူ အဓိဋ္ဌာန်ပြုဖို့ရန် အဋ္ဌကထာ၌ ညွှန်ပြခဲ့သည်။ အရုဏ်မတက်ခင် သိမ်သို့ဝင်၍ ဝိနည်းရှောင်သောအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုခြင်းကား စာလာပေလာလည်း မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းမရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သွားစရာကိစ္စရှိသဖြင့် တစ်ပါးတည်း အရုဏ်မတက်ခင် သိမ်သို့ဝင်၍ အရုဏ်တက်လျှင်တက်ခြင်း အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုခြင်းကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ သို့သော် ဥပုသ် လုံးလုံးမပြုဘဲ သွားခြင်းထက်ကား ကောင်းပါသေးသည်။

ဥပေါသထန္တရာယော။ ။ဥပေါသထန္တရာယောတိ အတ္တနော ဥပေါသထန္တရာယော-သာရတ္ထ၊] သံဃဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သံဃဥပုသ်ပြုရာကျောင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဂဏ ဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သံဃဥပုသ်၊ ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းသို့လည်းကောင်း သွားသည့် အတွက် မိမိပြုရမည့် မူလဥပုသ်၏ ချွတ်ယွင်းချက် မဖြစ်ပါ-ဟုလို။

ဘိက္ခုနိယာနိသိန္န။ ။ “ဘိက္ခုနိယာတိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ” ဟု ဝိမတိဆို၏။ “ကရဏတ္ထ” ဆိုသော်လည်း “ပြင်” ဟု ပေးရသော ကရိုဏ်းမဟုတ်၊ တတိယာဝိဘတ်၏ ကတ္တာအနက်တည်း၊ တစ်နည်း-“နိသိဒတိ ဧတ္တာတိ နိသိန္နာ” ဟု အဓိကရဏသာမိ ပြုလျှင် “ဘိက္ခုနိယာ” ပုဒ်သည် “ရာ” ၌ စပ်ရသော သမ္ပန်လည်းဖြစ်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ (ဝိမတိအလို)၊ ဝါ-၏၊ နိသိန္နပရိသာယ-ထိုင်နေရာ ပရိသတ်၌” ဟုပေး၊ “ထိုင်နေ” ဟုရာ၌လည်း ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်ခြင်းသာ လိုရင်းပမာနတည်း။

ဤ သုံးအပ်ပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းမည်သည်၊ [ရှေးက “သိုးလေပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်း မည်သည်” ဟု ပေး၏။ အကျယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုနီ ပါရိဝါသိဆန္ဒဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ ရှုပါ။] ပရိသာယ-ပရိသတ်သည်၊ ဝုဋ္ဌိတကာလတော-ထပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ န ဝဋ္ဌတိ-မအပ်တော့၊ ပန-အနွယ၊ (ပရိသာယ-သည်) အဝုဋ္ဌိတာယ-မထသေးလသော်၊ ဝဋ္ဌတိ-၏။ တေန-ကြောင့်၊ အညတြ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တဿ-ထိုပါရိသုဒ္ဓိဒါန၏။ လက္ခဏံ-လက္ခဏာကို၊ ဘိက္ခုနီဝိဘဏံ-ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌၊ ပါရိဝါသိယဆန္ဒဒါနဝဏ္ဏနတော-ပါရိဝါသိယဆန္ဒဒါနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏။ ဝါ-ယူပါလေ။

အနုပေါသထေတိ-ကား၊ စာတုဒ္ဒသိကော စ-စာတုဒ္ဒသိဥပုသ်လည်းကောင်း၊ ပန္နရသိကော စ-ပန္နရသိဥပုသ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်မျိုးကုန်သော၊ ဣမေ ဥပေါသထေ-ဤဥပုသ်နေ့တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ ဒိဝသေ-၌၊ (ဥပေါသထေ န ကာတဗ္ဗော၌စပ်) **အညတြ သံဃသာမဂ္ဂိယာတိ-ကား၊** ကောသမ္မကဘိက္ခုနံ-ကောသမ္မကရဟန်းတို့၏၊ (ဘိန္နံ) ဝိယ-ကွဲခြင်းကဲ့သို့၊ သံဃေ-သည်၊ ဘိန္နေ-ကွဲပြီးလသော်၊ ပုန-ဖန်၊ ယာ သံဃသာမဂ္ဂိ-အကြင် သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ ကရိယတိ-ပြုအပ်၏။ တထာရူပိ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ သံဃသာမဂ္ဂိ-သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ (ဥပေါသထေ န ကာတဗ္ဗော၌ စပ်။)

စ-ဆက်၊ တဒါ-သာမဂ္ဂိဥပုသ်ပြုရာ ထိုအခါ၌၊ သုဏာတု မေ |ပေ၊ သာမဂ္ဂိတိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ-ဥတ်၌ဆိုပြီး၍၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ကိသ္မိန္ဒိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အပ္ပမတ္တကေ-နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ (သာမန်မတုံခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်)၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ထပေတွာ-တန့်ရပ်ထားပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်ကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဥပေါသထေယေဝ-ဥပုသ်နေ့၌သာ(ဥပေါသထေ-ကို)၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ [ဥပုသ်နေ့ ရိုးရိုး၌သာ ဥပုသ်ပြုရမည်၊ သာမဂ္ဂိဥပုသ် မပြုရ-ဟူလို။] ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဥပေါသထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-ဥပေါသထက္ခန္ဓက၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ထို့ကြောင့် လူ၊ ဘိက္ခုနီစသော ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ ထိုင်သည် ဖြစ်စေ၊ ရပ်သည်ဖြစ်စေ ဟတ္ထပါသ်သို့ရောက်နေလျှင် ဥပုသ်မပြုကောင်း၊ ဟတ္ထပါသ်သို့ မရောက်လျှင်ကား သိမ်အတွင်း၌ ရှိစေကာမူ ဥပုသ်ပြုကောင်းပါ၏။

ဝိနယ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ

မဟာခန္ဓက

၁-ဗောဓိကထာ

[ကြည့်ရှုရာ၌ လွယ်ကူစေရန် ဆဋ္ဌမူ ပုဒ်စဉ်နိပါတ်များကို ထည့်ထားပါသည်။]

၁။ ယေန သမယေန^၁-အကြင်အခါ၌၊ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘိက္ခုနံ-ရဟန်းတို့အား၊ တိဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ သရဏဂမနေဟိ-သရဏဂုံ တို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ-ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ စ-မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနနညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သေး၊ [အနိယမဝါကျ ထည့်သည်၊] တေန သမယေန-ထိုအခါ၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ရဟန်းတို့အား သရဏဂုံ သုံးပါးတို့ဖြင့် ရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သေးရာ ထိုအခါ၌၊ (ဗုဒ္ဓေါ-အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ ဥရုဝေလာယံ-ဥရုဝေလတော၌၊ နေရဉ္ဇာယ-နေရဉ္ဇရာမည်သော၊ နဒိယာ-မြစ်၏၊ တိရေ-ကမ်းနား၌၊ ဗောဓိရုက္ခ မူလေ-ဗောဓိပင်၏ အနီးအောက်၌၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတော်မူပြီးသည်၊ (ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊) ပဌမံ-နောက်နောက် သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံး တော်မူ၏၊ [ဥရုဝေလ စသည်တို့၏ သဒ္ဒတ္ထကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၁။ အနိယမဝါကျ။ ။ နိယမရှိရာ၌ အနိယမ ထည့်ရရှိရ၏။ ဤ၌ တေန သမယေန ၊ပေ၊ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါသည် နိယမဝါကျတည်း၊ ထို၏ အနိယမဝါကျကို “ကိ” ပနေတဿ ၊ပေ၊ ယာ ဟိ ဘဂဝတာ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခုဝေ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ

အထ-သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ **တစ်နည်း**-အထ-သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူရာအခါမှ နောက်၌၊ [အထ ၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ဘဂဝါ-သည်၊ ဗောဓိရုက္ခမူလေ-၌၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက် ပတ်လုံး၊ ဧကပလ္လင်္ဂေန-တစ်ခုတည်းသော ထက်ဝယ်တင်ပျဉ်ဖြင့်၊ ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒီ-အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူလျက်၊ နိသီဒိ-ထိုင်တော်မူပြီ၊ [**“ဝိမုတ္တိသုခံ”** ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] အထ-ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒန-အရာဌာနမှတစ်ပါး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မနသိကာရ အရာဌာန ကား၊ [အထာတိ အဓိကာရတ္ထေ နိပါတော ခေါတိ ပဒပူရဏေ-ဋီကာ။] ဘဂဝါ၊ ရတ္တိယာ-ညဉ့်၏၊ ပဌမံ ယာမံ-ပထမယံပတ်လုံး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို၊ အနုလောမပဋိလောမံ-အနုလုံ ပဋိလုံ၊ မနသိ-စိတ်၌၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ၊ **တစ်နည်း**-မနသာကာသိ-နှလုံးသွင်းတော်မူပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ သနည်း?။)

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ-အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ သင်္ခါရာ-သင်္ခါရတို့သည်၊ (သမ္ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။) သင်္ခါရပစ္စယာ-သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိညာဏံ-ဝိညာဉ်သည်၊ (သမ္ဘဝတိ) ၊ပေ၊ ဇာတိပစ္စယာ-ဇာတိဟူသော အကြောင်း ကြောင့်၊ ဧရာမရဏံ-ဧရာမရဏသည်လည်းကောင်း၊ သောက ၊ပေ၊ ပါယာသာ-

ပဗ္ဗန္တံ ဥပသမ္ပဒန္တိ၊ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝေ ဥပသမ္ပဒါ စ အနုညာတာ ၊ပေ၊ ဧဝမေတေသံ ဝိနယပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနံ ဝိနယကမ္မာနံ အာဒိတော ပဗ္ဗာယ နိဒါနဒဿနံ” ဟူသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ အနုပဇ္ဇာယကာဒိ ဝတ္ထုကထာ (၃၀၇)၌ အဋ္ဌကထာ အနိယမဝါကျ ထည့်ပုံကို ကြည့်၍လည်းကောင်း ဤမဟာခန္ဓက၏ ရှေးဦးစွာသော ဝိနယပညတ်တော်ကို အနိယမအဖြစ်ဖြင့် ထည့်ထားပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား **“ယေန သမယေန-၌၊ ဘဂဝတော-၏၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိကာလော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်အပ်သောအခါသည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်၏”** ဟု ထည့်သည်။

အမှာ။ ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ ကမ္မက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နိဿယ (၄၆၉)၌ ပြထားပြီ။ ကျမ်းညွှန်းဆိုင်ရာတို့ကို **“ရှေးနိဿယ”** ဟု ဆိုလျှင် **“ဆင်တဲဆရာတော်၏နိဿယ”** ဟုလည်းကောင်း၊ **“ဋီကာ”** ဟု သာမညဆိုလျှင် **“သာရတ္ထဋီကာ”** ဟုလည်းကောင်း၊ **“ဘာသာဋီကာ”** ဟုဆိုလျှင် **“မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ (မဟာဝါဘာသာဋီကာ)”** ဟုလည်းကောင်း မှတ်ပါ။

ဝမ်းနည်းခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း တို့သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝံ-ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းကြောင့် သာ၊ ကေဝလဿ-သုခမဖက် သက်သက်သော၊ ဝါ-အလုံးစုံသော၊ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ-ဤဒုက္ခအစု၏၊ သမုဒယော-ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိ လသော် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ထင်ရှား၏၊ [ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အနက် အကျယ်ကို အခြေပြုသဂြိုဟ် ပစ္စယသင်္ဂဟ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တု-အနုလောမပက္ခမှတစ်ပါး ပဋိလောမပက္ခကား၊ အဝိဇ္ဇာယ ဧဝံ-အဝိဇ္ဇာ ၏ပင်၊ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ-အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ သင်္ခါရနိရောဓော-သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သင်္ခါရနိရောဓာ-သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိညာဏနိရောဓော-ဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဩ၊ ဇာတိနိရောဓာ-ဇာတိ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဧရာမရဏံ-သည်လည်းကောင်း၊ သောက ဩ၊ ဥပါယာသာ-တို့သည်လည်း ကောင်း၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-ချုပ်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤ အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်သာ၊ ကေဝလဿ၊ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ-၏၊ နိရောဓော- ချုပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (မနသိ အကာသိ။)

အထ-၌၊ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အနုလုံ ပဋိလုံ နှလုံးသွင်းတော်မူပြီးရာ ထို အခါ၌၊ ဘဂဝါ၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့ကြောင့် သင်္ခါရစသော ဒုက္ခဖြစ်၏၊ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရ စသော ဒုက္ခချုပ်၏ဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို) ဝိဒိတွာ-သိတော်မူ၍၊ တာယံ ဝေလာယံ-ထိုအချိန်၌၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိတော်မူရာ ထိုအချိန်အခါ၌၊ ဣမံ ဥဒါနံ-ဤ ဥဒါန်းကို၊ ဥဒါနေသိ-ကျူးရင့်တော်မူပြီ၊ [“ဣမံ ဥဒါနံ-ပီတိအထွက် လေဟုန်တက်၍ ထွက်ပေါ်လာသော ဤ ဂါထာ စကားကို၊ ဥဒါနေသိ- ထွက်ပေါ်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ-မြွက်ဆိုတော်မူပြီ” ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။] (ကိ-အဘယ်သို့ ကျူးရင့်တော်မူသနည်း?)၊ “ယဒါ ဟဝေ၊ ငေ၊ သဟေတုဓမ္မ”န္တိ-ယဒါ ဟဝေ ဩ၊ သဟေတုဓမ္မဟူ၍၊ (ဥဒါနေသိ။)

ဂါထာအနက်။ ။ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အာတာပိနော-ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာလောင်မြိုက်တတ်သော သမ္မပ္ပဓာန်ဝိရိယရှိထသော၊ ဈာယတော- အာရမဏူပနိဇ္ဈာန်ဖြင့် ကသိုဏ်းအစရှိသော အာရုံ၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်ဖြင့်

အနိစ္စ စသော လက္ခဏာ၊ နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာကို ရှုထသော၊
 ဗြာဟ္မဏဿ-မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏
 (သန္တာန်၌)၊ ဟေ-ထင်ရှားစွာ၊ ဓမ္မာ-သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး ဗောဓိပက္ခိယ
 တရားတို့သည်၊ ပါတု ဘဝန္တိ-ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ **တစ်နည်း**-ဓမ္မာ-
 သစ္စာလေးပါး တရားတို့သည်၊ ပါတု ဘဝန္တိ-ထင်ရှားလာကုန်၏၊
 အထ-သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာရာ ထို
 အခါ၌၊ ဝါ-သစ္စာလေးပါး တရားတို့ ထင်ရှားလာရာ ထိုအခါ၌၊
 အဿ-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံကုန်သော၊
 ကင်္ခါ-ယုံမှားခြင်းတို့သည်၊ ဝပယန္တိ (ဝိ+အပ+ယန္တိ)-ကင်းကုန်၏၊
 ဝါ-ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏၊ (ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း?)၊ ယတော-
 အကြောင့်ကြောင့်၊ (သော-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ သဟေတုဓမ္မ-အဝိဇ္ဇာ
 စသော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားကို၊
 ပဇာနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏၊ (တတော-ထို့ကြောင့်တည်း၊)
 [ဤဂါထာ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဠိကာ၌ ပြထားပြီ။]

၂။ အထ ခေါ-ထိုအခါ၌၊ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်
 ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌)၊ ဘဂဝါ၊ ရတ္တိယာ-၏၊ မဇ္ဈိမံ ယာမံ-
 မဇ္ဈိမယံပတ်လုံး၊ ပေ၊ ဝပယန္တိ၊ (ရှေ့အတိုင်းပေးပါ)၊ (ကသ္မာ-နည်း?)၊ ယတော-
 အကြောင့်ကြောင့်၊ (သော-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ ပစ္စယာနံ-အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော
 အကြောင်းတရားတို့၏၊ ခယံ-ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဝေဒိ-သိတော်မူပြီ၊ (တတော-
 ထို့ကြောင့်တည်း။)

၃။ အထ ခေါ-ထိုအခါ၌၊ (နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်တော်မူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်
 ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌)၊ ဘဂဝါ၊ ရတ္တိယာ၊ ပစ္စိမံ ယာမံ-ပစ္စိမယံ
 ပတ်လုံး၊ ပေ၊ ဥဒါနေသိ။

ဂါထာအနက်။ ။ ယဒါ-၌၊ ပေ၊ ပါတု ဘဝန္တိ၊ (ရှေ့ကအတိုင်း ဆိုပါ)၊
 အထ-သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာရာ ထို
 အခါ၌၊ ဝါ-သစ္စာလေးပါးတရားတို့ ထင်ရှားလာရာ ထိုအခါ၌၊ (သော-
 ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ (တေဟိ ဓမ္မေဟိ-ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ဖြင့်၊

တစ်နည်း-တေန မဂ္ဂေန-ထိုအရိယမဂ်ဖြင့်၊ မာရသေန-မာရ်နတ်၏ စစ်တပ်ကို၊ ဝိဇူပယံ-ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်နိုင်၏။ (ကိမိဝ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း?)၊ သူရိယော-နေသည်၊ အန္တလိက္ခံ-ကောင်းကင်ကို၊ ဩဘာသယံ-ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထိန်လင်းစေလျက်၊ (အန္တကာရ-အမိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဇူပယံ-လျက်၊ တိဋ္ဌတိ)ဣဝ-တည်နိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ [ဤကား ပါဠိရှိအတိုင်း ဥပမာကို အပြင်ထုတ်၍ ပေးပုံတည်း၊]

တစ်နည်း-ယဒါ ၊ပေ၊ အထ-၌၊ ဝါ-၌၊ သူရိယော-သည်၊ အန္တလိက္ခံ-ကို၊ ဩဘာသယံ-လျက်၊ (အန္တကာရ-ကို၊ ဝိဇူပယံ-လျက်၊ တိဋ္ဌတိ) ဣဝ-ကဲ့သို့ (တထာ-ထိုအတူ၊) သော-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ-တို့ဖြင့်၊ တစ်နည်း-တေန မဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ မာရသေန-ကို၊ ဝိဇူပယံ-လျက်၊ တိဋ္ဌတိ-၏။ [ဤကား ဥပမာကို အတွင်းသွင်း၍ ပေးပုံတည်း။]

ဗောဓိကထာ-ဗောဓိကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

၂-အပေါလကထာ

၄။ အထ ခေါ-၌၊ (ရတနဃရဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌) ဘဂဝါ-သည်၊ သတ္တာဟဿ-ခုနစ်ရက်၏၊ အစ္စယေန-လွန်ရာအခါ၌၊ တမှာ သမာဓိမှာ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိမှာ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-ထတော်မူ၍၊ ဗောဓိရက္ခ မူလာ-ဗောဓိပင်၏ အနီးအောက်မှာ၊ ယေန-အကြင် အရပ်၌၊ အပေါလနိဂြောဓော-အပေါလညောင်ပင်သည်၊ (အတ္ထိ၊) တေန-အပေါလညောင်ပင်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ^၁ -ကြွတော်မူပြီ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ပေ၊ နိသိဒိ-ပြီ။

၁။ ဗောဓိရက္ခမူလာ ၊ပေ၊ ဥပသင်္ကမိ။ ။ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ ဗောဓိပင် အောက်ဝယ် ခုနစ်ရက် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးနောက် အပေါလပညောင်ပင်အောက်သို့ ကြွတော်မူပုံကို ပြထား၏။ သို့ရာတွင် အဋ္ဌကထာဝယ် ဗောဓိရက္ခမူလသတ္တာဟ (ပလ္လင် သတ္တာဟ)အပြီးမှာ အနိမိသသတ္တာဟ၊ ရတနစင်္ကမသတ္တာဟ ရတနဃရသတ္တာဟတို့ကို

အထ ခေါ-ထိုင်နေတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ အညတရော-တစ်ယောက်သော၊ ဟုံဟုံကံဇာတိကော-ဟုံဟုံဟု ပြုတတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ (ပေးပေး၊ ဖယ်ပေး ဖယ်ပေးဟု ပြုတတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊) ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏသည်၊ ယေန-အကြင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ (အတ္ထိ)၊ တေန-မြတ်စွာဘုရား ရှိတော်မူရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ-သွားပြီ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဘဂဝတာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ သမ္မောဒိ-ခမနိယ စသည်သဘော မေးမြန်း ပြောလျက် ရောနှောမိပြီ၊ သမ္မောဒနိယံ-ဝမ်းမြောက်သင့် ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော၊ **တစ်နည်း**-သမ္မောဒနိယံ-ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ သာရဏီယံ-အဆက်မပြတ် ဖြစ်စေထိုက်သော၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် စကားသုံး ကောင်းလှ သဖြင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပြောထိုက်သော၊) **တစ်နည်း**-သာရဏီယံ-မပြတ် မပြတ် အမှတ်ရထိုက်သော၊ (ပြောပြီးနောက်လည်း မပြတ် မပြတ် မကြာ မကြာ အမှတ်ရထိုက်သော၊) ကထံ-စကားကို၊ ဝီတိသာရေတွာ-ပြီးဆုံးစေ၍၊ ဧကမန္တံ-သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ၊ ဝါ-သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသောအရပ်အဖို့၌၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ **[“သမ္မောဒိ”** စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာ ဋီကာ၊ ပထမအုပ်၊ ဝေရဇ္ဇကဏ္ဍ၌ ပြထားပြီ။]

ဧကမန္တံ-စွာ၊ ဝါ-၌၊ ဌိတော-တည်ပြီးသော၊ ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-လျှောက်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက် သနည်း?)၊ **“ဘော ဂေါတမ-အရှင်ဂေါတမ၊ ကိတ္တာဝတာ-အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းဖြင့်၊ ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏသည်၊ ဟောတိ န ခေါ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း?** (နူတိ သံသယတ္ထေ နိပါတော၊-ဋီကာ၊) ဗြာဟ္မဏ ကာရကာ-ဗြာဟ္မဏ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ ကတမေ ပန-အဘယ်တို့ပါနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ပြတော်မူထား၏၊ ထို့ကြောင့် **“အထ ခေါ-ရတနဃရဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌”**ဟု အနက်ပေးပါသည်၊ အနိမိသသတ္တာဟ စသည်တို့လည်း ဗောဓိပင်၏ အနီး၌ပင် ဖြစ်သောကြောင့် **“ဗောဓိရက္ခမူလာ ယေန အပေါလနိဂြောဓော တေနပသင်္ကမိ”**ဟု ပါဠိတော်၌ မိန့်သည်ဟု မှတ်ပါ။ [အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အထ ခေါ-လျှောက်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ၊ ဧတမတ္ထံ-ဤ(ဗြာဟ္မဏ-
ရဟန္တာဟူသော) အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဒိတွာ၊ ပေ၊ ဣမံ ဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ၊
(ကိ?) ယော ဗြာဟ္မဏော၊ ပေ၊ ကုဟိဉ္စိ လောကေတိ-ယော ဗြာဟ္မဏော၊ ပေ၊
ကုဟိဉ္စိ လောကေဟူ၍၊ (ဥဒါနေသိ။)

ဂါထာအနက်။ ။ ယော ဗြာဟ္မဏော^၁-အကြင် ဗြာဟ္မဏသည်၊ ဗာဟိတ
ပါပဓမ္မော-မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုအကျင့် ရှိ၏၊ နိဟုံဟုကေင်္ဂ-
ဟုံဟုံဟု ပြုတတ်သော မာန၊ ကောဓ မရှိ၊ နိက္ကသာဝေါ-ရာဂ စသော
ကိလေသာဖန်ရည် မရှိ၊ ယတတ္ထော-ဘာဝနာကို အားထုတ်ကြောင်း
ဝီရိယနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိ၏၊ **တစ်နည်း-**ယတတ္ထော-စောင့်စည်းအပ်
ပြီးသော စိတ်ရှိ၏၊ ဝေဒန္တဂူ-မဂ်ဉာဏ်လေးပါးဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော
အဆုံးသို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၏၊ **တစ်နည်း-**ဝေဒန္တဂူ-မဂ်ဉာဏ်လေးပါး၏
အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၏၊ ဝုသိတ
ဗြဟ္မစရိယော-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိ၏၊ ယဿ-အကြင်
ဗြာဟ္မဏ၏ (သန္တာန်၌) လောကေ-သတ္တလောက၌၊ ကုဟိဉ္စိ-
တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၌၊ ဥဿဒါ-ထောင်လွှားတက်ကြွတတ်သော
ရာဂ စသော တရားတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ သော-ထို ဗြာဟ္မဏသည်၊
ဓမ္မေန-တရားသဖြင့်၊ ဗြာဟ္မဝါဒံ-ငါ ဗြာဟ္မဏဟူသော ဝါဒကို၊
ဝဒေယျ-ပြောဆိုနိုင်ရာ၏။ (ဤဂါထာ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌
ပြထားပြီ။)

အပေါလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ အာကာရဝါကျ၌ အနက်ပေးပုံ။ ။ အာကာရဝါကျ၌ ကိသဒ္ဓါ ထည့်၍
အထက်ပါအတိုင်းလည်းကောင်း၊ “ဣမံ ဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ-ပြီ၊ (ကိ-နည်း?)၊
ယော ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ ဗာဟိတပါပဓမ္မော-၏၊ ပေ၊ ဗြာဟ္မဏဝါဒံ-ကို၊ ဝဒေယျ-
ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဥဒါနေသိ-ပြီ)”ဟုလည်းကောင်း ပေးနိုင်၏၊ [“ဣတိသဒ္ဓါ၊
အာကာရဇောတက၊ နောက်၌ ပြမူ၊ ဝါဓကပုစ္ဆာ၊ ကိသဒ္ဓါကို၊ ရှေ့မှာ စွက်၍၊
အနက် သမ္ပန်ဖြီ” -နိယံ။]

တစ်နည်း-တယ် ဝေလှာယ်-၌၊ ယော ဗြာဟ္မဏော၊ ပေ၊ ကုဟိဉ္စိ လောကေတိ-
ဟူ၍၊ ဝါ-ဟူသော၊ ဣမံ ဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ-ပြီ၊ ဤသို့လည်း အာကာရဝါကျကို
အတွင်းသို့ သွင်း၍ ပေးနိုင်ပါသည်။ နောက်နောက် အာကာရဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်း
ချည်းတည်း။

၃-မုစလိန္ဒကထာ

၅။ အထ ခေါ-၌၊ (အပေါလညောင်ပင်အောက်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူ ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊) ပေ၊ ယေန-၌၊ မုစလိန္ဒော-ကျည်းပင်သည်၊ (အတ္ထိ) ၊ပေ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ မဟာ-ကြီးစွာသော၊ အကာလမေယော-အခါမဲ့၌ ဖြစ်သော မိုးသည်၊ (မိုးအခါ မဟုတ်ဘဲ ရွာသော မိုးသည်၊) ဥဒပါဒိ-ထင်ရှား ဖြစ်ပြီ၊ သီတဝါတဒုဒ္ဓိနိ-အေးမြသော လေသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော နေ့ရှိသော၊ (အကြား အကြား၌ မိုးရေပါသောကြောင့် အေးမြသောလေ တိုက်ခတ်လျက် ရှိသော၊) သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးရွာခြင်းသည်၊ (အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။) [“မဟာ အကာလမေယော ဥဒပါဒိ”ကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်၊ အဋ္ဌကထာ၌ “အဟောသိ”ဟု စပ်ပုဒ် ထည့်သည်။]

အထ ခေါ-၌၊ မုစလိန္ဒော-မုစလိန္ဒ မည်သော၊ (ကျည်းပင်၏ အနီးအောက်၌ နေသောကြောင့် မုစလိန္ဒ မည်သော၊) နာဂရာဇာ-နဂါးမင်းသည်၊ သကဘဝနာ-မိမိ၏ ဗိမာန်မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ကာယံ-ကိုယ်တော်ကို၊ သတ္တကုတ္တံ-ခုနစ်ကြိမ်၊ (ခုနစ်ပတ်၊) ဘောဂေဟိ-အခွေတို့ဖြင့်၊ (ကိုယ်တို့ဖြင့်၊) ပရိက္ခိပိတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဥပရိမုဒ္ဓနိ-ဦးထိပ်တော်၏ အထက်၌၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ဖဏံ-ပါးပျဉ်းကို၊ ကရိတွာ-ပြု၍၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ တည်သနည်း?)၊ “ဘဂဝန္တံ-ကို၊ သီတံ-အအေးသည်၊ မာ(ဗာဓယိတ္ထ)-မနှိပ်စက် ပါစေလင့်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥဏှံ-အပူသည်၊ မာ(ဗာဓယိတ္ထ) ၊ပေ၊ ခုံသမကသ ဝါတာတပသရီသပသမ္ပသော-မှက်၊ ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြွေ၊ ကင်းတို့၏ အတွေ့သည်၊ မာ(ဗာဓယိတ္ထ)၊” ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍ တည်နေပြီ။

အထ ခေါ၊ပေ၊အစွယေန-၌၊ ဝိဒ္ဓံ-ဖောက်ထွင်းအပ်သော၊ ဝိဂတဝလာဟကံ-ကင်းသော မိုးတိမ်ရှိသော၊ ဒေဝံ-ကောင်းကင်ကို၊ ဝိဒိတွာ-သိ၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ကာယာ-မှ၊ ဘောဂေ-တို့ကို၊ ဝိနိဝေဋ္ဌေတွာ-ဖြေ၍၊ သကဝဏ္ဏံ-မိမိ၏ အသွင်ကို၊ (နဂါးအသွင်ကို၊) ပဋိသံဟရိတွာ-ရပ်သိမ်း၍၊ မာဏဝကဝဏ္ဏံ-လှလင်ငယ်၏ အသွင်ကို၊ အဘိနိမ္မိနိတွာ-ဖန်ဆင်း၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပုရတော-ရှေ့တော်၌၊ ပဉ္စလိကော-မြှောက်ချီအပ်သော လက်အုပ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊

ဘဂဝန္တံ-ကို၊ နမဿမာနော-ရှိခိုးလျက်၊ အဋ္ဌာသိ၊ အထ ခေါ် ဘဂဝါ၊ ဧတမတ္ထံ-ကို၊ (“ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားရသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌ပင် သုခဖြစ်၏” ဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို)၊ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ၊ ဣမံ ဥဒါနံ-ကို၊ (ဝိဝေက၏ အာနုဘော်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော ဤဥဒါန်းကို)၊ ဥဒါနေသိ (ကိ?)၊ သုခေါ ဝိဝေကော တုဋ္ဌဿ၊ ပေ၊ ဧတံ ဝေ ပရမံ သုခန္တိ-သုခေါ ဝိဝေကော တုဋ္ဌဿ၊ ပေ၊ ဧတံ ဝေ ပရမံ သုခံဟူ၍၊ (ဥဒါနေသိ။)

ဂါထာအနက်။ ။ တုဋ္ဌဿ-မဂ်ဉာဏ်လေးပါးဖြင့် နှစ်သက် ရောင့်ရဲထ သော၊ သုတဓမ္မဿ-ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရား ရှိထသော၊ ပဿတော-ခန္ဓုပဓိမှ ကင်းဆိတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-မြင်ထိုက်သမျှ အလုံးစုံသော တရားကို ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝိဝေကော-ခန္ဓုပဓိမှ ကင်းဆိတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ သုခေါ-ချမ်းသာကြောင်းပေတည်း၊ လောကေ-လောက၌၊ အဗျာပဇ္ဇ-ဒေါသ၊ ဗျာပါဒ မရှိသော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဥပစာရ မေတ္တာသည်၊ သုခံ-တည်း၊ ပါဏဘူတေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ (သတ္တဝါ အပေါ်၌)၊ သံယမော-စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ ဝါ-စောင့်စည်းကြောင်း ဥပစာရကရုဏာသည်၊ သုခေါ-တည်း။

လောကေ-၌၊ ကာမာနံ-ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမ တို့၏၊ သမတိက္ကမော-လွန်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော၊ ဝိရာဂတာ- ကင်းသော ရာဂရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အနာဂါမိမဂ်သည်၊ ဝါ- ရာဂမရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အနာဂါမိမဂ်သည်၊ သုခေါ-တည်း၊ အသ္မိ မာနဿ-ငါ ဖြစ်၏ဟူသော မာနကို၊ ယော ဝိနယော-အကြင် ပယ်ဖျောက်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်သည်၊ (အတ္ထိ) ဧတံ-ဤအရဟတ္တမဂ် သည်၊ ဝေ-စင်စစ်၊ ပရမံ-လွန်မြတ်သော၊ သုခံ-ချမ်းသာကြောင်း ပေတည်း (ဤဂါထာ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။)

မုစလိန္နကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၄-ရာဇာယတနကထာ

၆။ အထ ခေါ-၌၊ (ကျည်းပင်အောက်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ ၌)။ပေ၊ မုစလိန္ဒမူလာ-ကျည်းပင်၏ အနီးအောက်မှ၊ ယေန-၌၊ ရာဇာယတန-လင်းလွန်းပင်သည်၊ (အတ္တိ) ၊ပေ၊ တပုဿဘလ္လိကာ-တပုဿ, ဘလ္လိကတို့ မည်သော၊ ဝါဏီဇာ-ကုန်သည်တို့သည်၊ ဥက္ကလာ-ဥက္ကလာနေပုဒ်မှ၊ တံ ဒေသံ-ထိုအရပ်သို့၊ (မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထို မဇ္ဈိမဒေသသို့၊) အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ-ရှည်သောခရီးကို သွားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အထ ခေါ-၌၊ တပုဿဘလ္လိကာနံ-သော၊ ဝါဏီဇာနံ-တို့၏၊ ဉာတိသာလောဟိတာ-သွေးသား စပ်သော ဆွေမျိုးဖြစ်သော၊ (အခြားနေရာ၌ ဉာတိနှင့် သာလောဟိတသည် အရကွဲပြားသော်လည်း ဤ နေရာ၌ တူ၏၊) ဒေဝတာ-နတ်သည်၊ တပုဿ ဘလ္လိကေ-သော၊ ဝါဏီဇေ-တို့ကို၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-ပြောပြီ၊ (ကိ?) “မာရိသာ-အမောင်တို့၊ အယံ ဘဂဝါ-ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ရာဇာယတန မူလေ-၌၊ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ (ဟုတ္တာ)၊ ပဌမံ-နောက်နောက် သီတင်းသုံးတော်မူခြင်း တို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံးတော်မူနေ၏၊ ဂစ္ဆထ-သွားကြကုန်လော့၊ တံ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ မန္တေန စ-မဖွဲ့မဆုပ်အပ်သော မုန့်မုန့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဓုပိဏ္ဍိကာယ စ-ပျားရည် စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်အပ်သော မုန့်လုံး-မုန့်ခဲဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဋိမာနေထ-မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ကြကုန်လော့၊ တံ-ထို မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ခြင်းသည်၊ ဝေါ-အသင်တို့၏၊ ဒီဃရတ္တံ-ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဟိတာယ-စီးပွားအလိုငှာ၊ သုခါယ-ချမ်းသာခြင်းငှာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊” ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ။

အထ ခေါ ၊ပေ၊ မဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ပေ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အဘိဝါဒေတွာ-အလွန်ရိသေစွာ ရှိခိုးပြီး၍၊ ဧကမန္တံ-၌၊ အဋ္ဌသု-တည်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဧတံ-ဤ စကားကို၊ အဝေါစံ-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ- ကုန်သနည်း?) “ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နော-တပည့်တော်တို့၏၊ မန္တဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ မဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု-ခံယူတော် မူပါ၊ ယံ-ယင်းသို့ ခံယူတော်မူခြင်းသည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဒီဃရတ္တံ၊ ပေ၊ အဿ-ဖြစ်ရာပါ၏၊” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ (လျှောက်ကြရာ ထိုအခါ၌) ဘဂဝတော-၏၊ ဧတံ-ဤ အကြံတော်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “တထာဂထာ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဟတ္ထေသု-

လက်တို့၌၊ ဝါ-တို့ဖြင့်၊ န ခေါ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ-ခံယူတော်မမူကြကုန်၊ အဟံ-
သည်၊ ကိမိ-အဘယ်ဝတ္ထု၌၊ ဝါ-ဖြင့်၊ မန္တဉ္စ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏေယျံ န ခေါ-
ခံယူရပါမည်နည်း?။” ဣတိ-ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ-အကြံတော်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ စတ္တာရော-လေးယောက်ကုန်
သော၊ မဟာရာဇာနော-နတ်မင်းကြီးတို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ စေတော
ပရိဝိတက္ကံ-စိတ်၏ အကြံတော်ကို၊ စေတသာ-မိမိတို့၏ စိတ်ဖြင့်၊ အညာယ-
သိ၍၊ စတုဒ္ဒိသာ-လေးပါးသော အရပ်မှ၊ (အရပ်လေးမျက်နှာမှ၊) (အာဂန္ဓာ-
လာ၍၊) စတ္တာရော-လေးလုံးကုန်သော၊ သေလမယေ-ကျောက်ညိုပကတိရိကုန်
သော၊ ဝါ-ကျောက်ညိုအတိ ပြီးကုန်သော၊ ပတ္တေ-သပိတ်တို့ကို၊ ဘဂဝတော-
အား၊ ဥပနာမေသံ-ကပ်လှူကြကုန်ပြီ၊ [“ဘဂဝတော-၏၊ ဥပနာမေသံ-အနီးသို့
ညွတ်စေကြကုန်ပြီ” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊] (ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက်၍ ကပ်လှူကြ
ကုန်သနည်း?) “ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ဣဓ-ဤသပိတ်၌၊ ဝါ-ဖြင့်၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏာတု-
ပါ။” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍ ကပ်လှူကြကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ၊ ပစ္စုဋ္ဌေ (ပတိ+အဋ္ဌေ)-အသီးအသီး များသော အဖိုးရှိသော၊ ဝါ-
အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော၊ သေလမယေ-သော၊ ဝါ-သော၊ ပတ္တေ-၌၊ မန္တဉ္စ
၊ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ခံယူတော်မူပြီ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-ပြီး၍၊ ပရိဘူဉ္စိ-ဘုဉ်းပေးတော်
မူပြီ၊ အထ ခေါ တပုဿဘလ္လိကာ၊ ဝါဏိဇာ-တို့သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဩနိတ
ပတ္တပါဏိ-သပိတ်တော်မှ ဖဲအပ်ပြီးသော လက်ရှိတော်မူသည်ကို၊ ဝိဒိတွာ-သိ၍၊
ဘဂဝတော-၏၊ ပါဒေသု-ခြေတော်တို့၌၊ သိရသာ-ဦးခေါင်းဖြင့်၊ နိပတိတွာ-
ပျပ်ဝပ်၍၊ ပေ၊ အဝေါစုံ၊ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဧတေ မယံ-ထို
တပည့်တော်တို့သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ-တရားတော်ကိုလည်း
ကောင်း၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမ-ဆည်းကပ်ပါကုန်၏၊ ဝါ-ဉာဏ်ဖြင့်
သိမှတ်ပါကုန်၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ နော-တပည့်တော်တို့ကို၊ အဇ္ဇတံ-ယနေ့ကို၊
အဂ္ဂေ-အစပြု၍၊ ပါဏုပေတေ-အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော၊
သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတေ-ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော၊ ဥပါသကေ-
ဥပါသကာတို့ဟူ၍၊ ဓာရေတု-စိတ်၌ ဆောင်တော်မူပါ၊ ဝါ-မှတ်တော်မူပါ။”
ဣတိ - ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ။ [သရဏံ စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို

ဝေရဉ္စကဏ္ဍကထာ၌ ကြည့်ပါ။] တေ စ-ထို တပုဿ၊ ဘလ္လိကတို့သည်သာ၊
 လောကေ-၌၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဒွေဝါစိကာ-နှစ်ခွန်းသောစကား ရှိကုန်သော၊
 (“ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ၊ ဓမ္မဉ္စ” ဟူသော နှစ်ခွန်းသောစကား ရှိကုန်သော၊)
 တစ်နည်း၊ ဒွေဝါစိကာ-နှစ်ခွန်းသော စကားတို့ဖြင့် ဥပါသကာ အဖြစ်သို့
 ရောက်ကုန်သော၊ ဥပါသကာ-ဥပါသကာတို့သည်၊ အဟောသု-ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ရာဇာယတနကထာ နိဋ္ဌိတော။

၅-ဗြဟ္မယာစနကထာ

၇။ အထ ခေါ-၌၊ (လင်းလွန်းပင်၏ အနီးအောက်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်
 မူပြီးရာ ထိုအခါ၌)၊ ပေ၊ ဘဂဝါ၊ တတြ အပေါလနိကြောမေလေ-ထို အပေါလ
 ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ဝိဟရတိ၊ [ဘုရားရှင်သည် ရာဇာယတနမှ
 အပေါလနိကြောသို့ တစ်ဖန် ကြွတော်မူသည်။] အထ ခေါ-၌၊ ဘဂဝတော-
 ၏၊ (“စေတသော ပရိဝိတက္ကော”၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ ရဟောဂတဿ-
 ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ရောက်တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ပဋိသလ္လိနဿ-အာရုံများစွာ၊
 စိတ်ကိုခွာ၍၊ သင့်ရာကောင်းမြတ်၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌ ငြိကပ်တော်မူစဉ်၊
 ဝါ-တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူစဉ်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စေတသော-စိတ်၏၊
 ပရိဝိတက္ကော-အကြံတော်သည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကိ?)။

“မေ-ငါသည်၊ အဓိဂတော-ထိုထွင်း၍ သိအပ်၊ ရအပ်ပြီးသော၊ အယံ
 ဓမ္မော-ဤ သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ (“ဒုဒ္ဓသော”စသည်၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊
 ဂမ္ဘီရော-နက်နဲလှ၏၊ (ပါမိရိသူတို့၏ ဉာဏ်မှတစ်ပါး အခြားသူတို့၏ ဉာဏ်ဖြင့်
 မထောက်နိုင်လောက်အောင် နက်နဲလှ၏၊) (ဂမ္ဘီရတ္တာ ဧဝ-နက်နဲသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊) ဒုဒ္ဓသော-ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်ထိုက်၏၊ ဝါ-မြင်နိုင်ခဲ့၏၊
 (ဒုဒ္ဓသတ္တာ ဧဝ-မြင်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊) ဒုရနုဗောဓော-ခဲယဉ်းသဖြင့်
 ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်၏၊ ဝါ-သိနိုင်ခဲ့၏၊ သန္တော-ကိလေသာနှင့် သင်္ခါရဟူ၊
 အပူခပ်သိမ်း၊ ကုန်ငြိမ်းကင်းပသဖြင့် အေးမြ၏၊ တစ်နည်း၊ သန္တော-သန္တာရမဏ
 သဘာဝကြောင့် အေးမြ၏၊ ပဏီတော-အရသာရှိ၊ ဘောဇဉ်၏သို့၊ သိ၍မဝ၊
 မွန်မြတ်လှ၏၊ [ဤ “သန္တော၊ ပဏီတော” နှစ်ပုဒ်နှင့် လောကုတ္တရာဖြစ်သော
 နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာနှစ်ပါးကိုသာ ရည်ရွယ်တော်မူ၏။] အတက္ကာဝစရော-

ကြံဆတတ်သောဉာဏ်သည် မသက်ရောက် အပ် မသက်ရောက်နိုင်၊ နိပုဏော-
သိမ်မွေ့၏။ ပဏ္ဍိတဝေဒနိယော-လူပြိန်းတို့မှာ၊ မတန်ရာသဖြင့်၊ ပညာကြီးလတ်၊
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ သိအပ်သိနိုင် သိပိုင်၏။ [“ဂန္ထိရာ” စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို
ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

အယံ ပဇာ ပန-ဤ သတ္တဝါအံပေါင်းသည်ကား၊ အာလယရာမာ-ငြိကပ်
မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် မွေ့လျော်တတ်၏။ (အဋ္ဌကထာနည်း၊)
ဝါ-ငြိကပ်မှီဝဲတတ်သော တဏှာဝိစရိတ တရားတို့ဖြင့် မွေ့လျော်တတ်၏။
(ဋီကာနည်း၊) အာလယရတာ-ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌
အမြဲမွေ့လျော်တတ်၏။ ဝါ-၏။ အာလယသမ္ပဒါတာ-ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော
ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်တတ်၏။ ဝါ-၏။ [ဤပုဒ်တို့၏
အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာတို့၌ ပြထားပြီ။] ယဒိဒံ (ယော+အယံ) ဣဒပစ္စယတာ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဤ သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော
အဝိဇ္ဇာ စသော တရားဟူသော အကြင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်၊ (အတ္ထိ၊)
အာလယရာမာယ-သော၊ ဝါ-သော၊ ပေ၊ ပဇာယ-သည်၊ ဣဒံ ဌာနံ-ဤ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသော အရာဌာနကို၊ ဒုဒ္ဒသံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်၏။ (မြင်နိုင်-
ခဲ၏။)

သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော-အလုံးစုံသော လှုပ်လှုပ်ရှားရှား သင်္ခါရတရားတို့၏
ငြိမ်သက်ရာဖြစ်ထသော၊ သဗ္ဗပုဗ္ဗိနိဿဂ္ဂေါ-အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့ကို စွန့်လွှတ်
အပ်ရာ ဖြစ်ထသော၊ တဏှာက္ခယော-တဏှာတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်ထသော၊ ဝိရာဂေါ-
ရာဂကိုမှတ်၊ အရပ်ရပ်သော ကိလေသာတို့၏ မတပ်မက်ရာ ဖြစ်ထသော၊
နိရောဓော-ဧရာ၊ မရဏ စသည်အပြား အလုံးစုံသော ဝဋ်ဒုက္ခတရားတို့၏
ချုပ်ရာဖြစ်ထသော၊ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) နိဗ္ဗာနံ-အကြင် နိဗ္ဗာန်သည်၊ (အတ္ထိ၊)
ဣဒဒ္ဓိ ဌာနံ-ဤ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အရာကိုလည်း၊ သုဒုဒ္ဒသံ-အလွန်ခဲယဉ်းသဖြင့်
မြင်အပ်၏။ (အလွန် မြင်နိုင်ခဲ၏။) [ဤ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌
ပြထားပြီ။]

အဟံ-သည်၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ စေဝ ဒေသေယျံ-အကယ်၍ ဟောအံ၊ စ-
ထိုသို့ ဟောလသော်၊ ပရေ-သူတစ်ပါးတို့သည်၊ မေ-ငါ၏(တရားကို)၊ န
အာဇာနေယျံ-မသိနိုင်ကုန်ရာ၊ သော-ထို မသိသူတို့အား တရားဟောရခြင်း
သည်၊ မမ-၏။ ကိလမထော-ကိုယ်၏ ပင်ပန်းကြောင်းသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊
သာ-ထို မသိသူတို့အား တရားဟောရခြင်းသည်၊ မမ-၏။ ဝိဟေသာ-ကိုယ်ကို

ညှင်းဆဲကြောင်းသည်၊ (ကိုယ်ကို ညှင်းဆဲရာ ရောက်သည်) အဿ-၏။” ဣတိ-
 သို့၊ (၂၃၅ပါဒ်)၊ အနတ္တရိယာ (အနု+အတ္တရိယာ)-အဖန်ဖန် အံ့ဩထိုက်ကုန်သော၊
 (အဖန်ဖန် အံ့အားသင့်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော) တစ်နည်း၊ အနတ္တရိယာ (နု+
 အတ္တရိယာ)-အကြီးအကျယ် အံ့ဩထိုက်ကုန်သော၊ (အကြီးအကျယ် အံ့အားသင့်ဖွယ်
 ကောင်းကုန်သော) ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အဿုတပုဗ္ဗာ-မကြားအပ်ဖူးကုန်သော၊ ဣမာ
 ဂါထာယော အပိဿု-ဤ ဂါထာတို့သည်လည်း၊ ဘဂဝန္တံ-၏၊ ပဋိဘံသု-
 ဉာဏ်တော်အား ထင်ရှားလက်ကုန်ပြီ၊ (ကိ-ကုန်သနည်း?)၊ ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ
 ပေ၊ တမောဓန္ဓေန အာဂုတာတိ-ဟူ၍၊ (ပဋိဘံသု) [အပိဿုတိ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထေ
 နိပါတော ပေ၊ ဣမာပိ ဂါထာ ပဋိဘံသုတိ ဒီပေတိ၊-ဋီကာ။]

ဂါထာအနက်။ ။ မေ-ငါသည်၊ ကိစ္ဆေန-ပါရမီ ဖြည့်စဉ်ဝယ် ငြိုငြင်
 ဆင်းရဲသဖြင့်၊ အဓိဂတံ-သိအပ် ရအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရား
 ကို၊ ဝါ-အရိယမဂ်တရားကို၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ပကာသိတုံ-ထင်ရှား
 ပြခြင်းငှာ၊ အလံ-အကျိုးမရှိတော့၊ ရာဂဒေါသပရေတေဟိ-ရာဂဒေါသ
 တို့သည် အလွန်ရောက်အပ်သူတို့သည်၊ (ရာဂ, ဒေါသတို့သည်
 လွှမ်းမိုးအပ်သူတို့သည်)၊ အယံ ဓမ္မော-ဤ သစ္စာလေးပါးတရားကို၊
 ဝါ-ဤအရိယမဂ်တရားကို၊ န သုသမ္မုဓော-လွယ်ကူစွာ မသိအပ်၊
 မသိနိုင်။

ပဋိသောတဂါမိ-အရိယမဂ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်၏ ရှေးရှု
 ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ သွားထသော၊ တစ်နည်း၊ ပဋိသောတဂါမိ-
 တဏှာ, ဒိဋ္ဌိဟူသော ရေအယဉ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော
 ဝိပဿနာဉာဏ်အားဖြင့် ဖြစ်ထသော၊ နိပုဏ်-သိမ်မွေ့ထသော၊ ဂမ္ဘီရံ-
 မြေကို ဆောင်ထ, ရေတမျှသို့, နက်နဲထသော၊ ဒုဒ္ဒသံ-တောင်ဖြင့်
 လွှမ်းဖိ, မုန်ညှင်းစေသို့, ကြည့်၍ မထင်, မြင်နိုင်ခဲ့ထသော၊ အဏု-
 အစိတ် တစ်ရာ, ခွဲဖြာစိတ်ထား, သားမြီးဖျားပမာ, သိမ်မွေ့လှစွာသော
 သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ဝါ-အစိတ်တစ်ရာ, ခွဲဖြာစိတ်ထား, သားမြီးဖျား
 ပမာ, သိမ်မွေ့လှစွာသော အရိယမဂ်တရားကို၊ ရာဂရတ္တာ-ကာမ,
 ဘဝ, ဒိဋ္ဌိ သုံးဖြာ ရာဂဖြင့် တပ်မက်နေသော သတ္တဝါတို့သည်၊
 တမောဓန္ဓေန-အဝိဇ္ဇာဟု, အမှောင်စုသည်၊ အာဂုတာ-လွှမ်းမိုးပိတ်ဖုံး
 အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ န ဒက္ခန္တိ-မြင်နိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်။
 [ဤ ဂါထာတို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌လည်းကောင်း သာရတ္ထ၌
 လည်းကောင်း ကြည့်ပါ။]

ဣတိဟ-ဤသို့လျှင်၊ ပဋိသန္ဓိက္ခတော-စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ အပ္ပောသုက္ကတာယ-တရားဟောမှု၌ အားထုတ်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (တရားဟောတော်မမူလိုသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်) စိတ္တံ-စိတ်တော်သည်၊ နမတိ-ညွတ်၏၊ ဓမ္မဒေသနာယ-တရားဟောတော်မူခြင်းအားဖြင့်၊ နော (နမတိ)-မညွတ်။

၈။ အထ ခေါ-၌၊ (ဘုရားရှင်၏ တရားဟောတော်မမူလိုခြင်းဟူသော အကြံတော်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌) သဟမ္ပတိဿ-သဟမ္ပတိမည်သော၊ ဗြဟ္မာနော-ဗြဟ္မာ၏၊ (ဧတံ၌ စပ်) ဘဂဝတော-၏၊ စေတောပရိပိတက္ကံ-ကို၊ စေတသာ-မိမိစိတ်ဖြင့်၊ အညာယ-၍၊ ဧတံ-ဤ ကြွေးကြော်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ?)၊ “ဘော-အို...ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၊ ယတြ-အကြင် လောက၌၊ အရဟတော-ဝါသနာနှင့် တကွ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာမှ ဝေးကွာတော်မူပြီးသော၊ ဝါ-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-မဖောက်မပြန် အမှန် ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ တထာဂတဿ-၏၊ အပ္ပောသုက္ကတာယ-ဖြင့်၊ စိတ္တံ-သည်၊ နမတိ နာမ-ညွတ်တော်မူရသေး၏၊ ဓမ္မဒေသနာယ-အားဖြင့်၊ နော (နမတိ)-မူ၊ (သော) လောကော-ထို လောကကြီးသည်၊ နဿတိ ဝတ-ပျက်စီးပါပေါ့တကား၊ ဘော-တို့၊ (သော) လောကော-သည်၊ ဝိနဿတိ ဝတ-အထူးသဖြင့် ပျက်စီးပါပေါ့တကား၊” ဣတိ-ဤသို့ ကြွေးကြော်ပြီ။ [သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာသည် ဤ ကြွေးကြော်သံကို တစ်သောင်း သော စကြဝဠာမှ ဗြဟ္မာတို့ ကြားလောက်အောင် ကြွေးကြော်၏ဟု ဋီကာ မိန့်သည်။]

အထ ခေါ-၌၊ (ကြွေးကြော်ပြီးရာ ထိုအခါ၌) သဟမ္ပတိ-သော၊ ဗြဟ္မာ-သည်၊ (ပါတုရဟောသိ၌ စပ်) သေယျထာပိ နာမ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဗလဝါ-အားရှိသော၊ ပုရိသော-သည်၊ သမိဉ္စိတံ-ကွေးအပ်သော၊ ဗာဟံ-လက်မောင်းကို၊ ပသာရေယျ သေယျထာပိ ဝါ-ဆန့်တန်းလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပသာရိတံ-ဆန့်တန်းအပ်သော၊ ဗာဟံ-ကို၊ သမိဉ္စေယျ သေယျထာပိ ဝါ-ကွေးလိုက်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ဗြဟ္မလောကေ-ဗြဟ္မာ့ပြည်၌၊ အန္တရဟိတော-ကွယ်ပျောက်ခဲ့သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပုရတော-ရှေ့တော်၌၊ ပါတုရဟောသိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ၌ ဣဉ္စဇာတ်ဖြင့် “သမိဉ္စိတံ ဝါ” စသော ဤ ပုစုံကို-တွေ့ရ၏၊ ဆွဲငင်ခြင်း အနက်ကို ဟောသော အဉ္စဇာတ်ဖြင့် “သမိဉ္စိတံ ဝါ” စသည်ဖြင့်လည်း ဆရာတို့ ပြင်ကြသည်။)

အထ ခေါ-၌၊ (ဘုရားရှင်၏ ရှေ့တော်သို့ ရောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌) သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ၊ ဧကံသံ-လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ခြုံကို၊ ကရိတွာ-ပြု၍၊ ဒက္ခိဏဇာဏုမဏ္ဍလံ-လက်ယာပုဆစ်ခူးဝန်းကို၊ ပထဝိယံ-မြေ၌၊ နိဟန္တာ-ထောက်၍၊ ယေန-အကြင်ဘက်၌၊ ဘဂဝါ (အတ္ထိ)၊ တေန-မြတ်စွာဘုရား ရှိတော်မူရာ ထိုဘက်သို့၊ အဇ္ဈလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဏာမေတွာ-ညွတ်စေ၍၊ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေတု-ဟောတော်မူပါ၊ သုဂတော-ကောင်းသောစကားကိုသာ ပြောဆိုတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေတု-ပါ၊ အပ္ပရက္ခေဇာတိကာ-ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟမြူရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော၊ (ပညာမျက်စိ၌ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟမြူ နည်းသော သဘောရှိကုန်သော) သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကြပါသေး၏၊ ဓမ္မဿ-တရားတော်ကို၊ အဿဝနတာ-မကြားနာခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္မဿ-မှ၊ ပရိဟာယန္တိ-ဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၏၊ (ဓမ္မဿပုဒ်သည် နှစ်ဖက်ကိုငဲ့သော ဥဘယာပေက္ခ ကာကောလောကနနည်းတည်း)၊ ဓမ္မဿ-ကို၊ အညာတာရော-သိုးထွင်း၍ သိနိုင်သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ရှိပါကုန်လိမ့်မည်၊” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ သဟမ္ပတိ-သော၊ ဗြဟ္မာ-သည်၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ (“ဒေသေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ”စသော ဤ စကားကို)၊ အဝေါစ-ပြီ၊ ဣဒံ-ကို၊ ဝတွာန-လျှောက်ပြီး၍၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အပရံ-တစ်မျိုးသော၊ ဧတံ-ဤ ဂါထာ စကားကို၊ အဝေါစ-ပြီ၊ (ကိ?)၊ ပါတုရဟောသိ မဂဓေသု ပုဗ္ဗေ၊ ပေ၊ အညာတာရော ဘဝိဿန္တိတိ-ဟူ၍၊ (အဝေါစ)။

ဂါထာအနက်။ ။ မဂဓေန-မဂဓာမည်သော ဇနပုဒ်၌၊ (မဂဓာဟု ဗဟုဝစ် အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌) ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ သမလေ(ဒိ-ရာဂစသော အညစ်အကြေးတို့နှင့် တကွဖြစ်သော ဆရာကြီးတို့သည်၊ စိန္တိတော-မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြင့် ကြံဆအပ်သော၊ အသုဒ္ဓေါ-မစင်ကြယ်သော၊ ဓမ္မော-မိစ္ဆာတရားသည်၊ ပါတုရဟောသိ-ထင်ရှားဖြစ်ပါပြီ၊ အမတဿ-သေခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်၏၊ ဧတံ ဒွါရံ-ဤ အရိယမဂ်တည်းဟူသော တံခါးကို၊ အပါပုရ-ဖွင့်ပေးတော်မူပါ၊ ဝိမလေန-ကင်းသော ရာဂ အစရှိသော အညစ်အကြေး ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုဗုဒ္ဓံ-ဘာဝနာ အစဉ်အားဖြင့် သိတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မံ-သစ္စာလေးပါး တရားတော်ကို၊ သုဏန္တု-နာကြပါစေကုန်။

(စက္ခုမာ-ပသာဒစက္ခုရှိသော၊ ပုံရိသော-သည်။) သေလေ-ကျောက်
 ဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ကျောက်အတိပြီးသော၊ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ-တောင်ထိပ်၌၊
 ယထာ ဌိတော(ဧဝ)-ရပ်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌
 နေတံ-သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ပသေ ယထာ-မြင်ရာသကဲ့သို့၊ တထာ-
 ထို့အတူ၊ သုမေဓ-ကောင်းသောပညာ ရှိတော်မူသော၊ သမန္တစက္ခု-
 အလုံးစုံကို သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်စက္ခု ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊
 (တွံ)ပိ-ရှင်တော်ဘုရားသည်လည်း၊ [“ယထာပီ”၌ ပိနှင့် တွဲပါ။]
 တထူပမံ-ထို ကျောက်တောင်ဟူသော ဥပမာရှိသော၊ ဓမ္မမယံ-ပညာဖြင့်
 ဖြစ်သော၊ ဝါ-ပညာအတိပြီးသော၊ တစ်နည်း၊ ဓမ္မမယံ-လောကုတ္တရာ
 တရားဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-လောကုတ္တရာတရား အတိပြီးသော၊ ပါသာဒံ-
 ပြာသာဒ်သို့၊ အာရယု-တက်တော်မူ၍၊ အပေတသောကော-ကင်းသော
 သောက ရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သောကာဝတိဏ္ဏံ-သောကသည်
 သက်ရောက်အပ်သော၊ ဇာတိဇရာဘိဘူတံ-ဇာတိ၊ ဇရာသည် လွမ်းမိုး
 အပ်သော၊ နေတံ-သတ္တဝါ အပေါင်းကို၊ အဝေက္ခဿု-ကြည့်ရှုတော်
 မူပါ။

ဝီရံ-သမ္ပပဓာန၊ ဝီရိယဖြင့်၊ လုံ့လကြီးမြင့်၊ ရဲရင့်တော်မူထသော၊
 ဝိဇီတသင်္ဂါမ-အောင်အပ်ပြီးသော မာရ်စစ်မြေပြင် ရှိတော်မူထသော၊
 သတ္တဝါဟ-ကုန်သည်မှူးကြီးနှင့် တူတော်မူထသော၊ အနဏ-
 ကာမစ္ဆန္ဒဟူသော ကြွေးမြီရှိတော်မမူသော မြတ်စွာဘုရား၊ (တွံ-ရှင်တော်
 မြတ်ဘုရားသည်၊) ဥဋ္ဌေဟိ-နေရာမှ ထတော်မူပါ၊ ဝါ-အပ္ပောသုက္က
 သင်္ကောစမှ ထတော်မူပါ၊ လောကေ-လောက၌၊ ဝိစရ-ဒေသစာရီ
 လှည့်လည်တော်မူပါ၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ (တွံ-သည်၊) ဓမ္မံ-ကို၊
 ဒေသဿု-ဟောတော်မူပါ၊ အညာတာရော-တို့လည်း၊ ဘဝိဿန္တိ-ရှိကြ
 ပါလိမ့်မည်။ [ဤဂါထာတို့၏ အဖွင့်ကို၊ ဘာသာဇီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဘဂဝါ၊ သဟမ္ပတိ-သဟမ္ပတိမည်သော၊
 ဗြဟ္မာနံ-ဗြဟ္မာကို၊ ဧတံ-ကို၊ အဝေါစ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မိန့်တော်
 မူသနည်း၊) “ဗြဟ္မေ-ဗြဟ္မာ၊ မယုမ္ပိ-ငါ၏လည်း၊ ဝါ-ငါ့မှာလည်း၊ ဧတံ-ဤ
 အကြံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “အဓိကော၊ ပေ၊ ဝိဟေသာ” ဣတိ-ပြီ၊

ဗြဟ္မေ၊ အနန္တရိယာ-ကုန်သော၊ ပုဗ္ဗေ-ဌံ၊ အသုတပုဗ္ဗာ-ကုန်သော၊ ဣမာ
ဂါတာယော အပိသု-တို့သည်လည်း၊ မံ-ငါ၏၊ ပဋိဘံသု-ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ အာဂုတာ၊
ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိဟ-လျှင်၊ ပေ၊ နော (နမတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်
မူပြီ။

ဒုတိယမ္ဗိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ ပေ၊ တတိယမ္ဗိ-လည်း၊ ပေ၊ ဘဝဿန္တိ၊
ဣတိ (အဝေါစ)။

၉။ အထ ခေါ-ဌံ၊ (တတိယအကြိမ်လျှောက်ရာ ထိုအခါ၌) ဘဂဝါ-
သည်၊ ဗြဟ္မုနော-၏၊ အဇ္ဈေသနံ-တိုက်တွန်းတောင်းပန်ခြင်းကို၊ ဝိဒိတွာ စ-
သိတော်မူ၍လည်းကောင်း၊ သတ္တေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ ကာရညတံ-သနားခြင်း
ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စ စ-စွဲ၍လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ-ဣန္ဒြိယံ
ပရောပရိယတ္တဉာဏံ၊ အာသယာနုဿယဉာဏံဟူသော ဗုဒ္ဓစက္ခုတော်ဖြင့်၊ လောကံ-
လောကကို၊ ဝေါလောကေသိ-ကြည့်တော်မူပြီ။

ဘဂဝါ၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ-ဖြင့်၊ ဝေါလောကေန္တော-ကြည့်တော်မူလသော်၊ အပ္ပ
ရဇက္ခေ-ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟမြူ ရှိကုန်သော၊
သတ္တေ-သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာရဇက္ခေ-ပညာမျက်စိ၌ များသော ရာဂ၊
ဒေါသ၊ မောဟမြူ ရှိကုန်သော၊ သတ္တေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တိက္ခိန္ဒြိယေ-
ထက်မြက်သောသဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ သတ္တေ-လည်းကောင်း၊ မုဒိန္ဒြိယေ-
နူးညံ့သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ သတ္တေ-လည်းကောင်း၊ သွာကာရေ-
ကောင်းသော သဒ္ဓါစသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော၊ သတ္တေ-လည်းကောင်း၊
ဒွါကာရေ-မကောင်းသော သဒ္ဓါစသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော၊ သတ္တေ-လည်း
ကောင်း၊ သုဝိညာပယေ-လွယ်ကူသဖြင့် သိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်သော၊ သတ္တေ-
လည်းကောင်း၊ ဒုဝိညာပယေ (ဝိယေ)-ခဲယဉ်းသဖြင့် သိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်
သော၊ သတ္တေ-လည်းကောင်း၊ အပ္ပေကစ္စေ-အချို့ကုန်သော၊ ပရလောကံဝဇ္ဇ
ဘယဒဿာဝိနေ-တမလွန်လောက၊ အကုသိုလ် အပြစ်တို့ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုတတ်
ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရန္တေ -နေကုန်သော၊ သတ္တေ-လည်းကောင်း၊ အပ္ပေကစ္စေ-
ကုန်သော၊ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ-တမလွန်လောက၊ အကုသိုလ်အပြစ်
တို့ကို ဘေးအားဖြင့် မရှုတတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရန္တေ -နေကုန်သော၊ သတ္တေ-
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဒ္ဓဿာ-မြင်တော်မူပြီ။

သေယျထာပိ နာမ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ-ကုမုဒြာကြာရိရာ ရေနန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုမုဒြာကြာတော၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဒုမိနိယံ ဝါ-ပဒုမ္မာကြာရိရာ ရေနန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပဒုမ္မာကြာတော၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏရိကိနိယံ ဝါ-ပုဏ္ဏရိကိကြာရိရာ ရေနန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပုဏ္ဏရိကိကြာတော၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ ဇာတာနိ-ပေါက်ကုန်သော၊ ဥဒကေ-၌၊ သံဝဗာနိ-ကြီးပွားကုန်သော၊ ဥဒကေ-မှ၊ အနုဂတာနိ-မပေါ်တက်ကုန်သော၊ အန္တော နိမုဂ္ဂပေါသီနိ-ရေ၏အတွင်း၌ နစ်မြုပ်လျက် ကြီးပွားကုန်သော၊ အပေကစွာနိ-အချို့ကုန်သော၊ ဥပ္ပလာနိ” ဝါ-ကုမုဒြာကြာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဒုမာနိ ဝါ-ပဒုမ္မာကြာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏရိကာနိ ဝါ-ပုဏ္ဏရိကိကြာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒကေ ဇာတာန ဥဒကေ သံဝဗာနိ၊ သမောဒကံ-ရေနှင့် အညီအမျှ၊ ဌိတာနိ-တည်ကုန်သော၊ အပေကစွာနိ ၊ပေ၊ ပုဏ္ဏရိကာနိ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒကေ ၊ပေ၊ ဒကံ-ကို၊ အစ္စဂ္ဂမ္မ-လွန်၍၊

၁။ ဥပ္ပလာနိ။ ။ အဘိဓာန်နိဿယသစ် (၆၈၈)ဂါထာ၌ “ဥပ္ပလ”ကို “ကုမုဒြာကြာ” ဟု ဘာသာပြန်တော်မူ၏။ သီလက္ခန္ဓာ၊ သာမညဖလသုတ္တဋ္ဌကထာ၊ တတိယဇ္ဈာနကထာ၌မူ “သေတရတ္တနိလေသု ယံကိဉ္စ ဥပ္ပလံ ဥပ္ပလမေဝ-ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာညို” သုံးမျိုးလုံးကိုပင် “ဥပ္ပလ” ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ-ကာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာညို တော၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလာနိ ဝါ-ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာညိုတို့ကိုလည်းကောင်း” ဤသို့လည်း ပေးနိုင်ပါသည်။

ကြာလေးမျိုး။ ။ (၁) ရေမှ မပေါ်တက်ဘဲ ရေထဲ၌ နစ်မြုပ်လျက် ကြီးပွားနေသော အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီကြာ=ဤကြာသည် တတိယနေ၌ ပွင့်မည့်ကြာတည်း။

(၂) ရေ၏ မျက်နှာပြင်နှင့် အညီအမျှတည်သော သမောဒကဌိတကြာ=ဤ ကြာသည် နက်ဖြန် (ဒုတိယ)နေ၌ ပွင့်မည့်ကြာတည်း။

(၃) ရေမျက်နှာပြင်ကို လွန်တက်၍ တည်နေသော ဥဒကံ အစ္စဂ္ဂမ္မဌိတကြာ=ဤ ကြာသည် နေရောင်ခြည်ကို စောင့်မျှော်လျက်နေသော - နုပွင့်မည့် ကြာတည်း။ ဤ ကြာသုံးမျိုးသာ ပါဠိတော်၌ ပါ၏။

(၄) ရေထဲ၌ နစ်မြုပ်လျက် ကြာရောဂါစွဲနေသော “သရောဂဥပ္ပလ” ကြာ တစ်မျိုးလည်း ရှိသေး၏။ ဤကြာသည် မပွင့်နိုင်တော့ဘဲ ငါးလိပ်တို့၏ အစာသာ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤကြာကို ပါဠိတော်၌ မပါသော်လည်း နောက်၌ပြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးနှင့်လျော်အောင် ဆောင်ပြပါဟု ဋီကာ၌ မိန့်သည်။

ဌိတာနိ-ကုန်သော၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ အနုပလိတ္တာနိ-မလိမ်းကျံအပ် မငြိကပ်အပ် ကုန်သော၊ အပ္ပေကစ္ဆာနိ ပေ၊ ပုဏ္ဏရိကာနိ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ပသေယျ) သေယျထာပိ-မြင်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤ အတူ ဤအတူသာလျှင်၊ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ၊ ပေ၊ အဒ္ဒသာ-ပြီ။

ဒိသ္မာန-မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ သဟမ္ပတိ-သော၊ ဗြဟ္မာနံ-ကို၊ ဂါထာယ- ဂါထာဖြင့်၊ ပစ္စဘာသိ (ပတိ+အဘာသိ)-ရည်ရွယ်၍ ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ရွတ်ဆိုတော်မူသနည်း?)၊ အပါပုတေသံ ပေ၊ ဗြဟ္မေတိ-ဟူ၍၊ (ပစ္စဘာသိ)၊ [စာအုပ်တို့၌ “အပါရုတာတေသံ” ဟု တွေ့ရ၏၊ “အပါပုတေသံ” ဟု ရှိသင့်ကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ “အပါပုတာ + ဧသံ” ဟု ပုဒ်ဖြတ် ပါ။]

ဂါထာအနက်။ ။ ဗြဟ္မေ-ဗြဟ္မာ၊ ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ သေတဝန္တော- ပသာဒသောတ၊ ဉာဏ်ရှိကြကုန်၏။ (တေ-ထိုသူတို့သည်)၊ သဒ္ဓ- ဘုရားတရား၌ ယုံကြည်ခြင်းဟူသော သဒ္ဓါကို၊ ပမုဉ္ဇန္တု-လွတ်ကြပါ စေကုန်၊ ဝါ-ထင်ရှားပြကြပါစေကုန်၊ ဧသံ-ဤသူတို့၏(အတွက်)၊ အမတဿ-သေခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်၏၊ (အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၏)၊ ဒွါရာ- အရိယမဂ်တည်းဟူသော တံခါးကို၊ အပါပုတာ-ဖွင့်အပ်ပြီ၊ အဟံ- သည်၊ ဝိဟိံသသညီ-ကိုယ်၊ နှုတ်တို့၏ ပင်ပန်းရုံသာဟု အမှတ်ရှိတော် မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဂုဏံ-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်ပြီးသော၊ ပဏိတံ- မွန်မြတ်သော၊ ဓမ္မံ-သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ဝါ-အရိယမဂ်တရားကို၊ မနုဇေသု-နတ်လူတို့၌၊ န ဘာသိ-ဟောတော်မမူခဲ့ပြီ၊ ဝါ-မဟောအံ့ဟု ကြံတော်မူခဲ့ပြီ။

၁။ **ဥဂ္ဂတိတညျ၊ ဝိပဉ္စိတညျ။** ။ အကျဉ်းမာတိကာကို ဟောရုံမျှဖြင့် တရားထူး ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဥဂ္ဂတိတညျ” မည်၏၊ [ဥဂ္ဂါဋီတေ (ဓမ္မံ) ဇာနာတိတိ ဥဂ္ဂတိတညျ- ဉာဏ်ကို ဖွင့်လှစ်အပ်သော် တရားကို သိသူ။]

အကျယ်ချဲ့၍ ဟောပြမှ တရားထူးရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဝိပဉ္စိတညျ” မည်၏၊ [ဝိပဉ္စိတံ+ဇာနာတိတိ ဝိပဉ္စိတညျ-အကျယ်ချဲ့အပ်သော အနက်ကို သိသူ။]

နေယျ။ ။ တရားတော်ကို အကျယ် ကြားနာရုံမျှဖြင့် တရားထူးကို မရဘဲ ပါဠိတော်ကို သင်ယူခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မေးခြင်း၊ စိတ်၌ သွင်းထား စဉ်းစားခြင်း၊

အထ ခေါ-၌၊ သဟံမ္ပတိ ဗြဟ္မာ၊ (အန္တရဓာယိ၌ စပ်) ဘဂဝတာ-သည်၊ ဓမ္မဒေသနာယ-ငှာ၊ ကတာဝကာသော-ပြုအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိသည်၊ ဝါ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသည်၊ အမိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့သိ၍၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အဘိဝါဒေတွာ-အလွန်ရှိသေစွာ ရှိခိုး၍၊ ပဒက္ခိဏံ-အရိအသေကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ တထေဝ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ အန္တရဓာယိ-ကွယ်ပျောက်ပြီ။ [မိမိနေရာဖြစ်သော ပဌမဈာန်ဗြဟ္မာဘုံသို့ ပြန်သွားသည်ဟု ဆိုလိုသည်။]

ဗြဟ္မယာစနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သူတော်ကောင်းဖြစ်သော မိတ်ဆွေတို့ကို ပေါင်းသင်းခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုမှ တရားထူး ရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် **“နေယျ”** မည်၏။ [ဥဒ္ဒေသဘဒိဟိ နေတဗ္ဗောတိ နေယျော-ဥဒ္ဒေသ စသည်တို့ဖြင့် ဆောင်ပြထိုက်သူ။]

ပဒပရမ။ ။ တရားတော်ကို များစွာပင် ကြားနာ၊ ရွတ်အံ၊ ဆောင်ရွက်၊ ပို့ချလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ပါသော်လည်း ဤဘဝ၌ တရားထူး မရနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် **“ပဒပရမ”** မည်၏။ [ပဒမေဝ + ပရမံ ယသာတိ ပဒပရမော-ပုဒ်ဗျည်းသာလျှင် အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည်ရှိသူ၊] ဤပုဂ္ဂိုလ်အတွက် တရားဒေသနာတော်သည် နောက် နောက်ဘဝ၌ အထုံဝါသနာ (ပါရမီဓာတ်ခံ)ပါခြင်းအကျိုး ရှိပေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးနှင့် ကြာလေးမျိုး။ ။ ဥပ္ပဋိတဉ္စာသည် နံပါတ်(၃) ကြာနှင့် တူ၏။ ဝိပဋ္ဌိတဉ္စာသည် နံပါတ်(၂) ကြာနှင့်၊ နေယျသည် နံပါတ်(၁) ကြာနှင့်၊ ပဒပရမသည် နံပါတ်(၄) ကြာနှင့် တူ၏။

ဘုရားရှင် သိတော်မူ။ ။ ဘုရားရှင်သည် တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်ကို ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူသော်အခါ **“ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပ္ပရဇက္ခေ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဟာရဇက္ခေ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တိက္ခိန္ဒြိယ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မုဒိန္ဒြိယ”** စသည်ဖြင့် မြင်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် **“အဒ္ဓသာ ခေါ ဘဂဝါ ၊ပေ၊ အပ္ပရဇက္ခေ”** စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်တော် အစဉ်ရှိသည်။

ထို အပ္ပရဇက္ခေပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း **“ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ဥပ္ပဋိတဉ္စာ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကား ဝိပဋ္ဌိတဉ္စာ”** စသည်ဖြင့် ထင်ထင်ရှားရှား ကွဲပြားစွာ သိတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် **“သေယျထာပိ နာမ ဥပလိနိယံ ဝါ”** စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်တော် အစဉ်ရှိပါသည်။ [ဋီကာ၌ ဘဗ္ဗ-တရားကို သိထိုက်သူ၊ အဘဗ္ဗ-တရားကို မသိထိုက်သူတို့နှင့် ရာဂစရိတ စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သိတော်မူပုံကိုလည်း ပြသေး၏။ ရှုလေတော့။]

၆-ပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ

၁၀။ အထ ခေါ-၌၊ (တရားဟောတော်မူအံ့ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌) ပေ၊ အဟောသိ (ကိ?)၊ အဟံ-သည်၊ ကဿ-အဘယ်သူအား၊ ပဌမ-ရှေးဦးစွာ၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ တစ်နည်း-ပဌမ ဓမ္မ-တရားဦးကို၊ ဒေသေယျံ နှု ခေါ-ဟောရပါအံ့နည်း?၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ ဣမံ ဓမ္မ-ကို၊ ခိပ္ပမေဝ-လျင်စွာသာလျှင်၊ အာဇာနိဿတိ-သိနိုင်လိမ့်မည်နည်း?၊ (သိနိုင်ပါ့မလဲ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊ ဧတံ-ဤ အကြံတော်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြန်ပြီ၊ [ဧတံ-ဤ အဆုံးအဖြတ်တော်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဤသို့လည်း ပေးပါ၊] (ကိ?) “ကာလာမော-အနွယ်အားဖြင့် ကာလာမမည်သော၊ အယံ အာဠာရော-ဤ အာဠာရရသောသည်၊ ပဏ္ဍိတော-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ၊ ပင်ကိုဉာဏ် ရှိ၏၊ ဗျတ္တော-ထက်မြက်၏၊ မေဓာဝီ-အကြောင်းအားလျော်စွာ တစ်ဓဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ပညာရှိ၏၊ ဒိဃရတ္တံ-လုံး၊ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကော-ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟမြူ ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ (ပညာမျက်စိ၌ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟမြူ နည်းသောသဘောရှိ၏)၊ အဟံ ကာလာမဿ၊ ပေ၊ ယန္တုနံ ဒေသေယျံ-အကယ်၍ ဟောတော်မူရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ သော-ထို အာဠာရ ရသောသည်၊ ပေ၊ အာဇာနိဿတိ-သိလိမ့်မည်” ဣတိ-ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ၊ ဝါ-ဤသို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီ။

အထ ခေါ-၌၊ အန္တရဟိတော-ကွယ်ပျောက်သော၊ (ကိုယ်ထင်မပြသော)၊ ဒေဝတာ-နတ်သည်၊ ဘဂဝတော-အား၊ အာရောစေသိ-လျှောက်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ၊ ကာလာမော၊ အာဠာရော-သည်၊ သတ္တာဟကာလင်္ကီကော-ကွယ်လွန် ပြီးသော အာဠာရ ရသေ့၏ ခုနစ်ရက် ရှိပါပြီ” (ကွယ်လွန်ပြီး၍ ခုနစ်ရက် ရှိပါ ပြီ)၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ဘဂဝတောပိ-၏လည်း၊ ဉာဏံ-သဗ္ဗညုတဉာဏ် တော်သည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “ကာလာမော၊ အာဠာရော-သည်၊

၁။ ယန္တုနံ။ ။ ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်၊ စာမျက်နှာ (၁၈၇)၌ ပြထားပြီ၊ ရှေးနိဿယ၌ တစ်ချို့နေရာဝယ် “ယန္တုနံ-အကယ်၍၊ ၊ပံ၊ ဒေသေယျံ-ဟောတော်မူရပါမူကား၊ သာဓု ဝတ-ကောင်းလေစွ၊” ဤသို့ သာဓု ဝတ”ကို ထည့်၍ ပေးထားသည်။

သတ္တာဟကာလကံတော-ရှိပြီ” လူတိ-ဤသို့ ညဏ်တော်အား ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊
 (သိတော်မူပြီ) အထ ၂၀၆။ “အာဠာရော-သည်၊ မဟာဇာနိယော-ကြီးစွာသော
 ဆုံးရှုံးခြင်း ရှိလေစွ၊ ဟိ-မှန်၏၊ သော-ထို အာဠာရ ရသေ့သည်၊ ပေ၊ သစေ
 သုဏေယျ-အကယ်၍ နာရအံ့၊ (စေ သုဏန္တေ-ဤသို့ နာရလသော်၊) ဓိပ္ပမေဝ၊
 အာဇာနေယျ-သိနိုင်ရာ၏” လူတိ-ပြီ၊ ပေ၊ “ရာမပုတ္တော-ရာမ၏သားဖြစ်သော၊
 အယံ ဥဒကော-ဤ ဥဒကရသေ့သည်၊ ပေ၊ အာဇာနိဿတိ”၊ ပေ၊ “အဘိဒေါသ
 ကာလကံတော-ညဉ့်ဦးယံက ကွယ်လွန်ပါပြီ” (“ကွယ်လွန်ပြီးသော ဥဒကရသေ့
 ၏ ညဉ့်ဦးယံ ရှိပါပြီ” ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။) ပေ၊ [ဤ ပုဒ်အဖွင့်ကို ဘာသာဇီကား၌
 ပြထားပြီ။]

အထ ခေါ ၂၀၆။ “ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ-ငါးယောက်အစု၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-
 ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့မည်သော၊ ဘိက္ခု-ရသေ့တို့သည်၊ မေ-အား၊ ဗဟုကာရာ-များသော
 လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ “မေ-အား၊ ဗဟုကာရာ-
 များသော ကျေးဇူးရှိကုန်၏” ဟု ပေး၏၊] ယေ-ယင်း ပဉ္စဝဂ္ဂိရသေ့တို့သည်၊
 ပဓာနပဟိတတ္ထံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျိုးငှာ စေလွှတ်အပ်သော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသော၊ မံ-
 ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိ-သု-ပြုစုကြကုန်ပြီ၊ အဟံ-သည်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ၂၀၆။ ယံနန္တုန
 ဒေသေယျ-စွ” လူတိ-ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြန်ပြီ၊
 (ကိ?)၊ “စောရဟိ-ယခုအခါ၌၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကဟံ-အဘယ်
 အရပ်၌၊ ဝိဟရန္တိ န ခေါ-နေကြပါကုန်လိမ့်မည်နည်း?” လူတိ-ပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ ဒိဗ္ဗေန-နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့်တူသော၊ ဝိသုဒ္ဓေန-
 တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော ဥပက္ကိလေသတို့မှ စင်ကြယ်သော၊ အတိက္ကန္တမာနုသကောန-
 လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မြင်လောက်ရာ ရူပါရုံကို လွန်သော၊ ဝါ-လူတို့၏
 ဥစ္စာဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုကို လွန်သော၊ စက္ခုနာ-အဘိညာဉ်စက္ခုဖြင့်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ-
 ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဗာရာဏသိယံ-ဗာရာဏသိမြို့၌၊ ဝါ-၏ အနီးဖြစ်သော၊
 ဣသိပတနေ-ဣသိပတနမည်သော၊ (ဣသိမည်တော်မူသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-
 အရှင်မြတ်တို့၏ ကောင်းကင်မှ ဆင်းသက်ရာ၊ ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်ရာ
 ဖြစ်သော၊) မိဂဒါယေ-မိဂဒါဝုန်တော၌၊ (သားကောင်းတို့အား ဘေးမဲ့ ပေးရာ
 တော၌၊) ဝိဟရန္တေ-နေကြသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒသာ-မြင်တော်မူပြီ၊ အထ ခေါ-

မြင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ၊ ဥရုဝေလာယံ-၌၊ ယထာဘိရန္တံ-ကျွတ်ထိုက်
 ကြသား ဝေနေများကို ထောက်ထားရှုမျှော် အလိုတော်အတိုင်း၊ ဝိဟရိတွာ-
 သီတင်းသုံးတော်မူပြီး၍၊ ယေန-အကြင် အရပ်၌၊ ဗာရာဏသီ (အတ္ထိ)၊ တေန-
 ဗာရာဏသီမြို့ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကမိ-ကြွတော်မူပြီ။
 [“ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ”စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဠိကာ၊ ဒုတိယ
 အုပ်, ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၁၁။ ဥပကော-ဥပက မည်သော၊ အာဇီဝကော-အာဇီဝကသည်၊
 [“တက္ကတွန်း”ဟု ရှေးက အနက်ပေးတော်မူကြ၏၊] ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဂယံ-ဂယာ
 ရွာ၏၊ အန္တရာ စ-အကြား၌လည်းကောင်း၊ ဗောဓိ-ဗောဓိပင်၏၊ အန္တရာ စ-
 ၌လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပုဋိပန္နံ-ရှည်သောခရီးကို ကြွတော်မူနေသည်ကို၊
 အဒ္ဓသာ-မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-မြင်ခြင်းကြောင့်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဧတံ-ဤ စကားကို၊
 အဝေါစ-ပြောပြီ၊ (ကိ?)၊ “အာဂုသော-ငါ့ရှင်၊ တေ-အသင်၏၊ ဣန္ဒြိယာနိ-
 ဣန္ဒြေတို့သည်၊ ဝိပုသန္နာနိ-အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ပါပေကုန်၏၊ ဆဝိဝဏ္ဏော-
 အရေ၏ အဆင်းသည်၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပါပေ၏၊ ပရိယော
 ဒါတော-ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်ပါပေ၏၊ အာဂုသော၊ တွံ-သည်၊ ကံ-အဘယ်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်မှန်း၍၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခဲ့သည်၊
 ဝါ-ရဟန်းပြုခဲ့သည်၊ အသိ-ဖြစ်ပါသနည်း?၊ တေ-၏၊ သတ္တာ-ဆရာသည်၊
 ကော ဝါ-အဘယ်သူပါနည်း?၊ တွံ-သည်၊ ကဿ ဝါ-အဘယ်သူ၏လည်း၊
 ဓမ္မံ-ကို၊ ရောစေသိ-နှစ်သက်ပါသနည်း?” ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ (မေးပြီ)၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောအပ်သော်၊ (မေးအပ်သော်)၊ ဘဂဝါ၊ ဥပကံ၊ အာဇီဝကံ-ကို၊
 ဂါထာဟိ-ဂါထာတို့ဖြင့်၊ အဇ္ဈဘာသိ-(သိစေလိုအပ်သော အနက်ကို) ရည်ရွယ်၍
 မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ?)။

ဂါထာအနက်။ ။“(ဥပက-ဥပက) အဟံ-သည်၊ သဗ္ဗဘိဘူ-အလုံးစုံသော
 တေဘူမကတရားကို လွှမ်းမိုးတော်မူနိုင်သည်၊ သဗ္ဗဝိဒူ-အလုံးစုံသော
 စတုဘူမက တရားကို သိတော်မူပြီးသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏၊ သဗ္ဗေသု-
 ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-တေဘူမကတရားတို့၌၊ အနုပလိတ္တော-ကိလေသာ
 သည် လိမ်းကျံတော်မမူအပ်သည်၊ ဝါ-ငြိကပ်တော်မမူသည်၊ (အသ္မိ)
 သဗ္ဗဉ္စဟော-အလုံးစုံသော တေဘူမကတရားကို စွန့်လွှတ်တော်မူပြီးသည်၊

တဏှာက္ခယေ-တဏှာ၏ ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိမုတ္တော-
အာရုံပြုသော အားဖြင့် လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်တော်မူပြီးသည်၊
(အသို့) သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ အဘိညာယ-အလုံးစုံသော စတုဘူမက
တရားကို သိ၍၊ ဝါ-သိခြင်းကြောင့်၊ ကံ-အဘယ်သူ့ကို၊ ဥဒ္ဓိသေယျ-
ဤသူကား ငါ့ဆရာဟု ညွှန်ပြရတော့အံ့နည်း?။

မေ-၏၊ (ငါ့မှာ)၊ အာစရိယော-လောကုတ္တရာတရား အရာ၌
ဆရာသည်၊ န အတ္ထိ-ရှိတော်မမူ၊ မေ-၏၊ ဝါ-နှင့်၊ သဒိသော-
တန်းတူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-ရှိတော်မမူ၊ သဒေဝကသို့-
နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ လောကေ-၌၊ မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပဋိပုဂ္ဂလော-
ဆန့်ကျင်ဘက်ဟု တုဖက်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နတ္ထိ-ရှိတော်မမူ။
[မယံ သီလာဒိဟိ ဂုဏေဟိ ပဋိနိဓိဘူတော ပုဂ္ဂလော နာမ နတ္ထိ-
ဋီကာ။]

ဟိ-မှန်၏၊ အဟံ-သည်၊ လောကေ-၌၊ အရဟာ-ရဟန္တာတည်း၊
အဟံ-သည်၊ အနတ္တရော-အတုမရှိမြတ်သော၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊
သတ္တာ-ဆရာတည်း၊ (အဟံ)၊ ဧကော-တစ်ဆူတည်းသော၊ သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓေါ-သမ္မသမ္ဗုဒ္ဓသည်၊ အမိ-ဖြစ်တော်မူ၏၊ သီတိဘူတော-
ကိလေသာ အပူဝေးသဖြင့် အေးမြသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူသည်၊
နိဗ္ဗူတော-ကိလေသာအပူသိမ်းသဖြင့် ငြိမ်းအေးတော်မူပြီးသည်၊ အသို့။

ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို၊ ပဝတ္ထေတုံ-ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊
ဝါ-ဟောတော်မူခြင်းငှာ၊ ကာသိနံ-ကာသီဟု အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏၊
ဝါ-ကာသီတိုင်း၏၊ ပုရ-ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားတော်မူအံ့၊
အန္တိဘူတသို့-အကန်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ လောကသို့-၌၊ အမတဒုန္နုဘိ-
အမြိုက်စည်ကြီးကို၊ အာဟဉ္ဇ-ရိုက်တီးဆော်ရွမ်းတော်မူအံ့” ဣတိ
(အဇ္ဈဘာသိ)။ [ဤဂါထာတို့၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ၊ ဓမ္မစက္က
ပုဒ်၏ သဒ္ဓတ္ထကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ နိဒါနကထာ အစ၌လည်း
ကောင်း၊ “အာဟဉ္ဇ” ရုပ်ပြီးပုံကို မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ၊ တျာဒိ(၆၇)
သုတ်၌လည်းကောင်း ကြည့်ပါ။]

“အာဝုဿော၊ တံ-သည်၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိစာနာသိ-
 ဝန်ခံ၏။ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနန္တဇီနော-အနန္တဇီနသည်။ (အဆုံးမရှိ
 အောင်နိုင်သူသည်။) (ဘဝိတံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊) အရဟသိ-ထိုက်တန်ပါပေ၏” ဣတိ-
 ဤသို့ ပြောပြီ။ [အနန္တဇီန အမည်တော်ရုပ်ကို ဝိမတိ၌ အမျိုးမျိုး ဖွင့်ထားသေး၏။]

ဂါထာအနက်။ ။ “ဥပက-က၊ ယေ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အာသဝက္ခယံ-
 အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ (တေ-
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊) မာဒိသာ-ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဇိနာ-ဇိန
 တို့သည်၊ (ငါးမာရ်အောင်မြင် ဘုရားရှင်တို့သည်၊) ဟောန္တိ၊ (ဥပက-
 ဥပက၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊) မေ-သည်၊ ပါပကာ-ယုတ်မာကုန်သော၊
 ဝါ-မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာသို့ ကျရောက်စေတတ်
 ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့ကို၊ ဇိတာ-အောင်အပ်ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ အဟံ-သည်၊ ဇိနော-ဇိနမည်တော်မူ၏။” (ငါးမာရ်အောင်မြင်
 ဘုရားရှင်တည်း၊) ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

စဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မိန့်တော်မူအပ်သော်၊ ဥပကော၊ အာဇီဝကော-သည်။
 “အာဝုဿော-ငါ့ရှင်၊ ဝိ-ဤသို့လည်း၊ (ဒီလိုဆိုတာလည်း၊) ဟုပေယျ-ဖြစ်နိုင်လောက်
 ပါပေ၏”။ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-ပြော၍၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ ဩကမ္မေတွာ-
 လှုပ်စေ၍၊ တစ်နည်း၊ သီသံ ဩကမ္မေတွာ-ခေါင်းညှိတံ၍၊ ဥမ္မဂ္ဂံ-လမ်းမဟုတ်သော
 ခရီးကို၊ (လမ်းဆေးကို၊) ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပက္ကမိ-ဖဲသွားပြီ။ [“ဟုပေယျပါဝုဿော”
 ကို “ဟုပေယျ+ဝိ+အာဝုဿော” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ရုပ်ပြီးပုံကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထား
 ပြီ။]

၁၂။ အထ ခေါ-၌၊ (ဥပက၏ ဖဲသွားပြီးရာ ထိုအခါ၌၊) ဘဂဝါ၊
 အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ စာရိကံ-လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ (ဒေသစာရိကို၊)
 စရမာနော-လှည့်လည်တော်မူလသော်၊ ယေန-အကြင်အရပ်၌၊ ဗာရာဏသီ-
 ဗာရာဏသီမြို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣသိပတနံ - ဣသိပတန မည်သော၊

၁။ ယေန ဗာရာဏသီ စသည်။ ။ ယေန ဗာရာဏသီ ဣသိပတနံ မိဂဒါယော
 ယေန ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ တေနပသကံမိ၊ ဤသို့ တစ်ရံတစ်ခါ အနိယမဝါကျ နှစ်ဝါကျ၊

မိဂဒါယော-မိဂဒါဝုန်တောသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ယေန-၌၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ-
 ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေန-ထို ဗာရာဏသီမြို့၊ ဣသိပတန
 မိဂဒါဝုန်တော ပဉ္စဝဂ္ဂိရသေ့တို့ရှိရာ ထို အရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ-ကြွတော်မူပြီ၊
 ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒူရတောဝ-အဝေး၌ပင်၊ (အဝေးက
 ပင်)၊ အာဂစ္ဆန္တံ-ကြွလာတော်မူသည်ကို၊ အဒ္ဓသံသု-မြင်ကြကုန်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-
 ကြောင့်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ကတိကံ-ကတိကဝတ်ကို၊ သဏ္ဍပေသံ-
 ကောင်းစွာ တည်စေကြကုန်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ တည်စေကြကုန်သနည်း?)၊

“အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ အယံ သမဏော ဂေါတမော-ဤ ရဟန်းဂေါတမ
 သည်၊ အာဂစ္ဆတိ-ကာနေ၏၊ ဗာဟုလ္လိကော-ပစ္စည်းတို့၏ ပေါများကုန်သည်၏
 အဖြစ်အကျိုးငှာ ကျင့်နေ၏၊ ပဓာန ဝိပ္ပန္နော-ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ကြောင်း
 အကျင့်မှ မရပ်မတည် ပြန်လည်ခဲ့ပြီ၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ လျှောကျခဲ့ပြီ)၊ ဗာဟုလ္လာယ-
 ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္ထော-ပြန်လည်ခဲ့ပြီ၊

နိယမဝါကျ တစ်ဝါကျ ရှိတတ်၏၊ ထိုသို့ ရှိရာ၌ ပါဠိရှိအတိုင်း အနက်ပေး၍
 “တေနုပသင်္ကမိ”၌ တ သဒ္ဓါဖြင့် အနိယမ နှစ်ဝါကျလုံးကို ပြန်၍စွဲပါ၊ ပဝါရဏက္ခန္ဓက
 ပုဒ်စဉ်(၂၀၉)၌ “ယေန သာဝတ္ထိ ဇေတဝနံ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမော၊ ယေန
 ဘဂဝါ၊ တေနုပသင်္ကမိ”ဟုလည်းကောင်း၊ ဘေသန္တက္ခန္ဓက ပုဒ်စဉ်(၂၇၅)၌ “ယေန
 ရာဇဂဟံ ဝေဠုဝနံ ကလန္တကနိဝါပေါ၊ ယေန ဘဂဝါ၊ တေနုပသင်္ကမိ”ဟုလည်းကောင်း
 တွေ့ရလိမ့်မည်။

ဆက်ဦးအံ့။ ။ ယေန ဗာရာဏသီ စသည်ဖြင့် ရှိခြင်းမှာလည်း “ဗာရာဏသီယံ
 ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ”ဟုလည်းကောင်း၊ “သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ
 အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ
 ကလန္တကနိဝါပေ”ဟုလည်းကောင်း ရှိသော ဝါကျတစ်ခုလုံးကို “ယေန ဗာရာဏသီ
 ဣသိပတနံ မိဂဒါယော” စသည်ဖြင့် အနိယမဝါကျ ပြုလုပ်ထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်၊
 ယေန-၌၊ ဗာရာဏသီ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣသိပတနံ-သော၊ မိဂဒါယော-
 သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-ဗာရာဏသီမြို့၊ ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောရှိရာ
 ထိုအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ယေန ဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု (သန္တိ)၊ တေန-ပဉ္စဝဂ္ဂိရသေ့
 တို့ရှိရာ ထိုအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိ၊ ဤသို့လည်း နိယမဝါကျ အပိုထည့်၍
 ဆရာမြတ်တို့ အနက်ပေးတော်မူကြသည်။

[ဟိုဟိုဒီဒီ လှည့်လည် သွားလာနေခြင်းကို မဆိုလို၊ “ဟိနာယာဝတ္တိတွာ” ဌ်ကဲ့သို့ ပြန်၍ ဆုတ်လာခဲ့ခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။] သော-ထိုရဟန်း ဂေါတမကို၊ နေဝ အဘိဝါဒေတဗ္ဗော-ရှိမခိုးထိုက်၊ (ရှိမခိုးကြစတမ်း၊) န ပစ္စုန္ဒာတဗ္ဗော-ခရီးဦး မကြိုဆိုထိုက်၊ (ခရီးဦး မကြိုကြစတမ်း၊) အဿ-ထိုရဟန်း ဂေါတမ၏၊ ပတ္တ စီဝရံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို၊ န ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ-လှမ်းမယူထိုက်၊ (လှမ်းမယူကြ စတမ်း၊) အပိ စ-သို့သော်လည်း၊ (သို့ရာတွင်၊) အာသနံ-နေရာကို၊ ဌပေတဗ္ဗ- ထားထိုက်၏၊ (ထားကြတာပေါ့၊) သော-ထိုရဟန်း ဂေါတမသည်၊ (နိသီဒိတုံ- ထိုင်ခြင်းငှာ၊) သစေ အာကခိဿတိ-အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ (စံသတိ-ဤသို့ အလိုရှိလသော်၊) နိသီဒိဿတိ-ထိုင်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ တည်စေကြကုန်ပြီ။

ယထာ ယထာ-အကြင်အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု-တို့သို့၊ ဥပသင်္ကမတိ-ကြွတော်မူ၏၊ တထာ တထာ-ထိုထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာဘိက္ခု။ သကာယ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ကတိယာယ- ကတိကဝတ်၌၊ သဏ္ဍာတုံ-ကောင်းစွာတည်ခြင်းငှာ၊ နာသက္ခိသု-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ အသဏ္ဍာဟန္တာ-ကောင်းစွာမတည်နိုင်ကုန်သည်၊(ဟုတွာ)၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ပစ္စုန္ဒန္တ- ခရီးဦး ကြိုဆို၍၊ ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ (တစ်ပါးက၊) ဘဂဝတော-၏၊ ပတ္တ စီဝရံ-သပိတ်သင်္ကန်းတော်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-လှမ်းယူပြီ၊ ဧကော၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ပညပေသိ-ခင်းပြီ၊ ဧကော၊ ပါဒေါဒကံ-ခြေဆေးရေကိုလည်းကောင်း၊ ဧကော၊ ပါဌပိဌံ-ခြေဆေးအင်းပျဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ခြေဆေးခုံငယ်ကိုလည်းကောင်း၊) ဧကော၊ ပါဒကထလိကံ-ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥပနိက္ခိပိ-အနီး၌ ချထားပြီ၊ ဘဂဝါ၊ ပညတ္ထေ-ခင်းထားအပ်သော၊ အာသနေ-နေရာ၌၊ နိသီဒိ- ထိုင်တော်မူပြီ၊ ဘဂဝါ၊ နိသဇ္ဇ-ထိုင်တော်မူပြီး၍၊ ပါဒေ-ခြေတော်တို့ကို၊ ပက္ခာ လေသိ-ဆေးတော်မူပြီ၊ အပိဿ-သို့သော်လည်း၊ (ကတိကဝတ်၌ မတည်နိုင်ကြဘဲ သပိတ်၊သင်္ကန်းကို လှမ်းယူမှုစသည်ကို ပြုကြပါသော်လည်း၊) ဘဂဝန္တံ-ကို၊ နာမေန စ-(ဂေါတမဟူသော) နာမည်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာဝုသောဝါဒေန စ-အာဝုသောဟု ပြောဆိုသုံးနှုန်းခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမုဒါစရန္တိ-ပြောဆို သုံးနှုန်းကြကုန်၏။

စေ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ တထာဂတံ-ငါဘုရားကို၊ နာမေန စ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာဝုသောဝါဒေန စ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မာ သမုဒါစရထ-မပြောဆို (မသုံးနှုန်း)ကြကုန်နှင့်၊

ဘိက္ခဝေ (အဟံ)၊ အရဟံ-သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ တထာဂတော-ဘုရားရှင်တည်း၊ (ဘုရားဖြစ်ပြီ) ဘိက္ခဝေ၊ သောတံ-နားကို၊ ဩဒဟထ-ရှေးရှုထားကြကုန်လော့၊ တစ်နည်း၊ သောတံ ဩဒဟထ-နားထောင်ကြကုန်လော့၊ အမတံ-အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဓိဂတံ-သိအပ် ရအပ်ပြီ၊ အဟံ-သည်၊ အနုသာသာမိ-သွန်သင်တော်မူအံ့၊ အဟံ၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေမိ-အံ့။

ယထာနုသိဋ္ဌံ-အကြင်အကြင် သွန်သင်အပ်သည့်အတိုင်း၊ ပဋိပစ္စမာနာ-ကျင့်ကုန်လသော်၊ န စိရဿေဝ-မကြာမီပင်၊ ယဿ-အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်၏၊ အတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ ကုလပုတ္တာ-အမျိုးကောင်းသားတို့သည်၊ သမ္မဒေဝ-ကောင်းစွာ သာလျှင်၊ အဂါရသ္မာ-အိမ်မှ၊ (အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ၊) (နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍) အနဂါရိယံ-အိမ်၌နေခြင်း၏ စီးပွားဖြစ်သော လယ်ထွန်၊ ကုန်ပေး၊ နွားမွေးမှုမရှိရာ ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇန္တိ-ကပ်ရောက်ကြကုန်၏၊ [ပဗ္ဗဇန္တိတိ ဥပဂစ္ဆန္တိ-ဝိမတိ၊] အနတ္တရံ-မိမိထက် မြတ်သောတရား မရှိသော၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော၊ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ-မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အဆုံးဖြစ်သော၊ တံ-ထို အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ (အဘိညာယ စသည်၌စပ်)၊ ဝါ-သို့၊ (ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍-၌စပ်)၊ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ-မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ပင်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အဘိညာ-ထူးသော အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်ကြောင့် သိ၍၊ ဝါ-ထူးသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် သိ၍၊ သစ္စိကတွာ-မျက်မှောက်ပြု၍၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ ဝါ-ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရိဿထ-နေနိုင်ကြလိမ့် မည်”၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ [အဘိညာ၏ ကံပုဒ်သည် တံ၏ အရဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်၍ ဤသို့ ပေးရသည်၊ “သော သဒေဝကံ လောကံ ၊ပေ၊ ပဝေဒေတိ” ဟု ရှိရာ၌မူ “အဘိညာ-ထူးသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် သိ၍” ဟု ပေးပါ။]

စေ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မိန့်တော်မူအပ်သော်၊ ပေ၊ အဝေါစုံ (ကိ?)၊ “အာဝုသော ဂေါတမ-ငါ့ရှင် ဂေါတမ၊ တွံ-သည်၊ တာယပိ ဣရိယာယ-ထို ဒုက္ကရကို ကျင့်ခြင်းဟူသော အမှုအရာအားဖြင့်လည်း၊ တာယ(ပိ) ပဋိပဒါယ-ထိုဒုက္ကရကို ကျင့်ခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ တာယ(ပိ) ဒုက္ကရကာရိကာယ-ထိုဒုက္ကရကို ပြုခြင်းအားဖြင့် လည်း၊ မနုဿဓမ္မာ-လူတို့၏ ကုသလကမ္မပထတရားထက်၊ ဥတ္တရိ-လွန်မြတ်သော၊

အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ-အရိယာအကျိုးငှာ စွမ်းနိုင်သော အရဟတ္တ
 မဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် အမြင်အထူးကို၊ နေဝဇ္ဈဂါ (နေဝ+အဇ္ဈဂါ)-
 မရရှိခဲ့၊ ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ တွံ-သည်၊ ဗာဟုလ္လိကော-သည်၊ ပဓာနဝိပ္ပန္နော-
 သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဗာဟုလ္လာယ-ငှာ၊ အာဝတ္ထော-သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-
 ဖြစ်ပါမှ) မနဿဓမ္မာ-ထက်၊ ဥတ္တရိ-သော၊ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ-
 ကို၊ ကိံ ပန-အဘယ့်ကြောင့်၊ အဓိဂမိဿသိ-ရလိမ့်မည်နည်း?၊ တစ်နည်း၊
 ကိံ ပန အဓိဂမိဿသိ-အဘယ်မှာ ရလိမ့်မည်နည်း? လူတိ-ဤသို့ ပြောကြ
 ကုန်ပြီ၊ [ဤဝါကျတို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဝေံ၊ပေ၊အဝေါစ (ကိံ?)“ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တထာဂတော-သည်၊ ဗာဟုလ္လိကော-
 သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ ပဓာနဝိပ္ပန္နော-သည်၊ ဝါ-သည်၊
 န-မဟုတ်၊ ဗာဟုလ္လာယ-ငှာ၊ အာဝတ္ထော-သည်၊ န-မဟုတ်” ပေ၊ “ဘိက္ခဝေ-
 ဘိက္ခုတို့၊ တုမေ-တို့သည်၊ (အဘိဓာနာထနော၌ စပ်၊) မေ-ငါသည်၊ (ဘာသိတံ၌
 စပ်၊) လူတော-ဤ နေ့မှ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝေရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဧတံ-
 ဤစကားကို၊ (ဤစကားမျိုးကို) ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်ဖူး၏ဟူ၍၊ အဘိဓာနာထ
 နော-သိကြကုန်သလော?၊” လူတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ [ဤဝါကျ၏ အဖွင့်ကို
 ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ၊ “ဘာသိတမေတံ” နေရာ၌ “ပဘာဝိတမေတံ” ဟု မူကွဲ
 ရှိ၏၊ ထိုအလို “ပဘာဝိတံ-ထင်ရှားပြအပ်ဖူး၏ဟူ၍” ဟု ပေး၊] “ဘန္တေ-မြတ်စွာ
 ဘုရား၊ ဧတံ-ဤစကားမျိုးကို၊ နောဟိ-မသိကြပါကုန်၊” တစ်နည်း၊ ဧတံ-
 ဤသို့ သိခြင်းသည်၊ နောဟိ-မဖြစ်ပါ၊” လူတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ “အရဟံ
 ပေ၊ ဝိဟရိဿထ၊” လူတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သညာပေတုံ-သိစေခြင်းငှာ၊ (ကိုယ်တော်
 မြတ်၏ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှာ) အသက္ခိ-စွမ်းနိုင်တော်မူပြီ၊ ပေ၊
 ဘဂဝန္တံ-ကို၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို) သုဿုသိသု-နားထောင်ခြင်းငှာ
 အလိုရှိကြကုန်ပြီ၊ (နားထောင်လိုကြကုန်ပြီ) သောတံ-ကို၊ သြဒဟိသု-ရှေးရှု
 ထားကြကုန်ပြီ၊ တစ်နည်း၊ သောတံ သြဒဟိသု-နားစိုက်ကြကုန်ပြီ၊ အညာ-
 အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးငှာ၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေသုံ-ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ။ [အညာ စိတ္တံ
 ဥပဋ္ဌာပေသန္တိ အညာယ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေသုံ၊ အဘိနိဟရိသု၊-
 သာရတ္ထ၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ၌ကား “အညာတိ အညာယ၊ ဇာနိတန္တိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်၏။

ထိုအလို “အညာ-သိခြင်းငှာ” ဟု ပေးပါ။ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း ဝဇီရဗုဒ္ဓိ အတိုင်း ဖွင့်လေ့ ရှိကြသည်။

၁၃။ အထ ပေ။ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေသိ-မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ?)၊ [ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်တော်၏ အဖွင့်ကို ဋီကာတို့၌ ကြည့်ပါ။]

ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ ဒွေ-နှစ်မျိုးကုန်သော၊ ဣမေ အန္တော-ဤ အဖို့အစုတို့ကို၊ ပဗ္ဗဇိတေန-ရသေ့ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခဲ့သူသည်၊ (ရသေ့ ရဟန်းဖြစ်သူ သည်)၊ န သေဝိတဗ္ဗာ-မမှီဝဲထိုက်ကုန်၊ ဒွေ-နှစ်မျိုးတို့ဟူသည်၊ ကတမေ- အဘယ်တို့နည်း?၊ ဟိနော-ယုတ်ညံ့သော၊ ဂမ္မော-ရွာ၌ဖြစ်သော၊ ဝါ-ရွာ၌နေသူ လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ [ဂါမေ+ဘဝေါ ဂမ္မော၊ ဣပစ္စည်း၊ ဂါ၌ အာကို ရဿပြု၊] ပေါထုဇ္ဇနိကော-ပုံထုဇဉ် လူအပေါင်းသည် လေ့ကျက်အပ်သော၊ အနရိယော- ကိလေသာတို့မှ မဝေးကွာသဖြင့် မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သော၊ ဝါ-အရိယာတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော၊ အနတ္ထသံဟိတော-စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော၊ ကာမေသု- ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ယော စာယံ (ယော စ+အယံ) ကာမသုခလ္လိကာနု ယောဂေါ-အကြင်ကဲ့သို့သော ဤ ကိလေသကာမနှင့် ယှဉ်သော ချမ်းသာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (သာရတ္ထအလို)၊ ယော စာယံ ကာမ သုခလ္လိကာနုယောဂေါ-အကြင်ကဲ့သို့သော ဤ အာမိသသုခဖြင့် ငြိကပ်တတ်သော ကိလေသကာမကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဝိမတိ နောက်နည်း အလို)၊ ဒုက္ခော-ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်သော၊ အနရိယော-သော၊ အနတ္ထသံဟိတော- သော၊ ယော စာယံ (ယော စ+အယံ) အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ-အကြင်ကဲ့သို့ သော ဤ ခန္ဓာကိုယ်၏ ပင်ပန်းကြောင်း အကျင့်ကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းလည်း ကောင်းတည်း။

၁။ အမှာ။ ။ “ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ” ဝယ် ပထမနည်း၌ ကာမသုခလ္လိက အရ ကိလေသကာမနှင့်ယှဉ်သော သုခကို (သုခဝေဒနာကံ? ရ၏၊ ဒုတိယနည်း၌ ဝတ္ထုကာမတို့၌ သုခဖြင့် ကပ်ငြိတတ်သော ကိလေသကာမကို ရ၏၊ ဤနေရာ၌ ဤသို့ ဋီကာများ ဖွင့်ကြသော်လည်း ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၊ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနုပါယ နိဒဿနံပုဒ်၌ကား တစ်မျိုး ဖွင့်ခဲ့ကြ၏။ ထိုသို့ အဖွင့်နှစ်မျိုး မတူခြင်းမှာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ “ကာမေသု” ပုဒ်မပါဘဲ “ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ” ဟု ရှိခဲ့၍ ဤ၌ “ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ” ဟု ရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဋီကာတို့ ဖွင့်သည့်အတိုင်းပင် ဝေရဉ္စကဏ္ဍဘာသာဋီကာ၌ ဝိဂ္ဂဟ ပြုခဲ့ပါသည်။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဥဘော-နှစ်မျိုးကုန်သော၊ ဧတေ အန္တေ-ဤအဖို့အစုတို့သို့၊ အနုပဂမ္မ-မကပ်ရောက်မှု၍၊ တထာဂတေန-ဘုရားရှင်သည်၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ- ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီးသော၊ မဇ္ဈိမာ-အလယ်၌ဖြစ်သော၊ (ကာမသုခလ္လိကာနု ယောဂအကျင့်၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂအကျင့် နှစ်မျိုး၏ အလယ်၌ဖြစ်သော၊) ပဋိပဒါ-အကျင့်သည်၊ **တစ်နည်း၊** မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ-မဇ္ဈိမပဋိပတ် အကျင့်မြတ်သည်၊ စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကို ပြုနိုင်၏၊ ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကို ပြုနိုင်၏၊ ဥပသမာယ-ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းငှာ၊ ဝါ-သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်အကျိုး ငှာ၊ အဘိညာယ-သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ၊ သမ္မောဓာယ- သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာ သိခြင်းငှာ၊ နိဗ္ဗာနာယ-နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ၊ ဝါ- အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ ဘိက္ခဝေ၊ တထာဂတေန- သည်၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ-သော၊ မဇ္ဈိမာ-သော၊ (ယာ) ပဋိပဒါ-သည်၊ **တစ်နည်း၊** ယာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-အကြင် မဇ္ဈိမပဋိပတ် အကျင့်မြတ်သည်၊ စက္ခုကရဏီ- ၏၊ ပေ၊ နိဗ္ဗာနာယ-ငှာ၊ သံဝတ္တတိ-၏၊ သာ-ထို မဇ္ဈိမပဋိပတ် အကျင့်မြတ် ဟူသည်၊ ကတမာ စ-အဘယ်နည်း?။

အရိယော-ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော၊ (ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသဖြင့် ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော၊) အဋ္ဌဂိုကော-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ အယမေဝ မဂ္ဂေါ- ဤမဂ်သာတည်း၊ သေယျထိဒံ-ထိုအရိယအဋ္ဌဂိုကမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း?၊ [အရိယပုဒ်၊ မဂ္ဂပုဒ်တို့၏ အနက်အမျိုးမျိုးကို ဋီကာကြည့်၍ ပေးပါ၊ **“သေယျထိဒံ- ထို ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း? ဟုလည်း ဋီကာ၌ တစ်နည်း စွဲသေး၏၊**] သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ကောင်းစွာ သိမြင်တတ်သော သဘောတရားလည်းကောင်း၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပော-ကောင်းစွာ ကြံစည်တတ်သော သဘောတရားလည်းကောင်း၊ သမ္မာဝါစာ-ကောင်းစွာ ပြောဆိုကြောင်း သဘောတရားလည်းကောင်း၊ သမ္မာ ကမ္မန္တော-ကောင်းစွာပြုလုပ်ကြောင်း သဘောတရားလည်းကောင်း၊ သမ္မာအာဇီဝေါ- ကောင်းစွာ အသက်မွေးကြောင်း သဘောတရားလည်းကောင်း၊ သမ္မာဝါယာမော- ကောင်းစွာ အားထုတ်တတ်သော သဘောတရားလည်းကောင်း၊ သမ္မာသတိ- ကောင်းစွာ အမှတ်ရတတ်သော သဘောတရားလည်းကောင်း၊ သမ္မာသမာဓိ- ကောင်းစွာ စိတ်ကိုထားကြောင်း သဘောတရားလည်းကောင်းတည်း၊ [သမ္မာဝါစာ စသော ဝိရတိသုံးပါးနှင့် သမ္မာသမာဓိကို ဂုရုဏသာဓနလည်းကောင်း၊ ကြွင်း ပုဒ်တို့ကို ကတ္ထုသာဓနလည်းကောင်း ဋီကာ ဝိဂ္ဂဟ ပြု၏၊] ဘိက္ခဝေ-တို့၊

တထာဂတေန ပေ၊ (ယာ) ပဋိပဒါ-သည်၊ စက္ခုကရဏီ-၏၊ ပေ၊ သံဝတ္တတိ-
သာ-ထို မဇ္ဈိမပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ဟူသည်၊ အယံ ခေါ-ဤသည်ပင်တည်း၊
ဝါ-ဤ အရိယအဋ္ဌဂီကမဂ်ပင်တည်း။

၁၄။ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဒံ ခေါ ပန-ဤ မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့သည်ကား၊
(ဤ မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော တရားကား၊) ဒုက္ခံ-ဒုက္ခဖြစ်သော၊ ဝါ-စက်ဆုပ်
အပ်စွာ အချိုးနီးသာဖြစ်သော၊ အရိယသစ္စံ-အရိယသစ္စာတည်း၊ ဝါ-အရိယာတို့
သည် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော အမှန်တရားတည်း၊ ဇာတိပိ-ပဋိသန္ဓေနေခြင်း
သည်လည်း၊ ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲကြောင်းပေတည်း၊ ဇရာပိ-ရွတ်တွယိုယွင်း အိုခြင်း
သည်လည်း၊ ဒုက္ခာ-တည်း၊ ဗျာဓိပိ-မကျန်းမမာ ဖျားနာခြင်းသည်လည်း၊ ဒုက္ခော-
တည်း၊ မရဏမ္ဗိ-စုတိမနေ သေခြင်းသည်လည်း၊ ဒုက္ခံ-တည်း၊ အပ္ပိယေဟိ-
မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်၊ သမ္ပယောဂေါ-အတူတကွ
ပေါင်းဆုံခြင်းသည်လည်း၊ ဒုက္ခော-တည်း၊ ပိယေဟိ-ချစ်နှစ်သက်အပ်သော
သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်၊ ဝိပယောဂေါ-ကွေ့ကွင်းခြင်းသည်လည်း၊ ဒုက္ခော-တည်း၊
ယမ္ဗိ (ယေန ဓမ္မေနပိ)-အကြင် လောဘတရားဖြင့်လည်း၊ ဣစ္စံ (ဣစ္စန္တော)-
မရနိုင်သောအရာကို အလိုရှိသူသည်၊ ဝါ-အလိုရှိပါလျက်၊ န လဘာတိ-မရ၊ တမ္ဗိ-
ထိုမရနိုင်သောအရာကို အလိုရှိကြောင်း လောဘတရားသည်လည်း၊ ဒုက္ခံ-တည်း။

၁။ အမှာ။ ။ [ဒုက္ခ စသည်တို့၏ ဝစနတ္ထကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] “အနေကေသံ
ဒုက္ခာနံ ဝတ္ထုဘာဝတော” စသော ဋီကာကို ကြည့်၍ “ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲခြင်းတည်း” ဟု
အနက်မပေးဘဲ “ဆင်းရဲကြောင်းတည်း” ဟု ပေးပါသည်။ အကျယ်ကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။
“ယမ္ဗိစ္စံ န လဘာတိ” စသော ဝါကျ၌ကား ဤဋီကာတို့ ဖွင့်ပုံဖြင့် အနက် မထင်ရှား
သောကြောင့် သစ္စဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယ၊ ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ၊ ဣစ္ဆာနိဒ္ဒေသ
ကို ကြည့်၍ အနက်ပေးထားပါသည်။

၂။ တစ်နည်း အနက်ပေး။ ။ သစ္စဝိဘင်္ဂမူလဋီကာ၊ ဣစ္ဆာနိဒ္ဒေသ၌မူ ယမ္ဗိစ္စံ
န လဘာတိကို တစ်မျိုး ဖွင့်ထားသေး၏။ ထိုအလို “ယမ္ဗိစ္စံ (ယံပိ+ဣစ္စံ)-အကြင်
အလိုကိုလည်း၊ န လဘာတိ-မရ၊ တမ္ဗိ-ထိုမရအပ်သော အလိုသည်လည်း၊ ဒုက္ခံ-
တည်း၊ တစ်နည်း၊ ဣစ္စံ-အလိုရှိအပ်သော အရာကို၊ ယံ န လဘာတိ-အကြင် မရ၊
တမ္ဗိ-ထို အလိုရှိအပ်သော အရာကို မရခြင်းသည်လည်း၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲကြောင်းပေတည်း”
ဟု ပေးပါ။

သံခိတ္တေန-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ- ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်၊ ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲကြောင်းတို့ပေတည်း။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဒံ ခေါ် ပန-ဤ မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော တရားသည် ကား၊ ဒုက္ခသမုဒယော-ကံ စသော ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ အရိယသစ္စံ-တည်း၊ ဝါ-တည်း၊ ယာယံ(ယာ+အယံ) တဏှာ-အကြင်ကဲ့သို့သော ဤ တဏှာသည်၊ ပေါနောဘဝိကာ-တစ်ဖန်ဘဝကို ပြုခြင်းအလှေ့ ရှိ၏၊ (ဘဝအသစ်ကို ပြုလေ့ရှိ၏၊) နန္ဒိရာဂသဟဂတာ-ရူပါရုံ စသည်တို့၌ နှစ်သက်တတ်၊ တပ်မက်တတ်သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏၊ တတြတတြ-ထိုထိုဘဝ၌၊ ဝါ-ထိုထို အာရုံ၌၊ အဘိနန္ဒိနိ-အလွန်နှစ်သက်တတ်၏၊ သေယျထိဒံ-ထို တဏှာဟူသည် အဘယ်နည်း?၊ ကာမတဏှာ-ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ နှစ်သက်တတ်သော တဏှာလည်းကောင်း၊ ဘဝတဏှာ-ထို ရူပ စသော အာရုံသည် မြဲ၏ဟုဖြစ်သော သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာ လည်းကောင်း၊ ဝိဘဝတဏှာ-ထို ရူပ စသော အာရုံသည် ပြတ်၏ဟုဖြစ်သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်းတည်း။

၁။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ။ ။ ဤ ပုဒ်ကို ဝိမတိ အဖွင့်ကို ကြည့်၍ အနက်ပေး ပါသည်။ သာရတ္ထ အလိုမူ “နန္ဒိရာဂသဟဂတာ-နှစ်သက်ခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်၏” ဟု ပေးပါ။ တဏှာသည် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း နှစ်သက်ခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း သဘော ပါလာသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဣဒံ · ဝုတ္တံ ဟောတိ-နန္ဒနတော စ ရဉ္စနတော စ နန္ဒိရာဂဘာဝံ သဗ္ဗာသု အဝတ္တာသု (အလုံးစုံ သော အစိုက်အံ့တန့်တို့၌) အပစ္စက္ခာယဝုတ္တိယာ (မစွန့်ဘဲ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်) နန္ဒိရာဂ သဟဂတာ” ဟု သာရတ္ထဖွင့်သည်။ [သစ္စဝိဘင်္ဂကထာ၌ တစ်နည်း ဖွင့်သေးသည်။]

၂။ ကာမတဏှာ စသည်။ ။ သာရတ္ထဋီကာကို ကြည့်၍ အနက်ပေးပါသည်။ သစ္စဝိဘင်္ဂကထာ၊ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၌ကား တစ်မျိုး ဖွင့်ထား၏။ ထိုအလို “ကာမတဏှာ-ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာလည်းကောင်း၊ ဘဝတဏှာ-ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပဟု သုံးမျိုးသော ဘဝ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ လည်းကောင်း၊ ဝိဘဝတဏှာ-ဘဝကင်းပြတ်ခြင်း၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာလည်း ကောင်း” ဟု အနက်ပေးပါ။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဒံ ခေါ ပန-ဤ မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော တရားသည် ကား၊ ဒုက္ခနိရောဓော-ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော၊ ဝါ-ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ အရိယသစ္စံ-တည်း၊ ဝါ-တည်း၊ တဿာယေဝ တဏှာယ-ထို တဏှာသုံးမျိုး ၏ပင်၊ ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော-အကြင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်း အကျန် မရှိအောင် ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်၊ (ယော) စာဂေါ-အကြင် စွန့်အပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ (ယော) ပဋိနိဿဂ္ဂေါ-အကြင် လွတ်အပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ (ယာ) မုတ္တိ-အကြင် လွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ (ယော) အနာလယော-အကြင် ကပ်ငြိခြင်း မရှိရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ (ဣဒံ-ဤ နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဒုက္ခနိရောဓော-သော၊ အရိယသစ္စံ-တည်း၊ ဝါ-တည်း။)

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဒံ ခေါ ပန-သည်ကား၊ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိ-ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် သွားတတ်သော၊ ပဋိပဒါ-အကျင့်ဖြစ်သော၊ အရိယသစ္စံ-တည်း၊ ဝါ-တည်း၊ အယမေဝ ပေ၊ သမ္မာသမာဓိ။ (ရှေးအတိုင်း အနက်ပေးပါ။)

၁၅။ ဘိက္ခဝေ “ဣဒံ (ဓမ္မဇာတံ)-ဤ တရားသည်၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခဖြစ်သော၊ ဝါ-သော၊ အရိယသစ္စံ-တည်း၊ ဝါ-တည်း။” ဣတိ-ဤသို့၊ မေ-ငါ၏၊ (စက္ခု စသည်၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အနနဿုတေသု-တစ်ဆင့်စကား မကြားအပ်ဖူးကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-သစ္စာလေးပါး တရားတို့၌၊ စက္ခု-ဉာဏ်စက္ခု သည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ ဉာဏံ-သိတတ်သောဉာဏ်သည်၊ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ- အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာသည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ ဝိဇ္ဇာ- ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်၊ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော- (မောဟအမှိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော) ဉာဏ်ရောင် အလင်းသည်၊ ဥဒပါဒိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒုက္ခံ-သော၊ တံ ဣဒံ အရိယသစ္စံ-ထိုကဲ့သို့ သော ဤအရိယသစ္စာကို၊ ပရိညေယျံ-ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဥဒပါဒိ။

၁။ အမှာ။ ။ ဒုက္ခနိရောဓ ပုဒ်၏အနက်ကို ဋီကာ၌ သုံးနည်းဖွင့်ထား၏။ ထိုတွင် လွယ်ကူသော တတိယနည်းအတိုင်း အနက်ပေးပါသည်။ အသေသဝိရာဂ နိရောဓ၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။ “အတ္တတော ပန သဗ္ဗာနေဝ ဇောနိ နိဗ္ဗာနဿ ဝေဝဓနာနိ” ဟု မိန့်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရအောင် အနက်ပေးပါသည်။ [“နိဗ္ဗာန် အာဂမ္မ တဏှာ စနိယတိ” စသည်ဖြင့် သစ္စဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာ၌ ဝိဂ္ဂဟ ပြု၏။]

ဘိက္ခဝေ၊ ဒုက္ခံ-သော၊ တံ ဣဒံ အရိယသစ္စံ-ကို၊ ပရိညာတံ-ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဥဒပါဒိ။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ “ဣဒံ (ဓမ္မဇာတံ)-သည်၊ ဒုက္ခသမုဒယော-သော၊ အရိယသစ္စံ-တည်း၊” ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ ဒုက္ခသမုဒယော-သော၊ တံ ဣဒံ-အရိယသစ္စံ-ကို၊ ပဟာတဗ္ဗံ-ပယ်ထိုက်၏၊ ပေ၊ ပဟိနံ-ပယ်အပ်ပြီ၊ (ပယ်ပြီးပြီ) ပေ၊ ဥဒပါဒိ။ [နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ အပြည့်အစုံ ပေးပါ။]

သစ္စိကာတဗ္ဗံ-မျက်မှောက်ပြုထိုက်၏၊ ပေ၊ သစ္စိကတံ-မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘာဝေတဗ္ဗံ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်၏၊ (ပွားစေထိုက်၏) ပေ၊ ဘာဝိတံ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊ (ပွားစေအပ်ပြီ) ပေ၊ ဥဒပါဒိ။

၁၆။ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယာဝဂီဝဉ္စ-အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံးလည်း၊ မေ-ငါ၏၊ (ဉာဏဒဿနံ ၌ စပ်၊) စတုသု-လေးပါးကုန်သော၊ ဣမေသု အရိယသစ္စေသု-တို့၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊) တိပရိဝဋ္ဌံ-သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်အားဖြင့် သုံးပါးသော ပြန်လည်ခြင်းရှိသော၊ ဒွါဒသာကာရံ-(သစ္စာတစ်မျိုး တစ်မျိုး၌ သစ္စဉာဏ် စသောအားဖြင့်) တစ်ဆယ့် နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော၊ ယထာဘူတံ-မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော၊ ဉာဏဒဿနံ-ဉာဏ်အမြင်သည်၊ သုဝိသုဒ္ဓံ-အလွန် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်၊ န အဟောသိ-မဖြစ်သေး၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တာဝ-ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး၊ (ဉာဏ်အမြင် အလွန်မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး) အဟံ-သည်၊ သဒေဝကေ-အောက် နတ်ပြည်ငါးထပ်ရှိ နတ်တို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သမာရကေ-မာရ်နတ်၏ တည်နေရာ ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်ရှိ နတ်အပေါင်းနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဗြဟ္မကေ-ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ လောကေ-ဩကာသလောက၌လည်းကောင်း၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏီယာ-သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ၊ မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီးသော သမဏ၊ မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသော ဗြာဟ္မဏတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊

သဒေဝမနုဿာယ-သမ္ဗုတိနတ်ဟူသော မင်း၊ ကြွင်းသော သူတို့နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၊ ပဇာယ-သတ္တဝါ အပေါင်း၌လည်းကောင်း၊ အနုတ္တရံ-မိမိထက် လွန်မြတ်သော တရားမရှိသော၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ-မဖောက် မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် သိစွမ်းနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို၊ ဝါ-ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ် သော အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ကို၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ နေဝ ပစ္စညာသိ-ဝန်ခံတော်မမူခဲ့၊ **“သဒေဝကေ”** စသောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဝေရဉ္စကဏ္ဍ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ **“သမ္မာသမ္ဗောဓိ”** အရ အရဟတ္တမဂ်ကို ဋီကာ၌ ပြ၏။]

ဘိက္ခဝေ၊ ယတော စ ခေါ-(ဗောဓိပင်၏ အနီးအောက်ဝယ် ထိုင်နေတော် မူရာ) အကြင်အခါမှစ၍၊ [ယတော စ ခေါတိ ယတော ဗောဓိမူလေ နိသိန္န ကာလတော ပဋ္ဌာယ၊-ဝိမတိ၊] မေ-၏၊ စတုသု၊ ဣမေသု အရိယသစ္စေသု- တို့၌၊ ဧဝံ-သို့၊ တိပရိဝဋ္ဋံ၊ ပေ၊ ဉာဏဒဿနံ-သည်၊ သုဝိသုဒ္ဓံ-သည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အထ-ဉာဏ်အမြင် အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရာ ထိုအခါမှ နောက်၌၊ [အထာဟံတိ တတော ပရံ အဟံ၊-ဝိမတိ၊] အဟံ-သည်၊ သဒေဝကေ၊ ပေ၊ ပဇာယ-၌လည်းကောင်း၊ အနုတ္တရံ၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ-ကို၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ- ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ပစ္စညာသိ-ဝန်ခံတော်မူခဲ့ပြီ၊ မေ-၏၊ ဒဿနံ-သိမြင်တတ်သော၊ ဉာဏဉ္စ-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်လည်း၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ (ကိ?) မေ-၏၊ ဝိမုတ္တိ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အကုပ္ပာ-ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့သည် မဖျက်ဆီးအပ် မဖျက် ဆီးနိုင်၊ အယံ-ဤ၊ ပဋိသန္ဓေ တည်နေခြင်းသည်၊ အန္တိမာ-အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ (နောက်ဆုံးဖြစ်သော) ဇာတိ-ပဋိသန္ဓေ တည်နေခြင်းတည်း၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ပုနဗ္ဗဝေါ-တစ်ဖန် ဘဝသည်၊ (ဘဝအသစ်သည်)၊ နတ္ထိ-တော့၊ ဣတိ (ဥဒပါဒိ)၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ)။ [အာမန္တေသိသို့ ပြန်လှည့်ဖို့ရာ ဣတိတစ်လုံး အကျေ ကြံပါ။]

ဣဒံ-ဤ စကားတော်ကို၊ **“ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အပ္ပာ”**အစ၊ **“နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါ”**အဆုံးရှိသော ဤစကားတော်ကို၊) ဘဂဝါ အဝေါစ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ- ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အတ္တမနာ-မိမိစိတ် ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို၊ (ဓမ္မစက္က ပဝတ္တန သုတ်တော်ကို) အဘိနန္ဒု၊ ဧဝမေတံ ဘဂဝါ၊ ဧဝမေတံ သုဂတ ဟု ကောင်းချီးပြုလျက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကြကုန်ပြီ။

[အဘိနန္ဒ သဒ္ဓါ၏ အနုမောဒနာအနက်၊] တစ်နည်း၊ အဘိနန္ဒ^၁ -အလွန် နှစ်သက် ရွှင်အားတက်လျက် လက်ခံကြကုန်ပြီ။ [အဘိနန္ဒသဒ္ဓါ၏ သမ္ပဋိစ္ဆန အနက်။]

ဣမသ္မဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ-ဤ ဂါထာမဖက် သက်သက်သော ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန သုတ်တော်ကို၊ ဘညမာနေ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ-အရှင်ကောဏ္ဍည၏၊ ဝိရဇံ-ကင်းသော အပါယဂမနိယရာဂ စသော မြူရှိသော၊ ဝါ-အပါယဂမနိယရာဂ စသော မြူမကင်းသော၊ ဝိတမလံ-ကင်းသော ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော အညစ်အကြေးရှိသော၊ ဓမ္မစက္ခု-သစ္စာလေးပါး တရားတို့၌ဖြစ်သော သောတာပတ္တိဉာဏ်မျက်စိသည်၊ ဥဒပါဒိ (ကိ?)၊ “ယ ကိဉ္စိ-အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော တရားသည်၊ သမုဒယဓမ္မ-ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိ၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တံ-ထို တရားဟူသမျှသည်၊ နိရောဓဓမ္မ-ချုပ်ပျက်ခြင်းသဘော ရှိ၏၊” ဣတိ (ဥဒပါဒိ)။ [“ဝိရဇံ” စသော ပုဒ်တို့၏အနက် အမျိုးမျိုးကို ဤ သာရတ္ထဖွင့်သည့်အတိုင်း သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ သာမညဖလ သုတ် ပါဠိတော်နိဿယ အဆုံးနား၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

၁၇။ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဓမ္မစက္ကေ-ဓမ္မစကြာကို၊ ပဝတ္တိတေ-ဖြစ်စေတော် မူအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော်၊ ဘုမ္မာ-မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-မြေနှင့် ဆက်စပ် အရပ်ရပ်၌ နေကြကုန်သော၊ ဒေဝါ-နတ်တို့သည်၊ သဒ္ဓံ-ကြွေးကြော်သံကို၊ အနုဿာဝေသုံ-တစ်ဆင့်ကြားသိစေကြကုန်ပြီ၊ (ကြွေးကြော် ကြကုန်ပြီ) (ကိ?)၊ “ဘဂဝတာ-သည်၊ ဗာရာဏသီယံ-၌၊ ဝါ-၏ အနီးဖြစ်သော၊ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ-၌၊ သမဏေန ဝါ-သမဏ မည်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ- ဗြာဟ္မဏ မည်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဒေဝေန ဝါ-နတ်သည် လည်းကောင်း၊ မာရေန ဝါ-မာရ်နတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မုနာ ဝါ-ဗြဟ္မာ သည်လည်းကောင်း၊ လောကသ္မိံ-၌၊ ဧကနစိ ဝါ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်လည်း ကောင်း၊ အပဋိဝတ္တိယံ-ဆန့်ကျင်ဘက် မဖြစ်စေအပ် မဖြစ်စေနိုင်သော၊ ဝါ-

၁။ အဘိနန္ဒန္တိ။ ။ “အဘိနန္ဒန္တိ” ဟု ဣတိသဒ္ဓါ ပါသည်မှာ ပိုဟန်တူ၏။ သို့ရာတွင် သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ပရော ဝါ သရောသုတ်ဝယ် ဤပုံစံ ပါနေပြီ၊ သို့ဖြစ်၍ “ဣတိ-ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်တော် အပြီးတည်း” ဟု အနက်ပေးပါ။

ဆန့်ကျင်ဘက် မဟောပြုအပ် မဟောပြုနိုင်သော၊ အနုတ္တရ-မိမိထက် မြတ်သော တရား မရှိသော၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ တေ ဓမ္မစက္ကံ-ဤဓမ္မစက္ကာကို၊ ပဝတ္တိတံ-ဖြစ်စေတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဟောပြုတော်မူအပ်ပြီ။” ဣတိ-ဤသို့ တစ်ဆင့် ကြားသိစေကုန်ပြီ၊ ဝါ-ကြွေးကြော်ကြကုန်ပြီ။ [“အနုတ္တရ” ဟူရာ၌ ထိုအချိန်ဝယ် သမဏဗြာဟ္မဏတို့ ဟောအပ်ပြီးသော တရားတို့တွင် “အမြတ်ဆုံး” ဟု ယူပါ၊ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့တွင်ကား ဓမ္မစက္ကာ တရားတော်နှင့် အလားတူတရားများ ရှိပါသည်။]

ဘုမ္မာနံ-ကုန်သော၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊ သဒ္ဓံ-ကြွေးကြော်သံကို၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊ စာတုမဟာရာဇိကာ-စာတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ နေကုန်သော၊ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသံ၊ ပေါ၊ [နောက်၌ “တာဝတိံသာ၌ နေကုန်သော၊ ပေါ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ-ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီဘုံ၌ နေကုန်သော” ဟု ဆိုပါ၊] ဗြဟ္မကာယိကာ-ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန် သော၊ ဒေဝါ-ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ပေါ၊ ဣတိဟ-ဤသို့လျှင်၊ တေန ခဏေန^၁ - ထို ခဏ၌၊ တေန လယေန-ထိုလယ၌၊ တေန မုဟုတ္တေန-ထိုမဟုတ်၌၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ-ဗြဟ္မာဘုံတိုင်အောင်၊ သဒ္ဓေါ-ကြွေးကြော်သံသည်၊ အပ္ပဂစ္ဆိ- လွမ်းမြဲ၍ တက်ပြီ၊ အယဉ္ဇ ဒသသဟဿိလောကဓာတု-ဤတစ်သောင်း အတိုင်း အရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်လည်း၊ သံကမ္မိ-အထက်အထက်သို့ တက်ကာ တက်ကာ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ပြီ၊ သမ္မကမ္မိ-အထက်အောက် နိမ့်တုံမြင့်တုံ အပြား အားဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ပြီ၊ သံပဝေဓိ-အရပ်လေးမျက်နှာ ယိမ်းထိုး၍ အမျိုးမျိုး အပြားအားဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ပြီ၊ [“သံကမ္မိ” စသည်တို့၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပထမအုပ် ပထမသင်္ဂါယနာအခန်း၌ ပြထားပြီ၊] အပ္ပမာဏော- အတိုင်းအရှည် မရှိသော၊ ဥဠာရော-မွန်မြတ်သော၊ ဩဘာသော စ-တစ်သောင်း လောကဓာတ်၊ လွမ်းမြဲပတ်သည့်၊ အလင်းဓာတ်သည်လည်း၊ ဒေဝါနံ-နတ်ဗြဟ္မာ တို့၏၊ ဒေဝါနုဘာဝံ-နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အာနုဘော်ကို၊ အတိက္ကမ္မ-ကျော်လွန်၍၊

၁။ တေန ခဏေန စသည်။ ။ တေန ခဏေန-ထိုခဏမှာပင်၊ တေန လယေန-ထိုလယဟု ခေါ်သော အချိန်အတွင်းမှာပင်၊ တေန မုဟုတ္တေန-ထိုတစ်မဟုတ် ခေါ်သော အချိန်အတွင်းမှာပင်ဟု ဆိုလိုသည်။

ပါတုရဟောသိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ [ဩဘာသောတိ သဗ္ဗညုတညာဏာနုဘာဝေန ပဝတ္တော စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနော ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိတွာ ဌိတော ဩဘာသော၊-ဝိမတိ။]

အထ ခေါ-၌၊ ဘဂဝါ ဣမံ ဥဒါနံ၊ ဥဒါနေသိ-ကျူးရင့်တော်မူပြီ၊ (ကိ?)။ “ဘော-အို...ရဟန်းတို့၊ ကောဏ္ဍညော-ကောဏ္ဍညသည်၊ အညာ ဝတ-သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိပေပြီတကား၊ ပေ၊ အညာသိ ဝတ-ကား” ဣတိ-ပြီ၊ ဣတိ ဟိ-ဤ ဥဒါန်းစကားတော်ကြောင့်သာလျှင်၊ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ-အရှင်ကောဏ္ဍည၏၊ “အညာသိကောဏ္ဍညော” တေ-အညာသိ ကောဏ္ဍည ဟူ၍သာ၊ ဣဒံ နာမံ-ဤ အမည်သည်၊ အဟောသိ။

၁၈။ အထ ခေါ-၌၊ အာယသ္မာ အညာသိကောဏ္ဍညော-အရှင်အညာသိ ကောဏ္ဍညသည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မော-မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရား ရှိသည်၊ ပတ္တဓမ္မော-ရောက်အပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိသည်၊ ဝိဒိတဓမ္မော-သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိသည်၊ ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မော-ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်အပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိသည်၊ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ-လွန်မြောက် အပ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာရှိသည်၊ ဝိဂတကထံကထော-ကင်းသော အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါ လိမ့်မည်နည်း?ဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာရှိသည်၊ (ကင်းသော-သို့လော သို့လော တွေးတော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊) သတ္တုသာသနေ-မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော-ကင်းသော ကြောက်ရွံ့ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ ဝါ-ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်း၊ ရဲတင်းသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ အပရပ္ပစ္စယော-မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူဟူသော ယုံကြည်ထိုက်သူ မရှိသည်၊ (မိမိ မှတစ်ပါး အခြားသူဟူသော ယုံကြည်စရာ မလိုသည်၊) (ဟုတွာ)၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဧတဒဝေစ (ကိ?)။ [ဝိဂတကထံကထော၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓာနုဘာသာ ဋီကာ၊ တတိယအုပ်၊ နီဝရဏပ္ပဟာနကထာ၊ အကထံကထိ ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြထား ပြီ။]

ဘန္တေ၊ အဟံ-သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သန္တိကေ-အထံတော်၌၊ ပဗ္ဗန္တံ-ရှင်အဖြစ်ကို၊ လဘောယျံ-ရလိုပါ၏၊ ဝါ-ရပါရစေ၊ ဥပသမ္ပဒံ-အထက်တန်းကျ သော ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဝါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ လဘောယျံ-စေ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ [လောကံယသမ္ပဒါ ဟိ ဥပရိဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ+သမ္ပဒါတိ ဥပသမ္ပဒါ၊-ဝိမတိ၊] ဘိက္ခု-ဘိက္ခု၊ ဧဟိ-လာလော့၊ ဓမ္မော-ကို၊ သွာက္ခာတော-

ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဒုက္ခဿ-တောဘူမက
 ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တကိရိယာယ-အဆုံးကို ပြုခြင်းငှာ၊ ဗြဟ္မစရိယံ-အထက်မဂ်သုံးပါး
 ဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို၊ စရ-ကျင့်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဂဝါ အဝေါစ၊
 သာဝ-ထို “**ဧဟိ ဘိက္ခု**” ဟူသော စကားတော်သည်သာ၊ တဿ အာယသ္မတော-
 ထို **အရှင်အညာသိကာဏ္ဍည**၏။ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သည်။
 အဟောသိ။ [“**ဧဟိ ဘိက္ခု**” စသော ဝါကျနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဝိမတိ၌
 ကြည့်ပါ။]

၁၉။ အထ ခေါ-၌၊ (အရှင်အညာသိကာဏ္ဍည၏ ဧဟိ ဘိက္ခု ဖြစ်ပြီးရာ
 ထိုအခါမှ နောက်၌) ဘဂဝါ၊ တဒဝသေသေ-ထို **အရှင်အညာသိကာဏ္ဍည**မှ
 ကြွင်းကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဓမ္မိယာ-တရားရှိသော၊ (တရား၌ ယှဉ်သော၊)
 ကထာယ-စကားဖြင့်၊ ဩဝဒိ-ဆုံးမတော်မူပြီ၊ အနုဿာသိ-သွန်သင်တော်မူပြီ၊
 အထ ခေါ-၌၊ (ဆုံးမသွန်သင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌) အာယသ္မတော **ဝပ္ပဿ**
စ-အရှင်ဝပ္ပ၏လည်းကောင်း၊ (ဓမ္မစက္ခု၌ စပ်)၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ဩဝဒိယ
 မာနာနံ စသည်၌ စပ်)၊ အာယသ္မတော ဘဒ္ဒိယဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဂဝတာ-သည် ဓမ္မိယာ၊ ကထာယ-ဖြင့်၊ ဩဝဒိယမာနာနံ-
 ဆုံးမအပ်ကုန်လတ်သော်၊ အနုဿာသိယမာနာနံ-သွန်သင်အပ်ကုန်လတ်သော်၊
 ဝိရဇံ ၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိ။ [ရှေးအတိုင်း ဆိုပါ။]

တေ-ထို **အရှင်ဝပ္ပ**၊ **အရှင်ဘဒ္ဒိယ**တို့သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ-မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာ
 လေးပါးတရား ရှိကုန်သည်၊ ပေ၊ အဝေါစံ၊ (ကိ?)၊ “**ဘန္တေ မယံ-တို့သည်၊**
၊ပေ၊ လဘောယျာမ-ရလိုပါကုန်၏။ ဝါ-ရကြပါရစေ” ဣတိ-ဤသို့၊ လျှောက်
 ကုန်ပြီ၊ “**ဘိက္ခဝေါ-ဘိက္ခုတို့၊ ဧထ-လာကြကုန်လော့၊ ပေ၊ စရထ-ကုန်လော့?**”
 ဣတိ ဘဂဝါ အဝေါစ၊ သာဝ-ထို “**ဧထ ဘိက္ခဝေါ**” ဟူသော စကားတော်
 သည်ပင်၊ တေသံ အာယသ္မန္တာနံ- ထို **အရှင်ဝပ္ပ**၊ **အရှင်ဘဒ္ဒိယ**တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒါ
 အဟောသိ။

အထ ခေါ-၌၊ (အရှင်ဝပ္ပနှင့် အရှင်ဘဒ္ဒိယတို့ ဧဟိဘိက္ခု ဖြစ်ပြီးရာ ထိုအခါမှ
 နောက်၌) ဘဂဝါ၊ တဒဝသေသေ-ထို **အရှင်အညာသိကာဏ္ဍည**၊ **အရှင်ဝပ္ပ**၊
အရှင်ဘဒ္ဒိယတို့မှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ နိဟာရဘတ္တော-ဆောင်အပ်သော
 ဆွမ်းရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ [ဆွမ်းခံကြွတော်မမူဘဲ **အရှင်ကာဏ္ဍည**စသော

ရဟန်းတို့ ဆောင်ပေးအပ်သော ဆွမ်းရှိတော်မူသည်-ဟူလို၊ နိဟာရဘတ္တောတိ နိဟဋ္ဌဘတ္တော-ဋီကာ] ဓမ္မိယာ၊ ပေ၊ အနုသာသိ၊ ယံ-အကြင် ဆွမ်းကို၊ တယော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (အရှင်ကောဏ္ဍည၊ အရှင်ဝပ္ပ၊ အရှင်ဘဒ္ဒိယ ရဟန်းတို့သည်၊) ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရိတွာ-လှည့်လည်၍၊ အာဟရန္တိ- ဆောင်ကုန်၏၊ တေန-ထို ဆွမ်းဖြင့်၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂေါ-ခြောက်ပါးသော အစုသည်၊ (ဘုရားရှင်နှင့်တကွ ခြောက်ပါးသော အစုသည်၊) ယာပေတိ-ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေ၏၊ ဝါ-မျှတ၏။ [ဤဝါကျတို့ဖြင့် “နိဟဋ္ဌဘတ္တော၊ ပေ၊ အနုသာသိ” ကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်။ “အထ ခေါ် အာယသ္မတော မဟာနာမဿ စ” စသော ဝါကျတို့ အနက်လွယ်ပြီ။]

အမှာ။ ။ ပါဠိတော် အလိုအားဖြင့် အရှင်ဝပ္ပနှင့် အရှင်ဘဒ္ဒိယတို့သည် တစ်နေ့တည်း၌ အတူလည်းကောင်း၊ အရှင်မဟာနာမနှင့် အရှင်အဿဇိတို့သည် တစ်နေ့တည်း၌ အတူလည်းကောင်း သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်တော်မူကြသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ အရှင်ကောဏ္ဍည၊ လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌ အရှင်ဝပ္ပ၊ နှစ်ရက်နေ့၌ အရှင်ဘဒ္ဒိယ၊ သုံးရက်နေ့၌ အရှင်မဟာနာမ၊ လေးရက်နေ့၌ အရှင်အဿဇိ ဤသို့ အစဉ်အတိုင်း သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်တော် မူကြသည်လို့ မှတ်ပါ” ဟု မိန့်သည်။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ငါးရက်နေ့၌ အနတ္တလက္ခဏ သုတ်တော်ကို နာယူရ၍ ငါးပါးလုံး ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြသည်။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်နိဿယ

၂၀။ အထ ခေါ် ပေါ အာမန္တေသိ (ကိ?)။

ဘိက္ခဝေ၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အနတ္တာ-အတ္တမဟုတ်၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ ရူပံ-ဤ ရုပ်သည်၊ အတ္တာ-အတ္တသည်၊ စ အဘဝိဿ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ [“စေ”နှင့် အနက်တူသော “စ” နိပါတ်၊] (ဧဝံသတိ)၊ ဣဒံ ရူပံ-သည်၊ အာဗာဓာယ- အနာရောဂါအကျိုးငှာ၊ (မကျန်းမမာ ဖျားနာခြင်းငှာ) န သံဝတ္ထေယျ-မဖြစ်ရာ၊ ရူပေ-ရုပ်၌၊ မေ-ငါ၏၊ ရူပံ-သည်၊ “ဧဝံ-ဤသို့၊ (သည်ပုံသည်နည်း) ဟောတု- ဖြစ်ပါစေ၊ မေ-၏၊ ရူပံ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ မာ အဟောသိ-မဖြစ်ပါစေနှင့်” ဣတိ-ဤသို့ တောင့်တခြင်းကို၊ လဗ္ဘေထ စ-ရံလည်း ရအပ်ရာ၏၊ စ ခေါ်- အနွယကား၊ ဝါ-စင်စစ်ကား၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ ရူပံ-သည်၊ အနတ္တာ-အတ္တမဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ရူပံ-သည်၊ အာဗာဓာယ-ငှာ၊ သံဝတ္တတိ- ၏၊ ရူပေ-၌၊ “မေ-၏၊ ရူပံ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဟောဟု-စေ၊ မေ-၏၊ ရူပံ၊ ဧဝံ၊ မာ အဟောသိ-စေနှင့်”၊ ဣတိ-ဤသို့ တောင့်တခြင်းကို၊ န စ လဗ္ဘတိ- ရလည်း မရအပ်၊ [နောက်ဝါကျများ၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ “ဝေဒနာ- ဝေဒနာသည်၊ ဣဒံ (အယံ) ဝေဒနာ-ဤ ဝေဒနာသည်၊ သညာ-သည်၊ ဣဒံ (အယံ) သညာ-သည်၊ သင်္ခါရာ-သင်္ခါရတို့သည်၊ အနတ္တာ-အတ္တမဟုတ်ကုန်၊ ဣဒံ (ဣမေ) သင်္ခါရာ-တို့သည်၊ ဝိညာဏံ-ဝိညာဉ်သည်၊ ဣဒံ ဝိညာဏံ- သည်”ဟု အနက်ပေးပါ-လွယ်ပြီ။]

၂၁။ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တံ-ထို မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော စကားကို၊ ကိ မညထ-အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း?၊ ရူပံ-သည်၊ နိစ္စံ ဝါ-နိစ္စလော?၊ (မြဲသလော?၊) အနိစ္စံ ဝါ-အနိစ္စလော?၊ (မမြဲဘူးလော?၊) ဣတိ-ဤသို့ မေးတော် မူပြီ၊ ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စပါတည်း၊ (ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြ ကုန်ပြီ) ယံ ပန-အကြင် ရုပ်သည်ကား၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စဖြစ်၏၊ တံ-ထို အနိစ္စ ဖြစ်သော ရုပ်သည်၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဒုက္ခလော?၊ သုခံ ဝါ-သုခလော?၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဒုက္ခံ-ပါတည်း၊ (ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ) ယံ ပန-အကြင် ရုပ်သည်ကား၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စဖြစ်၏၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခဖြစ်၏၊ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မံ-ဧရာ၊ မရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိ၏၊ တံ - အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ၊

ဝိပရိဏာမဓမ္မဖြစ်သော ထို ရုပ်ကို၊ (သမနုပဿိတံ၌ စပ်)၊ “ဧတံ-ဤ ရုပ်သည်၊ မမံ-ငါ၏ ဥစ္စာတည်း၊ ဧသော-ဤ ရုပ်သည်၊ အဟံ-ငါသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ ဧသော-သည်၊ မေ-၏၊ အတ္တာ-အတ္တတည်း၊” ဣတိ-သို့၊ သမနုပဿိတံ-တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုခြင်းငှာ၊ ကလ္လံ နု-သင့်လျော်သလော၊ (ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဧတံ-ဤသို့ ရှုခြင်းသည်၊ နောဟိ-မသင့်လျော်ပါ၊ (ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ)၊ [နောက်နောက်ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ “သင်္ခါရာ-တို့သည်၊ အနိစ္စာ ဝါ-အနိစ္စတို့လော၊ ယံ-အကြင် သင်္ခါရအစုသည်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စဖြစ်၏” စသည် ဆိုပါ။]

၂၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ခန္ဓာငါးပါး၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်-အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-အဇ္ဈတ္တမူလည်းဖြစ်သော၊ (မိမိသန္တာန် ဖြစ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော)၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-ဗဟိဒ္ဓမူလည်းဖြစ်သော၊ (သူတစ်ပါးသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်မူ လည်းဖြစ်သော)၊ ဩဠာရိကံ ဝါ-ဩဠာရိကမူလည်းဖြစ်သော၊ (ပေါ်လွင်ထင်ရှား သည်မူလည်းဖြစ်သော)၊ သုခုမံ ဝါ-သုခုမမူလည်းဖြစ်သော၊ (သိမ်မွေ့နူးညံ့သည် မူလည်းဖြစ်သော)၊ ဟိနံ ဝါ-ဟိနမူလည်းဖြစ်သော၊ (ဟုတ်နိမ့်သည်မူလည်း ဖြစ်သော)၊ ပဏီတံ ဝါ-ပဏီတမူလည်းဖြစ်သော၊ (မွန်မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော)၊ ယံကိဉ္စိ-အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ ရူပံ-ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒုရေ- ဒုရမူလည်း ဖြစ်သော၊ (ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော)၊ သန္တိကေ ဝါ-သန္တိကမူလည်း ဖြစ်သော၊ (နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော)၊ ယံ-အကြင် ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊

၁။ ဧတံ မမံ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “မမ”ဟု တွေ့ရ၏။ သို့သော် အောက်ပါ အဖွင့်ကို ထောက်၍ “မမံ”သည်သာ ပါဠိမှန်ဖြစ်သည်။ [မမ+သန္တကန္တိ ကတ္တာ “မမံ”တိ-ဒိဃနိကာယံ၊ သတိပဋ္ဌာနသုတ်ဋီကာ၊] “မမ+ဣဒံ မမံ”ဟု ပြု၊ ဒိဃသန္တ ညေပိ ပစ္စယာသုတ်ဖြင့် အမှသဒ္ဓါနောင် ဣဒံအနက်၌ ဣပစ္စည်း၊ တဒမိနာဒိနိသုတ်ဖြင့် အမှကို “မမ”ပြု၊ ဣအနုဗန်ဈေ၊ မ-ကို နောက် အ-သို့ ကပ်၍ “မမ”ဖြစ်သောအခါ နာမ်ငဲ့၊ သိသက်၍ အံပြုလျှင် “မမံ”ဟု ဖြစ်သည်။ [မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယသစ်၊ ဏာဒိကဏှ ၃၃-သုတ်။]

[သျှာမမုဉ် “ယံ ဒူရေ ဝါ သန္တိကေ ဝါ” ဟု ရှိ၏။] သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ ရူပံ-ဤ ရုပ်ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ၈၀)၊ [“ဝေမေတံ ယထာဘူတံ” မှ “ဧတံ” ကို ယူ၍ အနက် ပေးသည်။] ဧတံ-ဤ ရုပ်သည်၊ မမ-ငါ၏ ဥစ္စာသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဒေသော-ဤ ရုပ်သည်၊ အဟံ-ငါသည်၊ န အသိ-မဟုတ်၊ ဒေသော-သည်၊ မေ-၏၊ အတ္တာ-အတ္တသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယထာဘူတံ-အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း၊ (မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ)၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပညာယ-ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ရှုမှတ်ထိုက်၏၊ (ရှုမှတ်ပါလော့)၊ [“ယာ ကာမိ ဝေဒနာ” စသော ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ။ “သမ္မာ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ (ဒေသ) ဝေဒနာ-ဤ ဝေဒနာကို၊ ပေ၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဧတံ (ဧတေ) သင်္ခါရာ-တို့ကို” စသည် ဆိုပါ။ ဝေမေတံ ယထာဘူတံမှ ဧတံကို ယူ၍ လိင်အား လျော်စွာ ပြင်ပေးပါသည်။ လွယ်ပြီ။]

၂၃။ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဿံ-ရှုသော၊ သုတဝါ-ကြားနာအပ်၊ သိအပ်ပြီးသော အာဂမ၊ အဓိဂမ ရှိသော၊ အရိယသာဝကော-အရိယသာဝက သည်၊ (အရိယာ ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်၏ သာဝကသည်)၊ ရူပသိမ္ပိမ္ပိ-ရုပ်၌လည်း၊ နိဗ္ဗန္တတိ-ငြီးငွေ့၏၊ (ငြီးငွေ့ကြောင်း ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဉာဏ် ကို ရ၏)၊ ဝေဒနာယပိ-ဝေဒနာ၌လည်း၊ နိဗ္ဗန္တတိ ပေ၊ နိဗ္ဗန္တံ-ငြီးငွေ့လသော်၊ ဝိရဇ္ဇတိ-မတပ်မက်၊ မနှစ်သက်တော့၊ (မတပ်မက်၊ မနှစ်သက်ကြောင်း မဂ်ဉာဏ် ကို ရ၏-ဟူလို)၊ ဝိရာဂါ-မတပ်မက်၊ မနှစ်သက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိမုစ္စဘိ-အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်၏၊ [အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ဖိုလ် ဉာဏ်ကို ရ၏-ဟူလို]၊ ဝိမုတ္တသိ-အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးလသော်၊ (မေ-ငါ၏၊ စိတ္တံ-သည်)၊ ဝိမုတ္တံ-အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဉာဏံ - သိတတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏။

၁။ သဗ္ဗံ ရူပံ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “သန္တိကေ ဝါ” ၏ နောက်ဝယ် “သဗ္ဗံ ရူပံ” ဟု ရှိ၏။ သို့သော် အောက်ပါဋီကာကို တောက်လျှင် “သဗ္ဗံ ရူပံ” ၏ နေရာဝယ် “တံ သဗ္ဗံ” ဟု ရှိသင့်မည် ထင်ပါသည်။ “သဗ္ဗံ-သော၊ တံ ဧတံ (“ဝေမေတံ” မှ “ဧတံ” ကို ယူသည်)၊ ထိုကဲ့သို့ အတိတ်စသောအားဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော ဤရုပ်ကို (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ၈၀) ဟု ပေးပါ။ [တံ သဗ္ဗန္တိ တံ အတိတာဒိဟိ ပဒေဟိ ဝိသု နိဒ္ဒိန္တံ သဗ္ဗံ ရူပံ-ဋီကာ။]

[ထို ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ဖြစ်ရာ အာရုံကို ပြလို၍ ခီဏာ ဇာတိ အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူသည်။] “ဇာတိ-ပဋိသန္ဓေ တည်နေခြင်းသည်၊ ခီဏာ-ကုန်ပြီ၊ ဗြဟ္မစရိယ-မြတ်သော အကျင့်ဟူသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို၊ ဝုသိတံ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီ၊ ကရဏီယံ-ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မင်္ဂကိစ္စကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတ္ထတ္တာယ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ဤသို့ပြားသော မင်္ဂကိစ္စတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နောက်ထပ်မင်္ဂကိစ္စ အကျိုးငှာ၊ အပရံ-တစ်ပါးသော မင်္ဂကို ဖြစ်စေဖွယ် ကိစ္စသည်၊ န-မရှိတော့၊ ဣတိ-သို့၊ ပဇာနာတိ-ခွဲခွဲခြားခြား အပြားအားဖြင့် သိ၏။” ဣတိ (အာမန္တေသိ)။ [“ဣတ္ထတ္တာယ”၌ ဤဋီကာတို့ ဖွင့်သည့်အတိုင်း အနက်အမျိုးမျိုးကို သီလက္ခန်ပါဠိတော်နိဿယ သာမညဗလသုတ် အာသဝက္ခယဉာဏကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

၂၄။ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣဒံ-ဤစကားတော်ကို၊ (ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနတ္တာ အစ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ အဆုံးရှိသော စကားတော်ကို)၊ အဝေါစ-ပြီ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ၊ပေ၊ ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို၊ (အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်ကို)၊ အဘိနန္ဒါ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော် အပြီးတည်း၊ ဣမသ္မိံ ဝေယျာကရဏသ္မိံ-ကို၊ ဘညမာနေ-အပ်သော်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ (စိတ္တာနိဉ္စ စပ်)၊ အနုပါဒါယ-တစ်စုံတစ်ခုသော သင်္ခတတရားကို တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု မယူမူ၍၊ အာသဝေဟိ-အာသဝေါတို့မှ၊ စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဝိမုစိ-သု-လွတ်ကုန်ပြီ၊ [“အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ ဝိမုစိသု” ၌ သာရတ္ထဝယ် ဝေရဉ္စကဏ္ဍကထာအတိုင်း ဖွင့်ပြထား၏၊ ဤ၌ကား ဝေရဉ္စကဏ္ဍဝယ် ဝိမတိ တစ်နည်း ဖွင့်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနက်ပေးထားပါသည်၊ အကျယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဒုတိယအုပ်၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ကြည့်ပါ။] တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ လောကေ-လူ့လောက၌၊ ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ အရဟန္တာ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ [ဘုရားရှင်နှင့် ပဉ္စဝဂ္ဂိ ငါးဦးပေါင်းလျှင် ခြောက်ပါးဖြစ်သည်။]

ပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပဌမဘာဏဝါရော-ပထမဘာဏဝါရတည်း။

၁။ အမှာ။ ။ ဤ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်သည် အနက် အဓိပ္ပာယ် လွန်စွာ သိမ်မွေ့ လေးနက်လှ၏၊ ဋီကာ၌ “ရုပ်နာမ်တို့၏ အနိစ္စ စသည် ဖြစ်ပုံ၊

အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ပုံ၊ အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓဖြစ်ပုံ” စသည်တို့ကို ကျယ်ဝန်းစွာ ဖွင့်ပြထား၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာကို ကြည့်၍ မိမိသန္တာန်ဝယ် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ကို ထင်မြင်အောင် ရှုနိုင်သော ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

၇-ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၂၅။ တေန သမယေန-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဗာရာဏသီမြို့၏အနီး ဖြစ်သော၊ ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊) ဗာရာဏသီယံ-ဗာရာဏသီမြို့၌၊ သေဋ္ဌိပုတ္တော-သူဌေးသားဖြစ်သော၊ သုခု မာလော-သိမ်မွေ့နုနယ်သော၊ ယသော နာမ-ယသမည်သော၊ ကုလပုတ္တော- အမျိုးကောင်းသားသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တဿ-ထိုယသအမျိုးသား၏၊ တယော- သုံးဆောင်ကုန်သော၊ ပါသာဒါ-ပြာသာဒ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဧကော- တစ်ဆောင်သည်၊ ဟေမန္တိကော-ဆောင်းအခါ၌ နေခြင်းကို ထိုက်၏၊ ဧကော- သည်၊ ဂိမိကော-နွေအခါ၌ နေခြင်းကို ထိုက်၏၊ ဧကော-သည်၊ ဝဿိကော- မိုးအခါ၌ နေခြင်းကို ထိုက်၏၊ [“ဟေမန္တိကော” စသည်တို့၏ ဝစနတ္ထကို ဤဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] သော-ထို ယသအမျိုးကောင်းသားသည်၊ ဝဿိကော- မိုးအခါ၌ နေခြင်းကိုထိုက်သော၊ ပါသာဒေ-၌၊ စတ္တာရော မာသေ-လေးလတို့ ပတ်လုံး၊ နိပ္ပုရိသေဟိ-ယောက်ျား မရှိကုန်သော၊ (ယောက်ျားမပါ၊ အမျိုးသမီး များသာ တီးမှုတ်အပ်ကုန်သော၊) တူရိယေ-တူရိယာတို့ဖြင့်၊ ပရိစာရယမာနော- ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်စေလျက်၊ ဝါ-မွေ့လျော်ပျော်ပါးလျက်၊ ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ - ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်သို့၊ န ဩရောဟတိ - မဆင်း။ [န ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ဩရောဟတိတိ ဥပရိပါသာဒေတော ဟေဋ္ဌိမတလံ န ဩရောဟတိ၊ “ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ” တိပိ ပဋ္ဌန္တိ - သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက, သာရတ္ထ။]

အထ ခေါ - ၌၊ ယသဿ-သော၊ ကုလပုတ္တဿ - ၏၊ (နိဒ္ဒါ ၌ စပ်) ဝါ - သည်၊ ပဉ္စဟိ - ငါးပါးကုန်သော၊ ကာမဂုဏေဟိ-ကာမဂုဏ် တို့နှင့်၊ ဝါ - တို့သည်၊ သမပ္ပိတဿ - ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊

သမင်္ဂီဘူတဿ။ -ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ပရိစာရယမာနဿ-ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်စေလတ်သော်၊ ဝါ-မွေ့လျော်ပျော်ပါးလတ်သော်၊ ပဋိကစ္ဆေဝ- ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ နိဒ္ဒါ - အိပ်ပျော်ခြင်းသည်၊ ဩက္ကမိ - သက်ရောက်ပြီ၊ ပရိဇေနဿာပိ-အခြေအရံ လူအပေါင်း၏လည်း၊ နိဒ္ဒါ ဩက္ကမိ၊ 'သဗ္ဗရတ္တိယော စ-အလုံးစုံသော ညဉ့်တို့ပတ်လုံးလည်း၊ တေလပဒိပေါ-ဆီမီးသည်၊ ဈာယတိ- ထိန်လင်းတောက်ပ၏။ [ညဉ့်သည် တစ်မျိုးတည်းသာ ရှိသော်လည်း ညဉ့်၌ သုံးယံ ရှိသောကြောင့် "သဗ္ဗရတ္တိယော စ"ဟု မိန့်ဟန်တူသည်။]

အထ ခေါ-၌၊ ယသော ကုလပုတ္တော ပဋိကစ္ဆေဝ၊ ပဗုဇ္ဈိတွာ-နိုး၍၊ သကံ- မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ ပရိဇေနံ-အခြေအရံ လူအပေါင်းကို၊ သုပန္တံ-အိပ်နေသည်ကို၊ (အဒ္ဒသံ၌ စပ်)၊ အညိဿာ-အခြားသော မိန်းမ၏၊ ကစ္ဆေ-ချိုင်း၌၊ (ဂျိုင်း၌) ဝိဏံ-စောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အညိဿာ-၏၊ ကစ္ဆေ-လည်ပင်း၌၊ မုဒိင်္ဂံ- မုရိုးစည်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဒိုးပတ်ကိုလည်းကောင်း)၊ အညိဿာ-၏၊ ကစ္ဆေ-၌၊ အာဠမ္မရံ - ထက်စည်ကိုလည်းကောင်း၊ အညံ - အခြားသော မိန်းမကို၊ ဝိကေသိကံ ၂ - ဖရိဖရံ ပြန့်ကြဲသော ဆံပင်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အညံ-ကို၊ ဝိက္ခေဠိကံ-လျှောကျသော တံတွေးရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အညာ- အခြားသော မိန်းမတို့ကို၊ ဝိပုလပန္တိယော - အထူးထူး အပြားပြား စကားပြော နေသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ - ယောင်ယမ်းနေသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊

၁။ သမင်္ဂီဘူတဿ။ ။ သမဉ္ဇနံ သမင်္ဂေါ၊ သမန္နာဂမော၊ သော+စတဿ အတ္ထိတိ သမင်္ဂိ၊ သမန္နာဂတော၊ သမဉ္ဇနသိလော ဝါ သမင်္ဂိ-ဧကင်္ဂုတ္တရ၊ အဋ္ဌာနပါဠိ၊ ၂-ဝင် ဋီကာ၊ ဒုတိယနည်း၌ "သမဉ္ဇတိ သိလေနာတိ သမင်္ဂီ"ဟု တသိလတ္ထ ဣ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ "သမဉ္ဇတိတိ သမင်္ဂီ"ဟု တသိလတ္ထ မပါသော ဣ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း ဝိဂ္ဂဟပြု၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဘူဝါဒိ အဉ္ဇုဓာတ်၊ ဂတိ အနက်ဟော၊ "သမင်္ဂီ-တကွ+ဖြစ်"ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ "ပြည့်စုံ"ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွေးပါ၊ သမင်္ဂီ+ဟုတွာ+ ဘူတော သမင်္ဂီဘူတော။ [ပါရာဇိကဏိ၊ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ ဘာသာဋီကာ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် အခန်း၌ "သမံပုဗ္ဗံ ဂမုဓာတ်+က္ခိပစ္စည်း"ဖြင့် ပြီးသော သမင်္ဂီပုဒ်ကြံ၍ ဝိဂ္ဂဟတစ်နည်း ပြုခဲ့ပါသည်။]

၂။ ဝိကေသိကံ စသည်။ ။ ဋီကာအဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ဝိပုကိဏ္ဍာ+ကေသာ ဝိကေသာ၊ ဝိကေသာ+ယဿာ+သန္တိတိ ဝိကေသိကာ၊ ဝိဿန္နမာနော+ဓေဇ္ဇော ဝိက္ခေဠော၊ ဝိက္ခေဠော+ယဿာ+အတ္ထိတိ ဝိက္ခေဠိကာ"ဟု ပြု။ [သုသာနံ မညေတိ အာမကသုသာနံ ဝိယ အဒ္ဒသ၊ သကံ ပရိဇေနန္တိ သဗ္ဗန္ဓော။-ဋီကာ။]

ဟတ္ထပုတ္တံ-လက်၌ရောက်သော၊ သုသာနံ မညေ-သူသေကောင်ပစ်ရာ သုသာန်ကို ကဲ့သို့၊ အဒ္ဓသ-မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-မြင်ခြင်းကြောင့်၊ အဿ-ထို ယသအမျိုးသား၏၊ အာဒိနဝေါ-အပြစ်သည်၊ (စက်ဆုပ်ဖွယ်၏ အဖြစ်သည်)၊ ပါတုရဟောသိ-ထင်ရှား ဖြစ်ပြီ၊ နိဗ္ဗိဒါယ-ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ၊ စိတ္တံ-သည်၊ သဏ္ဍာသိ-ကောင်းစွာ တည်ပြီ၊ ပေ၊ ဥဒါနံ-ကို၊ ဥဒါနေသိ၊ (ကိ?)၊ “ဥပဒ္ဓုတံ ° ဝတ ဘော-ကိလေသာ တို့သည် ကပ်၍ နှိပ်စက်အပ်လေစွတကား၊ ဥပဿန္တံ ဝတ ဘော-ကိလေသာ တို့သည် ငြိကပ်အပ်လေစွတကား၊” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

အထ ခေါ ယသော ကုလပုတ္တော၊ သုဝဏ္ဏပါဒုကာယော-ရွှေခြေနင်းတို့ကို၊ အာရောဟိတွာ-စီး၍၊ ယေန-၌၊ နိဝေသနဒ္ဓါရံ-အိမ်၏တံခါးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ-သွားပြီ၊ အမနုဿာ-နတ်တို့သည်၊ ဒ္ဓါရံ-ကို၊ ဝိဝရိသု-ဖွင့်ပေးကြကုန်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ကြံ၍ ဖွင့်ပေးကြကုန်သနည်း?)၊ “ယသဿ ကုလပုတ္တဿ - ၏၊ အဂါရသ္မာ (နိက္ခမိတွာ)၊ အနဂါရိယံ - သို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ကပ်ရောက်ခြင်း၌၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ အန္တရာယံ- အန္တရာယ်ကို၊ မာ အကာသိ-မပြုပါစေနှင့်၊” ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍ ဖွင့်ပေးကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ နဂရဒ္ဓါရံ-မြို့တံခါးသည်၊ ပေ၊ ယေန၊ ဣသိပတနံ-သော၊ မိဂဒါယော၊ တေနပသင်္ကမိ။

၂၆။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ (ယသအမျိုးသား၏ မိဂဒါဝုန်တော သို့ လာရာ ထိုအခါ၌) ဘဂဝါ၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပစ္စုသသမယံ-မိုးသောက်အခါ၌၊

၁။ ဥပဒ္ဓုတံ၊ ဥပဿန္တံ။ ။ ဣဒံ ခေါ ယသ-စသော ဝါကျ၌ သာရတ္ထ ဖွင့်ထားပုံကို ကြည့်၍ ဤပုဒ်တို့ကို အနက်ပေးပါသည်၊ ဝိမတိ၌မူ “ဥပဿန္တံ ဒုက္ခေန သမ္ဘိဿံ၊ ဒုက္ခောတိဏ္ဍံ သဗ္ဗသတ္တနိကာယဇာတန္တိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “ဥပဿန္တံ ဝတ-ဒုက္ခသည် ငြိကပ်အပ်လေစွတကား”ဟု ပေး၊ ဤ ပုဒ်တို့၏ ကံကိုလည်း “သဗ္ဗသတ္တနိကာယဇာတံ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို” ဟု ထည့်ပါ၊ [အခြား နေရာ၌ “ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ”ဟု ဆိုလျှင် ပီတိ၏ အစွမ်းဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းတည်း၊ ဤနေရာ၌ကား ပီတိ၏ အစွမ်းဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်း မဟုတ်၊ သံဝေဂဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် ငြီးတွားခြင်းသာတည်း။

(ပစ္စိမယံ၏ နောက်ပိုင်းအချိန်၌) ပစ္စုတ္တရာယ-တစ်ဖန် ထတော်မူ၍၊ ဝါ-စောစော ထတော်မူ၍၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ စင်္ကမတိ-စင်္ကြံ ကြွတော်မူ၏။ ပေ၊ အာဂစ္ဆန္တံ-လာနေသည်ကို၊ အဒ္ဓသာ-ပြီ၊ ဒိသ္မာန-မြင်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ စင်္ကမာ-စင်္ကြံမှ၊ ဩရောဟိတွာ-ဆင်းတော်မူ၍၊ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ အထ ခေါ-၌၊ (ဘုရားရှင် ထိုင်နေတော်မူရာ ထိုအခါ၌) ပေ၊ ဘဂဝတော-၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌၊ ပေ၊ ဥဒါနေသိ ပေ၊ အဝေါစ (ကို?)၊ “ယသ ဝ -ယသ၊ ဣဒံ-ဤ အရပ်ကို၊ ခေါ-စင်စစ်၊ အနုပဒ္ဓုတံ-ကိလေသာတို့သည် ကပ်၍ မနှိပ်စက်အပ်၊ ဣဒံ-ကို၊ အနုပဿဋ္ဌံ-ကိလေသာတို့သည် မငြိကပ်အပ်၊ ယသ-ဧဟိ-လော့၊ နိသီဒ-လော့၊ တေ-အား၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေသာမိ-ဟောတော်မူမည်။” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ “ဣဒံ-ကို၊ အနုပဒ္ဓုတံ ကိရ-ကိလေသာတို့သည် ကပ်၍ မနှိပ်စက်အပ်သတတ်၊ (မနှိပ်စက်အပ်ဘူးတဲ့) ဣဒံ-ကို၊ အနုပဿဋ္ဌံ ကိရ-သတတ်၊ (မငြိကပ်အပ်ဘူးတဲ့)” ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဟဋ္ဌော-ရွင်လန်းသည်၊ ဥဒဂ္ဂေါ-အထက်၌တည်သော အဖျားအညွန့်နှင့်တူသော ကိုယ်၊စိတ်ရှိသည်၊ (သဒ္ဓတ္ထ)၊ ဝါ-တက်ကြွသော ကိုယ်၊စိတ်ရှိသည်၊ (အဓိပ္ပာယတ္ထ)၊ (ဟုတွာ)၊ သုဝဏ္ဏပါဒုကာဟိ-တို့မှ၊ ဩရောဟိတွာ-၍၊ ပေ၊ နိသီဒိ။

ဧကမန္တံ -၌၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်ပြီးသော၊ ယသဿ၊ ကုလပုတ္တဿ-အား၊ ဘဂဝါ၊ အနုပုဗ္ဗိ^၂ -အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော၊ ကထံ-တရားစကားကို၊ ကထေသိ-

၁။ ဣဒံ ခေါ ယသ။ ။ ဣဒံ ခေါ ယသာတိ (အစရှိသော စကားတော်ကို) ဘဂဝါ နိဗ္ဗာန် သန္ဓာယာဟ၊ တံ ဟိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ ကိလေသေဟိ အနုပဒ္ဓုတံ အနုပဿဋ္ဌာ-ဋီကာ၊ အနက်ကိုမူ ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးတော်မူရာ အရပ်ကို ရည်မှန်း၍ “ဣဒံ-ဤ အရပ်ကို” ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။ [ပစ္စုတ္တရာယမယံ နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ် (၃၇၀)၌ ပြထားပြီ။]

၂။ အနုပုဗ္ဗိ ကထံ။ ။ အနုပုဗ္ဗိ ကထန္တိ အနုပဋိပါဠိကထံ - ဝိမတိ၊ သာရတ္ထ၌လည်း နည်းတူဖွင့်၏။ ဤအလို “အနုပုဗ္ဗိ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော၊ ကထံ-ကို” ဟု ပေးပါ။ သီလက္ခန္ဓံ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ် ပေါက္ခရာသာတိ ဗုဒ္ဓုပဿကံမနကထာ အဖွင့်၊ ဋီကာတို့၌မူ “အနုပုဗ္ဗံ+ကထေတဗ္ဗကထံ” ဟု ဖွင့်ကြ၏။ ထိုအလို “အနုပုဗ္ဗံ+ကထေတဗ္ဗ အာနုပုဗ္ဗိ” ဟု ပြ၍ “အနုပုဗ္ဗိ-အစဉ်အတိုင်း ဟောပြဆိုက်သော၊ ကထံ-ကို” ဟု ပေးပါ။ [နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ စသောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။ “ကလ္လစိတ္တံ” စသော ပုဒ်တို့၌ ဤ ဋီကာ ဖွင့်သည့်အတိုင်း အနက်တစ်နည်း ပေးပုံကို အဗ္ဗဋ္ဌသုတ် ပါဠိတော် နိဿယ၊ ပေါက္ခရာသာတိ ဗုဒ္ဓုပဿကံမနကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဟောတော်မူပြီ။ သေယျထိဒံ-ထို အနုပုဗ္ဗိကထာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဒါနကထံ-
 ဒါနနှင့်စပ်သော တရားစကားကိုလည်းကောင်း၊ သီလကထံ-သီလနှင့်စပ်သော
 တရားစကားကိုလည်းကောင်း၊ သဂ္ဂကထံ-နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော တရားစကားကို
 လည်းကောင်း၊ ကာမာနံ-ကာမဂုဏ်တို့၏၊ အာဒိနဝံ-အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
 ဩကာရံ (အဝ+ကာရံ)-အယုတ်အညံ့ ပြုအပ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ယုတ်ညံ့ပုံကို
 လည်းကောင်း၊ သံကိလေသံ-(သတ္တဝါတို့အား) နှိပ်စက်ပုံ ပူလောင်စေပုံကို
 လည်းကောင်း၊ ဝါ - ညစ်ညမ်းပုံကိုလည်းကောင်း၊ နေက္ခမ္မေ - ကာမဂုဏ်မှ
 ထွက်မြောက်တတ်သော ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဝါ-ဈာန်စသော တရား၌၊ အာနိသံသံ-
 အကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပကာသေသိ-ထင်ရှား ပြတော်မူပြီ။ ယဒါ-အကြင်
 အခါ၌၊ ဘဂဝါ၊ ယသံ၊ ကုလပုတ္တံ-ကို၊ ကလ္လစိတ္တံ-အထက်ဒေသနာ၏ တည်ရာ
 အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့် ခံ့သောစိတ်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အဿဒ္ဓိယ၊
 စသည့်ရောဂါ၊ ကင်းစင်ကွာသဖြင့်၊ ကျန်းမာသော စိတ်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊
 မုဒုစိတ္တံ-ဒိဋ္ဌိ မာန၊ စသည်စုစု၊ ကင်းစင်မှုကြောင့် နူးညံ့သော စိတ်ရှိသည်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဝိနိဝရဏစိတ္တံ-ကာမစ္ဆန္တ၊ စသည်ခပင်း၊ နိဝရဏမှကင်းသော
 စိတ်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ-သမ္မာပဋိပတ်၌ မွန်မြတ်သော ပီတိပါမောဇ္ဇ
 နှင့် ယှဉ်သည့်အတွက် တက်ကြွသော စိတ်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပသန္တစိတ္တံ-
 သဒ္ဓါစည်ပင်သဖြင့်၊ ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အညာသိ-
 သိတော်မူပြီ။

အထ-သိတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာမုက္ကံသိကာ-
 ကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ပြတော်မူအပ်သော၊ ယာ ဓမ္မဒေသနာ-အကြင် တရား
 ဒေသနာတော်သည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထို တရားဒေသနာတော်ကို၊ [ထို သာမုက္ကံသိကာ
 ဒေသနာတော်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ဒုက္ခံ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်၊] ဒုက္ခံ-
 ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ သမုဒယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိရောဓံ-ကိုလည်းကောင်း၊
 မဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပကာသေသိ-ထင်ရှားပြတော်မူပြီ။ သေယျထာပိ နာမ-
 ဥပမာမည်သည်ကား၊ သုဒ္ဓံ-စင်ကြယ်သော၊ အပဂတကာဠကံ-ကင်းသော
 အညစ်အကြေးရှိသော၊ ဝတ္ထံ-အဝတ်သည်၊ သမ္မဒေဝ-ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ရဇနံ-
 ဆိုးရည်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ သေယျထာပိ-ခံယူနိုင်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-
 ဤအတူသာလျှင်၊ ယသဿ ကုလပုတ္တဿ-၏၊ တသ္မိံယေဝ အာသနေ-ထိုနေရာ
 ၌ပင်၊ ဝိရဇံ၊ ပေ၊ ဥဒပါဒိ၊ [ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

၂၇။ အထ ခေါ-၌၊ (ယသ အမျိုးကောင်းသား၏ တောထွက်သွားရာ ထိုအခါ၌) ပေ၊ မာတာ-အမိသည်၊ ပါသာဒံ-သို့၊ အဘိရဟိတွာ-တက်၍၊ ဝါ-တက်လတ်သော်၊ ယသံ ကုလပုတ္တံ-ကို၊ အပဿန္တိ-မမြင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယေန-၌၊ ဂဟပတိ-အိမ်ရှင်ဖြစ်သော၊ သေဋ္ဌိ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “ဂဟပတိ- အိမ်ရှင်သူဌေးကြီး၊ တေ- ၏၊ ပုတ္တော- သားဖြစ်သော၊ ယသော-ကို၊ န ဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်ပါ၊ (မတွေ့ရတော့ပါ။)” ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ အထ ခေါ-ပြောရာ ထိုအခါ၌၊ ဂဟပတိ-သော၊ သေဋ္ဌိ-သည်၊ စတုဒ္ဓိသာ- အရပ်လေးမျက်နှာတို့သို့၊ အဿဒူတေ-မြင်းစီးတမန်တို့ကို၊ [အဿဒူတေတိ အဿအာရဇ္ဇေ ဒူတေ၊-ဝိမတိ၊] ဥယျောဇေတွာ-စေလွှတ်၍၊ သာမံယေဝ- ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ယေန-၌၊ ဣသိပတနံ-သော၊ မိဂဒါယော (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ သေဋ္ဌိ-သည်၊ သုဝဏ္ဏပါဒုကာနံ-တို့၏၊ နိက္ခေပံ-ချရာကို၊ (နင်းရာကို) အဒ္ဓသာ- မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊ တံယေဝ-ထိုရွှေခြေနင်း နင်းရာသို့သာလျှင်၊ အနုမာသိ- အစဉ်လိုက်သွားပြီ။ [ခြေရာခံလျက် လိုက်သွားပြီ-ဟူလို။]

ဘဂဝါ ပေ၊ အဒ္ဓသာ-ပြီ၊ ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဧတံ- ဤအကြံတော်သည်၊ အဟောသိ (ကိ?)၊ “ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် (ပြုစီမံလတ်သော်)၊ ဂဟပတိ၊ သေဋ္ဌိ-သည်၊ ဣဓ-ဤအရပ်၌၊ နိသိန္ဒော- ထိုင်နေသည်၊ (သမာနော-ဖြစ်လျက်) ဣဓ-၌၊ နိသိန္ဒံ-သော၊ ယသံ ကုလပုတ္တံ- ကို၊ န ပဿယျ-မမြင်နိုင်ရာ၊ အဟံ၊ တထာရူပံ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ-ပြုစီမံအပ်သော တန်ခိုးကို၊ ဝါ-တန်ခိုး ပြုစီမံခြင်းကို၊ ယနု၊ န အဘိသင်္ခါရေယျ-အကယ်၍ ပြုစီမံရမူကား ကောင်းလေစွ၊” ဣတိ-ဤသို့ အကြံတော် ဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ အဘိသင်္ခါရေသိ-ပြုစီမံတော်မူပြီ။

အထ ခေါ-၌၊ (ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်သို့ ရောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌) ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဘဂဝါ၊ ယသံ ကုလပုတ္တံ-ကို၊ ပဿယျ အပိ-မြင်တော်မူပါသလော?” ဣတိ-ပြီ၊ ဂဟပတိ-အိမ်ရှင်သူဌေးကြီး၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ယသကို တွေ့လိုလျှင်) နိသိဒ-လော့၊ ဣဒ-၌၊ နိသိန္ဒော၊ (သမာနော-သော်)၊ ဣဓ နိသိန္ဒံ၊ ယသံ ကုလပုတ္တံ-ကို၊ အပ္ပေဝ နာမ ပဿယျာသိ-မြင်နိုင်တန်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ “ပေ၊ ပဿိသာမိ ကိရ-မြင်ရလိမ့်မည်တဲ့” ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဟဋ္ဌော၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိ။ [ရှေး၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

အထ ခေါ - ဌ၊ (သောတာပန် ဖြစ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ - အလွန် နှစ်သက်အပ်ပါပေစွ၊ ဝါ - အလွန် ကောင်းပါပေစွ၊ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ-စွ၊ ဘန္တေ၊ သေယျထာပိ နာမ-ဥပမာ မည်သည်ကား၊ နိကုဇ္ဇိတံ-တစ်စုံတစ်ယောက် မှောက်ထားအပ်သော အိုးခွက်ကို၊ ဝါ-အလိုအလျောက် မှောက်နေသော အိုးခွက်ကို၊ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ သေယျထာပိ ဝါ-လှန်ပြရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္တံ-မြက်၊ သစ်ရွက် စသည်တို့ဖြင့် ဖုံးထားအပ်သော အရာဝတ္ထုကို၊ ဝိဝရေယျ သေယျထာပိ ဝါ-ဖွင့်ပြရာသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မူဠဿ-အရပ်မျက်နှာ၌ တွေဝေနေသူအား၊ ဝါ-မျက်စိလည် လမ်းမှားနေသူအား၊ မဂ္ဂံ-လမ်းဖြောင့် လမ်းမှန်ကို၊ အာစိက္ခေယျ သေယျထာပိ ဝါ-ပြောပြရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စက္ခမန္တော-ပသာဒစက္ခ ရှိသူတို့သည်၊ ဝါ-မျက်စိကောင်းသူတို့သည်၊ ရူပါနိ-ရူပါရုံတို့ကို၊ ဒက္ခန္တိ-မြင်နိုင်ကုန်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ အန္ဓကာရေ-အမိုက်မှောင်၌၊ တေလပဇ္ဇောတံ-ဆီမီး အလင်းရောင်ကို၊ ဓာရေယျ သေယျထာပိ ဝါ-ညှိထွန်း၊ ဆောင်ပြရာသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဧဝမေဝံ-ဤအတူ ဤအတူသာလျှင်၊ [ဥပမာန စကားတွေက များသောကြောင့် “ဧဝံ + ဧဝံ” ဟု လျှောက်ထားသည်၊] ဘဂဝတာ-သည်၊ အနေကပရိယာယေန-တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ-ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့်၊ ဓမ္မော-ကို၊ ပကာသိတော-ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ ဘန္တေ၊ သောဟံ (ဒေသော + အဟံ)-ထို တပည့်တော်သည်၊ “ဘဂဝန္တံ၊ ပေ၊ သရဏံ ဂတ”န္တိ၊ [ရာဇာယတနကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဧကဝုစံ ဗဟုဝုစံသာ ထူး၏၊] သောဝ-ထို သူဌေးသည်သာ၊ လောကေ-၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ တေဝါစိကော-သုံးခွန်း သော စကားရှိသော၊ ဝါ-သုံးခွန်းသော စကားတို့ဖြင့် ဥပါသကအဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ ဥပါသကော-သည်၊ (ရတနာ သုံးပါး၌ လေးစား ဆည်းကပ်တတ် သူသည်၊) အဟောသိ။ [“အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ”၌ အနက် အမျိုးမျိုး ပေးပုံကို သီလက္ခန်ပါဠိတော် နိဿယ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ဥပါသကတ္ထ ပဋိဝေဒနာကထာ၌ အဖွင့်နှင့်တကွ ပြခဲ့ပြီ။]

၂၈။ အထ ခေါ-၌၊ “ယသဿ - သော၊ ကုလပုတ္တဿ - ၏၊ (စိတ္တံ၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ၌ စပ်၊) ပိတုနော- အဘအား၊ ဓမ္မေ- ကို၊

ဒေသိယမာနေ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ (ဟောတော်မူအပ်စဉ်) ယထာဒိဋ္ဌံ ။ -
 အကြင် အကြင် မြင်အပ်ပြီးသော၊ ယထာဝိဒိတံ-အကြင် အကြင် သိအပ်ပြီးသော၊
 ဘူမိ-ပထမမဂ်၏ဖြစ်ရာ သစ္စာလေးပါးကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-ရှုဆင်ခြင်လတ်သော်၊
 (ကျန် မဂ်သုံးပါးဖြင့် ရှုဆင်ခြင်လတ်သော်) အနုပါဒါယ-၍၊ အာသဝေဟိ-
 တို့မှ၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိမုစ္စိ-လွတ်ပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ (ယသ အမျိုးကောင်းသား
 ရဟန္တာဖြစ်ရာ ထို အခါ၌) ပေ၊ အဟောသိ (ကိ?) ၊ ပေ၊ ဝိမုတ္တံ-လွတ်ပြီ၊
 ယသော ကုလပုတ္တော-သည်၊ ဟိနာယ-နိမ့်ကျသော လူ့အဖြစ် အကျိုးငှာ၊
 အာဝတ္တိတွာ-ပြန်လည်၍၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အဂါရိကဘူတော သေယျထာပိ-
 လူဝတ်ကြောင့် ဖြစ်စဉ်ကကဲ့သို့၊ ကာမေ-ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ခံစား
 ခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗော-မထိုက်တော့၊ အဟံ-သည်၊ တံ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ-ထို ပြုစီမံ
 ထားအပ်သော တန်ခိုးကို၊ ယန္တုန ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျံ-အကုယ်၍ ငြိမ်းစေရပါမူကား
 ကောင်းလေစွ၊ (အကယ်၍ ပြန်ရုပ်သိမ်းရပါမူကား ကောင်းလေစွ)။” ဣတိ-
 ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေသိ-ငြိမ်းစေပြီ၊ (ပြန်ရုပ်သိမ်းတော်မူပြီ၊)
 သေဋ္ဌိ ၊ ပေ၊ ယသံ ကုလပုတ္တံ-ကို၊ နိသိန္နံ-ကို၊ အဒ္ဒသာ-မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-
 ကြောင့်၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “တာတ ယသ-ချစ်သား ယသ၊ တေ-သင်
 ချစ်သား၏၊ မာတာ-အမိသည်၊ ပရိဒေဝသောက သမာပနာ-ငိုကြွေးခြင်း၊
 ဝမ်းနည်းခြင်းသို့ ပြင်းစွာ ရောက်နေ၏၊ မာတုယာ-အား၊ ဇီဝိတံ ။ -အသက်ကို၊
 ဒေဟိ-ပေးပါလော့” ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ပေ၊ ဥလ္လောကေသိ-မော်ကြည့်ပြီ။

အထ ခေါ - ၌၊ (မော်ကြည့်ရာ ထိုအခါ၌) ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊
 “ဂဟပတိ-အိမ်ရှင် သူဌေးကြီး၊ တံ-ထို မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော စကားကို၊

၁။ ယထာဒိဋ္ဌံ ၊ ပေ၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ။ ။ ယထာဒိဋ္ဌတိ ပဌမမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌံ
 စတုသစ္စဘူမိံ သေသမဂ္ဂတ္တယေန ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ပဿန္တဿာတိ အတ္ထော။ [ဘဝတိ
 ဧတ္တာတိ ဘူမိ-ပထမမဂ်၏ဖြစ်ရာ သစ္စာလေးပါး]-ဝိမတိ။

၂။ ဒေဟိ မာတုယာ ဇီဝိတံ။ ။ မာတုနော ဇီဝိတန္တိ ဧတ္ထ နောတိ
 နိပါတမတ္တံ၊ မာတု ဇီဝိတန္တိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ၊ ဤစကားအရ ဝိမတိဆရာတို့
 လက်ထက်က “ဒေဟိ မာတုနော ဇီဝိတံ” ဟု ပါဠိရှိသည်၊ ယခုအခါ၌မူ “မာတု”
 နေရာဝယ် “မာတုယာ” ရှိ၍ “နော”လည်း မပါတော့။

(ထိုမိန့်တော်မူအပ်မည့် စကားကို) ကိ မညသိ-အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း?၊ ယဿ-အကြင်သူသည်၊ သေက္ခေန-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဉာဏေန-ဉာဏ်ဖြင့်၊ သေက္ခေန-သော၊ ဒဿနေန-အမြင်ဖြင့်၊ တယာ သေယျထာပိ-သင်ကဲ့သို့၊ (သင်လိုဘဲ) ဓမ္မော-သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီ၊ ဝိဒိတော-သိအပ်ပြီ၊ တဿ-ထို သူသည်၊ ယထာဒိဋ္ဌံ ၊ပေ၊ ဝိမုတ္တံ၊ ဂဟပတိ-ကြီး၊ သော-ထို သူသည်၊ ဟိနာယ-ငှာ၊ အာဝတ္တိတွာ-၍၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အဂါရိကဘူတော သေယျထာပိ-ကဲ့သို့၊ ကာမေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဒ္ဓိတုံ-ငှာ၊ ဘဗ္ဗောန ခေါ-ထိုက်သလော၊ (ထိုက်ဦးမည်လား?)” ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဧတံ-ဤသို့ ကာမဂုဏ်တို့ကို ခံစားခြင်းသည်၊ နော ဟိ-မဖြစ်နိုင်ပါ၊ ဂဟပတိ-ကြီး၊ ယဿ ခေါ ၊ပေ၊ အဘဗ္ဗော-မထိုက်တော့၊ [ရှေ့အတိုင်း အကျယ်ဆိုပါ။] ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘန္တေ-ရား၊ ယထာ-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ယဿ ၊ပေ၊ ဝိမုတ္တံ၊ (တထာ-ထို အကြောင်းကြောင့်) ယဿ ကုလပုတ္တဿ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ လာဘာ-လာဘ်တို့သည်၊ ဝါ-ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန် နှစ်တန်သော စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ဖြစ်ပါပေကုန်စွာ) ဘန္တေ၊ ယဿ၊ ကုကပုတ္တဿ-သည်၊ (မနုဿတ္တံ-ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ရအပ်သော လူ့အဖြစ်ကို) သုလဒ္ဓံ-ကောင်းစွာ ရအပ်ပါပေစွ၊ ဝါ-အရတော်ပါပေစွ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အဇ္ဇတနာယ-ယနေ၌ဖြစ်သော ကောင်းမှု၊ ပီတိ ပါမောဇ္ဇအကျိုးငှာ၊ ယသေန-ယသမည်သော၊ ကုလပုတ္တေန-အမျိုးသားဖြစ်သော၊ ပစ္စာသမဏေန-နောက်ပါ ရဟန်းနှင့်အတူ၊ မေ-၏၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းကို၊ အဓိဝါသေတု-လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တုဏှိဘာဝေန-ဆိတ်ဆိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဆိတ်ဆိတ် နေတော်မူခြင်းဖြင့်) အဓိဝါသေသိ-လက်ခံတော်မူပြီ၊ အထ ခေါ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ၊ ဘဂဝတော-၏၊ အဓိဝါသနံ-လက်ခံတော်မူခြင်းကို၊ ဝိဒိတွာ-သိ၍၊ အာသနာ-နေရာမှာ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ဘဂဝန္တံ၊ အဘိဝါဒေတွာ၊ ပဒက္ခိဏံ-အရိအသေကို၊ ကတွာ၊ ပက္ကမိ-ပြန်သွားပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ (သူဌေးကြီး ပြန်သွားရာ ထိုအခါ၌) ယသော ကုလပုတ္တော-သည်၊ ဂဟပတိမိ-သော၊ သေဋ္ဌိမိ-သည်၊ အစိရပက္ကန္တေ-ပြန်သွားပြီးသော သူဌေး၏ ကြာမြင့်သောကာလမရှိသေးမီ၊ (ပြန်သွားပြီး၍ မကြာသေးမီ) ဘဂဝန္တံ ဧတံ အဝေါစ (ကိ?)၊ လဘောယျာဟံ ၊ပေ၊

ဥပသမ္ပဒါ အဟောသိ ။ [ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ လောကေ-၌၊ သတ္တ-ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ အရဟန္တော လူဖြစ်သော ရဟန္တာတို့သည်၊ ဟောန္တိ။

ယသဿ-၏၊ ပဗ္ဗဇာ-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၂၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ၊ ပုဗ္ဗဏှသမယံ-နံနက်အခါ၌၊ နိဝါသေတွာ- သင်းပိုင်ကို ပြင်ဆင်ကာ ဝတ်တော်မူ၍၊ ပတ္တစိဝရံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ- ယူတော်မူ၍၊ [သပိတ်ကို လက်တော်ဖြင့် ပွေ့ယူတော်မူ၍၊ သင်္ကန်းကို ရံသော အားဖြင့် ကိုယ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍၊] အာယသ္မတာ ယသေန-အရှင်ယသ မည်သော၊ ပစ္ဆာသမဏေန-နောက်လိုက် ရဟန်းနှင့်အတူ၊ ယေန သေဋ္ဌိဿ၊ ဂဟပတိဿ- ၏၊ နိဝေသနံ-နေအိမ်သည်၊ (အတ္ထိ) တေန-နေအိမ်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ ၊ပေ၊ နိသီဒိ၊ အထ-ခေါ-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုင်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌) အာယသ္မတာ ယသဿ-၏၊ မာတာ စ-မယ်တော်သည်လည်းကောင်း၊ ပုရာဏ ဒုတိယိကာ စ-ရှေး၌ဖြစ်သော နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်မသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဇနီးဟောင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယေန ဘဂဝါ ၊ပေ၊ နိသီဒိ-သူ၊ တာသံ- ထို သူမတို့အား၊ ဘဂဝါ ၊ပေ၊ ဗကာသေသိ၊ ယဒါ-၌၊ ဘဂဝါ၊ တာ-ထို သူမတို့ကို၊ ကလ္လစိတ္တာ-အထက်ဒေသနာ၏ တည်ရာအဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့် ခံသော စိတ်ရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပသန္နစိတ္တာ-သဒ္ဓါ စည်ပင်သဖြင့် ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အညာသိ ၊ပေ၊ တာ-ထို သူမ သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ-မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး တရားရှိကုန်သည်၊ ပေ၊ ဧတာ၊ မယံ-ထို တပည့်တော်မတို့သည်၊ ပေ၊ ဂစ္ဆာမ ၊ပေ၊ တာ စ-ထို သူမတို့သည်သာ၊

၁။ စရ ဗြဟ္မစရိယံ။ ။ “ဟေ ဘိက္ခု” ခေါ်တော်မူရာ၌ အရှင်ကောဏ္ဍည လို သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို ခေါ်တော်မူလျှင် “ဗြဟ္မစရိယံ-အထက်မင် သုံးပါးဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို၊ စရ-ကျင့်လော့” ဟု ပေးပါ။ [စရ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယ သင်္ခါတံ ဗြဟ္မစရိယံ သမဓိဂစ္ဆ၊ (ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်)-သာရတ္ထ၊] အရှင်ယသလို အသေက္ခ (ရဟန္တာ)ကို ခေါ်တော်မူလျှင် “ဗြဟ္မစရိယံ-မြတ်သော အကျင့်ဟူသော သာသနဗြဟ္မစရိယကို၊ စရ-ကျင့်လော့” ဟု ပေးပါ။ [စရ ဗြဟ္မစရိယန္တိ (ဟူသော စကားကို)၊ သာသနဗြဟ္မစရိယသင်္ခါတံ သိက္ခာပဒပူရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ-ဝိမတိ။]

လောကေ-ဌံ၊ ပဌမံ-စွာ၊ တေဝါစိကာ-ကုန်သော၊ ဝါ-ကုန်သော၊ ဥပါသိကာယော-
ဥပါသိကာမတို့သည်၊ အဟောသု-ဖြစ်ကုန်ပြီ။ [မြုပ်ထားသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို
ရှေ့၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

အထ ခေါ် ပေ၊ မာတာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘဂဝန္တိန္ဒ-ကို
လည်းကောင်း၊ အာယသ္မန္တိန္ဒ ယသံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဏီတေန-မွန်မြတ်သော၊
ခါဒနီယေန-ခဲဖွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယေန-ဘောဇဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊
သဟတ္တာ-မိမိလက်ဖြင့်၊ (ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ) သန္တပေတော-ကောင်းစွာ တင်းတိမ်
စေပြီး၍၊ သမ္ပဝါရေတွာ-ကောင်းစွာ ပယ်မြစ်စေပြီး၍၊ (“တော်ပြီ၊ တော်ပြီ” ဟု
နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လက်တော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပယ်မြစ်စေပြီး၍) ဘဂဝန္တိ-
ကို၊ ဘုတ္တာဝိ-ဆွမ်းဘုဉ်းတော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ဩနိတပတ္တပါဏိ-သပိတ်တော်မှ
ဖဲအပ်ပြီးသော လက်ရှိတော်မူသည်ကို၊ (ဥတွာ-သိ၍) ဧကမန္တံ နိသိဒိံ သု ပေ၊
[စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ဥတွာ” ဟု ဋီကာထည့်သည်။] ပုရဏဒုတိယိကဉ္စ-
ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မိယာ-တရားရှိသော၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ သန္တဿေတွာ-
ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာ ရှုမြင်စေတော်မူပြီး၍၊ ဝါ-
ပြတော်မူပြီး၍၊ သမာဒပေတွာ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစေတော်မူ
ပြီး၍၊ (ဆောက်တည်စေတော်မူပြီး၍) သမုတ္တေဇေတွာ-ကုသိုလ်တရားတို့၌
ကောင်းစွာ ထက်သန်စေတော်မူပြီး၍၊ သမ္ပဟံသေတွာ-အားတက်သရောရိပုံ
ထင်ရှားရှိသော အခြားဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာအပြားအဖြင့် ရွှင်လန်းစေတော်မူ
ပြီး၍၊ အာသနာ-နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ပက္ကာမိ-ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ (ပြန်ကြွ
တော်မူပြီ။)

၃၀။ အာယသ္မတော ယသဿ-၏၊ စတ္တာရော-လေးယောက်ကုန်သော၊
ဂိဟိသဟာယကာ-လူဝတ်ကြောင် သူငယ်ချင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗာရာဏသီယံ-
၌၊ သေဋ္ဌာနုသေဋ္ဌိနံ-သူဌေး၊ နောက်ထပ်သူဌေး ရှိကုန်သော၊ (ဝိမတိ အလို၊)
တစ်နည်း၊ သေဋ္ဌာနုသေဋ္ဌိနံ-အစဉ်အဆက် သူဌေးဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝဇီရဗုဒ္ဓိအလို၊)
ကုလာနံ-အမျိုးတို့၏၊ ပုတ္တာ-သားတို့သည်၊ ဝိမလော-ဝိမလသည်လည်းကောင်း၊
သုဗာဟု- သုဗာဟုသည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏဇိ- ပုဏ္ဏဇိသည်လည်းကောင်း၊
ဂဝမ္ပတိ-ဂဝမ္ပတိသည်လည်းကောင်း၊ အဿသု-ကြားကုန်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “ယသော၊

ကုလပုတ္တော-သည်၊ ကေသမသံ-ဆံ၊ မုတ်ဆိတ်၊ ကြင်စွယ်ကို၊ ဩဟာရေတွာ-
 ပယ်ရှား၍၊ ကာသာယာနိ-ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝတ္တာနိ-အဝတ်တို့
 ကို၊ အစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ (ဝတ်၍) အဂါရသ္မာ (နိက္ခမိတွာ)၊ အနဂါရိယံ-
 သို့၊ ပဗ္ဗဇိတော ကိရ-ကပ်ရောက်သတဲ့”။ ဣတိ-ဤသို့ ကြားကြကုန်ပြီ၊ သုတွာန-
 ကြောင့်၊ နေသံ-ထို သူငယ်ချင်းတို့၏၊ ဧတံ အဟောသိ (ကိ?)၊ “ယတ္ထ-
 အကြင် ဓမ္မဝိနယ၌၊ ဝါ-အကြင် ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ယသော၊ ပေ၊ ပဗ္ဗဇိတော၊
 သော ဓမ္မဝိနယော-ထို တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာသည်၊ ဩရကော-
 အောက်တန်းစားသည်၊ (အညံ့စားသည်) န ဟိ နူန-မဖြစ်တန်ရာ၊ (ဖြစ်လိမ့်
 မည် မဟုတ်)၊ သာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ထို ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ဩရကာ-သည်၊ န ဟိ
 နူန-ရာ” ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ တေ-ထို သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ ယေန
 အာယသ္မာ ယသော၊ ပေ၊ စတ္တာရော၊ တေ ဂိဟိသဟာယကေ-တို့ကို၊ အာဒါယ-
 ခေါ်ယူ၍၊ ယေန ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဣမေ-ဤသူတို့သည်၊ မေ-၏၊
 ဂိဟိသဟာယကာ-ကုန်သော၊ ပေ၊ ဂဝမ္မတိ-လည်းကောင်းပါတည်း၊ ဘဂဝါ၊
 ဣမေ-တို့ကို၊ ဩဝဒတု-ဆုံးမတော်မူပါ၊ အနုသာသတု-သွန်သင်တော်မူပါ။”
 ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ ဧကာဒသ-တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ အရဟန္တော
 ဟောန္တိ။

စတုဂိဟိသဟာယကပဗ္ဗဇ္ဇာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၃၁။ အာယသ္မတော ယသဿ-၏၊ ပညာသမတ္တာ-ငါးကျိပ် အတိုင်းအရှည်
 ရှိကုန်သော၊ ဂိဟိသဟာယကာ-ကုန်သော၊ ဇေနပဒါ-ဇနပုဒ်၌ နေကုန်သော၊
 ပုဗ္ဗာနုပုဗ္ဗကာနံ-ရှေးအမျိုးသို့ အစဉ်လိုက်သော အမျိုးဖြစ်ကုန်သော၊ (အမျိုးကြီး
 အဆွေကြီး ဖြစ်ကုန်သော) ကုလာနံ-တို့၏၊ ပုတ္တာ-တို့သည်၊ အသောသံ
 ပေ၊ [ကြွင်းဝါကျတို့၌ အနက်လွယ်ပြီ] ဧကသဠိ-ခြောက်ကျိပ်တစ်ပါးသော၊
 အရဟန္တော ဟောန္တိ။ [အရှင်ယသနှင့် မိဘ စသူတို့၏ ရှေးကောင်းမှုကို
 ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ၊ ယမကဝဂ်၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု၌ ကြည့်ပါ။]

ပညာသဂိဟိသဟာယကပဗ္ဗဇ္ဇာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၈-မာရကထာ

၃၂။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ၊ တေ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေသိ-မိန့်တော်မူ
 ပြီ၊ (ခေါ်၍ မိန့်တော်မူပြီ၊ ကိ?)၊ “ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ ဒိဗ္ဗာ-နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊
 ယေ စ-အကြင် လောဘတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊
 မာနသား-လှည့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ)၊ အဟံ-
 သည်၊ (တေဟိ) သဗ္ဗပါသေဟိ-ထို အလုံးစုံသော ကျော့ကွင်းတို့မှ၊ မုတ္တော-
 လွတ်ပြီ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဒိဗ္ဗာ ၊ပေ၊ တုမေပိ-တို့သည်လည်း၊ (တေဟိ)
 သဗ္ဗပါသေဟိ-တို့မှ၊ မုတ္တာ-လွတ်ကုန်ပြီ၊ [“ဒိဗ္ဗာ” စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို
 ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ဘိက္ခဝေ၊ ဗဟုဇနဟိတာယ-များစွာသော လူ
 အပေါင်း၏ စီးပွားအလိုငှာ၊ ဗဟုဇနသုခါယ-များစွာသော လူအပေါင်း၏
 ချမ်းသာအလိုငှာ၊ လောကာနုကမ္မာယ-လောကကို သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်
 ခြင်းငှာ၊ ဒေဝမနုဿာနံ-နတ်၊လူတို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ဟိတာယ-
 စီးပွားအလိုငှာ၊ သုခါယ-ချမ်းသာခြင်းငှာ၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ စရထ-
 လှည့်လည်ကြကုန်လော့၊ ဧကေန-တစ်လမ်းတည်းဖြင့်၊ ဒွေ-နှစ်ပါးတို့သည်၊ မာ
 အဂမိတ္ထ-မသွားကြကုန်နှင့်၊ ဘိက္ခဝေ၊ အာဒိကလျာဏံ-အစ၌လည်းကောင်းသော၊
 မဇ္ဈေကလျာဏံ-အလယ်၌လည်းကောင်းသော၊ ပရိယောသာနကလျာဏံ-အဆုံး
 ၌လည်းကောင်းသော၊ သာတ္ထံ-သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်လည်း
 တကွဖြစ်သော၊ သဗျဉ္ဇနံ-သိထိလ၊ ဓနိတ အစရှိသော သဒ္ဒါနှင့်လည်းတကွ
 ဖြစ်သော၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ-အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော၊ ပရိသုဒ္ဓိ-
 လာဘသက္ကာ၊ မဂ္ဂပါဘံ၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ဓမ္မ-
 တရားကို၊ ဒေသေထ-ဟောကြကုန်လော့၊ (ဧဝံ-သို့၊ ဒေသေန္တာ-ဟောကုန်လျက်၊)
 ဗြဟ္မစရိယံ-သိက္ခာသုံးရပ်၊ သိမ်းယူအပ်သည့်၊ မြတ်သော အကျင့်ဟူသော
 သာသနာတော်ကို၊ ပကာသေထ-ထင်ရှားပြုကြကုန်လော့၊ [“သာတ္ထံ” စသည်
 တို့၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ၊ သာမညဖလသုတ္တဋ္ဌကထာ နည်းအတိုင်း ပေးပါ
 သည်၊] အပ္ပရက္ခေဇာတိကာ ၊ပေ၊ အညာတာရော၊ [ဗြဟ္မယာစနကထာ ပုဒ်စဉ်
 (၈)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊] ဘိက္ခဝေ၊ အဟမ္ဘိ-သည်လည်း၊ ယေန-၌၊ ဥရုဝေလာ-
 ဥရုဝေလတောသည်လည်းကောင်း၊ သေနာနိဂမော-သေနာနိဂုံးသည်လည်းကောင်း၊
 (အတ္ထိ)၊ တေန-ဥရုဝေလတော သေနာနိဂုံးရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဓမ္မဒေသနာယ-
 တရားဟောတော်မူခြင်းငှာ၊ ဥပသင်္ကမိဿာမိ-သွားတော်မူမည်၊” ဣတိ
 (အာမန္တေသိ)။

၃၃။ အထ ခေါ-၌၊ ပါပိမာ-သူတစ်ပါးတို့ကို မကောင်းမှု၌ ယှဉ်စေတတ်
 သော၊ ဝါ-မိမိကိုယ်တိုင် မကောင်းမှု၌ ယှဉ်တတ်သော၊ မာရော ၊ -မာရ်နတ်
 သည်၊ ယေန ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ဂါထာယ-ဖြင့်၊ အဇ္ဈဘာသိ-ရည်ရွယ်၍ ရွတ်ဆိုပြီ၊
 (ကိ?)၊ “**ဗဒ္ဒေါသိ၊ ပေ၊ မောက္ခသိ**”တိ၊ ဗဒ္ဒေါသိ၊ ပေ၊ မောက္ခသိ-ဟူ၍၊
 (အဇ္ဈဘာသိ)။

ဂါထာအနက်။ ။ “ဒိဗ္ဗာ-နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-နတ်ကာမဂုဏ်
 နတ်အာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ စ-အကြင် ကိလေသာဟူ ကျော့ကွင်း
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ မာနုသကေ-လူ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-
 လူ့ကာမဂုဏ် လူ့အာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ စ-အကြင် ကိလေသာဟူ
 ကျော့ကွင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ)၊ (တေဟိ) သဗ္ဗပါသေဟိ-
 ထို အလုံးစုံသော ကျော့ကွင်းတို့ဖြင့်၊ တံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဗဒ္ဒေါ-
 မလွတ်အောင် နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ (တံ-သည်၊ ဝါ-
 ကို)၊ မဟာဗန္ဓနဗဒ္ဒေါ-ကြီးမားလှစွာ၊ ကိလေသာထောင်၊ အနှောင်
 အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်၊ ဝါ-ကြီးမားပေလှ၊ ဘဝစည်းစိမ်၊
 ဝဋ်နှောင်အိမ်၌ နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်၊ အသိ၊ သမဏ-ရဟန်း၊ (တံ-
 သည်)၊ မေ-ငါ၏(နိုင်ငံမှာ) န မောက္ခသိ-လွတ်လိမ့်မည် မဟုတ်၊”
 ဣတိ (အဇ္ဈဘာသိ)။

“ဒိဗ္ဗာ၊ ပေ၊ သန္တိ(တေဟိ) သဗ္ဗပါသေဟိ ၊ -တို့မှာ အဟံ-သည်၊
 မုတ္တော-လွတ်ပြီ၊ မဟာဗန္ဓနမုတ္တော-ကြီးမားလှစွာ၊ ကိလေသာထောင်၊

၁။ မာရော ပါပိမာ။ ။ မာရော ပါပိမာတိ အတ္တနော ဝိသယံ 'အတိက္ကမိတုံ
 ပဋိပန္နေ သတ္တေ မာရေတိတိ မာရော၊ ပရေ ပါပေ + နိယောဇေတိ၊ သယံ ဝါ
 ပါပေ+နိယုတ္တောတိ ပါပိမာ-သာရတ္ထ။ ဝိသုဒ္ဓေ သတ္တေ၊ ဂုဏေ ဝါ မာရေတိတိ
 မာရော၊ ပါပေ+နိယုတ္တော ပါပိမာ-ဝိမတိ။

၂။ သဗ္ဗပါသေဟိ စသည်။ ။ သဗ္ဗပါသေဟိတိ သဗ္ဗကိလေသပါသေဟိ၊ ယေ
 ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနုသာတိ ယေ ဒိဗ္ဗကာမဂုဏ်နိဿိတာ မာနုသကာမနိဿိတာ စ
 ကိလေသပါသာ နာမ အတ္ထိ-ဝိမတိ။ [အဋ္ဌကထာ၌မူ “လောဘပါသာ”ဟု ဖွင့်၏၊]
 မဟာဗန္ဓနဗဒ္ဒေါတိ မဟတာကိလေသဗန္ဓနေန ဗဒ္ဒေါ၊ မဟတိ ဝါ ဗန္ဓနေ ဗဒ္ဒေါ၊
 ကိလေသဗန္ဓနသ ဌာနဘူတေ ဘဝစာရကေ(ဘဝနှောင်အိမ်၌) + ဗဒ္ဒေါတိ အတ္တော၊
 န မေ သမဏ မောက္ခသိတိ သမဏ၊ တံ မမ ဝိသယတော န မုစ္စိဿသိ-သာရတ္ထ။

အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်ပြီးသည်။ ဝါ-ကြီးမားပေစွ၊ ဘဝစည်းစိမ်၊ ဝဋ်နှောင်အိမ်မှ လွတ်ပြီးသည်။ အမှီ၊ အန္တက-စိတ်ထားသေးနတ်၊ ဟဲ့-မာရ်နတ်ယုတ်၊ တွံ-သည်။ ဝါ-ကို၊ နိဟတော-နှိမ်နင်းဖျက်ဆီး၊ အနိုင်ယူအပ်ပြီးသည်။ အသိ-၏။” ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

“အန္တလိက္ခဏေ ၃ - ကောင်းကင်၌ လှည့်လည်နိုင်သော၊ ဝါ- ကောင်းကင်လှည့်လတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ကိုသော်မှ၊ မလွတ်လပ်အောင်၊ ဖွဲ့နှောင်နိုင်သော၊ မာနသော-စိတ်၌ဖြစ်သော၊ ယွာယံ (ယော+အယံ) ပါသော-အကြင် ရာဂတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းသည်။ စရတိ- လှည့်လည်နေ၏။ (အောက်-ထက် နှစ်ရပ်၊ မလစ်လပ်အောင်၊ လှည့်ပတ်နေ၏။) တေန-ထို ရာဂတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းဖြင့်၊ တံ-သင့်ကို၊ ဗာယေဿာမိ-တားမြစ်နှိပ်စက်၊ ဖျက်ဆီးပေအံ့၊ သမဏ (တွံ)၊ မေ-မှ၊ န မောက္ခသိ-မဟုတ်။” ဣတိ-ဤသို့ ရွတ်ဆိုပြီ။

“မနောရမာ-စိတ်၏ မွေ့လျော်ရာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါ-ရူပါရုံတို့ သည်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ရသာ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ)၊ ဧတ္ထ-ရူပ သဒ္ဓ၊ စသည့်အာရုံ၊ ဤ ကာမဂုဏ်တို့၌၊ မေ-၏။ ဝါ-မှာ၊ ဆန္ဒော-တပ်မက် ပြင်းပြ၊ အလိုဆန္ဒသည်။ ဝိဂတော-မရှိပြတ်လျှင်း ကင်းပေပြီ၊ အန္တက-ယုတ်၊ တွံ-သည်။ ဝါ-ကို၊ နိဟတော-သည်။ အသိ။” ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော် မူပြီ။

အထ ခေါ်-၌၊ ပါပိမာ-သော၊ မာရော-သည်။ (အန္တရဓာယိ၌ စပ်)၊ ဘဂဝါ- သည်၊ မံ-ကို၊ ဇာနာတိ-သိ၏။ သုဂတော-သည်။ မံ၊ ဇာနာတိ-၏။ ဣတိ-

၁။ အန္တလိက္ခဏေ။ ။ အန္တလိက္ခေ စရန္တေ ပညာဘိညေပိ ဗန္ဓတိတိ အန္တလိက္ခဏေ၊ ရာဂပါသော ဟိ အန္တလိက္ခဏေသုပိ ကိစ္စသာဓနတော “အန္တလိက္ခဏေ”တိ ဝုစ္စတိ၊ တေနေဝ နံ မာရောပိ အန္တလိက္ခဏေတိ မညတိ၊ မနသိ+ဇာတောတိ မာနသော၊ မနသမ္ပယုတ္တောတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ။

[ဒုက္ခိ၊ ဒုမ္ပနောတို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိက-ဌ၊ သုဒိန္နဘာဏဝါရ၌ ကြည့်ပါ။]

ဤသို့ တွေး၍၊ ဒုက္ခိ-စိတ်ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ (ဒေါမနဿ ဖြစ်သည်၊) ဒုမ္မနော-
မကောင်းသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဒေါသစိတ် ဖြစ်သည်၊) ဟုတွာ၊ တတ္ထေဝ-ထို
အရပ်၌ပင်၊ အန္တရဓာယိ-ကွယ်ပျောက်ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

မာရကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၉-ပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒါကထာ

၃၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဗာရာဏသီ
မြို့အနီး ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တောဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထို အခါ၌၊)
ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နာနာဒိသာ-အမျိုးမျိုးသော အရပ်မှလည်းကောင်း၊ နာနာဇနပဒါ-
အမျိုးမျိုးသော ဇနပုဒ်မှလည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခေ စ-ရှင်အဖြစ်ကို ရှင်သု
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ရှင်သာမဏေလောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊) ဥပသမ္ပဒါပေက္ခေ
စ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှင်သုတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ရဟန်းလောင်း
တို့ကိုလည်းကောင်း၊) အာနေန္တိ-ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြကုန်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ကြံ၍
ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြကုန်သနည်း?)၊ “ဘဂဝါ-သည်၊ နေ-ထိုသူတို့ကို၊ ပဗ္ဗာဒေသတိ-
ရှင်ဖြစ်စေတော်မူလိမ့်မည်၊ (ရှင်ပြုပေးတော်မူလိမ့်မည်၊) ဥပသမ္ပဒါဒေသတိ-မြင့်မြတ်
သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေတော်မူလိမ့်မည်၊ (ရဟန်းပြုပေးတော်မူလိမ့်
မည်။)” ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍ ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ခေါ်ဆောင်
ခဲ့ကြရာ၌၊ ဘိက္ခု စေဝ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခေ စ-တို့သည်လည်း
ကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခေ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကိလမန္တိ-ပင်ပန်းကြကုန်
၏၊ အထ ခေါ-၌၊ ဘဂဝတော-၏၊ (စေတသော ပရိဝိတက္ကော၌ စပ်၊) ဝါ-
သည်၊ ရဟောဂတဿ-ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ပဋိသလ္လိနဿ-
အာရုံများစွာ၊ စိတ်ကိုခွာ၍၊ သင့်ရာကောင်းမြတ်၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌
ငြိကပ်တော်မူစဉ်၊ ဝါ-တစ်ပါးတည်း နေတော်မူစဉ်၊ ဧဝံ-သို့၊ စေတသော-
စိတ်၏၊ ပရိဝိတက္ကော-အကြံတော်သည်၊ ဥဒပါဒိ (ကိ?)၊ “ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊
ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ကိလမန္တိ၊ အဟံ-သည်၊ (အနုဇာနေယျံ၌ စပ်၊) ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊
ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တုမှေဝ-တို့သည်သာ၊ တာသု တာသု ဒိသာသု-
ထိုထို အရပ်တို့၌၊ တေသု တေသု ဇနပဒေသု-ထိုထို ဇနပုဒ်တို့၌၊ ပဗ္ဗာဒေထ-

ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်စေကြကုန်လော့၊ (ရှင်ပြုပေးကြကုန်လော့၊) ဥပသမ္မာဒေထ-
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေကြကုန်လော့၊ (ရဟန်း ပြုပေးကြကုန်
လော့၊) ဣတိ-သို့၊ ယန္တုန အနုဇာနေယျ-အကယ်၍ ခွင့်ပြုတော်မူရပါမူကား
ကောင်းလေစွ”။ ဣတိ-ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ် ဘဂဝါ၊ သာယနသမယံ-ညနေချမ်းအခါ၌၊ ပဋိသလ္လာနာ-
အာရုံများစွာ၊ စိတ်ကိုခွာ၍၊ သင့်ရာကောင်းမြတ်၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌
ငြိကပ်တော်မူခြင်းမှ၊ (တစ်ပါးတည်း နေတော်မူရာမှ)၊ ဝုဠိတော-ထတော်မူပြီး
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ-ဤ အကြောင်းကြောင့်၊ ဧတသ္မိံ ပကရဏေ-
ဤ အရာကြောင့်၊ [ဤ အကြောင်းအရာကြောင့်-ဟူလို၊] ဓမ္မိံ-တရားရှိသော၊
ကထံ-စကားကို၊ ကတွာ-ပြုတော်မူပြီး၍၊ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ (ကိ?)၊ ဘိက္ခဝေ-
တို့၊ ဣဓ-ယနေ၊ မယုံ-၏၊ ရဟောဂတဿ၊ ပေ၊ ဥဒပါဒိ (ကိ?)၊ “ဧတရဟိ၊
ပေ၊ ယန္တုန အနုဇာနေယျ-စွ”။ ဣတိ (ဥဒပါဒိ)၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အနုဇာနာမိ-
ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဒါနိ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေထ-ကုန်လော့၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဝဉ္စ
ပန-ဤသို့လျှင်၊ (ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်)၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ရှင်အဖြစ်သို့
ရောက်စေထိုက်၏၊ (ရှင်ပြုပေးထိုက်၏)၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သော
ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေထိုက်၏၊ (ရဟန်းပြုပေးထိုက်၏)၊ (ကိ-အဘယ်သို့
ရှင်၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေထိုက်သနည်း?။)

ပဌမံ-စွာ၊ ကေသမသယံ-ကို၊ ဩဟာရာပေတွာ-ပယ်ရှားစေ၍၊ (ရိတ်ပယ်
စေ၍)၊ ကာသာယာနိ၊ ဝတ္ထာနိ-တို့ကို၊ အတ္ထဒါပေတွာ-ဖုံးလွှမ်းစေ၍၊ (ဝတ်စေ၍)၊
ဧကံသံ-လက်ဝဲတံစဖက် ပခုံးထက်၌၊ ဥတ္တရာသင်္ဂံ-အပေါ်ခြံ၊ ဧကသီကို၊
ကာရာပေတွာ-ပြုစေ၍၊ တစ်နည်း၊ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကာရာပေတွာ-
လက်ကန်တော့ တင်စေ၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊ ဝန္ဒာပေတွာ-
ရှိခိုးစေ၍၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒါပေတွာ-ထိုင်စေ၍၊ အဉ္စလိံ-
လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဏှာပေတွာ-ချိမြှောက်စေ၍၊ “ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေဟိ-ဆိုလော့၊
(လိုက်ဆိုလော့)” ဣတိ-ဤသို့၊ (ပြော၍)၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောပြထိုက်၏၊ (ဆိုပြ
ထိုက်၏)၊ (ကိ?)၊ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ပေ၊ ဂစ္ဆာမိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊
ဣတိ-ဤသို့ ရှင်ရဟန်း ပြုပေးထိုက်၏၊ [ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ-
ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဝါ-ဉာဏ်ဖြင့် သိမှတ်ပါ၏၊ ဓမ္မ-

တရားတော်ကို၊ ပေ၊ သံဃံ-သံဃာတော်ကို၊ ပေ၊ ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်
လည်း၊ ပေ၊] ဘိက္ခုဝေ၊ တိဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ သရဏဂမနေဟိ-
ဤသရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗန္တံ-ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒံ-မြင့်မြတ်သော
ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ။)

**တိဟိ-ကုန်သော၊ သရဏဂမနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗန္တူပသမ္ပဒါကထာ-
ရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြဆိုရာ စကားရပ်သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီ။**

၁၀-ဒုတိယမာရကထာ

၃၅။ အထ ခေါ ဘဂဝါ၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌော ။ -နေတော်မူ
ပြီးသည်၊ တစ်နည်း၊ ဝဿံ ဝုဋ္ဌော-ဝါကျွတ်တော်မူပြီးသည်၊ (သမာနော-သော်၊)
ဘိက္ခု အာမန္တေသိ (ကိ?)၊ “ဘိက္ခုဝေ၊ မယံ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ယောနိဿော-
သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ မနသိ-စိတ်၌၊ ကာရာ-ပြုတော်မူခြင်းကြောင့်၊
တစ်နည်း၊ မနသိကာရာ-နှလုံးသွင်းတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ယောနိဿော-အားဖြင့်၊
သမ္ပပ္ပဓာနာ-ကောင်းစွာ အားထုတ်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ အနုတ္တရာ-မိမိထက်
မြတ်သောတရား မရှိသော၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဝိမုတ္တိ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊

၁။ ဝဿံ ဝုဋ္ဌော။ ။ [မယံ ဘိက္ခုဝေ ။ပေ၊ သစ္စိကရောထ ဟူသော စကား
တော်ကို ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသော အရှင်ကောဏ္ဍည အမှူးရှိသော အရှင်တို့အား မိန့်တော်
မူကြောင်းကို ဝိမတိအတိုင်း ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရား
ဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ပထမဝါကို ဗာရာဏသီမြို့၊ ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တော၌
ကပ်တော်မူ၏၊ (ထိုအချိန်၌ ဝါဆိုဖို့ရန် ပညတ်တော်မမူရသေးသောကြောင့်)
ဝါကျွတ်ခါနီးဖြစ်သော ဝါတွင်း၌ပင် ခြောက်ကျိတ်တစ်ပါးသော ရဟန္တာအရှင်မြတ်
တို့ကို သာသနာပြု စေလွှတ်တော်မူသည်ဟု ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌကထာ၌ မိန့်၏၊ [ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ၊
ယမကဝဂ်၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု၌ကား “ဝါကျွတ်မှပင် စေလွှတ်တော်မူ၏” ဟု မိန့်၏၊]
ဤ “မယံ ခေါ ဘိက္ခုဝေ” စသော စကားတော်ကို မိန့်တော်မူရာ အချိန်ကား ဝါတွင်း
သုံးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဝဿံ ဝိဋ္ဌော” ဟု သင်္ဂါယနာတင်
ထေရ်တို့ မိန့်တော်မူသည်။

အနုပုတ္တာ-ရောက်တော်မူအပ်ပြီ၊ ပေ၊ သန္တိကတာ-မျက်မှောက်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တုမ္ပေပိ၊ ပေ၊ အနုပါပုဏာထ-ရောက်ကြကုန်လော့၊ ပေ၊ သန္တိကရေထ-ကုန်လော့” ဣတိ (အာမန္တေသိ)၊ [ဂါထာ၌ ။ “(တေဟိ) မာရပါသေဟိ-ထို ကိလေသမာရ်၏ ကျော့ကွင်းတို့ဖြင့်” ဟု ပေးပါ။]

ဒုတိယမာရကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၁။ ဂါထာ၌ မှတ်ချက်။ ။ ပထမဂါထာ၌ “ဗဒ္ဒေါ မာရပါသေဟိ” ဟူသော ရှေ့စကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ “မာရပါသေနာတိ ကိလေသမာရပါသေန” ဟူသော ဋီကာကို ထောက်၍လည်းကောင်း “ မဟာဗန္ဓနဗဒ္ဒေါသိ ” နေရာဝယ် “မာရပါသေန ဗဒ္ဒေါသိ” ဟု ရှိသင့်မည် ထင်၏။ “မာရပါသေန-ကိလေသာမာရ် တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းဖြင့်၊ ဗဒ္ဒေါ အသိ” ဟု ပေးပါ။ သီဟိုဠ်မှု၊ ယိုးဒယားမူတို့၌ မူကား “မာရဗန္ဓနဗဒ္ဒေါသိ” ဟု ရှိပါသည်။ “မာရဗန္ဓနဗဒ္ဒေါ-ကိလေသာမာရ်ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်” ဟု ပေးပါ။ ဒုတိယဂါထာ၌လည်း “မဟာဗန္ဓန မုတ္တာမိ” နေရာဝယ် “မာရပါသေန မုတ္တာမိ” ဟု ရှိသင့်မည် ထင်၏။ “မာရပါသေန- မှ၊ မုတ္တာ အမိ” ဟု ပေးပါ။ ဤ၌လည်း သီဟိုဠ်မှု၊ ယိုးဒယားမူတို့ဝယ် “မာရဗန္ဓန မုတ္တာမိ” ဟုပင် ရှိပါသည်။ [ပါဠိတော်နှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ပါ။]

၁၁-ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယဝတ္ထု

၃၆။ အထ ခေါ-၌ ဘဂဝါ-သည်၊ ဗာရာဏသီယံ-၌၊ ယထာဘိရန္တံ- ကျွတ်ထိုက်ကြံသား၊ ဝေနေများကို၊ ထောက်ထားရှုမျှော်၊ အလိုတော်အတိုင်း၊ ဝိဟရိတွာ-သီတင်းသုံးတော်မူပြီး၍၊ ယေန-၌၊ ဥရဝေလာ (အတ္ထိ)၊ တေန-သို့၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကာမိ-ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ (ဥရဝေလတော သို့ ကြွတော်မူရာ ထိုအခါ၌) ဘဂဝါ၊ မဂ္ဂါ-လမ်းမှ၊ ဩက္ကမ္မ-ဖယ်တော်မူ၍၊ ယေန-၌၊ အညတရော-တစ်ခုသော၊ ဝနသဏ္ဍော-တောအုပ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ တံ ဝနသဏ္ဍံ-သို့၊ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ-သက်ဝင်တော်မူပြီး၍၊ အညတရသ္မိ-တစ်ပင် သော၊ ရုက္ခမူလေ-သစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ နိသီဒိ-ထိုင်တော်မူပြီ။

တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ တိသမတ္တာ-သုံးကျိပ်အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်
 သော၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ-ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယတို့မည်သော၊ (ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယမင်းသားတို့ မည်သော၊)
 သဟာယကာ-သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ သပဇာပတိကာ-ဇနီးနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ တသ္မိံ ဝနသဏှေ-၌၊ ပရိစာရေန္တိ-ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထို ဤဤ
 လှည့်လည်စေကြကုန်၏၊ ဝါ-မွေ့လျော်ပျော်ပါးကြကုန်၏၊ ဧကဿ-
 တစ်ယောက်သော မင်းသား၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပဇာပတိ-ဇနီးသည်၊ နာဟောသိ-
 မရှိခဲ့၊ တဿ-ထိုမင်းသား၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ဝေသီ-ပြည့်တန်ဆာမသည်၊
 ဝါ-ကို၊ အာနိတာ-ခေါ်ဆောင်အပ်သည်၊ အဟောသိ၊ အထ ခေါ-၌၊ သာ
 ဝေသီ-သည်၊ တေသု-ထိုမင်းသားတို့သည်၊ ပမတ္တေသု-မေ့လျော့ကုန်သည်ဖြစ်၍၊
 ပရိစာရေန္တေသု-ကုန်စဉ်၊ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ပလာယိတ္ထ-ထွက်
 ပြေးပြီ။

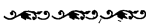
အထ ခေါ-၌၊ (ထွက်ပြေးရာ ထိုအခါ၌)၊ တေ သဟာယကာ-တို့သည်၊
 သဟာယကဿ-၏၊ ဝေယျာဝစ္စံ-ဝေယျာဝစ္စကို၊ (ကိစ္စ၌ ကြောင့်ကြစိုက်မှုကို)၊
 ကရောန္တာ-ပြုကုန်လျက်၊ တံ ဣတ္ထိံ-ထို အမျိုးသမီးကို၊ ဂဝေသန္တာ-ရှာကုန်လျက်၊
 တံ ဝနသဏ္ဍံ-ကို၊ အာဟိဏ္ဍန္တာ-လှည့်လည်ကုန်လတ်သော်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ပေ၊
 နိသိန္တံ-ကို၊ အဒ္ဒသံသု-မြင်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ အဝေါစုံ-လျှောက်ကုန်ပြီ၊ (မေးကုန်ပြီ)၊
 (ကိ?)၊ “ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ဧကံ-တစ်ယောက်သော၊ ဣတ္ထိံ-ကို၊ ပသေယျာသိ
 အပိ-မြင်တော်မူပါသလော?၊ (မြင်များမြင်မိပါသလား?)” ဣတိ-ကုန်ပြီ၊
 ကုမာရာ-မင်းသားတို့၊ ဝေါ-တို့၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဣတ္ထိယာ-ဖြင့်၊ ကိံ ပန-
 အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း?၊ (ဘယ်အတွက် လိုက်ရှာနေကြသနည်း?ဟု ဆိုလိုသည်)၊
 ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓ-ယနေ၊ တိသမတ္တာ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ၊
 သဟာယကာ-ကုန်သော၊ မယံ-တို့သည်၊ သပဇာပတိကာ (ဟုတွာ) ဣမသ္မိံ
 ဝနသဏှေ၊ ပရိစာရိမှာ-ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်စေခဲ့ပါ ကုန်ပြီ၊
 ဝါ-ပျော်ပျော်ပါးပါး ခံစားခဲ့ပါကုန်ပြီ၊ ပေ၊ အာဟိဏ္ဍာမ-ပါကုန်၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ။

ကုမာရာ-တို့၊ ဝေါ-တို့သည်၊ တံ-ထို မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော စကားကို၊ ကိ မညထ-အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြသနည်း?၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ယံ ဝါ ဂဝေသေယျာထ-အကြင် ရှာကုန်ရာ၏၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ယံ ဝါ ဂဝေသေယျာထ-ကုန်ရာ၏၊ (တေသံ-ထို နှစ်မျိုးသော ရှာခြင်းတို့တွင်) ကတမံ-အဘယ်ရှာခြင်းသည်၊ (အဘယ်ရှာခြင်းက) တုမှာကံ-တို့၏အတွက်၊ ဝရံ န ခေါ-မြတ်သနည်း?၊ (ကောင်းသနည်း?)၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ မယံ အတ္တာနံ၊ ယံ ဝါ ဂဝေသေယျာမ-ကုန်ရာ၏၊ ဧတဒေဝံ-ဤရှာခြင်းသည်သာ၊ အမှာကံ-တို့၏ (အတွက်)၊ ဝရံ-ပါ၏၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ကုမာရာ-တို့၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ဖြင့်လျှင်၊ နိသီဒထ-ကုန်လော့၊ ဝေါ-တို့အား၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ [“တေန ဟိ ဝေါ”၌ ဝေါကား နိပါတ်မျှသာ၊] “ဘန္တေ ဒေဝံ-မှန်ပါ”၊ ဣတိ ခေါ-လျှင်၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာံ ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပဒါ အဟောသိ။

အမှာ။ ။ ရှေးရှေး ဝတ္ထုတို့၌ “ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ”ဝယ် ဓမ္မစက္ခု အရ သောတာပတ္တိမဂ်သာရ၏၊ ဤ ဝတ္ထု၌မူ သောတာပတ္တိမဂ်သာမက သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်များလည်း ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိရဇံ စသော ပုဒ်တို့ကို အနက်ပေးရာဝယ် “သောတာပတ္တိမဂ်”ဟူသော စကားကို မထည့်ဘဲ “ဝိရဇံ-ကင်းသော ရာဂ အစရှိသော မြူရှိသော၊ ဝိတမလံ-ကင်းသော ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ စသော အညစ်အကြေးရှိသော၊ ဓမ္မစက္ခု-သစ္စလေးပါး တရားတို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်စက္ခုသည်” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယသဟာယကာနံ-တို့၏၊ ဝတ္ထု-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော-ဒုတိယဘာဏဝါရတည်း။

၁၂-ဥရဝေလပါဠိဟာရိယကထာ

၃၇။ အထ ခေါ-၌၊ (ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယ မင်းသားတို့၏ ဧဟိ ဘိက္ခု ဖြစ်ပြီးရာ ထို အခါ၌) ဘဂဝါ၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ စရမာနော-လှည့်လည်တော်မူလတ်သော်၊ ယေန-၌၊ ဥရဝေလာ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-သို့၊ အဝသရိ-ရောက်တော်မူပြီ၊ တစ်နည်း၊ ယေန-အကြင် အရပ်အဖို့ဖြင့်၊

ဥရုဝေလာ-သို့၊ (အဝသရိတဗ္ဗာ-ရောက်ထိုက်၏။) တံ-ထို အရပ်အဖို့ဖြင့်၊ (ဥရုဝေလံ-သို့၊) အဝသရိ-ရောက်တော်မူပြီ၊ တေန ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ ဥရုဝေလာယံ-၌၊ ဥရုဝေလကဿပေါ-ဥရုဝေလကဿပလည်းကောင်း၊ နဒိ ကဿပေါ-လည်းကောင်း၊ ဂယာကဿပေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တယော-သုံးယောက်ကုန်သော၊ ဇဠိလာ-ရသေ့တို့သည်၊ ပဋိဝသန္တိ-နေကုန်၏။ တေသု-ထိုသုံးယောက်တို့တွင်၊ ဥရုဝေလကဿပေါ-မည်သော၊ ဇဠိလော-သည်၊ ပဉ္စန္ဒ ဇဠိလသတာနံ-ငါးရာသော ရသေ့တို့၏၊ နာယကော ။ -ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ သည်၊ ဝိနာယကော-ကိုယ်တိုင် ဆုံးမတတ်၊ မိမိအယူကို သင်ပေးတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ အဂ္ဂေါ-အမြတ်ဆုံးသည်၊ ပမုခေါ-ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်သည်၊ ပါမောက္ခော-အကြီးပဓာန၊ ပါမောက္ခသည်၊ ဟောတိ၊ နဒိကဿပေါ ဇဠိလော၊ တိဏ္ဍံ ဇဠိလသတာနံ-သုံးရာသော ရသေ့တို့၏၊ ပေ၊ ဂယာကဿပေါ ဇဠိလော၊ ဒွိန္ဒ ဇဠိလသတာနံ-နှစ်ရာသော ရသေ့တို့၏၊ ပေ၊ ပါမောက္ခော ဟောတိ။

အထ ခေါ် ပေ၊ ဇဠိလဿ-၏၊ အဿမော ။ -သင်္ခမ်းကျောင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အဝေစ (ကိ)၊ “ကဿပ-ကဿပ၊ တေ-၏၊ အဂရ ။ -ဝန်မလေးသူ၏ အဖြစ်သည်၊ သဗေ (သိယာ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧကရတ္တံ-တစ်ညဉ့်မျှ၊ အဂျာဂါရေ-မီးတင်းကုပ်၌၊ (မီးဖိုချောင်၌)၊ ဝသေယျာမ-နေလိုကုန်၏”။ ဣတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ မဟာသမဏ-ရဟန်းမြတ်၊ မေ-ကျွန်ုပ်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဂရ- ဝန်မလေးသူ၏ အဖြစ်သည်၊ န-မရှိပါ၊ ဧတ္ထ-ဤ မီးတင်းကုပ်၌၊ နာဂရာဇာ- နဂါးမင်းသည်၊ စဏ္ဍော-ကြမ်းတမ်းပါ၏၊ ဣဒ္ဓိမာ-တန်ခိုးရှိပါ၏၊ (တန်ခိုးကြီးပါ၏။)

၁။ နာယကော စသည်။ ။ နေတိတိ နာယကော၊ သာမံ ဝိနေတိ အတ္တနော လဒ္ဓိံ သိက္ခာပေတိတိ ဝိနာယကော၊-သာရတ္ထ၊ ပမုခေါတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ ပါမောက္ခောတိ ဥတ္တမော၊ ဝိသုဒ္ဓပညော၊-အဋ္ဌကထာ။ [အဘိဓာန် (၆၉၅) ဂါထာ၌ ပါမောက္ခသဒ္ဓါ သည် အမြတ်ဟော ပရိယာယ်သဒ္ဓါဟု ဆို၏။ ဤ အဋ္ဌကထာ၊ ဧဝိကဝတ္ထု၌မူ “ဝိဒိတော ပါကဇ္ဇော၊ ပဓာနော ဝါ”ဟု နှစ်နည်း ဖွင့်ထားသည်။]

၂။ အဿမော။ ။ ရသေ့တို့၏ တရားကျင့်ရာ ကျောင်းသည် “အဿမ- သင်္ခမ်းကျောင်း” မည်၏။

၃။ အဂရ။ ။ အဂရုတိ ဘာရိယံ န သိယာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

အာသိဝိသော-လျှင်မြန်စွာ တက်လာသော အဆိပ်ရှိပါ၏။ ဝါ-လျှင်မြန်သော အဆိပ် ရှိပါ၏။ ယောရဝိသော-ကြမ်းသောအဆိပ် ရှိပါ၏။ သော-ထို နဂါးမင်း သည်၊ တံ-သင် ရဟန်းမြတ်ကို၊ မာ ဝိဟောဋ္ဌေသိ ။ -မညည်းဆဲပါစေနှင့်၊ (မညည်းဆဲစေလိုပါ။) ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ။

မံ-ငါ့ကို၊ အပ္ပေဝ န ဝိဟောဋ္ဌေယျ-မညည်းဆဲနိုင်တန်ရာ၊ ကဿပ၊ ဣဗံ- တိုက်တွန်းပါ၏။ တံ-သည်၊ အဂျာဂါရံ-ကို၊ အနုဇာနာဟိ-ခွင့်ပြုလော့၊ ဣတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ မဟာသမဏ-မြတ်၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဝိဟရ-နေတော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ အဂျာဂါရံ-သို့၊ ပဝိသိဘွာ- ဝင်တော်မူ၍၊ တိဏသန္တာရကံ-မြက်အခင်းကို၊ ပညပေတွာ-ခင်းတော်မူပြီး၍၊ ပလ္လကံ-ထက်ဝယ် တင်ပျဉ်ကို၊ အာဘုဇိတွာ-ဖွဲ့ခွေတော်မူ၍၊ ကာယံ-အထက်ပိုင်း ကိုယ်တော်ကို၊ ဥဇုံ-ဖြောင့်မတ်အောင်၊ ပဏိဓာယ-တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး ကျောက် ဆူးရိုးတို့ကို အချင်းချင်း ထိအောင်ထား၍၊ ပရိမုခံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု၊ သတိ- သတိကို၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ-ဖြစ်စေတော်မူ၍၊ (ကပ်ထားစေ၍) နိသိဒိ။

၃၈။

သော နာဂေါ-ထို နဂါးသည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ပဝိဋ္ဌံ-ဝင်တော်မူနေ သည်ကို၊ အဒ္ဓသာ-မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊ ဒုမ္မနော-မကောင်းသော စိတ်ရှိ သည်၊ (စိတ်ဆိုးသည်၊ ဟုတွာ)၊ ပရူပါယိ-အခိုးကို ပြုပြီ၊ (အခိုးလွတ်ပြီ)၊ [“ပရူပံ” ဟူသော ဒုတိယန္တနာမ်ပုဒ်နောင် “သဒ္ဓါဒိနိ ကရောတိ” ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ဖြင့် ကရောတိအနက်၌ အာယ ပစ္စည်း သက်ထားသော နာမ ဓတ်တည်း၊] ပေ၊ အဟောသိ (ကိ?) “အဟံ၊ ဣမဿ နာဂဿ-ဤ နဂါး၏၊ ဆဝိဉ္စ-အရေပါးကိုလည်းကောင်း၊ (အပေါ်ရေကိုလည်းကောင်း)၊ စမ္ပဉ္စ-အရေထူ ကိုလည်းကောင်း၊ (အတွင်းအရေကိုလည်းကောင်း)၊ မံသဉ္စ-အသားကိုလည်း ကောင်း၊ နာရဉ္စ-အကြောကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌိဉ္စ-အရိုးကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌိမိဉ္စ-ရိုးတွင်းခြင်ဆီကိုလည်းကောင်း၊ အနုပဟစ္စ-မထိခိုက်မှု၍၊ တေဇော- ငါ၏ တန်ခိုးဖြင့်၊ တေဇံ- နဂါး၏ တန်ခိုးကို၊ ယန္တုန ပရိယာဒိယေယျ-

၁။ မာ ဝိဟောဋ္ဌေသိ။ ။ ဝိ ပုဗ္ဗ + စုရာဒိ ဟေဋ္ဌ ဓာတ် + အဇ္ဇတ္တနိ ဩ ဝိဘတ်၊ ဩ ကို ဣ ပြု။ [အာသိဝိသော၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဒုတိယအုပ် (၂၆၉)၌ ပြထားပြီ။]

အကယ်၍ ထက်ဝန်းကျင် ပိုင်းခြား၍ ယူရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဝါ-အကယ်၍ လွှမ်းမိုးဖျက်ဆီးရပါမူကား ကောင်းလေစွ”။ ဣတိ-ဤသို့ အကြံတော် ဖြစ်ပြီ။ ၊ပေ။ တထာရူပ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ-တန်ခိုးကို ပြုစီမံမှုကို၊ ဝါ-ပြုစီမံအပ်သော တန်ခိုးကို၊ အဘိသင်္ခရိတွာ-ပြုစီမံတော်မူ၍၊ ပရူပါယံ-ပြီ။

အထ ခေါ-၌၊ (ဘုရားရှင်က တန်ခိုးဖြင့် အခိုးလွတ်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊) သော နာဂေါ-သည်၊ မက္ခံ-(သူတစ်ပါးတို့ ပြုအပ်သော ဂုဏ်ကို ကြိတ်ချေ တတ်သော) ဒေါသကို၊ အသဟမာနော-သည်းမခံနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဇ္ဇလိ-အလျှံ လွတ်ပြီ၊ ဘဂဝါပိ၊ တေဇောဓာတု-တေဇောကသိုဏ်းဟူသော အာရုံရှိသော စတုတ္ထဈာန် သမာပတ်ကို၊ သမာပဇ္ဇိတွာ-ဝင်စားတော်မူ၍၊ ပဇ္ဇလိ-ပြီ၊ ဥဘိန္ဒူ-နဂါးနှင့်ဘုရား နှစ်ဦးသားတို့သည်၊ သဇောတိဘူတာနံ-မီးတောက်မီးလျှံနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊ [ဥဘိန္ဒူ သဇောတိဘူတာနန္တိ ဥဘောသု သဇောတိဘူတေသု-ဝိမတိ၊] အဂျာဂါရံ-သည်၊ အာဒိတ္တံ ဝိယ-လွန်စွာထွန်းပသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်၊ (နိနိရဲရဲ မီးရောင်စွဲသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်၊) သမ္ပဇ္ဇလိတံ-ဝန်းကျင်ပတ်ရံ အလျှံ တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သည်၊ သဇောတိဘူတံ-အရောင်အလင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ [အာဒိတ္တံ စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်၊ (၂၇၁)၌ ပြထားပြီ၊] အထ ခေါ ၊ပေ။ ပရိဝါရေတွာ-ဝန်းရံ၍၊ (ဝိုင်းအံ့၍၊) ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု-တအံ့တဩ ပြောကြကုန်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “ဘော-အို-ရသေ့တို့၊ အဘိရူပေါ-လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသော၊ (အလွန်အဆင်းလှသော၊) မဟာသမဏော-ကို၊ နာဂေန-သည်၊ ဝိဟေဋ္ဌိယတိ ဝတ-နှိပ်စက်အပ်ပါပေါ့ တကား” ဣတိ (အာဟံသု) ၊ပေ။ တဿာ ရတ္တိယာ-၏၊ အစွယေန-လွန်ရာအခါ ၌၊ တဿ နာဂဿ-၏၊ ဆဝိဇ္ဇ ၊ပေ။ ပတ္တေ -’ ၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်တော်မူ၍၊

၁။ ပတ္တေ ပက္ခိပိ။ ။ ပတ္တေ ပက္ခိပိတိ တံ နာဂံ နိဟတတောဇံ ဓမ္မဒေသနာယ သန္တပေတော သရဏသီလာနိ ဒတွာ သကလရတ္တိံ ဘဂဝန္တံ ပယိရူပါသိတွာ ဋ္ဌိတံ ဇဋိလာနံ ဒဿနတ္ထံ ပတ္တေ ပက္ခိပိ၊ န အဟိတုဏ္ဍိကော ဝိယ (မြွေအလမ္မာယံသမား ကဲ့သို့) ဗလက္ကာရေနာတိ ဒဋ္ဌမ္ပံ-ဝိမတိ။ [“ပတ္တေ ပက္ခိပိ”ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို ပါဠိတော်၌ မတွေ့ရပါ။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း မပါပါ။ ပါဠိတော်၌ “ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ” ဟူသာ တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာဆရာ လက်ထက်က “ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ”၏ ရှေ့ဝယ် “ပတ္တေ ပက္ခိပိ”ဟု ရှိသေးဟန် တူ၏။]

ဥရုဝေလကဿပဿ၊ ဧဋီလဿ-အား၊ ဒဿသိ-ပြတော်မူပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြော၍ ပြတော်မူသနည်း?) “ကဿပ၊ အယံ-ဤ နဂါးသည်၊ တေ-၏၊ နာဂေါ-တည်း၊ (အသင်၏ မီးတင်းကုပ်၌ နေသော နဂါးတည်း၊) အဿ-ဤ နဂါး၏၊ တေဇော-ကို၊ တေဇော-ငါ၏တန်ခိုးဖြင့်၊ ပရိယာဒိန္နော-ထက်ဝန်းကျင် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီ၊ (ကုန်ခန်းစေအပ်ပြီ)” ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍ ပြတော်မူ ပြီ၊ ပေါ၊ တေဒဟောသိ (ကိ?)၊ “ယတြ (ယော မဟာသမဏော)-သည်၊ [ယတြ ဟိ မာမာတိ ယော နာမ-ဋီကာ] စဏ္ဍဿ၊ ပေါ၊ နာဂရာဇဿ-၏၊ တေဇံ-ကို၊ တေဇော-သူ၏တန်ခိုးဖြင့်၊ ပရိယာဒိယိဿတိ နာမ-ထက်ဝန်းကျင် ပိုင်းခြား၍ ယူနိုင်ပါပေ၏၊ (လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးနိုင်ပါပေ၏၊) (သော) မဟာသမဏော-သည်၊ မဟိဒ္ဓိကော-ကြီးသောတန်ခိုး ရှိပါပေစွ၊ မဟာနုဘာဝေါ- ကြီးသော အာနုဘော် ရှိပါပေစွ၊ စ ခေါ-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဟံ ယထာ-ငါကဲ့သို့၊ (ငါလိုတော့) န တွေဝ အရဟာ-ရဟန္တာကား မဟုတ်ရှာသေး၊” ဣတိ (အဟောသိ)။

၃၉။ အမှာ။ ။ “နေရဉ္စရာယံ ဘဂဝါ” စသော ဂါထာတို့သည် သင်္ဂါယနာ တင်ပြီးရာ အခါမှ နောက်၌ ထည့်ထားအပ်သော ဂါထာများ ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သည်။ ထို ဂါထာတို့၌ ထူးသောပုဒ်များကိုသာ အနက်ပေးပါမည်။]

ဘဂဝါ-သည်၊ နေရဉ္စရာယံ-နေရဉ္စရာဖြစ်၌၊ ဥရုဝေလကဿပံ- သော၊ ဧဋီလံ-ကို၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ ကဿပ၊ တေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ အဂရ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) အဇ္ဇဏော-ယနေ၊ တစ်ရက်မျှ၊ အဂ္ဂိသာလမိ-မီးတင်းကုပ်၌၊ ဝိဟရေမု-နေလိုပါကုန်၏၊ ဣတိ (အဝေါစ)။ [အဇ္ဇဏောတိ အဇ္ဇ ဧကဒိဝသံ၊ အဂ္ဂိသာလမိသည် ဣတ္ထိလိင်မှ ပုလ္လိင် ပြန်နေသော လိင်ဝိပလ္လာသ။]

မဟာသမဏ-မြတ်၊ မေ-၏၊ ဂရ-သည်၊ န-မရှိပါ၊ ဖာသုကာမော- ချမ်းသာခြင်းကို လိုလားသူသည်၊ (ဟုတွာ) ဧဝ-ဖြစ်၍သာလျှင်၊ တံ- သင်ရဟန်းမြတ်ကို၊ နိဝါရေမိ-တားမြစ်ပါ၏၊ ဧတ္ထ-၌၊ စဏ္ဍော၊ ပေါ၊ နာဂရာဇာ (အတ္ထိ) သော တံ၊ မာ ဝိဟေဋ္ဌေသိ-လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ။

မံ-ကို၊ အပ္ပေဝ န ဝိဟေဋ္ဌေယျ-ရာ၊ ကဿပ၊ ဣဗ္ဗံ-ပါ၏၊ တွံ-သည်၊ အဂျာဂါရံ၊ အနုဇာနာဟိ-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မိနံ-တော် မူပြီ၊ နံ-ထို မီးတင်းကုပ်ကို၊ ဒိန္နန္တိ-ပေးအပ်ပြီဟူ၍၊ ဝိဒိတွာ-သိတော် မူ၍၊ ဘယံ-ကြောက်ခြင်းကို၊ အတိတော-လွန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား သည်၊ အဘိတော-ကြောက်ရွံ့တော်မမူဘဲ၊ ပါဝိသိ-ဝင်တော်မူပြီ။

ပဝိဋ္ဌံ-ဝင်တော်မူပြီးသော၊ ဣသိ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အဟိနာဂေါ-မြေနဂါးသည်၊ ဒုမ္မနော (ဟုတွာ)၊ ပရူပါယိ-ပြီ၊ **သုမနမနသော** ။ -ကောင်းသောစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော စိတ်ရှိတော်မူ ထသော၊ ဝါ-ကောင်းသော စိတ်ရှိတော်မူသော ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ စိတ်နှင့် တူသောစိတ် ရှိတော်မူထသော၊ အဓိမနော ။ -လွန်ကဲ မြင့်မြတ်သော စိတ်ရှိတော်မူထသော၊ မနုဿနာဂေါပိ-လူနဂါးသည် လည်း၊ တတ္ထ-ထို မီးတင်းကုပ်၌၊ ပရူပါယိ။

မက္ခံ-ကို၊ အသဟမာနော (ဟုတွာ)၊ အဟိနာဂေါ-သည်၊ ပါဝကောဝ-မီးကဲ့သို့၊ ပဇ္ဇလိ-ပြီ၊ တေဇောဓာတူသု-တေဇောကသိုဏ်း ဟူသော အာရုံရှိသော သမာပတ်တို့၌၊ ကုသလော-ကျွမ်းကျင်တော်မူ သော၊ မနုဿနာဂေါပိ-သည်လည်း၊ တတ္ထ-၌၊ ပဇ္ဇလိ။ [တေဇော ဓာတူသု ကုသလောတိ တေဇောကသိဏသမာပတ္တိသု ကုသလော- ဋီကာ။]

၁။ သုမနမနသော။ ။ သုမနမနသောတိ သုန္နရစိတ္တသင်္ခါတမနော၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို “သုန္နရံ + မနော = သုမနော၊ သုမနော + မနော ယဿာတိ သုမနမနသော” ဟု ပြု၊ “ကောင်းသောစိတ်ဟူသော + စိတ်ရှိတော်မူသော၊ ဝါ-အလွန်ကောင်းသော စိတ်ရှိတော်မူသော” ဟု ပေး၊ သုမနမနသောတိ သုမနာနံ ဗုဒ္ဓါနံ မနသာ သဒိသော မနော အဿာတိ သုမနမနသော-ဝိမတိ၊ ဤအလို “သုမနာနံ + မနော = သုမနမနော၊ သုမနမနော + ဝိယ + မနော + ယဿာတိ သုမနမနသော” ဟု ပြုပါ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသံ ပြီးပြီးနောက် သိ သက်၊ ဩ ပြု၊ သံ လာ။

၂။ အဓိမနော။ ။ အဓိစိတ္တောတိ မဟာကရုဏာဒိဟိ အဓိစိတ္တော-ဝိမတိ၊ ယဒု ပါဠိတော်များ၌ “အဓိမနော” ဟု ရှိသည်။

ဥဘိန္ဒ-တို့သည်၊ သဇောတိဘူတာနံ-ကုန်လတ်သော်၊ အဂျာဂါရံ-
 သည်၊ အာဒိတ္တံ ၊ပေ၊ ဟောတိ၊ ဇဠိလာ-တို့သည်၊ ဥဒိစ္ဆရေ-
 ကြည့်ကြကုန်၏။ ဝါ-ဝိုင်းအုံလာကြကုန်၏။ [ဥပုဗ္ဗ+ဒိသဓာတ်+အ
 ပစ္စည်း+အန္တိဝိဘတ်၊ သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတွန် သ် ကို စွဲ ပြု၊ အန္တိ
 ဝိဘတ်ကို ရေ ပြု၊ ဥဒိစ္ဆရေတိ ဥလ္လောကေသံ၊ ပရိဝါရေသန္တိ အတ္ထော-
 ဝိမတိ၊] ဘော-အို ... ရသေ့တို့၊ အဘိရူပေါ-သော၊ မဟာသမဏော-
 ကို၊ နာဂေန-သည်၊ ဝိဟေဠိယတိ ဝတ-တကား၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တိ-
 ပြောကုန်၏။

အထ-၌၊ တဿာ ရတ္တိယာ-၏၊ အစ္စယေန-၌၊ နာဂဿ-၏၊
 အစွိယော-အလျှံတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဟတာ-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးကုန်
 သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣဒ္ဓိမတော ပန-တန်ခိုးရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား
 ၏ကား၊ အနေကဝဏ္ဏာ-တစ်ပါးမက များသောအဆင်း ရှိကုန်သော၊
 အစွိယော-အလျှံတို့သည်၊ (ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊) ဥတ-တည်နေ
 ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။ [အနေကဝဏ္ဏာ အစွိယောတိ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော
 ဝုတ္တာ-ဝိမတိ။]

အင်္ဂီရသဿ-ကိုယ်အင်္ဂါတော် အစိတ်စိတ်မှ တဖိတ်ဖိတ်ထွက်သော
 ရောင်ခြည် ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာယေ-ကိုယ်တော်၌၊
 နီလာ - ညိုသော အလျှံတော်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အထ - ထိုပြင်၊
 လောဟိတိကာ-နီသော အလျှံတော်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မဒ္ဓိဋ္ဌာ-
 ထန်းကျင့် နီပဆေး၊ ပန်းရောင်သွေးသို့၊ နီတွေးလွင်လွင်၊ ဝါကျင်ကျင်
 လောင်း၊ မောင်းသော အလျှံတော်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပိတကာ-
 ရွှေသော အလျှံတော်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဖလိကဝဏ္ဏာယော-
 ဖန်ရောင် အဆင်းရှိသော အလျှံတော်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အနေက
 ဝဏ္ဏာ-ကုန်သော၊ အစွိယော ဟောန္တိ။

အဟိနာဂံ-ကို၊ ပတ္တမိ-၌၊ ဩဒဟိတွာ-ထည့်တော်မူ၍၊ [ပတ္တမိ
 ဩဒဟိတွာတိ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ-ဋီကာ၊] ဗြာဟ္မဏဿ-ဗြာဟ္မဏဇာတ်
 ဖြစ်သော ဥရုဝေလကဿပအား၊ ဒဿေသိ-ပြတော်မူပြီ၊ (ကိ?)
 ကဿပ၊ အယံ-သည်၊ တေ-၏၊ နာဂေါ-တည်း၊ အဿ-ဤ နဂါး၏၊
 တေဇော-ကို၊ တေဇော-ဖြင့်၊ ပရိယာဒိန္နော-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 မိနံ-တော်မူ၍၊ (ဒဿေသိ)။

အထ ခေါ-၌၊ ဥရုဝေလကဿပေါ၊ ဇေဋ္ဌိလော-သည်၊ ဘဂဝတ္တော-၏၊ ဣမိနာ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယေန-ဤ တန်ခိုးပြာဠိဟာကြောင့်၊ အဘိပ္ပသန္ဓေ-အလွန်ကြည်ညိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဧတံ အဝေါစ (ကံ)၊ “မဟာသမဏ-မြတ်၊ ဣဓေ-ဤ အရပ်၌သာ၊ ဝိဟရ-သီတင်းသုံးတော်မူပါ၊ အဟံ-သည်၊ တေ-သင် ရဟန်းမြတ်ကို၊ ဗုဒ္ဓဘက္ခေန-မြဲသော ဆွမ်းဖြင့်၊ (ပဋိမာနနံ-မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်မှုကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုပါမည်။)” ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ။ [အဟံ တေ ဗုဒ္ဓဘက္ခေန ပဋိမာနနံ ကရိဿာမိတိ သေသော၊-ဝိမတိ။]

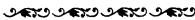
ပဌမံ-သော၊ ပါဠိဟာရိယံ-တည်း။

၄၈။ အထ ခေါ၊ ပေ၊ အဿမဿ-၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌၊ အညတရသ္မိ-သော၊ ဝနသဏ္ဍေ-တောအုပ်၌၊ ဝိဟာသိ-ပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ မဟာရာဇာနော-နတ်မင်းကြီးတို့သည်၊ အဘိက္ကန္တာယ-မဇ္ဈိမယံ ကုန်လွန်ပြီးသော၊ ရတ္တိယာ-၌၊ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ-အလွန်နှစ်သက်အပ်သော အဆင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကေဝလကပ္ပံ-အလုံးစုံ ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော၊ တစ်နည်း၊ ကေဝလကပ္ပံ-ဘုရားရှင်၏ အရောင်မရောက် အနည်းငယ်မျှလောက်သော၊ ဝနသဏ္ဍံ-ကို၊ ဩဘာသေတွာ-အဝတ်တန်ဆာရောင်၊ ကိုယ်ရောင်တို့ဖြင့် ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထိန်လင်းစေပြီး၍၊ ပေ၊ အဘိဝါဒေတွာ-၍၊ စတုဒ္ဓိသာ-အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌၊ [စတုဒ္ဓိသာတိ စတုသု ဒိသာသု၊-ဋီကာ၊] မဟန္တာ-ကြီးကုန်သော၊ အဂ္ဂိက္ကန္တာ သေယျထာပိ-မီးပုံကြီးတို့ကဲ့သို့၊ အဋ္ဌသု-တည်ကုန်ပြီ၊ အထ ခေါ ဥရုဝေလကဿပေါ၊ ဇေဋ္ဌိလော၊ တဿာ ရတ္တိယာ-ထို ညဉ့်၏၊ အစူယေန-၌၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကံ?)၊ “မဟာသမဏ-မြတ်၊ ကာလော-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးချိန် တန်ပါပြီ၊ ဘတ္တံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပါပြီ၊ မဟာသမဏ၊ (ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊) အဘိက္ကန္တာယ၊ ပေ၊ အဋ္ဌသု-ကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ကေ န ခေါ-အဘယ်သူတို့ပါနည်း?” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ကဿပ၊ ဧတေ-တို့သည်၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ မဟာရာဇာနော-တို့တည်း၊ ယေန၊ ပေ၊ ဥပသင်္ကမိ-သု၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ အထ၊ ပေ၊ အဟောသိ (ကံ?)၊ “ယတြ (ယံ မဟာသမဏံ)- သို့၊ စတ္တာရော မဟာရာဇာနောပိ- တို့သော်မှလည်း၊ ပေ၊

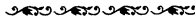
ဥပသင်္ကမိဿန္တိ နာမ-ချဉ်းကပ်ကြရကုန်သေး၏။ (သော) မဟာသမဏော-
သည်။ မဟိဒ္ဓိကော ၊ပေ၊ စ ခေါ-ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးပါသော်လည်း။
အဟံ ယထာ-ကဲ့သို့၊ န တွေဝ အရဟာ-ရဟန္တာကား မဟုတ်ရှာသေး။” ဣတိ
(အဟောသိ) ၊ပေ၊ ဝိဟာသိ။

ဒုတိယံ-သော၊ ပါဠိဟာရိယံ-တည်း။

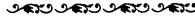
၄၁။ အထ ခေါ-၌၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊ ဣန္ဒြော-အရှင်ဖြစ်သော၊ သက္ကော-
သိကြားသည်။ အဘိက္ကန္တယ ၊ပေ၊ ဧကမန္တံ-၌၊ ပုရိမာဟိ-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊
ဝဏ္ဏနိဘာဟိ-အဆင်းအရောင်တို့ထက်၊ အဘိက္ကန္တတရော စ-သာ၍ နှစ်သက်
အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဏီတတရော စ-သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းကောင်း၊
(ဟုတွာ)၊ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော သေယျထာပိ-မီးပုံကြီးကဲ့သို့၊ အဋ္ဌာသိ ၊ပေ၊ မဟာ
သမဏ၊ (ယော-အကြင်သူသည်။) အဘိက္ကန္တယ ၊ပေ၊ အဋ္ဌာသိ၊ သော-သည်။
ကော န ခေါ-နည်း?။ [ကြွင်း ဝါကျတို့၌ အနက် လွယ်ပြီ။]

တတိယံ-သော၊ ပါဠိဟာရိယံ-တည်း။

၄၂။ ဤ ညဉ့်၌ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာမင်း လာသည်။ အနက် လွယ်ပြီ။

စတုတ္ထံ-သော၊ ပါဠိဟာရိယံ-တည်း။

၄၃။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ ဥရုဝေလကဿပဿ၊ ဇဠိလဿ-
၏။ မဟာယညော-ကြီးစွာသော ယစ်သည်။ (ကြီးစွာသော အလှူသည်။)
ပစ္စုပဋ္ဌိတော-ရှေးရှုတည်သည်။ ဟောတိ၊ ကေဝလကပ္ပာ-အလုံးစုံ ပတ်ဝန်းကျင်
ဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂမဂဓာ စ-အင်္ဂတိုင်း၊ မဂဓတိုင်း၌ နေသူတို့သည်လည်း။
ပဟုတံ-များစွာသော၊ ခါဒနိယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဇနိယံ-ကိုလည်းကောင်း။
အာဒါယ-၍၊ အဘိက္ကမိတုကာမာ-လာခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ၊ပေ။

အဟောသိ (ကိ?)။ “ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ ပေ၊ အဘိက္ကမိဿန္တိ-လာကြလိမ့်မည်။ မဟာသမဏော-သည်။ မဟာဇနကာယေ-များစွာသော လူအပေါင်း၌၊ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ-ကို၊ သစေ ကရိဿတိ-အကယ်၍ ပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ)။ မဟာသမဏဿ - ၏၊ လာဘသက္ကာရော - လာဘ်၊ ပူဇော်သက္ကာရသည်။ အဘိဝမိဿတိ - တိုးပွားလိမ့်မည်။ မမ - ၏၊ လာဘသက္ကာရော - သည်။ ပရိဟာယိဿတိ-ဆုတ်ယုတ်လိမ့်မည်။ မဟာသမဏော-သည်။ သွာတနာယ-နက်ဖြန်၌ ပေးလှူထိုက်သော ဆွမ်းအလိုငှာ၊ [သွာတနာယာတိ သွေ ဒါတဗ္ဗဿ အတ္တာယ၊-ဋီကာ၊] နာဂစ္ဆေယျ-မလာပါမူကား၊ အဟော နူန-သော် ကောင်းလေစွ။” ဣတိ-သို့၊ (အဟောသိ) ၊ပေ၊ စေတသာ-ကိုယ်တော်၏ စိတ်ဖြင့်၊ အညာယ - သိတော်မူ၍၊ ဥတ္တရကုရံ - မြောက်ကျွန်းသို့၊ ဂန္ဓာ - ကြွတော်မူ၍၊ တတော-ထို မြောက်ကျွန်းမှ၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်တော်မူ၍၊ အနောတတ္ထဒဟေ-အနဝတတ်အိုင်၌၊ ပရိဘုဒ္ဓိတွာ-ဘုဦးပေးတော်မူ၍၊ တတ္ထေဝ-ထို အနဝတတ်အိုင်၌ပင်၊ ဒိဝိဝိဟာရံ-နေ့အခါ၌ နေခြင်းကို၊ အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ။

အထ ခေါ် ၊ပေ၊ “မဟာသမဏ၊ ကိ န ခေါ်-အဘယံကြောင့်၊ ဟိယျော-မနေ့က၊ နာဂမာသိ-မလာပါသနည်း၊ အပိ စ-သို့သော်လည်း၊ မယံ-ကျွန်ုပ်တို့သည်။ မဟာသမဏံ-ကို၊ သရာမ-အမှတ်ရပါကုန်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ အမှတ်ရသနည်း?)၊ ကိ န ခေါ်-ကြောင့်၊ မဟာသမဏော-သည်။ နာဂစ္ဆတိ-မလာသနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့ အမှတ်ရပါကုန်၏၊ တေ-သင် ရဟန်းမြတ်အတွက်၊ ခါဒနီယဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ ပဋိဝိသော-အဖို့ကို၊ ဌပိတော-ထားအပ်ပါပြီ။” ဣတိ (အဝေါစ)၊ ကဿပ-ပ၊ တေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဧတံ-ဤ အကြံသည်၊ အဟောသိ နန-ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော?၊ (ကိ-နည်း?)၊ “ဧတရဟိ ၊ပေ၊ နာဂစ္ဆေယျ၊ ဣတိ-သို့၊ (အဟောသိ နန-လော၊) ကဿပ၊ သော အဟခံ-ထို ငါသည်၊ တဝ-၏၊ ပေ၊ ဒိဝိဝိဟာရံ-ကို၊ အကာသိ-ပြီ။” ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ ယတြ (ယော မဟာသမဏော)-သည်၊ စေတသာပိ-မိမိ၏ စိတ်ဖြင့်လည်း၊ စိတ္တံ-သူတစ်ပါး၏ စိတ်ကို၊ ပဇာနိဿတိ နာမ-အပြားအားဖြင့် သိနိုင်ပါပေ၏၊ ပေ။

ပဉ္စမံ-သော၊ ပါဠိဟာရိယံ-တည်း။

၄၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပံသုကူလံ-
 ပံသကူသင်္ကန်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ (ရသည်၊) ဟောတိ |ပေ၊ အဟောသိ
 (ကိ?)၊ “အဟံ-သည်၊ ပံသုကူလံ-ကို၊ ကတ္တ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဓောဝေယျံ န
 ခေါ-ဖွပ်ရပါအံ့နည်း?၊” ဣတိ-ပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊ ဣန္ဒော-
 သော၊ သက္ကော-သည်၊ ဘဂဝတော၊ စေတောပရိဝိတက္ကံ-ကို၊ စေတသာ-
 မိမိစိတ်ဖြင့်၊ အညာယ၊ ပါဏိနာ-လက်ဖြင့်၊ ပေါက္ခရဏီ-ရေကန်ကို၊ ခဏိတွာ-
 တူး၍၊ ဘဂဝန္တံ ဧတဒေဝါစ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဘဂဝါ၊ ဣဓ-
 ဤ ရေကန်၌၊ ပံသုကူလံ-ကို၊ ဓောဝတု-ဖွတ်တော်မူပါ၊” ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်ပြီ။ ပေ၊ “အဟံ-သည်၊ ကိမိ-အဘယ်၌၊ ပရိမဒ္ဓေယျံ န ခေါ-
 နယ်ရပါအံ့နည်း?၊” ပေ၊ မဟာတိ-ကြီးစွာသော၊ သိလံ-ကျောက်ဖျာကို၊ ဥပနိက္ခိပိ-
 အနီး၌ ချထားပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက်၍ ချထားသနည်း?)၊ “ဘန္တေ
 |ပေ၊ ပရိမဒ္ဓတု-နယ်တော်မူပါ၊” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍ အနီး၌ ချထားပြီ၊
 |ပေ၊ အာလမ္ဗိတွာ-တွဲလဲဆွဲ၍၊ ဥတ္တရေယျံ န ခေါ-ညှစ်ရပါအံ့နည်း?၊ ပေ၊
 ကကုဓေ-ခံတက်ပင်၌၊ အဓိဝတ္ထာ-စိုးအုပ်၍ နေသော၊ ဒေဝတာ-နတ်သည်၊
 |ပေ၊ သာခံ-သစ်ကိုင်းကို၊ ဩနာမေသိ-အောက်သို့ ညွတ်စေပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့
 လျှောက်၍ ညွတ်စေသနည်း?)၊ “ဘန္တေ |ပေ၊ ဥတ္တရတု-ပါ၊” ဣတိ-ပြီ၊ “|ပေ၊
 ဝိသဇ္ဇေယျံ န ခေါ-ဖြန့်လှန်းရပါအံ့နည်း?၊” ပေ၊ ဝိသဇ္ဇတု-ဖြန့်လှန်းတော်
 မူပါ၊” ဣတိ-ပြီ။

အထ ခေါ ဥရုဝေလကဿပေါ |ပေ၊ “မဟာသမဏ-မြတ်၊ ကိ န ခေါ-
 အဘယ်သို့ပါနည်း?၊ အယံ ပေါက္ခရဏီ-သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဣဓ-ဤ အရပ်၌၊
 န-မရှိပါ၊ သာယံ ပေါက္ခရဏီ-ထိုရေကန်သည်၊ ဣဓ-၌၊ (အတ္ထိ-ရှိနေ၏၊)
 ဣမာ သိလာ-ဤ ကျောက်ဖျာကို၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဣဓ-၌၊ န ဥပနိက္ခိတ္တာ-မချ
 ထားအပ်ပါ၊ ကေန-အဘယ်သူသည်၊ ဣမာ သိလာ-ကို၊ ဥပနိက္ခိတ္တာ-နည်း?၊
 ဣမဿ ကကုဓဿ-၏၊ သာခါ-သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ န ဩနတာ-အောက်သို့
 ညွတ်မနေပါ၊ သာယံ သာခါ-ထို သစ်ကိုင်းသည်၊ ဩနတာ-ပါ၏၊” ဣတိ-
 ဤသို့ ပြောပြီ၊ ကဿပ |ပေ၊ ဣဓ-ယနေ၊ ပေ၊ သာယံ ပေါက္ခရဏီ-ကို၊
 အမနဿေန-နတ်သည်၊ ပါဏိနာ-ဖြင့်၊ ခဏိတာ-တူးအပ်ပြီ၊ ပေ၊ သွာယံ
 ကကုဓေ-သည်၊ အာဟရဟတ္ထော-လက်လှမ်းပါဟု ဆိုသူနှင့် တူနေ၏၊ ဝါ-
 လက်လှမ်းမိနေ၏၊ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဠိကာ၌ ပြထားပြီ၊] ပေ၊ ယတြ
 (ယုဿ မဟာသမဏဿ)-၏၊ ဒေဝါနံ ဣန္ဒော၊ သက္ကောပိ-သည်သော်မှလည်း၊
 ဝေယျာဝစ္စံ-ကို၊ ကရိဿတိ နာမ-ပြုရသေး၏၊ ပေ။

အထ ခေါ် ၊ပေ၊ ကာလံ-ဆွမ်းစားချိန်ကို၊ အာရောစေသိ-လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊
 “ကဿပ၊ တွံ-သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားနှင့်တော့၊ အဟံ-သည်၊ အာယာမိ-
 လိုက်လာခဲ့မည်၊” ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍၊ ဥရုဝေလကဿပံ၊ ဇဠိလံ-ကို၊
 ဥယျောဇော-စေလွှတ်၍၊ ယာယ မ္ဗေယျာ-အကြင် သပြေပင်ကြောင့်၊ မ္ဗေဒိပေါ-
 မ္ဗေဒိပံဟူ၍၊ (မ္ဗေဒိပံကျွန်းဟူ၍) ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ တတော-ထို
 သပြေပင်မှာ၊ ဖလံ-အသီးကို၊ ဂဟေတွာ-ယူတော်မူ၍၊ ပဌမတရံ-(ဥရုဝေလ
 ကဿပထက်) ရှေးဦးစွာ၊ ဂန္ဓာ-ကြွတော်မူ၍၊ အဂျာဂါရေ-၌၊ နိသီဒိ ၊ပေ၊
 “မဟာသမဏ တွံ၊ ကတမေန မဂ္ဂေန-အဘယ်လမ်းဖြင့်၊ အာဂတော-
 ကြွလာပါသနည်း?၊” “အဟံ-သည်၊ တယာ-ထက်၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ ပက္ခန္ဓာ-
 ဖဲခဲ့ပြီ၊ (လာခဲ့ပြီ)၊” “သော တွံ-သည်၊ ပဌမတရံ-အကျွန်ုပ်ထက် ရှေးဦးစွာ၊
 အာဂန္ဓာ အဂျာဂါရေ၊ နိသီဒော-ပြီ၊” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ “ကဿပ၊
 ဣဓေ-ယခု၊ အဟံ၊ တံ-သင့်ကို၊ ဥယျောဇော ၊ပေ၊ ကဿပ၊ ဣဒံ မ္ဗေဖလံ-
 ဤ သပြေသီးသည်၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ-အဆင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဂန္ဓသမ္ပန္နံ-
 အနံနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ရသသမ္ပန္နံ-အရသာနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ (ပရိဘူတံ)၊
 သစေ အာကင်္ခသိ-အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပရိဘူ-စားပါ၊” ဣတိ-
 ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ “မဟာသမဏ၊ အလံ-တော်ပါပြီ၊ တွံ ယေဝ-သည်သာ၊
 တံ- ထို အသီးကို၊ အရဟသိ- ထိုက်တန်ပါ၏၊ တွံ ယေဝ- သာ၊ တံ- ကို၊
 ပရိဘူဟိ-လော့၊” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ယတြ (ယော မဟာသမဏော)-သည်၊
 ၊ပေ၊ နိသီဒိဿတိ နာမ-ထိုင်တော်မူနိုင်ပါပေ၏၊ ပေ။

၄၅။ အထ ခေါ် ၊ပေ၊ တဿာ-ထို သပြေပင်၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌၊
 အမ္ဗော-သရက်ပင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတော-ထို သရက်ပင်မှာ၊ ဖလံ ဂဟေတွာ၊
 [ဤသို့ စသည် ပေးပါ၊ ပါဠိတော်၌ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်၊] ပေ၊ အာမလကီ-
 ဆီးဖြူပင်သည်၊ ပေ၊ ဟရိတကီ-ဖန်ခါးပင်သည်၊ ပေ၊ တာဝတိံသံ-
 တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့၊ ဂန္ဓာ၊ ပါရိစ္ဆတ္တကပုပ္ဖံ-ပင်လယ်ကသစ်ပန်းကို၊ ဂဟေတွာ
 ၊ပေ၊ ကဿပ၊ ဣဒံ ပါရိစ္ဆတ္တကပုပ္ဖံ-သည်၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ-၏၊ ပေ၊ (ဂဏှိတုံ-
 ယူခြင်းငှာ)၊ သစေ အာကင်္ခသိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဏှ-ယူလော့၊ ဣတိ-ပြီ၊
 ၊ပေ၊ တွံ ယေဝ- တံ၊ ဂဏှ-လော့၊ ဣတိ-ပြီ၊ ယတြ (ယော မဟာသမဏော)
 ၊ပေ၊ နိသီဒိဿတိ နာမ-၏၊ ပေ။

၄၆။ တေန ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ တေ ဇဠိလာ-ထို ရသေ့တို့သည်၊
 အဂ္ဂိ-ကို၊ ပရိစရိတုကာမာ-လုပ်ကျွေးခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ပူဇော်ခြင်းငှာ

အလိုရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊) ကဋ္ဌာနိ-ထင်းတို့ကို၊ ဖာလေတုံ-ကွဲစေခြင်းငှာ၊ (ခွဲခြင်းငှာ)၊ န သက္ကောန္တိ-ကစွမ်းနိုင်ကုန်၊ အထ ခေါ-၌၊ တေသံ ဇဋ္ဌိလာနံ-တို့၏၊ ဧတမ-ဤ အကြံသည်၊ အဟောသိ (ကိ?)၊ “နိဿံသယံ-သံသယမဲ့၊ (ဧကန်စင်စစ်)၊ မဟာသမဏဿ-၏၊ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ-တန်ခိုးအာနုဘော်တည်း၊ ယထာ-ယင်း တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့်၊ မယံ၊ ကဋ္ဌာနိ-တို့ကို၊ ဖာလေတုံ၊ န သက္ကောမ-ကုန်၊” ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “ကဿပ-ကဿပ၊ ကဋ္ဌာနိ-တို့ကို၊ ဖာလိယန္တု-ကွဲစေအပ်စေလိုကုန်သလော?၊ ဝါ-ခွဲအပ်စေ လိုကုန်သလော?၊ [ကွဲစေချင်သလား?၊ ခွဲလိုသလား?-ဟူလို]” ဣတိ-ပြီ၊ မဟာသမဏ-မြတ်၊ ဖာလိယန္တု-ကွဲစေအပ်ပါစေကုန်၊ ဝါ-ခွဲအပ်ပါစေကုန်၊ (ကွဲစေချင်ပါကုန်၏၊ ခွဲလိုပါကုန်၏၊-ဟူလို)၊ ဣတိ-ပြီ၊ သကိဒေဝ-တစ်ကြိမ် တည်းပင်၊ ပဉ္စ ကဋ္ဌသတာနိ-ငါးရာသော ထင်းတို့ကို၊ ဖာလိယိသု-ကွဲစေအပ် ကုန်ပြီ၊ (ခွဲအပ်ကုန်ပြီ)၊ ပေ၊ “ယတြ (ယေန မဟာသမဏေန)-သည်၊ ပေ၊ ဖာလိယိသန္တိ နာမ-ကွဲစေအပ်၊ ကွဲစေနိုင်ပါပေကုန်၏၊ ဝါ-ခွဲအပ်၊ ခွဲနိုင်ပါပေ ကုန်၏၊ ပေ။”

၄၇။ အဂ္ဂိ-ကို၊ ဥဒ္ဓါလေတုံ ^၁ -တောက်စေခြင်းငှာ၊ (မီးစွဲစေခြင်းငှာ)၊ န သက္ကောန္တိ ပေ၊ “အဂ္ဂိ-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓါလိယန္တု-တောက်စေအပ်စေလိုကုန်သလော?၊ (တောက်စေလိုကုန်သလော?)၊ ပေ၊ မဟာသမဏ၊ ဥဒ္ဓါလိယန္တု-တောက်စေအပ် ပါကုန်၊ (တောက်စေလိုပါကုန်၏၊-ဟူလို)၊ ပေ၊ သကိဒေဝ၊ ပဉ္စ အဂ္ဂိသတာနိ- တို့ကို၊ ဥဒ္ဓါလိယိသု-တောက်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ “ယတြ (ယေန မဟာ သမဏေန)-သည်၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓါလိယိသန္တိ နာမ-တောက်စေအပ်၊ တောက်စေနိုင်ပါ ပေကုန်၏၊ ပေ။”

၄၈။ အဂ္ဂိ-ကို၊ ပရိစရိတွာ-လုပ်ကျွေးပြီး၍၊ (ပူဇော်ပြီး၍)၊ အဂ္ဂိ-ကို၊ ဝိဇ္ဇာပေတုံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ (ငြိမ်းခြင်းငှာ)၊ ပေ၊ အဂ္ဂိ-တို့ကို၊ ဝိဇ္ဇာယန္တု-ငြိမ်းအပ် စေလိုကုန်သလော?၊ (ငြိမ်းစေလိုကုန်သလား?-ဟူလို)၊ ပေ၊ ဝိဇ္ဇာယန္တု-ငြိမ်းစေ အပ်ပါကုန်၊(ငြိမ်းစေလိုပါကုန်၏၊- ဟူလို)၊ ပေ၊ ဝိဇ္ဇာယိသု-ငြိမ်းစေအပ်ကုန်ပြီ။

၁။ ဥဒ္ဓါလေတုံ စသည်။ ။ ဘူဝါဒိ၊ ဇလ ဓာတ်၊ ဒိတ္တိ အနက်ဟော၊ ကာရိကံပစ္စည်းပါမှ “တောက်စေ”ဟု အနက်ရသောကြောင့် “ဥဒ္ဓါလေတုံ” ဟုလည်း ကောင်း၊ ကာရိကံ ကျေ ကမ္မရုပ်ဖြင့် “ဥဒ္ဓါလိယန္တု” စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ပါဠိရှိပါစေ။

ပေ။ “ယတြ (ယေန မဟာသမဏေန)-သည်၊ အဂ္ဂိပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဝိဇ္ဇာယိဿန္တိ နာမ-ငြိမ်းစေအပ်၊ ငြိမ်းစေနိုင်ပါပေကုန်၏။ ပေ။

၄၉။ -တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ တေ ဇဠိလာ-တို့သည်၊ သီတာသု-အေးမြကုန်သော၊ ဟေမန္တိကာသု-ဆောင်းဥတု၌ဖြစ်ကုန်သော၊ အန္တရဋ္ဌကာသု-တပို့တွဲလနှင့် တပေါင်းလအကြား ရှစ်ရက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ရတ္တိသု-တို့၌၊ ဟိမပါတ သမယေ-ဆီးနှင်းကျရာ အခါ၌၊ နေရဉ္စရာယ-သော၊ နဒိယာ-၌၊ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိပိ-ဖော်လည်း ဖော်ကြကုန်၏၊ နိမုဇ္ဇန္တိပိ-ငုပ်လည်း ငုပ်ကြ၏၊ ဥမ္မုဇ္ဇနနိမုဇ္ဇနမ္ပိ-ဖော်ခြင်း ငုပ်ခြင်းကိုလည်း၊ ကရောန္တိ-ပြုကုန်၏။ ပေ၊ ပဉ္စမတ္တာနိ-ငါးလီ အတိုင်း အရှည် ရှိကုန်သော၊ မန္ဒာမုခိသတာနိ-အရာသော မီးအိုးခင်းတို့ကို၊ တစ်နည်း၊ ပဉ္စမတ္တာနိ မန္ဒာမုခိသတာနိ - ငါးရာသော မီးအိုးခင်းတို့ကို၊ အဘိနိမ္မိနိ-

၁။ အန္တရဋ္ဌကာသု ဟိမပါတသမယေ။ ။ အန္တရဋ္ဌကာသု ဟိမပါတသမယေတိ ဟေမန္တိဿ ဥတုနော အပ္ပန္နရဘူတေ မာဃမာသဿ (တပို့တွဲလ၏) အဝသာနေ စတသော၊ ဖဂ္ဂုဏမာသဿ (တပေါင်းလ၏) အာဒိမ္ပိ စတသောတိ ဧဝံ ဥဘိန္ဒမန္တရေ အဋ္ဌရတ္တိသု ဟိမပတနကာလော၊- သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၌လည်း နည်းတူ ဖွင့်၏။ သို့သော် ဤ ဋီကာတို့ ဖွင့်ပြအပ်သော ရက်များ ဖြစ်နိုင်၊ မဖြစ်နိုင် စဉ်းစားဖွယ် ရှိပါသည်။

စဉ်းစားဖွယ်။ ။ ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ ၅ ၌ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလကဿပ အမျိုးရှိသော ရသေ့တစ်ထောင်တို့ကို ဆုံးမတော်မူ၍ ထို ရဟန်း တစ်ထောင် ခြံရံတော်မူလျက် ပြာသိုလပြည့်နေ့၌ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ကြွတော်မူကြောင်း” ကို မိန့်၏။ မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ (၁၄၅-၆)၌လည်း အရှင်သာရိပတ္တရာ ရဟန္တာဖြစ်ရာ နေ့၌ပင် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော သာဝကသန္နိပါတ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို အင်္ဂါလေးပါးတွင် မာဃနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော လပြည့် ဥပုသ်နေ့လည်း ပါဝင်ကြောင်းကို မိန့်၏။ [မာဃနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော လပြည့် ဥပုသ်နေ့ဟူသည် တပို့တွဲလပြည့်နေ့တည်း] ထို့ကြောင့် ဤ ဥရုဝေလကထာ၌ပါသော အန္တရဋ္ဌ ရက်များသည် ဋီကာတို့ ဖွင့်ပြ အပ်သော ရက်များ မဖြစ်နိုင်ပါ။ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝါကျွတ်လတ်သော် ပဝါရဏာ ပြုပြီးလျှင် ဥရုဝေလတောသို့ ကြွတော်မူ၍ ထို တော၌ သုံးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော် မူကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ ၄ ၌ မိန့်သောကြောင့် ဤ အန္တရဋ္ဌကာ အရ ဆောင်းဥတု၌ ပါဝင်သော နတ်တော်လ၊ ပြာသိုလတို့၏ အကြားရက်များသာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။

ဖန်ဆင်းတော်မူပြီ။ ယတ္ထ-ယင်း မီးအိုးကင်းတို့၌တော ဇဠိလာ-တို့သည်၊ ဥတ္တရိတွာ-
 ရေမှ တက်၍၊ ဝိသိဗ္ဗေသံ-မီးလုံကုန်ပြီ။ ပေ၊ ယထာ-ယင် တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်၊
 ဣမာ မန္ဒာမုခိယော- တို့ကို၊ နိမိတာ- ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်ပြီ။ ပေ၊ ယတြ
 (ယော မဟာသမဏော)- သည်၊ တာဝ ဗဟူ- ထိုမျှလောက် များကုန်သော၊
 မန္ဒာမုခိယောပိ-တို့ကိုလည်း၊ အဘိနိမ္မိဿတိ နာမ-ဖန်ဆင်းတော်မူနိုင်ပါပေ၏။
 ပေ။

၅၀။ မဟာ-ကြီးစွာသော၊ အကာလမေယော-အခါမဲ့၌ဖြစ်သော မိုးသည်၊
 ပါဝဿိ-ရွာပြီ၊ မဟာ၊ ဥဒကဝါဟော-ရေအယဉ်သည်၊ သဗ္ဗာယိ-ကောင်းစွာ
 ဖြစ်ပြီ၊ ယသ္မိံ ပဒေသေ-အကြင် အရပ်၌၊ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ၊ သော ပဒေသော-
 သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဥဒကေန-သည်၊ သြတ္ထဇ္ဇော-လွမ်းအပ်သည်၊ န ဟောတိ-
 မဖြစ်၊ ပေ၊ “အဟံ၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဥဒကံ-ကို၊ ဥဿာရေတွာ-
 ဖယ်ရှား၍၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ရေဏုဟတာယ-မြူတို့သည် ဖျက်ဆီးအပ်သော၊
 ဝါ-မြူတို့ဖြင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ-မြူတို့ဖြင့် ရောပြုမ်းအပ်သော၊ ဘူမိယာ-မြေ၌၊
 ယန္တုန စကံမေယျံ-အကယ်၍ စကြံသွားရမူကား ကောင်းလေစွ၊” ဣတိ-ပြီ၊
 [ရေဏုဟတာယာတိ ရဇောဂတာယ၊ ရဇောကိဏ္ဍာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-
 ဋီကာ၊] ပေ၊ စကံမိ-ပြီ၊ အထ ခေါ၊ ပေ၊ “မဟာသမဏော-သည်၊ (အဟောသိ၌
 စပ်၊) ဝါ-ကို၊ ဥဒကေန-သည်၊ ဝုတ္တော-မျှောအပ်သည်၊ မာ ဟောဝ အဟောသိ-
 မဖြစ်ပါစေနနံ၊ (မဖြစ်ပါစေနံ၊)” ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ နာဝါယ-လှေဖြင့်၊ [ဝိမတိ၌
 “ကုလ္လေန-ဝါးဟောင်ဖြင့်” ဟု ဖွင့်၏၊] သမ္မဟုလေဟိ-များစွာကုန်သော၊ ဇဠိလေဟိ၊
 သဒ္ဓိံ-အတူ၊ ယသ္မိံ ပဒေသေ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ၊ တံ ပဒေသံ-သို့၊ အဂမာသိ-
 သွားပြီ၊ ပေ၊ “မဟာသမဏ-မြတ်၊ ဣဒံ -ဤ အရပ်၌၊ (ဌိတော-တည်နေသူ
 သည်၊) တွံ-သည်၊ အသိ န-ဖြစ်သလော၊(ဟုတ်သလော၊)” ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ။

၁။ ဣဒံ န စသည်။ ။ ဣဒံ န တွံ မဟာသမဏာတိ ဣဓ န တွံ၊
 ကောရဿ ဒကာရံ၊ အနုသာရဉ္စ ကတွာ “ဣဒံ န”တိ ဝုတ္တံ၊ “ဧကမိဒါဟံ”တိ
 အာဒိသု ဝိယ၊ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ တွံ န ခေါ ဌိတောသီတိ ပုစ္ဆိ၊ အယ .မဟ .သ္မိတိ
 အယ .မဟံ ဣဓ ဌိတောသ္မိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

“ကဿပ၊ (ဣဓ-၌၊ ဌိတော-တည်နေသော) အယံ-ဤသူကား၊ အဟံ-ငါသည်၊ အသ္မိ-ဟုတ်၏။” ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍၊ ဝေဟာသံ-ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဘဂန္တာ-ပျံတက်တော်မူ၍၊ နာဝါယ-၌၊ ပစ္စုဒ္ဓာသိ-ရှေးရှုတည်တော်မူပြီ။ ။ပေ။ “ယတြ (ယံ မဟာသမဏံ)-ကို၊ ဥဒကမ္ပိ-သည်လည်း၊ န ပဝါဟေဿတိ နာမ-မမျောစေနိုင်ပါပေ၊ ဝါ-မမျောနိုင်ပါပေ၊ ပေ။”

၅၁။ အထ ခေါ၊ပေ။ “စိရမ္ပိ-ကြာမြင့်စွာလည်း၊ ဣမဿ မောဃပုရိသဿ-ဤ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်မမိုး အချည်းနှီးဖြစ်သော ယောကျ်ား၏၊ ‘မဟဒ္ဓိကော ။ပေ၊ ယထာ အဟန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤအကြံသည်၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ အဟံ-ဣမံ ဇဋ္ဌိလံ-ကို၊ ယန္တုန သံဝေဇယျံ-အကယ်၍ ထိတ်လန့်စေရပါမူကား ကောင်းလေစွ။” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။ “ကဿပ၊ တွံ-သည်၊ နေဝ အရဟာ-ရဟန္တာလည်း မဟုတ်သေး၊ အရဟတ္တမဂ္ဂသမာပနောပိ-အရဟတ္တမဂ်သို့ ရောက်သူသည်လည်း၊ န-မဟုတ်သေး၊ ယာယ-အကြင် အကျင့်ဖြင့်၊ တွံ၊ အရဟာ ဝါ-သည် သော်လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တမဂ္ဂ-သို့၊ သမာပနော ဝါ-သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဿသိ ။ -ဖြစ်ရာ၏၊ တေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ သာပိ ပဋိပဒါ-ထို အကျင့်သည်လည်း၊ နတ္ထိ” ပေ။

ကဿပ၊ တွံ-သည်၊ ပဉ္စန္ဒ ဇဋ္ဌိလသတာနံ-တို့၏၊ နာယကော၊ ပေ၊ အသိ၊ တေပိ-ထို ရသေ့တို့ကိုလည်း၊ တာဝ အပလောကေဟိ-ပန်ပြောဦးလော့၊ (ခွင့်ပန်ဦးလော့၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ-သင်တို့သည်၊ မညိဿန္တိ-

၁။ မောဃပုရိသဿ။ ။ ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဒုတိယအုပ်(၂၆၆)၌ ပြထားပြီ၊ မဂ်ဖိုလ် မရသူကိုသာ “မောဃပုရိသ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ သို့ရာတွင် ပါစိတ်ပါဠိတော် သုရာပါနဝဂ်၊ သုရာပါနသိက္ခပုဒ်၌ ဈာန်ရပြီးသော အရှင်သာဂတအား “မောဃပုရိသ” ခေါ်တော်မမူပုံကို ထောက်၍ “မောဃပုရိသ-ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်မမိုး အချီးနှီးသော ယောကျ်ား” ဟု ဈာန်ကိုပါ ထည့်ပေးလိုက်ပါသည်။

၂။ အဿသိ။ ။ အသ ဓာတ် + ဧယျာသိ ဟု နိရုတ္တိဒီပနီ အာချာတ်(၆၃၄) သုတ်၌ ဆို၏၊ မောဂ္ဂဗ္ဗာန်နိဿယသစ်၊ ၆-ကဏ္ဍ ၅၀ သုတ်၌မူ တစ်မျိုးမိန့်သည်၊ အကျယ်ကို ထိုကျမ်းတို့မှာ ကြည့်ပါ။

မှတ်ထင်ကြလိမ့်မည်။ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ-တို့သည်၊ ကရိသန္တိ-ပြုကြကုန်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ “ဘော-အို ...ရသေ့တို့၊ အဟံ-သည်၊ မဟာသမဏေ-ရဟန်းမြတ်အထံ၌၊ ဗြဟ္မစရိယံ-မြတ်သော အကျင့်ကို၊ စရိတုံ-ကျင့်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ-အလိုရှိ၏၊ ယထာ-ဖြင့်၊ ဘဝန္တော-အရှင်တို့သည်၊ မညန္တိ ၊ပေ၊ ကရောန္တု-ပြုကြပါကုန်၊” ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီး၊ “ဘော-အို... ရှင်ရသေ့၊ မယံ၊ စိရပဋိကာ-ကြာမြင့်သော ကာလမှစ၍၊ [စိရပဋိကာတိ စိရကာလတော ပဋ္ဌာယ၊-ဝိမတိ၊] မဟာသမဏေ-၌၊ အဘိပ္ပသန္နာ-အလွန်ကြည်ညိုပါကုန်၏၊ ဘဝံ-အရှင်ရသေ့သည်၊ ပေ၊ သဗေ စရိသတိ-အံ၊ (စဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ မယံ ၊ပေ၊ စရိသာမ-ပါကုန်အံ၊” ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ အထ ခေါ တေ ဇဋ္ဌိလော၊ ကေသမိဿ ၊ - ဆံပင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဇဋ္ဌာမိဿ-ဆံကျစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ခါရိကာဇမိဿ-ရသေ့ပရိက္ခရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော ထမ်းပိုးကိုလည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိဟုတမိဿ-မီးပူဇော်ကြောင်း အဆောက်အဦကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒကေ-၌၊ ပဝါဟေတွာ-မျောစေ၍၊ ဝါ-မျော၍၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပဒါ၊ အဟောသိ။

၅၂။ နဒိကဿပေါ-သော၊ ဇဋ္ဌိလော-သည်၊ ကေသမိဿ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဂ္ဂိဟုတမိဿ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒကေ-၌၊ ဝုယုမာနေ-မျောအပ်သည်တို့ကို၊ ဝါ-မျောလာသည်တို့ကို၊ အဒ္ဓသာ-မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊

၁။ ကေသမိဿ ပေ၊ ပဝါဟေတွာ။ ။ ကေသမိဿ စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ကေသမိဿ-ဆံပင်တို့နှင့်ရောအပ်သော၊ ဇဋ္ဌာမိဿ-ဆံကျစ်နှင့်ရောအပ်သော၊ ခါရိကာဇမိဿ-ရသေ့ပရိက္ခရာတို့ကို ဆောင်ကြောင်း ထမ်းပိုးနှင့်ရောအပ်သော၊ အဂ္ဂိဟုတမိဿ-မီးပူဇော်ကြောင်း အဆောက်အဦနှင့် ရောအပ်သော၊ (သဗ္ဗံ-သော၊ ပရိက္ခာရံ-ရသေ့ပရိက္ခရာကို၊) ဥဒကေ-၌၊ ပဝါဟေတွာ-၍၊ အောက်ပါ ဝိမတိအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ဤသို့လည်း တစ်နည်း ပေးပါ၊ [“ဆံပင်တို့နှင့် ရောအပ်” ဟူသည် “ဆံပင်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ ဆံပင်တို့ပါ ပါဝင်သည်”ဟု ဆိုလိုသည်။]

ဝိမတိ။ ။ ကေသမိဿ သဗ္ဗံ ပရိက္ခာရံ ဥဒကေ ပဝါဟေတွာတိပိ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ အရဏီ (ပွတ်ခုံ၊ ပွတ်ကျည်) ကမဏ္ဍလု (ရေကရား) အာဒိကာ တာပသပရိက္ခာရာ ခါရိ နာမ၊ တံ ဟရဏကကာဇံ ခါရိကာဇံ နာမ၊ အဂ္ဂိဟုတမိဿန္တိ အဂ္ဂိပူဇော ပကရဏသဟိတံ။

အသံ-၏။ ဧတဒဟောသိ: (ကိ?၊) “မေ-၏။ ဘာတုနော-နောင်တော်၏။ ဥပသဂ္ဂေါ-ဆားရန်သည်။ မာ ဟေဝ အဟောသိ-မဖြစ်ပါစေလင့်။” ဣတိ-ပြီ။ (ဣတိ-၍)၊ ဇဠိလေ-တို့ကို၊ ပါဟောသိ-စေလွှတ်ပြီ။ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြော၍ စေလွှတ်သနည်း)၊ “ဂစ္ဆထ-သွားကြကုန်၊ မေ-၏။ ဘာတရံ-ကို၊ ဇာနာထ- (ဆားရန် ဖြစ်၊ မဖြစ်) သိကြကုန်၊” ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍ စေလွှတ်ပြီ။ သာမဇ္ဇ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ တိဟိ ဇဠိလသတေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန ပေ။ “ကဿပ-အရှင် ကဿပ၊ ဣဒံ-ဤ ရဟန်းအဖြစ်သည်။ သေယျော န ခေါ-မြတ်ပါသလော?။” ဣတိ (အဝေါစ)၊ အာဂုသော၊ အာမ-အင်း၊ ဣဒံ-သည်။ သေယျော-၏။ ဣတိ-ပြီ။ ပေ၊ ဥပသမ္ပဒါ အဟောသိ။

၅၃။ [ဤ ဝါကျတို့၌ အနက် လွယ်ပြီ၊ ဂယာကဿပ-ရသေ့လည်း သူ၏ တပည့် နှစ်ရာနှင့်အတူ ဧဟိဘိက္ခု ဖြစ်တော်မူသည်။]

ဘဂဝတော-၏။ အဓိဋ္ဌာနေန-အဓိဋ္ဌာန်တော်ကြောင့်၊ ပဉ္စကဋ္ဌ သတာနိ-ငါးရာသော ထင်းတို့ကို၊ န ဖာလိယိံသု-မကွဲစေအပ်၊ မကွဲစေနိုင်ကုန်၊ ဝါ-မခွဲအပ်၊ မခွဲနိုင်ကုန်၊ ဖာလိယိံသု-ကွဲစေအပ်၊ ကွဲစေနိုင်ကုန်ပြီ။ ဝါ-ခွဲအပ်၊ ခွဲနိုင်ကုန်ပြီ။ အဂ္ဂိ-တို့ကို၊ န ဥဇ္ဇာလိယိံသု- မတောက်စေအပ်၊ မတောက်စေနိုင်ကုန်၊ ဝါ-မညှိ အပ်၊ မညှိနိုင်ကုန်၊ ဥဇ္ဇာလိယိံသု-တောက်စေအပ်၊ တောက်စေနိုင် ကုန်ပြီ။ ဝါ-ညှိအပ်ကုန်ပြီ။ န ဝိဇ္ဈာယိံသု-မငြိမ်းစေအပ်၊ မငြိမ်းစေ နိုင်ကုန်၊ ဝိဇ္ဈာယိံသု-ငြိမ်းစေအပ်၊ ငြိမ်းစေနိုင်ကုန်ပြီ။ ပဉ္စမန္ဒာမုခိ သတာနိ-တို့ကို၊ အဘိနိမ္မိ-ပြီ။ ဧတေန နယေန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ အဗျုပ္ပပါဠိဟာရိယသဟဿာနိ ၊ -အခွဲအားဖြင့် လေးထောင်ဖြစ်သော

၁။ အဗျုပ္ပပါဠိဟာရိယသဟဿာနိ။ ။ မြတ်စွာဘုရား၏ သုံးထောင်ငါးရာ သော တန်ခိုးပြာဠိဟာတို့ကို စုပေါင်း၍ ရေတွက်ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “ဘဂဝတော အဓိဋ္ဌာနေန” စသော စကားရပ်ကို သင်္ဂါယနာတင်ထေရ်တို့ မိန့်တော်မူအပ်သည်။ နဂါးကြီးကို ဆုံးမတော်မူခြင်း စသော ၁၆-ပါးသော တန်ခိုးပြာဠိဟာတို့ကို ဤ၌ မရေတွက်ပါ။ ထို တန်ခိုးပြာဠိဟာတို့နှင့် ပေါင်းလျှင် တန်ခိုးပြာဠိဟာပေါင်း (၃၅၁၆)ပါး ဖြစ်သည်။ [၁၆-ပါးကို ပါဠိတော်ကြည့်၍ ရေတွက်ပါ။ ဝိမတိ၌မူ “နာဂဒမမနာဒီနိ ပန္နရသ ပါဠိဟာရိယာနိ” ဟု ပါဠိတော်ပုဒ်ရေနံပါတ် ၅၀-၌ ပါသော တန်ခိုးပြာဠိဟာ ၂-ပါးကို တစ်ပါးတည်း ရေတွက်ဟန် တူပါသည်။]

တန်ခိုးပြာဠိဟာတို့သည်၊ (သုံးထောင့်ငါးရာသော တန်ခိုးပြာဠိဟာတို့သည်၊) ဟောန္တိ။

၅၄။ အထ ခေါ် ၊ပေ၊ ယေန-၌၊ ဂယာသီသံ-ဂယာသီသမည်သော ကျောက်ဖျာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-သို့၊ မဟတာ-အပို့စွတာ အစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် မြတ်သော၊ ဝါ-အရေအတွက်အားဖြင့် များသော၊ ဘိက္ခုသံဃေန-ရဟန်းအပေါင်းနှင့်၊ သဗ္ဗေဟေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုရာဏ ဇဠိလေဟိ-ရှေး၌ ရသေ့ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုသဟဿေန-ရဟန်းတစ်ထောင်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ပက္ကာမိ-ကြွတော်မူပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဂယာယံ ° -ဂယာရွာ၌၊ ဝါ-ဂယာရွာ၏ အနီး၌၊ ဝါ-ဂယာရွာ အနီး၌၊ တတြ ဂယာသီသေ-၌၊ ဘိက္ခု သဟဿေန သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ၊ ဘဂဝါ၊ တတြ-ထို ဂယာသီသကျောက်ဖျာ၌၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေသိ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ?)။

၁။ ဂယာယံ။ ။ ဂယာ မည်သောမြစ်၏ အနီး၌ တည်သောကြောင့် ရွာသည် “ဂယာ”မည်၏။ ထို ဂယာရွာ၌တည်သော ဆင်၏ ဦးကင်းနှင့်တူသော ကျောက်ဖျာကြီးသည် “ဂယာသီသ” မည်၏။ ထို ကျောက်ဖျာကြီးသည် ရဟန်းတစ်ထောင် နေလောက်သည်။

အာဒိတ္တပရိယာယသုတ်

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ အာဒိတ္တံ-အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်အပ်ပြီ၊ [“သဗ္ဗံ”၏ အဖြေကို နောက်၌ ပြတော်မူလတ္တံ့၊] ဘိက္ခဝေ၊ ကိဉ္စိ-အဘယ်မည်သော၊ သဗ္ဗံ-ကို၊ အာဒိတ္တံ-နည်း?၊ စက္ခု-စက္ခုပသာဒကို၊ အာဒိတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ရူပါ-ရူပါရုံတို့ကို၊ အာဒိတ္တာ-အပ်ကုန်ပြီ၊ စက္ခုဝိညာဏံ-စက္ခုဝိညာဉ်ကို၊ အာဒိတ္တံ၊ စက္ခုသမ္ပဿော-စက္ခုဝိညာဉ်၌ မှီသော သမ္ပဿကို၊ အာဒိတ္တာ၊ စက္ခုသမ္ပဿပစ္စယာ°-စက္ခုဝိညာဉ်၌မှီသော သမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ သုခံ ဝါ-သုခမူလည်း ဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ ဝါ-ဒုက္ခမူလည်း ဖြစ်သော၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ-

၁။ စက္ခုသမ္ပဿပစ္စယာ ၊ပေ၊ ဝေဒယိတံ။ ။ “စက္ခုသမ္ပဿကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာ” ဟူသည် စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၌ ယှဉ်သော ဝေဒနာတည်း၊ ထို ဝေဒနာသာမက

အဒုက္ခမသုခမူလည်း ဖြစ်သော၊ (ဒုက္ခလည်း မဟုတ်၊ သုခလည်း မဟုတ်သော ဥပေက္ခာမူလည်း ဖြစ်သော၊) ယမိဒံ (ယံ+ဣဒံ) ဝေဒယိတံ-(စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိဇ္ဈိင်း စသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော) အကြင် ခံစားတတ်သော ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ တမ္ပိ-ထို ဝေဒနာကိုလည်း၊ အာဒိတ္တံ-ပြီ။

ကေန-အဘယ်သည်၊ အာဒိတ္တံ-အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်အပ် သနည်း?၊ ရာဂဂ္ဂိနာ-ရာဂမီးသည်လည်းကောင်း၊ ဒေါသဂ္ဂိနာ-သည့်လည်းကောင်း၊ မောဟဂ္ဂိနာ-သည်လည်းကောင်း၊ အာဒိတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ဇာတိယာ ၊ -ဇာတိမီး သည်လည်းကောင်း၊ ဧရာယ-သည်လည်းကောင်း၊ မရဏေန-သည်လည်းကောင်း၊ သောကေဟိ-သောကမီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဒေဝေဟိ-တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဒုက္ခေဟိ-ဒုက္ခမီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒေါမနဿေဟိ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဥပါယာသေဟိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အာဒိတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝဒါမိ-ဟောတော်မူ၏၊ ပေ၊ [“သောတံ-သောတပသာဒကို” စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊] မနော ၂ -ဘဝင်စိတ်ကို၊ အာဒိတ္တော၊ ဓမ္မာ-ဓမ္မာရုံတို့ကို၊ အာဒိတ္တာ၊ မနောဝိညာဏံ-ဘဝင်စိတ်၌မှီသော မနောဒွါရာဝဇ္ဇာန်း၊ ဇောဟူသော ဝိညာဉ်ကို၊ အာဒိတ္တံ၊ မနောသမ္ပဿော-ဘဝင်စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော သမ္ပဿကို၊ အဒိတ္တော၊ မနောသမ္ပဿပစ္စယာ-ကြောင့်၊ သုခံ ဝါ-သော၊ပေ၊ ယမိဒံ ဝေဒယိတံ-(ဘဝင်စိတ်၊

ဝိထိစဉ်အတိုင်း သမ္ပဋိဇ္ဈိင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော တို့၌ ယှဉ်သော ဝေဒနာများ လည်း စက္ခုသမ္ပဿပစ္စယဝေဒနာများပင်တည်း။ [စက္ခုသမ္ပဿ ဟူသည် စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော ဖဿစေတသိက်တည်း။]

၁။ ဇာတိ စသည်။ ။ [ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ထင်ရှားပြီ၊] ဇာတိ-ဖြစ်မှု၊ ဧရာ-ရင့်ရော်မှု၊ မရဏ-ပျက်မှု၊ သောက-ဝမ်းနည်းမှု၊ ပရိဒေဝ-ငိုကြွေးမှု၊ ဒုက္ခ- ကိုယ်ဆင်းရဲမှု၊ ဒေါမနဿ-စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ ဥပါယာသ-လွန်စွာ စိတ်ပင်ပန်းမှု။

၂။ မနော စသည်။ ။ မနောတိ ဘဝင်စိတ်တွ် မနောဒွါရဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ဓမ္မာတိ ဓမ္မာရမဏံ၊ မနောဝိညာဏန္တိ သဟာဝဇ္ဇနကံ ဝေဒနံ၊ မနောသမ္ပဿောတိ ဘဝင်သဟဇာတော ဖဿော၊ ဝေဒယိတန္တိ အာဝဇ္ဇနဝေဒနာယ သဒ္ဓိံ ဝေဒနဝေဒနာ၊ ဘဝင်သမ္ပယုတ္တယ ပန ဂဟဏေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ-ဋီကာ။

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဇောနှင့်ယှဉ်သော) အကြင် ခံစားတတ်သော ဝေဒနာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တမ္မိ အာဒိတ္တံ၊ ပေ၊ ဝဒါမိ။

[“စဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ” စသော ဝါကျတို့၌ အနတ္တလက္ခဏသုတ် အဆုံး၌ နည်းမှီ အနက်ပေးပါ။]

အာဒိတ္တပရိယာယသုတ္တံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။
ဥရုဝေလပါဠိဟာရိယံ-တည်း။
တတိယဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

တစ်နည်း။ ။ ဋီကာ၌ “မနော” အရ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းကို ဘဝင်၌ သွင်းယူ၍ “မနောဝိညာဏံ” အရ ဇောသက်သက်ကိုသာ ယူရသောနည်းကိုလည်း ပြသေး၏။ ထိုအလို “မနော-ဘဝင်စိတ်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ကို၊ အာဒိတ္တာ ပေ၊ မနောဝိညာဏံ-ဘဝင်စိတ်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၌ မှီသော ဇောဝိညာဉ်ကို၊ ပေ၊ မနောသမ္ပဿော-ဘဝင်စိတ်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်နှင့် တကွဖြစ်သော သမ္ပဿကို၊ ပေ၊ မနောသမ္ပဿ ပစ္စယာ-ကြောင့်၊ သုခံ ဝါ၊ ပေ၊ ယမိဒံ ဝေဒယိတံ-(ဘဝင်၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဇောနှင့်ယှဉ်သော) အကြင် ခံစားတတ်သော ဝေဒနာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဤသို့ အနက်ပေးပါ။

အချုပ်မှတ်ဖွယ်။ ။ ဤတရားတော်၏ အချုပ်မှာ “စက္ခု အာဒိတ္တံ” အစရှိသော စကားတော်ဖြင့် စက္ခုဒွါရ စသော ပဉ္စဒွါရဝိထိ၌ ရာဂ စသော ၁၁-ပါးသော မီးတို့ လောင်နေပုံကိုလည်းကောင်း၊ “မနော အာဒိတ္တာ” အစရှိသော စကားတော်ဖြင့် မနောဒွါရ ဝိထိ၌ ၁၁-ပါးသော မီးတို့ လောင်နေပုံကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်ဟု မှတ်ပါ။

[ဆောင်] သူသူ ငါငါ၊ ဖြစ်လေရာဝယ်၊ ဦးစွာကြိုဆီး၊ ဇာတိမီးက၊
အပြီး ပုံသေ၊ လောင်မြိုက်လေ၏၊ မသွေ တစ်သီး၊ ဇရာမီးလည်း၊
အပြီး နောက်မှာ၊ ကပ်လျက် ပါ၏၊ မက္ခာစေရ၊ မရဏဟု၊
တစ်ဘဝ ဖျက်ဆီး၊ လောင်သည့် မီးလည်း၊ ညီးညီးပြောင်ပြောင်၊
အမြဲလောင်၏၊ လောင်ပုံ လောင်အား၊ မထင်ရှားဘဲ၊ နုထွားပျိုမြစ်၊
အရွယ်ဖြစ်သော်၊ အချစ်ရာဂ၊ မီးတွေ ထ၍၊ ဒေါသ ထန်ပြင်း၊
မောဟ ညှဉ်း၏၊ မကင်းနိုင်အောင်၊ ထို့နောက် နောင်လည်း၊
ပြောင်ပြောင်ညီးညီး၊ သောကမီးကြောင့်၊ ဝမ်းနည်းဖွယ်တွေ၊
အထွေထွေနှင့်၊ ပရိဒေဝ၊ ငိုကြွေးကြဖို့၊ ဒုက္ခလည်းထပ်၊ ဒေါမနသံနှင့်၊
ဆတ်ဆတ်မက္ခာ၊ ဥပါယာသ၊ လွန်ပြင်းပြ၍၊ သက်မျှ မရ။
တက်အောင် ပူသည် ဆူဆူဆယ့်တစ် မီးတောက်တည်း။

၁၃-ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမကထာ

၅၅။ အထ ခေါ် ၊ပေ၊ တကြ ရာဇဂဟေ-ထို ရာဇဂြိုဟ်၌၊ ဝါ-ထို ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီးဖြစ်သော၊ လဠိဝနေ-ထန်းဥယျာဉ်၌၊ သုပ္ပတိဋ္ဌေ-သုပ္ပတိဋ္ဌ မည်သော၊ စေတိယေ-စေတီ၌၊ (နတ်ကွန်း၌)၊ ဝိဟရတိ-နေတော်မူ၏၊ မာဂဓော-မဂဓတိုင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ သေနိယော-များသော စစ်တပ်ရှိသော၊ ဗိမ္ဗိသာရေ-ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ အဿေသိ-ကြားသိရပြီ၊ (ကိ?)၊ “ဘော-အမောင်တို့၊ သကျပုတ္တော-သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်သော၊ သကျကုလာ-သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ၊ (နိက္ခမိတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခဲ့သော၊ (ရဟန်းပြုခဲ့သော) ဂေါတမော-အနွယ်တော်အားဖြင့် ဂေါတမဖြစ်သော၊ သမဏော-ရဟန်းမြတ်သည်၊ ရာဇဂဟ်-သို့၊ အနုပ္ပတ္တော-အစဉ်အတိုင်း ရောက်တော်မူလာသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ လဠိဝနေ-၌၊ သုပ္ပတိဋ္ဌေ-သော၊ စေတိယေ-၌၊ ဝိဟရတိ ဓလု-သီတင်းသုံးတော်မူနေသတဲ့၊ တံ ခေါ် ပန ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ-ထို အရှင်ဂေါတမ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကလျာဏော-ကောင်းသော၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ-ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်သတင်းသည်၊ ဝါ-ချီးမွမ်းခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ကျော်စောသံသည်၊ အဗ္ဘဂ္ဂတော-သဒေဝက၊ လောကသုံးပုံ၊ အလုံးစုံကို၊ လွမ်းခြံ၍တက်ပြီ၊ (ကိ?)၊ သော ဘဂဝါ-ထို မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိဝိ-ဝါသနာနှင့်တကွ တစ်ထောင့်ငါးရာ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အရဟံ-အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိဝိ-မဖောက်မပြန်၊ အမှန် ကိုယ်တိုင်၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိဝိ-ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော-၏၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိဝိ-ကောင်းသောစကားကိုသာ ပြောဆိုတော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သုဂတော-၏၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိဝိ-သတ္တောကာသ၊ သင်္ခါရဟု၊ လောကသုံးပုံ၊ အလုံးစုံကို၊ အကုန်အစင်၊ သိမြင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ လောကဝိဒူ-၏၊ သော ဘဂဝါ၊ ဣတိဝိ-အတုမရှိ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဆုံးမထိုက်သော လူယောက်ျား၊ နတ်ယောက်ျား၊ တိရစ္ဆာန်ယောက်ျားတို့ကို

ဆုံးမတော်မူနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင့်ကြောင့်လည်း၊ အနတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ-၏၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိဝိ-နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်း ကြောင့်လည်း၊ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ-မည်တော်မူ၏၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိဝိ-သစ္စာလေးပါးကို ကိုယ်တော်တိုင်လည်းသိ၊ ဝေနေယျတို့ကိုလည်း သိစေတော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဗုဒ္ဓေါ- ၏၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိဝိ-ဣဿရိယ၊ စသည်အပြား၊ ဘုန်းမြောက်ပါး ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘဂဝါ-ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဣတိ-သို့၊ (အဗ္ဗဂ္ဂတော-ပြီ။)

သော-ထို ရဟန်းမြတ် ဂေါတမသည်၊ သဒေဝကံ-သော၊ သမာရကံ- သော၊ သဗြဟ္မကံ-သော၊ ဣမံ လောကံ-ဤ သြကာသလောကကိုလည်းကောင်း၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏီ-သော၊ သဒေဝမနုဿံ-သော၊ (ဣမံ) ပမံ-ဤ သတ္တဝါ အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အဘိညာ-ထူးကဲသော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူ၍၊ သစ္စိကတွာ-မျက်မှောက်ပြုတော်မူ၍၊ ပဝေဒေတိ- အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူ၏၊ (တစ်ဆင့် ဟောပြုတော်မူ၏၊) [“**သဒေဝကံ**” စသည်တို့ကို ပုဒ်စဉ် နံပါတ် ၁၆ -၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] သော-သည်၊ အာဒိကလျာဏံ” -အစဉ်လည်း ကောင်းသော၊ မဇ္ဈေကလျာဏံ-အလယ်၌လည်း ကောင်းသော၊ ပရိယောသာနကလျာဏံ-အဆုံး၌လည်း ကောင်းသော၊ ဓမ္မ- တရားတော်ကို၊ ဒေသေတိ-ဟောတော်မူ၏၊ (ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေန္တော-လတ်သော်၊

၁။ အမှာ။ ။ “**သော ဓမ္မ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ**” စသော ပုဒ်တို့ကို ပါရာဇိကဏ်၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍကထာ အဖွင့်အတိုင်း အနက်ပေးထားပါသည်။ သီလက္ခန္ဓာ၊ သာမညဖလသုတ္တန္တကထာ၌မူ **အာဒိကလျာဏံ**မှ စ၍ **ပရိသုဒ္ဓံ**တိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့ကို “**ဓမ္မ**”၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့်ချည်း ဖွင့်၍ “**ဗြဟ္မစရိယံ**”အရကိုလည်း သာသန ဗြဟ္မစရိယ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ နှစ်မျိုးမဖွင့်ဘဲ သာသနဗြဟ္မစရိယကိုသာ ဖွင့်ပြ၏။ ထို အဋ္ဌကထာအလို အနက်ပေးပုံကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ဒု-အုပ်၊ သာမညဖလသုတ် ပါဠိတော်နိဿယ ပဏိတတရသာမညဖလကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။

ဝါ-ဟောတော်မူရင်းပင်၊) သာတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ် တိုက်ရိုက်အကျိုး၊ အထက် အထက် အကျိုးနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဗျဉ္ဇနံ-သိထိလ၊ ဓနိတ စသော သဒ္ဒါ၊ နက်နဲသော အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် ပေါ်လွင်အောင် ပြနိုင်သော သဒ္ဒါနှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ-ထံည့်သွင်းဖို့ရန် အနက်ကောင်း မကျန်တော့ သဖြင့် အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော၊ ပရိသုဒ္ဓံ-စွန့်ပယ်ဖို့ရာ အနက်ညစ် မပါသဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ဗြဟ္မစရိယံ-သိက္ခာသုံးရပ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သည့် မြတ်သောအကျင့်ဟူသော သာသနဗြဟ္မစရိယ၊ 'မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ကို၊ ပကာသေတိ-ထင်ရှားပြတော်မူ၏၊ တထာရူပါနံ-ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ အရဟတံ-ရဟန္တာတို့ကို၊ ဒဿနံ-ဖူးမြင်ရခြင်းသည်၊ သာဓု ခေါ် ပန-စီးပွား ချမ်းသာကို ပြီးစေတတ်သဖြင့် ကောင်းမြတ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အသောသိ)။

အထ ခေါ်-ကြားသိရရာ ထိုအခါ၌၊ ပေ၊ ရာဇာ-သည်၊ ဒွါဒသနဟုတေဟိ- တစ်သိန်းနှစ်သောင်း အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ မာဂဓိကေဟိ-မဂတိုင်း၌ နေကုန်သော၊ [မဂဓာဟု ဗဟုဝစ် အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌ နေကုန်သော၊] ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေဟိ-ဗြာဟ္မဏ၊ ဂဟပတိတို့သည်၊ (ပုဏ္ဏား၊ အိမ်ပိုင်ရာပိုင် ရှိသူတို့သည်၊) ပရိဝုတော-ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ပေ၊ အပ္ပေကစ္ဆေ-အချို့သူ တို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ နာမဂေါတ္တံ-နာမည်၊ အနွယ်ကို၊ သာဝေတွာ-ကြားသိစေ၍၊ (လျှောက်ထား၍၊) ပေ၊ အပ္ပေကစ္ဆေ၊ တုဏှိဘူတာ- ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ပေ၊ အဟောသိ၊ (ကိ?)၊ “မဟာ သမဏော-သည်၊ ဥရုဝေလကဿပေ-ဥရုဝေလကဿပ (အထံ)၌၊ ဗြဟ္မစရိယံ- ကို၊ စရတိ ကိ န ခေါ်-ကျင့်လေသလော?၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ဥရုဝေလ ကဿပေါ-သည်၊ ပေ၊ စရတိ ကိ န ခေါ်-လော?၊” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ အဇ္ဈဘာသိ- ပြီ၊ (ကိ?)၊ “ကိမေဝ ပေ၊ အဂ္ဂိဟုတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ (အဇ္ဈဘာသိ)။”

ဂါထာအနက်။ ။ ဥရုဝေလဝါသိ-ဥရုဝေလတော၌ နေလှေ့ရှိသော ကဿပ၊ (တွံ-သည်၊) ကိသကောဝဒါနော-ရသေ့တို့၏ ဩဝါဒါစရိယ ဆရာကြီး သည်၊ တစ်နည်း။ ကိသကောဝဒါနော-ကိုယ်တိုင် ရသေ့ဖြစ်၍ အခြား ရသေ့တို့ကို ဆုံးမရသော ဆရာကြီးသည်၊ (သမာနော-ဖြစ်ပါလျက်၊) ကိ-အဘယ်ကို၊ ဒိသ္မာ ဝေ-မြင်၍သာလျှင်၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ (မီးပူဇော်မှုကို၊)

ပဟာသိ-ပယ်စွန့်ရသနည်း?၊ ကဿပ-ပ၊ တံ-သင့်ကို၊ ဧတမတ္ထံ-
ဤ အကြောင်းကို၊ ပုဗ္ဗမိ-မေး၏၊ ကထံ-အဘယ့်ကြောင့်၊ တဝ-
၏၊ ဝါ-သည်၊ အဂ္ဂိဟုတ္ထံ-မီးပူဇော်မှုကို၊ ပဟိနံ-ပယ်စွန့်အပ်သနည်း?၊
ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။

ယညာ-ယဇ်တို့သည်၊ ရူပေ စ-ရူပါရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
သဒ္ဓေ စ-ကုန်သော၊ အထော-ထိုမှတစ်ပါး၊ ရသေ စ-ကုန်သော၊
ကာမေ-ကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိယော စ-မိန်းမတို့ကို
လည်းကောင်း၊ အဘိဝဒန္တိ-ပြည့်စုံနိုင်၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဥပဓိသု-
ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိတို့၌၊ ဧတံ-ဤ ရူပ သဒ္ဓ၊ စသည်အာရုံ၊ ကာမဂုဏ်
ကို၊ မလန္တိ-အညစ်အကြေးဟူ၍၊ ဥတွာ-သိ၍၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်၊
ယညာ - တို့သည်၊ မလမေဝ - ကာမဂုဏ် အညစ်အကြေးကိုသာ၊
အဘိဝဒန္တိ-ပြည့်စုံနိုင်၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊
ယိဋ္ဌေ-ယဇ်ကြီး ပူဇော်ခြင်း၌၊ န အရဋ္ဌိ-မမွေ့လျော်တော့ပါ၊ ဟုတေ-
ယဇ်ငယ် ပူဇော်ခြင်း၌၊ န (အရဋ္ဌိ)-ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ကဿပ-ပ၊ ရူပေသု-လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓေသု-လည်းကောင်း၊
အထော-ထိုမှတစ်ပါး၊ ရသေသု-လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထေဝ-ဤ ရူပ
သဒ္ဓ၊ စသည်အာရုံ၊ ကာမဂုဏ်၌ပင်၊ တေ-၏၊ မနော-စိတ်သည်၊
(စေ) န ရမိတ္ထ-အကယ်၍ မမွေ့လျော်တော့အံ့၊ ကဿပ ပေ၊ အထ-
တို့သို့ဖြစ်လျှင်၊ ဒေဝမနုဿလောကေ-နတ်လောက လူလောက၌၊
ကောစရဟိ-အဘယ်၌၊ တေ-၏၊ မနော-သည်၊ ရတော-မွေ့လျော်
သနည်း?၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအကြောင်းကို၊ မေ-ငါ့အား၊ ဗြဟ္မဟိ-ပြောပါ
လော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဂဝါ (အဝေါစ)။

သန္တံ-ဖြစ်ပျက် မစပ်၊ အငြိမ်းဓာတ်ဖြင့်၊ မပြတ် ပုံသေ၊
ငြိမ်သက်ပေထသော၊ အနူပဓိကံ-ကာမုပဓိ၊ စသည့်လေးဖြာ၊ ဥပဓိ
မရှိရာလည်း ဖြစ်ထသော၊ အကိဉ္ဇနံ-နှိပ်စက်ဖိစီး၊ ရာဂ စသော
တရားလည်း မရှိထသော၊ ကာမဘဝေ-ဒါနမျိုး၏၊ အကျိုးပေးရာ၊
ကာမဘုံ၌၊ ဝါ-ကာမ ရူပ၊ အရူပဟု၊ ဘဝသုံးပုံ၊ အလုံးစုံ၌၊ အသတ္တံ-

မပါဝင်လတ်၊ မငြိက်ပ်ထသော၊ အနညထာဘာဝိ-ဇရာ၊ မရဏဟူသော တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်လေ့ မရှိထသော၊ အနညနေယျ-ကိုယ်တိုင် သိအပ်သည် ဖြစ်၍ အခြားသူတို့ မသိစေအပ်ထသော၊ **တစ်နည်း၊** အနညနေယျ-အခြားသူသည် မပို့ဆောင်အပ်၊ မပို့ဆောင်နိုင် ထသော၊ ပဒ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အဒ္ဓသံ-မြင်ရပါပြီ၊) တသ္မာ ဒိသ္မာ-ထိုသို့ မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ယိဋ္ဌေ-၌၊ န အရဋ္ဌိ-ပါ၊ ဟုတေ-၌၊ န (အရဋ္ဌိ)-ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ [ဤ ဂါထာတို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

၅၆။ အထ ခေါ၊ အာယသ္မာ ဥရုဝေလကဿပေါ-သည်၊ ပေ၊ “ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မေ-၏၊ သတ္တာ-ဆရာပါတည်း၊ အဟံ-သည်၊ သာဝကော-စကားကို နာယူတတ်သည့် တပည့် သာဝကသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဘန္တေ၊ ပေ၊ အသ္မိ-၏၊” ဣတိ-သို့၊ (အဝေါစ) ပေ၊ အထ ခေါ၊ ပေ၊ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏေယျ၊ [ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၂၆-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊] ဧဝမေဝ-ဤ အတူသာလျှင်၊ ဧကာဒသ နဟုတာနံ-တစ်သိန်းတစ်သောင်း အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ မာဂဓိကာနံ-ကုန်သော၊ ဗိမ္ဗိသာရပုဓါနံ - ဗိမ္ဗိသာရမင်း အမှူးရှိကုန်သော၊ ဗြာဟ္မဏ ဂဟပတိကာနံ-တို့၏၊ ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိ၊ [ပုဒ်စဉ် ၁၆-၌ အနက် ရေးခဲ့ပြီ၊] ဧကနဟုတံ - တစ်သောင်းသည်၊ ဥပါသကတ္ထံ - ဥပါသကာ၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိဝေဒေသိ-သိစေပြီ၊ (လျှောက်ပြီ။)

၅၇။ အထ ခေါ-(သောတာပန် ဖြစ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌) ရာဇာ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ ဘန္တေ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ မေ-၏၊ (အသာသကာ၌ စပ်) ဝါ-သည်၊ ကုမာရဿ - မင်းသားသည်၊ သတော - ဖြစ်စဉ်၊ ပဉ္စ - ငါးမျိုးကုန်သော၊ အသာသကာ-တောင့်တကြင်းတို့သည်၊ အဟေသု-ဖြစ်ပါကုန်ပြီ၊ [အာပုဗ္ဗ+သာသ ဓာတ်သည် အာသီသန အနက်ဟော၊ ဣ၊ ပစ္စည်းသည် ဘော အနက်ဟော၊] မေ-၏၊ တေ-ထို တောင့်တခြင်းတို့သည်၊ ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ သမိဒ္ဓါ-ပြည့်စုံပါကုန်ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ပေ၊ ဧတံ-ဤ အကြံသည်၊ အဟောသိ (ကိ?)၊ “မံ-ငါ့ကို၊ ရဇ္ဇေ-မင်းအဖြစ်၌၊ အဘိသိဇ္ဇယျ-အဘိသိက်သွန်းပါကုန်မှုကား၊ အဟော ဝတ-ဪ..... ကောင်းလေစွ၊” ဣတိ-ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပါပြီ၊ ဘန္တေ၊ မေ-၏၊ ပဌမော-ရှေးဦးစွာသော၊ အယံ အသာသကာ-ဤ တောင့်တခြင်း သည်၊ အဟောသိ၊ မေ-၏၊ သော-ထို တောင့်တခြင်းသည်၊ ဧတရဟိ-၌၊ သမိဒ္ဓါ- ပြည့်စုံပါပြီ၊ တဿ စ မေ- ထို ငါ၏လည်း၊ ဝိဇိတံ- နိုင်ငံသို့၊

အရဟံ- သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ ဩက္ကမေယျ- ကြွရောက်တော်မူပါ
 မူကား၊ (အဟော ဝတ)၊ ဣတိ- ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပါပြီ၊ ပေ၊ ဒုတိယော-
 သော၊ အယံ အဿာသကော-သည်၊ ပေ၊ အဟဉ္ဇ-သည်လည်း၊ တံ ဘဂဝန္တံ-
 ကို၊ ပယိရူပါသေယျံ-ဆည်းကပ်ရပါမူကား၊ (အဟော ဝတ)၊ ပေ၊ သော စ
 ဘဂဝါ-သည်လည်း၊ မေ-အား၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေယျံ-ဟောတော်မူပါမူကား၊
 (အဟော ဝတ)၊ ပေ၊ အဟံ- သည်၊ တဿ စ ဘဂဝတော- ၏၊ ဓမ္မံ- ကို၊
 အာဇာနေယျံ-ထိုးထွင်း၍ သိရပါမူကား၊ (အဟော ဝတ)၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံ
 ဖြစ်ပါပြီ၊ ပေ၊ သမိဒ္ဓါ-ပါကုန်ပြီ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၊ ပေ၊ ပကာသိတော၊
 [ပုဒ်စဉ် နံပါတ် ၂၇-၌ အနက် ရေးခဲ့ပြီ] ဘန္တေ၊ ဒေသာဟံ (ဒေသာ+အဟံ)-
 ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္ဇ-တရားတော်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ သံဃဉ္ဇ-သံဃာတော်ကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ-
 ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဝါ-ဉာဏ်ဖြင့် သိမှတ်ပါ၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊
 အဇ္ဇတဂ္ဂေ-ယနေကို အစပြု၍၊ ပါဏုပေတံ-အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်တတ်သော၊
 သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတံ-ဆည်းကပ်သော၊ ဥပါသကံ-ဥပါသကာဟူ၍၊
 ဓာရေတု-စိတ်၌ ဆောင်တော်မူပါ၊ ဝါ-မှတ်တော်မူပါ၊ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ မေ-
 ၏၊ သွာတနာယ-နက်ဖြန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကောင်းမှု၊ ပီတိ ပါမောဇ္ဇ အကျိုးငှာ၊
 ဘတ္တံ-ဆွမ်းကို၊ ဘိက္ခုသံဃေန-ရဟန်းအပေါင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ အဓိဝါသေတု-
 လက်ခံတော်မူပါ၊ [မပယ်ရှားဘဲ ကိုယ်တော်အထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေတော်
 မူပါ-ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထ ပေးပါ၊] ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ တဿာ ရတ္တိယာ-
 ၏၊ အစ္စယေန-၌၊ ပဏိတံ-ကောင်းမွန်သော၊ ခါဒနိယံ-ခွဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊
 ဘောဇနိယံ - ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိယာဒါပေတွာ - စီစဉ်စေပြီး၍၊
 ဘဂဝတော-အား၊ ကာလံ-အချိန်ကို၊ အာရောစာပေသိ-လျှောက်စေပြီ၊ (အလျှောက်
 ခိုင်းပြီ၊ ကံ?)၊ “ဘန္တေ၊ ကာလော-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးချိန်ပါတည်း၊ ဘတ္တံ-သည်၊
နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပါပြီ၊ (စီစဉ်ပြီးပါပြီ)။ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်စေပြီ၊ (အလျှောက်
 ခိုင်းပြီ။)

၅၈။ အထ ခေါ် ပေ၊ ပါဝိသိ - ဝင်တော်မူပြီ၊ တေန သမယေန - ၌၊
 (မြတ်စွာဘုရား၏ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ဝင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊
 ဣန္ဒော-အရှင်ဖြစ်သော၊ သက္ကော-သိကြားသည်၊ မာဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏံ-လှလင်ငယ်၏
 အသွင်ကို၊ အဘိနိမ္မိနိတွာ-ဖန်ဆင်း၍၊ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဓဿ-ဘုရားရှင် အမျိုးရှိတော်မူသော၊
 ဘိက္ခုသံဃဿ - ၏၊ ပုရတော ပုရတော - ရှေ့၌ ရှေ့၌၊ (ရှေ့က ရှေ့က)

ဣမာ ဂါထာယော-ဤ ဂါထာတို့ကို၊ ဂါယမာနော-သီဆိုလျက်၊ ဂစ္ဆတိ၊ (ကိ-
အဘယ်သို့ သီဆိုလျက် သွားသနည်း?) “ဒန္တော ဒန္တေဟိ၊ ပေ၊ ရာဇေဟံ
ပါဝိသိ ဘဂဝါ” တိ-ဟူ၍၊ (ဂါယမာနော ဂစ္ဆတိ။)

ဂါထာအနက်။ ။ ဒန္တော - စက္ခု စသား ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌
ယဉ်ကျေးတော်မူထသော၊ ဝိပုမုတ္တော-တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာမှ
ဝေးကွာ ကင်းလွတ်တော်မူပြီးထသော၊ သီဂီနိက္ခသဝဏ္ဏော-သီဂီနိက်
ရွှေပြားနှင့် မဲခြားတမူ၊ အလားတူသော အဆင်းရှိတော်မူထသော၊
ဘဂဝါ-သည်၊ ဒန္တေဟိ-စက္ခု စသား ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌
ယဉ်ကျေးတော်မူကုန်သော၊ ဝိပုမုတ္တေဟိ-တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ
မှ ဝေးကွာ ကင်းလွတ်တော်မူကုန်သော၊ ပုရာဏဇဋိလေဟိ-ရှေး၌
ရသေ့ဖြစ်သော ရဟန်းတော်တို့နှင့်၊ သဟ-အတူ၊ ရာဇေဟံ-ရာဇဂြိုဟ်
မြို့သို့၊ ပါဝိသိ-ဝင်တော်မူလာပါပြီ ခင်ဗျာ။

မုတ္တော-သံသရာခွင်၊ ရေအယဉ်မှ၊ ကင်းလွတ်တော်မူပြီးထသော၊
ပေ၊ တိဏ္ဏော-သံသရာကွင်၊ ရေအယဉ်မှ၊ ကူးမြောက်တော်မူပြီးထ
သော၊ ပေ။

သန္တော-ကိလေသာဟူ၊ မီးပူခပ်သိမ်း၊ ကုန်ငြိမ်း ကင်းပ သဖြင့်
အေးမြတော်မူပြီးထသော၊ ပေ၊ ပါဝိသိ။

ဒသဝါသော-(အရိယာတို့၏ ကျင့်သုံးနေထိုင်ရာ) ဆယ်ပါးသော
အကျင့် ရှိတော်မူထသော၊ ဒသဗလော-ဆယ်ပါးသော ကိုယ်တော်အား၊
ဉာဏ်တော်အား ရှိတော်မူထသော၊ ဒသဓမ္မဝိဒူ-ဆယ်ပါးသော ကမ္မပထ
တရားတို့ကို သိတော်မူထသော၊ ဒသဘိ စ-ဆယ်ပါးသော အသေက္ခ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အင်္ဂါတို့နှင့်လည်း၊ ဥပေတော-ပြည့်စုံတော်မူထသော၊
ဒသသတပရိဝါရော-တစ်ထောင်သော ရဟန်းအခြံအရံ ရှိတော်မူထ
သော၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ရာဇေဟံ၊ ပါဝိသိ-ပါပြီ ခင်ဗျာ။
[“ဒသဝါသ” စသည်တို့၏ သရုပ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

မနုဿာ-တို့သည်၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊ ဣန္ဒြေ-သော၊ သက္ကံ-ကို၊ ပဿိတွာ-
မြင်၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု-ပြောကြကုန်ပြီ၊ (ကိ)၊ အယံ မာဏဝကော-ဤ

လုလင်ငယ်ကလေးသည်၊ အဘိရူပေါ ဝတ-လွန်ကဲသော အဆင်းရှိပါပေစွတကား၊
 (အလွန် အဆင်းလှပါပေစွတကား၊) အယံ မာဏဝကော-သည်၊ ဒဿနိယော
 ဝတ-ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်ပါပေစွတကား၊ (ကြည့်ရှုစဖွယ် တင့်တယ်ပါပေစွ
 တကား၊) အယံ မာဏဝကော၊ ပါသာဒိကော ဝတ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို
 ဖြစ်စေနိုင်ပါပေစွတကား၊ အယံ-လုလင်ငယ်ကလေးသည်၊ ကဿ-အဘယ်သူ၏၊
 မာဏဝကော န ခေါ-လုလင်ငယ်ကလေးပါနည်း?၊ ဣတိ (အဘယ်သူ)၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ပေ၊ အဇ္ဈဘာသိ-ပြီ၊ (ကိ?)၊ “ယော ဝီရော
 သဗ္ဗမိ ဒန္တော ၊ပေ၊ တဿာဟံ ပရိစာရကော”တိ-ဟူ၍၊ (အဇ္ဈဘာသိ)။

ဂါထာအနက်။ ။ ယော-အကြင် မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ-၌၊
 ဝီရော-ပညာရှိအစစ် ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ သဗ္ဗမိ-အလုံးစုံသော စက္ခု
 စသား၊ ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌၊ ဒန္တော-ယဉ်ကျေးတော်မူပါပေ
 ၏၊ သုဒ္ဓေါ-ကိလေသာ အညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေး စင်ကြယ်တော်
 မူပါပေ၏၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော-ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူ၊ အတူဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်
 ရှိတော်မမူ၊ အရဟံ-ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်ပါပေ၏၊
 သုဂတော-ကောင်းသော စကားကိုသာ ပြောဆိုတော်မူတတ်ပါပေ၏၊
 အဟံ-ကျွန်တော်သည်၊ တဿ-ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပရိစာရကော-
 အလုပ်အကျွေး တပည့်ကလေးပါ ခင်ဗျာ။

၅၉။ အထ ခေါ ၊ပေ၊ ဩနိတပတ္တပါဏိံ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ [ပဗ္ဗဧကထာ
 ပုဒ်စဉ် ၂၉-၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ၊] ဧကမန္တံ နိသီဒူဿ ၊ပေ၊ အဟောသိ (ကိ?)၊
 ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိဟရေယျ န ခေါ-သီတင်းသုံးတော်
 မူရာပါအံ့နည်း?၊ ယံ-ယင်း အရပ်သည်၊ ဂါမတော-ရွာမှ၊ (မြို့မှ)၊ အတိဒူရေ-
 အလွန်ဝေးသည်၊ နေဝ အဿ-မဖြစ်ရာ၊ အစွာသန္ဓေ-အလွန်နီးသည်၊ န အဿ-
 ရာ၊ [သတ္တမိဝိဘတ်ကို လိင်္ဂတ္ထ၌ သက်ပါ၊] ဂမနာဂမနသမ္ပန္နံ-သွားလမ်း လာလမ်း
 နှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ-ဘုရားဖူးခြင်း၊ တရား
 နာခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော၊ မနုဿာနံ-တို့သည်၊ အဘိက္ကမနိယံ-သွားနိုင်သည်
 လည်းကောင်း၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ အပ္ပာကိဏ္ဍံ-လူတို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်
 လည်းကောင်း၊ ရတ္တိံ- ညဉ့်၌၊ အပ္ပသဒ္ဓံ- ကျောင်း အနီးအပါး ခရီးသွားတို့၏

စကားပြောသံ မရှိသည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပနိဏ္ဏသံ-မြို့ရွာဆူသံ မရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဇနဝါတံ-လှည့်လည်သွားလာသော လူအပေါင်း၏ လေမှကင်းသည်လည်းကောင်း၊ မနုဿရာဟဿေယျကံ-လူတို့၏ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ဖြစ်သော အမှုကို ပြုခြင်းအား လျောက်ပတ်သည်လည်းကောင်း၊ [လူတို့၏ လျှို့ဝှက်၍ လုပ်အပ်သော အလုပ်များကို လုပ်ဖို့ ကောင်းလောက်အောင် လူသူမှကင်းရှင်းသည်။-ဟူလို၊] ပဋိသလ္လာနသာရပ္ပံ-တစ်ပါးတည်း နေခြင်း၌ လျောက်ပတ်သည်လည်းကောင်း၊ (အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊) ဣတိ (အဟောသိ)။

အထ ခေါ် ပေ၊ အဟောသိ (ကိ?)၊ “အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဝေဠုဝန်-ဝေဠုဝန် မည်သော၊ ဣဒံ ဥယျာနံ-ဤ ဥယျာဉ်သည်၊ ဂါမတော-မှ၊ နေဝ အတိဒူရေ-အလွန်လည်း မဝေး၊ န အစွာသန္ဓေ-အလွန်လည်း မနီး၊ ဂမနာဂမနသမ္ပန္နံ-သွားလမ်း လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ပေ၊ အဟံ ဝေဠုဝန်၊ ဥယျာနံ-ကို၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုဓဿ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-အား၊ ယန္တုန ဒဒေယျ-အကယ်၍ လှူရပါမူကား ကောင်းလေစွာ” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ သောဝဏ္ဏမယံ-ရွှေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော၊ ဘိက္ခာရံ-ကရားကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဩဏောဇေသိ-စွန့်လှူပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက်၍ စွန့်လှူသနည်း?)၊ “ဘန္တေ၊ အဟံ-သည်၊ ဧတံ ဥယျာနံ-ကို၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုဓဿ သံဃဿ၊ ဒမ္မိ-လှူပါ၏၊” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍ စွန့်လှူပြီ၊ ဘဂဝါ၊ အာရာမံ-အရံကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ခံယူတော်မူပြီ၊ ပေ၊ အာရာမန္တိ။

ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၁၄-သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၆၀။ ဟေ ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊) သဗ္ဗယော-သိဉ္ဇည်း မည်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကော-ပရိမိုဇ်သည်၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ မဟာတိယာ-များစွာသော၊ ပရိဗ္ဗာဇက ပရိသာယ-ပရိမိုဇ် ပရိသတ်နှင့်၊ အမတေယျေဟိ-အခွဲအားဖြင့် သုံးရာဖြစ်ကုန်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကသတေဟိ-ပရိမိုဇ် အရာတို့နှင့်၊ တစ်နည်း၊ အမတေယျေဟိ ပရိဗ္ဗာဇက သတေဟိ - နှစ်ရာငါးဆယ်သော ပရိမိုဇ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ပဋိဝသတိ - နေ၏။

တေန ခေါ ပန သမယေန-ဌံ၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ-သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလ္လာန် တို့သည်။ သဗ္ဗယေ-သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကေ-ပရိမိုဇ် (အထံ)ဌံ၊ ဗြဟ္မစရိယံ-ကို၊ စရန္တိ - ကျင့်နေကုန်၏၊ တေဟံ - ထို သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည်။ ကတိကာ-ကတိကဝတ်သည်။ ဝါ-ကို၊ ကတာ-ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြုအပ်သနည်း?)၊ “ယော-အကြင်သူသည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ အမတံ-အမြိုက်တရားကို၊ (မသေခြင်းတရားကို)၊ အဓိဂစ္ဆတိ-ရ၏၊ သော-ထို သူသည်၊ ဣတရဿ-အခြားသူအား၊ အာရောစေတု-ပြောပါလော့၊ (ပြောစတမ်း)။” ဣတိ-ဤသို့ ပြုအပ်ပြီ။

အထ ခေါ-ဌံ၊ အာယသ္မာ အဿဇိ-အရှင်အဿဇိသည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ-နံနက်အခါဌံ၊ နိဝါသေတွာ-သင်းပိုင်ကို ပြင်ဆင်ကာ ဝတ်တော်မူ၍၊ ပတ္တစီဝရံ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ပါသာဒိကေန-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ - ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော၊ အဘိက္ကန္တေန - သွားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ကန္တေန - ပြန်လှည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာလောကိတေန-ရှေ့ရှုကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိလောကိတေန-ရှေ့ရှု မဟုတ်သော ဘေးစောင်းအရပ်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမိဉ္ဇိတေန (သမိဉ္ဇိတေန) - လက်ခြေတို့ကို ကွေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပသာရိတေန-လက်ခြေတို့ကို ဆန့်တန်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဩက္ခိတ္တစက္ခု-လေးတောင် ခန့်မျှ ကြည့်သောအားဖြင့် အောက်၌ ချအပ်သော မျက်လွှာရှိသည်၊ ဣရိယာပထ သမ္ပန္နော-ဣရိယာပုတ်နှင့် ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရာဇဂဟံ-သို့၊ ပိဏ္ဏာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ ပါဝိသိ-ဝင်ပြီ။ [အဘိက္ကန္တေန စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ စတုတ္ထအုပ် ၁၇၈ ၌ ပြထားပြီ။]

သာရိပုတ္တော-သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကော-သည်။ အာယသ္မန္တံ အဿဇိ-ကို၊ ပေ၊ ဣရိယာပထသမ္ပန္နံ- သည် ဖြစ်၍၊ ရာဇဂဟေ- ဌံ၊ ပိဏ္ဏာယ- ငှာ၊ စရန္တိ-လှည့်လည်နေသည်ကို၊ အဒ္ဒသာ၊ ပေ၊ ဒိသွာန-ကြောင့်၊ အဿ-ထို သာရိပုတ္တရာ ပရိမိုဇ်၏၊ ဇတံ အဟောသိ (ကိ?)၊ “ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ ဝတ-စင်စစ်၊ လောကေ-ဌံ၊ အရဟန္တာ ဝါ-ရဟန္တာတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တမဂ္ဂံ-သို့၊ သမာပန္နာ ဝါ-ရောက်သူတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏)။

အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ တေသံ-ထိုသူတို့တွင်၊ အညတရော-တစ်ပါးအပါအဝင် တည်း၊ အဟံ၊ ဣမံ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ယန္တုန ပုစ္ဆေယျံ - အကယ်၍ မေးရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ (ကိ - အဘယ်သို့ မေးမည်နည်း?)၊ ‘အာဂုသော၊ ပေ၊ ရောစေသိ-နည်း?’ [ပုဒ်စဉ်နံပါတ် ၁၁ ၌ အနက် ရေးခဲ့ပြီ၊] ဣတိ-ဤသို့ မေးရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊” ဣတိ-ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြီ၊ အထ ခေါ၊ ပေ၊ အဟောသိ (ကိ?)၊ “ဣမံ ဘိက္ခု-ကို၊ ပုစ္ဆိတံ- ဝှာ၊ အကာလော-အခါ မဟုတ်သေး၊ အန္တရဗရ-ရွာတွင်းသို့၊ ပိပိစ္ဆော-ဝင်ပြီး သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပိဏ္ဏာယ-ဝှာ၊ စရတိ-လှည့်လည်နေသေး၏၊ အဟံ-သည်၊ ဣမံ ဘိက္ခု-ကို၊ (အနုဗန္ဓေယျံ ၌ စပ်)၊ ဝါ-၏၊ (ပိဋိတော ပိဋိတော ၌ စပ်)၊ ပိဋိတော ပိဋိတော-နောက်၌ နောက်၌၊ ဝါ-နောက်က နောက်က၊ ယန္တုန အနုဗန္ဓေယျံ - အကယ်၍ လိုက်သွားရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ (ကသ္မာ - အဘယ်ကြောင့်နည်း?)၊ [အဘယ်ကြောင့် နောက်က လိုက်သွားလျှင် ကောင်းမည် နည်း?၊-ဟူလို၊] (ဣဒံ-ဤ နောက်က လိုက်ခြင်းမည်သည်)၊ အတ္ထိကေဟိ- တစ်စုံတစ်ခုသော အကျိုးဖြင့် အလိုရှိသူတို့သည်၊ ဥပညာတံ-သိလည်း သိအပ်၊ ကပ်လည်း ကပ်ရောက်အပ်သော၊ မဂ္ဂ-လမ်းကြောင်းတည်း၊ ဝါ-လမ်းရိုးစဉ်လာ မေတ္တာတည်း၊ တစ်နည်း၊ အတ္ထိကေဟိ-အမတဖြင့် အလိုရှိသော ငါတို့သည်၊ ဥပညာတံ-ကပ်၍ သိအပ်၊ မုန်းဆအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ မဂ္ဂ မဂ္ဂန္တော-ရှာမှီး လျက်၊ အဟံ-သည်၊ ဣမံ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ယန္တုန အနုဗန္ဓေယျံ-စွ၊” ဣတိ- ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြီ။ [ဤဝါကျ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အထ ခေါ၊ ပေ၊ ပဋိက္ကမိ-ပြန်လာပြီ၊ အထ ခေါ-(အရှင်အဿဇိ၏ ဆွမ်းခံပြီး၍ ပြန်လာရာ) ထိုအခါ၌၊ သာရိပုတ္တောပိ၊ ပေ၊ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ပေ၊ [အပေါလကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊] “ဝိပုသန္နာနိ ခေါ၊ ပေ၊ ဓမ္မ ရောစေသိ”တိ [ပုဒ်စဉ် ၁၁ ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊] အာဂုသော၊ သကျပုတ္တော-သော၊ ပေ၊ မဟာသမဏော-ရဟန်းမြတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ အဟံ-သည်၊ တံ ဘဝန္တံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ၊ ပဗ္ဗဇိတော-ပါ၏၊ သော စ ဘဂဝါ-သည်လည်း၊ မေ-၏၊ သတ္တာ-တည်း၊ ပေ၊ ရောစေမိ-၏၊” ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ “အာယသ္မတော-၏၊ သတ္တာ- သည်၊ ကိ ဝါဒီ-အဘယ်သို့ ပြောလေ့ရှိပါသနည်း?၊ (အဘယ်ဝါဒ ရှိပါသနည်း?)” ကိ-အဘယ်ကို၊ အက္ခာယိ-ပြောဟောပါသနည်း?၊” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ “အာဂုသော၊ အဟံ-သည်၊ နဝေါ-သီတင်းငယ်ပါတည်း၊ အစိရပဗ္ဗဇိတော-

ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော ငါ၏ ကြာမြင့်သောကာလ မရှိသေးပါ။ (ရဟန်း ပြုပြီးသည်မှာ မကြာသေးပါ။) အခုနာ-ယခုမှ၊ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ-(တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ) ဤ သာသနာတော်သို့၊ အာဂတော-ရောက်လာပါ၏။ အဟံ၊ တံ-သင့်ကို၊ ဝိတ္ထာရေန-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ၊ န သက္ကောမိ-မစွမ်းနိုင်ပါ။ အပိ စ - သို့သော်လည်း၊ တေ-အား၊ သံဓိတ္ထေန-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ အတ္ထံ-အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝက္ခာမိ-ဟောပါမည်။ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြ၊ ပေ၊ အာဂုသော၊ ဟောတု-ရှိပါစေ။

ဂါထာအနက်။ ။ အပ္ပံ ဝါ-အနည်းငယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗဟုံ ဝါ- အများကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘာသဿု - ဟောတော်မူပါ။ မေ - တပည့်တော်အား၊ အတ္ထံယေဝ - အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ၊ ဗြူဟံ - ဟောတော်မူပါ။ မေ-အား၊ အတ္ထေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ အတ္ထော-အလိုရှိ ပါ၏။ ဗဟုံ-များစွာသော၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါသည်။ (စကားလုံးသည်။) ကိ- အဘယ်ကို၊ (အဘယ် အကျိုးကို) ကာဟသိ ၊ -ပြုနိုင်လိမ့်မည်နည်း?၊ (ပြုနိုင်မှာတုန်း?)၊ **တစ်နည်း။** ဗဟုံ-သော၊ ဗျဉ္ဇနံ-ကို၊ (ဝတ္ထာ-ဟောနေ၍) ကိ ကာဟသိ-အဘယ်သို့ ပြုလိမ့်မည်နည်း?၊ (ဘာလုပ် မှာလဲ?) ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

အထ ခေါ် ပေ၊ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ-ဤ တရားဒေသနာတော်ကို၊ (တရား အမြွက်ကို) အဘာသိ-ဟောပြီ၊ (ကိ?)။

၁။ **ကိ ကာဟသိ။** ။ ကိ ကာဟသိတိ ကိ ကာဟတိ၊ ကိ ကရေတံ၊ ကိ ကရေသိတိ ဝါ ဗဟုံ ဗျဉ္ဇနံ ဝတ္ထာတိ အတ္ထော၊-ဝဇီရဗုဒ္ဓိ၊ ဤ ဒီကာကို ကြည့်၍ ပထမနည်းအလို ကာဟသိ၌ ကရ ဓာတ်+ဩ ပစ္စည်း+ဘဝိဿန္တိ နာမယောဂ “**ဿတိ**” ဝိဘတ်၊ ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟောဖြင့် စီရင်၊ “**ကာဟတိ**” ဖြစ်ပြီး နောက် သုတ်ကြီးဖြင့် တ ကို “**သိ**” ပြုဟု ကြံပါ။ ကာဟသိ၏ ကတ္တားမှာ ဗျဉ္ဇနံ ဗဟုံ တည်း။

ဒုတိယနည်း။ ။ ဗဟုံ ဗျဉ္ဇနံ၏ စပ်ပုဒ်ကို (ဝတ္ထာ) ဟု ထည့်၍ ကာဟသိ ၏ ကတ္တားကို “**တွံ**” ဟု ထည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် “**ကာဟသိ**” သည် တုမှယောဂ တည်း။

ဂါထာအနက်။ ။ “ယေ ဓမ္မာ-အကြင် ဓန္ဒာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာတရား တို့သည်၊ ဟေတုပ္ပဘဝါ-အကြောင်းတဏှာ သမုဒယသစ္စာဟူသော အစအမွန် ရှိကုန်၏။ တေသံ-ထို ဓန္ဒာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၏။ ဟေတုံ - အကြောင်းတဏှာ သမုဒယသစ္စာကို၊ တထာဂတော - ဘုရားရှင်သည်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တေသံ-ထို ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတို့၏။ ယော နိရောဓေ-အကြင် (နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်း မရှိသော) ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာသည်၊ တစ်နည်း၊ ယော နိရောဓေ-အကြင် (နောက်ထပ် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော) နိရောဓသစ္စာ၊ နိရောဓ၏ အကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာသည်၊ (အတ္တိ)၊ တဉ္စ-ထို နိရောဓ သစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း၊ တထာဂတော အာဟ၊ မဟာသမဏော-သည်၊ ဧဝံ ဝါဒီ-၏။” ဣတိ-ဤသို့ ဟောပြီ။

အထ ခေါ် ၊ပေ၊ နိရောဓဓမ္မန္တိ၊ [ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတ်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ၊ ယမကဝဂ်၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထ၌ ဤ ဂါထာ၏ ရှေ့နှစ်ပါဒ ဖြင့်ပင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းကို မိန့်သည်။]

ဂါထာအနက်။ ။ တာဝဒေဝ - ထို တပည့်တော် ရအပ်ပြီးသော သောတာပတ္တိဖိုလ်တရားထက် အလွန်ဖြစ်သော တရားသည်ပင်၊ ယဒိ (နတ္ထိ)-အကယ်၍ပင် မရှိစေဦးတော့၊ (တထာပိ-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော် လည်း၊ ဒေသေဝ (ဒေသော+ဧဝ)-ဤ သောတာပတ္တိဖိုလ်တရားသည်ပင်၊ ဓမ္မော-တပည့်တော် ရှာအပ်သော တရားပါတည်း၊ (တုမေ-အရှင် ဘုရားတို့သည်၊) အသောကံ - သောက မရှိသော၊ ပဒံ-တပည့်တော် တို့ ရှာအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပစ္စယုတ္ထ - ထိုးထွင်း၍ သိကြပေကုန်ပြီ၊ (အမေဟိ- တို့သည်၊ ဣဒံ ပဒံ- ဤ နိဗ္ဗာန်ကို၊) ဗဟုကေဟိ - များစွာကုန်သော၊ ကပ္ပနဟုတေဟိ - ကမ္ဘာတို့၏ နဟုတတို့ဖြင့် လည်း၊ ဝါ-ကမ္ဘာတို့၏ တစ်နဟုတတို့ပတ်လုံး၊ အဒိဋ္ဌံ-မမြင်အပ်၊ မမြင်နိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဗ္ဘတိတံ-လွန်အပ်ခဲ့ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

၆၁။ အထ ခေါ် ၊ပေ၊ အာဂုသော၊ ကစ္စိ-အဘယ်သို့နည်း?၊ တံ-သည်၊ အမတံ-အမြိုက်တရားကို၊ (မသေခြင်းတရားကို၊) အဓိဂတော န-ရပြီလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ အာဂုသော၊ အာမ-အင်း၊ အမတံ-ကို၊ အဓိဂတော-ရပြီ၊ ဣတိ-ပြီ။

အာရုသော၊ ယထာကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ပေ၊ အဓိဂတော-နည်း၊ ဣတိ-
 ဤသို့ မေးပြီး၊ ဣဓာဟံ ၊ပေ၊ မဟာသမဏောတိ၊ [ဤသို့ သာရိပုတ္တရာပရိဗိုဇ်က
 မောဂ္ဂလ္လာန်ပရိဗိုဇ်အား သူနှင့် အရှင်အဿစိတွေ့ပုံ၊ အရှင်အဿစိက သူ့အား
 တရားဟောလိုက်ပုံကို ပြောပြသည်၊] အထ ခေါ် ၊ပေ၊ ကပ္ပနဟုတေဟီတိ။
 [မောဂ္ဂလ္လာန်ပရိဗိုဇ်လည်း သောတာပန် ဖြစ်သည်။]

၆၂။ အထ ခေါ် မောဂ္ဂလ္လာနော ပရိဗ္ဗာဇကော ၊ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊
 “အာရုသော၊ မယံ-တို့သည်၊ ဘဂဝတော၊ သန္တိကေ-အထံတော်သို့၊ ဂစ္ဆာမ-
 သွားကြပါကုန်စို့၊ သော ဘဂဝါ-သည်၊ နော-တို့၏၊ သတ္တာ-တည်း၊” ဣတိ-
 ပြီး၊ အာရုသော၊ အဗုတေယျာနိ-ကုန်သော၊ ဣဗာနိ ပရိဗ္ဗာဇကေသတာနိ-တို့သည်၊
 အမှေ-တို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ အမှေ-တို့ကို၊ သမ္ပဿန္တာ-ကောင်းစွာ ကြည့်ကုန်
 လျက်၊ ဣဓ-ဤ အရပ်၌၊ ဝိဟရန္တိ၊ တေပိ-ထို ပရိဗိုဇ်တို့ကိုလည်း၊ တာဝ
 အပလောကေမ-ပန်ပြောကြ ဦးစို့၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ-
 ထို ပရိဗိုဇ်တို့သည်၊ မညိဿန္တိ-မှတ်ထင်ကုန်လိမ့်မည်၊ တထာ-အားဖြင့်၊ တေ-
 တို့သည်၊ ကရိဿန္တိ-ပြုကုန်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ပြီး၊ ပေ၊ မယံ၊ အာယသ္မန္တေ-
 တို့ကို၊ နိဿာယ အာယသ္မန္တေ၊ သမ္ပဿန္တာ-ကုန်လျက်၊ ဣဓ ဝိဟရမ ၊ပေ၊
 စရိဿာမ-ကျင့်ပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-ကုန်ပြီး၊ ပေ၊ (ထို့နောက် သဗ္ဗယပရိဗ္ဗာဇက
 အထံ သွား၍ ပြောသောအခါ) အာရုသော-တို့၊ အလံ-မသင့်၊ မာဂမိတ္ထ-
 မသွားကြနှင့်၊ သဗ္ဗေဝ-ကုန်သော၊ တယော-ငါတို့ သုံးယောက်တို့သည်၊ ဣမံ
 ဂဏံ-ဤ ဝိုဏ်းကို၊ (ပရိဗိုဇ် အပေါင်းကို)၊ ပရိဟရိဿာမ-ရှေ့ဆောင်ကြကုန်စို့၊
 ဣတိ-ပြီး၊ ပေ၊ သဗ္ဗယဿ-သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကေသ-၏၊ တတ္ထေဝ-ထို အရပ်၌ပင်၊
 ဥဏှံ-ပူသော၊ လောဟိတံ-သွေးသည်၊ မုခတော-ခံတွင်းမှ၊ ဥဂ္ဂဦ-အန်ထွက်
 ပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာန-တို့ကို၊ ဒုရတောဝ-အဝေး၌ပင်၊
 (အဝေးကပင်)၊ အာဂစ္ဆန္တေ-လာနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒသာ-မြင်တော်မူပြီး၊ ဒိသ္မာန-
 ကြောင့်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေသိ-မိန့်တော်မူပြီး၊ (ကိ?)၊ “ဘိက္ခဝေ၊
 ကောလိတော စ-ကောလိတသည်လည်းကောင်း၊ ဥပတိဿော စ-ဥပတိဿ
 သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ စတေ သဟာယကာ-ဤ
 သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာနေကုန်၏၊ ဧတံ-ဤ သူငယ်ချင်း အစုံသည်၊

(ဤ သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်သည်) မေ-၏၊ အဂ္ဂ-မြတ်သော၊ ဘဒ္ဒယုဂ်-
ကောင်းသော အစုံဖြစ်သော၊ သာဝကယုဂ်-သာဝကအစုံသည်၊ ဘဝိဿတိ-
ဖြစ်လိမ့်မည်” ဣတိ (အာမန္တေသိ)။

ဂါထာအနက်။ ။ ဂမ္ဘီရေ-နက်နဲထသော၊ ဉာဏဝိသယေ-နက်နဲသော
ဉာဏ်၏ အာရုံလည်းဖြစ်ထသော၊ အနတ္တရေ-မိမိထက် လွန်မြတ်သော
တရား မရှိထသော၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ထသော၊ ဥပဓိသင်္ခယေ-
ဥပဓိတို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိမုတ္တေ - အာရုံပြုသောအားဖြင့်
လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ပြီးကုန်သော၊ ဝေဠုဝန်-ဝေဠုဝန်
ကျောင်းတိုက်သို့၊ အပ္ပတ္တေ - မရောက်ကုန်သေးသော၊ နေ - ထို
ကောလိတ၊ ဥပတိဿတို့ကို၊ အထ - လာနေကြရာ ထို အခါ၌၊
သတ္တာ-သည်၊ ဗျာကာသိ-မိန့်မြွက်တော်မူပြီ၊ (ဗျာဒိတ် ပေးတော်မူပြီ၊
(ကိ?)။

ကောလိတော-သည်လည်းကောင်း၊ ဥပတိဿော စ-သည်
လည်းကောင်း၊ ဒွေ၊ ဧတေ သဟာယကာ-တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဧတံ-
သည်၊ မေ-၏၊ အဂ္ဂံ၊ ဘဒ္ဒယုဂ်-သော၊ သာဝကယုဂ်-သည်၊
ဘဝိဿတိ။ [ဤဂါထာ နှစ်ပုဒ်ကို သင်္ဂါယနာတင်ထေရ်တို့ မိန့်တော်
မူသည်၊] ပေ၊ ဥပသမ္ပဒါ အဟောသိ။

အဘိညာတာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ

၆၃။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ အဘိညာတာ အဘိညာတာ-
အလွန် ထင်ရှားကုန်၊ အလွန် ထင်ရှားကုန်သော၊ [အမှတ်အသားအားဖြင့်
သိအပ်ကုန်၊ အမှတ်အသားအားဖြင့် သိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-အလွန် အသိအမှတ်
ပြုအပ်ကုန်၊ အလွန် အသိအမှတ် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထ ပေးပါ၊]
မာဂဓိကာ-မဂတိုင်း၌ နေကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာ-အမျိုးသားတို့သည်၊ ဘဂဝတိ-
မြတ်စွာဘုရား (အထံတော်) ၌၊ ဗြဟ္မစရိယံ - မြတ်သော အကျင့်ကို၊ စရန္တိ -

ကျင့်ကြကုန်၏။ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ ။-အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ် ပြုလျက် ကြည့်ရှုကြကုန်၏။ ဝါ-အယုတ်သဘော၊ နှုတ်ဖြင့်မပြောဘဲ၊ တွေးတော ကြံစည်ကြကုန်၏။ (ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။) ခိယုန္တိ-အပြစ်ကိုပြု၊ ရှုံ့ချကြကုန်၏။ ဝိပါစေန္တိ-အရပ်တကာနဲ့၊ စပ်ရာဖြန့်လျက်၊ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏။ (ကိ - အဘယ်သို့ ကဲ့ရဲ့ ရှုံ့ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်သနည်း?)

“သမဏော ဂေါတမော-ရဟန်း ဂေါတမသည်။ အပုတ္တကတာယ-သား မရှိသူတို့ ၏ အပြစ်အကျိုးငှာ၊ (သား မရှိခြင်းငှာ) ပဋိပဇ္ဇော-ကျင့်၏။ သမဏော ဂေါတမော-သည်။ ဝေဗျာယ-မုဆိုးမတို့၏အဖြစ် အကျိုးငှာ၊ (မုဆိုးမ ဖြစ်အောင်) ပဋိပဇ္ဇော၊ သမဏော ဂေါတမော-သည်။ ကုလပစ္ဆေဒါယ-အမျိုးတို့၏ ပြတ်ခြင်းငှာ၊ (အမျိုး ပြတ်အောင်) ပဋိပဇ္ဇော-၏။ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အနေန- ဤ ရဟန်း ဂေါတမသည်။ ဧဋ္ဌိလသဟသံ-ရသေ့တစ်ထောင်ကို၊ ပဗ္ဗာဇိတံ- ရှင်ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပြီ၊ (ရှင်ရဟန်း ပြုပေးအပ်ပြီ) သဗ္ဗာယာနိ- သဗ္ဗည်း ဆရာကြီး၏ တပည့်ဖြစ်ကုန်သော၊ အမုတေယျာနိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ ပရိဗ္ဗာဇက သတာနိ စ-တို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇိတာနိ-ကုန်ပြီ၊ အဘိညာတာ အဘိညာတာ-ကုန်သော၊ မာဂဓိကာ-ကုန်သော၊ ဣမေ ကုလပုတ္တော စ- တို့သည်လည်း၊ သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ” ဣတိ-ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ ရှုံ့ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏။ အပိဿု-စင်စစ်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒိသ္မာ- ဤ၊ ဣမာ ဂါထာယ-ဤ ဂါထာဖြင့်၊ ဇောဒေန္တိ-စေဒနာကုန်၏။ (အပြစ်တင် ကုန်၏။) (ကိ?)၊ “အာဂတော ခေါ၊ ပေ၊ နယိဿတိ”တိ-ဟူ၍၊ (စောဒေန္တိ။)

ဂါထာအနက်။ ။မဟာသမဏော-ရဟန်းကြီးသည်၊ မာဂဓာနံ-မဂဓတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏၊ ဂိရိဗ္ဗဇံ-တောင်ငါးလုံးရံ၊ နွားခြံသို့လို၊ ရာဂြိုဟ်သို့။

၁။ ဥဇ္ဈာယန္တိ စသည်။ ။နှုတ်နှင့် မပြောဘဲ မျက်စိဖြင့် “အောက်တန်းစားတွေ” ဟု ကြည့်ရှုမှုသည်လည်းကောင်း၊ စိတ်ထဲက အထင်သေးမှုသည်လည်းကောင်း “ဥဇ္ဈာယန္တိ” မည်၏။ [ဥဇ္ဈာယ-အထင်အမြင်သေးမှု၊ ဝါ-ကဲ့ရဲ့မှု၊] အထင်သေး အမြင်သေး ဖြစ်ရုံမက နှုတ်ဖြင့် အပြစ်ကိုပြောလျက် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချမှုသည် “ခိယုန္တိ” မည်၏။ [ခိယု-အပြစ်ကို ထင်ရှားပြမှု၊] တစ်နေရာ၌ အချင်းချင်း ပြောကြ ကဲ့ရဲ့ကြရုံ မက ဟိုအရပ် ဒီအရပ် နဲ့သွားအောင် စပ်ရာ စပ်ရာ၌ မကောင်းသတင်း ပြောမှုသည် “ဝိပါစေန္တိ” မည်၏။ [ဝိပါစေ-အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေသည်။]

အာဂတော-ရောက်လာပြီ။ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော သဗ္ဗယေ-သုဗ္ဗည်း
 ဆရာကြီး၏ တပည့်တို့ကို၊ နေတွာန-ဆောင်ယူပြီး၍၊ (ပြီးနောက်၊)
 ဒါနိ-၌၊ ကံ-အဘယ်သူ့ကို၊ နယိဿတိ-ဆောင်ယူလိမ့်ဦးမည်နည်း?။
 [ကံသု၌ “သု”သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်။]

ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဥဇ္ဈာယန္တာနံ-အောက်တန်းစားဟု၊ အသိအမှတ်ပြုလျက်၊
 ကြည့်ရှုကြကုန်သော၊ ဝါ-အယုတ်သဘော၊ နှုတ်ဖြင့် မပြောဘဲ၊ တွေးတော
 ကြစည်ကြကုန်သော၊ (ကဲ့ရဲ့ကြကုန်သော၊) ခိယုန္တာနံ-အပြစ်ကိုပြု၊ ရှုတ်ချကြ
 ကုန်သော၊ ဝိပါစေန္တာနံ-ရပ်တကာနဲ့၊ စပ်ရာဖြန့်လျက်၊ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြ
 ကုန်သော၊ တေသံ မနုဿာနံ-ထိုလူတို့၏၊ (ဝစနံ-စကားကို၊) အသောသု-
 ကြားကြကုန်ပြီ၊ အထ-၌၊ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော-အား၊ ဧတမတ္ထံ-ဤ
 အကြောင်းကို၊ အာရောစေသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သော သဒ္ဓေါ-
 ထို ကဲ့ရဲ့သံသည်၊ စိရံ-ကြာရှည်စွာ၊ န ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ သတ္တာဟ
 မေဝ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးသာ၊ ဘဝိဿတိ-မည်၊ သတ္တာဟဿ-၏၊ အစ္စယေန-
 လွန်ရာ အခါ၌၊ အန္တရဓာယိဿတိ-ကွယ်ပျောက်လိမ့်မည်၊ ဘိက္ခဝေ၊ တေနဟိ-
 ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ယေ-အကြင် လူတို့သည်၊ တုမေ-တို့ကို၊ ဣမာယ ဂါထာယ-
 ဖြင့်၊ စောဒေန္တိ (ကိ?)၊ “အာဂတော ခေါ၊ ယေ၊ နယိဿတိ” တိ-ဟူ၍၊ (စောဒေန္တိ၊)
 တေ-ထို လူတို့ကို၊ တုမေ-တို့သည်၊ (သင်တို့က၊) ဣမာယ ဂါထာယ၊
 ပဋိစောဒေထ-ပြန်၍ စောဒနာကြကုန်လော့၊ (ပြန်၍ အပြစ်တင်ကြကုန်လော့၊
 ကိ-အဘယ်သို့ အပြစ်တင်မည်နည်း?)၊ “နယန္တိ၊ ယေ၊ ဝိဇာနတ”န္တိ-ဟူ၍၊
 (ပဋိစောဒေထ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဂါထာအနက်။ ။ မဟာဝိရာ-ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူကုန်သော၊
 တထာဂတာ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ သဒ္ဓမ္မေန-သူတော်ကောင်းတရားဖြင့်၊
 (သူတော်ကောင်းတရားနှင့် အညီ၊) ဝေ-စင်စစ်၊ နယန္တိ-ဆောင်ယူတော်
 မူကြကုန်၏၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ (တရားနှင့်အညီ၊) နယမာနာနံ-ဆောင်ယူ
 တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့၌၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဝိဇာနတံ-(တရားနှင့်အညီ
 ဆောင်ယူတော်မူကြ၏ဟု) သိသူတို့၏ (သန္တာန်၌)၊ ကာ-အဘယ်သို့
 သော၊ ဥဿူယာ-ဖြူစင်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း?)၊
 တစ်နည်း၊ ကာ ဥဿူယာ-အဘယ်မှာ ငြူစူပါတော့အံ့နည်း?။

တေန ခေါ ပန သမယေန ।ပေ၊ သကျပုတ္တိယာ-သာကိဝင်မင်းသား
ဘုရားသားတော် ဖြစ်ကုန်သော၊ သမဏာ-တို့သည်၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ နေန္တိ ကိရ-
ဆောင်ယူကုန်သတဲ့၊ အဓမ္မေန-မတရားသဖြင့်၊ နော နေန္တိ ကိရ-မဆောင်ယူကြ
ဘူးတဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့ သိ၍၊ ပေ၊ အန္တရဓာယိ-ပြီ။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

စတုတ္ထဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၁၅-ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ

၆၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အနုပဇ္ဈာယကာ-
ဥပဇ္ဈာယ် မရှိကုန်သည်၊ အနာစရိယကာ-ဆရာ မရှိကုန်သည်၊ အနောဒိယမာနာ-
မဆုံးမအပ်ကုန်သည်၊ (အဆုံးအမ မခံရကုန်သည်၊) အနနုသာသိယမာနာ-
မသွန်သင်အပ်ကုန်သည်၊ (သွန်သင်လမ်းပြ မခံရကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊) ဒုန္နိဝတ္ထာ-
မကောင်းသဖြင့် ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ရှိကုန်သည်၊ ဒုပ္ပာရတာ-မကောင်းသဖြင့်
ရမ်းအပ်၊ ရုံအပ်သော ဧကသီ ရှိကုန်သည်၊ အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ-ရဟန်းတို့၏
သွားပုံ စသော အမူအရာနှင့် မပြည့်စုံကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပိဏ္ဏာယ စရန္တိ၊
မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဘုဉ္ဇမာနာနံ-စားနေကုန်စဉ်၊ ဥပရိဘောဇနေပိ-
ဘောဇဉ်၏ အထက်၌လည်း၊ (ထမင်းပွဲ၏ အထက်၌လည်း၊) ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ-
ဆွမ်းခံဖို့ရာ ယူလာအပ်သော သပိတ်ကို၊ ဝါ-စားကြွင်း ရှိသည်ဟု လူတို့ ထင်မှတ်
အပ်သော သပိတ်ကို၊ ဥပနာမေန္တိ-ကပ်၍ ညွတ်စေကြကုန်၏၊ တစ်နည်း၊ ဥပရိ
ဘောဇနေပိ-၌လည်း၊ ဥတ္တိဋ္ဌ-ဆွမ်းကို ရည်မှတ် ရပ်ပြီး၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဥပနာမေန္တိ၊
[နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ နည်းတူပေးပါ၊] ဥပရိခါဒနီယေပိ-ခဲဖွယ်၏ အထက်၌
လည်း၊ ပေ၊ ဥပရိသာယနီယေပိ-သာယာဖွယ် (လျက်ဖွယ်)၏ အထက်၌လည်း၊
၊ပေ၊ ဥပရိပါနီယေပိ-သောက်ဖွယ်၏ အထက်၌လည်း၊ပေ၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊
သူပဓိ-ဟင်းကိုလည်းကောင်း၊ သြဒနဓိ-ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာပေတွာ-
မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေ၍၊ (တောင်း၍) ဘုဉ္ဇန္တိ-စားကုန်၏၊ ဘတ္တဂ္ဂေပိ-
ဆွမ်းစားကျောင်း၌လည်း၊ ဥစ္စာသဒ္ဓါ-အထက်သို့ မြင့်တက်သော အသံရှိကုန်သည်၊

မဟာသဒ္ဓါ-ဘေးသို့ ကျယ်ပြန့်သောအသံရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရန္တိ၊ မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ဟေ၊ (ကိ?)၊ “ကထံ ဟိ” - အဘယံကြောင့်၊ သကျပုတ္တိယာ၊ သမဏာ-တို့သည်၊ ဟေ၊ စရိဿန္တိ နာမ-လှည့်လည်ကြကုန် သနည်း?၊ မနုဿာနံ၊ ဟေ၊ ဥပနာမေဿန္တိ နာမ-ညွတ်စေကြကုန်သနည်း၊ သာမံ၊ ဟေ၊ ဘုဒ္ဓိဿန္တိ နာမ-စားကြရကုန်သနည်း၊ ဘတ္တဂ္ဂေပိ၊ ဟေ၊ ဝိဟရိဿန္တိ နာမ-နေကြရကုန် သနည်း?၊ ဗြာဟ္မဏဘောဇနေ-ဗြာဟ္မဏတို့ကို ထမင်းကျွေးရာ အရပ်၌၊ ဗြာဟ္မဏာ သေယျထာပိ-ဗြာဟ္မဏတို့ကဲ့သို့ပါတကား”၊ ဣတိ-ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ ရဲ့ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏။

ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဥဇ္ဈာယန္တာနံ-ကုန်သော၊ ဟေ၊ တေသံ မနုဿာနံ-တို့၏၊ (ဝစနံ-ကို)၊ အသောသံ၊ ယေ တေ ဘိက္ခု-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ အပ္ပိစ္ဆာ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ နည်းသော အလိုရှိကုန်၏၊ ဝါ-အလိုမရှိကုန်၊ သန္တိဋ္ဌာ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ နှစ်သက်ရောင့်ရဲကုန်၏၊ လန္ဗိနော-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း ရှိကုန်၏၊ ကုက္ကုစ္စကာ-ဝိနယကုက္ကုစ္စ ရှိကုန်၏၊ သိက္ခာကာမာ-သိက္ခာသုံးပါးကို လိုလားကုန်၏၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ဟေ၊ ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ ဟေ၊ ဝိဟရိဿန္တိ နာမ-ကုန်သနည်း?၊ ဣတိ-ကုန်၏၊ ဟေ၊ အာရောစေသံ-လျှောက်ကြကုန်ပြီ။

အထ ခေါ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ-ဤ အကြောင်းကြောင့်၊ ဧတသ္မိံ ပကရဏေ-ဤ အရာကြောင့်၊ (ရဟန်းတို့၏ ဒုန္နိဝတ္ထ၊ ဒုပ္ပာရတ၊ အနာကပ္ပသမ္ပန္န ဖြစ်လျက် ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းစသော ဤ အကြောင်းအရာ ကြောင့်)၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ရဟန်းအပေါင်းကို၊ သန္နိပါတာပေတွာ-အတူတကွ ပေါင်းဆုံ ကျရောက်စေပြီး၍၊ ဝါ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိ-မေးတော်မူပြီ။

၁။ ကထံ ဟိ နာမ။ ။ ကထံ ဟိ နာမနှင့် ယှဉ်ရာ၌ အတိတ်အနက်ဝယ် အနာဂတ်ဝိဘတ် သက်ရပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဒုတိယအုပ်၊ စာမျက်နှာ (၁၄၅)၌လည်းကောင်း၊ ကြိယာပုဒ်ကို နာမသဒ္ဓါနှင့် တွဲ၍ အနက်ပေးပုံကို စာမျက်နှာ (၂၇၅)၌လည်းကောင်း ပြထားပြီး၊ မြန်မာများကလည်း ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ရာဝယ် အတိတ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း အနာဂတ် စကားလုံးဖြင့် သုံးကြ၏။ ဥပမာ-“သူတို့ ဘာပြုလို့ အချိန်မတော် သွားကြပါလိမ့်?၊ သူ ငါမသိဘဲ ဘာပြုလို့ စားပါလိမ့်” စသည်တည်း။ ထို “လိမ့်” ဟူသော စကားသည် အတိတ်၌ သုံးထားအပ်သော စကားတည်း။

(ကိ?) “ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဒုန္နိဝတ္ထာ ၊ပေ၊ စရန္တိ ကိရ-
 လှည့်လည်ကုန်သတဲဟု ကြားရသည်ကား၊ သစ္စံ-မှန်သလော၊ မနုဿာနံ ၊ပေ၊
 ဥပနာမေန္တိ ကိရ-ညွတ်စေကြကုန်သတဲဟု ကြားရသည်ကား၊ သစ္စံ-လော?၊
 သာမံ ၊ပေ၊ ဘုဉ္ဇန္တိ ကိရ-စားကြကုန်သတဲဟု ကြားရသည်ကား၊ သစ္စံ-လော?၊
 ဘတ္တဂ္ဂေပိ ၊ပေ၊ ဝိဟရန္တိ ကိရ-နေကြကုန်သတဲဟု ကြားရသည်ကား သစ္စံ-
 လော?” ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ “ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ သစ္စံ-မှန်ပါ၏။”
 ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ။

ဗုဒ္ဓေါ-သော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိဂရဟိ-ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီ၊ (ကိ?) “ဘိက္ခဝေ-
 တို့၊ မောယပုရိသာနံ-ဈာန် မဂ် ဖိုလ် မမိုး အချည်းနှီးသော ယောက်ျားဖြစ်ကုန်
 သော၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ (ကမ္မံ-အလုပ်သည်၊) အနန္တစိကံ-ရဟန်း
 အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ အစရှိသောတရား၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်
 သာသနာတော်တို့၏ အရိပ်အရောင်ဖြစ်သော သုန္ဒရတာဂုဏ်သို့ အစဉ်မလိုက်၊
 ဝါ-မလျှောက်ပတ်၊ (အနန္တစိကတ္တာ-ကြောင့်၊) အနန္တလောမိကံ-ရဟန်းအဖြစ်ကို
 ပြုတတ်သော ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ အစရှိသောတရား၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် သာသနာတော်
 တို့အား လျော်စွာ မဖြစ်၊ ဝါ-မလျော်၊ (အနန္တလောမိကတ္တာ-ကြောင့်၊) အပ္ပဋိရူပံ-
 ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ အစရှိသောတရား၊ မဂ် ဖိုလ်
 နိဗ္ဗာန် သာသနာတော်နှင့် တူသောသဘောမရှိ၊ ဝါ-မသင့်တော်၊ (အပ္ပဋိရူပတ္တာ-
 ကြောင့်၊) အဿာမဏကံ-ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်၊ (အဿာမဏကတ္တာ-
 ကြောင့်၊) အကပ္ပိယံ-ရဟန်းတို့အား မအပ်၊ (အကပ္ပိယတ္တာ-ကြောင့်၊) အကရဏီယံ-
 ရဟန်းတို့သည် မပြုသင့် မပြုထိုက်၊ [အနန္တစိကံ စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို
 သုဒိန္နကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ တေ
 မောယပုရိသာ-တို့သည်၊ ပေ၊ ဝိဟရိဿန္တိ နာမ-ကုန်သနည်း?၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊
 ဧတံ-ဤ အလုပ်သည်၊ အပ္ပသန္နာနံ-သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုသေးသူတို့၏၊
 ပသာဒါယ ဝါ-ကြည်ညိုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပသန္နာနံ-သာသနာတော်၌
 ကြည်ညိုပြီးသူတို့၏၊ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါ-ကြည်ညိုခြင်း၏ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းငှာ
 လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြည်ညို တိုးပွားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ န-မဖြစ်၊ ဘိက္ခဝေ၊
 အထ ခေါ-စင်စစ်ကား၊ ဧတံ-ဤ အလုပ်သည်၊ အပ္ပသန္နာနံ-တို့၏၊ အပ္ပသာဒါယ
 စ-မကြည်ညိုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပသန္နာနံ-ကုန်သော၊ ဧကစ္စာနံ-အရို့သော
 ပုထုဇဉ်တို့၏၊ အညထတ္တာယ စ - ကြည်ညိုခြင်းမှ တစ်ပါးသော အပြား၏

ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဝိပုဋ္ဌိသာရအကျိုးမှာလည်းကောင်း၊ (ဟေတိ)။” ဣတိ-ဤသို့ ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီ။

အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ ဘဂဝါ၊ တေ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အနေကပရိယာယေန- တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ - ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့်၊ ဒုဗ္ဘရတာယ ၊ - မိမိသည်လည်းကောင်း၊ ဒါယကာတို့သည်လည်းကောင်း ခဲယဉ်းသဖြင့် ဆောင်ရွက်အပ်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသဝံရ ၎င်း၏လည်းကောင်း၊ ဒုပ္ပောသတာယ-မိမိသည်လည်းကောင်း၊ ဒါယကာ တို့သည်လည်းကောင်း၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သော ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏

အမှာ။ ။ ယခုပြမည့် အဓိပ္ပာယ်များကို ပါရာဇိကဏဘာသာဋီကာ၊ သုဒိန္န ကဏ္ဍမှ လျော်သလို ယူထားပါသည်။ ဝစနတ္တကို ထို၌ ကြည့်ပါ။ “ဒုဗ္ဘရတာ” စသည်၌ “ဒုဗ္ဘရ”အရ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသော်လည်း ကိုယ်နှင့်စိတ်ကို အရကောက်ရပုံကို ထို၌ ပြခဲ့ပြီ။

၁။ ဒုဗ္ဘရတာယ၊ ဒုပ္ပောသတာယ။ ။ သူ၏ စားဝတ်နေရေး တာဝန်ကို ဆောင်နေရသည်မှာ လွန်စွာ ကြီးလေးသောကြောင့် ခဲယဉ်းသဖြင့် ဆောင်ရွက် မွေးမြူ အပ်သော ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါးကို “ဒုဗ္ဘရ၊ ဒုပ္ပောသ”ဟု ခေါ်၏။ ထို ဒုဗ္ဘရ၊ ဒုပ္ပောသ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (ဒုဗ္ဘ-ရတာ)ဟူသည် အစားအသောက် စသည်၌ ဇီဇာကြောင်ခြင်း (ကြေး (ရိုး)များခြင်း) တည်း၊ ထို ဇီဇာကြောင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ အသဝံရတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဒုဗ္ဘရတာ” အရ ဇီဇာကြောင်ခြင်းကို မုချ၊ အသဝံရကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ကောက်ပါ။

၂။ အသဝံရ။ ။ သံဝရ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားကို “အသဝံရ”ဟု ခေါ်၏။ ထို သံဝရကား ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်ထိန်းခြင်း၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့် သတိထားခြင်း၊ အအေး အပူ - အကောင်း မကောင်းကို သည်းခံခြင်း (ခန္တီ)၊ ကာမဝိတက် စသည်ကို ပယ်နိုင်အောင် ကြိုးစားခြင်း (ဝီရိယ)၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ ဒုစ္စရိတ အဝိဇ္ဇာတို့ကို ဖြတ်တတ်သောဉာဏ်ဟု ငါးမျိုးရှိ၏။ ထို ငါးမျိုး၏ မရှိခြင်း (မဖြစ်ခြင်း) ကို “အသဝံရ”ဟု ခေါ်၏။ ဤ အသဝံရကြောင့်ပင် ယခုအခါ သာသနာတော်ကြီး ဆုတ်ယုတ်နေပါသည်။

ဆောင်ရွက်၊ မွေးမြူနိုင်ခဲ့ပုံ။ ။ မိမိကိုယ်၊ မိမိစိတ်ကို တရားဖြင့် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု၊ သည်းခံမှု-သံဝရ မရှိသူသည် အချဉ်ရလျှင် အချိုဥာတတ်၏။ အိမ်တစ်အိမ် မှ ရအပ်သော ဆွမ်းနှင့် ဟင်းကို အခြား တစ်နေရာ ရောက်လျှင် သွန်ပစ်တတ်၏။

ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ မဟိစ္ဆတာယ ။ -ပစ္စည်းလေးပါး တို့၌ များသော အလိုရှိသော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ အသန္တုတ္တိတာယ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ နှစ်သက် ရောင့်ရဲခြင်း မရှိသော ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဏိကာယ ။ -အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်း၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပေါင်းသင်း နေထိုင်ကြောင်း အသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ ကောသဇ္ဇဿ ။ - ပျင်းရိသော ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏လည်းကောင်း၊ ဝါ -

ဤ နည်းအားဖြင့် သူ့စိတ်တိုင်းကျ မရနိုင်သောကြောင့် မကျေမနပ်နှင့် အငတ်ခံရ တတ်၏။ ဤကား မိမိကို မိမိ ဆောင်ရွက်၊ မွေးမြူဖို့ ခဲယဉ်းပုံတည်း။ တချို့ ကိုယ်တော်ကား ဒကာ၊ ဒကာမတို့က ဆွမ်းကောင်း၊ ဟင်းကောင်း လောင်း လှူသော် လည်း မျက်နှာ ကြည်ကြည်လင်လင် မရှိ၊ မျက်မှောင်ကုတ်လျက် မကျေနပ်သော အမူအရာကို ပြတတ်၏။ ထို အလှူရှင်တို့၏ မျက်မှောက်မှာပင် (သဒ္ဓါ ပျက်ချင် ပျက်ပစေဟူသော စိတ်ထားဖြင့်) လူ၊ သာမဏေတို့အား ပေးလိုက်တတ်၏။ ထို ကိုယ်တော်သည် ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့ အကိုးကွယ်ခက်၊ တာဝန်ဆောင်ဖို့ ခက်သော “ဒုက္ခရ၊ ဒုပ္ပောသ” တည်း။

၃။ မဟိစ္ဆတာယ၊ အသန္တုတ္တိတာယ။ ။ ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ များသော အလို ရှိသော၊ မကျေနပ် မရောင့်ရဲနိုင်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးသည် “မဟိစ္ဆ၊ အသန္တုတ္တိ” မည်၏။ ထို၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော အတိလောဘသည်လည်းကောင်း၊ ထို၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော အသံဝရသည်လည်းကောင်း၊ “မဟိစ္ဆတာ၊ အသန္တုတ္တိတာ” မည်၏။ အသံဝရ ဟူသည်လည်း လောဘကို မထိန်းသိမ်းနိုင်အောင် သီလပျက်မှု စသည်များတည်း။

၄။ သင်္ဂဏိကာယ။ ။ “သင်္ဂဏိကာ”ဟူသည် အပေါင်းအဖော်တို့နှင့် ပျော်ပျော်ပါးပါး ရော့ရော့နှော့နှော့ နေခြင်းဟူသော ဂဏသင်္ဂဏိကာ၊ တစ်ပါးတည်း နေစေကာမူ ကာမ၊ ဗျာပါဒ၊ ဝိဟိံသာ-ဝိတက်တို့ကို ကြံစည်၍ နေခြင်းဟူသော ကိလေသသင်္ဂဏိကာတည်း။ [ဤ သင်္ဂဏိကာဖြင့် ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တဝိဝေက မရှိခြင်းကို ပြတော်မူသည်။] ဤ၌ကား အသံဝရကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ယူပါ။

၅။ ကောသဇ္ဇဿ။ ။ ကာမဝိတက် စသည်တို့၏ အလိုသို့ လိုက်လျက်-ဝီရိယ ကင်း၍ ညံ့ဖျင်း ပေါ့လျော့သော ပမာဒတရားဖြင့် နေသူကို “ကုသိတ-ကုသိုလ်ကိစ္စ၌ စက်ဆုတ်အပ်စွာ ဆုတ်နစ်သူ=ပျင်းရိသူ” ဟု ခေါ်၏။ [ကာမစ္ဆန္တုဗျာပါဒဝိဟိံသာဝိတက္က ဝသိတာယ ကုသိတံ-ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ၊ ယမကဝဂ်၊ မဟာကာဠုတ္တေရဝတ္ထု။] ထို ကုသိတ (ကုသိဒ)၏ ဖြစ်ကြောင်း အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထို၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော အသံဝရကိုလည်းကောင်း “ကောသဇ္ဇ”ဟု ခေါ်သည်။

ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏံ=ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်ကို၊ ဘာသိတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ အနေကပရိယာယေန-ဖြင့်၊ သုဘရတာယ °-မိမိသည်လည်းကောင်း၊ ဒါယကာတို့သည်လည်းကောင်း လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်အပ်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ သုပေါသတာယ-မိမိသည်လည်းကောင်း၊ ဒါယကာ တို့သည်လည်းကောင်း၊ လွယ်ကူစွာ မွေးမြူအပ်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ အပွိစ္ဆဿ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိသော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ သန္တုဋ္ဌဿ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ နှစ်သက်ရောင့်ရဲသော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ သလ္လေခဿ ၂-ကိလေသာတို့ကို နည်းပါးအောင်ခြစ်ပစ်တတ်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ဓုတဿ-ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ခါချတတ်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ပါသာဒိကဿ?-

၁။ သုဘရတာယ စသည်။ ။ “သုဘရ”စသည် ဖြစ်ပုံကို “ဒုဗ္ဗရ”စသည်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။ “သုဘရတာ”စသော ပုဒ်တို့၏အရ သံဝရကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ကောက်ပါ။ “အပွိစ္ဆဿ” စသည်၌ ဘာဝပစ္စည်း မပါသော်လည်း သံဝရကို အရကောက်ရသောကြောင့် အထက်ပါအတိုင်း အနက်ပေးပါသည်။ သို့မဟုတ် ကရဏသာဓိ ကြံ၍သော်လည်း “အပွိစ္ဆဿ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိကြောင်း သံဝရ၏” ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။

၂။ သလ္လေခဿ, ဓုတဿ။ ။ ကိလေသာတို့ကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်တတ်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို “သလ္လေခဿ”ဟုလည်းကောင်း၊ နည်းပါးအောင်သာ မက အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် လှုပ်ခါချတတ်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို “ဓုတဿ” ဟုလည်းကောင်း ခေါ်၏။ ထို၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော သံဝရကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ကောက်ပါ။

၃။ ပါသာဒိကဿ။ ။ ပါသာဒိက၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အပါသာဒိကသည် ကာယဝါစာ အပါသာဒိက, စိတ္တအပါသာဒိကဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် ကာယဒုစရိုက်, ဝစီဒုစရိုက်များသည် ကာယဝါစာအပါသာဒိကတည်း။ ကာမဝိတက်စသော အကုသလဝိတက် သုံးပါးသည် စိတ္တအပါသာဒိကတည်း။ ထို့ကြောင့် ကာယဒုစရိုက်, ဝစီဒုစရိုက်

ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ အပစယဿ ဝ -ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော
 ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ဝီရိယာရမ္ဘဿ-ဝီရိယကို
 အားထုတ်သော ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါး၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘာသိတွာ-မိန့်တော်
 မူပြီး၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ တဒန္တဝိကံ-ထို ပညတ်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော
 သိက္ခပုဒ်အား လျှောက်ပတ်သော၊ [ကံကို ပညတ်တော်မူရာ၌ “ထို ပညတ်တော်
 မူအပ်လတ္တံ့သော ကံအား လျှောက်ပတ်သော” ဟု ဆိုပါ။] တစ်နည်း၊ တဒန္တဝိကံ-
 ထို ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော သံဝရအား လျော်သော၊ ဓမ္မိ-တရားရှိသော၊ ကထံ-
 စကားကို၊ ကတွာ-၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေသိ-မိန့်တော်မူပြီး၊ (ကိ?)။ [ဤ
 အမေး၏ အဖြေသည် သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ် အဆုံးမှ ပြီးဆုံးလိမ့်မည်။]

၆၅။ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ (ဥပဇ္ဈာယ်၏ အဖြစ်ကို၊)
 (ဂဟေတု-စိတ်ဖြင့် မှတ်ယူခြင်းငှာ) အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ [ဤဝါကျ၌
 မှတ်ဖွယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကံမိ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ၊ အတူနေတပည့် အပေါ်၌၊ ပုတ္တစိတ္တံ-သား၌
 ဖြစ်သော စိတ်ကို၊ ဥပဋ္ဌပေဿတိ-ကပ်၍ တည်စေလိမ့်မည်၊ (ဖြစ်စေလိမ့်မည်၊)
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-သည်၊ ဥပဇ္ဈာယမိ-၌၊ ပိတုစိတ္တံ-အဖွဲ့ဖြစ်သော စိတ်ကို၊
 ဥပဋ္ဌပေဿတိ- မည်၊ ဧဝံ- သို့၊ (ဤနည်းအားဖြင့်) တေ- ထို ဥပဇ္ဈာယ်နှင့်

မဖြစ်အောင် အကုသလဝိတက် သုံးပါး၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နေက္ခမ္မ၊ အဗျာပါဒ၊
 အဝိဟိံသာဝိတက် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေသော ကိုယ်နှင့် စိတ်ကို “ပါသာဒိက-
 ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကိုယ် စိတ်” ဟု မှတ်ပါ။ [သံဝရကို ဖလူပစာရ
 အားဖြင့် ကောက်။]

၁။ အပစယဿ၊ ဝီရိယာရမ္ဘဿ။ ။ ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးကြောင်း
 နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ကြိုးစားနေသော ကိုယ်နှင့် စိတ်ကို “အပစယဿ” ဟုလည်းကောင်း၊
 ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထု ရှစ်ပါးနှင့်အညီ ကြိုးစားနေသော ကိုယ်နှင့်စိတ်ကို “ဝီရိယာရမ္ဘဿ”
 ဟုလည်းကောင်း ခေါ်၏။ [ဝီရိယာရမ္ဘ ဝတ္ထုရှစ်ပါးကို အဋ္ဌက အင်္ဂုတ္တရ၊ ဒုတိယ-
 ပဏ်၊ ၈-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်၌ ကြည့်ပါ။]

သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့သည်။ အညမည်-အချင်းချင်း၊ သဂါရဝါ ။ -ရိသေလေးစားခြင်း နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ (တပည့်က ရိသေလေးစားခြင်း၊ ဆရာက ဂရုစိုက်ခြင်း နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ သပ္ပတိဿာ-မှီခိုအားထား ကိုးစားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ **တစ်နည်း၊** သပ္ပတိဿာ-မှီခိုအားထားအပ်သူနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ (မှီခိုအပ်သော ဆရာ၊ အားထားအပ်သော တပည့်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။) သဘာဂဝုတ္တိကာ-သဘောတူသော အသက်မွေးမှု ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရန္တာ-နေကုန်လတ်သော်၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ-တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ ဤ သာသနာတော်၌၊ ဝုဒ္ဓိံ-(သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားဖြင့်) ကြီးပွား ခြင်းသို့၊ ဝိရုဋ္ဌိံ- စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဝေပုလ္လံ- ပြန်ပြောကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇိဿန္တိ- ရောက်ကုန်လိမ့်မည်။

ဘိက္ခဝေ ဧဝဉ္စ ပန-ဤသို့လျှင်၊ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက် ၏။ ဧကံသံ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-ကို၊ ကရိတွာ-၍၊ **တစ်နည်း၊** ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ ကရိတွာ-လက်ကန်တော့တင်၍၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊ ဝန္တိတွာ-ရှိခိုး၍၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ- ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ အဉ္စလိံ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချီးမြှောက် ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနိယော-ဆိုထိုက်သည်။ အဿ-ဖြစ်၏။ (ကိံ-အဘယ်သို့ ဆိုထိုက် သနည်း?) **“ဥပဇ္ဈာယော မေ ပေ၊ ဟောဟိ”** တိ-ဟူ၍၊ (ဝစနိယော အဿ၊) [ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-အပြစ်ငယ် အပြစ်ကြီး၊ အသီးသီးကို၊ အနီးချဉ်းကပ်၊ ကြည့်ရှုသွန်သင်တတ်သော ဥပဇ္ဈာယ်သည်။ ဟောဟိ- ဖြစ်တော်မူပါ။] **“သာဟု-ကောင်း၏။”** ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ **“လဟု-ပေါ့ပါ၏။”** [ငါ့မှာ သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်ဖို့ အရေး၌ ဝန်မလေးပါ။ တာဝန်ပေါ့ပါ၏။-ဟူလို၊] ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ **“ဩပါယိကံ- နည်းလမ်း၌ ယှဉ်ပါ၏။”** [သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းသည် နည်းလမ်းကျပါ၏။ နည်းလမ်းကျမှုကြောင့် သင်ဟာ ယနေ့မှ စ၍ ငါ၏တာဝန် ဖြစ်နေ၏။-ဟူလို၊] ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ **“ပတိရူပံ-သင့်လျော်ပါ၏။”** [သင်၏ ဥပဇ္ဈာယ် ယူခြင်းသည် သင့်လျော်ပါ၏။ - ဟူလို၊] ဣတိ ဝါ - သော်လည်းကောင်း။

၁။ သဂါရဝါ စသည်။ ။ ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ **“ပတိဿော”** ပုဒ်ကို ဋီကာ၌ ပတိ ပုဗ္ဗ+သု ဓာတ်+အံ ပစ္စည်းဖြင့် **“ပတိဿဝနံ ပတိဿော”** ဟု ပြ၍ **“သပ္ပတိဿာ-ရှေးရှုနားထောင်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။”** ဟု ဖွင့်သေး၏။ ထိုအနက်သည် တပည့်ဖြစ်သူတို့ အတွက်သာ ရသောကြောင့် **“အညမည်”** ဟု ဟောတော်မူအပ်သော ဤနေရာနှင့် မလျော်ပါ။

“ပါသာဒိကေန-ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမူအရာ ဖြင့်၊ သမ္မာဒေဟိ-သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သုံးပါးသော သိက္ခာကို ပြီးစီးစေ လော့” ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ- သိစေအံ့၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ-အံ့၊ ကာယေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိညာပေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတော-ယူအပ်သည်၊ (ယူအပ်ရာရောက်သည်၊) ဟောတိ၊ ကာယေန၊ န ဝိညာပေတိ-အံ့၊ ပေ၊ ဂဟိတော န ဟောတိ။

၆၆။ ဘိက္ခဝေ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန-သည်၊ ဥပဇ္ဈာယမိ-ဥပဇ္ဈာယ်(အပေါ်)၌၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊ (ကျင့်ရမည်)၊ တတြ-ထို “သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ” ဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ဤ မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့ကား၊ သမ္မာဝတ္တနာ- ကောင်းစွာ ကျင့်ပုံတည်း၊ (ကျင့်နည်းတည်း။)

နံနက် စောစော၌ ပြုရမည့် ဝတ်များ။ ။ကာလသေဝ - စောစော၌ပင်၊ (အရက်မတက်မီပင်) ဝုဋ္ဌာယ-

ထ၍၊ ဥပါဟနာ-ဖိနပ်တို့ကို၊ ဩမုဉ္ဇိတွာ-ချွတ်၍၊ ဧကံသံ ၊ပေ၊ ဒန္တကဋ္ဌံ-ဒန်ပူ (တံပူ)ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏)၊ မုခေါဒကံ-မျက်နှာသစ်ရေကို၊ ၊ပေ၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ပညပေတဗ္ဗံ-ခင်းထိုက်၏၊ ယာဂု-ယာဂုသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘာဇနံ-ခွက်ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဆေး၍၊ ယာဂု-ကို၊ ဥပနာမေတဗ္ဗာ-(ဥပဇ္ဈာယ်၏) အနီးသို့၊ ညွတ်စေထိုက်၏၊ ဝါ-ကပ်ထိုက်၏၊ ယာဂု-ကို၊ ပီတဿ-သောက်ပြီးသော ဥပဇ္ဈာယ်အား၊ ဥဒကံ ဒတွာ ဘာဇနံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-ပြန်ယူ၍၊ နိစံ-နိမ့်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ [ရိသေသောအားဖြင့် ကိုယ်ကို မတ်မတ်ကြီး မထားဘဲ နိမ့်၍၊-ဟူလို] သာဓုကံ-ကောင်းမွန်စွာ၊ အပ္ပဋိဗံသန္တေန-မထိမခိုက်ဘဲ၊ ဓောဝိတွာ၊ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ-သိုမှီး သိမ်းဆည်း ထိုက်၏၊ ဥပဇ္ဈာယမိ-သည်၊ ဝုဋ္ဌိတေ-ထပြီးလတ်သော်၊ အာသနံ-ကို၊ ဥဒ္ဒရိတဗ္ဗံ- ရုပ်သိမ်းထိုက်၏၊ သော ဒေသော-ထို အရပ်သည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်နေရာ ထို အရပ် သည်)၊ ဥက္ကာပေါ-စွန့်ပစ်ထိုက်သော အမှိုက်အပေါင်းရှိသည်၊ (အမှိုက်ရှုပ်နေ သည်)၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သော ဒေသော-ကို၊ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗော- တံမြက်လှည်းထိုက်၏။

ဆွမ်းခံချိန်၌ ပြုရမည့်ဝတ်များ။ ။ဥပဇ္ဈာယော ဂါမံ၊ ပဝိသိတုကာမော-
ဝင်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ့ဟောတိ၊

(ခေံသတိ)၊ နိဝါသနံ-ရွာဝတ်သင်းပိုင်ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပဋိနိဝါသနံ-ကျောင်းဝတ်
သင်းပိုင်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟောတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်းကြိုးကို၊ ပေ၊ သဂုဏံ-
အထပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ တစ်နည်း၊ သဂုဏံ ကတွာ-ထပ်၍၊
သံဃာဋီယော-ဧကသီနှင့် သင်္ကန်းကြီးတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဓောဝိတွာ၊
သောဒကော-ရေနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပတ္တော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော၊ ဆွမ်းခံခါနီး၌
သပိတ်ကို ရေဆေးပြီးနောက် မသုတ်ပါနှင့်၊ ရေဆေးပြီးသားအံတိုင်း ပေးပါ၊-
ဟူလို၊]ဥပဇ္ဈာယော၊ ပစ္ဆာသမဏံ-နောက်ပါရဟန်းကို၊ သစေ အာကခံတိ-
အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ (ခေံသတိ)၊ တိမဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ခူးဝန်းနှစ်ဖက်၊ ချက်ဟူသော
အဝန်းသုံးပါးကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေန္တေန-ဖုံးအုပ်လျက်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်း
စွာ၊ နိဝါသေတွာ-သင်းပိုင်ကို ဝတ်၍၊ ကာယဗန္ဓနံ-ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ သဂုဏံ
ကတွာ၊ သံဃာဋီယော-တို့ကို၊ ပါရူပိတွာ-ရုံ၍၊ [ဤ စကားတော်ကို ထောက်၍
ရှေးခေတ်က ဧကသီနှင့် နှစ်ထပ်သင်္ကန်းကြီးကို ထပ်၍ ရုံကြောင်းကို သိရ၏၊]
ဂဏ္ဍိကံ-အနားပတ်သီးကို၊ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ-စွပ်၍၊ (တပ်၍)၊ ဓောဝိတွာ ပတ္တံ၊
ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ပစ္ဆာသမဏေန-သည်၊ ဟောတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊
အတိဒူရေ-အလွန်ဝေးသော အရပ်၌၊ (အလွန်ဝေးသော အရပ်ကား) န ဂန္တဗ္ဗံ-
မသွားရာ၊ အစွာသန္ဓေ-အလွန်နီးသော အရပ်၌၊ ပေ၊ ပတ္တပရိယာပန္နံ-သပိတ်၌
အကျုံးဝင်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟောတဗ္ဗံ-ခံယူထိုက်၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်၏
သပိတ်ထဲက ပြည့်နေသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို မိမိ သပိတ်ထဲသို့ ပြောင်းထည့်ပါ၊-
ဟူလို၊ အဋ္ဌကထာ၌ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ပြည့်နေသော ဥပဇ္ဈာယ်၏ သပိတ်နှင့်
မိမိ သပိတ်ကို လဲလှယ်၍ ယူပါဟု မိန့်သေး၏၊] ဥပဇ္ဈာယဿ - သည်၊
ဘဏမာနဿ-စကားပြောစဉ်၊ အန္တရန္တရာ-အကြား အကြား၌၊ ကထာ-စကားကို၊
န ဩပါတေတဗ္ဗာ-မကျစေထိုက်၊ [ဥပဇ္ဈာယ်၏စကား မဆုံးမိ ဝင်မပြောပါနှင့်၊-
ဟူလို၊] ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ အာပတ္တိသာမန္တာ-အာပတ်၏ အနီး၌၊ ဘဏမာနော-
ပြောလတ်သော်၊ နိဝါရေတဗ္ဗော-တားမြစ်ထိုက်၏။

ဆွမ်းခံပြန်ချိန် ပြုရမည့်ဝတ်များ။ ။ နိဝတ္တန္တေန-ဆွမ်းခံရွာမှ ပြန်လာသော
သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ပဌမတရံ-
ရှေးဦးစွာ၊ အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ၊ ပါဒေါဒကံ -ခြေဆေးရေကိုလည်းကောင်း၊

ပါဒပိဋံ-ခြေဆေးအင်းပျဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါဒကထလိကံ-ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥပနိက္ခိပိတဗွံ-အနီး၌ ချထားထိုက်၏။ ပစ္စဂ္ဂန္တာ-ခရီးဦး ကြိုဆို၍၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗွံ-လှမ်းယူထိုက်၏။ ပေ၊ စီဝရံ-သည်၊ သိန္နံ-ချွေးစိုသည်။ သစေ ဟောတိ၊ (စံသတိ)၊ မုဟုတ္တံ-တစ်မုဟုတ်မျှ၊ ဥဏှေ-နေပူ၌၊ ဩတာပေတဗွံ-ပူစေထိုက်၏။ (လှန်းထိုက်၏။) စီဝရံ-ကို၊ န စ နိဒဟိတဗွံ-ကြာမြင့်စွာလည်း မထားရာ၊ စီဝရံ-ကို၊ သဗံရိတဗွံ-ခေါက်ထိုက်၏။ စီဝရံ၊ သဗံရန္တေန- ခေါက်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်။ “မဇ္ဈေ-သင်္ကန်း၏အလယ်၌၊ ဘင်္ဂေါ-ရိုးအပ်သော အရာသည်၊ (ခေါက်ရိုးရာသည်)၊ မာ အဟောသိ-မပြစ်ပါစေနှင့်” ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ကဏ္ဍံ-သင်္ကန်းအနားကို၊ စတုရင်္ဂလံ-လက်လေးသစ် -ပမာဏရှိအောင်၊ ဥဿာရေတွာ-အထက်သို့ တက်စေ၍၊ (ပိုလွန်သည်ကို ပြု၍)၊ စီဝရံ သဗံရိတဗွံ၊ ဩဘောဂေ-သင်္ကန်း၏ အခွေအတွင်း၌၊ ကာယဗန္ဓနံ-ကို၊ ကာတဗွံ-ပြုထိုက်၏။ (ထားရာ၏။) [ကဏ္ဍံ စတုရင်္ဂလံ ဥဿာရေတွာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဆွမ်းစားချိန်၌ ပြုရမည့် ဝတ်များ။ ။ ပိဏ္ဏပါတော-ဆွမ်းသည်၊ သစေ

ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ-သည်လည်း၊ ဘုဒ္ဓိတုကာမော-စားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ (စံသတိ)၊ ဥဒကံ-ကို၊ (လက်ဆေးဖို့ရာ ရေကို)၊ ဒတွာ၊ ပိဏ္ဏပါတော-ကို၊ ဥပနာမေ တဗ္ဗော-အနီးသို့ ညွှတ်စေထိုက်၏။ (ကပ်ထိုက်၏)၊ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ပါနိယေန-သောက်ရေဖြင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏။ (ပန်လျှောက်ထိုက်၏)၊ ဘုတ္တာဝိသ-ဆွမ်းစားပြီးသော ဥပဇ္ဈာယ်အား၊ ပေ၊ သာဓုကံ၊ အပ္ပဋိသံသန္တေန-ပွတ်မတိုက်ဘဲ၊ (မထိမခိုက်ဘဲ)၊ ဇောဝိတွာ၊ ဝေါဒကံ (ဝိ+ဥဒကံ)-ရေ မရှိသည်ကို၊ ကတွာ၊ ပေ၊ ဥဏှေ၊ ပတ္တော-ကို၊ န စ နိဒဟိတဗ္ဗော-ကြာမြင့်စွာလည်း မထားထိုက်၊ ပတ္တစီဝရံ - ကို၊ နိက္ခိပိတဗွံ - ထားထိုက်၏။ ပတ္တံ၊ နိက္ခိပန္တေန - ထားသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်။ ဧကေန-တစ်ဖက်သော၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဧကေန၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဟေဋ္ဌာပိဋံ ဝါ-ညောင်စောင်း (ခုတင်)၏ အောက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာပိဋံ ဝါ-အင်းပျဉ် (ထိုင်ခုံ)၏ အောက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရာမသိတွာ-သုံးသပ်၍၊ (စမ်းပြီး၍)၊ ပတ္တော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ အနန္တရဟိတာယ-အကြား၌ ထားအပ်သော အခင်း မရှိသော၊ [သပိတ်နှင့် မြေကြီး စသည်တို့၏ အကြားဝယ် ထားအပ်သောကြောင့် အခင်းကို “အန္တရဟိတ” ဟု ခေါ်၏။]

ဘူမိယာ-ဌ၊ ပတ္တော-ကို၊ န စ နိက္ခိပိတဗ္ဗော-မထားထိုက်၊ စီဝရံ၊ နိက္ခိပန္နေန-
 သည်၊ ပေ၊ ဟတ္ထေန၊ စီဝရဝံသံ၊ ဝါ-သင်္ကန်းတန်းဝါး ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 စီဝရရန္တံ၊ ဝါ-သင်္ကန်းတန်း ကြိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပမဇ္ဇိတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊
 (ဖုံမရှိအောင် ပွတ်တိုက်၍) ပါရတော-ထိုဘက်၌၊ အန္တံ-သင်္ကန်း အဖျားကို၊
 ဩရတော-ဤဘက်၌၊ ဘောဂံ-သင်္ကန်းအခွေကို၊ ကတ္တာ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊
 [ပါရတော အန္တံ စသော ဤ ဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]
 ဥပဇ္ဈာယမိ-သည်၊ ဝုဋ္ဌိတေ-(ဆွမ်းစားရာ အရပ်မှ) ထပြီးလတ်သော်၊ ပေ၊
 ပါဒကထလိကံ၊ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ-သိမ်းဆည်းထိုက်၏၊ ပေ၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော။

ရေချိုးချိန်၌ ပြုရမည့် ဝတ်များ။ ။ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ နဟာယိတု
 ကာမော-ရေချိုးခြင်းငှာ အလိုရှိ

သည်၊ သစေ ဟောတိ (ဧဝံသတိ)၊ နဟာနံ-ချိုးကြောင်းရေကို၊ (ချိုးရေကို)
 ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ-စိမ့်ထိုက်၏၊ သီတေန-ရေအေးဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိသည်၊ သစေ
 ဟောတိ (ဧဝံသတိ) သီတံ ပဋိယာဒေတဗ္ဗံ၊ ဥဏှေန-ရေပူဖြင့်၊ ပေ။

ဥပဇ္ဈာယော၊ ဇန္တာဃရံ-ဇရုံးအိမ်သို့၊ ပဝိသိတုကာမော သစေ ဟောတိ
 (ဧဝံသတိ)၊ စုဏ္ဏံ-ရေချိုး ဆပ်ပြာမှုန့်ကို၊ သန္နေတဗ္ဗံ-စုပေါင်း ဆောင်ထိုက်၏၊
 (အခဲ ပြုထိုက်၏) မတ္တိကာ-မြေညက်ကို၊ တေမေတဗ္ဗော-ရေဖြင့် စိုစေထိုက်၏၊
 ဇန္တာဃရပိဋံ-ဇရုံးအိမ်၌ ထားထိုက်သော အင်းပျဉ် (ထိုင်ခုံ)ကို၊ အာဒါယ၊
 ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ပိဋိတော ပိဋိတော-၌၊ (နောက်က နောက်က) ဂန္ဓာ-
 လိုက်သွား၍၊ ဇန္တာဃရပိဋံ ဒတွာ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ဧကမန္တံ-၌၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊
 စုဏ္ဏံ ဒါတဗ္ဗံ ၊ပေ၊ သစေ ဥဿဟတိ-အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ဇန္တာဃရံ- သို့၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ- ဝင်ထိုက်၏၊ ဇန္တာဃရံ၊ ပဝိသန္နေန- ဝင်သော
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ မတ္တိကာယ-ဖြင့်၊ မုခံ-မျက်နှာကို၊ မက္ခေတွာ-သုတ်လိမ်း၍၊
 [မျက်နှာကို မီးမပူအောင် မြေညက်ဖြင့် သုတ်လိမ်း၍] ဗုရတော စ-ရှေ့မှလည်း
 ကောင်း၊ ပစ္ဆတော စ-နောက်မှလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဇန္တာဃရံ
 ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ [ခါးအရပ်၏ ရှေ့ပိုင်းနှင့် နောက်ပိုင်းကို လုံခြုံသော ရေသနပ်ကို
 ဝတ်၍ ဝင်ပါ၊-ဟူလို] ထေရေ-ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သို့၊ အနုပဓဇ္ဇ-
 အနီးသို့-ကပ်ဝင်၍၊ (တိုးဝှေ့၍) န နိသီဒိတဗ္ဗံ-မထိုင်ရာ၊ နဝါ-သီတင်းငယ်

ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာသနေန-ဖြင့်၊ န ပဋိဗာဟိတဗ္ဗာ-မတားမြစ် ထိုက်ကုန်၊ ဇန္တာယရေ-၌၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏ (အပေါ်၌)၊ ပရိကမ္မံ-(မီးကျိုး ထည့်ပေးခြင်း စသော) အဖန်ဖန် ပြုထိုက်သော အမှုကို၊ ကာတမ္မံ၊ ဇန္တာယရ- မှ၊ နိက္ခမန္တေန-ထွက်လာသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ဇန္တာယရပိ၌ အာဒါယ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ ဇန္တာယရ-မှ၊ နိက္ခိပိတမ္မံ-ထွက်ရာ၏၊ [ရေသနပ်ကို ဝတ်၍ ထွက်လာပါ၊ အချိုးနီး အဝတ်မပါဘဲ ထွက်မလာပါနှင့်၊- ဟူလို၊ ဇန္တာယရဝယ် နေစဉ်၌ကား အကွယ်အကာ ရှိသောကြောင့် ရေသနပ် မပါဘဲ နေကောင်းပါ၏။]

ဥဒကေပိ-၌လည်း၊ (ရေချိုးရာ၌လည်း) ဥပဇ္ဈာယဿ-၏ (အပေါ်၌)၊ ပရိကမ္မံ-ကြေးတွန်းမှု စသော ပရိကံကို၊ ကာတမ္မံ၊ နဟာတေန-ရေချိုးပြီးသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ ဥတ္တရိတွာ-ရေမှ တက်ပြီး၍၊ အတ္တနော- ၏၊ ဂတ္ထံ - ကိုယ်ကို၊ ဝေါဒကံ ကတွာ၊ နိဝါသေတွာ - သင်းပိုင်ကို ဝတ်၍၊ [ဇန္တာယရသို့ ဝင်စဉ်က ရေသနပ်ဖြင့် ဝင်ရသောကြောင့် ယခု သင်းပိုင်ကို ဝတ်ရသည်၊] ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ဂတ္ထတော-မှ၊ ဥဒကံ၊ ပမဇ္ဇိတမ္မံ- ပွတ်တိုက်ထိုက်၏၊ (သုတ်ပစ်ရာ၏)၊ နိဝါသနံ ဒါတမ္မံ၊ သံဃာဋီ ဒါတဗ္ဗော၊ ပေ၊ ဥပဇ္ဈာယော-ကို၊ ပါနိယေန-ဖြင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးလျှောက်ထိုက်၏၊ [ဇန္တာယရဝယ် နေခိုက် မီးပူကြောင့် ရေငတ်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် “သောက်ရေ လိုပါသလား?” ဟု လျှောက်ရမည်။]

ဥဒ္ဓိသာပေတုကာမော - ပါဠိကို ရွတ်ပြစေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ (စဝံသတိ)၊ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗော - ပါဠိကို ရွတ်ပြထိုက်၏၊ ပရိပုစ္ဆိတု ကာမော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို (အဋ္ဌကထာကို) အဖန်ဖန် မေးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊

၁။ ပရိပုစ္ဆိတုကာမော။ ။ “ပရိပုစ္ဆာပေတုကာမော” ဟု ရှိလျှင် “ဥဒ္ဓိသာပေတု ကာမော” နှင့် လျော်၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည် ဥပဇ္ဈာယ်က ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြစေလိုလျှင် ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြရမည်၊ ထို ပါဠိတော်၏ အနက် အဓိပ္ပာယ် (အဋ္ဌကထာ)ကို မေးစေလိုလျှင် အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်အား မေးရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ “အနက် အဓိပ္ပာယ် အသင် သိရဲ့လား၊ မသိလျှင် မေးပါ” စသည်ဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်က ခွင့်ပြုပေးခြင်း ကိုပင် “ပရိပုစ္ဆာပေတုကာမော-မေးစေလိုသည်” ဟု မှတ်ပါ။

သစေ ဟောတိ (ဧဝံသတိ)၊ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗော-အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို (အဋ္ဌကထာကို) အဖန်ဖန် မေးထိုက်၏။

သေနာသနဝတ်များ။ ။ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ - ဌံ၊ ဥပဇ္ဈာယော ဝိဟရတိ၊
သော ဝိဟာရော-သည်၊ ဥက္ကာပေါ သစေ
ဟောတိ၊ သစေ ဥဿဟတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သောဓေတဗ္ဗော-သုတ်သင် ရှင်းလင်း
ထိုက်၏၊ ဝိဟာရံ၊ သောဓေန္တေန-သုတ်သင် ရှင်းလင်းသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက
သည်၊ ပဌမံ ပတ္တစိဝရံ၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဧကမန္တံ-ဌံ၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗ-
ချထားထိုက်၏၊ နိသီဒနပစ္စတ္တရဏံ-နိသီဒိုင်၊ အိပ်ရာခင်းကို၊ ပေ၊ ဘိသိဗိဓမ္မောဟနံ-
ဘုံလျှို့၊ ခေါင်းအုံးကို၊ ပေ၊ မဉ္ဇော-ကို၊ နိစံ-နိမ့်သည်ကို၊ ကတွာ သာဓုကံ၊
အပ္ပဋိဗံသန္တေန ။ -မပွတ်မတိုက်ဘဲ၊ ကဝါဠုပိဌံ-တံခါးရွက်၊ တံခါးပေါင်ကို၊
အသံဗုဋ္ဌေန္တေန-မထိခိုက်စေဘဲ၊ ပေ၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ပိဌံ-ကို၊ ပေ၊ မဉ္ဇပဋိပါဒကာ-
ညောင်စောင်း (ခုတင်)၏ အခြေခံတို့ကို၊ ပေ၊ ဓေဠမလ္လကော-ထွေးခံကို၊
အပဿေန ဖလကံ-မှီအပ်ရာ ပျဉ်ချပ်ကို၊ ဝါ-မှီစရာ ပျဉ်ချပ်ကို၊ ပေ၊ ဘူမတ္တရဏံ-
မြေအခင်းကို၊ (မြေ၊ တည်ရာ ကြမ်းပြင် စသည်တို့၌ ခင်းထိုက်သော အခင်းကို၊)
ယထာ ပညတ္တံ-အကြင် အကြင် ခင်းထားအပ်သော အရပ်ကို၊ သလ္လင်္ကေတွာ-
မှတ်သား၍၊ ပေ၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။

ဝိဟာရေ-ဌံ၊ သန္တာနကံ-(အဆက်မပြတ် ချဲ့ဖြန့်အပ်သော) ပင့်ကူချည်မျှင်
သည်၊ သစေ ဟောတိ (ဧဝံသတိ)၊ ဥလ္လောကာ-အထက်မျက်နှာကြက်မှာ၊ ပဌမံ-
စွာ၊ သြဟာရေတဗ္ဗံ-ဖယ်ရှားရာ၏၊ [မျက်နှာကြက်မှ စ၍ ရှင်းပါ၊-ဟူလို၊]
အာလောကသန္ဓိကဏ္ဍဘာဂါ-လေသောက်ပြတင်း တံခါးရွက်အဖို့၊ အခန်း၏
အထောင့်အဖို့တို့ကို၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ-ပွတ်တိုက်ထိုက်ကုန်၏၊ ဂေရကံပရိကမ္မကတာ-
ပြုအပ်ပြီးသော ဝေ့နိပရိကံရှိသော၊ (ဝေ့နိမူနံတို့ဖြင့် အပြေအပြစ် ပြုအပ်သော၊)

၁။ **အပ္ပဋိဗံသန္တေန၊ အသံဗုဋ္ဌေန္တေန။** ။ ညောင်စောင်း (ခုတင်) စသည်ကို
ကျောင်းထဲမှ ထုတ်သောအခါ (နိစံ ကတွာ) အမြင့်ကြီး မမ-ဘဲ ခပ်နိမ့်နိမ့် မ-ယူ၍
(အပ္ပဋိဗံသန္တေန) မြေကြီး၊ အင်္ဂတေအခင်း၊ ကြမ်းအခင်းများကို မပွတ်မတိုက်ဘဲ
(ဒရုတ်မဆွဲဘဲ)လည်းကောင်း၊ (အသံဗုဋ္ဌေန္တေန) တံခါးရွက်၊ တံခါးပေါင်များကို
မထိခိုက်စေဘဲလည်းကောင်း ကောင်းမွန်စွာ ထုတ်ပါဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဘိတ္တိ-နံရံသည်၊ ကဏ္ဍကိတာ-မှီဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သည်၊ (မှီတက်သည်၊) သစေ
 ဟောတိ (ဧဝံသတိ)၊ စောဠကံ-အဝတ်ကြမ်းကို၊ တေမေတွာ-ရေဖြင့် စိုစေ၍၊
 (ရေဆွတ်၍)၊ ပီဠေတွာ - ရေကို ညှစ်၏၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ - ပွတ်တိုက်ထိုက်၏၊
 ကာဠဝဏ္ဏကတာ-ပြုအပ်သော မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော၊ (မည်းနက်သော
 အဆင်းရှိအောင် ပြုအပ်သော)၊ ပေ၊ အကတာ-ရွေ့နှိပ်ရိုက်ဖြင့် မပြုအပ်၊ ကာဠဝဏ္ဏ
 ဖြစ်အောင် မပြုအပ်သော၊ ဘူမိ သစေ (ဟောတိ) (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒကေန၊
 ပရိပ္ပောသိတွာ-ဖျန်း၍၊ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ-တံမြက်လှည်းထိုက်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့
 နှလုံးသွင်း၍ ရေဖြင့် ဖျန်းကာ တံမြက်လှည်းထိုက်သနည်း?)၊ **“ဝိဟာရော-ကို၊
 ရဇေန-မြူမှုန်သည်၊ ဝါ-ဖုံသည်၊ မာ ဥဟံညိ-မနှိပ်စက်အပ်ပါစေနှင့်၊”** ဣတိ-
 ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍ ရေဖြင့် ဖျန်းကာ တံမြက်လှည်းထိုက်၏၊ သင်္ကာရံ-အမှိုက်
 ကို၊ ဝိစိနိတွာ-စုရုံး၍၊ ဧကမန္တံ-၌၊ ဆဇ္ဇေတဗ္ဗံ-စွန့်ပစ်ထိုက်၏။

ဘူမတ္ထရဏံ-ကို၊ ဩတာပေတွာ-နေ၌ ပူစေ၍၊ (နေလှန်း၍)၊ သောဓေတွာ-
 သုတ်သင် ရှင်းလင်း၍၊ ပပ္ပောဋေတွာ-ခါ၍၊ အတိဟရိတွာ-တစ်ဖန် ဆောင်၍၊
 ယထာ ပညတ္တံ-အကြင် အကြင် ခင်းထားအပ်သော အရပ်၌၊ ပညပေတဗ္ဗံ-
 ခင်းထိုက်၏၊ မဇ္ဇပဋိပါဒကာ-တို့ကို၊ ပေ၊ ယထာ ဌာနေ-အကြင် အကြင်
 ထားအပ်တိုင်းသော နေရာ၌၊ ဌပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်ကုန်၏၊ [ကြွင်း ဝါကျတို့၌
 အနက်ထူး မရှိ၊ ယထာ ပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာမှာ
 ကြည့်ပါ။]

ပုရတ္ထိမာ-အရှေ့အရပ်မှာ၊ သရဇာ-မြူမှုန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါတာ-
 လေတို့သည်၊ သစေ ဝါယန္တိ-အကယ်၍ လာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့
 လာကုန်လတ်သော်)၊ ပုရတ္ထိမာ-အရှေ့အရပ်၌၊ (အရှေ့အရပ်ကံ)၊ ဝါတပါနာ-
 လေသောက်ပြတင်းတို့ကို၊ ထကေတဗ္ဗာ-ပိတ်ထိုက်ကုန်၏၊ **တစ်နည်း၊** ပုရတ္ထိမာ-
 အရှေ့အရပ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ သရဇာ-ကုန်သော၊ ဝါတာ သစေ ဝါယန္တိ
 (ဧဝံသတိ)၊ ပုရတ္ထိမာ-ကုန်သော၊ ဝါတပါနာ-တို့ကို၊ ထကေတဗ္ဗာ၊ [ဤသို့ ပေးရ
 ပုံကို ဘာသာဋီကာ ဤ ဝါကျ အဖွင့်၌ ပြထားပြီ၊ နောက်နောက် ဝါကျတို့၌
 နည်းတူ ပေးပါ၊] ပုတ္တိမာ-အနောက်အရပ်မှာ၊ ပေ၊ ဥတ္တရာ-မြောက်အရပ်မှာ၊ ပေ၊
 ဒက္ခိဏာ-တောင်အရပ်မှာ၊ ပေ၊ သီတကာလော-အအေး၏ အခါသည်၊ (အေးရာ
 အခါသည်)၊ သစေ ဟောတိ (ဧဝံသတိ)၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ ဝါတပါနာ-တို့ကို၊

ဝိဝရိတဗ္ဗာ-ဖွင့်ထိုက်ကုန်၏။ [နေရောင်ခြည်ဝင်၍ အပူဓာတ်ရအောင် ဖွင့်ပါ-
ဟူလို] ရတ္တိ-ညဉ့်၌၊ ထကေတံဗ္ဗာ၊ ဥဏှကာလော-အပူ၏ အခါသည်၊ (ပူရာ
အခါသည်) သစေ၊ ပေ၊ ရတ္တိ-၌၊ ဝိဝရိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။ [နေပူ မဝင်အောင်
နေပူဝင်သောဘက်က တံခါးများကို ပိတ်၍ ညဉ့်အခါမှ အအေးဓာတ်ဝင်အောင်
ဖွင့်ပါ-ဟူလို။]

ပရိဝေဏံ-ပရိဝေဏံသည်၊ (ကျောင်းဝင်းသည်)၊ ဥက္ကာပံ သစေ ဟောတိ
(ဧဝံသတိ)၊ ပရိဝေဏံ-ကို၊ သမ္မုန္တိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ ကောဋ္ဌကော-တံခါးမုခ်သည်။
ပေ၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာ-ဆည်းကပ်ရာ ဧရပ်သည်၊ (ဆည်းကပ်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း
သည်)၊ ပေ၊ အဂ္ဂိသာလာ-မီးတင်းကုပ်သည်၊ (မီးဖိုချောင်သည်)၊ ပေ၊ ဝစ္စကုဋ္ဌိ-
ကျင်ကြီးအိမ်သည်၊ ပေ၊ ပါနီယံ-သောက်ရေသည်၊ သစေ န ဟောတိ (ဧဝံသတိ)၊
ပါနီယံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ-တည်ထားထိုက်၏။ ပရိဘောဇနီယံ-သုံးရေသည်။
ပေ၊ အာစမနကုမ္ဘိယာ-သန့်သက်ရေအိုး၌၊ ပေ၊ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ-သွန်းလောင်းထိုက်
၏။ (လောင်းထည့်ရမည်။)

ဝိနည်းကံနှင့်ဆိုင်ရာ ဝတ်များ။ ။ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်၏။ ဝါ-မှာ

အနဘိရတိ-မမေ့ လျှော်ခြင်းသည်။

ဥပန္နာ-ဖြစ်နေသည်။ သစေ ဟောတိ (ဧဝံသတိ)၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန-သည်။
ဝူပကာသေတဗ္ဗော-(ကိုယ်တိုင်သော်လည်း) အခြားအရပ်သို့ ပင့်ဆောင်ထိုက်၏။
ဝူပကာသာပေတဗ္ဗော-(သူတစ်ပါးကိုသော်လည်း) အခြားအရပ်သို့ ပင့်ဆောင်စေ
ထိုက်၏။ [ဤ ပုဒ်တို့၏ သဒ္ဓတ္ထကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] အဿ-ထို
ဥပဇ္ဈာယ်၏ အတွက်၊ ဓမ္မကထာ ဝါ-တရားနှင့်စပ်သော စကားကိုမူလည်း၊
ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏။ (ဥပဇ္ဈာယ်မှာ ကုက္ကစ္စဖြစ်လျှင်) ဝိနောဒေတဗ္ဗံ-ပယ်ဖျောက်
ထိုက်၏။ ပေ၊ (ဒိဋ္ဌိဂတာ-မိစ္ဆာအယူဖြစ်လျှင်) ဝိဝေစေတဗ္ဗံ-ကိုယ်တိုင်သော်
လည်း ကင်းဆိတ်စေထိုက်၏။ (စွန့်လွှတ်စေထိုက်၏) ဝိဝေစာပေတဗ္ဗံ-သူတစ်ပါးကို
သော်လည်း ကင်းဆိတ်ပါစေဟု စေခိုင်းထိုက်၏။ (ကင်းအောင် ပြုပေးပါဟု
လျှောက်ထိုက်၏)၊ ပေ၊ ဥပဇ္ဈာယော၊ ဂရုဓမ္မံ-ကြီးလေးသော သံဃာဒီသေသံ
အာပတ်သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော-ရောက်သည်။ (ဟုတ္တာ)၊ ပရိဝါသာရဟော-ပရိဝါသံ
ကို ထိုက်သည်။ (ပရိဝါသံ နေထိုက်သည်)၊ သစေ ဟောတိ (ဧဝံသတိ)၊
သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန-သည်။ ဥဿုက္ကံ-အားထုတ်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ (ကြောင့်ကြကို)၊
ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။ (ကိ?) "ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ သံဃော ဥပဇ္ဈာယဿ-အား၊

ပရိဝါသံ-ကို ဒဒေယျ န ခေါ-ပေးရာပါအံ့နည်း?။” ဣတိ-ဤသို့၊ (ဥဿုက္ကံ ကာတမ္ပံ) ပေ၊ မူလာယ-အရင်းသို့၊ ပဋိကဿနာရဟော-ငင်ခြင်းကို ထိုက်သည်။ ပေ၊ မူလာယ - သို့၊ ပရိကဿေယျ န ခေါ - ငင်ရာပါအံ့နည်း?။ ပေ၊ မာနတ္တာရဟော - မာနတ်ကို ထိုက်သည်။ ပေ၊ အဗ္ဘာနာရဟော-အဗ္ဘာန်ကို ထိုက်သည်။ (အဗ္ဘာန် သွင်းထိုက်သည်။) ပေ၊ အဗ္ဗေယျ န ခေါ-သွင်းခေါ်ရာ ပါအံ့နည်း?။ ပေ။

သံဃော၊ ဥပဇ္ဈာယဿ- ၏ (အပေါ်၌)၊ ကမ္မ- ကံကို၊ တဇ္ဇနိယံ ဝါ- တဇ္ဇနိယကံကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိယဿံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇနိယံ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ပဋိသာရဏိယံ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဥက္ခေပနိယံ ဝါ- ဥက္ခေပနိယကံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတ္ထုကာမော-ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ပေ၊ န ကရေယျ န ခေါ-မပြုရာပါအံ့နည်း?။ လဟုကာယ ဝါ-ပေါ့သော ကံသို့သော်လည်း၊ ပရိဏာမေယျ န ခေါ-ဥွတ်စေရာပါအံ့နည်း?။ (ပြောင်းလွှဲရာ ပါအံ့နည်း။) ဣတိ (ဥဿုက္ကံ ကာတမ္ပံ) အဿ-ထို ဥပဇ္ဈာယံ၏ (အပေါ်၌)၊ သံဃေန-သည်၊ ကမ္မ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ တဇ္ဇနိယံ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥက္ခေပနိယံ ဝါ၊ ကတံ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသည် မူလည်း၊ သစေ ဟောတိ၊ ပေ၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဝတ္ထေယျံ န ခေါ-ကျင့်ရာပါအံ့ နည်း?။ လောမံ - မာနတည်းဟူသော အမွေးကို၊ ပါတေယျ (န ခေါ)- ကျစေရာပါအံ့နည်း?။ (ချရာပါအံ့နည်း?။) နေတ္တာရံ-ကံမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း အကျင့်ကို၊ ဝတ္ထေယျံ (န ခေါ)-နည်း?။ သံဃော-သည်၊ တံ ကမ္မံ၊ ပဋိပ္ပဿဗ္ဗေယျံ (န ခေါ)-ငြိမ်းစေရာပါအံ့ နည်း?။ ဣတိ (ဥဿုက္ကံ ကာတမ္ပံ) [“နေတ္တာရံ” ၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ စတုတ္ထအုပ်၊ စာမျက်နှာ - ၁၈၉ ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ စူဠဝဂ္ဂ၊ ကမ္မက္ခန္ဓကဋကထာ၊ တဇ္ဇနိယကမ္မကထာ၌ တစ်နည်း ဖွင့်သေး၏။]

သင်္ကန်း ချုပ်ဆိုမှုဆိုင်ရာ ဝတ်များ။ ။ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ စိဝရံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဓောဝိတမ္ပံ-ဖွတ်လျော် ထိုက်သည်။ သစေ ဟောတိ (စဝံသတိ)၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန-သည်၊ ဓောဝိတမ္ပံ- ၏၊ စိဝရံ-ကို၊ ဓောဝိယေထ န ခေါ-ဖွတ်လျော်အပ်ရာပါအံ့နည်း?။ ပေ၊ ကာတမ္ပံ-

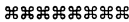
ချုပ်ဆိုးမှုကို ပြုထိုက်သည်။ ပေ၊ ကရိယေထ န ခေါ-ချုပ်ဆိုးမှုကို ပြုအပ်ရာ ပါအံ့နည်း?၊ ပေ၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်သည်။ ဝါ-ကို၊ ပစိတဗ္ဗံ-ကျိုထိုက်သည်။ ပေ၊ ပစိယေထ န ခေါ-ကျိုအပ်ရာပါအံ့နည်း။ ပေ၊ ရဇိတဗ္ဗံ-ဆိုးထိုက်သည်။ ပေ၊ ရဇိယေထ န ခေါ-ဆိုးအပ်ရာပါအံ့နည်း?၊ ပေ၊ စီဝရံ-ကို၊ ရဇန္တေန-ဆိုးသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်။ သာဓကံ၊ သမ္မရိဝတ္တကံ သမ္မရိဝတ္တကံ-ထက်ဝန်းကျင် လှည့်၍ လှည့်၍၊ (အတွင်းဘက်က ဆိုးလိုက် အပြင်ဘက်က ဆိုးလိုက်အားဖြင့် ပြန်လှန်၍ ပြန်လှန်၍)၊ ရဇိတဗ္ဗံ-၏။ ထေဝေ-ဆိုးရည်ပေါက်သည်။ အစ္စိန္တေ စ-မပြတ်စဲသေးမိလည်း။ န ပက္ကမိတဗ္ဗံ-မဖဲသွားရာ။ [ဆိုးရည်ပေါက် ကျနေသေးလျှင် သုတ်ပေးဖို့ရန် (သို့မဟုတ်) ထပ်၍ ညှစ်ဖို့ရန် မသွားသေးဘဲ စောင့်နေပါ-ဟူလို။]

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ဝတ်များ။ ။ ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ အနာပုစ္ဆာ-မပန်ပြောမူ၍၊ ဧကစ္စဿ-

အချို့သော ဝိသဘာဝပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပတ္တော-ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊ ပေ၊ ဧကစ္စဿ-၏။ ပတ္တော၊ န ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော-မယူထိုက်၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရော-ပရိက္ခာရာကို၊ [သင်္ကန်းနှင့် သပိတ်မှ ကြွင်းသမျှကို “ပရိက္ခရာ”ဟု ယူပါ။] ပေ၊ ကေသာ-ဆံပင်တို့ကို၊ န ဆေဒေတဗ္ဗော-မပြတ်စေထိုက်ကုန်၊ (မဖြတ်ထိုက်၊ ရိတ်မပေးထိုက်ကုန်)၊ ဧကစ္စေန-သည်။ ဝါ-ကို၊ ကေသာ-တို့ကို၊ န ဆေဒါပေတဗ္ဗော-ပြတ်ပါစေဟု မစေခိုင်းထိုက်ကုန်၊ (အဖြတ်မခိုင်းထိုက်၊ အရိတ်မခိုင်းထိုက်ကုန်)၊ ဧကစ္စဿ-၏။ ပရိကမ္ဘံ-ကြေးတွန်းမှု စသော ပရိကံကို၊ ပေ၊ ဝေယျာဝစ္စော-ဝေယျာဝစ္စကို၊ [“ဝေယျာဝစ္စ”ဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် မူကွဲရှိ၏။ ထို မူကွဲက သာ၍ ကောင်း၏။ ရူပသိဒ္ဓိ၊ ဘာဝတဒ္ဓိတ်ခန်း၌လည်း နပုလ္လိင်ဖြင့်ပင် ရှိ၏။] ဧကစ္စဿ-၏။ ပစ္ဆာသမဏေန-သည်။ န ဟောတဗ္ဗံ-မဖြစ်ရာ၊ ဧကစ္စော-ကို၊ ပစ္ဆာသမဏော-ကို၊ န အာဒါတဗ္ဗော-မခေါ်ယူထိုက်၊ ဧကစ္စဿ-၏(အတွက်)၊ ပိဏ္ဍာပါတော-ကို၊ န နိဟရိတဗ္ဗော-မဆောင်ယူထိုက်၊ ဧကစ္စေန-သည်။ ဝါ-ကို၊ ပိဏ္ဍာပါတော-ကို၊ န နိဟရာပေတဗ္ဗော-မဆောင်ယူစေထိုက်၊ ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ၊ ဂါမော-သို့၊ န ပဝိသိတဗ္ဗော-မဝင်ထိုက်၊ သုသာနံ-သုသာန်သို့၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-ထိုက်၊ ဒိသာ-အရပ်မျက်နှာတို့သို့၊ န ပက္ကမိတဗ္ဗော-မဖဲသွားထိုက်ကုန်၊ ဥပဇ္ဈာယော၊ ဂိလာနော-မကျန်းမမာသည်။ သစေ ဟောတိ(ဧဝံသတိ)၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်၏ အပိုင်းအခြားအတိုင်း(အသက်ထက်ဆုံး)၊ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော-ပြုစုလုပ်ကျွေးထိုက်၏။

အဿ-ထို ဥပဇ္ဈာယ်၏။ ဝုဋ္ဌာနံ-ရောဂါမှ ထခြင်းကို၊ အာဂမေတဗ္ဗံ- ဆိုင်းငံ့ထိုက်၏။ [အခြား အရပ်သို့ မသွားဘဲ စောင့်၍ ပြုစု လုပ်ကျွေးပါ။ - ဟူလို၊] ဣတိ (အာမန္တေသိ)။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထံ-သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်တို့က ဥပဇ္ဈာယ်အပေါ်၌
ပြုထိုက်သော ဝတ်သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၁၆-သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထကထာ

အမှာ။ ။ “ဥပဇ္ဈာယော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကမိ ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ” ဟူသော စကားတော်နှင့် စပ်၍ ဥပဇ္ဈာယ်က သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့် အပေါ်၌ ပြုထိုက်သောဝတ်ကိုလည်း ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “ဥပဇ္ဈာယေန ဘိက္ခဝေ” စသော စကားတော်ကို မိန့်တော်မူသည်။

၆၇။ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပဇ္ဈာယေန-သည်၊ (အပြစ်ငယ် အပြစ်ကြီး အသီးသီးကို အနီးချဉ်းကပ် ကြည့်ရှုသွန်သင်တတ်သော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊) သဒ္ဓိဝိဟာရိကမိ- ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အံတူနေ တပည့်အပေါ်၌၊ ပေ၊ သမ္မာဝတ္တနာ-တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ဥပဇ္ဈာယေန-သည်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-ကို၊ ဥဒ္ဓေသေန- ရွတ်ပြ အပ်သော ပါဠိတော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ပါဠိတော်ကို သင်ပေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊) ပရိပုစ္ဆာယ- အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဖန်ဖန် မေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊

၁။ ဥဒ္ဓေသေန။ ။ စာအုပ် မရှိသေးသော ရှေးခေတ်က စာချသောအခါ ဆရာက ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြရ၏။ ထိုသို့ ရွတ်ပြ၍ တပည့်ကို ထိုအတိုင်း လိုက် ဆိုစေရ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်ကို ရွတ်ပြခြင်းကိုပင် “ပါဠိတော်ကို ပို့ချခြင်း (သင်ယူခြင်း) ဟု ခေါ်ရ၏။

၂။ ပရိပုစ္ဆာယ။ ။ ပါဠိတော်ကို သင်ယူပြီးသောအခါ ထို ပါဠိတော်၏ အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ဆရာအထံ၌ အဖန်ဖန် မေးရ၏။ ဆရာက အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်ကို

(အဋ္ဌကထာကို သင်ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊) ဩဝါဒေန-အပြစ် မပေါ်မီ ဆုံးမခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊-အနုသာသနိယာ-အပြစ် ပေါ်လျှင် သွန်သင်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ **တစ်နည်း၊** ဩဝါဒေန-ရေးဦးစွာ ဆုံးမခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုသာသနိယာ-အဖန်ဖန် သွန်သင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ-သိမ်းသွင်းထိုက်၏၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-ချီးမြှောက်ထိုက်၏။

အမှာ။ ။ ဤမှ နောက်၌ “သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ ပတ္တော ဟောတိ” စသော ဝါကျတို့ဝယ် အနက် လွယ်ပြီ၊ “ပတ္တော-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေထ န ခေါ-ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း?၊ ဝါ-ရရာပါအံ့နည်း?” ဟု ပေး၊ စာအုပ်တို့၌ “ဥပ္ပဇ္ဇိယေထ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ပဒဓာတ်က အကမ္မကဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အကယ်၍ ကမ္မရုပ် ရှိစေကာမူ “ဥပ္ပဇ္ဇိယေထ” ဟု မပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်း၊ ကတ္တာပော၊ သတ္တမိ ဧထဝိဘတ်ဖြင့် “ဥပ္ပဇ္ဇေထ” ဟုသာ ရှိပါစေ၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ၌ကား “စီဝရံ ဓောဝိယေထ ကရိယေထ” စသည်ဖြင့် သကမ္မက ဖြစ်သော ကြောင့် ကမ္မရုပ်သာ ရှိခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့် နေမကောင်းသောအခါ နံနက် စောစော ထ၍ “ဒန်ပူပေးမှု၊ မျက်နှာသစ်ရေ ပေးမှု” စသော ဝတ်များကို ပြန်၍ ပြုရပုံကို ဟောတော်မူသည်၊ (ဂိလာနဖြစ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက ရွာသို့ ဝင်သောအခါ) “ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အချိန်ဖြင့်၊ နိဝတ္တိဿတိ-ပြန်နစ်လိမ့် မည်၊ (ပြန်လာလိမ့်မည်)၊ ဣတိ-ဤသို့ ဇောင့်မျှော်၍၊ အာသနံ ပညပေတမ္ပံ” သာ ထူး၏၊ [ပစ္ဆာသမဏ အဖြစ်ဖြင့်ကား သဒ္ဓိဝိဟာရိကနောက်သို့ မလိုက်ကောင်းပါ။]

(အဋ္ဌကထာကို) ပြောပြရ၏၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်းဖြစ်သော မေးခြင်း (ပရိပုစ္ဆာ)၏ အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော အနက်၊ အဓိပ္ပာယ် (အဋ္ဌကထာ)၌ တင်စား၍ အကျိုး ဖြစ်သော အနက်၊ အဓိပ္ပာယ် (အဋ္ဌကထာ)ကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် “ပရိပုစ္ဆာ” ဟု ခေါ်ရသည်။ [ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂ၊ မူလဋီကာ-၁၉၃၊ အနုဋီကာ-၁၉၄။]

“သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယေန ဝူပကာသေတဗ္ဗော” စသော ဝတ်တို့ကား ဂိလာန ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည် ဖြစ်စေ ကျင့်ရမည့် ဝတ်တို့တည်း၊ ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဓောဝေယျာသိ-ဖွပ်လျှော် လော့၊ ဣတိ-သို့၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြရာ၏၊ ပေ၊ အာဂမေတဗ္ဗံ၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ)။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထံ-ဥပဇ္ဈာယ်က သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်တို့ အပေါ်၌ ပြုထိုက်သော ဝတ်သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၁၇-ပဏာမိတကထာ

၆၈။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ဥပဇ္ဈာယေသု သမ္မာ၊ န ဝတ္တန္တိ-မကျင့်ကြကုန်၊ ပေ၊ ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ ပေ၊ န ဝတ္တိဿန္တိ နာမ-မကျင့်ကြရကုန်သနည်း?၊ ပေ၊ န ဝတ္တန္တိ ကိရ-မကျင့်ကုန်သတဲ့ဟု ကြားရသည်ကား၊ သစ္စံ-မှန်သလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ သမ္မာ၊ န န ဝတ္တဗ္ဗံ-မကျင့်ထိုက် မဟုတ်၊ ကျင့်ထိုက်သည်သာ၊ တစ်နည်း၊ သမ္မာ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-မကျင့်ထိုက်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (ဝတ္တိတဗ္ဗံ ဧဝ-ကျင့်ထိုက်သည်သာ)၊ [ပဋိသေခ နှစ်ချက်ပါသော ဝါကျတို့၌ ဤသို့ နှစ်နည်း ပေးပါ၊] ယော-အကြင် သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ သမ္မာ၊ န ဝတ္တေယျ-မကျင့်အံ့၊ (တဿ-ထို သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌဿ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တစ်နည်း၊ (တဿ-ထို သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ ဝါ-မှာ) ဒုက္ကဋ္ဌာ-ဒုက္ကဋ္ဌ မည်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏၊ [နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ ဤနည်းမှီး၍ပေးပါ၊ ဤဝါကျ၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏံ ဘာသာဋီကာ၊ ဒု-အုပ်၊ “အာပတ္တိပါရာဇိကဿ”ပုဒ် အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ဣတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ နေဝ ဝတ္တန္တိ-မကျင့်မြဲ မကျင့်ကုန်သည်သာ၊ ပေ၊ အသမ္မာ ဝတ္တန္တံ-ကောင်းစွာ မကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ပဏာမေတုံ-နှင့်ထုတ်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ဧဝူ ပန-လျှင်၊ ပဏာမေတဗ္ဗော-နှင့်ထုတ်ထိုက်၏၊ (ကိ?)၊ “တံ- သင့်ကို၊ ပဏာမေမိ - နှင်ထုတ်ထိုက်၏၊” ဣတိ ဝါ - ဤသို့သော်လည်း ကောင်း၊ “ဣဝ-ဤ အရပ်သို့၊ မာ ပဋိက္ကမိ-မကပ်ဝင်နှင့်၊ (မနေထိုင်နှင့်၊)” ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “တေ-၏၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ နိဟရ- ထုတ်ဆောင်လော့?၊” ဣတိ ဝါ- ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “တယာ- သည်၊

အဟံ-ကို၊ န ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော-မပြုစု မလုပ်ကျွေးထိုက်။” ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ကာယေန ပေ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဏာမိတော-နှင့်ထုတ်အပ်သည်၊ (နှင့်ထုတ်အပ်ရာရောက်သည်။) ဟောတိ ပေ။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ ပဏာမိတာ-အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ)၊ န ခမာပေန္တိ-သည်းမခံစေကြကုန်၊ (မကန်တော့၊ မတောင်းပန်ကြကုန်၊) ပေ၊ ခမာပေတုံ-သည်းခံစေခြင်းငှာ၊ (ကန်တော့၊ တောင်းပန်ခြင်းငှာ)၊ ပေ၊ နေဝ ခမာပေန္တိ-သည်းမခံစေမြဲ သည်းမခံစေကုန်သည်သာ၊ ပေ၊ ပဏာမိတေန-နှင့်ထုတ်အပ်သော (နှင့်ထုတ်ခံရသော) သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ န န ခမာပေတဗ္ဗော-သည်းမခံစေထိုက်သည် မဟုတ်၊ သည်းခံစေထိုက်သည်သာ၊ ပေ။

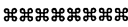
တေန ခေါ ပန သမယေန ဥပဇ္ဈာယာ၊ ခမာပိယမာနာ-သည်းခံစေအပ်ကုန်လတ်သော်၊ (ကန်တော့၊ တောင်းပန်အပ်ကုန်လတ်သော်)၊ န ခမန္တိ-သည်းမခံကြကုန်၊ ပေ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ ပက္ကမန္တိပိ-တစ်ချို့လည်း အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကြကုန်၏၊ ဝိဗ္ဗမန္တိပိ-တစ်ချို့လည်း လူ့အဖြစ်သို့ ပြန်လည်ကြကုန်၏၊ (လူထွက်ကြကုန်၏)၊ တိတ္ထိယေသု-တိတ္ထိတို့၌၊ သင်္ကမန္တိပိ-တစ်ချို့လည်း ပြောင်းရွှေ့ကြကုန်၏၊ ပေ၊ ခမာပိယမာနေန-သည်းခံစေအပ်သော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ (ကန်တော့၊ တောင်းပန်ခံရသော ဥပဇ္ဈာယ်သည်)၊ န န ခမိတဗ္ဗံ-သည်မခံရာသည်မဟုတ်၊ သည်းခံရာသည်သာ၊ (သည်းခံရမည်သာ)၊ ပေ။

သမ္မာဝတ္တန္တံ-ကောင်းစွာကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ပဏာမေန္တိ-နှင့်ထုတ်ကုန်၏၊ အသမ္မာဝတ္တန္တံ-ကို၊ န ပဏာမေန္တိ-ကုန်၊ ပေ၊ အသုမ္မာဝတ္တန္တော စ-ကောင်းစွာ မကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကိုလည်း၊ န န ပဏာမေတဗ္ဗော-သည်သာ၊ ပေ။

ပဉ္စဟိ- ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ- အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-ကို၊ ပဏာမေတဗ္ဗော၊ ဥပဇ္ဈာယမိ-၌၊ (ဥပဇ္ဈာယ်အပေါ်၌)၊ အဓိမတ္တံ-လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပေမံ-မေတ္တာဖြင့်ချစ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ အဓိမတ္တော-သော၊ ပသာဒေါ-ကြည်ညိုခြင်းသည်၊ ပေ၊ ဟိရိ-ရှက်ခြင်းသည်၊ ပေ၊ ဂါရဝေါ-ရိုသေလေးစားသူ၏အဖြစ်သည်။

(ရိုသေလေးစားခြင်းသည်) ပေ၊ အဓိမတ္တာ၊ ဘာဝနာ-မေတ္တာဘာဝနာသည်၊ (မေတ္တာစိတ်ကို တိုးပွားစေခြင်းသည်) န ဟောတိ၊ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ၊ ဣမေဟိ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ပဏာမေတဗ္ဗော၊ [နောက် နောက် ပဉ္စကတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။] ပေ၊ န ပဏာမေတဗ္ဗော-နှင့်မထုတ်ထိုက်၊ ပေ။

ပဉ္စဟိ ၊ပေ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော- သည်၊ (အလံ ၌ ပဓာန စပ်) ဝါ- ကို၊ (ပဏာမေတုံ၌ အပဓာနစပ်) ပဏာမေတုံ-ငှာ၊ အလံ-သံဌ်၏၊ ပေ၊ နာလံ-မသင့်၊ ပေ၊ အပဏာမေန္တော - နှင်မထုတ်သော၊ ဥပဇ္ဈာယော - သည်၊ သာတိသာရော - (အမိန့်တော်ကို) လွန်ကျူး၍ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သည်၊ ဝါ - အပြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပဏာမေန္တော (ဥပဇ္ဈာယော)၊ အနတိသာရော - (အမိန့်တော်ကို) လွန်ကျူး၍ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အပြစ်မရှိ သည်၊ ဟောတိ၊ [“သာတိသာရော” ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ရာဇဗြာဟ္မဏဝတ္ထု

၆၉။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ အညတရော-တစ်ယောက်သော၊ ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ (ရာဇဗြာဟ္မဏ)သည်၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ (ယာစိ၌ စပ်) ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ပဗ္ဗန္ဓ-ရှင်၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစိ-တောင်းပြီ၊ တံ-ထို ဗြာဟ္မဏကို၊ ဘိက္ခူ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ရှင်၊ ရဟန်း ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ (ရှင်၊ ရဟန်း ပြုပေးခြင်းငှာ) န ဣစ္ဆိသု-အလို မရှိကုန်၊ သော ၊ပေ၊ အလဘမာနော-မရလတ်သော်၊ ကိသော-ကြံလို့ ပိန်ချုံးသည်၊ လူခေါ-(အသားအရေ) ခြောက်ကပ် သည်၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဍော-မကောင်းသော အဆင်းရှိသည်၊ ဥပ္ပဏှုပဏှုကဇာတော-ဖြစ်သော လွန်စွာ ဖြော့တော့ ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ရှိသည်၊ (ဖြစ်သော အလွန် ဖြော့တော့ ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိသည်)၊ ဓမနိသန္တတဂတ္တော - အကြောတည်း ဟူသော ကွန်ရက်ဖြင့် ဖြန့်ခင်းအပ်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (အကြော ပြိုင်းပြိုင်းထသော ကိုယ်ရှိသည်)၊ အဟောသိ၊ [ကိသော စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ဒု-အုပ်၊ သုဒိန္နကဏှ၌ ပြထားပြီ။]

ဘဂဝါ၊ တံ ဗြာဟ္မဏံ-ကို၊ ကိသံ-ကြံလို့ ပိန်ချုံးနေသည်ကို၊ ပေ၊
 ဓမ္မနိသန္တတဂတ္တံ-ကို၊ အဒ္ဓသာ-မြင်တော်မူပြီ၊ ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊ ပေ၊ အာမန္တေသိ
 (ကိ?)၊ “ဘိက္ခဝေ၊ ကိ-အဘယံကြောင့်၊ သော ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ ကိသော-
 သည်၊ ပေ၊ (ဟောတိ) န ခေါ-နည်း?၊” ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဒေသော ဗြာဟ္မဏော-
 သည်၊ ပေ၊ ယာစိ-တောင်းပန်ပြီ၊ ပေ၊ အလဘမာနော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊
 ကိသော-ကြံလို့ ပိန်ချုံးနေပါ၏၊ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊
 “ကော-အဘယ်သူသည်၊ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ-၏၊ အဓိကာရံ-အလွန်အကဲ
 ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို၊ သရသိ န ခေါ-အမှတ်ရသနည်း?၊” ဣတိ- (အာမန္တေသိ)
 ပေ၊ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ အဟံ၊ ပေ၊
 သရမိ-ပါ၏၊” ဣတိ-ပြီ၊ သာရိပုတ္တ-သာရိပုတ္တရာ၊ တံ၊ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ-
 ၏၊ ကိ-အဘယ်သို့သော၊ အဓိကာရံ-ကို၊ သရသိ-နည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့
 မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓ ရာဇဂဟေ-ဤရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ မေ-အား၊ (ဒါပေသိ၌
 စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ (စရန္တဿ၌ စပ်)၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရန္တဿ-လှည့်လည်
 စဉ်၊ သော ဗြာဟ္မဏော၊ ကဋ္ဌစ္ဆုဘိက္ခံ-တစ်ဇွန်းသော ဆွမ်းကို၊ ဒါပေသိ-
 ပေးလှူစေပါပြီ၊ ပေ၊ ဣမံ အဓိကာရံ-ကို၊ သရမိ-ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်ပြီ၊ သာရိပုတ္တ၊ သာဓု သာဓု- သာဓု သာဓု၊ ဟိ- သာဓု ခေါ်သင့်၏၊
 သာရိပုတ္တ၊ သပ္ပရိသာ-တို့သည်၊ ကတညုနော-သူတစ်ပါးတို့ ပြုအပ်ပြီးသော
 ကျေးဇူးကို သိတတ်ကုန်၏၊ ကတဝေဒိနော-သူတစ်ပါးတို့ ပြုအပ်ပြီးသော
 ကျေးဇူးကို ထင်ထင်ရှားရှား သိတတ်ကုန်၏၊ [ကျေးဇူးဆပ်သောအားဖြင့်
 သိတတ်ကုန်၏၊-ဟူလို၊] သာရိပုတ္တ၊ တေနဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ထိုသို့ အဓိကာရကို
 အမှတ်ရလျှင်)၊ ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ-ရှင်ဖြစ်စေလော့၊ (ရှင်ပြုပေးလိုက်)၊ ဥပသမ္မာဒေဟိ-
 မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေလော့၊ (ရဟန်းပြုပေးလော့)၊ ဣတိ-
 ပြီ၊ ဘန္တေ၊ အဟံ၊ ကထံ-လျှင်၊ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေမိ-ရပါမည်နည်း?၊ ပေ၊
 ဘိက္ခဝေ၊ မယာ-သည်၊ တိဟိ၊ သရဏဂမနေဟိ-သရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ ယာ သာ
 ဥပသမ္မဒါ-အကြင် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အနုညာတာ-ခွင့်ပြုတော်
 မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထို သရဏဂမနူပသမ္မဒါကို၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ-ယနေကို အစပြု၍၊
 ပဋိက္ခိပါမိ-ပယ်မြစ်၏၊ ပေ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေန-ဥတ်ဟူသော လေးကြိမ်မြောက်ရှိသော၊
 ကမ္မေန-ဖြင့်၊ ဥပသမ္မာဒေတံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းငှာ၊
 အနုဇာနာမိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧဝံ ပန-ဤသို့လျှင်၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သော

ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေထိုက်၏။ (ရဟန်း ပြုပေးထိုက်၏။) ဗျတ္တေန-
ဝိနယပိဋက နှုတ်တက်ရသဖြင့် ထက်မြက်လှသော၊ [ထိုမျှလောက် မစွမ်းနိုင်သူ
အတွက်] တစ်နည်း၊ ဗျတ္တေန-ဥတ် ကမ္မဝါစာ နှုတ်၌လာသဖြင့် ကောင်းစွာ
ထက်မြက်သော၊ ပဋိဗလေန-ဌာန် ကရိုဏ်းကို ပီသစွာ ရွတ်စွမ်းနိုင်သော၊
ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သံဃော-ကို၊ ဉာပေတဗ္ဗော-သိစေထိုက်၏။ (အသိပေးထိုက်၏။)
(ကိ?)၊ ဗျတ္တ၊ ပဋိဗလနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်တို့ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၇၀။ ဥတ်။ ။ ဘန္တေ - အရှင်ဘုရားတို့၊ သံဃော - သံဃာတော်သည်၊
မေ-တပည့်တော်၏။ (ဝစနံ-စကားကို) သုဏာတု-
နားစိုက်တော်မူပါ။ ဣတ္ထန္နာမော - ဤ အမည်ရှိသော၊ အယံ - ဤ သူသည်၊
ဣတ္ထန္နာမဿ - သော၊ အာယသ္မတော - အရှင်၏။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော -
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှင့်သူပါတည်း။ (ရဟန်းလောင်းပါတည်း။)
သံဃဿ - သည်၊ (ကမ္မံ - ဥပသမ္ပဒါကံသည်။) ပတ္တကလ္လံ-လျောက်ပတ်သော
အခါရှိသည်၊ ယဒိ (သိယာ) - အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ - သော်။)
သံဃော - သည်၊ ဣတ္ထန္နာမံ - ဤ အမည်ရှိသူကို၊ ဣတ္ထန္နာမေန - သော၊
ဥပဇ္ဈာယေန - ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒေယျ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေ
ရာပါ၏။ (ရဟန်းပြုပေးရာပါ၏။) ဧသာ- ဤသည်ကား၊ ဥတ္တိ- ဥတ်တည်း။
ဝါ-သံဃာတော်ကို သိစေကြောင်းတည်း။

ကမ္မဝါစာ ။ ။ ဘန္တေ - တို့၊ သံဃော - သည်၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပဒေတိ-
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပါ၏။ (ရဟန်း
ပြုပေးနေပါ၏။) ယဿာယသ္မတော (ယဿ အာယသ္မတော)-အကြင် အရှင်အား၊
ဣတ္ထန္နာမဿ- ဤ အမည်ရှိသူ၏။ (ဥပသမ္ပဒ၌ စပ်) ဣတ္ထန္နာမေန- သော၊
ဥပဇ္ဈာယေန - ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။

အမှာ။ ။ ကမ္မဝါစာနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဘာသာဋီကာ ဥပသမ္ပဒါဝိမိကထာ
၌ ပြထားပြီ။ ကမ္မဝါစာတို့သည် တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး စာသွားခြင်း တူကြ၏။ ထို့ကြောင့်
ကျေပွန်စွာ လေ့လာကြပါလေ။ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ”၌ “သံဃဿ”၏
သမ္ပန္နိပုဒ်ကို “ကမ္မံ”ဟု ထည့်ရ၏။ ထို ပုဒ်ကိုလည်း လာမည့်ကြိယာကိုလည်းကောင်း၊
အချို့နေရာဝယ် ကံနှင့် ကြိယာကိုလည်းကောင်း ကြည့်၍ “ကမ္မံ-ဥပသမ္ပဒါကံသည်”

ခမတိ-နှစ်သက်၏။ သော-ထို (နှစ်သက်သော) အရှင်သည်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ-ဖြစ်ပါလော့၊ ယဿ-အကြင် အရှင်အား၊ နက္ခမတိ-မနှစ်သက်၊ သော-ထို (မနှစ်သက်သော) အရှင်သည်၊ ဘာသေယျ-ပြောဆိုရာပါ၏။ ဝါ-ပြောဆိုပါလော့၊ ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ ဧတမတ္ထံ-ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝါ-ဤ အကြောင်းကို၊ ဝဒါမိ-လျှောက်ပါ၏။ ပေ၊ ဘာသေယျ၊ တတိယမ္ပိ-လည်း၊ ပေ၊ ဘာသေယျ။

နိဂုံး။ ။ သံဃေန-သည်၊ ဣတ္ထန္နာမော-ဤ အမည်ရှိသူကို၊ ဣတ္ထန္နာမေန ဥပဇ္ဈာယေန-ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပါပြီ၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်)၊ သံဃဿ-အား၊ ခမတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ (အာသိ-ဖြစ်ပြီ)၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကြောင့်၊ ဧတံ-ဤ နှစ်သက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (နှစ်သက်ကြောင်းကို)၊ ဓာရယာမိ-သိမှတ်ရပါ၏။ ဣတိ (ဉာပေတဗ္ဗော)။

၇၁။ အညတရော-နာမည် အနွယ်အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ ဝါ-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု [အညတရန္တိ နာမဂေါတ္တေန အပါကဋ် ဧကံ ဘိက္ခု၊ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက၊-သာရတ္ထ၊] ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍ အခြားမဲ့၌၊ **တစ်နည်း၊** ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌၊ [ဤ ပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] အနာစာရ-မကျင့်ထိုက်သော အကျင့်ကို၊ အာစရတိ-ပြုကျင့်၏။ ဘိက္ခု ဧဝံ၊ အာဟံသု-ပြောကြကုန်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “**အာဂုသော၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော အမှုကို၊ မာ အကာသိ-မပြုပါနှင့်၊ ဧတံ-ဤ အမှုသည်၊ န ကပ္ပတိ-ရဟန်းတို့အား မအပ်ပါ။**” ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ၊ အာဟ-ပြန်ပြောပြီ၊ (ကိ?) “**မံ-တပည့်တော်ကို၊ ဥပသမ္မာဒေထ-ပါကုန်၊**

စသည်ဖြင့် အနက်ဆိုရ၏။ “ယဿ နက္ခမတိ”၌ “ယဿာယသ္မတော ခမတိ” ဝါကျတုန်းက ပုဒ်များကို လိုက်စေ၍ “ယဿ (အာယသ္မတော)-အား၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-၏၊ ဣတ္ထန္နာမေန ဥပဇ္ဈာယေန-ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ-သည်၊ နက္ခမတိ-မနှစ်သက်”ဟု အကျယ်ပေးနိုင်ပါသည်။ နောက်နောက် ကမ္မဝါစာတို့၌ ဤနည်းမှီ၍ သိပါ။

ဣတိ-သို့၊ အဟံ၊ အာယသ္မန္တေ-အရှင်တို့ကို၊ နေဝ ယာစိ-မတောင်း ခဲ့ပါ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ မံ-ကို၊ တုမေ-တို့သည်၊ အယာစိတာ-မတောင်းအပ် ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ကုန်လျက်၊) ဥပသမ္မာဒိတ္ထ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေကြပါကုန်သနည်း?၊ (ရဟန်းပြုပေးကြပါကုန်သနည်း?)” ဣတိ-ပြီ၊ [ဥပသမ္မာဒိတ္ထ ၌ ဥပ + သံပုဗ္ဗ + ပဒဓာတ် + ကာရိတ် ကျေ + အဇ္ဇတနိ ထွ ဝိဘတ်၊] ပေ။

ဘိက္ခဝေ - တို့၊ အယာစိတေန - မတောင်းအပ်သော သံဃာသည်၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ (ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်၊) ယော-အကြင် သံဃာသည်၊ ဥပသမ္မာဒေယျ၊ ပေ၊ ယာစိတေန- တောင်းအပ်သော သံဃာသည်၊ ဥပသမ္မာဒေတုံ၊ ပေ၊ တေန ဥပသမ္မဒါပေက္ခေန- သည်၊ ပေ၊ ဝစနိယော အဿ (ကိ?၊) “ဘန္တေ-တို့၊ သံဃံ-သံဃာတော်ကို၊ ဥပသမ္မဒံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏၊ ဘန္တေ၊ သံဃော-သည်၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ အနုကမ္ပံ-လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို၊ (သနား စောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်မှုကို)၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့် ယူ၍၊ (စွဲ၍) ဥလ္လမ္ပတု-အကုသိုလ်နယ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ကုသိုလ်နယ်၌ တည်စေတော် မူပါ။” တစ်နည်း၊ ဥလ္လမ္ပတု-သာမဏေ အဖြစ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်စေတော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ထိုက်၏၊ ပေ။

၇၂။ [ကမ္မဝါစာ၌ “ဣတ္ထန္နာမော-သည်၊ ဣတ္ထန္နာမေန ဥပဇ္ဈာယေန- ဖြင့်၊ သံဃံ-ကို၊ ဥပသမ္မဒံ-ကို၊ ယာစတိ-တော်ငေးပါ၏။”ဟု ပေးပါ၊] ပေ။

၇၃။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ ပဏီတာနံ-မွန်မြတ် ကုန်သော၊ ဘတ္တာနံ-ဘတ်တို့၏၊ (ဆွမ်းတို့၏)၊ ဘတ္တပဋိပါဋိ-ဘတ်အစဉ်သည်၊ (ဆွမ်းအစဉ်သည်)၊ အဋ္ဌိတာ-အကြားအကြား၌ တန့်ရပ်မနေသည်၊ (အဆက် မပြတ်သည်)၊ ဟောတိ၊ [ဤ ဝါကျ၏ အဖွင့်ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုဏ္ဍက ပုဒ်ရေ-၂၆ဝ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ “အဓိဋ္ဌိတာ-စွဲမြဲစွာ တည်သည်”ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊] ပေ၊ “သကျပုတ္တိယာ-သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် ဖြစ်ကုန် သော၊ ဣမေ သမဏာ-ဤ ရဟန်းတော်တို့သည်၊ သုခသီလာ-ကောင်းသော အလှေ ရှိကုန်၏၊ သုခသမာစာရာ-ကောင်းသော (ချမ်းသာသော) အကျင့်ရှိကုန်၏၊ သုဘောဇနာနိ-ကောင်းသော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ဘုဉ္စိတွာ - စား၍၊ နိဝါတေသု-

လေ မရှိကုန်သော၊ (လေလုံ မိုးလုံ ဖြစ်ကုန်သော) သယနေသု-အိပ်ရာ နေရာ တို့၌၊ သယန္တိ-အိပ်ရ နေရကုန်၏။ အဟံ ပေ၊ သမဏေသု-တို့၌၊ ယန္တုန ပဗ္ဗဇေယျ-အကယ်၍ ရဟန်းပြုရပါမူကား ကောင်းလေစွာ။” ဣတိ-ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြီ။ ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေသု-ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်စေကြကုန်ပြီ။ ဥပသမ္မာဒေသု- ကုန်ပြီ။ တသ္မိ-ထို ဗြာဟ္မဏသည်။ ပဗ္ဗဇိတေ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးလတ် သော်၊ (ရဟန်း ဖြစ်ပြီးလတ်သော်) ဘတ္တပဋိပါဠိ-သည်။ ဝိယိတ္ထ-ကုန်ပြီ။ ပေ၊ “အာဂုသော၊ ဧဟိ-လာလော့၊ ဒါနိ-ယခု၊ ပိဏ္ဍာယ၊ စရိသာမ-ကုန်စို့။” ဣတိ (အဟံသု) ပေ၊ စရိသာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍။ “ဧတံ ကာရဏာ-ဤ ဆွမ်းခံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (ဆွမ်းခံစားမည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်) ပဗ္ဗဇိတော-ရဟန်း ပြုခဲ့သည်။ န-မဟုတ်၊ မေ-အား၊ သဗေ ဒဿထ-အကယ်၍ ပေးကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဒေန္တေသု-ကုန်လတ်သော်) ဘုဒ္ဓိသာမိ-မည်။ ပေ၊ ဝိပ္ပမိသာမိ- လူထွက်မည်။” ဣတိ-ပြီ။ ပေ။

ဥဒရဿ ၂-ဝမ်း၏။ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ တစ်နည်း၊ ဥဒရဿ- ဝမ်းဟူသော၊ ကာရဏာ-ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတော ကိံ ပန-ရဟန်း ပြုသလော့၊ ပေ၊ အာဂုသော-တို့၊ ဧဝံ-ဤအတိုင်း မှန်ပါ။ ပေ၊ “ကထံ ဟိ - ကြောင့်၊ ဘိက္ခု၊ သွာက္ခာတေ-ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်သော၊ မေဗိနယေ-တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌၊ ဥဒရဿ ပေ၊ ပဗ္ဗဒ္ဓိဿသိ နာမ-ရဟန်းပြုရသနည်း?။” ပေ၊ မောဃပုရိသ-ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်မမိုး အချိုးနီးသော ယောက်ျား၊ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေန္တေန-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော သံဃာသည်။ (ထို သံဃာတွင် ပါဝင်သော ဥပဇ္ဈာယ်စသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါးသည်) စတ္တာရေ- ကုန်သော၊ နိဿယေ-မှီအပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို၊ အာစိက္ခိတံ-ပြောပြခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ပြောပြရမည်နည်း။)

၁။ ဥဒရဿ ကာရဏာ။ ။ ဥဒရဿ-၏။ ကာရဏာ-ကြောင့်၊ ဤသို့ ပေးရိုး ရှိ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန် အလိုမူ ဟိတ်အနက်ဟော သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်ရာပုဒ်နောင် ဟိတ်အနက်၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သက်၍ “ဥဒရဿ-ဝမ်းဟူသော၊ ကာရဏာ-ကြောင့်၊” ဤသို့ တုလျာဓိကရဏအနက် ပေးပါ။ “အာစိဝဿ ဟေတု၊ ပုတ္တဒါရဿ ကာရဏာ” (ပါစိတ်ပါဠိတော်၊ ဥယျုတ္တသိက္ခာပုဒ်) စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ၊ အကျယ်ကို မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ၊ ၂-ကဏ္ဍ၊ ၂၂-သုတ်၌ ကြည့်ပါ။

မှီခို အားထားရာ ပစ္စည်းလေးပါး။ [ဆွမ်း] ။ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ - သလုံးကြွက်သား, အစွမ်း

အားဖြင့်, သွားလာလှည့်ပတ်, ဆွမ်းခံရပ်၍ တစ်လုတ်စာ တစ်လုတ်စာ ရအပ်သော ဘောဇနံကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ (အားကိုးသမှု မှီငြမ်းပြု၍) ယာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-အကြင် ရှင်, ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ (ပဝတ္တာ-ဖြစ်ရပေ၏) တတ္ထ-(ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံကို လုံ့လအားသစ် မှီငြမ်းပြုရသော) ထို ရှင်, ရဟန်း အဖြစ်၌၊ တေ-အသင် ရဟန်းသစ်သည်၊ ယာဝဇီဝံ-ရဟန်းသိက္ခာ, သာဇီဝါတို့, ကိုယ်မှာ ဆက်တည်, အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဥဿာဟော-ရသည့်ဆင်းရဲ, ကြိတ်အံခဲလျက်, အားလွှဲသည်းခံ, သတိဉာဏ်ဖြင့်, ကျင့်ကြံကြီးကုတ်, အားထုတ်မှုကို၊ ကရဏီယော-ပြုထိုက်၏၊ (ပြုသင့်၏, ပြုရမည်, ပြုလေ။)

အတိရေကလာဘော ။ - ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော လာဘ်ကား၊ သံဃဘတ္တံ-သံဃာအား လှူအပ်သော ဆွမ်းလည်းကောင်း၊ (သံဃာကုန် လှူအပ်သော ဆွမ်း၊ - ဟူလို)၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ - ညွှန်ချခြင်းဖြင့် လှူအပ်သော ဆွမ်းလည်းကောင်း၊ (တစ်ပါး, နှစ်ပါး အလှည့်ကျ ညွှန်ချ၍ လှူအပ်သော ဆွမ်း၊- ဟူလို)၊ နိမန္တနံ- အိမ်သို့ ပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဆွမ်းလည်းကောင်း၊ (အိမ်သို့ ပင့်၍ လှူအပ်သော ဆွမ်း၊- ဟူလို)၊ သလာကဘတ္တံ - စာရေးတံဖြင့် လှူအပ်သော ဆွမ်းလည်းကောင်း၊ (စာရေးတံမဲ ချ၍ လှူအပ်သော ဆွမ်း၊- ဟူလို)၊ ပက္ခိကံ-နေ့ထူးနေ့မြတ်ဟု သတ်မှတ်အပ်သော လဆန်းပက္ခ, လဆုတ်ပက္ခရက်၌ လှူအပ်သော ဆွမ်းလည်းကောင်း၊ ဥပေါသထိကံ-ဥပုသ်နေ့၌ လှူအပ်သော ဆွမ်းလည်းကောင်း၊ ပါဠိပဒိကံ-ဥပုသ်ကျော်တက် အထွက်တစ်ရက်နေ့၌ လှူအပ်သော ဆွမ်းလည်းကောင်းတည်း။

သင်္ကန်း။ ။ ပံသုကူလစီဝရံ-ပံသုကူသင်္ကန်းကို၊ (မြေပုံမှာလွှား, မြေမှုန့် အားနှယ်, စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ ရောက်သော သင်္ကန်းကို)၊ ပေ၊ တတ္ထ-(ပံသုကူလစီဝရံကို လုံ့လအားသစ် မှီငြမ်းပြုရသော)ထို ရှင်,ရဟန်းအဖြစ်၌၊

၁။ အမှာ။ ။ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ၏ ဝစနတ္ထကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ “အတိရေကလာဘော-ရှေးဘုန်း ရှေးကံကြောင့် ပိုလျှံသော လာဘ်ရှိမှုကား၊ သံဃဘတ္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတစ္ဆံ-ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်အပ်၏” ဟု ပေးရိုးရှိ၏။ [ရှေးနိဿယ၌ကား “အတိရေကလာဘော-အလွန်လာဘ်ရှိပါမှုကား၊ သံဃဘတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏”ဟု ပေး၏။] ထိုသို့ မပေးသင့်ပုံကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

ပေ၊ အတိရေကလာဘော-ပံသုက္ကလ စီဝရထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော လာဘ်ကား၊ ခေါမံ-ခေါမတိုင်း၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ခုံချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ကပ္ပာသိကံ-ဝါချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ကောသေယျ-ပိုးချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ကမ္မလံ-သားမွေးဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-သက္ကလတ် သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ သာဏံ-ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဘင်္ဂံ-ခေါမ စသည် ငါးမျိုးချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘန်ချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ တည်း၊ [“ခေါမံ” စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ကင်္ခါဘာသာဠိကာ ပထမကထိန သိက္ခာပုဒ်၌ လည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒကသိက္ခာဘာသာဠိကာ စီဝရနိဒ္ဒေသ၌လည်းကောင်း ပြထားပြီ။]

ကျောင်း။ ။ ရုက္ခမူလသေနာသနံ-သစ်ပင်၏ အနီးအောက်တည်းဟူသော အိပ်ရာ-နေရာ ကျောင်းကို၊ (သစ်ပင်ရင်း-ဝါးပင်ရင်းဟူသော ကျောင်းကို) ပေ၊ တတ္ထ - (ရုက္ခမူလသေနာသနကို လုံ့လအားသစ် မှီငြမ်းပြုရသော) ထို ရှင်၊ ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ပေ၊ အတိရေကလာဘော - ရုက္ခမူလသေနာသနထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော လာဘ်ကား၊ ဝိဟာရော ။ - လေးဖက်မိုးအပ်သော ကျောင်းလည်းကောင်း၊ **တစ်နည်း။** ဝိဟာရော-တိဏကုဋီ၊ စရိ ယှဉ်လတ်၊ အကာအရံဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကျောင်းတိုက်လည်းကောင်း၊

၁။ ဝိဟာရော။ ။ အဗုယောဂ စသည်တို့နှင့် မရောသော (တိဏကုဋီ) မြက်ဖြင့် မိုးအပ်၊ ကာအပ်သော တစ်ခုသော ကျောင်းငယ်ကလေးသည်လည်းကောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ ကျောင်းငယ်ကလေးပေါင်း များစွာရှိသော ကျောင်းတိုက် တစ်ရပ်လုံးသည်လည်းကောင်း **“ဝိဟာရ”** တည်း၊ [ကျောင်းတိုက်ကြီးထဲ၌ အဗုယောဂ စသည်တို့ ပါဝင်မှု အဗုယောဂ စသော နာမည်ဖြင့်သာ ခေါ်ရ၏။] ထို ဝိဟာရကို ကျောင်းစည်းရိုးဟု ခေါ်အပ်သော ပါကာရ (အကာအရံ)ဖြင့် ပိုင်းခြားထားအပ်၏၊ ပါကာရ ဟူသည်လည်း တံတိုင်းကြီးသာမက သေနာသနက္ခန္ဓက-ပါကာရာဒိအနုဇာနနကထာ၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အုတ်-ကျောက်-သစ်သားတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဝါး-ဆူးတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ ပြုအပ်သော အကာအရံဟု မှတ်ပါ။ အဘိဓာန်နိဿယသစ်- ၂၀၈ ဂါထာ၌ကား **“လေးဖက် မိုးအပ်သော ကျောင်းကို ဝိဟာရ”** ဟု မိန့်သည်။ [ဝိဟာရောတိ တိဏကုဋီကာဒိသဟိတော ပါကာရပရိစ္ဆိန္ဒော သကလော သံဃာရာမော-ဝိမတိ။] အဗုယောဂ စသည်တို့ကိုလည်း ဝိမတိ အဖွင့်အတိုင်း ပေးထားပါသည်။

အမုယောဂေါ-တစ်ခုသော အထပ်ရှိသော ရှည်သော ပြဿာဒ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-
ဂဗ္ဗန်တောင်အလား၊ နှစ်ဖက်ထား၍ မိုးအပ်သော ရှည်သော ပြဿာဒ်လည်းကောင်း၊
ပါသာဒေါ-အထွတ် တပ်အပ်သော လေးထောင့် ပြဿာဒ်လည်းကောင်း၊ ဟမ္ဘိယံ-
အထွတ် မတပ်အပ်သော ပြဿာဒ်ဦးပြည်းလည်းကောင်း၊ ဂုဟာ-လိုဏ်၊ ဂူ လည်း
ကောင်းတည်း။

ဆေး။ ။ ပူတိမုတ္တဘောသဇ္ဇ-နွားကျင်ငယ်ပုပ်တည်းဟူသော ဆေးကို၊ ပေ၊

[ပုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ မပုပ်သည်ဖြစ်စေ နွားကျင်ငယ် မှန်သမျှကို
“ပူတိမုတ္တ”ဟု ခေါ်ရ၏။ နွားကျင်ငယ်ဖြင့် ထုံအပ် စိမ်အပ်သော သျှိုသျှားသီး၊
ဆီးဖြူသီးကို “ပူတိမုတ္တ”ဟုလည်းကောင်း၊ ပုပ်သည်ဖြစ်၍ စွန့်ပစ်အပ်သော
ဆေးကို “ပူတိမုတ္တ”ဟုလည်းကောင်း စတုကင်္ဂုတ္တရ၊ ပဌမ ပဏ်၊ ၃-ဝဂ်၊ ၇-
သုတ် ဋီကာ၌ ဖွင့်သေး၏။] တတ္ထ-(ပူတိမုတ္တဘောသဇ္ဇကို လုံ့လအားသစ် မှီငြမ်းပြုရ
သော) ထို ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ပေ၊ အတိရေကလာဘော-ပူတိမုတ္တ ဘောသဇ္ဇထက်
အပိုအလွန်ဖြစ်သော လာဘ်ကား၊ သပ္ပိ-ထောပတ်လည်းကောင်း၊ နဝနီတံ-
ဆီဦးလည်းကောင်း၊ တေလံ-ဆီလည်းကောင်း၊ မဓု-ပျားရည်လည်း ကောင်း၊
ဖာဏိတံ-တင်လဲလည်းကောင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောခြင်းငှာ၊ (အနဇာနာမိ)၊
ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဉ္စမော-သော၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထဘာဏဝါရော-သည်၊
နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၇၄။ တေန ၊ပေ၊ အညတရော၊ မာဏဝကော-လုလင်ငယ်သည်၊ ပေ၊
ယာစိ၊ တဿ-ထို လုလင်ငယ်အား၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပဋိကစ္ဆေဝ-ကြိုတင်၍သာ၊
နိဿယေ-မှီအပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို၊ အာစိက္ခိသု-ပြောပြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဘန္တေ-
တို့၊ အဟံ၊ ဒါနိ-၌၊ န ပဗ္ဗဇိဿာမိ-ရှင်၊ ရဟန်း မပြုတော့ပါ၊ မေ-သည်၊
နိဿယာ-တို့ကို၊ ဇေဂုတ္တာ-စက်ဆုပ်အပ်ပါကုန်၏၊ ပဋိကူလာ-ရွံရှာအပ်ပါကုန်၏၊
ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ပဋိကစ္ဆေဝ၊ နိဿယာ-တို့ကို၊ န အာစိက္ခိတဗ္ဗာ-မပြောပြထိုက်ကုန်၊

ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ အာစိက္ခေယျ-အံ့၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရာ-
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌၊ နိဿယေ အာစိက္ခိတံ
အနုဇာနာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

တေန ၊ပေ၊ ဒုဝဂ္ဂေနပိ-နှစ်ပါးအစု ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ တိဝဂ္ဂေနပိ-
သုံးပါးအစု ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂဏေန - ဂိုဏ်းဖြင့်၊ ဥပသမ္မာဒေန္တိ -
မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေကြကုန်၏၊ (ရဟန်း ပြုပေးကြကုန်၏၊)
၊ပေ၊ ဥိနဒသဝဂ္ဂေန-ယုတ်လျော့သော ဆယ်ပါးအစုရှိသော၊ ဂဏေန-ဖြင့်၊ န
ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ယော-အကြင် ဂိုဏ်းသည်၊ ဥပသမ္မာဒေယျ-အံ့၊ ပေ၊
ဒသဝဂ္ဂေန ဝါ-ဆယ်ပါးအစု ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အတိရေကဒသဝဂ္ဂေန
ဝါ-ဆယ်ပါးထက် ပိုလွန်သော အစုရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဂဏေန-ဖြင့်၊
ဥပသမ္မာဒေတံ ၊ပေ။

၇၅။ တေန ၊ပေ၊ ဧကဝဿာ-တစ်ဝါသာ ရှိကုန်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-
ဖြစ်ကုန်လျက်လည်းကောင်း၊ ဒုဝဿာ-နှစ်ဝါသာ ရှိကုန်သည်၊ (သမာနာ)ပိ၊
သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ-အတူနေတပည့်ကို၊ ဥပသမ္မာဒေန္တိ-ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ မြင့်မြတ်သော
ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေကြကုန်၏၊ ဝင်္ဂန္တပုတ္တော-ဝင်္ဂန္တဗြာဟ္မဏ၏ သားဖြစ်
သော၊ အာယသ္မာပိ ဥပသေနေော-အရှင်ဥပသေနသည်လည်း၊ ဧကဝဿော-သည်၊
(သမာနော-လျက်၊) သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဥပသမ္မာဒေတိ၊ သော-ထို အရှင်ဥပသေန
သည်၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဠော-နေပြီးသည်၊ (သမာနော-သော်၊) ဒုဝဿော၊
(ဟုတွာ)၊ ဧကဝဿံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ-ကို၊ အာဒါယ-ခေါ်ယူ၍၊ ပေ၊ နိသီဒိ၊
ဗုဒ္ဓါနံ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ-ဘုရားရှင်
တို့၏၊ အာဂန္တုကေဟိ-အာဂန္တုက ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ (ယံ)
ပဋိသမ္မောဒိတံ-အကြင် ခမနီယ၊ စသည်သဘော၊ မေးမြန်းပြောလျက်၊
ရောနှောတော်မူခြင်းသည်၊ ဝါ-အကြင် နှုတ်ဆက်တော်မူခြင်းသည်၊ (အတ္ထိံ)၊
ဧတံ-ဤ ခမနီယ၊ စသည်သဘော၊ မေးမြန်းပြောလျက်၊ ရောနှောတော်မူခြင်း
သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘဂဝန္တာနံ-တို့၏၊ အာစိဏ္ဏံ ခေါ် ၊ -လေ့ကျက်အပ်
သော အကျင့်တည်း၊ ဝါ-ထုံးတမ်းစဉ်လာ ဓမ္မတာတော်တည်း။

၁။ အာစိဏ္ဏံ ခေါ်၊ပေ၊ ပဋိသမ္မောဒိတံ။ ။[အာစိဏ္ဏန္တိ စရိတံ ဝတ္တံ အနုဓမ္မတာ-
ဇီကာ၊] ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ နှစ်ပုဒ်သည် အာစိဏ္ဏံနှင့် ပဋိသမ္မောဒိတံ နှစ်ဖက်ကို ငဲ့သော

အထ ခေါ် ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ကစ္ဆိ-အဘယ်သို့ နည်း?၊ ခမနိယံ ၊-သည်းခံအပ် သည်းခံနိုင်၏လော?၊ ဝါ-ကျန်းမာ၏လော?၊ ကစ္ဆိ-နည်း?၊ ယာပနိယံ-ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်စေအပ် ရောက်စေနိုင်၏ လော?၊ ဝါ-မျှတ၏လော?၊ ကစ္ဆိ-နည်း?၊ တွံ-သည်၊ အပ္ပကိလမထေန-ပင်ပန်းမှု မရှိသဖြင့်၊ အဒ္ဓါနံ-ရှည်သောခရီးကို၊ အာဂတော-လာခဲ့ရ၏လော?” ဣတိ (အဝေါစ)၊ ဘဂဝါ-ရား၊ ခမနိယံ-ပါ၏၊ ဝါ-ပါ၏၊ ဘဂဝါ၊ ယာပနိယံ-ပါ၏၊ ဝါ-ပါ၏၊ ဘန္တေ၊ မယ်-တို့သည်၊ အပ္ပကိလမထေန-ဖြင့်၊ အဒ္ဓါနံ-သို့၊ အာဂတော- လာခဲ့ကြရပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ တထာဂတာ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဇာနန္ဒာပိ-သိတော်မူကုန်သော်လည်း၊(သိတော်မူကုန်လျက်လည်း၊) ပုစ္ဆန္တိ-မေးတော် မူကုန်၏၊ ဇာနန္ဒာပိ-လည်း၊ န ပုစ္ဆန္တိ-မေးတော်မမူကုန်၊ ကာလံ-မေးသင့်ရာ အခါကို၊ ဝိဒိတွာ-သိတော်မူ၍၊ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကာလံ-မမေးသင့်ရာအခါကို၊ ဝိဒိတွာ န ပုစ္ဆန္တိ၊ တထာဂတာ-တို့သည်၊ အတ္ထသံဟိတံ-အကျိုးနှင့်စပ်ယှဉ်သော စကားကို၊

ဥဘယာပေက္ခ ကာကောလောကနနည်းတည်း၊ “ပဋိသမ္ဗောဒိတုံ” ၌ သံ ဥပသာရ၏ သမအနက် ဟောပုံ၊ မုဒိဓာတ်၏ မိဿနအနက် ဟောပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၊ ပထမအုပ်၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ “ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္ဗောဒိ” ဝါကျအဖွင့်၌ ပြထားပြီ၊ တုံပစ္စည်းလည်း “သည်” ဟု ပေးအပ်သော ကတ္တာအနက်ဟောတည်း၊ [တွာပစ္စည်း နက်၊ တစ်ချက်ဟောငြား၊ ကတ္တာနှင့်ကံ၊ သမ္ပဒါနံ၊ ဧကန် တုံပစ္စည်း ထွန်းသတည်း၊- နိယံ။]

၁။ ခမနိယံ၊ ယာပနိယံ၌ အနက်ကျယ်။ ။ဘိက္ခု-ဟန်း၊ ကစ္ဆိ-နည်း?၊ တေ- အသင်၏၊ (စတုစက္ကံ-ဣရိယာပုထ်လေးဖြာ စက်ဘီးတပ်လျက်လည်း ပါရှိသော၊ နဝဒ္ဓါရံ-ကိုးပေါက်ဒ္ဓါရ အနာဝလည်း ရှိထသော၊ ဣဒံ သရိရယန္တံ-ဤ ခန္ဓာကိုယ် တည်းဟူသော ယန္တရားသည်၊ ဝါ-ဤ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ရထားသည်၊) ခမနိယံ- သည်းခံအပ် သည်းခံနိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ-ကျန်းမာပါ၏လော၊ ကစ္ဆိ-နည်း?၊ ယာပနိယံ- ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေအပ် ရောက်စေနိုင်၏လော?၊ ဝါ-မျှတပါ၏လော?၊ စတုတ္ထပါရာဇိကဋ္ဌကထာ၌ “ယာပနိယံ-ထိုထိုကိစ္စ၌ ရောက်စေအပ် ရောက်စေနိုင်၏ လော?၊ ဝါ-ပါဝင်နိုင်၏လော” ဟု ဖွင့်သေး၏၊ “ခမနိယံ ဘဂဝါ၊ ယာပနိယံ ဘဂဝါ” ၌လည်း ဤသို့ပေးပါ၊ [ဤဝါကျ၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပထမအုပ် ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ပြထားပြီ၊ “အတ္ထသံဟိတံ” စသော ဝါကျကိုလည်း ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

အကျိုးနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားကို၊ ပုစ္ဆန္တိ၊ အနတ္ထသံဟိတံ-အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်
 သော စကားကို၊ န ပုစ္ဆန္တိ၊ အနတ္ထသံဟိတေ-၌၊ ဝါ-ကို၊ တထာဂတာနံ-
 တို့၏၊ သေတုဃာတော-အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊
 ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘဂဝန္တော-တို့သည်၊
 ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပဋိပုစ္ဆန္တိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ကြံ၍ မေးတော်မူကုန်သနည်း?)
 “ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသဿာမ-ဟောတော်မူကုန်အံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ ကြံတော်မူခြင်း
 ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သာဝကာနံ-တို့အား၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပုဒ်ကို၊
 ပညပေဿာမ-ပညတ်တော်မူကုန်အံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ ကြံတော်မူခြင်း
 ကြောင့်သော်လည်းကောင်းတည်း။”

အထ ခေါ၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “ဘိက္ခု - ရဟန်း၊ တံ - သည်၊
 ကတိဝေသာ-အဘယ်မျှလောက် ဝါရှိသည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း?” ဣတိ-ပြီ၊
 ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ အဟံ၊ ဒုဝေသာ-နှစ်ဝါ ရှိပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်
 ပြီ၊ အယံ ပန ဘိက္ခု-ကား၊ ကတိဝေသာ-သနည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘဂဝါ၊
 ဧကဝေသာ-ပါ၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ တေ-၏၊ ကိ-အဘယ်သည်၊
 ဟောတိ-နည်း?၊ တစ်နည်း၊ ကိ ဟောတိ-ဘာတော်သနည်း?၊ ဣတိ-ပြီ၊ မေ၊
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-ပါတည်း၊ ပေ၊ မောဃပုရိသ-ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်မမှီး အချည်းနှီး
 သော ယောကျ်ား၊ ကထံ ဟိ-အဘယ်ကြောင့်၊ တံ-သည်၊ အညေဟိ-အခြား
 သူတို့က၊ ဩဝဒိယော-ဆုံးမထိုက်သူသည်၊ အနုသာသိယော-သွန်သင်ထိုက်သူ
 သည်၊ (သမာနော-လျက်၊) အညံ-အခြားသူကို၊ ဩဝဒိတုံ-ငှာ၊ အနုသာသိတုံ-
 ငှာ၊ မညိဿသိ နာမ-မှတ်ထင်ရသနည်း?၊ မောဃပုရိသ၊ ယဒိဒံ ဂဏဗန္ဓိကံ-
 အကြင် ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်းရှိသော ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊
 (ဂိုဏ်းဖွဲ့လျက် ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများအောင် ပြုခြင်းသည်၊) (အတ္ထိ)၊ တံ-
 သည်၊ အတိလဟုံ-အလွန် လျင်မြန်စွာ၊ (တာယ) ဗာဟုလ္လာယ-ထို ဂဏဗန္ဓိကံ
 ဟူသော ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္ထော-
 ကျင့်သူတည်း၊ [ဂဏဗန္ဓိကပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ] ပေ၊
 ဥပသမ္မာဒေ တဗ္ဗော-ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊
 (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်၊) ပေ၊ ဒသဝေသေန ဝါ-ဆယ်ဝါရှိသော
 ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကဒသဝေသေန ဝါ-ဆယ်ဝါထက်
 ပိုလွန်သော ဝါရှိသော ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မာဒေတုံ၊ ပေ။

၇၆။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ဘိက္ခု-တို့သည်။ “(မယံ) ဒသဝဿာ-ဆယ်ဝါရှိကုန်သည်။ အမှ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဒသဝဿာ-ကုန်သည်၊ အမှ-ကုန်၏။” ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ဗာလာ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မလိမ္မာ(မကျွမ်းကျင်) ကုန်သည်၊ အဗျတ္တာ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မထက်မြက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥပသမ္မာဒေန္တိ၊ ဗာလာ- ကုန်သော၊ (ဖျင်း အကုန်သော) ဥပဇ္ဈာယာ - တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိတာ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ လိမ္မာ(ကျွမ်းကျင်)ကုန်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဿန္တိ-တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏၊ အဗျတ္တာ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မထက်မြက်ကုန်သော၊ ဥပဇ္ဈာယာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗျတ္တာ-ကုန်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဿန္တိ၊ အပ္ပဿုတာ-နည်းသော ကြားနာအပ်ပြီးသော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာတရား ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကြားနာအပ်ပြီးသော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာတရား မရှိကုန်သော၊ ပေ၊ ဗဟုဿုတာ-များသော ကြားနာအပ်ပြီးသော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာတရား ရှိကုန်သော၊ ပေ၊ ဒုပ္ပညာ-အာပတ်စသည်ကို သိစွမ်းနိုင်သော ပညာမရှိကုန်သော၊ ပေ၊ ပညဝန္တော-ရှိကုန်သော၊ ပေ၊ [အပ္ပဿုတ စသည်တို့ကို ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကကထာ၌ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ထား၏။] အညတရောပိ-တစ်ယောက်လည်းဖြစ်သော၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-ရှေး၌ သာသနာတော်၏ အယူမှ တစ်ပါးသော အယူရှိသူသည်၊ (သာသနာတော်၏ အယူမှ တစ်ပါးသော အယူရှိဖူးသူသည်)၊ [ပသုရပရိပိုဇ်တည်း၊] ဥပဇ္ဈာယေန-သည်၊ (အရှင်ဥဒါယီသည်)၊ သဟဓမ္မိကံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်သော၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏(အပေါ်၌)၊ ဝါဒံ-ဝါဒကို၊ (ပြောဆိုကြောင်း အပြစ်ကို)၊ အာရောပေတွာ-တက်ရောက်စေ၍၊ (တင်၍)၊ တံ ယေဝ တိတ္ထာယတနံ-(ဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့၏ တည်ရာ) ထို မိစ္ဆာအယူသို့သာ၊ သင်္ကမိ-ပြောင်းရွှေ့ပြီ၊ [တိတ္ထာယတနံ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]၊ ပေ၊ ဗျတ္တေန-ပရိသုပဋ္ဌာပက၊ ဗဟုဿုတဟု၊ နှစ်ဝလက္ခဏာ၊ ပြည့်စုံပါသဖြင့် ကောင်းစွာ ထက်မြက်သော၊ ပဋိဗလေန-ဂိလာနမှု၊ ကိစ္စစ၌၊ ပြုစွမ်းနိုင်သော ဒသဝဿေန ဝါ-ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အတိရေကဒသဝဿေန ဝါ-ရှိသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနာ၊ ပေ၊ [ဗျတ္တ၊ ပဋိဗလကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

၇၇။ ဘိက္ခု၊ ဥပဇ္ဈာယေသု - တို့သည်၊ ပက္ကန္တေသုပိ - အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဗ္ဗန္တေသု - လူထွက်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ကာလင်္ဂတေသုပိ- ပျံလွန်တော်မူကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခသင်္ဂန္တေသုပိ -

တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ အနာစရိယကာ-ဆရာ မရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ၊ပေ၊ အာမန္တေသိ၊ [ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ ပြီ။]

အာစရိယံ-ဆရာကို၊ (ဆရာ၏ အဖြစ်ကို)၊ (ဂဟေတုံ-စိတ်ဖြင့် မှတ်ယူ ခြင်းငှာ)၊ အာစရိယော-သည်၊ အန္တေဝါသိကမိ-အနီးနေ တပည့်၌၊ (နိဿရည်းယူ အနီးနေ တပည့်၌)၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇိဿန္တိ ၊ပေ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဒသဝသံ-ဆယ်ဝါ ရှိသော ရဟန်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝတ္တု-နေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဒသဝသေန- ဆယ်ဝါရှိသော ရဟန်းသည်၊ နိဿယံ - နိဿရည်းကို၊ (မိခိုမှုကို)၊ ဒါတံ - ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ ၊ပေ။

အာစရိယော ၊ ပေ ၊ ဝတ္ထမိတိ - ဟူ၍၊ ဝစနိယော (အဿ)၊ ဘန္တေ - အရှင်ဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ အာစရိယော-မိခိုဖို့ရာ နိဿရည်းဆရာသည်၊ ဟောဟိ- ဖြစ်တော်မူပါ၊ အာယသ္မတော- အရှင်ဘုရားကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ ဝတ္ထမိ-နေပါအံ့၊ (နေပါမည်)၊ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ၌ နည်းအမျိုးမျိုး ဖွင့်သေး၏၊] ပေ၊ ဟောတိ အာစရိယော။ [ပုဒ်စဉ်- ၆၅ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

၇၈။ ၆၆ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၁၉-အန္တေဝါသိကဝတ္တကထာ

၇၉။ ၆၇ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၂၀-ပဏာမနာ ဓမာပနာ

၈၀။ ပုဒ်စဉ် ၆၈ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၈၁။ ပုဒ်စဉ် ၆၈ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၂၁-ဗာလအဗျတ္တဝတ္ထု

၈၂။ ပုဒ်စဉ် ၇၆ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။

[နိဿယံ-နိဿရည်းကို၊ ဒေန္တိ-ပေးကြကုန်၏ဟု ဆိုပါ။]

၂၂-နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ

၈၃။ တေန ခေါ ပန သမယေန ၊ပေ၊ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော-နိဿရည်း ငြိမ်းခြင်းတို့ကို၊ (မိနိမ္မ ငြိမ်းခြင်းတို့ကို) န ဇာနန္တိ ၊ပေ။

ဥပဇ္ဈာယမှာ - မှ၊ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော - တို့သည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ် ပျက်ခြင်းတို့သည်) ဣဗာ ပဉ္စ - ဤ ငါးပါးတို့တည်း၊ ဥပဇ္ဈာယော - သည်၊ ပက္ကန္တော ဝါ - အရပ်တစ်ပါး၊ ဖဲသွားသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဝိဗ္ဗန္တော ဝါ-သည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ကာလကံတော ဝါ (ဟောတိ)၊ ပက္ခသကံန္တော ဝါ - သည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ အာဏတ္တိယေဝ - နှင်ထုတ်ခြင်းသည်ပင်၊ ပဉ္စမိ-ငါးပါးမြောက်တည်း၊ ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယော၊ ဣဗာ ပဉ္စ- တို့တည်း။

[အာစရိယ (နိဿရည်းဆရာ)မှ နိဿရည်း ပျက်ခြင်း၌ “ဥပဇ္ဈာယေန- နှင့်၊ သမောဓာနဂတော ဝါ-ပေါင်းဆုံခြင်းသို့ ရောက်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ”ဟု ပေးပါ။]

၂၃-ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စက

၈၄။ ဘိက္ခဝေ - တို့၊ ပဉ္စဟိ၊ အင်္ဂေဟိ - အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတေန-ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ (ဥပဇ္ဈာယ် လုပ်၍ ရဟန်းပြု မပေးထိုက်)၊ နိဿယော-နိဿရည်းကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၊ သာမဏေရော-ကို၊ န ဥပဋ္ဌာပေ တဗ္ဗော-မပြုစု မလုပ်ကျွေးစေထိုက်၊ [ဤ စကားဖြင့် “သာမဏေ-တို့အား ဥပဇ္ဈာယ် မပေးရ”ဟု ပြတော်မူ၏] အသေကွေ့န-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊

သီလက္ခန္ဓေန ဝ -သီလဂုဏ်အစု ၂ နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ န ဟောတိ-
 မဖြစ်၊ [သမာဓိက္ခန္ဓ-သမာဓိဂုဏ်အစု၊ ပညက္ခန္ဓ-ပညာဂုဏ်အစု၊ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓ-
 ငါးပါးသော ဝိမုတ္တိဂုဏ်အစု၊] အသေက္ခေန၊ ဝိမုတ္တိညာဏဒဿနက္ခန္ဓေန-ဝိမုတ္တိ
 ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟူသော ဂုဏ်အစုနှင့်၊ သမန္နာဂတော
 န ဟောတိ၊ ပဉ္စဟိ ဣမေဟိ အင်္ဂေဟိ ၊ပေ၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ [နောက် ဝါကျ
 တို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ သုက္ကပက္ခန္ဓ လွယ်ပြီ။]

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အပရေဟိပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ အတ္တနာ-
 မိမိသည်၊ (မိမိက)၊ အသေက္ခေန-သော၊ သီလက္ခန္ဓေန-နှင့်၊ သမန္နာဂတော-
 သည်၊ န ဟောတိ၊ ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ အသေက္ခေ-သော၊ သီလက္ခန္ဓေ-၌၊
 သမာဒပေတာ-ကောင်းစွာ ယူစေတတ်သည်၊ ဝါ-ဆောက်တည်စေတတ်သည်၊
 န ဟောတိ ၊ပေ။

အပရေဟိပိ ၊ပေ၊ အဿဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါ မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ အဟိရိကော-
 (အကုသိုလ်တရား၌) ရှက်ခြင်း မရှိသည်၊ ပေ၊ အနောတ္တပ္ပိ-အကုသိုလ်တရား၌
 လန့်ခြင်း မရှိသည်၊ ပေ၊ ကုသိတော-စက်ဆုပ်အပ်စွာ ကုသိုလ်အရာ၌ ဆုတ်နစ်
 တတ်သည်၊ ဝါ-ပျင်းရိသည်၊ ပေ၊ မုဋ္ဌဿတိ-ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသည်၊
 ၊ပေ။

၁။ သီလက္ခန္ဓ စသည်၌ အရကောကံ။ ။ [အသေက္ခေန၏ ဝိဂ္ဂဟကို ဘာသာ
 ဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ “အသေက္ခ” ဟု ဆိုသော်လည်း အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 သာမက ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သမျှသော လောကီ-လောကုတ္တရာ သီလ၊
 သမာဓိ၊ ပညာကို ယူပါ၊ ဝိမုတ္တိ အရလည်း တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ စသော ငါးပါးကို ယူပါ၊
 ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကား လောကီ တစ်မျိုးသာ ရှိ၏၊ အချို့ ပါဠိတော်များ၌
 “အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန” စသည်ဝယ် လောကုတ္တရာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ
 ကိုသာလည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တိအရ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာလည်းကောင်း ယူရသေး၏။
 [တိကဂုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ဒု-ပဏ်၊ ၁-ဝဂ်၊ ၇-သုတ် စသည် ကြည့်ပါ။]

၂။ အမှာ။ ။ ခန္ဓဝိဘင်္ဂမူလဋီ၊ စာမျက်နှာ ၃-ကိုကြည့်၍ “သီလဂုဏ်အစု” ဟု
 ပေးပါသည်၊ ကေစိဝါဒနှင့် အနုဋီ (၆)အလိုမူ “သီလဂုဏ်” ဟု ပေးပါ၊ အကျယ်ကို
 ထို ဋီကာတို့မှာ ကြည့်ပါ။

(သုက္ကပက္ခန္ဌိ) သဒ္ဓေါ - သဒ္ဓါ ရှိသည်။ ပေ၊ ဟိရိမာ - အကုသိုလ် တရား၌ ရှက်ခြင်း ရှိသည်။ ပေ၊ သြတ္တပို့- သည်။ အာရဒ္ဓဝီရိယော- အားထုတ် အပ်သော ဝီရိယ ရှိသည်။ ပေ၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိ-အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သော သတိ ရှိသည်။ ပေ။

အပရေဟိပိ ၊ပေ၊ အဓိသီလေ-လွန်ကဲသော သီလ၌၊ (ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသံ သီလ၌) သီလဝိပနော - ပျက်စီးသော သီလရှိသည်။ ဝါ - သီလအားဖြင့် ပျက်စီးသည်။ ဟောတိ၊ အဇ္ဈာစာရေ - လွန်ကဲသော အကျင့်၌၊ (အောက် အာပတ် ငါးပုံ၌) အာစာရဝိပနော - ပျက်စီးသော အကျင့်ရှိသည်။ ဝါ - အကျင့်အားဖြင့် ပျက်စီးသည်။ ဟောတိ၊ အတိဒိဋ္ဌိယာ ။ - လွန်ကဲသော အယူ၌၊ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် သဿတအဖို့၊ ဥစ္ဆေဒအဖို့ နှစ်ပါးကို ယူတတ်သော အန္တဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ) ဒိဋ္ဌိဝိပနော- ပျက်စီးသော အယူရှိသည်။ ဝါ- အယူအားဖြင့် ပျက်စီးသည်။ ဟောတိ၊ အပ္ပဿုတော - ကြားနာအပ်ပြီးသော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ တရား မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော - အာပတ် စသည်ကို သိစွမ်းနိုင်သော ပညာ မရှိသည်။ ဟောတိ ၊ပေ၊ [သုက္ကပက္ခ လွယ်ပြီ။]

အပရေဟိပိ ၊ပေ၊ အန္တေဝါသိ ဝါ - နိဿရည်းယူ၊ အနီးနေတပည့် မူလည်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယူ အတူနေ တပည့်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဂိလာနံ - မကျန်းမာသူကို၊ ဥပဋ္ဌာတုံ ဝါ - ကိုယ်တိုင် ပြုစု လုပ်ကျွေးခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ ဝါ - သူတစ်ပါးကို ပြုစု လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ အနဘိရတံ - မမွေ့လျော် မပျော်သော အန္တေဝါသိက၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ဝပကာသေတုံ ဝါ - ကိုယ်တိုင် အရပ်တစ်ပါးသို့ ခေါ်သွား ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝပကာသာပေတုံ ဝါ - သူတစ်ပါးကို အရပ်တစ်ပါး သို့ ခေါ်သွားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နံ-(အန္တေဝါသိက၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိက၌) ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ကုက္ကုစ္စံ-ကုက္ကုစ္စကို၊ ဓမ္မတော-တရားအားဖြင့်၊ ဝိနောဒေတုံ-

၁။ အတိဒိဋ္ဌိယာ။ ။ ဒိဋ္ဌိဝိပနံ အရ ဤ အဋ္ဌကထာဝယ် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မပါ။ သို့ရာတွင် “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အန္တဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ၊ အယံ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ၊” ဤပါဠိတော် စာမျက်နှာ (၂၅၅)၊ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ။ အန္တဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ ။ နာမ၊” ပါစိတျာဒိ-ဋ္ဌ (၁၃၉)တို့ကို ထောက်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုပါ ယူပါသည်။

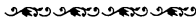
ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ န ဇာနာတိ - မသိ၊ အာပတ္တိယာ - မှ၊ ဝုဋ္ဌာနံ - ထမြောက်ကြောင်းကို၊ (ထမြောက်ကြောင်း ဒေသနာကံ၊ ဝုဋ္ဌာနကံ ကို) န ဇာနာတိ ။ပေ။

အပရေဟိပိ ။ပေ၊ အန္တေဝါသိံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဘိသမာစာရိကာယ-လွန်ကဲ မြင့်မြတ် ဖြည့်ကျင့် အပ်သော၊ သိက္ခာယ-ခန္ဓကလာ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ၌၊ သိက္ခာပေတုံ-သင်စေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ (သင်ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယ-မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သော အကျင့်ဟူသော၊ သိက္ခာယ-ဥဘတောဝိဘင်းလာ သိက္ခာအရာ၌၊ ဝိနေတုံ-ဆုံးမခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မေ-ရုပ်နာမ်တရားကို ပိုင်းခြားရာ အဘိဓမ္မာ၌၊ ဝိနေတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ အဘိဝိနယေ-လွန်ကဲသော ဝိနည်း၌၊ (ဝိနည်းပိဋက အားလုံး၌)၊ ဝိနေတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ-မိစ္ဆာအယူကို၊ ဓမ္မတော-တရားအားဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝိဝေစေတုံ-ကင်းဆိတ်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (စွန့်လွှတ်စေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊) ပဋိဗလော န ဟောတိ၊ [အာဘိသမာစာရိကာယ စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပေ။

အပရေဟိပိ ။ပေ၊ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ-အနာပတ်ကို၊ ပေ၊ လဟုကံ-လဟုကဖြစ်သော၊ အာပတ္တိံ-ကို၊ ပေ၊ ဂရုကံ-ဂရုကဖြစ်သော၊ အာပတ္တိံ ။ပေ၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏ (နှုတ်၌)၊ ဥဘယာနိ-ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခာနိ-တို့သည်၊ ဝိတ္တာရေန-အကျယ် ဥဘတော ဝိဘင်းနှင့်တကွ၊ ဝါ-အကျယ် ဥဘတောဝိဘင်းအားဖြင့်၊ သွာဂတာနိ-ကောင်းစွာ လာကုန်သည်၊ ဝါ-နှုတ်တက် ရကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ သုဝိဘတ္တာနိ-ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ န (ဟောန္တိ)၊ သုပဝတ္တိနိ-ကောင်းစွာ ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်၊ န (ဟောန္တိ)၊ သုတ္တသော - မာတိကာဟူသော သုတ်အားဖြင့် လည်း ကောင်း၊ အနုဗျဉ္ဇနသော-မာတိကာ၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်စွာ ပြတတ်သော ပဒဘာဇနီအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ - ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ န (ဟောန္တိ) ။ပေ။ [ဤ ဝါကျ၏ အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အပရေဟိပိ ၊ပေ၊ “ဥာယာနိ ခေါ ပနဿ” စသော အင်္ဂါအစား “ဦးန ဒသဝဿော-ယုတ်လျော့သော ဆယ်ဝါ ရှိသည်၊ ဟောတိ” ဟူသော အင်္ဂါကို ထည့်ပါ။ သုက္ကပက္ခန္ဓံ “ဒသဝဿော ဝါ-ဆယ်ဝါ ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကဒသဝဿော ဝါ-ဆယ်ဝါထက် ပိုလွန်သော ဝါရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ”ဟု ပေးပါ။

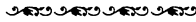
ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကသောဠဝါရော-သည်၊
နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂၄-ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗဆက္က

ဤ ဆက္ကန္တံ အနက်ထူး မရှိပါ။ ပဉ္စကန္တံ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အင်္ဂါ တို့၌ ကဏှပက္ခဝယ် “ဦးဒသဝဿော ဟောတိ” ဟူသော အင်္ဂါကိုလည်းကောင်း၊ သုက္ကပက္ခန္ဓံ “ဒသဝဿော ဝါ ဟောတိ အတိရေကဒသဝဿော ဝါ” ဟူသော အင်္ဂါကိုလည်းကောင်း ထည့်၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ အင်္ဂါ နှစ်ပါးနှင့် စပ်၍ ဆက္ကနှစ်ပါး မရသောကြောင့် သောဠသဝါရ မဖြစ်တော့ဘဲ “စုဒ္ဒသဝါရ”သာ ဖြစ်တော့သည်။

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗဆက္ကစုဒ္ဒသဝါရော-သည်၊
နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂၅-အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗကထာ

၈၆။ တေန ခေါ ပန သမယေန - ၌၊ (ယာစိ ၌ စပ်၊) ယော သော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-အကြင် ရှေး၌ သာသနာတော် အယူမှ တစ်ပါးသော အယူရှိ သူသည်၊ ပေ၊ သင်္ကမိ [ပုဒ်စဉ် ၇၆ ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊] သော-ထို အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သည်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပစ္စာကန္တာ-ပြန်လာ၍ ၊ပေ၊ ယော သော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော- သည်၊ ပေ၊ သင်္ကန္တာ - ပြောင်းရွှေ့ပြီ၊ သော - ထို အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗကို၊

အာဂတော-ပြန်လာသည်။ (သမာနော-သော်၊) န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ (ရဟန်းပြု မပေးထိုက်) ဘိက္ခုဝေ၊ အညောပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ယော သော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-သည်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ-တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ ဤ သာသနာ၌၊ ပဗ္ဗန္တံ - ရှင်အဖြစ်ကို၊ အာကင်္ခတိ - အလိုရှိ၏၊ ဥပသမ္မဒံ - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အာကင်္ခတိ၊ တဿ-ထို အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗအား၊ စတ္တာရော မာသေ-လေးလတို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝါသော-ပရိဝါသ်ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ ပေ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိ။ [ပုဒ်စဉ် ၃၄ ဝတ္ထ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ တေန အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗေန-သည်၊ ပေ၊ ဝစနိယော အဿ (ကိ?)၊ [ပုဒ်စဉ် ၆၅ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] “ဘန္တေ-တို့၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-သော၊ အဟံ-သည်၊ ပေ၊ အာကင်္ခါမိ-ပါ၏၊ ဘန္တေ၊ သော.ဟံ-ထို တပည့်တော်သည်၊ သံဃံ-ကို၊ စတ္တာရော မာသေ-တို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝါသံ၊ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏။” ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ [ဗျတ္တေန ပဋိဗလေန တို့ကို ပုဒ်စဉ် ၆၉ ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ကမ္မဝါစာ၌ “ကမ္မံ - ပရိဝါသဒါနကံသည်” ဟုလည်းကောင်း၊ “ပရိဝါသဿ-ကို၊ ဒါနံ-ပေခြင်းသည်၊ ဓမတိ” ဟုလည်းကောင်း ဆိုပါ။]

၈၇။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ၏ပရိဝါသဝတ်များ။ ။ဘိက္ခုဝေ၊ ဧဝံ ခေါ -

ဤသို့လျှင်၊ (ကရောန္တော-ပြုသော၊) အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-သည်၊ အာရာဓကော-ပရိဝါသ်ကို ပြီးစေတတ်သည်၊ (ပရိဝါသ်ကို ဖြည့်ကျင့်သည်၊) ဟောတိ၊ [ပရိဝါသဝတ္တဿ သမ္မာဒကော ပူရကော၊-အဋ္ဌကထာ၊] ဧဝံ-လျှင်၊ (ကရောန္တော)၊ အနာရာဓကော-ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဤကား မာတိကာတည်း၊] ဘိက္ခုဝေ၊ ကထဉ္စ-အဘယ်သို့လျှင်၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော- သည်၊ အနာရာဓကော- သည်၊ ဟောတိ- နည်း? [ဤစကားတော်မှ စ၍ “ဝိဘင်း” ဟု မှတ်ပါ၊ ဤ အမေး၏ အဖြေသည် “အနာရာဓနိယသ္မိံ ၊ပေ၊ အနာရာဓကော ဟောတိ” ကျမှ ပြီးဆုံးလိမ့်မည်၊] ဘိက္ခုဝေ- တို့၊ ဣဓ- ဤ သာသနာတော်၌၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော- သည်၊ အတိကာလေန-အလွန်စောစွာ၊ ဂါမံ-သို့၊ ပဝိသတိ-(ဆွမ်းခံ)ဝင်၏၊ အတိဒိဝါ-အလွန် နေမြင့်မှ၊ (အချိန်ကုန်မှ) ပဋိက္ကမတိ- ပြန်လာ၏၊ ဘိက္ခုဝေ- တို့၊ ဧဝမ္မိ- ဤသို့လည်း၊ (ကရောန္တော- သော၊) အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော- သည်၊ အနာရာဓကော- သည်၊ ဟောတိ။ [နောက်နောက် ဝါကျတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။]

ဘိက္ခဝေ၊ ပုန စ-တစ်ဖန်လည်း၊ အပရ်-တစ်မျိုးကား၊ (အနာရာဓက ဖြစ်ပုံ တစ်မျိုးကား၊) အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-သည်၊ ဝေသိယာဂေါစရော ဝါ-ပြည့်တန်ဆာမ ဟူသော ကျက်စားရာ ရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတိ၊ [ဝိဓေဝါ-လင်သေ လင်ပြတ် တစ်ခုလတ်၊ မုဆိုးမ၊ ထုလွှကုမာရိကာ-ရာဂပြောထူ အပျိုဟူသော၊ ပဏ္ဍက- ပဏ္ဍုက်၊] ဘိက္ခုနိဂေါစရော ဝါ-ဘိက္ခုနိဟူသော ကျက်စားရာ ရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ ပေ။ [ဤ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

ပုန စ ပေ၊ သဗြဟ္မစာရိန်-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ ဥစ္စာဝစာနိ-အကြီး၊ အငယ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာနိ တာနိ ကရဏိယာနိ-အကြင် ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ သည်၊ (သန္တိ)၊ တတ္ထ- ထို ပြုဖွယ် ကိစ္စတို့၌၊ ဒက္ခော- ကျွမ်းကျင်သည်၊ န ဟောတိ၊ အနလသော- မပျင်းသူသည်၊ န ဟောတိ၊ တတြ- ထိုထို ပြုဖွယ် ကိစ္စတို့၌၊ ဥပါယာယ-ကပ်၍ သိတတ်သော၊ ဝိမံသာယ-စူးစမ်းတတ်သော ပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော န ဟောတိ၊ ကာတုံ- ကိုယ်တိုင် ပြုခြင်းငှာ၊ န အလံ- မစွမ်းနိုင်၊ သံဝိဓာတုံ- သူတစ်ပါးကို စီမံခြင်းငှာ၊ န အလံ-မစွမ်းနိုင်၊ ပေ။

ပုန စ ပေ၊ ဥဒ္ဓေသေ - ပါဠိကို ရွတ်ဆိုခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊) ပရိပုစ္ဆာယ-အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို အဖန်ဖန် မေးခြင်း ၌လည်းကောင်း၊ (အဋ္ဌကထာကို သင်ယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊) အဓိသီလေ - သာလွန်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌လည်းကောင်း၊ [ဤ သီလကို လူတို့ ကျင့်အပ်သော ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ စသည်ထက် သာလွန်သောကြောင့် **“အဓိသီလ”**ဟု ဆိုသည်၊] အဓိစိတ္တေ-သာလွန်သော ဈာန်သမာဓိ၌လည်းကောင်း၊ [ကာမာဝစရသမာဓိထက် သာလွန်သောကြောင့် **“အဓိစိတ္တ”**ဟု ဆိုရသည်၊] အဓိပညာယ-သာလွန်သော လောကုတ္တရာ မဂ်ပညာ၌လည်းကောင်း၊ [လောကီ ပညာတို့ထက် သာလွန်သောကြောင့် **“အဓိပညာ”**ဟု ဆိုရသည်၊] တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော- ထက်မြက်သော ဆန္ဒရှိသည်၊ န ဟောတိ ပေ။

ပုန စ ပေ၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-သည်၊ (**“ကုပိတော ဟောတိ”** စသည်၌ စပ်၊) ယဿ-အကြင် ဆရာ၏၊ တိတ္ထာယတနာ-ဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့၏ တည်ရာ မိစ္ဆာအယူမှ၊ သင်္ကန္တော- (သာသနာတော်သို့) ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ သတ္တုနော-ထို ဆရာ၏လည်းကောင်း၊ တဿ-ထို ဆရာ၏၊ ဒိဋ္ဌိယာ-

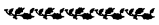
အယူ၏လည်းကောင်း၊ တဿ-၏၊ ခန္တိယာ-နှစ်သက်အပ်သော အယူ၏လည်းကောင်း၊ တဿ-၏၊ ရုစိယာ-ကြိုက်အပ်သော အယူ၏လည်းကောင်း၊-တဿ-၏၊ အာဒါယဿ-စွဲမြဲစွာ ယူအပ်သော အယူ၏လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏေ-ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို၊ ဘညမာနေ-ပြောအပ်သော်၊ ကုပိတော-စိတ်ဆိုးသည်၊ အနတ္တမနော-မိမိစိတ် မရှိသည်၊ အနာဘိရဒ္ဓေါ-မိမိ၊ သူတစ်ပါး စီးအပွားကို မပြီးစေတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿ ဝါ၊ သံဃဿ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏေ-ကို၊ ဘညမာနေ-အပ်သော်၊ အတ္တမနော-မိမိစိတ် ရှိသည်၊ ဥဒဂ္ဂေါ-တက်ကြွသော ကိုယ်၊ စိတ် ရှိသည်၊ [အထက်၌ အဖျားရှိသော ကိုယ်၊ စိတ် ရှိသည်ဟု သဒ္ဓတ္ထ ပေးပါ။] အဘိရဒ္ဓေါ - မိမိ၊ သူတစ်ပါး စီးအပွားကို ပြီးစေတတ်သည်၊ (သောမနဿ ဖြစ်သည်။) ဟောတိ။

ဝါ ပန-သည်သာ မကသေး၊ ယဿ-အကြင် ဆရာ၏၊ ပေ၊ ဝဏ္ဏေ-ဂုဏ်ကို၊ ဘညမာနေ-ပြောအပ်သော်၊ ပေ၊ ဣဒံ-ဤ အလုံးစုံသည်၊ (မိမိ ဆရာ၏လည်းကောင်း၊ ထို ဆရာအယူ၏လည်းကောင်း အပြစ်ကို ပြောလျှင် မနှစ်သက်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃာ၏ အပြစ်ကို ပြောလျှင် နှစ်သက်ခြင်း စသည် သည်။) အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ-၏၊ အနာရာဓနီယသ္မိံ-ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေ တတ်သော အမှု၌၊ သင်္ဘာတနိကံ-ပေါင်းစုအပ်သော လက္ခဏာတည်း၊ [ဤ ဝါကျ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ဧဝမ္မိံ ပေ၊ အနာရာဓကော ဟောတိ၊ ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဧဝံ- သို့၊ (ကရောဇ္ဈော- သော၊) အနာရာဓကော- ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သော၊ **တစ်နည်း၊** အနာရာဓကော - ရဟန်းတို့ကို မနှစ်သက်စေတတ်သော၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော- ကို၊ အာဂတော- ရောက်လာသည်၊ (သမာနော-သော်) န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ [ဤနေရာ၌ “ဘိက္ခုနံ အာရာဓကော ပရိတောသကော”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ တစ်နည်း ဖွင့်၏၊ သုက္ကပက္ခ၌ လွယ်ပြီ။]

ဘိက္ခဝေ၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော-သည်၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်မစည်း အချည်းနီး သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ လာအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယ မူလကံ-ဥပဇ္ဈာယ်လျှင် မူရင်းရှိသော၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-ရှာထိုက်၏၊ (ရှာရမည်)၊ အစ္စန္နကေသော-မဖြတ်အပ်သေးသော ဆံပင်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ပေ၊ ဘဏ္ဍုကမ္မာယ-ခေါင်းတုံးမှုကို ပြုခြင်းငှာ၊ သံဃော-ကို၊ အပလောကေတဗ္ဗော-

ပန်ပြောထိုက်၏။ (ပန်ပြောရမည်။) ဘိက္ခုဝေ၊ အဂ္ဂိကာ-မီးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်သော၊ [အဂ္ဂိ + ပရိစရန္တိတိ အဂ္ဂိကာ၊ ဣက ပစ္စည်း၊] ယေ တေ ဇဋ္ဌိလကာ-အကြင် ရသေ့တို့သည်။ (သန္တိ)။ တေ-တို့ကို၊ အာဂတာ၊ (သမာနာ-ကုန်လတ်သော်)၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ၊ တေသံ - တို့အား၊ ပရိဝါသော - ကို၊ နဒါတဗ္ဗော- ထိုက်၊ တံ- ထိုသို့ မပေးရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း?၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဧတေ-ဤ ရသေ့တို့သည်။ ကမ္မဝါဒိနောကံကို ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိကုန်၏။ (ကမ္မဝါဒ ရှိကုန်၏)။ ကိရိယဝါဒိနောကံကို ပြုအပ်ရာ ရောက်၏ဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ ဇာတိယာ-ဇာတ်အားဖြင့်၊ (အမျိုးအားဖြင့်)၊ သာကိယော-သာကိဝင်ဖြစ်သော၊ အညတိတ္ထိပုဗ္ဗော၊ ပေ၊ န ဒါတဗ္ဗော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ အဟံ-သည်။ ဉာတိနံ-ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အား၊ အာဝေဏိကံ-အသီးအခြားဖြစ်သော၊ ဣမံ ပရိဟာရံ-ဤ အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဒမ္မိ-ပေးတော်မူ၏။ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ [ဤသို့ ပေးတော်မူခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဆန္ဒာဂတိလိုက်ရာ မရောက်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗကထာ-သည်။ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။
သတ္တမော-သော၊ ဘာဏဝါရော-တည်း။

၂၆-ပဉ္စမာဓဝတ္ထု

၈၈။ တေန၊ ပေ၊ မဂဓေသု-မဂဓတိုင်း၌၊ (မဂဓဟု ဗဟုဝုဏ်နာမည်အားဖြင့် ထင်ရှားသော ဇနပုဒ်၌)၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ အာဗာဓာ-အနာရောဂါတို့သည်။ ဥဿန္နာ-များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုဋ္ဌံ-နူနိ နူနက်၊ သမင်ရက်နှင့်၊ အကွက်ကြီးစွာ၊ ပွေး-ဝဲ စသော အနာမျိုးလည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍော-မြင်းဖု ကြွက်နို့၊ ကြာဆူးတို့စွက်၊ ကျောက်ဝက်သက်ဟု၊ အဖုအနာမျိုးလည်းကောင်း၊ ကိလာသော-မစင်မကြယ်၊ ရွံဖွယ် ပစ်သွင်း၊ ခရသင်းနှင့်၊ ဆင်ညှင်းကြီးမျိုး၊ အနာဆိုးလည်းကောင်း၊ သောသော-သွေးသားထွေထွေ၊ ခြောက်ခန်းစေ၍၊ ကိုယ်ရေညစ်ပုပ်၊ ခယရဂ်ဟု၊ သမုတ်ခေါ်ရိုး၊ ချောင်းဆိုးသွေးပါ၊ မြစ်ခြောက်နာလည်းကောင်း၊ အပမာရော-သည်းခြေသွေးလျှမ်း၊ ဘီလူးဖမ်းသဖြင့်၊ ရူးနှမ်းရောဂါ၊ အဖြာဖြာနှင့်၊ ရံခါမေမူး၊ တွန့်တွန့်လူးရသည်၊ ဝက်ရူး ကြက်ရူးနာလည်းကောင်းတည်း၊ [ဤ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ မနုဿာ၊ ပဉ္စဟိ၊ အာဗာဓေဟိ-တို့သည်။

ဖုဋ္ဌာ-တွေ့ထိ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ)၊ ကောမာရဘဝံ-အဘယ
 မင်းသားသည် မွေးစားအပ်သော၊ ဇီဝကံ-ကို၊ ဥပသကံမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောကုန်၏။ (ကိ?)၊ “အာစရိယ-ဆရာ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏။
နော-ကျွန်တော်တို့အား၊ တိကိစ္ဆာဟိ-ဆေးကုပေးပါ။” ဣတိ (ဝဒန္တိ)၊ အယျော-
 အမောင်တို့၊ အဟံ- သည်၊ ဗဟုကိစ္ဆော- များသောကိစ္စ ရှိ၏။ ဗဟုကရဏိယော-
 များသောပြုဖွယ် ရှိ၏။ မေ-သည်၊ မာဂဓော၊ ပေ၊ ရာဇာ စ-ကိုလည်းကောင်း၊
 [ပုဒ်စဉ် ၅၅ ၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတ္ထာဂါရဉ္စ-မောင်းမ အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊
 ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ-ဘုရားအမျိုးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃော စ-ရဟန်းအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊
 ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော-ပြုစု လုပ်ကျွေးထိုက်၏။ [ပြုစု လုပ်ကျွေးနေရ၏။-ဟူလို] အဟံ-
 သည်၊ တိကိစ္ဆိတုံ- ငှာ၊ န သက္ကောမိ- မစွမ်းနိုင်ပါ။ ဣတိ- ဤသို့၊ ပြောပြီ၊
 အာစရိယ၊ သဗ္ဗံ-သော၊ သာပတေယျဉ္စ-(ဥစ္စာရှင်၏ စီးပွားဖြစ်သော) ဥစ္စာနှစ်
 သည်လည်း၊ တေ-အသင် ဆရာ၏အတွက်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ မယဉ္စ-
 ကျွန်တော်တို့သည်လည်း၊ တေ-၏၊ ဒါသာ-ကျွန်တို့သည်၊ (ဟောမ-ဖြစ်ပါကုန်အံ့)
 ပေ၊ တိကိစ္ဆာဟိ-ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပြောကုန်ပြီ၊ အဟံ၊ ပေ၊ န သက္ကောမိ၊
 ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

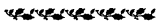
အထ ခေါ၊ ပေ၊ အဟောသိ (ကိ?)၊ ဣမေ ခေါ၊ ပေ၊ သယန္တိ၊ [ပုဒ်စဉ်
 ၇၃-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] မယံ၊ ပေ၊ ယန္တုန ပဗ္ဗဇေယျာမ-အကယ်၍ ရှင်၊
 ရဟန်း ပြုရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ရှင်၊ရဟန်း ပြုရာ၌၊ ဘိက္ခု၊
 စေဝ-တို့သည်လည်း၊ ဥပဋ္ဌဟိသန္တိ-ပြုစု လုပ်ကျွေးကြလိမ့်မည်၊ ကောမာရဘာဇော၊
 ဇီဝကော စ-သည်လည်း၊ တိကိစ္ဆိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အကြံဖြစ်ပြီ၊
 ပေ၊ တိကိစ္ဆိ- ပြီ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ဗဟု ဂိလာနေ၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊
 ဥပဋ္ဌဟန္တာ - ပြုစု လုပ်ကျွေးရကုန်လတ်သော်၊ ယာစနဗဟုလာ - များသော
 တောင်းခြင်း ရှိကုန်သည်၊ ဝိညတ္တိဗဟုလာ-များသော သိစေခြင်း ရှိကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရန္တိ၊ (ကိ?)၊ ဂိလာနဘတ္တံ-ဂိလာနအတွက် ဆွမ်းကို၊ ဒေထ-
 ပေးကုန်လော့၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကဘတ္တံ-ဂိလာန ပြုစုသူအတွက် ဆွမ်းကို၊ ဒေထ-
 ကုန်လော့၊ ဂိလာနဘောသန္တံ-ဂိလာနအတွက် ဆေးကို၊ ဒေထ၊ ဣတိ (ယာစန
 ဗဟုလာ ဝိညတ္တိဗဟုလာ ဝိဟရန္တိ)၊ ဇီဝကောပိ၊ ပေ၊ တိကိစ္ဆန္တော-ဆေးကု
 နေရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အညတရံ-တစ်မျိုးသော၊ ရာဇကိစ္စံ-မင်း၏ ကိစ္စကို၊
 ပရိဟာပေသိ-ယုတ်လျော့စေပြီ၊ (ဆုတ်ယုတ်စေပြီ။)

၈၉။ အညတရောပိ ပုရိသော ၊ပေ၊ တိကိစ္ဆိဿတိ-ဆေးကုလိမ့်မည်၊ သော(အဟံ)- သည်၊ အရောဂေါ- ရောဂါ မရှိသည်၊ (သမာနော)၊ ဝိဗ္ဗမိဿာမိ- မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ [ပါဠိယံ သောမိ အရောဂေါ ဝိဗ္ဗမိဿာမိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ၊ သောမိ ဌ “မိ”သဒ္ဒါ၊ တစ်နည်း၊ “အမိ”သဒ္ဒါသည် အနက် မရှိ နိပါတ်၊-ဟူလို၊] ပေ၊ သော-ထို ယောက်ျားသည်၊ အရောဂေါ (သမာနော) ဝိဗ္ဗမိ၊ ဇီဝကော၊ တံ ပုရိသံ-ကို၊ ဝိဗ္ဗန္တိ-လူထွက်ပြီးသည်ကို၊ (လူထွက်နေ သည်ကို)၊ အဒ္ဒသာ ၊ပေ၊ “အယျော-အမောင်၊ တံ-သည်၊ ဘိက္ခုသု-တို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခဲ့သည်၊ (ရဟန်း ပြုခဲ့သည်)၊ အဟောသိ နန-ဖြစ်သည် မဟုတ်လော?” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့ သဘောရှိသော အမှုကို၊ အကာသိ-ပြုရသနည်း?၊ ပေ၊ “ကထံ ဟိ- အဘယ့်ကြောင့်၊ ဘဒန္တာ-အရှင်တို့သည်၊ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ-တို့သည်၊ ဖုဋ္ဌ- တွေ့ထိ နှိပ်စက်အပ်သူကို၊ ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ နာမ-ရှင်၊ ရဟန်း ဖြစ်စေကြရသနည်း?၊ (ရှင်ရဟန်း ပြုပေးကြပါလိမ့်?)” ၊ပေ၊ “ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ သာဓု-ကောင်းပန် ပါ၏၊ အယျာ-အရှင်တို့သည်၊ ပေ၊ န ပဗ္ဗာဇေယျ-ရှင်၊ ရဟန်း မဖြစ်စေကုန် ရာပါ၊ ဝါ-ရှင်၊ ရဟန်း ပြုမပေးကုန်ရာပါ၊ တစ်နည်း၊ န ပဗ္ဗာဇေယျ-ပါကုန် မူကား၊ သာဓု-ကောင်းရာပါ၏၊” ဣတိ (အဝေါစ) ၊ပေ။

အထ ခေါ ၊ပေ၊ ဇီဝကံ-ကို၊ ဓမ္မိယာ-တရားရှိသော၊ (တရားပါသော)၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ သန္တဿေသိ-ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ၊ စီးပွားနှစ်ဖြာကို၊ ကောင်းစွာ ရှုမြင်စေတော်မူပြီ၊ (ကောင်းစွာ ပြတော်မူပြီ)၊ သမာဒပေသိ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစေတော်မူပြီ၊ (ဆောက်တည်စေတော်မူပြီ)၊ သမုတ္တေဇေသိ - ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေတော်မူပြီ၊ သမ္ပဟံသေသိ - အားတက်သရော ရှိပုံ၊ တင်ရှားရှိသော အခြား ဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ အပြား အားဖြင့် ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီ၊ အထ ခေါ ၊ပေ၊ ဇီဝကော-သည်၊ ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရားက၊ ဓမ္မိယာ၊ ကထာယ- ဖြင့်၊ သန္တဿိတော- ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ၊ စီးပွားနှစ်ဖြာကို၊ ကောင်းစွာ ရှုမြင်အပ်ပြီးသည်၊ (ကောင်းစွာ ပြအပ်ပြီးသည်)၊ သမာဒပိတော-ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစေအပ်ပြီးသည်၊ (ဆောက်တည် စေအပ်ပြီးသည်)၊ သမုတ္တေဇိတော-ကုသိုလ်တရားတို့၌ ထက်သန်စေအပ်ပြီးသည်၊ သမ္ပဟံသိတော-အားတက်သရော ရှိပုံ၊ ထင်ရှားရှိသော အခြား ဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ) ၊ပေ၊ ပက္ကာမိ ၊ပေ။

“ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စဟိ အာဗာပေဟိ—တို့သည်၊ ဖုဠော—တွေ့ထိနှိပ်စက်အပ်သူကို၊ (အနှိပ်စက် ခံနေရသူကို) န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော - ရှင်၊ ရဟန်း မဖြစ်စေထိုက်၊ (ရှင်၊ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်၊) ယော—အကြင် ရဟန်းသည်၊ ပဗ္ဗဇေယျ—အံ၊ (တဿ—ထိုရဟန်း၏) ဒုက္ကဋ္ဌဿ ၊ - ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ—ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ—၏) တစ်နည်း၊ တဿ—ထို ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌာ—ဒုက္ကဋ္ဌမည်သော၊ အာပတ္တိ - အာပတ်သည်၊ အဿ—ဖြစ်၏၊” ဣတိ—ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ [နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဤသို့ နှစ်နည်း ပေးပါ။]

၁။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ ။ ပထမနည်း၌ “အာပဇ္ဇနံ အာပတ္တိ” ဟု ဘာဝသာဓန ပြု၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿသည်၊ အာပတ္တိ၏ “ကံ” ပုဒ်တည်း၊ [ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ကို ကံအနက်၌ သက်] ဒုတိယနည်း၌ “ဒုက္ကဋ္ဌဿ=ဒုက္ကဋ္ဌာ + အဿ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပါ။ “အဿ” သည် အသဓာတ် + တိ ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသော အာချာတ်ပုဒ်တည်း၊ အာပတ္တိကိုလည်း “အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ အာပတ္တိ” ဟု ကမ္မသာဓန ပြုပါ။

၂၇-ရာဇောဋ္ဌဝတ္ထု

၉၀။ တေန ခေါ ပန ဩပေ၊ ရညော—၏၊ ပစ္စန္တော—တိုင်းပြည်၏ အစွန်အဖျားအရပ်သည်၊ ကုပိတော - ပျက်စီးသည်၊ (သူပုန်ထသည်၊) ဟောတိ ဩပေ၊ သေနာနာယကေ—စစ်တပ်၏ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဗိုလ်မှူးကြီးများ ဖြစ်ကုန်သော) မဟာမတ္တေ—အမတ်ကြီးတို့ကို၊ အာဏာပေသိ—စေခိုင်းပြီ၊ (အမိန့်ပေးပြီ) (ကိ?)၊ “ဘဏေ—အမတ်တို့၊ ဂစ္ဆထ—ကုန်လော့၊ ပစ္စန္တံ—ကို၊ ဥစ္စိနထ—တိုးပွားစေကြကုန်လော့၊ (စည်ပင်စေကြကုန်လော့)၊” ဣတိ—ပြီ၊ [“ဥစ္စိနထ” ဟု မိန့်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] “ဒေဝ—မင်းမြတ်၊ ဧဝံ—မှန်ပါ၊ (အမိန့်တော်အတိုင်းပါ)၊” ဣတိ ခေါ—လျှင်၊ သေနာနာယကာ ဩပေ၊ ရညော - ၏၊ (ဝစနံ)၊ ပစ္စသောာသံ - ရှေးရှု နားထောင်ကုန်ပြီ၊ အထ ခေါ၊ အဘိညာတာနံ အဘိညာတာနံ - ကုန်သော၊ ယောဓာနံ - စစ်သားတို့၏၊ ဧတဒဟောသိ (ကိ?)၊ “မယံ၊ ယုဒ္ဓါဘိနန္ဒိနော - စစ်တိုက်ခြင်း၌ အလွန်

နှစ်သက်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဂစ္ဆန္တာ- ကုန်လတ်သော်၊ ပါပဉ္စ- မကောင်းမှု
 ကိုလည်း၊ ကရောမ-ပြုကြရကုန်အံ့၊ ဗဟုဉ္စ-လည်း၊ အပုည-မကောင်းမှုကို၊
 ပသဝါမ-ဖြစ်စေကြရကုန်အံ့၊ [သု ဓာတ်, ဇနန အနက်ဟော, ဘူဝါဒါ] မယံ၊
 ကေန ဥပါယေန - အဘယ်နည်းလမ်းဖြင့်၊ ပါပါ စ - မှလည်း၊ ဝိရမေယျာမ
 န ခေါ - ရှောင်ကြဉ်နိုင်ကုန်ရာပါအံ့နည်း?၊ ကလျာဏဉ္စ- ကောင်းမှုကိုလည်း၊
 ကရေယျာမ (န ခေါ) - ပြုနိုင်ကုန်ရာပါအံ့နည်း။” ဣတိ - ဤသို့ အကြံ
 ဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

အထ ခေါ ပေ၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြန်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “သကျပုတ္တိယာ-ကုန်သော၊
 ဣမေ သမဏာ- တို့သည်၊ ဓမ္မစာရိနော- တရားကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊
 သမစာရိနော-အညီအမျှ ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊ ဗြဟ္မစာရိနော-မြတ်သော အကျင့်ကို
 ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိနော-အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏၊ သီလဝန္တော-
 သီလရှိကုန်၏၊ ကလျာဏဓမ္မာ-ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိကုန်၏၊ မယံ၊
 သကျပုတ္တိယေသု-ကုန်သော၊ သမဏေသု-တို့၌၊ သစေ ပဗ္ဗဇေယျာမ-ကုန်အံ့၊
 ဧဝံ-ဤသို့ ရဟန်း ပြုကုန်လတ်သော်၊ မယံ၊ ပါပါ စ-မှလည်း၊ ဝိရမေယျာမ-
 ရှောင်ကြဉ်နိုင်ကုန်ရာ၏၊ ကလျာဏဉ္စ-ကိုလည်း၊ ကရေယျာမ-ကုန်ရာ၏။” ဣတိ
 (အဟောသိ) ပေ၊ တေ - ထို စစ်သားတို့ကို၊ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေသုံ၊
 သေနာနာယကာ၊ မဟာမတ္တာ-တို့သည်၊ ရာဇောဋေ-မင်းမှုထမ်းသား၊ မင်းခစား
 တို့ကို၊ ပုစ္ဆိသု-မေးကုန်ပြီ၊ (ကိ?) “ဘဏေ-အမောင်တို့၊ ကိ န-အဘယ့်ကြောင့်၊
 ဣတ္ထန္နာမော စ-ဤ အမည်ရှိသူလည်း ဖြစ်သော၊ ဣတ္ထန္နာမော စ-သော၊
 ယောဓာ-တို့ကို၊ န ဒိဿန္တိ-မတွေ့မြင်အပ်ကုန်သနည်း?။” ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ သာမိ-
 အရှင်၊ ပေ၊ ပဗ္ဗဇိတာ-ပါကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ၊ သေနာနာယကာ
 ပေ၊ အာရောစေသုံ-သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။

အထ ခေါ ရာဇာ ပေ၊ ဝေါဟာရိကေ-တရားဆုံးဖြတ်မှု၌ ယှဉ်ကုန်သော၊
 (တရားသူကြီး ဖြစ်ကုန်သော၊) မဟာမတ္တေ- တို့ကို၊ ပုစ္ဆိ (ကိ?)၊ “ဘဏေ-
 အမတ်ကြီးတို့၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ရာဇောဋေ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ရှင်၊
 ရဟန်း ဖြစ်စေပြီ၊ သော- သည်၊ ကိ- ဘယ် အပြစ်ကို၊ ပသဝတိ- ဖြစ်စေသ
 နည်း?။” ဣတိ-ပြီ၊ ဒေဝ- မင်းမြတ်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ- ၏၊ သီသံ- ဦးခေါင်းကို၊

ဆေတဗ္ဗံ - ဖြတ်ထိုက်ပါ၏။ အနုဿာဝကဿ - ကမ္မဝါစာဆရာ၏။ ဇိဌာ - လျှာကို၊ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ-ထုတ်ထိုက်ပါ၏။ ဂဏဿ-ဂိုဏ်း၏။ (ကာရကသံဃာ၏။) ဥပမုဖာသုကာ-ထက်ဝက်သော နံရိုးတို့ကို၊ ဘဒ္ဒိတဗ္ဗာ-ချိုးထိုက်ပါကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ [ဤ စကားကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော တရားသူကြီးတို့က “ဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌ လာ၏” ဟု လိမ်၍ သံတော်ဦးတင်ကြသည်။] ပေ။ “ဘန္တေ - ရား၊ အသဒ္ဓါ - ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုခြင်း မရှိကုန်သော၊ အပ္ပသန္နာ - သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုကုန်သော၊ ရာဇာဇော - တို့သည်၊ သန္တိ-ရှိပါကုန်၏။ တေ-ထို မင်းတို့သည်၊ အပ္ပမတ္တကေနပိ-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဝိဟေဋ္ဌေယျ-ညှင်းဆဲကုန်ရာပါ၏။ သာဓု ပေ။ န ပဗ္ဗာဇေတေဗ္ဗော။ [ရာဇောဋ္ဌ၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

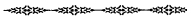

၂၅-အင်္ဂုလိမာလစောရဝတ္ထု

၉၁။ တေန ခေါ ပေ။ အင်္ဂုလိမာလော - အင်္ဂုလိမာလ မည်သော၊ စောရော-သူပုန်သည်။ ဘိက္ခုသု ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ၊ မနုဿာ၊ ပဿိတွာ- (အရှင်အင်္ဂုလိမာလကို) မြင်၍၊ ဥပ္ပိဇ္ဇန္တိပိ-တစ်ချို့လည်း ထိတ်ကြကုန်၏။ (ကိုယ် တုန်လှုပ်ကြကုန်၏။) ဥတ္တသန္တိပိ-တစ်ချို့လည်း လန့်ကြကုန်၏။ ပလာယန္တိပိ-တစ်ချို့လည်း ထွက်ပြေးကြကုန်၏။ အညေနပိ-အရှင်အင်္ဂုလိမာလရှိရာ လမ်းမှ

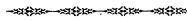
၁။ န ပဗ္ဗာဇေတေဗ္ဗော။ ။ [ပ ပုဗ္ဗ + ဝဇ ဓာတ် + ကာရိက် ဇောပစ္စည်း] “ရှင် မဖြစ်စေထိုက်၊ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ သရဏဂုံဆရာလုပ်၍ ရှင်ပြု မပေးထိုက်” ဟု မှတ်ပါ။ ရှင်သာမဏေသော်မှ ပြုမပေးထိုက်လျှင် (န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ) ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်ကြောင်းမှာ အထူးပြောစရာ မလို၊ “န ပဗ္ဗာဇေတေဗ္ဗော” ဟု လာသမျှ၌ ရှင်သာမဏေ အဖြစ်က စ၍ ပယ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ သို့ရာတွင် သာ၍ ထင်ရှားအောင် လည်ကောင်၊ “ပဗ္ဗဇိတ-ရဟန်း” ဟု သုံးစွဲရိုး ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း “န ပဗ္ဗာဇေတေဗ္ဗော-ရှင်၊ ရဟန်း မဖြစ်စေထိုက်၊ ဝါ-ရှင်ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်” ဟု ပေးလိုက် ပါသည်။

အခြားသော လမ်းဖြင့်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ တစ်နည်း၊ အညေနပိ ဂစ္ဆန္တိ-
 လမ်းလွဲ၍လည်း သွားကြကုန်၏။ အညေနပိ-အရှင်အင်္ဂုလိမာလ ရှိရာဘက်မှ
 အခြားသောဘက်ဖြင့်လည်း၊ မုခံ-မျက်နှာကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏။ တစ်နည်း၊
 အညေနပိ မုခံ ကရောန္တိ-မျက်နှာလည်း လွဲ၍ နေကြကုန်၏။ [ပြေးလည်း
 မပြေးသာ၊ လမ်းလွဲ၍လည်း မသွားသာသောကြောင့် မျက်နှာလွဲ၍ နေကြကုန်၏။]
 ဒွါရမ္ဗိ-တံခါးကိုလည်း၊ ထကေန္တိ-ပိတ်ကြကုန်၏။ [အိမ်ထဲ နေသူတို့က တံခါး
 ပိတ်ထားကြ၏။] မနုဿာ ၊ပေ။ “ဇေဗန္တံ-အလံကို ဖွဲ့ချည်ခြင်းရှိသူနှင့် တူသော၊
 ဝါ-အလံ စိုက်ထားသကဲ့သို့ ထင်ရှားသော၊ စောရံ-တောပုန်း ဓားပြ သူပုန်ကို၊
 ပဗ္ဗာဇေသန္တိ” ၊ပေ။

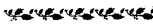
၂၉-ကာရဘောဒကစောရဝတ္ထု

၉၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန ၊ပေ။ ရညာ-သည်။ အနုညာတံ-
 ခွင့်ပြုထားအပ်သည်။ ဟောတိ (ကိ?)၊ “ယေ-အကြင် သူတို့သည်၊ ပေ၊ ပဗ္ဗဇန္တိ၊
 တေ-တို့ကို၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ ကာတု-ငှာ၊ (ပြုခွင့်ကို)၊ န လတ္တာ-မရအပ်ကုန်၊
 သွာက္ခာတော ၊ပေ။ စရန္တု-ကျင့်ကြပါစေကုန်” [ပုဒ်စဉ် ၁၈-၌ အနက်ပေးခဲ့
 ပြီ။] ဣတိ-ဤသို့ ခွင့်ပြုထားအပ်ပြီ၊ ပေ၊ စောရိကံ-ခိုးမှုကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊
 ဝါ-ခြင်းကြောင့်၊ ကာရာယ-နှောင်အိမ်၌၊ (အချုပ်ထောင်၌)၊ ဗဒ္ဒေါ-ချုပ်နှောင်
 အပ်သည်။ ဟောတိ ၊ပေ။ ကာရံ၊ ဘိန္နိတ္တာ-ဖောက်ဖျက်၍၊ ပလာယံ-တွာ-
 ထွက်ပြေး၍၊ ပေ၊ အာဟံသု (ကိ?)၊ “ကာရဘောဒကော-နှောင်အိမ်ကို ဖောက်
 ဖျက်သော၊ သော စောရော-ထို သူခိုးသည်၊ အယံ-ဤ ရဟန်းတည်း၊ ဟန္တ-
 ယခု၊ နံ-ထို ရဟန်းကို၊ နေမ-ဖမ်းဆောင်ကြကုန်စို့” ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ဧကစ္ဆေ-
 အချို့ လူတို့သည်၊ ပေ၊ အယျော-တို့၊ ဧဝံ-သို့၊ မာ အဝစုတ္တ-မပြောကြနှင့်၊
 ရညာ ၊ပေ။ အနုညာတံ-အပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဣတိ (အာဟံသု) ၊ပေ။ “ဣမေ သမဏာ-
 တို့သည်၊ အဘယူဝရာ-ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရှောင်ကြဉ်ကြရသူများ မဟုတ်ကုန်၊
 [ဘေးမဲ့ရပြီး ဖြစ်ရကား မည်သူ့ကို ကြောက်၍မျှ မကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်စရာ
 လိုသူများ မဟုတ်ကြ၊ ကိုယ်လုပ်ချင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်၊-
 ဟူလို၊ ဝစနတ္ထကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပေ။

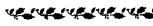
၃၀-လိခိတကစောရဝတ္ထု

၉၃။ တေန ခေါ၊ ပေ၊ သော စ-ထို ယောက်ျားသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ရညော-၏၊ အန္တေပုရေ-နန်း-တော်တွင်း၌၊ လိခိတော-ရေးသားအပ်ပြီးသော ကြေညာချက်ရှိသည်၊ (ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်ဖို့ရန် ကြေညာထားအပ်သည်၊) ဟောတိ။ (ကိံ - အဘယ်သို့ ကြေညာထားအပ်သနည်း?) “ယတ္ထ - အကြင် အရပ်၌၊ ပဿတိ- တွေ၏၊ တတ္ထ- ၌၊ ဟန္တဗ္ဗော- သတ်ထိုက်၏၊” ဣတိ (လိခိတော ဟောတိ)၊ ပေ၊ ဟနာမ - သတ်ကြကုန်စို့၊ ပေ၊ [လွယ်ပြီ။]

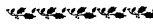
၃၁-ကသာဟတဝတ္ထု

၉၄။ တေန ခေါ၊ ပေ၊ ကသာဟတော - ကြိမ်တို့ဖြင့် ညှဉ်းဆဲအပ်ပြီး သော၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မော- ပြုအပ်ပြီးသော ဒဏ်အမှု ရှိသူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ။

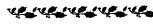
၃၂-လက္ခဏာဝတ္ထု

လက္ခဏာဟတော-သံပူအမှတ်တံဆိပ် ခပ်နှိပ်အပ်ပြီးသော၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မော (ဟုတွာ)၊ ပေ။

၃၃-ဣဏာယိကဝတ္ထု

ဣဏာယိကော - ကြွေးကို ဆပ်ပေးရသူသည်၊ (ကြွေးတင်နေသူသည်၊ ဟုတွာ)၊ ပေ၊ ဓနိယာ- ဥစ္စာရှင်တို့သည်၊ ပေ။

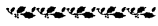
၃၄-ဒါသဝတ္ထု

ဒါသော-ကျွန်သည်၊ ပေ၊ အယျကာ-အရှင်တို့သည်၊ (သခင်တို့သည်)၊ ပေ။

၃၅-ကမ္မာရဘဏ္ဍာဝတ္ထု

၉၈။ အညတရော၊ ကမ္မာရဘဏ္ဍာ - ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ သားဖြစ်သော ဦးပြည်းခေါင်းတုံးကလေးသည်၊ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထား ပြီ၊] မာတာပိတူဟိ- အမိ အဖတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဘဏ္ဍာတွာ- ငြင်းခုံ၍၊ (ရန်ဖြစ်၍၊) အာရာမံ- သို့၊ ဂန္တော- သွား၍၊ ပေ၊ ဝိစိနန္တော- စူးစမ်းရှာဖွေကုန်လတ်သော်၊ အာရာမံ၊ ဂန္တော- ရောက်၍၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ ပုစ္ဆိံသု (ကိ?)၊ “ဘန္တေ-တို့၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဒါရကံ-သူငယ်ကို၊ ပဿယျာထ အပိ- တွေ့ပါကုန်သလော?” ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အဇာနံ-မသိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ယေဝ-သာလျှင်၊ “န ဇာနာမာ” တိ-ဟူ၍၊ (မမြင်မိကုန်ဟူ၍၊) အာဟံသု၊ အပဿံ-မမြင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ယေဝ၊ “န ပဿာမာ” တိ-ဟူ၍၊ (မတွေ့မိကုန် ဟူ၍၊) အာဟံသု၊ [“အဇာနံ အပဿံ” တို့၌ ပထမာ ဗဟုဝုစံကြောင့် နှစ်ကို အံ ပြုဟု သဒ္ဓနီတိ ဆို၏၊ တစ်နည်း၊ ဝစနဝိပလ္လသဟု ကြံပါ၊] ပေ၊ ဣမေ- သမာဏာ-တို့သည်၊ အလန္တိနော-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း မရှိကုန်၊ ဒုဿီလာ- သီလ မရှိကုန်၊ မုသာဝါဒိနော-မဟုတ် မမှန်သော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍာကမ္မာယ-ဦးခေါင်းတုံးကို ပြုခြင်းငှာ၊ (ခေါင်းရိတ်ခြင်းငှာ) သံဃံ- ကို၊ အပလောကေတုံ-ပန်ပြောခြင်းငှာ၊ ပေ။

၃၆-ဥပါလိဒါရကဝတ္ထု

၉၉။ တေန ခေါ၊ ပေ၊ သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ-သတ္တရသဝဂ္ဂိယတို့ မည်သော၊ (တစ်ဆယ့်ခုနစ်ယောက်သော အစု၌ ဖြစ်ကုန်သော၊) ဒါရကာ-ကလေးတို့သည်၊ သဟာယကာ-သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဥပါလိဒါရကော-ဥပါလိသူငယ် သည်၊ (ဥပါလိကလေးသည်၊) တေသံ-ထို ကလေးတို့၏၊ ပါမောက္ခော-ပါမောက္ခ သည်၊ (အကြီးအမှူးသည်၊) ဟောတိ၊ ပေ၊ “ဧကေန ဥပါယေန-အဘယ်နည်းလမ်း ဖြင့်၊ ဥပါလိ-သည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အစ္စယေန-ကွယ်လွန်ရာအခါ၌၊ သုခဉ္စ- ချမ်းသာစွာလည်း၊ ဇီဝေယျ န ခေါ- အသက်မွေးနိုင်ရာပါအံ့နည်း?၊ န စ ကိလမေယျ (န ခေါ)-ပင်ပန်းလည်း မပင်ပန်းရာအံ့နည်း?” ဣတိ၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ “လေခံ-စာရေးအတတ်ကို၊ သစေ သိက္ခေယျ-အကယ်၍ သင်အံ့၊ ဧဝံ- ဤသို့ သင်လတ်သော်၊ ပေ၊ န စ ကိလမေယျ-ပင်ပန်းလည်း မပင်ပန်းရာ။”

၊ပေ၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြန်ပြီ၊ (ကိ?)၊ ဥပါလိ လေခံ၊ သစေ သက္ခိဿသိ-အံ၊ (စံသတိ)၊ အဂုံလိယော - လက်ချောင်းတို့သည်၊ ဒုက္ခာ - ဆင်းရဲကုန်သည်၊ (ညောင်းညာကုန်သည်)၊ ဘဝိဿန္တိ- ကုန်လိမ့်မည်၊ ဥပါလိ- သည်၊ ဂဏနံ- ဂဏန်းသင်္ချာကို၊ သစေ သိက္ခေယျ၊ ပေ၊ ဥရဿ- ရင်၏၊ ဒုက္ခော- ဆင်းရဲခြင်းသည်၊ တစ်နည်း၊ အဿ- ထို ဥပါလိ၏၊ ဥရော- ရင်သည်၊ ဒုက္ခော- သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဥပါလိ၊ ရူပံ- ရွှေပန်းထိမ်သည် အတတ်ကို၊ ပေ၊ အက္ခိနိ- မျက်လုံးတို့သည်၊ ဒုက္ခာ ဘဝိဿန္တိ၊ ပေ။ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဦးနဝိသတိဝဿ သိက္ခာပုဒ်၌ ကြည့်ပါ။]

ဥပါလိဒါရကော- သည်၊ မာတာပိတူနံ-တို့၏၊ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ- ဤ စကားပြောသံကို၊ (တိုင်ပင်သံကို)၊ အဿောသိ၊ ပေ၊ “အယျာ- အမောင်တို့၊ (ကိုယ့်လူတို့)၊ ဧထ-လာကြကုန်လော့၊ ပေ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊” ဣတိ-ပြီ၊ အယျ- အမောင်၊ (ကိုယ့်လူ)၊ ပေ၊ တေ ဒါရကော-တို့သည်၊ ဧကမေကဿ-တစ်ယောက် တစ်ယောက်၏၊ မာတာပိတရော- တို့သို့၊ ဝါ- တို့ကို၊ ပေ၊ အဝေါစုံ (ကိ?)၊ “မံ- ကျွန်တော့်ကို၊ အဂါရသ္မာ- အိမ်မှ၊ (အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ၊ နိက္ခမိတွာ)၊ အနာဂါရိယံ- လယ်လုပ် ကုန်ပေး နွားမွေးမှု မရှိရာ ရဟန်းဘောင်သို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာထ-ခွင့်ပြုကြပါကုန်၊” ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ “သဗ္ဗေပိ၊ ဣမေ ဒါရကော၊ သမာနစ္ဆန္တာ-တူမျှသော ဆန္ဒရှိကုန်၏၊ ကလျာဏာဓိပ္ပာယာ - ကောင်းသော အလိုရှိကုန်၏၊” ဣတိ - ဤသို့ ကြံ၍၊ အနုဇာနိံသု၊ ပေ။

တေ- ထို ရဟန်းငယ်ကလေးတို့သည်၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပစ္စုသသမယံ- မိုးသောက်အခါ၌၊ ပစ္စုဋ္ဌာယ- ထ၍၊ ရောဒန္တိ - ငိုကြကုန်၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ပြော၍ ငိုကြကုန်သနည်း?)၊ “ယာဂု- ကို၊ ဒေထ- ပေးကြကုန်လော့၊ ပေ၊” ဣတိ- ဤသို့ ပြော၍၊ (ရောဒန္တိ)၊ ပေ၊ “ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ရတ္တိ- သည်၊ ဝိဘာယတိ-လင်း၏၊ (တာဝ- ထို လင်းသည်တိုင်အောင်)၊ အာဂမေထ- စောင့်ဆိုင်းကြကုန်ဦး၊ ယာဂု- သည်၊ သစေ ဘဝိဿတိ (စံသတိ)၊ ပိဝိဿထ- သောက်ကြရကုန်လိမ့်မည်၊ ပေ၊ ယာဂု ဝါ - သော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တံ ဝါ၊ ပေ၊ နော စေ ဘဝိဿတိ (စံသတိ)၊ ပိဏ္ဏာယ- ငှာ၊ စရိတွာ- လှည့်လည်ပြီး၍၊ (ဆွမ်းခံပြန်မှ)၊ ဘဂ္ဂိဿထ-စားကြရကုန်လိမ့်မည်၊” ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ဝေဓိ-သို့လည်း၊

တေ ဘိက္ခု- ထို ရဟန်းကလေးတို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ ဘိက္ခုဟိ- တို့က၊
၎စွမာနာ- ပြောအပ်ပါကုန်လျက်၊ ရောဒန္တိယေဝ-ငိုမြဲ ငိုကြကုန်သည်သာ၊ ပေ၊
သေနာသနံ-အိပ်ရာ နေရာ ကျောင်းကို၊ ဥဟဒန္တိပိ-ကျင်ကြီးလည်း စွန့်ကြ
ကုန်၏၊ ဥမ္မိဟန္တိပိ-ကျင်ငယ်လည်း စွန့်ကြကုန်၏။

ဘဂဝါ ပေ၊ ဒါရကသဒ္ဓံ- ကလေးသံကို၊ အသောသိ- ကြားတော်မူပြီ၊
သုတွာန-ကြောင့်၊ ပေ၊ အာမန္တေသိ (ကိ?)၊ “အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ သော ဒါရက
သဒ္ဓေါ-ထို ကလေးသံသည်၊ ကိံ န- အဘယ်နည်း?” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊
ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဇာနံ- သိကုန်လျက်၊ ဥနဝိသတိဝဿံ-ယုတ်လျော့သော အနှစ်
နှစ်ဆယ်ရှိသော၊ (အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသော) ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဥပသမ္မာဒေန္တိ
ကိရ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေ ကြကုန်သတဲ့ဟု ကြားရသည်
ကား၊ သစ္စံ-လော?၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ပေ၊ ဥနဝိသတိဝသော၊
ပုဂ္ဂလော-သည်၊ သီတဿ-အအေးကိုလည်းကောင်း၊ ဥဏှဿ-မီးပူကိုလည်း
ကောင်း၊ ဇိဗန္ဓာယ-ထမင်းဆာခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပိပါသာယ-ရေဆာ ရေငတ်
ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ခုသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္မဿာနံ-မှက်၊ ခြင်၊
လေ၊ နေပူ၊ မြွေ၊ ကင်းတို့၏အတွေ့(ကိုက်ခြင်း)တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုရတ္တာနံ-
မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဒုရာဂတာနံ-မကောင်းသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာ
ကုန်သော၊ ဝစန ပထာနံ - စကားလမ်းကြောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (သိလိုသူ၊
သိစေလိုသူတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော စကားတို့ကိုလည်းကောင်း၊) အက္ခာမော-
သည်းမခံနိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ သာရီရိကာနံ-ကိုယ်၌
ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုက္ခာနံ- ခဲယဉ်းသဖြင့် သည်းခံအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ဆင်းရဲကုန်သော၊
တိဗ္ဗာနံ-ထက်မြက်ကုန်သော၊ ခရာနံ-ကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ ကဋ္ဌကာနံ-
ခါးစပ်သော အရသာနှင့် တူကုန်သော၊ အသာတာနံ-မသာယာအပ်ကုန်သော၊
အမနာပါနံ-စိတ်ကို မတိုးပွား စေတတ်ကုန်သော၊ ဝါ-မမြတ်နိုးအပ်ကုန်သော၊
ပါဏဟရာနံ-အသက်ကို ဆောင်နိုင်ကုန်သော၊ ဝေဒနာနံ-ဝေဒနာတို့ကို၊
အနမိဝါသကဇာတိကော-မိမိ အထက်၌ ဝင်သက် တည်နေစေနိုင်သူ၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘော မရှိသည်၊ ဝါ - သည်းခံနိုင်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော
မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိသတိဝသော၊ ပုဂ္ဂလော ဧဝ-သည်သာ၊ ပေ၊
အဓိဝါသကဇာတိကော ဟောတိ၊ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ပါစိတ်၊ ဥနဝိသတိဝဿ
သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ-ဋီကာတို့၌ ကြည့်ပါ။] ပေ၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာ
အားဖြင့်၊ ဓမ္မော-ဝိနည်းတရားသည်၊ (သိက္ခာပုဒ်သည်၊) (အတ္ထိ) တထာ-အားဖြင့်၊

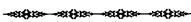
(သော-ထို ရဟန်းကို) ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏။ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

၃၇-အဟိဝါတကရောဂဝတ္ထု

၁၀၀။ တေန ခေါ ပေ၊ အညတရံ၊ ကုလံ- အမျိုးသည်၊ အဟိဝါတ ရောဂေန-မြွေဆိပ်ပမာ အလွန် ပြင်းထန်သော ရောဂါကြောင့်၊ (ပုလိပ်ကပ် ရောဂါကြောင့်) ကာလကံတံ- ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိသည်၊ (သေသည်) ဟောတိ၊ [“ကာလံကတ”ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဠိကာ၊ တတိယ အုပ်၊ တတိယပါရာဇိက၌ ပြထားပြီ၊] တဿ-ထို အမျိုး၏၊ ပိတာပုတ္တကာ- အဖနှင့် သားငယ်တို့သည်၊ သေသာ- ကြွင်းကုန်သည်၊ (ကျန်ရစ်ကုန်သည်) ဟောန္တိ၊ တေ-ထို အဖနှင့် သားငယ်တို့သည်၊ ပေ၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ ပေ၊ သော ဒါရကော၊ ပိတုနော-အား၊ ဘိက္ခာယ- ဆွမ်းကို၊ ဒိန္နာယ- လောင်းလှူအပ်သော်၊ ဥပဓာဝိတွာ-အနီးသို့ ပြေးလာ၍၊ ဧတဒေါစ (ကိ?)၊ “တာတ- ဖခင်၊ မယုမ္ပိ- အားလည်း၊ ဒေဟိ- ပေးပါဦး၊ ပေ၊ ဒေဟိ- ဦး၊” ဣတိ - ပြီ၊ ပေ၊ “ဣမေ သမဏာ၊ အဗြဟ္မဇာရိနော - မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊ အယမ္ပိ ဒါရကော-သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနိယာ- ဘိက္ခုနီမှ၊ ဇာတော-မွေးဖွားပြီ၊” ဣတိ (ဥဇ္ဈာယန္တိ) ပေ၊ ဥိနပန္နရသဝဿော- ယုတ်လျော့သော တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်ရှိသော၊ ဒါရကော-ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော- ရှင် မဖြစ်စေထိုက်၊ (ရှင်ပြုမပေးထိုက်) ပေ။

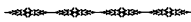
တေန ခေါ ပန သမယေန၊ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ-၏၊ သဒ္ဓံ-သဒ္ဓါ ရှိသော၊ ပသန္နံ-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုသော၊ ဥပဋ္ဌာကကုလံ-အလုပ်အကျွေး အမျိုးသည်၊ ပေ၊ ဒွေ၊ ဒါရကာ စ-ကလေးတို့သည်သာ၊ သေသာ ဟောန္တိ၊ တေ- ထို ကလေး နှစ်ယောက်တို့သည်၊ ပေါရာဏကေန- ရှေး၌ ဖြစ်သော၊ အာစိဏ္ဍကပ္ပေန-လှေကျက်အပ်သော အမူအရာဖြင့်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပဿိတွာ- မြင်၍၊ ဥပဓာဝန္တိ-အနီးသို့ ပြေးလာကြကုန်၏၊ ဘိက္ခု၊ အပသာဒေန္တိ- ကြိမ်းမောင်းကြကုန်၏၊ (ငေါက်ငန်းကုန်၏) တေ - တို့သည်၊ ဘိက္ခုဟိ - တို့သည်၊ အပသာဒိယမာနာ - ကြိမ်းမောင်းအပ်ကုန်လတ်သော်၊ ရောဒန္တိ ပေ၊

န ဝိနသေယျု န ခေါ- မပျက်စီးကုန်ရာပါအံ့နည်း?၊ ပေ၊ တေ ဒါရကာ-
 တို့သည်၊ ကာကေ- ကျီးတို့ကို၊ ဥဉ္ဇာပေတုံ-ပျံစေခြင်းငှာ၊ (ချောက်ခြင်းငှာ၊)
 ဥဿဟန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်၏လော?၊ ဣတိ- ဤသို့၊ မေးတော်မူပြီ၊ ပေ၊
 ဥိနပန္နရသဝဿံ-သော၊ ကာကုဉ္ဇေပကံ - ကျီးတို့ကို ပျံစေနိုင်သော၊
 (ကျီးခြောက်နိုင်သော၊) ဒါရကံ ပဗ္ဗာဇေတုံ၊ ပေ၊ [ကာကုဉ္ဇေပကံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို
 ဘာသာဋီကာ၌ ပြထား ပြီ။]

၃၈-ကဏှကဝတ္ထု

၁၀၁။ တေန ခေါ ပန၊ ပေ၊ အာယသ္မတော ဥပနန္တဿ - ၏၊ ဒွေ
 သာမဏေရာ၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ကဏှကော စ- ကဏှကလည်းကောင်း၊
 မဟကော စ- မဟကလည်းကောင်းတည်း၊ တစ်နည်း၊ ကဏှကော စ -လည်း
 ကောင်း၊ မဟကော စ - လည်းကောင်း၊ (ဣတိ - သို့၊) ဒွေ သာမဏေရာ
 ဟောန္တိ၊ [နေရာတိုင်း၌ ဤနည်းအတိုင်း ပေးပါ၊] တေ၊ အညမညံ - အချင်းချင်း၊
 (တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်ကို၊) ဒူသေသံ - ဖျက်ဆီးကုန်ပြီ၊ (သီလ ပျက်
 ခြင်းသို့ ရောက်စေကုန်ပြီ၊) ပေ၊ ဧကေန - တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဒွေ
 သမာဏေရာ - တို့ကို၊ န ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ - မပြုစု မလုပ်ကျွေးစေထိုက်ကုန်၊
 (မမွေးထိုက်ကုန်၊) [ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို နောက်၌ ပြန်၍ ရုပ်သိမ်းတော်မူလိမ့်မည်၊]
 ပေ။

၃၉-အာဟုန္ဒရိကဝတ္ထု

၁၀၂။ ဘဂဝါ၊ တတ္ထေဝ ရာဇေဟေ- ထို ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ပင်၊ ဝဿံ-
 မိုးလပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထို ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ပင်၊ ဟေမန္တံ-ဆောင်းလ
 ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဂိမံ-ဇွေလပတ်လုံးလည်းကောင်း၊
 ဝဿိ-သီတင်းသုံးတော်မူပြီ၊ ပေ၊ သမဏာနံ-တို့၏ (အတွက်)၊ ဒိသာ-အရပ်
 မျက်နှာတို့သည်၊ အာဟုန္ဒရိကာ-ကျဉ်းမြောင်းကုန်၏၊ အန္ဓကာရာ-အမိုက်မှောင်
 ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣမေသံ-တို့အား၊ ဒိသာ-တို့သည်၊ န ပက္ခာယန္တိ-မထင်ရှားကုန်၊

၁၀၆။ “အာနန္ဒ၊ ဂစ္ဆ - သွားချေ၊ အဝါပုရဏံ - သံကောက်ကို၊ (သော့ကို) အာဒါယ၊ အနုပရိဝေဏီယံ ၊ -ပရိဝုဏ်တိုင်း၊ ပရိဝုဏ်တိုင်း၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အာရောစေဟိ-ပြောချေလော့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောရမည်နည်း?)၊ အာဝုသော-တို့၊ ဘဂဝါ၊ ဒက္ခိဏဂိရိ - ဒက္ခိဏဂိရိ နေပုဒ်သို့၊ စာရိကံ ပက္ကမိတုံ၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိတော်မူ၏၊ ယဿ အာယသ္မတော - ၏၊ အတ္ထော - (လိုက်ခြင်းငှာ) အလိုရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ထို အရှင်သည်၊ အာဂစ္ဆတု - လိုက်ပါ။” ဣတိ (အာရောစေဟိ)၊ ဣတိ - ပြီ၊ “ဘန္တေ၊ ဧဝံ-မှန်ပါ။” ဣတိ ခေါ ၁၀၆။ အာရောစေသိ။

ဘိက္ခု ဝေမာဟံသု (ကိ?)၊ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ဘဂဝတာ - သည်၊ ဒသဝဿာနိ - ဆယ်ဝါတို့ပတ်လုံး၊ နိဿာယ - မှီ၍၊ (ဆရာကို မှီ၍) ဝတ္ထံ- နေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဒသဝဿေန - ဆယ်ဝါရှိသော ရဟန်းသည်၊ နိဿယံ - ကို၊ ဒါတုံ - ငှာလည်းကောင်း၊ ပညတ္တံ - ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ စ - ထို ဒက္ခိဏဂိရိ နေပုဒ်သို့လည်း၊ နော - တို့သည်၊ ဂန္ထဗ္ဗံ - သွားထိုက်သည်၊ (သွားရသည်)၊ ဘဝိဿတိ - ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နိဿယော စ - သည်လည်း၊ ဝါ - ကိုလည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗော - ယူထိုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လိမ့်မည်၊ [မိမိတို့၏ မူလဥပဇ္ဈာယ်၊ နိဿရည်း ဆရာများနှင့် ကင်း၍ နေရသောကြောင့် နိဿရည်း ပျက်၍ ဒက္ခိဏဂိရိ နေပုဒ်သို့ ရောက်သောအခါ အခြား ဆရာ အထံဝယ် နိဿရည်း ယူရပါလိမ့်မည်၊ - ဟူလို] ဣတ္ထရော- အနည်းငယ်သော၊ ဝါသော စ - (ဒက္ခိဏဂိရိ နေပုဒ်ဝယ်) နေရခြင်းသည် လည်း၊ ဘဝိဿတိ - လိမ့်မည်၊ ပုန စ - တစ်ဖန်လည်း၊ ပစ္စာဂန္ထဗ္ဗံ- ပြန်လာထိုက်သည်၊ (ပြန်လာရသည်)၊ ဘဝိဿတိ၊ ပုန စ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော ဘဝိဿတိ၊ [ပြန်ရောက် သောအခါ မူလ ဆရာအထံဝယ် ပြန်၍ နိဿရည်း ယူရပါလိမ့်မည်-ဟူလို] အမှာကံ-တို့၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ၊ သစေ ဂမိဿန္တိ- အကယ်၍ လိုက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေသု) မယမ္ပိ၊ ဂမိဿာမ - ပါကုန်အံ့၊ ပေ။

၁။ အနုပရိဝေဏီယံ။ ။ ပရိဝေဏံ ပရိဝေဏံ အနု အနုပရိဝေဏံ၊ အန္ဓဒ္ဓမာသံကဲ့သို့ ဝိစ္ဆတ္တ အဗျယိဘောတည်း၊ အနုပရိဝေဏမေဝ + အနုပရိဝေဏီယံ၊ သုတ္တံ၌ ဣ ပစ္စည်း။

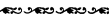
အာဂုသော အာနန္ဒ၊ နော - တို့၏၊ စိတ္တလဟုကတာ - ပေါ့လျော့သော စိတ် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ပညာယိဿတိ - ထင်ရှားပါလတ္တံ့၊ [နိဿရည်းကို ဟို ဆရာအထံ ယူလိုက်၊ ဒီ ဆရာအထံ ယူလိုက်ဖြင့် ပေါ့ဆသော စိတ်ထား ရှိသူများဖြစ်ရာ ရောက်ပါလိမ့်မည်၊- ဟုလို၊] ဣတိ (အာဟံသု) ၊ပေ၊ ဩဂဏေန- ယုတ်လျော့သော ဂိုဏ်းဖြစ်သော၊ အနည်းငယ်သော ဂိုဏ်းဖြစ်သော၊) သံဃေန- သံဃာနှင့် အတူ၊ ဒက္ခိဏဂိရိ-သို့၊ စာရိကံ ပက္ကာမိ။

၄၀-နိဿယမုစ္စနကကထာ

၁၀၃။ အထ ပေ၊ ပုနဒေဝ- တစ်ဖန်သာလျှင်၊ ရာဇဂဟံ- သို့၊ ပစ္စာဂစ္ဆိ- ပြန်ကြွတော်မူပြီ၊ ပေ၊ “အာနန္ဒ၊ ကိ - အဘယံကြောင့်၊ တထာဂတော ၊ပေ၊ ပက္ကန္တာ န ခေါ - ဖဲသွားရသနည်း?!” ပေ၊ ဗျတ္တေန- ဝိနည်းအရာ၌ ကောင်းစွာ ထက်မြက်သော၊ ပဋိဗလေန - ဝိနည်းအရာ၌ ကောင်းစွာ စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ ပဉ္စဝဿာနိ - ငါးဝါတို့ပတ်လုံး၊ နိဿယ၊ ဝတ္ထု - ငှာလည်းကောင်း၊ အဗျတ္တေန (ဘိက္ခုနာ) ယာဝဇီဝံ - အသက်၏ အပိုင်းအခြားတိုင်အောင်၊ (အသက်ထက်ဆုံး၊) (နိဿယ၊ ဝတ္ထု- ငှာလည်းကောင်း၊) ပေ၊ အနိဿိတေန- ဆရာကို မမှီသည်၊ (ဟုတွာ)၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ - မနေထိုက်၊ (မနေရ။) [အင်္ဂါတို့ကို ပုဒ်ရေ (၈၄-၈၅)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

အဋ္ဌမော-သော၊ ဘယူဝရဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၄၁-ရာဟုလဝတ္ထု

၁၀၅။ အထ ခေါ ဘဂဝါ၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ ယထာဘိရန္တံ-ကျွတ်ထိုက် ကြသား၊ ဝေနေများကို၊ ထောက်ထားရှုမျှော်၊ အလိုတော်အတိုင်း၊ ဝိဟရိတွာ- သီတင်းသုံးတော်မူပြီး၍၊ ယေန - အကြင် အရပ်၌၊ ကပိလဝတ္ထု - ကပိလဝတ္ထု နေပြည်တော်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-ကပိလဝတ္ထုနေပြည်တော်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ စာရိကံ - ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကာမိ - ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ အနုပုဗ္ဗေန - အစဉ်အားဖြင့်၊ စာရိကံ-ကို၊ စရမာနော-လှည့်လည်တော်မူလတ်သော်၊ (ကြွတော်မူလတ်သော်။)

ယေန-အကြင် အရပ်၌၊ ကပိလဝတ္ထု (အတ္ထိ)၊ တံ- ကပိလဝတ္ထုနေပြည်တော် ရှိရာ ထို အရပ်သို့၊ အဝသရိ- ရောက်တော်မူပြီ၊ တစ်နည်း၊ ယေန- အကြင် အရပ်မျက်နှာအဖို့ဖြင့်၊ ကပိလဝတ္ထု- သို့၊ (အဝသရိတဗ္ဗ- ရောက်ထိုက်၏)၊ တံ (တေန) - ထို အရပ်မျက်နှာအဖို့ဖြင့်၊ (ကပိလဝတ္ထု - သို့)၊ အဝသရိ- ရောက်တော်မူပြီ၊ ဘဂဝါ၊ သက္ကေသု - သက္ကမည်သော တိုင်း၌၊ [သက္ကာဟု ဗဟုဝစ်နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားသော တိုင်း၌၊] တကြ- ကပိလဝတ္ထုသို့-ထိုကပိလဝတ္ထု နေပြည်တော်၌၊ နိဂြောဓာရာမေ- နိဂြောဓာရုံကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတိ ၊ပေ၊ သုဒ္ဓေါဒနဿ- သုဒ္ဓေါဒန မည်သော၊ သက္ကဿ- သာကီဝင်မင်း၏၊ နိဝေသန- နန်းတော်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ရာဟုလမာတာ- ရာဟုလာ၏ မယ်တော်ဖြစ် သော၊ ဒေဝီ- (ယသောဓရာ) မိဖုရားသည်၊ ရာဟုလံ- ရာဟုလာ မည်သော၊ ကုမာရံ - မင်းသားကို၊ အဝေါစ - ပြောပြီ၊ (ကိ?)၊ “ရာဟုလ - သာတော် ရာဟုလာ၊ ဒေသော- အဲဟို ရဟန်းမြတ်သည်၊ တေ- အသင် သားတော်၏၊ ပိတာ- ခမည်းတော်တည်း၊ ဂစ္ဆသု- သွားချေ၊ ဒါယန္တံ- အမွေကို၊ ယာစာဟိ- တောင်းလေလော့၊” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

ဘဂဝတော- ၏၊ ပုရတော- ရှေ့တော်၌၊ အဋ္ဌာသိ- ရပ်ပြီ၊ (ကိ - အဘယ်သို့ လျှောက်၍ ရပ်သနည်း?)၊ “သမဏ- ခမည်းတော် ရဟန်း၊ တေ- အရှင် ခမည်းတော်၏၊ ဆာယာ- အရိပ်သည်၊ သုခါ- ချမ်းအေးပါ၏၊” ဣတိ- ဤသို့ လျှောက်၍ ရပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘဂဝန္တံ-သို့၊ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော- နောက်၌ နောက်၌၊ (နောက်က နောက်က)၊ အနုဗန္ဓိ- အစဉ်လိုက်ပြီ၊ (ကိ- အဘယ် သို့ လျှောက်၍ လိုက်သနည်း?)၊ “သမဏ- ခမည်းတော်ရဟန်း၊ မေ- သားတော်အား၊ ဒါယန္တံ- ကို၊ ဒေဟိ- ပါ၊ ပေ၊ ဒေဟိ- ပါ၊” ဣတိ- ဤသို့ တတွတ်တွတ် လျှောက်၍ လိုက်ပြီ၊ ပေ၊ “သာရိပုတ္တ၊ တေန ဟိ - တိုက်တွန်းတော်မူ၏၊ တစ်နည်း၊ တေန ဟိ - ထိုသို့ အမွေကို တောင်းခြင်းကြောင့်၊ တွံ ရာဟုလံ ကုမာရံ၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ- ရှင်ပြုပေးလော့၊” ဣတိ (အာမန္တေသိ)၊ ကထံ- လျှင်၊ ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေမိ- ပါမည်နည်း?၊ ပေ၊ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ- တို့ဖြင့်၊ သာမဏေရပဗ္ဗန္တံ- သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာကို၊ (သာမဏေ ရှင်အဖြစ်ကို)၊ အနုဇာနာမိ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆာမိတိ။ [ပုဒ်စဉ် ၃၄-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊] ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေသိ။

အထ ခေါ သုဒ္ဓေါဒနော ၊ပေ၊ “ဘန္တေ၊ အဟံ- သည်၊ ဘဂဝန္တံ- ကို၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော၊ ဝရံ-ဆုကို၊ ယာစာမိ-တောင်းလိုပါ၏၊” ဣတိ (အဝေါစ)၊

“ဂေါတမ-အနွယ်တော်အားဖြင့် ဂေါတမ မည်သော ခမည်းတော်၊ တထာဂတာ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ (ရှေးရှေးသော ဘုရားရှင် အားလုံးတို့သည်၊) အတိက္ကန္တဝရာ-အလွန် နှစ်သက်အပ်၊ ကောင်းမြတ်သောဆု ရှိကြကုန်၏။” ဣတိ-ပြီ၊ [မြတ်စွာ ဘုရားတိုင်းမှာ ပေးဖို့ရန် အပြစ်ကင်းသောဆုသာ ရှိကြ၏၊ အပြစ်မကင်းသော ပေးစရာဆု မရှိကြ၊-ဟူလို၊] “ဘန္တေ၊ ယဉ္ဇ- အကြင် ဆုသည်လည်း၊ ကပ္ပတိ-ဘုရားရှင်တို့အား အပ်ပါ၏၊ ယဉ္ဇ- သည်လည်း၊ အနဝဇ္ဇ- အပြစ် မရှိပါ။” [ထို ဆုမျိုးကိုသာ တောင်းပါမည်-ဟူလို၊] ဣတိ- ပြီ၊ “ဂေါတမ၊ ဝဒေဟိ-ပြောပါလော့၊” ဣတိ- ပြီ။

ဘန္တေ၊ ဘဂဝတိ-သားတော်ဘုရားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတေ-သော်၊ (တောထွက်တော် မူလတ်သော်၊) မေ- ခမည်းတော်၏၊ ဝါ- မှာ၊ အနပ္ပကံ- အနည်းငယ် မဟုတ်သော၊ (ကြီးမားသော၊) ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ၊ တထာ-တူ၊ နန္တေ - နန္ဒမင်းသားသည်၊ (ပဗ္ဗဇိတေ ၊ပေ၊ အဟောသိ၊) ရာဟုလေ - မြေးတော် ရာဟုလာမင်းသားသည်၊ (ပဗ္ဗဇိတေ- သော်၊ မေ- ၏၊) အဓိမတ္တံ- လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (ဒုက္ခံ၊ ဟောတိ- ပါ၏၊) ဘန္တေ၊ ပုတ္တပေမံ- သား၌ ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းသည်၊ (သား၊ သမီး၊ မြေး၌ ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းသည်၊) ဆဝိ- ကို၊ ဆိန္ဒတိ- ဖြတ်ပါ၏၊ ဆဝိ ဆေတွာ ၊ပေ၊ အဋ္ဌိမိဉ္စ၊ အာဟစ္စ- ထိခိုက်၍၊ တိဋ္ဌတိ- တည်ပါ၏၊ [ပုဒ်စဉ် ၃၈ ၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ၊] ဘန္တေ၊ သာဓု-ပါ၏၊ အယျာ-တို့သည်၊ မာတာပိတူဟိ-မယ်တော်ရင်း၊ ခမည်းတော်ရင်း တို့သည်၊ အနနညာတံ-ခွင့်မပြုအပ်သော၊ ပုတ္တံ-ကို၊ န ပဗ္ဗာဇေယျံ-ရာပါ၊ ပေ။

တတြ သာဝတ္ထိယံ- ၌၊ ဝါ- ၏ အနီးဖြစ်သော၊ ဇေတဝနေ- ဇေတဝန် မည်သော၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ - အနာထပိဏ်သူဌေး၏၊ အာရာမေ - အရံ၌၊ (ကျောင်းတိုက်၌၊) ဝိဟရတိ ၊ပေ၊ ဒါရကံ - ကို၊ ပါဟေသိ - စေလွှတ်ပြီ၊ (ပို့လိုက်ပြီ၊) (ကိ - အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?)၊ “ထေရော ဣမံ ဒါရကံ၊ ပဗ္ဗာဇေတု - ပါ။” ဣတိ - ဤသို့ မှာ၍ စေလွှတ်ပြီ၊ ပေ၊ “ဘဂဝတာ- သည်၊ န ဧကေန ၊ပေ၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာတိ- ဟူ၍၊ ပညတ္တံ - အပ်ပြီ၊ မေ - ၏၊ ဝါ - မှာ၊ ရာဟုလော၊ အယဉ္ဇ သာမဏေရော - သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ ကထံ - လျှင်၊ မယံ - သည်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ န ခေါ - ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း?၊ (ကျင့်ရပါမည်နည်း?)” ဣတိ - ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ ဗျတ္တေန - ဝိနည်း အရာ၌ ထက်မြက်သော၊ ပဋိပလေန - ဂိလာနမှု ကိစ္စအစဉ် ပြုစွမ်းနိုင်သော၊

ဘိက္ခုနာ - သည်၊ ဧကေန - တစ်ပါးတည်း၊ ဒွေ သာမဏေရေ၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ-
 ငှာ၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မွေးမြူခြင်းငှာ၊) အနုဇာနာမိ၊ ဝါ ပန - သည်သာ
 မကသေး၊ ယာဝတကေ - အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သာမဏေတို့ကို၊
 ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ၊ ဥဿဟတိ - စွမ်းနိုင်၏၊ တာဝတကေ - ထိုမျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော သာမဏေတို့ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ ပေ။

၄၂-သိက္ခာပဒကထာ

၁၀၆။ အမှာကံ - တို့၏ (အတွက်)၊ သိက္ခာပဒါနိ - သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊
 ကတိ န ခေါ - အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း?၊ ကတ္ထ စ - အဘယ်သိက္ခာပုဒ်
 တို့၌လည်း၊ အမှေဟိ - တို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ - ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း?၊ (ကျင့်ရ
 ပါမည်နည်း?)၊ ပေ၊ သာမဏေရာနံ- တို့အား၊ ဒသသိက္ခာပဒါနိ- တို့ကိုလည်း
 ကောင်း၊ တေသု စ-ထိုဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ သာမဏေရေဟိ-
 တို့သည်၊ သိက္ခိတုံ-ကျင့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ၊ ပါဏာတိပါတာ-
 မှ၊ ဝေရမဏိ - ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဇာတရူပ
 ရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ - မှ၊ ဝေရမဏိ - ကိုလည်းကောင်းတည်း၊ [မိမိတို့ ရဖူးသော
 ရှင်ကျင့်ဝတ်အတိုင်း ပေးပါ၊ ဝေရမဏိ၌ ရုပ်ပြီးပုံနှင့်တကွ “ဝေရမဏိ”ဟု
 ဒုတိယန္တ ရှိသင့်ပုံကို ဘာသာဋီကာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇကထာ အဆုံးနား၌ ပြထားပြီ၊ ပေ။

၄၃-ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထု

၁၀၇။ သာမဏေရာ၊ ဘိက္ခုသု - တို့၌၊ အင်္ဂါရဝါ ပေ၊ ဝိဟရန္တိ၊
 [ပုဒ်စဉ် ၆၅ ၌ အနက်ပေးခဲ့ ပြီ၊] ပေ၊ သာမဏေရဿ - ၏ (အပေါ်၌)၊
 ဒဏ္ဍကမ္မံ-ဒဏ်အမှုကို၊ ကာတုံ ။ ပေ၊ [အင်္ဂါများကို ရှင်ကျင့်ဝတ်အတိုင်း
 ပေးပါ၊ ကိ- အဘယ်သို့၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ - ကို၊ ကာတဗ္ဗံ န ခေါ - နည်း၊ ပေ။

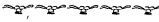
၁။ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ ပေ၊ ကာတုံ။ ။ ပါဠိတော်၌ အင်္ဂါငါးပါးသာ ပါ၏၊
 သို့ရာတွင် အဋ္ဌကထာ၌ “ဒသသု သိက္ခာပဒေသု ပုရိမာနံ ပဉ္စန္ဒံ အတိက္ကမော နာသနဝတ္ထု

အာဝရဏံ-(ဤကျောင်းသို့ မဝင်ရဟု)တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကာတုံ၊ပေ၊ သာမဏေရာနံ-
 တို့၏ (အပေါ်၌)၊ သဗ္ဗ- သော၊ သံဃာရာမံ-သံဃာ့အရံ၌၊ အာဝရဏံ-ဝင်ခွင့်ကို
 တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ၊ [ပါဠိယံ သဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ကရောန္တိတိ သဗ္ဗသုံဃာရာမေ
 ပဝေသန (ပဝိသန) နိဝါရဏံ ကရောန္တိ၊-ဝိမတိ၊] သာမဏေရာ၊ (သဗ္ဗ
 သံဃာရာမံ-သို့)၊ ပဝိသိတုံ-ဝင်ခြင်းငှာ၊ (ဝင်ခွင့်ကို)၊ အလဘာမာနာ၊ ပေ၊ သင်္ကမန္တိ၊
 [ပုဒ်စဉ် ၆၈ ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊] ပေ၊ သဗ္ဗော၊ သံဃာရာမော-ကို၊ အာဝရဏံ-တားမြစ်
 အပ်သည်၊ န ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၊ တစ်နည်း၊ သဗ္ဗော၊ သံဃာရာမော-၌၊ အာဝရဏံ-
 တားမြစ်ခြင်းကို၊ န ကာတဗ္ဗော (န ကာတဗ္ဗံ)-ထိုက်၊ [ဤသို့ ပေးရပုံကို
 ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ပေ၊ ယတ္ထ ဝါ-အကြင် အရပ်၌မူလည်း၊ ဝသတိ-
 နေ၏၊ တတ္ထ ဝါ- ၌မူလည်း၊ ပဋိက္ကမတိ- ကပ်ဝင်၏၊ (ထွက်ဝင် သွားလာ၏)၊
 တတ္ထ-ထို(နေမြဲ ဝင်မြဲ)ကျောင်း၌၊ အာဝရဏံ-ဝင်ခွင့်ကို တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကာတုံ
 ပေ။ [ဤနှင့် စပ်၍ သင့်လျော်သော ဒဏ်ပေးမှုများကို ဒဏ္ဍကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

သာမဏေရာနံ-တို့၏ (အပေါ်၌)၊ မုခဒ္ဒါရိကံ-ခံတွင်းပေါက် (ပါးစပ်ပေါက်)
 ဖြင့် စားထိုက်သော၊ အာဟာရ- အာဟာရကို၊ ဝါ- ၌၊ အာဝရဏံ- တားမြစ်
 ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ၊ [မုခဒ္ဒါရိကန္တိ မုခေ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ- သာရတ္ထ၊ ဤ ဝါကျ၌လည်း
 “သဗ္ဗံ သံဃာရာမံ အာဝရဏံ” ကဲ့သို့ ပေးပါဟု ဝိမတိ ဖွင့်၏၊] မနုဿာ-
 တို့သည်၊ ယာဂုပါနမ္ပိ - ယာဂုသောက်ဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃဘတ္တမ္ပိ -
 သံဃဘတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တာ - ကုန်လတ်သော်၊ သာမဏေရေ -
 တို့ကို၊ ဧဝံ ဝဒေန္တိ - လျှောက်ကြကုန်၏၊ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ - အရှင်ဘုရားတို့၊
 ဧဝ-လာကြပါကုန်၊ (ကြွကြပါကုန်)၊ ယာဂုံ - ကို၊ ပိဝထ - သောက်ကြပါကုန်၊
 ပေ၊ ဘူဠထ - ဘုဉ်းပေးကြပါကုန်” ဣတိ - ကုန်၏၊ သာမဏေရာ - တို့သည်၊
 ဧဝံ ဝဒေန္တိ - ပြောပြကုန်၏၊ (ကိ?)၊ “အာဂုသော - ဒါယကာတို့၊ န
 လဗ္ဘာ - (စား သောက်ခွင့်ကို) မရအပ်၊ ဘိက္ခုဟိ - တို့သည်၊ အာဝရဏံ -
 ကို၊ ကတံ - ပြုထားအပ်ပြီ၊” ဣတိ - ကုန်၏၊ ပေ၊ မုခဒ္ဒါရိကော - သော၊

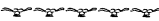
(အသွင်ကို ဖျက် လူထွက်စေခြင်း၏ အကြောင်း၊) ပစ္ဆိမာနံ အတိက္ကမော ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထု”
 ဟု မိန့်သောကြောင့် “ဝိကာလဘောဇနော ဟောတိ” စသော အင်္ဂါငါးပါးကို ထည့်၍
 ယခုအခါ ဒဏ် ဆယ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားနေပေသည်။

အာဟာရော- ကို၊ အာဝရဏံ- တားမြစ်အပ်သည်ကို၊ န ကာတဗ္ဗော- ထိုက်၊ တစ်နည်း၊ မုခဒ္ဒါရိကော- သော၊ အာဟာရော- ဤ၊ အာဝရဏံ- တားမြစ်ခြင်းကို၊ န ကာတဗ္ဗော (န ကာတဗ္ဗံ)- ထိုက်၊ ပေ။ [ဤ၌လည်း “သဗ္ဗော သံဃာရာမော အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗော” နှင့် နည်းတူဟု ဝိမတိဖွင့်သည်။]

၄၄-အနာပုစ္ဆာဝရဏဝတ္ထု

၁၀၈။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ - ဆဗ္ဗဂ္ဂိယ မည်ကုန်သော၊ (ခြောက်ယောက်အစု၌ ဖြစ်ကုန်သော၊) ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ဥပဇ္ဈာယေ- တို့ကို၊ အနာပုစ္ဆာ- မပန်မပြောဘဲ၊ (ခွင့်မတောင်းဘဲ၊) သာမဏေရာနံ- တို့၏ (အပေါ်၌)၊ အာဝရဏံ ကရေန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယာ၊ ဂဝေသန္တိ- ရှာကြကုန်၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ပြော၍ ရှာကြကုန် သနည်း?)၊ “ကထံ-ကြောင့်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သာမဏေရာ-တို့ကို၊ န ဒိဿန္တိ န ခေါ-မတွေ့မြင်အပ်ကုန်သနည်း?” ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ (ဂဝေသန္တိ) ပေ။

၄၅-အပလာဠေကဝတ္ထု

ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ထေရာနံ- ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ- တို့၏၊ သာမဏေရေ- တို့ကို၊ အပလာဠေန္တိ - ချောမြူ (ဖျားယောင်း) ကြကုန်၏၊ [“အပလာဠေန္တိ - ထေရ်တို့ကို ဆည်းကပ်ခြင်းမှ ကင်းစေကြကုန်၏”ဟု ယောဇနာ အလို ပေးပါ၊ အကျယ်ကို ဘာသာဠိကာ၌ ပြထားပြီ၊] ထေရာ - တို့သည်၊ သာမံ - ကိုယ်တိုင်၊ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ - ကိုလည်းကောင်း၊ မုခေါဒကမ္ပိ - ကိုလည်း ကောင်း၊ ဂဏ္ဍန္တာ - ယူရကုန်လတ်သော်၊ ကိလံမန္တိ - ပင်ပန်းကုန်၏၊ ပေ၊ အညဿ - အခြား ရဟန်း၏၊ ပရိသာ - ပရိသတ်ကို၊ န အပလာဠေတဗ္ဗာ- မချောမြူထိုက်၊ (မဖျားယောင်းထိုက်) ပေ။

၄၆-ကဏှကသာမဏေရဝတ္ထု

ကဏှကော နာမ - သော၊ သာမဏေရော - သည်၊ ကဏှကိ နာမ - ကဏှကီ မည်သော၊ ဘိက္ခုနိ- ဘိက္ခုနီကို၊ (ရဟန်းမကို) ဒူသေသိ- ဖျက်ဆီးပြီ၊

(သီလပျက်ခြင်းသို့ ရောက်စေပြီ။) ပေ၊ ဒသဟိ၊ ပေ၊ သာမဏေရုံ-ကို၊ နှာသေတုံ- အသွင်ကို ဖျက်၊ လူ ထွက်စေခြင်းငှာ၊ ပေ။ [အင်္ဂါတို့ကို ရှင်ကျင့်ဝတ်အတိုင်း ပေးပါ။]

၄၇-ပဏ္ဍကဝတ္ထု

၁၀၉။ အညတရော-တစ်ယောက်သော၊ ပဏ္ဍကော-ပဏ္ဍုက်သည်၊ ပေ၊ သော- ထို ပဏ္ဍုက်သည်၊ ဒဟရေ ဒဟရေ- ငယ်ကုန်ငယ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု- တို့သို့၊ ဝါ - တို့ကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ - ဤ၊ ဧဝံ - သို့၊ ဝဒေတိ - ပြော၏၊ (ကိ?)၊ “အာယသ္မန္တော - အရှင်တို့၊ ဧထ - လာကြကုန်လော့၊ မံ - ကို၊ ဒူသေထ - ဖျက်ဆီးကြကုန်လော့” ဣတိ - ၏၊ ဘိက္ခု၊ အပသာဒေန္တိ - ကြိမ်းမောင်းကြကုန်၏၊ (ကိ?)၊ “ပဏ္ဍက- ဟဲ့ ... ပဏ္ဍုက်၊ နဿ- ပျက်လေ လော့၊ ပဏ္ဍက၊ ဝိနဿ- တော်ရာချောင်ကြား၊ ပျက်ပြားလေလော့၊ တယာ- သင်နှင့်၊ ကော အတ္ထော-အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း?” ဣတိ-ကုန်၏၊ သော- ထို ပဏ္ဍုက်သည်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့က၊ အပသာဒိတော-အပ်သည်၊ (သမာနော)၊ မဟန္တေ မဟန္တေ - ကြီးကုန် ကြီးကုန်သော၊ မောဠိဂလ္လေ - ဝဖြိုးသောကိုယ် ရှိကုန်သော၊ သာမဏေရေ - တို့သို့၊ ပေ၊ သော - သည်၊ သာမဏေရေဟိ အပသာဒိတော (သမာနော)၊ ဟတ္ထိဘဏ္ဍေ- ဆင်ထိန်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ အဿဘဏ္ဍေ- မြင်းထိန်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ [ယောဇနာအလို “ဟတ္ထိဘဏ္ဍေ-ဆင်ဟူသော ဘဏ္ဍာရှိသူတို့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆင်ထိန်းတို့သို့ လည်းကောင်း၊ အဿဘဏ္ဍေ- မြင်းဟူသော ဘဏ္ဍာရှိသူတို့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြင်းထိန်းတို့သို့လည်းကောင်း”ဟု ပေးပါ။] ပေ၊ ဒူသေသုံ - ကုန်ပြီ၊ တေ- ထို ဆင်ထိန်း မြင်းထိန်းတို့သည်၊ ပေ၊ “ဣမေ သမဏာ- တို့သည်၊ ပဏ္ဍကာ- ပဏ္ဍုက်တို့ချည်းတည်း၊ ဣမေသံ-ဤ ရဟန်းတို့တွင်၊ ယေပိ-အကြင် ရဟန်းတို့ သည်လည်း၊ န ပဏ္ဍကာ-ပဏ္ဍုက် မဟုတ်ကြကုန်၊ တေပိ-တို့သည်လည်း၊ ဣမေ ပဏ္ဍကော-တို့ကို၊ ဒူသေန္တိ၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗေဝ-သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ-တို့သည်၊ အဗြဟ္မစာရိနော-မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို

ကျင့်လေ့ ရှိသူတို့တည်း။” ပေ၊ ပဏ္ဍကော - ကို၊ အနုပသမ္ပန္နော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူ မဟုတ်သည်။ (ရဟန်း ပြုပြီးသူ မဟုတ်သည်။ သမာနေော) န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ မရောက်စေ ထိုက်။ (ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်။) ဥပသမ္ပန္နော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူသည်။ (ရဟန်း ပြုပြီးသူသည်။ သမာနေော) နာသေတဗ္ဗော- အသွင်ကို ဖျက် လူထွက်စေထိုက်၏။

တစ်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ အနုပသမ္ပန္နော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူ မဟုတ်သော၊ (ရဟန်း ပြုပြီးသူ မဟုတ်သော၊) ဝါ - ရဟန်း မဖြစ်သေးသော၊ ပဏ္ဍကော - ကို၊ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော - ထိုက်။ (ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်။) ဥပသမ္ပန္နော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ပဏ္ဍုက်ကို၊ ဝါ - ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော ပဏ္ဍုက်ကို၊ နာသေတဗ္ဗော - ထိုက်၏။ ဣတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ [ဤ ဝါကျမျိုး၌ ဤနည်းအတိုင်း ပေးပါ။]

၄၈-ထေယျသံဝါသကဝတ္ထု

၁၁၀။ တေန ခေါ ပန ၊ပေ၊ ခီဏကောလညော-ကုန်ပြီးသော အမျိုး၌ ဖြစ်သူရှိသော၊ (အမျိုး၌ ဖြစ်သော မိဘစသူတို့ ကုန်ဆုံး ပျက်စီးပြီးသော၊) သုခုမာလော - သိမ်မွေ့ နုနယ်သော၊ ပုရာဏကုလပုတ္တော - ရှေး၌ဖြစ်သော် အမျိုးကြီး၏ သားသည်၊ ဟောတိ ၊ပေ၊ “အဟံ၊ သုခုမာလော- ၏၊ အနမိဂတံ- မရအပ်သေးသော၊ ဘောဂံ-စည်းစိမ်ကို၊ အမိဂန္တံ ဝါ-ရခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (ရအောင် စုဆောင်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) အမိဂတံ - ရအပ်ပြီးသော၊ ဘောဂံ၊ ဖာတိ - တိုးပွားခြင်းကို၊ (တိုးပွားအောင်၊) ကာတံ ဝါ - လည်းကောင်း၊ န ပဋိဗလော - နိုင်၊ ပေ၊ န စ ကိလမေယျံ (န ခေါ) - ပင်ပန်းလည်း မပင်ပန်း ရာပါအံ့နည်း?၊” ပေ၊ သာမံ ပတ္တစိဝရံ၊ ပရိယာဒေတွာ - စီရင်ပြီး၍၊ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ၊ ယန္တုန သံဝသေယျံ - အကယ်၍ ပေါင်းသင်း နေထိုင်ရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ပေ၊ ကတိဝသော - အဘယ်နှစ်ဝါ ရှိသည်၊ အသိ - နည်း?၊ ဣတိ (အာဟံသု)၊ အာဂုသော၊ ဧတံ ကတိဝသော နာမ - ဤ ကတိဝသော မည်သည်၊ ကိ - အဘယ်ပါနည်း?၊ ဣတိ - ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊

တေ-၏။ ဥပဇ္ဈာယော-သည်။ ကော ပန-အဘယ်သူနည်း?၊ ပေ၊ ဧတံ ဥပဇ္ဈာယော နာမ-ဤ ဥပဇ္ဈာယ် မည်သည်။ ကိ-နည်း?၊ ပေ၊ “အာဂုသော ဥပါလိ၊ ဣဃံ-တိုက်တွန်းပါ၏။ ဣမံ ပဗ္ဗဇိတံ-ဤရဟန်းကို၊ အနုယုညာဟိ-မေးစိစစ် ပါလော့?”၊ ပေ၊ အနုယုညိယမာနော-မေးစိစစ်အပ်သော်၊ ပေ၊ ထေယျသံဝါသကော-ခိုးခြင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းခြင်း ရှိသူကို၊ ပေ၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော-(သာသနာတော်မှ) တိတ္ထိတို့၌ ဖဲသွားပြီးသူကို၊ ဝါ-တိတ္ထိတို့၌ ဝင်သွားသူကို၊ ပေ။

၄၉-တိရစ္ဆာန်ဂတဝတ္ထု

၁၁၁။ အညတရော၊ နာဂေါ- နဂါးသည်။ နာဂယောနိယာ- နဂါးမျိုးသည်။ အဋ္ဌိယတိ- နိပ်စက်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ (နာဂယောနိယာ- ဖြင့်) ဟရာယတိ- ရှက်၏။ (နာဂယောနိယာ- ကို) ဇိဂုစ္ဆတိ- စက်ဆုတ်၏။ [ဤသို့ ပေးရပုံကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ၊စတုတ္ထအုပ်၊ကေဝဋ္ဌသုတ်၌ ပြထားပြီ။] ပေ၊ နာဂယောနိယာ စ- မှလည်း၊ ပရိမုစ္စေယျံ န ခေါ- လွတ်ရာပါအံ့နည်း၊ ခိပ္ပဉ္စ- လျင်စွာလည်း၊ မနုဿတ္တံ- လူ့အဖြစ်ကို၊ ပဋိလဘေယျံ န ခေါ- ရရာပါအံ့နည်း?၊ ပေ၊ သော နာဂေါ၊ အညတရေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ၊ ပစ္စန္နိမေ-ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်အဖျား၌ ဖြစ်သော၊ ဝိဟာရေ ပဋိဝသတိ ၊ပေ၊ စင်္ကမတိ။

အထ ခေါ- ၌၊ သော နာဂေါ- သည်၊ တဿ ဘိက္ခုနော- သည်၊ နိက္ခန္ဓေ - (ကျောင်းထဲမှ) ထွက်ပြီးလတ်သော်၊ တစ်နည်း၊ တဿ ဘိက္ခုနော- ၏၊ နိက္ခန္ဓေ - ထွက်ခြင်းကြောင့်၊ [ဤသို့ ပေးရပုံကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ဝိဿဋ္ဌော - သတိကို စွန့်လွှတ်အပ်သည်။ (လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်) နိဒ္ဒံ - အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကမိ- သက်ရောက်ပြီ၊ သဗ္ဗော၊ ဝိဟာရော- သည်၊ အဟိနာ- မြွေဖြင့်၊ ပုဏ္ဏော- ပြည့်နေ၏။ ဝါတပါနေဟိ- လေသောက်ပြတင်းတို့မှ၊ ဘောဂါ- အခွေတို့သည်၊ နိက္ခန္ဓာ-ထွက်နေကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

အထ ခေါ၊ သော ဘိက္ခု- သည်၊ “ဝိဟာရံ- သို့၊ ပဝိသိဿာမိ- ဝင်အံ့” ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ ကဝါဠ- တံခါးရွက်ကို၊ ပဏာမေန္တော- တွန်းလတ်သော်၊

(ဖွင့်လတ်သော်) သဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ပုဏ္ဏံ-ပြည့်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါတပါနေဟိ-
 တို့မှ၊ ဘောဂေ- တို့ကို၊ နိက္ခန္ဓေ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဒ္ဓဿ၊ ဒိသ္မာန-
 ကြောင့်၊ ဘိတော - ကြောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဿရံ - ဖောက်ပြန်သော
 အသံကို၊ (အော်သံကို)၊ အကာသိ - ပြုပြီ၊ ဘိက္ခု၊ ဥပဓာဝိတွာ - အနီးသို့
 ပြေးလာ၍၊ ပေ၊ သော နာဂေါ - သည်၊ တေန သဒ္ဓေန - ထို အသံကြောင့်၊
 ပဗုဇ္ဈိတွာ-နီးလာ၍၊ သကေ - မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာသနေ - ဌ၊ နိသီဒိ၊ ပေ၊
 “တုမေ နာဂါ- အသင် နဂါးတို့သည်၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ- ဌ၊ အဝိရုဠိဓမ္မော-
 (ဈာန်၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်အားဖြင့်) စည်ပင်ခြင်း သဘော မရှိကုန်၊ နာဂ-
 နဂါး၊ ဂစ္ဆ- သွားလော့၊ တံ- သည်၊ တတ္ထေဝ- ထို နဂါးပြည်၌ပင်၊ စာတုဒ္ဓဿ-
 တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက်ဖြစ်သော နေ့၌လည်းကောင်း၊ ပန္နရသေ-
 တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်ဖြစ်သော နေ့၌လည်းကောင်း၊ ပက္ခဿ - လဆန်းပက္ခ၊
 လဆုတ်ပက္ခ၏၊ အဋ္ဌမိယာ စ-ရစ်ရက်မြောက်နေ့၌လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထံ-
 ဥပုသ်ကို၊ ဥပဝသ - ကျင့်သုံးလော့၊ ဧဝံ - ဤသို့ ကျင့်သုံးလတ်သော်၊ ပေ၊
 ပဋိလဘိဿသိ - လိမ့်မည်၊” ဣတိ (အဝေါစ)၊ ပေ။

အဝိရုဠိဓမ္မော ကိရ - စည်ပင်ခြင်းသဘော မရှိဘူးတဲ့၊ ဣတိ - ဤသို့
 တွေး၍၊ ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော (ဟုတွာ)၊ [ပုဒ်စဉ် ၃၃ ၌ ရေးခဲ့ပြီ] အဿုနိ -
 မျက်ရည်တို့ကို၊ ပဝတ္တယမာနော - ဖြစ်စေလျက်၊ ဝိဿရံ - ကို၊ ကတွာ
 ပက္ကာမိ၊ ပေ၊ “ဘိက္ခဝေ - တို့၊ နာဂဿ - ၏၊ သဘာဝပါတုကမ္မာယ -
 ပင်ကိုသဘော၏ ထင်စွာ ပြုခြင်းငှာ၊ ပစ္စယာ - အကြောင်းတို့သည်၊ ဣမ
 ဒေ- ဤ နှစ်ပါးတို့တည်း၊ ယဒါ- အကြင် အခါ၌၊ သဇာတိယာ- တူသော
 ဇာတ်ရှိသော နဂါးမ၌၊ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ ပဋိသေဝတိ - မှီဝဲ၏၊ (တဒါ) စ - ထို
 အခါ၌လည်းကောင်း၊ ယဒါ၊ ဝိဿဋ္ဌော - စွန့်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်၊
 (ဟုတွာ) နိဒ္ဒံ၊ ဩက္ကမတိ၊ (တဒါ) စ - ၌လည်းကောင်းတည်း၊” ပေ၊ [မပြတ်
 မပြတ် ဖြစ်ရာအခါကို ပြတော်မူလို၍ “ဒေ ပစ္စယာ”ဟု မိန့်တော်မူသည်၊
 အခြားအကြောင်းများလည်း ရှိသေး၏၊ အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ၊] တိရစ္ဆာနဂတော-
 တိရစ္ဆာန် ဖြစ်သူကို၊ ပေ။

၅၀-မာတုဃာတကဝတ္ထု

၁၁၂။ တေန ပပေ၊ အညတရော၊ မာဏဝကော - လှလင်ငယ်သည်၊ မာတရံ- အမိကို၊ ဇီဝိတာ- ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပေသိ- ခွင့်ပြီ၊ သော- ထို လှလင်ငယ်သည်၊ ပါပကေန- ယုတ်မာသော၊ တေန ကမ္မေန ပပေ၊ ဇီဂုစ္ဆတိ၊ [ပုဒ်စဉ် ၁၁၁-အတိုင်း သုံးနည်း ပေးပါ။] ပေ၊ ပါပကဿ-သော၊ ဣမဿ ကမ္မဿ- ၏၊ နိက္ခန္တိ-ထွက်မြောက်ခြင်းကို၊ ကရေယျံ န ခေါ-ပြုရာပါမည်နည်း?၊ ပေ၊ မာတုဃာတကော - အမိရင်းကို သတ်သူကို၊ ပေ။

၅၁-ပိတုဃာတကဝတ္ထု [လွယ်ပြီ။]

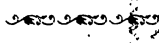

၅၂-အရဟန္တဃာတကဝတ္ထု

၁၁၄။ သမ္မဟုလာ - သုတ္တန်နည်းလာ များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ သာကေတာ- သာကေတမြို့မှ၊ သာဝတ္ထိ- သို့၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နာ- ရှည်သော ခရီးကို သွားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- ခရီးအကြား၌၊ စောရာ- ဓားပြ သူပုန်တို့သည်၊ နိက္ခမိတွာ- ၍၊ ဧကစ္စေ-အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ အစ္စန္ဒိသု- လှယူကြကုန်ပြီ၊ ဧကစ္စေ၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ ဟနိသု- သတ်ကြကုန်ပြီ၊ သာဝတ္ထိယာ- မှ၊ ရာဇောဠာ- မင်းခစားသူ၊ မင်းမူထမ်းတို့သည်၊ နိက္ခမိတွာ- ၍၊ ဧကစ္စေ၊ စောရေ- တို့ကို၊ အဂ္ဂဟေသု- ဖမ်းယူကုန်ပြီ၊ ဧကစ္စေ၊ စောရာ- တို့သည်၊ ပလာယိသု- ထွက်ပြေးကြကုန်ပြီ၊ ယေ တေ- အကြင် ဓားပြတို့သည်၊ ပလာယိသု ပေ၊ ပဗ္ဗဇိသု၊ ယေ တေ- တို့ကို၊ ဂဟိတာ- ဖမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေ- တို့ကို၊ ဝဓာယ- သတ်ခြင်းငှာ၊ ဩနိယျန္တိ-ထုတ်ဆောင် အပ်ကုန်၏။

ပလာယိတွာ- ၍၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရဟန်းပြုနေကုန်သော၊ တေ- ထို ဓားပြတို့ သည်၊ တေ စောရေ- တို့ကို၊ ဝဓာယ- ငှာ၊ ဩနိယျမာနေ- ထုတ်ဆောင်အပ် ကုန်သည်တို့ကို၊ အဒ္ဓသံသု- မြင်ရကုန်ပြီ၊ ပေ၊ “မယံ-တို့သည်၊ ပလာယိမာ-

ထွက်ပြေးခဲ့ကြကုန်သည်ကား၊ သာဓု- ကောင်း၏၊ မယံ- တို့ကို၊ သစာ စ
 ဂယေယျာမ- အကယ်၍ ဖမ်းမိအပ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ- ဤသို့ ဖမ်းမိအပ်ကုန်
 လတ်သော်) မယမ္ဗိ- တို့ကိုလည်း၊ ဧဝမေဝ- သာလျှင်၊ ဟညေယျာမ- သတ်အပ်
 ကုန်ရာ၏၊ (အသတ်ခံရကုန်ရာ၏)။ ဣတိ (အာဟံသု)၊ [“သစာ စ”သည်
 “သစေ”နှင့် အနက်တူသော နိပါတ်တည်း၊ ပါဠိသုံးကို နားမလည်သောကြောင့်
 “သစေ မယံ” ဟု ပြောရမည့် နေရာ၌ “သစာ စ မယံ” ဟု ပြောကြသည်။]
 ပေ၊ “အာဂုသော၊ တုမေ- တို့သည်၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ အကတ္ထ- ပြုခဲ့ကြကုန်
 သနည်း?” ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧတေ ဘိက္ခု- အဲဒီ ရဟန်းတို့သည်၊ (ခရီးအကြား၌
 အသတ်ခံကြရသော အဲဒီရဟန်းတို့သည်) အရဟန္တော-ရဟန္တာတို့တည်း၊ ပေ။

၅၃-ဘိက္ခုနီဒူသကောဝတ္ထု

၁၁၅။ သဗ္ဗဟုလော၊ ဘိက္ခုနီယော- ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ (ရဟန်းမတို့သည်)၊
 ပေ၊ ဧကစ္စာ၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊ အတ္တန္တိသု ပေ၊ ဘိက္ခုနီဒူသကော-ဘိက္ခုနီကို
 ဖျက်ဆီးသူကို၊ ပေ၊ သံဃဘောဒကော-သံဃာကို သင်းခွဲသူကို၊ [ဤ
 သံဃဘောဒကပုဂ္ဂိုလ်ကား ရဟန်းတစ်မျိုးတည်းသာတည်း၊] လောဟိတပွာဒကော-
 ဝကေစိတ်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်၌ သွေးကို ဖြစ်စေသူကို၊ ပေ။

၅၄-ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဝတ္ထု

၁၁၆။ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော - ဥဘတောဗျည်းသည်၊ (နှစ်ပါးစုံသော
 ကံကြောင့် အင်္ဂါဇာတ် ရှိသူသည်) ပေ၊ သော - ထို ဥဘတောဗျည်းသည်၊
 ကရောတိပိ - မိမိကလည်း မေထုန်မှုကို ပြု၏၊ ကာရောပေတိပိ - သူတစ်ပါး
 ကိုလည်း မေထုန်မှုကို ပြုစေ၏၊ ပေ။

အမှာ။ ။ ပဏ္ဍကဝတ္ထုမှစ၍ ဤ ဝတ္ထုတိုင်အောင် ဝတ္ထုတို့၌ လာသော
 “ပဏ်-ထေ-ပဏ်-ဆန်, ပဉ္စာနံ, ဒူသံ-ဥဘောဗျည်း”ဟူသော

တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရှင့် အဖြစ်၊ ရဟန်း အဖြစ်ကို “အနုပသမ္မုဇော န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္မုဇော နာသေတဗ္ဗော” ဟူသော စကားတော်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ တားမြစ် တော်မူအပ်၏။ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို “အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်” ဟုလည်း ကောင်း၊ “ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂိုလ်” ဟုလည်းကောင်း ခေါ်၏။

၅၅-အနုပဇ္ဈာယကာဒိဝတ္ထုနိ

၁၁၇။ ယေန သမယေန-အကြင်အခါ၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ သိက္ခာပဒံ- (န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကော၊ ပေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿဟူသော) သိက္ခာပုဒ် သည်၊ ဝါ- ကို၊ အပညတ္တံ- ပညတ်တော် မမူအပ်သေးသည်၊ ဟောတိ၊ [အဋ္ဌကထာ၌ ပြုအပ်သော အနိယမဝါကျ၊] တေန ခေါ် ပန သမယေန- ၌၊ (န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကော၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော် မမူအပ်သေးရာ ထိုအခါ၌) ဘိက္ခူ၊ အနုပဇ္ဈာယကံ - ဥပဇ္ဈာယ် မရှိသူကို၊ ဥပသမ္မာဒေန္တိ၊ ပေ၊ အနုပဇ္ဈာယကော- ကို၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော- ထိုက်၊ ယော- အကြင် ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ၊ ပေ။

သံဃေန- သံဃာဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္မာဒေန္တိ၊ ပေ။

ဂဏေန- ဂိုဏ်းဟူသော၊ ပေ။

ပဏ္ဍကုပဇ္ဈာယေန- ပဏ္ဍက်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ ပေ၊ [ထေယျသံဝါသ ကုပဇ္ဈာယေန စသည် လွယ်ပြီ၊] ပေ။

၅၆-အပတ္တကာဒိဝတ္ထုနိ

၁၁၈။ အပတ္တကံ-သပိတ် မရှိသူကို၊ ပေ၊ ဟတ္ထေသု-လက်တို့၌၊ ပိဏ္ဍာယ- ရထိုက်သော ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရန္တိ၊ တိတ္ထိယာ သေယျထာပိ- တိတ္ထိတို့ကဲ့သို့ ပါတကား၊ ပေ။ [“ဟတ္ထေသု” သည် သဒ္ဒါကျမ်းတို့အလို ကရိုဏ်းအနက်၌ သတ္တမိဝိဘတ် သက်ရသော်လည်း ဤ အဋ္ဌကထာအလိုကား ဘုမ္မတ္ထပတ်တည်း။]

အစီဝရကံ-သင်္ကန်းမရှိသူကိုပေါနဂါ-အဝတ်မစည်း, အချည်းနီးတို့သည်၊ ဝါ-
အဝတ်မပါ, ဗလကိုယ်ချည်းတို့သည်၊(ဟုတွာ)ဝိဏ္ဏာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာစေရန္တိ၊ပေ။

အပတ္တစီဝရံ- သပိတ်, သင်္ကန်း မရှိသူကို၊ ပေ။

ယာစိတကေန- တောင်းအပ်သော၊ (ငှားအပ်သော) ပတ္တေန- ဖြင့်၊ ပေ၊
ဥပသမ္ပန္နေ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးလတ်သော်၊ ဝါ-ရောက်ပြီးရာ
အခါ၌၊ ပတ္တံ၊ ပဋိဟရန္တိ-ပြန်၍ ဆောင်ယူကုန်၏၊ [သပိတ်ရှင်တို့က ပြန်၍
ယူသွားကြသည်၊-ဟုလို။]

အမှာ။ ။ အနုပဇ္ဈာယကမ္ပ ယာစိတကပတ္တစီဝရတိုင်အောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည် (ကံ မပျက်သောကြောင့်) ရဟန်းကား ဖြစ်ပါ၏။
သို့ရာတွင် ကမ္မဝါစာဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်, ကာရကသံဃာတို့အား
အာပတ်သင့်၏။ ၄၇-ပဏ္ဍကဝတ္ထုမှ ဤ ယာစိတကပတ္တစီဝရ
ဝတ္ထု တိုင်အောင် ၂၁ -ဝါရ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “န
ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗေကဝိသတိဝါရော” ဟု ဆိုသည်။ ပဏ္ဍကပဇ္ဈာယ
မှ သံဃဘေဒကုပဇ္ဈာယဝတ္ထု တိုင်အောင် ၁၁-ဝါရ ရှိသော်
လည်း ပဏ္ဍကပဇ္ဈာယဝတ္ထုကို ပဓာနထား၍ ၁ -ဝါရဟု
ရေတွက် ပါ။ တဿုဒ္ဓါန၌လည်း “အနုပဇ္ဈာယကသံဃေန,
ဂဏပဏ္ဍကပတ္တကော” ဟု မိန့်လိမ့်မည်။

န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗေကဝိသတိဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၅၇-န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗဒ္ဓတ္ထိသဝါရ

၁၁၉။ ဟတ္ထိန္ဒ-ပြတ်သော လက်ရှိသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေန္တိ-ရှင် ဖြစ်စေကြကုန်၏။
၊ပေ၊ ပါဒတ္ထိန္ဒ-ပြတ်သော ခြေရှိသူကို၊ ပေ၊ ဟတ္ထပါဒတ္ထိန္ဒ-ပြတ်သော လက်,
ခြေရှိသူကို၊ ပေ၊ [ကဏ္ဍ-နားရွက်၊ နာသာ-နာခေါင်း၊ အင်္ဂုလိ-လက်ချောင်း၊
အဋ္ဌ-လက်မ, ခြေမ၊ ကဏ္ဍရ-အကြောကြီး၊] ဖဏဟတ္ထကံ-လက်ဖားပျဉ်း၊
ခြေဖားပျဉ်းရှိသူကို၊ [လက်ချောင်း ခြေချောင်းကလေးများ အားလုံးဖြစ်စေ,
နှစ်ချောင်းစသည် ဖြစ်စေ ပူးနေသူတည်း၊] ပေ၊ ခုဇ္ဇ-ကောက်သူကို၊ [ဝါမန-
ပုကွသူ၊ ဂလဂဏ္ဍိ-လည်ပင်း၌ မြင်းဖုရှိသူ၊ လက္ခဏာဟတ စသည်ကို ရှေ့၌
ရေးခဲ့ပြီ၊] သီပဒိ-ခြေဒရွတ်ဆွဲသူကို၊ [ယခုအခါ ဆင်ခြေထောက်ရောဂါမျိုး
ရှိသူတည်း၊] ပါပရောဂိ-ဆေးကုမရ ဆိုးဝါးလှသော ရောဂါရှိသူကို၊ ပေ၊
ပရိသဒ္ဓသကံ-အရပ်ဆိုးလှ ပရိသဒ္ဓသကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပေ။

ကာဏံ-ပဝတ္တိအားဖြင့် ကန်းသူကို၊ [ကုဏီ-လက်ခြေကောက်သူ၊ ခဉ္စ-
 ခြေခွင်သူ၊ ပက္ခဟံတ-ပျက်စီးသော ကိုယ်တစ်ပိုင်းရှိသူ (ကိုယ်တစ်ပိုင်း သေသူ-
 သွက္ခာပါဒစွဲသူ)၊ ဆိန္နီရိယာပထ-ပြတ်သော ဣရိယာပုထ်ရှိသူ၊ (ခြေဆွံ့သူ၊)
 ဧရာဒုဗ္ဗလ-ဧရာကြောင့် အားမရှိသူ၊ အန္ဓ-ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူ၊ မူဂ-
 စကားမပီမသ ထစ်အသူ၊ ဗဓိရ-နားပင်းသူ၊ အန္ဓမူဂ-ကန်းလည်း ကန်း၊ ထစ်အ
 လည်း ထစ်အသူ၊ အန္ဓဗဓိရ-ကန်းလည်းကန်း၊ နားလည်း ပင်းသူ၊ ပေ၊ [ဤပုဂ္ဂိုလ်
 တို့၏ ရှင့်အဖြစ်ကို တားမြစ်အပ်သောကြောင့် ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း တားမြစ်ပြီး
 ဖြစ်၏၊ ရှင်၊ ရဟန်း ပြုပေးလျှင် ရှင်၊ ရဟန်း ဖြစ်သော်လည်း ဥပဇ္ဈာယ် စသူ
 တို့မှာ အပြစ်ရှိသည်။]

န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗဒ္ဓတ္တိသဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

နဝမော-သော၊ ဒါယဇ္ဇဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

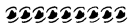
၅၈-အလဇ္ဇိနိဿယဝတ္ထုနိ

၁၂၀။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ၊ အလဇ္ဇိနံ- အလဇ္ဇိ ရဟန်းတို့အား၊ နိဿယံ-
 နိဿရည်းကို၊ ဒေန္တိ - ပေးကြကုန်၏၊ ပေ။

အလဇ္ဇိနံ-တို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ တေပိ-ထိုရဟန်း
 တို့သည်လည်း၊ န စိရဿေဝ - မကြာမီပင်၊ ပါပကာ - ယုတ်မာကုန်သော၊
 အလဇ္ဇိနော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ ပေ။

ဘဂဝတာ - သည်၊ န အလဇ္ဇိနံ ပေ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ - ဟူ၍၊ သိက္ခာပဒံ -
 ကို၊ ပညတ္တံ - ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ကထံ-လျှင်၊ (အဘယ်နည်းဖြင့်)၊ မယံ-
 တို့သည်၊ လဇ္ဇိံ ဝါ-လဇ္ဇိကိုသော်လည်းကောင်း၊ အလဇ္ဇိံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဇာနေယျာမ နု ခေါ - သိနိုင်ကုန်ရာပါအံ့နည်း?၊ ဣတိ၊ (အဟောသိ)၊ ပေ၊

ဘိက္ခုဝေ၊ ယာဝ ဝိ - အကြင်မျှလောက်၊ ဘိက္ခုသဘာဂတံ-အခြား အလဇ္ဇိရဟန်း တို့နှင့် သီလစသော ဂုဏ်အားဖြင့် တူသောအဖို့ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနာမိ- သိ၏၊ (တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ အာဂမေမိ-စောင့်ဆိုင်းဦးအံ့) ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ စတူဟပဉ္စဟံ - လေးရက်၊ ငါးရက်ပတ်လုံး၊ အာဂမေတုံ - စောင့်ဆိုင်းခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ။

၅၉-ဂမိကာဒိနိဿယဝတ္ထုနိ

၁၂၁။ အညတရောဘိက္ခု၊ ကောသလေသု-ကောသလာဟု ဗဟုဂုဏ် အမည် ရသော၊ ဇနပဒေ - ဇနပုဒ်၌၊ (တိုင်း၌)၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော ဟောတိ ၊ပေ၊ အနိဿိတေန- ဆရာကို မမှီသည်၊ (ဟုတွာ)၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ- မနေရာ၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ အဟဉ္စ-သည်လည်း၊ နိဿယကရဏီယော- ပြုထိုက်သော နိဿရည်းယူခြင်းရှိသည်၊ (နိဿရည်းယူခြင်းကို ပြုထိုက်သည်၊ သမာနော- လျက်) အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော- သည်၊ အမှီ၊ ကထံ-လျှင်၊ မယာ- သည်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ န ခေါ- ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း?၊ (ကျင့်ရပါမည်နည်း?)၊ ၊ပေ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ နိဿယံ- နိဿရည်းပေးမည့် ဆရာကို၊ အလဘမာနေန- မရလတ်သော်၊ အနိဿိတေန- နိဿရည်းဆရာကို မမှီဘဲ၊ ဝတ္တံ-နေခြင်းငှာ၊ ပေ။

၁။ ယာဝ ၊ပေ၊ ဇာနာမိ။ ။တံ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ယာဝ ဇာနာမိတိ အဓိပ္ပာယေန ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဝဇီရဗုဒ္ဓိ၊ ယာ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာမိတိ အာဘောဂံ-သာရတ္ထ၊ ဤ ဋီကာတို့ကို ထောက်၍ “ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာမိ” ဟူသော ဝါကျသည် နိဿရည်းယူမည့် ရဟန်း၏ အာဘောဂပြ ဝါကျဟု ယူဆကာ အထက်ပါအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။ တစ်နည်း- ဘာသာဋီကာ၌ “ဇာနာတိ” ဟု ပါ၌ ရှိသင့်ကြောင်းကို ပြခဲ့၏ ထိုအလို “ယာဝ-လောက်၊ ဘိက္ခုသဘာဂတံ-ကို၊ ဇာနာတိ-၏၊ (တာဝ-လောက်)၊ စတူဟပဉ္စဟံ အာဂမေတုံ အနုဇာနာမိ”ဟု ပေးပါ။

(ဒွေ ဘိက္ခုဝတ္ထု၌) တေ-ထို ရဟန်း နှစ်ပါးတို့သည်၊ အညတရ်-တစ်ခု သော၊ အာဝါသံ- ကျောင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆိံသု- ကပ်ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ- ထို နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကော- တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဂိလာနော- မကျန်းမာသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဂိလာနဿ-သော၊ တဿ ဘိက္ခုနော- ၏၊ ပေ၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ- ဂိလာနကို ပြုစုလုပ်ကျွေးသော၊ ဘိက္ခုနော၊ ပေ။

ဂိလာနုပဋ္ဌာကေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ နိဿယံ-ကို၊ အလဘမာနေန- သော်၊ ယာစိယမာနေန- (ဂိလာနရဟန်းကလည်း နေဖို့ရန်) တောင်းပန်အပ် သော်၊ ပေ။

(အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု၌) အရညေ-တော၌၊ (တောကျောင်း၌) ဝိဟရတိ၊ တဿ စ-ထို ရဟန်း၏လည်း၊ တသ္မိံ သေနာသနေ- ထို တောကျောင်း၌၊ ဖာသု- သမထ၊ ဝိပဿနာကို ရသဖြင့်/ချမ်းသာလှသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ “ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ပဋိရူပေါ- လျောက်ပတ်သော၊ နိဿယဒါယကော - နိဿရည်းပေးမည့် ဆရာသည်၊ အာဂစ္ဆိဿတိ- လာလိမ့်မည်၊ တဒါ- ၌၊ တဿ- ထို ဆရာကို၊ နိဿယ- ၍၊ ဝသိဿာမိ- နေမည်၊” ဣတိ- ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ အာရညိကေန- တော၌ နေသော၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ ဖာသုဝိဟာရ်- သမထ၊ ဝိပဿနာကို ရသဖြင့် ချမ်းသာစွာ နေခြင်းကို၊ သလ္လက္ခေန္တေန - မှတ်သားလျက်၊ နိဿယံ- ကို၊ အလဘမာနေန- လတ်သော်၊ အနိဿိတေန- ဘဲ၊ ဝတ္ထု၊ ပေ။

၆၀-ဂေါတ္ထေနအနုဿာဝနာနုဇာနနာ

၁၂၂။ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှုခဲ့သူသည်၊ (ရဟန်းလောင်းသည်၊) ဟောတိ- ရှိ၏၊ အထ ခေါ၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ-သည်၊ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ- ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဝါ- သို့၊ ဒူတံ- စာမန်ကို၊ ပါဟေသိ- စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?)၊ အာနန္ဒော-သည်၊ အာဂစ္ဆတု-လာပါ။

ဣ- ဤ ရဟန်းလောင်းကို၊ အနုဿာဝေဿတု- အဖန်ဖန် ကြားသိစေလှည့်ပါ။ ဝါ- ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုလှည့်ပါ။” [“အနုဿာဝေဿတိ- စေရလိမ့်မည်” ဟု မူကွဲ ရှိ၏။] ဣတိ- ဤသို့ မှာ၍၊ (ပါဟေသိ)၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ ဧဝမာဟ (ကိ)၊ “အဟံ၊ ထေရဿ- ထေရ်၏၊ နာမံ- နာမည်ကို၊ (“ပိပ္ပလိ” ဟူသော နာမည်ကို)၊ ဂဟေတုံ- ယူခြင်းငှာ၊ (ကမ္မဝါစာ၌ ထည့်၍ ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ)၊ န ဥဿဟာမိ- မစွမ်းနိုင်ပါ၊ ထေရော- သည်၊ မေ- ၏၊ ဂရ- အလေးပြုအပ်သော ဆရာပါတည်း။” ဣတိ- ပြီ၊ ပေ၊ ဂေါတ္ထေနပိ- အနွယ်အားဖြင့်လည်း၊ အနုဿာဝေတုံ- အဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်းငှာ၊ (ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ)၊ ပေ။

၆၀-ဒွေဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဒီဝတ္ထု

၁၂၃။ တေ- ထို ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါးတို့သည်၊ ပိဝဒန္တိ- ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုကြကုန်၏၊ (ငြင်းခုံကြကုန်၏)၊ (ကိ?)၊ “အဟံ ပဌမံ၊ ဥပသမ္ပဒိဿာမိ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်မည်၊ (ရဟန်းခံမည်)” ပေ၊ ဒွေ- တို့ကို၊ ဧကာနုဿာဝနေ - တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရှိသူတို့ကို၊ ကာတုံ ပေ။

(ဒုတိယဝတ္ထု၌) “အာဂုဿော- တို့၊ ဟန္တ- ယခု၊ မယံ- တို့သည်၊ သဗ္ဗေဝ- အလုံးစုံသော ရဟန်းလောင်းတို့ကိုပင်၊ ဧကာနုဿာဝနေ- တို့ကို၊ ကရောမ - ပြုကြကုန်စို့၊” ပေ၊ ဒွေ တယော (ဒွတ္တယော)- နှစ်ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်၊ သုံးပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းလောင်းတို့ကို၊ ဧကာနုဿာဝနေ-တို့ကို၊ ကာတုံ အနုဇာနာမိ၊ တဉ္စ-ထိုကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုခြင်းကိုလည်း၊ ဧကေန-သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-အားဖြင့်၊ (အနုဇာနာမိ)၊ နာနုပဇ္ဈာယေန- သော၊ (ကမ္မဝါစာဆရာ တစ်ပါးတည်း ဖြစ်၍)၊ အသီးအသီးသော ဥပဇ္ဈာယ်အားဖြင့်၊ န တွေဝ (အနုဇာနာမိ)- ခွင့်ပြုတော်မမူသည်သာ၊ ဣတိ-ပြီ၊ [ဤ သိက္ခာပုဒ်နှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၆၂-ဂဗ္ဘဝိသုပသမ္မဒါနုဇာနနာ

၁၂၄။ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ- သည်၊ ဂဗ္ဘဝိသော- အမိဝမ်းဝယ် ကိန်းရာကာလနှင့်တကွ အနှစ် နှစ်ဆယ်မြောက် ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥပသမ္မန္နော- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ အဟောသိ၊ [ဂဗ္ဘ+သယံတကာလေန သဒ္ဓိံ ဝိသတိမံ ဝဿံ အဿာတိ ဂဗ္ဘဝိသော၊-ဦးနဝိသတိဝဿသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၊- သာရတ္ထ၊] ပေ၊ ဥပသမ္မန္နော-သည်၊ အမိ န ခေါ- ဖြစ်လေသလော?၊ ဥပသမ္မန္နော- သည်၊ န အမိ န ခေါ- မဖြစ်လေသလော?၊ ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ- အမိဝမ်း၌၊ ပဌမံ- စွာ၊ ယံ စိတ္တံ- အကြင် ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်၊ ဥပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ ပဌမံ၊ ယံ ဝိညာဏံ- အကြင် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်၊ ပါတုဘူတံ- ထင်ရှား ဖြစ်ပြီ၊ တံ- ထို စိတ်၊ ဝိညာဉ်ကို၊ ဥပါဒါယ- အစပြု၍၊ အဿ- ထို သူငယ် ၏၊ သာဝ ဇာတိ- ထို ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်၊ (ဂဗ္ဘော- ဂဗ္ဘတည်း၊ ဝါ- ပဋိသန္ဓေ တည်း၊) ဘိက္ခဝေ၊ ဂဗ္ဘဝိသံ- ရှိသူကို၊ ဝါ- ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် အနှစ် နှစ်ဆယ် ရှိသူကို၊ ဥပသမ္မာဒေတုံ ပေ။

၆၃-ဥပသမ္မဒါဝိမိ

၁၂၅။ ဥပသမ္မန္နာ-တို့ကို၊ ကုဋ္ဌိကာပိ-နန္နိ နူနက်၊ သမင်ရက်နှင့်၊ အကွက် ကြီးစွာ၊ ပွေး ဝဲစသော နူနာရှိသူတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အပမာရိကာပိ- တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဒိဿန္တိ-တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏၊ [ပုဒ်စဉ် ၈၈၅ ရေးခဲ့ပြီ]၊ ပေ၊ ဥပသမ္မာဒေန္တေန-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ရဟန်း သည်၊ (ရဟန်းပြုပေးသော ရဟန်းသည်)၊ တေရသ-တစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ အန္တရာယိကေ- အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ မမ္မေ- သဘောတရားတို့ကို၊ (အပြစ်တို့ကို)၊ ပုစ္ဆိတုံ အနုဇာနာမိ၊ ဧဝ္ဇ ပေ၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏၊ (ကိ?)၊ “တေ-သင်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဧဝရူပါ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ အာဗာဓာ-အနာ ရောဂါ တို့သည်၊ ကုဋ္ဌံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝေ၊ အပမာရော-သည်လည်းကောင်း။ သန္တိ-ရှိကုန်သလော?၊ (တုံ)၊ မနုဿော-လူသားစစ်စစ်သည်၊ အသိ-ဖြစ်၏လော?၊ [ပုရိသ-ယောက်ျားစစ်စစ်၊ ဘုဒ္ဓဿ-သူ့ကျွန် မဟုတ်သူ၊ အဏဏ-ကြွေးမြီ မရှိသူ]

ရာဇောဇော- မင်းစေားသည်၊ (မင်း၏ အထံမှ လစကို ယူ မင်းမှု ထမ်းသူသည်၊
 န အသိ- မဖြစ်၏လော့?၊ မာတာပိတူဟိ- မရင်း၊ ဖရင်းတို့ သည်၊ အနုညာတော-
 (ရဟန်းပြုဖို့ရန်) ခွင့်ပြုအပ်သူသည်၊ အသိ-လော့?၊ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝံသော-
 ပြည့်ပြီးသော အနှစ် နှစ်ဆယ် ရှိသူသည်၊ အသိ - လော့?၊ တေ- ၏၊ ဝါ-
 မှာ၊ ပတ္တစီဝရံ- သည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ- ပြည့်စုံပြီလော့?၊ (တံ့)၊ ကိ နာမော-
 အဘယ် အမည်ရှိသူသည်၊ အသိ- နည်း?၊ တေ- ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော- သည်၊
 ကော နာမော- အဘယ် အမည်ရှိသနည်း?။” ဣတိ-ဤသို့ မေးထိုက်၏။

အနုသိဋ္ဌေ- မသွန်သင်အပ်ကုန်သော၊ (ရှေးဦးစွာ နည်းပေးလမ်းပြ ပြုမထား
 အပ်ကုန်သော) ဥပသမ္ပဒါပေက္ခေ- တို့ကို၊ အန္တရာယိကေ- ကုန်သော၊ ဓမ္မေ-
 တို့ကို၊ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ- တို့သည်၊ ဝိတ္ထာယန္တိ- အသံ မထွက်ကြကုန်၊
 ဝါ- မဖြေဝံ့ဘဲ ကြောက်ရွံ့ကြကုန်၏၊ မကူ- မျက်နှာ မသာမယာကုန်သည်၊
 ဟောန္တိ၊ ဝိဿဇေတုံ - ဖြေဆိုခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ ပေ၊
 ပဌမံ - စွာ၊ အနုသာသိတွာ - သွန်သင်ပြီး၍၊ (နည်းပေးလမ်းပြ ပြုပြီး၍)
 ပစ္ဆာ- ဌှိ၊ (နောက်မှ) ပေ၊ ပုစ္ဆိတုံ ၊ပေ။

တတ္ထေဝ သံဃမဇ္ဈေ- ထို သံဃာ့ အလယ်၌ပင်၊ အနုသာသန္တိ- ကုန်၏၊
 ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ- တို့သည်၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ ပေ၊ ဧကမန္တံ-
 သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသော အရပ်အဖို့၌၊ အနုသာသိတွာ ၊ပေ၊ ပုစ္ဆိတုံ-
 [“ဧကမန္တံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် သင့်လျော်သော နေရာမှာ သွန်သင်ရမည်၊
 သံဃာ့ မျက်မှောက်ဝယ် သွန်သင်ရမည် မဟုတ်၊ ဝတ္ထုကို သတိပြုပါ။]

သွန်သင်ပုံ။ ။ ၁၂၆။ ပဌမံ-စွာ၊ ဥပဇ္ဈံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ ဂါဟာပေတဗ္ဗော-
 ယူစေထိုက်၏၊ ဥပဇ္ဈံ၊ ဂါဟာပေတွာ၊ ပတ္တစီဝရံ- ကို၊
 အာစိက္ခိတဗ္ဗံ- ပြောပြထိုက်၏၊ (ကိ?)၊ အယံ-ဤ သပိတ်သည်၊ တေ-သင်၏၊
 ပတ္တော-တည်း၊ [သံဃာဋီ-သင်္ကန်းကြီးတည်း၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ-အပေါ်ရုံ ဧကသီ
 တည်း၊ အန္တရာဝါသကော- သင်းပိုင်တည်း၊] ဣတိ- ဤသို့ ပြောပြထိုက်၏၊
 ဂစ္ဆ- သွားချေ၊ အမှမိ ဩကာသေ- ထို မည်သော အရပ်၌၊ တိဋ္ဌာဟိ-
 ရပ်နေချေဦး၊ [သွန်သင်မည့် အချိန်က သိပ်မကြာသောကြောင့် “တိဋ္ဌာဟိ-
 ရပ်နေချေ”ဟု ဆိုသည်၊] ဣတိ (အနုသာသိတဗ္ဗော)။

ဗာလာပေ၊ အနုသာသန္တိ၊ ဒုရုဒ္ဓသိဋ္ဌာ-မကောင်းသဖြင့် သွန်သင်အပ်ကုန်သော၊ (နားလည်အောင် နည်းပေးလမ်းပြ ပြုမထားအပ်ကုန်သော) ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ၊ ပေ၊ န သက္ကောန္တိ၊ ပေ၊ ဗျတ္တေန၊ ပေ၊ အနုသာသိတုံ။

အသမ္ပတာ - မသမုတ်အပ်သော၊ (သမ္ပုတိ မရသော) ရဟန်းတို့သည်၊ အနုသာသန္တိ ။ပေ။

သွန်သင်ဖို့ရန် သမုတ်ပုံ။ ။ ဧဝဉ္စ၊ ပေ၊ သမ္ပနိတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏၊ အတ္တနာ ဝါ ၊ - ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊

တစ်နည်း၊ အတ္တနာဝ- ကိုယ်တိုင်ပင်၊ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကို၊ သမ္ပနိတဗ္ဗ- သမုတ်ရာ၏၊ တစ်နည်း၊ အတ္တနာ ဝါ- သော်လည်း၊ အတ္တာနံ- ကို၊ သမ္ပနိတဗ္ဗ- သမုတ်ထိုက်၏၊ ပရေန ဝါ- တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်မူလည်း၊ ပရော- ကို၊ သမ္ပနိတဗ္ဗော- ထိုက်၏၊ [ကထဉ္စ စသော ဝါကျ လွယ်ငြိ၊] “သုဏာတု၊ ပေ၊ ဣတ္ထန္နာမော-ဤ အမည် ရှိသူသည်၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-ရှိသော၊ အာယသ္မတော- အရှင်၏၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-ပါတည်း၊ သံဃဿ၊ (ကမ္မ-အနုသာသနကံသည်)၊ ပေ၊ အဟံ၊ ဣတ္ထန္နာမံ-ကို၊ အနုသာသေယျ-သွန်သင်ရာပါ၏၊” ဣတိ (ဉာပေတဗ္ဗော)၊ ဧဝံ- သို့၊ အတ္တနာ ဝါ၊ ပေ၊ သမ္ပနိတဗ္ဗ။

(အခြား အရဟန်းက သမုတ်ပုံ ပြရာ၌) ဣတ္ထန္နာမော- သည်၊ ဣတ္ထန္နာမံ- ကို၊ အနုသာသေယျ-ပါ၏၊ ပေ။

၁။ အတ္တနာ ဝါ၊ ပေ၊ သမ္ပနိတဗ္ဗ။ ။ပါဠိယံ“အတ္တနာဝ အတ္တာနံ သမ္ပနိတဗ္ဗ”န္တိ အတ္တနာဝ ကတ္တဘူတေန ကရဏဘူတေန (ဝါ) အတ္တာနမေဝ ကမ္မဘူတံ ပတိသမ္ပန္နကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ - ဝိမတိ၊ ဤနည်း၌ “သမ္ပနိတဗ္ဗ” ဝယ် တဗ္ဗပစ္စည်းသည် ဘောအနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် “အတ္တနာဝ”ဟု အဝုတ္တကတ္တာ “အတ္တာနံ”ဟု အဝုတ္တကံ ရှိရသည်၊ “အတ္တာနံ သမ္ပနိတဗ္ဗ-မိမိကို သမုတ်ရာ၏”ဟု ရာ၌ “ပတိသမ္ပန္နကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ- မိမိကို စွဲ၍ ဖြစ်သော သမုတ်ခြင်းကိစ္စကို ပြုရာ၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွ ဖွင့်သည်။

တစ်နည်း။ ။ အတ္တာနန္တိ ဝါ ပစ္စတ္တေ ဥပယောဂဝစနံ၊ အတ္တနာဝ အတ္တာ သမ္ပနိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော- ဝိမတိ၊ ဤနည်း၌ တဗ္ဗ ပစ္စည်းသည် ကံ အနက်ကို ဟော၏၊ အတ္တ ပုဒ်က ပုလ္လိင် ဖြစ်သောကြောင့် “သမ္ပနိတဗ္ဗော” ဟု ဆိုလိုလျက်

သမ္မတေန- သမုတ်အပ်သော (သမ္မုတိရသော)၊ တေန ဘိက္ခုနာ- သည်၊ ဥပသမ္မဒါပေက္ခော- ကို၊ ဝါ- သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ဧဝံ- သို့၊ ဝစနိယော- ပြောထိုက်သည်၊ အဿ- ဖြစ်၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ပြောထိုက်သနည်း?)၊ “ဣတ္ထနာမ- ဤ အမည်ရှိသော ရဟန်းလောင်း၊ သုဏသိ- နားထောင်လော့၊ အယံ- ဤ အခါသည်၊ တေ- ၏၊ သစ္စကာလော- အမှန်ကို အလိုရှိအပ်ရာ အခါ ဖြစ်သည်၊ (အမှန်ကို လျှောက်ရမည့် အခါ ဖြစ်သည်) ဘူတကာလော- ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ကို အလိုရှိအပ်ရာ အခါ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတ်မှန်သည်ကို လျှောက်ရမည့် အခါ ဖြစ်သည်) ယံ- အကြင် အရာသည်၊ [“သစ္စကာလော၊ ဘူတကာလော”၏ အဖွင့်ကို ဝိမတိ၌ ကြည့်ပါ၊] ဇာတံ-(အသင်၏ ကိုယ်၌) ထင်ရှားဖြစ်၏၊ တံ- ထို အရာကို၊ သံဃမဇ္ဈေ- သံဃာ့ အလယ်၌၊ (သမ္မတေ- သမုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-သမ္မုတိရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်) ပုစ္ဆန္တေ-မေးလှတ် သော်၊ သန္တံ- ထင်ရှားရှိသော အရာကို၊ ‘အတ္ထိ’တိ- အတ္ထိဟူ၍၊ (ရှိပါသည် ဘုရား၊ ဟုတ်ပါသည် ဘုရားဟူ၍) ဝတ္တမ္ပံ- လျှောက်ရာ၏၊ (လျှောက်ရမည်)။

ပုလ္လိင်မှ နပုလ္လိင်သို့ ပြောင်းလွဲနေသော လိင်္ဂဝိပလ္လာသတည်း၊ ဝိဘတ်ကား ရိုးရာအတိုင်း ပဌမာဝိဘတ်ပင်တည်း၊ “အတ္တာနံ”၌မူ ပစ္စတ္တ (ပဌမာဝိဘတ်၏) အနက်ဝယ် ဒုတိယာ သက်ပါ၊ တစ်နည်း- ပဌမာဝိဘတ်ဖြင့် “အတ္တာ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဒုတိယာဝိဘတ်သို့ ပြောင်းလွဲနေသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသဟု မှတ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ “တစ်ဝါကျတည်းဝယ် အရတူလျှင် ဝိဘတ်တူမြဲ” ဟူသော စကား၌ တကယ် ဝိဘတ်တူမှချည်း မဟုတ်၊ ဝိဘတ် မတူသော်လည်း သက်ထား အပ်သော ဝိဘတ်က ဆိုင်ရာ အနက်ကို ဟောနိုင်လျှင် “ဝိဘတ်တူ၏” ဟုပင် မှတ်ရပါမည်၊ [သေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္ဌိတေတိ ဘုမ္မတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ သေဝနစိတ္တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေတိ အတ္ထော၊- ပဌမပါရာဇိက၊ ပဒဘာဇနီ၊ ပဌမစတုက္က အဖွင့်၊] ထို့ပြင် “သမ္ပန္နိတမ္ပံ”၌ သံ ပုဗ္ဗ + မန ဉာဏေဟူသော ဓာတ်ဖြင့် “သမ္ပန္နိတမ္ပံ၊ သမ္ပန္နတိ” စသည်ဖြင့် ရှိသင့်၏၊ “သမ္ပန္နိတမ္ပံ- ကောင်းစွာသိအပ်၊ (အသိအမှတ် ပြုအပ်)၏” ဟု သဒ္ဒတ္တ၊ “သမုတ်အပ်၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ပေးပါ။

မူကွဲ။ ။ “အတ္တနာ.ဝါ”၏ နေရာဝယ် “အတ္တနာဝ”ဟု ရှိသော ယိုးဒယားမူ သည် ဝိမတိနှင့် ညီ၏၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓက၊ ပုဒ်ရေ ၁၅၁-၂ ၌လည်း ဤသို့ပင် မူကွဲ ရှိ၏၊ “ကထဉ္စ ခေါ” စသော ပုစ္ဆာဝါကျ၊ “ဧဝံ အတ္တနာဝ”စသော နိဂုံးဝါကျ ၌ကား “အတ္တနာဝ”ဟူသာ တညီတညွတ်တည်း ရှိသည်။

အသန္တံ-ထင်ရှား မရှိသော အရာကို၊ ‘နတ္ထိ’တိ- ဟူ၍၊ (မရှိပါဘုရား၊ မဟုတ်ပါဘုရားဟူ၍)၊ ဝတ္ထုဗွံ၊ မာ ခေါ် ဝိတ္ထာယိ- အသံ မထွက် မဖြစ်ပါလင့်၊ ဝါ- မလျှောက်ဝံအောင် မကြောက်ရွံ့ပါနှင့်၊ မကို- မျက်နှာ မသာယာသည်၊ မာ အဟောသိ-မဖြစ်ပါနှင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ တံ-သင့်ကို၊ ပုစ္ဆိသန္တိ-မေးကြလိမ့်မည်၊ (ကိ?)၊ တေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဧဝရူပါ အာဗာဓာ၊ သန္တိ-ရှိကုန်သလော၊ ကုဋ္ဌံ-သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိသလော) ပေ၊ တေ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊ ကော နာမော-နည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေးကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏။

ကေတော- တစ်ပေါင်းတည်း၊ အာဂစ္ဆန္တိ- လာကုန်၏၊ [ရဟန်းလောင်းနှင့် အနုသာသကရဟန်းတို့ အတူ သံဃာ့ အထံသို့ လာကြသည်။ ပေ၊ န အာဂန္တုဗွံ- ထိုက်၊ အနုသာသကေန- သွန်သင်သော ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဉာပေတဗ္ဗော၊ (ကိ?)၊ “သုဏာတု၊ ပေ၊ သော-ထို ရဟန်းလောင်းကို၊ မယာ-သည်၊ အနုသိတ္ထော- သွန်သင်အပ်ပါပြီ၊ ပေ၊ (ကမ္မံ- ဥပသမ္မဒါပေက္ခာဩသာရဏကံသည်၊) ပေ၊ အာဂစ္ဆေယျ-လာရာပါ၏။” ဣတိ-ဤသို့ သိစေထိုက်၏၊ “အာဂစ္ဆာဟိ-လာခဲ့” ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော။

ရဟန်းပြုခွင့် တောင်းစေပုံ။ ။ ဧကံသံ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနံ- တို့၏၊ ပါဒေ- တို့ကို၊ ဝန္နာပေတွာ- ရှိခိုးစေ၍၊ [ပါဒေ ဝန္နာပေတွာတိ ပါဒါဘိမုခံ နမာပေတွာ၊ ဒူရေ ဝန္နန္တောပိ ဟိ ပါဒေ ဝန္နတီတိ ဝုစ္စတိ၊-ပဗ္ဗဇ္ဇကထာအဖွင့်၊ ဝိမတိ၊] ပေ၊ ဥပသမ္မဒံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်ကို၊ ယာစာပေတဗ္ဗော - တောင်းစေထိုက်၏၊ (ကိ?)၊ သံဃံ၊ ပေ၊ ဥပါဒါယာတိ၊ [ပုဒ်စဉ် ၇၁-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

အမှာ။ ။ ဤမှ နောက်၌ အန္တရာယိကဓမ္မပုစ္ဆကဥတ်နှင့်တကွ မေးပုံ၌ အနက်လွယ်ပြီ၊ ဥပသမ္မဒါကမ္မဝါစာ၌လည်း “အန္တရာယိကေဟိ- အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ- သဘောတရားတို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ- စင်ကြယ်ပါပြီ၊ အဿ- ဤ ရဟန်းလောင်း၏၊ ပတ္တစိဝရံ- သည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ- ပြည့်စုံပါပြီ” ဟု ဆိုပါ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို ပုဒ်ရေ ၇၂-၌ ရေးခဲ့ပြီ။ [ကမ္မဝါစာနိဿယနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဥပသမ္မဒါကမ္မံ နိဋ္ဌိတံ။

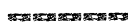

၆၄-စတ္တာရော နိဿယာ

၁၂၈။ တာဝဒေဝ - ရဟန်းဖြစ်စ ထို ခဏ၌ပင်၊ ဆာယာ - အရိပ်ကို၊ မေတဗ္ဗာ- တိုင်းတာထိုက်၏၊ ဥတုပ္ပမာဏံ- ဆောင်း၊ နွေ၊ မိုးဟု ဥတုဟူသော ပမာဏကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ- ပြောပြထိုက်၏၊ ဒိဝသဘာဂေါ- လ၊ ရက်၊ နေ့ဟူသော နေ့အဖို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗော၊ **တစ်နည်း၊** ဥတုပ္ပမာဏံ- ဥတု၊ လ၊ ရက်၊ နေ့ကို စွက်ထည့် ဥတု၏ ပမာဏကို၊ ပေါ ဒိဝသဘာဂေါ- ပုဗ္ဗ၊ မဇ္ဈ၊ သာယနဟု သုံးခုသော နေ့အဖို့ကို၊ ပေါ သင်္ဂီတိ-အရိပ်၊ ဥတု၊ နေ့ဟု စုဆောင်း ပြောပြထိုက် သော သုံးပါးအပေါင်းကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗော၊ [ဤ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ] စတ္တာရော-ကုန်သော၊ နိဿယာ-မှီအပ်သော (မှီခိုအပ်သော) ပစ္စည်း တို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ (ကိ?)။

ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ ၊ပေါ ဖာဏိတံ၊ ဣတိ (အာစိက္ခိတဗ္ဗော)၊ [ပုဒ်စဉ် ၇၃-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

စတ္တာရော နိဿယာ နိဋ္ဌိတာ။

၆၅-စတ္တာရိ အကရဏီယာနိ

၁၂၉။ ဘိက္ခု။ အညတရံ ဘိက္ခု- ကို၊ ဥပသမ္မာဒေတွာ- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီး၍၊ ဧကကံ- တစ်ပါးတည်း၊ ဩဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ (ချန်ထား၍)၊ ပက္ကမိသု- ကုန်ပြီ၊ သော- ထို ရဟန်းသည်၊ ပစ္စာ- မှ၊ ဧကကောဝ- တစ်ပါးတည်းသာ၊ အာဂစ္ဆန္တော-လာလတ်သော်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-ရှေး၌ဖြစ်သော နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်မနှင့်၊ (ဇနီးဟောင်းနှင့်)၊ သမာဂဗ္ဗိ-ပေါင်းဆုံမိပြီ၊ သာ-သည်၊ ဧဝံ၊ အာဟ-ပြောပြ၊ (ကိ?)၊ “ဒါနိ- ၌၊ ပဗ္ဗဇိတော- ရဟန်း ဖြစ်နေသည်၊ အသိကိ- လော” ဣတိ- ပြီ၊ ပေါ ပဗ္ဗဇိတာနံ- တို့သည်၊ မေထုနော ဓမ္မော- မေထုန်အကျင့်ကို၊

ဒုလ္လဘော- ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏။ (ရနိုင်ခဲ၏။) ဧဟိ- လာပါ။ မေထုနံ ဓမ္မံ- ကို၊ ပဋိသေဝ- မှီဝဲပါလော့၊ ဣတိ- ပြီ၊ သော- သည်၊ တဿာ- ထို ဇနီးဟောင်း၌၊ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ ပဋိသေဝိတွာ- ရှိ၊ အဂမာသိ- သွားပြီ၊ [“တဿာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိ” ဟူသော မက္ကဋ္ဌိဝတ္ထု၊ ပဌမပါရာဇိက၌ကဲ့သို့ “တဿာ” ဝယ် ဘုမ္မဝစနဟု မှတ်ပါ။] ပေ၊ “အာဂုသော၊ ကိဿ- အဘယ်ကို၊ တံ- သည်၊ ဧဝံ- သို့၊ စိရံ- ကြာမြင့်စွာ၊ အကာသိ- ပြုသနည်း။” ဣတိ (အာဟံသု)၊ [ပါဠိယ “ကိဿ တွ” နှို ကိ တံ ဧတ္တကံ ကာလံ အကာသိတိ အတ္ထော၊- ဝိမတိ၊] ပေ၊ ဒုတိယံ-နှစ်ပါးမြောက် အဖော်ကို၊ ဒါတံ-ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ- ကုန်သော၊ အကရဏီယာနိ- မပြုထိုက်သော အရာတို့ကို၊ အာစိက္ခိတုဉ္စ- ပြောပြခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အနဇာနာမိ၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ပြောရမည်နည်း?။)

ဥပသမ္ပန္နေန- မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ မေထုနော ဓမ္မော- ကို၊ န ပဋိသေဝိတဗ္ဗော- ထိုက်၊ အန္တမသော- အောက်၌ ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ (အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်)၊ တိရစ္ဆာန ဂတာယပိ- တိရစ္ဆာန်မ၌သော်လည်း၊ (န ပဋိသေဝိတဗ္ဗော) ယော ဘိက္ခု၊ ပေ၊ (သော-သည်)၊ အဿမဏော-ရဟန်းစစ် မဟုတ်တော့သည်၊ အသကျပုတ္တိယော- သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ သေယျထာပိ နာမ- ဥပမာ မည်သည်ကား၊ ပုရိသော- သည်၊ သီသစ္စိန္နော- ပြတ်သော ဦးခေါင်း ရှိသည်၊ (သမာနော- သော်)၊ တေန- ထို ပြတ်သော ဦးခေါင်းနှင့်၊ သရိရဗန္ဓနေန-ကိုယ်ကို ဖွဲ့စပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဇီဝိတံ- အသက်တစ်ဖန် ရှင်ပြန်ခြင်း ငှာ၊ အဘဗ္ဗော သေယျထာပိ- မထိုက်သကဲ့သို့၊ ပေ၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ပဋိသေဝိတွာ-ရှိ၊ ဝါ- ခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ဟောတိ၊ တံ- ထိုမေထုနံ မှီဝဲမှုကို၊ (မေထုနဓမ္မပဋိသေဝန အမှုကို)၊ တေ- သင် ရဟန်းသစ်သည်၊ ယာဝဇီဝံ- သီလသိက္ခာ၊ သာဇီဝိတို့၊ ကိုယ်မှာဆက်တည်၊ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ အကရဏီယံ- မပြုသင့်၊ မပြုထိုက်၊ ပေ။

[ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်၊] အဒိန္နံ- မပေးအပ်သော လူ့ဥစ္စာကို၊ ထေယျ သင်္ခါတံ - ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်အစုဖြင့်၊ (ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့်) န အာဒါတဗ္ဗံ - မယူထိုက်၊ အန္တမသော - အားဖြင့်၊ တိဏသလာကံ - မြက်၊ ဝါးခြမ်းစိတ်ကို၊ ဥပါဒါယ - အစပြု၍၊ (န အာဒါတဗ္ဗံ)၊ ယော ဘိက္ခု၊

ပါဒံ ဝါ- တစ်မတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါဒါရဟံ ဝါ- တစ်မတ် ထိုက်တန်
 သော ပစ္စည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပါဒံ ဝါ- တစ်မတ်ထက်-မိုလွန်
 သော ပစ္စည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဒိန္နံ- ကို၊ ဝါ- မပေးအပ်ဘဲ၊ ပေ၊
 ပဏ္ဍုပလာသော- ဖျော့တော့ ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိသော သစ်ရွက်သည်၊ ဗန္ဓနာ-
 အညာမှ၊ ပဝုတ္တော- ကြွေကျပြီးသည်၊ (သမာနော)၊ ဟရိတတ္ထာယ- စိမ်စိုခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ တံ- ထို အဒိန္နာဒါန အမှုကို၊ ပေ။

သဗ္ဗိစ္စ- သတ္တဝါဟု သိသော သညာနှင့်တကွ သေစေလိုသော စေတနာဖြင့်
 စေ့ဆော်၍၊ ပါဏော- သတ္တဝါကို၊ ဇီဝိတာ- ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ န ဝေါရောပေတဗ္ဗော-
 မခွင်းထိုက်၊ ပေ၊ ကုန္တကိပိလ္လိကံ- ပိုးရွ ခြပုံးကို၊ [မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယသစ်၌
 ကား **“ခြ၊ ပရူကံ”** ဟု ဘာသာပြန်တော်မူ၏၊] ဥပါဒါယ (ဇီဝိတာ န
 ဝေါရောပေတဗ္ဗော)၊ ယော ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗိစ္စ- ၍၊ အန္တမသော၊ ဂဗ္ဘပါတနံ-
 ကိုယ်ဝန် ကျစေကြောင်း ဆေးကို၊ ဥပါဒါယ၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ- လူ့ကိုယ်ကို၊
 (လူဇာတ်ရှိသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ)၊ ပေ၊ ပုထုသိလာ-
 ကြီးစွာသော ကျောက်ဖျာသည်၊ ဒွေဓာ- နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့်၊ (နှစ်ဖြာ၊
 နှစ်ခြမ်း)၊ ဘိန္နာ- ကွဲပြီးသည်၊ (သမာနော)၊ အပ္ပဋိသန္ဓိကာ- တစ်ဖန် ဆက်စပ်ခြင်း
 မရှိသည်၊ ပေ၊ တံ- ထို မနုဿဝိဂ္ဂဟ ဇီဝိတာ ဝေါရောပန အမှုကို၊ ပေ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော- မြတ်သော ဈာယိ အရိယာလူတို့၏ ဈာန်၊ မဂ်၊
 ဖိုလ်တရားကို၊ န ဥလ္လပိတဗ္ဗော- သီလအသက် ကိုယ်မှ ထွက်အောင် မပြောပြ
 ထိုက်၊ (ဝါကြွား၍ မပြောထိုက်)၊ ပေ၊ **“သုညာဂါရေ- ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်း၌၊
 အဘိရမာ- အလွန်မွေ့လျော်၏။”** ဣတိ (န ဥလ္လပိတဗ္ဗော)၊ ယော ဘိက္ခု-
 သည်၊ ပါပိစ္ဆော- ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်၊ ဣစ္ဆာပကတော- အလိုဆိုးသည်
 ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင် ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အသန္တံ-ထင်ရှား မရှိသော၊
 အဘူတံ- (မိမိသန္တာန်၌) ဖြစ်ပြီး မဟုတ်သော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ-ကို၊ ဈာန်
 ဝါ- ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိမောက္ခံ ဝါ- ဝိမောက္ခကိုသော်လည်း ကောင်း၊
 ပေ၊ ဖလံ ဝါ- ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥလ္လပတိ၊ [ဈာန် ဝါ စသည်ဖြင့်
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူ၏၊ ဝိမောက္ခ စသည်တို့၏ တရားကိုယ်ကို
 စတုတ္ထပါရာဇိကဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ၊] ပေ၊ မတ္တကစ္ဆိန္နော-ပြတ်သော လည်ဆစ်
 ရှိသော၊ ဝါ-လည်ဆစ်ပန်းအိုး ဖြတ်ချိုးအပ်ပြီးဖြစ်သော၊ တာလော-ထန်းပင်သည်၊

ပုန၊ ဝိရဋ္ဌိယာ- စည်ပင်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ တံ- ထို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ဥလ္လပန အမှုကို၊ ပေ၊ ဣတိ - ဤသို့ ပြောထိုက်ကုန်၏။ [ပါရာဇိက လေးပါးရှိ၍ ဥပမာ လေးမျိုး ပြတော်မူ၏။ ပါရာဇိက တစ်ပါးတည်း၌လည်း ဥပမာလေးမျိုးလုံး ရနိုင်ပါ၏။]

စတ္တာရိ အကရဏီယာနိ နိဋ္ဌိတာနိ။

၆၆-အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိတ္တကဝတ္ထုနိ

၁၃၀။ တေန ခေါ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿနေ-မရူခြင်း ကြောင့်၊ ဥက္ခိတ္တကော- နှင်ထုတ်အပ်သည်၊ (နှင်ထုတ်ခံရသည်၊) (ဟုတွာ)၊ ဝိဗ္ဗမိ- လူထွက်ပြီ၊ သော- ထို ဥက္ခိတ္တကရဟန်းသည်၊ ပုန၊ ပစ္စာဂန္နာ-ပြန်လာ၍၊ ပေ၊ ယာစိ၊ ပေ။

ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ပေ၊ ယာစတိ- အံ၊ သော- သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဧဝံ- သို့၊ ဝစနိယော- ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အဿ- ဖြစ်၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ပြောဆိုထိုက်သနည်း?) “တံ အာပတ္တိ-ကို၊ (ရဟန်းဘဝတုန်းက သင့်ရောက် အပ်သော ထို အာပတ်ကို)၊ ပဿိဿတိ-ရှုလတ္တံ့လော?၊ (ရှုမည်လော?)” ဣတိ- ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏။ “အဟံ၊ ပဿိဿာမိ- အံ၊” ဣတိ- သို့၊ သစေ (ဝဒတိ)- အကယ်၍ ပြောအံ၊ [ပဿိဿာမိတိ ဧတ္ထ ဝဒတိတိ သေသော၊ [ဧဝံ ဥပရိပိ- ဝိမတိ၊] (ဧဝံသတိ)၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော- ၏၊ အဟံ၊ န ပဿိဿာမိ- အံ၊ (ရှုလိမ့်မည် မဟုတ်၊) ဣတိ သံစေ (ဝဒတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ- ပြီး၍၊ ဝတ္တဗ္ဗော- ပြောထိုက်၏၊ (ကိ?)၊ ပေ၊ ဩသာရေတဗ္ဗော- သံဃာဘောင်သို့ သွင်းခေါ်ထိုက်၏၊ [“ဩသာရေတဗ္ဗော-သံဃာအတွင်းသို့ + ရောက်စေထိုက်၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်သည်၊] ပေ။

ဩသာရေတွာ- ၍၊ ပေ၊ ပဿသိ- ရှုလော့၊ [သိဟိဋ္ဌိမုဋ္ဌိ “ပဿာဟိ”ဟု ရှိ၏၊ သာ၍ ကောင်းသည်၊] ပေ၊ သစေ ပဿတိ- အံ၊ ဣစ္စေတံ- ဤသို့ ရှုခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ နော စေ ပဿတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သာမဂ္ဂိယာ-

သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ လတ္တမာနာယ- ရအပ်သော်၊ ပုန၊ ဥက္ခိပိတဗ္ဗော-
 နှင်ထုတ်ထိုက်၏၊ ပေ၊ သမ္ဘောဂေ- အာမိသသမ္ဘောဂ၊ ဓမ္မသမ္ဘောဂကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ သံဝါသေ - ကံကြီး ကံငယ်ကိစ္စ၌ အတူပေါင်းသင်း နေထိုင်ခြင်း
 ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ- အနာပတ်သည်၊ ဝါ- အာပတ် မဟုတ်သည်၊
 (ဟောတီ)၊ [သမ္ဘောဂ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] အာပတ္တိယာ-
 ကို၊ အပ္ပဋိကမ္မေ - မကုစားခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ပါပိကာယ - ယုတ်မာသော၊
 ဒိဋ္ဌိယာ- မိစ္ဆာအယူကို၊ အပ္ပဋိနိဿဂေ- မစွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ [လွယ်ပြီ။]

ပဌမော- ရှေးဦးစွာသော၊ မဟာဓန္ဒကော- တည်း။

၆၇-တဿုဒ္ဓါနံ

တဿ- ထို မဟာဓန္ဒက၏၊ ဥဒ္ဓါနံ- ဥဒ္ဓါန်းကား၊ (အကျဉ်းချုပ် ခေါင်စဉ်
 ကား။) -

အမှာ။ ။ သင်္ဂါယနာတင် ထေရ်အရှင်တို့သည် မဟာဓန္ဒက၏ ဥဒ္ဓါနံ
 ဂါထာတို့ကို မိန့်တော်မမူမီ ဝိနယပိဋက၏ ဂုဏ်များကိုလည်း
 ကောင်း၊ ထို ဝိနယပိဋကကို မကွယ် မပျောက်အောင် ဥဒ္ဓါနံ
 ဂါထာများဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ပြဆိုထားပုံကိုလည်းကောင်း
 ရှေးဦးစွာ မိန့်တော်မူလိုသောကြောင့် “ဝိနယမိ မဟတ္ထေသု”
 စသော ဂါထာတို့ကို မိန့်တော်မူကြသည်။

ဝိနယပိဋက၏ ဂုဏ်များ။ ။ ၁၃၁။ ပါပိစ္ဆေ-ယုတ်မာသော အလိုရှိသော
 ရဟန်းတို့ကို၊ နိဂ္ဂဟာနဉ္စ-နှိပ်ကွက်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ လဇ္ဇိနံ-
 လဇ္ဇိရဟန်းတော်တို့ကို၊ ပဂ္ဂဟေသု စ- ချီးမြှောက်ခြင်း တို့၌လည်း
 ကောင်း၊ ပေသလာနံ - (သီလ ရှိသည့်အတွက်) လူနတ်အများ
 ချစ်ခင် လေးစားအပ်သူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော၊ တစ်နည်း။
 ပေသလာနံ-ချစ်အပ်သော သီလ ရှိကုန်သော၊ (သီလကို ချစ်မြတ်နိုး
 ကုန်သော) ရဟန်းတော်တို့၏၊ သုခါဝဟေ-ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သော၊

မဟာတ္ထေ- များသော အကျိုးရှိသော၊ [“သု” သဒ္ဒါ အနက်မရှိ၊] ဝိနယမိ^၁ - ဝိနည်း၌၊ (ကုသလော ၌ သာမညာဓာရ စပ်။)

သာသနာဓာရဏေ^၂ စေတ - သာသနာတော်၏ တည်ရာလည်း ဖြစ်ထသော၊ သဗ္ဗညုဇိနဂေါစရေ- သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏ ကျက်စားရာ လည်း ဖြစ်ထသော၊ အနညဝိသယေ- (သဗ္ဗညုဘုရားရှင်မှ တစ်ပါး) အခြားသူတို့၏ အရာလည်း မဟုတ်ထသော၊ ခေမေ^၂ -ဘေးရန်တို့၏ ကုန်ကြောင်း ဖြစ်ထသော၊ သုပညတ္ထေ- ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူ အပ်သော၊ အသံသယေ - ယုံမှားသံသယ မရှိကြောင်း ဖြစ်သော၊ ခန္ဓကေ- မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက၌လည်းကောင်း၊ ဝိနယေ စေတ- ဥဘတောဝိဘင်းဟူသော ဝိနည်း၌လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရေ စ - ပရိဝါရ၌လည်းကောင်း၊ မာတိကေ - ဒွေမာတိကာ၌လည်းကောင်း၊

၁။ ဝိနယမိ စသည်။ ။ ဝိနယမိတိအာဒိ ဂါထာသု “နိဂ္ဂဟာန”^၃ နိဂ္ဂဟ ကရဏေသု၊ ပါပိစ္ဆေတိ ပါပိစ္ဆာနံ နိဂ္ဂဟကရဏေသု၊ လန္ဇိနံ ပဂ္ဂဟေသု စ ပေသလာနံ သုခါဝဟေ မဟန္တေ ဝိနယမိ (ကုသလော ဟူသော ပါဠိတော်၌ စပ်)၊ ယထာ အတ္တကာရီ အတ္တာနုဂုဏံ ကရောန္တော ယသ္မာ ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇတိ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဥဒ္ဒါနံ ပဝက္ခာမိတိ သမ္ပန္နယောဇနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- ဝိမတိ၊ [ဤငြိုက၌ “မဟန္တေ ဝိနယမိ”ဟူသော အဖွင့်ကို ထောက်၍ ပါဠိတော်၌ “မဟန္တေသု ဝိနယမိ”ဟု ရှိသင့် မည် ထင်ပါသည်။ “မဟန္တေ - ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သော၊ ဝိနယမိ-၌” ဟု ပေးပါ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား “မဟတ္ထေသု”ဟုပင် ရှိ၏။]

၂။ ခေမေ၊ အသံသယေ။ ။ သိက္ခာပုဒ်တော် ပညတ်ခြင်း၌ အကျိုးဆယ်ပါး ကို ဟောပြတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း ဝိနည်းကို မကျင့်လျှင် ဒိဋ္ဌဓမ္မိက၊ သမ္ပရာယိက ဘေးရန်ဒုက္ခတို့ ဖြစ်ကြ၏၊ ဝိနည်းကို ကျင့်လျှင်ကား ထို ဘေးရန်ဒုက္ခတို့ မဖြစ်ကြ တော့၊ ဤသို့လျှင် “ဝိနည်းတော်”သည် “ဘေးရန်ဒုက္ခတို့၏ ကုန်ကြောင်း” (ခေမ) ဖြစ်ပါပေသည်၊ ဝိနည်း၌ လာသော သိက္ခာပုဒ်တော်တို့ကို (စုံစုံလင်လင်) မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ ထိုထိုကိစ္စဝယ် “အပ်လေသလော၊ မအပ်လေသလော”ဟု သံသယ ဖြစ်တတ်၏၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ကား ရဟန်း၊ သာမဏေတို့အား ဤ ကိစ္စသည် အပ်၏၊ ဤ ကိစ္စသည် မအပ်ဟု သိက္ခာပုဒ်တော်က ညွှန်ပြလျက်ရှိသောကြောင့်) သံသယ မရှိနိုင်တော့၊ ဤသို့လျှင် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်သည် ရဟန်း၊ သာမဏေတို့၏ “သံသယ မရှိကြောင်း”လည်း ဖြစ်ပါပေသည်။

["မာတိကာယ" ဟု ဆိုလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ "မာတိကေ" ဟု ဆိုထားသည်။] ကုသလော - ကျွမ်းကျင်သော ရဟန်းတော်သည်၊ ယထာတ္ထကာရီ - စီးပွားအားလျော်သော ဂုဏ်ကိုပြုလျက်၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်၊) ယောနိသော - သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ပဋိပဇ္ဇတိ-ကျင့်နိုင်၏၊ (ဝိနည်းကို ကျင့်နိုင်၏၊) [တသ္မာ ဥဒ္ဓါနံ ပဝက္ခာမိ ဌိလှမ်းစပ်ပါ။]

သိက္ခာပုဒ်တော်ကို သိမှ သီလကို စောင့်ထိန်းနိုင်။ ။ ယော - အကြင် နွားကျောင်းသားသည်၊ ဂဝံ - မိမိ ထိန်းကျောင်း နွားအပေါင်းကို၊ နံ ဇာနာတိ - မသိ၊ သော- ထို နွားကျောင်းသားသည်၊ ဂေါဂဏံ- နွားအပေါင်းကို၊ န ရက္ခတိ (ယထာ)- မစောင့်ရှောက်နိုင်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- တူ၊ သီလံ- မိမိ စောင့်ထိန်းရမည့် သီလကို၊ (သိက္ခာပုဒ်တော်ကို) အင်္ဂါနန္တော- မသိသော၊ သော- ထို ရဟန်းသည်၊ သံဝရံ- ကိုယ်၊ နှုတ် နှစ်ပါး မပေါက်ကြားအောင် စောင့်စည်းကြောင်း သီလကို၊ ကိံ ရက္ခေယျ- အဘယ်မှာ စောင့်ထိန်းနိုင်ပါတော့အံ့နည်း?။

ဝိနည်း မကွယ်လျှင် သာသနာ တည်နိုင်။ ။ သုတ္တန္တေ-သုတ္တန်ပိဋကတ်တော်သည်လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မေ စ - အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်တော်သည်လည်းကောင်း၊ ပမုဋ္ဌမိ စ - ကွယ်ပျောက်ပါသော်လည်း၊ တာဝဒေ - ထို အချိန်၌၊ ဝိနယေ- ဝိနည်း ပိဋကတ်တော်သည်၊ အဝိနဋ္ဌမိ- မကွယ်ပျောက်လတ်သော်၊ ပုန-ဖန်၊ သာသနံ- သာသနာတော်သည်၊ တိဋ္ဌတိ- တည်နိုင်၏။

တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ [ဤ ပုဒ်ဖြင့် ရှေးဂါထာတို့၌ ပြအပ်ပြီးသော "ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကိံ ရက္ခေယျ သံဝရံ၊ ပုန တိဋ္ဌတိ သာသနံ" ကို ပြန်၍ စွဲပါ။] သင်္ဂါဟဏာဟေတု- အကျဉ်းရေတွက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဓါနံ- ဥဒ္ဓါန်းကို၊ (အကျဉ်းချုပ်ခေါင်းစဉ်ကို) အနုပုဗ္ဗသော - အစဉ်အားဖြင့်၊ ယထာဉာယံ - သိထိုက်သည့်အားလျော်စွာ၊ ပဝက္ခာမိ- ပြဆိုပေအံ့၊ ဘာသတော- ဆိုသော၊ မမ- ငါ၏ (စကားကို)၊ သုဏာထ- နာယူ မှတ်သားဆောင်ထားကြကုန်လော့။

ဝတ္ထု- ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ နိဒါန်း- နိဒါန်းကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ္တိနယာ- အာပတ်နည်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပေယျာလမေဝ စ- ပေယျာလ အပြားကိုလည်းကောင်း၊ တံ-ထိုအလုံးစုံကို/ အသေသေတုံ- မကြွင်းမကျန်စေခြင်းငှာ၊ (မကြွင်းမကျန်အောင် ပြခြင်းငှာ) ဒုက္ကရံ- ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ (မလွယ်ကူ) တံ- ထို အလုံးစုံကို၊ နယတော- နည်းအားဖြင့်၊ ဝိဇာနာထ- သိကြကုန်လော့။

[ဤမှ နောက်၌ အကျဉ်းမျှ ပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဝတ္ထုအကျယ်အတိုင်း ဆိုပါ။] ဗောဓိ- ဗောဓိကထာ ၊ပေ၊ သဟမ္ပတိ- သော၊ ဗြဟ္မာ- ဗြဟ္မာ၊ အာဠာရော- အာဠာရရသေ့၊ ဥဒကော- သေ့၊ ဘိက္ခု စ- ပဉ္စဝဂ္ဂိယဘိက္ခု၊ ဥပကော-ဥပကအာဇီဝက၊ ဣသိ- ဣသိပတန မိဂဒါဝန်တော၊ ကောဏ္ဍညော ၊ပေ၊ ယသော- ယသ အမျိုးသား၊ စတ္တာရော- လေးယောက်သော ယသ၏ သူငယ်ချင်းတို့၊ ပညာသ- ငါးဆယ်သော ယသ၏ သူငယ်ချင်းတို့၊ သော- ထို မြတ်စွာဘုရား သည်၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံသော ရဟန္တာတို့ကို၊ ဒိသာ- အရပ်မျက်နှာ တို့သို့၊ ပေသေသိ- စေလွှတ်တော်မူပြီ။

မာရေဟိ- မာရဂါထာတို့နှင့်တကွ၊ ဝတ္ထု- ပဗ္ဗဇ္ဈပသမ္ပဒါဝတ္ထု၊ [ဤ ပါဠိတော်၌ အစဆုံးဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်၏ ဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် ပဗ္ဗဇ္ဈပသမ္ပဒါနှင့်စပ်သော စကားတော် အစဉ်ကို “ဝတ္ထု”ဟု ဆိုလိုဟန် တူ၏။] တိံသာ စ- ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယမင်းသား သုံးကျိပ်တို့၊ ဥရဝေလံ- သို့၊ (အာသရိ) တယော- သုံးယောက်ကုန်သော၊ ဇဠိ- ရသေ့တို့၊ [“ဇဠိလာ”ဟု ဆိုလိုလျက် “လာ”ကို ချေထားသည်။] အဂ္ဂာဂါရံ- မီးတင်းကုပ်၊ ပေ၊ ဗြဟ္မာ စ၊ [လွယ်ပြီ၊] ကေဝလာ- အလုံးစုံသော အင်္ဂီတိုင်း၊ မဂဇတိုင်းသားတို့၊ [“ကေဝလကပ္ပာ စ အင်္ဂမဂဇာ”စသော ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။]

ပံသုကူလံ ၊ပေ၊ သိလာ စ- သင်္ကန်း နယ်စရာ ကျောက်ဖျာ၊ ကကုဓော-ပင်၊ သိလာ-သင်္ကန်း လှန်စရာ ကျောက်ဖျာ၊ ဇမ္ဗူ-သပြေပင်၊

အမွော စ-သရက်ပင်၊ အာမလော-သျှိသျှားပင်၊ ပါရိပုပ္ဖဉ္စ-ပင်လယ်
 ကသစ်ပန်းကိုလည်း၊ အာဟရိ- ဆောင်ယူတော်မူပြီ၊ ကဿပ-ကဿပ၊
 ဖာလိယန္တ- ကွဲစေအပ်လိုကုန်သလော?၊ ဥဇ္ဇလန္တ- တောက်စေလိုကုန်
 သလော?၊ [ဝတ္ထု၌ “ဥဇ္ဇာလိယန္တ”ဟု ရှိ၏။] ဝိဇ္ဇာယန္တ စ-
 ငြိမ်းစေလိုကုန်သလော၊ နိမုဇ္ဇန္တိ- ကုန်၏၊ မုခိ- မီးအိုးခင် တို့၊ မေဃော-
 အခါမဲ့မိုး၊ ဂယာ- ဂယာရွာ၊ လဠိ စ- ထန်းဥယျာဉ်၊ မာဂဓော-
 မာဂမင်း၊ (ဗိမ္ဗိသာရမင်း။)

ဥပတိဿော- သည်လည်းကောင်း၊ ကောလိတော စ- သည်
 လည်းကောင်း၊ (အာဂစ္ဆန္တိ) အဘိညာတာ စ- ထင်ရှားသော အမျိုးသား
 တို့သည်လည်း၊ ပဗ္ဗဇံ- ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဒုန္နိဝတ္တာ-
 မကောင်းသဖြင့် ဝတ်အပ်သော အဝတ်ရှိသော ရဟန်းတို့၊ ပဏာမနာ-
 နှင်ထုတ်ခြင်း၊ ကိသော- သော၊ လူခေါ်- သော၊ ဗြာဟ္မဏော စ-
 ရာဇဗြာဟ္မဏ၊ အနာစာရံ အာစရတိ၊ ဥဒရံ - ဝမ်း၊ [“ဥဒရဿ
 ကာရဏာ”ဟူသော ဝတ္ထုကို ညွှန်သည်၊] မာဏဝေါ - လုလင်၊
 [“အညတရော မာဏဝေါ ပေ၊ ယာစိ” ကို ညွှန်သည်၊] ဂဏော-
 ဂိုဏ်း၊ [ဒုဝဂ္ဂေနပိ ပေ၊ ဂဏေန စသည်ကို ညွှန်းသည်၊] ဝဿံ-ဝါ၊
 [“ဧကဝဿာပိ ဒုဝဿာပီ” စသည်ကို ညွှန်းသည်၊] ဗာလေဟိ-
 ဗာလ ရဟန်းတို့နှင့်တကွ၊ [ပုဒ်စဉ် ၇၆-ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်၊] ပက္ကန္တော-
 ဥပဇ္ဈာယပက္ကန္တဝတ္ထု၊ ဒသဝဿာနိ- ဒသဝဿတို့၊ [“ဒသဝဿံ
 နိဿာယ ဝတ္ထု၊ ဒသဝဿေန နိဿယံ ဒါတုံ”ကို ညွှန်းသည်၊]
 နိဿယော- နိဿရည်း ယူပုံ၊ ပေးပုံ။

န ဝတ္တန္တိ-မကျင့်ကုန်၊ ပဏာမေတုံ-ငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) ဗာလာ-
 ဗာလရဟန်းတို့၊ [“ဗာလာ အဗျတ္တာ နိဿယံ ဒေန္တိ”ကို ညွှန်းသည်၊]
 ပဿဒ္ဓိ - နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိ၊ ပဉ္စ ဆ - အင်္ဂါ ၅-ပါး၊ ၆-ပါး၊
 [ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ ပဉ္စက၊ ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ ဆက္ကကို ညွှန်းသည်၊]
 ယော သော အညော စ၊ ယော သော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၊
 နဂ္ဂေါ စ- နဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်၊ အစ္စိန္တော- အစ္စိန္တကေသ၊ ဇဠိလ- အဂ္ဂိကဇဠိလ၊
 သာကိယော-သာကိဝင်အမျိုး၊ မဂဓေသု-တို့၌၊ ပဉ္စ အာဗာဓာ-တို့၊

ဧကော- တစ်ယောက်သော ပဉ္စအာဗာဓေယျ ယောက်ျား၊ ရာဇာ စ-
 ပိဗ္ဗိသာရမင်း၊ အင်္ဂုလိ- အင်္ဂုလိမာလ၊ မာဂဓော စ- မာဂဓမင်းသည်
 လည်း၊ အနုညာသိ-ပြီ၊ ကာရာ-ကာရဘေဒကဓောရ၊ ပေ၊ ဥပါလိ၊
 [ထင်ရှားပြီ၊] အဟိ- အဟိဝါတရောဂ၊ သဒ္ဓံ ကုလံ- သဒ္ဓါပသန္နကုလ၊
 ကဏူကော စ- ကဏူကသာမဏေ၊ အာဟုန္တရိကမေဝ စ- အရပ်
 မျက်နှာ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း။

ဝတ္ထုမှိ-ကပိလဝတ္ထုနေပြည်တော်၌၊ ဒါရကော-ရာဟုလာမင်းသား၊
 သိက္ခာ-သာမဏေရသိက္ခာ၊ ဝိဟရန္တိ စ- အဂါရဝဖြစ်၍ နေကုန်၏၊
 ကိံ န ခေါ- အဘယ်သို့ ဒဏ်ပေးရအံ့နည်း?၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော
 သံဃာရာမအာဝရဏ၊ မုခံ- မုခဒ္ဓါရိကအာဝရဏ၊ ဥပဇ္ဈာယေ-တို့ကို၊
 (အနာပုစ္ဆာ အာဝရဏံ ကရောန္တိ၊) [ဤနေရာ၌ ရှေးနိဿယဝယ်
 ပါဠိပျက်၊ အနက်ပျက်နေ၏၊] အပလာဠန - ဖျားယောင်းခြင်း၊
 ကဏူကော-ဘိက္ခုနီဒူသကကဏူက၊ ပေ၊ ထေယျ-ထေယျ၊ ပက္ကန္တော-
 တိတ္ထိယပက္ကန္တ၊ အဟိ စ-နဂါး၊ မာတရီ-အမိသတ်သူ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနီ-
 ဘိက္ခုနီဒူသက၊ ဘေဒါ- သံဃဘေဒက၊ ရဟိရေန စ-ရဟိရပ္ပာဒက၊
 ဗျဉ္ဇနံ-ဥဘတောဗျဉ္ဇနက။

အနုပဇ္ဈာယ- ဥပဇ္ဈာယ် မရှိဘဲ ရဟန်းခံခြင်း၊ သံဃေန- သံဃာ
 ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုခြင်း၊ ဂဏ၊ ပဏ္ဏက၊ [သံဃေနနှင့် တူပြီ၊] အပတ္တကော-
 သပိတ် မရှိသူ၊ အစိဝရံ- သူ၊ တဒုဘယံ- ထို သပိတ်၊ သင်္ကန်း
 နှစ်ပါးစုံ မရှိသူ၊ ယာစိကေနပိ- ငှားအပ်သော သပိတ်စသည်ဖြင့်လည်း၊
 ယေ- ယင်း ဝတ္ထုတို့သည်၊ တယော- တို့တည်း၊ [ယာစိတကပတ္တ၊
 ယာစိတကစိဝရ၊ ယာစိတကပတ္တစိဝရ ဟု သုံးဝတ္ထု ရှိသည် -
 ဟူလို။]

ဟတ္တာ- လက်ပြတ်သူ၊ ပေ၊ ကဏ္ဍာ- နားရွက်ပြတ်သူ၊ နာသာ-
 နာခေါင်း ပြတ်သူ၊ တဒုဘယံ - ထို နှစ်ပါးစုံ ပြတ်သူ၊ အင်္ဂုလိ -

လက်ချောင်း ခြေချောင်း ပြတ်သူ၊ အဠ- လက်မ၊ ခြေမ ပြတ်သူ၊
 ကဏ္ဍရံ- အကြော ပြတ်သူ၊ ဖဏံ- ဖဏဟတ္ထက၊ ခုဇ္ဇေ ၊ပေ၊
 ဂလဂဏ္ဍီ၊ [သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ဆိုပါ။] လက္ခဏာ စေဝ- လက္ခဏာဟတ၊
 ကသာ- ကသာဟတ၊ လိခိတ- လိခိတက ၊ပေ၊ ပါပ- ပါပရောဂီ၊
 ပရိသဒ္ဓသီ စ၊ ပေ၊ သဗ္ဗိန္ဒြေရိယာပထ။ [သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း
 ဆိုပါ။]

ဇရာ-ဇရာဒုဗ္ဗလ၊ အန္တ-ကန်းသူ၊ မူဂ-အသူ၊ ဗဓိရံ-နားပင်းသူ၊
 တဟိ- ထို ဝါရ၌၊ ယံ အန္တမူဂဉ္စ- ကန်းလည်း ကန်း၊ အလည်း
 အသူကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ယံ အန္တမူဂဗဓိရဉ္စ- ကိုလည်းကောင်း၊
 ဝုတ္တံ- ပြီ၊ အလန္တိနဉ္စ- တို့ကိုလည်း၊ နိဿယံ- နိဿရည်းပေးခြင်း၊
 ဝတ္ထဗ္ဗဉ္စ- မှီ၍လည်း မနေအပ်၊ [သိက္ခာပုဒ်၌ “န” သဒ္ဒါ ပါ၏။]
 တထာ - ပါး၊ အဒ္ဓါနံ - ခရီးသွားသော ရဟန်း၊ ယာစမာနေန -
 ဂိလာနက တောင်းပန်အပ်သူ၊ [“ယာစိယမာနေန အနိဿိတေန”
 စသော ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်။] လက္ခဏာ - ဖာသုဝိဟာရကို မှတ်
 သားခြင်း၊ [အာရညိကေန ၊ပေ၊ ဖာသုဝိဟာရံ သလ္လက္ခန္ဓေန ကို
 ညွှန်းသည်။]

အာဂစ္ဆတု- အာနန္ဒာ လာလော၊ ဝိဝဒန္တိ- ရဟန်းလောင်းနှစ်ပါး
 ငြင်းခုံကြ၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ယာစမာနေန ပေက္ခနာ၊ အာဂစ္ဆန္တံ
 ဝိဝဒန္တိ” ဟု ပါ၌ရှိ၍ အနက်တစ်မျိုး ပေး၏။] ဧကုပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်
 တစ်ပါးတည်းဖြင့် ရဟန်းပြုခြင်း၊ ကဿပေါ-အရှင်ကုမာရကဿပ။

ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ စ၊ အာပီဠိတာ- နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊
 ဥပသမ္ပန္နာ ဒိဿန္တိ၊ အနနသိဋ္ဌာ၊ ဝိတ္ထန္တိ- မလျှောက်ဝံ့အောင်
 ကြောက်ရွံ့ကုန်၏၊ [အကျယ်၌ “ဝိတ္ထာယန္တိ” ဟု ရှိခဲ့၏။] တတ္ထေဝ
 သံဃေပိ စ- ထို သံဃာ့ (အလယ်)၌လည်း၊ အနုသာသနာ- ခြင်း၊
 အံထော - ပါး၊ ဗာလာ - တို့သည်လည်းကောင်း၊ အသမ္ပတာ -

တို့သည်လည်းကောင်း၊ (အနုသာသန္တိ)၊ ဧကတော- ရဟန်းလောင်း
 နှင့် တစ်ပေါင်းတည်း လာခြင်း၊ ဥလ္လမ္ပတု - ပါ၊ ဥပသမ္ပဒါ -
 ဥပသမ္ပဒါကမ္မဝါစာ၊ နိဿယော- နိဿယအာစိက္ခန၊ ဧကကော-
 ရဟန်းဖြစ်ပြီး၍ တစ်ပါးတည်း သွားသောရဟန်း၊ တယော- ဥက္ခိတ္တက
 သုံးယောက်တို့၊ ဣတိ- တဿုဒ္ဒါနံ စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဣမိ ခန္ဓကေ - ဤ၊ ဝတ္ထုနိ - တို့သည်၊ ဧကသတဉ္စ -
 တစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ ဒွါသတ္တတိ - ခုနစ်ဆယ့်နှစ်ဝတ္ထုသည်
 လည်းကောင်းတည်း။ [“၁၇”ဝတ္ထု ရှိသည်၊- ဟူလို။]

မဟာခန္ဓကော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂-ဥပေါသထက္ခန္ဓက

အမှာ။ ။ မဟာဓန္ဒကဝယ် အနက်ပေးအပ်ပြီးသော ပုဒ်၊ ရှေးရှေး၌ အနက်ပေးအပ်ပြီးသော ပုဒ်၊ လွယ်ကူသော ပုဒ်တို့ကို ချန်လှပ်၍ ထူးရာ၌သာ အနက်ပေးပါမည်။

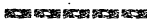
၆၈-သန္နိပါတာနုဇာနနာ

၁၃၂။ [ယေန သမယေန၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဥပေါသထကမ္ပံ- ဥပုသ်ကံသည်၊ ဝါ- ကို၊ အနညာတံ- , ခွင့်ပြုတော်မမူ အပ်သေးသည်၊ ဟောတိ၊ [အနိယမဝါကျ ထည့်သည်၊] တေန ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ ရာဇဂဟေ- ၌၊ ဝါ- ၏ အနီးဖြစ်သော၊ ဂိဇ္ဈကုဋေ-ဂိဇ္ဈကုဋ် မည်သော၊ ပဗ္ဗတေ-တောင်၌၊ ဝိဟရတိ၊ တေန သမယေန- ၌၊ အညတိတ္ထိယာ- သာသနာတော်၏အယူမှ တစ်ပါးသော အယူရှိကုန်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကော- ပရိဗိုဇ်တို့သည်၊ စာတုဒ္ဒသေ- တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက်နေ့၌ လည်းကောင်း၊ ပန္နရသေ- တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်နေ့၌လည်းကောင်း၊ ပက္ခဿ- လဆန်းပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခ၏၊ အဋ္ဌမိယာ စ- ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌ လည်းကောင်း၊ သန္နိပတိတွာ- အတူတကွ ကျရောက်၍၊ (စည်းဝေး၍၊) ဓမ္မံ၊ ဘာသန္တိ- ပြောဟောကြကုန်၏၊ [အညတိတ္ထိယာ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ရှေး နိဿယ၌ “သာသနာတော်မှ တစ်ပါးသော အယူရှိကုန်သော”ဟု ပေး၏။]

တေ- ထို ပရိဗိုဇ်တို့သို့၊ မနုဿာ၊ ဓမ္မသုဝနာယ- တရားနာခြင်းငှာ၊ ဥပသကံမန္တိ- ချည်းကပ်ကြကုန်၏၊ တေ- ထို လူတို့သည်၊ အညတိတ္ထိယေသု၊ ပရိဗ္ဗာဇကေသု- တို့၌၊ ပေမံ- ချစ်ခြင်းကို၊ လဘန္တိ- ရကြကုန်၏၊ ပသာဒံ- ကြည်ညိုခြင်းကို၊ ပေ၊ အညတိတ္ထိယာ၊ ပေ၊ ပက္ခံ- အသင်းအပင်းကို၊ လဘန္တိ ၊ပေ၊ ရညော- ၏၊ ဝါ- သည်၊ [မဟာဓန္ဒက၊ ပုဒ်စဉ် ၅၅-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ရဟောဂတဿ-ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ပဋိသလ္လိနဿ-တစ်ယောက် တည်း ကိန်းအောင်းစဉ်၊ ပေ၊ ဥဒပါဒိ (ကိ?)၊ “ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ ပေ၊ လဘန္တိ၊ အယျာပိ-အရှင်တို့သည်လည်း၊ ပေ၊ ယန္တုန သန္နိပတေယျ-အကယ်၍ စည်းဝေးပါကုန်မူကား ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ သာဓု - တောင်းပန်ပါ၏၊ အယျာပိ၊ ပေ၊ သန္နိပတေယျ - စည်းဝေး ကုန်ရာပါ၏၊ (စည်းဝေးသင့်ပါကုန်၏၊) တစ်နည်း၊ အယျာပိ၊ ပေ၊ သန္နိပတေယျ- ကြပါမူ၊ သာဓု- ကောင်းရာပါ၏၊” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ “သန္နိပတိတုံ အနုဇာနာမိ” ဣတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘိက္ခု-တို့သည်၊ “ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရားက၊ ပေ၊ သန္နိပတိတုံ- ဝှာ၊ အနညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊” ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပေ၊ သန္နိပတိတွာ၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ နိသီဒန္တိ-ထိုင်နေကြကုန်၏၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သို့၊ ပေ၊ ဥပသကံမန္တိ၊ ပေ၊ နိသီဒိသန္တိ နာမ- ထိုင်နေကြရသနည်း?၊ (ထိုင်နေကြပါလိမ့်) မူဂသူကရာ သေယျာတာပိ-ဝဖျိုးသည့်အတွက် အသံမျှ မထွက်သည့် အ- သော ဝက်ကြီးတို့ကဲ့သို့ပါတကား၊ သန္နိပတိတေဟိ- စည်းဝေးသူတို့ မည်သည်၊ ဓမ္မော- ကို၊ ဘာသိတဗ္ဗော နန နာမ- ပြောဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော?၊ ဣတိ (ဥဇ္ဈာယန္တိ) ပေ။

၆၉-ပါတိမောက္ခဒွေသာနုဇာနနာ

၁၃၃။ အထ ခေါ- ၌၊ ဘဂဝတော- ၏၊ (စေတသော ပရိဝိတက္ကော၌ စပ်) ဝါ- သည်၊ ရဟောဂတဿ- ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ရောက်တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ပဋိသလ္လိနဿ- အာရုံများစွာ၊ စိတ်ကိုခွာ၍၊ သင့်ရာကောင်းမြတ်၊ တစ်ခုတည်း သော အာရုံ၌ ငြိကပ်တော်မူစဉ်၊ ဝါ- တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူစဉ်၊ ဧဝံ- သို့၊ စေတသော- ၏၊ ပရိဝိတက္ကော- အကြံတော်သည်၊ ဥဒပါဒိ (ကိ?)၊ “အဟံ- သည်၊ (ယန္တုန အနုဇာနေယျံ၌ စပ်) မယာ- သည်၊ ဘိက္ခုနံ- တို့အား၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ- အကြင် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပညတ္တာနိ- ပညတ်တော် မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာနိ- ထို သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ နေသံ- ထို ရဟန်းတို့အား၊ ပါတိမောက္ခဒွေသံ - ရွတ်ပြအပ်သော ပါတိမောက်ကို၊ ဝါ - ပါတိမောက်ကို

ရွတ်ပြခြင်းကို၊ ယန္တရ အနုဇာနေယျံ- စွ၊ သော- ထို ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသည်၊
 နေသံ- တို့၏၊ ဥပေါသထကမ္ဘဲ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ- ဤသို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီ၊
 ပေ၊ သာယနသမယံ- ညနေချမ်း အခါ၌၊ ပဋိသလ္လာနာ-တစ်ပါးတည်း ကိန်း
 အောင်းတော်မူရာမှ၊ ဝုဋ္ဌိတော-ထတော်မူပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ ပါတိမောက္ခ-
 ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတုံ- ရွတ်ပြခြင်းငှာ၊ ပေ၊ [၁၃၄။ “သုဏာတု” မှစ၍ “အာဝိကတာ
 ဟိဿ ဖာသု ဟောတိ” တိုင်အောင် ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ပါတိမောက်
 ဘာသာဋီကာအတိုင်း ပေးပါ။]

၁၃၅။ ပါတိမောက္ခန္တိ- ပါတိမောက္ခ ဟူသည်ကား၊ ဧတံ- ဤသီလသည်၊
 ကုသလာနံ- ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- တို့၏၊ အာဒိ- အစတည်း၊
 ဧတံ- သည်၊ (ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ)၊ မုခံ- ဝင်ကြောင်းခံတွင်းတည်း၊ တစ်နည်း၊
 မုခံ- ဝင်ကြောင်း တံခါးပေါက်တည်း၊ ဧတံ (ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ)၊ ပမုခံ-
 အကြီးအမှူးကြီးတည်း၊ ဧတေ- ထိုကြောင့်၊ ‘ပါတိမောက္ခ’န္တိ- ပါတိမောက္ခ
 ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ “အာယသ္မန္တော” တိ ဧတံ- အာယသ္မန္တော ဟူသော
 ဤ သဒ္ဓါသည်၊ ပိယဝစနံ - ချစ်အပ်သူကို ပြောကြောင်း သဒ္ဓါတည်း၊
 (အာယသ္မန္တောတိ) ဧတံ- သည်၊ ဂရုဝစနံ- အလေးပြုထိုက်သူကို ပြောကြောင်း
 သဒ္ဓါတည်း၊ အာယသ္မန္တောတိ ဧတံ- သည်၊ သဂါရဝသပ္ပတိဿာမိဝစနံ-
 ရိုသေခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၊ မှီခိုအားထားခြင်းနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော လေးစား
 လောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထက်၌ဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း။ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို
 ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၊ နိဒါနုဒ္ဒေသ၌ ပြထားပြီ။]

ဥဒ္ဓိသိဿာမိတိ- ဥဒ္ဓိသိဿာမိ ဟူသည်ကား၊ အာစိက္ခိဿာမိ- ပြောပြ
 ပါအံ၊ ဒေသေဿာမိ- ဟောပြပါအံ၊ ပညပေဿာမိ- ပညတိပါအံ၊ တစ်နည်း၊
 ပညာပေဿာမိ- အပြားအားဖြင့် သိစေပါအံ၊ [ဤအလို “ပ + ဉာဓာတ် +
 ဏာပေ ပစ္စည်းတည်း၊] ပဋ္ဌပေဿာမိ- အပြားအားဖြင့် (မရောယှက်အောင်)
 ထားပါအံ၊ ဝိဝရိဿာမိ- ဖွင့်ပြပါအံ၊ ဝိဘဇိဿာမိ- ဝေဖန်ပါအံ၊ ဥတ္တာနိ-
 ပေါ်လွင် ထင်ရှားအောင်၊ ကရိဿာမိ- ပြုပါအံ၊ ပကာသေဿာမိ- ထင်ရှား
 စေပါအံ၊ (ထင်ရှား ပြပါအံ)၊ ပါတိမောက္ခံ- ပါတိမောက္ခကို၊ တန္တိ- တံဟူ၍၊
 ဝုစ္စတိ၊ [“တံ”ဖြင့် “ပါတိမောက္ခ”ကို စွဲပါဟု မိန့်တော်မူလိုသည်၊] သဗ္ဗေဝ
 သန္တာတိ-ကား၊ တဿာ ပရိဿာယ- ထိုရဟန်းပရိသတ်၌၊ ယာဝတိကာ-
 အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ထေရာ စ- ဆယ်ဝါရပြီ၊ ထေရ်တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ နဝါ စ-ငါးဝါ မကြွယ်၊ သီတင်းငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊

မဇ္ဈိမာ စ-ငါးဝါပြည့်မြောက်၊ ဆယ်ဝါ အောက်ငယ် အလယ်အလတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ (သန္တိ၊ တာဝတိကာ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊) တေ- ဤထေရ်၊နဝ၊မဇ္ဈိမတို့ကို၊ “သဗ္ဗေဝ သန္တာ” တိ-သဗ္ဗေဝ သန္တာတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ။

သာဓုကံ သုဏောမာတိ - ကား၊ အတ္တိ-အစီးအပွား ရှိသည်ကို၊ ဝါ - အကျိုးရှိသည်ကို၊ ကတွာ- ၍၊ မနသိ- ခွဲ၊ ကတွာ- ၍၊ သဗ္ဗစေတသာ - အလုံးစုံသော စိတ်ဖြင့်၊ သမန္နာဟရာမ (သံ+အနု+အာဟရာမ)- ကောင်းစွာ ဆောင်ကြပါကုန်စို့၊ မနသိကရောမာတိ- ကား၊ ကေဂ္ဂစိတ္တာ- တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ အဝိက္ခိတ္တစိတ္တာ-ထိုထို အာရုံ၌ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှတ်အပ်သောစိတ် မရှိကုန်သည်၊ ဝါ- ပြန့်လွင့်သောစိတ် မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိသာမေမ- စူးစူးစိုက်စိုက် နာယူလိုက်ကြပါကုန်စို့၊ ယဿ သိယာ အာပတ္တိတိ- ကား၊ ထေရဿ ဝါ-ဆယ်ဝါရပြီ၊ ထေရ်၏သော် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မဇ္ဈိမဿ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စန္ဒ-ငါးပုံကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-အာပတ်အစုတို့တွင်၊ အညတရာ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး သော၊ ဝါ-တစ်မျိုးမျိုးသော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တန္တံ၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-တို့တွင်၊ အညတရာ၊ အာပတ္တိ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ (သိယာ- ရှိရာ၏၊) သော အာဝိကရေယျာတိ- ကား၊ သော- ထို ရဟန်းသည်၊ ဒေသေယျ-ဒေသနာ ပြောရာ၏၊ ပေ၊ သံဃမဇ္ဈေ ဝါ-သံဃာ့အလယ်၌သော်လည်း ကောင်း၊ ဂဏမဇ္ဈေ ဝါ-ဂိုဏ်း၏ အလယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကေပုဂ္ဂလေ ဝါ-တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၏ အထံ၌သော် လည်းကောင်း၊) ပကာသေယျ-ရာ၏၊ အသန္တိ နာမ-အသန္တိမည်သော၊ (ထင်ရှား မရှိသည် မည်သော၊) အာပတ္တိ-အာပတ်ဟူသည်၊ အနဇ္ဈာပန္နာ ဝါ-မသင့်ရောက် အပ်သေးသော အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇိတွာ-သင့်ရောက်ပြီး၍၊ ဝုဠိတာ ဝါ-(ဒေသနာကံ၊ ဝုဠာနကံဖြင့်) ထမြောက်ပြီးသော အာပတ်သည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ တုဏှိ ဘဝတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အဓိဝါသေတဗ္ဗ-မိမိ အထက်၌ ဝင်သက် တည်နေစေရာ၏၊ (လက်ခံရာ၏၊) န ဗျာဟရိတဗ္ဗ- စကား မပြောရာ၊ ပရိသုဒ္ဓါတိ ဝေဒိဿာမိတိ- ကား၊ (ပဝိသုဒ္ဓါတိ- အာပတ်မှ စင်ကြယ်သူတို့ဟူ၍) ဇာနိဿာမိ-သိနိုင်ပါလိမ့်မည်၊ ဓာရေဿာမိ-မှတ်ရပါ လိမ့်မည်၊ ယထာ ပေ၊ ဟောတိတိ-ကား၊ ဧကေန-တစ်ယောက်က၊ ဧကော-

သည်။ ဝါ-ကို၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သည်။ (သမာနေော)၊ ဗျာကရေယျ ယထာ-
 ဧကန် ပြေဆိုရာသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ တဿာ ပရိညာယ-
 ထို ရဟန်းပရိသတ်၌၊ “မံ-ငါ့ကို၊ ပုစ္ဆတိ-မေးနေ၏။” ဣတိ-သို့၊ ဇာနိတဗ္ဗ-
 သိရာ၏။ (သိရမည်)၊ ဘိက္ခုပရိသာ-ရဟန်းပရိသတ်ကို၊ ဧဝရူပါ နာမ-ဤသို့
 သဘောရှိသည်မည်သော၊ (ဤသို့ လူကြီးလူကောင်း သဘောရှိသည် မည်သော)
 ပရိသာ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၊ ယာဝတတိယံ အနုဿာဝိတံ ဟောတီတိ-ကား၊ ‘သင်္ကမ္ပိ-
 တစ်ကြိမ်လည်း၊ အနုဿာဝိတံ- အဖန်ဖန် ကြားသိစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊
 ဒုတိယမ္ပိ- နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ ပေ၊ သရမာနေောတိ- ကား၊ ဇာနမာနေော-
 သိပါလျက်၊ သဉ္ဇာနမာနေော- ကောင်းစွာ သိပါလျက်၊ (နာဝိကရေယျ၌ စပ်)၊
 သန္တိ နာမ- သော၊ အာပတ္တိ- ဟူသည်။ အဇ္ဈာပန္နာ ဝါ- သင့်ရောက်အပ်ဆဲ
 ဖြစ်သော အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇိတွာ - ၍၊ အဝုဠိတာ ဝါ -
 (ဒေသနာကံ၊ ဝုဠာနကံဖြင့်) မထမြောက်သေးသော အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊
 ဟောတိ၊ နာဝိကရေယျာတိ-ကား၊ န ဒေသေယျ-ဒေသနာ မပြောအံ့၊ ပေ။

သမ္ပဇာနမုသာဝါဒဿ ဟောတီတိ-ကား၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ-သမ္ပဇာန
 မုသာဝါဒကြောင့်၊ ကိ- အဘယ် အာပတ်သည်၊ ဟောတိ- နည်း?၊ ဒုက္ကဋ်
 ဟောတိ၊ အန္တရာယိကော ပေ၊ ဘဂဝတာတိ- ကား၊ ကိဿ- အဘယ်၏၊
 အန္တရာယိကော- အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သနည်း?၊ ပဌမဿ ဈာနဿ- ပဌမ
 ဈာန်ကို၊ အဓိဂမာယ- ရခြင်း၏၊ အန္တရာယိကော- ၏၊ ပေ၊ ဈာနာနံ-ဈာန်
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ နေက္ခမ္မာနံ-ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊
 နိဿရဏာနံ- ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဝိဝေကာနံ -
 ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလာနံ၊ ဓမ္မာနံ -
 တို့ကို၊ အဓိဂမာယ-၏၊ အန္တရာယိကော-၏။

တသ္မာတိ-ကား၊ တံ ကာရဏာ-ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ (ပဌမဈာန်စသည်ကို
 ရခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ထို အကြောင်းကြောင့်၊)
 သရမာနေောတိ-ကား၊ ဇာနမာနေော-သိသော၊ သဉ္ဇာနမာနေော-ကောင်းစွာ
 သိသော၊ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခေနာတိ-ကား၊ ဝုဠာတုကာမေန-(အာပတ်မှ)ထမြောက်ခြင်း
 ငှာ အလိုရှိသော၊ ဝိသုဇ္ဈိတုကာမေန-စင်ကြယ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော၊ (ဘိက္ခုနာ၌
 စပ်)၊ ပေ၊ အာဝိကတာ ပေ၊ ဟောတီတိ-ကား၊ ကိဿ-အဘယ်၏၊ ဖာသု-
 ချမ်းသာကြောင်းသည်၊ ဟောတိ-နည်း?၊ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ ပေ။

၁၃၆။ ဒေဝသိကံ- နေ့တိုင်း- နေ့တိုင်း၊ ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဓိသန္တိ- ရွတ်ပြကြကုန်၏။ ပေ၊ န ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ-မရွတ်ပြထိုက်၊ ပေ၊ ဥပေါသထေ-ဥပုသ်နေ့၌၊ ပေ၊ ပက္ခဿ- တစ်ပက္ခ၌၊ (တစ်ပက္ခလျှင်၊) တိက္ခတ္တံ- သုံးကြိမ်၊ စာတုဒ္ဒေသ- တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက် နေ့၌လည်းကောင်း၊ ပန္နရသေ- ၌လည်းကောင်း၊ ပက္ခဿ- လဆန်းပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခ၏၊ အဋ္ဌမိယာ စ- ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသန္တိ၊ [ကုတ္တံ၊ ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်ရာဝယ် သတ္တမီ အနက်၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ် သက်ရပုံကို ရူပသိဒ္ဓိ “ဆဋ္ဌိ စ” သုတ်၌ ကြည့်ပါ။] ပေ၊ ပက္ခဿ- ၌၊ သကီ- တစ်ကြိမ်၊ စာတုဒ္ဓေသ ဝါ- ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပန္နရသေ ဝါ- ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓိသိတံ။ [ရက်မစုံ လက္ခယကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “စာတုဒ္ဓေသ ဝါ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ ယထာ ပရိသာယ- အကြင် အကြင် (မိမိ) ပရိသတ်၌၊ သကာယ သကာယ- မိမိဥစ္စာ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ ပရိသာယ- ၌၊ [“ယထာ ပရိသာယ” ကို ထပ်ဖွင့်သည်]၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသန္တိ၊ ပေ၊ သမဂ္ဂါနံ - ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဥပေါသထကမ္မံ အနုဇာနာမိ၊ ဣတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ “သမဂ္ဂါနံ ဥပေါသထကမ္မံ (အနုဇာနာမိ)” ဣတိ- သို့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပညတ္တံ၊ ကိတ္တဝံတာ-အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသောအရပ်ဖြင့်၊ သာမဂ္ဂိ-ညီညွတ်သူတို့၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ညီညွတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ န ခေါ- ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း?၊ ယာဝတာ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ ဧကာဝါသော- တစ်ခုတည်းသော အာဝါသသည်၊ (ကျောင်းတိုက်သည်)၊ အတ္ထိ၊ တာဝတာ- ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ သာမဂ္ဂိ-သည်၊ ဟောတိ န ခေါ- ဖြစ်လေသလော?၊ ဥဒါဟု- သို့မဟုတ်၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံသော၊ ပထဝီ- မြေသည်၊ (တစ်မြေပြင် လုံးသည်)၊ သာမဂ္ဂိ၊ ဟောတိ န ခေါ- လော?၊) ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ ယာဝတာ- ဖြင့်၊ ဧကာဝါသော (အတ္ထိ)၊ ဧတ္တာဝတာ- ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ သာမဂ္ဂိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ- သို့၊ အနုဇာနာမိ၊ ဣတိ-ပြီ။

၇၀-မဟာကပ္ပိနဝတ္ထု

၁၃၇။ အာယသ္မာ မဟာကပ္ပိနော- အရှင်မဟာကပ္ပိနသည်၊ ရာဇဂေဟေ-
 ဌံ၊ မဒ္ဒကုစ္ဆိမိ-မဒ္ဒကုစ္ဆိ မည်သော၊ မိဂဒါယေ- မိဂဒါဝုန်တောဌံ၊ ဝိဟရတိ၊
 ပေ၊ ဥဒပါဒိ (ကိ?)၊ “အဟံ-သည်၊ ဥပေါသထံ-သို့၊ (ဥပုသ်ပြုရာ အရပ်သို့)၊
 ဂစ္ဆေယျံ ဝါ- သွားရာအုံလော၊ (သွားရ ကောင်းမလား၊) န ဝါ ဂစ္ဆေယျံ -
 မသွားရာအုံလော၊ (မသွားရ ကောင်းမလား၊) အဟံ - သည်၊ သံဃကမ္ပံ-
 သံဃာ့ကံသို့၊ (သံဃာ့ကံ ပြုရာ အရပ်သို့)၊ ဂစ္ဆေယျံ ဝါ ပေ၊ အထ ခေါ-
 စင်စစ်ကား၊ အဟံ၊ ပရမာယ- လွန်မြတ်သော၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ-စင်ကြယ်ခြင်းဖြင့်၊
 ဝိသုဒ္ဓေါ-စင်ကြယ်၏” ဣတိ-ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြီ၊ အထ ပေ၊ သမ္မုဓေ-
 (မျက်မှောက်တော်ဌံ)၊ ပါတုရဟောသိ၊ [မဟာဓန္ဒက ပုဒ်စဉ် ၈-၌ ရေးခဲ့ပြီ၊]
 ပေ၊ ကပ္ပိန-န၊ တေ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ပေ၊ ဂစ္ဆေယျံ ဝါဟံ ပေ၊ ဝိသုဒ္ဓိယာတိ-
 ဟူ၍၊ ဥဒပါဒိ နန-ဖြစ်သည် မဟုတ်လော?၊ ဣတိ (အဝေါစ)၊ ဘန္တေ-
 ရား၊ ဧဝံ-မှန်ပါ၊ (ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ)၊ ဗြာဟ္မဏာ-မကောင်းမှုကို မျှောပြီး
 ကုန်သော၊ တုမှေ-တို့သည်၊ (သင်တို့လို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်)၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ စေ
 န သက္ကရိဿထ-အကယ်၍ ကောင်းစွာ မပြုကုန်အံ့၊ (စေ) န ဂရုကရိဿထ-
 အကယ်၍ အလေးအမြတ် မပြုကုန်အံ့၊ (စေ) န မာနေဿထ-အကယ်၍
 မမြတ်နိုးကုန်အံ့၊ (စေ) န ပူဇေဿထ-အကယ်၍ မပူဇော်ကုန်အံ့၊ အထ-
 တိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ကော- အဘယ်သူသည်၊ [စရဟိကား နိပါတ်၊] ဥပေါသထံ-
 ကို၊ သက္ကရိဿတိ-ကောင်းစွာ ပြုလိမ့်မည်နည်း?၊ ပေ၊ ဗြာဟ္မဏာ-မကောင်းမှုကို
 မျှောပြီးသူ၊ တံ-သည်၊ ဥပေါသထံ- သို့၊ ဂစ္ဆ-သွားလော့၊ မာ နော အဂမာသိ-
 မသွားဘဲ မနေနှင့်၊ ပေ၊ ပါတုရဟောသိ။

၇၁-သီမာနုဇာနနာ

၁၃၈။ အထ ပေ၊ အဟောသိ (ကိ?)၊ “ဘဂဝတာ-သည်၊ ပညတ္တံ-
 အပ်ပြီ၊ (ကိ?)၊ ယာဝတာ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ ကော
 ဝါသော-တစ်ခုတည်းသော ကျောင်းတိုက်သည်၊ (ဟောတိ)”၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ သာမဂ္ဂိ(ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပညတ်အပ်ပြီ၊

“ကိတ္တာဝတာ- အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ ဧကာဝါသော- သည်၊ ဟောတိ န ခေါ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း?” ဣတိ- ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ သီမံ- သိမ်ကို၊ သမ္ပန္နိတုံ- သမုတ်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ဧဝဉ္စ ပန- ဤသို့လျှင်၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ- သမုတ်ထိုက်၏၊ ပဌမံ- စွာ၊ နိမိတ္တာ- နိမိတ်တို့ကို၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ- တောင်နိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ [ပါသာဏ- ကျောက်၊ ဝန- တော၊ ရုက္ခ- သစ်ပင်၊ မဂ္ဂ- လမ်း၊ ဝမ္ဘိက- တောင်ပို့၊ နဒီ- မြစ်] ဥဒကနိမိတ္တံ- ရေနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ- ကောင်းစွာ ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကြားထိုက်ကုန်၏)၊ နိမိတ္တေ - တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ - ပြောဆိုပြီးပြီ၊ ဗျတ္တေန ပေ၊ ဉာပေတဗ္ဗော (ကိ?)၊ သုဏာတု မေ ပေ၊ ဓာရယာမိတိ-ဟူ၍၊ (ဉာပေတဗ္ဗော)။

၁၃၉။ သုဏာတု ပေ၊ ယာဝတာ- အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ နိမိတ္တာ-နိမိတ်တို့ကို၊ ကိတ္တိတာ-ပြောဆိုအပ်ပါကုန်ပြီ၊ (ကြားအပ်ပါကုန်ပြီ)၊ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-သီမာသမ္မုတိကံ သည်)၊ ပေ၊ သံဃော- သည်၊ ဧတေဟိ နိမိတ္တေဟိ- တို့ဖြင့်၊ သမာနသံဝါသံ- တူသော ကံကြီး၊ ကံငယ်ဟူသော သံဝါသရီရာ ဖြစ်သော၊ ဧကုပေါသထံ- တူသော ဥပုသ်ရီရာဖြစ်သော၊ သီမံ-ကို၊ သမ္ပန္နေယျ-သမုတ်ရာပါ၏၊ [သမုတ်သင့်ပါ၏၊ သမုတ်ချိန်တန်ပါပြီ-ဟူလို] (ကမ္မဝါစာ၌) ယဿာယသ္မတော- အား၊ ဧတေဟိ နိမိတ္တေဟိ- တို့ဖြင့်၊ သမာနသံဝါသာယ- သော၊ ဧကုပေါသထာယ- သော၊ သီမာယ-ကို၊ သမ္မုတိ-သမုတ်ခြင်းသည်၊ ခမတိ-နှစ်သက်၏၊ ပေ။

၁၄၀။ “ဘဂဝတာ- သည်၊ သီမာသမ္မုတိ- သိမ်သမုတ်ခြင်းကို၊ (သိမ်သမုတ်ခွင့်ကို) အနုညာတာ-အပ်ပြီ” ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ အတိမဟတိယော- အလွန် ကြီးကုန်သော၊ စတုယောဇနိကာပိ - လေးယူဇနာ ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ ဆယောဇနိကာပိ၊ သီမာယော - တို့ကို၊ သမ္ပန္နန္တိ - သမုတ်ကုန်၏၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ ဥပေါသထံ - သို့၊ (ဥပုသ်ပြုရာ အရပ်သို့)၊ အာဂစ္ဆန္တာ- လာကုန်လတ်သော်၊ ပါတိမောက္ခေ- ကို၊ ဥဒ္ဒိဿမာနေပိ- ရွတ်ပြအပ်စဉ်လည်း၊ (ရွတ်ပြအပ်ဆဲ အခါ၌လည်း)၊ အာဂစ္ဆန္တိ- ရောက်လာကုန်၏၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌမတ္တေပိ-ရွတ်ပြအပ်ပြီးကာမျှသော်လည်း၊ (ရွတ်ပြအပ်ပြီးကာမျှ၌လည်း)၊ ပေ၊ အန္တရာပိ - ခရီးအကြား၌လည်း၊ ပရိဝသန္တိ - နေကြရကုန်၏၊ ပေ၊ တိယောနပေရမံ - သုံးယူဇနာအလွန် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သီမာ သမ္ပန္နိတုံ ပေ။

နဒီပါရသီမံ- နဒီပါရသီမံကို၊ (မြစ်ကို လွှမ်းကျော်သော သီမံကို၊) [ရေး
 နိဿယ၌ “မြစ်တစ်ဖက်သို့ ကူးသော သီမံကို” ဟု ပေး၏။ ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို
 ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပေ၊ ဘိက္ခုပိ - တို့ကိုလည်း၊ ပေ၊ ဝုယုန္တိ -
 မျှောအပ်ကုန်၏၊ (မျှောပါသွားကုန်၏၊) ပတ္တာပိ- တို့ကိုလည်း၊ ပေ၊ ယတ္ထ-
 အကြင်မြစ်၌၊ ဓုဝနာဝါ ဝါ- မြဲသော လှေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဓုဝသေတု
 ဝါ- မြဲသော တံတားသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဿ- ရှိရာ၏၊ ဧဝရူပံ-
 ဤသို့ သဘောရှိသော မြစ်ကို၊ နဒီပါရံ- ကို၊ သမ္ပန္နိတုံ၊ ပေ။

၇၂-ဥပေါသထာဂါရကထာ

၁၄၁။ အနုပရိဝေဏိယံ-ပရိဝုဏ်တိုင်း ပရိဝုဏ်တိုင်း၌၊ အသင်္ကေတေန-
 ပြရာ အရပ်ကို သတ်မှတ်ခြင်း မရှိသဖြင့်၊ (မသတ်မှတ်ဘဲ၊) ပေ၊ ဥဒ္ဓိသန္တိ၊
 [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ ရေးနိဿယ၌ “သင်္ကေတေန-
 ပြရာ အရပ်ကို မချိန်းချက်သဖြင့်” ဟု ပေး၏။] အာဂန္တုကာ- အာဂန္တုက
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ န ဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ (ကိ?) “ကတ္ထ ဝါ- အဘယ်
 အရပ်၌မူလည်း၊ အဇ္ဇ- ယနေ့၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကရိယိဿတိ-ပြုအပ်ပါ
 လိမ့်မည်နည်း?၊ ဣတိ- ဤသို့ မသိကြကုန်၊ ပေ၊ သံဃော၊ ယံ- အကြင်
 ကျောင်းကို၊ [သာမညကံ]၊ ဝိဟာရံ ဝါ- ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝုဟံ
 ဝါ- ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [ဝိသေသကံ]၊ (ဥပေါသထာဂါရံ- ဥပုသ်
 ကျောင်းဆောင် ကို၊ ဝါ-ဟူ၍၊ သမ္ပန္နိတုံ-၄၁၊) အာကင်္ခတိ၊ တံ-ထို ကျောင်းကို၊
 ဥပေါသထာဂါရံ၊ သမ္ပန္နိတွာ-သမုတ်၍၊ ဥပေါသထံ ကာတုံ၊ ပေ၊ [ဝိဟာရ
 စသည်တို့၏အနက်ကို မဟာဓန္ဒက၊ ပုဒ်စဉ် ၇၃-၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ကမ္မဝါစာ၌- “(ကမ္မံ- ဥပေါသထာဂါရသမ္ပုတိကံသည်၊) ဣတ္ထန္နာမံ-
 သော၊ ဝိဟာရံ - ကို၊ ဥပေါသထာဂါရံ - ကို၊ ဝါ - ဟူ၍၊ သမ္ပန္နေယျ၊
 ယဿာယသ္မတော - အား၊ ဣတ္ထန္နာမဿ၊ ဝိဟာရဿ - ကို၊
 ဥပေါသထာဂါရဿ- ကို၊ ဝါ- ဟူ၍၊ သမ္ပုတိ- သည်၊ ခမတိ” ဟု ပေးပါ။

အညတရသို့- တစ်ခုသော၊ အာဝါသေ- ကျောင်းတိုက်၌၊ ဒွေ- နှစ်ဆောင် ကုန်သော၊ ဥပေါသထာဂါရနိ- တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ သမ္မတာနိ- သမုတ် အပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခု၊ ဥဘယတ္ထ- နှစ်ဆောင်သော ဥပုသ်ကျောင်း ဆောင်တို့၌၊ သန္နိပတန္တိ၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ကြံ၍ စည်းဝေးကြကုန်သနည်း?) “ဣဓ-ဤ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ ဥပေါသထော၊ ကရိယိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ပေ၊ ကရိယိဿတိ” ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍ စည်းဝေးကြကုန်၏၊ ပေ၊ ဧကံ- တစ်ခုသော ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်ကို၊ သမူဟနိတွာ - နတ်ပြီး၍၊ ဧကတ္ထ - တစ်ခုသော ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌၊ ဥပေါသထံ ကာတုံ ပေ။ [ကမ္မဝါစာ၌ “ဥပေါသထာဂါရဿ-ကို၊ သမုတ္တိတော- နတ်ခြင်းသည်၊ ဓမတိ” ဟု ပေးပါ။]

• ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ •

၇၃-ဥပေါသထပုမုခါနုဇာနနာ

၁၄၂။ အတိရုဒ္ဒကံ-အလွန်ငယ်သော(အလွန်ကျဉ်းသော၊) ဥပေါသထာဂါရံ သမ္မတံ ဟောတိ၊ ဥပေါသထေ - ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သော၊ တဒဟု - ထို နေ့၌၊ မဟာဘိက္ခုသံဃော- များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ သန္နိပတိတော- စည်းဝေးသည်၊ ဟောတိ၊ ဘိက္ခု၊ အသမ္မတာယ- မသမုတ်အပ်သော၊ ဘူမိယာ- မြေ၌၊ နိသိန္နာ- ထိုင်နေကုန်လျက်၊ ပါတိမောက္ခံ- ကို၊ အသောသံ- နာကြ ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ အသုမ္မာ- နာကြကုန်ပြီ၊ အမှာကံ- တို့၏၊ ဝါ- တို့သည်၊ ဥပေါသထော- ကို၊ ကတော န ခေါ- ပြုအပ်လေသလော? (ပြုအပ်ရာ ရောက်လေသလော?) အကတော န ခေါ- မပြုအပ်လေသလော? (မပြုအပ်ရာ ရောက်လေသလော?) ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ သမ္မတာယ-အပ်သော၊ ဘူမိယာ ဝါ- ၌သော်လည်းကောင်း၊ အသမ္မတာယ၊ (ဘူမိယာ) ဝါ- ၌သော် လည်းကောင်း၊ နိသိန္နာ- ကုန်လျက်၊ ယတော- အကြံငဲ့ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခံ သုဏ္ဍာတိ၊ (တတော- ကြောင့်)၊ ဥပေါသထော- သည်၊ ဝါ- ကို၊ ကတော- ပြုအပ်ပြီး သည်သာ၊ (ပြုအပ်ရာ ရောက်သည်သာ) အဿ- ဖြစ်၏၊ [“နိသိန္နာ” ဟု ကတ္တာက ဗဟုဝုစ ရှိသောကြောင့် “သုဏ္ဍိ” ဟု ရှိသင့်၏။]

တေန ဟိ- ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်၊ သံဃော၊ ယာဝ မဟန္တံ- အကြင်မျှလောက် ကြီးသော၊ ဥပေါသထပုမုခံ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၏ မျက်နှာသာကို၊ (သမ္မန္တိတုံ)

အကင်္ခတိ၊ တာဝ မဟန္တံ- ထိုမျှလောက် ကြီးသော၊ ဥပေါသထပုမုခံ၊ သမ္ပန္နတု- သမုတ်လော၊ [“ဥပေါသထပုမုခံ” ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ ရှေး နိဿယ၌ကား “ဥပုသ်အိမ် အမျိုး” ဟု ပေး၏။] ကမ္မဝါစာ လွယ်ပြီ။
ပေ။

နဝကာ- သီတင်းငယ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ပဌမတရံ- စွာ၊ (ထေရ်တို့၏ ရှေးဦးစွာ)၊ သန္နိပတိတွာ- ပြီး၍၊ “ထေရာ- တို့သည်၊ န တာဝ အာဂစ္ဆန္တိ- မကြွလာကြကုန်သေး၊” ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ ပက္ကမိံသု- ဖဲသွားကြကုန်ပြီ။ (ပြန်သွားကြကုန်ပြီ)၊ ဥပေါသထော၊ ဝိကာလေ- အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ ထေရေဟိ၊ ဘိက္ခုဟိ- တို့သည်၊ ပဌမတရံ၊ သန္နိပတိတုံ- စည်းစေးခြင်းငှာ၊
ပေ။

ရာဇေဟေ- ၌၊ သမ္ပဟုလာ- များစွာကုန်သော၊ အာဝါသာ- ကျောင်းတိုက် တို့သည်၊ သမာနသီမာ- တူသောသိမ် ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျောင်းတိုက်အားလုံးကို ခြံ၍ မဟာသိမ် သမုတ်ထားကြောင်းကို အဋ္ဌကထာဝယ် နောက် ဝတ္ထု၌ ဖွင့်လိမ့်မည်။] တတ္ထ- ထို ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခု၊ “ဝိဝဒန္တိ- ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုကြကုန်၏၊ (ငြင်းခုံကြကုန်၏၊ ကိ- ကုန်သနည်း?)၊ အမှာကံ- တို့၏၊ အာဝါသေ- ၌၊ ဥပေါသထော- ကို၊ ကရိယတု - ပြုအပ်ပါလော၊ (ပြုပါလော၊) ပေ၊ ကရိယတု၊” ဣတိ (ဝိမဒန္တိ)။

ဣဓ- ဤ သာသနာတော်၌၊ ပေ၊ ဝိဝဒန္တိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ- တို့သည်၊ သဗ္ဗေဟေဝ - အလုံးစုံတို့သည်ပင်၊ ဧကန္တံ - တပေါင်းတည်း၊ သန္နိပတိတွာ ဥပေါသထော၊ ကာတဗ္ဗော- ပြုထိုက်၏၊ ဝါ ပန- သို့မဟုတ်၊ ယတ္ထ- အကြင် အာဝါသ၌၊ ထေရော ဘိက္ခု ဝိဟရတိ၊ တတ္ထ- ထို အာဝါသ၌၊ ပေ၊ ကာတဗ္ဗော၊ [ဤနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ဝဂ္ဂေန- ဝဂ်ဖြစ်သော၊ (တစ်စု တစ်စုဖြစ်သော)၊ သံဃေန- သည်၊ ဥပေါသထော- ကို၊ န တွေဝ ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်သည်သာ၊ ပေ။

၇၄-အဝိပ္ပဝါသသီမာနဇာနနာ

၁၄၃။ အယသ္မာ မဟာကဿပေါ- သည်၊ အန္တကဝိန္နာ- ရာဇဂြိုဟ်မှ သုံးဂါဝုတ်ကွာ အန္တကဝိန္နရွာမှ၊ ရာဇဂံဟံ-သို့၊ ဥပေါသထံ- သို့၊ (ဥပုသ် ပြုရာ အရပ်သို့၊) အာဂစ္ဆန္တော- ကြွလာတော်မူစဉ်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- ခရီးအကြား ဌ၊ နဒိ- သပ္ပိနီ မြစ်ကို၊ တရန္တော- ဖြတ်ကျော်တော်မူလတ်သော်၊ မနံ- အနည်းငယ်၊ ဝုဇ္ဇော- မျှောအပ်သည်၊ (မျှောသည်၊) အဟောသိ၊ [“ဝုဇ္ဇော- မျှောအပ်သည်၊ (မျှောသည်)”ဟု ဆိုသော်လည်း တကယ် မျှောပါသွားသည် မဟုတ်၊ မျှောလုကာမျှ ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်၏၊] အဿ - ထို အရှင်မဟာကဿပ၏၊ စီဝရာနိ - တို့သည်၊ အလ္လာနိ - စိုစွပ်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ “အာဝုသော- အရှင်ဘုရား၊ ကိဿ- ကြောင့်၊ တေ- ၏၊ စီဝရာနိ၊ အလ္လာနိ- ပါကုန်သနည်း?” ဣတိ- ကုန်ပြီ၊ “အာဝုသော- ငါ့ရှင်တို့၊ ဣဓ- ယနေ့၊ ပေ၊ အလ္လာနိ- ကုန်၏၊” ဣတိ- ဤသို့ ပြောပြီ၊ ပေ။

သံဃေန - သည်၊ သမာနသံဝါသာ - သော၊ ဧကုပေါသထာ - သော၊ ယာ သာ သီမာ - အကြင် သိမ်ကို၊ သမ္မတာ - သမုတ်အပ်ပြီ၊ သံဃော၊ တံ သိမ် - ကို၊ (ထို သမာနသံဝါသသိမ်ကို) တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသံ - တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသိမ်ဟူ၍၊ (သုံးထည်သော သင်္ကန်းနှင့် ကင်း၍ နေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၏ မရှိကြောင်း သိမ်ဟူ၍) သမ္မန္တတု - သမုတ်လော့?၊ [ကမ္မဝါစာ၌ - “ကမ္မံ - တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသီမာသမ္မုတိကံသည်၊ ယဿာယသ္မတော - အား၊ ဧတိဿာ သီမာယ - ကို၊ တိစီရေန အဝိပ္ပဝါသာယ - သိမ်ဟူ၍၊ သမ္မုတိ - သည်၊” ဟု ပေးပါ။]

ဘိက္ခု။ “ဘဂဝတာ ပေ၊ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ - ကို၊’ (သုံးထည်သော သင်္ကန်းနှင့် ကင်း၍ နေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်၏ မရှိ ကြောင်း သမ္မုတိကို) အနညာတာ- ပြီ၊” ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ အန္တရဃရေ- ရွာတွင်း၌၊ စီဝရာနိ - တို့ကို၊ နိက္ခိပန္တိ - ထားကုန်၏၊ တာနိ စီဝရာနိ - တို့သည်၊ ဝါ - တို့ကို၊ နဿန္တိပိ - အချို့လည်း ပျောက်ကုန်၏၊ ဥယျန္တိပိ-

အချို့လည်း မီးလောင်အပ်ကုန်၏။ ဥန္တုရေဟိပိ- ကြွက်တို့သည်လည်း၊ ခန္တိ- ကိုက်ခဲအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခု၊ ဒုစောဠာ - ဖောက်ပြန်သော သင်္ကန်း ရှိကုန်သည်။ (ဟောင်းနွမ်းသော သင်္ကန်း ရှိကုန်သည်။) [ဒုစောဠာတိ ဝိရူပစောဠာ၊ ဇိဏ္ဏစောဠာတိ အတ္ထေ၊- ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂံ၊ နိသဂ္ဂိယ၊ ဒုတိယသိက္ခာပဒဌကထာ၊] လူခစီဝရာ - ခေါင်းပါးသော သင်္ကန်း ရှိကုန်သည်။ (ရှားပါးသော သင်္ကန်း ရှိကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊ ပေ၊ အာဝုသော၊ ဣဓ-ယခု၊ ပေ၊ နိက္ခိပိမှာ- ကုန်ပြီ။ တာနိ စီဝရာနိ- တို့ကို၊ ဝါ- တို့သည်။ နဋ္ဌာနိပိ-အချို့လည်း ပျောက်ကုန်ပြီ။ ဒုဗာနိပိ-အချို့လည်း မီးလောင်အပ်ကုန်ပြီ။ ဥန္တုရေဟိပိ၊ ခယိတာနိ-အပ်ကုန်ပြီ။ ပေ၊ သံဃော၊ တံ သီမံ-ကို၊ ဂါမဉ္ဇ-ကိုလည်း ကောင်း၊ ဂါမုပစာရဉ္ဇ-ရွာ၏ ဥပစာကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ တိစီဝရေန-နှင့်၊ အဝိပ္ပဝါသံ- ဟူ၍၊ သမ္ပန္နတု။

(၁၄၄။ ကမ္မဝါစာ လွယ်ပြီ။)

၇၅-သီမာသမူဟနန

ဘိက္ခဝေ၊ သီမံ - ကို၊ သမ္ပန္နန္တေန - သမုတ်သော သံဃာသည်၊ ပဌမံ၊ သမာနသံဝါသသီမာ- သမာနသံဝါသသီမံကို၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ- သမုတ်ထိုက်၏။ ပစ္ဆာ-မှ၊ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော-တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသီမံကို၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ၊ [ရှေ့အခန်း၌“သီမာ”ဟု အဘိဓေယျပုဒ် တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့်“အဝိပ္ပဝါသာ” စသည်ဖြင့် ဣတ္ထိလိင် ရှိခဲ့၏။] ပေ၊ သမူဟနန္တေန- နုတ်သော သံဃာသည်၊ ပဌမံ၊ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော-ကို၊ သမူဟန္တဗ္ဗော-နုတ်ထိုက်၏။ ပေ။

၁၄၅။ ကမ္မဝါစာ၌= သံဃေန - သည်၊ ယော သော တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော-အကြင် တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသီမံကို၊ သမ္ပတော၊ ပေ၊ သံဃဿ (ကမ္မံ-တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမူဟနနကံသည်။) ပေ၊ ဧတဿ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသဿ-ဤ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသီမံကို၊ သမ္ပက္ခတော-နုတ်ခြင်းသည်။ ပေ။

[၁၄၆။ သမာနသံဝါသသီမာသမူဟနကမ္မဝါစာ၌ အထူး မရှိပါ။]

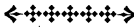
၇၆-ဂါမသီမာဒိ

၁၄၇။ ဘိက္ခဝေ၊ သီမာယ-သိမ်ကို၊ ဝါ-အပိုင်းအခြားကို၊ အသမ္မတာယ-မသမုတ်အပ်သော်၊ အဋ္ဌပိတာယ-မထားအပ်သော်၊ (အယံ တတ္ထ သမာနသံဝါသာ ဧကုပေါသထာဋ္ဌံ စပ်) ယံ ဂါမံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ယံ) နိဂမံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပနိဿာယ-မှီ၍၊ ဝိဟရတိ၊ တဿ ဂါမဿ-၏၊ ယာ ဂါမသီမာ ဝါ-အကြင်၊ ရွာ၏ အပိုင်းအခြားသည်လည်းကောင်း၊ (တဿ) နိဂမဿ-၏၊ (ယာ) နိဂမသီမာ ဝါ-အကြင်နိဂုံး၏ အပိုင်းအခြားသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤရွာ၏ အပိုင်းအခြား၊ နိဂုံး၏ အပိုင်းအခြားသည်၊ တတ္ထ-ထို ဂါမ၊ နိဂမ၌၊ သမာနသံဝါသာ-တူသော ကံကြီး၊ ကံငယ် ရှိရာသည်၊ ဧကုပေါသထာ-တူသော ဥပုသ် ရှိရာသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ အဂါမကေ- ရွာ မရှိသော၊ အရညေ- တော၌၊ သမန္တာ- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သတ္တဗ္ဗန္တရာ-၇ အဗ္ဗန္တရတို့သည်၊ (သန္တိ)၊ အယံ-ဤ ၇ အဗ္ဗန္တရ အရပ်သည်၊ တတ္ထ-ထို တော၌၊ သမာနသံဝါသာ ၊ပေ။

သဗ္ဗာ-သော၊ နဒီ-မြစ်သည်၊ အသီမာ-ဗဒ္ဒသိမ် မဟုတ်၊ သဗ္ဗော၊ သမုဒ္ဒေါ-သည်၊ အသီမော- ဟုတ်၊ ပေ၊ ဇာတဿရော- ဇာတဿရအိုင်သည်၊ (အလိုလို ဖြစ်သော အိုင်သည်)၊ ပေ၊ နဒီယာ ဝါ- ချွံသော်လည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒေ ဝါ- ချွံသော်လည်းကောင်း၊ ဇာတဿရေ ဝါ- ချွံသော်လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင် အရပ်ကို၊ မဇ္ဈိမဿ-အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ သမန္တာ-၌၊ ဥဒကုက္ကေပါ- ရေ၏ ကျရာ အရပ်ဖြင့်၊ (ရေတစ်ကျ အရပ်ဖြင့်)၊ ပရိစ္ဆိန္နံ- ပိုင်းခြားအပ်၏၊) အယံ-ဤ အရပ်သည်၊ တတ္ထ- ထို နဒီ၊ သမုဒ္ဒ၊ ဇာတဿရ၌၊ သမာနသံဝါသာ ၊ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

၁၄၈။ သီမာယ-မိမိသိမ်ဖြင့်၊ သီမံ-သုတစ်ပါး၏ သိမ်ကို၊ သမ္ဘိန္ဒန္တိ-ရောစပ်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ ယေသံ - အကြင် ရဟန်းတို့၏၊ ဝါ - တို့သည်၊ သီမာ- ကို၊ ပဌမံ သမ္မတာ၊ တေသံ- တို့၏၊ တံ ကမ္မံ- ထို သီမာသမ္မုတိကံသည်၊ ဓမ္မိကံ- တရား၌ ယှဉ်၏၊ ဝါ- တရားအား လျော်၏၊ အကုပုံ- မပျက်ဆီးအပ်၊ မပျက်ဆီးနိုင်၊ ဝါ- မပျက်စီး၊ ဌာနာရဟံ- ဉာတ် ကမ္မဝါစာ ဟူသော အကြောင်းအား ထိုက်တန်၏၊ [ဉာတ် ကမ္မဝါစာသည် သီမာသမ္မုတိကံ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဌာန”မည်၏၊ နောက်၌ “အဓမ္မိကံ-

တရား၌ မယှဉ်” စသည် ပေးပါ။ ပေ၊ အဇ္ဈောတ္တရန္တိ - လွမ်းမိုးကြကုန်၏။
 [သမ္မေဒနှင့် အဇ္ဈောတ္တရဏ အထူးကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ပေ၊ သီမံ-
 ကို၊ သမ္ပန္နန္တေန- သည်၊ သီမန္တရိကံ- သီမန္တရိကံကို၊ (သိမ်နှစ်လုံးတို့၏အကြား
 အရပ်ကို) ထပေတွာ ၊ပေ။

၇၇-ဥပေါသထဘောဒါဒိ

၁၄၉။ “ဥပေါသထာ- ဥပုသ်တို့သည်၊ (ဥပုသ်နေ့တို့သည်) ကတိ န
 ခေါ- အဘယ်မျှလောက်တို့ပါနည်း?” ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ ဒွေ-
 နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဥပေါသထာ-ဤ ဥပုသ်နေ့တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-
 ရှိကုန်၏။) စာတုဒ္ဓိကော စ-စာတုဒ္ဓသီဥပုသ်လည်းကောင်း၊ ပန္နရသိကော စ-
 ပန္နရသီဥပုသ်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပေါသထာ-တို့သည်၊ ဣမေ ဒွေ-
 ဤ နှစ်ပါးတို့တည်း၊ ဣတိ-ပြီ။

“ဥပေါသထကမ္မာနိ- ဥပုသ်ကံတို့သည်၊ ကတိ န ခေါ- နည်း?!” ပေ၊
 ဥပေါသထကမ္မာနိ-တို့သည်၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-ဤ လေးပါးတို့တည်း၊ အဓမ္မေန-
 မတရားသဖြင့်၊ ဝဂ္ဂ- ဝဂ္ဂဖြစ်သော၊ ဥပေါသထကမ္မ- လည်းကောင်း၊ တစ်နည်း၊
 အဓမ္မေနဝဂ္ဂ-အဓမ္မေနဝဂ္ဂ ဖြစ်သော၊ ဥပေါသထကမ္မ- လည်းကောင်း၊ အဓမ္မေန-
 ဖြင့်၊ သမဂ္ဂ-သော၊ ဥပေါသထကမ္မ-လည်းကောင်း၊ တစ်နည်း၊ အဓမ္မေနသမဂ္ဂ-
 အဓမ္မေနသမဂ္ဂဖြစ်သော၊ ဥပေါသထကမ္မ-လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန ဝဂ္ဂ-သော၊
 ဥပေါသထကမ္မ- လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန သမဂ္ဂ- သော၊ ဥပေါသထကမ္မ-
 လည်းကောင်းတည်း၊ ဣတိ- ဤ လေးပါးတို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တတြ- ထို လေးပါးသော ဥပုသ်ကံတို့တွင်၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ-
 သော၊ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) ဥပေါသထကမ္မ- အကြင် ဥပုသ်ကံသည်၊ (အတ္ထိ)။
 ဘိက္ခဝေ၊ ဝေရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ (ဤသို့ အဓမ္မေနဝဂ္ဂ သဘောရှိသော၊)
 ဥပေါသထကမ္မ-ကို၊ န ကာတမ္မံ-ထိုက်၊ မယာ စ-သည်လည်း၊ ပေ၊ န
 အနုညာတံ- ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်၊ ပေ၊ ဓမ္မေန သမဂ္ဂ-သော၊ ယဒိဒံ
 ဥပေါသထကမ္မံ (အတ္ထိ) ၊ပေ၊ ကာတမ္မံ၊ ဝေရူပံ၊ ဥပေါသထကမ္မဉ္စ- ကိုသာ၊

မယာ အနုညာတံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တသ္မာ ။ -ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဓမ္မသမဂ္ဂ ဖြစ်သော ဥပုသ်ကံ၏သာ ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်၊ ငါဘုရားလည်း ခွင့်ပြုတော်မူ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဣဟ ။ -ဤ သာသနာတော်၌၊ ယဒိဒံ (ယံ+ ဣဒံ) ဓမ္မေနသမဂ္ဂံ- အကြင် ဓမ္မေနသမဂ္ဂ ဥပုသ်ကံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဧဝရူပံ ဥပေါသထကမ္ပံ၊ ကရိဿာမ-ကုန်အံ၊ ဣတိ-သို့၊ (သိက္ခိတဗ္ဗံ-ကျင့်ကြံကျိုး ကုတ်၊ အားထုတ်ရာ၏) ဘိက္ခဝေ၊ ဧဝံ ဟိ-ဤသို့သာ၊ ဝေါ-သင်တို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ ၊ပေ။

၁။ [“တသ္မာတိဟ”၏ အဖွင့်ကို သာရတ္ထဋီကာ၊ ပဌမပါရာဇိက၊ ဘိက္ခုပဒ ဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ စာမျက်နှာ ၅၂-၌ ကြည့်ပါ။]

၇၈-သံခိတ္တေန ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာဒိ

၁၅၀။ “ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာ-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသတို့သည်၊ (ပါတိမောက် ကို ရွတ်ပြခြင်းတို့သည်) ကတိ န ခေါ်” ပေ၊ နိဒါနံ-နိဒါန်းကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ- ရွတ်ပြပြီး၍၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော ပါတိမောက်ကို၊ (သိက္ခာပုဒ်ကို) သုတေန- သုတပုဒ်ဖြင့်၊ [သုတေနာတိ သုတပဒေန၊- ဋီကာ၊] သာဝေတဗ္ဗံ- ကြားစေထိုက် ၏၊ အယံ- ဤသည်ကား၊ ပဌမော- ရှေးဦးစွာသော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသော- တည်း၊ နိဒါနံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-၍လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ၊ ပါရာဇိကာနိ- တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-၍လည်းကောင်း၊ အဝသေသံ ၊ပေ၊ ဝိတ္ထာရေနေဝ-အကျယ် အားဖြင့်ပင်၊ ပဉ္စမော-ငါးခုမြောက် ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသတည်း၊ ပေ။

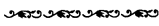
“ဘဂဝတာ၊ သံခိတ္တေန- အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသော- ကို၊ အနုညာတော- အပ်ပြီ” ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သဗ္ဗကာလံ-အလုံးစုံသော အခါ၌၊ (အခါခပ်သိမ်း) သံခိတ္တေန ၊ပေ၊ ဥဒ္ဓိသန္တိ ၊ပေ။

သဝရဘယံ - ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်တတ်သူ လူရိုင်းဘေးသည်၊ အဟောသိ၊ ဘိက္ခု၊ ဝိတ္ထာရေန - အားဖြင့်၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓသိတုံ၊

နာသက္ခိံသု - မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ ပေ၊ အန္တရာယေ - အန္တရာယ်သည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ ပေ။

အန္တရာယေ- သည်၊ အသတိပိ- မရှိပါသော်လည်း၊ ပေ၊ တတြ- ထို “အန္တရာယေ သတိ” ဟူသော ပါဠိ၌၊ ဣမေ- ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့တို့ကား၊ အန္တရာယာ- တို့တည်း၊ ရာဇန္တရာယော- မင်းအန္တရာယ်လည်းကောင်း၊ [စောရ- သူခိုး၊ သူပုန်၊ အဂ္ဂိ ပေ၊ အမနုဿ- ဘီလူး၊ သားရဲ၊ ဝါဠု- ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား စသော ရဲရင့်သော သားကောင်၊ သရိသပ-မြေ၊ ကင်း၊] ဇီဝိတန္တရာယော- အသက်၏ အန္တရာယ်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော - မြတ်သော အကျင့်၏ အန္တရာယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသည်တို့တည်း၊ ပေ။

သံဃမဇ္ဈေ - ၌၊ အနဇ္ဈိဋ္ဌာ - မတိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ- ကုန်လျက်၊) ဓမ္မံ ဘာသန္တိ ပေ၊ ထေရေန ဘိက္ခုနာ၊ သာမံ ဝါ - ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဓမ္မံ၊ ဘာသိတုံ - ငှာလည်းကောင်း၊ ပရံ ဝါ - သူတစ်ပါးကိုသော်လည်း၊ အဇ္ဈေသိတုံ - တိုက်တွန်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ ပေ။

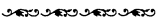

၇၉-ဝိနယပုစ္ဆကထာ

၁၅၁။ အသမ္မတာ- ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ကုန်လျက်၊) ဝိနယံ၊ ပုစ္ဆန္တိ- မေးကြကုန်၏၊ ပေ၊ အတ္တနာ ဝါ ပေ၊ သမ္မန္နိတဗ္ဗံ၊ [မဟာဓန္ဒက ပုဒ်စဉ် ၁၂-၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ကမ္မဝါစာ၌ “ကမ္မံ-ဝိနယပုစ္ဆကံသည်” ဟု ဆိုပါ၊ နောက်နောက် ကမ္မဝါစာတို့၌ “ကမ္မံ”၏ အနက်ကို ကံပုဒ်နှင့် ကြိယာပုဒ်ကို ကြည့်၍ လျော်သလို ဆိုပါ၊] ပေ။

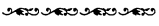
ပေသလာ-သီလရှိသည့်အတွက် လူနတ်အများ လေးစား ချစ်ခင်အပ်သူ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော၊ တစ်နည်း၊ ပေသလာ - ချစ်အပ်သော သီလ ရှိကုန်သော၊ (သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သော၊) ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ပုစ္ဆန္တိ ပေ၊ အာယာတံ - စိတ်ကို လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသကို၊ (ရန်ငြိုးကို၊)

လဘန္တိ၊ အပစ္စယံ- ပီတိသုခတို့ ရှေးရှု မကပ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ဒေါမနဿကို၊ ပေ၊ ဝဓေန-သတ်ခြင်းဖြင့်၊ တဇ္ဇေန္တိ-ခြိမ်းခြောက်ကြကုန်၏။ ပေ၊ ပရိသံ-ကို၊ ဩလောကေတွာ-ကြည့်၍၊ ပုဂ္ဂလံ၊ တုလယိတွာ-နှိုင်းချိန်၍၊ ဝိနယံ ပုစ္ဆိတုံ ပေ။

၈၀-ဝိနယဝိဿဇ္ဇနကထာ

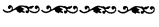
၁၅၂။ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ-ဖြေဆိုကြကုန်၏။ ပေ၊ အဟံ-သည်၊ ဣတ္ထန္နာမေန-သည်၊ ဝိနယံ - ကို၊ ပုဋ္ဌော - မေးအပ်သည်၊ (အမေးခံရသည်၊ ဟုတွာ၊) ဝိဿဇ္ဇေယျ-ဖြေဆိုရာပါ၏။ ပေ။

၈၁-စောဒနာကထာ

၁၅၃။ အနောကာသကတံ-ပြုအပ်သော စောဒနာခွင့် မရှိသော၊ (စောဒနာ ခွင့်ကို မပြုသော၊) ဘိက္ခု-ကို၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ စောဒေန္တိ-စောဒနာကြ ကုန်၏။ ပေ၊ အာယသ္မာ-အရှင်သည်၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ ကရောတု-ပါ၊ အဟံ-သည်၊ တံ-အရှင်ကို၊ ဝတ္ထုကာမော-ပြောခြင်းငှာ အလိုရှိပါ၏။ ဣတိ- သို့၊ ဩကာသံ-ကို၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ အာပတ္တိယာ စောဒေတုံ ပေ။

ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု (ကာရာပေန္တိ ဌံ စပ်၊) အမှာကံ- တို့၏ (အပေါ်၌)၊ ပေသလ္လာ၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ဩကာသံ-ကို၊ ပုရေ ကာရာပေန္တိ- မကြာမီ ပြုစေကြလိမ့်မည်၊ ဝါ- မပြုစေကြကုန်မီ” ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ ပဋိကစ္ဆေဝ- ရှေးဦးစွာ ပြု၍သာလျှင်၊ (ကြိုတင်၍သာလျှင်၊) သုဒ္ဓါနံ- စင်ကြယ်ကုန်သော၊ အနာပတ္တိကာနံ - အာပတ် မရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ - တို့၏ (အပေါ်၌)၊ အဝတ္ထုသ္မိ- လွန်ကျူးမှု၏ ဘာသာ အာပတ် မရှိဘဲ၊ အကာရဏေ-အကြောင်း မရှိဘဲ၊ ဩကာသံ၊ ကာရာပေန္တိ-ကုန်၏။ [ပဋိကစ္ဆေဝ ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီး၊ “ပုရေ ကာရာပေန္တိ”၌ မှတ်ဖွယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ၊ ပဌမသင်္ဂါယနာ အစ၌ ပြထားပြီ။]

၈၂-အဓမ္မကမ္မပဋိက္ခောသနာဒိ

၁၅၄။ အဓမ္မကမ္မံ - အဓမ္မကံကို၊ (ဝိနည်းတရား မရှိသော ကံကို) ကရောန္တိ ၊ပေ၊ ကရောန္တိ ယေဝ-ပြုမြဲ ပြုကြကုန်သည်သာ၊ ပေ၊ အဓမ္မကမ္မ-ကို၊ ကရိယမာနေ- ပြုအပ်သော်၊ ပဋိက္ခောသိတုံ-တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌိမ္မိ-မိမိ၏ အယူကိုလည်း၊ အာဝိကာတုံ - ထင်စွာပြုခြင်းငှာ၊ ပေ၊ စတူဟိ - လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဟိ- တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခောသိတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ တိဟိ ဒိဋ္ဌိ၊ အာဝိကာတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဧကေန-သည်၊ “ဧတံ-ဤ ကံသည်၊ မေ-အား၊ န ဓမတိ-မနှစ်သက်” ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-စိတ်၌ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိပေ။

ပါတိမောက္ခံ- ကို၊ ဥဒ္ဓိသမာနာ - ရွတ်ပြကုန်လတ်သော်၊ သဉ္စိစ္စ - သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍၊ န သာဝေန္တိ- မကြားစေကြကုန်၊ (ကြားအောင် မရွတ်ဆိုကြကုန်၊) ပေ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေန-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကရဟန်းသည်၊ (ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြသော ရဟန်းသည်၊) ပေ။

အာယသ္မာ ဥဒါယိ- သည်၊ သံဃဿ- ၏၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကော- သည်၊ ကာကဿရကော- ကျိုး၏အသံနှင့် တူသော အသံ ရှိသည်၊ ဟောတိ ၊ပေ၊ “ကထံ- အဘယ်နည်းဖြင့်၊ သာဝေယျ- ကြားစေရာပါအံ့နည်း၊ (ကြားအောင် ရွတ်ဆိုရပါနည်း?)” ဣတိ-သို့၊ ဝါယမိတုံ-အားထုတ်ခြင်းငှာ၊ ပေ။

ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ သဂဟဋ္ဌာယ- အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်နှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ ပရိသာယ-၌၊ ပေ။

အနိဇ္ဈိဋ္ဌာ-မတိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ကုန်လျက်၊) ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသန္တိ၊ပေ၊ အနုဇ္ဈိဋ္ဌေန-မတိုက်တွန်းအပ်သော ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ထေရာဓိကံ - ထေရ်ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသည်ကို၊ အနုဇာနာမိ ၊ပေ။

ပဌမော-သော၊ အညတိတ္ထိယဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

၁။ ထေရာဓိကံ။ ။ ဤပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ “ဘဝိတုံ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ စပ်ပုဒ် ထည့်၏။ “ထေရာဓေယျ”ဟုလည်း ပါဠိရှိသေး၏။ ထို အလို “ထေရာဓေယျ - ထေရ်၏ ဆောင်ထိုက်သော တာဝန်ကို၊ (ဘဝိတုံ) အနုဇာနာမိ”ဟု ပေးပါ။

၈၃-ပါတိမောက္ခဒွေသကအဇ္ဈေသနာဒိ

၁၅၅။ ယေန - ဌိ၊ စောဒနာဝတ္ထု - စောဒနာဝတ္ထုမြို့သည်။ (အတ္ထိ)။ [စောဒနာဝတ္ထု နာမ ဧကံ နဂရံ- ဋီကာ၊] ပေ၊ တတ္ထ- ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ ထေရော- ထေရ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ဗာလော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မလိမ်မာ (မကျွမ်းကျင်)သည်။ အဗျတ္တော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မထက်မြက်သည်။ ဟောတိ၊ သော-ထို ထေရ်သည်။ ဥပေါသထံ ဝါ- ဥပုသ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ဝါ - ဥပုသ်ကံကိုလည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခံ ဝါ - ကိုလည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခဒွေသံ ဝါ- ကိုလည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ၊ [ဗာလော၊ အဗျတ္တောကို ထပ်၍ ဖွင့်သော ဝါကျတည်း၊ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] ပေ၊ ကထံ- လျှင်၊ အမေဟိ- တို့သည်၊ ပဋိပဇ္ဇိတမ္ပံ န ခေါ-ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း?၊ (ကျင့်ရပါမည်နည်း?)၊ ပေ၊ တတ္ထ-၌၊ ယော ဘိက္ခု၊ ဗျတ္တော-၏၊ ပဋိဗာလော-ပါတိမောက္ခံ- ကို၊ တဿ- ၏၊ ဝါ- သည်၊ အာဓေယျ- ဆောင်ထိုက်သော တာဝန်ကို၊ (ဘဝိတုံ) အနုဇာနာမိ ပေ။

တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ထေရ်-ကို၊ အဇ္ဈေသိသု-တိုက်တွန်းကြကုန်ပြီ၊ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ၊ ထေရော-သည်၊ ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဓိသတု- ရွတ်ပြတော်မူပါ။” ဣတိ- ကုန်ပြီ၊ သော- ထို ထေရ်သည်၊ ဧဝမာဟ (ကိ?)၊ “အာဂုသော-တို့၊ မေ-ငါ၏ (နှုတ်၌)၊ န ဝတ္တတိ-ပါတိမောက် မဖြစ်ပါ၊ (မရပါ)။” ဣတိ-ပြီ၊ ဒုတိယံ-ဒုတိယဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့် ပင်၊ ယာဝ သံဃနဝကံ-သံဃနဝကရဟန်း တိုင်အောင်၊ (သံဃာတွင် အငယ်ဆုံး ရဟန်း တိုင်အောင်) အဇ္ဈေသိသု၊ [သံဃနဝကကို ရှေးက “သံဃနောရဟန်း” ဟု ပေးကြ၏။] ပေ၊ ဧကော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သမန္တာ-အနီးဖြစ်သော၊ အာဝါသာ-ကျောင်းတိုက်သို့၊ [ဒုတိယာဝိဘတ်မှ ပဉ္စမိဝိဘတ် ပြန်နေသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ၊] သဇ္ဇကံ- တူသော နေ့ရှိအောင်၊ (နေ့ချင်းပြန်) ပါဟောတဗ္ဗော-စေလွှတ်ထိုက်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်သနည်း?)၊ “အာဂုသော၊ ဝစ္ဆ-ချေ၊ သံခိတ္တေန ဝါ- အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိတ္တာရေန ဝါ- အကျယ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ပရိယာပုဏိတွာန-သင်ယူပြီး၍၊ အာဂစ္ဆာဟိ-ပြန်လာပါလော့၊” ဣတိ- ဤသို့ မှာ၍ စေလွှတ် ထိုက်၏၊ ပေ။

“ကေန-အဘယ် ရဟန်းသည်၊ (အဘယ် ရဟန်းက) ပါဟေတဗ္ဗော န ခေါ-စေလွှတ်ထိုက်ပါသနည်း?၊ (စေလွှတ်ရမည်နည်း?)” ပေ၊ ထေရေန၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ နဝံ- သီတင်းငယ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု- ကို၊ အာဏာပေတုံ- စေခိုင်းခြင်းငှာ၊ ပေ၊ အာဏတ္တာ- စေခိုင်းအပ်ကုန်သော၊ (အခိုင်းခံရကုန်သော) နဝါ ဘိက္ခု၊ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ပေ၊ ထေရေန-သည်၊ အာဏတ္ထေန-သော၊ အဂိလာနေန- ဂိလာန မဟုတ်သော ရဟန်းသည်၊ န န ဂန္တဗ္ဗံ- မသွားရာသည် မဟုတ်၊ သွားရာသည်သာ၊ (သွားရမည်သာ) တစ်နည်း၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-မသွားရာသည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (ဂန္တဗ္ဗံ ဧဝ-သည်သာ) [ဤဝါကျမျိုး၌ ဤသို့ နှစ်နည်း ပေးပါ။] ပေ။

၈၄-ပက္ခဂဏနာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုဇာနနာ

၁၅၆။ အထ ပေ၊ ပစ္စာဂဠိ၊ [မဟာခန္ဓက ပုဒ်စဉ် ၁၀၃-၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ပေ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ပိဏ္ဍာယာ-ငှာ၊ စရန္တေ-လှည့်လည်နေကုန်သော၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ ပုစ္ဆန္တိ (ကိ?)၊ “ဘန္တေ-တို့၊ ပက္ခဿ-လဆန်းပက္ခ၊ လဆုတ် ပက္ခ၏၊ ကတိမိ- အဘယ်နှစ်ရက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းရက်ပါနည်း?” ဣတိ- ကုန်၏၊ [“တိထိ”ဟူသော ပုဒ်ကို ငဲ့၍ “ကတိမိ”ဟု ဣတ္ထိလိင် ရှိရသည်။] ပေ၊ သကျပုတ္တိယာ၊ ဣမေ သမဏာ- တို့သည်၊ ပက္ခဂဏနမတ္တမ္ပိ- ပက္ခ အရေအတွက်မျှကိုလည်း၊ န ဇာနန္တိ- ကုန်၊ ဣမေ- ဤ ရဟန်းတို့သည်၊ အည- အခြားသော၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကလျာဏံ- ကောင်းသော တရားကို၊ ကိ ပန- အဘယ့်ကြောင့်၊ ဇာနိဿန္တိ-သိကုန်လိမ့်မည်နည်း?၊ တစ်နည်း၊ ကိ ပန ဇာနိဿန္တိ- အဘယ်မှာ သိကုန်လိမ့်မည်နည်း?၊ ပေ၊ ပက္ခဂဏနံ- ပက္ခကို ရေတွက်ခြင်းကို၊ (ပက္ခ အရေအတွက်ကို) ဥဂ္ဂဟေတုံ- မှတ်ယူခြင်းငှာ၊ ပေ၊ “ကေန- အဘယ် ရဟန်းသည်၊ ပက္ခဂဏနာ- ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-နည်း?၊ ပေ၊ သဗ္ဗေဟေဝ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ ပေ၊ ဥဂ္ဂဟေတုံ ပေ။

၁၅၇။ “ဘန္တေ၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ကိဝတိကာ- အဘယ်မျှ အတိုင်း အရှည် ရှိပါကုန်သနည်း?” ပေ၊ အညမညမ္ပိ-အချင်းချင်းကိုလည်း၊ န ဇာနန္တိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ ဂဟေတုံ- ရေတွက်ခြင်းငှာ၊ ပေ၊ “ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊

ဘိက္ခု- တို့ကို၊ ဂဏေတဗ္ဗာ- ရေတွက်ထိုက်ကုန်သနည်း?။” ပေ၊ တဒဟု ပေါသထေ၊ နာမဂ္ဂေန ဝါ- နာမည် အပိုင်းအခြားအားဖြင့်လည်း၊ ဂဏေတုံ- ငှာလည်းကောင်း၊ သလာကံ ဝါ-ဝါးခြမ်းစိတ်ကိုလည်း၊ (တုတ်တံ-တုတ်ချောင်း ကိုလည်း၊) ဂါဟေတုံ-ယူစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပေ။

၁၅၈။ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ “အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဥပေါသထော-ဥပုသ်နေတည်း။” ဣတိ-သို့၊ အဇာနန္တာ (ဟုတွာ)၊ ဒူရံ-ဝေးသော၊ ဂါမံ-သို့၊ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ၊ တေ- တို့သည်၊ ပါတိမောက္ခေ- ကို၊ ဥဒ္ဓိဿမာနေပိ- ရွတ်ပြအပ်စဉ်လည်း၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ရောက်လာကုန်၏၊ ဥဒ္ဓိဗ္ဗမတ္တေပိ- ရွတ်ပြအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်သော်လည်း၊ (ရွတ်ပြအပ်ပြီးကာမျှလည်း၊) အာဂစ္ဆန္တိ၊ ပေ၊ အဇ္ဇ- နေ၊ ဥပေါသထော- တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာရောစေတုံ ၊ပေ၊ ထေရေန ဘိက္ခုနာ၊ ကာလဝတော- စောစောကပင်၊ အာရောစေတုံ [ကာလဝတော၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ပေ၊ ကာလဝတော- ၌၊ နဿရတ်- အမှတ် မရ၊ (ပြောဖို့ရန် အမှတ် မရ၊) ပေ၊ ဘတ္တကာလေပိ- ဆွမ်းစားရာ အခါ၌လည်း၊ (ဆွမ်းစားချိန် ၌လည်း၊) ပေ၊ ယံ ကာလံ- အကြင် အချိန်၌၊ သရတိ၊ တံ ကာလံ- ၌၊ အာရောစေတုံ ၊ပေ။

၈၅-ပုဗ္ဗကရဏာနုဇာနနာ

၁၅၉။ အညတရသ္မိံ၊ အာဝါသေ - ၌၊ ဥပေါသထာဂါရံ၊ ဥက္ကာပံ - စွန့်ပစ်ထိုက်သော အမှိုက်အပေါင်း ရှိသည်၊ (အမှိုက် ရွတ်နေသည်၊) ဟောတိ၊ အာဂန္တကာ- အာဂန္တက ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ (ကိ?)၊ “ကထံ ဟိ - ကြောင့်၊ အာဝါသိကာ - အာဝါသိက ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ဥပေါသထာဂါရံ- ကို၊ န သမ္ပန္နိဿန္တိ နာမ- တံမြက် မလှည်းကြကုန်သနည်း?၊ (တံမြက် မလှည်းကြပါလိမ့်?။)” ဣတိ (ဥဇ္ဈာယန္တိ) ၊ပေ၊ သမ္ပန္နိတုံ-တံမြက် လှည်းခြင်းငှာ၊ ပေ။

၁၆၀။ ဥပေါသထာဂါရေ - ဌှိ၊ အာသနံ - နေရာသည်၊ ဝါ - ကို၊ အပညတ္တံ- မခင်းအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဘိက္ခု။ ဆမာယံ- မြေ၌၊ နိသီဒန္တိ၊ ဂတ္တာနိပိ- ကိုယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ စီဝရာနိပိ- တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပံသုကိတာနိ- မြေမှုန့်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။

၁၆၁။ ပဒီပေါ - ဆီမီးသည်၊ (အရောင်အလင်းသည်း) န ဟောတိ၊ ပေ၊ အန္ဓကာရေ-အမှိုက်မှောင်၌၊ ကာယမ္ပိ-ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ စီဝရမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ အက္ကမန္တိ- နင်းမိကြကုန်၏၊ ပေါ ပဒီပံ ကာတုံ၊ ပေါ န ပဒီပေန္တိ - ဆီမီးကို မပြုကြကုန်၊ (မီးမထွန်းကြကုန်၊) [**“ပဒီပ”** ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရ ဓာတ်၏ အနက်၌ ဣ ပစ္စည်းကို မောဂ္ဂလ္လာန် ၅ ကဏ္ဍ၊ ၁၂ သုတ်ဖြင့် သက်၍ ဧ ပြုပါ၊] ပေါ န ပဒီပေတဗ္ဗော- ဆီမီးကို မပြုထိုက်သည် မဟုတ်၊ ပြုထိုက်သည်သာ၊ ပေ။

၁၆၂။ ပါနီယံ- သောက်ရေကို၊ နေဝ ဥပဋ္ဌာပေန္တိ- မတည်ထားကြကုန်၊ ပရိဘောဇနီယံ- သုံးရေကို၊ န ဥပဋ္ဌာပေန္တိ၊ ပေ။

၈၆-ဒိသံဂမိကာဒိဝတ္ထု

၁၆၃။ ဗာလာ အဗျတ္တာ ဘိက္ခု။ ဒိသံဂမိကာ-အရပ်မျက်နှာသို့ သွားခြင်း ငှာ ထိုက်ကုန်သည်၊(ခရီးသွားကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊) အာစရိယုပဇ္ဈာယေ-တို့ကို၊ အာပုစ္ဆိံသု-ပန်လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ ပေါ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ပေါ တေ-တို့ကို၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ-တို့သည်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-မေးထိုက်ကုန်၏၊ (ကိ?)၊ **“ကဟံ-အဘယ် အရပ်သို့၊ ဂမိဿထ-သွားကြမလို့နည်း?၊ ကေန-အဘယ်သူနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ ဂမိဿထ-နည်း?”** ဣတိ-ဤသို့ မေးထိုက်ကုန်၏၊ ပေါ အဗျတ္တာ၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အညေ-မိမိတို့မှ တစ်ပါး ကုန်သော၊ ဗာလေ- ကုန်သော၊ အဗျတ္တေ- ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၊ စေ အပဒီသေယျု- အကယ်၍ ညွန်ပြကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေသု- ကုန်လတ်သော်၊) ပေါ န အနုဇာနိတဗ္ဗာ- ခွင့်မပြုထိုက်ကုန်၊ စေ အနုဇာနေယျု- အကယ်၍ ခွင့်ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေသု၊ တေသံ-ထို ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌဿ၊ ပေါ အနနုညာတာ-ခွင့်မပြု အပ်ကုန်ဘဲ၊ စေ ဂစ္ဆေယျု-အံ့၊ (ဧဝံ သန္တေသု၊ တေသံ- ထို ဗာလ၊ အဗျတ္တ ရဟန်းတို့၏၊) ပေ။

ဣဓ ဟေ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသံ ဝါ၊ [ပုဒ်စဉ် ၁၅၅ ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။] တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်သို့၊ အညော-အခြားသော၊ ဗဟုဿုတော-များသော သုတရှိသော(များသော+ကြားနာအပ်ပြီးသော ဗုဒ္ဓဝစနရှိသော၊) အာဂတာဂမော- နှုတ်၌ လာသော ပါဠိတော်ရှိသော၊ ဓမ္မဓရော-သုတ္တ၊ အဘိဓမ္မကို ဆောင်နိုင် သော၊ ဝိနယဓရော-ဝိနည်းကို ဆောင်နိုင်သော၊ မာတိကာဓရော-မာတိကာကို ဆောင်နိုင်သော၊ ပဏ္ဍိတော - ကြောင်း ကျိုးမြင်သိ၊ ပင်ကိုဉာဏ် ရှိသော၊ ဗျတ္တော- ထက်မြက်သော၊ မေဓဝီ- အကြောင်းအားလျော်စွာ တစ်ခဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ပညာရှိသော၊ (တစ်ဏှပုတ္တိဉာဏ် ရှိသော၊) လန္ဠိ-မကောင်းမှုမှ ရှိခြင်းရှိသော၊ ကုက္ကစ္စကော-ဝိနယကုက္ကစ္စ ရှိသော၊ သိက္ခာကာမာ- သိက္ခာ သုံးပါးကို လိုလားသော၊ ဘိက္ခု၊ အာဂစ္ဆတိ- ကြွလာအံ့။ **“ဗဟုဿုတော”** စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို စုဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ- ကမ္မက္ခန္ဓကပါဠိတော်နိဿယ နိယသကမ္မကထာ၌လည်းကောင်း၊ **“ပဏ္ဍိတော”** စသည်တို့၏ အနက်ကို မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ- ပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ၌လည်းကောင်း ပြခဲ့ပြီ။]

ဘိက္ခဝေ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗော- ချစ်ဖွယ်သော စကားဖြင့် သိမ်းသွင်းထိုက်၏၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော - အဖန်ဖန် သိမ်းသွင်းခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ ဥပလာပေတဗ္ဗော-နေခြင်း၏ အနီး၌ ပြောဆိုစေထိုက်၏၊ (**“နေရတာပေါ”** ဟု ဝန်ခံစေထိုက်၏၊) [ဝန်ခံလောက်အောင် ပြောပါ-ဟူလို]၊ တစ်နည်း၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗော-ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် သိမ်းသွင်း ထိုက်၏၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော- ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ [ဤ ကျောင်းတိုက်၌ ပစ္စည်းလေးပါး မျှတကြောင်းကို လျှောက်ပါ၊ တကယ် နေသော အခါ၌လည်း ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ချီးမြှောက်ပါ-ဟူလို]၊ ဥပလာပေတဗ္ဗော- ချစ်ဖွယ်သောစကားဖြင့် ပြောဆိုထိုက်၏၊ [ဤ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ]၊ စုဏ္ဏေန- ဆပ်ပြာမှုန့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာယ- မြေညက်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌေန - ဒန်ပူဖြင့်လည်းကောင်း၊ မုခေါဒကေန - မျက်နှာသစ်ရေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော- ပြုစုလုပ်ကျွေးထိုက်၏၊ [ကာရိတ်ပစ္စည်း အနက်မရှိ]၊ နော စေ သင်္ဂဏေယျု-ကုန်အံ့၊ ပေ၊ (တေသံ- ထို ရဟန်းတို့၏၊) အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။

“ဣဓ ဟေ၊ ပရိယာပုဏိတွာ အာဂစ္ဆာ”တိ [ပုဒ်စဉ် ၁၅၅-၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဝေံ - ဤသို့ စေလွှတ်ခြင်းဖြင့်၊ တံ - ထို ပါတိမောက်ကို သင်ယူခြင်းကို။

(သင်ယူခွင့်ကို) စေ လဘောထ- အကယ်၍ ရအံ့၊ [ရေး နိဿယ၌ “တံ ပါတိမောက္ခဋ္ဌေသကံ-ထို ပါတိမောက်ကို ပြစ်မ့်သူကို” ဟု ပေး၏၊] ဣစ္ဆေတံ- ဤသို့ ရခြင်းသည်၊ ကုသလံ- ကောင်း၏၊ နော စေ လဘောထ- အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ သဗ္ဗေဟေဝ - အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ - တို့သည်၊ (ဂန္တဗ္ဗော ဌံ စပ်)၊ ယတ္ထ - အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထံ ဝါ- ပေ၊ ဇာနန္တိ၊ သော အာဝါသော- သို့၊ ဂန္တဗ္ဗော- လခွဲတိုင်း သွားထိုက်၏၊ [ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဥပုသ်ပြုရန် သွားရမည်-ဟူလို။]

ဝသံဝါသဝတ္ထု ဌံ “ဝသံ - မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသန္တိ - နေကြကုန်၏၊ တစ်နည်း၊ ဝသံဝသန္တိ- ဝါဆိုကြကုန်၏၊ သတ္တာဟကာလိကံ- ခုနစ်ရက် ကာလရှိအောင်၊ (ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင်) ပါဟေတဗ္ဗော” ဟု ပေးပါ။

၈၇-ပါရိသုဒ္ဓိဒါနကထာ

၁၆၄။ အထ ပေ၊ အာမန္တေသိ (ကိ?)၊ “ဘိက္ခဝေ၊ သန္နိပတထ- စည်းဝေးကြကုန်လော့၊ သံဃော ဥပေါသထံ၊ ကရိဿတိ- လိမ့်မည်၊” ဣတိ- ပြီ၊ ပေ၊ “ဘန္တေ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဂိလာနော- ဂိလာနဖြစ်သော၊ (မကျန်းမမာ နေသော) ဘိက္ခု၊ အတ္ထိ-ပါ၏၊ သော- ထို ဂိလာနရဟန်းသည်၊ အနာဂတော (န+အာဂတော)- မလာနိုင်ပါ၊” ဣတိ- ပြီ၊ ပေ၊ ဂိလာနေန၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ- ပါရိသုဒ္ဓိကို၊ ဒါတံ ပေ၊ “ပါရိသုဒ္ဓိ- ကို၊ ဒိဗ္ဗိ- ပေးပါ၏၊ မေ- ၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ- ကို၊ ဟရ- သံဃာ့အထံသို့ ဆောင်ပါလေ၊ မေ- ၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ- ကို၊ အာရောဓေဟိ- သံဃာအား လျှောက်ပါလေ၊” ဣတိ (ဝစနိယော အဿ)၊ (ဣတိ-သို့)၊ ကာယေန ဝိညာပေတိ ပေ၊ [မဟာခန္ဓက ပုဒ်စဉ် ၆၅ ၌ အနက် ရေးခဲ့ပြီ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ- သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒိန္နာ- ပေးအပ်ပြီးသည်၊ (ပေးအပ်ရာ ရောက်သည်)၊ ဟောတိ ပေ။

ဧဝံ - သို့၊ ဧတံ - ဤ ပါရိသုဒ္ဓိ ပေးခြင်းကို၊ စေ လဘောထ ပေ၊ ဂိလာနော၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ မဇ္ဈေန ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပီဋ္ဌေန ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ဝါ-သို့၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊

(သံဃေန)၊ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ ဂိလာနုပဋ္ဌကာနံ-ဂိလာနကို ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း?)၊ “မယံ၊ ဂိလာနံ-ကို၊ ဌာနာ-တည်ရာ အရပ်မှာ၊ သစေ စာဝေသာမ- အကယ်၍ ရွှေစေကုန်အံ့၊ (ရွှေပြောင်းကုန်အံ့၊ ဧဝံ သန္တေသု၊) အာဗာဓော ဝါ-အနာရောဂါသည်သော်လည်း၊ အဘိဝနိဿတိ-တိုးလိမ့်မည်၊ ကာလံ ကိရိယာ ဝါ- သေခြင်းကို ပြုရခြင်းသည်သော်လည်း၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်။” ဣတိ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနော၊ ဘိက္ခု- ကို၊ ဌာနာ- မှာ၊ န စာဝေတဗ္ဗော- မရွှေစေထိုက်၊ (မရွှေပြောင်းထိုက်၊) သံဃေန-သည်၊ တတ္ထ-ထို ဂိလာနရိရာ အရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော ၊ပေ။

ပါရိသုဒ္ဓိဝိဟာရကော-ပါရိသုဒ္ဓိကို ဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိယာ-ကို၊ ဒိန္နာယ- ပေးအပ်ပြီးသော်၊ တတ္ထေဝ- ထို (ပေးရာ) အရပ်၌ပင်၊ စေ ပက္ကမတိ- အကယ်၍ အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အညဿ-အခြား ရဟန်းအား၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ဒါတဗ္ဗာ၊ [ဤမှ နောက်၌ “စေ ဝိဗ္ဗမတိ-အကယ်၍ လူထွက်အံ့၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ စေ ကရောတိ-အံ့၊ သာမဏေရော-သာမဏေဟူ၍၊ စေ ပဋိဇာနာတိ-အကယ်၍ ဝန်ခံအံ့၊” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ သိက္ခံ- ကို၊ ပစ္စက္ခာတက-ပယ်စွန့်သူ၊ အန္တိမဝတ္ထု- အဆုံးဖြစ်သော ဝတ္ထုဟူသော ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အဇ္ဈာပန္နက- ရောက်သူ၊ ဥမ္မတ္တက- ရူးသူ၊ ခိတ္တစိတ္တ-ဘီလူးသည် ပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသူ၊ ဝါ-ဘီလူး လှန် သဖြင့် ပြန်လွင့်သော စိတ်ရှိသူ၊ ဝေဒနာဋ- ဒုက္ခဝေဒနာ လွန်စွာ နှိပ်စက်အပ် သူ၊ ဥက္ခိတ္တက စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို မဟာဓန္ဒက၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

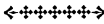
ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကော ၊ပေ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ- (သံဃာ့ အထံသို့ မရောက်မီ) ခရီးအကြား၌၊ စေ ပက္ကမတိ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရိသုဒ္ဓိ - သည်၊ ဝါ - ကို၊ အနာဟဋ္ဌာ - မဆောင်ယူအပ်သည်၊ (ဆောင်ယူအပ်ရာ မရောက်သည်၊) ဟောတိ၊ ပေ၊ သံဃပ္ပတ္တော-သံဃာသို့ ရောက်ပြီးသည်၊ (သံဃာ့အထံသို့ ရောက်ပြီးသည်၊ ဟုတွာ)၊ စေ ပက္ကမတိ ၊ပေ၊ အာဟဋ္ဌာ - ဆောင်ယူအပ် ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ၊ပေ၊ သံဃပ္ပတ္တော- သည်၊ (ဟုတွာ- ၍၊ ဝါ- ဖြစ်မှ၊) သုတ္တော - အိပ်ပျော်သည်၊ (ဟုတွာ - ၍၊ ဝါ - ကြောင့်၊) စေ န အာရောစေတိ - အကယ်၍ မလျှောက်အံ့၊ ပမတ္တော - မေ့လျော့သည်၊ ပေ။

သမာပန္နော-သမာပတ် ဝင်စားနေသည်။ (ဟုတွာ) စေ န အာရောစေတိ၊ (ဧဝံသတိ) ပါရိသုဒ္ဓိ အာဟဠာ ဟောတိ၊ ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကဿ-၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ) ၊ပေ၊ သဉ္စိစ္စ- သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ စေ န အာရောစေတိ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။

၈၈-ဆန္ဒဒါနကထာ

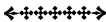
၁၆၅။ ဆန္ဒ - ဆန္ဒကို၊ ဒါတုံ ၊ပေ၊ ဆန္ဒေ - ကို၊ ဒိန္နေ - ပေးအပ် ပြီးသော်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ - ကို၊ ဒေန္တေန - ပေးသော ရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒမ္ပိ - ကိုလည်း၊ ဒါတုံ အနုဇာနာမိ၊ သံဃဿ - ၏၊ ကရဏီယံ - ပြုဖွယ် ကိစ္စတို့သည်၊ သန္တိ - ရှိကုန်၏၊ ဤမျှသာ ထူး၏။ [ပါဠိယံ “သန္တိ သံဃဿ ကရဏီယာနိ” တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဝစနိဝပလ္လာသေန ကရဏီယ” န္တိ ဝုတ္တံ၊ - ဝိမတိ။]

၈၉-ဉာတကာဒိဂ္ဂဟဏကထာ

၁၆၆။ အညတရံ၊ ဘိက္ခု - ကို၊ ဥပေါသထေ - ဥပုသ်နေဖြစ်သော၊ တဒဟု - ထို နေ့၌၊ ဉာတကာ - ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ဂဏိံသု - ဖမ်းယူကြကုန်ပြီ၊ ၊ပေ၊ ဂဏန္တိ၊ တေ ဉာတကာ - တို့သည်၊ ဝါ - တို့ကို၊ ဘိက္ခုဟိ - တို့က၊ ဧဝံ - သို့၊ ဝစနိယာ - ပြောဆိုထိုက်ကုန်သည်၊ အဿု - ဖြစ်ကုန်၏။ (ကိ- အဘယ်သို့ ပြောဆိုထိုက်ကုန်သနည်း?) “အာယသ္မန္တော - ဒါယကာတို့၊ ဣယံ- တိုက်တွန်းပါ၏၊ ယာဝ- လောက်၊ အယံ ဘိက္ခု ဥပေါသထံ၊ ကရောတိ - ပြုနေ၏၊ (တာဝ - ထို ဥပုသ်ပြုနေသေးသမျှ) တုမှ၊ ဣမံ ဘိက္ခု - ကို၊ မုဟုတ္တံ - တစ်မုဟုတ်မျှ၊ မုဉ္ဇထ - လွတ်ကြပါကုန်၊” ဣတိ - ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ ဧဝံ - သို့၊ ဧတံ - ဤ ပြောဆိုခြင်းကို၊ တစ်နည်း၊ ဧဝံ - ပြောသို့ ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ ဧတံ - ဤ ရဟန်း၏ ဥပုသ်ပြုခွင့်ကို၊ စေ လဘောထ- အံ၊ ပေ၊ “ယာဝ- လောက်၊ အယံ ဘိက္ခု၊ ပါရိသုဒ္ဓိ- ကို၊

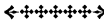
ဒေဝီ - ပေးနေ၏။ (တာဝ - လောက်) တုမေ့ မဟုတ္တံ၊ ကေမန္တံ - ဌိ၊
 ဟောထ - ဖြစ်ကြပါကုန်၊ (နေကြပါကုန်)။ ပေ၊ ယာဝ- လောက်၊ သံဃော
 ဥပေါသထံ က ရောတိ၊ (တာဝ) တုမေ့၊ ဣမံ ဘိက္ခံ - ကို၊ နိဿိမံ-သိမံ
 အပြင်ဘက်သို့၊ နေထ - ဆောင်ကြပါကုန်၊ [ရှေးခေတ်က များသောအားဖြင့်
 ကျောင်းတိုက်ကြီး တစ်ခုလုံးကို မဟာသိမ် သမုတ်ထားလေ့ ရှိကြ၏။ ထို
 ရဟန်းသည် သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသံမှ လွတ်လျက် သိမ်ထဲ၌ရှိနေလျှင် ဝဂ္ဂဖြစ်၍
 ကံပျက်မည် စိုးသောကြောင့် “နိဿမံ နေထ” ဟု ပြောရသည်။ နောက်၌
 “ရာဇာနော - မင်းတို့သည်၊ စောရာ - ဓားပြ၊ သူပုန်တို့သည်၊ ဓုတ္တာ -
 သေသောက်ကြူးတို့သည်၊ ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော
 ရန်သူရဟန်းတို့သည်”ဟု ပေးပါ။] ပေ။

၉၀-ဥမ္မတ္တကသမ္ပုတိ

၁၆၇။ အထ ခေါ် ပေ၊ “ဘန္တေ၊ ဂဂေါ နာမ - ဂဂ မည်သော၊
 ဥမ္မတ္တကော- သော၊ ဘိက္ခု၊ အတ္ထိ - ပါ၏၊ သော- ထို ဂဂ ရဟန်းသည်၊
 အနာဂတော- ပါ” ဣတိ- ပြီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒေ- နှစ်မျိုးကုန်သော၊ ဥမ္မတ္တကာ-
 တို့သည်၊ (သန္တိ) ဘိက္ခဝေ၊ ဥမ္မတ္တကော - သေ၊ (ယော) ဘိက္ခု - သည်၊
 (ဥပေါသထံ- ကို၊ သရတိပိ- ရံခါလည်း အမှတ်ရ၏၊ န ပိ သရတိ- ရံခါ
 လည်း အမှတ်မရ၊ သံဃကမ္ပံ- (ဥပုသ်မှ ကြွင်းသော) သံဃာကံကို၊ သရတိပိ-
 ၏၊ န ပိ သရတိ- မရ၊ (သော ဘိက္ခု) အတ္ထိ၊ [ပထမ]၊ (ယော ဘိက္ခု)၊
 နေဝ သရတိ- လုံးဝ အမှတ်မရ၊ (သော ဘိက္ခု) အတ္ထိ၊ [ဒုတိယ]၊ (ယော
 ဘိက္ခု)၊ ဥပေါသထံ- သို့၊ (ဥပုသ်ပြုရာ အရပ်သို့) အာဂစ္ဆတိပိ- ရံခါလည်း
 လာ၏၊ န ပိ အာဂစ္ဆတိ- ရံခါလည်း မလာ၊ သံဃကမ္ပံ- သို့၊ အာဂစ္ဆတိပိ-
 ၏၊ န ပိ အာဂစ္ဆတိ- မလာ၊ (သော ဘိက္ခု၊ အတ္ထိ)၊ [တတိယ]၊ (ယော
 ဘိက္ခု)၊ နေဝ အာဂစ္ဆတိ- လုံးဝ မလာ၊ (သော ဘိက္ခု) အတ္ထိ၊ [စတုတ္ထ၊
 ဤ၌ ဒေ သရုပ်ကို တကြ ဘိက္ခဝေ စသော နောက်ဝါကျကို ထောက်၍
 ပထမနှင့် တတိယကို တစ်ယောက် ယူပါ၊ ဒုတိယနှင့် စတုတ္ထကို တစ်ယောက်
 ယူပါ။]

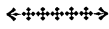
ဘိက္ခုဝေ၊ တတြ - ထို နှစ်ယောက်တို့တွင်၊ ယွာယံ (ယော + အယံ) ဥမ္မတ္တကော- အကြင် ရူးသော ရဟန်းသည်၊ ဥပေါသထံ သရတိပိ၊ ပေ၊ န ပိ·အာဂစ္ဆတိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဧဝရူပဿ- သော၊ ဥမ္မတ္တကဿ- အား၊ ဥမ္မတ္တက သမ္မုတိ- ဥမ္မတ္တကသမ္မုတိကို၊ ဒါတုံ၊ ပေ၊ (ကမ္မဝါစာ၌) ဂဂ္ဂေါ၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ဥမ္မတ္တကော- သည်၊ (ဟုတွာ) သရတိပိ၊ ပေ၊ သံဃဿ၊ (ကမ္မ- ဥမ္မတ္တကသမ္မုတိဒါန ကံသည်)၊ ပေ၊ ဂဂ္ဂေါ ဘိက္ခု၊ ဥပေါသထံ- ကို၊ သရေယျ ဝါ- အမှတ်ရသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ န ဝါ သရေယျ- အမှတ် မရသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ ပေ၊ ဥပေါသထံ- သို့၊ အာဂစ္ဆေယျ ဝါ- လာသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ န ဝါ အာဂစ္ဆေယျ- မလာသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ ပေ၊ သံဃော၊ ဂဂ္ဂေန- ဂဂ္ဂ ရဟန်းနှင့်၊ သဟ ဝါ- အတူသော်လည်းကောင်း၊ ဂဂ္ဂေန- နှင့်၊ ဝိနာ ဝါ- ကင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထံ၊ ကရေယျ- ရာပါ၏၊ ပေ။

၉၁-သံဃုပေါသထာဒိပ္ပဓာဒ

၁၆၈။ [ထူးရာဌ်သာ ရေးပါမည်] “မယဉ္ဇ- တို့သည်လည်း၊ စတ္တာရော၊ ဧနာ- ရဟန်းတို့သည်၊ အမှာ- ကုန်၏၊ [“အမှ” ပုဒ်ရင်း၊ ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာ ဒီဃ ပြုထားသည်] ကထံ-လျှင်၊ အမှဟိ-တို့သည်၊ ဥပေါသထော- ကို၊ ကာတဗ္ဗော န ခေါ- ပြုထိုက်ပါသနည်း?” ပေ၊ စတုနံ- လေးပါးသော ရဟန်းတို့အား၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိတုံ အနဇာနာမိ၊ ပေ၊ တိဏ္ဍံ- တို့အား၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ- ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို၊ ပေ၊ (ဥတံ၌) အာယသ္မန္တာ- တို့သည်၊ မေ - ၏၊ (ဝစနံ - ကို) သုဏန္တု - နားစိုက်ကြပါကုန်၊ အဇ္ဇ - ယနေ၊ ပန္နရသော- တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဥပေါသထော- ဥပုသ်နေ့ပါ တည်း၊ အာယသ္မန္တာနံ- တို့၏၊ (ကမ္မ- ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကံသည်) ပတ္တကလ္လံ ယဒိ (သိယာ)၊ (ဧဝံ သတိ) မယံ၊ အညမညံ- အချင်းချင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ- ကို၊ ကရေယျာမ- ပြုကုန်ရာပါ၏၊ (ပြုချိန်တန်ပါပြီ)၊ ပေ၊ အာဝုသော- တို့၊ အဟံ-သည်၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-အာပတ်မှ စင်ကြယ်ပါ၏၊ မံ-ကို၊ ပရိသုဒ္ဓေါတိ- အာပတ်မှ စင်ကြယ်သူဟူ၍၊ ဓာရေထ- စိတ်၌ ဆောင်ကြပါကုန်၊ (မှတ်ကြ ပါကုန်)၊ ပေ။

ကော ဘိက္ခု ဝိဟရတိ ।ပေ၊ တေန ဘိက္ခုနာ (နိသိဒိတဗ္ဗံ ဌံ စပ်၊) ယတ္ထ-အကြင် အရပ်၌၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာယ ဝါ-ဆည်းကပ်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌ သော်လည်းကောင်း၊ (ဧရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊) မဏ္ဍပေ ဝါ-မဏ္ဍပ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလေ ဝါ - သစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ [“ယတ္ထ”ကို သရုပ်ဖော်တော်မူ၏၊] သော ဒေသော- ထို အရပ်ကို၊ [သမ္ပဇ္ဇိတွာ-တံမြက်လှည်း၍၊ သော ဒေသော သမ္ပဇ္ဇိတွာတိ တံ ဒေသံ သမ္ပဇ္ဇိတွာ ဥပယောဂဝတ္ထေ ပစ္စတ္တံ၊-အဋ္ဌကထာ၊] ပေ၊ နိသိဒိတဗ္ဗံ- ထိုင်နေရာ၏၊ (ထိုင်နေရမည်၊) အညေ ဘိက္ခု သစေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ (ဧဝံ သန္နေသု၊) တေဟိ-ထို ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ နော စေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ “အဗ္ဗ မေ ဥပေါသထော”တိ-ဟူ၍၊ (ယနေ ငါ၏ ဥပုသ်နေ့ဟူ၍၊) အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော- အဓိဋ္ဌာန်ထိုက်၏၊ [နောက်၌ “တတြ-ထို လေးမျိုးသော ဥပုသ်ကံတို့တွင်”ဟု ပေးပါ၊] ပေ။

၉၂-အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိမိ

၁၆၉။ အညတရော ဘိက္ခု ।ပေ၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သည်၊ ဟောတိ ।ပေ၊ “သာပတ္တိကေန- အာပတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ရဟန်းသည်၊ ဥပေါသထော-ကို၊ န ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၊” ဣတိ- သို့၊ ဘဂံဝတာ- သည်၊ ပညတ္တံ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာမှာ ရှု၊] ပေ၊ အာဂုသော အဟံ၊ ဣတ္ထန္နာမံ- ဤ အမည်ရှိသော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပါပြီ၊ တံ-ထို အာပတ်ကို၊ ပဋိဒေသေမိ- ဒေသနာပြောပါ၏၊ ပေ၊ တေန- သည်၊ “ပဿသိ- ရှု၏လော?၊ (အပြစ်ဟု ရှု၏လော?)” ဣတိ- သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော- ပြောထိုက်၏၊ (မေးထိုက်၏) “အာမ- မှန်ပါ၊ ပဿာမိ- ပါ၏၊” ဣတိ- ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏၊ (လျှောက်ထိုက်၏) “အာယတိ- နောင်အခါ၌၊ သံဝရေယျာသိ- စောင့်စည်းလော့?” ဣတိ- ဤသို့ ပြောထိုက်၏၊ [ဤကား ရှေးခေတ် ဒေသနာပြောနည်း ဖြစ်၏၊ ယခုခေတ် ပြောနည်းကို အဋ္ဌကထာမှာ ရှု၊] (နောက်၌) “အာပတ္တိယာ-၌၊ ဝေမတိကော- ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ ।ပေ၊ နိဗ္ဗေမတိကော- ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသူ မဟုတ်သည်၊ ဘဝိဿာမိ - အံ၊ တဒါ - ၌၊ ပဋိကရိဿာမိ - ကုစားပါမည်၊” ဣတိ (ဝစနိယော အဿ) ဣတိ - သို့၊ [“ဣတိ” တစ်လုံး အကျေကြပ်ပါ၊] ဝတွာ-ပြော၍၊ ဥပေါသထော၊ ကာတဗ္ဗော၊ ပေ။

တပုစ္စယာ-ထို ဝေမတိကဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဥပေါသထဿ- ၏၊ အန္တရာယော - အန္တရာယ်ကို၊ န တွေဝ ကာတဗ္ဗော - မပြုထိုက်သည်သာ၊ ပေ၊ သဘာဂံ - ဝတ္ထုအားဖြင့် တူသောအဖို့ ရှိသော၊ (သဘောတူသော၊) အာပတ္တိံ၊ ဒေသေန္တိ - ဒေသနာ ပြောကုန်၏၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တိ - ခံယူကြကုန်၏၊ ပေ။

၉၃-အာပတ္တိအာဝိကရဏဝိမိ

၁၇၀။ ပါတိမောက္ခေ- ကို၊ ဥဒ္ဓိဿမာနေ- ရွတ်ပြအပ်စဉ်၊ အာမုတ္တိံ၊ သရတိ- အမှတ်ရ၏၊ ပေ၊ သာမန္တော- အနီး၌ ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု ဧဝမဿ ဝစနိယော (ကိ) ပေ၊ ဣတော- ဤနေရာမှ၊ ဝုဠဟိတွာ- ထပြီးလတ်သော်၊ ပေ၊ တပုစ္စယာ- ထို အာပတ်ကို အမှတ်ရခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ။

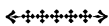
၉၄-သဘာဂါပတ္တိပဋိကမ္မဝိမိ

၁၇၁။ သဗ္ဗော သံဃော သဘာဂံ အာပတ္တိံ အာပန္နော ဟောတိ၊ [ကြွင်းပုဒ် တို့၏ အနက်ကို ရှေး၌ ပေးခဲ့ပြီ၊] (ကမ္မဝါစာ၌) ယဒါ- ၌၊ အညံ- သော၊ သုဒ္ဓံ- သော၊ အနာပတ္တိကံ- အာပတ် မရှိသော၊ ဘိက္ခု- ကို၊ ပဿိဿတိ- တွေ့ရလိမ့်မည်၊ တဒါ၊ တဿ-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ တံ အာပတ္တိံ၊ ပဋိကရိဿတိ- ကုစားရပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ (ဉာပေတဗ္ဗော) ဣတိ ဝတွာ ပေ၊ တပုစ္စယာ- ထို သဘာဂအာပတ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပေ၊ [သဘာဂါပတ္တိဝေမတိက ဝတ္ထု၌ အနက်ထူး မရှိပါ။]

တဿာ အာပတ္တိယာ- ၏၊ နာမဂေါတ္တံ- အမည်၊ အန္ဓယ်ကို၊ န ဇာနာတိ၊ တတ္ထ ပေ၊ သိက္ခာကာမော၊ [ပုဒ်စဉ် ၁၆၃-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ တမေနံ- ထို ရဟန်းသို့၊ ပေ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ?)၊ “အာဂုသော၊ ယော-

အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဧဝဉ္စဧဝဉ္စ- ဤသို့ ဤသို့လည်း၊ ကရောတိ၊ သော-
 သည်၊ ကိံ နာမ-အဘယ် မည်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ပါ
 သနည်း?။” ဣတိ- ပြီ၊ ပေ၊ ပဋိကရောဟိ- လော၊ ဣတိ- ပြီ၊ ပေ၊
 “အာဂုသော၊ အဟံ ဧကကောဝ- တပည့်တော် တစ်ပါးတည်းသာ၊ ဣမံ
 အာပတ္တိ- သို့၊ အာပန္နော- သည်၊ န- မဟုတ်ပါ၊ သဗ္ဗော အယံ သံဃော
 ပေ၊ အာပန္နော- ပါ၏။” ပေ၊ “ပရော- အခြား ရဟန်းသည်၊ အာပန္နော
 ဝါ- အာပတ်သို့ ရောက်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ အနာပန္နော ဝါ-အာပတ်သို့
 မရောက်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ တေ- ဤ(အပေါ်၌)၊ ကိံ- ကို၊ ကရိဿတိ-
 ပြုနိုင်လိမ့်မည်နည်း?၊ အာဂုသော၊ ဣဗံ- တိုက်တွန်းပါ၏၊ တံ၊ သကာယ-
 မိမိ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာပတ္တိယာ- မှ၊ ဝုဋ္ဌာဟိ- ထပါလော့။” ဣတိ- ဤသို့
 ပြောပြီ၊ ပေ၊ တဿ ဘိက္ခုနော- ၏၊ ဝစနေန- စကားဖြင့်၊ တံ အာပတ္တိ
 ပဋိကရိတွာ ပေ၊ “ယော ပေ၊ ကရောတိ- သော၊ ဣမံ နာမ အာပတ္တိ-
 သို့၊ အာပတ္တိ ကိရ- ရောက်သတဲ့။” ပေ၊ ပဋိကာတံ၊ န ဣစ္ဆိသု- အလိုမရှိကုန်၊
 ပေ၊ တေ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ တေန ဘိက္ခုနာ- သည်၊ အကာမာ-အလိုမရှိသဖြင့်၊
 (အလိုမရှိဘဲ)၊ န ဝစနိယာ-ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော် မူပြီ၊ [အကာမာ၏
 အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ အနာပတ္တိပန္နရသကာဒိကထာ အဆုံးနား၌ ပြထားပြီ။]

ဒုတိယော-သော၊ ဇောဒနာဝတ္ထုဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၉၅-အနာပတ္တိပန္နရသက

၁၇၂။ တေန ပေ၊ သမ္ပဟုလော၊ စတ္တာရော ဝါ- လေးပါးသော်လည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ အတိရေကာ ဝါ- လေးပါးထက် ပိုလွန်သည်သော်လည်း ဖြစ်
 ကုန်သော၊ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု သန္နိပတိံသု၊ တေ- ထို အာဝါသိကရဟန်း
 တို့သည်၊ န ဇာနိံသု- မသိကြကုန်၊ (ကိံ?)။ “အညေ- ကုန်သော၊ အနာဂတာ-
 မလာကုန်သေးသော၊ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု၊ အတ္ထိ- ရှိကုန်သေး၏။” ဣတိ-
 ဤသို့ မသိကြကုန်၊ တေ- တို့သည်၊ ဓမ္မသညိနော- ဓမ္မဟု အမှတ်ရှိကုန်
 သည်၊ ဝိနယသညိနော- ဝိနယဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ ဝဂ္ဂါ- ဝဂ်တို့သည်၊
 (တစ်ခုစီ တစ်ခုစီတို့သည်၊ သမာနာ- ကုန်လျက်)၊ သမဂ္ဂသညိနော- သမဂ္ဂဟု

အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥပေါသထံ၊ အကံသု- ပြုကုန်ပြီ၊ ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဓိသိံသု- ရွတ်ပြကုန်ပြီ၊ တေဟိ-တို့သည်၊ ပါတိမောက္ခေ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿမာနေ- ရွတ်ပြအပ်သော်၊ (ရွတ်ပြအပ်စဉ်)၊ အထ- ရွတ်ပြအပ်ရာ ထိုအခါ၌၊ အညေ- အခြားကုန်သော၊ တစ်နည်း၊ အထညေ- ထိုမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဗဟုတရာ- သာ၍ များကုန်သော၊ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆိံသု-လာကြကုန်ပြီ၊ ပေ။

(၁) ဣဓ ပေ၊ ဥဒ္ဓိသန္တိ၊ တေဟိ ပေ၊ ဥဒ္ဓိဿမာနေ ပေ၊ ဗဟုတရာ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တိ- ကုန်၏၊ ဘိက္ခဝေ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-ထို ရွတ်ပြနှင့်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပုန ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ- ရွတ်ပြထိုက် ၏၊ (ရွတ်ပြရမည်)၊ ဥဒ္ဓေသကာနံ- ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြနှင့်သော ရဟန်း တို့၏၊ အနာပတ္တိံ (ဟောတိ)။ [ဝဂ္ဂကံ ဖြစ်သော်လည်း သမဂ္ဂသည်ဖြင့် ပြုသော ကြောင့် အာပတ်ကား မသင့်ပါ၊ ထပ်၍ ရွတ်ပြရမည်-ဟူလို။]

(၂) ဣဓ ပေ၊ သမသမာ-တူမျှသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော(အရေအတွက် တူကုန်သော) ပေ၊ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ- ရွတ်ပြအပ်ပြီးသော ပါတိမောက်ကို၊ သုဥဒ္ဓိဋ္ဌံ- ကောင်းစွာ ရွတ်ပြအပ်ပြီ၊ အဝသေသံ- ကြွင်းသော ပါတိမောက်ကို၊ သောတဗ္ဗံ-နားထောင်ထိုက်၏၊ ဥဒ္ဓေသကာနံ အနာပတ္တိံ။

(၃) ဣဓ ပေ၊ ထောကတရာ- သာ၍ နည်းကုန်သော၊ ပေ၊ အနာပတ္တိံ။ [ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။]

(၄) ပါတိမောက္ခေ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထေ- ရွတ်ပြအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ဗဟုတရာ ပေ။

(၅) သမသမာ ပေ၊ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ-ထို ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြနှင့် သော ရဟန်းတို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ-ပါရိသုဒ္ဓိကို၊ အာရောစေတဗ္ဗာ- ပြောထိုက်၏၊ ပေ။

(၆) ထောကတရာ ပေ၊ အာရောစေတဗ္ဗာ။

(၇-၈-၉) ပါတိမောက္ခေ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထေ-သော်၊ ပရိသာယ-ပရိသတ် သည်၊ အဝုဠိတာယ- မထသေးမီ၊ [အဝုဠိတာယ ပရိသာယာတိ ပဝါရေတွာ

အညမည် ကထေန္တိယာ၊-ဝဇီရ၊] ပေ။

စတုတ္ထတိက်၌ (၁၀-၁၁-၁၂) ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထေ၊ ဧကစွာယ-
အရိယော၊ ပရိသာယ-သည်၊ ဝုဋ္ဌိတာယ-ထပြီးလတ်သော်၊ ပေ၊ [ဧကစွာယ
ဝုဋ္ဌိတာယာတိ ဧကစွေသု ယထာ နိသိန္နေသု၊ ဧကစွေသု သကသကဋ္ဌာနံ
ဂတေသု၊- ဝဇီရဗုဒ္ဓိ။]

(၁၃-၁၄-၁၅) ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထေ၊ သဗ္ဗာယ - အလုံးစုံသော၊
ပရိသာယ-သည်၊ ဝုဋ္ဌိတာယ-သော်၊ ပေ။

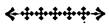
အနာပတ္တိပန္နရသက-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဝါရ အရေအတွက်။ ။ “တေန ခေါ ပန ၊ပေ၊ အာရောစေသုံ” ဟူသော
ပါဠိတော် အစဉ်သည် ဝတ္ထုကြောင်းဟု ခေါ်အပ်သော နိဒါန်းတည်း၊ ထို နိဒါန်းကို
နောက်လာမည့် သီမောက္ခန္တိကပေယျာလ၌ “သုဒ္ဓိကနည်း” ဟု ရှေးနိဿယဝယ် သုံးစွဲ
ထား၏။ “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ” စသော ပါဠိတော်အစဉ်ကား သိက္ခာပုဒ်တော်တည်း၊
ထို ပါဠိတော်အစဉ်၌ (၁) ဥဒ္ဓိဋ္ဌဗျာန (၂) ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္တ (၃) အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ
(၄) ဧကစွာယ ဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ (၅) သဗ္ဗာယ ဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ၊- ဤသို့
တိက ငါးခုရှိ၏။

ပန္နရသက ဖြစ်ပုံ။ ။ တိက တစ်ခု တစ်ခု၌လည်း (၁) ဗဟုတရ (၂) သမသမ
(၃) ထောကတရအားဖြင့် ဝါရ သုံးပါးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် တိက ငါးခုကို ဝါရ သုံးပါးဖြင့်
မြှောက်လျှင် (၃ x ၅ = ၁၅) ဝါရပေါင်း “ပန္နရသက” ဖြစ်၏။ နောက်နောက်
ပန္နရသကတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း သိပါ။

ခုဒ္ဒသိက္ခာ။ ။ ဤ ပန္နရသက၌ လာသော အဓိပ္ပာယ်များကို အကျဉ်းချုံး၍
ခုဒ္ဒသိက္ခာ၊ ဥပေါသထနိဒ္ဒေသ၌ အောက်ပါ ဂါထာတို့ကို ပြထား၏။ သို့သော် ထို၌
“ပရိသာယ အဝုဋ္ဌိတာယ” တိကကို “ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထေ” ၌ သွင်းယူထားသည်။

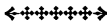
အာဂစ္ဆေယျံ ယဒိ သမာ၊ ဥဒ္ဓိသန္တေဝ ထောကိကာ၊
ဥဒ္ဓိန္တံ ယံ သုဥဒ္ဓိန္တံ၊ သောတဗ္ဗ - မဝသေသကံ။
ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထေ သကလာ - ယေကစွာ - ယုဋ္ဌိတာယ ဝါ၊
ပါရိသုဒ္ဓိံ ကရေယျေသံ၊ သန္တိကေ ဗဟုကာ ထ စေ၊
ကတွာ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ပုနုဒ္ဓိသေ။

၉၆-ဝဂ္ဂါဝဂ္ဂသညီပန္နရသက

၁၇၃။ [ထူးရာဌ်သာ ရေးပါမည်၊] တေ- ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဇာနန္ဒိ- သိကုန်၏၊ ပေ၊ ဝဂ္ဂါ- ဝဂ်တို့သည်၊ (တစ်ခုစီ တစ်ခုစီတို့သည်၊ သမာနာ- ကုန်လျက်၊) ဝဂ္ဂသညီနော (ဟုတွာ) ၊ပေ၊ ဥဒ္ဒေသကာနံ- တို့၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ- သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

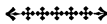
ဝဂ္ဂါဝဂ္ဂသညီပန္နရသက- သည်၊ နိဋ္ဌိတံ- ပြီ။

၉၇-ဝေမတိကပန္နရသက

၁၇၄။ တေ - ထို ရဟန်းတို့သည်၊ (ဥပေါသထံ ကရောန္တိ ဌံ စပ်၊) “အမှာကံ- တို့အား၊ ဥပေါသထော- သည်၊ ဝါ- ကျိ၊ ကာတုံ- ငှာ၊ ကပ္ပတိ န ခေါ - အပ်လေသလော၊ န ကပ္ပတိ န ခေါ - မအပ်လေသလော?!” ဣတိ - သို့၊ ဝေမတိကာ - ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ ပေ။

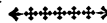
ဝေမတိကပန္နရသကံ- သည်၊ နိဋ္ဌိတံ- ပြီ။

၉၈-ကုက္ကုစ္စပကတပန္နရသက

၁၇၅။ တေ- တို့သည်၊ “အမှာကံ ဥပေါသထော ကာတုံ၊ ကပ္ပတေဝ- အပ်သည်သာ၊ အမှာကံ- တို့အား၊ န န ကပ္ပတိ - မအပ်သည် မဟုတ်၊” ဣတိ- သို့၊ ကုက္ကုစ္စပကတာ- ကုက္ကုစ္စသည် ပင်ကိုသဘောမှ ကင်းအောင် ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ ပေ။

ကုက္ကုစ္စပကတပန္နရသကံ- သည်၊ နိဋ္ဌိတံ- ပြီ။

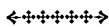

၉၉-ဘောဒပုရေက္ခာရပန္နရသက

၁၇၆။ တေ-တို့သည်၊ (ကရောန္တိ၌ စပ်)၊ “ဧတေ-ဤ ရဟန်းတို့သည်၊ (မရောက်လာသော ရဟန်းတို့သည်)၊ နဿန္တု- ပျက်စီးပစေကုန်၊ ဧတေ - တို့သည်၊ ဝိနဿန္တု-အထူးသဖြင့် ပျက်စီးပစေကုန်၊ တေဟိ-ထို ရဟန်းတို့ဖြင့်၊ ကော အတ္ထော-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း?” ဣတိ-ဤသို့၊ ဘောဒပုရေက္ခာရာ- သံဃာ ကွဲပြားခြင်း၌ ရှေးရှု ပြုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဥပေါသထံ ကရောန္တိ ၊ပေ၊ ဥဒ္ဒေသကာနံ၊ ထုလ္လစ္စယဿ- သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ) ၊ပေ။

ဘောဒပုရေက္ခာရပန္နရသက- သည်၊ နိဋ္ဌိတံ- ပြီ။

ပဉ္စဝိသတိကာ-နှစ်ဆယ့်ငါး၊ အရေအတွက်ရှိသော တိက်တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ကုန်ပြီ။ [ပန္နရသက တစ်ခုတစ်ခု၌ ငါးတိက်စီ ရှိသောကြောင့် (၅ x ၅=၂၅) နှစ်ဆယ့်ငါးတိက် ဖြစ်သည်။]

၁၀၀-သီမောက္ခိကပေယျာလ

၁၇၇။ ဣဓ ၊ပေ၊ တေ န ဇာနန္တိ၊ (ကိ?)၊ [ရှေး နိဿယ၌ “ဇာနန္တိ” ဟု တွေ့ရ၏၊ “န” သဒ္ဒါ ကျနေသည်၊] အညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အန္တောသီမံ-သိမ်၏အတွင်းသို့၊ [မဟာသိမ်ကို ဆိုသည်၊ ခဏ္ဍသိမ်လည်း ဖြစ်နိုင် ပါ၏၊] ဩက္ကမန္တိ- သက်ရောက်ကုန်ဆဲ၊ (ဝင်လာကုန်ဆဲ) ဣတိ (န ဇာနန္တိ) ၊ပေ၊ အန္တောသီမံ- သို့၊ ဩက္ကန္တာ- သက်ရောက်ကုန်ပြီ၊ (ဝင်လာကုန်ပြီ) ဣတိ (န ဇာနန္တိ) ၊ပေ၊ တေ- တို့သည်၊ အညေ အာဝါသိကော၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ အန္တောသီမံ- သို့၊ ဩက္ကမန္တေ- သက်ရောက်နေသည်တို့ကို၊ န ပဿန္တိ- မမြင်ကြကုန်၊ ပေ၊ အန္တောသီမံ- သို့၊ ဩက္ကန္တေ- သက်ရောက်ပြီးသည်တို့ကို၊

န ပဿန္တိ ၊ပေ၊ တေ - တို့သည်၊ န သုဏန္တိ - မကြားကြကုန်၊ (ကိ?) အညေ အာဝါသိကာ၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ အန္တောသီမံ၊ ဩက္ကမန္တိ- ကုန်ဆဲ၊ ဣတိ (န သုဏန္တိ) ပေ၊ အန္တောသီမံ၊ ဩက္ကန္တာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ (န သုဏန္တိ) ၊ပေ၊ [မဟာသီမံ၏အတွင်းသို့ ဝင်လာဆဲ (ဝင်လာ၍ မပြီးသေးသည်)ကို ရည်ရွယ်၍ “ဩက္ကမန္တိ၊ ဩက္ကမန္တေ” ဟု ဆိုသည်၊ ဝင်လာပြီး ဖြစ်သော်လည်း သံဃာ့ ဟတ္ထပါသ်သို့ မရောက်သေးသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဩက္ကန္တေ၊ ဩက္ကန္တာ” ဟု ဆိုသည်။]

အာဝါသိကေန- နှင့်၊ အာဝါသိကာ- တို့သည်၊ တိကနယတော- တိက်နည်းအားဖြင့်၊ ဧကသတပဉ္စသတ္တတိ - တစ်ရာခုနစ်ဆယ့်ငါး တိက်သည်၊ (ဟောတိ) အာဝါသိကေန၊ အာဂန္တုကာ - တို့သည်၊ (တထာ - ထို့အတူတည်း၊) အာဂန္တုကေန အာဝါသိကာ (တထာ)၊

၁။ ဧကသတပဉ္စသတ္တတိ။ ။ ဤ သီမောက္ကန္တိကပေယျာလ၌ (၁) တေ န ဇာနန္တိ ၊ပေ၊ ဩက္ကမန္တိတိ၊ (၂) တေ န ဇာနန္တိ ၊ပေ၊ ဩက္ကန္တာတိ၊ (၃) တေ န ပဿန္တိ ၊ပေ၊ ဩက္ကမန္တေ၊ (၄) တေ န ပဿန္တိ ၊ပေ၊ ဩက္ကန္တေ၊ (၅) တေ န သုဏန္တိ ၊ပေ၊ ဩက္ကမန္တိတိ၊ (၆) တေ န သုဏန္တိ ၊ပေ၊ ဩက္ကန္တာတိ၊ -ဤသို့ ခြောက်နည်း ရှိ၏၊ တစ်နည်း တစ်နည်း၌ ၂၅ တိက်စီ ရနိုင်သောကြောင့် တိက်ပေါင်း (၂၅ x ၆ = ၁၅၀) တစ်ရာငါးဆယ် ဖြစ်၏၊ ဤ သီမောက္ကန္တိကနည်းနှင့် မရောမယှက် သက်သက်သော ရှေး၌ အနာပတ္တိပန္နရသက စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ၂၅ တိက်ကို ထည့်လျှင် တိက်ပေါင်း ၁၇၅ (တစ်ရာခုနစ်ဆယ့်ငါး)တိက် ဖြစ်သည်။

ပေယျာလ ဖော်ပုံ။ ။ ဤ သီမောက္ကန္တိကပေယျာလ၌ ပထမတစ်နည်းကို အနာပတ္တိပန္နရသက၌ လာသော ပထမဆုံးဝါရ၌ သွင်း၍ ပေယျာလ ဖော်ပုံကား “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ အတိရေကာ ဝါ၊ တေ န ဇာနန္တိ၊ အညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု၊ အန္တောသီမံ ဩက္ကမန္တိ” တိ၊ တေ ဓမ္မသညိနော ဝိနယသညိနော ဝဂ္ဂါ သမဂ္ဂသညိနော ဥပေါသထံ ကရောန္တိ ၊ပေ၊ ဥဒ္ဒေသကာနံ အနာပတ္တိ၊ [အနာပတ္တိ ပန္နရသက, (၁) ဝါရကို ကြည့်ပါ။]

ဘောဒပုရေက္ခာရပန္နရသက၌ လာသော နောက်ဆုံး ဝါရ၌ သွင်း၍ ပေယျာလ ဖော်ပုံကား “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ အတိရေကာ ဝါ၊ တေ န ဇာနန္တိ၊

အာဂန္တုကေန အာဂန္တုကာ (တထာ)၊ ပေယျာလမုခေန-ပေယျာလကို အဦး ပဓာန ပြုသဖြင့်၊ သတ္တတိကသတာနိ - ခုနစ်ရာသော တိက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ။

၁၇၈။ ဣဓ ပေ၊ အာဝါသိကာနံ၊ ဘိက္ခုနံ - တို့၏၊ စာတုဒ္ဒသော- တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက် နေ့သည်၊ (ဟောတိ)၊ အာဂန္တုကာနံ- တို့၏၊ ပန္နရသော- တစ်ဆယ်ငါးရက်မြောက် နေ့သည်၊ (ဟောတိ)၊ အာဝါသိကာ- တို့သည်၊ ဗဟုဓာရာ သစေ ဟောန္တိ (ဧဝံ သန္တေသု)၊ အာဂန္တုကေဟိ- တို့သည်၊ အာဝါသိကာနံ- တို့၏ (အလိုသို့)၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ- လိုက်ရာ၏၊ သမသမာ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ သန္တေသု)၊ အာဂန္တုကေဟိ အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ အာဂန္တုကာ ဗဟုတရာ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ သန္တေသု) အာဝါသိကေဟိ အာဂန္တုကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ။

[ဒုတိယဝါရ လွယ်ပြီ။]

အညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု အန္တောသီမံ ဩက္ကမန္တိ” တိ၊ တေ “နဿန္တေတေ၊ ဝိနဿန္တေတေ၊ ကော တေဟိ အတ္ထော” တိ ဘောဒပုရေက္ခာရာ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ ပေ၊ ဥဒ္ဒေသကာနံ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ၊ - ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရှေး ဝါရတို့၌ ပြအပ်သော “တေ ဇာနန္တိ အတ္ထညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု အနာဂတာတိ” စသော အာကာရဝါကျ နေရာ၌ “တေ န ဇာနန္တိ ပေ၊ ဩက္ကမန္တိ” တိ-ဟူသော အာကာရဝါကျကို သွင်းလျှင် ၂၅ တိက် ဖြစ်၏၊ ကြွင်းနည်းတို့၌ နည်းမှီ သိပါ။

၁။ သတ္တတိကသတာနိ။ ။ အနာပတ္တိပန္နရသကမု စ၍ ဤ သီမောက္ခိက ပေယျာလတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ်သော နည်းများသည် အာဝါသိကေန အာဝါသိက (အာဝါသိက အချင်းချင်း) အတွက် ဖြစ်၏၊ အာဝါသိကေန အာဂန္တုက၊ အာဂန္တုကေန အာဝါသိက၊ အာဂန္တုကေန အာဂန္တုကတို့ အတွက်လည်း ဤနည်းအတိုင်း ၁၇၅ တိက်စီ ရနိုင်သောကြောင့် တိက်ပေါင်း (၄ x ၁၇၅ = ၇၀၀) ခုနစ်ရာ ဖြစ်၏၊ အာဝါသိကေန အာဝါသိကနေရာ၌ အာဝါသိကေန အာဂန္တုကသဒ္ဒါ စသည်တို့ကို လဲလှယ်၍ ဆရာများက ပြောပြပါလေ။

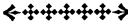
ဣဓ ပေ၊ အာဝါသိကာနံ၊ ဘိက္ခုနံ- တို့၏၊ ပါဠိပဒေါ- ဥပုသ်ကျော်တက်၊ အထွက် တစ်ရက်နေ့သည်၊ ဟောတိ၊ အာဂန္တုကာနံ ပန္နရသော (ဟောတိ)၊ (အာဝါသိကတို့က ဗဟုတရ ဖြစ်လျှင်၊ သို့မဟုတ် အာဝါသိကနှင့် အာဂန္တုကတို့ သမသမ ဖြစ်လျှင်) အာဝါသိကေဟိ၊ အာဂန္တုကာနံ- တို့အား၊ အကာမာ- အလိုမရှိသဖြင့်၊ (အလိုမရှိဘဲ) သာမဂ္ဂိ- ကာယသာမဂ္ဂိကို၊ န ဒါတဗ္ဗာ- မပေးထိုက်၊ [မပေးဘဲ နေနိုင်၏-ဟူလို၊] အာဂန္တုကေဟိ- တို့သည်၊ နိဿိမံ- သိမ်ပြင်ဘက်သို့၊ ဂန္ဓာ ဥပေါသာထော ကာတဗ္ဗော၊ [ဤ စကားဖြင့် အခြား သိမ်သို့ သွားပြီး ဥပုသ်ပြုဖို့ရာ၊ သို့မဟုတ် အာဝါသိကတို့ ဥပုသ် ပြုနေခိုက် သိမ်ပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေဖို့ရာ ညွှန်ပြတော်မူသည်၊] (အာဂန္တုကတို့က ဗဟုတရ ဖြစ်လျှင်) အာဝါသိကေဟိ၊ အာဂန္တုကာနံ- တို့အား၊ သာမဂ္ဂိ ဝါ- ကိုသော် လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာ၊ နိဿိမံ ဝါ- သို့သော်လည်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗံ- သွားရာ၏။

[စတုတ္ထဝါရ လွယ်ပြီ။]

ခုဒ္ဒသိက္ခာ။ ။ ဥပေါသထနိဒ္ဒေသဉ္စိ လာသော အကျဉ်းချုပ်ကား-

ပန္နရသောဝါသိကာနံ၊ ဣတရေသံ သစေတရော၊
 သမာနေတရေနဝတ္တန္တု၊ ပုရိမာနံ သစေမိကာ၊
 ပုရိမာ အနဝတ္တန္တု၊ တေသံ သေသေ ပုယံ နယော။

ပါဠိပဒေါဝါသိကာနံ၊ ဣတရေသံ ဥပေါသထော၊
 သမထောကာနံ သာမဂ္ဂိ၊ မူလဋ္ဌာ ဒေန္တု ကာမတော။
 ဗဟိ ဂန္ဓာန ကာတဗ္ဗော၊ နော စေ ဒေန္တု ဥပေါသထော၊
 ဒေယျာနိစ္ဆာယ သာမဂ္ဂိ၊ ဗဟူသု ဗဟိ ဝါ ဝဇေ၊
 ပါဠိပဒေဂန္တုကာနံ၊ ဧဝမေဝ အယံ နယော။

၁၀၁-လိင်္ဂါဒိဒဿန

၁၇၉။ ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဣဓ- ဤသာသနာတော်၌၊ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု။ အာဝါသိကာနံ၊ ဘိက္ခုနံ- တို့၏၊ အာဝါသိကာကာရံ- အာဝါသိကတို့၏ အခြင်းအရာဖြစ်သော၊ (အာဝါသိကတို့၏ ဝတ္တသမ္ပန္န ဟုတ်၊ မဟုတ် ထင်ရှား ပြကြောင်း အခြင်းအရာဖြစ်သော၊) [သုပညတ္တံ မဇ္ဇပိဋံ စသည်၌ စပ်၊] အာဝါသိကလိင်္ဂံ - အာဝါသိကတို့၏ အသွင်အပြင်ဖြစ်သော (အာဝါသိကတို့၏ လျှို့ဝှက် ကွယ်ပျောက် မမြင်ကွယ်ရာ ရောက်နေသူတို့ကို သိစေတတ်သော အသွင်အပြင်ဖြစ်သော၊) အာဝါသိကနိမိတ္တံ- အာဝါသိကတို့၏ အမှတ်အသား ဖြစ်သော၊ (အာဝါသိကတို့၏ ရို၏ဟု သိကြောင်း အမှတ်အသား ဖြစ်သော၊) အာဝါသိကုဒ္ဒေသံ- အာဝါသိကတို့ကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော၊ (အာဝါသိက တို့ကို ဤသို့ သဘောရှိသော ပရိက္ခရာ ရှိသူများဟု ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော၊) သုပညတ္တံ - ကောင်းစွာ ခင်းအပ်သော၊ မဇ္ဇပိဋံ - ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိသိဗိဓမ္မာဟနံ- ဘုံသို့၊ ခေါင်းအုံးကိုလည်းကောင်း၊ သူပဋိတံ- ကောင်းစွာ တည်ထားအပ်သော၊ ပါနီယံ- ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဘောဇနီယံ- ကိုလည်း ကောင်း၊ သုသမ္ပဋံ- ကောင်းစွာ တံမြက်လှည်းအပ်သော၊ ပရိဝေဏံ- ပရိဝေဏံကို လည်းကောင်း၊ (ကျောင်းဝန်းကိုလည်းကောင်း၊) ပဿန္တိ - မြင်ကုန်၏။ [“အာဝါသိကာကာရံ” စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

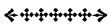
ပဿိတွာ- မြင်၍၊ ဝေမတိကာ- ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ (ကိ?) “အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အတ္ထိ န ခေါ- ရှိကုန်သလော?၊ နတ္ထိ န ခေါ- မရှိကုန်သလော?၊ ဣတိ- ဤသို့ ယုံမှားကုန်၏၊ တေ- ထို အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ ဝေမတိကာ (ဟုတွာ)၊ န ဝိစိနန္တိ-မစူးစမ်း မရှာဖွေကြကုန်၊ အဝိစိနိတွာ- မစူးစမ်း မရှာဖွေ မူ၍၊ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ (တေသံ- ထို အာဂန္တုကရဟန်းတို့၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌဿ- သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ ဝိစိနိတွာ န ပဿန္တိ၊ အပဿိတွာ- မတွေ့ ခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဧကတော - တပေါင်းတည်း၊ ပေ၊ ပဿိတွာ-၍၊ (တွေ့ပါလျက်)၊ ပါဠေတ္တံ- အသီးအခြား၊ တစ်စုစီ၊ [အချို့နေရာ၌ “ပါဠိယေတ္တံ”ဟု သုံးစွဲ၏၊] ပေ၊ ထုလ္လစ္စယဿ။

ဣဓ ပေ၊ အာဝါသိကာကာရံ- သော၊ ပေ၊ စင်္ဂမန္တာနံ- စင်္ကြံ သွားနေ သော အာဝါသိကတို့၏၊ ပဒသဒ္ဓံ- ခြေသံကိုလည်းကောင်း၊ သဇ္ဈာယသဒ္ဓံ -

သရဇ္ဈာယ်သံကိုလည်းကောင်း၊ (ပုဂ္ဂိုလ်တော်ကို ရွတ်ဆိုသံကိုလည်းကောင်း၊) ဥက္ကာသိတသဒ္ဓံ- ချောင်းဟန်သံကိုလည်းကောင်း၊ ခိပိတသဒ္ဓံ- ချေဆတ်သံကိုလည်းကောင်း၊ [“ဟတ်ချိုး” ဟု ချေသံကိုလည်းကောင်း၊] သုဏန္တိ- ကြားကုန်၏၊ [ကြွင်းပုဒ်တို့၌ အနက်ထူးမရှိ။]

(တတိယဝါရ၌) အညာတကံ- (ဤဟာသည် ငါ့ဥစ္စာဟု) အသိအမှတ်မပြုအပ်သော၊ (အခြားသူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော) ပတ္တံ- ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဓောတံ- ဆေးအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပါဒါနံ- တို့၏၊ ဥဒကနိဿေကံ- (မသွန်အပ်သော) ရေကြွင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဿန္တိ။ [“ဓောတံ” သည် “ဓောတာနံ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဆဋ္ဌိ ဗဟုဝစ်မှ ဒုတိယာ ဧကဝုဏ်သို့ ပြောင်းလွှဲနေသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ၊ စစနရိပလ္လာသတည်း၊ အဋ္ဌကထာ၌ တစ်နည်းရှိသေး၏။]

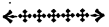
(စတုတ္ထဝါရ၌) အာဂစ္ဆန္တိဒန္တံ - ရောက်လာသော အာဂစ္ဆကတို့၏၊ ပဒသဒ္ဓံ- ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပါဟနပပ္ပောဋနသဒ္ဓံ- ဖိနပ် ခါသံကိုလည်းကောင်း၊ ဤသို့ ပေးပါ၊ ပေ။

၁၀၂-နာနာသံဝါသကာဒိဟိ ဥပေါသထကရဏံ

၁၈၀။ ဣဓ ပေ၊ အာဂစ္ဆကာ ဘိက္ခူ။ နာနာသံဝါသကေ- ကွဲပြားသော ကံကြီး ကံငယ်ဟူသော သံဝါသ ရှိကုန်သော၊ အာဝါသိကေ၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ ပဿန္တိ- မြင်ကုန်၏၊ တေ- တို့သည်၊ သမာနသံဝါသကဒိဋ္ဌိ- (အာဝါသိကတို့ အပေါ်၌) တူသော ကံကြီး ကံငယ်ဟူသော သံဝါသရှိ၏ဟု ဖြစ်သော အယူကို၊ ပဋိလဘန္တိ - ရကုန်၏၊ ပေ၊ န ပုစ္ဆန္တိ - အယူကို မမေးကြကုန်၊ ပေ၊ နာဘိဝိတရန္တိ- လွမ်းမိုး၍ မလွန်မြောက်နိုင်ကုန်၊ (အယူကို မစွန့်စေနိုင်ကုန်၊) ပေ။

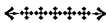
(ဒုတိယဝါရ၌) အဘိဝိတရန္တိ- ကုန်၏၊ [လွယ်ပြီ။]

၁၀၃-န ဂန္ထဗ္ဗဝါရ

၁၈၁။ ဘိက္ခဝေ တဒဟုဒေါသထေ၊ သဘိက္ခူကာ- သံဃဥပုသ် ပြုမည့် ရဟန်းတို့ရှိသော၊ အာဝါသာ- ကျောင်းတိုက်မှ၊ အဘိက္ခူကော- ရဟန်းတို့ မရှိသော၊ အာဝါသော- သို့၊ သံဃေန- သံဃာကို၊ အညတြ- ကြည့်၍လည်းကောင်း၊ အန္တရာယာ- အန္တရာယ်ကို၊ (အန္တရာယ် ၁၀ ပါး၊ တစ်ပါးပါးကို၊) အညတြ - ၍လည်းကောင်း၊ န ဂန္ထဗ္ဗော - မသွားထိုက်၊ (မသွားကောင့်၊) [နောက်၌ “အနာဝါသော - အာဝါသ မဟုတ်သော ဧရပ်၊ တန်ဆောင်း စသည်သို့” ဟု ပေးပါ၊ “အာဝါသ” ဟူသည် နေဖို့ရာ ဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်း၊ ကျောင်းတိုက် စသည်တည်း၊ “အနာဝါသ” ဟူသည် ကြွင်းသော အရပ်ဟူသမျှတည်း။]

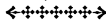
ယတ္ထဿု ဝါရ။ ။ ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ သဘိက္ခူကာ၊ အာဝါသာ-မှ၊ ယတ္ထ- အကြင် အာဝါသ၌၊ (အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊) နာနာသံဝါသကာ- ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ၊ အဿု- ရှိကုန်၏၊ သဘိက္ခူကော- (နာနာသံဝါသကာ) ရဟန်းတို့ရှိသော၊ (သော) အာဝါသော- သို့၊ သံဃေန- ကို၊ အညတြ- ၍လည်းကောင်း၊ အန္တရာယာ- ကို၊ အညတြ-၍လည်းကောင်း၊ န ဂန္ထဗ္ဗော။ [နောက် ဝါကျတို့၌ အနက် တူပြီ။]

၁၀၄-ဂန္ထဗ္ဗဝါရ

၁၈၂။ ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ သဘိက္ခူကာ၊ အာဝါသာ - မှ၊ ယတ္ထ သမာနသံဝါသကာ ဘိက္ခူ၊ အဿု - ကုန်၏၊ ယံ - အကြင် အာဝါသသို့၊ အဇ္ဇေဝ- ယနေ့၌ပင်၊ ဂန္တိ- အရောက်သွားခြင်းငှာ၊ သက္ကောမိ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ- သို့၊ ဧညာ- သိရာ၏၊ သဘိက္ခူကော- သော၊ (သော) အာဝါသော- သို့၊ ဂန္ထဗ္ဗော။

[နောက်ဝါကျတို့၌ အနက်ထူး မရှိ။]

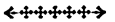
၁၀၅-ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂလသန္တဿနာ

၁၈၃။ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုနိယာ - ဘိက္ခုနိသံဃံ၊ [ဝိမတိ အလို၊] ဝါ - ၏၊ နိသိန္နပရိသာယ - ထိုင်နေရာ ပရိသတ်၌၊ ပါတိမောက္ခံ - ကို၊ န ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ - ထိုက်၊ ပေ၊ [“ဘိက္ခုနိယာ နိသိန္န” ၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဠိကာ၌ ပြထားပြီ၊ “ထိုင်” ဟူရာ၌ ဟတ္ထပါသ် အတွင်းသို့ ရောက်နေခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်။]

အာပတ္တိယာ - ကို၊ အဒဿနေ - ကြောင့်၊ ဥက္ခိတ္တကဿ - သည်၊ ဝါ - ၏၊ နိသိန္နပရိသာယ - ၌၊ ပေ၊ ယော ဥဒ္ဓိသေယျ၊ ယထာ - အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မော- ဝိနည်းတရားတော်သည်၊ ဝါ- သိက္ခာပုဒ်သည်၊ (ဌိတော- တည်ရှိ၏၊ တထာ- အားဖြင့်၊ သော- ထိုရဟန်းကို) ကာရေတဗ္ဗော- ပြုစေထိုက်၏၊ (ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊) [ပါစိတ် သပ္ပာဏကဝဂ်၊ ဥက္ခိတ္တကသမ္ဘောဂ သိက္ခာပုဒ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “ယထာ ဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော”ဟု မိန့်တော် မူသည်၊] ပေ။

အဝုဋ္ဌိတာယ-မထသေးသော၊ ပရိသာယ-ကို၊ အညတြ-၍၊ ပါရိဝါသိက ပါရိသုဒ္ဓိဒါနေန- သုံးအပ်ပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိကို ပေးခြင်းဖြင့်၊ ဥပေါသထော- ကို၊ န ကာတဗ္ဗော၊ [ရှေး နိဿယ၌ “ပါရိဝါသိကဿ-သုံးပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိကို ပေးလိုက်သော ရဟန်း၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနေန-ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းဖြင့်”ဟု ပေး၏၊ ပါရိဝါသိကပါရိသုဒ္ဓိဒါန၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဘိက္ခုနိပါတိမောက်ဘာသာဠိကာ၊ ပါရိဝါသိယဆန္ဒဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ၊] ပေ၊ သံဃသာမဂ္ဂိယာ- သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ (တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် ကွဲပြားနေသော သံဃာ၏ ညီညွတ် ခြင်းကို၊) အညတြ- ၍၊ အနပေါသထေ- ဥပုသ်နေ့ မဟုတ်သောနေ့၌၊ ဥပေါသထော န ကာတဗ္ဗော၊ ဣတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

တတိယဘာဏဝါရော- သည်၊ နိဋ္ဌိတော- ပြီ။
ဒုတိယော- သော၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကော- တည်း။

၁၀၆-တဿုဒ္ဒါနံ

[ဤ ဥဒ္ဒါန်း၏ အကျဉ်းမျှ ပေးအပ်သော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို
ဝတ္ထုအကျယ်အတိုင်း ဆိုပါ။]

တဿ- ထို ဥပေါသထကုဋက၏၊ ဥဒ္ဒါနံ- ဥဒ္ဒါန်းကား၊
(အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်ကား၊) -

တိတ္ထိယာ - တိတ္ထိတို့၊ ဗိမ္ဗိသာရော စ - မင်း၊ သန္နိပတိတုံ
(အနုဇာနာမိ)၊ တုဏှိကာ- ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်ကုန်၏၊ ဓမ္မံ (ဘာသိတုံ
အနုဇာနာမိ)၊ ရဟော - ဌံ (အကြံတော်ဖြစ်ခြင်း)၊ ပါတိမောက္ခံ -
မောက်၊ တဒါ - ထိုအခါ၌၊ ဒေဝသိကံ - နေ့စဉ် ရွတ်ပြခြင်း၊
သကိ- တစ်ကြိမ်။

ယထာ ပရိသာ - အကြင် အကြင် မိမိပရိသတ်၊ သမဂ္ဂံ -
သမဂ္ဂရဟန်း၊ [သမဂ္ဂါနံ ဥပေါသထကမ္မံ အနုဇာနာမိကို ညွှန်းသည်။]
သာမဂ္ဂိ- သည်၊ (ဟောတိ န ခေါ- နည်း?)၊ မဒ္ဒကုစ္ဆံ စ- တော၊
သီမာ- သိမ်၊ မဟတီ- ကျယ်စွာသော သိမ်၊ နဒိယာ- ဌံ (သမုတ်
ခြင်း)၊ အနု- ပရိဝဏ်တိုင်း၊ [အနုပရိဝဏ်ယံကို ချုံးသည်။] ဒွေ-
နှစ်ဆောင်သော ဥပေါသထာဂါရတို့၊ ခုဒ္ဒကာနိ စ- အတိခုဒ္ဒက
ဥပေါသထာဂါရ။ [ဝတ္ထု၌ ဧကဝုဏ်ရှိ၏။]

နဝါ- တို့သည်၊ (ပက္ကမိံသု)၊ ရာဇေဟေ စေဝ- မြို့၊ သီမာ-
သမာနသံဝါသသိမ်၊ အဝိပ္ပဝါသနာ- အဝိပ္ပဝါသသိမ်၊ ပဋ္ဌမံ၊ သီမံ-
သမာနသံဝါသသိမ်ကို၊ သမ္ပန္နေ-သမုတ်ရာ၏၊ ပစ္ဆာ- မှ၊ သီမံ-
ကို၊ သမူဟနေ- ရာ၏။

အသမ္ပတာ - ကမ္မဝါစာဖြင့် မသမုတ်အပ်သော သိမ်တို့ကား၊
ဂါမသီမာ - ဂါမသိမ်၊ နဒိယာ - နဒိသိမ်၊ သမုဒ္ဒေ - သိမ်၊

သရေ - ဇာတဿရသိမ်၊ ဥဒကုက္ခေပေါ - သိမ်၊ ဘိန္တိန္တိ-
သိမ်ချင်း ရောစပ်ကုန်၏။ တထေဝ - ပင်၊ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ စ -
ကုန်၏။

ကမ္မာနိ- ဥပေါသထကံတို့သည်၊ ကတိ - နည်း?၊ ဥဒ္ဒေသော-
ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ၊ သဝရာ- လူရိုင်းဘေး၊ အသတိပိ စ- အန္တရာယ်
မရှိသော်လည်း (အကျဉ်း ရွတ်ဆိုခြင်း)၊ ဓမ္မ- မတိုက်တွန်းဘဲ တရား
ဟောခြင်း၊ ဝိနယ- ဝိနည်း မေးခြင်း၊ တဇ္ဇန္တိ- ကုန်၏၊ ပုန-
ဖန်၊ ဝိနယ- ဝိနည်းကို ဖြေခြင်း၊ တဇ္ဇနာ- ချိမ်းခြောက်ခံရခြင်း။

စောဒနာ- ခြင်း၊ ဩကာသေ- ကို၊ ကတေ- သော် (စောဒနာ
ခြင်း)၊ အဓမ္မပ္ပဋိက္ကောသနာ- အဓမ္မကံကို တားမြစ်ခြင်း၊ စတုပဉ္စ-
လေးပါး၊ ငါးပါးသော ရဟန်းတို့၊ ပရာ- ထိုမှတစ်ခြားသော နှစ်ပါး၊
သုံးပါးသော ရဟန်းတို့၊ အာဝိ- စိတ်ထဲ၌ ထင်စွာပြုခြင်း၊ သဉ္စိစ္စပိ-
၍လည်း (မကြားစေခြင်း)၊ စေပိ ဝါယာမေ- အကယ်၍ ကြားအောင်
အားထုတ်အံ့၊ (အနာပတ္တိ)။

သဂဟဋ္ဌာ - လူဝတ်ကြောင်နှင့် တကွ ဖြစ်သော ပရိသတ်၌
(ပါတိမောက် ပြခြင်း)၊ အနဇ္ဈိဋ္ဌာ- မတိုက်တွန်းအပ်ဘဲ ပါတိမောက်
ပြခြင်း၊ စောဒနမိ - စောဒနာဝတ္ထုမြို့၌၊ န ဇာနာတိ - ဥပုသ်
စသည်ကို မသိ၊ သမ္မဟုလာ န ဇာနန္တိ၊ သဇ္ဇကံ - နေ့ချင်းပြန်
စေလွှတ်ခြင်း၊ န စ ဂစ္ဆရေ- စေခိုင်းအပ်ပါလျက် မသွားကြကုန်။

ကတိမိ-နည်း?၊ (ဘိက္ခု)၊ ကိဝတိကာ-နည်း?၊ ဒူရေ-အဝေး၌
ဆွမ်းခံသွားခြင်း၊ အာရောစေတံ စ- ငှာလည်း၊ နဿရိ- အမှတ်
မရ၊ ပေ၊ ဒိသာ- အာစရိယုပဇ္ဈာယတို့ကို ပန်ပြော၍ အရပ်မျက်နှာ
တို့သို့ သွားခြင်း၊ အညော- သော၊ ဗဟုသုတော- ဟန်း။

သဇ္ဇကံ - ချင်း၊ ဝဿ - ဗာလ၊ အဗျတ္တတို့ ဝါကပ်ခြင်း၊
 ဥပေါသထော-ဥပုသ်ပြုရန် စည်းဝေးတော်မူခြင်း၊ သုဒ္ဓိ-ပါရိသုဒ္ဓိ၊
 ကမ္မဉ္စ-ကံပြုရန် စည်းဝေးတော်မူခြင်း၊ ဉာတကာ-တို့၊ ဂဂ္ဂေါ-ဂဂ၊
 စတု-လေးပါးသော ရဟန်းတို့၊ ပေ၊ ဧကော-ဟန်း၊ အာပတ္တိ-
 အာပတ်သင့်ခြင်း၊ သဘာဂါ- သဘာဂအာပတ်၊ သရိ-အာပတ်ကို
 အမှတ်ရ၏။

သဗ္ဗော၊ သံဃော- ဃာ၊ [“၁၇၁” ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်၊]
 ဝေမတိကာ - ၏၊ န. ဇာနန္တိ - နာမ၊ ဂေါတ္တကို မသိကုန်၊
 ဗဟုဿုတော- ဟန်း၊ ဗဟူ- ဗဟုတရ ရဟန်းတို့၊ သမသမာ -
 တို့၊ ထောကာ- တို့၊ ပရိသာ- သည်၊ အဝုဋ္ဌိတာယ စ- မိ။

ဧကစ္စာ- အချို့ပရိသတ်သည်၊ ဝုဋ္ဌိတာ- သော်၊ သဗ္ဗာ- သည်၊
 (ဝုဋ္ဌိတာ- သော်၊) ဇာနန္တိ စ- ကုန်၏၊ [ပုဒ်စဉ် ၁၇၃ ဝတ္ထုကို
 ညွှန်းသည်၊] ဝေမတိကာ - ကုန်၏၊ [၁၇၄ ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်၊]
 ကပ္ပတေ ဝါတိ- အပ်သည်သာဟူ၍၊ ကုက္ကစ္စာ- ကုက္ကစ္စဖြစ်ခြင်း၊
 [ပုဒ်ရေ ၁၇၅ ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်၊] ဇာနံ - ကုန်၏၊ [၁၇၆
 ဝတ္ထုကို ညွှန်းသည်၊] ပဿံ - မဉ္စ၊ ပိဋ္ဌ စသည်ကို မြင်ကုန်၏၊
 သုဏန္တိ စ- ပဒ၊ သဒ္ဓ စသည်ကို ကြားကုန်၏။

အာဝါသိကေန အာဂန္တု- အာဝါသိကေန အာဂန္တုကပေယျာလ၊
 စာတုပန္နရသော- စာတုဒ္ဓသီ၊ ပန္နရသီ၊ ပုန- ဖန်၊ ပါဠိပဒေါ-
 ရက်၊ ပန္နရသော- သီ၊ လိင်္ဂံ- အာဂန္တုကလိင်္ဂံ စသည်၊ ဥဘော-
 ကုန်သော၊ သံဝါသကာ-နာနာသံဝါသက၊ သမာနသံဝါသကတို့။

ပါရိဝါသာ - ပါရိဝါသိကပါရိသုဒ္ဓိ၊ သံဃသာမဂ္ဂိယာ - ကို၊
 အညတြ-၍၊ အနုပေါသထော-နေ၊ ဝိဘတ္တာ-ဝေဖန်အပ်ကုန်သော၊
 ဧတေ ဥဒ္ဓါနာ-တို့သည်၊ ဝတ္ထုဝိဘူတကာရဏာ-ဝတ္ထု ထင်ရှားသော
 အကြောင်းတို့တည်း၊ ဣတိ-တဿုဒ္ဓါန စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဣမသ္မိံ ခန္ဓကေ- ဌံ၊ ဝတ္ထုနိ- တို့သည်၊ ဆအသီတိ-ရှစ်ဆယ့်
 ခြောက် ဝတ္ထုတည်း။

ဥပေါသထကုဋကော- သည်၊ နိဋ္ဌိတော- ပြီ။

ဝိနယ

မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ

ပထမပိုင်း ပြီး၏။
